

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

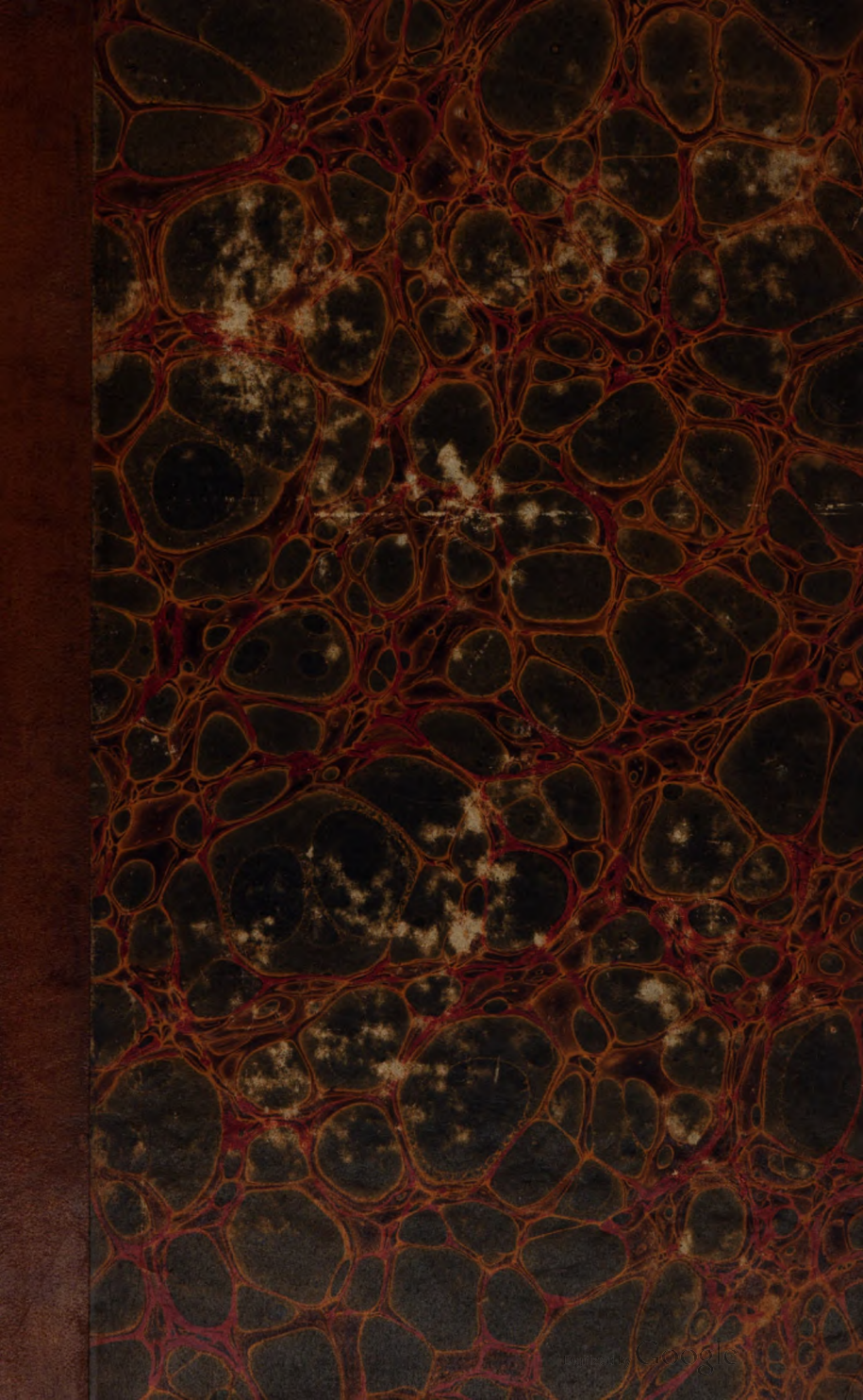
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

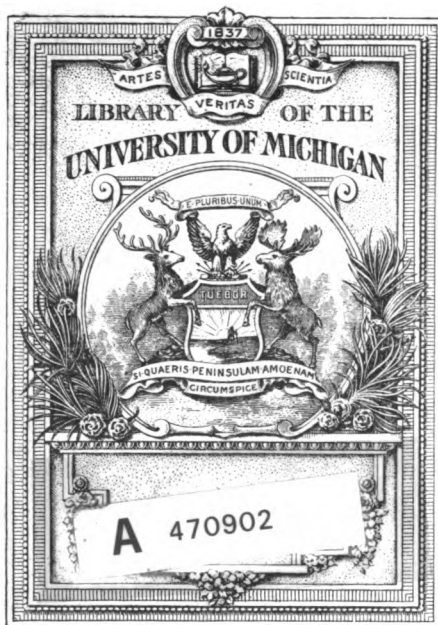
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dr. J. H. Smith

880.8

R47

W2

RHETORES GRAECI

EX

120299

**CODICIBUS FLORENTINIS
MEDIOLANENSIBUS MONACENSIBUS NEAPO-
LITANIS PARISIENSIBUS ROMANIS VENETIS
TAURINENSIBUS ET VINDOBONENSIBUS**

EMENDATIORES ET AUCTIORES EDIDIT

**SUIS ALIORUMQUE ANNOTATIONIBUS INSTRUXIT INDICES LOCUPLE-
TISSIMOS ADIECIT**

CHRISTIANUS WALZ

PROFESSOR TUBINGENSIS.

VOL. VI.

STUTTGARTIAE ET TUBINGAE

sumtibus J. G. C O T T A E.

LONDINI

apud BLACK, YOUNG et YOUNG. Tavistock Street.

LUTETIAE

apud FIRMIN DIDOT.

MDC CCXXXIV.

18

TUBINGAE, typis Hopferi de l'Orme.

TUBINGAE, typis Hopferi de l'Orme.

ARGUMENTUM VOLUMINIS SEXTI.

I. Δοξοπάτρου προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς	1.
II. Ἀνωνύμου προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς.	33.
III. Τρωΐλου σοφιστοῦ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς.	42.
IV. Ἰωάννου τοῦ Σικελιώτου ἐξήγησις εἰς τὰς ἰδέ- ας τοῦ Ἑρμογένους.	56.
V. Γεωργίου τοῦ Διαιρέτου σχόλια εἰς τὸ περὶ εὐ- ρέσεως Ἑρμογένους.	505.
VI. Γεωργίου Πλήθωνος συντομὴ περὶ τινων με- ρῶν τῆς ῥητορικῆς.	542.
VII. Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου ἐπιτομὴ τῆς ῥη- τορικῆς.	599.

DE VITA ET SCRIPTIS
IOANNIS SICELIOTAE DOXOPATRI.

De Ioanne Siceliota pauca admodum reperiuntur apud historiae litterariae scriptores. Quin si audias eum virum, qui doctissime et diligentissime de mediæ aevi scriptoribus disputavit, Leonem Allatium dico, spem certi aliquid de Ioanne nostro inveniendi paene abiicias. Allatius enim in *Diatriba de Georgiis* p. 327. ed. Par. de eo haec dicit: „Graeci Historici, quod ipse viderim, silent. Ego suspicor non alium a Ioanne Glyca fuisse, cuius licet taceatur patria, eum tamen Atticismi studiosissimum eloquio valuisse, et quod magis est, Logothetam Dromi, antequam in Patriarchicum solum collocaretur, fuisse tradit Gregoras historiae Romanae lib. 6. et Phranza lib. I. c. 9. et Ephraemius Monachus in Chronico [in Ang. Maii scriptorum veterum nova collectione T. III. p. 245.]:

*Τοῦ δ' ἐν γραφῇ δὲ θῶκον ἀπειπαμένου
Ἰωάννης τις, ὁ Γλυκὺς δὲ τοῦ πικρῆς
Συγκλητικὸς τε καὶ λογοθέτης Δρόμου
Εἰς ὧν ἀρίστων καὶ σοφῶν λόγων ἰδρύς
Χειρίζεται δὴ τὴν λεῶν προστασίαν.*

Non placet? da certiora, et concedam.“ Haec Allatius: iam videndum, an his argumentis certiora opponere possimus. Apud Morerum [*Dictionnaire historique s. v. Doxopater*] invenio, Ioannem Siceliotam cognomen Doxopatri habuisse, eique rei nullo historiae testimonio a Morero fir-

matæ fides accedit ex titulis, quos libri eius rhetorici gerunt. Codici Barocciano 175. titulus præfixus est: Ἰωάννου Σικελιώτου τοῦ λεγομένου Δοξα πατρὶ [infra τοῦ Δοξοπατρῆ] εἰς τὸ περὶ εὐρέσεως Ἑρμογένους βιβλίον. Idem commentarius in codice Paris. 2922. titulum gerit: Ἰωάννου τοῦ Δοξοπατρῆ εἰς τὰ περὶ εὐρέσεως Ἑρμογένους βιβλίον ἐξηγήσεις. Nemo quidem hoc loca dubitabit, Ioannem Siceliotam cognomine Doxopatrum eundem esse cum Ioanne Doxopatro. Sed cum alibi modo *Ioannis Doxopatri* sine *Siceliotæ* nomine mentio fiat, ut in Codice Med. LVII. 5. ~~Vindob.~~ XVI. τοῦ Δοξοπατρῆ Ἰωάννου ὁμιλίας εἰς τὰ τοῦ Ἀφθονίου προγυμνάσματα, modo Ioannes Siceliotæ sine *Doxopatri* cognomine appelletur, ut in eodem codice Mediceo LVII. 5. Fol. 262. *Ἐξηγήσεις εἰς τὰς ἰδέας τοῦ Ἑρμογένους ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου φιλοσόφου τοῦ Σικελιώτου*, factum est, ut Ioannes Doxopater ab Ioanne Siceliotæ diversus esse statueretur. Hoc accidisse video auctori anonymo tituli, a Leone Allatio Diatr. de Georgiis p. 321. producti: *Συναγωγή ἀναγκαιοτάτων ἐξηγήσεων εἰς τὴν ῥητορικὴν τῶν ἀποδοθειςῶν ὑπὸ τε Χριστιανῶν ἐξηγητῶν, καὶ ἐλλήνων, ὧν εἰσι Χριστιανοὶ μὲν Ἰωάννης Φιλόσοφος μέγας, καὶ ὀρθοδοξότατος ὁ Σικελιώτης, καὶ ἕτερος Ἰωάννης διδάσκαλος ὁ Γεωμέτρης, Γρηγόριος μητροπολίτης Κορίνθου, ἕτερος μητροπολίτης Σάρδεων, ὁ Δοξοπατρῆς, κύρις [sic] Ἰωάννης, Γεώργιος ὁ Διαιρετῆς λεγόμενος Ἕλληνας Σιμπλίκιος, Λογγίνος, Συριακός, Ἰάμβλικος*. Codicem hunc, quem apud se servari dicit Allatius l. l. p. 416. infr. med., inspicere mihi non contigit, sed quantumtribuendum sit eiusmodi titulis, vanæ ostentationis causa præfixis, satis iudicare possum ex alio, ad exemplum huius, ut videtur, composito, qui iam Ruhnkenio in Dissert. de vita et scriptis Longini p. CIV. ed. Weisk. mangonium sapere iure visus

est: Nesselius enim P. IV. p. 14. codicem Vindobonensem XV. ita describit: „Syntagma Expositionum variorum Auctorum in Hermogenis Artem oratoriam: nempe *Longini*, *Iamblichi*, *Syriani* et *Simplicii*, qui fuerunt gentiles, et *Ioannis Siculi*, *Ioannis Geometrae*, *Gregorii Metropolitae Corinthi*, *Ioannis Doxopatrae* et *Georgii Diaeretae*, qui fuerunt Christiani.“ De codice hoc cum infra accuratius disputaturi simus, ad propositum revertimur. Commentariis illis, quorum alter Ioannis Doxopatri, alter Ioannis Siceliotae nomen gerit, inter se comparatis, nulli quidem iam ante inventum codicis Barocciani titulum persuasum fuit, unum eundemque utriusque esse auctorem. Eadem enim in utroque materiae divisio, idem sermonis habitus, eadem copia, eadem verborum ampullae, eadem doctrinae ex ecclesiasticis potissimum scriptoribus petitae ostentatio.

De urbe patria et parentibus Ioannis nostri nihil, de reliqua vita perpauca comperta habemus. Monachus fuit, et quamvis summa philosophiae et doctrinae laude floreret, [vide Comment. ad Hermog. Ideas p. 447. v. 6.] tamen extrema paupertate conflictatus est, ut ipse l. l. p. 445. v. 1. p. 448. v. 2. conqueritur. Scholis rhetoricis praecipue operam dedit, et universam fere Rhetoricam commentariis uberimis illustravit, quorum catalogum subiicio.

1. Prolegomena ad Aphthonii Progymnasmata, quae sub titulo: *Προλεγόμενα εἰς τὴν ῥητορικὴν τοῦ Δοξοπατρὸς* servantur in Codd. Vatic. 103. 106. Par. 2980.
2. Homiliae ad Aphthonii Progymnasmata, in Med. LVII. 5. Vind. XV. CXXX. Meminit huius commentarii Angelus Politianus Miscell. c. LV.
3. Prolegomena Rhetoricae, de quibus vide Vol. VI. p. 1.
4. Commentarii ad Hermogenem ¹ *περὶ στάσεων*, quos

¹ In codice Rehdigerano, cuius initium et finem libera-

intercidisse falso putat Bekkerus Anecd. p. 1456. Servantur enim in Cod. Vindeb. CXXX. et sine dubio cum aliorum commentariis mixti in Med. LVII. 5. Fol. 72.—173.

5. Commentarii ad Hermogenem *περὶ εὐρέσεων*, in Cod. Barocc. 175. qui primum fuit Bessarionis, ab hoc transiit ad Baroccium, deinde cum huius Bibliotheca in Angliam transportatus est: Par. 2922. et ut suspicor cum Diaeretae commentariis mixti in Med. LVII. 5. Fol. 174.—261.

6. Commentarii ad Hermogenem *περὶ ἰδεῶν*, de quibus vide infra.

Praeterea plurium orationum a se habitatum meminit in commentario ad Ideas p. 447. v. 19. sqq.

7. Ὁ τοῦ ἵππου λόγος.

8. Ὁ κατὰ Σαρακηνῶν λόγος.

9. Ἀνασκευὴ τοῦ τοῦ Προμηθέως μύθου.

10. Βασιλείος δεύτερος, οὗ ἡ ἀρχὴ „οἱ προσφρωνητικοὶ τῶν λόγων, ὧ βασιλεῦ, παραιτοῦνται τὰ μῆκη τῶν ὑποθέσεων.“

11. Πολιτικός λόγος, οὗ ἡ ἀρχὴ, „αἰσχρὸν, ὧ παρόντες, ὑπὲρ δόξης ρεύσεως ἀγωνίζεσθαι τὸν φιλόσοφον· οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἑτέρως βιῶν ἔπειτα μὴ τῶν κρειττόνων ἀντιποιεῖται, ἀλλὰ καὶ τὴν χεῖρῳ δόξαν ἔχει πρὸς τοὺς βελτίστους, φιλάνθρωπον διελέγχειν

liter mecum communicavit C. E. Chr. Schneider, V. Cl. ad finem commentarii; quem Maximo Planudae vindicavi, haec scripta sunt: *Ἐπελεῖσθη τὸ παρὸν σύγγραμμα, τὸ τοῦ Ἑρμογένους ἐρμηνείας, ὡς φασιν Δοξοπάτρου, διὰ χειρὸς τοῦ Ἰωάννου Φραγκίσκου Βουρναίου τοῦ ἐπιτακτικαίου γεγονότος ἐνιαυτοῦ, καὶ ἐν Βερόνῃ ὑμῶν παιρίδι γεγραμῆτος ἐστὶ ἀπὸ Θεογονίας αὐτοῦ.* Coniectura haec commentariorum Doxopatri enumeratione satis refellitur.

ὡς φράνλη κρίσει τῆς ἀλαζονείας μεταποιεῖται.“ [Comment. ad Id. p. 469.]

Multo plura quo minus scriberet, obstitit rerum angustia, principum torpor, et aetas eiusmodi studiorum incuriosa. Audi ipsum conquerentem de Id. p. 444. τῶν δὲ ἡμετέρων τινὲς νοήματα θεολογικὰ καὶ ταῦθ' ὡς ἡδύνατο παρῆφρασαν· ἐγὼ δὲ μετρίως ἔχων πρὸς τὴν τοιαύτην κρίσιν τε καὶ διάκρισιν καὶ τὸν πόνον ἀφορῶν τῆς τοιαύτης πραγματείας καὶ τὸ ἀκερδὲς ὑπολογιζόμενος — οὐ γὰρ τῶν ἐχόντων ἐγὼ, ἀλλὰ τῶν μόλις ἀποζώντων καὶ τοῖς ἀναγκαίοις — ὁκνῶ πρὸς τὴν ἐπιχειρήσιν· εἰ γὰρ καὶ ἓνα λόγον τῶν σπουδαιωτάτων ἐπεμέρισα κατὰ τοὺς ὑποδεχθέντας τύπους ἡμῶν ὑπὸ τοῦ θαυμαστοῦ Ἑρμογένους μετὰ τῶν προσηκόντων ἑκάστῳ θεωρήματι παραδειγμάτων, ἀλλὰ ποῦ σοφός, ποῦ συζητητὴς τῶν τοιούτων; φησὶν ὁ λόγος ὁ ἱερός· ποῦ βασιλεὺς Μάρκος ἢ Ἀντωνῖνος ἢ Ἀδριανός, ἢ πατριάρχης, ἢ ἄλλος τις προέχων, ἔργοις, ἀλλ' οὐ λόγοις ἐπὶ ταῦτα προτρέπων; πάντες γὰρ ὡς εἰπεῖν δημοβόροι καὶ τοὺς ἀρχομένους ἐπὶ τὸ ἴσον ὑπάγοντες καὶ τὴν αὐτὴν ἀλογίαν, ὥσπερ δεδιότες καὶ αἰσχυνόμενοι, μὴ κρειττόνων ἀρχωσιν. Sed quo gravius his querelis commoti sumus, eo maiori cum gaudio res eius ultimo vitae stadio melius cedentes ipsamque Patriarchicam Constantinopolis sedem ab eo occupatam videmus: id quod apparet ex titulo codicis Palatini in Bibliotheca Vaticana asservati, quem memorat Leo Allatius l. l. p. 327. Χρονικὸν σύντομον ἐκ διαφόρων Χρονογράφων καὶ ἐξηγητῶν συλλεγὲν καὶ συντεθεὲν παρὰ Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ Σικελιώτου, τοῦ καὶ χρηματίσαντος ὕστερον Πατριάρχου Κωνσταντίνου πόλεως νέας Ῥώμης. Ad hanc vitae eius partem opera historica et theologica, quorum in scriptis rhetoricis nullam mentionem facit, pertinete censeo. Ad historias autem scribendas magis aliorum, qui summis Imperii Byzantini muneribus fun-

gebantur, exemplo provocatus, quam profundis studiis prae-
paratus accessisse videtur: nam auctore Leone Allatio to-
tam Georgii Hamartoli historiam praeter nonnulla loca, qui-
bus res fusius vel succinctius habentur, exscripsit. Desi-
nit in Michaële filio Theophili, anno p. C. n. DCCCLXVI.
In eodem codice Vaticano servatur commentatio theologica:
*τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ Σικελιώτου περὶ τοῦ Ἀδάμ καὶ
τῆς Εὕας καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καταγομένων. Incipit: Ἀδὰμ
τοίνυν κατὰ τὸν σοφώτατον.* Praeterea teste Octav. Gaë-
tano Isag, ad hist. sacr. Sicul. c. 42. scripsit: de universa
Christi oeconomia: de secundo Adam Christo [fort. idem
liber cum eo, quem continet Cod. Vat.], de vita spirituali
et angelica.

Iam vero nova de ea, qua vixerit aetate, constituen-
da oboritur difficultas. Schoellius quidem in historia litter.
Gr. T. II. p. 530. T. III. p. 256. interpr. Germ. eum nono p.
C. n. seculo vixisse statuit, inductus, ut videtur, ratione
mihi quoque primum probabili, quod historia eius anno
DCCCLXVI. desinit. Sed accuratius inspecto Patriarcha-
rum Constantinop. catalogo hoc seculo nullum ei locum su-
peresse satis mihi persuasi. Hinc factum, ut Leo Allatius
l. I. p. 327. eum cum Ioanne Glyca, qui teste Lequinio
[Oriens Christ. T. I. p. 295.] anno p. C. n. MCCCXVI.
dignitatem Patriarchicam accepit, a. MCCCXX. abdicavit,
eundem esse statuatur. Cui quidem coniecturae favet, quod
Ioannes Glycas doctrina insignis atque in pronuntiando At-
ticismi studiosissimus fuisse dicitur ab Ephraemio l. I., sed
obstat, quod Io. Glycas, antequam ad sedem Patriarchi-
cam eveheretur, matrimonio iunctus erat, ex eoque filios
generaverat, teste Lequinio l. I., Ioannes Siceliota vitae
monasticae addictus, ergo coelebs fuit. Ita cum ad alium
Ioannem Patriarcham quaerendum compellamur, unice pla-
cet is, qui cognomen Camateri gerit. Quod enim de hoc
dicit Ephraemius apud Ang. Mai. T. III. p. 241.

τούτου θανόντος ἤκαθίσταται θρόνον
 ὁ Καματηρὸς ἀεπῆς Ἰωάννης.
 ἔδρις σοφίας παντοδαπῆς καὶ λόγων,
 ἐκῆβολός τε δογμάτων τῶν ἐνδείων,
 ἐκκλησίης ὧν Λευίτης χαρτοφύλαξ
 ἐφ' οὗ παρεστήσαντο Λατῖνοι πόλιν
 ὃς ἐξελαθεὶς δυστυχῶς πρὸς Λατίνων
 θρόνον πατριδὸς τῆς σεμνῆς ² Βυζαντίδος,
 οἰκῇ Διδυμάτειχον εἰς αὐτὴν φθάσας,
 ἔνθα θανὼν ἔλιπεν ἥλιον φάος.

id quidem optime convenit cum Ieanne Siceliota, rhetoricae studiis in paucis insigni, qui insuper in Allatii codice supra laudato vocatur φιλόσοφος μέγας καὶ ὀρθοδοξότατος. Hac igitur ratione tempore captae a Francis Constantinopolis anno p. C. MCCIV, sedem Patriarchicam ornasset, qua occupata Doxopatri cognomen paullo altius sonans exemplo non raro cum submissiore et modestiore nomine Καματηροῦ permutasset, sive propter vitae ante actae aerumnas (καμάτους), sive propter eas, quibus Constantinopoli expulsus est, calamitates.

Haec sunt, quae de Ioanne Siceliota possumus referre. Nos quidem memoriae viri magna doctrina sed iudicio minus bono instructi satis pro nostra parte consuluisse putavimus, si ex magno librorum rhetoricorum numero Prolegomena et Homilias ad Aphthonium, Prolegomena Rhetoricae, et Commentarios ad Hermogenis Ideas, Ruhnkenii excerptis ex codice Parisino factis satis notos, ederemus, reliquos alii tempori aut alii editori reservaturi.

Superest iam, ut de his, quibus ad Comment. de Ideis eundem usi simus auxiliis, accuratius disputemus. Codex antiquissimus, ex quo reliqui manaverunt, est Med. LVII. 5.

² Allat. l. l. legit: ἐμῆς, sed etiam si σεμνῆς legas, Βυζαντιον de Ephraemii scriptoris, non de Ioannis patria intelligendum.

περιβάλλει. κ. τ. λ. Hic est ille ipse locus, ubi Siceliotae commentarius ad Hermog. Ideas post magnam libri primi lacunam [p. 311. nostrae ed.] continuatur.

En tibi egregium illum codicem, a bibliographis tanta cum aestimatione memoratum! A principio ad finem ex codice Med. LVII. 5. descriptus est, sed cum commentariorum horum longitudo scribe taedium crearet, singulas tantum partes excerpsit, eoque negotio tanta cum levitate animi-

Tom. VII.	Cod. Vind. 15.
p. 60. v. 5. ὁ μὲν	μὲν deest.
13. ἐνεκα	εἰνεκα
15. ῥηθείη	ῥηθείεν.
16. εἰς τὸ λέγειν	εἰς λέγειν.
18. θεωρήσαντας	θεωρήσαντα.
24. ὅτι	deest
	κ λ
p. 61. v. 6. μεταλαβείν	μεταλαβείν
18. τοῦτο	deest.
20. τὰ ἐξ ὑποδια- ρρέσεως	τὰ ἐξ ὑπολήψεως διακρίσεως.
25. δ' ἐν	δὲ ἐν.
32. ἐνεστι	ἐνθεν ἔστι.
p. 62. v. 2. πάλιν	deest.
4. τῶν	deest.
5. διακρίσται	ἀκρίβης.
8. πάλιν τὸ αὐτό	τὸ αὐτὸ πάλιν.
9. ἄλλην	ἄλλως.
20. προσιμίων	περὶ προσιμίων.
22. ἐκαστον	ἐκαστον.
24. ἐμμελέστερον	ἐπιμελέστερον.
30. ὅτι	ἔτι
31. προδίδναι	προςδίδναι
p. 63. v. 8. προβιάσατο ἐξ ὑπ.	προσιμιάσαι τὸ ἐξ ὑπ. προσι- μιάσατο
12. οὕτως ἔστιν σα- φές	οὕτω σαφές ἔστι.
14. ταῦτα	τοῦτο.
14. λύσεις αἱ	λύσεις, αἱ
p. 64. v. 5. καθὰ εἴρηται μέρη	μέρη καθὰ εἴρηται

que stupore defunctus est, ut nulla prorsus auctorum et argumenti ratione habita in medio Siceliotae commentario, ubi post aliquot folia scholiis nuda novi quid inchoare videretur, scribendi initium faceret. Mirae huic codicis compilanti rationi respondet aequè mirus titulus a Nesselio impositus: nam in codice nonnisi Georgii Diaeretae, Ioannis Siceliotae et nonnullae, quae in Siceliotae commentarios receptae sunt, Syriani et Phoebammonis expositiones continentur, Longini et Iamblichi mentio solummodo fit, Sim-

Tom. VII.	Cod. Vind. 15.
10. ταῦτα πλέον τῶν ἄ.	πλέον τῶν ἄ. ταῦτα.
16. τε	δὲ
21. κεκτημένων	κεκτημένων.
25. βραχυλογία	βραχυλογία.
p. 65. v. 1. μὴ κεχρημένους	μὴν Med. 57. 5. μὴ. Med. Vind. κεχρημένοις.
2. ἀγνοοῦντας	Med. Vind. ἀγνοοῦντας.
4. λόγον	λόγῳ
13. ποιησόμεθα	ποιησόμεθα.
15. καὶ τρισὶ	καὶ δυοὶ καὶ τρισὶ
19. ὑποσχομέθα	ὑποσχομέθα. in Med. calamo non satis purgato ita scri- ptum ut ε pro ο accipi possit.
25. ἐπαινώμεν	ἐπαινοῦμεν.
29. εἰσαγαγεῖν	Med. Vind. εἰσάγειν.
p. 66. v. 5. εὐμαθείας	εὐμαθίας.
6. ὁμοίως	ὁμοίως δὲ
12. πείθειν	πείσειν.
15. πείθεσθε ἐξ ὧν	πείθεσθαι, ἐξ ἧν
17. ὡς εἶρ. ἐν τοῖς τοιούτοις	ἐν τοῖς τοιούτοις ὡς εἶρ.
21. βουλεύων	βουλεύειν.
ἀμφιβάλλων	ἀμφιβάλλειν.
22. ὅταν	ὅτε
23. βούλη	Vind. Med. βούλει.
24. ἐπαινου	Vind. Med. ἐπαινεῖν.
26. λαμβάνομεν πρ. καὶ ἀπὸ τοῦ	λαμβάνεται πρ. καὶ ἀπὸ το- υος
27. ὅταν — ἐφα- πτόμεθα	ὅτε — ἐφαπτόμεθα.
p. 67. v. 1. καὶ δακρύει	deest.
5. δακρύειν	κρατήσειν.

Equidem potius ad Ioannem Doxopatrum ea retulerim, argumentis nixus, non firmis quidem, sed probabilibus. In Mediceo Plut. LVII. 5. Doxopatri in Aphthonium et Hermogenem commentariis praemissa sunt; in Parr. 2984. 2985. 2916. aliis prolegomenis, quae in Doxopatri Homiliis in Aphthonium exstant, subiunguntur, et commentarium in Aphthonium ex Doxopatro maxima ex parte haustum praecedunt, omnia denique scribendi et argumentandi ratio eadem est, quam ex Doxopatri in Aphthonium et Hermogenis ideas commentariis novimus. His demum perspectis fidem aliquam tribuendam censui notulae ad marginem codicis Taur. 119. adiectae: οἶμαι Ἰωάννου Δοξοπατρὶ.

Nostra recensio nititur codice Mediceo Plut. LVII. 5. quocum consentiunt Parr. 2984. 2985. 2916. 3032. Ambros. B. 100. [Ambr. 1.] Ambros. B. 101. [Ambros. 2.] Taurinensis 119. [Taur. 2.] Matritensis 43. Diversam ab his recensionem et quasi compendium nostrae continet cod. Coislinianus, ex quo fol. 121. excidit, unde factum, ut nonum et decimum caput absit. In compendium brevius etiam redacta sunt in cod. Taur. 230. chart. sec. 15. [Taur. 1.] sub titulo: τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς. et in Par. 817. sub titulo: ἰδοὺ τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς τέχνης Incipiunt: τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς τέχνης εἰς δέκα κεφάλαια διαιροῦνται, καὶ πρῶτον, εἰ ἐκ Θεοῦ ἢ ἐν Θεῷ ἢ ῥητορικῇ· δεύτερον κ. τ. λ. His accedunt codices Monacenses 376. [Mon. A.] et 123. [Mon. B.] quibus anonymi commentarius ad Hermogenis status continetur. Mon. A. titulum gerit: Ἑρμηνεία ἀνώνυμος εἰς τὸν Ἑρμογένην. Mon. B. Προλεγόμενα. Ἐξηγήσεις εἰς τὰς στάσεις Ἑρμογένους, ἀνωνύμου. Huius commentarii, qui ex centonibus undique compilatis constat,¹ prolegomena a sexto nostrorum capite incipiunt: ῥητορικὴ ἐστὶ δύναμις τεχνικὴ κ. τ. λ. et

¹ Vide eis caput περὶ ἀμφιβολίας in T. IV. et VII.

uno loco excepto usque ad finem horum ad verbum exscripta sunt. In hoc tanto codicam numero hanc inii rationem: cum Mediceo (sec. 14.) contuli Ambrosianum 1. (sec. 15.) Ambrosianum 2. (sec. 15.) passim consului. Taurinensem 2. satis negligenter sec. 16. scriptum paucis locis inspexi. Ex Matritensi tantum, quantum in Iriartii catalogo impressum est, ex Monacensibus caput VI.—X. contuli, reliquam partem, cuius fontes non indagavi, sub nr. II. subieci. Varietatem Coislidianae recensionis et brevioris compendii argumentum in notas retuli.

ΔΟΞΟΠΑΤΡΟΥ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ.¹

Οἱ τὴν ἡμετέραν ² τέχνην διακοσμήσαντες ῥήτορες
εἰς δέκα ³ τινὰ κεφάλαια τὰ τῆς ῥητορικῆς τέχνης διε-
5 λον ⁴ προλεγόμενα. Ἔστι δὲ ταῦτα·

Πρῶτον, εἰ ἐκ θεῶν καὶ ἐν θεοῖς ⁵ ἡ ῥητορική.

Δεύτερον, εἰ καὶ ⁶ ἐν ἥρωσιν ἡ ῥητορική.

Τρίτον, πῶς ἐν ἀνθρώποις ⁷ ἦλθεν ἡ ῥητορική.

Τέταρτον, πῶς ἐν Ἀθήναις ἤκμασεν ἡ ῥητορική.⁸

10 Πέμπτον, τίς ὅρος ⁹ ἐστὶ ῥητορικῆς, καὶ τί τὸ τέ-
λος τῆς ῥητορικῆς, καὶ τί τὸ ἔργον τῆς ῥητορικῆς.

¹ Titulus hic nullius codicis auctoritate nititur: vide Prolegomena. In Med. titulus: περὶ τῶν τῆς ῥητορικῆς προοιμίων. In Par. 3032. Τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς τέχνης. a reliquis abest. titulus. ² Coislin. incipit: Οἱ τὴν ῥητορικὴν διακοσμήσαντες τέχνην εἰς δέκα τινὰ κεφάλαια διέλινον τὰ προλεγόμενα αὐτῆς· πρῶτον μὲν ἐστὶ κεφάλαιον, εἰ ἐκ θεῶν καὶ ἐν θεοῖς ἡ ῥητορικὴ, ὅπερ ἐπιλείπονται οὕτως, θεὸς ἢ πάντων ἀρχὴ κ. τ. λ. ³ Matr. δέκα et mox τέχνης om. ⁴ Taur. 2. διέειπον. ⁵ Matr. addit: ἦλθεν. ⁶ καὶ Matr. om. ⁷ Matr. ἐς ἀνθρώπους. ⁸ ἡ ῥητορικὴ Matr. om. ⁹ Matr. τίς ὅρος αὐτῆς καὶ τί τὸ τέλος, καὶ τί τὸ ἔργον. Taur. 1. τίς ὁ ὅρος τῆς ῥητ. ἐστὶ, καὶ τί τὸ ἔργον τῆς ῥητ. καὶ τί τὸ τέλος.

Ἔκτον, πόσα εἶδη τῆς ῥητορικῆς, καὶ εἰ εἶδη, ἀλλὰ μὴ μέρη, καὶ ἐκ ποίων μερῶν ¹⁰ προελήλυνθεν ἕκαστον, καὶ ποίους χρόνους διενείμαντο, καὶ ποίους τόπους ἐκληρώσαντο.

Ἑβδομον, πόσαι ῥητορικαὶ καὶ οἶαι, καὶ ποίαν σὺν θεῷ μεταρχόμεθα.

Ὀγδοον, πόσοι τρόποι ῥητορικῶν ἀναγνώσεων.

Ἐννατον, ¹¹ πόσαι πολιτεῖαι, καὶ ἐν ποίᾳ σὺν θεῷ πολιτευόμεθα.

Προσεπιτούτοις ¹² δέκατον κεφάλαιον, ¹³ κατὰ πό- ¹⁰ σους τρόπους ὁ ῥήτωρ ὀφείλει ἐξηγεῖσθαι τὰ ῥητορικὰ μαθήματα.

Ζητεῖσθω ¹⁴ τοίνυν τὸ πρῶτον ὡς πρῶτον· ἦν δὲ τοῦτο, εἰ ἐκ θεῶν καὶ ἐν θεοῖς ἡ ῥητορικὴ. Θεὸς ἡ πάντων ἀρχή, ἐξ ἧς τὸ εἶναι ταῖς οὐσίαις ¹⁵ πεπηγασται, καὶ τῆς ἡμετέρας τέχνης πέφυκε δημιουργός, καὶ πρῶτον μὲν συλλογισμῷ τινι χρῆσόμεθα, καὶ συλλογιστόμεθα ¹⁶ οὕτω. Πάντα τὰ ὄντα ἐκ τοῦ θεοῦ ἀγαθὰ, ἐν τι τῶν ὄντων ἀγαθῶν ἡ ῥητορικὴ, ἄρα ἡ ῥητορικὴ ἐκ θεοῦ ἐστίν· ¹⁷ οὕτω μὲν οὖν διὰ τινος ¹⁸ συλλογισμοῦ τὴν ¹⁹ ²⁰ ἄσχετον αὐτῆς γένεσιν παρεστήσαμεν. ²⁰ Ἰδικωτέραν δὲ

10 Matr. μερῶν τῆς ψυχῆς προήλθεν. 11 Med. constanter ἕνατον. 12 Matr. πολιτευόμεθα πρὸς τούτους. Ambr. 1.

προσεπιτούτοις. Med. πρὸς ἐπὶ τούτοις. Taur. 1. om. 13 κεφάλ.

Taur. 1. om. 14 Ζητεῖσθω τοίνυν usque ad συλλογιστόμεθα οὕ-

τω Taur. 1. om., qui titulum ponit: περὶ τοῦ πρώτου κεφαλαίου.

„Πάντα τὰ ὄντα ἐκ θεοῦ ἀγαθὰ, etc. 15 Ambr. 1. Coisl. ταῖς

οὔσι. 16 Ambr. 1. χρῆσόμεθα καὶ συλλογιστόμεθα. Coisl. χρῆ-

σόμεθα καὶ εἰπωμεν οὕτως· πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐκ θεοῦ. 17 Ambr. 1.

ἄρα ἐκ θεοῦ ἐστίν ἡ ῥητ. Coisl. ἄρα καὶ αὕτη ἐκ θεοῦ ἐστίν.

Taur. 1. omīssis sequentibus habet: Περὶ τοῦ δευτέρου κεφα-

λαίου· ἐν ἧρωσι δὲ ἡ ῥητορικὴ, ὡς Ὅμηρος λέγει· τοιαυτὴ δὲ Νέστωρ,

18 τινός Coisl. om. 19 Coisl. τὴν γένεσιν αὐτῆς. omisso ἄσχε-

τον. 20 Sequitur in Coisl. ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἰδικ. γέν. αὐτῆς

γένεσιν αὐτῆς διὰ μυθικῆς τινος ἀναπτύξεως ἀναγκαῖον εἰπεῖν. Λέγεται καὶ καλῶς λέγεται, ὡς τοῦ Θεοῦ βουληθέντος τὸν πάντα τοῦτον συστήσασθαι κόσμον ἐξ ἀνομοιομερῶν αὐτὸν καλλωπίσαι καὶ κοσμήσαι ²² ἐσπαύδα-
 5 σε, τοῦτο γὰρ ἐστὶ κόσμος, τὸ ἐκ διαφορῶν παραλλήλων ²² ἔχον τὴν σύνθεσιν· κόσμος γὰρ λέγεται ²³ παρὰ τὸ κοσμηθῆναι. Βουληθεὶς οὖν, ὡς εἶπον, τὸν πάντα τοῦτον συστήσασθαι κόσμον, ταῖς ἀμφ' αὐτὸν θεαῖς δυνάμεσι προστάττει, ²⁴ μίαν ἐκάστην κατὰ τὸ ἐπιβάλλ-
 10 λον αὐτῇ φέρειν εἰς δημιουργίαν τοῦ κόσμου· ὅθεν Ἀθηνᾶ μὲν κομίζει τὴν ἐλαίαν καὶ τὴν ὑφαντικὴν, Διόνυσος δὲ τὴν ἄμπελον, Δημήτηρ δὲ τοὺς καρπούς, Ἀπόλλων δὲ τὴν ἰατρικὴν καὶ μουσικὴν καὶ μαντικὴν, Ἡφαίστος δὲ τὴν χαλκευτικὴν, Ἄρης δὲ τὴν στρατηγικὴν, καὶ ἅπλως
 15 ἄλλος ἑτέραν γένεσιν βοσκημάτων καὶ φυτῶν καὶ τεχνῶν συνεισενεγκόντες τὸν πάντα τοῦτον ἐτεκτίναντο κόσμον. Ἐρμῆς τοίνυν ὁ λόγιος, θεασάμενος τὴν διαφορὰν ²⁵ καὶ τὸ ποικίλον τῶν δημιουργημάτων, καὶ λογισάμενος, ὡς ἐν τοῖς οὐσι γενήσεται τις ἔρις καὶ ἀμφισβήτησις καὶ

διὰ τινος μυθικῆς εἰπεῖν ἀναπτύξεως. Λέγεται, ὡς βουληθεὶς ὁ θεὸς τὸν πάντα κόσμον συστήσασθαι. ²¹ καὶ κοσμήσαι Coisl.

om. ²² Coisl. ἁλλήλων. id. post σύνθεσιν pergit: καὶ προσ-

έταξε ταῖς ἀμφ' αὐτὸν θεαῖς δυνάμεσι συνεισφέρειν ἐκάστη κατὰ

τὸ ἐπιβάλλον αὐτῇ εἰς τὴν δημ. τοῦ κόσμου· ὅθεν Ἀθ. μὲν ἐλαίαν

καὶ τὴν ὑφ. κομίζει, Διόν., δὲ ἄμπ., Δημ. τοὺς καρπούς, Ἀπ. ἰατρι-

κήν, τοξικήν, μουσικήν καὶ μαντ., Ἡφ. τὴν χαλκ., Ἄρ. τὴν στρατ.

καὶ ἅπλως ἄλλος ἄλλο τι προσεισενεγκόντες τὸν κόσμον ἐτεκτίναν-

το, ὁ δὲ Ἐρμῆς τὸ ποικίλον ἰδὼν τῶν δημ. καὶ λογ., ὡς γενήσ.

ἐπιλογὴ ἐν τοῖς οὐσι, δέδωκε τὴν ἑητορικὴν, καὶ οὕτω μὲν οὖν ἐκ

θεῶν ἡ ἑητορική. ²³ Ambros. 1. πέκληται. ²⁴ Med. προστά-

ξας. Ambros. 1. προστάττει τάξας. Forsan τάξας ad significan-

dam varietatem lectionis supra lineam aut ad marg. scriptum

in textum venit. ²⁵ Taur. 2. τὴν αὐτὴν διαφορὰν, ad marg.

ἴσως τὴν διαφορὰν.

ἐπιλογὴν, δέδωκε τοῖς ἀνθρώποις τὴν ῥητορικὴν, ἵνα διὰ
 αὐτὸν τοῦ συμβουλευτικοῦ τὴν αἴρεσιν διασκεπτώμεθα, ²⁶
 διὰ δὲ τοῦ δικανικοῦ τὰς ἀμφισβητήσεις διαλυώμεθα,
 διὰ δὲ τοῦ πανηγυρικοῦ τὸ ἐπιλεχθὲν ἢ μὴ ἐπιλεχθὲν ἐγ-
 κωμιάζωμεν, ²⁷ ἢ πανηγυρίσωμεν. Οὕτως ἔξ' Ἑρμοῦ τὴν ⁵
 γένεσιν ἰσχυκνῖα ἢ ῥητορικὴ ἐκ θεοῦ τε λέγεται εἶναι,
 καὶ θεὸν ἔχειν προστάτην καὶ ἑφορον, καθάπερ τῆς ποι-
 ητικῆς λέγομεν ἑφορεύειν τὴν Καλλιόπην, καὶ οὕτως μὲν
 ἐκ θεοῦ ἢ ῥητορικὴ. "Ὅτι δὲ καὶ ἐν θεοῖς, δι' ἑτέρου
 μυθικοῦ ²⁸ παραστήσαι χρεῶν. Λέγεται ²⁹ γὰρ, ὡς ἡνί- ¹⁰
 κα τὸ χάος διεχέετο, ³⁰ καὶ φῶς τοῖς οὐσιν ἐξέλαμψεν,
 ἐκ γῆς ³¹ ἀναφανῆναι τὰς Ἀθῆνας, καὶ ὡς πρώτη φα-
 νεῖσα πολλοὺς μὲν ἔσχεν ³² ἑραστάς ἀπὸ τῶν θεῶν· το
 γὰρ πρῶτον φανέν καλὸν ³³ ἔρωτος γίνεται πρόξενον,
 καὶ τοὺς ἑραστάς καλεῖ πρὸς ἑαυτό. Καλὸν γὰρ εἴρηται ¹⁵
 παρὰ τὸ καλεῖν πάντα πρὸς ἑαυτό· ἐξαιρέτως ³⁴ δὲ ἑρα-
 σταὶ κατέστησαν τῆς πόλεως Ἀθηνᾶ τε καὶ Ποσειδῶν,
 καὶ διημφισβήτουν περὶ τῆς πόλεως, καὶ ὤκειοῦντο ³⁵
 ἑκάτερος τὴν χώραν· πολλῆς δ' ἀμφισβητήσεως ³⁶ οἴσης
 πρὸς αὐτοὺς, τέλος ἔδοξεν, ἐπὶ κοινὸν καὶ ἴσον ἀκροατή- ²⁰
 ριον ἔρχεσθαι τὰ ³⁷ τῆς ἀμφισβητήσεως. Ἐπελέχθη-

26 Ambr. 1. διασκεπτόμεθα. 27 Med. ἐγκωμιάζωμεν. Ambr. 1.
 ἐγκωμιάσωμεν. 28 Coisl. μύθου. tum Med. περιστήσαι. Ambr. 1.
 Coisl. παραστήσαι. 29 Coisl. Λέγεται, ὡς ἡνίκα τοῦ χάους ἀπολ-
 λυμένου τὸ φῶς τοῖς οὐσιν ἐξ., ἐκ γῆς Ἀθῆναι πρῶται ἐφάνησαν,
 καὶ διὰ τοῦτο πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους ἔσχον τῶν θεῶν ἐρᾶσθαι. 30
 Med. διεδέχετο. Ambr. 1. διεχέετο. 31 Ambr. 1. ἐκ τῆς. 32
 Ambr. 1. ἔσχε τοὺς ἑραστάς. 33 καλὸν ex Coisl. adieci. Sqq.
 καὶ τοὺς ἑραστάς — πάντα πρὸς ἑαυτό Coisl. om. 34 Coisl.
 ἐξ. δὲ Ἀθηνᾶ καὶ Ποσ. ταύτης ἦσαν τῆς πόλεως καὶ διημφ. περὶ
 ταύτης, ἑκάτερος αὐτὴν οἰκούμενος· ἔδοξεν οὖν ἐπὶ κοινὸν κ. τ. λ.
 35 Ambr. 1. ὤκειοῦντο. Med. ὤκει οὖν. 36 Ambr. 1. ἀμφητή-
 σεις. 37 Med. Ambr. 1. ἔχεσθαι τὴν τῆς. correxi ex Coisl.

σαν³⁸ ἑαυτοῖς οἱ ἐρώμενοι δικασταὶ, παρὰ γὰρ³⁹ Ἀθη-
ναίοις ἕκαστος κριθῆναι ἐσπούδασε. Δικασαμένων τοί-
νων αὐτῶν ἐν τῷ Ἀρείῳ πάγῳ τῆς τε Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ
Προσιδῶνος, ἐξῆλθε ψήφος παρὰ τῶν Ἀθηναίων, τὸν
5 πρότερον τῶν ἑαυτοῦ⁴⁰ ἰδιωμάτων ἀναδόντα καὶ ἀνα-
τείλαντα,⁴¹ τοῦτον προστάτην⁴² εἶναι τῆς χώρας. Ἀθη-
νᾶ οὖν διὰ τὸ κεκληρωθῆναι ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς τὴν
ἐφορείαν⁴³ τῆς πόλεως θᾶττον τὴν ἐλαίαν ἀνῆκεν ἐν
τῇ Ἀκροπόλει, καὶ οὕτως ἔσχε καὶ ἐκληρώσατο ἡ Ἀθη-
10 νᾶ τὴν Ἀττικὴν, διὸ σύμβολον νίκης οἱ θαλλοὶ⁴⁴ τῆς
ἐλαίας καὶ ἱκετήριοι. Εἰ οὖν ἐδικάσαντο οἱ θεοὶ, ῥητορι-
κῆς δὲ τὸ δικάζεσθαι, ἄρα ἐνεπολιτεύσαντο οἱ θεοὶ τῇ
ῥητορικῇ. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους θεοὺς⁴⁵ εὖροι τις ἂν
δικασαμένους, οἷον τὰς⁴⁶ Εὐμενίδας, τὸν Ἀπόλλωνα
15 καὶ τὸν Ἑρμῆν, καὶ σχεδὸν πολλοὺς πολλαχόσε⁴⁷ χρησα-
μένους τῇ ῥητορικῇ. Ἔστι δὲ⁴⁸ τοῦτο πιστῶσαι ἐκ τοῦ
ποιητικοῦ ἔπους τοῦ λέγοντος.

Οἱ δὲ θεοὶ παρ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο.

τὸ δὲ ἀγορεύειν οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ ἐν⁴⁹ λόγοις καὶ βου-

38 Coisl. καὶ ἐπ. ἀμφοτέροις δικασταὶ οἱ ἐρώμενοι Ἀθηναῖοι· ἐδι-
κάσαντο οὖν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, καὶ ἐξῆλθε παρὰ τῶν Ἀθ. ψήφος.
39 Med. περὶ, Ambr. 1, παρὰ. 40 Coisl. αὐτοῦ ἰδ. τι ἀνα-
δόντα τῇ Ἀττικῇ δεσπότην εἶναι αὐτῆς· καὶ ἐπεὶ ἡ Ἀθηνᾶ προτέρα
τὴν ἐλαίαν ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀνῆκεν, οὕτως ἔσχε καὶ τὴν Ἀττικὴν·
εἰ οὖν ἐδικ. οἱ θεοὶ, ῥητορικὸν δὲ τὸ δικάσασθαι, ἄρα καὶ ἐν θε-
οῖς ἡ ῥητορικῇ. 41 Taur. 2. ἀναδότα καὶ ἀνατείναντα· ad marg.
ἴσως ἀκατείλαντα. 42 Ambr. 1. δεσπότην. 43 Ambr. 1. ἐφο-
ρείαν. 44 Locus hic usque ad τὸ δὲ ἀγορεύειν οὐδὲν ἄλλο ἐστίν
in Med. passim evanidus est: ita ut θαλλοὶ, εἰ οὖν ἐδικάσαντο,
θεοὺς εὖροι τις ἂν, τὸν Ἀπόλλωνα, οὐδὲν ἄλλο ex Ambr. 1. es-
sent supplenda. 45 θεοὺς Coisl. om. 46 Coisl. τοὺς Ε.
τὸν Ἀπόλλω, Sqq. καὶ σχεδὸν — τῇ ῥητορικῇ om. 47 πολλα-
χόσε Med. om. in loco integro. 48 Coisl. καὶ ἐκ ποιητ. τοῦτο
ἔπους πιστῶσασθαι λέγ. — Il. δ, 1. 49 Coisl. ἐν βουλῇ καὶ λόγῳ.

λαῖς ἔχειν τὰ τοῦ δήμον πράγματα.⁵⁰ Πολλαχόθεν τοίνυν ἀποδίδεικται, ὅτι ἐκ θεοῦ καὶ ἐν θεοῖς ἐγένετο.⁵¹ ἡ ῥητορικὴ, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς πρῶτον ἐδείχθη κεφάλαιον.

Δεύτερον⁵² ἐστὶ κεφάλαιον, ἐν ᾧ ἐλέγομεν, εἰ καὶ 5 ἐν ἥρωσιν ἦν⁵³ ἡ ῥητορικὴ. Ἔδει γὰρ καὶ καλῶς εἶδει τὰ τῶν θεῶν δημιουργήματα τοὺς ἐκ θεῶν φανέντας πρώτους⁵⁴ καρπώσασθαι. Ἔσται τοίνυν τούτων πάντων⁵⁵ θεσπέσιος ἡμῖν καὶ ἱεροφάντης Ὀμηρος μάρτυς, ὡς ἔφην, ὃς καὶ σαφῶς ἤγαγε τὰς περὶ ταύτων ζητήσεις 10 ἡμῖν. Οὗτος οὖν⁵⁶ βουλόμενος σημᾶναι ἡμῖν, ὅτι⁵⁷ ἐν τοῖς ἥρωσιν ἑτέρα ποιότης⁵⁸ τῆς ῥητορικῆς εὐρεται, εἰσάγει τὸν Νέστορα συμβουλευόντα περὶ ὧν λέγει.

Τοῖσι δὲ Νέστορ

Ἠδυεπὴς ἀνόρουσε,⁵⁹ λιγύς περ ἑὼν ἀγορητής. 15

Οὗ⁶⁰ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων εἶναι αὐδή.

Καὶ⁶¹ τὸ μὲν γλυκὺ⁶² καὶ προσηνὲς ἔχιν τὸν ῥήτορα, τὸ τῆς ῥητορικῆς ὑπέφαινεν ὁ ποιητής· τὸ δὲ σύντονον καὶ ἐπίχαρι διὰ τοῦ Μενελάου ἐπιδείκνυται,⁶³ εἰπὼν περὶ αὐτοῦ.

20

50. πράγματα Med. om., recepi ex Ambr. 1. Tum Coisl. pergit: ἄρα οὖν καὶ ἐν θεοῖς ἡ ῥητορικὴ, καὶ τὸ μὲν πρῶτον κεφ. οὕτως. 51 Ambr. 1. εὐρεται. 52 Coisl. δεύτερον δὲ ἐστίν, εἰ καὶ ἐν ἥρωσιν ἡ ῥητ. 53 ἦν Ambr. 1. om. 54 Coisl. πρώτους φαν. καρπ. καὶ τούτου μάρτυς ὁ θεσπέσιος Ὀμ., ὃς εἰσάγει τὸν Νέστορα σύμβουλον ὄντα λίγων. 55 Ambr. 1. ἡ θεσπέσιος. 56 Ambr. 1. γάρ. 57 Med. et Ambr. 1. ὅτε. Taur. 2, ὅτι ἡ τοῖς ῥήτορι. marg. γρ. ἥρωσι. 58 Med. ποτέ, Ambr. 1. et Taur. 2. ποιότης. 59 Ambr. 1. ἀνόρουσε, tum Med. et Ambr. 1. λιγύς περ ἑὼν. Coisl. λιγ. Πυλίων Il. α, 248. 60 Taur. 1. τοῦ. Coisl. hunc versum om. 61 καὶ τὸ μὲν γλυκὺ usque ad εἰπὼν περὶ αὐτοῦ Taur. 1. om. 62 Coisl. γλ. τῆς ῥητορικῆς τούτου ἐδήλωσε, τὸ δὲ σύντ. 63 Ambr. 1. ἐνδεί-

Ἄλλ' ἦτοι Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόμευς, ⁶⁴

Παῖφα μὲν, ἀλλὰ μάλα λεγέως.

Εἰσφέρει ⁶⁵ δὲ καὶ τὸν Ὀδυσσεά, τὸ τροχάλον ⁶⁶ καὶ
τὸ ⁶⁷ ὀξύ καὶ τὸ σφοδρὸν καὶ λαμπρὸν τῆς ῥητορικῆς
ἔχοντα, ὃ καὶ δι' αὐτοῦ παραστήσαι ⁶⁸ βουλούμενος λέγει
περὶ αὐτοῦ.

Ἄλλ' ὅτε δὴ ὅπα τέ ⁶⁹ μεγάλην ἐκ στήθεος ἴει,

Καὶ ἔπεα νηφάδεσσιν ἐοικότα χειμερήσιον,

Οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ γ' ἐρίσαιε ⁷⁰ βροτὸς ἄλλος.

10 "Οτι ⁷¹ δὲ καὶ τὸ ⁷² τῆς ῥητορικῆς ὄνομα ἦν ἐγνωσμέ-
νον τοῖς ἥρωσι, φέρει τὸν Φοῖνικα περὶ τοῦ ⁷³ Ἀχιλλέως
λέγοντα.

Τοῦνεκά με προέηκε διδασκόμεναι τάδε πάντα,

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμμεναι, ⁷⁴ προηκτῆρά τε ἔργων.

15 "Οτι ⁷⁵ δὲ καὶ θείας ἐπιπνοίας χρήζει ⁷⁶ ὁ ῥήτωρ, ἐξ αὐ-
τοῦ τοῦ Ὀμήρου ἐστὶ πιστώσασθαι. φησὶ γάρ.

Ἀλλὰ θεὸς μὲν ῥῆγ' ἔπεισ' στέφει, οἱ δὲ τ' ἐς αὐτὸν

Τερπόμενοι λεύσσουσιν, ⁷⁷ ὁ δ' ἀσφαλῶς ἀγορεύει.

Ἀλλὰ ἀποχρώντως ἡμῖν, ὥς οἶμαι, καὶ τὸ δεῦτερον δεί-
20 κνυται κεφάλαιον.

κνυται. Coisl. Μενελάου, φησὶ γάρ. 64 Taur. 1. ἡγόμενε. Il. γ, 213. 65 Coisl. τὸ δὲ τροχ. καὶ ὀξύ καὶ σφ. αὐτῆς διὰ τοῦ Ὀδυσσεύς· λέγει γάρ. Taur. 1. εἰσφέρει δὲ καὶ usque ad λέγει περὶ αὐτοῦ. om. 66 Med. τό τε καλόν. Ambr. 1. τὸ τροχαλόν. 67 τὸ Med. om. 68 In Med. evanuit. 69 τε et v. sq. καὶ ex Coisl. recepi. Il. γ. 221. 70 Ambr. 1. Taur. 1. οὐκ ἂν ἐπὶ Ὀδυσῆϊ ἐρίσαιε. Med. Ὀδυσῆϊ γ' om., recepi ex Coisl. 71 "Οτι δὲ καὶ usque ad Ἀχιλλέως λέγοντα Taur. 1. om., qui breviter: Φοῖνιξ περὶ Ἀχιλλέως. 72 Coisl. τὸ ὄν. τῆς ῥητ. 73 τοῦ Med. om., recepi ex Ambr. 1. — Il. ι. 442. 74 Taur. 1. ἔμμεναι. idem προηκτῆρά τε ἔργων om. 75 ὅτι δὲ καὶ θείας usque ad δείκνυται κεφάλαιον Taur. 1. om. 76 χρήζει in Med. evanuit. 77 Med. Ambr. 1. λεύσσουσιν. Coisl. λεύσσ. Od. θ, 170.

Τρίτον προσέτι ⁷⁸ σκέψασθαι δεῖ κεφάλαιον, ἐν ᾧ
 δεῖ ζητῆσαι, πῶς ἐν ἀνθρώποις ἦλθεν ἡ ῥητορικὴ, καὶ
 γὰρ ἔπρεπε μετὰ τοὺς θεοὺς ⁷⁹ τοὺς ἥρωας τὴν συγγενή
 τε καὶ λογικὴν φύσιν εἰσδίδεσθαι. Εἰσδίδεξαντο τοίνυν
 πρῶτον ἀπάντων αἱ Συρράκουσαι, πόλις τῆς Σικελίας. 5
 Σικελία δὲ νήσος μεγίστη, κειμένη δὲ περὶ τὰ ἐσπέρια
 μέρη. Αὕτη Κορινθίων μὲν ⁸⁰ καὶ Λακεδαιμονίων ἀποι-
 κος· ἐν ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ὑπὸ Γέλωνος καὶ Ἰέρωνος τυ-
 ράννων ὠμοτάτην ἐτυραννήθη, οἱ τοσοῦτον κατὰ κράτος
 τὴν τυραννίδα ἤξησαν κατὰ Συρράκουσιων, ὥστε εὐχε- 10
 σθαι ⁸¹ τοὺς Συρράκουσίους, τῆς πικρᾶς ταύτης ἀπαλ-
 λαγῆναι δουλείας. Λέγεται γάρ, ὅτι τοσοῦτον ὠμότητι
 ἐχρήσαντο, ὥστε προστάξαι τοῖς Συρράκουσίοις μηδὲ

78 Ambr. 1. προσεπιτοδοῖς. Coisl. τρίτον δὲ πρὸς ἐπὶ τοῦ-
 τοις, πῶς εἰς ἀνθρώπους ἦλθεν. Taur. 1. totum caput ita ab-
 solvit: Περὶ τρίτον κεφαλαίου. Τρίτον, ὅτι αἱ Συρράκουσαι πό-
 λις τῆς Σικελίας. Ἡ Σικελία Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων ἀποι-
 κος. Τυραννευθεῖσαι οὖν αἱ Συρράκουσαι ὑπὸ Γέλωνος καὶ Ἰέρω-
 νος· ὅτε καὶ τὴν ὀρχηστρικὴν φασιν εὐρεθῆναι· διὰ γοῦν τὴν τῶν
 τυράννων ὠμότητα φοβηθεῖσαι τῷ δήμῳ τὴν ἄρχὴν ἐπίστευσαν. Κό-
 ραξ δὲ τις ἄνομα, ῥήτωρ Συρράκουσιος ῥητορεύει δεινός, καὶ τὸ
 μὲν πρῶτα τῶν λόγων ἐκύλει προοίμια, ἀπαλὰ ὄντα καὶ κολακευτι-
 κά, τὰ δὲ δεύτερα ἀγῶνας, τὰ δὲ τρίτα ἐπιλόγους. Τούτου δὲ εὐ-
 δοκιμοῦντος ἐπὶ τῇ τῶν λόγων πειθοῇ τοὺς ἐαυτῶν παῖδας οἱ Συρ-
 ράκουσιοι πρὸς μαθητὴν δεδώκασι τῆς ῥητορικῆς· οὗτος καὶ πρὸς
 Γισίαν μαθητὴν εἶπε, ῥητορικὴ ἐστὶ πειθοῦς δημιουργός. 79
 Med. Ambr. 1. μετὰ τοὺς θεοὺς ἐκείνους ἥρωας [Med. ἥρωας
 om.], Coisl. μετὰ τοὺς θεοὺς τοὺς ἥρωας ταύτην εἰσδίδεσθαι, εἶτα καὶ
 τὴν συγγ. καὶ λόγ. ἄπασαν φύσιν· εἰσδίδεξαντο τοίνυν πρὸ πάντων ἡ
 Συράκουσα, πόλις Σικ., ἡ νήσος ἐστὶ μεγ. περὶ τὰ ἐσπ. κειμένη· αὕτη
 ἡ Συράκουσα Κορ. μ. κ. Λ. ὤ. γέγονεν, ὑστέρῳ δὲ χ. ὤ. Γ. καὶ Ἰέρω-
 νος ἐτυραννήθη, οἱ τοσοῦτον κατὰ τῶν Συρακουσίων ὠμῶς ἐχρήσαν-
 το τῇ τυραννίδι, ὥστε προστάξαι αὐτοῖς κ. τ. λ. 80 μὲν Med.
 om., recepi ex Ambr. 1. 81 Ambr. 1. ἐπιύχουσθαι.

φθέγγεσθαι τὸ παράπαν, ἀλλὰ διὰ ⁸² ποδῶν καὶ χει-
 ρῶν καὶ ὁμμάτων σημαίνειν τὰ πρόσφορα, ὧν ⁸³ ἂν τις
 ἐν χρεῖᾳ γένηται, ἔνθεν φασὶ καὶ τὴν ὀρχηστικὴν λαβεῖν
 τὰς ἀρχάς· τῷ γὰρ ἀποκεκλεισθαι λόγου τοὺς Συρῶ-
 5 κουςίους ἐμμηχανῶντο σχήματι δεικνύναι ⁸⁴ τὰ πράγματα.
 Οὕτως οὖν χαλεπῶς καὶ θηριωδῶς ἀρχομένων τῶν Συρ-
 ῶρακουσίων, καὶ προσευχομένων Διὶ ἑλευθερίῳ, ἀπαλλα-
 γῇ τῆς πικρᾶς ταύτης δουλείας, Ζεὺς σωτὴρ ἅμα καὶ
 ἑλευθέριος προσώλεις ⁸⁷ τοὺς τυράννους πεποικῶς, ἡ-
 10 λευθέρωσε τῆς ⁸⁸ τυραννίδος τοὺς Συρῶρακούς. Ὁ οὖν ⁸⁹
 τῶν Συρῶρακουσίων δῆμος δεδιώς, μήπως εἰς ὅμοιον ἐμ-
 πέσῃ τύραννον, οὐκέτι τυράννῳ τὰ πράγματα κατεπίστευ-
 σεν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ δῆμος τὴν δεσποτείαν πάντων ἔχειν
 ἐβουλήθη. Κόραξ δέ τις ὄνομα, Συρῶρακούσιος τὸ γέ-
 15 νος, σκοπήσας, ⁹⁰ ὡς ὁ δῆμος ἀστάθμητον καὶ ἄτακτον
 πέφυκε πρᾶγμα πρὸς βουλὴν, καὶ ἐνοήσας, ὅτι λόγος
 ἐστίν, ὃ ῥυθμίζεται ἀνθρώπου τρόπος, ⁹¹ ἐσκόπησε διὰ
 λόγου ἐπὶ τὰ πρόσφορα τὸν δῆμον προτρέπειν καὶ ἀπο-

⁸² Coisl. διὰ νευμάτων χειρῶν καὶ ποδῶν. ⁸³ Coisl. καὶ
 ὧν. ⁸⁴ Med. τὴν ὀρχήστραν λαβεῖν τὴν ἀρχήν. ⁸⁵ Med.
 Ambr. 1. τό. Sq. τοὺς Συρῶρακούς. Coisl. om. ⁸⁶ Coisl.
 δεικνύνειν τ. πρ. εἶτα Ζεὺς ἑλευθέριος etc. ⁸⁷ Med. προαίλεις.
 Ambr. 1. προσώλας. Coisl. προσώλεις. ⁸⁸ Coisl. ἡλευθ. Συ-
 ρακοσίους· οἱ δὲ διδιότες, μὴ καὶ αὐθις εἰς ὅμοιον ἐμπέσοιεν τυ-
 ραννίδα, ἑαυτοῖς τὴν πάντων δεσποτείαν ἐπέτρεψαν. Κόραξ δὲ κ. τ. λ.
⁸⁹ Ambr. 1. γοῦν. ⁹⁰ Coisl. συσκοπήσας. idem: ἀστάθμητόν
 τι πέφυκε πρ. [Med. πέφυκε πρᾶγμα om.] καὶ νοήσας, ὅτι λόγ-
 ος κ. τ. λ. ⁹¹ Coisl. pergit: εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλ., ἐν ᾗ ὁ πᾶς ἡ-
 θροιστο δῆμος, καὶ ἤρξατο πρότερον θεοῦ. κ. κολ. λόγοις τὸ θεοῦ.
 αὐτῶν καταπραΰνειν, καὶ τοὺς λόγους τούτους προοίμια ἐκάλεσεν·
 εἶτα ἤρξατο συμβουλεύειν, καὶ λέγειν ὡς ἐν διηγ. τὰ δέοντα, καὶ
 τούτους τοὺς λόγους ἐκάλεσεν ἀγῶνας· μετὰ ταῦτα ἤρξατο ἀνακεφ-
 κ. ἀναμ. τὰ τῶν ἡδὴ φθασάντων λεχθῆναι αὐτοῖς, καὶ ταῦτα τα-
 ῖάματα ἐπιλόγους ἐκάλεσεν. ῥητορικῆς οὕτως ἐνδειξάμενος αὐ-
 τὸς, ἔπειθε τὸν δῆμον ὅπερ τέλος ἐστὶ κ. τ. λ.

τρέπειν. Εἰσελθὰν οὖν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ ὁ πᾶς συν-
 ηθροίσθη δῆμος, ἤρξατο λόγοις πρότερον θεραπευτικοῖς
 καὶ κολακευτικοῖς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ θορυβῶδες κατα-
 πραῦναι τοῦ δήμου, ἅτινα καὶ προοίμια ἐκάλεσε, μετὰ δὲ
 τὸ καταπραῦναι καὶ κατασιγαῖσαι τὸν δῆμον ἤρξατο πε- 5
 ρὶ ὧν ἔδει συμβουλευεῖν τῷ δήμῳ, καὶ λέγειν ὡς ἐν
 διηγήσει, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνακεφαλαιοῦσθαι καὶ ἀνα-
 μιμνήσκειν ἐν συντόμῳ περὶ τῶν φθασάντων, καὶ εἰς
 σύνοπτον καὶ ὑπ' ὅσιν ἄγειν τὰ λεχθέντα τῷ δήμῳ· καὶ
 τὰ μὲν πρῶτα ἐκάλεε προοίμια, τὰ δὲ δεύτερα ἐκάλεσεν 10
 ἀγῶνας, τὰ δὲ τρίτα ἐκάλεσεν ἐπιλόγους. Οὗτος τοίνυν
 ὁ Συρράκουσιος Κόραξ ἔργα ῥητορικῆς ἐπιδειξάμενος
 ἐπειθε τὸν τῶν Συρράκουσίων δῆμον, ὅπερ ἐστὶ τέλος
 τῆς ἡμετέρας τέχνης· τοῦτου δ' εὐδοχιμοῦντος ἐπὶ τῇ πει-
 θοῇ τῆς ῥητορικῆς, πολλοὶ προετρέποντο δοῦναι αὐτῷ 15
 τοὺς ἱαντῶν παῖδας, ⁹² μαθησομένους τὴν ῥητορικὴν. Τι-
 σίας δὲ τις μαθεῖν καὶ αὐτὸς ⁹⁴ ἐθέλων τὴν ῥητορικὴν,
 καὶ ἰδὼν, ὡς πολλοὺς εἰσπράττεται μισθοὺς ὁ Κόραξ ⁹⁵
 τῆς διδασκαλίας, προσῆλθε πρῶτον τῷ Κόρακι, προσδια-
 λεγόμενος αὐτῷ ταῦτα· ὡς μαθεῖν ἐθέλω τὴν ῥητορικὴν, 20
 καὶ νῦν μὲν μισθοὺς οὐκ ἔχω, μανθάνων δὲ ἀποτίσω
 διπλοὺς τοὺς μισθοὺς. Κόραξ δὲ φιланθρωπῶς φερόμε-
 νος ὑπέσχετο, καὶ ἐδίδαξε τὸν Τισίαν τὴν ῥητορικὴν.
 Μαθὼν τοίνυν ὁ Τισίας τὰ τῆς τέχνης, ἀγνωμονεῖν ἐ-
 πειρᾶτο τὸν διδάσκαλον καὶ φησι πρὸς αὐτόν· ὦ Κόραξ, 25

92 Coisl. τῆς ῥητορ. om., tum pergit: πολλοὶ τοὺς ἱαντῶν
 παῖδας τοῦτω ἐδίδουν. 93 Taur. 2. τοὺς ἐκ τῶν παίδων. marg.
 γρ. ἱαντῶν παῖδας. 94 καὶ αὐτὸς et τὴν ῥητορ. Coisl. om. 95
 ὁ Κόραξ Coisl. om., tum post διδασκ. pergit: προσδιαλέγεται
 αὐτῷ οὕτως· μαθεῖν μὲν, ὦ Κόραξ, ἐθέλω, νῦν δὲ μισθοὺς οὐκ
 ἔχω, ἀλλὰ μαθὼν ἀποτίσω διπλοὺς· ὁ δὲ φιλ. φερ. ἐδίδαξεν αὐτόν·
 ἐκείνος δὲ μαθὼν ἠγνωμόνησεν καὶ φησιν· λέξον μοι, Κόραξ, τὸν
 τῆς ῥητ. ὅρον· ὁ δὲ φησιν — — δημιουργός· ὁ δὲ Τισίας, δικά-
 σομαί σοι οὖν, φησί, περὶ κ. τ. λ.

λέξον ἡμῖν τὸν ὅρον τῆς ῥητορικῆς, ὃ δὲ φησι ῥητορικὴ ἔστι πειθοὺς δημιουργός. Λαβὼν τοίνυν τὸν ὅρον ὁ Τισίας, πειράται συλλογίζεσθαι τὸν διδάσκαλον, καὶ φησιν, ὅτι δικάζομαι σοι περὶ τῶν μισθῶν, καὶ εἰ μὲν πείθω, ⁹⁶ μὴ δοῦναι μὲ μισθοὺς, ὡς πείσας οὐκ ἂν δώσω, εἰ δὲ μὴ ἰσχύω πείσαι, πάλιν οὐκ ἂν δώσω, οὐ γὰρ ἐδιδάχθην παρὰ σου τὸ πείθειν. Ὁ δὲ Κόραξ ἀντίστρεψεν ⁹⁷ αὐτὸν, ὅτι δικάζομαι καὶ γὰρ, καὶ εἰ μὲν πείσω λαβεῖν μὲν μισθοὺς, ὡς πείσας λήψομαι, εἰ δὲ μὴ πείσω, ⁹⁸ λήψομαι, ὁφείλω γὰρ καὶ πάλιν λαβεῖν μισθοὺς, ἐπειδὴ τηλικούτους ἐξέδρεψα μαθητὰς, ὥστε τῶν διδασκάλων ἐπικρατεῖν· τότε οἱ παρεστηκότες ἐβόησαν λέγοντες, κακοῦ κόρακος κακὸν ὦν· ἐπειδὴ ὁ Τισίας εἶπε πρὸς τὸν διδάσκαλον, οὐ πείσεις, οὐδ' ἦν πείσης, ἀντὶ τοῦ ¹⁵ δεινοῦ διδασκάλου δεινότερος ὁ μαθητής. Οὕτως οὖν ἡμῖν καὶ τὸ τρίτον διήνυσται κεφάλαιον.

Τέταρτον ¹ ἔστι κεφάλαιον, πῶς ἐν Ἀθήναις ἤκμασεν ἡ ῥητορικὴ· καὶ γὰρ ἐνθενδε ἡ θεσπεσία δεκάς τῶν ῥητόρων ἐξήνθησεν· ἤκμασε τοίνυν ἡ ῥητορικὴ ἐν Ἀθήναις ²⁰ τούτῳ τῷ τρόπῳ. Λεοντίνη πόλις Σικελίας καὶ αὐ-

⁹⁶ Ambr. 1. Coisl. πείσω. Coisl. pergit: οὐ δώσω τοὺς μισθοὺς· εἰ δὲ μὴ πείσω, ὡσαύτως οὐ δώσω, οἷα μὴ μαθὼν παρὰ σοῦ τὸ πείθειν. ⁹⁷ Coisl. ἀντίστρεψε καὶ φησι· δικάζομαι καὶ γὰρ. Sqq. λαβεῖν τοὺς μισθοὺς om. ⁹⁸ Coisl. καὶ ὅμως λήψομαι, ἐπειδὴ τηλικούτον ἐξέδρεψα μαθητὴν, ὡς καὶ τῶν διδ. κρατεῖν· ὅθεν οἱ παρεστ. ἐβόησαν, κακοῦ κ. κ. ὦν· καὶ περὶ μὲν τρίτου κεφαλαίου τοσαῦτα. Τέταρτον δὲ ἐστίν, ὅπως ἐν Ἀθήναις ἤκμασε. Λεοντίνη πόλις ἐστὶ τῆς Σικελίας· ταύτην κ. τ. λ.

1 Taur. 2. Περὶ τετάρτου κεφαλαίου. Λεοντίνη πόλις Σικελίας κ. τ. λ. usque ad αἰτοῦντες. Tum ita pergit: καὶ θαυμάσθεις παρὰ Ἀθηναίων καὶ πρὸς τὸ τοὺς ἑαυτῶν παῖδας διδάξαι κατασχεθεὶς τῆς μὲν συμμαχίας ἀπῆλυσσε, δεδωκότων ἐκείνων, τοὺς δὲ παῖδας ταχέως ἀναδέξασθαι λέγει τὴν ῥητορικὴν. Ἐκ γοῦν τῶν Ἀθηναίων οἱ δέκα ῥήτορες ἐξεφάνησαν κ. τ. λ.

τῇ ταύτην ἀπέκτισαν πάλαι Ἀθηναῖοι· πόλεμον γὰρ ² ἐσχηκότες οἱ Λεοντῖνοι πρὸς ἀστυγείτονας πρεσβεύονται πρὸς Ἀθηναίους διὰ Γοργίου τοῦ ³ ῥήτορος, συμμαχίαν αἰτοῦντες. Ὁ δὲ Γοργίας ἐλθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας ῥητορεύειν ἐσπούδασε, δὲ ἦν ἀφίκετο χρεῖαν, καὶ τοσοῦτο ⁵ περιῆν τῷ ῥήτορι κάλλος περὶ τὴν φράσιν, ὥστε πάσας Ἀθήνας κινῆσαι περὶ τὴν ἑκρόασιν τὴν αὐτοῦ· συνερχόμενοι οὖν τὰς μὲν ἡμέρας τῶν ἐπιδειξέων ἐκάλουν ἑορτάς, τοὺς δὲ λόγους ἐκάλουν ⁴ λαμπάδας, ὑπερήστραπτε γὰρ, ὡς ἔοικεν ἡ τῶν λόγων δύναμις τὰς ἀκοὰς ¹⁰ τῶν ἀκροατῶν. Ἡσθέντες οὖν πάνυ τῇ ῥητορικῇ τοῦ Γοργίου τοῖς ἑαυτῶν παῖδας οἱ Ἀθηναῖοι παρέσχον τῷ Γοργίᾳ μαθησομένους τὴν ῥητορικὴν, αὐτὸν μὲν κατεσχηκότες ἐν Ἀθήναις, τὴν δὲ συμμαχίαν ἀποπέμψαντες ἐν τῇ Λεοντίῃ. Λέγεται δὲ τοὺς Ἀθηναίους ταχέως ¹⁵ ἀναδέξασθαι τὴν ῥητορικὴν, διὰ τὸ ἔφορον εἶναι τὴν Ἀθηναῖαν τῆς φρονήσεως καὶ τοῦ λογιστικοῦ, ἐμβαλεῖν δὲ τοῖς ἐφορευομένοις ἑφεσὶν τε καὶ ἐπιτηδειότητα πρὸς τὰ λεγόμενα. Ἐκ γοῦν τῶν Ἀθηναίων, ὡς εἶπον, οἱ ῥήτορες ἡμῖν ἐξεφάνησαν, ὧν πρῶτός ἐστιν Ἀντιφῶν ὁ Ῥαμνοῦ- ²⁰ σιος, δεύτερος ⁵ Λυσίας ὁ Κεφάλων, τρίτος Ἰσοκράτης,

² Coisl. δὲ ἐσχ. Λεοντῖνοι πρὸς τοὺς ἀστ., πρεσβ. καὶ τοὺς Ἀθ. ³ τοῦ Coisl om. Post αἰτοῦντες pergīt: τοσοῦτον δὲ τῷ Γοργίᾳ περιῆν τὸ κάλλος περὶ τὴν φράσιν, ὥστε πάντας τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὴν ἑκρόασιν κινῆσαι. ⁴ ἐκάλουν Coisl. om. Post λαμπάδας pergīt: διὸ τὴν μὲν συμμαχίαν ἐν τῇ Λεοντίᾳ ἐπέμψαν, τὸν δὲ Γοργίαν κατέσχον καὶ τοὺς ἑαυτῶν παῖδας παρέσχον αὐτῷ μαθησομένους· ταχέως οὖν τὴν ῥητορικὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἀναδέξαμενοι τὸν διδάσκαλον ὑπερηκόντισαν, καὶ οὕτως ἡ πρώτη δεκάς τῶν ῥητόρων ἐξεφάνη, ἧτοι Ἀντιφῶν ὁ Ῥαμν., Λυσίας ὁ Κεφ. etc. omissis numeris. ⁵ δεύτερος, τρίτος et sqq. numeros, quos Med. et Ambr. 1. om., ex Taur. 1. recepi. Post Δειναρχος sequitur in Taur. 1. κακοτεχνία ἢ φαρμακεία, ἢ γοητεία καὶ μαντεία. Ψευδοτεχνία, ἣ δοκεῖ μὲν δεικνύναι τι ποιεῖν, ψευδῇ δὲ δεικνύνει· μα-

τέταρτος Ἰσαῖος, πέμπτος Ἀνδοκίδης, ἕκτος Δημοσθένης, ἕβδομος Διοσχίνης, ὄγδοος Μυκοῦργος, ἔννατος Ὑπερίδης, δέκατος Δειναρχος.

Πέμπτον ἐστὶ κεφάλαιον, ἐν ᾧ δεῖ ζητῆσαι, τίς ὁ ὅρος τῆς ῥητορικῆς, καὶ τί τὸ ἔργον τῆς ῥητορικῆς. Εἰδέναι τοῖνυν δεῖ, ὅτι πολλοὶ ῥητόρων τε καὶ φιλοσόφων πολλοὺς καὶ ποικίλους ὅρους τῆς ῥητορικῆς ἀποδεδώκα-
 σιν· ἀναγκαῖον οὖν περὶ τηλικούτου πράγματος, φημὶ
 τῆς ῥητορικῆς, μὴ ἀπλῶς, μηδ' ὡς ἐν παρέρῳ ἀπορῶ-
 10 ψαι τὸν ὅρον τῆς ῥητορικῆς, ἀλλὰ μετὰ τινος ἀγχινοίας
 καὶ πολλῆς περισκέψεως τοὺς ὅρους ἐκδοῦναι. Ἵνα οὖν
 μὴ πολλοὺς ἐκτιθέμενοι ὅρους σύγχυσιν εἰσενεγκόντες λά-
 θωμεν ἑαυτοὺς, ἐπιφορτιζόμενοι λήθην μᾶλλον ἢ γνῶ-
 σιν, ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἓνα μὲν ῥητόρων, ἓνα δὲ φιλοσό-
 15 φων ἐκθέσθαι, καὶ ζητῆσαι διὰ τούτων, τίς ὁ ὅρος, καὶ
 διὰ τοῦ ὅρου, τίς ἡ φύσις τῆς τέχνης. Ἀριστοτέλης τοί-
 νυν ὁ φιλόσοφος ἀποδédωκεν ὅρον τῆς ῥητορικῆς, εἰπών,
 ῥητορικὴ ἐστὶ δύναμις τεχνικὴ τοῦ περὶ ἕκαστον ἐνδεχο-
 μένου πιθανοῦ λόγου· ἡμάρτηται δὲ ὁ ὅρος οὗτος κα-
 20 τὰ τὸ ἐλλείπον· ἴσμεν γάρ, ὅτι δύο κακίαι ὅρων πεφύ-
 κασιν, ὑπεροχὴ τε καὶ ἑλλειψις· εἰ μὲν γὰρ ὑπερέχει ὁ
 ὅρος τῇ λέξει, ἐλλεῖπει τοῖς πράγμασιν, εἰ δὲ ἐλλεῖπει τοῖς
 λόγοις, πλεονάζει τοῖς πράγμασιν· ἐπεὶ οὖν ὁ Ἀριστοτέ-
 λους ὅρος ἐνέλειψε κατὰ τὴν λέξιν, μὴ προσθέντος

πο-

ταιοτεχνία δὲ ἢ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τέλος οὐ καταλιμπάνει, ὡς ἡ
 ὀρηκτικὴ. Ὅρος δὲ ῥητορικῆς οὗτος. Περὶ τοῦ πέμπτου κεφαλαί-
 ου. Ῥητορικὴ ἐστὶ τέχνη περὶ λόγου δύναμις ἐν πράγματι πολιτι-
 κῷ, τέλος ἔχουσα τὸ πιθανῶς εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. Ἔργα
 δὲ ῥητορικῆς etc. 6 Coisl. δὲ κεφ., τίς ὁ ὅρος τῆς ῥητ. καὶ τί
 τέλος, καὶ τί τὸ ἔργον αὐτῆς. εἰδέναι δεῖ, ὡς πολλοὶ τῶν ῥητ. καὶ
 τῶν φιλ. πολλοὺς ὅρους τῆς ῥητ. ἀποδ. Ἀριστοτέλης γοῦν ὁ φιλ. οὕ-
 τως ὤρισάτο· ῥητ. κ. τ. λ. Rhet. I, 2. 7 Coisl. δ' οὗτος ὁ ὅρ. κατὰ
 τὸ ἑλλ., δύο γὰρ κακ. 8 Coisl. τῇ λέξει. 9 Coisl. προστιθέντος.

πολιτικοῦ ἢ διεξοδικοῦ, ἐπλεόνασε τῷ πράγματι· οὐ μόνον γὰρ τὴν ῥητορικὴν ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ τὴν ¹⁰ διαλεκτικὴν περιλαμβάνει· ¹¹ τοῦτο γὰρ διαφέρει ῥητορικῆ διαλεκτικῆς, ὅτι ἡ μὲν διαλεκτικὴ περὶ παντός τοῦ προτεθέντος, οὐ μόνον περὶ πολιτικοῦ, ἀλλὰ καὶ περὶ παν- ⁵ τὸς πράγματος λέγεται, πιθανῶς καὶ ¹² κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, ἀλλ' οὐ διεξοδικῶς. Οὐκοῦν ἀποσκευαστέον ¹³ καὶ ἀποφορτιστέον τὸν ¹⁴ ὅρον τοῦ Ἀριστοτέλους, ὡς ἐλλείποντα τῇ λέξει. Ὑστερον δ' ἐπὶ Καίσαρος Αὐγουστοῦ Διονύσιος ὁ μέγας, ὁ τῆς ἡμετέρας τέχνης κα- ¹⁰ θηγητῆς καὶ πατὴρ ἀγαθὸς γενόμενος, ἀπὸ Ἀλικαρνασοῦ τὸ γένος καταφέρων, ὥρισато τὴν ῥητορικὴν νουνεχῶς ¹⁵ καὶ προσεχόντως εἰρηκῶς. „Ρητορικὴ ¹⁶ ἐστὶ δύναμις τεχνικὴ πιθανοῦ λόγου ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχουσα τὸ εὖ λέγειν.“ Οὗτος τοίνυν ὁ ὅρος ἐκρίθη ¹⁵ καλῶς τε ¹⁷ ἔχειν καὶ ἐδοκιμάσθη μάλα σοφῶς· οὐτε γὰρ ἐλλείπει, οὔτε πλεονάζει· ἀλλὰ καὶ τὰ ιδιώματα τῶν ὀρισμῶν ἔχει, λέγω δὴ τὸ ἐκ γένους καὶ συστατικῶν ¹⁸ διαφορῶν καὶ ιδιοτήτων συνῆσθαι. Διὰ γὰρ ¹⁹ τοῦ εἰπεῖν δύναμις ἐσήμανε ²⁰ τὸ γένος, ἐστὶ γὰρ δύναμις

10 Coisl. πᾶσαν τήν. 11 Med. Ambr. 1. παρὰ. Coisl. περιλ. Tum Coisl. τούτῳ δὲ διαφέρει τῆς διαλ. ἢ ῥητ., ὅτι ἡ διαλ. οὐ μόνον περὶ πολ., ἀλλὰ περὶ παντός τοῦ προτεθέντος ζητήματος διαλείπεται [sic]. 12 καὶ Coisl. om. 13 Taur. 2, ἀποανητέον. ad marg. γρ. ἴσως σκεπτεόν, ἢ σκευαστέον. Coisl. sqq. καὶ ἀποφορτ. om. 14 Coisl. τὸν Ἀρ. ὅρον — — λέξει. ἐπὶ δὲ Καίσα. Ἀ. Διονύσιος, ὁ ἀπὸ Ἀλικαρνασσοῦ κατ. τὸ γένος. 15 In Med. nonnisi terminatio exōs superest. Coisl. συνεχῶς. Ambr. 1, νουνεχῶς. 16 Ab hoc verbo prolegomena sua inchoat compilerator anonymus commentarii ad Hermogenis σιτάσεις in Codd. Mon. 376. [A.] et 123. [B.]. 17 τε et sqq. καὶ ἐδοκ. μ. σοφῶς Coisl. om. 18 Med. Ambr. 1. συστατικῆς διαφορᾶς καὶ ιδιότητος. Coisl. Monn. pluralem habent. 19 Coisl. Monn. μὲν γάρ. 20 Coisl. Monn. ἐσήμανε. Med. Ambr. 1. ἐσήμηνα. Rhetor. V.

ἐντεχνος ²¹ καὶ ἄτεχνος· διὰ δὲ τοῦ τεχνικῆ ²² τὴν διαφορὰν, ἑτέραν ²³ δὲ διαφορὰν ἐπιτίθουσιν, εἰρηκῶς, πιθανοῦ λόγου· εἴτα ἐπειδὴ οὐ μόνον ὁ ῥήτωρ ἔχει τὸ πιθανόν, ἀλλὰ καὶ ἡ ²⁴ ἱατρικὴ καὶ ἡ γεωμετρικὴ, καὶ
 5 γὰρ ²⁵ τὰς ἀποδείξεις οὐκ ἀπιθάνους δεῖ προσφέρειν, ἀλλὰ πιθανάς· ἐπεὶ ²⁶ γοῦν τῷ πιθανῷ προσέθηκεν ἰδικώτατον ²⁷ τι τῆς ῥητορικῆς, ὃ ἄλλῃ τέχνῃ ἔχειν οὐ δύναται, τί δὴ τοῦτο; „ἐν πράγματι πολιτικῷ“· πρόσκειται ²⁸ δὲ τῷ ὄρω τὸ ²⁹ τέλος ἔχουσα τὸ εὖ λέγειν· πᾶν
 10 γὰρ ὃ μὴ τέλος ἔχει ³⁰ εὖ καὶ καλῶς, ἢ ματαιιοτεχνία ἐστὶν ἢ κακοτεχνία ἢ ψευδοτεχνία· καὶ κακοτεχνία μὲν ἐστὶν ἡ τῶν φαρμακῶν καὶ γοήτων, ἐπὶ κακῷ γὰρ τῆς πολιτείας ³¹ τὰς τοιαύτας εὐρήκασι τέχνας· ἄλλα γὰρ ἐστὶ φαρμακεία καὶ ἄλλο γοητεία, καὶ ἄλλο μαγεία. ³²
 15 Φαρμακεία μὲν ἐστὶν ἡ δι' ἐλλεβόρων διὰ στόματος ἢ διὰ χρίσματος προσφέρουσα τὴν ἀναίρεσιν· γοητεία δὲ ἡ ἀπὸ τῶν ἐγγύων ³³ καὶ ἀκαθάρτων καὶ κακοποιῶν δαιμόνων προσκαλουμένη· ἔλαχε ³⁴ δὲ ἡ γοητεία τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν γόνων, τῶν ³⁵ θρήνων, μαγεία δὲ ἐστὶν ³⁶ ἡ
 20 διὰ μέσων δαιμόνων ἀγγελικῶν τε καὶ ἐνύλων ἐνεργοῦσα· ψευδοτεχνία ³⁷ δὲ ἐστὶν, ἣ δοκεῖ μὲν δεικνύναι ποιεῖν

21 Monn. καὶ ἐντ. Coisl. καὶ ἐντ. καὶ ἄτ. δύναμις. 22 Mon. A. τεχνικῇ, ἢ in rasura correcto. 23 Coisl. εἴτα καὶ ἑτέραν ἐπ. διαφ. 24 Coisl. utrumque articulum om. 25 Coisl. καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τούτων οὐκ ἀπιθ. δεῖ πρ. τὰς ἀποδ. προστίθῃσι τὸ ἐν πράγμ. πολιτικῷ. 26 Monn. ἐπὶ. 27 Med. εἰδικώτατον. Monn. ἰδικώτατον. 28 Monn. Coisl. πρόσκειται. Med. πρόκειται. 29 Coisl. καὶ τό. 30 Coisl. ἔχει καλόν, ἢ κακοτ. ἐστίν, ἢ ψευδοτ. ἢ ματαιιοτ. 31 Coisl. πολ. εὐρήνται. ἄλλο δὲ ἐστίν. — Monn. ἄλλο γὰρ ἐστὶ usque ad ψευδοτεχνία δὲ ἐστίν om. 32 Med. μαντεία. Coisl. μαγεία. φαρμ. μὲν γὰρ ἡ δι' ἐλλεβόρου [Med. ἐλλεβόρων], ἡ διὰ στόμ., ἡ δ. χρ. γινομένη. 33 Coisl. ἐνύλων. 34 Coisl. ἔλαβε δὲ, omisso ἡ γοητεία. 35 Coisl. ἡγουν τῶν. 36 ἐστίν Coisl. om. 37 Coisl. ψευδοτεχνία δὲ

τι, ψευδῇ δὲ δείκνυσι· ματαιοτεχνία δὲ ἐστίν, ἢ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τέλος οὐ καταλιμπάνει, ὥσπερ ἡ ὀρχηστική.³⁸ Καὶ ὁ μὲν ὅρος τῆς ῥητορικῆς οὗτος.

Ἔργα δὲ ῥητορικῆς³⁹ κατὰ τὸν Θεοδέκτην, ⁴⁰ προ-
οιμιάσασθαι πρὸς εὐνοίαν, διηγῆσασθαι πρὸς πίστιν,
ἀγωνίσασθαι πρὸς τὸ δεῖξαι,⁴¹ ἀνακεφαλαιώσασθαι
πρὸς ἀνάμνησιν· τέλος δὲ τῆς⁴² ῥητορικῆς οὐ τὸ ἀπλῶς
πειῶσαι, ἀλλὰ τὸ πιθαναῖς⁴³ χρήσασθαι μεθόδοις· ⁴⁴ ὥσ-
περ γὰρ ὁ ἱατρός, κὰν μὴ ὑγιαίνει,⁴⁵ ταῖς δὲ ὑγιαστι-
καῖς χρήσεται μεθόδοις, ἐστὶν ἱατρός, καὶ ὁ φιλόσοφος,
κὰν μὴ· πάντας ποιήσῃ⁴⁶ καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς, πάλιν
ἐστὶ φιλόσοφος, οὕτω καὶ ὁ ῥήτωρ κὰν μὴ πείσῃ, πιθα-
ναῖς δὲ χρήσεται μεθόδοις, ἐστὶ ῥήτωρ εἰκότως· συμβαί-
νει γὰρ⁴⁷ τῷ τε ἱατρῷ, μὴ ὑγιάζειν αἰεὶ, καὶ τῷ φιλο-
σόφῳ καὶ τῷ ῥήτορι, τῷ μὲν μὴ ποιεῖν, τῷ δὲ μὴ πεί-
θειν· ὑπόκειται γὰρ ψυχὴ αὐτοπροαίρετος, αὐτοκίνητος,
αὐτεξούσιος, καλίμβολος, θᾶττον ἀπὸ ἑτέρου εἰς⁴⁸ ἕτε-

ἐστιν ἢ μετὰ τὴν ἐνέργ. τέλος οὐ καταλιμπάνουσα, ὡς ἡ δ. omis-
sis interiectis. 38 Mon. A. ὀρχηστική. 39 Coisl. αὐτῆς. 40
Taur. 1. addit ταῦτα. — Haec ab Isocrate inventa a Theodecte
adscita et immutata sunt, quo factum, ut huic auctori tribu-
erentur. Vide Spengel. συναγωγ. τεχν. p. 156. 41 Coisl. πρὸς
ἀπόδειξιν. Taur. 1. ἀγωνισ. πρὸς τὸ δεῖξαι om. 42 Coisl. αὐ-
τῆς, omisso sq. ἀπλῶς. 43 Taur. 1. πιθανῶς. Post μεθόδοις
Coisl. pergit: ὥσπερ καὶ ἱατρικῆς οὐ τὸ ὑγιᾶσαι, ἀλλὰ τὸ ὑγια-
στικαῖς χρήσασθαι μεθόδοις· καὶ φιλοσοφίας οὐ τὸ πάντας ποιῆσαι
καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς, ἀλλὰ τὸ καλὰ καὶ ἀγαθὰ συμβουλευσαι· καὶ
εἰκότως· ὑπόκειται γὰρ κ. τ. λ. 44 ὥσπερ γὰρ ὁ ἱατρός usque
ad πείθειν· ἢ ἑτέροις Taur. 1. om. ita pergens: Περὶ τοῦ ἔκτου
κεφαλαίου. Εἶδη δὲ τῆς ῥητορικῆς τρία, τὸ συμβουλ. δικανικὸν καὶ
πανηγ. 45 Monn. ὑγιασθ. 46 Med. ποιήσει. Monn. ποιήσῃ.
47 γὰρ ex Mon. recepi, Med. om. 48 Coisl. ἐφ' ἑτ. κατα-
πίπτουσα.

ρον μεταπίπτουσα καὶ μᾶλλον ἐπιέρρεπῶς ἔχουσα πρὸς
τὸ ἑαυτῇ ⁴⁹ πείθεσθαι ἢ ἑτέροις.

Ἐκτον ¹ ἐστὶ κεφάλαιον, ἐν ᾧ δεῖ ζητῆσαι, πόσα εἴ-
δη τῆς ῥητορικῆς, καὶ εἰ εἶδη, ἀλλὰ μὴ μέρη, καὶ ἐκ πρί-
5 ων μερῶν ² ἕκαστον τῶν τῆς ψυχῆς προελήλυθε, καὶ εἰς
ποῖον ἕκαστον ἀφορᾷ τέλος, καὶ ποῖον ³ ἕκαστον ἔλαβε
χρόνον, καὶ τίς ἕκαστου τόπος, καὶ ποῖα τὰ ὑποβεβλη-
μένα αὐτοῖς ⁴ πρόσωπα. Τρία τοίνυν τὰ ἀνωτάτω εἴ-
δη τῆς ῥητορικῆς, τὸ ⁵ συμβουλευτικόν, δικανικόν, πα-
10 νηγυρικόν· καὶ συμβουλευτικόν μὲν ἐστίν, δι' οὗ συμβου-
λεύομεν τὰ πρόσφορα γενέσθαι, ⁶ δικανικόν δέ, δι' οὗ
τὰς ἀμφισβητήσεις διακρίνομεν, πανηγυρικόν δέ, δι' οὗ
τοὺς ἐπαινουμένους ἢ ψαυομένους ⁷ δημοσιεύομεν. Διαι-
ρεῖται δὲ ⁸ τὸ συμβουλευτικόν εἰς δύο, ⁹ προτροπὴν καὶ
15 ἀποτροπὴν, τὸ δὲ ¹⁰ δικανικόν εἰς δύο, κατηγορίαν καὶ
ἀποτροπὴν, καὶ ¹¹ τὸ πανηγυρικόν εἰς δύο, εἰς ἔπαινον
καὶ ψόγον. Ἀλλὰ ¹² ταῦτα μὲν μέρη, εἶδη δὲ τὰ πρὸ
αὐτῶν. Τοῦτο δὲ διοίσει μέρος εἶδους, ὅτι ¹³ τὸ μὲν εἶ-
δος ὁλόκληρον ἀποτελεῖ τὸν ¹⁴ ῥήτορα, τὸ δὲ μέρος οὐ-
20 χί. Ὅστις ¹⁵ γὰρ οἶδε μόνον τὸ συμβουλευτικόν, μὴ μὲν-

49 Coisl. αὐτῇ.

1 Ἐκτον — ζητῆσαι Monn. om., Coisl.

ἐκτ. δ' ἐστὶ κεφ. πόσα εἰ. 2 Coisl. μερῶν τῆς ψ. ἕκαστον προ-
ελήλυθεν. 3 Coisl. ποίους τόπους καὶ χρόνους καὶ πρόσωπα διε-
νεύμαντο. 4 Monn. αὐτῆς. 5 τὸ Coisl. Mon. om. 6 γε-
νέσθαι et sq. δὲ Coisl. om. 7 Mon. B. λεγομένους. 8 Taur. 1.

μὲν. Coisl. δὲ τὸ μὲν. 9 δύο Taur. 1. Coisl. h. l. et in sqq.

om. 10 δὲ Med. Monn. om., recepi ex Taur. 1. Coisl. 11

καὶ Med. Mon. om., recepi ex Taur. 1. — Coisl. τὸ δὲ παν.

12 Coisl. καὶ ταῦτα μὲν τὰ μέρη, τὰ δὲ πρὸ αὐτῶν τὰ εἶδη. τοῦ-

τω δὲ διαφέρει μέρος εἶδους τῷ τὸ μὲν εἶδος ὁλόκληρον ἀποτελεῖν

ῥήτορα, τὸ δὲ μέρος μὴ· ὅστις γὰρ ἐν τῶν εἰδῶν οἶδεν, ῥήτωρ ἐστίν.

οἷον Θηραμ. 13 Med. τὸ τὸ μὲν ε. ὅλ. ἀποτελεῖν. Taur. 1. Monn.

ὅτι — ἀποτελεῖ. 14 τὸν Monn. om. 15 ὅστις γὰρ οἶδε us-

que ad τούτῳ διαφέρει μέρος εἶδους Taur. 1. om.

τοι τὸ δικανικὸν καὶ τὸ πανηγυρικόν, οὗτος ῥήτωρ τέλει-
 ος, ὡς Θηραμένης ὁ κόθορνος· συμβουλευεῖν γὰρ ¹⁶ μό-
 νον εἰδώς, ὅμως ῥήτωρ ἐνομιζέτο· ὁ ¹⁷ δὲ Ζήνων δικά-
 ζεσθαι μόνον εἰδώς, ῥήτωρ ἦκουε. ¹⁸ Γοργίας τὸ πανη-
 γυρικόν, ¹⁹ ῥήτωρ ἦκουε καὶ αὐτός. Ὡςπερ γὰρ ὁλό- ⁵
 κληρον ²⁰ εἶδος ἀνθρώπου, εἰ ἐπιτεθείη λίθῳ ἢ χαλκῷ,
 εἶδος λέγομεν ἀποσώζειν τὸν ἀνδριάντα, ἐὰν ²¹ δὲ μέ-
 ρος ἀνθρώπου, χεῖρα ἢ πόδα, οὐ λέγομεν ἅπαν ἀνελι-
 φέναι τὸ εἶδος, ἀλλὰ μέρος ἀνθρώπου, οὕτως εἰ μὲν τι-
 νι τῶν μερῶν ἐξήσκηται τις, ῥήτωρ οὐ λεχθήσεται, ²² ¹⁰
 εἰ δὲ τινι τῶν εἰδῶν ἀσκήσεται, ²³ ῥήτωρ ἐξ ἀνάγκης ²⁴
 ὁ τοιοῦτος· ἀμέλει καὶ ἡ νουνεχεστάτη ²⁵ Ῥωμαϊκὴ πο-
 λιτεία, τοὺς δικολόγους ἔχουσα δικάζεσθαι μόνον εἰδό-
 τας, ῥήτορας αὐτοὺς καλεῖ, ὥστε τούτῳ ²⁶ διαστρέφει μέ-
 ρος εἰδους. Εἰδέναι ²⁷ μέντοι ²⁸ χρὴ, ὅτι τὸ μὲν δικα- ¹⁵

16 γὰρ Coisl. Monn. om., Coisl. etiam sq. ὅμως om. 17
 Coisl. καὶ Ζήν, omisso sq. εἰδώς. 18 Monn. ἠκούετο h. l. et
 paullo post. Tum Coisl. καὶ Γοργ. πανηγυρίζειν μόνον, ῥήτωρ
 ἐκαλεῖτο. 19 Monn. τῷ πανηγυρικῷ. 20 Mon. B. ὁλόκληρος.
 21 Coisl. ἀν δὲ μ. ἀ. οἷον χεῖρ ἢ ποῦς. 22 Coisl. νομίζεται. 23
 ἀσκήσεται Coisl. om. 24 Coisl. ἐστὶ. ἀμέλει καὶ οἱ δικολόγοι
 δικάζεσθαι μόνον εἰδότες ῥήτορες κυλοῦνται· προελήλυθε δὲ τὸ μὲν
 συμβουλευτικὸν ἐκ τοῦ ἐπιθυμ. τῆς ψυχῆς μέρους, ἐξ ἐπιθυμίας γὰρ
 ἐπὶ συμβουλὴν τις προάγεται· τὸ δὲ πανηγυρικὸν ἐκ τοῦ λογιστι-
 κοῦ πᾶς γὰρ πανηγ. λόγῳ χρῆται· τὸ δὲ δικανικὸν ἐκ τοῦ θυ-
 μικοῦ· ὃ γὰρ θυμοῦται τις, τούτῳ καὶ δικάζεται· ἀπορήσ. κ. τ. λ.
 25 Mon. συνεστατάτη. Taur. 2. καὶ συνεχεστάτως ὡς δικῇ ad marg.
 ἴσως ῥωμαϊκῇ. 26 Monn. τοῦτο. 27 Taur. 1. Καὶ τὸ μὲν
 δικανικὸν ἐκ τοῦ θυμικοῦ τῆς ψυχῆς μέρους γίνεται, τὸ δὲ πανη-
 γυρικὸν ἐκ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς γίνεται, τὸ δὲ συμβου-
 λευτικὸν ἐκ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ τῆς ψυχῆς μέρους γίνεται. Τέλος
 μὲν τοῦ δικανικοῦ τὸ δίκαιον, τοῦ δὲ συμβουλευτικοῦ τὸ συμφέρον,
 τοῦ δὲ πανηγυρικοῦ τὸ καλόν. 28 Monn. τοίνυν. ex iisdem re-
 cepi sq. ὅτι, quod Med. om.

νικόν ἐκ τοῦ θυμικοῦ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς προῆλθε, ²⁹
 πᾶς γὰρ ἄνθρωπος ἢ κατηγορεῖται ἢ ἀπολογεῖται, τὸ δὲ
 συμβουλευτικόν ἐκ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ τῆς ³⁰ ἡμετέρας
 προῆλθε ψυχῆς, πᾶς γὰρ ἄνθρωπος συμβουλευέσθαι
 5 θέλων, ἐξ ἐπιθυμίας προάγεται ³¹ ἐπὶ τὴν συμβουλὴν
 κινούμενος ὑπὸ τῆς ἐφέσεως· τὸ δὲ πανηγυρικόν ἐκ τοῦ
 λογιστικοῦ προῆλθε τοῦ ἐν ἡμῖν· πᾶς γὰρ ἄνθρωπος
 πανηγυρίζων λόγῳ κέχρηται. Ἀπορήσεις δ' ἂν τις, πῶς
 λέγομεν τὸ πανηγυρικόν ἐκ τοῦ λογιστικοῦ προελθεῖν, ³²
 10 καὶ ταῦτα καὶ τοῦ δικάζεσθαι καὶ τοῦ συμβουλεύειν διὰ
 λόγων ³³ ἐχόντων τὴν κύρωσιν. ³⁴ Ἐπιλυτέον οὖν ³⁵ οὕ-
 τως, ὅτι ἐν ἐκάστῳ μὲν τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς
 κεχρήμεθα τῷ λογιστικῷ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς κηυσάσης ἕξεως
 τῆς κινούσης ἡμᾶς ἢ ἐπὶ τὸ δικάζεσθαι, ἢ ἐπὶ ³⁶ τὸ συμ-
 15 βουλεύειν ἢ ἐπὶ τὸ πανηγυρίζειν ἔλαβεν ἐν ἑκαστῷ τὴν
 ὀνομασίαν. Ἐπειδὴ γὰρ πρώτη κίνησις γέγονεν ἀπὸ τοῦ ³⁷
 θυμοῦ, ὑπῆρέτησε δὲ καὶ οἷον ὀργὴ γέγονεν ὁ λόγος τῷ
 θυμῷ, διὰ τοῦτο λέγομεν ἐκ τοῦ θυμοῦ ἔχειν τὸ δικανι-
 κὸν τὴν γένεσιν· ὁμοίως δὲ καὶ ³⁸ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἐπει-
 20 δὴ ἐν τῷ συμβουλευτικῷ ἢ ἐπιθυμία ἐκίνησε τὸν λόγον,
 καὶ ἐν τῷ πανηγυρικῷ τὸ λογιστικόν, ἐκ τῆς κηυσά-
 σης ³⁹ ἕξεως ἔλαβεν ἐν ἑκαστῷ τὴν προσηγορίαν. Τέ-
 λος δὲ δικανικοῦ μὲν τὸ δίκαιον, πρὸς γὰρ ⁴⁰ τὸ δίκαιον
 ὁ δικαστὴς ἀφορᾷν καθέζεται καὶ δικάζει· τοῦ δὲ συμ-

29 Monn. προῆλθε ψυχῆς, omissis εἰσῆ. πᾶς γὰρ — ἀπολο-
 γεῖται. 30 τῆς ἡμ. πρ. ψυχῆς Monn. om. 31 Med. προα-
 γόμενος. Monn. προάγεται. 32 προελθεῖν recepi ex Coisl.,
 Monn. et Med. om. Tum Coisl. καίτοι. 33 Mon. A. διαλό-
 γων. 34 Coisl. τὸ κῆρος. 35 Coisl. δὲ οὕτως· ἐν ἐκ. μὲν
 τῶν τριῶν τῷ λόγ. κεχρήμ. ἀλλ' ἀπὸ τῆς κινούσης ἕξεως ἢ ἐπὶ κ.
 τ. λ. 36 ἢ ἐπὶ τὸ συμβ. et paullo post ἐν Coisl. om. 37
 τοῦ Mon. om. Coisl. τοῦ θυμικοῦ, ὑπῆρέτησε δὲ τούτῳ ὁ λόγος.
 38 καὶ Monn. om. 39 Coisl. κηυσάσης. 40 Coisl. πρὸς

βουλευτικοῦ τέλος τὸ συμφέρον, τοῦ δὲ πανηγυρικοῦ τὸ καλόν. Χρόνον ⁴¹ δὲ εἴληφε τὸ μὲν δικανικὸν τὸν παρεληλυθότα, τὸ δὲ συμβουλευτικὸν τὸν μέλλοντα, τὸ δὲ πανηγυρικὸν τὸν ἐνεστῶτα. Εἰ ⁴² γὰρ καὶ προϋπαρχούσας πράξεις τοῦ ἐγκωμιαζομένου ⁴³ καὶ μελλόντων εὐχὰς ⁵ προσαναφέρομεν ⁴⁴ τῷ ἐγκωμιαζομένῳ, ἀλλ' οὖν ⁴⁵ ὁμως τὸν ἐνεστῶτα χρόνον ⁴⁶ θηρώμενοι· τὸ μὲν γὰρ ἔχει ἐκ τοῦ παρεληλυθότος, ⁴⁷ τὸ δὲ ἔχει ἐκ τοῦ μέλλοντος· τόποι δὲ τῷ μὲν δικανικῷ τὰ δικαστήρια, τῷ δὲ πανηγυρικῷ τὰ θεάτρα ⁴⁸ ἢ ὅπη ἂν ὑπάρχη πανήγυρις· τῷ ¹⁰

γὰρ τοῦτο ὁ δικ., ὁρῶν δικάζει, συμβουλ. δὲ τὸ συμφ. πανηγυρικοῦ δὲ τὸ καλόν· τόποι δὲ τῷ μὲν δικανικῷ τὰ δικαστήρια, τῷ δὲ συμβουλευτικῷ τὰ βουλευτήρια, τῷ δὲ πανηγυρικῷ αἱ ἐκκλησίαι. ⁴⁴ Taur. 1. χρόνους δὲ εἰλήφασι. etiam Monn. εἰλήφασι. ⁴² εἰ γὰρ καὶ usque ad ἐκ τοῦ μέλλοντος Taur. 1. om. ⁴³ τοῦ ἐγκωμ. Coisl. om. ⁴⁴ Coisl. προαναφέρ. ⁴⁵ οὖν Coisl. om., mox Monn. θηρώμεθα. ⁴⁶ Coisl. θηρ. χρόνον. πρόσωπα δὲ ἔχουσι, τὸ μὲν δικανικὸν τοὺς δικάζοντας καὶ τοὺς δικαζομένους, τὸ δὲ πανηγυρικὸν τοὺς πανηγυρίζοντας καὶ τοὺς ἀκροατὰς, τὸ δὲ συμβουλευτικὸν τοὺς συμβουλευόντας καὶ τοὺς πρὸς οὓς ἢ συμβούλη. ⁴⁷ Monn. παρεληλ., τὸ δὲ ἐκ τοῦ μέλλ. ⁴⁸ Med. τὰ θεάτρα καὶ ἐκκλησίαι. Taur. 1. τὰ θεάτρα· τῷ δὲ συμβουλ. αἱ ἐκκλησίαι. recepi lectionem Monn. In iisdem sequentia usque ad cap. VIII. ita leguntur: πρόσωπα δὲ, τὸ μὲν συμβουλευτικὸν ἀκροατὰς ἔχει τοὺς βουλευτὰς, τὸ δὲ δικανικὸν τοὺς δικαστας, τοὺς πανηγυριστὰς δὲ τὸ πανηγυρικόν· τέλη δὲ, καθ' ὃ τοῦ μὲν δικανικοῦ τέλος τὸ δίκαιον, τοῦ δὲ συμβουλευτικοῦ τὸ συμφέρον, τὸ δὲ καλόν τοῦ πανηγυρικοῦ. Εἰδέναι δεῖ [malim δεῖ] καὶ τοῦτο ἄξιον, ὅτι περιεκτικώτερόν ἐστι τὸ τοῦ πανηγυρικοῦ τέλος, ὃ ἐστι τὸ καλόν, τοῦ τε συμφέροντος καὶ τοῦ δίκαιου, ἥτοι τῶν δύο λοιπῶν τελῶν, τοῦ συμβουλευτικοῦ εἶδους τῆς ῥητορικῆς καὶ τοῦ δικανικοῦ· πᾶν μὲν γὰρ συμφέρον καλόν, καὶ πᾶν δίκαιον καλόν, οὐ πᾶν δὲ καλόν δίκαιον ἢ συμφέρον, ὡς τὸ ἐν ἀνθρώπῳ κάλλος· τοῦτο γὰρ καλόν, ἀλλ' οὐ συμφέρον καὶ δίκαιον. — Τρόποι τῆς ῥητορικῆς ἀναγνώσεώς εἰσι τρεῖς, ὧν πρῶτός ἐστιν ὁ σύντονος μάλιστα κ. τ. λ.

δὲ συμβουλευτικῷ ἢ ἐκκλησίᾳ καὶ τὰ βουλευτήρια· πρόσ-
 ωπα τῷ μὲν δικανικῷ οἱ δικασταί, τῷ δὲ συμβουλευτικῷ
 οἱ βουλευταί, τῷ δὲ πανηγυρικῷ οἱ ἐκκλησιασταί.

Ἐβδομόν¹ ἔστι κεφάλαιον, ἐν ᾧ δεῖ ζητῆσαι, πόσαι
 5 ῥητορικαὶ καὶ ποῖαι καὶ ποῖαν² σὺν θεῷ μετερχόμεθα.
 Εἰσὶ³ δὲ πᾶσαι πέντε τὸν ἀριθμὸν, μία μὲν ἡ πρώτη
 καὶ κυριωτάτη, ἡ⁴ ἀντίστροφος τῇ φιλοσοφίᾳ, ἣ ἐχρή-
 σατο Πυθαγόρας καὶ Σωκράτης καὶ Πλάτων. Εἰ γὰρ⁵
 καὶ περὶ τῶν αἰεὶ καὶ⁶ ὡσαύτως ἐχόντων πραγμάτων τοὺς
 10 λόγους ἐποιοῦντο⁷ οἱ φιλόσοφοι, ἀλλ' οὖν πειθοῖ τι-
 κεχρημένοι τοὺς λόγους ἐποιοῦντο· ἀμήχανον γὰρ, καὶ
 τὸ ἀληθὲς χωρὶς πειθοῦς καὶ τὸ ὁμολογούμενον ἀποδεί-
 ξαι. Δευτέρα⁸ ἡ ἀντίστροφος τῇ πολιτικῇ, ἥς ἡγήσα-
 το⁹ Μιλτιάδης καὶ Κίμων καὶ Θεμιστοκλῆς. Τοῦτο¹⁰
 15 δὲ διαφέρει πολιτικὴ τῆς ἀντιστροφῆς κατὰ φιλοσοφίαν,
 ὅτι ἡ μὲν φιλοσοφία¹¹ ἀντίστροφος περὶ τῶν καθόλου
 διαλαμβάνει, ἡ δὲ πολιτικὴ περὶ τῶν τῇ πολιτείᾳ μόνον
 συμφερόντων πραγμάτων. Τρίτη δὲ ἡ ἀντίστροφος τῇ

1 Taur. 1. περὶ ἐβδομοῦ κεφαλαίου. Ἐβδομον, ὅτι πέντε ῥη-
 τορικαί, μία μὲν κ. τ. λ. — Coisl. ἔβδ. ε. κεφ., πόσαι ῥητ. 2
 Med. ποίας. Taur. 2. ποῖαν, ad marg. ποῖαι. 3 Coisl. εἰσὶν
 οὖν πᾶσαι πέντε, ἡ ἀντίστροφ. 4 καὶ Taur. 1. ἡ Med. 5
 Taur. 1. εἰ γὰρ περὶ τῶν ἐχόντων δεῖ καὶ ὡσαύτως πραγμάτων.

6 ὡς Coisl. om. 7 Coisl. ὡς φιλ. ἐποιοῦντο, ἀλλ' οὖν
 τι πειθοῖ κεχρ. καὶ τὸ ὁμολογημένον γὰρ χωρὶς πειθοῦς ἀπο-
 δεῖξαι ἀμήχανον. ἡ ἀντίστροφος τῇ πολ. 8 Taur. 1. δευτέρα δέ.
 9 Coisl. ἡγήσαντο. id. sq. καὶ om. 10 Coisl. τούτων [leg.
 τούτοις] δὲ διαφέρει ἡ ἀντίστροφος τῇ πολιτικῇ τῆς ἀντιστροφῆς τῇ
 φιλοσοφίᾳ, τῷ τὴν μὲν τῇ φιλοσοφίᾳ ἀντίστροφον περὶ τῶν καθό-
 λου διαλ., τὴν δὲ τῇ πολιτικῇ οὐχ οὕτως. ἡ ἀντίστρ. τῇ διαλεκτικῇ.
 τούτῳ δὲ δι. ρ. τῆς ῥητ. ἡ διαλ., τῷ τὴν μὲν διαλεκτικὴν κατὰ π.
 κ. ἄ. ποιῆσθαι τὴν ζήτη., τὴν δὲ ῥητορικὴν διεξ. π. τ. πολ. διαλαμ-
 βάνειν πραγμάτων. 11 Med. Taur. 1. φιλοσοφία ἀντιστροφῶς.
 scripsi φιλοσοφία ἀντίστροφος.

διαλεκτικῇ. Διαφέρει γὰρ διαλεκτικὴ ῥητορικῆς, ὅτι ἡ μὲν διαλεκτικὴ κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν ποιεῖται τὴν ζήτησιν, ἡ ῥητορικὴ δὲ διεξοδικῶς περὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Ἠγήσαντο δὲ καὶ ταύτης Δημοσθένης¹² τε καὶ Λυκούργος καὶ ἄλλοι.¹³ Τετάρτη¹⁴ ἡ ἀντίστροφος τῇ συκοφαντικῇ, ἣς ἠγήσαντο¹⁵ Ἀριστογείτων καὶ Ἠγήμων.¹⁶ Πέμπτη ἡ κολακευτικὴ, ἣς ἠγήσαντο¹⁷ Δημάδης καὶ Ἀριστόδημος. Τοιούτων¹⁸ καὶ τοσούτων οὖν οὐσῶν ῥητορικῶν ἡμεῖς σὺν θεῷ μετερχόμεθα τὴν τρίτην, τὴν ἀντίστροφον τῇ διαλεκτικῇ, ἣς ἠγήσατο Δημοσθένης.¹⁹

Ὅγδοον¹⁹ ἐστὶ κεφάλαιον, ἐν ᾧ δεῖ ζητῆσαι, πόσοι τρόποι ῥητορικῶν ἀναγνώσεων· οὗτα²⁰ γὰρ δεῖ ῥαψφδεῖν ταῦτα, ὡς τὰ ποιήματα, ἢ τραγωδεῖν ἢ κωμωδεῖν ὡς τὰ δράματα, ἢ ᾄδειν ὡς τὰ λυρικά ποιήματα,²¹ ἀλλ' ἐτέρως· εἰσὶ γὰρ²² τρόποι ῥητορικῶν ἀναγνώσεων τρεῖς,¹⁵ ὧν²³ πρῶτός ἐστιν ὁ σύντονος, ὁ²⁴ μάλιστα ἐν τοῖς δι-
κανικοῖς πρωτεύων ἀγῶσι,²⁵ κατὰ τὸ Ὀμηρικόν.

Καὶ ἔπειτα νιφάδεσιν²⁶ εἰκότα χεῖμαρῆσιν.

12 Med. Δημήτριος. Taur. 1. Coisl. Δημοσθ. 13 Med. Coisl. καὶ ἄλλοι [Med. οἱ ἄ.] ῥήτορες. Taur. 1. ῥήτορες om. 14

τετάρτη Coisl. om. 15 Taur. 1. ἠγήσατο. 16 καὶ Ἠγήμων Coisl. om., restituit Rubnk. histor. crit. Or. Gr. p. LXXVI. ex versione latina. Est in reliquis codd. — Post Ἀριστογ. Coisl. pergit: ἡ ἀντίστροφος τῇ κολακευτικῇ. 17 Med. ἠγήσατο. Taur. 1. Coisl. ἠγήσαντο. 18 Coisl. πέντε οὖν ῥητορικῶν οὐσῶν, ἡμεῖς τὴν πέμπτην μετερχόμεθα. Ὅγδ. ε. κεφάλ., πόσοι τρ. — Med. τοσούτων οὖν οὐσῶν τῶν ῥητ. recepi lectionem Taur. 1. 19 Taur. 1. περὶ τοῦ ὀγδύου κεφαλαίου. Πόσοι τρόποι κ τ. λ. 20 Coisl. οὐδὲ γὰρ ῥαψ. δεῖ, ὡς τ. π., καὶ κωμ. 21 ποιήματα Coisl. om. 22 Coisl. γούν. tum Med. τόποι. 23 ὧν πρῶτός ἐστιν Coisl. om. 24 Coisl. ὁ καὶ μ. 25 ἀγῶσι Coisl. om. 26 Monn. νιφάδεσιν. — Il. γ, 222, καὶ initio Monn. Med. Taur. 1. om., recepi ex Coisl.

ὁ γὰρ ²⁷ σύντονος φράζεσθαι θέλει μετὰ σφοδροῦ τοῦ πνεύματος καὶ ζεύουσι ²⁸ τῇ προθυμίᾳ, τῆς πληγῆς τοῦ πνεύματος θάττον κατὰ ²⁹ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καθάπερ πληκτρον, ³⁰ ἐκτυπούσης, ὥστε προηγέσθαι τῆς φωνῆς τὴν ἀρτηρίαν. Δεύτερος ³¹ ὁ ἀνειμένος, ἔστι δὲ ἐπιεικῆς τὸν τρόπον ἡρέμα τοῦ πνεύματος πλήττοντος καὶ μελίσχρουν τινὰ φωνὴν ἀποτελοῦντος, ὡς τὸ ποιητικόν.

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ζέεν αὐδῇ. ³²

Τρίτος ὁ καλούμενος μέσος, ³³ ὅς ἐστι καὶ συμβουλευτικός καὶ ἐξηγητικός καὶ ἐπιστολιμαῖος, ³⁴ ὅς ἐκ τῶν προτέρων χαρακτήρων ἔχει τὸ σαφές. ³⁵ φυσικώτατα ³⁶ δὲ πνεῖ τὸ πνεῦμα ἐπὶ τούτου τοῦ χαρακτῆρος, ³⁷ καὶ οὔτε ἄγαν ὑπερπηδᾷ, ³⁸ ἵνα μὴ ἀποτελέσῃ τὸν σύντονον, οὔτε ³⁹ πάλιν ἡρέμα τὸ πνεῦμα πλήττει, ἵνα μὴ ⁴⁰ ἀποτε-

27 Coisl. οὗτος δὲ φράζει. 28 Coisl. ζεύουσι προθυμίας. a Taur. 1. καὶ ζεύουσι — πνεύματος absunt. 29 θάττον κατὰ Coisl. om. 30 Taur. 1. πληκτρον. tum Taur. 1. 2. Med. Monn. ἐκτυποῦν προσηγέσθαι. In Taur. 1. post ἐκτυποῦν lacuna est. Coisl. κτυπούσης, ὥστε προηγέσθαι, quem secutus sum. 31 Coisl. ὁ ἀνειμ., ὅς ἐστι τὸν τρ. ἐπιεικῆς, ἡρ. τ. πν. τὴν ἀρτηρίαν πλήττοντος, καὶ μελ. τὴν φων. 32 Il. α, 249. — Coisl. pergit: ὁ μέσος, ὅς ἐστι κ. σ. 33 μέσος Mon. B. om. 34 In Med. sola terminatio αἰος apparet. Sqq. ὅς — σαφές Coisl. om. 35 ἔχει τὸ σαφές ex Monn. recepi. Ambr. 2. habet ἔλαβέ τι. In Med. et Ambr. 1. nihil est, nisi ἔ sq. lacuna, in loco ceterum illaeso. In Taur. 1. post χαρακτήρων lineae universae lacuna est et ad marg. notatum: λείπει. Taur. 2. lacunam neque notat neque supplet. 36 Monn. φυσικῶ tum omnes codd. ποιεῖ, solus Coisl. πνεῖ. 37 χαρακτ. Coisl. om. 38 Med. ὑπερπηδᾷ. In Taur. 1. post ὑπερπηδᾷ integrae lineae lacuna sequitur. ad marg. notatum: λείπει. — In Med. Ambr. 1. Monn. desunt: ἵνα μὴ ἀποτ. — πνεῦμα πλήττει. restitui ex Ambr. 2., qui μὴ ante ἀποτελέσῃ om., et partim ex Coisl. 39 Coisl. οὔτε ὑφειμένως λέγεται, ἵνα μὴ ποιήσῃ τὸν ἀν. 40 μὴ omnes

λέση τὸν ἀνειμένον, ἀλλὰ μέση τινὶ ⁴¹ χρῆται ὁδῷ, καὶ νομικὸς μὲν ἐστὶ, καθ' ὃν τρόπον τοῖς νόμοις ἀναγι- νώσκωμεν, καὶ ⁴² ἐξηγητικὸς, καθ' ὃν τρόπον ἐξηγούμε- θαι τὰ μαθήματα.

Ἐννατὸν ἐστὶ κεφάλαιον, ἐν ᾧ δεῖ ζητῆσαι, πόσαι ⁵ τε πολιτεῖαι καὶ οἶαι καὶ ποῖαν σὺν θεῷ μετερχόμεθα καὶ ² πολιτευόμεθα. Ἐπισκέψασθαι δὲ δεῖ πρότερον, τίς ὅρος πολιτείας. Πολιτεία τοίνυν ³ ἐστὶν ἀρχὴ καὶ συν- ῆθεια πραγμάτων, καθ' ἣν ζῆν τε καὶ πολιτεύεσθαι πάν- τας τοὺς βιούντας ἢ ⁴ καὶ πεισθέντας ἀνθρώπους. Πο- ¹⁰ λιτεῖαι δὲ ⁵ εἰσιν αἱ ἀνωτάτω τρεῖς· κατὰ ἔκπτωσιν δὲ ποιοῦσιν ⁷ ἑτέρας τρεῖς. Ἴνα δὲ ἡμῖν ἐκ διαιρέσεως γα- νερὸν γένηται, ἐν ἀρχῇ ἢ ἓνα ἄρχειν χρῆ ⁷ ἢ ὀλίγους, ἢ πάντας, καὶ οὗτοι ἢ καλοὶ ἢ κακοὶ εἰσιν. Ἀλλ' εἰ μὲν εἰς ἄρχει ⁸ ἀγαθὸς, ποιεῖ τὴν βασιλείαν, εἰ δὲ εἰς ἄρχει ¹⁵ καὶ εἰς ⁹ κακὸς, ποιεῖ τὴν τυραννίδα, εἰ δὲ ὀλίγοι ἄρ- χουσι καὶ εἴησαν ἀγαθοὶ, ποιοῦσι τὴν ἀριστοκρατίαν, ¹⁰

Codd, om., praeter Coisl. 41 τινὶ Coisl. om. — Sqq. καὶ νομικὸς — — τὰ μαθήματα non habet. 42 Med. ἐξηγ. δέ. Taur, 1, καὶ ἐξηγ.

1 Coisl. Ἐννατὸν ἐστὶ κεφ., πόσαι πολ. καὶ ποῖαι, καὶ ποῖαν μετερχόμεθα· δεῖ δὲ πρότερον εἰπεῖν, τίς ὁ ὅρος τῆς πολιτείας. πολ. τοίνυν ἑ. ἁ. κ. συνῆθεια πραγμάτων. cetera usque ad finem folii iactura desunt: quo factum, ut Iriarte in catalogo bibl. Matritensis cap. IX. et X. ex codice Matrit. XLIII. cum nostra recensione consentiente imprimenda curaret. — Taur. 1. Περὶ τοῦ ἐννατοῦ κεφαλαίου, Πολιτεία ἐστὶν ἀρχὴ κ.τ.λ. Monn. inci- piunt: Πόσαι πολ. καὶ οἶαι κ. τ. λ. 2 μετερχόμεθα καὶ Matr. om. 3 Matr. τινῶν. 4 ἢ Matr. om. 5 Matr. δ' εἰσίν. idem in sqq. constanter apostrophum servat, quod semel h. l. notatum volo. 6 Matr. ποιοῦσαι ἑτεραι. 7 χρῆ in Med. Matr. Monn. deest: in Taur 1. manu recentiore insertum est. 8 Mon. Matr. καὶ ἀγαθός. Iriarte propter sqq. inseruit uncis septum καὶ (εἰ) ἀγ. 9 εἰη Monn. om. 10 Med. Monn.

εἰ δὲ ὀλίγοι ἄρχουσι καὶ εἴησαν κακοὶ, ποιοῦσι τὴν ὀλιγαρχίαν. Εἰ μὲν ¹¹ πολλοὶ ἄρχουσι καὶ εἴησαν ἀγαθοὶ, ποιοῦσι τὴν δημοκρατίαν, εἰ δὲ πολλοὶ ἄρχουσι καὶ εἴησαν κακοὶ, ποιοῦσι τὴν ὀχλοκρατίαν. Ταῦτα ¹² δὲ καὶ
 5 διαφέρει ἀλλήλων, καὶ ἡ μὲν ὀχλοκρατία διαφέρει τῆς δημοκρατίας, ὅτι ἐν μὲν τῇ δημοκρατίᾳ κατὰ νόμους καὶ ψηφίσματα καὶ ἀρχὰς καὶ τάξεις πολιτεύονται πάντες, ἐν δὲ τῇ ὀχλοκρατίᾳ ἀνόμως, ἀτάκτως, ἀνάρχως. πᾶς ὁ δῆμος συμφέρει τὸ ¹³ κρατεῖν ἐθέλειν τῶν πραγμάτων.
 10 Διαφέρει δὲ ὀλιγαρχία ἀριστοκρατίας, ὅτι ἐν μὲν τῇ ἀριστοκρατίᾳ οἱ ἄριστοι τὰς ¹⁴ γνώμας ἄρχουσι καὶ τὸ τῆς πολιτείας λυσιτελὲς οὐ τὸ ἑαυτῶν ἀπλῶς ¹⁵ ζητοῦσιν, ἐν δὲ τῇ ὀλιγαρχίᾳ οἱ πλουσιώτατοι καὶ θυνάσται, καὶ τὸ λυσιτελὲς ¹⁶ τὸ ἑαυτῶν ζητοῦσι, ¹⁷ καὶ οὐ τὸ τῶν ἀρχο-
 15 μένων. Διαφέρει δὲ βασιλεία ¹⁸ τυραννίδος, ὅτι ὁ μὲν βασιλεὺς νόμοις πείθεται ¹⁹ καὶ τὸ τῶν ἀρχομένων λυσιτελὲς, ²⁰ οὐ τὸ ἑαυτοῦ ζητεῖ. ὁ δὲ τυράννος οὔτε ²¹ πείθεται τοῖς νόμοις τοῖς πρὸ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ ²² τὸ

ἀριστοκρατίαν. Matr. ἀριστοκρατείαν, ut mox Mon. B. δημοκρατείαν. 11 Med. Monn. εἰ δὲ πάντες ἄρχουσιν ἀγαθοὶ, ποιοῦσι τὴν δημοκρατίαν. εἰ δὲ πάντες ἄρχουσι κακοὶ, ποιοῦσι τὴν ὀχλοκρατίαν. Matr. inverso ordine: εἰ δὲ πάντ. ἄ. κακοὶ, ποιοῦσι τὴν ὀχλ., εἰ δὲ πάντ. ἄρχ. ἀγ. ποιοῦσι τὴν δημ. recepta lectio est in Taur. 1. 12 Monn. Med. Matr. ταύτῃ δὲ διαφέρει ὀχλοκρ. δημοκρατίας, secutus sum Taur. 1. 13 Taur. 1. Matr. Monn. τὸ [Monn. τε] δεῖν κρατεῖν ἐθέλει [Matr. ἐθέλων]. 14 Taur. 1. κατὰ τὰς γνώμας. 15 Matr. Med. Monn. τὸ τῆς πόλ., οὐ τὸ ἑαυτῶν [Med. ἀπλῶς, Monn. ἀπλῶς ἑαυτῶν] λυσιτελὲς. recepi lectionem Taur. 1. 16 Med. Taur. 1. λυσιτελέστατον τὸ [Taur. 1. τε] Matr. Monn. λυσιτελὲς τό. 17 Taur. 1. ζητοῦσι καὶ. Med. Matr. Monn. ζητοῦντες. 18 Matr. ὁ βασιλεὺς τυράννου. 19 Med. πεισθήσεται. Matr. Taur. 1. Mon. A. πείθεται. Mon. B. πείθεσθαι, lineola subducta et suprascripto: τ. 20 Taur. 1. λυσιτελὲς ζητεῖ. 21 Med. οὐδέ Matr. Monn. οὔτε. Taur. 1. οὐ.

ἐαυτοῦ χρήσιμον ζητεῖ, καὶ οὐ τὸ τῶν ἀρχομένων. Ἀθη-
ναῖοι δὲ καὶ ἡ τῶν ῥητόρων δεκάς ἐπολιτεύσαντο ²³ μὲν,
ὡς ἐν δημοκρατίᾳ. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ²⁴ ὡς ἐν ἀριστο-
κρατίᾳ· ἡμεῖς δὲ νῦν εὐτυχῶς ἐν βασιλείᾳ πιστῶς ²⁵ καὶ
ὀρθοδόξως. 5

Δέκατον ¹ ἐστὶ κεφάλαιον, ἐν ᾧ δεῖ ζητῆσαι, κατὰ
πίσους τρόπους ὀφείλει ὁ ² ῥήτωρ ἐξηγεῖσθαι τὰ ῥητο-
ρικὰ μαθήματα. Ἐξηγήσεται τοίνυν κατὰ τρόπους ἑπτὰ
κατὰ ἀλληγορίαν, ὅταν ³ ἔξωθεν καὶ παρὰ τὸ κείμενον
ἕτερόν τι νοοῦμενον ἐκ τοῦ κειμένου ἀγορεύσῃ· ἀλληγο- 10
ρία γὰρ ⁴ λέγεται ἡ ἄλλο ἀγορεύουσα παρὰ ⁵ τὸ κείμε-
νον. κατὰ προϋφήγησιν, ὅταν τὰ κεφάλαια καὶ τὰ ἐν-
θυμήματα τῆς μελλούσης λέγεσθαι ὑποθέσεως συνοψίσας
θεωρήσῃ καὶ προδιαστείλῃται πρὸς σαφεστέραν νόησιν
τοῦ ἀκροατοῦ. κατὰ τέχνην, ὅταν εἴπῃ· ἐνταῦθα, εἰ τύ- 15
χοι, ⁶ πρότασις, ἢ κατασκευή, ἢ μεταληπτικόν, ἢ ὀρι-
κόν ⁷ κεφάλαιον, ἢ τι τῶν ἀπὸ τῆς ⁸ τέχνης παραδεδο-
μένων. ⁹ κατὰ ἱστορίαν, ὅταν τὴν ὑποκειμένην ἱστορίαν
ἀφηγήσῃται, χρόνους τε λέγων τῆς ἱστορίας καὶ πρόσ-
ωπα καὶ αἰτίας, καὶ ὅσα αὐτὴν κοσμεῖ. κατὰ σχῆμα, 20
ὅταν εἴπῃ· τόδε τὸ σχῆμα προθεωρία ἐστίν, ἢ παρ' ὑπό-
νοιάν ¹⁰ ἐστίν, ἢ παρὰ προσδοκίαν. κατὰ ἰδέαν, ὅταν

22 καὶ Med. Taur. 1. om.. est in Matr. et Monn. 23
Med. Monn. ἐπολιτεύσαντο. Taur. 1. Matr. ἐπολιτεύσαντο. sq. μὲν
Matr. om. 24 δὲ Matr. om. 25 Taur. 1. εὐτυχῶς καὶ ὀρ-
θοδόξως.

1 Δέκατον — ζητῆται Monn. om. Taur. 1. περὶ τοῦ δεκάτου
κεφαλαίου. sed nullo subiecto argumento transit ad cap. ἡ δια-
κρισις τῶν ἰδ. στάσεων. 2 ὁ Med. om. 3 Matr. ὅτε — ἀγο-
ρεύσει [etiam Ambr. 2. ἀγορεύσει]. 4 γὰρ Monn. om. 5
Med. περί. 6 Med. Matr. τύχη. 7 Matr. ὀριστικόν. 8
τῆς Ambr. 2. Matr. om. 9 Monn. A. παραδεδομένης. 10
Med. Monn. Ambr. 2. παρ' ὑπόνοιά ἐστίν [Monn. ἐστίν om.], ἢ
παραπροσδοκία. recepi lectionem Matr.

εἴπῃ· ἐνταῦθα γοργότης ἐστὶ, ¹¹ σφοδρότης ἐστὶ, λαμ-
 πρότης ἐστὶ. κατὰ δὲ ¹² σαφήνειαν, ὅταν τὸ ἐμπεσόν ¹³
 νόημα σαφηνίσῃ μὲν πρὸς ἓν, ἀλλὰ τῶν ¹⁴ κατὰ τὸ κεί-
 μενον. Τρία δὲ πρὸ πάντων δεῖ τὸν ἐξηγητὴν ζητεῖν τὸν
 5 ἀκροατὴν, ¹⁵ εἰ ἐνόησε τὸ ἐνθύμημα, εἰ συνήκε τὴν λέ-
 ξιν, εἰ ἐπίστησε τῇ συντάξει· πάντα ¹⁶ γὰρ πάντως ὁ
 ἀγνοῶν ἀκροατὴς, ἢ τρία ἀγνοήσει, ἢ δύο τῶν τριῶν,
 ἢ ἓν. ¹⁷ Ἀσχαλλόντος οὖν ὡς μὴ νοοῦντος τοῦ ἀκροα-
 τοῦ, δεῖ τὸν ἐξηγητὴν ἐρωτᾶν, κατὰ τί οὐκ ἐνόησεν;
 10 ἄρα τὸ ἐνθύμημα, ἄρα τὴν λέξιν οὐκ ἐνόησεν, ¹⁸ ἢ τὴν
 σύνταξιν; Καὶ οὕτω ¹⁹ μαθόντων ἡμῶν τὸ ἀγνοούμενον,
 σαφηνίσομεν καὶ πέμψομεν ²⁰ τὸν ἀκροατὴν μαθόντα
 πάντα, καὶ οὐδὲν ἀγνοήσαντα.

Ὅρος ¹ τοῦ ἀπλῶς προγυμνάσματος. Προγύμνα-
 15 σμά ἐστὶν ἄσκησις μετρίων πρὸς μείζονων ἐπιρρώσιν.

Ὅρος ῥητορικοῦ προγυμνάσματος. Ἀσκησις διὰ λό-
 γου τῶν κατὰ ῥητορικὴν μερῶν ἢ εἰδῶν χρήσιμά τινα
 προασκουμένη.

11 Med. ἐστὶν ter. 12 δὲ Matr. om. 13 Ambr. 2.
 Matr. τὸ ἐμπεσόν τι νόημα σαφηνίσῃ ἢ ἀλλάττον [Matr. ἐναλλάτ-
 τον] κατὰ τὸ κείμενον. 14 Monn. τῶν. Med. τοῖς. 15 Ambr. 2.
 Matr. τοῦ ἀκροατοῦ. 16 Med. Matr. Ambr. 2. πάντη. Monn.
 πάντα. 17 ἢ ἓν Med. Matr. Ambr. 2. om., recepi ex Monn. 18
 οὐκ ἐνόησεν Med. Matr. Ambr. 2. ponunt post ἐνθύμημα, Monn.
 h. l. 19 Med. Monn. οὕτως. 20 Ambr. 2. Matr. παραπέμ-
 ψομεν. Monn. Med. πέμψομεν.

1 Haec et sqq. usque ad finem in Med. et Taur. 1. Pro-
 legomenis praecedentibus subiunguntur. a Matr. et Ambr. 2.
 absunt.

Ἡ διαίρεσις ² τῶν ἰδ' στάσεων.

κατὰ Ἑρμογένην καὶ Μητροφάνην, ἔτι τε κατὰ Εὐ-
αγόραν καὶ Ἀκύλαν τοὺς φιλοσόφους.

Πᾶν κρινόμενον ἢ ἀφανές ἐστίν ἢ φανερόν, καὶ μὲν
ἀφανές, ποιεῖ τὸν στοχασμόν· εἰ δὲ φανερόν, ἢ τέλειόν ⁵
ἐστίν ἢ ἀτελές· καὶ μὲν ἀτελές, ποιεῖ τὸν ὄρον, ἐὰν δὲ
φανερόν καὶ τέλειον, ἢ ζήτησις περὶ τὴν ποιότητα. Τὴν
δὲ ποιότητα τέμνουσιν εἰς δύο· εἰς πράγματα καὶ ῥητά·
εἰ μὲν οὖν περὶ ῥητά, ποιεῖ τὰς τέσσαρας νομικὰς, τὴν
κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν, τὸν συλλογισμόν, τὴν ἀντινο- ¹⁰
μίαν καὶ ³ τὴν ἀμφιβολίαν· εἰ δὲ περὶ πράγματα, τέ-
μνεται εἰς δύο χρόνους, εἰς μέλλοντα καὶ εἰς παρεληλυ-
θότα· εἰ μὲν οὖν περὶ τὸν μέλλοντα, ποιεῖ τὴν πραγμα-
τικὴν, εἰ δὲ περὶ τὸν παρεληλυθότα, ποιεῖ τὴν δικαιο- ¹⁵
λογικὴν. Αὕτη δὲ εἰς ἀνεύθυνον καὶ ὑπεύθυνον τεμνο-
μένη, κατὰ μὲν τὸ ἀνεύθυνον τεμνομένη ποιεῖ τὴν ἀν-
τίληψιν, κατὰ δὲ τὸ ὑπεύθυνον τὰς τέσσαρας ἀντιθε-
τικὰς· ἡ γὰρ ὁ φεύγων εἰς ἑαυτὸν ἀναδέχεται τὸ ἀδίκη-
μα καὶ γίνεται ἀντίστασις, ἢ εἰς τινὰ τῶν ἐξωθεν· καὶ
μὲν εἰς ⁴ τινὰ παθόντα, γίνεται ἀντέγκλημα, ἀν δὲ εἰς ²⁰
ἄλλον τινὰ, ἢ ὑπεύθυνον ἢ ἀνεύθυνον· καὶ μὲν εἰς
ὑπεύθυνον, γίνεται μετὰστασις, εἰ δὲ εἰς ἀνεύθυνον,
γίνεται συγγνώμη· εἰ δὲ περὶ τὸ εἰ ἔστιν ἢ τί ἐστίν, ἢ
ὁποῖόν τί ἐστίν ἢ ζήτησις, ἀλλὰ περὶ τοῦ εἰ χρὴ τὸν
ἀγῶνα εἰσελθεῖν ἢ μὴ, γίνεται μετάληψις, ἥτις εἰς δύο ²⁵
διαιρουμένη εἰς τε τὸ ἔγγραφον καὶ ἄγραφον ποιεῖ τὴν
τε παραγραφὴν καὶ τὴν μετάληψιν. Ἔτι ὑποδιαίρε-
σις ⁴ τῶν γὰρ στάσεων αἱ μὲν εἰσι λογικαί, αἱ δὲ νο-

2 Exstat etiam in Par. 817. in quo post hanc διαίρεσιν
sequitur ὁρὸς ὁρισμοῦ. 3 καὶ Med. om., est in Taur. 1. 4

μικαί· καὶ ⁵ λογικαὶ μὲν ἐννέα, στοχασμός, ὄρος, πραγμα-
 τική, ἀντίληψις, ἀντίστασις, ἀντέγκλημα, μετὰστασις,
 συγγνάμη, μετὰληψις· νομικαὶ δὲ πέντε, παραγραφή,
 ῥητὸν καὶ διάνοια, ἀντινομία, συλλογισμός, ἀμφιβολία.
 5 Ἔτι τῶν στάσεων αἱ μὲν ἀνάγονται ὑπὸ τὸ δικανικόν,
 αἱ δὲ ὑπὸ τὸ συμβουλευτικόν καὶ τὸ ⁶ δικανικόν, ὑπὸ δὲ
 τὸ πανηγυρικόν οὐδεμία. Ὡσαύτως αἱ στάσεις ἡ ὑπὸ
 τὸν μέλλοντα χρόνον ἀνάγονται, ἡ ὑπὸ τὸν παρεληλυ-
 θότα, ὑπὸ δὲ τὸν ἐνεστῶτα οὐδεμία. Ἔτι τῶν στάσεων
 10 αἱ μὲν ἀπὸ τοῦ κατηγοροῦ γινώσκονται, αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ
 φευγοντος.

ΑΝΩ-

^{ἐπι}
 Med. ὑποδιαίρεσις. in Taur. 1. ἐπι ὑποδιαίρεσις. 5 καὶ Med.
 om., est in Taur. 1. 6 τὸ Med. om., est in Taur. 1.

Π.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ.¹

Initium vide p. 17. v. 13. — p. 30.

Ἰστέον, ὅτι διαφέρει ἡ ῥητορικὴ τῆς διαλεκτικῆς τῇ τε ὕλῃ καὶ τοῖς ὄργανοις· τῇ μὲν ὕλῃ, ὅτι ἡ μὲν ῥητορικὴ ὕλην ἔχει τὰ πολιτικά, ἡ δὲ διαλεκτικὴ περὶ πάντων ἀπλῶς τῶν ὄντων, ὥς τισι δοκεῖ, διαλεχθήσεται· τοῖς δὲ ὄργανοις, ὅτι τῆς μὲν ῥητορικῆς ὄργανα τὸ κεφάλαιον, τὸ ἐπιχείρημα, ἡ ἐργασία, τὸ ἐνθύμημα. Κεφάλαιον μὲν οὖν ἐστὶ μέρος λόγου, ἀπόδειξιν ἔχον τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἐκ νοημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων 10 συγχείμενον· οἷον ὑποκείσθω ζήτημα· τοῦ Φιλίππου συνεχῶς Χαιρώνειαν κατατρέχοντος γράφει Δημοσθένης διορύξαι τὸν Ἰσθμόν· εἶτα πρὸς σύστασιν τούτου κεφάλαιον τὸ δυνατόν, ὅτι ῥάδιον τὸ διορύξαι τὸν Ἰσθμόν. Ἐπιχείρημα δὲ ἐστὶ λόγος κατασκευαστικὸς τοῦ προτε- 15 θέντος κεφαλαίου, ἐκ περιστάσεως ἔχων² τὴν γένεσιν· οἷον, ἵνα πρὸς κατασκευὴν τοῦ προτεθέντος ἐπάγωμεν ἐπιχείρημα ἀπὸ τῆς περιστάσεως, ἥγουν ἀπὸ τοῦ προσώπου, ἢ τοῦ τόπου, ἢ τῶν ἄλλων. Ἀπὸ μὲν τοῦ προσώπου, ὅτι ῥάδιον τοῖς Ἀθηναίοις τοῖς ἰσχυροῖς καὶ νεω- 20 τεροποιοῖς καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπαινουμένοις. Ἀπὸ

¹ Ex codd. 376. [A.] et 123. [B.] vide p. ² Mon. A. B.

ἔχον. scr. ἔχων.

Rhetor. VI.

δὲ τοῦ τόπου, ὅτι γῆν διορύζομεν· τὸ δὲ γῆν διορύττειν
 παιδιά. Ἔργασία δὲ ἐστὶ λόγος κατασκευαστικὸς τοῦ
 προτεθέντος ἐπιχειρήματος ἐκ παραβολῆς ἢ παραδείγμα-
 5 τος ἔχων τὴν γένεσιν. Ἐκ μὲν οὖν παραδείγματος, οἷ-
 ον, ἐπεὶ καὶ ὁ Πέρσης ποτὲ διώρυξε τὸν Ἀθῶν. Ἐκ δὲ
 παραβολῆς, οἷον, ὥς εἴ τις εἰπὼν· δεῖ τοὺς γονέας τι-
 μάειν, εἶτα ἐργασίαν θήσει ἐκ παραβολῆς· καὶ γὰρ τῶν
 θηρίων ἐστὶν αὐτοῦτο ποιεῖ. Καὶ ταῦτα μὲν ἐστὶ τῆς
 ῥητορικῆς ὄργανα· τὰ δὲ τῆς διαλεκτικῆς ἢ τε ἐπαγωγῇ
 10 καὶ ὁ συλλογισμὸς. Καὶ ὁ μὲν συλλογισμὸς ἐκ τῶν κα-
 θόλου τὰ μερικὰ πιστοῦται· ἡ δὲ ἐπαγωγὴ ἐκ τῶν με-
 ρικῶν τὰ καθόλου.

Τί παράδειγμα, καὶ τί παραβολή, καὶ τί διαφέρει
 παράδειγμα παραβολῆς;

- 15 Παράδειγμά ἐστι προγεγονότος πράγματος παράθε-
 σις καθ' ὁμοιότητα τῶν ὑποκειμένων πρὸς παραινέσιν
 προτροπῆς ἢ ἀποτροπῆς ἕνεκεν· προτροπῆς μὲν·

Οὐκ αἴτις οἷον κλέος ἔλλαβε ³ διὸς Ὀρέστis,

— — — ἐπὶν ἔκτανε παῖροφονῆα

- 20 Αἰγισθον δολόμητιν·

ἀποτροπῆς δέ·

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Λαγύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόεργος ⁴

ἄνθρωπον, ἐπεὶ ἀθανάτοιον ἔριξε.

- Τί διαφέρει παράδειγμα παραβολῆς; Διαφέρει, ὅτι τὸ
 25 μὲν παράδειγμα ἀπὸ προγεγονότων πραγμάτων παρα-
 λαμβάνεται· ἡ δὲ παραβολὴ ἐξ ἀορίστων καὶ ἐνδεχομέ-
 νων γενέσθαι· παραβολὴ γὰρ ἐστὶ πράγματος οἷου γε-
 νέσθαι ἀπομνημόνευσις εἰς ὁμοίωσιν τοῦ ζητουμένου.
 Ἰστέον, ὅτι ἔργα ῥητορὸς ἐστὶ τὸ νοῆσαι, τὸ εὖρεῖν, τὸ
 30 διαθεῖσθαι τὰ εἰρημένα, τὸ ὑποχρίνασθαι. Ἔστι δὲ τῆς
 μὲν νοήσεως τὸ νοῆσαι, εἰ πολιτικὸν τὸ ζήτημα, ἢ μὴ,

³ Codd. λάβε. scr. ἔλλαβε. ex Od. α, 298

⁴ Il. ζ, 130.

καὶ εἰ συνέστηκεν, ἢ μή· καὶ ποίου τῆς ῥητορικῆς εἶ-
δους, ἢ χαρακτῆρος, καὶ τὴν στάσιν, ὑφ' ἣν ἀνάγεται
τὸ πρόβλημα· τῆς δὲ εὐρέσεως τὸ εὐρεῖν τὰ εἰς τὰ κε-
φαλαια ἐπιχειρήματα πρὸς τῇ τῶν κεφαλαίων εὐρέσει,
ἔτι καὶ τοὺς ἐμπιπτοντας τόπους, τὰ τε προοίμια καὶ τὰ δ
νοήματα· ἡ γὰρ διήγησις οὐ τῆς εὐρέσεως ἐστίν· οὐ
γὰρ εὐρίσκει ὁ ῥήτωρ διήγησιν, ἀλλ' ἐκ τῆς ὑποθέσεως
λαμβάνει, κακεῖ ποιεῖ τὰ νοήματα· διαθέσεως δὲ τὸ
διαθέσθαι τὴν τάξιν καὶ τὴν οἰκονομίαν. Διαφέρει δὲ
τάξις οἰκονομίας, ὅτι ἡ μὲν τάξις τῆς ἀκολουθίας ἐστὶ 10
τῶν κεφαλαίων, καὶ τοῦ εἰδέναι κατὰ τάξιν χρήσασθαι
αὐτοῖς, ποίῳ τινὶ πρώτῳ, ἢ ποίῳ δευτέρῳ. Ἡ δὲ οἰκο-
νομία ἐστὶ τοῦ συμφέροντος· πολλάκις γὰρ διὰ τὸ συμ-
φέρον ἀναστρέφομεν τὴν τάξιν, καὶ χρώμεθα τῷ πρῶ-
τῳ, εἰ συμφέρει, δευτέρῳ· ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ παραλείπο- 15
μὲν τινὰ τῶν κεφαλαίων. Ἡ δὲ ὑπόκρισις ἐστίν, ἵνα
καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῷ βλέμματι, καὶ τῇ φωνῇ, ὡς
ἂν τραγωδὸς ἄριστος καλῶς τοῖς λεγομένοις συσχηματί-
ζεται. Λέγουσι δὲ σχηματίζεσθαι, ὅσον προσήκει ῥή-
τορι, καὶ μὴ διὰ τοῦ περιττοῦ πρὸς ἄλλο τι σχῆμα ἐκ- 20
πεσεῖν· λέγουσι δὲ τούτου, τῆς ὑποκρίσεως φημι, πρῶ-
τον Ἀνδρόνικον εἰσηγητὴν γενέσθαι τὸν ὑποκριτὴν, τοῦ
Δημοσθένους περὶ τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν ἀποτυγχά-
νοντος, καὶ ὅτι μέγιστον τὸ ὑποκρίνεσθαι καὶ ῥητορι-
κὸν ὄφελος, μαρτύς αὐτὸς Δημοσθένης. Ἐρωτηθεὶς 25
γοῦν ποτε, τί ἂν εἴη ῥητορικὴ, ὁ ὑπόκρισις ἔφη, ἣν δὴ
καὶ τελειώτερον Πῶλος ὁ ὑποκριτὴς λέγεται αὐτὸν ἐκδι-
δάξαι. Τινὲς δὲ φασιν, ἀπὸ ὀργῆς Δημοσθένην τοῦτο
εἰπεῖν, φημὶ δὴ τὸ, ῥητορικὴ ἐστὶν ὑπόκρισις, διὰ τὸ
ποτε κακῶς ὑποκρινάμενον μὴ πείσαι δυνηθῆναι· πλὴν 30
καὶ Θεόφραστος ὁ φιλόσοφος ὁμοίως φησὶν εἶναι μέγι-

5 Codd. ῥητορικοῦ, scripsi ῥητορικῇ. Cfr. Theon. Progymn.
p. 214. Arsen. Viol. p. 189.

στον ⁶ ῥητορικῇ πρὸς τὸ πείσαι τὴν ὑπόκριαν, εἰς τὰς ἀρχὰς ἀναφέρων καὶ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς καὶ τὴν κατανόησιν τούτων, ὡς καὶ τῇ ὅλῃ ἐπιστήμῃ σύμφωνον εἶναι τὴν κίνησιν τοῦ σώματος καὶ τὸν τόνον τῆς ψυχῆς.

- 5 "Οτι στοιχεῖα νοήσεως ταῦτα· πρῶτον μὲν καὶ ἀπλοῦν νόημα, εἰ δεῖ βοηθῆσαι Ὀλυνθίοις· εἶτα τοὺς εἰς αὐτὸ λόγους εὔρεῖν, οἷον ἐν τῇ τῶν ἐπιχειρημάτων εὐπορία, ἃ εἰς κατασκευὴν τοῦ νοήματος λαμβάνουσι. Τούτων τὰ μὲν ἐστὶ παραδειγματικά, τὰ δὲ ἐνθυμηματικά·
- 10 καὶ δεῖ μὴ μόνον εὔρεῖν, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἐρμηνεῦσαι. Ἑρμηνείας δὲ ἀρεταὶ τέσσαρες, ἑλληνισμός, σαφήνεια, συντομία, πιθανότης. Τὴν δὲ συντομίαν πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς χρείας δοκιμάζεσθαι δεῖ. Οὐδὲ γὰρ φλυαρεῖν τὸν Δημοσθένην ἐροῦμεν ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου τοσαῦτα
- 15 τιθέντα, οὐδὲ τῆς κατὰ τὴν συντομίαν ἀρετῆς ἐκπεσεῖν. Μακρὸν γὰρ οὐχ ἀπλῶς τὸ μακρὸν, ἀλλ' ὅσον ἔξω τῆς χρείας· καὶ σύντομον, οὐχ ὅπερ τῇ βραχύτητι τῶν στοιχείων ἀδικήσει τὰ πράγματα, ἀλλ' ὅπερ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων τῇ χρεῖᾳ τὸ μέτρον ἐκτείνει. Δεῖ δὲ
- 20 προσθεῖναι καὶ τὸ κυρίως κεχρησθαι ταῖς λέξεσιν. Ἀμεινον δὲ ἀντὶ τῆς συντομίας τὴν συμμετρίαν εἰπεῖν· καὶ γὰρ πολλὰ καὶ ἐλάχιστα ἐροῦμεν ἀκολουθοῦντες τῇ ὕλῃ· ἀλλ' οὐδὲ τῆς σαφηνείας αἰεὶ φροντιοῦμεν, ἀλλὰ σαφῶς μὲν ἐροῦμεν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀσαφῶς δὲ τὰ καθ' ἡμῶν, ὡς
- 25 περ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου, οὐκ ἔχων λῦσαι τοὺς καθ' ἑαυτοῦ νόμους, οἷς Αἰσχίνης ἐχρήσατο κατ' αὐτοῦ, κατέφυγεν ἐπὶ τὸ ἀσαφές οὕτως λέγων· „τῶν μὲν οὖν λόγων,⁷ οὓς οὗτος ἄνω καὶ κάτω κινῶν ἔλεγε περὶ τῶν παραγεγραμμένων νόμων, οὔτε ὑμᾶς μὰ
- 30 τοὺς θεοὺς οἶμαι μανθάνειν, οὔτε ἐδυνάμην συνεῖναι τὰ πολλά.“ ἀλλ' οὐδὲ ταῖς λέξεσι πανταχοῦ χρησόμεθα

⁶ Mon. A. super εἶναι litteram β. super μέγιστον litt. a. ponit. ⁷ Codd. νόμων. scr. λόγων ex or. pro cor. p. 263.

κυρίως· ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ τροπικῶς, ὡς ὁ Δημοσθένης· ⁸ „μεθύει τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων Φίλιππος.“ Δεῖ δὲ καὶ μνήμης τῷ ῥήτορι προσεῖναι, καὶ φύσεως καὶ ἐπιμελείας· καὶ ὅτι ἐπιμέλεια τὸ πᾶν δύναται κατορθοῦν, μάρτυς Δημοσθένης, ἐν οἷς μὲν ἐγυμνάσατο πᾶν 5 νυ εὐδοκίμων, τῷ συμβουλευτικῷ γρημι καὶ δικανικῷ· ἐν δὲ τῷ πανηγυρικῷ τοῦ ἀκριβοῦς ἀστοχῶν διὰ τὸ ἀμελέτητον, ὡς ὁ ἐπιτάφιος αὐτοῦ δείκνυσι. Καίτοι εἰ καὶ τὸ συμβουλευτικὸν προτροπῇ ⁹ καὶ ἀποτροπῇ τὸ κράτος ἔχει, καὶ τὸ δικανικὸν κατηγορίᾳ καὶ ἀπολογία, ἃ διὰ τῶν ἐγ- 10 κωμιαστικῶν τόπων πρόεισι, πολὺς δὲ τὸ συμβουλευτικὸν καὶ δικανικὸν ὁ Δημοσθένης, καὶ πάντως διὰ πολλῆς ἡκῶν πείρας, δι' ὧν ταῦτα κατασκευάζεται, ἀλλ' ὅμως διὰ τὸ ἀμελέτητον, ὡς φθάνομεν εἰπόντες, ὡς μὲν ὕλη ἐμπίπτων τῷ πανηγυρικῷ ἐπίσταται χρῆσθαι καλῶς· 15 αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ μετεῖναι ἀδυνατεῖ διὰ τὸ ἀγύμναστον.

Ἰστέον, ¹⁰ ὅτι ταῦτά ἐστι τὰ τέσσαρα, δι' ὧν αἱ πῖστες γίνονται, συλλογισμὸς, ἐπαγωγή, ἐνθύμημα, παράδειγμα. Ὁ συλλογισμὸς μὲν οὖν ἀπὸ τῶν καθόλου ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος χωρεῖ· οἷον, πᾶσα προδοσία κακόν, 20 προδότης δὲ Αἰσχίνης· οὐκοῦν καὶ Αἰσχίνης κακός. Ἡ δὲ ἐπαγωγή ἀπὸ τῶν μερικῶν ἐπὶ τὰ καθόλου· οἷον ἄνθρωπος καὶ βοῦς καὶ ἵππος τὴν κάτω γένυν κινεῖ· οὐκοῦν καὶ πᾶν ζῶον. Τοῦτο δ' οὐκ ἀληθές· οὐ γὰρ καὶ ὁ κροκόδειλος καὶ ὁ φοῖνιξ τὸ ὄρνειον· τὰ μὲν γὰρ καθό- 25 λου τῶν μερικῶν διᾶκνείται· τὰ δὲ μερικὰ οὐ πάντως τὸ καθόλου περιέχει. Ταῦτα μὲν οὖν διαλεκτικῆς· τὰ δὲ λοιπὰ ῥητορικῆς· οἷον τό τε ἐνθύμημα καὶ τὸ παράδειγμα. Ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐνθύμημα ἀτελὲς συλλογισμὸς, ὡς ἐκείνο· ¹¹ „ἔ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθῆιν ταῦτα πράττων καὶ 30

8 Phil. I. p. 54. 9 Mon. A. προτροπή καὶ ἀποτροπή. 10 Cfr. Maximi Plan. Prolegomena T. V. p. 218. v. 15. — p. 219. v. 6. 11 Phil. III. p. 115.

κατασκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, καὶ μὴ πω βάλλῃ, μὴδὲ τοξεύῃ. ἀτελὴς δέ· οὐ γὰρ καὶ τὸ συμπέρασμα ἔχει, ὃ τοιοῦτον ἂν ἦν. Οὐκοῦν καὶ Φίλιππος ταῦτα ποιῶν προδήλως ἡμῖν πολεμεῖ. Τὸ δὲ παράδειγμα ἢ ἐκ τῶν προλαβόντων ἐστὶν ὁμοιώσεις, ὡς ἐν πρώτῳ Φιλιππικῶν.¹² „εἰ γὰρ ὅθ' ἤκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες.“ Εἰδέναι χρὴ, ὅτι τὸ μὲν ἐνθύμημα τῆς ταῦ ῥήτορος ἐν-
 7 τρεχείας¹³ ἐστὶ· τὸ δὲ παράδειγμα ἐκ τῶν παρ' ἑτέροις γενομένων λαμβανόμενον τὴν πίστιν ἐργάζεται. Ἐπεται
 10 μέντοι τὸ παράδειγμα τῷ ἐνθυμήματι. Ἐσθ' ὅτε γοῦν καὶ προτάσσεται, ὡς ἐν πρώτῳ Φιλιππικῶν· εἰ γὰρ ὅθ' ἤκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες.“

Ἰστέον, ὅτι τέσσαρα ταῦτά ἐστι τὰ συνιστῶντα τὴν τέχνην, εἶδος, τέλος, ὕλη, ὄργανον. Τούτων δ' ἔσθ'
 15 ὅτε τινὰ διαλλάττει· οὐ μέντοιγε καὶ ἐλλείπει· εἰ γὰρ ἐλλείπει ἐν τι τούτων, οὐκέτι ἐστὶ τέχνη, οἶον· Σωκράτους φέρε εἰκὼν ἐκ λίθου καὶ ξύλου· τῇ μὲν ὕλῃ διαλλάττει, τοῖς δὲ λοιποῖς οὐ· καὶ γὰρ εἶδος ἄμφοιν τὸ αὐτό· Σω-
 20 κράτους γὰρ μίμησις ἄμφω. Ἔτι δὲ καὶ τέλος· Σωκρά-
 20 τος γάρ. Ἀλλὰ καὶ ὄργανα, οἶον σμίλη, τέρετρον, καὶ τὰ λοιπά. Πάλιν δ' ἰατροῖς φαρμακικῶ καὶ χειρουργικῶ¹⁴ ὕλη μὲν ἡ αὐτή· τὰ ἡμέτερα γὰρ σώματα. Εἶ-
 25 δος δὲ οἱ λόγοι, τέλος δὲ ἡ ὑγεία, τὰ δ' ὄργανα δια-
 25 λαττεῖ· ὁ μὲν γὰρ καίνων, ὁ δ' ἐπαλείφων ὑγιάζου-
 30 σι· καὶ ἀπλῶς, ἔαν μὴ τὰ τέσσαρα ταῦτα συνέλθῃ, οὐ συνίσταται τέχνη, οὐδὲ σώζεται ἡ ὁμοιότης. Ἡ ἐπι-
 30 στήμη ὕλην μὲν ἔχει τὸ περὶ τῶν ὄντων, ἧ ὄντα, διαλέ-
 30 γεσθαι, εἶδος δὲ τὸ μετ' ἐπιστήμης τοὺς λόγους ποιέ-
 σθαι, τέλος δὲ τὸ ἀγαθὸν, ὄργανον δ' ὁ λόγος, ᾧ πε-
 30 θεται. Ἡ διαλεκτικὴ ὕλην μὲν ἔχει τὸ πιθανόν ἐν πᾶ-
 σιν. Εἶδος δὲ ἡ δύναμις· διὰ συλλογισμῶν γὰρ πρόεισι

12 Ol. I. p. 11.
 1909g. Mon. A. om.

13 Mon. A. ἐντραχείας,
 15 Mon. A. B. ὅδ. ἐπαλ.

14 καὶ χει-

τέλος δὲ ἡ παιδὶς ὄργανα δὲ τὰ ἐνδοξα πρόσωπα. Ἡ σοφιστικὴ ὕλην μὲν ἔχει τὸ περὶ πάντων δοκεῖν πιθανῶς διαλέγεσθαι, εἶδος δὲ τὸ καλὶμβολον καὶ ἄστατον, τέλος τὸν χρηματισμὸν, ὄργανον τὴν ὁμωνυμίαν τῶν λέξεων καὶ τὰ παρακείμενα, εἶδος δὲ ἔχει καὶ τὸ μηδαμοῦ τοῖς αὐτοῖς ἐμμένειν· ἀμέλει εὐρίσκομεν τοὺς ῥήτορας καὶ ἀπολογίας καὶ κατηγορίας περὶ τῶν αὐτῶν ποιουμένους. Ἡ πολιτικὴ ὕλην μὲν ἔχει τὰ πολιτικὰ πράγματα, εἶδος δὲ τὸ πάντων ὁμοίως ἐπιμελεῖσθαι, τέλος δὲ τὸ συμφέρον, τὸ δίκαιον, τὸ καλόν· ὄργανον τοὺς 10 κατὰ μέρος τεχνίτας.

Ὁ Ἑρμογένης ¹⁶ Ταρσεὺς μὲν ἦν τῷ γένει, υἱὸς δὲ Καλλιππου. Ἑπτακαίδεκα οὖν ἔτων γεγονώς τὰ παρὸν βιβλίον ἔγραψεν, εἰς τρίτον δὲ καὶ εἰκοστὸν προελθὼν χρόνον τὸ περὶ ἰδεῶν ἐξέδωκε σύνταγμα, ἐν δὲ τῷ εἰκο- 15 στῷ πέμπτῳ ἐξελάθετο· καὶ φησιν ὁ Τύραννος, ὅτι ὑπὸ πολλῆς θερμότητος εἰς ἔξεν ἦλθε τῆς τέχνης ὅτι τάχιστα, μεταβληθείσης δὲ τῆς ἡλικίας εἰκότως καὶ τοῦ πλεονεκτήματος ἐστερήθη· αἱ γὰρ εἰς ἄκρον εὐεξία σφαλε- 20 ραὶ καθ' Ἱπποκράτην· πρὸς δὲ καὶ Ἀντίοχος ὁ σοφιστής, ἀντίτεχνος ὢν αὐτῷ, ἐπέειπε τάδε· Ἑρμογένης ὁ ἐν παισὶ μὲν γέρον, ἐν δὲ γέρονσι παῖς.

Σκοπὸς τῷ Ἑρμογένει, περὶ διαιρέσεως τῶν πολιτικῶν ζητημάτων τῆς εἰς τὰ κεφάλαια, ἥτοι τοὺς κυριωτάτους τῶν κατηγορῶν καὶ τῶν φευγόντων λόγους δια- 25 λαβεῖν, καὶ ὅλως διδάξαι, ποίοις μὲν κατηγοροῦντες, ποίοις δὲ ἀπολογούμενοι κεφαλαίοις χρῆσόμεθα. Χρησιμεύει δὲ ἡμῖν τὸ παρὸν βιβλίον· εἰς τε τὸ εἰδέναι, ποῖα τῶν προβλημάτων μελετᾶται, καὶ ποῖα οὐ, καὶ

16 Cfr. Excerpta de vita Hermogenis, quae ex Cod. Barrocc. 133. edidit Olear. ad Philostr. Vit. Soph. II. 7. p. 577. Iriartii catalogum codd. Graecc. bibl. Matrit. p. 151. et nostrum Vol. IV. pag. 30.

ποῖα μὲν ἀγωνιζομένοις, ποῖα δὲ γυμναζομένοις μόνον· καὶ εἰς τὸ γινάσκειν, τίνα λεκτέον ἐν παντὶ συνεστῶτι ζητήματι τὸν κατηγοροῦντα καὶ τίνα τὸν ἀπολογούμενον, καὶ ποίοις κεφαλαίοις χρηστέον ἐν ἐκάστῳ τῶν ζητημάτων. Ἀναφέρεται δὲ τὸ παρὸν βιβλίον ὑπὸ τὸ λογικὸν τῆς φιλοσοφίας μέρος. Εἰδέναι χρὴ, ὅτι οὐ πᾶν εἶδος τῆς ῥητορικῆς στασιάζεται, μόνον δὲ τὸ δικανικόν, καὶ μέρος τοῦ συμβουλευτικοῦ, ὅπερ ὁμωνύμως τῷ γένει συμβουλευτικὸν καλεῖται· τὸ γὰρ εἶδος τὸ συμβουλευτικόν, πῇ μὲν ἀμφιβαλλόμενον, πῇ δὲ ὁμολογούμενον, ὅταν μὲν ἀμφιβάλληται, ποιεῖ τὸ ὁμώνυμον αὐτῷ ¹⁷ συμβουλευτικόν, ὅπερ ἀεὶ στασιάζεται· ὅταν δὲ ὁμολογούμενον ᾗ, ποιεῖ τὸ παραινετικόν. Τὸ οὖν παραινετικὸν οὐδέποτε στασιάζεται· ὁμολογούμενον γὰρ ἔστιν· ἔτι δὲ καὶ τὸ ¹⁵ πανηγυρικὸν ὅλον ἀστασίαστον μένει· αὐξησιν γὰρ ἔχει ὁμολογουμένων καλῶν ἢ κακῶν. Ἰστέον, ὅτι τὸ δικανικὸν καὶ μέρος τοῦ συμβουλευτικοῦ καὶ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ στασιάζεται· τὸ δὲ παραινετικὸν καὶ πανηγυρικὸν δυνάμει μόνον. ¹⁸

Addo initium Scholiorum:

²⁰ Πολλῶν ὄντων — ἀλλ' οὐ περὶ τούτων νυνί. Πολλῶν, ἥτοι βιβλίων, οἷον τοῦ περὶ γυμνασμάτων, περὶ στάσεων, περὶ εὐρέσεων, περὶ σχημάτων, περὶ ἰδεῶν, περὶ μεθόδου δεινότητος, ἢ προοιμίων, διηγήσεων, ἀγώνων, ἐπιλόγων. Σοφᾶς τὸ προοίμιον ἐνταῦθα ἔγραψε· ²⁵ τέχνην γὰρ βουλόμενος ἀποδείξειν, φανερώς μὲν κατασκευάσαι ἀπέφυγεν αἰδοῖ Πλάτωνος, καὶ ἵνα μὴ αὐτῷ τούτῳ διαβάλῃ· πᾶν γὰρ κατασκευαζόμενον ἀμφιβάλλε-

¹⁷ Mon. B. αὐτό. ¹⁸ Quae sequuntur usque ad finem προλεγομένων vide T. VII. p. 36. v. 17. — p. 39. v. 24.

ται· οὐκ ἡβουλήθη οὖν ὅλως ἀμφίβολον ποιῆσαι τὴν ῥητορικὴν τέχνην εἶναι, ἀλλ' οὐδ' ἀκατάσκευον αὐτὴν παντελῶς εἶασε· λεληθότως δὲ τὸν ὅρον τῆς τέχνης αὐτῇ περιάψας ἐν τῷ προοιμίῳ κατεσκεύασεν, ὅτι τέχνη ἐστὶ· πᾶν γὰρ πρᾶγμα περιεχόμενον ὅρῳ τινὶ ἐκεῖνό ἐστιν, οὐ 5 τῷ ὅρῳ ἐμπεριέχεται. Εἰ τὸ συνίστησιν ἐπὶ τοῦ τὰ ἡμελημένως ἔχοντα ἀνορθοῦν λέγεται, τὸ δὲ ποιεῖν ἐπὶ τοῦ τὰ μὴ ὄντα εἰς τὸ εἶναι παράγειν, πῶς τὰ αὐτὰ δύνανται καὶ συνιστᾶν καὶ ποιεῖν τὴν ῥητορικὴν; Σημειῶσαι, ὅτι τὸ μὲν συνίστησιν εἶπε, διότι ταῦτα τὰ πολλὰ καὶ 10 μεγάλα δύνανται οὔσαν τὴν ῥητορικὴν καὶ σκιᾶς δίκην παρ-επομένην τῷ νοῦ τῶν ἀνθρώπων, εἰς ὑπόστασιν ἐναργῆ καὶ ὑπαρξιν ἡγαγον· τὸ δὲ ποιεῖν εἶπεν, ἐπεὶ πρὶν ἐφευρεθῆναι τοὺς συνιστῶντας καὶ ἀξιούντας τέχνην ὀνομά- 15 ζεσθαι τὴν ῥητορικὴν κανόνος, οὐδὲ τέχνη ἦν ῥητο- ρική, ἀλλὰ φύσεως δεξιᾶς ἔργον κατὰ Πλάτωνα· εὐρε-θέντων δὲ τούτων τέχνη ἂν εἴη εἰκότως.

III.

ΤΡΩΙΛΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ.¹

Ἐπειδὴ σὺν θεῷ τῆς ῥητορικῆς ἀρχόμεθα τέχνης,
 5 τινὲς δὲ πέρα τοῦ δέοντος αὐτὴν ἐπαινοῦντες ἔλεγον
 ἐπιστήμην, ἕτεροι δὲ ἐπιτυχάνοντες τοῦ σκοποῦ τέχνην
 ὠνόμαζον, ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ προσῆκον μεμφόμενοι ἐμ-
 πειρίαν ἐκάλουν, φέρε ζητήσαντες μάθωμεν, τί ἐπιστή-
 μη καὶ τί τέχνη καὶ τί ἐμπειρία ἐστὶ, καὶ ἕκαστον τού-
 10 των ἀπὸ τριῶν προσώπων διασαφηνίσωμεν, ἀπὸ τε ὄρου
 καὶ ἰδίου καὶ παραδείγματος. Ἐπιστήμη τοίνυν ἐστὶ
 γνῶσις τοῦ ὑποκειμένου πράγματος, καθὼς ἔχει φύσεως,
 γνῶσις δὲ διὰ τὸ γινώσκειν· ἀλλ' ἔπειδὴ καὶ αἱ τέχναι
 τοῦτο ἐπίστανται, πρόσκειται τὸ, καθὼς ἔχει φύσεως,
 15 ἀποφαίνων, ὥς οὐ τὰ φαινόμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν βάθει
 διερευνῶσα τὰς φύσεις ἐπίσταται κυρίως τῶν πραγμά-
 των· ἴδιον δὲ αὐτῆς ἐστὶ τὸ μετὰ λόγου πάντα ποιεῖν

1 Troilus, Sidetes, Socratis Scholastici praeceptor seculo quinto vixit. Vide Schoell. hist. litt. Gr. III., p. 140. Exile hoc opusculum passim ad verbum consentit cum Prolegomenis Maximi Planudae, sed utrum Planuda Troilum exscripserit, an ex communi fonte uterque hauserit, difficile est diiudicatu. Descripsi ex Mon. 8. et passim emendavi ex Parr. 1983. Practerea continetur in Parr. 2977. 2916. Farn. II. E. 5.

καὶ μηδέποτε σφάλλεσθαι, ἀλλ' αἰετὰ ² αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν καὶ ὡσαύτως ἐχόντων λέγειν· οἷον οὐ σήμερον ὁ ἀστρονόμος φήσει ³ τὴν σελήνην τοῖς δώδεκα οἴκους τῶν ζωδίων διῖναι, ἀλλὰ δι' ὅλου τοῦ μηνός, αὐριον δέ, οὐκ ἄλλα, ἀλλὰ ταῦτα μᾶλλον φθεγγόμενος ἐκάστοτε. 5
Παράδειγμα δὲ αὐτῆς ὁ γραμματιστὴς ἦτοι ὁ χαμαιδιδάσκαλος· αἰετὰ γὰρ τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται μηδὲν μετατρέπων τῶν εἰθισμένων, καὶ τοσαῦτα περὶ τῆς ⁴ ἐπιστήμης. Τέχνη δέ ἐστι σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγε-
γυμνασμένων πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ· ¹⁰ σύστημα δέ ἐστι τῶν πολλῶν ὀργάνων συνδρομή· χωρὶς γὰρ αὐτῶν ἀδύνατον τέχνην συνίστασθαι· ἐκ καταλή-
ψεων δὲ καλῶς τούτῳ πρόσκειται· κατὰ μικρὸν γὰρ ἐφ-
ευρέθησαν τὰ συστηματικὰ τῶν τεχνῶν· οἷον ἡ τεκτονικὴ πελέκει ἐκέχρητο, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ σκεπάρνῳ, νομί- ¹⁵
ζουσα λίαν ἐπιτηδειώτερον εἶναι, καὶ ὅσα πρὸς τὴν τέ-
χνην ὑπῆρχεν ἀρμόδια· κατάληψις δέ ἐστιν ἡ ἐξ αἰσθή-
σεως μετὰ λόγου τοῦ ὑποκειμένου μάθησις· ὅταν γὰρ αἰσθανώμεθα καὶ τὴν αἰτίαν γινώμεν, τότε αὐτὴν τὴν
κατάληψιν γνωσόμεθα, ἐμπειρίαις γεγυμνασμέναις οἷονεὶ ²⁰
μελέταις μεμελετημένοι· εἰ γὰρ ἐφεύρωμέν τι καὶ μὴ
συνεχῶς μελετήσωμεν, ἀνόνητα γίνεται πρὸς τι τέλος
εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ.

Τοῦτό φησι διὰ τὰς ματαιοτέχνας καὶ κακοτεχνίας·
ἔχειναι γὰρ καὶ σύστημα ἔχουσι καὶ ἐκ καταλήψεων ²⁵
εἰσι καὶ ἐμπειρίαις γεγυμνασμένοι, ἀλλ' οὐ κοινωφελεῖς·
ματαιοτεχνία δέ ἐστιν ἡ τῶν θαυματοποιῶν ἦτοι ψηφο-
παικτῶν, τοὺς μετιόντας ὠφελοῦσα, βλάπτει δὲ τὸν βίον
τοὺς θεατὰς τῶν πρακτέων ἀποπλανῶσα· κακοτεχνία δέ
ἐστιν ἡ τῶν φαρμάκων νομιζομένη τέχνη, βλάπτουσα ³⁰
τὸν μετιόντα δεινῶς καὶ τὸν βίον· ἴδιον δὲ τῆς τέχνης

² τὰ, quod Mon. om., adieci ex conii. ³ Mon. φύσει.
Par. φήσει. ⁴ Mon. τῆς τύχης ἐπιστήμης. Par. τύχης om.

τὸ μετὰ λόγου πάντα ποιεῖν καὶ μηδέποτε σφάλλεσθαι,
 μήτινος τῶν ἔξωθεν ἐμποδίζοντος· καὶ τὸ παράδειγμα
 φανερόν τὸ λεγόμενον· οἷον ὁ τέκτων κατασκευάζει θρό-
 νον, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς τέχνης καταπληρώσας τοῦ ξύλου
 5 σεσηπότος διαφθείρει τὸ ἐγγεῖρημα. Ἐμπειρία ἔστιν
 ἄλογος τριβὴ ἐκ παρατηρήσεως γινομένη· ἴδιον δὲ αὐ-
 τῆς ἐστὶν τὸ ἀλόγως πράττειν πάντα καὶ μηδέποτε ἐπι-
 τυγχάνειν, εἰ μὴ ἐκ τοῦ παραδόξου· παράδειγμα δὲ αὐ-
 τῆς ἐστὶν ὁ ἐπιδίφριος ἱατρός· θεασάμενος γὰρ λογικὸν
 10 ἱατρὸν νέῳ παρέχοντα ὕδωρ ψυχρὸν πυρέττοντι ἐπὶ κε-
 κανυμένη χολῇ ἐν θέρει καὶ ὑγίαν ποιήσαντα κατὰ τὸν
 ἱατρικὸν λόγον τὸν λέγοντα, τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων
 ἰάματα, παρέσχεν ἀπαραφυλάκτως μὴ σκοπήσας τὴν αἰ-
 τίαν, καὶ πολλοὺς μὲν ἀναιρεῖ, ἓνα δὲ σώσει ἐκ τοῦ πα-
 15 ραδόξου· καὶ τοσαῦτα περὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης
 καὶ ἐμπειρίας ἐμάθομεν. Μάθωμεν δὲ καὶ, τί ἐστι δια-
 πόρισμα, καὶ φάμεν εἶναι κέρδος λογικὸν ἐκ τῶν φθα-
 σάντων ἀναφνύμενον, τουτέστιν ἐκ τῆς προλαμβανούσης
 ἐνθυμήσεως· ζητοῦμεν γάρ, διὰ τί πρώτην τετάχαμεν
 20 τὴν ἐπιστήμην, δευτέραν δὲ τὴν τέχνην, τρίτην δὲ τὴν
 ἐμπειρίαν· καὶ λέγομεν, ὅτι πρώτην μὲν τετάχαμεν τὴν
 ἐπιστήμην, ὥς ἄπταιστον καὶ μετὰ λόγου πάντα ποιοῦ-
 σαν, καὶ μηδέποτε ἁμαρτάνουσιν· τὴν δὲ τέχνην δευ-
 τέραν ἐτάξαμεν, ὥς ἄπταιστον καὶ αὐτὴν οὖσαν, ὅσον
 25 τὸ ἐφ' ἑαυτῇ καὶ μετὰ λόγου πάντα ποιοῦσαν· διὰ δὲ
 τὸ συμβαίνειν αὐτὴν ποτε ἁμαρτάνειν διὰ τιδος τῶν
 ἔξωθεν προσπιπτόντων, τούτου χάριν δευτέραν αὐτὴν
 προτετάχαμεν, τρίτην δὲ τὴν ἐμπειρίαν, ὥς ἄλογον οὖ-
 σαν τριβὴν καὶ ἁμαρτάνουσιν. Γινόντας οὖν λοιπὸν,
 30 τί ἐστὶν ἐπιστήμη, καὶ τί τέχνη καὶ τί ἐμπειρία, μά-
 θωμεν καὶ πόσαι διαφοραὶ τεχνῶν· καὶ φάμεν, ὥς
 τῶν τεχνῶν διαφοραὶ εἰσι τρεῖς· αἱ μὲν γάρ εἰσι логи-

5 Cfr. Maximi Plan. Proleg. T. V. p. 219. v. 14.

καὶ αἰτινες θεωρητικαὶ λέγονται, αἱ δὲ πραγματικαί, αἱ δὲ μικταί· καὶ τῶν μικτῶν αἱ μὲν ἐπίσης δέονται λόγου καὶ πράξεως, αἱ δὲ πλείονος πράξεως, ἥττον δὲ λόγου, οἷον ἡ λογικὴ τέχνη ἐστὶ ποιητικὴ· ὁ γὰρ ποιη- 5 τῆς σκεπτόμενος μηδεμιᾶς παρεπομένης πράξεως τὴν οὐ- κείαν κατέστησε τέχνην· πρακτικαὶ δὲ εἰσιν, ὡς ἡ οἰκο- δομικὴ καὶ ἡ τεκτονικὴ· ὁ γὰρ οἰκοδόμος καὶ ὁ τέκτων ἐν τῷ κατασκευάζειν τι ⁶ τῶν οἰκείων ἐγχειρημάτων οὐ φθέγγονται· καὶ μήτις εἴποι, τί οὖν οὐ μετὰ λόγου πάν- τα ποιούσι; καὶ φαμεν, ὅτι ⁷ ναί· ὁ γὰρ λόγος λέγεται 10 καὶ ἐπ' αἰτίας, λέγεται καὶ ἐπὶ τοῦ προφορητικοῦ κατὰ τὸν κοινωνοῦντα τῆς αἰτίας τὸν τρόπον· αἱ δὲ πρακτι- καὶ πάντα κατασκευάζουσι· μικτὴ δὲ ἐστὶν αἰσθησις με- τὰ λόγου καὶ πράξεως καὶ ἡ κιθαρῳδία· ὁ γὰρ κιθαρῳ- δὸς ἃ λέγει τῇ φωνῇ, ταῦτα καὶ τῇ λύρᾳ φθέγγεται μη- 15 δὲν παραλιμπάνων, κιθαρῳδίαν δὲ εἶπον καὶ οὐ κιθαρι- στήν, διὸ πρακτικὴ ἐστὶν ἔχουσα πλείστον μὲν τῆς πρά- ξεως, ἥττον δὲ τοῦ λόγου· καὶ ἡ ἰατρικὴ πλείστη κέχρη- ται τῇ πράξει, ὀλίγῳ δὲ λόγῳ, ⁸ διὰ τὸ τὰς αἰτίας ἀπο- δοῦναι· φλεβοτομῶν γὰρ καὶ τέμνων καὶ διακαίων πλεί- 20 στη πράξει κέχρηται, ὀλίγῳ δὲ λόγῳ διὰ τὸ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι, καὶ τὰ πολλὰ, ἃ ποιεῖ μηχανώμενος πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς ὑγείας, πράξεώς εἰσι· πλείονος τοίνυν λόγου, ἥττονος δὲ πράξεως, ὥσπερ ἡ γραμματικὴ· ὁ γὰρ γραμ- ματικὸς πολλῇ χρησάμενος τῇ ἐξηγήσει ἐστὶν ὅτε καὶ 25 πράξει ὀλίγῃ κέχρηται, στίζων ἢ τονίζων· καὶ τοσαῦτα περὶ τῆς τῶν τεχνῶν ἐροῦμεν διαφορᾶς. ⁹ Ἰτίον δ' ἐπὶ τὸ ζητῆσαι, εἰ ἐστὶ ρητορικὴ καὶ τί ἐστὶ καὶ ὁποῖόν τι ἐστὶν· ἀλλ' ἐπειδὴ τινες ἀναιρουῦσιν αὐτήν, χρὴ τὸν λό- γον αὐτὸν ἐξετάσαι, ἐρωτῆσαι δὲ οὕτως· ἡ ρητορικὴ πε- 30

6 τι Mon. om., adieci ex Par. 7 Mon. ὅτινας. Par. ὅτι ναί. 8 Mon. et Par. ὀλίγου δὲ λόγου. h. l. et paullo post, posui dativum. 9 Mon. διαφορᾶς. Par. διαφορᾶς.

ρὶ ἰδίων διαλαμβάνει ¹⁰ ἢ περὶ κοινῶν; καὶ εἰ μὲν περὶ
 ἰδίων εἰποῖς, φασὶν, ὥς οὐ πολιτικὴ, διὰ μέσου γὰρ ἀναι-
 ροῦντες ὅπερ δοκεῖ εἶναι ἀναιροῦσιν· εἰ δὲ περὶ κοινῶν
 εἰποῖς, πάλιν λέγουσι, περὶ ἐνὸς κοινοῦ διαλαμβάνει ἢ
 5 περὶ ¹¹ πάντων· καὶ εἰ μὲν περὶ ἐνὸς εἰποῖς, φασὶν, ὥς
 οὐκ ἔστι τέχνη, εἰ δὲ περὶ πάντων, ἐρωτῶσιν, ἄρα ὥς
 ἀγνοοῦσα διαλαμβάνει, ἢ ὥς ἐπισταμένη; καὶ εἰ μὲν ὥς
 ἀγνοοῦσα, οὐ προσδεκτέον αὐτήν, εἰ δ' αὖ πάλιν ἐπι-
 σταμένη εἰποῖς, ἐροῦσιν, ὥς ἡ αὐτὴ περιττὴ ὑπάρχει, ἢ
 10 ἄλλαι τέχναι περιτταί· πρὸς οὓς ἐροῦμεν ἀναλύνοντες αὐ-
 τοὺς, ὅτι ἡ ῥητορικὴ καὶ περὶ ἰδίων καὶ περὶ κοινῶν καὶ
 περὶ μικτῶν διαλαμβάνει, καὶ περὶ ταῦτα καταγίνεσθαι
 μάρτυς ὁ Δημοσθένης γράψας δημοσίους καὶ ἰδιωτικούς
 καὶ μικτὸν λόγον κατὰ Μειδίου· περὶ ἐνὸς τοίνυν ἢ περὶ
 15 πάντων διαλαμβάνειν πέφυκεν· εἰ δὲ ἐρωτήσουσιν ἡμᾶς
 τὸ πῶς πάλιν περὶ πάντων διαλαμβάνει, ἄρα οὐκ ἀγνοεῖ
 ἀλλ' ἐπίσταται, πρὸς τοῦτό φασιν, ὥς εἰ τοσαῦτα ἐπί-
 σταται ἡ ῥητορικὴ, ἢ αὐτὴ περιττὴ τυγχάνει ἢ ἄλλαι τέ-
 χναι περιτταί· ἐρωτηθεὶς δὲ τις τὸ πῶς ἐπίσταται ταῦτα
 20 ἡ ῥητορικὴ, εἰ μὲν εἴποι, δυνάμει, ὥς ὁ ποιήσας φιλοσό-
 φων γνώμης, τὸ γὰρ δυνάμει παρ' αὐτοῖς διττὸν ἔστιν·
 οἷον κατ' ἐπιτηδειότητα καὶ καθ' ἕξιν· καὶ πάλιν τὸ ἐν-
 ενεργεῖα διττὸν ἢ καθ' ἕξιν ἢ κατ' ἐπιτηδειότητα, οἷον
 τι, φιλόσοφον τὸ νεογενὲς παιδίον· αὐξανόμενον γὰρ ¹²
 25 δύναται ἐπιτηδεῦον τὴν ἐπιστήμην ἀσκήσαι· καθ' ἕξιν
 δὲ δυνάμει γραμματικὸς ὁ καθεύδων, ἔχει γὰρ ἐν τῷ νῷ
 μεμελετημένην τὴν τέχνην καὶ τὸ ἐνεργεῖα τῷ καθ' ἕξιν
 ὁμοίον ἔστι, καὶ τὸ καθ' ἕξιν τῇ δυνάμει· τὸ κατὰ προ-
 χεῖρησιν δὲ ἔστιν, ὅπηνίκα τὸν ὕπνον ἀποκρουσάμενος
 30 ὁ γραμματικὸς ἐξηγήσεται· ἐρωτῶμεν οὖν, πῶς ἐπίστα-

10 Mon. λαμβάνει. Par. διαλαμβ. 11 περὶ Mon. om., sqq.
 καὶ εἰ μὲν περὶ ἐνὸς — — — εἰ δὲ περὶ πάντων desunt in eodem.
 Restitui ex Par. 12 γὰρ Mon. om. recepi ex Par.

ται δυνάμει, εἰ γήσεις κατ' ἐπιτηδειότητα; φαμέν, ὡς οὐκ ἐπίσταται, εἰ δὲ καθ' ἕξιν, φαμέν, ὡς τοῦτο κατὰ προχώρησιν γίνεται· καὶ συμβαίνει τὴν ῥητορικὴν τῇ ἐπιστήμῃ τῶν πάντων καθ' ἕξιν ἐχούσῃ πρὸς ἐξηγήσιν καὶ διδασκαλίαν τούτων ἐκτρίβεσθαι, καὶ πάλιν ἐντεῦ- 5
θεν ἡ αὐτὴ ἀπορία κατασκευάζεται, λέγουσα, ὅτι αὕτη περιττὴ ἢ ἄλλαι τέχναι· πρὸς τοῦτό φασιν· ὡς τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἐπίσταται, οὐ μέντοι τὴν ἐργασίαν, καὶ τίνι διαφέρει τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας, εἴγε τὴν χρῆσιν γινώσκει τὴν ἐνέργειαν ἀγνοοῦσα· ἐπειδὴ δὲ πολιτικῆς 10
ἐμνήσθημεν φιλοσοφίας, μάθωμεν, τί ἐστι, καὶ ἐροῦμεν, ὅτι ἐπιστήμη τοῦ πράττειν τὰ τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια ἐπ' ἐξουσίας ἐννόμου· τί δὲ ἐπίσταται; διοικεῖν τὰ τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια πράγματα ἐπ' ἐξουσίας ἐννόμου· εἰ γὰρ τις ἔννομος καὶ ἐξουσίαν ἔχει, οὐ κέχρηται δὲ τοῖς νόμοις, 15
τύραννος γίνεται, καλῶς τῶν φιλοσόφων λεγόντων, ὡς εἰ μὴ φιλόσοφοι βασιλεύουσιν καὶ βασιλεῖς φιλοσοφῶσιν, οὐκ ἔξει καλῶς τὰ πράγματα· διαφέρει τοίνυν ἡ πολιτικὴ φιλοσοφία τῆς ῥητορικῆς, ὅτι ἡ πολιτικὴ καθολικὰς ἔχει τὰς ἀρχάς, καθολικὰ καὶ τὰ τέλη, ὡς φη- 20
σιν, χρῆ τὴν καλῶς οἰκουμένην πόλιν στρατηγούς ἔχειν, ταξιάρχας, ἱππάρχους καὶ ναυπηγούς καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἡ δὲ ῥητορικὴ καθολικὰς ἔχει τὰς ἀρχάς, μερικὰ δὲ τὰ τέλη· οἷον φησιν ἡ ῥητορικὴ στρατηγῶν δεῖσθαι τὴν πόλιν, εἴτα τὸ γενικὸν ἀφείδω διορίζει Πάχητα καὶ Ναν- 25
σικλέα, καὶ τινες τοιούτους. Καὶ τίνι διαφέρει τῆς ἐμπειρίας, εἴγε τὰ τέλη μερικὰ ἔχει; καὶ φαμέν, ὡς εἰ ἡ ἐμπειρία ἄλογός ἐστι καὶ μερικὰς ἔχει τὰς ἀρχάς, μερικὰ καὶ τὰ τέλη. Ἐπειδὴ δὲ ἀνεμάθομεν, ὡς ἐστὶ ῥητορικὴ, ἀνελόντες τοὺς ἀνατρέποντας αὐτὴν, φέρε δὴ 30
ζητήσωμεν, παρὰ τίνι καὶ πῶς γέγονε τέχνη· πᾶν γὰρ πρᾶγμα ἢ φύσει ἐστὶν ἢ φύσει καὶ τέχνῃ· τέχνῃ δὲ μόνον οὐδέποτε, οἷον ἡ πέτρα ἢ μὴ λατομηθεῖσα φύσει

ἔστι· λατομηθεῖσα δὲ καὶ καλλωπισθεῖσα πρὸς οἰκοδομίαν φύσει καὶ τέχνῃ ἐστίν· ἥ οὖν ῥητορικὴ φύσει ἦν παρὰ τῷ θεῷ καὶ τοῦτο Ὅμηρος προφητεύσας ἐδήλωσεν εἰπών·

8 Οἱ δὲ θεοὶ παρὲς Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο. ¹³

τὸ δὲ ἀγορεύσαι καὶ ἐκκλησίαν συνάγειν ῥητορικῆς ἰδιὸν ἐστίν· ἀπὸ δὲ τῶν θεῶν εἰς τοὺς ἥρωας ἦλθε, καὶ τοῦτο πάλιν ἐδήλωσεν Ὅμηρος προσάψας τῷ Μενελάῳ τὸ συμβουλευτικὸν διὰ τοῦ εἰπεῖν·

10 Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως ἀγόρευε· ¹⁴

τὸ δὲ πανηγυρικὸν τῷ Νέστορι, ἐν οἷς λέγει·

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέειν αὐδῇ· ¹⁵

ταῦτα δ' ἐγκωμιαστικά εἰσι· πλὴν δείκνυσιν, ὥς χρειά τὸν ἐγκωμιάζοντα καὶ γλυκὺν εἶναι κατὰ προφορὰν καὶ πει-

15 θήνιον, ἐνθα φησί·

Καὶ ἔπεα νηφάδεσσιν ¹⁶ εὐκότα χειμερίησι·

τὸ δικανικὸν ἀποδιδούς τῷ Ὀδυσσεῖ, δεικνὺς ἄς τοὺς ἀγωνιστάς· δεῖ πολλὰν εὐπορεῖν δικαιωμάτων· καὶ διὰ τούτων ἀπέδειξε τὴν ῥητορικὴν ἄς ἐκ τῶν θεῶν κατ-

20 ελθοῦσαν. Δεῖ δὲ ἡμᾶς μαθεῖν τὸ πᾶς γέγονε φύσει καὶ τέχνῃ· καὶ φάμεν, ἄς ἐκ τῶν περιστατικῶν· εἰσὶ δὲ ταῦτα, τόπος, χρόνος, τρόπος, αἰτία καὶ πρόσωπον· ἕτεροι δὲ προστιθέασι ¹⁷ καὶ τὸ πρᾶγμα, οἱ δὲ καὶ τὴν ἔλπην· καὶ ποιοῦσι τὰ πέντε ἐπτά, οὓς οὐκ ἀποδεχό-

25 μεθα· φάμεν οὖν, πᾶς γέγονε φύσει καὶ τέχνῃ ἡ ῥητορικὴ οὕτως· Ἰέρων καὶ Γέλων Σικελίας γεγόνασιν τυραννοί· ἔσχον δὲ τινὰ Κόρακα τῷ ὀνόματι παραδυναστεύοντα, ὃς ἐποίησεν τὴν διοίκησιν τῶν πολλῶν παρ' αὐτοῖς· μεταπεσοῦσης δὲ τῆς τυραννίδος εἰς δημοκρατίαν, ἔαρα

30 γὰρ, ἄς οὐ δύναται πείθειν ἅπαντα τὸν δῆμον καθάπερ

¹³ Mon. ἡγορεύοντο. Par. ἡγορόωντο. Il. δ, 1. ¹⁴ Il. γ,

214. ¹⁵ Il. α, 249. ¹⁶ Mon. νηφάδεσσιν. Il. γ, 222. ¹⁷

δέ, quod Mon. post προστιθ. repetit, delevis.

περ ἓνα τῶν τυράννων, ἐμχανᾶτο τὰ προοίμια, ἵνα δι' αὐτῶν ἐφελκύσῃται τὸν ἀκροατὴν πρὸς εὖνοιαν, εἴτα πρὸς κατασκευὴν, ἵνα ἀνέλῃ ¹⁷ αἰτίαν λυποῦσαν αὐτὸν, εἴτα τὴν προκατάστασιν, εἰσβολὴν καὶ ἀρχὴν, καὶ προοίμιον οὖσαν ἐπὶ τὴν κατάστασιν, τὴν δὲ κατάστασιν ⁵ ψιλὴν τῶν πραχθέντων ἔκθεσιν, τοὺς δὲ ἀγῶνας ἀπόδειξεν καὶ πίστιν τῶν ψιλῶς διηγηθέντων, ¹⁸ εἴτα τὴν παρέκθεσιν ἀπόδειξεν οὖσαν τοῦ κρινομένου βίου· ἐσχόπει γὰρ ὡς ἐπὶ ἐνὶ καὶ μόνῳ ἐγκλήματι ποιήσασθαι τὴν κατηγορίαν, τὸ δ' ἐφύγων ἀπολυθήσεται, καὶ διὰ τοῦτο ¹⁰ τὴν παρέκθεσιν ἐπενόησε, τοὺς δ' ἐπιλόγους ἀνακεφαλαιώσιν τῶν εἰρημένων διὰ τοῦτο ὡς εἰκὸς τοὺς δικαστὰς πολλὰ ἀκούσαντας εἰς λήθην ἐλθεῖν· καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν τέχνην ἡμῖν φύσει οὖσαν ἀπέδειξε τὴν ῥητορικὴν διὰ τῶν πέντε περιστατικῶν· ὁ χρόνος γάρ, με- ¹⁵ τὰ τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος τῶν τυράννων, εἴτα ὁ τόπος, ἡ Σικελία· τὸ πρόσωπον, ὁ Κόραξ· ἡ αἰτία, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτὸν ὁμοίως πείθειν ἅπαντα τὸν δῆμον, ¹⁹ καθάπερ ἓνα τῶν τυράννων· ὁ τρόπος δὲ διὰ τῶν ἐπινοηθέντων αὐτῶν μερῶν τοῦ λόγου· ἐντεῦθεν ²⁰ προῆι ²⁰ βοῶν καὶ παρακαλῶν κ. τ. λ. T. V. p. 215. v. 24 — p. 216. v. 11. Ἐπειδὴ οὖν ἐγνώμεν ὅ τί ἐστιν ἡ ῥητορικὴ, μάθωμεν καὶ τί ἐστιν, ἀλλὰ πρότερον αὐτῇ ὀρίσώμεθα τὸν περιεχόμενον ὅρον, τουτέστι τοῦ ὅρου τὸν ὀρισμὸν ὀρίσώμεθα· ἰστέον γάρ, ὡς αὐτὴν τὴν προσ- ²⁵ ηγορίαν εἴληφεν ἀπὸ τοῦ διαχωρίζειν καὶ ἄρτια διαστέλλειν ἑτέροις τισὶν, ὥσπερ ὅρον καλοῦμεν τὰ ὀροθήσια

17 Mon. ἀνέλητο. Par. ἀνέλη. 18 Mon. ψιλῶν διηγημάτων. ad marg. θέντων. Par. ψιλῶς διηγηθέντων. 19 Mon. βίον. Par. δῆμον. 20 Par. προῆι. Mon. προεῖη. cum T. V. p. 215. v. 26. Mon. ἡγομόνησεν (sic) αὐτόν. p. 216. v. 7. Mon. ἐπετίεχσεν, ὥστε τὰς ἡμετέρας ἐ. ἐν αἷς ἐπεδείξατο. v. 10. Mon. ἐκκροῖται.

σια τῶν χωρίων, τὰ διαμετρούμενα καὶ ποιοῦντα γινώ-
 ναι τινα τῶν χωρίων. ὅρος τοίνυν ἐστὶ λόγος σύντομος,
 δηλωτικὸς τῆς ἐκάστου φύσεως· λόγος μὲν πρὸς ἀντι-
 διαστολὴν τοῦ ὀνόματος· τὸ γὰρ ὄνομα συστολή ἐστι
 5 τοῦ λόγου· ὁ δὲ λόγος ἐξάπλωσις ἐστὶ τοῦ ὀνόματος,
 οἷον ὥσπερ ἐὰν εἴπω, τί ἐστὶν ἄνθρωπος; ἐξαπλῶ καὶ λέγω,
 ζῶον λογικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· εἰ δὲ
 συστεῖλαι ταῦτα θέλῃσω καὶ εἴπω, ὥς τί ἐστι ζῶον λο-
 γικὸν θνητὸν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, λέγω ἄνθρω-
 10 πος· σύντομος, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν διαφηγημα-
 τικῶν· οἷον ὥσπερ ὁ Ὅμηρος φέρει τὸν Ὀδυσσεῖα λέγοντα·
 Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πῆλασσε. ²¹

καὶ τὰ ἐξῆς· ἐπειδὴ τὰ ἀποφθέγματα, οἷον τὸ γινῶθι
 σαυτὸν, λόγοι εἰσὶ σύντομοι· τὸ τῆς ἐκάστου φύσε-
 15 ως δηλωτικὸς, τοῦ ὁρισμοῦ· τὰ γὰρ ἀποφθέγματα,
 σύντομα ὄντα, τουτέστι τῆς ἐκάστου φύσεως δηλωτικὰ
 οὐκ εἰσὶν ὅροι· καὶ τοσαῦτα περὶ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ λό-
 γου εἰπόντες ὀριζόμεθα τὴν ῥητορικὴν, ὥς ἡ ῥητορικὴ
 ἐστὶ δύναμις ἀνασκευαστικὴ καὶ κατασκευαστικὴ, δικαίων
 20 τε καὶ ἀδίκων πραγμάτων, ἀλλὰ τοῦτον οὐ προδεχόμεθα
 τὸν ὅρον· ἐκάστη γὰρ τέχνη ἐστὶ καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ
 κακὸν ἐπισταμένη, καὶ ὅ τινι βούλεται κέχρηται τὴν οἰ-
 κείαν ἰσχύϊν συνιστῶσα· ἀλλ' οὐκ ἀποδεκτέον τοῦτον κοι-
 νὸν ὄντα οὐ μόνον τῆς ῥητορικῆς, ἀλλὰ καὶ ἄλλων· ὁ
 25 δὲ Ἀριστοτέλης ²² οὕτως ὀρίζεται, ῥητορικὴ ἐστὶ δύνα-
 μις τοῦ περὶ ἐκάστου ἐνδεχομένου πιθανοῦ· ἰστέον γὰρ,
 ὥς πᾶς ὅρος θελεῖ συγίστασθαι ἐκ γένους καὶ συστατι-
 κῶν διαφορῶν· διὰ τί; ἐπειδὴ πᾶν πρᾶγμα καὶ κοινό-
 τητα ἔχει καὶ διαφορὰν κατὰ τὸν φιλόσοφον λόγον, ἡ
 30 δὲ κοινότης ἐν τῷ γένει· καὶ τοῦτο διαλαβὼν ἐν ταῖς συ-
 στατικαῖς ἐμφέρεται διαφοραῖς· ἐνταῦθα οὖν δυνάμεις
 ἐστὶ γένος, μάλιστα δὲ δύναμις, οἷον ὁ πλοῦτος, τὸ ξί-

21 Od. ι, 39.

22 Rhet. I, 2.

φος, τὸ κάλλος· δύναμις δὲ ἡ ῥητορικὴ, διότι εἰς ἐκά-
 τερον ἐπιχειρηματικὴ ²³ ἐστίν, ἐπὶ τε τὸ δίκαιον, οὐ
 μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ ἄδικον· τοῦτό ἐστι τὸ δύναμις τοῦ περὶ
 ἐκάστου πράγματος ἐνδεχομένου πιθανοῦ· καλῶς οὖν λέ-
 λεχται· οὐ γὰρ ἀδύνατος μεταχειρίζεσθαι, ἀλλ' ἐνδεχο- 5
 μένη πείσαι· ἰστέον δὲ, ὥς ὅτι οὐκ ἀποδεχόμεθα οὐδὲ
 τὸν παρόντα Ἀριστοτελικὸν ὅρον, ἡμαρτημένος γάρ
 ἐστίν· ἄλλοι δὲ ὀρίζονται οὕτως· ὅτι ῥητορικὴ ἐστιν ἐπι-
 στήμη τοῦ εὖ λέγειν, ἀλλ' οὐκ ἀποδεκτέον οὐδὲ τὸν ὅρον
 τοῦτον, καθότι εὐθίως περὶ τὸ γένος ἁμαρτάνει· οὐ γὰρ 10
 ἐπιστήμην δεῖ καλεῖν αὐτήν· ὁ δὲ Πλάτων διαβάλλων
 αὐτήν καὶ κακίαν ἀποδεικνύς οὕτως ὠρίζετο· ῥητορικὴ
 ἐστὶ πολιτικῆς ²⁴ μορίου εἰδῶλον τοῦ δικαστικοῦ· ἐκ τοι-
 αύτης προφάσεως ὁρμωμένην τὴν πολιτικὴν σοφίαν εἰς
 δύο τινὰ διαιρεῖσθαι ἔφη, ὧν τὰ δύο τὴν νομοθετικὴν καὶ 15
 δικαστικὴν φημι περὶ τὴν ψυχὴν εἶναι, τὴν δὲ γυμνα-
 στικὴν ἱατρικὴν εἶναι περὶ τὸ σῶμα· τὴν δὲ νομοθετι-
 κὴν τὴν ἐνοῦσαν ἐν τῇ ψυχῇ φυλάττειν φησὶ τὴν δικα-
 στικὴν, τὴν ἀποῦσαν ὑγίαν ἐκ τῆς ψυχῆς ἀνακαλούμε-
 νοι τῷ φόβῳ τῶν νόμων· τὰ γὰρ δέοντα ἀποτρεπόμεθα 20
 τῶν κακῶν· εἰ δὲ τις παρεκτραπείς πλημμελήσει, ἡ δι-
 καστικὴ εὐθίως διὰ σωφρονισμῶν καὶ κολάσεων περιποι-
 εῖται τὴν διαφθαρεῖσαν ὑγίαν· οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ σώ-
 ματος ἡ μὲν γυμναστικὴ τὴν ἔξιν τοῦ σώματος φυλάτ-
 τει, ἡ δὲ ἱατρικὴ τὴν ἀποῦσαν ὑγίαν ἀνακαλεῖται· ἐκ 25
 τῶν τεττάρων οὖν τούτων ἐφασκεν εἶναι τὴν σοφιστικὴν,
 ἥτις ἐστὶν ἡ πολιτικὴ σοφία· καὶ τὴν μὲν σοφιστικὴν τῆς
 νομοθετικῆς, τὴν δὲ ῥητορικὴν τῆς δικαστικῆς, τὴν δὲ
 κομμωτικὴν τῆς γυμναστικῆς καὶ τὴν μαγειρικὴν τῆς
 ἱατρικῆς· ὥσπερ γὰρ ἡ νομοθετικὴ διὰ νόμων ἀποτρέπει 30
 τὰ ἄδικα, οὕτως καὶ ἡ σοφιστικὴ διὰ μύθων καὶ μαρ-

23 Mon. ἐπιχειρήματι τι. Par. ἐπιχειρηματικῆ. 24 Par.
 πολιτικῆς. Mon. πολιτικοῦ. Gorg. p. 463. D.

τυριῶν προδήλως τῶν ἀτοπημάτων ἐκτρέπουσα, καὶ πρὸς
 τὰ λυσιτελοῦντα τοὺς νέους ἐπάγουσα διὰ μύθων· ἔφησε
 γὰρ ²⁵ τὸν Ἡρακλέα ληφθέντα ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἀπενε-
 χθῆναι ἐπὶ τινα δύο ὄρη, ἅν τὸ μὲν ἄβατον καὶ τραχὺ
 5 καὶ ὑψηλὸν ἦν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀκροτάτου καθημένην γυναι-
 κά τινα δεῖξαι, ἣτις ἔσχε φυσικὸν κάλλος, ἐπὶ δὲ τῷ
 ἐτέρῳ ὄρει τόπος ἦν εὐδιάβατος, ἔνθα ἦν κόρη εὐμορ-
 φος, κεκαλλωπισμένη δέ· καὶ διὰ τούτων ἐδήλου τὴν
 ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν· διὰ μὲν τῆς ἀμόρφου τὴν κα-
 10 κίαν, διὰ δὲ τῆς εὐμόρφου τὴν ἀρετὴν, ἣν ἤρατο καὶ
 Ἡρακλῆς· εἰ δέ τις παριδὼν τὸν μῦθον τὴν κακίαν προ-
 αἰρεῖται, ἡ ῥητορικὴ παρεισδύνουσα τῷ τρόπῳ τῆς δι-
 καστικῆς σωφρονίζειν πειρᾶται· οὕτως καὶ ἡ κομμητικὴ
 δοκεῖ σώζειν τὴν εὐγένειαν τοῦ σώματος· εἰ δέ τι ἀρ-
 15 ρώστημα συμβῇ, διαδεχομένη ²⁶ ταύτην ἡ μαγειρευτικὴ
 τὸν τόπον ἐκπληροῖ τῆς ἱατρικῆς· ἐντεῦθεν οὖν ὁρμώμε-
 νος ὁ Πλάτων, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ὥρισато τὴν ῥητο-
 ρικὴν πολιτικῆς μορίου εἶναι εἰδῶλον τοῦ δικαστικοῦ,
 ὃν οὐ παραδεχόμεθα εἶναι τῆς καθ' ἡμᾶς ῥητορικῆς.
 20 ἰστέον γὰρ, ὅτι ῥητορικαὶ εἰσι τρεῖς· μία καὶ πρώτη ἡ
 πάντη ἀληθὴς, δευτέρα, ἡ ταύτης ἐναντία ἡ πάντη ψευ-
 δῆς, καὶ τρίτη ἡ μέση τούτων ἡ μετέχουσα καὶ ψεύ-
 δους καὶ ἀληθείας, ἣτις ἐστὶν αὕτη, ἣν μεταχειρίζο-
 μεθα· ἔστι γὰρ καὶ ψεῦδος ἀγαθὸν, καὶ χωρὶς ψεύδους
 25 ἐπὶ ²⁷ τὸ πλεῖστον πόλιν οὐκ ἔστιν εὐρεῖν εὐνομουμέ-
 νην· ἄλλοι δὲ οὕτως ὀρίζονται· ῥητορικὴ ἐστὶ δύναμις
 τεχνικὴ καὶ θεωρητικὴ καὶ ἐρμηνευτικὴ ἐν πράγματι πο-
 λιτικῷ τέλος ἔχουσα τὸ εὖ λέγειν, καλῶς δὲ ἔχει καὶ
 οὗτος ὁ ὅρος· οὐ γὰρ δύναμις ἡ ῥητορικὴ, ἀλλὰ τέχνη.
 30 οἱ δὲ Ἑμαγόρειοι οὕτως ὥρισαντο αὐτὴν λέγοντες, ῥητο-
 ρικὴ ἐστὶ περὶ λόγου δύναμις, τέλος ἔχουσα τὸ πείθειν ὅσον

25 Cfr. Proleg. T. V. p. 606. v. 25. 26 Mon. δεχομένη.
 Par. διαδεχομένη. 27 Mon. εἰ ἐπὶ, delevi εἰ.

ἐφ' ἑαυτῇ· παραλλάσσεται δὲ καὶ οὗτος ὁ ὅρος· οὐ περι-
 ἔχει γὰρ τὸ ὑποκείμενον, τουτέστι τὰ πολιτικὰ πράγμα-
 τα· προστίθεμεν οὖν καὶ τέλειον τὸν ὀρισμὸν ἀποδει-
 κνύμεν οὕτως λέγοντες, ῥητορικὴ ἐστὶ τέχνη περὶ λό-
 γου δύναμιν ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχουσα τὸ 5
 πείθειν ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ, καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν ὀ-
 ρων εἰρήσθω. ζητῆσαι δὲ λοιπὸν ἄξιόν ἐστι τὸ τρίτον
 κεφάλαιον αὐτῆς, τὸ ποῖόν τί ἐστὶν ἡ ῥητορικὴ, καὶ
 φάμεν, ὥς χρήσιμον τῷ βίῳ καὶ ἀγαθόν, διαιρεῖται γὰρ
 εἰς τρία, εἰς συμβουλευτικόν, δικανικόν καὶ πανηγυρι- 10
 κόν· τὸ γὰρ συμβουλευτικὸν λόγος ἐστὶ προτρεπτικός ἢ
 ἀποτρεπτικός, τέλος ἔχον τὸ συμφέρον· δικανικὸν δὲ
 ἐστὶ τὸ ἀμφισβητικόν, τέλος ἔχον τὸ δίκαιον· τὸ δὲ πα-
 νηγυρικὸν αὐξησὶς ἐστὶ τῶν προσόντων τινὶ καλῶν ἢ
 κακῶν· πράττομεν δὲ τὸ συμβουλευτικὸν ἐκ τοιαύτης αἰτί- 15
 ας· τῶν γὰρ πραγμάτων τὰ μὲν εἰσι καθ' αἴρεσιν, τὰ
 δὲ κατὰ μάχην· προτρεπόμεθα τοίνυν τινὰ πολλάκις
 αἰρήσεσθαι τι· καὶ εἰ μὲν καταδέχεται, τὸ συμβουλευτι-
 κὸν κατεσκευάσαμεν, εἰ δὲ συστῇ καὶ μαχεσθῇ πρὸς τὸ
 λεγόμενον, τὸ δικανικὸν ἡμῖν εἶδος ἀνακύπτει, μετὰ δὲ 20
 ταῦτα λοιπὸν ἐπαινοῦμεν καὶ ψέγομεν καὶ ἀνακύπτει
 τὸ πανηγυρικὸν ἐκ τῶν προσόντων προσώπων τῶν ἀκρο-
 ατῶν· διαιρεῖται δὲ τὸ δικανικὸν εἰς δύο, εἰς κατηγο-
 ρίαν καὶ ἀπωλογίαν, ὁμοίως καὶ τὸ συμβουλευτικὸν εἰς
 δύο, εἰς προτροπὴν καὶ ἀποτροπὴν, εἰς ὁμῶννμον, συμ- 25
 βουλὴν καὶ παραίνεσιν, τὸ δὲ πανηγυρικὸν εἰς ἐγκώμιον
 καὶ ψόγον· ἕκαστος γὰρ πανηγυρίζων ἢ ἐπαινεῖ ἢ ψέ-
 γει· χαρακτηρίζονται δὲ τὰ τρία εἶδη ταῦτα ἀπὸ τριῶν
 τινων· ἀπὸ τόπου, ἀπὸ προσώπου καὶ ἀπὸ τέλους· τό-
 πος γὰρ τοῦ δικανικοῦ τὸ δικαστήριον· πρόσωπον δὲ ὁ 30
 δικαστής, τέλος δὲ τὸ δίκαιον· καὶ τὸ συμβουλευτικὸν
 εἰς τρία· τόπος τὸ συμβουλευτήριον, πρόσωπον ὁ βου-
 λευτής, τέλος δὲ τὸ συμφέρον· τοῦ δὲ πανηγυρικοῦ τό-

πος τὸ θέατρον, πρόσωπον ὁ πανηγυριστής, ἦτοι ὁ ἀκροατής, τέλος τὸ καλόν· τρία δὲ εἰσιν εἶδη τῆς ῥητορικῆς ἐπειδὴ τρία εἰσιν εἶδη τῆς ψυχῆς, θυμικόν, λογικόν, καὶ ἐπιθυμητικόν, καὶ τῷ μὲν θυμικῷ ἀναλογεῖ τὸ δικάζικόν, τῷ δὲ ἐπιθυμητικῷ τὸ πανηγυρικόν, τῷ δὲ λογικῷ τὸ συμβουλευτικόν.

Τῶν ¹ στοχασμῶν οἱ μὲν εἰσιν ἀπλοῖ, οἱ δὲ διπλοῖ. καὶ τῶν ἀπλῶν οἱ μὲν εἰσι τέλειοι, οἱ δὲ ἀτελεῖς, τῶν δὲ διπλῶν οἱ μὲν εἰσιν ἀτελεῖς, οἱ δὲ τέλειοι. —

10 α'. Τέλειος ἀπλοῦς στοχασμός ἐστιν, οἷον σκηπτοῦ κατενεχθέντος ἐπὶ τὴν Περικλέους οἰκίαν εὐρηται χίλιαι πανοπλῖαι.

β'. Ἀτελής ἐκ μόνων πραγμάτων, οἷον θάπτων τις νεοσφαγὲς σῶμα ἐπὶ ἐρημίας, ἀτελής δὲ ἐκ μόνων προσ-
15 ὤπων ἀπλοῦς οὐ γίνεται κατὰ Ἑρμογένην στοχασμός· ὃ δὲ Μινουκιανὸς λέγει, ὅτι ἐκ μόνου προσώπου γίνεται ἀτελής στοχασμός.

γ'. Διπλοῦς τέλειός ἐστιν, ὅταν δύο πράγματα καὶ δύο πρόσωπα κρινόμενα ἔχῃ, οἷον Αἰσχίνης καὶ Δημοσθένης.

20 δ'. Διπλοῦς ἀτελής ἐκ μόνων τῶν πραγμάτων, ὅταν μόνον τὰ πράγματα κριθῇ· οἷον δύο ῥήτορες πρεσβεύσαντες παρὰ τύραννον καὶ ἐπανήκοντες ἀλλήλοις ἀντεγκαλοῦσιν δώρων, ἐπειδὴ ὁ μὲν χρυσίον εὐρηται κατορύττων, ὁ δὲ ἀπολογίαν παραπρεσβείας γεγραφώς.

25 ε'. Διπλοῦς ἐστιν ἐκ μόνων προσώπων, οἷον ἐπὶ σημείοις φαρμάκων ἀριστεὺς ἐτελεύτα, μητριαν ἔχων καὶ αἰχμάλωτον παλλαχίδα· καὶ ἄλλως ἔστι παρὰ ταῦτα ἑτέρα εἶδη στοχασμῶν διπλῶν τρία, οὓς καλοῦμεν συνεξεν-

¹ Apospasma hoc non est Troili: reliquimus ei locum, quem obtinet in Mon.

γμένους, ὁ ἐμπίπτων, ὁ προκατασκευαζόμενος καὶ ὁ συγκατασκευαζόμενος.

ς'. Καὶ ὁ μὲν ἐμπίπτων γίνεται, ὅταν ἐν τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας ὁλόκληρόν τι ζήτημα ἐμπέσῃ καὶ ἀναγκαῖον, γίνεται καὶ αὐτὸ διελεῖν τελέως, οἷον ἔδει τὸν ἀλόντα προδοσίας δεδέσθαι παρὰ τῷ στρατηγῷ.

ζ'. Προκατασκευαζόμενος δὲ γίνεται, ὅταν πρὸ τοῦ ζητήματος ἀναγκαῖον ἕτερον ἢ προκατασκευασθῆναι τι πρᾶγμα στοχαστικῶς ὡς ὃν ἢ οὐκ ὄν· πλούσιος στρατηγὸς πένητος ἐχθροῦ παιδας ὡς προδιδόντας συνέλαβε καὶ τὰ ἐξῆς.

η'. Συγκατασκευαζόμενος δὲ γίνεται, ὅταν τὰ σημεῖα δι' ἀλλήλων κατασκευάζεται· οἷον ἔδει τοὺς δεσμώτας λελύσθαι τοῖς θεσμόφοροῖς· μοιχείαν ὑπονοήσας τις πρὸς τὸν οἰκέτην τῆς γυναικός.

15

θ'. Διαφέρει δὲ τοῦ προκατασκευαζόμενου, ὅτι ἐκεῖ μὲν κεχώρισται ἀλλήλων τὰ ζητήματα, ἐνταῦθα δὲ δι' ἀλλήλων κατασκευάζεται· πάντα ἔστι δὲ καὶ ὁ ἀπὸ γνώμης, ὃς ψιλῇ τῇ γνώμῃ ἐξετάζεται, φανεροῦ ὄντος καὶ τοῦ πράγματος καὶ τοῦ πράξαντος· οἷον ἐν δόξῃ μανίας μητρὶα τὸν υἱὸν ἔτρωσε, τὸν δὲ πρόγονον ἀπέκτεινε καὶ ἀνευεγκοῦσα φόνου φεύγει.

IV.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΙΔΕΑΣ ΤΟΥ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ

ΑΠΟ ΦΩΝΗΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ.

5

Εἴπερ ἄλλο τι τῇ ῥήτορι, καὶ τὰς ἰδέας οἶμαι τοῦ λό-
γου τῶν ἀναγκαιοτάτων εἶναι γινώσκειν.

Τοῖς πολιτικῆς ἐπιστήμης ἐφιεμένοις καὶ τοῖς ἀπὸ
ταύτης μεγαλονοίας τὸ γνωστικὸν τῆς ψυχῆς ἀπορρύπτειν
10 τῆς ὑλικῆς γενέσεως ἐπαιγομένοις, πρὸς τε τὴν ἀκριβῆ
τοῦ συμφέροντος εὗρεσιν τῇ τῆς ἀμαθίας κρυπτομένου
περιβολῇ εἰς τὴν ἀσφαλῇ τοῦ κοινοῦ βίου διεξαγωγὴν,
ἐφ' ὃν τῆς ἀπαθοῦς καὶ ἀδιαπνεύστου πληρώσεως ἀπεξά-
σθημεν, πρὸς τε μείωσιν ἢ ἐπίτασιν τῶν ἐν ἡμῖν ἀνω-
15 μάλων αἰρέσεων καὶ κινήσεων ἐπὶ τὴν σύμμετρον καὶ ἀρ-
ρεπῇ μεσότητι καὶ ἰσότητι τῶν ἀντιπεριαγομένων ἀκρο-
τήτων, καθ' ἣν ἄμιλλά τις ἐγγίνεται καὶ ἐπίδοσις τῶν
τε καλῶν καὶ τῶν μὴ τοιούτων, ἐφ' οἷς ἔπαινοι κρο-
τοῦνται καὶ ψόγοι, ἔτι τε τοῦ δικαίου λῆψιν τε καὶ εὐ-
20 θύτητα, ἐφ' ᾧ προκόπτειν δοκοῦσιν οἱ ἐναγόμενοι, ἀναγ-
καῖα τὰ τῆς πανδήμου ῥητορικῆς ὄργια καὶ μυστήρια,
καὶ τῶν ἀδύτων μεθόδων τοῖς ἐξαγίοις αἱ τελεταί· φι-
λοσοφίας γάρ ἐστι τὸ κάλλιστον ἀντικρυς, καὶ χαρακτῆρ

ὁ πρῶτος τοῦ κρείττονος τακτικός, εἴπερ θεὸν ὑποκρίνε-
ται λογικῇ φύσει διαταττομένη καὶ κοινῇ καὶ καθ' ἕκα-
στον· ψυχᾶν τε καὶ σωμάτων, οἰκιῶν τε καὶ πόλεων ἐπι-
μελομένη· τῶν ἀμεινόνων τῇ ἐκπτώσει παρατραπέντων,
καὶ φερομένων ἄτακτα καὶ ἀσύντακτα, ταῖς ἀσυναρτή- 5
τοις δυνάμεσι, καὶ πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅσον ταῖς ἄλλαις
θεωρίαις ἐπιβατεύει τῶν ὄντων τὰ ἀντιδιηρημένα ¹ τῇ
πρακτικῇ· οὐ γὰρ τὸ λυσιτελὲς ἐπ' ὀλίγων μόνον ἰστᾷ,
οὐδ' αὖ ἐτέροις ἐμπεριγράφεται, καθάπερ αἱ γραμμαὶ
τοῖς σημείοις, καὶ τὰ τῶν φθόγγων τοῖς διαστήμασιν· ¹⁰
ἀλλὰ κρηπιδος οὕσα ² καὶ βάσεως καὶ κοσμήσεως δημι-
ουργός, τὰ τε τῆς νοεράς οὐσίας ἡμῶν διαστέλλουσα καὶ
παντοίως διεξάγουσα καὶ ἰδύνουσα, πρὸς τὸ οἰκονομικόν
ἐφιστᾷ, μεθ' ἧς προάγουσα πολιτικὸν φιλοσόφους ἀπο-
τελεῖ, πόλεις ὅλας καὶ δήμους τῷ τῆς γλώττης ἄγοντας ¹⁵
πείσματι. Τοιοῦτος Θεμιστοκλῆς, ³ καὶ ὃς Θεμιστοκλέ-
ους τοῖς τροπαίοις ἐνήγετο, οὐκ εἰατο καθεύδειν, οἱ μυ-
ριάδων πολλῶν γῆν ἀνδιστασῶν καὶ θάλασσαν κατ' εὐ-
τελοῦς σημείου τῆς Ἀττικῆς περιεγένοντο· τοιοῦτος Δη-
μοσθένης τῶν Ἀθηναίων ὁ Νεῖλος πολλῷ μᾶλλον ἢ Κη- ²⁰
φισός τε καὶ Ἰλισσός, ⁴ ὁ τοῖς Φιλίππου μηχανήμασι
τοῖς ἀργυροῖς ἀντιβαίνων, ὃς εἴπερ εἶχε δύναμιν ὡς τοὺς
λόγους τοὺς Ἀθηναίους ὑπείκοντας, ἔσβεστ' ἂν κοσμο-
φλεγῆς δαλὸς Ὀλυμπιάδος, Μακεδόνες δ' ἐκλύσθησαν
καταρράκταις Παιανιέως, ἔθνη δ' ἔκυσεν ⁶ δῆμον Ἐρι- ²⁵
χθόνιον· τοιοῦτοι Βασίλειος καὶ Γρηγόριος, καὶ ὁ χρυ-

1 Par. τὸ ἀντιδιηρημένον. Med. τὰ ἀντιδιηρημένα. 2 Med.
et Par. οὕσαν. 3 Aut dormitavit Ioannes noster, aut lectio
corrupta est, scribendumque Μιλτιάδης καὶ ὃς Μιλτιάδου. Nam
de Themistocle hoc narrat Plut. Vit. Themist. c. 3. Apophth.
p. 113. Hutten. 4 Med. et Par. τρόποις. scribendum sine
dubio τροπαίοις. 5 Par. Εἰλισσός. Med. Ἰλισσός. 6 Med.
ἔκυσεν. Par. ἔκυσαν.

σοὺς ἡμῖν ὠκεανὸς καὶ γλυκὺς, καὶ σύμπαντα τὰ ὀρμή-
 ματα τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, οἷς εὐφραίνονται αἱ τοῦ
 Θεοῦ ἐκκλησίαι· κατακλύζονται δὲ ψυχαί τε καὶ φύσεις
 πονηραὶ καὶ παράνομοι, ἀγχεμάχοις ρείθροις καὶ τοῖς ἐκ
 5 μέλανος· μετατίθεται δὲ σύμπασα γῆ καὶ μετὰγεται πρὸς
 εὐκοσμίαν τε καὶ ἐπίγνωσιν. Καὶ ἄλλως Πλάτων Πλά-
 τωνος ἀναξίως κατεπαίνῃ τὸ ῥητορικῆς πῦρ τὸ κοινωφε-
 λές καὶ πάνδημον, καὶ σκοτία τοὺς ἀμοίρους πιέξῃ, κα-
 θάρπερ ἐκεῖνος τὸν Ῥαδάμανθυν τοὺς ἀσεβεῖς ὑποτίθησι,
 10 καὶ ἐροίμην ἂν Πλάτωνα καὶ τὴν σεμνὴν Ἀκαδημίαν,
 εἰπὼς τῷ ὄντι τὴν ἀληθινὴν ῥητορείαν κωμῳδεῖ, ἀλλὰ
 μὴ τὴν νόθον καὶ παρακεκνημένην, ὥς ἐξ ἄλλων αὐτοῦ
 Πλάτωνος ἔνεστι γινῶναι, ἃ μὴ συννόησαντές τινες κατ-
 εῖπον Πλάτωνος· πλὴν ἐροίμην ἂν Πλάτωνα χάριν τῶν
 15 ἀντειπόντων, ἂν ἡ πόλις αὐτῷ καὶ πολιτεία τέχναις κο-
 σμουμένη καὶ ἐπιστήμῃς, ἣν ὑπὲρ γῆν τῷ λόγῳ συνέ-
 στησε, συσταίῃ ταῖς ἀνίστοις ἀνταλλαγαῖς τε καὶ ⁷ δια-
 θέσει, καὶ ταῦτα πανουργίαις ἀεὶ τῶν τεχνιτῶν προσ-
 ανεχόντων· εἰ μὲν γάρ, τίς οὐ χρεῖα τῶν κατὰ μέρος
 20 παρασκευῶν, ἀλλ' ἀποδοκιμάζεται μὲν ῥητορικὴ, ὑφαν-
 τικὴ δ' ἀποκρίνεται, σκυτεὺς τε μετ' ἀρτοκόπου καὶ οἰ-
 νοπώλης ἐξῆς ὁμοίως ἅπαντες ἄχρηστοι, ἀπαθεία δὲ οἱ
 ἐν τῇ πόλει συμπολιτεύονται, καὶ τίς χρεῖα τῶν καθ'
 ἕκαστον, ⁹ ἃ διεξέρχεται· εἰ δὲ μὴ, τοῖς ἐν γενέσει δια-
 25 γιγνομένοις πάλιν ὑπόκεινται, οἷς δ' ὑφέστηκε τὸ πα-
 θαίνεσθαι, τούτοις ἐπιθυμία τε καὶ θυμὸς, καὶ τὸ πε-
 ρὶ τὸ μέλλον τυφλὸν συνυφέστηκεν· οὐκοῦν ἢ μυρίοις
 ὀλέθροις ἡ πόλις οἰγήσεται, Πλάτωνος τῶν οἰκετῶν κατ'
 ἀλλήλων χωρούντων, ἢ κἀνταῦθα ῥητορικὴ βραβεύσει τὸ
 30 εὖνομόν τε καὶ ἀστασίαστον· εἴτα πῶς τῶν κάτω πόλεων

7 καὶ Par. om., est in Med.

8 Par. τεχνιτῶν. Med. τεχνι-
ον

κῶν. 9 Par. ἕκαστα.

τῆς δεκαπάτορος ἐξανίσταται, ὁπότε καὶ τῇ ἀερίῳ ¹⁰ συμ-
 παραπέπηγε; καὶ μὴν εἰ μέρεσι τὸ ὅλον γινώσκειται, οὕτω
 γὰρ ἡμᾶς ὁ Ἀρίστωνος καὶ τὸ ἀληθὲς πείθει διδάσκων,
 ἔστι δὲ πολιτικὸν μέρος ἡ ῥητορικὴ τὸ συνεκτικώτατόν τε
 καὶ κάλλιστον, μεταποιούσα τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸ πρῶτό- 5
 τερον οὐχ ἦττον, ἢ ὡς ὁ μύθου Προμηθεὺς, ¹¹ οὐκ εἰδω-
 λον δῆπουθεν, ἀλλ' εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα μὴ κινουμένης ἰδέ-
 ας τοῦ εὐταξίαν ὀρίσαντος· εἰ δ' οὖν, ἀλλ' εἰδωλον καὶ ἡ
 πολιτικὴ, εἶπερ τὸ ὅλον τῷ μέρει ¹² ταῦτόν κατὰ τὴν
 φύσιν, καὶ τὸ ἕτερον ὁ ζητῶν πύθοιτο, τί ποτέ ἐστιν ¹⁰
 ἔργον πολιτικῆς, εἰ μὲν τὸ πόλεις ῥῖθι τε αὖ καὶ οἰκίας
 διατάττειν, ὡς εὖ τὸ οἰκεῖν ¹³ πρὸς ἡμῶν· τοῦτο γὰρ
 καὶ ὁ δοκεῖ Πλάτωνι ἀπήχημα, εἰ δ' ἕτερόν πού τί
 ἐστι, ¹⁴ δειξάτωσαν, καὶ ἡμεῖς στέρξομεν, καὶ εἰ βούλον-
 ται γε αἰδοῖ τοῦ καθηγεμόνος, ἐν ἀπορρήτοις κείσεται ¹⁵
 ἀλλ' ὡς ἔοικε Πλάτων ταῖς ὁμωνυμίαις ἀνέχων δοκεῖ
 Σωκράτους λελησθαι τοῖς τε τοῦ Μενεξένου καὶ οἷς
 ἐκεῖνος τὸν διακριτικὸν κανόνα τὴν διαλεκτικὴν παρα-
 δεικνυσιν, ἔνθεν τοι Σέξτοις καὶ Πύρρῳσιν ὑποκλίνεται,
 σκιὰν ὡς ἀληθῶς τὸν Περίπατον καὶ τὴν Ἀκαδημίαν ²⁰
 δεικνύουσι· καὶ πῶς ἂν, ὧ θεῖε Πλάτων, φιλοσοφεῖν ἐξ-
 ἔσται, τῆς πατρικῆς οἰχομένης, εἶπερ εἰδωλον τῆς θεω-
 ρίας ἡ κρηπίς κατὰ τὰς σὰς ὑποθέσεις, ἐφ' αἷς θά-
 τερον συμβαίνειν δυοῖν εἰκὸς, ἢ Πλάτων ἀφιλοσόφως
 φιλοσοφεῖ, οὐκ ἐφεστὼς βίου στάσεως στερεᾶς, ἢ τὰ τῆς ²⁵
 ῥητορικῆς οὐ σκιά; δεδεῖχθαι γὰρ ψυχῆς πάθεισιν ἐφι-

10 Par. τῇ ἀερίῳ σου. Med. ἀερίῳ σου. uterque παραπέπηγε.
 scribendum putavi : τῇ ἀερίῳ συμπεραπέπηγε. Siciliae enim epi-
 theton est ἀέριος, auctore Hesychio s. v. Θάσον τε τὴν νῆσον καὶ
 Αἴγυπτον καὶ Λιβύην καὶ Κρήτην καὶ Σικελίαν καὶ Αἰθιοπίαν
 καὶ Κύπρον οὕτως ἐκάλουν. cfr. epist. crit. p. 24. 11 Par. ὁ
 μύθου προμηθεύς. Med. Προμηθεύς. 12 Par. μέτρος. 13
 Med. οἰκεῖν. Par. νικᾷν. 14 Par. καί.

στάνοντα καὶ ἐν ἄλλοις ἡμῖν, ὡς ἐπιστήμη ἄρα, καὶ
 ὡς οὐκ ἂν τις εὐκόλως φήσκει τέχνη θεία τε καὶ θαν-
 μασία, καὶ τὴν αἰτίαν ἐκμιμουμένη τὴν πρώτην, ἣ ¹⁵
 τὸ πᾶν διεξάγει συμφυῶς καὶ ἑναρμονίως, τὸ ἐκ τῶν
 5 ἐναντίων συνεσθηκός, πρὸς τὴν τοῦ κρείττονος συννευσιν
 καὶ ὑπόκλινιν, ἀλλ' οὐ περὶ ψόφων ¹⁶ καὶ τῶν ἐν τού-
 τοις τάσεων τε καὶ ἐπιτάσεων, καὶ πρὸς ἀλλήλας ἐχού-
 σης λόγοις καὶ σχέσεσιν· ὥστε ἀσπαστέον μᾶλλον καὶ ἐρα-
 στέον δι' ἧς τὸ φιλοσοφεῖν εἶναι μὴ οὔσης ὀρθῶς οὐχ
 10 ὑπεστίν, ἣ γεωμετρίαν καὶ τὰς ἐκεῖνη συμφύλους τοὺς
 πολιτικοῖς ὅμμασιν καὶ ¹⁷ ἀπαθέσιν ἐνατενίσασιν κατα-
 στραπτομένους τῷ ἀποθέτῳ κάλλει τῆς βασιλίδος· ἀλλ'
 οὐ δυσφημητέον βασκάνῳ δαίμονι προσκειμένους δι' ἐκ-
 πτωσιν τῆς αὐτῆς ἀχράντου συνοικειώσεως, ἴσα καὶ τῇ ¹⁸
 15 τῶν μύθων ἀλώπεκι ἐπὶ τῷ βότρυνι, ἧς καθάπερ κόρης
 ἐναποθέτου ¹⁹ κάλλους ὑπερφυῶς καὶ λογικῶς Ἑρμογένης
 ἐπλασε τὸ σᾶμα, κἀνταῦθα τῆς ὕλης προϋποστάσης, ἰσό-
 τητα τῆς καθ' ἡμᾶς οὐσιώσεως, κατὰ τὰς συνουσιαστι-
 κάς πάλας καὶ ἀγωνίσματα, τοσοῦτ' ἄλλιον τῷ τρόπῳ
 20 καὶ ἀκριβέστερον, ὅσῳ παιδῶν ἀνὴρ στοιχειωτῆς, προϋ-
 ποθεῖς τε καὶ προστησάμενος λόγοις ἀναλογίαν· κεφαλῇ
 μὲν τὰ προοίμια, ὥμοις δὲ προκαταστάσεις, θώρακι δὲ
 διηγήσεις, προκατασκευὰς δὲ τῇ κατὰ τοὺς βραχίονας
 διαιρέσει τε καὶ τοὺς μηρούς· ἐπιχειρήματά γε μὴν καὶ
 25 ἐργασίας πῆχεσι καὶ ταρσοῖς, χερσὶ τε καὶ δακτύλοις καὶ
 ὄνυξι καὶ σύμπασι τοῖς ἄρθροις· κεφάλαιά τε δῆπουθεν
 ὡς δραστικώτερα καὶ πρακτικώτερα, σὺν οἷς καὶ τὰ ἐν-
 θυμήματα· σώσειαν δ' ἐν τὴν ἐπιλόγων χρεῖαν οἱ πόδες,
 ὅστέοις δ' ἂν ἐνειρμένοις ²⁰ καὶ νεύροις ἀναλογήσασιν ἂν

15 Par. ἣ τὸ πᾶς. 16 Med. ψόφων. Par. ψήφων. Se-
 quentia, in quibus consentiunt codd. corrupta videntur. 17
 καὶ Med. om., est in Par. 18 Med. et Par. τῷ. in Par. in-
 scriptum τῇ. 19 Med. et Par. ἐν ἀποθέτῳ. 20 Med. ἐνερ-

λέξεις καὶ τὰς ἐγκειμένας χρονικὰς ἐπιτάσεις καὶ ἀνα-
τάσεις, δι' ἃν τούτῳ τὸ ζῶον ὅλῳ τε ἑαυτῷ καὶ τοῖς μέ-
ρεσι τὸ κατάλληλον ἔχει, πολλῷ πλέον μᾶλλον ῥήτορσιν
ἢ ποιηταῖς, εἴπερ τούτοις μεγέθη τε καὶ μειώσεις μᾶλ-
λον οἰκεῖα οὐκ ἀπρεπῇ οὐδ' ἀπάδοντα, οὐδ' ἡδονῆς ἐπι- 5
μελόμενα μόνης, ἀλλὰ καὶ ἀληθείας μετὰ πειθοῦς ἀρμό-
σαι· τούτοις μὲν τῆς ῥητορικῆς ὄργανον πλάστη, τῷ σο-
φωτάτῳ μεθωδευθῇ, καὶ διαπέπλασται, καὶ ἰδοὺς ἄν,
ὡς ἡ τῶν κεφαλαίων εἰσαγωγή τῇ τῶν μορίων τοῦ σά-
ματος συνθίσει τε καὶ τάξει πρὸς τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστῳ 10
καθυποφαίνεται· ἀλλ' ἐπειδὴ χρεῖα ψυχῆς ἀρεταῖς ἀ-
στραπτούσαις εἰς ἐναργεστέραν κίνησιν τῆς ζωοπλαστίας
καὶ ζώωσιν ἐμπνέει τῷ ὀργάνῳ, καθάπερ τις θεὸς, καὶ
ταύτην ὅς ἔπρεπεν εἶναι τοιούτων δημιουργὸς τὴν εἰκόνα
σάζουσιν καὶ ὁμοίωσιν τῆς ἀρχετύπου προϋποστάσεως, 15
οὐχ ὡς ἂν τις κατεσπουδασμένος ὑπόθοιτο τὰς μερικὰς
ιδέας, αἷς δὲ κατ' αἰσθησιν λόγοι χαρακτηρίζονται, Λυ-
σιακοὶ τινες ἢ Ἰσοκρατικοὶ καὶ ὅσοι καθ' ἑκάστον, ἀλ-
λὰ τὴν τούτων περιεκτικὴν καὶ συνεκτικὴν καὶ τοῦ παν-
τός καθ' ἑαυτὴν ἰδέαν καὶ φράσιν, καθ' ἣν ἕκαστος 20
τῶν ἐκκρίτων ψυχῶν τὸν αὐτοῦ λόγον, καὶ τῶν ὁμοιοει-
δῶν τοῖς ἑαυτοῦ χαρακτηριστικοῖς ὑπεξίσταται· ὥσπερ
γὰρ ἡμῶν ἡ λογικὴ ²¹ ψυχὴ τε καὶ νοηρὰ κατὰ μὲν τὸν
οὐσιώδη λόγον μία τίς ἐστι καὶ ἀδιάφορος, κατὰ δὲ τὰς τῶν
καθ' ἑκάστον γνώμας καὶ κράσεις διαπεφόρηται, οὕτω 25
κἀνταῦθα· ταύτης γὰρ, ὥσπερ οὐσίας τινὸς ὑποστάσεις,
αἱ νῦν ιδέαι καλούμεναι διαμορφοῦσι τὸν τῶν ἀρετῶν
λόγον, ὡς πρὸς ψυχὴν σώζουσαι, μέρη μὲν ἔχουσιν τὰ
ῥητορικὰ εἶδη, δυνάμεις τε γνωστικὰς, ἀντὶ μὲν νοὸς
τὰς ἐννοίας ταῖς αὐτῆς παρέχουσιν ²² ἀρεταῖς· ἀντὶ δὲ 30

μένοις καὶ νευροῖς. Par. ἐνείμει νοητὰ ἐνεύρον. 21 Par. ἡ λογι-
κὴ ψυχὴ τε καὶ νοηρὰ. 22 Med. terminationem om., Par. παρ-
έχουσιν, scripsi παρέχουσιν.

δόξης τὴν μέθοδον περιδειγματικοῖς αἰτίοις, ἀλλ' οὐκ εἰ-
 δικοῖς ἢ ποιητικοῖς ἢ τελικοῖς, καὶ ὡς τὸ γεγραμμένον
 ζῶον τοῦ ὄντος ἀντὶ φαντασίας τὰς συνθήκας· σχήματα
 δὲ καὶ ῥυθμοὺς ἀντ' αἰσθήσεως, τὰ δ' ἄλλα ταῖς ζω-
 5 τικαῖς παρεικάζονται, βάσεις, κῶλα καὶ λέξεις τὸ κοινὸν
 αἰσφοτέρων ἐνέργημα πᾶσαν τὴν τῆς ῥητορικῆς ἐρμηνείαν
 ὡς ἀλογίαν τινὰ ῥυθμίζοντα καὶ ἰσάζοντα, καὶ τοῖς συμ-
 πίπτουσι δι' ἀνάγκην ἐπισυμβαίνουσιν μαχόμενα, οἷον εἰ
 τινες ἀρεταὶ τοῖς ἐκ δυσκρασίας ἢ κακοηθείας ἐγγινομέ-
 10 νοις πάθεισιν· αὐτίκα γὰρ σώφροσύνην μὲν διαλάμπου-
 σαν διὰ τοῦ εἰκασμοῦ ταῖς καθαραῖς ἐννοαῖς καὶ ταῖς
 λοιπαῖς ὥσπερ ἀγνὴν σύζυγον γνοίης ἂν τὴν καθαρότη-
 τα, διδακτικῷ δὲ καὶ ἐπιστροφῇ τῶν οἷον εἰ συμβαινόν-
 των ὡς κηρῶν τῇ ψυχῇ τὴν εὐκρίνειαν· παρῶρησιαστικῷ
 15 δὲ καὶ σὺν φρονήσει ἐγκληματικῷ ²³ καὶ ὄντως ἀναγ-
 καστικῷ εὐπραξίας ²⁴ τινὸς τὴν τραχύτητα· σφοδρότητα
 δὲ μετὰ λόγου τὸ ἐπιπληκτικόν τε καὶ αὐστηρόν πρὸς
 τοὺς βιοῦντας οὐκ ἀγαθῶς, μετὰ τινος ἐπιτιμήσεως καὶ
 παρακινήσεως· τῷ μεγαλοπρεπεῖ τὸ λαμπρόν· περιβολῇ
 20 τὸ φιλόθεόν τε καὶ ἐλευθέριον· ἀκμῇ τὸ ὄνειδιστικόν τε
 καὶ τιμωρητικόν· καὶ οὔτε γοργότης ὀξύτητος καὶ ἀγχι-
 νοίας διίσταται, οὔτε κάλλος ἥθους ἐπαγωγῷ τε καὶ
 θέλγοντος, ὅποτε τᾶληθές ἀπαράδεκτον, ἢ τῶν θεωρη-
 μάτων τὸ μέγεθος ὑποκενοῦντος, πρὸς δὲ τὸ ταπεινὸν
 25 ἐκβιάζεται· δεῖται τῆνικαῦτα φιλοσόφου τὰ τοιαῦτα φύ-
 κουν καὶ ψιμμυθίου εἰς ἕγχα τῶν ἐραστῶν τῶν οἰκείων
 ὡς μὴ εἴησαν ἀχαριτώτατοι τῷ πιναρῷ καὶ κατεσκληρό-
 τι τῆς φύσεως, καὶ μόνοις θηρατὰ τοῖς ὑπὲρ τὴν αἴ-
 σθησιν βιοτεύουσι· καὶ ἡ δεινότης αὐτὴ τὴν φρόνησιν ὑπο-
 30 κρίνεται, καιροῖς τε καὶ τόποις· ἔπειτα προσώποις, αἰτί-
 αῖς, χρόνοις, ὁμοίως καὶ πράγμασι πρὸς τὸ συμφέρον
 οἰκονομοῦσα καὶ διατάττουσα τὰ κατάλληλα, συμφέ-

23 Par. ἐγκλατικῷ. ad marg. ἐλεγκτικῷ.

24 Par. εὐπραξία.

ρουσαν ἑαυτῇ τῶν ἄκρων τὴν τελειότητα· ἔστι δὲ καὶ τὴν
 ὑπερβάλλουσιν, οἷς παρείκοι καὶ ὅπου, κρύπτουσιν, ²⁵
 ἃ κρύπτειν εἰκὸς, λέγουσαν, ἃ λέγειν ὥσιν ἀκουόντων
 χρεών. Τί οὖν μόνοις τούτοις ὑπέστι τὸ ἀνάλογον, τοῖς
 δὲ τοῦ ἡθους ἥκιστα ἢ ἐπ' ἔλαττον; καὶ μὴν τὸ ταπει- ⁵
 νόν τε καὶ μέτριον τῷ ἐπιεικεῖ καὶ ὄντως ὄντι ὑπὲρ τὸ
 δίκαιον ἀπαράλλακτον· ἀφελεῖ δὲ τοῦ ἀπεριέργου τε καὶ
 ἀπλάστου οὐκ ἀπεσχοίνισται δι' ἡλικίαν στοιχοῦσαν καὶ
 φύσιν· Γλυκύτητι γε μὴν καὶ ἡδύτητι συγκοινωνεῖ τὸ
 ἀστεῖον ἡθος, καὶ προσηνές τί ἐστι· δριμύτητα τοῦ με- ¹⁰
 τὰ παιδείας σκώματος ἀπαγάγης καὶ νοουθεσίαν, ἀλλὰ
 τὸ ὥσπερ ἀμνηστικὸν τοῦ ἐνδιαθέτου καὶ ἀληθοῦς, καὶ
 μὴν τὸ δυσφορεῖν ἐφ' οἷς τις παρὰ τὸ εἰκὸς ἐναλγύνε-
 ται ¹⁶ τὴν βαρύτητα χαρακτηρίζει· ἥδη δὲ πον καὶ αἱ
 κατ' ἄνδρα σχηματισμοὶ τε καὶ χαρακτηρῆς τὰς ιδιότη- ¹⁵
 τας ἂν τῶν προσώπων χαρακτηρίσειαν· αἷς ὑποφαίνον-
 ται τῶν λόγων αἱ διαφοραὶ τῆς κατὰ μεγέθη ἡλικίας συ-
 στρατικῆς διαλλάξεως. Εἰ δὲ καὶ περὶ τὴν τῆς δεινότη-
 τος μέθοδον ἀποροίης, τὸ ἀναλογιστικὸν τε καὶ τακτι-
 κὸν τῆς φρονήσεως ἐννοήσεις, προτρεπομένης τε καὶ δια- ²⁰
 ταττούσης, ἃ δεῖ καὶ ἐφ' ἃ, ὅποι τε καὶ πότε ἐν ἑκα-
 στον τῶν ὑποπιπτόντων τῷ λόγῳ τῆς ἀπραγμοσύνης
 ἀφ᾽ ἑξῆς προὔχοντι διαστήματι ἐπιστάς πον πάντως τὰς
 τῶν ἀρετῶν κινητικὰς δυνάμεις ταῖς ἰδέαις ταύταις
 ἀναλογούσαις· οὐ σαφηνεῖα μὲν ταυτὸν τῆς ψιλῆς τὸ ²⁵
 ἀδιάστροφον καὶ ἀποίκilon· μεγέθει δὲ τὸ ἀνδρικόν,
 τε καὶ ἐπηρμένον μετὰ προμηθείας τῆς κρείττονος· ἡθεῖ
 δὲ τῷ πεποικμένῳ καὶ ἀδόλῳ πρὸς τὰ προσήκοντα παι-
 δεύματα τε καὶ μορφώματα, ἀλλ' οἷς μὲν ἔδει τὴν ἄσχε-
 τόν τε καὶ διαστηματικὴν φωνὴν ὑποστήσασθαι, καὶ ³⁰
 δι' ἃ τῷ καλλίστῳ τῶν ὄντων εἰκάζεται, ταῦτά ἐστιν·
 ἐπεὶ δὲ μεθοδικὸν τὸ τεχνίτευμα καὶ προσῆκον εἰς ²⁷ σα-

25 Eur. Hec. 568.

26 Par. ἀναλγύνεται.

27 Par. ἱε-

γρήνειαν προεκθίσθαι, ὥσπερ τινὰ προλαμβάνόμενα τῆς μουσικῆς, φέρε τὰ πρὸ παντὸς κανονιστικοῦ βιβλίου λήμματα προζητήσωμεν· ἃ εἰσιν, ὁ σκοπὸς, τὸ χρησίμον, τὸ γνήσιον, ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς, ²⁸ ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως, ὁ διδασκαλικὸς τρόπος, ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις, καὶ ἡ ὑπὸ ποῖον μέρος τῆς φιλοσοφίας ἀναφορὰ, ὅτι μὴδὲ ρήτωρ ἀπλῶς ὁ σοφὸς Ἑρμογένης, ἀλλὰ μεθοδικὸς ρήτωρ, τοὺς δὲ τοιούτους πάντας φιλοσόφοις ἐγκριτέον ἀληθεῖ κρίσει.

- 10 Σκοπὸς τοίνυν τὰς ἀρετὰς παραδοῦναι τοῦ πολιτικοῦ λόγου, εἰ δὲ καὶ παντὸς, οὐκ ἀπεικότως ἂν φαίημεν· ἐπεὶ τις ἐντεῦθεν ὀρμώμενος πᾶν εἶδος κατίδοι ἂν οὐκ ἔξω τοιῶν ἀπειργασμένον, τίνες τέ εἰσι καὶ ὅποιαί καὶ πόσαι καὶ τί πού δύνανται ποιεῖν, καὶ ὅπως ἂν
15 κατορθοῦντο τοῖς φιλοπόνοις· εἰσὶ μὲν οὖν σαφήνεια, μέγεθος, κάλλος, γοργότης, ἡθὸς, προσέτι καὶ δεινότης· τοῦ γάρ τοι ἀληθὲς ὑπὸ τὸ ἡθὸς ἐστίν, ὧν τινες μὲν περιέχονται ὡς εἰδικώτατα εἶδη, τινὲς δ' οὐ, ὡς προϊόντες δεῖξομεν· δύνανται γοῦν εὐειδῆ ποιῆσαι τὸν λόγον,
20 ὡς κάλλος αὐτοφυὲς σῶμα καὶ ψυχὴν ἀρεταί, οὐκ ἐτέρως κατορθοῦμεναι ἢ μελέτῃ μνήμῃ τε καὶ ἀγχινοῖα, δὲ ὧν προσγίνεται πάντα τὰ κάλλιστα. Ἄλλ' ὁ μὲν δὴ σκοπὸς οὗτος καὶ τὰ πλείω εἴρηται καὶ εἰρήσεται. Χρησιμεύει δὲ ἡμῖν πολλαχῶς· πρῶτον μὲν, ὅτι γνωσὶς ²⁹
25 τίς ²⁹ ἐστὶ τὴν ψυχὴν ὀξυτέραν ποιοῦσα, καλὸν δὲ πᾶσα γνωσὶς, κακείνη αὐτῇ τῶν κακῶν, καθὸ μόνον γῆασις πρὸς ἀποφυγὴν, καὶ ἵνα μὴ τοῖς ὀλεθριοῖς ὡς σωτηριοῖς λάθωμεν περιπίπτοντες. Δεύτερον, ὅτι λογικοὶ ὄντες καὶ δεκτικοὶ σοφίας καὶ ἐπιστήμης διὰ τούτων
30 τοῦ κατὰ τέχνην λόγου μεταλαμβάνομεν τελεωτάτα· ὧν οἱ

σαφήνειαν. 28 Med. ἐπιβήσεως. Par. ἐπιβύσεως. Med. ad marg. τῆς ἐπιγραφῆς. 29 Par. τι.

οἱ μὴ μετασχόντες, μόνῳ δὲ τῷ φυσικῷ σεμνυνόμενοι, οὐδὲ ἂν ἐξ ἡμισείας πεφύκασιν λογικοί· καὶ παῖδες ³⁰ ὄντες λελήθασιν ἑαυτοὺς εἶναι καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου μακρὰν ὁρίσμου, οὐκ ὄντας τοῦ τελειοτέρου νοὸς δεκτικούς, ὅς καὶ φῶς ἐστὶ ψυχῆς καὶ ὀνομάζεται· φωτίζωμεν γάρ, ⁵ φησὶν, ἑαυτοὺς φῶς γνώσεως. Τρίτον εἰς τὸ παρεξετάζειν τοὺς τε καλῶς ἔχοντας τῶν λόγων καὶ κατὰ τέχνην ἐξεργασμένους, τοὺς θ' ἐτέρως διακειμένους· τοῦτο γὰρ τὸ πρῶτιστον μέρος καὶ τελευταῖον. Τέταρτον οὐκ εἰς τὸ μόνον ἐκκρίνειν τὰ κίβδηλα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἡμᾶς ¹⁰ αὐτοὺς δύνασθαι ποιεῖν παρακολουθοῦντας ταῖς στάθμαις, ὡς μὴ τὸ τοῦ λόγου εἵημεν ἑτερόφθαλμοι, διδάσκοντες μὲν ἢ κρίνοντες, οὐκ ἐργαζόμενοι δέ. Πέμπτον εἰς τὸ δύνασθαι τοὺς αἰτουμένους τῶν λόγων ἐξακριβοῦν τε καὶ ἐπιμερίζειν, ποῦ τε καὶ πῶς ἐξεργασταὶ εὖ, καὶ ¹⁵ ποῦ καὶ πῶς ἐκτετύχηκε· πολλοὶ γάρ εἰσι τῶν μαθητευομένων περίεργοι καὶ ἐξεταστικοί, καὶ ταῦτα προσαπειτοῦντες, οὐκ ἵνα τι κερδάνωσιν, ἣν γὰρ ἂν τί καὶ τοῦτο, ἀλλ' ἵνα διαβάλωσι, πολὺν διεστηκότες τοῦ καὶ τὰ παχέα τῶν προβλημάτων εἶδέναι, μᾶλλον δὲ γυμνασμά- ²⁰ των· οὐκ οὗτοι δὲ μόνοι, ἀλλ' ἤδη που καὶ αὐτῶν τῶν διδασκόντων πολλοὶ, οἱ τὰς μὲν μεθόδους ἀπαγγέλλουσι, τοὺς ἐξηγητὰς ἀποστοματίζοντες, λόγον δέ τινα μηδ' ὕσον δημιουργῆσαι δυνάμενοι· τοιοῦτοι δὲ μάλιστα εἰσιν οἱ περὶ τὴν νῦν γενεὰν ῥητορικοὶ διδάσκαλοι, οἱ τοὺς ἐξ- ²⁵ ηγητὰς, ὡς ἔφην, ἀποστοματίζοντες, ὡς ἔφην, οὕτω καταβροντῶσι τὰς ἀκόνας τῶν ἐσφαλμένων· ἐπὰν δέ τις τὴν στάσιν αὐτοὺς αἰτήσῃ, τούτων δὴ τῶν οὐ περιττῶν, ὄνος, φησὶν, ἐπὶ λύραν, καπὶ λίθον ἔλαιον. Κατίδοι γὰρ ἂν τις ὃ λέγομεν ἐκ τοῦ συντακτηρίου, ὃν ^{30*} οἱ μὲν στο- ³⁰ χασμὸν εἰρήκασιν εἶχει, οἱ δὲ πανηγυρικὸν ἀπλῶς, οἱ δὲ μετριώτεροι τῆς ἀντιληπτικῆς ιδέας, φιλάργυρος, ὡς φη-

30 Par. παῖδας ὄντας.

30* Med. ὦν. scr. ὄν.

σιν, ὄνειροι σχηματίζων· ἤδη δέ τινες καὶ ἐπιμερίζειν ἤξι-
 ωσαν, καὶ καταλελοίπασιν, ὡς φησιν Ἑρμογένης, βιβλία
 μάλα πολύστιχα, ἃ τινες ἀνελίττοντες πείθουσιν ὁμοι-
 οί, φασίν, ὁμοίους. Συμβάλλεται γοῦν ἡμῖν πρὸς ἅπαν-
 5 τα ταῦτα τὰ μαθήματα, εἰ μὴ πού τι κενὸν ἄλλως, ὄνο-
 μα περιφέρειν ποθοῦμεν, ῥητορικῆς καὶ λόγων διδάσκα-
 λοὶ κηρύττεσθαι, ἔργων δὲ χωρίς.

Περὶ δὲ τοῦ γνησίου οὐδεὶς ἀμφιβάλλει· οἳ τε γὰρ
 ὑπομνήσαντες ἔνδοξοι, παρ' οἷς τὸ ἀξιόπιστον κρίνεται
 10 ἢ τε πρὸς τοῦτο τοῦ ἀνδρὸς τῶν ἄλλων ἀναφορὰ σαφῆς
 μάρτυς τῆς γνησιότητος, καὶ μὴν τὸ πρῶτον καὶ μόνον
 τὴν τοιαύτην ὑποστήσασθαι γνῶσιν κύριον αὐτὸν τοῦ
 ποιήματος ὑποφαίνει, πολὺ τὸ ἐντεχνον καὶ σαφές ἔχον-
 τος. Τῆς γε μὴν ἐπιγραφῆς ἐνστάσεις οὐκ ἀγεννεῖς ³¹
 15 καταφέρονται, φασὶ γὰρ ἡγνοηκέναι τὸν τεχνικὸν τὴν
 σημασίαν τοῦ ὀνόματος· ἐπὶ τῶν γενικωτέρων γὰρ λέγε-
 σθαι τὴν ἰδέαν καὶ τῶν περιεχόντων τὰ ἅτομα, αἱ δὲ
 νῦν οὕτω λεγόμεναι οὐχ οὕτως φαίνονται, μόρια γὰρ ἁ-
 τόμενων, ἐννοίας, μεθόδους καὶ τὰ λοιπὰ μᾶλλον ἐμπερι-
 20 ἔχουσιν ἢ ἅτομα· καὶ ἔτι φασίν, εἰ τὸ ὅλον ὡς γενικὸν
 ὑπὸ διδάσκαλον ³² πεσεῖν ἀδύνατον, τουτέστι τὰ γένη
 καὶ τὰ εἶδη, πᾶς αὐτὸς γενικῶν καὶ τελείων ἐποίησατο
 τὴν ἐπιγραφὴν; Εἴτα διατί ³³ μὴ περὶ χαρακτήρων ἐπέ-
 γραφεν, ὀνόματος σαφεστάτου; Αἱ μὲν ἀπορίαι αὗται.
 25 Ἐπανιτέον ³⁴ δὲ πρὸς τὴν πρώτην πρότερον, ὡς οὐ γε-
 νικὴν ἐποίησατο ³⁵ τὴν ἐπιγραφὴν· οὐ γὰρ οὕτω ταῦτα
 ταῖς φιλοσόφων φωναῖς παραπλήσια, ἔπειτα εἰ καὶ γένη,
 οὐδὲν ἄτοπον, εἰ γὰρ τὸ εἶδος περιέχει τὰ ὑπ' αὐτὸ ἅτο-
 μα, οἷον ὁ ἄνθρωπος Σωκράτην καὶ Πλάτωνα, καὶ τοὺς
 30 ἄλλους ἀνθρώπους, οὕτω καὶ αὗται, τουτέστι σεμνότης

31 Par. ἀγεννές.

32 Par. ὑπὸ διδασκάλου.

33 Par.

διατίμιον.

34 Med. et Par. ἐπανιτέον.

35 Par. ἐποίησατε.

καὶ λαμπρότης, καὶ αἱ λοιπαὶ τὴν Βασιλικὴν τυχὸν ἰδέαν
 ἢ τὴν Θεολογικὴν ἢ Χρυσοστομικὴν. Πρὸς μὲν οὖν τὴν
 πρώτην οὕτως, πρὸς δὲ τὴν δευτέραν τὴν φάσκουσαν,
 τί δῆποτε μὴ περὶ χαρακτήρων ἐπέγραφεν, ὅτι μὴ σκο-
 πὸς ἦν αὐτῷ, φησὶν ὁ Φοιβάμνων, περὶ τῶν τοιούτων⁵
 διαλαβεῖν,³⁶ ἀλλὰ τῶν ποιουμένων· οἱ μὲν γὰρ χαρα-
 κτῆρες ποιοῦσιν, αἱ δὲ γίνονται ἐννοαίαις, μεθόδοις, λέ-
 ξεσι καὶ τοῖς λοιποῖς, οἷς οὐ δυνατόν τι χαρακτῆρας
 ὑποσημῆνασθαι γενικωτέρους ὄντας καὶ μὴ δυναμένους
 ἐκ τῶν τοιούτων καταληφθῆναι. Ὡς περ γὰρ ἡ ἰδέα πε-
 10 ριεκτικὴ τῶν περὶ τὴν ἐννοιάν ἐστιν, ὑφ' ἧν καὶ ἀπο-
 τελεῖται, οὕτω καὶ οἱ χαρακτῆρες περιέχουσιν τε τὰς ἰδέας
 καὶ ἀπὸ τούτων τὴν σύστασιν ἔχουσιν· καὶ ὁμοίασιν οἱ
 μὲν ἀνδρικοῖς ἦθουσιν, οἱ δὲ μαλακοῖς, οἱ δὲ μέσοις· κα-
 15 τὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ σύντονον μετὰ τὸ τραχὺ καὶ μέσον·
 αἱ δὲ ἰδέαι ἀρεταῖς ψυχῆς ἢ σώματος, ὥστε προσηκόν-
 τως τὴν μὲν τῶν ἀκαταλήπτων ἐπιγραφὴν ἀπεκρούσατο,
 ὧν καὶ τὸ ποιοῦν καὶ τὸ ποιούμενον ἄδηλον, ταύτην δὲ
 προσήκατο μᾶλλον, ἧς καταληπτὸν τὸ ἀποτελοῦν, καὶ
 ταῦτα μὲν οὕτως. Ἔστι δὲ καὶ ἐτέρως κατασεῖσαι τὰς²⁰
 ἐνστάσεις, ὥς περὶ τὰς οὐωνυμίας πλανωμένας· πολλα-
 χῶς γὰρ τὸ εἶδος διανοητὸν, ψυχικὸν, σωματικόν· τὸ
 μὲν διανοητὸν εἰς τε τὸ πρὸ τῶν πολλῶν διαιροῦσι, καί-
 περ ὃν νοητὸν τοῦτό γε καὶ Θεολογικόν· εἰς τε τὸ ἐν τοῖς
 πολλοῖς καὶ φυσιολογίαις ἀρμόδιον, καὶ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς,²⁵
 ὃ καὶ ἐννοηματικὸν λέγεται καὶ φιλόσοφον καὶ ἐξ ἀφαι-
 ρέσεως· ἐννοηματικὸν μὲν, ὥς κατὰ διάνοιαν τὴν ὑπό-
 στασιν ἔχον, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ μὴ ὄν· φιλόσοφον δὲ, ὥς
 περὶ τοῦτο καταγινομένων τῶν λογικῶν φιλοσόφων, ἐν-
 30 θεν τοι καὶ λογικὸν καλεῖται, καὶ πολλὰς ἔχει τὰς ἀν-
 τιλήψεις, ὥς περ ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς καὶ ταῖς κατηγορί-
 αῖς μανθάνουεν· ἐξ ἀφαιρέσεως δὲ, ὥς ἀπὸ τῆς ὕλης κα-

36 In Par. supra syll. βῆν. scriptum est γ'.

τὰ διάνοιαν ἀφαιρούμενον, καθ' ἣν καὶ μόνην τοῦ ὑπο-
 κειμένου χωρίζεται. Τοῦτων γε οὐδεμία κοινωνία ταῖς
 τοῦ λόγου ἰδέαις οὐδενός, τῷ περὶ πράγματα φυσικὰ κα-
 ταγίνεσθαι, ἀλλ' οὐ περὶ λόγους τεχνικούς· τὸ δὲ ψυχι-
 5 κὸν εἶδος διττὸν, τὸ μὲν εἰδοποιοῦν τὸ σῶμα, ὃ καὶ ψυ-
 χὴν εἶναι φαμεν, ἧς ἐξερχομένης ἢ διαλυομένης ὥς ἐπὶ
 τῶν ἀλόγων τὸ ζῶον ἀμόρφωτον καὶ ἀνείδεον καταλείπε-
 ται, τὸ δὲ μορφοῦν τὴν ψυχὴν, ὃ περὶ τὰς ἰδέας καὶ ὁ-
 ρᾶται καὶ λέγεται, καὶ αἱ τοῦτο μὴ ἔχουσαι καὶ ἀνείδεοι
 10 καὶ ἀκαλλεῖς. Τὸ δὲ σωματικὸν εἶδος ἢ μορφή ἐστι τῶν
 ψυχικῶν σωμάτων καὶ τεχνητῶν, ὥστε δεικνύται διὰ τού-
 των, ὡς ἀναλογοῦσι μὲν ταῖς λογικαῖς ψυχαῖς αἱ πολι-
 τικαὶ ἔννοιαι, αἱ τὴν ῥητορικὴν συνιστᾶσαι· ταῖς δὲ
 τούτων δυνάμεσι τὸ συμβουλευτικὸν καὶ δικανικὸν καὶ
 15 ἔτι τὸ πανηγυρικόν· τῶν ψυχῶν δὲ τοῖς ἡθεσιν οἱ χαρα-
 κτῆρες, ἀφ' ὧν ἑκατέρων πλείους γίνονται οὗτοι κατὰ
 τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον· οὐκοῦν αἱ ἰδέαι ἢ τε σαφήνεια καὶ
 αἱ λοιπαὶ ταῖς ἀρεταῖς εἰκνύται ταῖς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ
 σώματος, καὶ συνεστηκυῖαι, ὥσπερ τὰ πρόσωπα τῶν
 20 αἰσθητῶν ιδιωμάτων, ἥτοι γρυπότητος, γλαυκότητος,
 λευκότητος καὶ τῶν τοιούτων· καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀρετῶν
 καὶ τῶν αὐταῖς ἐκάστη ιδιωμάτων, οὕτω καὶ αὗται λέ-
 ξεως ἐννοίας καὶ τῶν λοιπῶν. εἰκότως περὶ ἀρετῶν λόγου
 καὶ ιδιότητος προθέμενος εἰπεῖν περὶ ἰδεῶν ἐπέγραψε τὸ
 25 βιβλίον, αἱ γινώσκονται καὶ συνιστῶσι τοὺς λόγους, καὶ
 εἰδοποιοῦσιν, ὥσπερ αἱ ἀρεταὶ τὴν ψυχὴν, χρῆσάμενος
 δείξει διαλλήλῳ τῇ τὰ ἀσαφῇ διδασκούμενῃ ἐκ τῶν σαφῶν·
 σαφεῖς γὰρ οἱ χαρακτῆρες χωριζόμενοι τῶν ἰδεῶν τῷ
 καθ' ἑαυτοὺς λόγῳ, ἐν οἷς καὶ ἡ τάξις συνανεφάνη·
 30 προηγουμένης γὰρ τῆς τοῦ πράγματος ὑπάρξεως, ἣ εἰ-
 κασιν αἱ στάσεις, ἔπεσθαι τὴν τῆς ἀρετῆς τοῦ λόγου μορ-
 φὴν ἀνάγκη, οὗ τὰ μὲν ἀγωνιστικὰ ῥώμῃ τε καὶ δυνά-
 μει παρομοιοῦνται· τὰ δὲ χρώματα κάλλει τε καὶ μορφῇ.

Ἀλλὰ μετιτέον ἤδη ἐπὶ τὸν διδασκαλικὸν τρόπον, ὃς τετραχῶς ὁρώμενος, ὁ διαιρετικὸς καὶ ἀποδεικτικὸς νῦν χρήσιμοι μόνοι· τῷ μὲν γὰρ χρῆται διαιρῶν τὰς ιδέας εἰς τὰς ὑποκειμένας αὐταῖς καὶ εἰς τὰ ἐκάστης μόρια καὶ στοιχεῖα· τῷ δὲ κατὰ τὰς ἐπακτικὰς καὶ παραδειγματι- 5 κας ἀποδείξεις, αἱ τῶν μερικῶν τὰ καθόλου ἀποδεικνύουσι.

Διαιρεῖται δὲ τὸ μάθημα, ὅπερ ἦν τῶν ζητουμένων λημμάτων ἐπτά, εἰς κεφάλαια τέσσαρα. πρῶτον μὲν γὰρ προοιμιάζεται δεικνὺς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ ἀναγκαῖον τῆς 10 πραγματείας, καὶ προαριθμούμενος, πόσαι τέ εἰσιν αἱ ιδέαι καὶ τίνες καὶ τίνων γίνονται καὶ ὅπως, καὶ ὅτι μόνος αὐτὸς τῆς τούτων σαφηνείας ἐπεμελήθη, καὶ ἄλλα τινὰ μετὰ τῶν γενῶν εἰς τὰ εἶδη διαιρέσεως καὶ τῶν μορίων ἀπὸ τούτων· δεῦτερον αὐτὰς ἐκείνας διηυκρινημένας 15 ἐκτίθησι καὶ σαφῶς· τρίτον τὸν πολιτικὸν λόγον διατρανοῖ, διεξερχόμενος καὶ λέγων, τίς ὁ πανηγυρικὸς αὐτοῦ κάλλιστος, συμβουλευτικὸς τ' αὐτὸ καὶ δικανικὸς καὶ πρῶτος καὶ τίνες οἱ μετ' αὐτοὺς κατὰ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ ἐπέκεινα διαφόρους ιδέας, καὶ πῶς ἂν γένοιτο, 20 καὶ ἐκ πόσων καὶ τίνων ιδεῶν· τέταρτον ἐπὶ τούτοις καὶ τελευταῖον, τίς τε ἡ ιδέα ἐνὸς ἐκάστου τῶν κατὰ γένη ῥητόρων, εἴτε πολιτικοὶ εἴησαν, εἴτε διαλεκτικοὶ, εἴτε ἱστορικοὶ κατὰ τε ποιήσιν καὶ τὴν ἄλλην λογογραφίαν· καὶ οὕτως τὸν περὶ ιδεῶν λόγον καταπαύει λοιπόν· τὸ 25 γὰρ περὶ μεθόδου δεινότητος ἰδίαν ἐσχηκὸς τάξιν καὶ πραγματείαν δέικνυται ἔχον καθ' αὐτὸ τὴν πρὸς τὰ πάντα διαφορὰν, κοινὸν ὃν καὶ θέσεως καὶ διαιρέσεως καὶ κρίσεως καὶ λήψεως καὶ ἀφαιρέσεως· προοιμιῶν, προκαταστάσεων, διηγήσεων, προκατασκευῶν, εἰσαγωγῆς 30 κεφαλαίων, ἐπιχειρημάτων, ἐργασιῶν, εἰδῶν· ιδεῶν, ὅλων, μορίων καὶ ἀπλῶς πάντων τῶν τοῦ λόγου σωμάτων τε καὶ ὑπάρξεων· διδάσκει γὰρ ἕκαστον τούτων, πῶς καὶ

πότε καὶ δι' ἣντινα τὴν αἰτίαν εἰσαχθῆναι δεῖ. διὸ καὶ
τελεωτέρας πέφυκεν ἕξεως καὶ μαθεῖν καὶ διδάξαι, ὥς τὴν
πᾶσαν τεχνολογίαν καὶ οἰκονομίαν καὶ διοίκησιν τῆς πο-
λιτικῆς χρείας καὶ ὑποθέσεως ἐν ἑαυτῷ διασωῶσιν τε καὶ
5 συνέχον.

Ἀναφέρεται δὲ τὸ τῶν ἰδεῶν βιβλίον, τοῦτο γὰρ
ἡμῖν περιλείπεται, οὔτε εἰς τὸ θεωρητικὸν ἀπλῶς, οὔτε εἰς
τὸ πρακτικόν, ἀλλ' εἰς τὸ μέσον τούτων μεθοδικὸν καὶ
ὀργανικόν, ἃς ἐν τοῖς περὶ τῶν στάσεων καὶ εὐρέσεως
10 εἴρηται· κανόνας γὰρ καὶ μεθόδους διδάσκει, ἀλλ' οὐχ
ἀπλᾶς ἢ θεολογεῖ ἢ φυσιολογεῖ, ἢ μαθηματικεύεται,
ἀλλ' οὐ πᾶς δεῖ κοσμεῖν τὰ ἥθη, καὶ τίς ἢ πρὸς φιλο-
σοφίαν ὁδὸς, ταῦτα γὰρ δι' ἀποδείξεων γίνεται· ἡ δὲ
ἀπόδειξις ἐκ κανόνων, ἄστε οὐ περὶ τούτων ἀλλὰ περὶ
15 κανόνων ποιεῖν ἰδέας, καὶ τοῦ πᾶς ἂν γένοιτο καὶ τοῦ
πολιτικοῦ λόγου ἡ ἀρετὴ. Κατὰ δὲ τὸ τῆς μεθόδου ἀπο-
τέλεσμα καὶ τῶν κανόνων, τουτέστι τοὺς λόγους καὶ τὰς
ὑποθέσεις αὐτὰς μετέχει μὲν τοῦ πρακτικοῦ, διότι οἱ λό-
γοι χάριν πολιτικῆς πράξεως γίνονται· πολιτικὸν δὲ δή-
20 πουθεν καὶ ἡ τῶν ἡθῶν κοσμιότης, εἴπερ ἐνὸς κακίας
ξύμπασα πόλις ἀπήνρα ³⁷ καὶ τοῦ ἐναντίου τῆς ἀρετῆς·
μετέχει δὲ καὶ τοῦ θεωρητικοῦ κατὰ τὴν διάσκεψιν τῶν
συμβουλευόντων καὶ τῶν ὑποταττομένων, καὶ τοῖς ἄλ-
λοις εἶδεσι χρωμένων. Ἀλλὰ προσκείσθω τούτοις καὶ ὁ
25 χαρακτήρ, τουτέστιν ἡ διδασκαλία, ὅποια τίς ἐστίν, ὅτι
σαφὴς τε καὶ εὐκρινὴς καὶ ἀπέριτος· μήτε κατὰ διά-
νοιαν, μήτε κατὰ λέξιν μήτε κατὰ σύνθεσιν διανοίας
καὶ λέξεως καὶ τὴν ἄλλην τῆς ἁρμονίας διαπλοκὴν ἔχου-
σά ³⁸ τι περιττὸν καὶ πάρεργον, καὶ εἰς τὸ νοηθῆναι
30 δυσήκοον, ἔνθεν τοι καὶ θαυμάσασαίτ' ἂν τις τὸν τεχνι-
κόν, ὅτι πέλαγος θεωρίας προεπιχειρησάμενος λέγειν
πολὺ εἰς τὸ σαφές καὶ σύντομον περιέκλεισε καὶ συν-

37 Hes. Op. 238.

38 Med. et Par. ἔχοντα. scr. ἔχουσα.

έστευλε, πᾶν τὸ ἀντιβαῖνον σοφῶς καὶ ἐντέχνως οἰακί-
 σάμενος καὶ περιαγαγὰν, οἷον εἰς τὸ γαλήνιον καὶ ἀ-
 τάρachon, οἰκείαις περιγραφαῖς ἕκαστα μεθοδεύσας, καὶ
 ὥσπερ ἐλλιμενίσας τῶν μεθοδικῶν ἀφηγήσεων, ἄς μήτε
 τι λαθεῖν διὰ τὸ πλῆθος, μήτε συγκεχύσθαι διὰ τὸ σύν- 5
 τομον καὶ δυσδιάκριτον ἔχειν τὴν εὐρεσιν· ἀλλὰ τούτων
 τῇδε ἔχόντων καὶ τοῖς τρισὶ συμπεριουρισθέντων τῶν χα-
 ρακτήρων εἰ καὶ τὰ μάλιστα Δημήτριος ἐπιεσάγει τὸν ἀν-
 θηρὸν ὄντα, παρὰ τούτους μηδὲν, μᾶλλον δὲ τι πολ-
 λoστὸν ³⁹ μόριον, τῷ γὰρ κάλλει συντέτακται, εἰσὶ τι- 10
 νες κατὰ τὸν θεῖον χρησμὸν, μήτ' αὐτοὶ τὸ τῆς ἐπιστή-
 μης ἄδυτον εἰσιόντες, μήτε τοὺς βουλομένους παραχω-
 ροῦντες, μὴ δύνασθαι διατεινόμενοι μήτε τῶν χαρακτή-
 ρων ἐλθεῖν εἰς κατάληψιν, μήτε αὖ τῶν ιδεῶν, ἐνὶ λόγῳ
 καὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ γε· ὥσπερ γὰρ οὐχ οἷον τε, φασί, 15
 τὴν τῶν προσώπων ιδιότητα τῶν καθ' ἕκαστον ἀνθρώ-
 πων γινῶναι, οὕτω δὴ καὶ τοὺς χαρακτήρας· ἅπειρα γὰρ
 ἑκάτερα καὶ ἄορίστα· εἰ δὲ τὸ παρακολουθοῦν τούτῳ
 καὶ ἄλλῳ πρόσεστι, ⁴⁰ πολλῷ μᾶλλον δυσδιάκριτον ἢ
 κατάληψις καὶ ἀμφίβολος, ὅποια τούτῳ καὶ ὅποια ἐκεί- 20
 νῳ ἴδια· ἄλλ' εἰ καὶ καταλάβοις, ἄδηλον τὸ αἷτιον καὶ
 σημαντικὸν ταύτης τῆς ιδιότητος, τυχὸν τῆς Πλάτωνος,
 καὶ ὅτι τὰ καθ' ἕκαστα, φασὶν, ἃ ἂν λάβοι, πρὸς τὴν
 ἑαυτῶν μεταβάλλει φύσιν· αἱ γὰρ διαφοροὶ δαίται πρὸς
 τὴν τοῦ διαιτωμένου κρᾶσιν συναλλοιοῦνται· τῷ ὕγεινῳ 25
 τυχὸν οὐδὲν βλαβερόν, τῷ δὲ κακῶς διακειμένῳ ἀσύμ-
 φορον καὶ τὸ εὐχυμον· ⁴¹ πρὸς γὰρ τὴν ἐκείνων μετα-
 βάλλει κρᾶσιν· οὕτως οὖν καὶ τῷ ἐπιχειροῦντι μιμεῖ-
 σθαι τοὺς τῶν παλαιῶν χαρακτήρας πρὸς τὴν ἑαυτῶν
 φύσιν μεθοδευθῆναι τὸν λόγον συμβήσεται· καὶ γὰρ διε- 30

39 Par. πολλοστημόριον. 40 In Med. et Par. superscri-

ptum προσῆ. 41 In Par. εὐχυμον.

νοήθησαν αὐτοὺς τινες εἰς ὀλίγους φηστεῖλαι, ἀλλ' οὐ-
 δὲν ἦσαν ἀκατάληπτοί εἰσι· πολλοὺς γὰρ ἰσχνοὺς εὐ-
 ρήσομεν ἐπίτασιν δεχομένους καὶ ἄνεσιν· ὅταν γὰρ ἐπὶ
 τὸν ἀδρὸν ὁ ἰσχνὸς προβαίῃ, ἴσης γινομένης τῆς κρά-
 5 σεως τῶν τριῶν χαρακτήρων, τοῦ κατὰ φύσιν ἐκπίπτει,
 οὔτε γὰρ ἰσχνὸς ἐστὶν ἔτι, νένευκε γὰρ ἐπὶ τὸ ἐναντίον,
 οὔτε μέσος, ὑπερέβη γὰρ τοῦτον, ἀλλ' οὐδ' ἀδρὸς, οὐ
 γὰρ τούτου πάντα σώζει τὸν τύπον, καπὶ τῶν λοιπῶν ὁ
 αὐτὸς λόγος· ὥστ' ἀμήχανον καταλαβεῖν τινὰ τούτων·
 10 ἀλλ' εἰ καὶ συγχωρήσομεν αὐτοὺς εἶναι καταληπτούς, πό-
 νων δεόμεθα καὶ ταλαιπωρίας πολλῆς πρὸς τὴν ἐπίγνω-
 σιν, καὶ μετὰ τὴν κατάληψιν ἡ γνῶσις ἀσύμφορος. "Οτι
 δὲ, φασὶν, οὐ διὰ τῶν χαρακτήρων ἡ κατάληψις, ἐντεῦ-
 θεν εἰσόμεθα. Τὰ κατὰ ζῆλον ἄλλων ὑφ' ἡμῶν ἀποτε-
 15 λούμενα ἢ κατὰ φύσιν γίνεται, ἢ κατὰ τέχνην ἢ κατὰ
 τύχην· ἡ γὰρ φύσις δωρεῖται παραπλησίως τούτῳ κακεί-
 νῳ τὴν αὐτὴν φωνήν, ὥς μὴ διαλλάττειν, ἡ τοῦτο μὲν
 οὐχί, κατὰ τινὰ δὲ τύχην τὴν αὐτὴν ἔχουσιν οἱ δύο δρά-
 σαντες πρᾶξιν, οὕτω δὲ καὶ κατὰ τέχνην· ὅταν μὲν οὖν
 20 κατὰ τέχνην γένηται τι, ἄπεστι τὸ δυσχερὲς, ὅταν δὲ
 κατὰ φύσιν ἢ κατὰ τύχην προβῇ τις ἐναλλαγὴ τοῦ ἀπο-
 τελουμένου, εἴτα τοῦτο βουλευθεῖμεν τέχνη καταλαβεῖν,
 τότε παγχάλεπος ἡ κατάληψις καὶ σχεδὸν εἰπεῖν ὑπὸ γνῶ-
 σιν πεσεῖν ἀδυνατοῦσα· οἷον καθ' ὑπόθεσιν ἀφῆκέ τις
 25 λίθον, οὗτος πεσὼν εἰς πολλὰς, ἕς ἔτυχε, διμερίσθη
 μορφώσεις, ἄρα γοῦν εἰ ταύτας ἀπαιτήσῃ τις τὸν πλα-
 στουργόν, τὸν Φειδίαν τυχόν, ἐκτελέσαι, ῥάδιόν ἐστι ποι-
 εῖν; οὐχ οἷός τ' ἂν εἴη, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡσαύτως,
 οἷον εἰ τὸν τῇ φύσει λαμπρόφωνον, ἢ τὴν ἀποτελεσθεῖσαν
 30 ἐκ Ζεῦξιδος γραφὴν ἐκ τοῦ παρατυχόντος τις ἐθελήσειε
 ζηλοῦν· οὕτω φασὶ δυσχερὲς τὸ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ τύ-
 χην γινόμενον τέχνη περιλαβεῖν· ⁴² εἰ δὲ καὶ καταλάβοι-

42 In Med. et Par. super λαβεῖν scriptum est βαλεῖν.

μιν, ἀσύμφορος ἡ γνῶσις, ἐπικρατεστέρα γὰρ ἡ φύσις
 ἐκάστου, καὶ τοὺς τῶν παλαιῶν χαρακτῆρας ζηλοῦν οὐχ
 οἶόν τε, βιαζομένου τοῦ χρόνου πῇ μὲν διὰ τὸ νέον τῆς
 ἡλικίας, πῇ ⁴³ δὲ διὰ τὸ προβεβηκός· ἕως μὲν γὰρ εἴκο-
 σι χρόνων προσμένοντες ⁴⁴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς φύσεως, καὶ οὐ- ⁵
 δεμίαν ἔχομεν ἐπιτηδεύματα πρὸς ζῆλόν τινας, εἰ δὲ πλη-
 σιάσομεν τοῖς τεσσαράκοντα, πάλιν τὸ παλαιὸν τῆς ἡλι-
 κίας ἀφαιρεῖται τὴν μίμησιν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ πρὸς μὲν
 ζῆλον ἔχομεν ἐπιτηδεύς· ἀλλὰ πόσας οἶε περιστάσεις
 εὐρίσκεισθαι τὰς ἐμποδιζούσας τὴν ἐγχείρησιν; ὥστε συμ- ¹⁰
 βαίνειν καὶ τῆς τοιαύτης φύσεως ἐκπίπτειν ἡμᾶς· καὶ μὴ
 τὸν ἀρχαῖον καταλαβεῖν τύπον· τούτοις μὲν οὖν ἡ πείρα
 καὶ ἡ ⁴⁵ ἀλογία τοὺς σπουδαίους εἰς ἀπόγνωσιν ὠθοῦ-
 σιν, οὓς ἀνατρεπτέον καὶ δεικτέον, ὡς παιδιᾶδεις, πρῶ-
 τον μὲν τοῖς ἀπὸ τοῦ Φοιβάμωνος τοῦ σοφοῦ, ἔπειτα ¹⁵
 καὶ τοῖς ἡμετέροις, ἂν ἄρα οἱοί τε ἐσόμεθα, τοσαύτην
 ἀναγωγίαν ἐπιστοιμαίαι· εἰρησόμεθα τοίνυν, ὥς πάντως
 τὰ ὄντα· ἢ κατὰ θεωρίαν γινώσκουμεν ἢ κατὰ πράξιν·
 οὐχοῦν ἐπειδὴ καὶ οἱ χαρακτῆρες τῶν ὄντων, εἰ μὲν θεω-
 ρία θέλεις τούτους καταλαβεῖν, ἀπηλλάγης τοῦ ἀσυμφό- ²⁰
 ρου καὶ δυσχεροῦς· ὥστε δαῖ τὸ ἀδύνατον μόνον ζητεῖν,
 ὃ γινόμενον καταφανές δείξει δηλαδὴ καπὶ τὸν τῆς πρά-
 ξεως λόγον· φυλαττομένου κἀνταῦθα τοῦ ἀσυμφόρου καὶ
 χαλεποῦ· μικρὸν οὖν ἀναδράμωμεν ἐπὶ τὴν θεωρίαν, ἐν-
 θα δείξομεν, κατὰ πόσον καταληπτοὺς εἶναι τοὺς χαρα- ²⁵
 κτῆρας, εἴγε καὶ οἱ περὶ Διονύσιον εἰς ὠρισμένον αὐτοὺς
 ἀποδεδώκασιν ἀριθμόν· ἐκεῖνο γὰρ λῆρος, τὸ τὰς ἐπι-
 τάσεις τούτων καὶ ἀνέσεις ἀντ' ἄλλων παρὰ τοὺς ἐξ ἀρ-
 χῆς ὑπολαμβάνειν· ὠρισμένοι γὰρ ὄντες τὴν ἀρχήν, κἀν
 αὔξησιν ἢ μείωσιν δέξονται, οὐδὲν ἥττον οἱ αὐτοὶ εἰσιν· ³⁰
 ἐπεὶ καὶ τῶν σωμάτων οἱ χαρακτῆρες, ἅπειροι δόκουν-

43 Par. τῇ.

44 Par. ad marg. προσβαίνοντες.

45 Par.

ἢ om.

τες, ἐκ λευκοῦ καὶ μέλανος συνεστήκασιν, ὧν ὁ μὲν πρὸς
 ἑκατέραν ἐπίτασιν λευκὸν λέγει τὸν χαρακτῆρα εἶναι, ἢ
 μέλανα, Σκύθην τυχὸν ἢ Ἰνδὸν, ἣ δὲ ἐκ τούτων μίξις
 καὶ ἐπὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γένηται ὑπόλευκον ποιεῖ
 5 καὶ εἶναι καὶ λέγεσθαι, ἢ ὑπομέλανα, ἢ σιτόχρουν καὶ
 ἢ συνήθεια καλεῖ· καὶ μὲν τοι ὑπέρυθρόν τι εἴη ἢ φοι-
 νικοῦν ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, οὐ διὰ τοῦτο ἐρυθρίας
 λέγεται ὁ ἔχων ἢ φοινικοῦς, ἀλλὰ τι τῶν ὠρισιμένων,
 καὶ ἀπερῶριφθω τὰ ἐκ πάθους, παρατροπή γάρ ἐστι φύ-
 10 σεως· οὕτω τοιγαροῦν κἀνταῦθα ὄντος καταληπτοῦ τοῦ
 ποσοῦ, πρόδηλος αὐτῶν καὶ ἡ ἰδιότης τοῖς μὴ πλανωμέ-
 νοις περὶ τὰ παρακολουθήματα· οὐ γὰρ ὥς ἐπὶ τῶν οὐ-
 σιῶν ἡ ἰδιότης δυσκατάληπτος, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων,
 ἔχει μὲν γὰρ τὰ χρώματα οὐ δυσκατάληπτα, τὰ δὲ ἰδι-
 15 ὠματα, ἅτε ἐκ συμβεβηκότων δυσκατάληπτα· ἐπὶ δὲ τῶν
 ἐν τοῖς χαρακτῆρσιν αὐτὸ τοῦτο τὸ παρακολουθήμα καὶ
 συστατικόν ἐστι καὶ ῥᾶστα καταλαμβάνεσθαι δύναται,
 μὴ ἔχόντων τὸ μᾶλλον γρυπὸν ἢ σιμὸν, ἢ τι τοιοῦτον·
 οὔθεν ἐπ' ἐκείνων μὲν, εἰ ταῦτα ἀφαιρεθείη, μένει τὸ
 20 ὑποκείμενον, Δίῳ τυχὸν ἢ Πλάτῳ· ἐπὶ δὲ τούτων τὸ
 παρακολουθῶν ἂν ἀφείλῃς, οἷον τὴν τροπικὴν ἢ τὴν κυ-
 ρίαν ἢ τὴν περικαλλῇ ἢ τὴν τοιάνδε, τὸ ὅλον διέφθειρας,
 ἐφ' ὧν τὴν ὑπαρξιν εἰ καταλάβοις, ἔγνωσ τὰ ιδιώματα·
 τὸ δὲ καὶ λέγειν οὐχ οἷον τε ζηλοῦν τοὺς τῶν ἀρχαίων
 25 τύπους διὰ τὸ καταφέρεσθαι εἰς τὰ οἰκεῖα τὴν φύσιν,
 ἐγγὺς ἀληθείας· ζηλᾶσαι γὰρ τὸν Δημοσθενικὸν χαρα-
 κτῆρα ἐς τὰκριβες ἢ ἄλλον τινὰ τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ,
 πλὴν εἰ καὶ μὴ τελέως, ἀλλ' ὅσον τοῖς ποιοῦσιν ἐστι
 κατάληπτον· ἀγαπητὸν γὰρ καὶ τῶν ἄλλων ἐγγὺς ἐλθεῖν,
 30 μὴ ὅτι γὰρ Δημοσθένους ἢ Πλάτωνος· μὴ οὖν ἀπεχόν-
 των τῶν λόγων, εἰ μὴ δυνατὸς εἰ Δημοσθένους γενέ-
 σθαι, ἀλλὰ σπούδαςον, ἵνα μὴ παντάπασιν ἐκπέσης·
 ἐπεὶ κακείνοι, εἰ ταῦτα ἂν ἐσκόπουν καὶ τὴν πρὸς τὸν

τοιόνδε μίμησιν ὅλως ἀδύνατον ᾤοντο, οὐκ ἂν τὴν ἀρ-
 χὴν ἀσκεῖν ἐπεχείρησαν· ἀλλὰ μήποτε ἄρα δυνατόν, καὶ
 τούτους παρενεγκεῖν τὸν πλέω ⁴⁶ τὴν σπουδὴν ἐπιδεδει-
 γμένον, καὶ κρείττονος λαχόντα τῆς φύσεως· καὶ μάρτυς
 ὁ θεολόγος, ὃς οὐ μόνον Δημοσθένην, ἀλλὰ καὶ πάν- 5
 τας ὑπερεβάλετο· καὶ τοὺς λόγους παραβάλης, παιδίον
 εἰρήσεις τὸν Δημοσθένην· καὶ τοῦτο δῆλον τοῦ μὲν ἐκ
 τοῦ πρὸς Λεπτίνην καὶ Ἀριστοκράτην, τοῦ δὲ ἐκ τοῦ
 περὶ τοῦ πάσχα· εἰς χρεῖαν γὰρ ἑκάτεροι πεσόντες καὶ
 τὸ διασαφῆσαι τοὺς νόμους, ὁ μὲν ἀηδὴς ἂν, εἰ μὴ τοῖς 10
 σχήμασιν ἐτέρπετο ποσῶς διὰ τὴν ἀσάφειαν, ὁ δὲ μεγά-
 λην προχειριάμενος ἔννοιαν, καὶ τῷ σαφεῖ καὶ τῷ κό-
 σμῳ καὶ πᾶσι τοῖς καλοῖς, ἐπὶ κολοῖόν φασιν ἄेतός.
 Ἄλλ' ἴσως τις εἶπη, ὥς κράτιστος περὶ τὸ δικανικὸν
 Δημοσθένους, ἀλλ' ἀμύητος ὁ ταῦτα λέγων λόγων θεω- 15
 ρίας· ὁ μὲν γὰρ ἀντίστασιν οὐδόλως ἐμελέτησε κατὰ τε-
 λέαν ὑπόθεσιν, τὴν ἐργωδεστέραν πασῶν στάσεων· ὁ δὲ
 ταύτῃ διαιρήσας τὸν συντακτῆριον, οὐκ ἄνθρωποι μό-
 νον, ἀλλ' εἰ καὶ ἄγγελοι ἦσαν οἱ ῥήτορες, ὑπέπεισεν ἄν.
 Οὕτως ἐστὶν ὁ λόγος πρῶτος καὶ μόνος παρὰ πάντας 20
 τοὺς παλαιούς κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκονομίαν ἀμίμητος·
 εἰς δὲ τὸ στοχαστικὸν ζήτημα τὸν ἀπολογητικὸν, τοσοῦ-
 τον μέγεθος ὄντα ἐνὶ κεφαλαίῳ περιεγράψατο· καίτοι
 Δημοσθένους σύμμαχον ἔχων τὸ ψεῦδος, ὃ μάλιστ' ἰσχύει
 καὶ τοῖς λόγοις, πόσον εἰς τὸν παραπρεσβείας ἐλείφθη 25
 Αἰσχίνου· καὶ ἔα τᾶλλα, ἵνα μὴ δόξω γράφειν ἐγκώ-
 μια. Σπούδαζε τοίνυν καὶ αὐτός, καὶ πάντως τοῦ καλ-
 λίστου τύχης· ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα τις αἰτία, ἣ ποιοῦσα
 τοὺς νῦν ὑποβαίνειν τῶν παλαιῶν, ὅτι ἐκείνοι μὲν πρὸς
 τὸ ζηλωτὰς ἔχειν καὶ ἀντιπάλους καὶ σπουδαστὰς τῶν 30
 λόγων, ἔτι καὶ πρὸς ἀγῶνας ἤθλουν, παρ' οἷς συνέβαινε
 τὸν ζῆλον εἰς μεῖζον διὰ τὴν εὐκλειαν ἐρεθίζεσθαι, παρ'

46 Par. πλείω.

ἡμῖν δὲ τούτων οὐδέν, ἀλλὰ φθόνος πολὺς καὶ μελέτη
 κρίσειςιν ὀρθαῖς ἀπαράθετος, καὶ τὸ ἄδοξον καὶ ἀγέ-
 ραστον καὶ τῶν εἰς τοὺς λόγους ἐπαίνων, καὶ τῶν εἰς
 τοὺς πόνους πραγμάτων· καὶ ἔω λέγειν, ὡς ἐκείνοις μὲν
 5 ἡ σπουδὴ περὶ ἓν τι καὶ μόνον, ἡμῖν δὲ περὶ πάσας τὰς
 ἐπιστήμας καὶ τὰ μαθήματα· καὶ ταῦτα μὲν διὰ ταῦ-
 τα. Περὶ δὲ γε τοῦ δυσχεροῦς, ὅπερ οἱ αὐτοσχέδιοι
 σοφισταὶ προεβάλοντο, καὶ σπαρτοὶ (μᾶλλον ῥήτορες λέ-
 γεσθαι ἄξιοι, περιττὸν ἐξετάζειν) φιληδόνων γὰρ τὰ
 10 λογύδρια, καὶ πάντα πόνων ἔχειν βουλομένων χωρὶς,
 ὧν οὐδὲ τὰ μοχθηρὰ τοῖς ἐργάταις κτητὰ, καὶ ἄλλως
 εὐληπτα· ὅτι δὲ οὐδὲ μετὰ τὴν γνῶσιν οἱ χαρακτῆρες
 ἀσύμφοροι, δῆλον ἐντεῦθεν· δυνατόν γὰρ κατὰ ταῦτον
 καὶ τὴν οἰκίαν φύσιν φυλάξαι ἐρῶμένην, καὶ τύπους
 15 ἀρχαίους ζηλωσαι· ὁ γὰρ περὶ τὸν ἰσχνὸν ἐπιτηδείως
 ἔχων καὶ τούτῳ θεόντως γυμνασθεὶς, ἅμα καὶ τὴν οἰ-
 κίαν φύσιν ἐρῶμένην φυλάττει καὶ τὸν Λυσίου χαρα-
 κτῆρα μιμεῖται· καὶ πὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως· ἐνθα γὰρ
 ἕκαστος τὴν οἰκίαν φύσιν ὀρᾷ, ἐνταῦθα μάλιστα γυ-
 20 μναζόμενος καὶ εἰς ἀρχαίους πάντως ἀπενεχθήσεται τύ-
 πους, καὶ τῆς αὐτοῦ δεξιότητος οὐκ ἐκπεσεῖται.

Τούτων οὕτως ἐχόντων δεῖ τῶν παραδειγμάτων ἔχε-
 σθαι, διὰ τὴν πρὸς τοὺς χαρακτῆρας ὁμοιότητα, τὸν
 αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ πὶ τῶν ἐμψύχων ἔχει σωμα-
 25 των· τὴν γὰρ σύστασιν αὐτῶν δυνατόν κατὰ μέρος κα-
 ταλαβεῖν, τὴν δὲ μίξιν καὶ τὴν τοιάνδε κοᾷσιν ἀδύνα-
 τον. Ὅτι μὲν γὰρ ἐκ τεσσάρων στοιχείων ὁ ἄνθρωπος,
 πᾶσι δῆλον· τί δὲ τὸ αἷτιον τὸ ἀποτελεστικὸν τοῦ δια-
 φόρου τῶν καθ' ἕκαστον χρωμάτων, ἀπαγγελεῖν οὐ δυ-
 30 νατόν· αἰσθήσει γὰρ μόνον τὸ ὅλον ὡς ὅλον γινώσκεται,
 ἀλλ' οὐ λόγῳ, πλὴν εἰ μὴ συμβολικῶς καὶ κατ' αἰνι-
 γμα καὶ εἰκασίαν· ἡ δὲ τοιαύτη γνῶσις οὐ καθάπτεται
 τῶν παρακολουθημάτων, μὴ ὅτι γε τῆς οὐσίας, οἷον

Πέτρον εἰ μὲν τύχοι τὸν Ἀπόστολον λέγειν, τότε ἰσχύει·
 εἰ δ' ἄλλον τινὰ τῶν ἀγνοουμένων, ἀνίσχυρος ἡ ὀνομα-
 σία· οὕτω καὶ τῶν χαρακτήρων ἡ μίξις ἄδηλος, εἰ καὶ
 ἐκ τοιῶνδε ⁴⁷ τῶν νοημάτων καὶ λέξεων σύγκειται· τοῦτο
 δ' ἂν καπὶ τῶν ζωγράφων εὔροις, τὰ μὲν συντελοῦντας ⁵
 δῆλα τὴν μόρφωσιν, ἡ δὲ αἰτία τῆς τοιαύτης διατυπώ-
 σεως ἄρρητος· εἰ μὴ ἄρα κατὰ συμβολικὸν λόγον, ὅτι
 ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ δεϊνὸς ἐστίν, ἀνδρὸς δ' ἄρα τεχνίτου,
 καὶ μάλα σοφοῦ μὴ συμβολικᾶς τιθέναι τὰς ὀνομασίας·
 ἀλλὰ τῶν ὑποκειμένων φύσεων ἐκφαντικᾶς, ὃ ποιεῖν μὲν ¹⁰
 ὁ τεχνικὸς σπεύδων, ἀπορῶν δὲ διὰ τὴν αἰτίαν τὴν ἄρρη-
 τον, ἐπὶ τὴν ὁμοιότητα τῶν παραδειγμάτων ἀνέδραμε·
 καὶ ἦν ἐπὶ τῶν ἀτόμων ὀνομασίαν ἡ αἰσθησις ἐξ αὐτῆς
 τῆς ὅψεως ἔλαβε, ταύτην ἐπὶ τὸν τέλεον λόγον μετενεγ-
 κὼν μεταφορικῶς καὶ ⁴⁸ ἰδίαν ἠνόμασεν, ὥσπερ προείπο- ¹⁵
 μεν, οἷον εἰ αἰσθήσει ὑποπίπτουσιν· καθὰ καὶ τῶν ἀτό-
 μων αἱ μορφαί, ἐξ ἧν ὁρμώμενοι ἀδρὸν ἰσχνούς τε καὶ
 ἀνθηροὺς χαρακτῆρας ἐκάλεσαν οἱ παλαιοὶ τρόπῳ μετα-
 φορᾶς· τῷ δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀφειθέντος λίθου παραδει-
 γματι ἀντιστῆναι λίαν ἠνόητον· αἱ γὰρ ἐπιστῆμαι καὶ ²⁰
 τέχναι φύσιν μιμούμεναι περὶ τῶν κατὰ φύσιν ἀποβαι-
 νόντων διαλέγονται, ἀλλ' οὐ τῶν παρὰ φύσιν καὶ τύχην
 ἐπισυμβαίνόντων· ταῦτα γὰρ τεράτων καὶ αὐτοματισμοῦ
 ἴδια, ἃ σφαλεῖσα ἡ φύσις διὰ τινὰ περιττότητα καὶ ἀτα-
 ξίαν παρακατεργάζεται· καὶ ἔοικεν ἡ τεχνικὴ ἐπίσκεψις ²⁵
 καὶ ἐμπειρία τῇ τῆς φύσεως ἀκολουθίᾳ, τὸ δὲ ἄσχεπτον
 καὶ ἄλογον ὥς λίθος τῇ παρατροπῇ, καὶ ἀναλογεῖ τοῦτο
 ζῷω τεθνηκότι, οὗ τῇ σήψει πολλὰ ζῶα γίνεσθαι συμ-
 βαίνει ἀδιοργάνωτα καὶ ἀμόρφωτα καὶ παντὸς αἵσχους
 μεστά· Ἀλλὰ σε μὴ ξενίζετω τὸ τῆς τύχης ὄνομα καὶ ³⁰
 αὐτόματον, οὐ γὰρ τύχην φαμὲν τὴν ἀπρονόητον διοί-

⁴⁷ Med. τῶνδε ad marg., εἰ ἐκ τοιῶνδε. Par. εἰ καὶ ἐκ τῶν νοημ. ⁴⁸ καὶ Par. om.

κησιν τοῦ παντός καὶ εἰμαρμένην κατὰ τοὺς ἄφρονας,
 ἀλλὰ πραγμάτων ἀπόβασιν ἀνθρωπίνων παρ' ἐννοιαν,
 τουτέστιν ἐν οἷς οὐ προηγήσατο ἐννοια ἀνθρωπίνη, ὡς
 ἐπὶ τοῦ φρέαρ ὀρύσσοντος καὶ θησαυρῷ περιτυχόντος,
 5 οὔτε γὰρ ὁ κρύψας διὰ τοῦτο ἔκρυπεν, οὔτε ὁ ὀρύξας
 διὰ τοῦτο ὥρυξεν· καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτομάτου δὲ ὁ αὐτὸς
 ὅρος, προσλαβὼν τὴν πρᾶξιν· οἷον αὐτόματόν ἐστιν
 πραγμάτων ἀψύχων ἀπόβασις, ἐν οἷς οἱ προηγήσατο
 πρᾶξις καὶ ἐννοια ἀνθρώπινη, ὡς σεισμοῦ γενομένου
 10 ἀναβλῦσαι πηγὴν· διαφέρει δὲ τῷ τὴν μὲν τύχην ἐπ'
 ἀνθρώπων λέγεσθαι, τὸ δὲ αὐτόματον ἐπ' ἀψύχων. ἀλ-
 λά τούτων μὲν ἄλλις, ἀρκτέον δὲ τῆς ἐρμηνείας· καὶ ὀρι-
 στέον, τί ἐστιν ἰδέα.

Ἰδέα τοίνυν ἐστὶ ποιότης λόγου ἀρμόδιος τοῖς ὑπο-
 15 κειμένοις προσώποις καὶ πράγμασι κατὰ τε ἐννοιαν καὶ
 λέξιν καὶ τῆς ὅλης ἀρμονίας τὴν διαπλοκὴν. Ὁ μὲν δὴ
 ὅρος οὗτος, ἡ δὲ σαφήνεια αὐτοῦ αὕτη· ἐπειδὴ γὰρ οἱ
 ὀρισμοὶ ἐκ γένους συνίστανται καὶ συστατικῶν διαφορῶν,
 καὶ ἰδίως τὴν ποιότητα γένος ῥητέον· πολλὰ γὰρ εἶδη
 20 περιέχει καὶ πάντων συνωνύμως κατηγορεῖται καὶ παρωνύ-
 μως ἐκφέρεται· ἐστὶ γὰρ ποιότης πραγμάτων καὶ ὁρα-
 τῶν καὶ νοητῶν· ὁρατῶν μὲν, ὡς λευκὸν, μέλαν, νοητῶν
 δὲ, ὡς ἀγαθὸν, κακόν· παρωνύμως δὲ εἴρηται, καθ' ἣν
 παρωνύμως τις λέγεται, ὡς ἀπὸ τῆς λευκότητος λευκὸς,
 25 ἢ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς γραμματικὸς. Προσθεθεῖσα δὲ
 διαφορὰ ἢ τοῦ λόγου διεχώρισε τοῦ ὀρισμοῦ τὴν τῶν
 πραγμάτων ποιότητα· διαφέρει γὰρ ποιότης λόγου καὶ
 πράγματος. τὸ δὲ ἀρμοδίως τοῖς ὑποκειμένοις προσώ-
 ποις καὶ τὰ ἐξῆς, ἑτέρα ἐστὶ διαφορὰ, διαστέλλουσα τῆς
 30 ῥητορικῆς τὰς ἄλλας πάσας ἐπιστήμας, αἱ περὶ αὐτὰ τὰ
 πράγματα καταγίνονται· ἀλλ' οὐ τὴν ποιότητα διερε-
 νῶσιν αὐτῶν· ἡ δὲ ῥητορικὴ τὴν ποιότητα ἐξετάζει, εἰ
 ἀγαθόν ἐστι τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, ἢ εἰ κακόν, ἢ

δίκαιον ἢ ἄδικον, συμφέρον ἢ ἀσύμφορον, μέγα ἢ μικρόν, ἄξιον ἢ ἀνάξιον καὶ τὰ παραπλήσια, καὶ πρὸς αὐτὰ τὸν λόγον χρωματίζει. Τῶν μὲν οὖν προσώπων τὴν ποιότητα ἐν ταῖς στάσεσιν ἐδίδαξε, τῶν δὲ πραγμάτων ἐν ταῖς εὐρίσεσιν· ἐν μὲν γὰρ ταῖς στάσεσι τὴν δύναμιν 5 αὐτῶν διακρίνας, ἐν δὲ ταῖς εὐρίσεσι τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν· ἐνταῦθα δὲ ποίοις τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων τίνας λόγους προσάψομεν; ὅτι τοῖς λαμπροῖς λαμπροὺς, καὶ τοῖς ἐτέρως ἔχουσιν ἐτέρως· οὕτω γὰρ ὁ ῥήτωρ πείθει· εἰ μὲν γὰρ Αἰθίοπα μεταχειρίζεται, ἀκαλ- 10 λῆς αὐτᾶ ἢ λέξις ἐν ταῖς ἐρμηνείαις, εἰ δὲ Νιρέα καὶ λειμῶνας, ἃς ἐτέρως· εἰ μὲν γὰρ ἀρμόδιως τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασι καὶ προσώποις τοὺς λόγους ποιήσεται, θανμασθήσεται, εἰ δὲ μὴ, πρὸς τῷ γελασθῆναι καὶ ἐξουδενωθήσεται. καθάπερ Δημοσθένης ἐν τῷ συμποσίῳ Φι- 15 λίππου πέπονθεν εἰς τὸν παραπρεσβείας, πλάττων 49 Αἰσχίνην ἀσχημονήσαντα πρὸς τὴν Ὀλυνθίαν γυναῖκα, ἀναξίως καὶ ἀναρμόστως τῆς τοῦ ῥήτορος ποιότητος, ὅπου καὶ τὸν Σάτυρον τὸν ὑποκριτὴν σωφρονέστερον ὑποτίθησι· διὰ τοῦτο καὶ τὴν ποιότητα τοῦ λόγου ἀρ- 20 μοδίαν δεῖ εἶναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις καὶ πράγμασι. Τὸ δὲ κατ' ἐννοιαν καὶ λέξιν καὶ τὰ ἐπόμενα καὶ ἴδια τοῦ ὀρισμοῦ· διὸ καὶ ἀντιστρέφει· ἀρμόδια γὰρ καὶ τὴν ἐννοιαν καὶ τὴν λέξιν καὶ τὰ σχήματα καὶ πάντα ὁμοῦ τὰ τοῦ λόγου τῷ ὑποκειμένῳ ποιεῖται προσώπῳ καὶ 25 πράγματι· ἐν τούτοις γὰρ ἔχει τοῦ πείθειν τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κράτος. 5°

49 Codd. πλάτων. — de fals. leg. p. 402. 50 sequuntur: ἄλλως προλεγόμενα περὶ ἰδεῶν ἐτέρου [Par. ἐτέρα] ἐξηγητοῦ. eadem, quae sunt in Ald. Vide T. V. p. 437 — p. 438. v. 19.

C a p. I.

ἁ. Εἵπερ ἄλλο τι τῷ ῥήτορι. Πολλὰς ἐπιβο-
 λὰς ὁ συναπτικός οὗτος σύνδεσμος ἔχει· ἀλλ' ἐνταῦθα
 ἢ ἀντὶ τοῦ ὡς εἴληπται, οἷονεὶ λέγοντος τοῦ τεχνικοῦ,
 ὅτι ὥσπερ εἰσὶν ἀναγκαῖα τὰ τῆς ῥητορικῆς πάντα, οὐ-
 5 τω δὴ καὶ αἱ ιδέαι, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ· ἐπειδὴ γὰρ,
 φησὶν, ἀναγκαῖα τῷ ῥήτορι τὰ προβλήματα, τὰ κειρά-
 λαια, τὰ προοίμια πάντα, ἀναγκαῖον καὶ τὸδε, ἢ κατὰ
 παράθεσιν εἴρηται, ἀναγκαῖα ταῦτα τῷ ῥήτορι, ὡς οὐ-
 δὲν τῶν ἄλλων, διὰ τούτων γὰρ κακεῖνα τὸ τέρπον ἔχου-
 10 σι, καὶ ὁ ῥήτωρ τὸ πιθανὸς εἶναι, ἢ ὡς ὁμολογούμενον
 καὶ αὐτόπιστον· ἔαν, φησὶν, ἅπαντα τὰ τῆς ῥητορικῆς
 ἀναγκαῖα τῷ ῥήτορι, εὐδηλον, ὅτι καὶ τοῦτο· ἢ καθ'
 ὑπόθεσιν, εἰ ἀναγκαῖα τῷ ῥήτορι πρόσωπα καὶ πράγμα-
 τα καὶ ἡ τούτων ποιότης, πολλῷ μᾶλλον ἢ τῶν λόγων
 15 ποιότης, διὰ γὰρ ταύτης κακεῖνα τὸ κράτος ἔχουσι. Το
 δὲ γινώσκειν ἀπὸ κοινοῦ, ὃ ζευγμα καλοῦσιν ἢ ἐπίζευ-
 ξιν· τὸ δὲ οἶμαι πρόσκειται ἢ ἀφελῶς καὶ ἐπιεικῶς, με-
 τριάζοντος τοῦ τεχνικοῦ ἢ διὰ τοὺς ἀντιλέγοντας ἀχρή-
 στους εἶναι τὰς ιδέας καὶ ἀκαταλήπτους· ἔχει δὲ καὶ ἐν-
 20 νοιαν ἀξιοπιστίας αὐτοῦ καὶ σύστασιν, ¹ καὶ λεληθυῖαν
 διαβολὴν τῶν διαβαλλόντων· τοιγαροῦν δῆλης οἵσης τῆς
 ἐπιγραφῆς καὶ τῆς τάξεως, πρὸς αὐτοὺς δοξαστικῶς καὶ
 τὸν σκοπὸν ἀποτείνεται, ἐπάγει δὲ καὶ τὸ ² χρήσιμον·
 τὰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν ὀνομάτων σημαίνόμενα ἢ δοξαστι-
 25 κῶς ἢ κατὰ τύπον γινώσκεται, τούτέστιν ἀπλῇ καὶ ἐπι-
 πολαίῳ σημασίᾳ, ἄς ἐπὶ τῶν ὀνομάτων ἔδειξε τῶν ἐν
 ταῖς κατηγορίαις· Ὡς γὰρ τὴν κατὰ τύπον γνῶσιν προ-
 τάξας Ἀριστοτέλης ὀνομαστὶ καὶ κατὰ ἀπαρίθμησιν τὴν
 κατ'

1 Par. ουστάσεως.

2 τὸ Med. om., est in Par.

κατ' ἐπιστήμην ἐπήγαγεν, ἣ ἐπιστημονικὴν διὰ τῶν με-
 θόδων, ὧν μετὰ ταῦτα ποιήσει. Ἡ μὲν οὖν πρότασις
 τοῦ προοιμίου, ἀπὸ τοῦ πράγματος οὔσα, λεληθυῖαν ἔχει
 τὴν διαβολήν, ὡς προείπομεν, τῶν μὴ δεχομένων τὰς ιδέ-
 ας, καὶ ἔστιν ὡς ἀληθῶς μεθόδου δεινότητος τὸ εἰς δεῶν 5
 καὶ κατὰ καιρὸν τῷ τε λόγῳ χρῆσθαι καὶ τοῖς μέρεσιν
 αὐτοῦ· εἰ γὰρ ἀντέτεινεν, ἀμφιβαλλομένην τὴν τέχνην
 ἔδειξεν· ὡς δὲ καὶ ταῖς στάσεσι τῆς ῥητορικῆς αὐξήσεως
 καὶ συστάσεως ἕνεκα ἦν πεποιηκὼς τὴν ἀρχήν· ὃ μὴ νοή-
 σαντές τινες ὀρισμὸν εἶναι τὸ πολλῶν καὶ μεγάλων 10
 ὑπέλαβον, οὓς σὺν θεῷ διὰ πεντήκοντα λόγων ἀνετρέψα-
 μεν. Ἡ δὲ ἔννοια ³ σεμνῆς ιδέας πράγματος τοῦ πρά-
 γματος εἶδους τρίτου· ἣ τε λέξις καὶ τὸ σχῆμα περιβολῆς,
 πλάγιον γὰρ καὶ καθολικὸν καὶ ἀόριστον· τὸ δὲ κατὰ πεποι-
 θησιν λαμπρότητος, καὶ οὐδὲν τῷ ἡθελυμαίνεται ἀξιο- 15
 πίστῳ ὄντι· τὸ δὲ κῶλον σχοινοτενὲς καὶ πνευματικόν· ἣ
 συνθήκη μεγαλοπρεπῆς καὶ σεμνῆ, πλείονας ἔχουσα τοὺς
 τοῦ μεγέθους ῥυθμούς, ἣ βάσις κατὰ μὲν τὴν λέξιν σε-
 μνή, διὰ τὴν μακρολεξίαν, ἣ δὲ ἔννοια ἐκκερμηής. Ἐν-
 νοια δὲ ἐστὶ ψυχῆς λογικῆς δύναμις γνωστικὴ, δηλωτικὴ 20
 πραγμάτων διὰ φωνῆς ἐνάρθρου· λέξις δὲ φωνῆς ἐνάρ-
 θρου μέρος ἢ μόριον, δι' ἧς τὰ νοήματα τοῖς πράγμα-
 σιν ἐφαρμόζει· μέθοδος δὲ ἐστὶ τρόπος ἐπιστημονικὸς τοῦ
 πῶς δεῖ τὰ νοήματα ἐξάγειν, καὶ διὰ ποίων πτώσεων καὶ
 ἐγκλίσεων, καὶ διὰ θέσεων καὶ σχημάτων, καὶ γενῶν καὶ 25
 προσώπων· καὶ τῷ παραπλησίως πόρρωθεν ἀρχεσθαι ἢ
 ἐγγύθεν· ἐπιεικῶς ἢ παρρησιαστικῶς, ἢ κατὰ ποῖον πά-
 θος καὶ ἡθος, καὶ καθ' ὅσους τρόπους ἢ φύσεις τὴν φω-
 νὴν προίεται. Σχῆμα δὲ ἐστὶν ἐξάλλαξις λόγου ἐπὶ τὸ
 κρεῖττον κατὰ λέξιν καὶ διάνοιαν ἄνευ τρόπου· λόγου εἴτε, 30

3 Par. ἣ δὲ ἔννοιαν σεμνῆς τοῦ πράγματος εἶδους τρίτου, ἥτε
 λέξιν. Corrupta videtur etiam Medicei lectio, quam in con-
 textu dedimus.

διότι καὶ πραγμάτων εἰσὶ μετασχηματισμοὶ καὶ ἐξαλλάξεις,
ἐπὶ τὸ κρεῖττον δὲ διὰ τὸν σολοικισμόν καὶ βαρβαρισμόν
καὶ ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐξαλλάττοντας· ἄνευ δὲ τρόπου, ὅτι
ἐκείνων ἢ ἐξάλλαξις διὰ μιᾶς γίνεται λέξεως κατὰ ἀλληγο-
5 ρίαν, κατὰ μεταφοράν, κατὰ κατάχρησιν καὶ τοὺς ἄλλους·
τὸ δὲ σχῆμα διὰ πολλῶν λέξεων γίνεται. Κῶλον δὲ ἐστὶ
στίχος ἢ κόμμα μερικᾶς διανοίας ἀπαρτίζον, περὶ ὧν ἀκρι-
βέστερον ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ τῶν εὐρέσεων εἴρηται, οἷον,
„πάλιν Ἰησοῦς καὶ πάλιν μυστήριον.“ κόμμα δὲ „Χρι-
10 στὸς γεννᾶται,“ τούτοις γὰρ ὁ ῥητορικὸς στίχος καταμε-
τρεῖται. Συνθήκη δὲ ἐστὶ· ποιά λέξεων ἀρμογή καὶ ἐνω-
σις κατὰ τοὺς οἰκείους τῶν ἰδεῶν πόδας, ἰάμβους ἢ τρό-
χαίους, δακτύλους ἢ σπονδαίους καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας,
τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ποιά. Ῥυθμὸς δὲ ποιά ἀπήχησις τοῦ
15 λόγου, ἢ σεμνὸς ἢ τραχὺς ἢ λειὸς καὶ εὐηχος, ἢ γλυκὺς,
καὶ ὡς ἂν οἱ πόδες συντεθείησαν. Λέγεται δὲ οὗτος ὁ
πολλαχῶς ἐπὶ πραγμάτων, εἰ ἴσος ὁ τοίχος ἢ ἄνισος, καὶ
λειὸς ἢ τραχὺς, καὶ ἐπὶ λόγων καὶ λέξεων καὶ ποδῶν· ῥυ-
θμοὶ γὰρ καὶ οὗτοι λέγονται ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ποδῶν,
20 ἀφ' ὧν καὶ ἡ ὀρχήσις· κριτήριον δὲ αὐτῶν ἡ ἀκοή, φημι
δὴ τῶν κατὰ ψόφον καὶ μέλος καὶ λόγον· τῶν δὲ κατὰ τὰ
πράγματα ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἡ χεὶρ. Βάσις δὲ ἐστὶν ἡ τοῦ
κώλου συμπλήρωσις ἢ τοῦ κόμματος, καθ' ἣν βαίνει καὶ
ἵσταται τῆς μερικῆς φωνῆς ὁ ῥυθμὸς· ταῦτα μὲν εἴρηται
25 ἡμῖν, ὥσπερ ἐμπεσόντα τῷ λόγῳ, καὶ κατὰ τὸν ἐπιμερι-
σμόν· τῆς προτάσεως, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ ἀγνοῶμεν τὰ λεγό-
μενα, καὶ ἡ συνέχεια τῆς ἐρμηνείας ὡς μὴ διακόπτεται.

β. Ὅπη τε ἔχουσι καὶ ὅπως γίνονται. Περι-
φραστικῶς ἐξήγγελλται ἀντὶ τοῦ, τίνες τέ εἰσι τὴν φύσιν
30 μία ἐκάστη αὐτῶν, ὅτι ἡ μὲν σαφήνεια τοιαύδε τίς ἐστι,
καὶ ἡ σεμνότης καὶ αἱ λοιπαὶ γίνονται δὲ ἰδικῶς ἢ μὲν
σαφήνεια διὰ καθαρότητος καὶ εὐκρινείας, τὸ δὲ μέγεθος

διὰ σεμνότητος, τραχύτητος, σφοδρότητος, καὶ ἐκάστη τῶν αὐτῆς ιδίων· κατὰ μόρια δὲ ἐννοίας, μεθόδου, λέξεως καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων· ὧν τινὰ μὲν ἴδια ἐκάστη, τινὰ δὲ καὶ πάσαις κοινὰ ἢ τισιν, ὡς μαθήσόμεθα προϊόντες.

γ'. Καὶ γὰρ τὸ τὰ τῶν ἄλλων εἰδέναι κρι-
νεῖν, καὶ τὰ ἐξῆς. Διπλὸν τὸ χρήσιμον καὶ τρανότερον·
ἀναγκαῖα γὰρ, φησὶν, ἢ τούτων γυνῶσις, εἰς τε τὸ τὰ τῶν
ἄλλων εἰδέναι κρίνειν, εἰ καλῶς ἐξήσκηται καὶ ἀσφαλῶς.
τὸ γὰρ ἀκριβῶς ἀντὶ τοῦ ἀσφαλῶς διὰ τοὺς φύσει θαρ-
ρόντας καὶ γράφοντας· ἐνδέχεται γάρ τινὰ καλὸν κατὰ τὴν
αἰσθησιν λόγον δοκεῖν, μὴ μέντοι γε κατὰ τὴν τέχνην
ἠκριβῶσθαι καὶ λανθάνειν, εἴτε τῶν ἀρχαίων τινός ἐστιν
εἴτε τῶν νέων· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι φιλοσοφοῦντες οὐ δόξῃ ὁ
ψιλῇ ἀλλ' ὀρθῇ κρίσει καὶ ἀληθείᾳ τὰς ἐπιστήμας διεξε-
ρχόμενοι πολλὴν φροντίδα καὶ περὶ τὰς ἰδέας εἶχον· οἱ δὲ 15
νεώτεροι, καὶ μάλιστα οἱ πλείστοι τῆς Ἀσίας, περιττὴν τε
καὶ ἀλυσιτελῆ καθάπερ καὶ πάντες σχεδὸν οἱ νῦν τὴν περὶ
ταύτας περιεργίαν νομίζουσιν οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀτ-
τικὴν εὐστομίαν καὶ σύνταξιν ἔωλον κρίνοντες, αὐτοὶ τε
τηνᾶλλως ⁷ φέροντες καὶ τοὺς εἰδότας νομίζουσιν, ὥσπερ 20
δὴ καὶ τὸ ἀρχαῖον ⁸ τοῦτο· οἱ γὰρ Ἀττικοὶ ἐπὶ τῶν ἀψύ-
χων τ' αὐτοῖσι, τὸ δὲ παλαιὸν ἐπὶ τῶν ἐμψύχων· ὅθεν οἶμαι
μὴ εἶναι τοῦ τεχνικοῦ τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ τινος τῶν
τὰ βιβλία ἀνατρεπόντων. τὸ μὲν γὰρ λεῖον καὶ ὁμαλόν, ὃ
καὶ ἐμπίπτον ταῖς ἀκοαῖς τὴν τῶν γερόντων ἀσθένειαν καὶ 25
φύσιν ὑποσημαίνει, τὸ δὲ ἀρχαῖον σκληρόν καὶ τραχὺ ταῖς
αἰσθήσεσι, καὶ παρεμποδίζον τὴν γλῶτταν καταφορικὴν
αἰνίττεται ⁹ κίνησιν καὶ ἄλογον· καὶ τοιοῦτοι ὄντες εὐδο-
κίμοῦσι παρὰ λημῶσι ¹⁰ τὸν νοῦν κριταῖς, καὶ πρώτοις τῆς

6 Par. δόξα. 7 Codd. τηνᾶλως. 8 Med. ἀρχαίων.
Par. ἀρχαίων. 9 Codd. καταφορικὴν αἰνίττεται καὶ ἄλογον αἰ-
νίττεται κίνησιν καὶ ἄλογον. 10 Codd. παραλημῶσι. in Par.
ad marg. correctum: παρὰ λημῶσι.

πολιτείας, καὶ οἷοις οὐδεμία φορὰ χρόνων συνεπεκώμασε, πάνθηρες, ὡς φασι, παρὰ λύκοις.

δ. Εἴτε καὶ αὐτὸς τις γενέσθαι βούλοιοτο λόγων ἐργάτης. Δεύτερον χρήσιμον οὐ μόνον φησὶν εἰς
 5 τὸ τὰ τῶν ἄλλων εἰδέναι κρίνειν ἀναγκαῖον τὸ μάθημα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἡμᾶς αὐτοὺς γενναίους λόγους ποιεῖν μεταφορικῶς δὲ τὸ γενναίους λόγους ποιεῖν εἴρηται ἀπὸ τῶν γενναίων ἀνδρῶν, καὶ ἀνδρικοὺς μεγαλόφρονάς τε καὶ λαμπροὺς δημιουργεῖν. Θαυμάσιος ἡ πρότασις καὶ διὰ τὸ ἄγαν
 10 συγγενὲς λανθάνουσα καὶ ὑπέρσεμνος πρὸς τῷ ἔχειν ἡδονὴν καὶ γλυκύτητα. Ὅπερ γάρ, φησὶν, ὁ γενναῖος ἀνὴρ ἐν τοῖς συναγωνισταῖς καὶ ἀνδρείοις εἶναι δέκνυται, τοῦτο καὶ ὁ τοιοῦτος λόγος ἐν τοῖς ὁμογενέσι. Καθ' ὑπόθεσιν τὸ σχῆμα, εἴτε, φησί, τοῦτο εἴτε ἐκεῖνο μέλλεις ἐνδεί-
 15 ξασθαι καὶ σεμνύνεσθαι, συμφέρει σοι τὸ σπονδάσαι, ὅτι ταῖς μαθήσεσι διττὴ ἡ ἐνέργεια, ἥ τε ¹¹ εἰς τὸ τοὺς εἰδότας ποιεῖν καὶ τοὺς μὴ εἰδότας διδάσκειν. ¹²

ε. Εἰ μέλλει μὴ σφόδρα πόρρω τ' ἀκριβοῦς. Τὸ μὲν μὴ ἐξ ἴσου τοῖς παλαιοῖς εἰς ἄκρον φιλοπονίας ἐλ-
 20 θούσι καὶ φύσεως, ἅτε περὶ ἐν καὶ τοῦτο μόνον καταγνομένους, ὡς εἴρηται, πρόδηλον τοὺς νῦν τ' ἀναντία τούτοις ἔχοντας πρὸς τῷ ἐπιρθόνῳ καὶ ἀκερδεῖ· τὸ δὲ μὴ πάννυ τοῦ ἀκριβοῦς ἐκπεσεῖν τὸ δεύτερον τῶν μακαριστῶν· τὸ δὲ παντάπασιν ἀπεσπᾶσθαι τῆς μιμήσεως, καταγέλαστον.

25 ε'. Ἡ γάρ τοι μίμησις καὶ ὁ ζῆλος. Μίμησις μὲν ἐστὶ ψυχῆς δύναμις κατ' ἐνέργειαν, τὸ τοῦ κρείττονος παραδείγματος ¹³ ἀποματτομένη ἀγαθόν. Εἰδέναι μέντοι χρή, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν φαύλων ἐστὶ ζῆλος καὶ μίμησις, καὶ πολλὰ τὰ μαρτύρια τοῖς ζητοῦσι. Ζῆλος δὲ ψυχῆς λο-
 30 γικῆς θερμότης ἐπ' ἀγαθῷ ἢ κακῷ διὰ παραδείγματος ἐξαπτομένη· ἀλλ' ἡ μὲν μετὰ λόγου καὶ κρίσεως ὀρθῆς ἐπ'

11 Par. ἢ εἴτε εἰς τό.

12 Par. διδάσκει.

13 Par. πα-

ραδείγματα.

ἀγαθῷ γίνεται ἡ θερμότης, ἐπὶ τὸ ἐναντίον δὲ θάτερον
καὶ σημαίνεται ὁ μὲν, ἥτοι ὁ ἐπὶ καλῷ, „ζήλω τῷ πρὸς
ἀλλήλους λυττῶντες.“ καὶ „μὴ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν
ἀνομίαν“ ὁ δὲ, ὁ ἐπ’ ἀγαθῷ. „ζηλώσωμεν τοὺς ἀγίους
μάρτυρας,“ καὶ, „ὁ ζήλος ¹⁴ τοῦ οἴκου σου καταφάγεται 5
με,“ τοῦτο δὲ τὴν ἀγάπην σημαίνει· σημαίνει δὲ καὶ ὀρ-
γὴν ὕλογον μετὰ λύπης· ζήλων ἐξήλωκα τῷ οἴκῳ κυρίου
παντοκράτορος, διὰ τὸν οἶκον τῶν βεβηλωθέντων εἰς ὀργὴν
ἐξήφθην κατὰ τῶν ἀσεβῶν.“ Ζητητέον δὲ, εἰ μεστότης
ἐστὶν ἡ ἄκρον, καὶ τίνων· σημαίνει δὲ καὶ τὸν φθόνον ἡ ¹⁰
τὴν ἔριν καὶ τὴν μίμησιν· ὡς τὸ „ζήλοϊ δὲ τὸν γείτονα
γείτων· ¹⁵ προσλαβὼν δὲ τὴν παρὰ, ἐπίτασιν σημαίνει ὀρ-
γῆς καὶ ἐξουθενισμόν ¹⁶ καὶ μυκτηρισμόν· τὴν ¹⁷ μὲν,
„παρεξήλωσα καὶ παρωξύνθην δι’ ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ
θυγατέρων“ τοὺς δὲ, „αὐτοὶ παρεξήλωσάν με ἐπ’ οὐ θεῷ“ ¹⁵
διαφέρει δὲ τι τῆς μιμήσεως, ὅτι ἡ μὲν ἡρεμαίαν καὶ κατ’
ἐπίδοσιν ἔχει τὴν κίνησιν, ὁ δὲ ὀξείαν καὶ ἰσταμένην· καὶ
ὁ μὲν ἀντὶ τῆς μιμήσεως λέγεται, ὡς εἶδος ἀντὶ γένους, ἡ
δὲ ἀντ’ ἐκείνου οὐ λέγεται, ἡ πρὸς τοὺς πταλαιούς, φησὶ,
μίμησις καὶ ὁ ζήλος μετὰ ἐμπειρίας ψυχῆς καὶ ἀμελοῦς καὶ ²⁰
ῥαθυμοῦ καὶ ἀνεξετάστου αἰτίας καὶ κανόνων τριβῆς, τοῦ-
το γὰρ τὸ ἄλογον καὶ ἡ τριβὴ, ποιοῦντα μὲν σπουδαῖον
ἀπὸ τινος κινούμενον παραδείγματος, ἀγνοοῦντα δὲ τὴν
αἰτίαν, δι’ ἣν τοῦτο γέγονε τὸ γεγονός, ἡ ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ
ποιοῦντος, ἡ ὑφ’ οὗ τὴν μίμησιν ἔχει, καὶ τις ἰσχύη τῇ ²⁵
φύσει, σφάλλεται μᾶλλον ὑπ’ αὐτῆς, εἰς ἃ μὴ θέμις ἀπο-
φερόμενός τε καὶ ἐλαυνόμενος, ὡς ἵππος δυσήνιος τὸν χα-
λινὸν ἐνδακῶν, ὡς ὁ Μελιτηνῆς Θεοδόσιος, καὶ ὁ Νικαίας
Θεόδωρος καὶ τῶν καθ’ ἡμᾶς οὐκ ὀλίγοι· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν,
καὶ οἱ εὐφρεστάτοι μὲν, ἄλλως δὲ ὀξεῖς τε καὶ ἀπερίσκε- ³⁰

14 Ioh. II, 17. 15 Hes. Op. 23. 16 Med. ἐξουθενη-
σμόν. Par. ἐξουθενησμένον. ad marg. ἐξουθενισμόν. 17 Codd.
τόν. Par. ad marg. τὴν, sc. ὀργήν.

πτοι, καὶ εἰς αὐτὸ ἐκείνο, εἰς ὃ τὴν ἐπωνυμίαν ἐπιφέρον-
 ται, καὶ ταῦτα μαθηματικοὶ καλούμενοι καὶ τῶν μειζόνων
 εἰς τεχνολογίαν κατατολμῶντες, νυκτερὶς φασιν ἀετοῦ, καὶ
 διασπῶντες ¹⁸ καθάπερ αἱ βάκχαι τὰς τοῦ Πενθέως σάρ-
 5 κας, ἢ κατ' ἄρθρον ¹⁹ τῆς τέχνης ἐπιμερίζοντες, γέλωτα
 μὲν, μᾶλλον δὲ θρῆνον καταλιμπάνοντες τοῖς πεπαιδευμέ-
 νοις, θαῦμα δὲ τοῖς ἀναγώγοις καὶ διεβρίμμενοις ²⁰ καὶ τὴν
 φύσιν καὶ τὴν παιδείαν· οἱ καὶ τὰ βιβλία διεξερχόμενοι,
 κάνθαροι κόπρῳ, τοὺς μαργαρίτας συμφυρθέντας ²¹ σφαι-
 10 ρίζουσι, μὴ μαθεῖν ἐθέλοντες, ὥς κρεῖσσον λελογισμένη
 βραδυτῆς τέχνης ἀπερισκέπτου· οὐκοῦν δεῖ τῇ φύσει θαρ-
 ρεῖν· κύνα γὰρ σπουδάζουσιν τυφλὰ τίκτειν ²² καὶ τὴν παρ-
 οίμειαν λέγειν γινώσκουσι· τὸ μὲν γὰρ λέγειν ἀπλῶς καὶ τι
 πράττειν παρὰ τῆς φύσεως ἔχομεν· τὸ δὲ εὖ λέγειν καὶ εὖ
 15 πράττειν καὶ πρὸς τὰ συντείνοντα ἢ τέχνη διδῶσι, κόσκι-
 νον οὔσα κατὰ τὸν Ἐρατοσθένην ²³ ἢ ἰθὺς ἢ πτόυν τῶν
 τῇ διανοίᾳ ἐπεισερόντων, καὶ τρύγοιπος ὑπὸ ²⁴ τῆς φύ-
 σεως· ὅθεν καὶ οἱ ἀριθμητικοὶ τὰ διακριτικὰ τῶν συγκεχυ-
 μένων ἀριθμῶν διαγράμματα κόσκινα καλοῦσιν, ὥς δια-
 20 κρίνοντα καὶ διαχωρίζοντα τῶν πεφυρμένων τὰ ἰδιώματα
 καὶ τοὺς χαρακτῆρας.

ζ. Ἐμπειρικοὺς οἱ φιλόσοφοι καλοῦσιν εἰκότως τοὺς μὴ
 τὰς αἰτίας τῶν ἐαυτῶν ἀποτελεσμάτων εἰδότας, αἰσθῆσει
 δὲ μόνῃ τὴν ἀληθινὴν κρίσιν ἐπιτρέπουσι τῶν ἐπιστημῶν,
 25 ἢ κατὰ πολὺν προσπταίει τοῖς πράγμασι καὶ ἐπιβάλλουσα·
 οἷον τὸν πύργον ὀρῶσα πόρρωθεν κυλινδροειδῇ τετραγῶ-
 νον ὄντα τυχόν, καὶ τῷ ὕδατι κεκλασμένην τὴν κόπην καὶ
 πηχυαῖον τὸν ἥλιον, καὶ κύκλον ὑπάρχοντα σφαιρικὸν τὸν

18 Codd. καὶ δι sequente lacuna: supplevi διασπῶντες,
 quum hoc et sensui et lacunae longitudini respondeat. 19
 Par. ἄρθρα. 20 Codd. διεβρίμμενοις. 21 Par. συμφυραθέν-
 τας. 22 Aesop. fab. 68. 23 Nicom. Arithm. p. 84. 24
 Par. ad marg. dele ὑπό.

οὐρανόν· ὥστε εἰ δυσχερῶς οἱ φύσει ταχεῖς τῆς ἀκριβείας ἀντιλαμβάνονται, ταῖς αἰσθήσεσι τὸ ἀκριβὲς ἐπιτρέψαντες, πολλῷ μᾶλλον οἱ νωθεῖς τε καὶ ῥάθυμοι· εἰ γὰρ καὶ τὸ τελὲς, ὡς οὗτοι λέγουσιν, αἰσθήσει καταλαμβάνεται, καὶ οὐδὲν διαφέρει τοῦ ἀκριβοῦς κατὰ ταύτην, ὡς τινες 5 οἴονται· ἀλλ' ὁ μὲν τὸ ὅλον ταύτῃ ἀνείς, περὶ τὴν ταύτης τέχνην ἀλόγως ἔχει, καὶ τὴν ἐκείνης διοίκησιν ἀγνοεῖ, μᾶλλον δὲ καὶ πολὺν ῥαπίζεται καὶ ἀπορρίπτεται· ὥσπερ ἴσμεν τινὰ τοῖς θεολογικοῖς ἐπιστήσαντα, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου ἡλίφ νυκτάλωπα· ὁ δὲ κατὰ μέρος ἔχων ἐπιστημώ- 10 νως καὶ ἐμβατεύων μετὰ λόγου ταῖς θεωρίαις, ὃ ἂν βρῇ ληται λογισμῷ καὶ τέχνῃ ποιεῖ, καὶ καθάπερ ὁ ἐπ' Ἀλεξάνδρου τοξότης Ἰνδός. ²⁵ καὶ μὴν καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ οὐκ ἂν ἐκπεσεῖται τοῦ σκοποῦ καὶ τοῦ πρόποντος, κἂν εἰς μικρὸν τι δεήσοι καὶ στενὸν τὴν ἐπιστήμην ἐνδιέξασθαι τὴν 15 ἐκ μελέτης καὶ ἀσχήσεως ἀληθοῦς ἐγγινομένην αὐτῷ· εἰδὼς, ὡς οὐχ ἡ αἰσθήσις μόνη γνωστὴ δυνάμις, ἀλλὰ καὶ διάνοια καὶ νοῦς· ἡ μὲν γὰρ αἰσθήσις τῶν αἰσθητῶν μόνων ἀντιλαμβάνεται, οὐχὶ καὶ τὰ τούτων ἐξεπίσταται πάθη, ἵνα καὶ κατὰ λόγον τὰ καλὰ κρίνει· διὸ καὶ οὕτως 20 ὀρίζονται· αἰσθησίς ἐστιν ὄργανον σώματος φυσικοῦ, δύναμιν ἔχον ἀντιληπτικὴν τῶν αἰσθητῶν· οὐκ οὖν περαιτέρω τούτων πρόεισι. Φαντασία δὲ δύναμις ἡ πάθος ψυχῆς κινούμενον ὑπὸ φανταστοῦ, ἡ νοῦς παθητικός· φανταστὰ δὲ φασι ²⁶ τὰς ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν γενομένας ²⁷ 25 διατυπώσεις τῇ ψυχῇ, αἵτινες ὕλης χωρὶς διατυπωθῆναι οὐ δύνανται, διὸ καὶ παθητικός νοῦς καλεῖται· παθητικὸς δὲ ὡς μετὰ πάθους σωματικοῦ καὶ ὕλικου νοῦ διορῶν καὶ γινώσκων τὰ φανταζόμενα, ὅθεν καὶ φαντασία λέγεται· οἰονεῖ τῶν φανέντων ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων στάσις. Δόξα 30 δὲ ἐστὶ δύναμις ψυχῆς γνωστικῇ, τῶν ὑπὸ τῆς φαντασίας

²⁵ Cfr. Arsen. Viol. p. 96.
Codd. γενομ.

²⁶ Med. φησί.

²⁷ In

διατυπωθέντων δεκτική· διὸ καὶ τρανότεραν ἔχει τὴν γνώ-
 σιν· λέγεται δὲ οὕτως διὰ τὸ παρὰ τῆς φαντασίας δέχε-
 σθαι· διάνοια δὲ ἢ διακρίνουσα καὶ ἀνάγουσα τὰ τῆς αἰ-
 σθητῆς φαντασίας τῆς δόξης εἰς τὸν νοῦν, ὅση ²⁸ ἐστὶ γνω-
 5 στικὴ καὶ ἀπαθής· οὐ γὰρ μεθ' ὕλης νοεῖται τὰ πρά-
 γματα, ἀλλὰ διακριτικωτάτη ἀληθείας καὶ ψεύδους ἐστὶ
 δύναμις, ὥστε δῆλον καὶ τούτων, ὅτι ἡ μὲν αἰσθησις
 ἀδυνατοῦσα ὑπὲρ τὰ αἰσθητὰ διαβῆναι τῇ φαντασίᾳ δι-
 δωσι τὴν τούτων ἐξέτασιν· ἡ δὲ πάθη τούτοις περιέπτουσα
 10 ἀδιάβλητον ὕλην καὶ πρὸν καὶ ποιότητα σωματικὴν, ὡς
 εἰς τελεωτέραν τὴν δόξαν διαβιβάζει· ἡ δὲ πρὸς τὴν διά-
 νοιαν, ἣ δὲ πρὸς τὸν νοῦν, ὃς δεξάμενος καὶ διαρθρώσας
 ἐν ἑαυτῷ τὰ πάντα τὴν ἐπιστήμην τῶν ὄντων διοργανοῖ·
 καὶ ἀναλογαῖσιν ἣ μὲν αἰσθησις πύλην, δεχομένη τοὺς ἐξ-
 15 ωθεν εισόντας, ἡ δὲ φαντασία τῇ μετὰ τὴν εἴσοδον στά-
 σει μέχρις ἂν ἐπαγγελῇ ὡς πυλωρῷ τῇ δόξῃ τῶν ὄντων ἔχει
 χρεῖαν· ἡ δὲ διάνοια τῷ θαλαμοφύλακι, ἣ καὶ μουσικαῖς
 συνεξήρμοσται μεσότησι, καθάπερ ἀφ' ὑπάτης εἰς νήτην
 διαχωροῦσα, καὶ ἀπὸ νήτης εἰς παρυπάτην πρὸς τὰ ἄκρα
 20 διανυστὰ ποιεῖ τὰ ζητούμενα· ὁ δὲ νοῦς τῷ οἰκοδεσπότῃ,
 ὃς κατὰ τὸ προσῆκον ἕκαστα διατάττει καὶ διοικεῖ. "Όταν
 τοίνυν καὶ αἱ τῶν αἰσθήσεων κρείττους δυνάμεις ἀγνοῶ-
 σι, πῶς ἡ χείρων εἴσεται τι καλῶς, αἰσθητῶν ὡς ἀληθῶς
 μᾶλλον δὲ σαρκικῶν καὶ φυτικῶν αἱ λόγοι τῶν τὴν αἰ-
 25 σθησιν οἰομένων κριτήριον ἀπλανὲς εἰς ἐπιστήμην ἢ τι-
 νος ἐπιστήμης, οἱ τοῖς ἑαυτῶν κακοῖς βοηθοῦσιν, ὅποια
 καὶ ὁ Ἐπίκουρος, καὶ βούλονται κατὰ τὴν θεολόγον φω-
 νὴν εἶναι πάντας κατ' αὐτοὺς, ἵνα τὸ ἀναίσθητον αὐτῶν
 ἐν τῷ κοινῷ κρύπτηται, καὶ τοὺς τῆς ἀμαθίας ἐλέγχους
 30 διαδιδράσκωσιν. ²⁹ Ἄλλ' ἐπειδὴ πείρας καὶ ἐμπειρίας
 ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω, φέρε τρανότεραν τὴν διαφορὰν

28 Par. ὅς. 29 Par. διαδιδράσκουσιν. ad marg. διαδι-
 δράσκωσιν.

λέξωμεν, καίτοι ικανῶς ἐν ταῖς διαιρέσεσι τῶν κεφαλαίων τετεχνολόγηται. Πείρα τοίνυν ἐστὶν ἐνὸς ἢ καὶ πλείονων ³⁰ τοῦ ἐνὸς ἐπιστασία καὶ γνῶσις πραγμάτων χωρὶς τοῦ τὴν αἰτίαν καὶ τὸν κανόνα ἀναδοῦναι ³¹ τοῦ γνωσκομένου· ὥσπερ εἰ ἰατρός τις πυρέξαντι πεινῶν ὕδωρ δοῦς ⁵ ἐξάντη ³² πεποίηκε, τοῦθ' ἕτερος ἰδὼν καὶ μὴ διακρίνας τὴν ἕξιν τοῦ πάσχοντος δοῦς ἑτέρῳ ἀπέκτεινε· δηλον γάρ, ὡς οὐκ ἤδει τῶν παθῶν τὴν αἰτίαν· ὅτι τὸ μὲν ἦν ἐκ φλέγματος καὶ χολῆς μελαίνας καὶ διὰ τοῦτο ἀπέκτεινε· τὸ δὲ ἐξ ἄκρας ξηρότητος καὶ θερμότητος, καὶ διὰ ¹⁰ τοῦτο ἔσωσεν· οὕτως ἂν τις ἀκούσας, ὡς τὰ ³³ ἴδια ὀνόματα πάντα μεγάλα γράφεται, ὑπέλαβε καὶ τὰ προεκτενόμενα, καὶ ὁμοίως διὰ πάντων χωρεῖ μεγαλογραφῶν. Ἐμπειρος δὲ ἐστὶν ὁ πολλὰς ἐπιστασίας πραγμάτων ἐν ἑαυτῷ συμφορήσας, ὅς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἀλη- ¹⁵ θείας ἐπιτυγχάνει, καθάπερ οἱ ἀστρολόγοι· διὸ πολλῶ τῶν καιρίων ἀποτυγχάνουσιν, ὅτι αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὰς ἐπὶ τῶν ἀστέρων θέσεις ὑπέστησαν, πόθεν γὰρ δηλον, ὡς ὁ Ἄρης θερμὸς ὢν καὶ ξηρὸς τοὺς κατ' αὐτὸν γεν- νωμένους μαιφόνους ἀποτελεῖ· καὶ ὁ Κρόνος ἡλιθίους, ²⁰ καὶ ἕκαστος τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, οἱ γὰρ ἀστέρες εἰσὶ πάντες πῦρ, τὸ δὲ πῦρ θερμὸν καὶ ξηρόν· διατὶ γοῦν ὁ Κρόνος καὶ ἡ σελήνη, ὁ μὲν ψυχρὸς καὶ ξηρὸς, ἡ δὲ ὑγρὰ καὶ θερμὴ, ἐκ διαμέτρου ὄντα ἀλλήλοις, ὁ μὲν τὴν ἀνωτάτῳ χώραν ἔχων, ἡ δὲ τὴν κατωτάτῳ λα- ²⁵ χοῖσα· εἰ ³⁴ γὰρ τῇ τόπῳ τὰς τοιαύτας κράσεις μεταλαμβάνουσιν, ἀλλοιωσέως εἰσι δεκτικὰ τῆς καθ' ἕξιν· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ φθορᾶς, καὶ πῶς τῷ χρόνῳ ἐπὶ τὸ μᾶλλον παθαινόμενα οὐ φθείρεται, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ μένουσιν,

50 Codd. πλειω. scr. πλειόνων. 51 Codd. ἀναδοῦναι. 32 Par. ἐξανταπεποίηκε. ad marg. ἐάντη πεπ. 33 Codd. τὰ διὰ τοῦ ὠτατα [Med. ο τα] scripsi τὰ ἴδια ὀνόματα. 34 Par. οἱ ad marg. εἰ,

ἔπειτα εἰ τὰ μᾶλλον πλησιάζοντα τῇ γῇ ἐξίστανται τῆς
 ἑαυτῶν φύσεως, διατί τὸ διακονικὸν πῦρ καὶ ταῦτα ὑψι-
 κώτερον ὢν τῆς ἑαυτοῦ φύσεως οὐκ ἐξίσταται, ἀλλ' αἰ-
 ξηρόν ἐστι καὶ θερμὸν καὶ καυστικόν; ἀλλὰ λήρος ταῦτα
 5 πλατὺς, καὶ δαιμόνων πλάσματα καὶ εὐρήματα, οἷς πεί-
 θοντες καὶ πεισθέντες πρῶτα μὲν τῆς εὐσεβείας ἐκπί-
 πτουνσι τῶν Χριστιανῶν, ἔπειτα συμφοραῖς περιπίπτουνσι
 μυρίαῖς, ὥσπερ ὁ ἀποστάτης, καὶ κατὰ τὸν θείον Ἡσαΐ-
 αν οἱ Ἀσσύριοι, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὁ ἐπιστήμων, ἀλλὰ κατ'
 10 ἔννοιαν καὶ λέξιν καὶ μέτρον πάντα τὰ ἐπεισρέοντα τῷ
 νῷ διὰ τὴν πολυμαθειαν ἐξετάζει, καὶ ἕκαστον ἐαυτῷ τε
 καὶ τοῖς ὧν ἐστιν ἀρμόδιον προσώποις καὶ πράγμασι
 καταλλήλως συναρμόζει καὶ εφαρμόζει, καὶ οὐκ ἂν ποτε
 κύριος ὧν ἑαυτοῦ ἀνρίκειον φήσειε, κὰν εἰς τὸν ἔσχατον.
 15 ἀφίκοιτο κίνδυνον, ὥσπερ οὐδ' ὁ Παρθναῖος ἐκεῖνος τὸν
 ὀϊστὸν Ἀλεξάνδρου βιάζοντος, οὐδὲ κατὰ τὸν προῤῥηθέν-
 τα Θεοδοσίον, ὃς εἰπὼν τὴν παρθένον τὴν φυλαττομένην
 Χριστῷ οἷς ἐκεῖνος οἶδε τρόποις ἀπρεπῇ νοῦν ἐξεφώνησε
 σεμναῖς λέξεσιν· εἰ γὰρ ἦν σοφός, οὕτω πως ἂν εἶπεν·
 20 τὴν παρθένον τὴν φυλαττομένην ἐπ' ἀφιδάρτῳ συναφείᾳ
 Θεοῦ ἀπαγαγὼν ὥχετο, φεῦ συλήσας· ἀλλὰ τοιοῦτός ἐστιν
 ἀσελγὴς πανταχοῦ· καὶ τις ἕτερος εἰς τὸν θεολόγον γρά-
 φων ἐγκώμιον τῇ φύσει πτηνὸν ³⁵ χιόνος ψυχρότερον
 προοίμιον ὑπεστήσατο, ὡδὶ πως εἰπὼν· τὰ γὰρ πλεῖω ὡς
 25 ἱλιγγον ποιοῦντα ἀφίημι, θείας μὲν ὑπόστασις οὐσίας
 καὶ φύσεως· λόγῳ ³⁶ δὲ Γρηγόριος οὗτος τὸ ὕδωρ ὡς ὁ
 Θαλῆς πῦρ ἐποίησε, καὶ τὸν οὐρανὸν εἰς γῆν ἐκλινεν, οὐ
 καταλλήλως μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντῃ ἀνοήτως τῇ παρα-
 βολῇ χρησάμενος, οὗ τὰ πονήματά τινες ἐξελίττοντες,
 30 χαλκοκορώνη φασὶ τὰ μεράκια, καταβοῶσιν, οὐ γὰρ ἴσα-
 σιν, εἰ τὸ αἰρεθὲν φαίνεται μᾶλλον τοῦ παραιρεθέντος·
 ἢ τὸ ῥηθὲν τοῦ παρεθέντος, ἀλλὰ πάντα χύδην αὐτοῖς,

35 Par. πτηνός.

36 Par. λόγων.

καθάπερ ἐν τῷ λιμῷ Ἀθηναίοις ἡ πανσπερμία ἀλήθεται·
ὥς εἰ τοῦτ' ἔδει, οὐκ ἂν ἦν μεθοδικὸν βιβλίον οὐδὲ ἐν,
οὐδέ τις διδάσκαλος ἔμπρακτος τὰς ἐπιστήμας διδάσκων·
ἀλλὰ μόνους τοὺς περιττοὺς τὴν φύσιν τὸ πρωτεῖον ἔχειν
συμβαίνειν, καὶ εἶναι ῥήτορας καὶ φιλοσόφους αὐτοφύεις 5
καὶ τὰ ἄλλα πάντα. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τῶν προτε-
ρούντων τῷ προτερήματι καὶ τῇ τέχνῃ μὴ ὑπαγόντων τὸν
νόον. Δεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐπανελθεῖν, καὶ τὴν πρό-
κρισιν ἔχειν τὰς χρυσοκανθαρίδας καὶ τοὺς βατράχους
ἔαν.

10

ἡ. Κράτιστον μὲν γάρ, εἰ καὶ τὰ τῆς φύ-
σεως. Ἀντιπίπτον λύει, ὥσανεῖ τινος ἀντικρουσάντος·
τί οὖν περιττόν, ἡ φύσις ἂν τινι προσῇ, οὐ φησι διὰ
περιφράσεως, ἀλλὰ κράτιστον, εἰ καὶ τὰ τῆς φύσεως χα-
ρίσματα συλλαμβάνεται, καὶ συναρῇγει τῇ μελέτῃ καὶ 15
σπουδῇ.

θ'. Πλεῖον 37 γὰρ ἂν οὕτω ἢ ἀντὶ τοῦ πάνυ, ἢ
πλεόνως καὶ μείζονως 38 τις τοὺς ἐπιστημονικοὺς λόγους
τούτους προσκτῆσαιτο.

ι. Εἰ δὲ μὴ, ἀλλ' ὃ γε μαθητόν ἐστι καὶ δι- 20
δακτόν. Εἰ μὲν γάρ, φησί, μετὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ
σπουδῆς πλεονεκτεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα 39 καὶ κατὰ 40 τὴν
φύσιν πολλαπλοῦν τὸ καλόν· εἰ δὲ μὴ τοῦτ' εἴη, δῶρον
γὰρ θεοῦ τοῦτ' ἐστι, διὰ τῆς ἀρίστης κράσεως ἐγγινό-
μενον, ἣν ἔχειν ἅπασιν οὐ συμβαίνει, ἢ διὰ τὸ ἀκόλα- 25
στον τῆς διαίτης καὶ τῆς συναφείας τῶν γονέων, ἐν οὐ
προσέκοντι 41 γινομένης καιρῷ, καὶ καθ' ὃν καὶ τὰ τῆς
γενέσεως τῶν ἄλλων διώρισται, ἢ διὰ τὴν ἡμῶν αὐτῶν
ἀδδηφαγίαν, 42 καὶ τοὺς ἀκαταλλήλους τῶν ἐσθιομέ-

37 Codd. πλεον. Par. ad marg. πλεῖον. 38 καὶ μείζο-
νος Med. om., id. legit: τοὺς ἐπιστήμονας. Par. ἐπιστημονικοὺς
sine τοὺς. 39 Par. ταύτῃ. 40 Par. ad marg. καὶ τὰ κατὰ
τὴν φύσιν. 41 Par. προσέκοντα. corr. ad marg. 42 Par.

νων ⁴³ χυμούς, ἀφ' ὧν καὶ τὰ μύρια πάθη βλαστάνει, ⁴⁴
καθὰ καὶ ὁ μέθυσος μεθύσους παῖδας προτήσι, καὶ ὁ
παχὺς τὸ ἥθος ὁμοίους καὶ τοὺς λόγους ἀπογεννᾷ, καὶ
ὁ χαρίεις χαρίεντας, καὶ ἕκαστος παραπλησίως. Μετα-
⁵ ληπτικοὶ γὰρ γίνονται καὶ τῶν πατρικῶν νοσημάτων οἱ
ἐκ τούτων, ὡς ἐν ταῖς ἐπιδημίαις Ἰπποκράτης φησὶ καὶ
Γαληνὸς ἐν τοῖς περὶ κρᾶσεως καὶ διαίτης.

ιά. Ἀλλ' ὅγε μαθητὸν ἐστὶ καὶ διδασκτὸν.
Μαθητὸν μὲν τὸ ἐκ τῆς ἡμετέρας φιλοπονίας καὶ σπου-
¹⁰ δῆς μανθανόμενον· διδασκτὸν δὲ τὸ ἐκ τῆς τῶν διδασκάλων
παραθέσεως καὶ διδασκαλίας· ἡ μὲν γὰρ φύσις οὐ τῶν
ἐν ⁴⁵ ἡμῶν προαιρετικῶν σπουδασμάτων, καὶ γὰρ τῶν
πραγμάτων τὰ μὲν εἰσιν ἐφ' ἡμῶν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῶν
ταῦτα δὲ Ἰσοκράτης ἐν τῷ κατὰ σοφιστῶν διεξῆλθεν·
¹⁵ ἀλλὰ μή ποτε ἄρα καὶ τὸ διδασκτὸν οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς
πλουσίοις, οἷς μετὰ τοῦ προαιρεῖσθαι καὶ τὸ δυνατόν
ὑπεστὶ· δέεται γὰρ τὸ διδασκτὸν καὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν
δυνάμεως· πένητι δὲ τί ἂν εἴη δοῦναι τῷ διδασκάλῳ; κα-
θάπερ αὐτὸς ἐγὼ καὶ μάλιστα τοῖς νυνὶ, οἱ μὴδὲν ὄντες
²⁰ διατείνονται διδάσκειν, καὶ τοὺς τῆς ἀναγκαίας χρείας
στερομένους διδόναι ἀναγκάζουσιν. Ἀλλὰ τὸ προνοητι-
κὸν τοῦ θεοῦ ἐν τούτοις μάλιστα ἢ τοῖς πλουσίοις ἐνευ-
δοκεῖ· ἐνθὲν πλούσιον μὲν μόλις ἂν θεάσῃ τι τῶν καλ-
λίστων εἰδότα· ἡ γὰρ τοι τρυφή καὶ τὸ ταῖς ἡδοναῖς δι-
²⁵ ἀρρέειν εὔγε ποιοῦντα τὴν κρείττονα τοῖς πένησιν ἐμβρα-
βεύονται, τοὺς δὲ πλουσίους καὶ αὐτοῦ τοῦ εἶναι λογι-
κοὺς ἀπάγουσι.

ιβ'. Τάχα γὰρ οὕτω καὶ τοὺς εὖ πεφυκότας·
ἡθικὸς ὁ λόγος διὰ τὸ μὴ ἀποπεφάνθαι, καὶ ὅτι μὲν
³⁰ παρενεγκεῖν οἱ φιλόπονοι δύνανται τοὺς περὶ τοὺς τὴν

ἀδιδαφάγιαν, corr, ad marg.

43 Par. αἰσθημένων. corr. ad

marg. ^υ 44 Par. βλαστάνει.

^φ 45 Codd. ἐν.

φράσιν, μαρτυρεῖ Δημοσθένης, πόνοις καὶ τὸ μυριοπαθὲς μεταβαλὼν τὸ ἑαυτοῦ, καίτοι μέσος τὴν εὐμάθειαν ὦν· εἰ γὰρ σμικρὸν, φησὶν, ⁴⁶ ἐπὶ μικρῷ καταθεῖο, καὶ θαμὰ τοῦθ' ἔρδοις, τάχα, φησὶ, μέγα καὶ τοῦτο γένηται, εἴπερ δὲ ῥάνις ⁴⁷ δύναται κοιλαίνειν πέτραν, τῷ συνεχεῖ τῆς καταρρύοης· ὅτι δὲ τοῦτο σπάνιον, πλήρεις αἱ ἱστορίαι καὶ οἱ βίοι τῶν σοφιστῶν· μᾶλλον δ' ἐφ' ἐνὸς Μενελάου ⁴⁸ τοῦ ποιητοῦ τοῦτο κατίδοι τις ἂν, δυσκολίαν φύσεως φιλοπονία μεταβαλόντος εἰς τὸ ἀκριβές τε καὶ ἄμωμον, ὥς φησι καὶ Λογγίνος, διὸ εἰ τις ἐρῶμενον τύχη ¹⁰ τῷ σώματος, καὶ σπουδὴν κατὰλληλον ἐπιδείξειεν, εἰκὸς τι κτήσασθαι, οὐ μὴν ἅπαντες· ὁ γὰρ νῦν τῆς διατριβῆς προϊστάμενος ταύτης, καὶ ῥώμῃ σώματος καὶ μελέταις ἀδιαλείπτους ἐγκαρτερῶν, ὥς καὶ ῥαδίως, πᾶν ὃ βούλοιτο ἐκμανθάνειν, ὅμως ἔτι παῖς ἐστὶν ἐξηκοντούτης, ¹⁵ μηδὲν περαιτέρω τῶν ἀποστοματισμῶν προβαίνων, καὶ τοῦτ' οἶδασι πᾶσα ἡ πόλις, ὃ καὶ συννοήσας ὁ τεχνικὸς τὸ τάχα συνέπλεξεν, ἐπανορθούμενος τοὺς ἀμελεῖς καὶ οὐκ εἰς ἀπόγνωσιν ἄγων, ὥς ἂν φήσῃ· χρῆσι τῇ κατ' ὀρθὸν ἀσκήσει καὶ μελέτῃ, θαρρόων ἔσο· παρέλθοις γὰρ ²⁰ εὐ οἶδ' ὅτι τοὺς ταχεῖς τούτῳ τῷ τρόπῳ πάσαις ῥαστώ- ναις ἀπεχθανόμενος· ὥς δήπου καὶ ὁ Μενέλαος, καὶ εὐλότως· εἰ γὰρ αἱ ἀλοιφαὶ καὶ αἱ διατριβαὶ τὰ σκληρὰ καὶ τὰς ἀκόντας παραβιάζουσι, πολλῷ μᾶλλον ἐπίσαστα ¹ πάθη φύσις λογικὴ, καὶ τοῖς τοῦ κρείττονος ἐγκυμονοῦ- ²⁵ σα καλοῖς· μόνον ἑαυτῷ μὴ θάρρει, μηδὲ φρονηματίζον, μηδὲ αἰσχύνου διακοινοῦσθαι τοῖς ἐπιστήμοσιν εἰς διόρθωσιν, οὕτω γὰρ καὶ τοὺς κρατίστους παρέλθοις, εἰδῶς, ὥς οἱ μὴ τοῦτο ποιοῦντες καὶ τοῦτον τὸν τρόπον παρα-

46 Hes. Op. 359. 47 Arsen. Viol. p. 424. Boisson. Anecd. T. V. p. 61. 48 de Menelao poeta vide Ruhnck. Diss. de vit. et script. Longini p. LXXXIII. ed. Weisk.

θηγόμενοι, καὶ πάντι φύσεως ἔχουσιν ⁴⁹ εὖ, τοῖς προῤῥη-
θεῖσιν αἰτίοις περιπεσοῦνται.

ιγ'. Τοῖς δὲ ἄμφω καὶ πολὺ μᾶλλον. Ἀνα-
καίᾳ μὲν, φησὶν, ἡ τῶν ἰδεῶν γινῶσις καὶ τοῖς πρὸς τὸ
5 γράφειν ὁρμῶσιν καὶ τοῖς πρὸς τὸ κρίνειν τὰ τῶν ἄλλων
ἐπιγομένοις; τοῖς δὲ καὶ τὰ ἀμφοτέρω ποιεῖν ἐπιμένοντες,
πλέον συμβάλλεται· πῶς; ὅτι ὁ γράφων μὲν, μὴ περὶ
τὴν κρίσιν δὲ πραγματευόμενος ἐνὶ πτερῷ, φαίη τις ἄν,
καὶ ὀφθαλμῷ ἐναβρύνεται, καὶ τοῖς τῶν ἑαυτοῦ ⁵⁰ πονη-
10 μάτων πταισμάσιν ἤττον ἐφιστάνει, ὥσπερ ὁ Πολέμων
καὶ ὁ Ἀσπάσιος καὶ ὁ τῆς Γάζης Προκόπιος, ἀκαίρως
μὲν καὶ κατακόρως ⁵¹ χρώμενος ταῖς τροπαῖς καὶ ἐπιθέ-
τοις ἐν τοῖς λόγοις, ὑπεραπτιχίζων δὲ καὶ ἐν ταῖς ἐπιστο-
λαῖς· τοιγαροῦν ἐν τοῖς μὲν ὡς ἐπίπαν ἀσαφής ἐστίν, εἰ
15 καὶ γλαυκός, ἐν δὲ ταῖς ὑπόψυχρος καὶ ἀηδής· ὁ δὲ κρί-
νειν εἰδώς καὶ τοῖς τῶν ἄλλων ἁμαρτήμασιν ἐπιβάλλων
ἄριστ' ἂν γράψει, καὶ τὰς κακίας παραφυλάξει· χρεῖα
οὖν ἀμφοτέρων καὶ τὸ διεστάναι θάτερον θάτερου χῶλον,
καὶ οὐκ ἀρτίπουν· εἶδομεν γὰρ καὶ κριτικὸν δοκοῦντα,
20 καὶ πολλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς αὐτοῦ συγγράμμασι πταίοντα·
ὡς εἶναι δῆλον, ὡς φύσει τὸ πιθανῶς ἔχειν εἶναι δοκεῖν,
ἀλλ' οὐκ ἐπιστήμην. ⁵² Εἰς τὸ αὐτό. Τοῖς δὲ ἄμ-
φω καὶ πολὺ μᾶλλον. Ἔοικεν αἰνίττεσθαι, ὡς δυνα-
τὸν κατὰ τὰς ἰδέας γράφειν ἢ κρίνειν ἀλλήλων χωρὶς·
25 τοῦτο δ' ἀπεδείχθη τῶν ἀδυνάτων εἶναι· εἰ γὰρ τις μὴ
κατὰ ταύτας γράφοι, οὐδὲ κρίνοι ⁵³ ἂν· καὶ ἡ οὖν ἀν-
τιθέσει ἀντιστροφῇ· καὶ εἰ μὴ κατὰ ταύτας κρίνοι, οὐ-
δὲ γράφοι ἂν. Τίς ἢ τοῦ δοκοῦντος ἀτόπου λύσις; ἡ

49 Par. ἔχουσιν, scr. ἔχουσιν. 50 Par. ἑαυτοῦ: ad marg.
adscriptum: A. ἑαυτοῦ. 51 Cfr. Rubnk. l. l. p. LXXX. 52

Par. ἐπιστήμην. 53 Par. κρίνειν ἂν et paullo post γράφειν ἂν.
scripsi γράφοι et κρίνοι.

πρὸς τὸν τεχνικὸν πίστις· εὐρίσκεται⁵⁴ γὰρ εἰκότως Λογ-
γῖνος, ὡς οἱ φιλολόγοι⁵⁵ δεικνύουσιν, ἄριστος ἐπιμερί-
σαι λόγων ἰδέας, δημιουργῆσαι δὲ τοιοῦτους ἥμιστά, καὶ
Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεὺς καὶ Συρναῖος ὁ Ἀριστείδης
περὶ ἰδεῶν τι καὶ τέχνης γράψαντες, βᾶτα κάρας,⁵⁶ ἢ 5
παροιμία φησί· δημιουργοὶ δὲ λόγων πολλῶν καὶ καλῶν
εἰκότως· ἢ γὰρ πρὸς θάτερον σπουδὴν τε καὶ ἐπιμέλεια
τὸ ἕτερον ὑφαίρουμένη παρευδοκιμεῖ· ὁ μὲν γὰρ Λογγί-
νος περὶ τὸ διδάσκειν μόνον ἐνασχολούμενος καὶ περὶ τὸ
γράφειν τελείας ὑποθέσεις οὐκ ἔχων καιρὸν, τὸ τῆς Ὀμή- 10
ρου πέπονθεν ὄρνιθος, λιμώττουσαν τοὺς νεοττοὺς τρέ-
φειν·⁵⁷ οἱ δὲ τὸ ἀνάπαλιν· οἱ δὲ μηδὲν τούτων ἔχοντες
εἰς τὸ περικόπτεσθαι κατηγορίας ἰσμέν ἄξιοι, τὸ ἕτερον
παρωιδουῦντες, καὶ μάλιστα μὴ διδασκάλους ἔχοντες ἀκρι-
βεῖς καὶ ἀνεπιφθόνους· ἔξεστι γὰρ ἡμῖν⁵⁸ ἀπὸ τε τῶν 15
κριτικῶν βιβλίων ἀπὸ τε τῆς γυμνασίας τοῦ μετρίου ἐπι-
τυγχάνειν, ἐπεὶ μὴ πρὸς ἀληθείας ἀγῶνας καὶ συναγωνι-
στάς ἔχομεν, δι' ὧν τὴν ἄπαιστον ἐμπειρίαν πεφύκα-
μεν κατῆσθαι· διὸ καὶ Ἡράκλειτος ὁ φυσικὸς τὸ διατι-
θηρῶν⁵⁹ ἀνατέμνει κατὰ μέρος τὸ ζῶον ἐρωτώμενος, 20
ἐπεὶ ἔχω τὸν διδάσκοντά με τὴν φύσιν τῶν ὄντων, ἀπ-
εκρίνατο·⁶⁰ τοῦτο λέγων ὅπερ ἐγὼ, ὡς ἐπειδὴ τὸ ἀκρι-
βὲς διδακτὸν οὐκ ἔχομεν, καὶ τοῦ μαθητοῦ μὴ ἀμελῶμεν.

ιδ'. Εἰ⁶¹ μὴ ῥάδιον· ἀντιπίπτον τι λύει· οὐ χρή,
φησί, θαυμάζειν, εἰ μὴ ῥάδιαν ἔχει καὶ τὴν διδασκαλίαν 25
καὶ τὴν μάθησιν· οὐδὲν γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἄπονον καὶ

εται

54 Par. εὐρίσκεσθαι. 55 de hoc libro vide Ruhnk. l. l. p. LXXXX. sqq. Weisk. ad Long. p. 547. 56 Par. βούτα κάρας. correxit Ruhnk. l. l. p. LXXXXI. cfr. interpr. ad Gregor. Cor. p. 125. Schaef. 57 Il. i, 323. 58 Par. ἡμῖν. ad marg. ἡμῖν. 59 In Par. superscriptum: θηρεύων. 60 Par. ἀπεκρίνατε: ad marg. ἀπεκρίνατο. 61 Par. Ἐδὲ μὴ ῥαδ.

αὐτόματον· πόνοι γὰρ, φησί, γεννώσι δόξαν, ὁ μέγας Βασίλειος, καὶ κάματοι προξενούσι στεφάνους, καὶ ⁶² ἀρετῆς ἰδρῶτα θεὸς προπάρουθεν ἔθνηκεν, ἵνα λιχνότεροι γένωνται καθάπερ οἱ ἔρασταί, ἀπὸ διαφάσεώς τινος κάλ-
 5 λει καταστραφθέντες· πάντα γὰρ πόνος τεύχει θνητοῖς, κατ' Ἀρχιλόχον, μελέτη τ' ἀρίστη· εἰ οὖν χάλειπὴ καὶ τῶν θαύλων ἢ κτῆσις, πόσῳ μᾶλλον ὁ ἔντεχνος λόγος, δι' οὗ καὶ τὰς ἐπιφορὰς καὶ τοῦ βίου καὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν ψυχῶν ἑξασκούμεθα καὶ ἰθύνομεν.

- 16 ¹⁶ ιε. Οὐ χρὴ θαναμάζειν. Ἰκανῶς ἐπεξεργασάμενος καὶ παραστήσας τὸ χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον καὶ τοῖς γράφειν αἰρουμένοις καλῶς καὶ τοῖς κρίνειν ἐφιεμένοις, ἀκριβῶς καὶ τοῖς ἀμφοτέρων σπουδάζουσιν, ἐπιδιορθοῦται τὴν κοινὴν δόξαν· καὶ προδιορθοῦνται τὰ μέλλοντα·
 15 τὴν μὲν, ὅτι οὐδὲν ἀγαθὸν ἄπονον, τὰ δὲ ὅτι οὐχ ἀπλῆς καὶ εὐκόλου διδασκαλίας καὶ ἐκθέσεως ὁ περὶ τούτων λόγος ἐστί· γενναίων, ἀντὶ τῶν ὑψηλῶν καὶ πάσης ἀπλῶς ἰδέας αὐτῶν· θανμάζοιμ' ἂν, εἰ ἔστι χρησιμώτερόν τι τοῖς λογικοῖς ἀνθρώποις· τὸ δὲ ἀπλῶς ἢ ἀντὶ τοῦ κα-
 20 θόλου καὶ περὶ πάσης ἰδέας λόγου, ἢ ἀντὶ τοῦ συντόμως εἰπεῖν, καὶ ἔστι τοῦτο ἐπεξεργασία τοῦ χρησίμου, ὥς ἂν εἰ ἔλεγεν, εἰ γὰρ ἐν θνητοῖς τοῦτο μόνον λογικόν, εἰκότως αὐτῷ καὶ ἡ τελειότης τοῦ λόγου πάντων χρηστότερον· ἕκαστον γὰρ, φασί, οἱ φιλόσοφοι, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ
 25 φύσιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ οἰκείου τέλους ἐφίεται, καὶ πρὸς τοῦτο ⁶⁴ ἐπείγεται· σώζει δ' ἕκαστον ἡ τελειότης· εἰ γοῦν καὶ ἀνθρώπου τελειότης ὁ κατ' ἐπιστήμην λόγος, πάντων ἄρα κρεῖττον ἀνθρώποις ἢ περὶ λόγους ἄσκησις.

ις. Μέλλων δὲ ἤδη τοῦ σκοποῦ ἀπάρχεσθαι

τε-

62 Hes. Op. 287. 63 Ruhnck. ad Xen. Mem. II. 1. 20. p. 301. ed. Schneid. emendat: πάντα πόνος τεύχει θνητοῖς μελέτη τε βροτείῃ. vide T. V. p. 441. 64 Par. τούτου scr. τοῦτο.

τελεώτερον δηλονότι· πληρώσας τὸ χρήσιμον καὶ ἀνελὼν λεληθότως τὰς ἐναντίας δόξας καὶ τὸ κατὰ ψι-
λὴν ὑπόνοιαν τοῖς πολλοῖς δοκοῦν, ὅτι οὐ περὶ τῶν ἐνὸς
ἐκάστου τῶν ῥητόρων βούλεται ἐρεῖν ἰδεῶν, καὶ τοῦτο κατὰ
προδιόρθωσιν ἀνελὼν καὶ ἄρσιν, καὶ ὑπόσχεσιν δὲ καὶ 5
θέσιν, τὸν περὶ τῶν ἰδεῶν λόγον προκρίνει, καὶ ἀποροῦ-
σι, διὰ τί τὰ πρὸ τοῦ σκοποῦ κατὰ ἄρσιν λαβὼν τὰ ἐπό-
μυνα κατὰ θέσιν ἐπήγαγε, δεόν πρὸς τὸ ἐναντίον, τὴν
μὲν οικεῖαν προαίρεσιν κατὰ θέσιν ἐκφαίνειν, τὰ δὲ κα-
τὰ ἀντιρρῆσιν· καὶ φασιν, ὅτι διὰ τοὺς πρὸ αὐτοῦ τοῦτο 10
πεποίηκε, κακῶς μεταχειρισάμενος τὸν περὶ ἰδεῶν λόγον·
παρὰ τὴν βουλόμενος, ὅτι τὴν μὲν ἐκείνων φεύγει προ-
αίρεσιν, οἱ μικρὸν ἢ οὐθὲν περὶ τῶν ποιοῦντων φροντί-
σαντες περὶ τὰ ποιηθέντα τὴν σπουδὴν ἀνάλωσαν ἅπα-
σαν, τὰ Πλάτωνος, Δημοσθένους καὶ τῶν ἄλλων· ἐρρέ- 15
θη δὲ καὶ ἄλλη αἰτία, ὅτι τὰ δοκοῦντα τοῖς πολλοῖς ἀνεί-
λεν· ἀλλὰ μήποτε ἡ ἀπορία προετάρθη κακῶς· ταῦτο γὰρ
συμβαίνει· εἴτε γὰρ ἡ ἄρσις προετάρθη, ἡ θέσις κυρία τῆς
ὑποθέσεως, εἴτε ἡ θέσις, ἔδει καὶ τὴν ἀναιρεσιν θεῖναι,
ὥς ἀντιπίπτοντος λύσιν ἔχουσιν· ἔστιν οὖν κατ' ἐμὲ τὸ 20
τοῦ λόγου μηδεμίαν ἀπορίαν δεχόμενον, ἀλλ' ἡ σχημα-
τισμός ἐστι φράσεως, καὶ μόνον, ὥς ἐκ πολλῶν δῆλον,
ἐκβάλλων τὸ περὶ ὃ τέως οὐκ ἔχω εἰπεῖν σκοπόν.

ιζ'. Διελύξεται γάρ· πρὸς τῷ τέλει τῶν ἰδεῶν τοὺς
κατὰ γένος τῶν ῥητόρων χαρακτῆρας διδάσκει. 25

ιη'. Ὅποιόν τι ἐστὶ σεμνότης· προὑπισχνεῖται
τὸν σκοπόν, λέγων ὡς μίαν ἐκάστην ἰδέαν θέλει διδάξαι,
καὶ ἔστιν ἡ μέθοδος εὐκρινείας· ἐπειδὴ δὲ καὶ τοῦτο λύ-
σις ἐστὶν ἀντιπίπτοντος· εἰ γὰρ μὴ τὰς ιδέας βούλει τῶν
ῥητόρων ἐρεῖν, φαίνεται τις ἂν, ὅπερ ἀνήρηκας τοῖς πρὸ σοῦ 30
ἐγκαλῶν, πῶς περὶ αὐτῶν λέγεις ἐν ὑστέρω λέξει; ἀλλὰ
γὰρ δύο προχειρισάμενος πράγματα τὰ ποιοῦντα καὶ τὰ
ποιούμενα, εἰκότως καὶ οἱ περὶ αὐτῶν λόγοι διττοί· ἔφησε

Rhetor. VI.

7

γὰρ περὶ ἰδεῶν εἰπεῖν, καὶ πάλιν οὐκ ἔφησεν· οὐκ ἔφησε
 μὲν εἰπεῖν, ὡς οἱ παλαιότεροι, τοὺς τῶν ῥητόρων τύπους·
 ἔφησε δ' εἰπεῖν αὐτοὺς οὐκ ἀπὸ τῶν ποιουμένων, ἀλλ'
 ἀπὸ τῶν ποιουσῶν ἰδεῶν αὐτῶν καθ' ἑαυτὰς, ὅταν λέγη
 5 περὶ σεμνότητος ¹ καὶ τραχύτητος· περὶ τῶν ποιούντων
 λέγειν ἔχειν δοκεῖ τὸν σκόπον· ὅταν δὲ τοὺς καθ' ἄνδρα,
 περὶ τῶν ποιουμένων· ἀμφοτέρων οὖν χρεῖα, ὅτι μὴ πρὸς
 τὸ θεωρεῖν καὶ κρίνειν μόνον ἢ πραγματεία, ² ἀλλὰ καὶ
 πρὸς τὸ δημιουργεῖν· τὸ μὲν γὰρ πρὸς τὸ τέλειον φέρειν,
 10 τὸ δὲ πρὸς τὸ ποιεῖν τὸ τέλειον, ἐκ τῆς περὶ αὐτὸ ἐπι-
 στήμης τῶν καθόλου.

ιθ'. Ἐπειδὴ δ' ἐκείνων δήπουθεν ἔνεκεν·
 ἐπειδὴ δὲ, φησὶν, ἀποδιδούς, οὐ μόνον εἰς τὸ ποιεῖν, ἀλλὰ
 καὶ εἰς τὸ κρίνειν ἐκάστου τὸν χαρακτῆρα δεόμεθα τῶν ἰδε-
 15 ῶν, τὰ δὲ καθόλου καὶ διανοητὰ χωρὶς αἰσθητῶν παραδει-
 γμάτων γινῶναι ἀδύνατον, ὅπου ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν τοῦ-
 τό ἐστιν ἰδεῖν, ἀνάγκη προχειρισάμενους ἡμᾶς τὸν παρὰ
 πάντας καλῶς καὶ ποικίλως ³ καὶ τῶν καλῶν ἀπάντων
 ἓνα καὶ συμμιγῇ τὸν ἑαυτοῦ μορφωσάμενον λόγον, διὰ
 20 τούτου περὶ ἀπασῶν εἰπεῖν τῶν ἰδεῶν· τὴν αἰτίαν φησὶ
 τῆς Δημοσθένους προκρίσεως· χρησάμενος γὰρ τῷ Δη-
 μοσθενικῷ λόγῳ εἰς παράδειγμα, καθάπερ τινὲ κέντρον
 καὶ διαστήματι, διὰ τούτου τὰς ἰδέας ἀπάσας χαρακτη-
 ρίζει, ἐπακτικῷ λόγῳ καὶ τὰ καθόλου διδάσκων, οὗτος
 25 γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐν τῶν τῆς ποικίλης συμμιξεως τὸ ἀρίστον
 ἔχει, πανταχοῦ τὰ τοῖς λόγοις συμπίπτοντα ἀμαρτήματα
 ἀποφεύγων. Ὅθεν καὶ Ἰάμβλικός φησιν ἐν τῷ περὶ κρί-
 σεως ἀρίστου λόγῳ· δεῖ γὰρ, φησὶ, μήτε τὸ σύντομον
 ἀσαφές εἶναι, μήτε τὸ σαφές ἰδιωτικόν, ⁴ καὶ τὸ μὲν
 30 σεμνὸν μὴ ἄγαν ἐξηλλαγμένον, τὸ δὲ κοινόν ⁵ μὴ εὐκα-

1 Par. σεμνότητα. 2 Par. πραγματία, scripsi πραγματεία. 3
 Par. ποικίλης. marg. ποικίλως. 4 Par. ἰδιωτικόν. marg. ἰδιωτικόν.
 Praecedens σαφές de meo dedi. Cod. ἀσαφές. 5 Par. καινόν.
 marg. κοινόν.

ταφρόνητον· ἔχειν δὲ τινα ἐξαίρετον ὑπεροχὴν· τὸ γὰρ παντελὲς τούτων καὶ συμπληρωμένον τοῖς πολλοῖς κάλλεσι συνθήκην τοῦ λόγου· παρὰ μὲν τοῖς παλαιοῖς Ὅμηρος τε καὶ Πλάτων καὶ Δημοσθένης· καίτοι ὁ Πλάτων ἦττον περὶ τὴν σύνθεσιν, εἰ μὴ ἄρα φαίη τις, ὥς κατὰ 5 τὰ ὑποπίπτοντα πρόσωπα μεταβάλλεται· παρ' ἡμῖν δὲ ὁ Θεολόγος, ὃς πολὺ τοὺς παλαιούς διήνεγκε· καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ πάντων τε καὶ ἐκ τοῦ εἰς τὴν γέννησιν λόγου· νοήματα γὰρ ἔχων ὑπέρσεμνα παρὰ τοὺς ὑψηλοὺς τοσοῦτον τῷ κάλλει καὶ τῷ σαφεῖ καὶ τῷ συντόμῳ καὶ ταῖς ἀπά- 10 σαις τῶν λόγων ἀρεταῖς παρήλασε ὁ Πλάτων, ὅσον καὶ ἡ τούτου Θεολογία ἡ τὴν ἐκείνου· Δημοσθένην τε ὁμοίως παῖδα ἀπέδειξε· τὰ γὰρ αὐτὰ νοήματα ἔχων Πλάτων ἐν ὃ τῷ Τιμαίῳ ἀσύγκριτον τὸ διάφορον· τῶν μὲν γὰρ μόλις ἡ ἐπιβολὴ τοῖς σοφοῖς, καὶ μᾶλλον ἐν τῇ ψυχογονίᾳ προσ- 15 ούσης καὶ ἀηδίας τῷ τοῦ θεωρήματος ξενισμῷ καὶ ναυτίας, εἰ μὴ ἄρα τις εἴη μαθηματικὸς καὶ λόγον ἐπιμοριῶν καὶ ἐπιμερῶν ἐπιστάμενος· τοῦ δὲ πάντα τὰ κάλλιστα καὶ τοῖς πολλοῖς αὐτοῖς ὃ δῆλα· οὕτω γοῦν 20 καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ σοφὸς καὶ σύντομος καὶ ὑψηλὸς καὶ λαμπρὸς. Ζητήσῃς δ' ἂν τις εἰκότως, ἀνθότου Πλάτωνος Δημοσθένην προὔτιμῃσεν ἔχοντος καὶ αὐτοῦ τὸ ἐξαίρετον· ὅτι Πλάτων οὐκ ἐν ζητήμασι πολιτικοῖς, ἐν ἀγωνί, οὐδὲ πρὸς ὕδωρ λαλῶν, οὐδ' ἀκριβὴς τὴν μίξιν καὶ ἀρμονίαν, ὥσπερ καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων εὗρεσιν, οὐδὲ με- 25 τρηταῖς κατεσπονδασμένος ἡμέραις· τριάκοντα γὰρ ἐφείτο τηνικαῦτα ῥήτωρ εἰς σκέψιν, ἐπεὶ καὶ ἑτέρος τις, σπουδάζων ὑπογράψαι τὸν κρείττονα, τὸν ἀριστόν που πάντως εἰς παράδειγμα λήψεται, ὥσπερ τὸν ἀνδρεῖον Ὅμηρος ἐν τῇ διαλέξει Μηριόβου καὶ Ἰδομενέως, καὶ τὸν ἄρι- 30

6 Par. παρήλαβε. marg. παρήλασε. 7 Par. Θεολόγοι marg. Θεολογία. 8 Par. τῶν ἐν τῷ Τιμ. marg. delere iubet τῶν. 9 Lacuna est in Par. ad marg. ζήτει ποῦ.

στον ἡνίοχον καὶ τέχνητήν, καὶ Ξενοφῶν συνετήν βασιλεί-
αν ὑποτυπῶν τὸν Κύρον παραλαμβάνει, καὶ ὁ Θεολόγος
ἀρχιερέα μὲν τὸν Ἀαρών τε καὶ Σαμουήλ, στρατηγὸν δὲ
Μωσέα τε καὶ Ἰησοῦν.

5 κ'. Ἀνάγκη γὰρ τὰ τέμερα καθ' ἕκαστον καὶ
τὸ ὅλον εἶδος· Μέρη τινὲς μὲν φασὶ σεμνότητα, σαφή-
νειαν ¹⁰ καὶ τὰ λοιπὰ· οἱ δὲ τὸ πανηγυρικὸν καὶ συμ-
βουλευτικὸν καὶ δικανικόν· ὅτι δικανικὸς ὁ ¹¹ περὶ στεφά-
νου ὢν πανηγυρικῆς ιδέας ἐστίν, ὡς δῆτα καὶ ὁ συντα-
10 κτήριος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἐκ τῶν ῥηθισσομένων κρίνειν ¹² τὸ
λεγόμενον, οὐ γὰρ διδάσκει, ὡς οὗτος ὁ λόγος τυχὸν δι-
κανικὸς ὢν πανηγυρικῆς ἐστὶν ιδέας, ἢ τίνος τῶν ἄλ-
λων καὶ τὸ ἀνάπαλιν· ἀλλ' εἶδος μὲν τὰς ιδέας λέγειν
ὁμωνύμως οἶμαι, ὡς πᾶν ταῖς στάσεσιν εἴρηται· εἶδη οὖν
15 τὰς ιδέας ἀκουστέον· μέρη δὲ τὰ τούτων στοιχεῖα, ἐννοι-
ας, λέξεις καὶ τὰ λοιπὰ, ἃ καὶ τίθησιν εὐθύς τῇ ἀρχαίᾳ
χρησάμενος ὀνομασίᾳ.

κά. Ὅθεν τε καὶ ἐξ ὧν συνέστηκεν. Ἀκολου-
θῶς τοῖς ἀνωτέρω ῥηθεῖσι καὶ τοῦτ' ἐδέξαντο, ἐκ ποίων
20 εἰδῶν κεκίνητο τῆς ῥητορικῆς. τὸ δ' ἐξ ὧν, ἐκ ποίων
ιδεῶν κέχρηται· τὸ δὲ ποῖον ἡθικὸν ἢ πραγματικὸν ἢ
παθητικόν· ἐμοὶ δὲ ἀκολουθῶς τὸ μὲν ὅθεν τὰς ιδέας
αὐτῶν λέγειν νομίζεται, πόθεν οὗτος ὁ λόγος καὶ ἐκ ποίας
ὠρμήθη ἀρχῆς· τυχὸν ὁ κάλλιστος πολιτικός· τὸ δὲ ἐξ
25 ὧν, ἐκ τίνων· τὸ δὲ ἐκ ποίων, ὅτι κατὰ πρῶτον λόγον
σαφηνείας, γοργότητος καὶ περιβολῆς ἢ κράσις· τὸ μὲν
γὰρ ὅθεν τοπικὸν ὃν δηλοῖ τὸ πόθεν ὀρμώμενος καὶ ἐκ
ποίων πραγμάτων καὶ προσώπων, ὅτι ἀπὸ λαμπράς ἢ
μὴ τοιαύδε ὑποθέσεως· τὸ δὲ ἐκ τίνων, ὅτι ἐκ σαφηνείας
30 ἢ τι τῶν τοιούτων· τὸ δὲ ἐκ ποίων, ὅτι ἐκ τοίων καὶ τοί-
ων τῶν μίξεων· ἢ τὸ ὅθεν, ὅτι ἀπὸ σαφηνείας ἢ μεγέ-

¹⁰ Par. σαφήνιαν.
ιστα. scripsi κρίνειν.

¹¹ Par. ἡ. marg. δ.

¹² Par. κρί-

θους· ἐκ τίνων ἢ ὅτι ἐκ τοῦ μεγέθους· ὁ κάλλιστος τραχύτης τε καὶ περιβολῆς καὶ ἐκ τῶν, ἃν ἐρεῖ πρὸς τῷ τέλει· ἢ ὅτι ἐξ ἐννοίας τοιαύτης, ἐκ μεθόδου λέξεων καὶ οὐ πασῶν· τὸ δὲ ἐκ ποίων, ὅτι ἐκ τῶν ἀναγκαιοτέρων καὶ ἰδίων, καὶ ἐξ ὧν ἐκάστη μᾶλλον χαρακτηρίζεται· ταῦτα 5 γὰρ οἶμαι προσήκοντα τῷ σκοπῷ.

κβ. Καὶ τίς ἡ μίξις αὐτῶν. Εὐρίσκονται γὰρ τῶν ἰδεῶν αἱ μὲν κατὰ τινα μόρια ἀλλήλαις κοινωνοῦσαι, αἱ δὲ οὐ· εἰδοποιεῖται δὲ ἐκάστη καὶ χαρακτηρίζεται ἐκ τῶν ιδιοτήτων, ὥσπερ καὶ ὁ τίς ἄνθρωπος ἐκ τῶν ἰδιῶν ιδιωμάτων, ἀλλ' οὐ τῶν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ κοινού· ἢ πόθεν ἐγένετο ὁ λόγος κάλλιστος· ἐκ τῆς ἀρίστης καὶ τῆς τῶν ἀρίστων μίξεως· ποῖα δὲ ἡ ἀρίστη ¹³ μίξις, καὶ τίνων; ὅτι ἡ ἐκ τοῦ σαφοῦς τύπου καὶ ὧν μετὰ ταῦτα ἐρεῖ· ποῖα δὲ ταῦτα ποιεῖ; ὅτι ἡ σαφήνεια, καὶ ἡδε καὶ ἡδε 15

κγ. Τοτὲ μὲν ποιητικὸς, τοτὲ δὲ οὐ ποιητικός. Ποιητικὸν μὲν γίνεσθαι τὸν λόγον ἀνάγκη, μᾶλλον δὲ δοκεῖν, ἢ ὅταν χωρὶς τραχύτητος καὶ σφοδρότητος καὶ πάθους τινὸς τῆς διανοίας ταρακτικοῦ· ὁ γὰρ τοιοῦτος ἀκαλλῆς καὶ ἄρρυθμος καὶ δύσηχος, ὡς τὸ τοι ²⁰ πονηροῦ πλήρωμα τῆς κακίας ὁ κολαφῶν· ποιητικὸς δὲ ὁ μὲν τοιοῦτος· ἢ ὅτι ποιητικὸν μὲν τὸν μέγεθος ἔχοντα καὶ ἦθος καὶ γλυκύτητα καὶ ἡδονὴν καὶ ἀριστα κεκραμένον, οὐ ποιητικὸν δὲ τὸν τὰ ἐναντία ἔχοντα. Ὁ μὲν γὰρ Ἰσοκρατικὸς ἔρρυθμος ὧν καὶ συγκεκροτημένος ποι- ²⁵ ῆσει ἔοικεν ἄντικρυς, ὁ δὲ Δειναρχικὸς τε καὶ Θουκυδίδειος σκληρὸς ὧν καὶ τραχὺς ἀποκναίει τὴν αἰσθησιν· ἢ ὅτι ποιητικὸς μὲν, ὅταν ἐμφασιν ἔχη ποιητικὸς εἶναι στίχος, τοῖς οἰκείοις τοῖς ποιήμασι ῥυθμοῖς ἐκφερόμενος· τοῦ γὰρ ἀναστάσεως ἡμέρα τὰ κατ' ἀρχὴν κῶλα ἡρωϊκῶς ³⁰ δοκοῦσι συντετάχθαι, δακτυλικά γάρ εἰσιν ἀκατάληκτα· τὸ δὲ λύσωμεν πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, λαμβικόν ἐστιν

13. Par. ἄριστος, scr. ἀρίστη.

Ἰππωνάκτειον ¹⁴ κατὰ τὴν τομὴν ἀκατάληκτον σμετὴν ἔχον καὶ βεβηκυῖαν τὴν βάσιν, καὶ ὅλα σχεδὸν τοιαῦτα κατὰ πᾶν εἶδος μέτρου, ὡς προϊόντες μαθησόμεθα.

- κδ'. Τοτὲ δὲ οὐ ποιητικός· οὐ ποιητικός δέ·
 5 Ὁ ἔχων τὰ μὴ ἐμφαίνοντα ποιητικὴν τομὴν καὶ ῥυθμὸν, ὡς τὰ τε προρρήθεντα καὶ ἔτι ὡς τὰ τοιαῦτα, ὁ ἀόριστος, ὁ ἀπερίληπτος καὶ ἑξῆς, καὶ τὰ κατὰ ἀκμὴν καὶ καταφορὰν πνευματικά, ὅτι λύχνον ἦψε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα καὶ τὴν οἰκίαν ἐσάρωσε καὶ τὰ ὅμοια, οὔτε γὰρ αἱ
 10 πόδες ἐν τοῖς τοιούτοις ποιητικοῖς, ὅτι ἑτερογενεῖς τε καὶ ἀσυνάρτητοι καὶ οὐχ ὁμοταγεῖς τὰς σημασίας, οὔτε ἡ ἔμφασις οὐκ ἐμφαίνουσα· ἐπεὶ δὲ τὰ πλείονα ἀντίγραφα ποιητικὸν ἔχουσι καὶ ὡς ποιητικόν, ἀλλ' οὐ ποιητικόν, οὕτως νοητέον· τὸν μὲν ἐπιτηδευόμενον εἰς ποιητικὴν ἐμ-
 15 φασιν ποιητικὸν εἶναι κριτέον, ὡς ποιητικὸν δὲ τὸν μὴ τοιοῦτον· τὸν μὲν γὰρ ἡ τροπικὴ φράσις καὶ μεταφορικὴ καὶ διθυραμβώδης, τουτέστιν ἱαμβικὴ συνθήκη, ποιεῖ, ὅποια ἡ τοῦ Γοργίου, ὃν πρῶτόν φασιν εἰς τοὺς ποιη-
 20 τικοὺς μετενεγκεῖν τὰ τοιαῦτα λόγους· ὡς ποιητικὸν δὲ τὸν εὐρυθμίας καὶ ἀρμονίας μὲν ὁμαλῆς εἰληχότα ¹⁵ καὶ ἡκριβωμένης συνθέσεως, τὴν δὲ διθυραμβώδη καὶ ποιη-
 25 τικὴν σύνθεσιν ἥκιστα ζηλώσαντα, ὅποια τὰ Ἰσοκράτους, τὸν τὰς παραλλήλους θέσεις τῶν φωνηέντων καὶ τὰ σκληρὰ τῶν συμφώνων, ὡς τὸ σκῆπτρον κρούει καὶ τὸ κράτος καὶ τὰ ὅμοια, ἐκκρούοντα, ὡς τὴν ἀρμονίαν
 30 τῶν ἤχων καὶ τὴν τελειότητα τῶν φθόγγων λυμαιομένας, περιόδω τε καὶ κύκλῳ πειρώμενον τὰ νοήματα περιλαμβάνειν, ¹⁶ ῥυθμοειδῆ πάνυ καὶ οὐ πολὺ ἀπέχοντα ¹⁷ τοῦ ποιητικοῦ τύπου, ὅθεν καὶ πλείστοις ἱάμβους παρ' αὐτῷ καὶ Δημοσθένει ἔστιν εἶρεῖν· οὕτως γὰρ ἂν ποιη-

¹⁴ Par. Ἰππωνάκτειον, scr. Ἰππων. ¹⁵ Par. εἰληφότα καὶ ἡκριβομένης, scr. εἰληχ. καὶ ἡκριβωμ. ¹⁶ in Par. supra λαμβάνειν scriptum λαβεῖν. ¹⁷ Par. ἀπέχον, scr. ἀπέχοντα.

τική μὲν ἢ φράσις, οὐ μὴν ποίημα, καὶ ἑμμελὲς μὲν, οὐ
 μὴν μέλος κατὰ τὸν Διονύσιον· ¹⁸ ἀλλὰ τὴν μὲν Γορ-
 γίου εὐρυθμίαν ¹⁹ δεκτέον, καὶ πειστέον τῷ Διονυσίῳ,
 τὸ δὲ διθυραμβῶδες οὐ· ὑπόψυχρον γάρ· τί δὲ ἐστὶ τοῦ-
 το, προϊόντες εἰσόμεθα, Πλάτωνος διὰ τὰ ὑπερκορῇ πά- 5
 ρισα τούτῳ ἐπιτιμῶντος· ὁμοίως δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ Ἰσο-
 κράτους ἀπορρίπτειν τῷ αὐτῷ λόγῳ· ἄμετρα γὰρ καὶ
 ταῦτα, τὰ δ' ἄλλα κατὰ τὸ ἐγχωροῦν μιμητέον, Δη-
 μοσθένους δὲ περὶ οὐκ ἀποφηνάμενος, ἀλλ' εἰκάσας ὁ
 Διονύσιος· ²⁰ φησὶ γὰρ οἰόμενος Δημοσθένην ἐν τοῖς μά- 10
 λιστα ποιητικῇν ἐκμεμάχθαι φράσιν, καὶ τάχ' ἂν ὑπο-
 πτος δοῖται μακροῖαμβεία διεξελθόν· πλὴν οὕτως ἔχει·
 ἀληθῶς μὲν γὰρ ποιητικῇ συνθήκῃ καὶ ἁρμονίᾳ κέχρη-
 ται κατὰ τοὺς ῥυθμούς, διὸ καὶ Διονύσιος τὸ κατὰ Ἀρι-
 στοκράτους προήμιον παραθεῖς καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦ στε- 15
 φάνου, ἐκ ποιητικῶν αὐτὰ ῥυθμῶν συνεστάναι φησὶ· καὶ
 οὐχ ἐτέρως ἔχει· ὥστε καὶ ἡμεῖς καλῶς ἔφημεν τὰ περὶ
 τοῦ Θεαλόγου διεξιόντες, ὅτι ποιητικὸς μὲν ἐστὶν ὁ λά-
 γος, ὅταν ἐναρμόνιος ἢ τῇ συνθέσει, καὶ τοὺς εὐγενεῖς
 καὶ εὐμεγέθεις πόδας λαμβάνων· οἱ δὲ εἰσι σπονδειοδά- 20
 κτυλοι· ἀνάπαιστος, παῖων ἐπίτριτος, καὶ οὕτως ἂν ἔχοι
 καλῶς, ὡς ἡμεῖς λέγομεν· ἀπὸ τε τοῦ τεχνικοῦ, ἀπὸ τε
 τῆς τῶν ῥητόρων ἐπιστασίας, οἱ ἐπέλαττον τῆς τοῦ Γορ-
 γίου χρωνται καὶ Ἰσοκράτους, καὶ εἰκότως· μιμητικὴ γὰρ
 οὐσα ἢ ῥητορικὴ προσώπων καὶ πραγμάτων, μουσικώτα- 25
 τον συγκαῖσθαι βούλεται τὸν ἑαυτῆς λόγον καὶ διαστη-
 ματικὸν ἔχειν μέλος, καὶ φθόγγον κατὰ λόγον· οὐ μὲν-
 τοι παντάπασι μέλος, ὅτι οὐκ ἀκριβεῖς σῶζει τὰς ἁρμο-
 νίας τὰς μουσικὰς, καὶ τὰ ποιήματα πρὸς λύραν ἄδοντα,
 ἀλλ' ὅσον μικρόν τι παρεκβαίνειν τῶν μουσικῶν· εἰ δὲ 30
 εὐρίσκονται ταύτῃ καὶ πόδες διάφοροι καὶ στίχοι, οὐ κα-

¹⁸ De comp. p. 382. Schaef. cfr. T. V. p. 446. ¹⁹ Par.
 εὐρυθμίας· ²⁰ De comp. p. 378. Schaef.

τὰ τοῦτο διόλου τοιαῦτα καὶ μετὰ φροντίδος δεῖ ἐκφέ-
 ρειν, ὅτι καὶ φορτικὸν καὶ ἀναιδὲς ἐν πολιτικοῖς ῥαψω-
 δεῖν· τὸ δὲ εἶναι τινὰς ὡς γλυκύτητος ποιητικὰς, ἀλλ' οὐ
 πάσας, ψεῦδος· πᾶσαι γὰρ ἀρμόζουσι, καὶ τοῦτο δῆλον
 5 ἐκ τῶν ποιημάτων, ἃ πάσαις πάντα συντιθέμενα ὁρῶν-
 ται· χρώμασι γὰρ ἐοικυῖαι ὥσπερ ἐκείνα παντὶ σώματι
 προσήκουσιν ἀνθρώπων, οὕτω καὶ αὐταὶ τοῖς λόγοις· ἀ-
 πορῆσαι δὲ ἄξιον, πότερον ἅπαν τὸ ὕφος τοῦ λόγου συν-
 τεθεῖσθαι δεῖν ὡς ποιητικόν, ἢ ἐν ἐκάστῳ τῶν μερῶν,
 10 ὃ καὶ μᾶλλον ἡγοῦμαι· ἐκείνως μὲν γὰρ συμβαίνει μονα-
 εῖδῃ γίνεσθαι· οὕτως δὲ κατὰ κῶλον δηλαδὴ καὶ σχῆμα
 καὶ περίοδον ποικίλον καὶ διάφορον, οὐ γὰρ ἐνδέχεται
 μονόσχημον ἅπαντα εἶναι καὶ ἐνὶ μέτρῳ.

κβ. Τοτὲ μὲν πανηγυρικός. Ἦδη διήλθομεν, ὥς
 15 ἐν τῷ τέλει τῶν ἰδιῶν διδάξει, τίνες ἰδέαι τὸν ἀριστον
 πανηγυρικὸν καὶ τοὺς ἄλλους ποιοῦσιν.

κγ. Διὰ τοίνυν τούτου καὶ τῶν²¹ παρὰ τοῦ-
 τῳ. Τούτου διχῶς ἐκφέρεται ἡ γραφή· ἡ μὲν γὰρ ἔχει
 τοῦτο, οἷον διὰ τοίνυν τοῦτο· ἡ δὲ διὰ τούτου γενικῶς.
 20 καὶ ἐννοεῖν διδόασιν ἡ μὲν προτέρα, διὰ γὰρ τὸ γινῶναι
 τοῦτο, τουτέστι τὴν ποικίλην μίξιν καὶ ἀρίστην κρασίῳ
 τοῦ Δημοσθένους καὶ τῶν παρὰ τούτῳ δημιουργηθέντων
 λόγων, λεκτέον ἂν εἴη δήπουθεν καὶ περὶ ἀπασῶν τῶν
 ἰδεῶν, ἢ ἐπειδὴ εἶπε προθυμείσθαι δεῖξαι τὴν φύσιν ἐκά-
 25 στης ἕνεκα τῶν κατ' ἄνδρα εὐδοκιμούντων, τῆς-τούτων
 δεόμεθα διδασκαλίας, ἀνάγκη προχειρισαμένους ἡμᾶς τῶν
 κρείττονα διὰ τούτου καὶ τῶν τούτῳ πεπραγματευμένων
 λόγων τὰς ἰδέας διατυπῶσαι· ἢ διὰ τοῦτο διδάσκω τὰς
 ἰδέας αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς, ἵνα τὰς τε ἰδέας τῶν λόγων
 30 Δημοσθένους γνῶμεν, καὶ τὰς τῶν παρὰ τούτῳ, ταυ-
 ἔστι τὰς τῶν κατ' αὐτὸν ῥητόρων γνῶμεν· ἐπειδὴ γὰρ,
 φησί, προεθίμεθα τὰς ἰδέας αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς θεωρή-

21 Par. τόν.

σαι, διὰ τὸ γινῶναι κατ' ἄνδρα ἕκαστον τῶν ρητέρων, ποίας ἐστὶν ἰδέας, ταύτας δὲ χωρὶς παραδείγματος μαθεῖν ἀδύνατον, διὰ τοῦτο παράδειγμα ἐλάβομεν τὸν Δημοσθένην, κάλλιστα χρησάμενον τῇ μίξει, ἵνα δι' αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ ἰδεῶν καὶ λόγων καὶ τὰς τῶν ἄλλων γινώμεν, 5 καὶ ἔστι τοῦτο αἰτία τοῦ ²² προκριθῆναι τὸν Δημοσθένην.

κς. Ἐπιτιμήσει δὲ μηδεὶς. Ταῦτα προθέμενος καὶ προκαταστήσας τὸν σκοπὸν καὶ τὸ χρήσιμον, λοιπὸν τὴν ἀξίωσιν ποιεῖται μὴ ἐπιτιμηθῆναι, μήτε ἐν τῇ μεθόδῳ, μήτε ἐν τῇ κρίσει· ἐν τῇ μεθόδῳ μὲν, διότι μέθοδον ἔφη παραδοῦναι προηγήσθαι, καθ' ἣν γινώσκμεθα τὰς ἰδέας ἀπάσας ἀλλήλων καχωρισμένας, οὐ τὰς καθ' ἑαυτάς· ἡ δὲ μέθοδός ἐστιν ἡ τὰ ποιοῦντα ταύτας δεικνύουσα· τὰ δὲ ἐστὶν ἔννοιαι, λέξεις καὶ τὰ ἄλλα, ὧν ἐκάστη τὰ ἴδια ἔχουσα ἀπὸ τούτων εἰδοποιεῖται· κρίσει 15 δὲ, διότι ἔκρινε τὸν Δημοσθένην ὡς παρὰ τοὺς ἄλλους κρεῖττον τῇ μίξει καὶ κράσει χρησάμενον, δι' αὐτοῦ καὶ ταύτας καὶ τὰς κατ' ἄνδρα διδάξαι.

κγ. Πρὶν ἅπασιν ὁμιλῆσαι. Διελθεῖν ἂν γινῶναι, ἀκριβῶς ἐπιστῆσαι ταῖς ρηθησομένοις· ἐν οἷς σαφῶς 20 εἴσεται καὶ πρὸς τὰ πρόσωπα καὶ πρὸς τὰ πράγματα καὶ πρὸς τὴν ποιότητα τῶν λόγων οὖσαν τὴν διδασκαλίαν· προπετοὺς γὰρ καὶ ἀπερισχέπτου πρὸ τῆς ἐπιστάσεως ἐπιτιμῶν τοῖς λεχθησομένοις· καὶ ἔστι τρόπος τοῦτο διδασκαλικός, τὸ προεκτίθεσθαι τὰ συντείνοντα πρὸς 25 τὴν ὑπόθεσιν καὶ πάντα προκαθαίρειν τὰ ἀντιπίπτοντα, καὶ οὕτω ταύτην διεξέναι καὶ διδάσκειν, ὃ πάντες ποιοῦσιν οἱ ἐπιστήμονες, καὶ διὰ τοῦτο καὶ προοιμιάζονται, καὶ ἀξιούσι καὶ προεκτίθενται καὶ συνιστῶσι τὰ ὑπὲρ ὧν ἡ ὑπόθεσις καὶ διαβάλλουσι καὶ αὔξουσι καὶ 39

22 Ita scripsi ex conj. Par. καὶ ἔστι τοῦ αἰτιάτου προκριθῆναι.

πάντα τὰ τοιαῦτα ποιούσι πρότερον, ἵνα κατὰ λόγον
καὶ σαφῆς ἢ τῶν πραγμάτων φύσις ἀποδεδειγθεῖσα συμβαίη.

καθ' οὗμαι γὰρ θαυμάσασθαι μᾶλλον. Δύο
ἀναιρετικὴ περιεῖχεν ἡ ἀξιώσεις κῶλα, τὸ μήτε τῇ μεθό-
5 δῳ ἐπιτιμῆσαι, μήτε τῇ κρίσει ἀξιωματικῶς προενεχθεῖ-
σα, ὧν ἐκάστου ἐπάγει τὰς οικείας ἀποδόσεις ἕκαστα
πάντοθεν διευκρινούμενος, ἐφ' οἷς ἀξιοὶ μὴ ἐπιτιμηθῆ-
ναι· καὶ πρῶτον μὲν ἢ πρὸς τὴν μέθοδον· ἡθικῶς καὶ
ἐπεικῶς αὕτη, οἷμαι γὰρ θαυμάσασθαι ἂν εἰκότως ἡμᾶς·
10 εἰ ἀπαθῶς τις ὁμιλήσοι, φησὶ, κατ' ἐξέτασιν καὶ κρίσιν
ἀληθῆ τῇ μεθόδῳ, θαυμάσειεν ἂν εἰκότως ἡμᾶς διὰ τὴν
ἀπλανῆ εὐρεσίν τε καὶ ἔκθεσιν, ἀλλ' οὐ τινος μέμψεως
ἀξιούς νομίσαιε. Τὸ μὲν οὖν εἰκότως ἐπικρίσεως καὶ βε-
βαιώσειώς ἐστι σχῆμα· εἰκότως γὰρ, φησὶν, ἐπαινέσει ἐπὶ
15 τῷ μεγέθει καὶ τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν νοημάτων, τὸ δὲ μᾶλ-
λον συγκριτικόν πρὸς τὸ ἢ τινος μέμψεως ἀποδίδεται,
ἀντὶ τοῦ θαυμάσει μᾶλλον ἢ τινος μέμψεως ἀξιώσει ἡμᾶς,
εἴτα ἑτέρα δριμύτης καθ' ὑπέρθεσιν καὶ ἐπιβολήν,²³

λ. Καὶ τὸ μέγιστον ἐπ' εὐκρινείᾳ· οὐ μόνον
20 γὰρ οὐκ ἐπιτιμῆσει, ἐφ' οἷς μέλλω διεξελθεῖν, ἀλλὰ καὶ
τὸ μέγιστον καὶ πολλοῦ ἄξιον ἐπαίνου ἐπὶ τῇ σαφηνείᾳ
καὶ εὐκρινείᾳ θαυμάσεται ὁ ἀπαθὴς ἐξεταστὴς· εὐκρινεί-
ας γὰρ ὡς ἀληθῶς τὸ σαφῶς ἀποδιδόναι τὰς τέχνας
διακρίναντα καὶ διαχωρίζαντα, καὶ μὴ χύδην καὶ ὡς ἔτυ-
25 χεν, ὥσπερ οἱ πρὸ αὐτοῦ· εὐκρίνειαν δὲ προετίμησε· πρῶ-
τον μὲν, ὅτι αὕτη ζητεῖται ἐν τοῖς λόγοις, εἰ μηδὲν ἔχου-
σιν ἀσαφές καὶ ἄτεχνον· δεύτερον δὲ, ὅτι καὶ τὰς τῶν
ἄλλων συγχύσεις καὶ εἰδῶν καὶ μερῶν καὶ ἰδίων καὶ κοι-
νῶν καὶ μορίων καὶ ὅλων αὕτη διαρθροῖ· τρίτον, ὅτι οὐκ
30 ἔστι λόγος οὔτε νόημα, ἐν οἷς οὐ ζητεῖται· τέταρτον, ὅτι
ἐπαγωγός ἐστι πρὸς τὰς τῶν βιβλίων ἐκμαθήσεις· πέμ-

^{εμ}
23 Par. ἐπιβολήν.

πτον, ὅτι αὐτὴ τὸν τεχνικὸν τοῦτον ζηλωτὸν παρὰ τοὺς ἄλλους ἐποίησε διὰ ταύτης εἰδοποιοῦντα· ἔκτον, ὃ ἥδη εἶπα, ὅτι οὐκ ἐχρήσαντο ταύτῃ οἱ πρὸ αὐτοῦ, καίτοι μύρια τινὰ καὶ σκιάς ἰδεῶν, ἀλλ' οὐκ αὐτὰς καὶ ὅλα προ-
 θέντες· διὰ ταῦτα, φησὶ, πάντων γερῶν ἄξιοι ἡμεῖς, ἀλλ' οὐκ ἐπιτιμήσεως· εἶτα ταῦτα εἰπὼν καὶ μετρίως περιβα-
 λὼν συμπερασματικῶς κατ' εὐκρίνειαν ἐπάγει καὶ τὴν δευ-
 τέραν τὴν περὶ τῆς προκρίσεως ἀπόδοσιν λέγων· ὁ τοί-
 νυν Δημοσθένης· ἦν γὰρ ἀπεριβλήτων οὕτω· ἐπιτιμήσει
 δὲ μηδεὶς μῆτε τῇ μεθόδῳ, πρὶν ἅπαντα διεξέλθῃ, μῆτε τῇ
 περὶ τὸν Δημοσθένην κρίσει, ὅτι Δημοσθένης τότε καὶ
 τότε ἦν· διὰ μέσου δὲ θείς τὴν ἀπόδοσιν καὶ κατασκευ-
 ᾶσας αὐτὴν λέγει τὴν αἰτίαν ἐπιλαμβάνων μετὰ ταῦτα
 τῆς κρίσεως· συμπερασματικὴ δὲ γίνεται ἡ εὐκρίνεια, ὅταν
 τὰ τέλη τῶν φθασάντων ποιῶμεν τῶν μελλόντων ἀρχάς. 15

λβ. Ὁ τοίνυν Δημοσθένης, ἕως, τοῖς οὐκ ἀ-
 πλῶς αὐτὸν μετροῦσιν· Οὐ πρῶτον δεῖ τὴν σύντα-
 ξιν τῶν λέξεων εἰπεῖν, περιβέβληται γὰρ, ἔπειτα τὴν διά-
 γνοιαν· ἔστι δὲ ἡ σύνταξις αὕτη· ἐπειδὴ τὸν διδασκαλικὸν
 προϋπέβαινε τρόπον, καὶ προὔθηκε τὴν τε μέθοδον καὶ 20
 τὴν κρίσιν, ὡς ἔφην, ἐφ' οἷς ἠξίωσε μὴ ἐπιτιμᾶσθαι,
 καὶ εἰπὼν τὴν αἰτίαν ἐπὶ τῇ μεθόδῳ, πρὶν ἅπασαν τὴν
 πραγματείαν διελθεῖν, ἐπὶ τῇ κρίσει νῦν ἀπολογούμενος
 συνιστᾷ, λέγων κατ' ἡν αἰτίαν προὔκρινε Δημοσθένην·
 φησὶ γάρ, ὁ τοίνυν Δημοσθένης, ὅτι περ ἦν κεφάλαιον τῶν 25
 πολιτικῶν λόγων, ἡκριβωκῶς, δηλόν· τοῦτο γὰρ συνεξακού-
 εται· τὸ δὲ ὅτι περ ποτὲ μὲν ἄρθρον σημαίνει τὸ τί
 μύριον ἐφελκόμενον καὶ τὸν περ σύνδεσμον αἰ, καὶ μα-
 κρόν ἂν εἴη, εἰ θείημεν παράδειγμα σαφοῦς ὄντος· ποτὲ
 δὲ τὸ πάνν· διὸ φησιν ὁ Δημοσθένης, ὅπερ ἔστι κεφά- 30
 λαιον κράτιστον καὶ ἄριστον τῶν πολιτικῶν λόγων, ἡκρι-
 βωκῶς ἦν τοῦτο· κεφάλαιον δὲ φησι τὸ συνεκτικώτατον
 καὶ τιμιώτατον καὶ ἄριστον τῶν λόγων· ἢ καὶ οὕτως· ὃ

Δημοσθένης πάνυ ἤν ηκριβωκῶς τὸν ἄριστον τῶν πολιτι-
 κῶν λόγων, εἴτα ταῦτα εἰπὼν, καὶ ὡς ἐξ ὁμολογίας λα-
 βῶν τὴν πίστιν, ἐπάγει, πῶς ἐστὶ δῆλον· καὶ τὸ μὲν γινώ-
 ναι πῶς διὰ πάντων τῶν εἰδῶν διήκει πανταχοῦ ταῖς μί-
 5 ξεσι καὶ τὰ ἐξῆς. Τάχα ἂν οὐ τῶν σφόδρα γίνωτο χα-
 λεπῶν εὑρεῖν τοῖς οὐχ ἀπλῶς αὐτὸν μετιοῦσι· τὸ μὲν οὖν
 ὡς ἀντὶ τοῦ πᾶς εἰληπται· τὸ δὲ ἀπάντων εἰδῶν, δηλο-
 νότι συμβουλευτικοῦ, δικανικοῦ, πανηγυρικοῦ· τὸ δὲ παν-
 ταχοῦ καὶ συμβουλεύων καὶ δικαζόμενος καὶ πανηγυρί-
 10 ζων ἀλλήλοις συμμίγνυσι· τὸ δὲ ταῖς μίξεσι ταῖς τῶν
 ἰδεῶν ἐκάσταις ἐφέλκεται· διδάξει γάρ, τίνες ἐκάστη τῶν
 ἰδεῶν ἰδεῖν προσήκουσιν· ἢ καὶ οὕτως· τὸ μὲν οὖν γινώ-
 ναι, ὅτι διὰ πάντων τῶν εἰδῶν, ²³ * ταυτέστι τῶν ἰδεῶν, λέ-
 γονται γάρ καὶ οὐδετέρως, ἥκει πανταχοῦ ταῖς μίξεσιν
 15 αὐτῶν καὶ τὰ ἐξῆς· ἐν μὲν γὰρ τοῖς Φιλιππηκοῖς τοῖς
 τῆς πραγματικῆς κεφαλαίοις διαιρουμένοις, ἥτις ἐστὶ τοῦ
 συμβουλευτικοῦ, κατηγορεῖ μὲν τῶν προδοτῶν τῷ δικανι-
 κῷ· ἀνέγει δὲ Φίλιππον, ὃ ἐστὶ πανηγυρικόν· ἐν δὲ τῷ
 παραπροσβεΐας δικανικῷ ὄντι πολλὴν Αἰσχίνου καταφο-
 20 ρὰν ποιεῖται· πανηγυρίζει δὲ οὐδέποτε καθ' αὐτὸ χρώ-
 μενος τῷ πανηγυρικῷ· ἀσθενὴς γάρ ἐστὶ καὶ ἀγύμναστος
 τούτου· ἀλλ' ὅταν ὡς κεφάλαιον ἐμπέσῃ αὐτῷ τὸ πανη-
 γυρικόν ἐν τοῖς λόγοις, τῶν ἄλλων τιπὸς ἐχόντων τὴν
 ὑπόθεσιν, τούτοις αὐτὸ συμπλέκει, καθάπερ ἐν τῷ ὑπὲρ
 25 στεφάνου· ὁ γὰρ λόγος παρανόμων ἔχων κατηγορίαν τῷ
 συμβουλευτικῷ διαιρεῖται κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν, ἥτις
 ἐστὶ τοῦ δικανικοῦ· καὶ κατὰ ἀντινομίαν οὐ τελείως τὰς
 στάσεις, ἀλλὰ τοῖς συμπέπτουσι κεφαλαίοις, κατηγορίαν
 δὲ δωροδοκίας καὶ δυσνοίας, καὶ τοῦ ὑπεύθυνον εἶναι
 Δημοσθένην τοῖς νόμοις, δικανικῶς πάλιν κατὰ στοχα-
 30 σμὸν ἀπολογούμενος, τὰς ἑαυτοῦ ²⁴ πράξεις ἐπαίρει, ὅ-
 περ ἐστὶ πανηγυρικοῦ· οὕτω καὶ ὁ Θεολόγος δικανικῶς

23 * Par. ἰδεῶν. scripsi εἰδῶν. 24 Par. ἑμαντοῦ. marg. ἑαυτοῦ.

ἀπολογούμενος, ἐν τῷ συντακτηρίῳ τοῖς τῆς ἀντιστάσεως κεφαλαίοις, ἀλλ' οὐ τοῖς τῆς ἀντιλήψεως, ὡς φλυαροῦσιν τινες, πανηγυρικὴν ἔχει τὴν ἰδέαν· τὰς γὰρ πράξεις τὰς αὐτοῦ διέξεισι, καὶ ἐν τῷ ἀπολογητικῷ τοῖς τοῦ στοχασμοῦ ἀπολογούμενος κεφαλαίοις τὸ γεγονός συνίστη 5 σιν, ὅπερ ἐστὶ πανηγυρικοῦ· καὶ τῷ περὶ τοῦ βαπτίσματος, συμβουλευτικῷ ὄντι, τῷ κατὰ προτροπὴν καὶ τῷ περὶ φιλοπρωχίας συνέπλεξε τὴν μετάλημιν, ἥτις ἐστὶ δικανικὴ· ὡμολόγηται γὰρ ἐν ἀμφοτέροις τὸ πρᾶγμα. Ζητεῖται δὲ ἐν μὲν τῷ ὁ χρόνος, εἰ τήνικαῦτα δεῖ βαπτίζε- 10 σθαι· ἐν δὲ τῷ τὰ πρόσωπα, εἰ καὶ τοὺς λωβοὺς δεῖ ἐλεεῖν, διὰ τὴν ἄλογον δόξαν τὴν τῆς νόσου μετάδοσιν· ἥτις στοχαστικοῦ ²⁵ οὕσα, καὶ τὸ εἰ μεταδίδεται μεταληπτικῶς ἐλύθη κατὰ φυσικὴν καὶ παραδειγματικὴν θεωρίαν, ὡς οὐ μεταδίδωσιν· ἐν δὲ τῷ γενεθλιακῷ πάλιν καὶ 15 τῷ τῶν φώτων πανηγυρικοῖς οὖσι καὶ ἐγκωμίων διαίρεσιν ἔχουσιν, ὅρα, πόση καταφορὰ καὶ τοπικαὶ ἐπιδρομαὶ καὶ ἀντιθέσεις, καὶ λύσεις δικανικαὶ, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς ἐπιγραφῆς, ὃν οἱ ἄμαθεῖς πρὸς Ἰουλιανὸν ²⁶ ἐπιγράφουσι πρὸς Ἑλλήνιον ἔκφωνηθέντα, ὡς ἀπὸ τῶν ἐπῶν ἔγνωμεν ²⁰ συμβουλευτικῶς γὰρ διαιρούμενος τὰς ἐργασίας ἔχει δικανικός· τί δ' ἂν εἴποι τις πρὸς τοὺς καλέσαντας καὶ μὴ ἀπαντήσαντας, ²⁷ ὡς συγγνώμης ὦν, οὐδὲ κεφάλαιον σχεδὸν ἔχει συγγνωμονικόν· οὕτως ἐστὶ νικῶν τῷ συμβουλευτικῷ, καὶ ταῖς ἀρίστοις ἀπανταχοῦ χρώμενος μὲ- 25 ξεσι, ταῖς τὸν ἀκρότατον ἀποτελούσαις πολιτικόν· ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων αὐταρχες, περὶ δὲ τὰ ἐξῆς βαδιούμεθα.

λβ. Τάχα ἂν οὐ τῶν σφόδρα γένοιτο χαλεπῶν. Διστατικῶς ἐπήγαγεν ἀφ' ἑαυτοῦ κρίνων ²⁸ καὶ τὰ τῶν λοιπῶν· οἷονεὶ λέγων ὅτι ὥσπερ ἐγὼ οὐ χαλεπῶς ταυτ' 30

²⁵ Par. στοχαστικόν. marg. στοχαστικοῦ. ²⁶ Par. πρὸς Ἰουλίον. marg. πρὸς Ἰουλιανόν. ²⁷ Par. ἀπατήσαντας. marg. ἀπαντήσαντας. ²⁸ Par. κρίνον. marg. κρίνων.

βραχεία μὲν, μᾶλλον δὲ οὐδὲν, τὸ γὰρ ὀλίγον πρὸς τὸ πᾶν οὐδὲν ἐστὶ.

λζ. Τάχ' ἂν περὶ Δημοσθένους τι διδάσκειεν ἡμᾶς. Εἰρωνεία τὸ σῆμα τῆς ἐννοίας κατὰ βαρύτητα
 5 ἀντὶ τοῦ, οἱ μὴδὲν εἰπόντες, πῶς ἂν διδάξωσιν ἡμᾶς περὶ
 Δημοσθένους, καὶ τῆς τοῦ λόγου αὐτοῦ μίξεως καὶ τῶν
 μερῶν καὶ τῶν μορίων αὐτῶν· τὸ δὲ νῆ Δίτα ὀρκωμοτικόν
 ἐστὶν ἐπιρῥήμα ἐνδιαθέτου λόγου καὶ ἀληθινοῦ, καὶ
 τὸ ἂν δὲ δυναμωτικὸν λέγουσιν οἱ ῥήτορες, ὡς δυναμοῦν
 10 μὲν τὸν λόγον καὶ εὐπρεπῇ ποιοῦν, οὐχ ὑποτακτικῶ¹ δέ,
 ἀλλ' εὐκτικοῖς αἰετὶ συντασσόμενον. Προσέειπεν δὲ καὶ
 τὸ φασὶν, ἀντὶ τοῦ ἐπιστέλλουσιν, ἐξαιρέτως δὲ Διονύ-
 σιος πρὸς τινα, ὅτι τότε καὶ τότε συγγράψας ἀπέστειλα.²

λη. Περὶ μέντοι παντὸς λόγου· οὐδὲν, φησὶ,
 15 περὶ τῶν καθόλου φροντίσαντες, εἴτε ἐν μέτροις, ἐν μέ-
 τροις μὲν, ὡς ἐν τοῖς λυρικοῖς, ἐν ποιήσει δέ, ὡς ἐν τοῖς
 ἐπικοῖς καὶ δραματικοῖς· μέτρα μὲν λέγονται οὐχ οἱ πόδες,
 ἀλλ' αἱ συζυγίαι, καθὼς λέγονται μονόμετρα, δίμετρα,
 καὶ κατὰ πάσας τὰς τῶν τοιούτων διαστολάς, ποιήματα
 20 δὲ τὰ τέλεια ἔχοντα τὸν στίχον διὰ πασῶν αὐτοῦ τῶν συ-
 ζυγιῶν περηνθέντα· καταλογάδην δὲ ὡς ἐν τοῖς πεζοῖς· ἡ
 μὲν γὰρ ποιήσις ἄσχετός ἐστι καὶ οὐ φροντίζονσα ἀνταπο-
 δόσεως ἀριθμοῦ στίχων ἐν ταῖς περιόδοις, ὡς Ὀμηροῦ,
 Ἡσίοδος καὶ οἱ παραπλήσιοι· διὸ καὶ ἐπικοὶ λέγονται,
 25 ὡς ἐπομένως ἔχοντες τὰς περιόδους καὶ τοὺς πόδας ἀλλή-
 λους, ἀλλ' οὐ στροφαῖς καὶ ἀντιστροφαῖς³ δουλεύοντες.
 Τινες δὲ εἰσιν αὐταί, ἐροῦμεν προϊόντες· μέτρα δὲ καὶ
 αὐτοὶ οἱ φῦθμοι λέγονται, τουτέστιν οἱ πόδες, καὶ ἡ
 τούτων αὐτῶν ἐν τοῖς χρόνοις μέτρησις, καὶ αἱ συζυγίαι,
 30 καὶ αἱ τῶν ποδῶν συνθέσεις, αἷς καὶ αὐτὰς ἐροῦμεν· κα-

1 Par. ὑποτάσσειν δὲ ἀλλ' ἐκτικοῖς. corr. margo.

2 Par.

αἷς
 ἀπέστειλα.

3 Par. ἀντιστροφῶς.

ταλογάδην δὲ ὁ πεζὸς λόγος λέγεται, ἥ διὰ τὸ κατὰ λόγον προῖεναι ὁμιλητικὸν καὶ μέλους χωρὶς, ἥ διὰ τὸ κατ' ἐκλογὴν γίνεσθαι τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, δι' ὧν δύνανται νοεῖσθαι τὰ μέλλοντα ῥηθῆναι, ἥ κατὰ συναιρέσιν λογοειδῆ καὶ λογάδην· λόγος γὰρ κυρίως ὁ ἀφηγηματικὸς καὶ καθ' ὁμιλίαν κοινὴν, ⁴ ὃ ὅμοιος ὁ κατὰ συνέπειαν πεζὴν τε καὶ τρυφικὴν προῖων· τούτων πάντων, φησὶ, τὰς ἰδέας ἐκείνοι καταλιπόντες ἀδιδάκτους εἶασαν ἡμᾶς τὸ ὅσον ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἔν τι μεμαθήκαμεν, εἰ μὴ παρήχθη Ἑρμογένης. 10

λβ. Χαλεπὸν μὲν οὖν. Ἐπαναλαμβάνει τὰ εἰρημένα σαφηνίζων διὰ τὴν αὐτῷ γεγεννημένην περιβολήν· μετ' εὐκρινείας δὲ φησι καὶ σαφηνείας, καὶ οὐχ ὥσπερ ἐκείνοι, συγκεχυμένως καὶ ἀσαφῶς.

μ'. Πειρατέον δὲ ὅμως· ἐπιεικὲς τὸ πειρατέον, ¹⁵ ἀντὶ τοῦ δοκιμάσωμεν τὰ καθ' ἣν προεθίμεθα ὁδὸν καὶ σκοπὸν, εἴρηνται δὲ ἀρχαὶ καὶ στοιχεῖα μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν κοσμικῶν στοιχείων.

μά. Αὐτὰ ἕκαστα ἐφ' ἑαυτῶν· ἀντὶ τοῦ ἐν ἑκάστῳ ἐφ' ἑαυτοῦ. ἤρουν τὴν σαφηνείαν χωρὶς καὶ καθ' ²⁰ ἑαυτήν, καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστην μετὰ τῶν ἰδικῶν μορίων αὐτῶν.

μβ. Πόσα τέ ἐστι δεῖξαι. Ὅτι γενικαὶ μὲν τρεῖς, σαφηνεία, μέγεθος, ἡθός, ὧν ἡ μὲν σαφηνείαν ποιεῖ καθαρότης καὶ εὐκρίνεια, τὸ δὲ μέγεθος ἔξ, σεμνότης, τραχύτης, σφοδρότης, λαμπρότης, ἀκμή καὶ περιβολή· τὸ δὲ ἡθός ἐπιεικεία, ἀφέλεια, γλυκύτης, δριμύτης καὶ βαρύτης· ἄτομοι δὲ τρεῖς, κάλλος, γοργότης, δεινότης, ὁμοῦ δὲ πᾶσαι πεντεκαίδεκα.

μγ'. Καὶ ὁποῖα· ὅτι ἡ μὲν σαφηνεία κατὰ τήνδε ³⁰ καὶ τήνδε γίνεται, ἡ δὲ ὑψηλὴ τοιῶσδε, καὶ αἱ ἄλλαι κατὰ τὴν ἑαυτῶν, ὡς διδάξει, φύσιν· διὰ τῶνδε καὶ τῶν-

4 Par. κοινή. scripsi κοινήν.

Rhetor. VI.

δε μορίων, καὶ ὅτι αἱ μὲν τοιῶσδε καὶ τοιῶσδε κραθεῖσαι ποιοῦσι λόγον τὸν ἄριστον, αἱ δὲ τὸν ἥττονα, αἱ δὲ τοὺς ἐφεξῆς ὑποβεβηκότας.

μδ'. Τάχα ἂν περὶ πάντων τῶν λόγων εἰρηκότες εἴημεν. Ὁμολογουμένως, εἰ κατὰ τὴν προκατασκευὴν αὐτῶν καὶ προέκθεσιν ἢ τε κατασκευὴ γένηται καὶ ἡ διδασκαλία, καὶ τῶν παραδειγμάτων ἀληθῆς καὶ βεβαία, ἀλλ' οὐ στοχαστικὴ ἢ δεῖξις ἔσται· τὸ δὲ τάχα εἶπεν ἐπεικῶς καὶ μετριάζων.

10 μέ. Ἡ μὲν οὖν ὑπόθεσις οὕτω μεγάλη. Ἐκ τοῦ Δημοσθένους ἡ χρῆσις τετάρτου λόγου τῶν Φιλίππικων· μέλει γὰρ ἐν τούτῳ περὶ χρημάτων πόρον δεῖξαι προσόντων τοῖς Ἀθηναίοις, ἃ ἐνόμιζον αὐτοὶ μὴ ἔχειν καὶ ὑποσχόμενός φησι θαυμάσειν, πόθεν ἔσται.⁵ „ἡ
15 μὲν οὖν ὑπόθεσις οὕτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἐλεγχον δώσει, κριταὶ δὲ ὑμεῖς ἔσεσθε“, εἰτα λέγει πρῶτον τὸν ἐξαρτισμὸν τῆς δυνάμεως, καὶ εἶθ' οὕτως τὸν πόρον· ἔστι δὲ προκαθηράμενος τὰ ἀντιπίπτοντα, εἰ αὐτὴν εἰσβάλλει τὴν διδασκαλίαν, λοιπὸν οὐκ ἐνδοιάζων οὐδὲ ἀμφιβάλλως λέγων, ἀλλ' ἀξιωματικῶς, ὅπερ ἔστιν ἀνδρὸς ἑαυτῷ⁶ θαρρόντος.

μς'. Εἰ μέλλοι τις ὥς ἐν. ὥς ἐν συντόμῳ καὶ ταῦτα ἤδη ἡμεῖς προξεθέμεθα, τὸ δὲ ἀληθές εἴρηται εἶναι ὑπὸ τὸ ἦθος· ἐρμηνεύσει δὲ τί ἐστι τὸ ἐν, ὅτι ἡ
25 συμπλοκὴ αὐτῶν καὶ ἡ κατάλληλος μίξις, τὸ ὥς ἐν εἶναι καὶ ἓνα λόγον ποιοῦσι καὶ φαίνεσθαι καὶ εἶναι.

μζ'. Αἱ μὲν ἐφ' ἑαυτῶν εἰσιν· ἐφ' ἑαυτῶν εἰσιν αἱ ἄτομοι καὶ καθ' ἑαυτάς, τὸ τε κάλλος καὶ ἡ γοργότης καὶ ἡ δεινότης, αἱ δὲ γένη εἰσὶ καὶ εἶδη, ὥς ἡ σαφ
30 φήνεια καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ ἦθος εἶδη ἔχουσιν ὑφ' ἑαυτάς, ἃ πρὸ μικροῦ δέδεικται.

μη'. Αἱ δὲ κοινωνοῦσιν ἀλλήλαις· κοινωνοῦσι

⁵ Phil. I. p. 44.

⁶ Par. ἑμαυτοῦ. scr. ἑαυτῷ.

μὲν ἀλλήλαις διχῶς, ὅταν τινὲς τῶν ὁμογενῶν ἔχωσέ τι-
να κοινὰ τὰ αὐτὰ, ὡς ἡ καθαρότης καὶ ἡ εὐκρίνεια, κῶ-
λα καὶ λέξεις, συνθήκας καὶ σχήματα καὶ ῥυθμούς· ἡ
δὲ τραχύτης καὶ ἡ σφοδρότης πᾶσι χωρὶς τῶν προσώπων
καὶ τῆς ὀνοματοποιίας, ὅτι ἡ μὲν κατὰ μειζόνων, ἡ τρα- 5
χύτης, ἡ δὲ κατὰ ἐλαττόνων, καὶ ὅτι ἡ σφοδρότης ὀνο-
ματοποιεῖ, ὡς τὸ εἰδωλιανὸς καὶ καυσίταιυρος, καὶ ὅταν
ᾧσιν ἑτερογενεῖς, ὡς ἡ ἀφέλεια κοινωνεῖ τῇ καθαρότητι
κατὰ τε λέξιν καὶ ἄλλα τινά.

μῦθ'. Μέρει δέ τινι, ἢ μέρεσιν ἢ ἐνὶ μόνῳ ἢ 10
πλείοσιν. Ἡ γὰρ τοι ἀκμὴ κοινωνεῖ μὲν ταῖς ἐννοίαις
καὶ ταῖς ἐφοδοῖς τραχύτητι, ⁷ σχήμασι δὲ λαμπρότητι
καὶ περιβολῇ· ἡ γὰρ μακροκωλία κατὰ πεποιθήσιν λαμ-
πρότητος· τὸ δὲ ἐπιτιμητικὸν τραχύτητος· ⁸ οὐ μὴν ἀλ-
λὰ καὶ ἀλλογενεῖς ὡς εἶπον· τὸ γὰρ ἐγὼ θαναμάζω, ὃ πρὸς 15
τοὺς ἐμοὺς πεπόνθατε λόγους, ἀφελείας ἐστὶ κατὰ τὴν
δουρότητα καὶ καθαρότητα· οὕτως καὶ ὁ τοὺς ἀλμειῖς προ-
ελόμενος Ἰησοῦς, καὶ ὅσα κατ' εὐθείαν πτῶσιν. εἰκότως·
εἰ γὰρ ἔοικεν ὁ λόγος ζῶν, εὐδηλον, ὅτι τὰ αὐτοῦ μέρη
κοινωνίαν ἔχουσι καὶ διαφορὰν, τὰς μὲν καθ' ὥς ἡνῶται, 20
ὥσπερ ἡμεῖς καὶ τὰ ζῶα, τῷ ἐμψύχῳ, τῷ αἰσθητικῷ, τῷ
κίνητικῷ· τὰς δὲ καθ' ὥς διήρηται, ὥσπερ τὸ λογικόν,
διόττησιν ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἀλόγων· ἡμεῖς μὲν γὰρ οἷς εἶπον,
κατὰ τε τὴν οὐσίαν καὶ τὰς ποιὰς κράσεις κοινωνοῦμεν
τοῖς ἀψύχοις· κατὰ δὲ ταῦτα καὶ τὸ θρεπτικὸν κοινωνοῦ- 25
μεν τοῖς φνυτοῖς· κατὰ δὲ ταῦτα καὶ τὸ θρεπτικὸν καὶ
τὴν καθ' ὁρμὴν κίνησιν καὶ τοῦ ὁμοίου γεννητικὴν καὶ
τὸ θνητὸν τοῖς ἀλόγοις· κατὰ δὲ τὸ λογικόν καὶ νοερὸν
τοῖς ἀγγέλοις· οὕτω καπὶ τῶν ἰδεῶν, ὡς προϊόντες εὐρή-
σομεν, καὶ τὸ ἐξῆς δῆλον· γένη γὰρ εἰσιν εἰδῶν σαφή- 30
νεα, μέγεθος, ἦθος· αἱ δὲ ὥσπερ κατὰ διαφορὰν τινα

7 Par. τραχύτητα, σχήμασι δὲ λαμπρότητα. 8 Par. τρα-
χύτητα.

τῇ ψυχῇ· ὅταν μὲν γὰρ ἡρεμῇ καὶ ἔστιν ἐν τῇ διανοίᾳ
καθ' ἑαυτήν, οὐδὲν ἀποτελεῖ· κινουμένη δὲ ποιεῖ τι· καὶ
ἢ κίνησις ἢ πρὸς τὸ ποιῆσαι τι καλεῖται μέθοδος, ἧς
φροντὶς τὸ ¹² πῶς ἂν ἐξαγάγῃ τὸ νόημα, ἢ κατὰ ποῖον
5 μέρος λόγου καὶ διὰ ποίας λέξεως· κατ' εὐθείαν, κατὰ
γενικὴν, κατὰ ἐγκλισιν, κατὰ διάθεσιν, πόρρωθεν, ἐγγύ-
θεν ἢ ἄλλως πως· ψυχῆς ἄρα λόγον ἔχει ἔννοια, κινή-
σεως δὲ ἢ μέθοδος, ἢ δὲ λέξις τοῦ σώματος· οὐδὲ γὰρ
δυνατὸν δίχα λέξεως εἰς αἰσθησιν κινεῖσθαι τὴν ἔννοιαν
10 ἐν τῷ σώματι οὖν αἱ μορφαί, ὥστε καὶ ἐν τῇ λέξει τὰ
σχήματα· μόρια δὲ τῷ σώματι διάφορα· καὶ τῆς λέξεως
κῶλα μεγάλα τε καὶ μικρά, ἃ τοῦ μεγέθους εἰσὶ καὶ
τῶν διαστάσεων ἴδια, ἀλλὰ καὶ σύνθεσις ὁμωνύμως ἢ
παρωνύμως καὶ συντήκη, συντίθεται γὰρ τὸ σῶμα τοῖς
15 ἄρθροις, καὶ αἱ λέξεις ἀλλήλαις καὶ τοῖς στοιχείοις, ἢ
βάσις καὶ τοῖς πέρασιν ἀναλογεῖ καὶ τοῖς ἀπαρτισμοῖς τῶν
σωμάτων, ἐξ ὧν ἀμφοῖν ὁ ῥυθμὸς τῷ τοῦ μεγέθους
σχήματι· ἢ γὰρ τραχὺ τὸ σῶμα καὶ ἄνισον, ἢ λείον καὶ
ὁμαλὸν τῇ χειρὶ, ὥσπερ καὶ ὁ λόγος τῇ ἀκοῇ· τὸ δὲ διά-
20 φορον τί; ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν λόγων ἐξ ἀνάγκης ἔλκεται
ὑπὸ τῆς λέξεως ἢ διάνοια· ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς ἥμισυ, κἂν
τινες τῶν φιλοσόφων, ὡς Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεὺς καὶ
ὁ Περγαμηνὸς Γαληνὸς, δούλην ποιῶσι τὴν δέσποιναν
καθελκομένην ὑπὸ τῶν κράσεων καὶ τῶν τοῦ σώματος
23 ἀναγκῶν.

νβ. Τῆς δ' αὖ λέξεως ἐχοίσης πάντως καὶ
αὐτῆς ιδιότητα. Εἴρηται, ὡς ἡ ιδιότης τῶν λέξεων
τὰ σχήματα ἀποτελεῖ· διαφωνοῦσι δὲ περὶ τῶν σχημά-
των οἱ τεχνικοί. οἱ μὲν γὰρ περὶ Ἀλέξανδρον καὶ Δημο-
30 σθένην καὶ ἄλλοι τινὲς βούλονται εἶναι καὶ ἔννοιας σχή-
ματα, καὶ διαφορὰς αὐτῶν καὶ χρήσεις παρατιθέασαι,
καὶ δεικνύουσιν ἰσχυροῖς ἐπιχειρήμασι λέγοντες, ὡς ἐπὶ

12 Par. τοῦ, aut scribendum τὸ, aut ἢ φροντὶς τοῦ.

μὲν τῶν κατ' ἔννοιαν, καὶ ἀμείψης τὴν λέξιν καὶ θήσεις
 ἑτέραν, ἥντινα βούλει, οἷον· πῶς ἂν ὑπὸ τῶν χρηστῶν
 τούτων τὰ πράγματα ἔχη, ¹³ τοῦτο γὰρ εἰρωνεία ὄν, εἰ
 ἀμείψεις τὴν λέξιν, οὐ διαφθείρης τὴν ἔννοιαν· ἐπὶ δὲ
 τῶν κατὰ λέξιν σχημάτων διαφθείρει τὸ πᾶν ἢ ἀνταλ- 5
 λαγὴ τῶν λέξεων, οἷον· πράττεται τι τῶν παρ' ὑμῖν δο-
 κούντων συμφέρειν ¹⁴ τῇ πόλει· ἄφρωνος Αἰσχίνης· ἀν-
 ἐκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἷον οὐκ ἔδει· πάρεστιν Αἰσχίνης·
 ἐν μὲν τοῖς πραττομένοις καλῶς σιγᾶ, ἐν δὲ τοῖς ἀπο-
 τυγχανομένοις κατηγορεῖ, οὐκέτι γὰρ ἀντιστροφὴ μένει, 10
 ἕτερόν τι γεγονὸς, καὶ πάλιν τὸ πολυπίπττον· μὴ με Δη-
 μοσθένει παραδῶτε, μηδὲ διὰ τὰς τούτων κατηγορίας
 στερήσετε τῆς ζωῆς· ἡλλάγη γὰρ ἡ πτώσις καὶ ἀπώλετο
 τὸ σχῆμα ἐπὶ τοῦ δευτέρου κώλου, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 ὁμοίως, καὶ ταύτῃ τῇ δόξῃ πολλοὶ ξυναρέσκονται καὶ τῶν 15
 ἀκριβεστέρων· ὁ δὲ τεχνικός, φασὶ, τῆς λέξεως εἶναι λέ-
 γει τὰ σχήματα μόνον, τυχὸν ἀπὸ τῆς ἐπικρίσεως τοῦτο
 λαβὼν, ὃν ἔκεισε γενόμενοι ἐξετάσομεν· ἀσχημάτιστος
 γὰρ οὐσα, φασὶν, ἡ ἔννοια καθ' ἑαυτὴν εὐρισκομένη
 [κινουμένη]· κινουμένη δὲ διὰ τῆς λέξεως ἡ αὐτὴ μὲν ἐστὶ, 20
 σχηματίζεται δὲ μόνον ἡ λέξις· τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ οἱ
 περιφανεῖς τῶν τεχνικῶν συναινοῦσιν, ὧν ἐστὶ καὶ Λογ-
 γίνος ¹⁵ ὁ φιλόλογος φάσκων· ὅσα σχήματα τῶν ἐννοιῶν
 ὠνόμασται, οἷον προδιόρθωσις, ἀποσιώπησις, παράλειψις
 καὶ τὰ λοιπὰ, οὐ μοι δοκοῦσι δικαίως σχήματα καλεῖ- 25
 σθαι, ἀλλ' ἔννοιαι καὶ λογισμοὶ καὶ ἐνθυμήματα καὶ πι-
 θανότητες καὶ πίστεις γενόμενα, οὕτω μεθοδεύόμενα. καὶ
 ταῦτα μὲν οὗτοι· ἐμοὶ δὲ οὐ ῥάδιον πείθεσθαι· κούφων
 γὰρ τι καὶ ἡλιθίων τὸ καθυπάγεσθαι παντὶ τῷ λέγοντι
 καὶ δόξαις ἄλλως κεναῖς. ¹⁶ Ἀριστοτέλης τέ φησι, καὶ 30

13 Ol. III. p. 35. cfr. T. V. p. 450. 14 Par. συμφέρει. —
 pro cor. p. 294. — v. 11. in Mid. p. 523. 15 Cfr. T. V.
 p. 451. 16 Par. καιναῖς. supra ai scripto ε.

θειότατος λόγος, οὐκοῦν ἢ ἐλέγξομεν ἢ διαιτήσομεν· οὐ
 φθείρεται, φησὶν, ἡ ἔννοια διὰ τῆς λέξεως· οὐ τοῦτο νο-
 μοθετῶν λέγεις· ἐπεὶ, ὥς γε οὐ καλῶς, ἡ πίστις ἐγγύ-
 θεν· πῶς ¹⁷ ὑμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων τὰ πράγματα
 5 ἔχει; νῦν οὖν κατὰ τί ἡ εἰρωνεία; κατὰ τὸ χρηστὸν πάν-
 τως, οὐκοῦν ὅρα εἰ μὴ διαφθαρθήσεται τῇ λέξει καὶ ἡ ἔν-
 νοια· πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν ἐχθίστων τούτων καὶ θεοῖς ἐ-
 χθρῶν ἔχει τὰ πράγματα; ἄρα ταῦτο χλευαζούσης καὶ
 κατειρωνευομένης διανοίας ἐστίν, ἢ δυσφορούσης καὶ τὰ-
 10 ληθὲς λεγαύσης, ἐφ' οἷς ὑπὸ τῶν προδοτῶν πεπόνθασι;
 Καὶ πάλιν μετὰδοτε ¹⁸ ἡμῖν τῆς λαμπρότητος, ἂν γὰρ
 εἴπῃς οὕτω· πῶς μετὰδοτε ἡμῖν τῆς φιλανθρωπίας ταύ-
 τῃς, μὴ κατὰ ἀλαζονείαν καὶ φαρισαϊκὴν κακόνοιαν, ἄρ'
 οὐκ ἐφθαρται ἡ διάνοια; ἐγὼ μὲν οἶμαι· οὐκοῦν καὶ τὰ
 15 τοῦ Λογγίνου κατίδωμεν· εἰ πάθη ψυχῆς τὰ τῆς διανοί-
 ας σχήματα καὶ τῶν νοημάτων αὐτῆς ἀλλοιώσεις, μετα-
 βαλλομένης πρὸς τὰ συμπύκνοντα, σχηματισμοὶ ἂν εἴη-
 σαν, εἰ δὲ σχηματισμοὶ, πῶς οὐ σχήματα; ἔχει ἄρα ἡ
 ἔννοια σχήματα τὰ πάθη τῆς ψυχῆς καὶ τὰς μεταβολὰς,
 20 ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξ ἑκατέρου μέρους ἄνδρες ἔνδοξοι, δεῖ
 διαιτῆσαι ¹⁹ ταῖς δόξαις, ὥς ἑκάτεροι ταῖς ἀντιφάσεσι
 χρῶνται καλῶς λέγοντες καὶ κακῶς κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο,
 ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ αὐτό· κακῶς μὲν, ὅτι οἱ μὲν τὰς με-
 ταβολὰς τῆς ψυχῆς πρὸς τοὺς λόγους ψιλὴν ἔννοιαν λέ-
 25 γουσιν, ἀλλ' οὐ σχῆμα, οἱ δὲ τὴν μέθοδον καὶ τὸ πῶς
 δεῖ ἐξάγειν τὰ νοήματα οὐ σχῆμα, καλῶς δὲ, ὅτι ἑκάτε-
 ροι ἐννοίας λέγουσι ταύτας μεθόδους οὔσας, κινήσεις οὔ-
 σας τῆς ψυχῆς, ταυτέστι τῶν νοημάτων ἐνεργείας, καὶ
 τῷ τρόπῳ διαφέρουσιν· εἰ δὲ εἰσι παρὰ ταύτας ἕτεραι,
 30 καὶ οὐκ ὀκτῶ, ἀλλ' ἑνέα ἔσονται τῶν ἰδεῶν τὰ στοιχεῖα,
 καὶ οὐ τελείαν τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται ὁ τεχνικός· τοῦ-

17 Ol. III. p. 35. 18 Par. μετὰδοτα, marg. μετὰδοτε, 19
 Par. δαιτῆσαι, marg. διαιτῆσαι,

το δὲ παρ' οὐδενὶ δέδοται· ἔτι δὲ καὶ ὁ τεχνικὸς τὴν μέ-
 θοδον διανοίας σχημά τι φησι προῶν, ὅπου τὴν τάξιν
 τῶν στοιχείων ἀπαριθμεῖται· ἔστι μὲν γὰρ, φησὶ, πρῶ-
 τον ἢ ἐννοια, μετὰ ταύτην ἢ λέξις, τρίτον τὸ σχῆμα τῆς
 λέξεως· τὸ δὲ τῆς ἐννοίας, ὅπερ ἦν ἡ μέθοδος, τέταρ- 5
 τον λέγω· ἰδοὺ φανερώς τὸ τῆς ἐννοίας σχῆμα μέθοδον
 εἶπε· καὶ πάλιν περὶ τῆς ἐπικρίσεως, ἣτις προδήλως σχῆ-
 μά ἐστι, μικρόν ὕστερόν που ἔρεϊ, εἴτε οὖν σχῆμα ἢ ἐπί-
 κρισις, εἴτε μέθοδος τῶν καλλωπιζόντων ἐστίν· ὥστε τὰ
 πάθη τῆς ψυχῆς τὰ μετὰ ἐπιστήμης καὶ λόγον γεγόμενα 10
 σχήματα ὄντα μέθοδοι εἰσι καὶ τρόποι τῆς ἐξαγγελίας
 τῶν νοημάτων καὶ οὐδὲν ἕτερον, καὶ τινες διαρρήγγυν-
 ται φιλονεικοῦντες. — Αὐθις εἰς τό· τῆς δ' αὖ λέξεως
 εἴρηται, ὡς ἡ ἰδιότης τῶν λέξεων τὰ σχήματα ποιεῖ, λέ-
 ξεων δὲ ἰδιότης ἡ ποικίλη αὐτῶν μετάθεσις καὶ μετα- 15
 ποίησις καὶ ἐκφώνησις, ἀφ' ὧν τὰ κῶλα γίνονται βρα-
 χέα ἢ μεγάλα, ἢ τινα τοιαῦτα καὶ τὰ λοιπὰ δηλα.

ἡγ'. Ἡ γὰρ παρὰ σύμβεσις καὶ ἀρμονία· νῦν
 μὲν ἰάμβους ἔχουσα, νῦν δὲ τροχαίους, νῦν δὲ ἀμφοτέρα, καὶ
 νῦν μὲν σπονδαῖον, νῦν δὲ δάκτυλον καὶ ἀναμῖξ, καὶ ποτὲ μὲν 20
 καθαρὸς τριχρόνους ἢ τετραχρόνους ἢ πενταχρόνους ἢ
 ἑξαχρόνους ἢ ἑπταχρόνους, ποτὲ δὲ ἀναμῖξ καὶ ἑτερογενεῖς,
 περὶ ὧν ὕστερον ἐροῦμεν, ποιεῖ τὸ τοιόνδε ἀλλὰ μὴ τοι-
 όνδε εἶναι τὸν ῥυθμόν· ἢ δὲ ἀνάπαισις ἐστὶ πούς 20 ἢ
 συζυγία ἢ λέξις, ἐν ἣ τὸ κῶλον πληροῦται, καταλήγουσα 25
 εἰς μακρόν ἢ βραχὺ, καὶ ἢ πεπλήρωται ἢ διάνοια ἐν τῷ
 κῶλῳ ἢ οὐ· ἀλλ' ἔτι ἐκκρεμής ἐστὶ, διαφόρως μὲν λαμ-
 βανομένου καὶ τοῦ κῶλου παρὰ τε μετρικοῖς ποιηταῖς
 τε καὶ ῥήτορσιν, ὡς καὶ ταῖς εὐρέσεσιν εἵπομεν τρανό-
 τερον, καὶ ἐν ταῖς ἐξῆς δὲ περὶ τούτων ἐροῦμεν. 30

ἡδ'. Ἐπειδὴ δὲ ἐστὶν ἴσως ἔτι ἀσαφές. Εἰ-
 κώτως ἐστὶν ἀσαφές, ὅτι κατὰ διάλληλαν δεῖξιν προῆλ-

θον ἐκ τῶν ἀσαφῶν τὰ ἀσαφῇ· ἡ τε γὰρ ἔννοια διὰ
 τῆς μεθόδου καὶ τὰ ἐξῆς διὰ τῶν ἐξῆς, καὶ ἀγνοεῖται καὶ
 τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμα· παράδειγμα λοιπὸν τίθησιν,
 ἵνα γένηται δῆλον τὸ ἀσαφές ἐκ τοῦ σαφοῦς, ὃ τῶν δι-
 5 ἀλλήλων μόνον χρηστὸν εἰς ἀπόδειξιν· τεσσάρων γὰρ οὐ-
 σῶν συζυγιῶν, τῆς μὲν ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς τὸ ἀσαφές δει-
 κνυούσης, οἷον εἰ ἡ ψυχὴ πῦρ καὶ οἱ ἄγγελοι, ἄδηλον
 γὰρ ἐκάτερον, εἰ πῦρ, τῆς τὸ σαφές ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς,
 οἷον εἰ οἱ δαίμονες κολάζονται, σάρκα καὶ ὅστέα ἔχουσι·
 10 τὸ μὲν γὰρ κολάζεσθαι σαφές· τὸ δὲ ἀσαφές καὶ ψευ-
 δές· τῆς τὸ σαφές ἐκ σαφοῦς, οἷον εἰ τὸ ὕδωρ ῥεῖ, καὶ
 ὁ οἶνος ἄρα. ἡ τετάρτη, ὡς εἶπον, ἡ εὐχρηστος, οἷον
 εἰ προνοεῖται ὁ ἀγαθὸς πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
 καὶ ὁ θεὸς τοῦ κόσμου μέχρι τῶν σμικροτάτων· ἀλλὰ
 15 μὴν τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δευτερον ἄρα, διὸ καὶ τὸν σκώ-
 ληκα ἤτοι τὰ γῆς ἔντερα, τυφλὰ ὄντα, ὅστέα ἐποίησε
 μὴ ἔχειν, ἵνα μὴ πίπτοντα συντρίβωνται, οὕτω κἀνταῦ-
 θα προηγουμένως ἐστὶ τὸ κατὰ πρῶτον λόγον καὶ τάξιν
 λέγειν τὸ πρᾶγμα, καὶ μὴ πόρρωθεν, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ τού-
 20 του ἄρχεσθαι· Χριστὸς γεννᾶται· ἀναστάσεως ἡμέρα. Ἀ-
 φήγησις δέ ἐστιν ἡ τῶν νοημάτων διὰ μικρῶν κώλων ἐξ-
 αγγελία ἐφ' ἐκάστης ἐννοίας ἐν τῷ κώλῳ περιγραφομέ-
 νης· ἀναστάσεως ἡμέρα, καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιὰ, καὶ λαμπρυν-
 θῶμεν, καὶ ὁ ἀόρατος, ὁ ἀκατάληπτος, ἡ ἐκ τῆς ἀρχῆς
 25 ἀρχή, τὸ ἐκ τοῦ φωτὸς φῶς· πολλαχῶς δὲ αὕτη γίνεται
 κατὰ πνεῦμα, κατὰ κῶλον, κατὰ κόμμα, κατ' ὄνομα·
 ἐξ ὑποβολῆς, τουτέστιν ἔξωθεν ὑποβάλλειν τῷ ὑποκειμέ-
 νῳ πράγματα, ἢ τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ λόγου περιβολὰς καὶ
 περικοπὰς ὑπερβατῶν, ἢ πως ἐτέρως σχοινοτενῶς ἀντιθε-
 30 τικοῖς σχήμασι, διλημμάτοις, περιόδοις καὶ τοῖς ὁμοίοις.
 Ἄλλ' ἀποροῦσι, διατί πρῶτον μὲν τὴν γλυκύτητα ἔλαβεν
 εἰς παράδειγμα, καὶ οὐκ ἄλλην τινά· ἢ ὅτι, εἰ καὶ ἄλλη
 ἔλαβεν, ἡποροῦμεν ἂν καὶ περὶ αὐτῆς, διατί ταύτην καὶ

οὐκ ἄλλην· ἢ ὅτι αὕτη μᾶλλον ἡμῖν σαφεστέρα ἀπὸ τῶν ποιημάτων μαθοῦσιν, ἢ ὅτι, ἐπειδήπερ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ ταῦτα καταφερόμεθα καὶ τούτοις ἡδόμεθα, διὰ τὴν πρὸς τὸν μῦθον αὐτῆς ²⁴ συγγένειαν, ὡς τὰς ψυχὰς διαχέουσιν, καὶ προκαλοῦσι τοὺς ἐντυγχάνοντας προθυ- 5 μότερον αὐτῆς ἀντιλαμβάνεσθαι διὰ τὸ ἀσφαλὲς τῶν συμφύτων ἡμῖν ἐννοιῶν, ὡς ἐν τῷ περὶ αὐτῆς λόγῳ λελέξεται. Δεύτερον δὲ ἀποροῦσιν, εἰ παράδειγμά ἐστιν ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ καὶ γνωρικὸν ἀγνώστῳ, ὡς ἐν ταῖς εὐρέσεσι καὶ προγυμνάσμασι μεμαθήκαμεν, πῶς μερικὸν 10 ὄν ἐκ τοῦ ζητουμένου ληφθὲν ὡς ὁμολογούμενον ἐτέθη πρὸς ἀπόδειξιν καὶ αὐτὸ ἀμφισβητούμενον ὄν· οὐκοῦν δείγμα ἐστίν, φησὶν, καὶ οὐ παράδειγμα· τὰ γὰρ δείγματα ἐξ αὐτοῦ λαμβάνονται τοῦ ζητουμένου καὶ ἀμφιβάλλονται, τὰ δὲ ἐτέρωθεν καὶ ὁμολόγηται· διὸ καὶ με- 15 τὰ προθέσεως ἐκφέρονται, οἷον ἐπὶ παραδεικνύντα πῶς τὰ ἄδηλα. Φημί τοίνυν ἐγὼ, ὡς γενικὸν ἐστὶ τὸ τοῦ δειγματος ὄνομα· σημαίνει γὰρ καὶ τὸ παράδειγμα καὶ τὸ δείγμα καὶ τὸ ὑπόδειγμα· καὶ τὸ μὲν παράδειγμα ἐκ τῶν γνωριμωτέρων λαμβάνεται εἰς ἐνδειξιν τῶν ἀμφιβαλ- 20 λομένων, οἷον ἴδε τὸν μύρμηκα, ὃ ὀκνηρὸν, καὶ ζήλωσον τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ· δείγμα δὲ τὸ ἐκ τῶν ὑποκειμένων, οἷον σκέψαι πῶς συνέστης, ἄνθρωπε, καὶ θαύμασον τὸν τεχνίτην, ὡς οὐκ οἶδα, φαίη τις ἄν, τὸν τρόπον πῶς σκέψομαι· ὑπόδειγμα δὲ τὸ ἀληθὲς καὶ ἀναντιρρήτον, 25 οἷον ἐὰν γυνὴ γάλα βρῇ, τέτοκεν· ἀδύνατον γὰρ γάλα ἔχουσαν μὴ τεκεῖν· τὰ δὲ παρὰ τὴν φύσιν ἔατεον· ἐπεὶ οὖν τὸ παράδειγμα γενικὸν ἐστίν, σημαίνει καὶ τὸ εἶδος· ὁ γὰρ εἰπὼν οὐσίαν εἶναι τὸν ἄνθρωπον, ἐκ τοῦ γένους αὐτὸν ὠνόμασε· χρώμεθα δὲ τούτοις διττῶς· ἥτοι 30 ὅταν ἀγνοῶμεν τὴν ὀνομασίαν τοῦ εἶδους, ἢ ὅταν κατὰ ποιητικὸν τρόπον καταχρηστικῶς καὶ κατὰ μετὰ-

21 αὐτῆς Par. in contextu omittit: ad marg. αὐτοῖς.
τῆς

ληψιν, ὡς ἐνταῦθα· ἀλλ' οὐ κυρίως· ὡς ὅταν εἰπωμεν τὸ τοῦ χαλκοῦ ἔλασεν πυξίον, ἀπὸ τοῦ πίξου, κατὰ μετάληψιν δὲ τὸν παχὺν χυμὸν καὶ ἀναιρετικὸν ὄξυν καὶ ἀχμαῖον.

- 5 νέ. Μέθοδος δὲ προηγουμένως. Τὸ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἄρχεσθαι, ὡς ὀλίγω πρότερον εἵπομεν τό· Χριστὸς γεννᾶται· τοῦτο δὲ καὶ ἐνδιαθέτου ἐστίν, ὡς λεχθήσεται· ἐξ ὑποβολῆς δὲ τὸ προλέγειν τινὰ καὶ εἶθ' οὕτως εἰσβάλλειν ἐν τῷ πράγματι, ὡς ἐπὶ τῶν ἐπιταφίων
- 10 καὶ τῷ πρώτῳ τῶν στηλιτευτικῶν· ἐν τούτοις γὰρ προδαινώντας τὸν λόγον καὶ ποιήσας μεστὸν ἦλθεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν· γίνεται δὲ ὑποβολή, καὶ ὅταν μὴ κατ' εὐθεΐαν εἰσάγῃ τὸν λόγον, ἀλλὰ προκατασκευάς²² τινὰς προτίθῃσι καὶ προδιοικήσεις καὶ προμαρτυρίας· ὡς τό· ὡς δὲ
- 15 ἐγὼ τινος ἤκουσα ἀνδρός ἱκανοῦ διάνοιαν ἐξετάσαι προφήτου· οὐ ταῦτα οὖν²³ ἐποίει τὸν Ἰωνᾶν φυγαδιαν· ταῦτα πάντα ἐξ ὑποβολῆς εἰσιν, οὐ γὰρ ἀρίστασθαι δεῖ τοῦ προηγουμένου, καὶ ἐπιβάλλειν ἕτερον, ἢ γένος εἶδει, ἢ ἀόριστον ὠρισμένῳ καὶ ὅσα ἐν τῇ περιβολῇ μαθησόμεθα.

- 20 Εἰς τὸ αὐτὸ τοῦ Συριανοῦ καὶ τοῦ Φοιβάμμωνος.

Ὡς ὁ Δημοσθένης ἐν πολλοῖς τῶν ἰδιωτικῶν, ἀπ' αὐτῶν ψιλῶν ἀρχόμενος τῶν πραγμάτων, καὶ ἐν τῷ κατὰ Σπουδίου· κ. τ. λ. Vol. V. p. 452. v. 11. — p. 453. v. 8.

- 25 νς· Ἡ ἐτέρως πως. ἤγουν σχοινοτενῶς ἢ ἀντιθετικοῖς σχήμασιν ἢ διλημμάτοις ἢ περιόδοις ἢ τοῖς ὁμοίοις.
- νς. Λέξεις δὲ ἡ δι' ἐπιθέτων. Τὰ ἐπίθετα τριχῶς λαμβάνονται· ἀπὸ ψυχῆς, ὡς πρᾶος, σώφρων· ἀπὸ σώματος, ὡς ταχύς, βραδύς· ἀπὸ τῶν ἐκτός, ὡς πλούσιος, πένης· ὡς ὁ θεολόγος, ὁ μὲν οὖν ἄγων πολὺς, ἢ
- 30 δὲ παράταξις ἀσθενής, οὐκ ἔχουσα τὸν προαγωνιστὴν καὶ γενναῖον ἐν δυνάμει λόγου καὶ πνεύματος· μετὰ γὰρ τὰς

22 Par. προκατασκευάσας. scr. προκατασκευάς. 23 Par. ἦν.

τροπὰς ἐπίθεται τὸ προαγωνιστὴν καὶ γενναῖον, ἀντὶ τοῦ τὸν μέγαν Βασίλειον· οὐχ ὡς μὴ ἔχοντα δὲ δύναμιν λόγου καὶ πνεύματος ταῦτά φησιν, ἀλλ' ὡς μὴ ὄντος ἔτι πρεσβυτέρου· τοῖς γὰρ ἐπισκόποις μόνοις ἐφεῖτο ²⁴ διδάσκειν καὶ δογματίζειν· καὶ πάλιν ὁ θαυμάσιος καὶ 5 τῶν εὖ γεγονότων καὶ τὴν δόξαν ὑπέρλαμπρος, καὶ ὁ μέγας καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀπλῶς ἀντίθετόν ἐστι τὸ ἀντὶ τοῦ κυρίου λεγόμενον· λέγονται δὲ ἀντ' αὐτοῦ καὶ τὰ ἐθνικὰ καὶ τὰ πατρωνυμικά· αἱ δὲ δριμεῖαι, εἶδη εἰσὶ τῶν τροπικῶν, αἱ μὲν κατὰ ἀντίφρασιν λεγόμεναι, ὡς ¹⁰ τὸ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀνδρομάχῃ πρὸς Ἑρμιόνην ῥηθὲν. ²⁵

Μὴ τὴν τεκοῦσαν τῇ φιλανδρίᾳ, γύναι,

Ζήτει παρελθεῖν.

Τοῦτο γὰρ ἀντὶ τῆς μοιχείας εἴρηται, αἱ δὲ κατὰ μετα- ¹⁵ φοράν, ὡς ἂν τις εἴπῃ ²⁶ φιλανθρωποὺς τοὺς κύνας διὰ τὴν πρὸς ἀνθρώπους συνήθειαν· εἶπε δὲ τις καὶ τὸν χαλινὸν ἱππόδαμον, καὶ ὡς ὁ θεολόγος, ἔπειτ' αὖτις ὑπεισ-
 ῆει ἔλεος, τὸ γὰρ ἐπείσῃ ἐπὶ ζώου λέγεται· τὸ δὲ ἔλεος καὶ αὐτὸ ἐπίθετόν ἐστι ῥηθὲν, ἢ ἀντὶ τῆς λύπης, ἢ ἀν- ²⁰ τὶ τοῦ πόθου ἢ τοῦ λογισμοῦ· καὶ τὸ ὅτι μὴ τάχιον ἐκλήθησαν ἐδυσχέρανιν· τοῦτο γὰρ ἐπ' ἀνθρώπων ἐφ' ἑτερον τραπομένων κυρίως· δριμεῖα γὰρ λέξις ἐστὶν ἡ κυ-
 ρίως μὲν ἄλλου τινὸς οὔσα, οὐ κυρίως δὲ μετατιθεμένη καὶ ἐπ' ἄλλου· γίνεται δὲ ἡ μετάθεσις καὶ κατὰ μετά- ²⁵ ληψιν, ὡς τὸ ὑπὲρ ὧν καὶ ὑφ' ὧν πολεμουμένα, τὸ γὰρ πολεμουμένα ἀντὶ τοῦ φθονούμεθα εἴρηται· δριμὺ δὲ ὃν ἤττονα ἢ οὐδὲν ἔχει τὴν ἡδονήν, καὶ ἔστιν εἶδος σέμνου λόγου τὸ φορτικὸν ἀποκρουσμένου. Ταῦτα οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα μεταφορικὰ ὄντα λεῖα εἰσιν· ἀλλ' οὐ ³⁰ τραχέα. ²⁷

²⁴ Par. ἐφεῖ τῶν. scripsi ἐφεῖτο. ²⁵ Androm. 227. ²⁶ Xen. Venat. III. 9. ²⁷ Sequitur: Συριανοῦ καὶ Φοιβάμωνος

- νθ'. Καὶ τῆς ποιητικῆς ἡ μὴ διηρημένη.
 Διχῶς ἡ γραφή διηρημένη καὶ διηρημένη· διηρημένη μὲν
 κατὰ μῆρ' ἑκάη, καὶ διὰ τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν,
 καὶ ὁ γὰρ μοι μακαριώτατος· ὅμοια καὶ τὰ τοιαῦτα·
 5 βοόωσα, θεάων, Πηληϊάδεω, ἃ καὶ μᾶλλον γλυκύτητα
 πρῶτοι· καὶ μήποτε ἄρα διὰ τοῦτο διηρημένη θίλει εἶ-
 ναι ἡ γραφή, ὅτι καὶ τὰ δύο τὰ προτεθέντα ἤδη γλυ-
 κύτητα ποιοῦσιν· αἱ δὲ διηρημέναι οὐ, καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ
 τῶν Ἰωνῶν, οἱ πάντες ἡδῆς· εἰσι διηρημέναις χρώμενοι λέ-
 10 ξειν, ὡς καὶ Ἡρόδοτος Γωβρύνειω, Ἀστυάγειω, ὃν προ-
 ῶν σημειοῦται· διηρημέναι δὲ εἰσιν αἱ ἔχουσαι μέγεθος,
 αἱ εἰσι τῆς σεμνότητος, οὐ ποιοῦσαι γλυκύτητα, ὡς τὸ
 ἐργοδότας καὶ τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς πλινθείας ἐλευθερού-
 μεθα· ἀλλὰ μήποτε καὶ ταῦτα οὐκ ἀληθῆ τὸ τούτοις
 15 πᾶσι χρωμένους τοὺς ποιητάς· ἐν τοῖς μυθικοῖς οὐδὲν
 ἥττον γλυκεῖς εἰσιν, ὥστε κατ' ἐμὲ διηρημένην λέγει τὴν
 κεληνήδιαν καὶ συγκρουούσαν τὰ φωνήεντα, ὥσπερ τὸ Ἰό-
 λαος καὶ Ἰοκάστη καὶ ἡεροειδέα, καὶ ἐτι τὰς ἀναπεπετα-
 σμένας 27. κατὰ τὴν σύνθεσιν καὶ χασμωδούσας· οἷον
 20 ἐγὼ ἔπαθον τοῦτο, ὃ ἄνδρες, καὶ ἤκουσα ὃ ἐβουλόμην·
 πλατεῖα δὲ λέγεται ἡ διὰ τοῦ η καὶ τοῦ ω καὶ τοῦ α·
 ὡς τὰ· εἰρήνη 28 φίλη, οὐσα σεμνή, καὶ ἀναστάσεως ἡ-
 μέρα, αἱ ἀνοίκειαι γλυκύτητες, ἡ μᾶλλον φιλεῖ ταῖς θέ-
 σει μακρᾷς ἡδεσθαι, πλὴν ἐστὶ καὶ διὰ τῶν πλατεῶν
 25 γλυκύτης, φαῖη τις ἂν, ὡς ἡ βασίλισσα τῶν ὠρῶν τῇ
 βασιλίδι τῶν ἡμερῶν· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα κάλλους εἰσιν ἡ
 γλυκύτητος, εἰ καὶ δοκοῦσι διὰ τὴν συγγένειαν παρεοι-
 κυῖαι· γλυκύτης γὰρ συγγενὴς κάλλει τῷ εἶναι ἄμφω
 ἡδέα.
 30 ξ'. Αἴ τε τῆς καθαρότητος ἅπασαι. Καθαραὶ
 λέξεις ἅπασαι τῶν ἁγίων, ἡ Χρυσοστομικὴ δὲ μάλιστα·

οὐδὲν γὰρ ὅλως ἔχουσιν αὐται βαθὺ οὐδὲ περινενο-
μένον.

ξά. Σχήματα κατ' ὀρθότητα· τὰ ἀπὸ εὐθείας
ἀρχόμενα ἢ ὀνόματα ἢ ἀντωνυμιαί ἢ μετοχῆς ἢ προσ-
ώπου ἢ ἐνεστώτος χρόνου. 5

ξβ. Χωρὶς ἐπεμβολῆς. Ἐπεμβολή δὲ τὸ μεταξὺ
τῆς ἀκολουθίας ἐπεμβάλλειν ἔξωθέν τι· ὡς τὸ καὶ γὰρ
ἐφιλοτιμεῖτο.

ξγ. Κῶλα δέ· ἔστι μὲν ἱκανῶς ἀναγκαῖος ὁ περὶ
κόμματος ²⁹ λόγος καὶ κώλου καὶ περιόδου διὰ τὸ τοῖς 10
λεγομένοις δύνασθαι παρακολουθεῖν, ὥστ' ἀνάγκη βρα-
χεὰ κἀνταῦθα περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, εἰ καὶ ἐν ταῖς εὐρέσε-
σιν οἰκειότατα εἴρηται. Κῶλον τοίνυν καὶ κόμμα καὶ
στίχος παρὰ μὲν τοῖς ῥυθμικοῖς τῷ μέτρῳ τῆς ποσότη-
τος ὠρίζεται· στίχος γὰρ λέγεται τὸ ἀπὸ ἑξ συνεστηκός 15
συζυγιῶν· εἰ τρισύλλαβος εἴη ὁ πούς ὁ τὸ μέτρον καὶ
τὸν στίχον ποδίζων. ἐπέλαττον δὲ τριῶν, εἰ δισύλλαβοι
εἴησαν οἱ πόδες, ὡς ἐπὶ ἱαμβικοῦ καὶ τροχαϊκοῦ καὶ ἰω-
νικοῦ καὶ χοριαμβικοῦ καὶ τῶν ἄλλων χωρὶς τοῦ ἐπικοῦ,
καὶ τοῦ αἰολικοῦ καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῶν· ἐφ' ἑξ μὲν, τὸν 20
δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας, καὶ τὰ ἑξῆς· ἀπὸ πέν-
τε μέχρι τοῦ ὠκτὺς· ἀπὸ τεσσάρων δὲ μέχρι τοῦ πόδας·
ἀπὸ τριῶν δὲ, τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη· ἐπὶ δὲ
ἱαμβικοῦ, ὡς τὸ καθαρὸν τρίμετρον· τὸ δὲ ἔλαττον τῶν
τριῶν, εἰ μὲν τελείας ἔχει τὰς συζυγίας, κῶλον λέγεται, 25
ὡς τὸ ἡρῶν· αὐτοὺς δὲ ἐστίν· εἰ δὲ μὴ κόμμα, οὐκέτι
μονόμετρον, τὸ γὰρ δακτυλικὸν μονόμετρον οὐκ ἔχει·
ὥστ' ἐπειδὴ ποιητὰς οἱ ῥήτορες μιμοῦνται κῶλον λέ-
γουσι τὸ ἀπὸ ἐννέα συλλαβῶν ὃν μέχρι τῶν ἑπτακαίδε-
κα· τὸ δὲ πλεον σχοινοτενὲς ὠνόμασται· κόμμα δὲ τὰ 30
ἀπὸ μιᾶς μέχρι τῶν ὀκτώ· στίχους δὲ κοινῶς οὗτοι κα-
λοῦσιν ἅπαντες, εἰ μόνον ἀπαρτίζοιεν ἔννοιαν· ὡς τὸ ἦτ-

29 Par. κόμματα.

· τημαι· τὸ μὲν οὖν ἀπλῶς κόμμα δυοὶ λέξεσι περιγράφεται ἢ τρισὶν, ἢ συλλαβαῖς, ὡς τό· τί φῆς; εἴτα τέλευον κόμμα ἐπρωδῶ μετρούμενον κατὰ ῥήτορας καὶ τὰς συλλαβὰς, οὐ μέντοι κατὰ τὴν ἀκριβείαν τῶν ποδῶν οὕτω ταῦτα ἔδοξεν· ἔχει γοῦν ὁ ἐπρωδὸς ὁ ἀκατάληκτος συλλαβὰς ὀκτώ· διήκει δὲ καὶ μέχρι τοῦ τριμέτρου τοῖς λυρικοῖς ἰωνικοῦ καταληκτικοῦ· καὶ ἔστι τροχαϊκὸν καθαρὸν, ἢ καὶ ἐπίμικτον λάμβοις, ὡς τό·

Δάος ³⁰ ἤλυθε τί ποι' ἀγγέλλων ἄρα·

10 τοῦτο· τοῦ πρώτου, τοῦ δευτέρου·

Τίς σὰς παρήειρε ³¹ φρένας,

αἷς πρὶν γ' ἔσχες; καὶ τὰ τοιαῦτα· λέγεται καὶ στροφή καὶ ἀντίστροφος· στροφή μὲν ὁ μείζων, ἀντίστροφος δὲ ὁ ἐλάσσων· ὠνομάσθησαν δὲ ἐπρωδοὶ μὲν ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῷ τέλει ἐπάδεδσθαι τῷ μέλει· προφδοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ προάδεδσθαι, μεσφδοὶ ἀπὸ τοῦ μέσοι ἄδεδσθαι· καὶ στροφή μὲν, ὅτε πρὸς ἑαυτοὺς ἀντανακλῶνται οἱ στίχοι, ὅθεν καὶ ἀντανακλώμενοι λέγονται εἰς ἑαυτοὺς στρέφοντες καὶ ἀντιστρέφοντες τοὺς διαλεγόμενους, ἢ ὅτι περὶ βωμοὺς ³² ἄδονται, ἢ ὅτι ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δύσιν τοῦ χοροῦ κινήσις στροφή ὠνόμασται παρὰ τὸ συστρέφεσθαι τὸν χορόν· ἢ δὲ ἐναντία ἀντίστροφος, καὶ ἢ μὲν στάσις ἐπρωδοὺς ἄδει τελείους· ἢ δὲ περικύκλησις περιόδον, ἥτις ἐστὶ τοῦ τελειοτέρου μέλους ἀπηρτισμένη σύννοδος, ὡς ὁ

25 Ἀνακρέων·

Γουνούμαι σ', ³² ἐλαφηβόλε;

Ξανθὴ καὶ Διός, ἀγρίων

Δι-

³⁰ Cfr. T. VII. p. 4. v. 10. Hesych. δάος, ἀγγάριος· δούλου ὄνομά τι, εἰ καὶ ἐλεύθερος, καὶ εἰς κωμῶδιαν εἰσαγόμενος.

³¹ Par. παρήγει. scripsi παρήειρε auctore Demetrio Phal. de Eloc. V. Archilochi Fragm. LXXXIV. ed. Gaisf. ³² Anacr. LVII. Par. γουνούμαι σι. et v. sq. καὶ δός.

Δίεσποιν', Ἀρτεμι, θηρῶν·

Ἴκου νῦν ἐπὶ Ἀθηαίου

Δίησι· θρασυκαρδίων.

Τοῦτο στροφὴ· εἶτα ἡ ἀντιστροφὴ πρὸς τὸ εἶδωλον·

Οὐ γὰρ ἐς ἀνημέρους

5

Ποιμαίνεις πολιήτας.

Ἀθηαῖος ³³ δὲ ὄνομα ποταμοῦ Μαγνησίας· ἔστι καὶ ἄλλο εἶδος στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς κατὰ περίοδον· γράφουσι γὰρ τὴν μὲν στροφὴν ³⁴ ἢ διὰ δύο στίχων ἢ τριῶν ἢ ὁπόσῃ βούλεται ὁ ποιητὴς ἔχουσιν τοὺς στίχους 10 διάφορα μέτρα, τὸν μὲν πρῶτον τυχὸν τροχαῖον, τὸν δεῦτερον λαμβικόν, καὶ τὸν τρίτον ἄλλον τινά. εἶτα τὴν ἀντιστροφὴν ἐπάγουσιν ἔχουσιν τὸν πρῶτον στίχον ὅμοιον τῷ τελευταίῳ τῆς στροφῆς· τὸν δεύτερον τῷ πρὸ τοῦ τελευταίου· τὸν τρίτον τῷ μετὰ τοῦτον τρίτῳ, ἕως ὅλων, 15 ὡς συμβαίνειν τοὺς μέσους τῶν δύο τῆς τε στροφῆς καὶ τοὺς ἄκρους ἀλλήλοις ἀντιστρέφειν κατὰ τὴν πλοκὴν καὶ τὴν κατάληξιν· εἰρήσεται δὲ καὶ παραδείγματα ἐν οἷς δεῖ εἰδεῖν δ' ἂν ὡς πολλαχῶς ὁ ἐπιφθός· σημαίνει γὰρ καὶ τετράμετρον καὶ πεντάμετρον καὶ μέχρι τοῦ μονομέτρου 20 καὶ πᾶν εἶδος μέτρου χωρὶς τοῦ δακτυλικοῦ, ὃ μονόμετρον οὐκ ἔχει, τοῦ κατὰ σχέσιν γενομένου. Περὶ δὲ καταλήξεως αὐτίκα ἐροῦμεν καὶ μέτρου· ταῦτα, ὡς εἶπον, οἱ ῥήτορες μιμοῦνται, πλὴν τῆς ἀκριβείας τῶν ποδῶν καὶ τῶν τομῶν καὶ σχετικὰς προτάσεις καὶ ἀποδόσεις ἐργάζονται οὐδὲν ἥττον πανταχοῦ, ἐξαιρέτως δὲ ἐν τῷ κάλλει· τὰ τετράγωνα τῶν σχημάτων καὶ τὰ χιαστὰ καὶ αἱ ἀντιστροφαὶ καὶ αἱ κατὰ συζυγίαν ἐπαναλήψεις, καὶ τὰ τοιουτότροπα κατὰ σχέσιν εἰσὶν ὥσπερ βιαίως πως ἐπαγόμενα, τὰς μὲν προτάσεις ταῖς ἀποδόσεσι, καὶ ταύτας 30 ἐκείναις, ἃ μὴ γινόμενα φανῶν τὸν ῥήτορα καὶ ἄτονον ἐλέγχουσιν· ἐφ' οἷς οὐκ ὄνταποδίδονται· τὸ γὰρ οὐ μᾶλ-

³³ Supra ἡ. in Par. scriptum est ἡ. ³⁴ Par. τροφὴν.
Rethor. VI.

λον τιμῶντες, καὶ τοσοῦτον ὑπερβάλλοντες ἀνοία, καὶ τοὺς λόγῳ λαμπροὺς, καὶ τὰ παραπλήσια τοιαῦτά ἐστιν ἀλλ' ἐπανίωμεν, ὅθεν ἐξέβημεν.

ξδ'. Οὐ μὴν ἦγε πάντη διεστηκυῖα· ἡ καταχό-
 5 ρως χασμωδοῦσα· πρόσεχε ὥς οὐδὲ τοῦτό ἐστι τὸ διηρη-
 μένον ὥς προῦπεθέμεθα, ἀλλ' ἡ τὸ κατὰ ὑπερβιβα-
 σμόν, ὥς τὸ ὁ γάρ μοι μακαριώτατος·³⁵ ἡ τὸ ὕψος ἔχον
 καὶ μέγεθος, ὥς αἱ πλατεῖαι καὶ κατὰ σεμνότητα τρο-
 10 πικαί, καὶ αἱ πολλὰ σύμφωνα ἔχουσai καὶ τραχέα, ὥς
 τὸ ρπ, τσ, σκηπτός,³⁶ Πέλοψ, ἀταρπός, ῥάβδος, ἔμαρπτε
 καὶ τὰ ὅμοια· κατὰ δὲ τὰς βάσεις τὰς τῶν κώλων καταλή-
 ξεις· εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν χορευόντων καὶ τοῦ βαίνειν τοὺς
 πόδας· ἡς ὁρισμός· βάσις ἐστὶν ἄρσεως καὶ θέσεως ποδῶν
 σημεῖωσις· ἡ μὲν οὖν ἄρσις αἶρει καὶ ὑψοῖ τοὺς πόδας,
 15 ἡ δὲ κάτω τίθησι· διὸ βάσις λέγεται λόγου ἡ κατάληξις
 καὶ ἡ στάσις τοῦ κώλου, ὥσπερ ποδός τινος ἀνάπαισις
 εἰς γῆν· δεῖ γάρ, φησί, τῆς γλυκύτητος τὴν βάσιν εἰς
 δάκτυλον καταλήγειν ἢ ἀνάπαιστον· εἰς δάκτυλον μὲν ὥς·
 ἐστὶ τι μύθῳ φυτόν· ἀνάπαιστος δὲ, ὁ χαλκοῦς ὄφης
 20 κρεμάται μὲν κατὰ τῶν δακνόντων ὄφειν.

ξε'. Ἡ βεβηκυῖα· τὸ δὲ βεβηκυῖα διττόν· τὸ
 μὲν ὅταν εἰς μακρὰς λέξεις ἢ συλλαβὰς καταλήγη, τὸ
 δὲ ὅταν ἀπαρτίζηται ἡ ἔννοια· καὶ οὐκ ἐστὶν ἐκκρε-
 μής· ἀμφοτέρω γὰρ ἀρμόδια τῇ γλυκύτητι·³⁷ οἶον
 25 ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ τὰ ἐξῆς· κοινὰ γὰρ, τὰ τοι-
 αῦτα καὶ τῇ γλυκύτητι καὶ τῇ σεμνότητι· ὀνυμὸς δὲ
 ἐστὶν ἐμμέλεια λέξεως πρὸς τοῖς εἰρημένοις ὑπὸ λέξεως
 ἢ κινήσεως· λέξεως μὲν τῆς ἀπλῶς ἐνάρθρου, κινήσεως
 δὲ τῆς ἐμμελοῦς κατὰ τινὰ τάξιν ἔχων ὠρισμένους λό-
 30 γους ἢ χρόνων τάξεις· χρόνος δὲ ἐστὶ μῶριον ποδός

35 Par. μακαριώτητα.
 κύτητα.

πτερον
 36 Par. σκηπτός.

37 Par. γλυ-

μονοσυλλάβου ἢ δισυλλάβου ἢ τρισυλλάβου καὶ τῶν ἐξῆς, ἢ φωνῆς μέτρον ἐλάχιστον, ἢ μέτρον κινήσεως, ἢ πολλῶν ποδῶν σύνοδος ἢ κίνησις σώματος ὠρισμένη· τούτων οἱ ³⁸ μὲν τὴν ἐμμελῆ κίνησιν ὀρίζονται καὶ τὸν χρόνον· οἱ δὲ τὴν ἐν πεζῷ λόγῳ γίνεται δὲ ὁ ῥυθμὸς ἐκ 5 τῆς ποιᾶς συνθέσεως τῶν λέξεων καὶ τῶν ποδῶν, ὡς εἰπομεν, καθάπερ τὸ τῆς οἰκίας σχῆμα ἐκ τῆς ἀρμογῆς τῆς ὕλης καὶ τῆς συνθέσεως, ὃ εἶδος καὶ κάλλος τῆς οἰκίας φαιμέν· διαιρεῖται δὲ εἰς ἄρσιν καὶ θέσιν.

ξς. Πάντα μὲν οὖν εἶδη λόγων. Τὸ ἐκ τριῶν 10 μόνων γίνεσθαι τὸν λόγον μέμφεται, γνώμης ἥτοι ἐννοίας, σχήματος, ³⁹ ὃ καὶ τύπον λόγου καλοῦσιν, ἀπαγγελίας, ⁴⁰ τὰ δι' ὧν ἀπαγγέλλεται τὰ πράγματα· εἶναι δὲ ταῦτα οἶμαι τὴν λέξιν.

ξζ. Ἐγὼ δέ· ἐπεὶ δοκοῦσι τὰ εἰρημένα ὄντα ἀσαφῆ, 15 συγχωρεῖ μὲν, ὑπερτίθεται δὲ διὰ παραδειγμάτων σαφηνίσαι καλῶς· μηχανομένης γὰρ τῆς διδασκαλίας διὰ τῶν παραδειγμάτων, τὸ ἐναντίον μᾶλλον συμβήσεται· ἄλλως τε καὶ τὸ ἐφ' ἐκάστου ⁴¹ λέγειν τὰ παραδείγματα περιττόν· ὅπου καὶ περὶ γλυκύτητος ἐν τῷ παρόντι εἰπεῖν οὐ προ- 20 ἔκειτο· ὕστερον γὰρ καὶ περὶ αὐτῆς ἐρεῖ, ἀλλὰ χάριν εἰσ-ήχθη παραδείγματος, ⁴² ἵνα γνῶμεν, διὰ τίνων ἐκάστη καὶ ὅπως γίνεται.

ξη. Ἀκριβῶς μὲν διὰ πάντων. Οὐδείς, φησί, τῶν παλαιῶν ἀκριβῶς διὰ τῶν ὁκτὼ τούτων τὴν οἰανοῦν 25 ἰδέαν ἐποίησατο, ἀλλὰ ἐν λαβῶν τῆς ιδέας τὸ γνωριμώτατον, τυχὸν ἐννοίαν ἢ τι τῶν ἄλλων, ἀλλ' οὐ κοινὸν διὰ τούτου τὴν ἰδέαν ἐχαρακτήρισε· τῆς καθαρότητος μὲν τυχὸν τὴν λέξιν ἢ τὸ σχῆμα· τῆς δὲ εὐκρινείας ⁴³ τὴν μέθοδον· τῆς δὲ σεμνότητος τὴν ἐννοίαν, καὶ τῶν 30

38 Par. ἡ.

39 Par. σχήματα.

40 Par. ἀπαγγελίας.

41 Par. ἐκάστῳ.

42 Par. παραδείγματα.

43 Par. ἐγκρινείας.

ἄλλων τὰ ἰδιαίτερα· καὶ διὰ τούτων τὸν λόγον ἐξούφαι-
 νεν, ἐκ τοῦ πλεονάζοντος ὀνομαζόμενον σεμνὸν ἢ τῶν ἄλ-
 λων τινός· διὰ πάντων δὲ ποικίλως καὶ συμμιχῶς καὶ εὐ-
 κρατῶς οὐδεὶς πλὴν Δημοσθένους· οὗτος γὰρ οὐχ ὁμοίως
 5 τοῖς ἄλλοις τοῖς τινος ιδέας μέρεσιν ἐπλεόνασε, πλὴν μό-
 νη τῇ περιβολῇ· καὶ μέρει φησὶν ὁ τεχνικός, μᾶλλον δὲ
 εἶδει· τὰ γὰρ εἶδη καὶ μέρη λέγεται· μέρος μὲν, ὅτι οὐ
 τέμνεται εἰς εἶδη· εἶδος δὲ, ὡς διαιρούμενον εἰς ἄτομα,
 τὸ δὲ μέρος καὶ ἐπὶ τῶν μορίων ὁμωνύμως λέγεται· πολ-
 10 λιστόν δὲ εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἐλάχιστον καὶ τοῦ πολλοῦ μι-
 κρόν τι· ἐξ γὰρ εἶδη τὸ μέγεθος ἔχει γένος ὄν, καὶ τὸ
 ἐν τῶν πολλῶν ὡς ἡ περιβολή ⁴⁴ πάντως μικρόν καὶ ἐλά-
 χιστον.

ξθ'. Καὶ τὰ μὲν ὑψηλὰ σφόδρα. Ταπεινοῦ τὰ
 15 ὑψηλὰ λέξει βραχείᾳ σχήματι καὶ συνθέσει λελυμένα, καὶ
 ἀσθενεῖ ἐννοίαις εὐτελέσι καὶ μεθόδοις· ὑψοῦται δὲ τοῖς
 ἐναντίοις τὰ ταπεινὰ, ὡς καὶ Ἰσοκράτης φησὶν· ἔργον
 εἶναι ῥήτορος τὰ μικρὰ μεγάλως εἰπεῖν, καὶ τὰ μεγάλα
 μικρῶς καὶ τὰ νέα παλαιῶς, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς διὰ
 20 τῶν σχημάτων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων, ὡς καὶ ὁ θεολόγος·
 τούτου τοῦ στεφάνου καγὼ τι τοῖς πλέκουσι συνεισήνεγ-
 κα· ⁴⁵ ἐσμίκρυνε γὰρ τῇ λέξει μέγιστον πρᾶγμα τῇ τῆς
 ἐπιεικείας μεθόδῳ· τῷ δὲ, οὐχ ἵνα πρόβατον πλανώμε-
 νον ἐπισκέψησθε, διέβαλεν ἐκείνην τὴν σύνοδον, ἐρέμνυ-
 25 νε ὃ δὲ αὐτὸ διὰ τῆς λέξεως, ἥτις εἰς τὴν λέξιν ἀνάγεται
 τῆς δεινότητος· τὸ δὲ ἵνα ποιμένα σονέκδημον ἐπισκέψη-
 σθε ἴσον ἐστὶ τῷ διηύξεται, ἐν οἷς ἐνδέχεται, ἐν οἷς ἐγ-
 χωρεῖ· μεγάλης δὲ ἐπιστήμης καὶ ἔξεως τελαωτάτης τὸ τὰ
 τοιαῦτα μαθεῖν, ἃ μετρίως μὲν τὸ περὶ μεθόδου δεινό-
 30 τητος διδάσκει· τελείως δὲ ὁ χρόνος καὶ ἡ πολλὴ πείρα

⁴⁴ Par. ὡς ὑπεριβολή ὡς ὑπεριβολή [bis].
 ἡνεγκα.
 εισηνεγκα.

⁴⁵ Par. συν-

καὶ ἡ ἀκριβὴς ἄσκησις καὶ ἡ πρὸς τοὺς τῶν ὁμοτέχνων
 ἄφρονος κοινωνία καὶ συνανάγνωσις, οἱ τὰ νῦν παντά-
 πασι ἐκλελοίπασιν. Ὅρα τὸν τεχνικόν, ὅπως περιβολῆς
 μεμνημένος ἐμπερίβολον τὸν λόγον καὶ αὐτὸς ποιεῖ. Τὴν
 περιβολὴν, ἥτις ἐστὶν ὑπὸ τὸ μέγεθος, μέρος-ἢ εἶδος ὁ 5
 τεχνικὸς ὀνομάζει· κεφάλαιον δὲ οὔτε εἶδος οὔτε μέρος
 ἐστίν· τὸ μὲν γὰρ μέρος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ αὐτοτελὲς
 οὐκ ἐστίν, ἡ δὲ περιβολὴ αὐτοτελής ἐστι· τὸ δὲ εἶδος
 πάλιν καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸν ὀρισμὸν τοῦ γένους, οὗ ἐστίν
 εἶδος, ἐπιδέχεται· ἡ δὲ περιβολὴ οὔτε τὸ ὄνομα, οὔτε τὸν 10
 ὀρισμὸν τοῦ μεγέθους, ὧς ὑποβέβηκεν, ἐπιδέχεται.

Συριανοῦ καὶ ἑτέρων.¹

ὁ. Τὰ δ' αὖ λεπτὰ καὶ μικρὰ· καὶ γὰρ Ἰσο-
 κράτης ἔργον ἔφασκεν εἶναι ῥητορικῆς τὰ μὲν μικρὰ με-
 γάλως εἰπεῖν, τὰ δὲ μεγάλα μικρῶς, καὶ τὰ μὲν καινὰ 15
 παλαιῶς καὶ τὰ δὲ παλαιὰ καινῶς. Οὕτω τὸν λόγον αὐ-
 τοῦ πάντα πεποίηκεν ἀρμόττειν αὐτοῖς, ἀντὶ τοῦ καὶ τὰ
 δοκοῦντα διεστάναι καὶ μὴ ἀρμόττοντα ἔδειξεν ἀλλήλοις·

οά. Καὶ ταῦτα μιγνύς τοῖς οὐκ οἰκείοις.
 Οὕτω γὰρ καὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ ἀπορα τῶν νοημάτων 20
 ἰσχυρὰ καὶ αὐτάρκη πεποίηκε, καὶ τὰ ἰσχυρὰ μετέβαλε,
 καὶ πάντα σοφῶς μιγνύς ἔδειξεν ἀλλήλοις ἀρμόττοντα.

οβ. Πασῶν αὐτῷ δι' ἀλλήλων ἡκουσῶν τῶν
 ἰδεῶν. Αἱ γάρ τοι τῆς καθαρότητος ἔννοιαι κώλοις καὶ
 σχήμασι πολλάκις τοῖς τῆς λαμπρότητος ἢ περιβολῆς αὐ- 25
 τῷ διαπλέκονται· καὶ τούναυτιον αἱ τῆς περιβολῆς τοῖς τῆς
 καθαρότητος καὶ εὐκρινείας καὶ πανταχοῦ ὁμοίως· οὕτω
 καὶ ὁ μέγας· καὶ γὰρ τὸ, Χριστὸς γεννᾶται, σεμνὴν
 ἔχον τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὴν σύνθεσιν καὶ
 τὴν βάσιν· ἡ μὲν λέξις καθαρὰ καὶ τὸ σχῆμα, ἡ δὲ μέ- 30
 ῥοδος γοργή μετὰ τοῦ ἀσυνδέτου· καθαρότητος² μὲν

¹ Vol. VII. λά.

² Par. καθαρότητα.

γὰρ ἡ εὐθεία, αἱ δὲ ἐπαναφοραὶ κάλλους, καὶ ἡ ἐπιμο-
 νή τῆς ἐννοίας ἡθους· τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος
 ἐπιβάλλειν ἐνδιάθετον· ἔχει δὲ καὶ δεινότητα τὰς ἐννοί-
 ας ³ καὶ τὸ βάθος τῶν νοημάτων, καὶ πολὺ μᾶλλον φα-
 5 νεῖται, εἴ τι ζητήσῃς, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιχειρήσεως
 καὶ τὸ ἀπροοιμιάστως τοὺς ἀκούοντας προκαταλαβεῖν·
 καὶ οὐ μόνον ἐν τούτοις δυσκατανόητος καὶ τοῖς τοιού-
 τοις, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰ ταχέα καὶ πᾶσιν εὐληπτα, τὰ κε-
 φάλαιά γημι, ἃ καὶ τοῖς ἀτελέσι δῆλα τῶν ἄλλων, τὸ
 10 γὰρ, πῶς ὑμῖν τὰ ἡμέτερα, οἱ πρὸ ἡμῶν εἰρωνεῖαν εἴ-
 πον, πλανηθέντες ἀπὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ τῆς ὁμοι-
 ότητος τοῦ προσρήματος, ⁴ οὐκ ἀπ' ἀκριβοῦς ⁵ ἐπιστή-
 μης· πῶς ⁶ ὑμῖν ἀπὸ τῶν χρηστῶν τούτων τὰ πράγματα
 ἔχει, οὐκ ἐξετάσαντες τὰ πρόσωπα, τῶν πρὸς οὓς ὁ λό-
 15 γος· ὅτι μὲν περὶ προδοτῶν, ὁ δὲ περὶ μεγάλων, καίτοι
 εἰ μὲν ἀπὸ μιᾶς συλλαβῆς κρίνουσι τὴν εἰρωνεῖαν, ἀπαν-
 τα τὰ κατ' ἐρώτησιν τοῦ πῶς σχήματα εἰρωνεῖα ἂν εἴη·
 εἰ δὲ ἀπὸ λέξεως, τί κοινὸν τὸ χρηστὸν πρὸς ταῦτα. Ἴδὲ
 ἀπὸ τῆς ποιότητος τῶν προσώπων πολλὴ ἀναγωγία, τὸ
 20 τοὺς αὐτοὺς ἡγεῖσθαι προδότας καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ μὴν αἱ
 εἰρωνεῖαι μετὰ τὰς ἀποδείξεις τίθενται, πρὸ δὲ τούτων
 οὐδεὶς ἀνέμαθε· καὶ ἄλλως ἢ μὲν εἰρωνεῖα ἡθους ἐστίν,
 ἢ δὲ, πῶς ὑμῖν, λαμπρότης· κατὰ γὰρ πεποιθήσιν
 προήχθη, καὶ ἄλλοι πάμπολλοι ἔλεγχοι· ποῦ γὰρ ἐστίν
 25 αὐτοῖς δυνηθῆναι ταῦτα γινῶναι· καὶ ὅτι παραγραφί-
 κόν ἐστιν, ὡς ἐδείξαμεν ἐν τῇ διαιρέσει, κατ' ἐρώτησιν
 καὶ δεῖξιτι τῶν πιστευσάντων, καὶ οἶον ἀποστροφῇ· ἐπει-
 δὴ γὰρ ἡ ἀρετὴ ⁷ τῶν νόμων καὶ ὁ κανὼν παρανόμων
 ἐκρίνετο ἐπὶ τοσούτου πλήθους σωτηρίᾳ, πάντας συνα-

νοίας.

3 Par. ἐνδεΐας.

4 Par. προσρήματος.

5 Par. ἀκριβῶς.

6 Ol. III. p. 35.

7 Super ἡ ἀρετὴ in Par. scriptum est: ὁ θεολόγος.

θροίσας, μάλλον δ' ἀφ' ἑαυτῶν δυσπαθῶς συναχθέντων, κατὰ γένος καὶ τύχην καὶ πολιτείαν καὶ ἡλικίαν περιστάσης τῆς συνόδου, δείκνυσιν ἔγων· ὁ τοσοῦτους στρεψάσας καὶ ἐπιστρέψας παρανόμων γράφεσθαι δίκαιος· ἄρ' οὐ πρόδηλον, ὥς κατὰ παραγραφικὸν ἢ εἰσβολή· οὕτω δῆπου καὶ 5 Περικλῆς καὶ Σωκράτης ἀπολογούμενοι πεποιηκότες ἐάλωσαν· παραγραφιάμενοι μετ' ἐπικρύψεως καὶ κατ' ἔμφρασιν· εἰ δ' ὅτι καὶ βαρύτητος ἔχει, εἰ διὰ τοῦτο εἰρωνεία· εἶπε γὰρ ἂν τις καὶ τὸ τοῦ Μητροφάνους, ὥς ἐγὼ καὶ δωρεὰς τὰς μεγίστας ἐπὶ τούτοις λαβεῖν ὥφελον μὴ 10 ὅτι καὶ δίκας δοῦναι, καὶ ἔω λέγειν τὸ παχύτερον· οἱ μὴ ἐπιστήσαντες καὶ τῇ διαιρέσει ὥς ἀντιθετικῇ, ὁ μὲν πανηγυρικὸν εἶπε τὸν λόγον, οὐδὲ στοχασμόν· οἱ δὲ τοσοῦτον περὶ τὰ ἐπιπόλαια μυωπήσαντες, οὐδὲ θανμαστόν, εἰ καὶ περὶ τὰ ἄλλα καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν λέξεων ἐξ- 15 ετοπίσθησαν, καὶ οὐκ ἔφριξαν, τινὰ μὲν ἐκκρίναντες ὥς νόθα, τινὰ δ' ἀντεισαγαρόντες καινὰ, ⁸ οἱ καινοὶ θεολόγοι καὶ τῷ ὄντι σπαρτοὶ καὶ πρόσφατοι.

ογ'. Ὅτι καὶ φύσει δῆπου θεν. Παραπληρωματικὸν τὸ δῆπουθεν, τιθέμενον ἀντ' ἐπιτατικοῦ καὶ τῆς 20 ἐπικρίσεως· ἐνδεεῖς ὑπῆρχον, φησὶν, κατὰ τὴν φύσιν οἱ ἄλλοι ῥήτορες εἰς τὸ μονοειδεῖς τοὺς λόγους ἐργάζεσθαι.

οδ'. Τό γε μὴν πλεονάζον. Πολλαχῶς λεγομένου τοῦ πλεονάζειν διαστέλλει, κατὰ ποῖον σημαινόμενον ἐπλεονάζον, οὐ τῷ πλείονσι χρῆσθαι τῶν μορίων 25 τῶν ποιούντων μίαν ἐκάστην ἰδέαν, οἷον ἐννοαίαις, μεθόδοις, λέξεσι, σχήμασι, κώλοις, ἢ τισι τῶν τοιούτων· τάχα μὲν γὰρ, φησὶν, εἶχεν, ἂν αἰτίαν εὐλογον καὶ τοῦτο· ἀλλὰ τὸ τοῖς κυριωτάτοις ἐκάστης ἰδέας μάλιστα χρῆσθαι· κυριώτατα μὲν γὰρ εἰσιν ἐκάστης ἰδέας καὶ 30 ἴδια, καθ' ἃ μὴ κοινωνοῦσιν ἀλλήλαις, καὶ δι' ὧν ἐκά-

⁸
8 Par. καινά.

στη χαρακτηρίζεται, καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρίζεται, οἷον ἡ σεμνότης ἐννοίας ἔχει οἰκείας καὶ λέξεις καὶ σχήματα παρὰ τὰς ἄλλας· οὐκοῦν ὁ τούτοις μόνοις χρώμενος τῇ σεμνότητι πλεονάζει, καὶ πάλιν ἡ λαμπρότης ἰδίαν μέ-
 5 θοδον ἔχει καὶ σχήματα καὶ ἄλλα τινά· ὁ τούτοις πλεονάζων λαμπρὸς ἐστὶ, καὶ ἐκάστη οὕτως· τὸ μὲν γὰρ τούτοις πλεονάζειν κατὰ δύναμιν ἐστὶ πλεονάζειν· τὸ δὲ τοῖς κοινοῖς πλήθει ὥσπερ ὁ χρυσὸς χαλκοῦ μὲν δυνάμει πλεονάζει, πλήθει δὲ κατὰ τὸ ἰσοστάσιον λείπεται· καὶ
 10 οἱ γέροντες τῶν παιδῶν δυνάμει μὲν πλεονάζουσι τοῦ θερμοῦ ὀλίγου ὄντος καὶ ἰσχυροῦ, πλήθει δὲ λείπονται· τοῖς γὰρ νέοις παλὺ τὸ θερμόν· ἐκεῖνα μὲν γὰρ τὴν ἰδέαν μᾶλλον ἐμφαίνει καὶ κράτιστον τὸν λόγον ποιεῖ· εἰ γὰρ πλεονάσει, φησὶν, ὁ λόγος τοῖς πλείοσι μὲν κεφαλαίοις
 15 καὶ κοινοῖς πολλῶν ἰδεῶν ἔλαττον γίνεται ἰσχυρὸς, εἰ δὲ τοῖς ἰδίοις, δι' ὧν αἱ ἰδέαι χαρακτηρίζονται μᾶλλον· τὰ γὰρ δυνάμει ἰσχυρά, εἰ καὶ ὀλίγα εἴη, περιγίνεται τῶν μὴ τοιούτων καὶ πολλῶν.

οὐκ. Περὶ τοίνυν τῆς δυνάμεως. Ἐπειδὴ κάλ-
 20 lion τὸ πλεονάζειν κατὰ τὴν δύναμιν τῶν μορίων εἶπεν, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ πλῆθος, βούλεται νῦν τάξαι τὰ στοιχεῖα ἥτοι τὰ μόρια τῶν ἰδεῶν καθ' ἑτέραν τάξιν· τετραχῶς γὰρ αὕτη, ἢ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ δύναμιν ἢ κατ' οἰκονομίαν, ἢ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν καὶ φύσιν τῶν προσ-
 25 διαλεγόμενων συγκαταβαίνοντες, καθάπερ ἐπὶ τῶν διαλεκτικῶν τῇ φύσει τῶν προσδιαλεγόμενων· σχεδὸν γὰρ καὶ τοῦτο τῇ κατ' οἰκονομίαν συντέτακται· εἰπὼν οὖν πρότερον τὴν φυσικὴν τῶν στοιχείων τάξιν νῦν ἀπαριθμύμενος τὴν κατὰ δύναμιν συντάττει· οὐ γὰρ ἐχώρει τὴν
 30 ἀρχὴν ἑτέρως ἀπαριθμήσασθαι, ἢ οὕτως τὸν βουλευθέντα διαλαβεῖν περὶ τῆς τούτων δυνάμεως· τῶν γὰρ τεχνῶν αἱ μὲν αἰσθηθεὶς δουλεύουσιν, αἱ δὲ λόγῳ, αἱ δὲ καὶ

9 Par. περί.

10 Par. τῇ τοῦ. delevi τῇ,

τῆς αἰσθήσεως φροντίζουσιν· οἱ γὰρ κιθαρῳδοὶ καὶ χο-
 ρεῦνται ταῖς αἰσθήσεσι δουλεύουσι καὶ τέρπουσιν αὐτάς,
 ἀνατρέπουσι δὲ αὐτήν τινες, ὡς οἱ ὀψοποιοὶ, ὡς Μί-
 θαικος ¹¹ καὶ Θεαρίων· οἱ δὲ φιλόσοφοι τούτων ὀλιγω-
 ροῦντες τῆς ψυχῆς φροντίζουσι μόνης καὶ τοῦ περὶ αὐ- 5
 τὴν λόγου, διὸ τῷ ἀκαλλεῖ πολλάκις καὶ ἀσφαφεῖ λυποῦσι
 τὴν ἀκοήν, οὐ διὰ κακίαν, ἀλλ' ὀρθῇ κρίσει τοὺς ῥαθυ-
 μους ἀποκλείοντες διὰ τῆς ἀσαιοφείας τῶν νοημάτων· οἱ
 δὲ ῥήτορες πρὸς τὴν τῶν ἀκροατῶν βούλησιν μεθοδεύ-
 οῦσι τοὺς λόγους ἀναγκαίως, ὡς ἂν ἡσθέντες, ἀλλὰ μὴ 10
 ἀνιαθέντες ¹² δέξωνται τὸ λεγόμενον· ἡδοναὶ δὲ τοῖς
 σχήμασι καὶ ταῖς λέξεσι καὶ ταῖς συνθέσεσι καὶ τοῖς ὁ-
 μοίοις· εἰ γὰρ διαπλέξας τὰ νοήματα συνταράξει τὴν
 ἀκοήν, βλάβη τοῦ πᾶν ἀποκναιόντος τοῦ ἀκροατοῦ παρ-
 ακολουθεῖν τῇ τοιαύτῃ πλοκῇ· ὥστε τούτων δεῖ φροντί- 15
 ζειν καὶ παραιτεῖσθαι πάντα τὰ λυποῦντα τὴν ἀκοήν·
 διὰ τοῦτο προτίραν μὲν ἔταξε τὴν ἐννοίαν, ἔπειτα τὴν
 λέξιν, ἥτις κατὰ φύσιν τρίτη ἐστὶ· τὰ δὲ σχήματα τῆς
 ἐννοίας ἦτοι ἡ μέθοδος δευτέρα ἦν· κατὰ γὰρ τοὺς φι-
 λολόφους ἡ τῆς ἐννοίας κίνησις μέθοδος καλεῖται· μετὰ 20
 δὲ ταύτην ἡ λέξις· εἰκότως δὲ ἡ λέξις τὴν δευτέραν ἐκλη-
 ράσατο νῦν· ἐπειδὴ ταύτην πρώτην ὁ ἀκροατὴς προσδέ-
 χεται, καὶ οὐδὲν ἕτερον αὐτοῦ διαπορθμεύει ¹³ τὴν διά-
 νοίαν, ὅθεν καὶ προετιμῆθη· μετὰ δὲ ταύτην τὸ αὐτῆς
 σχῆμα· ἡ δὲ μέθοδος τετάρτην ἔχει τάξιν, οὐχ ὡς δυνά- 25
 μως ἐλλιπής, ἀλλ' ὡς πάντων ἰσχυροτέρα καὶ μὴ ἔχουσα
 τόπον ὠρισμένον· ἢ καὶ ὡς πάντα τόπῳ ἀρμόξουσα· ἐστὶ
 γὰρ, ὡς προεῖρηται, ἡ τὴν οἰκείαν τῆς ἰδέας ἐννοίαν κα-
 τὰ τὸ προσήκον ἐρμηνεύουσα αὕτη· διὸ καὶ ἰσχυρά· ἴδι-

11 Par. Μῆθαικος. scr. Μίθαικος ex Plat. Gorg, p. 518. B.

12 Par. ἀνισθέντες. scr. ἀνιαθέντες. 13 Par. διαπορθμεύει. scri-
 bendum sine dubio διαπορθμεύει i. e. ἐρμηνεύει. cfr. Vol. VII.
 litt. λζ.

- ον γὰρ τῆς κατὰ δεινότητα μεθόδου τὸ τοιῶςδε ἢ τοιῶς-
 δε μεθοδεύειν τὸν λόγον· οἷον γοργὸν ἢ λαμπρὸν ἢ κατ'
 ἐρώτησιν ἢ κατ' ἀπόφασιν καὶ τὰ παραπλήσια, καὶ τὸ
 τάξαι καὶ κρῖναι, τί δεῖ εἰπεῖν, καὶ τί οὐ δεῖ, καὶ τί δεῖ
 5 θεῖναι καὶ πῶς καὶ πότε καὶ ἐπὶ τίσι καὶ διατί· ταῦτα
 δ' οὐ δεῖ ποιεῖν, εἰ μὲν τὴν λέξιν ἐπενέγκωμεν τῇ ἐννοίᾳ,
 καὶ τὸ σχῆμα τῆς λέξεως· εἰ γὰρ πρότερον δεινώσομεν
 τῇ μεθόδῳ, οἴχεται τὸ καθαρόν καὶ σαφές· διὰ γὰρ τὸ
 ποικίλον τῆς μεθόδου ταύτης ἴδιον αὐτῇ συντάξει σύν-
 10 ταγμα· τὸ δὲ κινδυνεύει ἀντὶ τοῦ ἀνάγκην ἔχει τὴν πρῶ-
 τὴν τάξιν κληρώσασθαι ἐκεῖ, διὰ τὸ πολυσχιδές· τὰ κῶ-
 λα δὲ παρῆκεν, ὥς ἐξ ἀνάγκης παρακολουθοῦντα, καὶ τὸ
 σχῆμα δὲ συνέχεται ὑπὸ τῶν κώλων· ὅθεν καὶ ὁ στοι-
 χειωτής, σχῆμά ἐστι, φησί, τὸ ὑπὸ τινος ἢ ὑπὸ τινων
 15 ὅρων περιεχόμενον· ὑπὸ τινος μὲν διὰ τὸν κύκλον, ὑπὸ
 τινων δὲ διὰ τὰ ἄλλα σχήματα· ὅροι γὰρ λέγονται πα-
 ρὰ τοῖς γεωμέτραις αἱ γραμμαὶ καὶ τὰ τούτων πέρατα,
 ὑφ' ὧν τὰ σχήματα περιέχονται· ἀλλὰ ταῦτα μὲν γεω-
 μετρικῶς ὠρίσται· ῥητορικὸν δὲ σχῆμα ὥς καὶ προωρι-
 20 σάμεθα, ἐξάλλαξις ἐστὶ πεζῆς φωνῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἄ-
 νευ τροπῆς· περιέχεται οὖν καὶ τοῦτο τρόπον τινὰ ὑπὸ
 τῶν κώλων ἢ ἐνὸς ἢ πλειόνων· ἐνὸς μὲν, ὥς ἐπὶ τοῦ
 στρογγύλου, ὥς τό· ἐπ' οὐδενὸς οὖν τῶν ἀπάντων, ἐφ'
 ὅσῳ οὐχὶ τῶν ἀπάντων· πλειόνων δὲ, ὥς ἐπὶ τῶν ἄλλων·
 25 εἰ δὲ καὶ τοῦ ῥυθμοῦ ὥς παρακολουθοῦντος ἐμνημόνευ-
 σε, διὰ τοὺς ἀντικειμένους τοῦτο πεποίηκε μουσικοὺς,
 οἱ τὴν πρώτην αὐτοῦ τάξιν ἀπονέμουσιν εἰκότως, ὅτι
 περὶ μόνην τὴν αἰσθήσιν καταγίνεται, καὶ οὐ περαιτέ-
 ρω τῆς ἀκοῆς, ὥς ὁ λόγος διαβαίνει· πλὴν ὅτι ἰσχυρός
 30 ἐστὶν ὥς ἀληθῶς παρ' αὐτοῖς ὁ ῥυθμός, ὥς καὶ ἡθῶν
 ἀλόγων περιγινόμενος, καὶ ταῦθ' αἱ ἱστορίαι διδάσκουσι,
 καὶ γὰρ ὁ τὸν Σαοῦλ ἄγχων δαίμων τῇ τοῦ Δαυὶδ ἀνε-
 κόπτετο λύρᾳ, καὶ Ἐλισσαῖος πρὸς τὸ ἱλαρὸν καὶ εὐθυ-

μον διεχέθη· ¹⁴ οὕτω καὶ Λακεδαιμόνιοι πάντα τὸν χρό-
νον ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων ¹⁵ ἡττώμενοι τοῖς Τυρταίου ποι-
ήμασιν ἀνελάμβανον τὸν θυμὸν καὶ ἐνίκων, καὶ οἱ Πυ-
θαγόρειοι δὲ σπονδειακῶς μέλει τὰ πάθη τῆς ψυχῆς ἀν-
τιπαρῆδον· ¹⁶ καὶ μὴν καὶ ταῖς παρατάξεσιν οἱ στρα- 5
τιῶται τῷ ἀναβεβλημένῳ καὶ συντόνῳ ἢ διεθερμαίνοντο
ἢ ἀνιέντο· τῷ μὲν, ἥνικα ἔδει παύεσθαι τῆς μάχης, τῷ
ἀνακλητικῶ, τῇ δὲ, ἥνικα ἔδει συρῶν ἔξαι, καὶ μυρία τοι-
αῦτα εὗροι ¹⁷ τις ἄν.

ος. Μετὰ δὲ ταύτην ἡ λέξις, τὸ σχῆμα δὲ 10
τρίτον. Ἀποροῦσιν ἐνταῦθα, ὁ τεχνικὸς διατί τὴν λέ-
ξιν καὶ τὸ σχῆμα τῆς μεθόδου προέταξε, καίτοιγε μετὰ
τὴν ἔννοιαν εὐθὺς τὴν μέθοδον προφθάσας ἔταξεν, εἴτα
τὴν λέξιν καὶ τὰ ἑξῆς. Λύσις. εἰκότως· ἐπεὶ γὰρ ὁ λόγος
ζῶῳ ἀναλογεῖ, καὶ ἡ μὲν ἔννοια τούτου ἀναλογεῖ τῇ τοῦ 15
ζώου ψυχῇ, ἡ δὲ μέθοδος τῇ τοιαύτῃ κινήσει τῆς ψυχῆς·
διάφοροι γὰρ αἱ τῶν ψυχῶν ἐν διαφόροις ζώοις κινήσεις,
ἡ δὲ λέξις τῷ σώματι, καὶ τὸ σχῆμα τῇ τοῦ σώματος
μορφῇ, καὶ τὰ κῶλα τοῖς ὀστέοις, καὶ ἡ συνθήκη ταῖς
τῶν ὀστέων ἀρμονίαις, καὶ τοῖς τούτων πέρασιν ἢ ἀνά- 20
παυσις, καὶ ὁ ῥυθμὸς τῇ τοιαύτῃ κινήσει τοῦ σώματος,
εὐλόγως ¹⁸ ἐκεῖ μὲν κατὰ τὴν φυσικὴν ἀκολουθίαν μετὰ
τὴν ἔννοιαν τὴν ἐπακολουθοῦσαν ταύτῃ μέθοδον ἔταξεν·
ἐνταῦθα δὲ τὴν λέξιν τὴν ἀναλογουῦσαν τῷ σώματι, καὶ
τὸ σχῆμα τὸ ἀναλογοῦν τῇ μορφῇ ὥς κατ' αἴσθησιν 25
γνωριμώτερον τῆς μεθόδου τῆς ἀναλογούσης τῇ ψυχικῇ
κινήσει προέλαβεν, ὥσπερ δητὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων
πρότερον ψυχὴν καὶ σῶμα καταλαμβάνομεν καὶ μορφὴν

¹⁴ Par. ἐχέθη.
ἡσον. scr. ἀντιπαρῆδον.
margo: εὐλόγως.

¹⁵ Par. Μεσσηνίων.
εὗροι
¹⁷ Par. φαίη.

¹⁶ Par. ἀντιπαρ-
¹⁸ Par. ἀλόγως.

εἶτα καὶ πρὸς τὴν ψυχικὴν ἐντεῦθεν μεταβαίνομεν κίνησιν.

οζ'. Ἐκεῖ γὰρ κινδυνεύει τὰ πρῶτα ἀποφέρεσθαι. Τὴν ἐκτροπὴν ἐνταῦθα καὶ τὴν μετὰπτωσιν
5 τῆς μεθόδου κίνδυνον ὀνομάζει.

οή'. Ἡ πάντα σφοδρὸν καὶ καταφορικὸν λόγον. Ὑβριστικὸν καὶ ἐπιφορικὸν· καταφορὰ γὰρ ἡ ἐν
κατηγορίαις ἐπιδρομή ¹⁹ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τάσις, ὡς
τό· ὅτι λύχνον ἤψε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα, ὅτι ἐπὶ τὸ πλα-
10 νώμενον ἦλθεν, ὅτι ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ τοὺς βουνούς.

οθ'. Ἵσως ἂν ἐρεσχελήσωσιν· ἐριστικῶς διαλέ-
ξονται, φιλονεικήσουσιν· ²⁰ εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ ἔρις καὶ
τῶν χειλέων, ἢ παρὰ τὸ ἔρις χεῖν.

πί. Εἰ δὲ μὴ τοσοῦτο δύναιντο. Εἰ γὰρ ἐν
15 τοῖς πεζοῖς λόγοις μὴ τοσοῦτον ἀποδεχθεῖη ἰσχύειν, ὅ-
σον ἐν τῇ ποιήσει τετάσσονται, ὅπου προσήκει. Ρυθμοῖς
δὲ τὸν ποιὸν ἦχον νόμι τῆς φράσεως καὶ τοὺς πόδας. ²¹

πδ'. Ἐπεὶ δὲ χωρεῖς μὲν αὐτὴν καθ' αὐτὴν
οὐκ ἔστιν εὐρεῖν. Εἰπὼν περὶ τοῦ ῥυθμοῦ διευκρι-
20 νῶν ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἀντιπι-
πτόντων.

πέ. Μίξιν δὲ οὔτε λόγου, οὔτε ἄλλου τινός.
Ὡς περ τὰ τοῦ σώματος χρώματα γινῶναι οὐ δυνατόν
πρὸ τοῦ μαθεῖν λευκὸν καὶ μέλαν, ἐξ ὧν τὸ φαιὸν καὶ
25 τὰ λοιπά.

πς'. Ἐξ ὧν ἡ χρᾶσις γένοιτο. Ἀλλ' οὐδὲ τὴν
ἀρίστην καθεῖν πρὸ τῆς θερμῆς καὶ ξηρᾶς κράσεως· οὐ-
τω καὶ λόγου ἰδεῶν μίξιν πρὸ τοῦ μαθεῖν αὐτάς καθ'

κατα

19 Par. ἐπιδρομή. 20 Par. φιλονεικήσουσιν. scr. φιλονει-
κήσ. 21 Litt. πᾶ. — πγ'. exstant in commentario Vol. VII.
litt. μδ'. — μθ'.

ἑαυτὰς ἀπλῶς· ταύτας δὲ οὐ πρότερον πρὸ τοῦ τὰ στοι-
χεῖα μαθεῖν· ῥηδίων γὰρ ἂν οὕτως ἡ μάθησις. ²²

πθ'. Ἐτέραν τινὸς νεωτέρου ὡς πρὸς τὸν ἐξ-
ηγητήν. Ἄλλουτον ἔμεινε καὶ πάλιν ἐπὶ τῇ σῇ λύσει το-
δόξαν λελύσθαι· ἐνὴν γὰρ καὶ πρὸ τῆς ἀραχεμελαιώ-
σεως, εἴπερ ἠβούλετο διδάξαι τὰς ἐννοίας τὸν τεχνικόν,
ἀλλ' οἶμαι καλῶς τὰς κοινωνίας ἐτήρησε τελευταίας εἰς
τὸν περὶ μιᾶς ἐκάστης ἰδέας λόγον, ἵνα ἐναυλον ἔχοντες
τὴν περὶ τῶν κοινωνιῶν καὶ διαφορῶν διδασκαλίαν, μη-
ταραττοίμεθα ἐν τοῖς ἐφεξῆς. ¹⁹

ρ'. Οἶον Σαννίων ἔστι δῆπου τις, ὃς τοὺς
τραγικοὺς χοροὺς. ²³ Τοῦτο ἐν τῷ κατὰ Μειδίου
λόγῳ τοῦ Δημοσθένους κέῖται· ἐν τούτῳ γὰρ τοῦτο βου-
λόμενος δεῖξαι ὁ ῥήτωρ· δημόσιον ἡδίκησε καὶ ὑπέβησεν
ὁ Μειδίας εἰς αὐτὸν χορηγὸν ὄντα, ἐν τῷ ἔργῳ καὶ ἐν τῷ
τῷ τοῦ θεοῦ ἱερῷ δι' ἐχθρὰν ὑβρίσας, καὶ ταῦτα πάλ-
ιν κατασκευάσαι θέλων δι' ἐργασίας τῆς ἀπὸ μικρο-
τέρου, ἐπάγει, ὅτι ὑμεῖς ²⁴ οὐδὲ τοῖς χορευταῖς ἐμβρί-
ζειν ἔατε τοὺς χορηγοὺς· εἴτα χρεῖται ἐνθυμήματι ²⁵ λέ-
γων· εἰ δὲ τοὺς χορευτάς οὐ βαλίσσῃτε ὑβρίζοντάς, τὸν 20
συγκόψοντά, τὸν χορηγὸν οὐ κολάσῃτε· εἴτα χρεῖται ἐρ-
χασίᾳ ἐτέρᾳ ἀπὸ παραδείγματος, καὶ ταῦτον μεμνησθεῖν
λέγων, ὅτι καὶ τὸν Σαννίωνα ποτὲ μαιώμενον ἐν τῷ
χορῷ τραγῳδὸν οὐδὲς ἐτόλμησεν ἐκβαλεῖν τοῦ χοροῦ, ὡς
ἄλόντα πρότερον ἀστρατίας, ἀλλὰ μένει μᾶλλον μέχρι 25
τοῦ νῦν τοὺς τραγικοὺς χοροὺς διδάσκων.

ρά. Καὶ πάλιν ἡ τραχίτης καὶ ἡ ἀκμή κοινὰς ἔχουσι
τὰς ἐννοίας κ. τ. λ. T. VII. p. 909. v. 7 — 10. v. 193. I

ρβ'. Αἱ γὰρ ἐπιτιμήσεις οὐσαι τραχύτητος
ἰδιαι ποιοῦσι τὴν ἀκμήν. Αἱ ἐπιτιμήσεις σφοδρό- 30

22 Litt. πζ. πη. et πθ. ex parte anteriori continentur
Vol. VII. p. 907. litt. ρά. — ρέ. 23 Par. χοροὺς, et infra
χορευτάς. 24 Par. ἡμεῖς. 25 Par. ἐνθυμήματα.

τητός εἰσιν, ὡς τὸ βαρυκάρδιοι καὶ τὸ αἰσχυνηθήσαν οἱ κατέχοντες τὰ ἀλλότρια, καὶ τὰ ἐξῆς δῆλα.

ργ'. Μέρη δέ τινα, οἷον διαφορὰς οὐσίας τινὸς ἔχειν ἐτέραις τὰ αὐτὰ ἰδέαν ἡντιναοῦν οὐ κεκώλυται. Μέρη δέ τινά φησι τὰ αὐτὰ ταῖς ἄλλαις ἰδέαις ἔχειν ἄλλην τινὰ ἰδέαν, ὥσπερ οὐσίας γενικὰς, διαφορὰς, εἶδη, οὐ κεκώλυται· τῶν γὰρ γενῶν αἱ διαφοραὶ, οἷον τοῦ ζώου τὸ ἔμψυχον καὶ αἰσθητικόν, ἀρμόζουσι καὶ τοῖς εἰδεσιν, οἷον ἀνθρώπῳ τε καὶ ἵππῳ· τὰ 10 τοιαῦτα μὲν οὖν κοινὰ καὶ τῶν εἰδῶν διαστέλλονται δὲ τοῖς ἰδίοις αὐτῶν ἀπ' ἀλλήλων τὰ εἶδη· ἄνθρωπος μὲν καὶ ἵππος τῷ λογικῷ καὶ ἀλόγῳ· ἄγγελος δὲ καὶ ἄνθρωπος τῷ ἀθανάτῳ καὶ τῷ θνητῷ· οὕτω καὶ αἱ ἰδέαι διαφέρουσι μὲν ἀλλήλων τοῖς ἰδίοις, κοινωνοῦσι δὲ τοῖς κοι- 15 νοῖς, ὡς μαθησόμεθα· καὶ τὸν αὐτὸν ὄρον τοῦ γένους καὶ τὸ ὄνομα ἔχουσιν· ἡ γὰρ καθολικωτάτη καὶ κατηγορουμένη πασῶν ἐπίσης ὅλαις ἀρμόζει, ἥς ὁ ὀρισμὸς προεῖρηται, οἷον ὅτι ἰδέα ἐστὶ ποιότης λόγου ἀρμόδιος τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις καὶ πράγμασι, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἔστι 20 δὲ ἡ σύνταξις τοῦ ῥητοῦ οὕτως· οὐ κεκάλυται ἡντιναοῦν ἰδέαν ἔχειν ἐτέραις τὰ αὐτὰ μέρη, οἷον οὐσίας, διαφορὰς τινὰς· πρόσχες οὖν ἐν τῷ κειμένῳ καὶ τὰ ἐπικείμενα στοιχεῖα ταῖς λέξεσιν ἀκολουθῶς. ²⁶

Cap. II.

Περὶ σαφηνείας, ἣ ὑποβέβηκε τὸ καθαρὸν 25 καὶ εὐκρινές.

α'. Τὰ τελεῖ τῶν φθασάντων ῥηθῆναι. Ὡς ἐπηγγεῖλατο, ἀρχὴν ἐποίησατο τῶν μελλόντων κατὰ τὴν

²⁶ Litt. ρδ'. vide Vol. VII. p. 910. litt. ςδ'. et ε'. T. V. p. 460. v. 16. — p. 462. v. 6.

προϋπόσχουσιν, διὸ καὶ τῷ συμπεράσματικῷ λόγῳ τῆς εὐ-
 κρινείας ἐχρήσατο κατὰ ἐπανάληψιν· ἐχρήσατο ὁμοίως
 τῇ ¹ τῶν κανόνων προϋφηγήσει, τὴν διδασκαλίαν τεχνο-
 λογῶν, πανταχοῦ θηρώμενος τὸ ἀξιόπιστον, ἔνθεν καὶ
 τὴν σαφήνειαν εἰκότως προέταξεν, ² ὅτι καὶ παντὶ λόγῳ ⁵
 ταύτης μάλιστα δεῖ· εἰ γὰρ τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ φευ-
 κτὸν, αἰρετὴ πάντως αὕτη· ὥς ἂν δὲ μὴ ταύτης ἐπιμε-
 λόμενοι ἐκπίπτωμεν εἰς τὸ εὐτελεῖς, πρόσκειται τὸ μέγε-
 θος εὐθύς, τοῦ χαμαιπετοῦς καὶ ὑπτίου ὑπάρχον ἄνορ-
 θωτικόν· οὕτω γὰρ ἂν τῶν ιδιωτῶν δόξωμεν διατεγεῖν ¹⁰
 τὸ ταπεινὸν εἰς ὕψος ἐπαίροντες· ἐπεὶ δὲ τὰ μεγάλα τῷ
 μεγέθει εἶναι δεῖ καὶ ἡδέα καὶ ταῖς αἰσθησέσιν ἐραστὰ,
 ταῖς διαβιβαζούσαις πρὸς τὴν ψυχὴν τὸ ἐραστὸν, εἴπερ
 μηδεὶς ἀνέχεται, τοῖς μεγάλοις μὲν, αἰσχροῖς δ' ἐντυχεῖν,
 διὰ τοῦτο ἔπεται τῷ μεγέθει τὸ κάλλος· μεθ' ¹⁵ δ' ἡ γορ-
 γότης, ὅπως τὸ σαφές τε καὶ ὑψηλὸν καὶ καλὸν μὴ νω-
 θρὸν ἢ καὶ δυσκίνητον, ἀλλ' ἐνεργὸν καὶ κινητικώτατον·
 βραδέα γὰρ ὥς ἐπίπαν καὶ δυσκίνητα τὰ καλὰ καὶ με-
 γάλα, διὸ καὶ Πῶρον κατέλαβον οἱ ἱππεῖς, διὰ τὸ δυσ-
 κίνητον τοῦ ἐλέφαντος, ³ καὶ τὸν ἰεχονίαν δὲ τὸν βασιλέα ²⁰
 τούτῳ καταληφθῆναι ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορ· ⁴ βάρη
 γὰρ τὴν φυγὴν ἐποιεῖτο· τοιγαροῦν δεῖ καὶ τοὺς λόγους
 καὶ τὸν λέγοντα κινητικωτέρους ⁵ εἶναι καὶ σεμνοπρεπεῖς
 πρὸς τὴν ὑποκειμένην ὑπόθεσιν, μεθ' ⁶ αὖ εἰ μὲν τὴν χρῆ-
 νίαν ἔξιν ἐνδείξασθαι βουληθεῖη, ποιεῖ τὸ κατὰ γένος ²⁵
 ἥθος· ὅταν δὲ προσφάτως καὶ οἶον ἀπροςδοκῆτως κινη-
 θεῖη, κατὰ τινα συμπεσοῦσαν περίστασιν τὸ ἀληθές ἐν-
 δείκνυται, καὶ διὰ τοῦτο ὑπετάγη, ὥς κατὰ περιστάσιν
 ὄν· τὸ δὲ ἥθος ἢ κατὰ φύσιν αὐτῷ συγκεκλήρωται, ἢ
 κατὰ τινὰς διαφορὰς τῶν ὑποκειμένων προσώπων, ποτὲ ³⁰
 μὲν ἐπιεικῶς, ποτὲ δὲ ἀφελῶς, καὶ κατὰ τὰ ἄλλα ὁμοί-

1 Par. τὴν, scr. τῇ. 2 Par. προέτασαν, marg. προέλαβεν.
 scr. προέταξεν. 3 Arrian. Exp. Al. v. 38, 40. 4 II. Chron.
 36, 10. 5 Par. κινητικωτέρας.

ὡς· ἐπὶ παῖσιν ἡ δεινότης ὡς διατάκτωρ καὶ κυβερνήτης
 τῶν πρὸ αὐτῆς κατὰ τὸ προσήκον· αὐτῆς γάρ ἐστιν ἅ-
 παντα τὰ προεκημέναι ἄριστα μεταχειρίζεσθαι κατὰ τὴν
 ἐκυπάρχουσαν τέχνην τῷ λέγοντι· ἡ τοῦτο μὲν δεινότη-
 5 τός ἐστι τῆς κατὰ μέθοδον· ἡ δὲ ἐκείνης ἰδέα αὕτη διο-
 λισθαίνουσα τοὺς πολλοὺς τελευταία τέτακται, τὴν ἐαν-
 τῆς φύσιν ἀπὸ τῆς τάξεως ὑπεμφαίνουσα, καὶ δεικνύου-
 σα, ὡς χρηρὸν πρότερον τοῖς ἄλλοις ἐγγυμνασθέντας οὕτω
 τὸν περὶ αὐτῆς ἐπεξελεῖν· ³ καθολικῶς μὲν, καὶ οἷον
 10 ὡς ἐν εἰκόνι τοιαύτη τῶν ἰδεῶν ἡ τάξις· κατὰ μέρη δὲ
 προστάγει τῆς εὐκρινείας· ἡ καθαρότης, τῷ τὴν μὲν κατὰ
 μόνην τὴν μέθοδον γίνεσθαι, καὶ περὶ ταύτην τῆς οἰκο-
 νομίας ἔχειν τὸ πᾶν, τὴν δὲ καθαρότητα περὶ πάντα τὰ
 μόρια· τὰ δὲ πάντα, τοῦ τινὸς κατὰ τὸν οἰκονομικὸν λό-
 15 γον προτίθεται, ἐπεὶ ἄλλως γε καὶ φύσει τῇ εὐκρινείᾳ
 τὰ πρῶτα ⁴ προαρέται· αὐτῆς γάρ ἐστι διοικεῖν ἅπαντα
 καὶ διατάττειν.

β. Γίνεται δὲ καθαρὸς μὲν ὁ λόγος ἅπασι
 σχεδόν· Προσέειπε τὸ σχεδόν, ὅτι καὶ πάντα τὰ μό-
 20 ρια, δι' ὧν γίνεται, μόνῃ αὐτῆς εἰσιν· ἡ γὰρ μέθοδος
 εὐκρινείας ἐστὶ, περὶ ἣν καὶ τὸ πλεῖστον ἔχει· τὰ δ' ἄλλα
 διὰ τὴν χρείαν ὡς ἀλλότρια λαμβάνει, καὶ προϊοῦσιν
 ἔσται φανερόν, εἰ μόνῃ ἡ μέθοδος συντελεῖ πρὸς εὐκρί-
 νειαν τοῦ δειχθέντος. Συναποδειχθήσεται καὶ ὁ περὶ
 25 τοῦ παρόντος ἐνδοιασμός· ⁵

γ. Ἀλλὰ πρῶτον γε περὶ καθαρότητος λε-
 κτέον· Αὕτη γὰρ μάλιστα ποιεῖ τὴν σαφήνειαν, τὸ
 συμβαῖνον πάλιν διὰ τὰς συμβαινούσας ἀνάγκας τοῖς
 λόγοις θεραπεύουσα· ὅθεν καὶ περιττὴ τυγχάνει, εἰ ἐρ-
 30 ρωμένην σχοίη τὴν φύσιν ἡ καθαρότης, καὶ οὐ χρηρὸν θαν-
 μά-

6 In Par. supra scriptum: διεξελεῖν.

7 Par. προεῖτα.

8 Litt. γ'· vide Vol. VII. p. 912. litt. δ'. et c.

μάζειν, εἰ ἀντιδιαστελλομένη τῇ⁹ περιβολῇ τὴν αὐτὴν
 ἔχει δύναμιν. Ἴσμεν γὰρ, ὡς ἐχορῇν αὐτὴν μὴ μόνον ἰσο-
 δυναμεῖν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἐν ἑαυτῇ τὴν σαφήνειαν ἔχειν,
 εἴπερ ἄρα μὴ καθ' ὁμοιότητα καὶ φαντασίαν, ἀλλὰ κατὰ
 τὸν ἀκριβῆ τῶν γενῶν λόγον τὴν τῶν γενῶν ἐποιεῖτο δι- 5
 δασκαλίαν· ἐκ γὰρ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν γενῶν λαβὼν τὴν
 μίμησιν, ὡς πολλαχοῦ δεδηλώκαμεν, σπεύδει κατὰ ταῦτά
 καὶ τὴν τούτων δύναμιν παραστήσαι καὶ φύσιν, καθόσον
 εἰκός· ἀλλ' ἀδύνατος λόγος ἄλλοτε ἄλλως μεταπίπτων καὶ
 μεταβαλλόμενος πρὸς τὴν φύσιν καὶ δύναμιν τῶν λεγόν- 10
 των καὶ ἀκουόντων, καὶ τῶν περὶ ὧν συνέστησαν ἔχειν
 ταῦτόν τοις αἰ οὔσι γένεσι καὶ εἶδεσιν τῶν μὴ μετα-
 βαλλομένων εἶναι· διὰ τοῦτο παγχάλεπος ὁ περὶ τῶν ἰδε-
 ῶν λόγος, ὅθεν καὶ οὐδεὶς, ὡς ἐν ἀρχῇ διωρισάμην, ἐτόλ-
 μησε τῶν τοιούτων καὶ τηλικούτων καὶ τοσούτων ἀνδρῶν 15
 καὶ ῥητόρων καὶ φιλοσόφων, καίτοι πολλὰ καὶ καλὰ
 καταλελοιπότων συγγράμματα, εἰπεῖν τι περὶ τούτων;
 ἕως ὁ τεχνικός τοὺς μαργαρίτας ἔδειξε· τοιγαροῦν ἀγα-
 πητόν, εἰ καὶ ἐκ τῶν παρακολουθημάτων αὐτῶν παρα-
 στήσει τὴν φύσιν, καὶ μὴ μόνον τῶν ἰδιωμάτων, ἀλλὰ 20
 καὶ τῶν ἐναντίων, καὶ οὐ τούτοις ἀρκεῖται μόνοις, ἀλλὰ
 καὶ τὰ ἀντικείμενα συνεπιφέρει, συντελοῦντα πρὸς τὴν
 ἀκριβῆ κατάληψιν τῶν ἐναντίων· διὰ γὰρ ἀλλήλων τὰ-
 ναντία δεικνύται· καὶ μία καὶ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη τούτων
 κατὰ τὸ ἀξίωμα τὸ φιλόσοφον· εἰ δὲ μὴ εὐποροίη πα- 25
 ρακολουθημάτων, τὸ ζητούμενον ἐξ ἀραιρέσεως διδάσκει,
 οἷον ὅτι τὸ μὴ ὄν καθαρόν οὐ σαφηνείας ἐστίν, ὥσ-
 περ οὐδὲ τὸ μὴ ὄν ζῶον ἀνθρωπός ἐστιν.

εἰ. Ἡ πάλιν ἐναντίον ἐστὶν ἡ περιβολὴ κα-
 τὰ τὴν. Ἐλέγετο, ὅτι ἐκ τῶν παρακολουθημάτων παρι- 30
 στᾷ τὰς ιδέας, καὶ νῦν ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων παρίσθησι

9 Par: ad marg. Ἀλλαχόσ σαφηνεία κείται, οὐκ οἶμαι δέ·
 Rhetor. VI.

τὴν καθαρότητα καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου ταύτῃ τῆς περι-
 βολῆς· οὐ κατὰ πάντα δὲ ἐναντιοῦται, ἀλλὰ κατὰ μέθο-
 δον καὶ σχῆμα· τῆς μὲν γὰρ ἡ μέθοδος οὐ περιβλητική,
 τῆς δὲ τὸ ἐναντίον, καὶ τῆς μὲν τὰ σχήματα κατ' ὁρ-
 5 θότητα, τῆς δὲ περιβολῆς κατὰ τὸ πλάγιον· εἵπομεν γὰρ,
 ὅτι οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, οὕτως ἔχει καπὶ τῶν
 λόγων· ἐν ταῖς μὲν γὰρ ἀσύμβατα τὰ ἐναντία, οἷον
 τὸ ἀνυχνρὸν τῷ θερμῷ· ἐπὶ δὲ τοῦ λόγου τότε μάλιστα
 πρόσσεσιν, ὅταν συμμυγῆς διὰ τούτων ἢ, ὡς μετ' ὀλίγον
 10 ἔρεῖ· καὶ γὰρ ἔμφαντον ἔχει ταῦτ' εἶναι τῶν ἐναντίων,
 οὐκ εἰσὶ δὲ· τὸ δὲ κάλιν ἀναφορὰν ἔχει πρὸς τὰ ἡδὴ ῥη-
 θέντα, ὅτι ὥσπερ κοινωνοῦσιν ἀλλήλαις αἱ ἰδέαι μέρει
 τινὶ ἢ μέρεσιν, οὕτω καὶ αὐτοῖς τούτοις διαφέρει· κοι-
 νωνεῖ μὲν γὰρ κατὰ τι ἡ περιβολὴ τῇ καθαρότητι, ὅτι
 15 καὶ πάσας ὑποδέχεται τὰς ιδέας κύλοις, συνθήκαις, κα-
 τὰ τινα δὲ ἄλλα ἐναντιοῦται, ὡς ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λό-
 γῳ ἔσται φανερόν.

Cap. III.

Περὶ καθαρότητος ἢ καθαρῶν ἐννοιῶν.

ζ. Αἱ κοινὰ πάντων καὶ εἰς ἅπαντας ἀν-
 20 ἐλθοῦσαι, ἅς δυνατόν καὶ σοφοὺς καὶ ἰδιώτας τάλαι-
 πώρους νοῆσαι· τὸ δὲ ἀνελθὸν τροπικὸν ὃν τῆς γλυκύ-
 τητός ἐστι μᾶλλον, ἀλλ' οὐ σεμνότητος· ἀνελθεῖν καὶ
 τὸ εἰς ἐννοιαν καὶ νόησιν ἐλθεῖν· ἀνέρχεται γὰρ ὡς ἀλη-
 θῶς ἀπὸ τῆς φωνῆς τοῦ λέγοντος διὰ τῶν ἀκοῶν τοῦ
 25 ἀκρωμένου εἰς τὴν διάνοιαν· καὶ ἔστι φυσικωτάτῃ ἡ λέ-
 ξις, περivenοημένον δὲ ἐστὶ τὸ περισσῶς νοηθὲν καὶ ῥη-
 θέν, οἷον ἀπὸ περivenοίας τοῦ λέγοντος καὶ συστροφῆς
 τοῦ νοήματος καὶ επικράψεως· περivenοημένα γὰρ τὰ

δυσνόητα καὶ περισσὴν εἰς ἐρμηνείαν διάνοιαν κρύπτοντα, ἥ ὅτι πᾶν νοῦν μέγαν καὶ ἐρμηνείαν ἔχοντα, ὡς τὸ περιπυστον καὶ τὸ περιώσιον.

ζ. Ὅποια ἦν ἡ προειρημένη. Ἦν καὶ αὐτίκα λέγει Σαννίων ἔστι δῆπου τις, καὶ Χριστὸς γεννᾶται καὶ δὲ πάλιν Ἰησοῦς, καὶ ὅσαι ἀπὸ εὐθείας ἀρχόμεναι εὐθύς ἐκφραίνουσι τὸ ρητόν, τῶν νοημάτων μὲν πᾶσαι καθ' ἑαυτὰς θεωρούμεναι οὐδὲν ἔχουσι βαθὺ καὶ περivenoημένον, ἀλλὰ πᾶσιν εἰσὶ καταφανεῖς, ὅταν χωρὶς τῆς αἰτίας, ἧς ἔνεκα παρελήφθησαν, ἐξετάζωνται. Εἰ γὰρ τὴν αἰτίαν ζητοῖς, δεινὰ μᾶλλον καὶ αὐταὶ καὶ ἡ μέθοδος, ἀλλ' οὐ καθαρά· συγκρίσεως καὶ παραθέσεως αὐτὰς χάριν ὁ ῥήτωρ παρέλαβεν· ὁ μὲν θεολόγος προσεκτικωτέρους ποιῶν τοὺς ἀκούοντας, καὶ ἀξιόπιστον τὸν λόγον ὑποφαίνων, ὁ δὲ βουλούμενος δεῖξαι τὸν Μειδίαν ἀσεβῆ 15 τε καὶ μιᾶρον, ὃς χορηγὸν ὄντα κατὰ τὴν ἐορτὴν ἐτύπτησε· παράγει δὲ τὸν Σαννίωνα, ὃν ἄτιμον γεγονότα, λιποταξίου γὰρ ἰάλω, εἶτα τραγωδίαν ὑποκρινόμενον οὐδεὶς τῶν ἐχθρῶν ἐτόλμησεν ἀδικῆσαι.

ή. Καὶ πάλιν, λέγονται οἱ τριάκοντα. Ἐκ 20 τοῦ περὶ στεφάνου· εἰσῆχθη δὲ καὶ τοῦτο λυτικὸν τῆς δευτέρας ἀντιθέσεως Αἰσχίνου κατὰ ἀντεγκληματικόν, ἀπὸ παραδείγματος, λέγοντος τοῦ Αἰσχίνου ἀξίους εἶναι Φωκίας ἀπολέσθαι, καὶ μὴ συμμαχίας Ἀθηναίων τυχεῖν ὄντας ἐχθροὺς ἐς τὰ μάλιστα· ἀπὸ τοῦ συμφέροντος· 25 λέγει γάρ· οὐκ ἦν συμφέρον μνησικακεῖν Ὀλυνθίοις, ¹ συμμαχίαν αἰτοῦσιν· εἶτα ἡ ἐργασία ἀπὸ παραδείγματος, οὐδὲ γὰρ οἱ πατέρες ἡμῶν Λακεδαιμονίοις οὖσιν ἐχθροῖς τοῖς κατὰ τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον ἐμνησικάκησαν, δοῦσι τοῖς τριάκοντα τυράννοις χρήματα κατὰ τῶν ἐν Πειραιεὶ 30 Ἀθηναίων, ὧν ἡ ἱστορία αὕτη ἐστὶ. Πόλεμον ἐσχηκότες πρὸς ἀλλήλους Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὰ

1 Supra scriptum Φωκεῖσι.

Περσικά, εἴτα τῶν Ἀθηναίων ² ἀπολεσάντων ἐν κυνὸς
 σήματι, ὃ ἐστὶν ἀντιπέραν Λαμψάκου, πάντα τὰ πλοῖα,
 καὶ ταπεινωθέντες διὰ γῆς καὶ θαλάττης ὀρμητηρίῳ χρώ-
 μενοι Λακεδαιμόνιοι τῇ Δεκελείᾳ, κατασκάψαντες τὰ τεί-
 5 χη τῶν Ἀθηναίων, καὶ τριάκοντα τυράννους ἐξ αὐτῶν
 Ἀθηναίοις αὐτοῖς ἐπέστησαν, ὥς δῆθεν ἀριστοκρατοῦν-
 τες· οἱ δὲ πᾶσαν τραγῳδίαν εἰς αὐτοὺς ἐνεδείξαντο, ἐξ
 ὧν Θρασύβουλός τις διαδράς Φυλὴν ὠχώρωσε, κρατήσας
 χωρίον τῆς Ἀττικῆς, ὑπὸ τὸ τῆς Δεκελείας εὐώνυμον κει-
 10 μένην· ἔπειτα ἐλευθερίαν ἐκήρυξε, καὶ συνδραμόντων εἰς
 αὐτὸν ³ Ἀθηναίων ἐδέχθη παρὰ τοῖς ἐν Πειραιεῖ· καθ’
 ὧν οἱ τριάκοντα στρατεύσαντες χρήματα δόντων Λακε-
 δαιμονίων αὐτοῖς εἰς ξενολογίαν, Κριτίου στρατηγοῦντος
 τοῦ ὠμοτάτου τῶν τυράννων, ἡττήθησαν Κριτίου πεσόν-
 15 τος· μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν τῶν τυράννων καὶ τὴν ἀπό-
 ληψιν τῆς δημοκρατίας ζητοῦσι Λακεδαιμονίοις τὰ χρή-
 ματα, καίπερ ἰσχύιν ἔχοντες ἤδη, διὰ τὸ μὴ μνησικακεῖν
 ὁμῶς ἀπέδωκαν. Ξενοφῶν ἐν τῇ ἐβδόμῃ τῶν Ἑλληνικῶν
 φησι.

20 Θ'. Ἐνεκά γε τῆς ἐπιβολῆς. Ἐπιβολὴ λέγεται
 τὸ ἀπ’ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐπιβάλλειν εἰς τὴν ὑπόθε-
 σιν ἢ εἰς τὸ ἐπιχειρημα, ἢ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν δεινότη-
 τος ἔχειν διὰ τὸ εἶναι σαφές, δι’ ἣν παρήχθη, οὔτε κα-
 τασκευὴν, οὔτε περίνοιαν κατασκευάζουσιν, ὅτι καλῶς
 25 παρήχθησαν· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα παραδείγματα πολλὴν ἐμ-
 φαίνουσι τὴν δεινότητα, καὶ τὸ μὴ εἶναι καθαρὰς τὰς

2 In voce Ἀθηναίων pagina finitur: sed scriptura diversa subiicitur: ἀπολεσάντων ἐν κυνὸς μνημεῖον· λέγεται γὰρ, ὅτι ἡ Ἐκάβη αἰχμαλωτισθεῖσα κύων ἐγένετο, τοῦτο δὲ ἐστὶ φλυαρία μυθική, ἀλλ’ ὅτι πικρῶς ὕβριζεν ἅπαντας Ἕλληνας· διὸ καὶ διὰ τριακοσίων καρχησίων εἰς τὸ τῆς νηὸς κέρας μετεωρισθεῖσα ἐλιθοβολήθη καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἀπ’ αὐτῆς ὀνομασθέντι κυνὸς σήματι. 3 Par. εἰς αὐτῶν. — v. 2. Par. ὅς. scr. ὅ.

ἐννοίας, ἀφ' ὧν καὶ δι' αὐτὰ εἶπομεν· ταῦτα δὲ οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον, ἢ διὰ τὸ γνῶριμα εἶναι· δεῖ γὰρ εἶναι τοιαῦτα παραδείγματα, ἢ διὰ τὸ καθαρὰν τούτοις ἐμφαίνεσθαι τὴν· καθαρότητα· τὸ γὰρ ⁴ „ἀδελφὰς ἔχομεν γυναῖκας ἐγὼ τε καὶ Σπουνδίας οὐτοσί, Πολυεύκτου θυγατέρας, ⁵ ἄπαιδος δ' ἐκείνου τελευτήσαντος· παίδων ἀρρένων, ἀναγκάζομαι πρὸς τούτου ὑπὲρ τῶν καταλειφθέντων δανείζεσθαι,“ ἰδιωτικός ⁶ ἐστὶν ἄντικρυς. διὸ καὶ φασιν, ἔνεκά γε τῆς ἐπιβολῆς, τουτέστι τῷ ἀπὸ τοῦ πράγματος ἄρξασθαι μᾶλλον εἰσι καθαραὶ, καὶ ἀπὸ τῆς διηγήσεως ¹⁰ αὐτῆς, ἢ ὅτι ἐκεῖνας εἵληφεν, ἵνα δείξῃ, ὅτι δύνανται ἐννοιωὶν εἶναι καθαρῶν, πρὸς δὲ καὶ ἄλλο τι ἔχειν· ἔχουσι γὰρ μέθοδον ἐνδιαθέτου.

Συριαναῦ καὶ τῶν λοιπῶν. ⁷

ι. Καὶ πάλιν, κοινωνός εἰμι τοῦ δανείσματος· ¹⁵ τος. Διονυσιοδώρος τις καὶ Παρμενίσκος ἔμπορος ἐδανείσαντο τρισχιλίας δραχμὰς ἐπὶ τόκῳ ἀπὸ Παμφίλου καὶ τοῦ τὸν παρόντα λόγον κατὰ Διονυσιοδώρου ἐνστήσανμένου, ὑποθήκην μὲν δόντες ταῖς δανεισταῖς τὴν ἐαυτῶν ναῦν, ἢ πλεῦσαι ἔμελλον, ὑποσχόμενοι δ' ἐν τῷ ²⁰ παρόντι γράμματι πλεῦσαι εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας. Ἐν μὲν τῷ γράμματι ὁ Πάμφιλος ἐγγεγραπτό δανειστής, ὁ δὲ τὸν λόγον ἐνστησάμενος ἐξωθεν μετεῖχεν αὐτοῦ τοῦ δανείσματος, Ἀποπλεύσαντι δὲ τῷ Παρμενίσκῳ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ γενομένῳ ὁ Διονυσιό- ²⁵ δωρος ἐν Ἀθήναις ἀπολειφθεὶς γράφει, ὥς εὖωνος ἐν Ἀθήναις ὁ σῖτος εἴη, καὶ ὥς δεῖ λοιπὸν τῇ Ῥόδῳ προσχόντα ἀποδόσθαι τὸν σῖτον, καὶ μὴ ἐς Ἀθήνας ἐκπλεῦσαι· τοῦ δὲ Παρμενίσκου τοῦτο ποιήσαντος παρὰ τοὺς

4 Or. in Spud. init.
 ἰδιωτικός marg. ἰδιωτισμός.

5 Par. τελευτήσαντα.

6 Par. ἰδιω-

7 Absunt haec a Vol. VII.

νόμους, οὗ κελεύουσι τοὺς ναυκλήρους καὶ τοὺς ἐπιβά-
 τας πλεῖν εἰς ὃ τι ἂν συνθῶνται ἐμπόριον, ὁ Διονυσιο-
 δώρος οὐδὲ τοὺς ἐγγραφέντας τόκους τῷ γράμματι ἡξίου
 ἀποδοῦναι τοῖς δανεισταῖς, ἀλλ' εἰ βούλεσθε, φησί, κο-
 5 μίζεσθαι ⁸ τὸ μέρος τοῦ περιπεπλευσμένου, δώσω ὑμῖν
 τοὺς εἰς Ῥόδον τόκους, καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν ἐγγεγραμ-
 μένος τῷ γράμματι τῶν δανειστῶν τὸ γραμματεῖον αὐ-
 τοῦ ἐμφανίζων ἐγκαλεῖ ⁹ τῷ Διονυσιοδώρῳ, ὁ δὲ ἕτερος
 τὸν παρόντα λόγον κατ' αὐτοῦ ἐνεστήσατο, εἰπὼν ἐν
 10 προοιμίῳ, ὡς οὐχ ὁ Πάμφιλος μόνος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 σὺν ἐκείνῳ τὰς τρισχιλίας δραχμὰς τῷ Διονυσιοδώρῳ καὶ
 τῷ Παρμενίσκῳ παρέσχετο.

Περὶ μεθόδου καθαρότητα ἐργαζομένης.

- ιά. Μέθοδος δὲ καθαρότητος σχεδὸν μία.
 15 Τὸ σχεδὸν προσέθηκεν, ὅτι οὐ μόνον αἱ διηγηματικαί,
 ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφήγησις ποιεῖ μέθοδον, ὡς μικρὸν ὕστερον
 διδάξει. Ἀφηγεῖται τις πρᾶγμα ψιλόν, μηδὲν τῶν περι-
 στατικῶν λαμβάνων, οἷον ψυχὴ πᾶσα καλὴ τε καὶ θεο-
 φιλὴς καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ὁ ἀόρατος, ὁ ἀπερίληπτος, ἡ ἐκ
 20 τῆς ἀρχῆς ἀρχή· εἰ γὰρ καὶ αἱ ἐννοιαὶ σεμεναὶ καὶ τινες
 τῶν λέξεων, ἀλλ' ἡ ἀφήγησις μὴ συνελκομένη τὰ περι-
 στατικά, καθαρότητος μέθοδος. ¹⁰ Ἀρχεται γὰρ ἀπὸ
 ψιλοῦ τοῦ πρᾶγματος· ἀφήγησις γὰρ ἡ κατὰ μικρὸν ἀ-
 παρτίζουσα τὰς ἐννοίας.
 25 ιβ'. Γένος εἶδει προσλαβών. Εἰς τὴν τοῦ εἵ-
 δους λῆψιν λαμβάνων καὶ τὸ γένος ἢ ἀνάπαλιν· οἷον ζῶ-
 ον, ἐξ ἀοράτου τε λέγω καὶ ὁρατῆς κτίσεως, δημιουργεῖ
 τὸν ἄνθρωπον, οὐ γὰρ μόνον τῷ εἶδει προσέλαβε τὸ γέ-
 νος τὸ ζῶον, ἀλλὰ καὶ τὰ μέρη καὶ τὸ ὅλον· ὁ μὲν γὰρ
 30 ἄνθρωπος ὅλον· σῶμα δὲ καὶ ψυχὴ ἀόρατόν τε καὶ ὁρα-

⁸ Par. κομίζεσθαι.

⁹ Par. ἐγκαλῇ.

¹⁰ Par. μεθόδος. ου

τόν· μέρη, ἔπειτα ὕλη· καὶ τὸ παρ' ἑαυτοῦ, ὃ ἐστὶν οὐρανίαν καὶ νοεράν. Ταῦτα δὲ ὅλα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα πάντα περιβολῆς. Τὸ δὲ Δημοσθένους ἐκ τοῦ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου· γένος ὁ συκοφάντης· τὸ δὲ κίναδος εἶδος, σημαῖνον τὸν ἀναιδῆ καὶ σατυρικόν. 5

ιγ'. Ἡ ὅλον μέρει· ἀπὸ κοινοῦ τὸ προσλαβών· οἷον μὴ λαβὼν ἥπατος, μηδὲ τὴν πιμελὴν, μηδὲ τὸ καὶ τό· μέρη γάρ ταῦτα, οἷς προσλαμβάνει καὶ τὸ ὅλον· ἀλλ' ὅλους ἡμᾶς αὐτούς· καὶ πάλιν προσλαμβάνονται πόλεις, τοῦτο ὅλον, αὐτῶν τῶν οἰκητόρων οἱ πλείστοι, μέρος· ἢ 10 ἀόριστον ὠρισμένῳ· οἷον πολλὰ μὲν οὖν τοῦ τότε καιροῦ τὰ θανμάσια, ἀόριστον· ἥλιος σκοτιζόμενος καὶ τὰ ἐξῆς, ὠρισμένον· καὶ πάλιν πολλοῖς μὲν παιδευθεῖς πρότερον σημείοις καὶ τὰ ἐξῆς.

ιδ'. Ἡ κρίσιν δικαστῶν. Οἶμαι δ' ὅτι καὶ τῶν 15 εὐφρονούντων ἕκαστος, καὶ μὴ ὅτι τὸν μέγαν Βασίλειον, ἄλλον δὲ τινα τὸν πολὺ μετ' ἐκείνον, οὐκ ἀντιποιεῖσθαι, οὐ χεῖρα ὀρέγειν, οὐ τὸ καὶ τό· ἀνάγει τὴν κρίσιν εἰς τοὺς ἀκούοντας· καὶ πάλιν· μάρτυρες δὲ καὶ ἡμεῖς ὑπὲρ ὧν καὶ πρὸς οὗς ὁ λόγος. 20

ιε'. Ἡ ποιότητα πράγματος· οἷον οὐ καλῶς μὲν ἴσως οὐδὲ δικαίως, ἀπήγαγε δ' οὖν.

ις'. Ἡ τὴν πρὸς ἕτερον διαφοράν. Οὐκ ἴσον μοι δοκεῖ ποίμνης ἄρχειν καὶ ἀνθρώπων ἐπιστατεῖν ψυχαῖς, καὶ ἄλλο· τὸν δὲ λυποῦντα δι' ὑποψίας εἶχεν ἢ 25 πόλις.

ιζ'. Ἡ τι τοιοῦτον. Εἰς ἀόριστόν τε καὶ ὠρισμένον ὁμοῦ τὴν διδασκαλίαν προήνεγκε· τὸ μὲν γάρ τι ἀόριστον, τὸ δὲ τοιοῦτον ὠρισμένον· εἰ πλείονα γὰρ τοιαῦτα εἶεν, φησὶν, ἅπαντα περιβάλλει οὐκ ἀορίστως 30 ἐξενεγκών· ἀλλ' ὥσπερ ἔλεγεν, εἴτε ἐν εἴῃ ἐν τῷ ἐπιχειρήματι τῶν εἰρημένων, εἴτε πλείονα, περιβάλλει κατὰ διάνοιαν καὶ κατὰ λέξιν· ἐξ ἀμφοτέρων γὰρ εἰκὸς γίνε-

σθαι τὴν περιβολήν· ὅθεν καὶ ὁ τεχνικὸς ἀπαρέσκηται,
καὶ τὰ ὁμώνυμα τῶν ὀνομάτων καὶ τὰ γενικά καὶ τὰ εἰ-
δικὰ περιβάλλει κατ' ἐννοίαν. διὸ καὶ παραλογισμοὺς
ποιῶσιν, εἰς πλείονα τῆς διανοίας φιλοχωρούσης· ἡ οὖν
5 διὰ ταῦτα οὕτως εἴρηκεν, ἢ διὰ τὴν ὕλην, ἣν καὶ ἔβδο-
μον περιστατικὸν τιθέασιν, ἢ ὅτι ῥᾶστον εἶναι φησι τὸ
γινῶναι τὴν περιβολήν, ὅτι οὐκ ἐκ τῶν πραγμάτων γίνε-
ται, ἀλλ' ἐκ τῶν περιστατικῶν καὶ τῶν τούτοις συνεπο-
μένων, ἃ ἐστὶ τὰ νῦν εἰρημένα, καὶ προσέτι τὰ μέλλοντα
10 ῥηθήσεσθαι ἐν τῷ περὶ αὐτῆς λόγῳ· ὥς τὰ ὑποθετικά
καὶ τὰ κατὰ συστροφὴν καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ἀπλῶς ἁ-
σα φύσει παρακολουθεῖ τῷ πράγματι, καὶ δυνάμενα νοη-
θῆναι καὶ μὴ λεγόμενα περιβολὴν ποιεῖ, καὶ εἰ προτε-
θεῖη τὸ πρᾶγμα· καὶ τοῦτο δείκνυσιν ἐκ τῶν τοῦ Δημο-
15 σθένους κατὰ Κόνωνος αἰκίας, ἃ πέπονθεν Ἀρίστων ὑπ'
αὐτοῦ· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάντα τοῦ παραδείγματος περι-
βλητικά εἰσι, καίπερ μὴ ἔχοντα περιβλητικά· ὥς καὶ ὁ
θεολόγος· ἐγὼ γὰρ ἔπαυον τοῦτο, ὃ ἄνδρες, τοῦτο κα-
θαρότητος ὅν ἀντικρυς· τὸ ἐξῆς οὐκ οὕτως ἔχει.

20 ἡ. Μεθόδος γὰρ τις οἶμαι καὶ ἡ ἀφήγησις
εἴρηται περὶ ταύτης, ὥς ὅτι τρόπος ἐστὶν ἐξαγγελίας
καὶ τοῦ κατὰ μικρὸν τέμνειν τὰς ἐννοίας, καὶ ἐν κόμ-
μασι περιγράφειν αὐτάς, οἷον λόγῳ, νόμῳ, προφήταις,
εὐεργεσίαις, καὶ ἄλλως πῶς κατὰ περιόδους καὶ ἀντίθε-
25 τα καὶ κύκλους καὶ εἴτι ταιοντότροπον· τὸ γὰρ „σάρκα
φορεῖ διὰ τὴν σάρκα“ ἀφηγήσεως ἔμφασιν ἔχον, οὐκ
οὕτως προήχθη, ὥς ποιεῖν ¹¹ καθαρότητα· χορηγότητος ¹²
δὲ μᾶλλον οὔσαι διὰ τὰς ταχείας ἀπάντησεις κύκλων παρ-
έχουσιν ἔμφασιν, καὶ οὐκ ἐναντιοῦται ἑαυτῷ λέγων, μέθο-
30 δος οἶμαι τις καὶ ἡ ἀφήγησις κατὰ τὰς προειρημένους ἐν-
νοίας· ἀλλ' οἶδα μὲν καὶ τὰ σχήματα μεθόδους εἶναι
τινας, οὐ μὴν τὰς μεθόδους σχήματα τῆς λέξεως· οὐκ

11 Par. ποιεῖς.

12 Par. χορηγίητα.

ἂν ποτε μείνοιν τὰ αὐτὰ δι' ἄλλων λεγόμενα σχημά-
των, ἡ δὲ μέθοδος γίνεται διὰ πάντων, ἐξ ὧν εἶναι δεί-
κνυται, ὡς οὐ σχῆμα. Συμπλέκεται γὰρ ἡ μία καὶ αὐτὴ
μέθοδος πολλοῖς σχήμασι, καὶ οὐ πάντως περατοῦται·
οἷον μέγεθος περιβολῆς, ἀφ' οὗ γὰρ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς 5
ἐκβαλόντες ἡμᾶς· τὸ δὲ σχῆμα πνεῦμα, καὶ τοῦτο μὲν
καθὸ σχῆμα ἀπαρτίζεται· ἡ δὲ μέθοδος οὐκ, ἀλλὰ καὶ
ἕτερον προατίθηναι· οὐ γὰρ ἔφερον φύσις ὄντες φθο-
γερά,

ιβ'. Καὶ γὰρ ὁρθώσας καὶ πλαγιάσας καὶ 10
μερίσας· ἤγουν διὰ τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ· οἷον ἃ μὲν
ῥῖν εἶπη τις· ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν ἐπιτιμᾶν οὐ μέγα· αὐτοὶ γὰρ
οἱ σύνδεσμοι οὗτοι λέγονται, ὅτι μερίζονται τε αὐτοὶ καὶ
τὰς ἐννοίας μερίζουσιν, ὡς τὸ οὐχ ὑϊκῶς μὲν, ἐκπορευ-
τῶς δέ· ὁ συμπλέξας διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων 15
παρέχει γλυκύτητα· εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἁ-
γαλλιάσθω ἡ γῆ· οὐ μὴν εἴρηται, ὡς τὰ ἀληθῆ σχήματα
σχήμασιν ἄλλοις οὐ γίνεται, καὶ γένηται, βίαίά τε ἐστι,
καὶ τὰς πρώτας ἐννοίας ἀπόλλυσι· καὶ τοῦτο ὑπεθέμεθα
ἂνωτέρω που· τὸ δὲ ἴσως προσέθηκε, μὴ θέλων ἀντί- 20
λέγειν κατ' ἐπιείκειαν· διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν ἐν-
στατικῶς δείξας, ὡς οὐκ ἔστι σχῆμα, κατὰ ἀντιπαρά-
στασιν συγκατατίθεται. Ἀπορήσεις δ' ἂν τις εἰκότως,
πῶς ἂνωτέρω τὴν ἀπαρίθμησην τῶν μορίων ποιούμενος,
τετάρτην· θεὶς τὴν μέθοδον, νῦν καὶ πανταχοῦ δευτέραν 25
αὐτὴν τίθῃσι; καὶ οὐχ ὡς ἐφ' οὗ πρὸς τοὺς μουσικοὺς
διελέγετο, ὅτι κατὰ τὴν φυσικὴν τάξιν ἐν τῇ διδασκα-
λίᾳ τίθῃσιν αὐτάς· ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν δύναμιν· οὕτω
γὰρ ἔθος ἐν τῇ πανταχοῦ, καὶ τῇ περὶ προσώπων διαι-
ρέσει, καὶ τοῖς περὶ πραγμάτων καὶ κεφαλαίων ὡσαύ- 30
τως· τὴν γὰρ κατὰ δύναμιν ἢ τοῦ λόγου τάξεις συντάτ-
τειν ἱκανὴ καὶ ἡ τοῦ λέγοντος οἰκονομία. Καὶ ἄλλως
εὗρίσκεται τετάρτη, ὅταν καθ' ἑαυτὴν ἐξετάζωνται τὰ

μόρια. Δευτέρα δέ, ὅταν σὺν ἀλλήλοις· τρίτον, ὅτι οὐκ ἐπίπαν οἱ ῥήτορες χρῆζουσι τῶν μεθόδων· πολλοὶ γὰρ διὰ τὴν πολυμαθίαν καὶ τὴν εἰς ἄκρον ἔξιν καὶ ἀσκεπτὶ δημιουργοῦντες τῶν μὲν ἄλλων φροντίζουσι καὶ προνο-
 5 οῦνται, μεθόδου δὲ καὶ συνθήκης καὶ βάσεων καὶ ῥυθμῶν μετρίως· ἡ γὰρ φύσις τούτων προνοητική, ὅταν κατὰ λόγον προέρχονται· ἡ δὲ τέχνη διαρθροὶ καὶ διαστῆλει, εἴποτε καὶ συγχέονται ὑπὸ τῆς φυσικῆς κατεπέξεως· εἰ δὲ καὶ εἴη τις τούτων κρείττων αἰτία, δεξαίμην ἂν.

10

Περὶ λέξεως καθαρᾶς.

κ'. Λέξεις δὲ καθαρὰ· ἣν γινώσκει καὶ ιδιώτης, ὡς τὸ ἐγὼ ἐποίησα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ συμπένητες, καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ καλὸν ἡ ἀγάπη καὶ ὅσα ὅμοια· τετραμμένην δὲ φησι τὴν τροπικὴν καὶ
 15 μεταφορικὴν, ὡς τὸ προβαλλόμεθα τὴν καλὴν ἐλπίδα, καὶ τῷ θυρεῷ τῆς πίστεως περιφραζόμεθα· ἐπὶ ὅπλων γὰρ ταῦτα εἴρηται τῇ κυριολεξίᾳ, καὶ τὴν κοιλίαν μου ἀλγῶ, κοιλία γὰρ ἐπὶ γαστρὸς, οὐκ ἐπὶ ψυχῆς ἀσωμάτου καὶ κοῖλον μὴ ἐχούσης τι, ἀλλ' ὅμως καίτοι τροπαὶ οὐ-
 20 σαι καὶ αὐταὶ καὶ αἱ ταύταις ὅμοιαι λεῖαί εἰσι, καὶ τῇ ἀκοῇ προσβάλλουσαι, καὶ τῇ γλώττῃ ἐκφωνοῦμεναι καὶ οὐ τραχεῖαι, ὡς τὸ· ἐκρήξω γὰρ τὸ λυποῦν, ἀρμόδιον γὰρ τοῦτο ὡς ὄντως τῷ μετὰ βίας προϊόντι πάθει· σκληρὰ δὲ διὰ τὸ δυσκίνητον καὶ τῇ διανοίᾳ καὶ ταῖς αἰσθη-
 25 σεσιν· αἱ γὰρ τοιαῦται σκληραὶ καὶ τροπικαὶ εἰσι, καὶ πάλιν οὐ τροπικαί· τὸ γὰρ ἀταρπὸς σκληρὸν μὲν διὰ τὴν ἐπαλληλίαν τῶν συμφώνων καὶ μάλιστα τοῦ ρ, κύριον δὲ τρόπον τινὰ τοῦ πράγματος καὶ οὐ τροπικόν· ἐπὶ γὰρ τῆς εὐθείας, καὶ μὴ ἄλλοσέ που ¹³ τὸν ὁδίτην
 30 τρεπούσης, εἰ μέντοι ἐπὶ ψυχῆς εἴποι τις, καὶ σκληρὸν ἂμ' ἔσται καὶ τροπικόν. Πᾶσαι γοῦν καὶ αἱ σκληραὶ καὶ αἱ

13 Par. ad marg. inserere iubet: τοῦ σκοτιοῦ.

τροπικαὶ ἀλλότριαι καθαρότητος κατὰ γένος, καὶ ἀλλη-
γορικαὶ καὶ μεταφορικαὶ κατ' εἶδος· εἰσὶ μὲν οὖν τινες
τῶν σκληρῶν λέξεων ἄδηλον ἔχουσαι τὴν τροπὴν, καὶ τὸ
πόθεν παρήχθησαν, ὡς συμβαίνειν κυρίας μὲν εἶναι,
σκληρὰς δὲ οὐδὲν ἤττον, ὡς ἡ ἐγκεντρισιθεῖς· ἄδηλον γὰρ, 5
εἴτε ἀπὸ τῶν ἀστρονομικῶν ἐπὶ τῶν φυτῶν παρήχθη·
εἶναι γὰρ παρ' αὐτοῖς κύκλους τινὰς ἐκκέντρους καὶ ἐπικέν-
τρους, καθ' οὓς οἱ πλάνητες· ¹⁴ εἴτε ἀπὸ τῶν ὀχουμέ-
νων ἢ ἐλανγόντων τῷ μύωπι καὶ τῷ κέντρῳ εἰς τὸν γη-
πόνον, εἴτε ἀπὸ τούτου εἰς ἐκεῖνα, ὅ μοι καὶ μᾶλλον 10
δοκεῖ, διὰ τὸ ἀρχαιότερον· ἐμφαντικαὶ γοῦν εἰσι τῶν
ὑποκειμένων αὐταῖς ἢ προσώπων ἢ πραγμάτων ἢ παθῶν,
ἢ κυρίως λεγόμεναι· τοιαύτη δὲ ἐστὶ καὶ ἡ· τίς ἡ τυραν-
νίς· τυραννὶς γὰρ ἐστὶν ἡ βιαία καὶ ἄνομος ἐπιστασία,
ἢ ἀκούσιος περιπέτεια· διὸ καὶ ὁμαλίζων τὸ σκληρὸν 15
τῆς ἐννοίας ὥσπερ ἐπιδιορθούμενός φησιν, ¹⁵ ἦν ἐξ ἀγά-
πης ἀεὶ τυραννοῦμεθα· τούτων καὶ τῶν τοιούτων κατα-
περιφρονεῖν δεῖ τὸν ἐπιμελόμενον καθαρότητος· μεγέ-
θους γὰρ εἰσι μᾶλλον οὐ σαφηνείας· τὸ γὰρ κατεσθίων
ἐπὶ θηρίων καὶ ἀδδηφάγων λέγεται· βρωσίς δὲ μᾶλλον 20
καὶ ἐπὶ παθῶν· τὸ δὲ φαγεῖν ἴδιον μόνον τοῖς σώφρασι
καὶ ἐγκρατέσι· τὸ δὲ ἐκνευρισμένον ἐπὶ ταύρων· νύτ-
τουσι γὰρ αὐτοὺς κατὰ τὸν σπόνδυλον μαχαίρα, καὶ εὐ-
θύς ἀποτμηθέντος τοῦ τένοντος πίπτουσι· λέγει ¹⁶ δὲ ταί-
τας Δημοσθένης, τὴν μὲν ἐπὶ τῶν ἐπιβουλευόντων καὶ 25
σθειρόντων, τὴν δὲ ἐπὶ τῆς ἀσθενείας τῶν Ἀθηναίων·
ἀδύνατοι γὰρ ἦσαν ἀντιτάττεσθαι μόνοι Φιλίππῳ· τὸ
δὲ πεπρακὸς ἐπ' Αἰσχίνου εἴρηται, διὰ τὸ δοκεῖν δεδω-
ροδοκῆσθαι· τὸ δὲ περικόπτων ἐπὶ τῶν ἀκρωτηριαζομέ-
νων λεγόμενον ἐπὶ Φιλίππου εἶπε, κρύφα καὶ δόλῳ τοὺς 30

14 ad marg. οἱ πλανῆται. 15 Par. φασίν, 16 Male Koen.
ad Gregor. Cor. p. 53. Schaeff. locum hunc afferens, λέγουσι,
verum vidit Bastius.

δυνατοὺς φθείροντος, ἐφ' οἷς καὶ λωποδυτεῖν ὡς ἐπὶ λη-
στοῦ· χώρας γὰρ αὐτῶν καὶ πόλεις ἀφείλετο συμμαχίδας,
ἀ μέλλων ὁ ῥήτωρ ἐμφῆναι ταύταις καὶ ταῖς τοιαύταις
ἐχρήσατο λέξεσι· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἀρπάζων ^{16*} ὡς ἐπὶ
5 λύκον καὶ πλεονέκτον.

κα'. Ἐναργῇ μὲν ἐστίν, Ἐνάργειαν γὰρ ἔχουσι καὶ
δήλωσιν τῶν καθ' ὧν λέγονται μᾶλλον, ἢ ὧν εἶσι κύριοι.

ιβ'. Καὶ μέγεθος ἔχοντά πωρ. Σεμνότητος
καὶ τῶν ἄλλων ιδεῶν τοῦ μεγέθους καὶ τὴν αἰτίαν προσ-
10 τίθησιν, ὅτι ἐρμηνείας δέονται· ¹⁷ τοῦ γὰρ ἐκνενευρι-
σμένοι τὸ περιηρημένοι χρήματα ¹⁸ συμμάχους ἐστὶν ἐρ-
μηνεία· καθαραὶ δὲ μᾶλλον ἐκ τοῦ θείου Χρυσοστόμου.
Ἐκ πολλῶν γὰρ ἡθῶν καὶ διαγωγῆς ¹⁹ συνισταμένης
τῆς ἐκκλησίας τὸ περὶ πάντα σαφές ἐπετήδευσεν· οὐ
15 μὴν ἀλλὰ καὶ τῷ θεολόγῳ καὶ τῷ ἐτέρῳ πολὺν τὸ κα-
θαρόν. Ὁ δὲ Ἰσοκράτης φθίρει τὰς καθαράς ὡς ἐπί-
παν διὰ τοὺς κατὰ τὸ κάλλος σχηματισμούς, πλὴν τῷ
ὄντι καθαρὸς ἐστίν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν παλαιῶν, διὸ
καὶ ἐν ταῖς τέχναις παραγγέλλει, δεῖ, λέγων τῇ ²⁰ μὲν
20 λέξει τὰ φωνήεντα μὴ συμπίπτειν, χωλὸν γὰρ τὸ τοιόνδε,
μηδὲ τελευτῶν καὶ ἀρχεσθαι ἀπὸ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς,
ὡς τὸ ἡλίκα καλὰ, εἰποῦσα σαφῇ, ἔνθα Θαλῆς· καὶ τοὺς
συνδέσμους τοὺς σαφεῖς μὴ συνεγγὺς τιθέναι, καὶ τὸν
ἐπόμενον ²¹ τῷ ἡγουμένῳ εὐθὺς ἀνταποδιδόναι· τοὺς μὲν,
25 ὡς τὸ· ταῦτα μὲν τοιαῦτα, ἐκεῖνα μέντοι ἑτέρως· τοὺς δὲ,
ὡς τὸν μὲν καὶ τὸν δέ· καὶ τὸ ἄς καὶ τὸ οὕτως· ὀνόματι
δὲ χρῆσθαι ἢ μεταφορᾷ μὴ σκληρᾷ ἢ τῷ καλλίστῳ καὶ
τῷ ἥκιστα πεπονημένῳ, ὡς τὸ σίζειν καὶ δοῦπος· ταῦτα
γὰρ πεπονημένα· ἢ τι τῶν γνωριμωτάτων· ὅλως ²² δὲ

16* Par. ἀρπάζων. 17 Par. ἐρμηνείαν δεῖται. 18 Par.
σχήματι. 19 Par. διαγωγῇ. 20 Par. τήν. — cfr. T. V. p.

469. 21 Par. ἐπόμετον. 22 Par. ὅλος,

ὁ λόγος μὴ λόγος ἔστω, ξηρόν γάρ, μηδὲ ἔμμετρος, καταφανές ²³ γάρ, ἀλλὰ μεμίσθω παντὶ ῥυθμῷ μάलि-
στα· διηγητέον δὲ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον, καὶ τὰ ἐξῆς
ἐπομένως, καὶ μὴ πρὶν ἀποτελέσαι τὸ πρῶτον ἐπ' ἄλλο
ἵεναι, εἶτα πάλιν ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπανιέναι, καὶ αἱ ἐπὶ ⁵
μέρος δὲ διάνοιαι τελειοῦσθωσαν ἐφ' ἑαυτὰς περιγραφό-
μεναι. Ταῦτα περὶ καθαρότητος Ἰσοκράτης ἀρχοῦντα
δὲ καὶ τὰ τοῦ τεχνικοῦ παραγγέλματα.

Περὶ σχημάτων καθαρότητος.

κγ'. Ἐγὼ γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, προσέκρουσα· ¹⁰
Ἐκ τοῦ κατὰ Τιμοκράτους ἢ χρησῖς· δηλὸν δὲ, ὡς καὶ
αἱ πρῶται προσώπων ἀντωνυμίαι καὶ τῶν ῥημάτων καὶ
τῶν μετοχῶν εὐθεῖαι λέγονται. καὶ γὰρ ἐκ τῆς ἀρχῆς τὸ
κῶλον γνωρίζεται, οἷον ἐγὰ θαυμάζω, τί ποτ' ἐστίν, ὃ
πρὸς τοὺς ἐμοὺς πεπόνθατε λόγους· εἰ γὰρ καὶ πρὸς ¹⁵
πλάγιον ἀπέκλινε τὸ κῶλον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν κρίνε-
ται, καὶ οὗτος μὲν τῶν ἐμῶν λόγων πρῶτος ἄεθλος ἐκ-
τετέλεσται· δεῖ δὲ, ὅπερ ἔφην καὶ μικρῷ πρότερον, αὐτὰ
ἕκαστα ἐφ' ἑαυτῶν ὀρᾶν· διότι ἐγχωρεῖ τὴν μὲν λέξιν εἶ-
ναι καὶ τὸ σχῆμα καθαρὸν, τὴν δὲ ἔννοιαν καὶ τὴν αἰ- ²⁰
τίαν περιβολῆς· ἥδη δὲ πού καὶ τὴν λέξιν, ὡς τὸ προσ-
έκρουσα ἀνθρώπῳ πονηρῷ καὶ φιλαπεχθήμενι, καὶ γὰρ
τὰ προειρημένα, φησὶ, καθαρά ὄντα ὁμως διὰ τὰς αἰτίας
περιβολὴν ἀπετέλεσαν.

κδ'. Τεκμήριον δέ. Ὁ γὰρ πλαγιασμός τὴν ἀπ' ²⁵
εὐθείας πρὸς τὰς πλαγίας μετάβασιν περιβολὴν ποιεῖ,
οἷον πάντων δὲ ἀτοπώτατον τὸν σωτήρα καὶ δεσπότην
ἀπάντων, καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ τό· πολλῶν ὄντων ἡμῖν εἰς
ὁδηγίαν τοῦ κρείττονος, καὶ τό· ὡς ἀσθενεστεροὺς ἥδη
κατέδραμον, τὸν ἡγεμόνα νοῦν συναρπάσαντες, καὶ τοῖς ³⁰
πάθεισι θύραν ἀνοίξαντες. Σαφῆ γὰρ ὄντα τοιαῦτα ὁ-
μως περιβολὴν ποιεῖ.

²³ Par. καταφανές δὲ γάρ.

Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν. ¹

κέ. Ἀλλὰ μὴ τὰ ἐφεξῆς εἰρημένα· Ἀλλὰ τὰ μὴ ἐφεξῆς εἰρημένα οὐ γὰρ εἶασεν ἐκεῖνα· ποῖα ἐκεῖνα τὰ ἐφεξῆς εἰρημένα; τὸ ἀνθρώπῳ πονηρῷ καὶ φιλαπεχθή-
 5 μονι· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἐγὼ εἰς δοτικὴν ἐπλαγίασε καὶ τὸ, τὸν Ἀνδροτίωνα λέγω, τοῦτο γὰρ διέλυσε τὴν ὀρθό-
 τητα.

κς. Ὡσπερ δὲ ὁ πλαγιασμός. Ὁ πλαγιασμός καὶ ἡ ὀρθότης σχήματά εἰσιν ἰδεῶν, ἡ δὲ περιβολὴ καὶ
 10 καθαρότης ἰδέαι, ἡ μὲν τοῦ μεγέθους, ἡ δὲ τῆς σαφη-
 νείας. ²

κς. Ἦν Κανδαύλης· ἐκ τῆς Ἡροδότου πρώτης· οὐ τὸ ἦν δὲ ὀρθόν, ἀλλὰ τὸ Κανδαύλης.

κή. Ταραχὴ γὰρ τις. Διὰ τὸ μακρότατον καὶ
 15 οἷον ἀπερίγραπτον, καὶ μὴ ἐν ὀλίγοις στήσαι τὴν ἔννοι-
 αν· πλὴν εἰ καὶ ἀπὸ πλαγίου τις ἄρχοιτο, εἴτα δι' ὀλί-
 γου στήσει, καθαρὸν καὶ οὕτως ποιήσει.

κθ. Καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς ὅλης ἐννοίας. Ἡ περιγραφὴ ἡ συμπλήρωσις τῆς ἐννοίας· τὸ γὰρ ἐμελλεν
 20 ἄρα, διὰ πολλοῦ ἔχον τὴν εὐθείαν, προσβολὴν ποιεῖ καὶ
 οὐ καθαρότητα, οὐ μὴν τό· ἐκεῖνο μὲν οὖν σφόδρα μει-
 ρακιῶδες καὶ κοῦφον, οὐχ ὅπως περὶ βασιλέως ἀνδρὸς,
 ἐκ τοῦ πρώτου τῶν στηλιτευτικῶν ἡττόν ἐστιν ἐν περι-
 25 βολῇ διὰ τὰς εὐθείας· τῆς γὰρ σαφηνείας ἴδιον ἡ ὀρ-
 θότης, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν παραδειγμάτων ποιεῖ φανερόν·
 τὸ γὰρ ἦν Κανδαύλης, καὶ τὸ Κροῖσος ἦν καὶ ὅσα πα-
 ραπλήσια τούτοις εἰσφερόμενα κατ' ὀρθότητα, καθαρὸν
 ποιεῖ τὸν λόγον· ἴσως δὲ καὶ ἄρξεται τις ἐκ πλαγιασμοῦ,
 ἐπενέγκη δὲ τὴν ῥηματικὴν εὐθὺς ἀπόδοσιν, καὶ στήσῃ
 30 τὴν ἐννοίαν, οὐκ ἂν ἀμάρτη τῆς καθαρότητος· οἷον ἀν-

1 Exstat etiam in Vol. VII. p. 925. λά. verbis diversis. 2 Se-
 quitur: εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν Vol. VII. p. 926. λέ.

θρώπων γὰρ ἐγὼ προσέκρουσα πονηρῶ καὶ φιλαπεχθήμο-
 νι· μὴ οὖν ζῆτει μόνον κατ' εὐθαΐαν προφέρειν τὸν λό-
 γον, καλὸν μὲν γὰρ καὶ τοῦτο, πλὴν ἐπιφέρειν σπουδαῖζε
 τὸ ῥῆμα, ὅπως ἐκ τοῦ βραχέος στήσης τὴν ἔννοιαν· ἐγὼ
 γὰρ τοῖναντίον φημί, καὶ ἀπὸ πλαγιασμοῦ ἄρξῃ, μηδὲ 5
 διὰ μακρῶν τὴν ῥηματικὴν ποιήσης ἀπόδοσιν, οὐδὲν ἦτ-
 τον ὁ λόγος ἐστὶ καθαρός· εἰ δὲ καὶ ἐξ εὐθείας λάβοις
 τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν λέξιν καὶ εὐθύς ἐπενέγκῃς τὴν ῥη-
 ματικὴν ἀπόδοσιν, καθαρώτατον ποιήσεις τὸν λόγον·
 εἰ δὲ καὶ πλαγιάσεις καὶ διὰ μακροτέρων ἐπενέγκῃς τὴν 10
 ῥηματικὴν ἀπόδοσιν, περιβαλεῖς, οἷον Κροίσου ὄντος καὶ
 Κανδαύλου 3 ὄντος εἰ λέγοις, ταραχὴ τις ἔσται· διὰ τὸ
 δεῖν πάντως ἀκολουθεῖν τὸ ἕτερον νόημα.

λ'. Τὸ ἐπειδὴ γὰρ οὐ καθεστηκότος χορη-
 γοῦ. Διὰ πάντων περιβέβληται ἐκ τοῦ κατὰ Μειδίον 15
 ὃν Δημοσθένους· ἐφέλκεται γὰρ τὰ περιστατικά· κατ'
 ἔννοιαν μὲν διὰ ταῦτα· κατὰ σχῆμα δὲ, ὅτι κατὰ ἀφαίρε-
 σιν εἰσῆχται· τόπος μὲν γὰρ ἡ ἐκκλησία· χρόνος, τρίτον
 ἔτος τουτὶ, αἰτία, ἵνα μὴ στάσις γένηται, καὶ τὰ λοι-
 πά· καὶ τοῦ θεολόγου· πρόσωπον· τοῦτον ἔθετο μὲν· 20
 τόπος· ποῦ; ἐν τῷ παραδείσῳ· διατί; τῷ αὐτεξουσίῳ
 τιμήσας, ἢ τῷ τοῦ ἐλομένου τὸ ἀγαθόν· πῶς; γυμνὸν
 τῇ ἀπλότητι· χρόνος· τοιοῦτον ἔδει γενέσθαι τὸν ἀπ'
 ἀρχῆς· ἐν τούτοις ἔχει τι καὶ γοργότητα, πῶς δὲ γίνε-
 ται σαφέστερον, εἰ καὶ τὰ περιστατικά, φησὶ, περιγρά- 25
 φονται, ὡς τὸ παράδειγμα δηλοῖ· τοῦ δὲ θεολόγου εὖ
 τοιοῦτον διὰ τὴν ἐπεμβολὴν τοῦ τῷ αὐτεξουσίῳ τιμήσας·
 ἀλλ' εἰσὶ δῆλα ταῖς ἐννοίαις καὶ τοῖς περιστατικοῖς πε-
 ριγραφόμενα πάμπολλα, ἃ δὴ γνωστόν ἐκ τούτων· διὰ
 μὲν τὰς περιγραφὰς καθαρότητα ποιήσεις· διὰ δὲ τὰς 30
 ἐννοίας ἡ περιβολὴ μενεῖ τε καὶ οὐκ ἀφαιρεθῆσεται. 4

3 Par. Κανδαύλης.

4 Litt. λά. continetur Vol. VII. p. 928. λή.

λβ. Οὐδὲ ἔχοντά τι μέγεθος καὶ τόνον. Μέγεθος, ὄγκον καὶ τὸ τοῦ λόγου ὕψος, τάσιν δὲ μακροκωλίαν καὶ τὴν εἰς μήκος ἀπόδοσιν.

λγ. Θαυμάζειν δὲ οὐ χρή· ἀντιπίπτοντος λύσις
 5 καὶ διαλλήλου διδασκαλίας αἰτία· τίς δὲ ἡ διάλληλος; εἶπομεν. τὸ οὖν δι' ἀλλήλων ἡκεῖν τὰς ιδέας καὶ ἀλλήλαις⁵ συμπλέκεσθαι, καὶ ἐξ ἀλλήλων δεικνυσθαι, ἢ διὰ τῶν μερῶν τὰ μέρη, ἢ διὰ τῶν ὅλων τὸ ὅλον· πολλαχῶς δὲ τὸ μέρος καὶ τὸ ὅλον· καὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα τοῦ λό-
 10 γου μόρια ὄντα μέρη λεγόμενα καὶ μόρια ἀδιαίρετά εἰσι καὶ ἀνεπίστατα· τὰ δὲ μέρη, οἷον αἱ εἰδικαὶ διαφέρουσιν ἀλλήλων· τὰ μὲν γὰρ αἱ ιδέαι διαιροῦνται⁶ εἰς τὰ μόρια, αὐτὰ καὶ μόρια λέγονται καὶ ὅλα καὶ μέρη· τὸ γὰρ γένος, φησὶν ὁ Πορφύριος, ὅλον τί ἐστι, τὸ δὲ αἰομιον μέρος,
 15 τὸ δὲ εἶδος καὶ ὅλον καὶ μέρος, ἀλλὰ μέρη μὲν τοῦ γένους, ὅλον δὲ τῶν ἀτόμων· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ άτομα ὅλα εἰσὶ καὶ μέρη ἔχουσιν· ὁ γὰρ Σωκράτης, ὅλον τι ὄν μέρος, μέρη ἔχει καὶ αὐτὸς ψυχὴν καὶ σῶμα, καὶ ταῦτα διαιροῦνται εἰς μόνα μόρια· τὸ τοίνυν λέγειν ἡμᾶς, ἢ
 20 διὰ τῶν μερῶν τὰ μέρη δεικνυσθαι, φημὲν, ὅτι διὰ τε τῶν στοιχείων τῆς καθαρότητος τὰ τῆς περιβολῆς δεικνύται καὶ ἀντιστρέφει· διὰ τε τῆς καθαρότητος ἡ περιβολῆς, ἀπὸ τῶν ἐξ ἀρξυγιῶν δύο ἀντιθέσεων τῶν συμπλοκῶν μιᾷ χρησάμενος μόνῃ· ὅτι τὰ μέρη τὸ ὅλον κα-
 25 τασκευάζειν λέγεται, ὥς τὰ εἶδη τὰ γένη· ὅτι γὰρ καθαρότης καὶ ἡ εὐκρίνεια τὴν σαφήνειαν καὶ τὸ μέγεθος αἱ ὑπ' αὐτὸ, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως· καὶ πῇ μὲν δυοῖ, πῇ δὲ τρισὶ, πῇ δὲ πλείοσι μέρεσιν ἀλλήλαις κοινωνεῖν λέγεται· οὕτω δὲ λέγειν τε καὶ διδάσκειν ἐκ τοῦ ἀσα-
 30 φοῦς τὸ ἀσαφές ἐστι διδάσκειν· οὕτω γὰρ τι περὶ αὐτῶν μεμαθήκαμεν, καὶ ἀγνοοῦμεν ὁμοίως αὐτάς τε καθ' ἑαυ-

οὔσι.

5 Par. ἀλλήλας. scr. ἀλλήλαις.

6 Par. διαιροῦνται.

ἑαυτὰς καὶ τὰ κοινὰ ὁμοῦ αὐτῶν καὶ τὰ ἴδια. Τοιγα-
 οῦν λύει τὴν μέμψιν λέγων· οὐ δεῖ θαυμάζειν, εἰ τοιοῦ-
 τον διδασκαλίας τρόπον εἰλομεν, λέγειν περὶ τῆς περι-
 βολῆς, ὡς ἤδη ταύτην διδάξας· εἰ μὲν γὰρ ἑτέρως ἐνῆν
 τὰς ἰδέας διατυποῦν, περιεργον οὕτως εἰς μέσον ἀγαγεῖν ὅ
 τὴν περιβολὴν· εἰ δὲ συντελεῖ μάλιστα πρὸς τὴν κατάλη-
 ψιν τῆς καθαρότητος, οὐδὲν ἄτοπον τοιούτῳ χρησθαι τρό-
 πῳ πρὸς τὴν τούτων διάγνωσιν· οὕτω γὰρ ἂν καὶ τὰ
 γένη ἀπὸ τε τῶν μερῶν, ἀπὸ τε τῶν εἰδῶν, ὡς ἡ σα-
 φήνεια ἀπὸ τῆς καθαρότητος καὶ τῆς εὐκρινείας· διδα- 10
 σκόμεθα καὶ τὰ μέρη ἀπὸ τῶν μερῶν καὶ τὰ εἶδη ἀπὸ
 τῶν εἰδῶν· οὐ γὰρ ἑτέρως τὰ καθόλου, εἰ μὴ ἀπὸ τῶν
 μερικῶν καταλαμβάνονται κατ' ἐπαγωγὴν· καὶ τὰ πρά-
 γματα τηνικαῦτα μάλιστα γινώσκουμεν, ἥνικα διὰ τῶν
 ἐναντίων δεικνύεται· τὸ γὰρ λευκὸν ἀπὸ τοῦ μέλανος γι- 15
 νώσκειται, καὶ τὸ σῶφρον ἀπὸ τοῦ ἀκολάστου· εἰ γὰρ
 μὴ τοῦτο ἦν, ἄλλω ἂντ' ἄλλου περιεπίπτομεν· ἐνθὲν τοι
 καὶ τὸ φιλόσοφον ἀξιώμα φήσει τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην
 εἶναι τῶν ἐναντίων, ὡς ἀνωτέρω εἰρηκάμεν· ἐπεὶ καὶ αἱ
 αἰσθησεῖς, ἣ τέ γὰρ ἀκοή ὀξέων καὶ βαρέων φθόγγων ἢ 20
 ψόφων αἰσθητική, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς λευκοῦ καὶ μέλανος
 κριτῆς, καὶ ἡ ὀσφρησις εὐώδους ἀτμοῦ καὶ δυσώδους·
 ποιότητων ἢ γεύσεως καὶ χυμῶν, καὶ ἡ χεὶρ κράσεων· οὕτως
 οὖν καπὶ τούτων οἷα ἔστι γινῶναι καθαρότητα, εἰ μὴ
 διὰ περιβολῆς· διὰ τοῦτο, εἰ καὶ ἀπὸ ἄλλης ὅποιασούν 25
 ἰδέας ἤρξατο, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον τῆς διδασκαλίας ἐτή-
 ρησεν ἐκ τῶν ἐναντίων τὴν ἐναντίαν διδάξας·

κδ. Σχεδὸν γὰρ πᾶσαι αἱ ἰδέαι. Πᾶσαι,
 φησὶν, αἱ ἰδέαι τῶν λόγων δι' ἁλλήλων εὐρίσκονται καὶ
 γίνονται καταφανεῖς, διότι καὶ τὰ πράγματα· τὰ γὰρ 30
 στοιχεῖα τὰ κοσμικὰ διὰ τῶν ἐναντίων κράσεων συννιστά-
 μενα δι' αὐτῶν τούτων καὶ καταφανῆ γίνεται· πρόσκει-
 ται δὲ τὸ σχεδόν, ὅτι τὰ κυρίως ἐναντία ἀσύμβατα, εἰ

Rethor. VI.

II

μὴ διὰ μέσου τινὸς, οἱ δὲ λόγοι οὐχ οὕτως· ἀλλὰ πῶς
 φησιν; ἢ κατὰ ἀφαιρέσιν καὶ χωρισμὸν, ὥς ὅταν λέγῃ
 ἄλλοτρίαν εἶναι περιβολὴν καθαρότητος καὶ εὐκρινείας,
 ἢ κατὰ πρόθεσιν καὶ σύνθεσιν, ὥς ὅταν λέγῃ, τὴν μὲν
 5 σαφήνειαν δι' εὐκρινείας γίνεσθαι καὶ καθαρότητος, τὴν
 δὲ ἀκμὴν τραχύτητος ⁷ καὶ σφοδρότητος καὶ λαμπρότη-
 τος, καὶ τῶν ὁμοειδῶν, καὶ τοῦτο καπὶ τῶν ὄντων, ὥς
 ἔφην· τὰ γὰρ σύνθετα κατὰ πρόθεσιν ὑφίστηκασιν καὶ
 ἀφαιρέσιν καίτοι φυσικὰ ὄντα· ἢ γὰρ φύσις τοῦ αἰσθη-
 10 τικοῦ ζώου καὶ καθ' ὁρμὴν κινητικοῦ, συντεθεῖσα τῷ
 λογικῷ καὶ προαιρετικῷ, τὸν ἄνθρωπον ἀπετέλεσεν, ἀφ-
 αιρεθεῖσα δὲ τὰ ἄλογα καλῶς ἄρα καὶ φιλοσόφως ἐπὶ
 τούτοις ἐχρήσατο τῇ διαλλήλῳ· ἐφ' ὧν μὲν γὰρ ἀνθυπό-
 στατά εἰσι τὰ πράγματα, ὥς ἡ οὐσία, ἢ ἐν ἄλλῳ θεω-
 15 ροῦνται, ὥς τὰ συμβεβηκότα, εἰ διδάσκει τις ἕτερον δι'
 ἑτέρου λέγων· οὐσία ἐστίν, ἢ τὰ συμβεβηκότα ἡδραστὰ,
 καὶ συμβεβηκότα ἐστὶ τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ ὄντα· τηνικαῦτα ἡ
 διάλληλος δεῖξις κακίζεται· ἄγνωστα γὰρ ἑκάτερα· ἐφ'
 ὧν δὲ τὰ πράγματα ἐν σχέσει θεωρεῖται, ὥς ὁ πατήρ
 20 υἱοῦ πατήρ, καὶ ἡ καθαρότης λόγου καθαρότης, καὶ ὁ
 λόγος καθαρότητος λόγος, καὶ τοῖς εἵδεσιν αὐτοῦ· καὶ
 ἡ περιβολὴ καθαρότητι γινώσκεται, καὶ ἡ καθαρότης
 περιβολῇ· τηνικαῦτα ἀναγκαῖα ἡ διάλληλος· τὸ γὰρ χω-
 ρίζειν καὶ ἀφαιρεῖν ἐστὶ τὸ λέγειν, ὅτι καθαρὰ σχήματά
 25 εἰσι τὰ μὴ ποιοῦντα περιβολήν· κατὰ πρόθεσιν δὲ, ὅτι
 ἡ σαφήνεια δι' εὐκρινείας καὶ καθαρότητος γίνεται· δύο
 γὰρ οὐσῶν ἀντιθέσεων, συνθέσεως καὶ διαιρέσεως, προ-
 θέσεως καὶ ἀφαιρέσεως, ἡ πρόθεσις καὶ ἡ ἀφαιρέσις
 τὰς ἰδέας ποιεῖ· ἡ σύνθεσις καὶ ἡ διαιρέσις τὰ ζῶα· καὶ
 30 τὰ λοιπὰ πράγματα διαιρέσιν μὲν ἔχουσιν, ὅταν διαι-
 ρῶνται ταῖς διαιρέσεσι διαφόρως, σύνθεσιν δὲ, ὅταν εἰ-
 δοποιῶνται ταῖς συστατικαῖς διαφοραῖς· καὶ αὗται μὲν

7 Par. τραχύτητι καὶ σφοδρότητι καὶ λαμπρότητι.

ἐπὶ τῶν φυσικῶν, ἔκκειναι δὲ ἐπὶ τῶν τεχνητῶν· ἐναντίον δὲ καὶ τὸ ὑπέρβατον καθαρότητι εἰκότως· ἐξίστησι γὰρ καὶ τέμνει καὶ ὑπερβιβάζει τὴν συνέπειαν τῆς συντάξεως, καθ' ἣν ὁράται ἡ καθαρότης καὶ περιβλητικὴν δεικνυσι· διὸ καὶ ἀπὸ τῆς ὀνομασίας ἐμφαίνεται· ὑπερ-⁸βαίνει γὰρ τὴν οἰκείαν τάξιν, καὶ γίνεται ἢ κατὰ παρ-
ένθειςιν ἢ κατὰ ὑποστροφὴν· κατὰ παρένθειςιν μὲν, οἷον τοῦτον ἔθετό μὲν ἐν τῷ παραδείσῳ· ἢ παρένθεις· ὅστις ποτὲ ἦν ὁ παράδεισος οὗτος· τὸ δὲ συνεχές, οὕτω τοῦτον ἔθετο μὲν ὁ θεὸς ἐν τῷ παραδείσῳ τῷ αὐτεξου-¹⁰σίῳ τιμήσας, καὶ πάλιν ἐπὶ τινα τῶν Ποντικῶν, εἴτα ἢ παρένθεις, πολλαὶ γὰρ αὗται καὶ βαθύται παρ' αὐτοῖς καὶ ἐπὶ πλείστον διήκουσαι καταφεύγουσι λόχημιν· τὸ δὲ συνεχές, ἐπὶ τινα τῶν Ποντικῶν ὁρῶν καταφεύγουσι λόχημιν· τοῦ δὲ κατὰ ὑποστροφὴν, ὅταν ὑποστρέφῃ¹² τὸ ἔσχατον πρὸς τὸ πρῶτον· οἷον σφόδρα ἐβουλόμην περὶ τῶν ἐννούχων ἀνδρικόν τι εἰπεῖν· ἐστὶ γὰρ, σφόδρα ἐβουλόμην εἰπεῖν· τὸ ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν βαθύτερον ὑποστροφῆς εἰδὸς ἐστὶν ἢ ἐπιδιόρθωσις, πλήν καὶ τοῦτο ὑπέρβατόν ἐστι, καὶ τρανότερον ἐν τοῖς περὶ κάλλους ῥη-²⁰θήσεται.⁸

Περὶ κώλων.

Περὶ κώλων καὶ κομμάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς μέτρων εἴρηται.

Περὶ συνθήκης.

25

κτ. Συνθήκη δὲ ἐστὶν ἀρμονία καὶ ἔνωσις λέξεων ἐκ βεβηκυῖα τὴν κοινὴν χρῆσιν· ἀπλὴν δὲ φησι τὴν περιφανῇ· σμικρολογεῖσθαι δὲ ἐστὶ τὸ ἀκριβολογεῖσθαι καὶ με-
χει τῶν σμικροτάτων τὸν λόγον περιεργάζεσθαι· τὸ γὰρ μηδόλως συγκρούειν τὰ φωνήεντα μηδὲ χασμῶδεῖν κάλ-³⁰λους ἰδίων.

8 Sequitur Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν Vol. VII, p. 929. 12'—μβ'.

κς. Ἐπειτα ἡ λογοειδεστέρα· ἡ τῷ πεζῷ λόγῳ
προσεοικυῖα, ἡ ἱαμβόκροτος καὶ τροχαϊκὴ ἢ ἡ τελευτῶσα
εἰς βραχὺ καὶ μῆδενά ὄγκον ἔχουσα, ὅποια ἐστὶν ἡ ἐξ
ἱάμβων καὶ ἡ διὰ τροχαίων· ἐκ τούτων γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ
5 πλεῖστον ὁ πεζὸς λόγος συνέστηκεν· ὅθεν καὶ τὴν κωμι-
κὴν ποιήσιν τούτοις συνηρμοσμένην ἑμμετρον ῥητορικὴν
καλοῦσι.

κς. Ἦττον γὰρ ἡ τοιαύτη διῆρται· ὕψος
γὰρ καὶ μέγεθος οὐ τοσοῦτον ἔχει, ὥς ὁ σπονδεῖος, ὅ-
10θεν οὗτος τῷ ἡρωϊκῷ ἀπεκρίθη· οὗτος εὐποροῦντά με
ποιεῖ μέτριον, καὶ πάλιν, ταῦτα μὲν οὖν παιζέτω⁹ σε.
τῶν γὰρ μέτρων τούτων τὸ μὲν ἱαμβικὸν συνίσταται κα-
τὰ μὲν τὰς περιττὰς χώρας, τουτέστι πρώτην, τρίτην καὶ
πέμπτην, ἐκ σπονδείου, ἱάμβου, ἀναπαιστού, χορείου, ὅς
15 ἐστὶ τρίβραχος, κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους, δευτέραν καὶ τε-
τάρτην, ἱάμβου, ἀναπαιστού, χορείου· τὸ δὲ τροχαϊκὸν
κατὰ μὲν τὰς περιττὰς χορείου,¹⁰ τροχαίου, δακτύλου,
κατὰ δὲ τὰς ἀρτίους τῶν αὐτῶν τούτων καὶ ἀναπαιστού
καὶ σπονδείου.

20 κή. Οὐ δεῖ δὲ τὸ ἀκριβὲς ἀπαιτεῖν. Οὐ δεῖ
ζητεῖν τὸ ἀκριβὲς, ὅτι οὐ μόνον ὑπόψυχρον, ἀλλὰ καὶ πε-
ριττόν καὶ ἀδύνατον· τῷ μὲν οὖν περιττῷ τὸ ἀπίθανον
ἔξει, καὶ τὴν ἄκαιρον ἐπιδείξιν ὁ λέγων· τῷ δὲ ἀδυνάτῳ,
ὅτι εἰς μύρια ἔτη οὐ ποιήσει λόγον· διὸ οὐδὲ τῷ Διοφύ-
25 σίῳ προσεκτέον, ὥς καὶ μέχρι τῶν στοιχείων καταγίνε-
σθαι, ἄφωνα ἐκλέγοντα ἐν μέρει καὶ ἡμίφωνα, καὶ τὰ
τοιουτότροπα, διὸ καὶ ὁ τεχνικὸς τοὺς λόγους εἰδὼς θατ-
τον ἢ λέγονται¹¹ πτηνῶν δίκην παρερχομένους ἐκείνων
παρακελεύεται φροντίζειν κατὰ τὴν σύνθεσιν, οἷς δύνα-
30 ταὶ παρακολουθεῖν ἢ αἰσθησις τοῦ ἀκούοντος· ἀγαπη-

9 Par. πεζέτω. scripsi παιζέτω.

10 Par. χορείον, τροχαῖ-
ον, δάκτυλον. posui genitivum.

11 Par. λέγοντα. scr. λέγον-
ται. cfr. T. V. p. 472. v. 10. sqq.

τὸν γὰρ, καὶ εἰ τὴν ἐπιφάνειαν καταλήψεται, μήτοιγε
 τὴν κεκρυμμένην τοῦ λόγου σύνθεσιν· εἰ γὰρ τοῦ ῥήτο-
 ρος ῥύδην λέγοντος ὁ ἀκροατὴς ἐθέλῃσι τὸ βάθος σκο-
 πεῖν, ἀγνοήσῃ τοῦ λόγου τὴν δύναμιν, ἐν ᾧ τὴν τοι-
 ἀνδε σύνθεσιν διαγινῶναι σπουδάζει, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, 5
 ταῦτόν πείσεται τῷ βουλομένῳ καταμαθεῖν τῶν ὁρνίθων
 τὴν πτήσιν ἐν τῷ ῥυτῷ¹² τῆς πτήσεως, καὶ μὴ σπουδά-
 ζοντι τῇ πτήσει συμπαρεχτείνειν τὴν θῆαν· ὥσπερ ἐκείσε
 πολλῶν, εἰ τύχοι, φερομένων, εἰ πρὸς τὸ πρῶτον μόνον
 ἀπίδοις, οὐκέτι τὰ ἄλλα ὀρᾶν δυνήσῃ, ἀλλ' ἀνάγκη με- 10
 ταφέρειν ταχέως τὴν ὄρασιν, ὅπως ἐκ μέρους τῶν ἱπτα-
 μένων κατίδοις τὴν ἐπιφάνειαν, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ
 τῶν λόγων τῇ βάσει μόνῃ καὶ τῇ ἐπιφανείᾳ δυνατόν ἐστιν
 ἐξακολουθεῖν τὸν ἀκροατὴν· καὶ διὰ τοῦτο αὐδὲν ἐξισχύει
 τι τῶν ἐν βάθει ζητεῖν, ἀλλ' ἐνθα ἂν ὁ λέγων ἀπαρτί- 15
 σῃ¹³ τὴν διάνοιαν, πρὸς ἐκείνην ὀρᾷ τὴν σύνθεσιν,
 ἢ τὴν ἀρχὴν δύναται παρακολουθεῖν ἢ αἰσθησις τοῦ ἀκού-
 οντος· οὐκ οὖν οὕτως ὁ Διανύσιος οὐδὲ τὰ τοιαῦτα τὸν
 πολιτικὸν λόγον παραδίδωσιν, ἀλλὰ τῶν στοιχείων μό-
 νην τὴν δύναμιν· ποιεῖ οὖν καθαρὰν συνθήκην πλεονά- 20
 ζων ὁ ἱάμβος καὶ τροχαῖος μᾶλλον· διό φησι καὶ ὁ τε-
 χνικός, καὶ γὰρ ὅλως δεῖ μεμίχθαι τινὰς αὐτοῖς ἐτέρους
 πόδας, ἵνα μὴ ἑμμετρος ὁ λόγος γένηται, ἀλλ' ἔχοι μὲν
 τι καὶ μέτρον, λέγω δὲ τοῦ φυσικοῦ, μὴ μέντοι παντά-
 πασι μέτρον ἢ· τὴν ἐξ αὐτοφουῶς σύνθεσιν φυσικῶς λέ- 25
 γων τῷ λόγῳ συνισταμένην καὶ μὴ ἐπιτηδευομένην, ὡς
 παρὰ τοῖς ποιηταῖς· „ἀπόχρη γὰρ,“ φησὶ, „τὴν πολιτι-
 κὴν φράσιν· εὐρυθμον εἶναι καὶ εὐμετρον,“¹⁴ οὕτω γὰρ
 ἂν εἴη ποιητικὴ μὲν, οὐ μὴν ποίημα, καὶ ἑμμελὲς μὲν,
 οὐ μέλος δέ·, ὡς καὶ Ἰσοκράτης· „ὅλως δὲ ὁ λόγος μὴ 30

12 Par. ῥητῷ.

13 Par. ἀπαρτίσοι. scr. ἀπαρτίση.

14

Par. ut Codd. T. VII. et Plan. T. V. p. 473. ἑμμετρον. correxi
 ex Dionysio de comp. p. 382.

λόγος ἔστω, ξηρὸν γὰρ, μηδὲ ἔμμετρος, καταφανὲς γὰρ, ἀλλὰ μεμίσχθω παντὶ ῥυθμῷ, ἱαμβικῷ μάλιστα ἢ τροχαϊκῷ· τούτοις ἐπόμενος ὁ τεχνικὸς τὴν ποιὰν συνθήκην τροχαϊκὴν ἢ δακτυλικὴν ἢ τι τῶν τοιούτων εἶναι
 5 ἄξιον. ¹⁵

κθ'. Μετὰ τῆς ἀναπαύσεως οὐδὲν ἀλλ' ἢ μέτρον τε καὶ μὴ μέτρον εἶναι δεῖ· μέτρον μὲν, ὡς ἔχουσιν αὐτοὺς οἰκίους πόδας, οὐ μέτρον ¹⁶ δέ, ὡς τὸ ἀκριβὲς οὐ σώζουσα, ὡς ἡ ποιήσις.

10 λ'. Τοιόνδε μέντοι κατὰ τόνδε· Τροχαϊκὸν μὲν καὶ ἱαμβικὸν ἐπὶ τῆς καθαρότητος· σπονδειακὸν δὲ καὶ δακτυλικὸν ἐπὶ τῆς σεμνότητος, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τὰ κατάλληλα, ὡς δειχθήσεται· ποιητικὸν δὲ μέτρον ἐστὶ ποδῶν ἢ βάσεων σύνταξις αἰσθήσει τῆς ἀκοῆς παραλαμ-
 15 βανόμενον· ποδῶν μὲν τῶν ῥυθμῶν, οἷον ἰάμβου, τροχαίου καὶ τῶν ἄλλων· βάσεων δὲ τῶν κῶλων, συμπληρώσεων· αἰσθήσει δὲ τῆς ἀκοῆς, ὅτι αὕτη τῶν τοιούτων ἐστὶ κριτήριον· τὸ δὲ κοσμοῦν ἢ φωνή, καὶ τὸν ἤχον τῆς εὐρυθμίας ἐκτείνουσα καὶ συστέλλουσα· ἡ μὲν γὰρ
 20 φωνὴ σχηματίζει τὰς συλλαβὰς, εἰσδεξαμένη δ' ἡ ἀκοὴ κρίνει· διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν μέτρων συμβέβηκε κρύπτεσθαι ταῖς κατὰ τοὺς πεζοὺς λόγους ῥήσεσιν, ὡς καὶ παρὰ τῷ Θεολόγῳ, καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει, στίχος ἐστὶ δακτυλικὸς πεντάμετρος ἀκατάληκτος· λανθάνει
 25 δὲ τῷ μὴ δοκεῖν ἔχειν ¹⁷ κυρίου μέτρου τιμὴν· καὶ τὸ πεζὴν εἶναι τὴν προφορὰν, καὶ συνηρπάσθαι τῷ λόγῳ τὴν αἰσθησιν· τὸ δὲ ποσαχῶς τὸ μέτρον καὶ ὁ ῥυθμὸς ἤδη προείπομεν.

λβ'. Τροχαϊκὸν τετράμετρον καταληκτικόν·

15 Confusa haec sunt in Par., ubi ita scripta sunt: τῶν τοιούτων μετὰ τῆς ἀν. οὐδὲν κθ'. Ἀλλ' ἢ κ. τ. λ. Ex coniectura posui εἶναι ἄξιον. 16 Par. μέτρον. 17 Par. ἔχει κυρίου μέτρον τιμὴν.

Πῶς μὲν οὖν συνίσταται τὸ τροχαϊκὸν καὶ διὰ τίνα πο-
 δῶν διήλθομεν· τί δέ ἐστι λοιπὸν τετράμετρον καὶ τί
 καταληκτικὸν, λέγωμεν ἀκριβέστερον νῦν· οἱ μετρικοί,
 τούτεστιν οἱ λυρικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι ποιητικοί, μέτρα λέ-
 γουσι τὰς συζυγίας τῶν ποδῶν, καὶ εἰ μὲν ἐστι δισύλ- 5
 λαβος ὁ πούς, ὁ τὸ μέτρον συνιστὰς, δύο πόδες ποιοῦσι
 τὴν συζυγίαν, ὥς ἐπὶ τε τοῦ ἱαμβικοῦ καὶ τροχαϊκοῦ·
 εἰ γὰρ καὶ τρισυλλάβους ἔχουσι πόδας, ἀλλ' ὥς δισύλ-
 λαβη οὔτοι μετροῦνται ἐπὶ τούτων καὶ ἐπὶ τῶν δύο ιω-
 νικῶν, τοῦ ἀπὸ τοῦ μείζονος λέγω καὶ τοῦ ἐλάττονος, 10
 εἰ δ' εἴη τρισύλλαβος ὁ ἀπαρτίζων τὸ μέτρον πούς, εἰς
 ἐστὶν ὁ ἀποτελῶν τὴν συζυγίαν, ὥς ἐπὶ τῶν δακτυλικῶν·
 οὕτως οὖν καὶ ἡ τετράμετρος, ὅθεν καὶ τὰ μέτρα ταύ-
 ταις ταῖς συζυγαίς παρονομάζονται· τρίμετρον μὲν τὸ
 ἱαμβικόν, ὥς ἔχον τρεῖς μὲν συζυγίας, δώδεκα δὲ πόδας 15
 τὸ τέλειον καὶ ἀκατάληκτον· τετράμετρον δὲ τὸ τροχαϊ-
 κόν· ἑξάμετρον δὲ τὸ ἐπικόν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παρα-
 πλησίως· ἡ γὰρ τελευταία τοῦ σπονδείου εἰς δύο βραχεί-
 ας διαιρουμένη δάκτυλον ποιεῖ· ἐπὶ τούτων· ἐπὶ δὲ τοῦ
 ἀναπαίστου τὸ ἐναντίον ἡ πρώτη καὶ διὰ τοῦτο λέγον- 20
 ται τὰ μέτρα, μονόμετρα μὲν τὰ ἐκ μιᾶς συζυγίας, δι-
 μέτρα δὲ τὰ ἐκ δύο, καὶ τρίμετρα μέχρι τῶν ἑξαμέτρων·
 ἐπέκεινα γὰρ οὐ πρόεισιν ἡ ἀπότασις, ὥς ἐδίδαξεν ὁ
 Διόδωρος, καὶ τὰ παραδείγματα σαφῶς ἐμφαίνουσιν·
 ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ἐπικοῦ μονόμετρον μὲν οὐκ ἔχει, διά- 25
 μέτρον δέ· μῆνιν ἄειδε θεά· πεντάμετρον, δέ· μῆνιν
 ἄειδε θεά Πηληϊάδεω Ἀχι· ἑξάμετρον δὲ προστεθέντος
 τοῦ λῆος ποδὸς, ὅς οὐ σώζων δάκτυλον καταληπτικὸς λέ-
 γεται· ἐπὶ δὲ ἱαμβικοῦ μονόμετρον ἀκατάληκτον σίγα,
 σίγα, καὶ αἶ αἶ, μονόμετρον καταληκτικόν, τροχαϊκόν 30
 δὲ δὴ μέτρον καταληκτικόν,

λεπτόν ἔχον ἀρβύλης·

τοιούτων μυρίων ἐν τοῖς δράμασιν ὄντων καὶ μάλιστα ἐν

τοῖς χοροῖς, οὐ μὴν καὶ οἱ ῥήτορες ἐπὶ σπουδῆς ἔχουσι
 τὸ τούτοις χρῆσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν μέτροις οὐκ εἰς τὸ
 ἀκριβές, χωλὰ γὰρ ἐν αὐτοῖς ταῦτα, διὰ τὸ μὴ εἶναι
 τοὺς λόγους, ὡς προεῖπον, ποιήματα· ταῖς δὲ καταλήξε-
 5 σιν ¹⁸ ἀκριβέστατα χρῶνται· τούτων οὕτως ῥηθέντων
 σαφές τὸ λεγόμενον· φησὶ γάρ· ¹⁹ οὗτος ἀστρατίας ἑάλω
 καὶ κέχρηται συμφορᾷ· τροχαῖκούς γὰρ ἔχει συντεθει-
 μένους τοὺς πόδας χωρὶς τοῦ τρίτου· οὐ γὰρ δέχεται ἡ
 περιττὴ σπαρδεῖον· ἐὰν οὖν ἀνταλλάξαιμεν αὐτὴν, οὐ χω-
 40 λὸν ἔσται, οἷον οὗτος ἀστράτευτος ἑάλω καὶ κέχρηται
 συμφορᾷ· δισύλλαβους τοίνυν τοῦ τροχαϊκοῦ δεχομένου
 πόδας ἡ συζυγία κατὰ διποδῖαν βαίνει, συνιζήσεως ἐπι-
 πεσούσης, ὡς εἶναι τέσσαρας συζυγίας, λιπούσης ἐν τῇ
 τελευταίᾳ συλλαβῇ, ἣτις ἀντὶ τελείου ποδὸς λαμβάνεται
 45 καὶ καλεῖται κατάλυσις, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε τετράμετρον
 καταληκτικόν· καθαρὸν δὲ, ὃ ἐκ πάντων ἐστὶ τροχαίων,
 χωρὶς τῆς ἑκτῆς ἀρτίας οὔσης· καὶ ὅτι οὐ σύγκειται ἐξ
 ἀλλογενοῦς μέτρου ὁ στίχος, ὥσπερ τὰ σύμμικτα ἐκ δα-
 κτυλικοῦ ἢ ἄλλου τινός· καὶ ταῦτα μὲν ἀρχοῦντως πρὸς
 20 τὴν παροῦσαν χρεῖαν· καταλήξεις δὲ ἐστὶ συλλαβὴ μία
 ἀγνὴ ὅλου ποδὸς λαμβανομένης ἢ ποῖς ἀντὶ συζυγίας·
 τοῦ μὲν πρώτου παράδειγμα ἡ ρα συλλαβὴ τοῦ προτε-
 θέντος στίχου, ἀντὶ τροχαίου λαμβανομένη· τοῦ δὲ δευ-
 τέρου, ἀρχὴν ἀπάντων· καὶ γὰρ ὁ τρίτος πούς ἀντὶ συ-
 25 ζυγίας παραλαμβάνεται, τουτέστιν ἀντὶ ποδῶν δύο· οὕτως
 οὖν καὶ τὸ Ἀχιλῆος· ἡ γὰρ λῆος ἀντὶ συζυγίας, τουτ-
 ἐστὶν ἀντὶ δακτύλου· εἴρηται γὰρ, ὥς ἐὰν εἴη πούς τρι-
 σύλλαβος, συζυγία λέγεται· καταλήξεις δὲ εἰσιν ἕξ, αἱ καὶ
 ἀποθέσεις λέγονται, καὶ διαστήματα μερικά· ἀκατάλη-
 30 κτον καταλήγον εἰς δισύλλαβον, καταληκτικὸν εἰς τρισύλ-
 λαβον, ²⁰ ὑπερκατάληκτον εἰς τρισύλλαβον· ὑπερκατάλη-

18 Par. καταλέξουσιν, scr. καταλήξουσιν. 19 In Mid. p. 553. 20

κτον εἰς δυσλλαβίαν. Ἀκατάληκτα μὲν καλεῖται μέτρα, ὅσα τὸν τελευταῖον πόδα ὁλόκληρον ἔχει, ἢ μονόμετρον ἢ δίμετρον καὶ ἐξῆς, μέχρι τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ μέτρου· μονόμετρον ἐπὶ ἱαμβικοῦ μὲν, οἷον τί σὺ θ' εἴλεις· ἐπὶ δὲ ἐπικοῦ οὐκ ἔχει· καταληκτικὰ δὲ, ὅσα μεμειωμένον ἔχει τὸν 5 τελευταῖον πόδα, ἢ μονόμετρα εἶησαν ἢ δίμετρα καὶ ἐπ' ἐκεῖνα· καὶ ἡ μία συλλαβὴ ἢ δύο, ὡς ἐπὶ τῶν τρισυλλαβῶν μετρομένων· μονόμετρα ἐπὶ ἱαμβικοῦ μὲν· ἐπὶ δὲ δακτύλου μονόμετρα οὐκ ἔστι· δίμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν· ἐπὶ δακτύλου μὲν καταληκτικὸν εἰς δυσλλα- 10 βίαν, οἷον οὔνεκα τὸν τὰ· εἰς δὲ συλλαβὴν οὐκ ἔγχωρεῖ· συνεμπίπτει γὰρ τῷ ἱαμβικῷ καὶ τροχαϊκόν· ἀκατάληκτον δὲ οὐλομένην· ἢ τρίμετρον καταληκτικὸν ἱαμβικὸν μὲν βραχυκατάληκτον·

Ἀρχὴν ὑπάντων καὶ τέλος ποιοῦ θείον· 21

15

δακτυλικὸν δὲ εἰς συλλαβὴν, οἷον ἑκατονταετία· καταληκτικὸν δὲ εἰς συλλαβὴν, ὡς τοῦτο οὖν ἑκατονταέτης· ἐπὶ τούτων τὸ καταλήγον εἰς συλλαβὴν λέγεται παρὰ δύο συλλαβάς· τὸ δὲ εἰς δύο παρὰ μίαν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων οὕτως· ὑπερκατάληκτον δὲ οὐκ ἔχει τὸ δακτυλικόν· 20 τῶν μέντοι λοιπῶν βραχυκατάληκτα 22 μὲν λέγεται, ὅσα ὅλῳ ποδὶ μεμειώται, ὡς τὸ προρῶθ' ἐν· ὑπερκατάληκτα δὲ, ὅσα πρὸς τῷ τελείῳ ποδὶ καὶ μέρη ποδὸς λαμβάνει· ὡς τὸ ἀρχὴν νόμιζε τῶν ὅλων εἶναι, καὶ γίνωσκε σαι- τόν, πτώμα δ' ἄλλον· τοσαῦτα περὶ καταλήξεως, κώλων 25 καὶ μέτρων, ὅσα φέρω τῇ μνήμῃ, ἀφ' ὧν ὀρμώμενος ἅπασιν ἀκριβέστερον ἐπιστησεις· δίδου γὰρ, φησὶν, ἀφορμὴν σοφῷ καὶ σοφώτερος ἔσται· αὐτίκα τὸ μὲν· καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιὰ, τρίμετρον ἔστι δακτυλικὸν ἀκατάληκτον, σς·

τρι

Par. δισύλλαβον, 21 Versus hic sumtus videtur ex stichis κατὰ στοιχείον, quales edidit Boiss. Anecd. T. I. p. 161. sqq.

22 Par. βραχυκατάληκτα.

μνότητι τῷ ὄντι πρέπον, καὶ, ὑπετάγην τῷ κυρίῳ καὶ
 ἰκέτησα αὐτὸν, παιωνικὸν ἅμα χοριαμβικῷ τρίμετρον
 καταληκτικόν· τὸ δὲ, ὡς μὲν εὐμεγέθεις, τροχαϊκὸν δι-
 5 μετρον βραχυκατάληκτον· λείπει δὲ πρὸς τὴν τελείαν συζυ-
 γίαν πόδα· τὸ δὲ, ὡς πόνες, ὑπερκατάληκτον· περιττεύει
 γὰρ πρὸς τῷ τέλει συλλαβή· ἀναπαιστικὸν δὲ τό· ἅπερ
 ἦν ποτε καὶ ἡμῖν, τρίμετρον ἀκατάληκτον· τοῦ γὰρ σπον-
 δείου ἢ ἄρσις, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, ἀναλυομένη εἰς δύο
 βραχείας ἀνάπαιστον ποιεῖ ἐν τοίτῳ, ὥσπερ ἐν τῷ δα-
 10 κτυλικῷ ἢ θέσις δάκτυλον· ἱαμβικὸν δὲ, πάλιν τὸ φῶς
 ὑψίσταται διμετρον βραχυκατάληκτον· οὕτως εὐρήσεις
 κάπὶ πάντων τῆς ῥητορικῆς τοὺς τεχνολόγους κατὰ μί-
 μησιν μουσικῆς ἐμμέτρου συνειργασμένους τῶν καθαρῶν
 τε μέτρων καὶ τῶν συμμίκτων· καθαρὰ δὲ εἰσι τὸ
 15 κατὰ γένος καὶ εἶδος ἄμικτον, οἷον ἱαμβικὸν καθ' αὐτό,
 τροχαϊκὸν καθ' αὐτό· δακτυλικὸν κριτικὸν ὁμοίως παι-
 ωνικὸν, ἀναπαιστικὸν, χοριαμβικὸν, καὶ τὰ ἰωνικά· σύμ-
 μικτα δὲ τὰ ἐκ τοιῶν συμπεπλεγμένα, ἐξ ὧν τὰ λυρικά
 καὶ δραματικά συνέστησαν, ἀλλ' εἰς τὰ ἐπόμενα ἔωμεν.

20

Περὶ ἀναπαύσεως.

λβ'. Ἡ δὲ ἀνάπαυσις δῆλον· εἰ μὲν γὰρ ἡ σύν-
 10 θεσις τροχαϊκῇ ἢ ἱαμβικῇ, ἢ ἀνάπαυσις τοῦ κώλου εἰς
 τοιαύτην θέλει καταλύσειν ²³ κατάληξιν, τουτέστιν εἰς
 ἱαμβικὸν ἢ τροχαϊκόν· εἰ δὲ δακτυλικῇ ἢ σπονδειακῇ, εἰς
 25 τὴν αὐτῇ ὁμοίαν, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· χρὴ δὲ
 γραμματικὸν ὄντα τὸν ῥήτορα τοὺς μετρικοὺς ἀκριβῶς
 εἰδέναι ῥυθμοὺς, ἥτοι τοὺς πόδας, ἐξ ὧν τὰ μέτρα συν-
 εστήκεσαν, τίνες τέ εἰσι καὶ πόσοι καὶ τίς ἡ αὐτῶν δύ-
 ναμις καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις καὶ συγγένεια, καὶ
 30 οὕτως ἅπαντα μεθοδεύειν πρὸς τὴν οἰκίαν ἐκάστου τῆς

23 Par. καταλήσειν. aut καταλύσειν aut καταλήγειν scribendum.

ιδέας συνθήκην καὶ βάσιν, καὶ μουσικῶς ὄντως παρεξ-
 ετάζοντας τοιοῦτον ἀποτελεῖν τὸ κῶλον· τὸ γὰρ ὑπετά-
 γην τῷ κυρίῳ καὶ ἐκέτευσα παιωνικόν ἐστι τρίμετρον κα-
 ταληκτικὸν τὸ μέτρον.

λγ'. Μεταξὺ γὰρ, ὅπερ ἔφη, εἶναι δεῖ τὸν 5
 ἐν πεζῷ λόγῳ ῥυθμὸν μέτρον τε τοῦ φύσει καὶ
 μὴ μέτρον. Μεταξὺ γὰρ τινες φάσι εἶπὼν τὰ προῤ-
 ῥηθέντα μέτρα διὰ τὴν φύσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον
 τούτοις φθέγγεσθαι τὴν τῶν ἀνθρώπων, οὐ φύσει δὲ
 τὰ σύμμικτα καὶ ἀσυνάρτητα καὶ μηδεμίαν ἀκολουθίαν 10
 σῶζοντα πρὸς αὐτά· ἐμοὶ δὲ φύσει μὲν λέγειν δοκεῖ τοὺς
 ὑπὸ τῆς φύσεως ἐκφερομένους ῥυθμούς, ἢ καὶ μέτρα κα-
 τὰ τὴν φύσιν, καὶ ὡς ἂν αὐτὸν ἡ διάνοια δίδωσιν, οὐ φύσει
 δὲ, ἀλλὰ τέχνῃ δηλονότι τὰ ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν εὗρισκόμενα
 καὶ συντιθέμενα εὐρύθμως, ὡς εἶναι μέτρα δοκεῖν, οὐ μὲν- 15
 τοι μέτρα πάντως ἀντικρως, οὔτε κατὰ τὰς τομὰς, οὔτε κατὰ
 τὰς ἀποθέσεις, οὔτε κατὰ τὴν μὴ χωλαίνουσαν συνθή-
 κην· ἥδη γὰρ εἴρηται, ὅτι πρὸς τῷ εἶναι ἄκαιρον καὶ
 ἀπειρόκαλον τοῦτο καὶ ἀδύνατον· τοῦ γὰρ τοσαύτη σχα-
 λὴ καὶ μάλιστα τοῖς μεμετρημέναις ἡμέραις σκεπτομέ- 20
 νοις καὶ πρὸς ὕδωρ λέγουσιν· ἄλλως τε καὶ τίσι πολι-
 τικῇ διοίσει ποιητικῆς, εἰ περὶ τὰ ἐκεῖνα· ἀρχούντως τοι-
 γαροῦν δείξει τὸν ῥητορικὸν λόγον τὸ μήτε τὸ ἀκριβὲς
 τῶν ποιημάτων διώκειν μήτε τοῦ μετρίου ὑπερεκπίπτειν,
 καὶ τοῦτο δείκνυσιν ἐκ τοῦ ἐξῆς· εἰπὼν γὰρ μὴ μέτρα ἐξ- 25
 ἔβαλε τὸ ἀκριβές· ἡ γὰρ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ κώλου
 προσφαίνεται εἶναι μέτρον ἱκανόν· οὐ γὰρ ἦγε ἑτέρα,
 οὐχ ἡ πεζὴ καὶ ὡς ἔτυχε προῖοῦσα, κατὰ συγκεκριμένους
 ῥυθμούς ἀσυμφώνους πρὸς καθαρότητα, αὕτη γὰρ μά-
 λιστα ἀρμοδία κοιναῖς ἀκοαῖς, ὥσπερ ἡ καθαρὰ ἔννοια 30
 καὶ τὰ σχήματα, ἀλλ' ἡ περὶ τὴν τάξιν τῶν ποδῶν 25
 ἀκριβολογουμένη, καὶ ὁ ἐκ τούτων ἀπηχούμενος τῆς φων-

24 Par. λόγον.

25 Par. παιδῶν.

νῆς ἐνθμός· οὐ γὰρ πάσαις ἰδέαις σπονδαῖα τὰ τοιαῦ-
 τὰ γε, ὥς μαθησόμεθα καὶ ἴσως διὰ τοῦτο παρήκεν αὐ-
 τὰ ἐν τῇ κατὰ δύναμιν ἀπαριθμήσει, καὶ φαίη τις ἂν,
 ἀνθότου λόγον ἐποιήσω· ὅτι φήσειεν ἂν διὰ τὰς ἄλλας
 15 ἰδέας, καὶ ὅτι διὰ φροντίδος εἰσὶ τοῖς ῥήτορσι, μᾶλ-
 λον δὲ Ἰσοκράτει, καὶ ὅτι οὐκ εἶπον μηδόλως συμβάλλε-
 σθαι, ἀλλὰ βραχύ τι, ὃ καὶ αὐτὸ διδασκαλίας ἄξιον·
 καὶ ὅτι θέλγουσι τοὺς ἀκούοντας καὶ ἡδίστους ποιοῦσιν,
 σὺ γὰρ εἶναι πάντας εἰκὸς ἰδιώτας, ἀλλ' εἶναι τινὰς καὶ
 10 ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς, καὶ ὅτι καὶ τούτοις φυλαττομένων
 τῶν μὴ τοιούτων, οἱ πολυμαθεῖς διαφέρουσιν ἂν· καὶ ὅτι
 καλὸν ἢ τούτων γνῶσις καὶ τοῦ χρῆσθαι χωρὶς καὶ πρὸς
 τούτοις ἢ ῥητορικὴ καὶ ὁ ταύτης ἔμπειρος τῶν ἐπιστη-
 μῶν ἀπασῶν ἰδρὶς δείκνυται, παρεκλεγόμενος τὰ συμ-
 15 βαλλόμενά τε καὶ χρήσιμα, ἀριθμητικῆς τοὺς τῶν πο-
 δῶν λόγους καὶ τῶν κώλων καὶ τὰ μέτρα· μουσικῆς προ-
 τάσεων σκέψεις ²⁶ καὶ ἀπὸδόσεων καὶ ἐμμέλειαν· καὶ
 τὸ εὐηχόν τε καὶ εὐρυθμον καὶ παθῶν μεταβλητικὸν καὶ
 διεγερτικὸν καὶ πανθ' ἀπλῶς μίλους χωρὶς· γεωμετρίας
 20 τρίγωνα καὶ τετράγωνα καὶ κύκλους καὶ διαστήματα καὶ
 τὰς περιγραφὰς ἐν τοῖς κώλοις καὶ κόμμασι τῶν νοη-
 μάτων· ἀστρονομίας, περιόδους, ἀποτάσεις, καὶ συνελύ-
 σεις καὶ ἀναποδισμοὺς καὶ προποδισμοὺς κατὰ συντάξεις
 καὶ περιβολὰς καὶ ἐπαναφορὰς καὶ ἐπαναλήψεις καὶ κα-
 25 ταστάσεις καὶ τὰ τοιουτότροπα· φιλοσοφίας τὰς ἀπο-
 δείξεις καὶ τὰς ἐργασίας καὶ τοὺς κανόνας, οἰκονομίαν
 τακτικῆς καὶ μηχανικῆς, τίπους καὶ τρόπους καὶ συμ-
 βολὰς καὶ τὰ εἰκότα· γραμματικῆς τὸν ἄκρον ἑλληνι-
 σμὸν, καὶ πού καὶ βαρβάρους καὶ ὄρνις μιμεῖται καὶ
 30 ἄψυχα, εἴπερ ἀκουστέον συγγραφέων καὶ ποιητῶν, καὶ
 ἀπαξαπλῶς πάσης ἐπιστήμης καὶ πάσης τέχνης συλλέγει

26 Par. σκέψεις.

τὰ πρόσφορα· διὰ τοῦτο καὶ συνθῆκαι καὶ ρυθμοὶ καὶ
βάσεις καὶ πάντα τὰ κάλλιστα προσήκει· κυβερνήτης γάρ
ἔστι καὶ προμηθῆς, καὶ θεὸς ἀνθρώπων μετὰ θεὸν καὶ
τῶν ταύτης δοτῆρα, ὃς, ὥσπερ κατὰ ἀριθμὸν ἄγγελον
ἐθνῶν ²⁷ καὶ ταύτης ἐπέστησεν ἡγεμόνα καὶ πολιοῦχον ⁵
ἀνθρώποις καὶ δικτάτωρα καὶ κοινῇ καὶ καθ' ἕκαστον. ²⁸

λέ. Σύνοψις καθ' αὐτότητα

ἁ. Ἐννοιαὶ αἱ πᾶσι κοιναὶ καὶ μηδὲν ἔχουσαι τοῖς
πολλοῖς ἀσαφές.

β. Μέθοδος, ὅταν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἄρχη- ¹⁰
ται ²⁹ τις ψιλῶς, ³⁰ μηδὲν ἔξωθεν προσλαμβάνων γένος.
εἶδει, ἢ ὅλον μέρει, ἢ ἀόριστον ὠρισμένῳ, ἢ ποιότητα
πράγματος.

γ. Λέξεις ἢ μὴ τροπικῇ, ἀλλὰ κοινῇ καὶ εἰς ἅπαντας
ἤκουσα, καὶ μὴ ἀφ' ἑαυτῆς σκληρά. ¹⁵

δ. Σχῆμα τὸ κατ' ὁρθὴν εἰσαγόμενον πτωσιν.

ε. Κῶλα τὰ μικρὰ καὶ κομματικὰ καὶ καθ' ἑαυτὰ
τὴν διάνοιαν ἀπαρτίζοντα.

ς. Συνθήκη ἢ μηδὲν φροντίζουσα συγκρούσεως φω-
νηέντων λαμβικῇ τροχαϊκῇ. ²⁰

ζ. Ἀνάπαισις λαμβικῇ τροχαϊκῇ ἢ αἱ τούτων κατα-
λήξεις.

η. Ρυθμός; ὅταν ὁ λόγος ἔχῃ τινὰ μέτρα, μὴ μέν-
τοι παντάπασιν ³¹ ἕμμετρος ᾖ.

27 ἐθνῶν in Par. super ἄγγελον scriptum est. 28 Se-
quitur ex Vol. VII, p. 937. litt. ξδ'. — ξθ'. 29 Par. ἄρχεται.
30 Par. ψιλῆς. 31 Par. πᾶσι. ad marg. inseritur πάντα.

C a p. IV.

Περὶ εὐκρινείας.

λς'. Πληρώσας τὴν καθαρότητα κατὰ τὴν τῶν ἐπι-
 πεσόντων ταῖς ιδέαις αἰτίων κάθαρσιν καὶ ἀναίρεσιν καὶ
 τὰ εἰκότα περὶ αὐτῆς καὶ τῶν συστατικῶν αἰτῆς, ὡς οὐχ
 5 ἑτέρως ἔδει καὶ πάννυ καλῶς, μεταβαίνει λοιπὸν ἐπὶ τὴν
 εὐκρίνειαν, τὸ ἀναγκαῖον αὐτῆς ἅμα καὶ τὴν τάξιν δει-
 κνύς· τὸ μὲν, ὅτι διὰ τὰς τῶν λόγων ἀνάγκας καὶ τὴν
 κατάλληλον φύσιν τῶν εὐρημάτων τῶν προσπιπτόντων
 εἰς φράσιν καὶ συγχεόντων τὴν καθαρότητα διὰ περιβο-
 10 λῆς, καὶ διὰ τὸ ὑπεξίστασθαι τοῦ χαμαιπέτου καὶ τα-
 πεινοῦ τοὺς ῥήτορας, ἀσαφῆ δοκοῦντα τὰ πολλὰ ¹ τῶν
 λεγομένων, ἐπανάγει καθάπερ ἵππον ἄτακτον θέοντα καὶ
 διορθοῦται ἡ εὐκρίνεια, καὶ γὰρ τοι διὰ τοῦτο εὐκρίνεια
 λέγεται, διότι καλῶς κρίνει καὶ χωρίζει τὰ λεγόμενα καὶ
 15 νοητῆναι ποιεῖ, καθά τις κερκίς, εἰς τάξιν ἅπαντα ἄ-
 γουσα τε καὶ διαστέλλουσα καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν πρὸ
 αὐτῆς ἀναγκαίαν· δεῖ γάρ τινα πρῶτον ὑφίστασθαι, ἐπει-
 τα δέχεσθαι ἐναντία ἀλλήλοις καὶ μαχόμενα πρὸς τὸ συ-
 στῆναι· οἷον πρότερον δεῖ ὑφεστάναι τὴν γῆν, καὶ οὕτως
 20 τὸ ξηρὸν αὐτῆς καὶ ψυχρὸν, καὶ νευρὰς πρότερον, καὶ
 εἶθ' οὕτως συμφῶνους ἢ ἀσυμφῶνους, καὶ οὕτως ἐπεισ-
 ελθεῖν τὰ τὴν μάχην εἰρηνεύοντα· ὥστε προϋφέστηκεν ἡ
 καθαρότης τῇ ἐπιστημονικῇ τῶν λόγων μεθόδῳ κατὰ
 φύσιν, ἣν ἡ περιβολὴ ὡς ἐναντία πρὸς τὴν ἑαυτῆς σπου-
 25 δάζουσα μεταστῆσαι ἀντιβαίνει καὶ συμμαχεῖ, καθάπερ
 τινὰ παρεχομένη ῥάβδον τὴν ἑαυτῆς μέθοδον ἡ εὐκρίνεια.
 Τοῦτο πρώτη αἰτία τῆς δευτέρας μετὰ τὴν καθαρότητα
 τάξεως. Δευτέρα δέ, ὅτι ἡ εὐκρίνεια οὐδὲν ἔχει ἴδιον
 ἑαυτῆς, εἰ μὴ μόνον τὴν μέθοδον, τὰ δ' ἄλλα πάντα

¹ In Par. supra scriptum: τοῖς πολλοῖς.

τῆς καθαρότητός εἶσιν· ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος ἐκ πάντων
 μὲν συνισταίμενος τῶν ἄλλοτριῶν ἐν ἔχει μόνον ἑαυτοῦ
 τὴν λογικὴν ψυχὴν καὶ διὰ τοῦτο ὑστερογενὴς εἶναι πέ-
 φυκε. Τρίτον ἐπειδὴ οὐ μόνον καθαρότητα, ἀλλὰ καὶ
 πάσας ιδέας ἢ περιβολὴ πλεονεκτοῦσα πρὸς ἑαυτὴν με- 5
 ταβάλλει, καὶ πρὸς δεινότητα καὶ ἀσάφειαν μεταφέρει
 τὸν λόγον, ὥς μεγέθους δῆθεν ἐφιεμένη, διὰ τοῦτο ἢ
 εὐκρίνεια παρεπομένη οἷον τινι κῆτει πομπίλος ἰχθύς τῶν
 μὲν βλαπτόντων ἀποτρέπει, πρὸς δὲ τὰ συνόισαντα πο-
 δηγεῖ, διὰ τῆς μεθόδου ἑαυτῆς, καθάπερ προϊόντες ἐροῦ- 10
 μεν, ἐξομαλίζουσα καὶ καθαίρουσα τὰ συμπίπτοντα, ὧν
 μὴ συμβαινόντων περιττὴ εἰκότως ἂν εἴη· ἀλλ' ἐπεὶ τοῦ-
 το ἀδύνατον ἀνδράσι πολιτικοῖς τε καὶ ἐπιστήμοσιν, οὐ-
 δὲν γὰρ περιττὸν οὔτε φύσει οὔτε τέχνῃ τῇ μιμουμένη
 τὴν φύσιν, ταύτην ἐφεῦρεν ἢ τέχνη καθάπερ νόσου κα- 15
 θάρσιον, τὴν εὐκρίνειαν προκατασκευάζουσιν, προλέγου-
 σαν, ἐρωτῶσαν, προστάττουσαν, μυρία μεθοδεύουσαν,
 πρὸς τὸ πείσαι τοὺς ἀκροατὰς ἐπανάγουσαν, οὐ κατὰ
 τὸν αὐτὸν τρόπον Ἑλλήνων ῥήτορες καὶ Χριστιανῶν ἐγ-
 χειριζομένη· πῶς γὰρ, οἷς διάφορος ὁ σκοπός; ὁ μὲν 20
 γὰρ Δημοσθένης, ὃν ἐκεῖνοι θαυμάζουσι, πανοῦργος ὢν
 ἄνθρωπος καὶ δεινός καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπικείμενος, μέ-
 χρι ἀπαγωγῆς συγγεῖ τῷ λόγῳ τὰς τάξεις τῶν προεπηγ-
 γελμένων καὶ τῶν προτεταγμένων, καὶ ταῖς ἀποδείξεσι
 καὶ ταῖς ἐρωτήσεσι χρᾶται κακοῖργως, ἄλλα προθεῖς καὶ 25
 ἄλλα κατεργασάμενος, καὶ πανταχοῦ τὴν λύμην τῶν ἀ-
 κροατῶν κυμαινόμενος· ἐφ' οἷς καὶ τὰς μεσιτώσεις τῶν
 λόγων δοκεῖ μὲν εὐκρινεῖν διὰ τῶν ἐπαναλήψεων· οὐ μὲν-
 τοι πρὸς αὐτὰς αὐταὶ φέρονται τὰς ἐπαγγελίας· ἐπιφορτί-
 ζει δὲ τὸν κατηγορούμενον καὶ πρὸ τοῦ καταψηφίσμα- 30
 τος καὶ ταῖς ἀποδείξεσι θανατοῖ, καὶ τοῦτο διὰ πολλῶν
 ἐστὶ τῷ φιλοπόνῳ καταμαθεῖν, ἐξαιρέτως δὲ ἐκ τε τοῦ
 ὑπὲρ τοῦ στεφάνου, καὶ τοῦ κατὰ Ἀριστοκράτους· ἐν

μὲν γὰρ τῷ ἑτέρως προκατεσκεύασε καὶ ἑτέρως τῇ πρὸς
 τὰς ἀποδείξεις τάξει ἐχρήσατο· τοῦτο μεθοδεύσας, ὅπερ
 εἶπον, ἵνα τῆς ἐπαγγελίας ἐπιλαθομένων τῶν δικαστῶν
 Αἰσχίνης οἰχῇσεται, ὃ καὶ συνέβη· ἐν δὲ τῷ· τὸ κατὰ φύ-
 5 σιν ὃν οὐ· πρῶτον προτεθεικῶς, ἀλλὰ δεύτερον τὴν τῆς
 Χερρόνησου¹ ἀσφάλειαν, δεύτερον ἐδῆκε τὸ κατὰ φύσιν,
 ὡς ἀπόλλυσι τὴν Χερρόνησον ὁ Χαρίδημος· οὐ μὴν ὁ
 θεολόγος τοιοῦτος· ἀλλὰ πάντα πρὸς τὸ συμφέρον τῷ
 ἀκούοντι ποιῶν, τὰς τάξεις οὐ συγγεῖ τῶν πραγμάτων,
 10 οὔτε ἐν ταῖς προκατασκευαῖς, οὔτε ἐν ταῖς ἀποδείξεσι· καὶ
 τοῦτό ἐστιν ἰδεῖν ἔκ τε τοῦ εἰς τὰ γενέθλια· καταστησά-
 μενος γὰρ πρῶτον τοὺς ἀκροατὰς καὶ καθάρας, οὕτως
 εἰσέβαλεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν, μὴ δ' ὅτι διακόψας τὰς θεω-
 ρίας, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις οὕτως· εἰ δὲ πού καὶ τὴν τάξιν
 15 συγγεῖ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ πάσχα τοῦ νομικοῦ τὴν ὑπτι-
 ὄτητα φεύγων τοῦτο ποιεῖ, καὶ τὸ βουλευέσθαι εἶναι τὸν
 λόγον λαμπρὸν ἅμα καὶ περικαλλῆ καὶ σαφῆ διὰ τοῦ
 βάνους τῶν θεωριῶν· οὐχ ἵνα λυπήσῃ τινὰς, οὐ· ἀλλ'
 ἵνα ὠφελῇσιν· οὐδ' αἰεὶ τὰ ἰσχυρότερα προτάττων ἢ ὑπο-
 20 τάττων, πάντα γὰρ τὰ αὐτοῦ κράτιστα τῇ δυνάμει τοῖς
 τῆς διανοίας εὐρήμασιν, ἀλλὰ πάντα κατὰ τάξιν τιθεῖς·
 εἰ δὲ πού καὶ τοῦτο ποιῶν φαίνεται ἢ παραλλάττων ἢ
 διευκρινῶν, ἢ τὰ δοκοῦντα εἶναι πάρεργα προτιμῶν, ἀν-
 ξήσεως χάριν ταῦτα ποιεῖ· παραλλάττει μὲν γὰρ τὴν τά-
 25 ξιν τῶν κεφαλαίων· ἐν μὲν τῷ εἰς τὴν πληγὴν τῆς χα-
 λάζης τὸ συμφέρον προτάξας πρὸ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄκρι-
 τέλους· ἃ στοχαστικῶς εἰσαγάγων ἠξήσῃ λέγων εἶναι
 τὴν ἐπιφορὰν· ὅτι ὁ μὲν τότε πεποίηκεν,² ὁ δὲ τότε, καὶ
 οὕτως ἐπάγει τὴν ἰατρειάν· ἐν δὲ τῷ συντακτικῶν τὸ πα-
 30 ῥαγραφικὸν τοῦ προοιμίου ποιήσας πρότασιν εὐθύς ἐδει-
 ξε τὸ τῆς συνόδου μοχθηρόν, οὐχ' ἵνα πρόβατον πλα-
 νώ-

¹ 2 Par. Χερρόνησου. et v. 7. Χερρόν.

² 3 Par. πατρίην.

νώμενον ἐπιστρέψετε, ἀλλ' ἵνα ποιμένα διώξητε, τοῦτο γὰρ ἦν, εἰ μὴ τὸ φορτικὸν ἀπέφυγον οἷος ἐκεῖνος· προ-
τάττει ⁴ δὲ τὴν σύγκρισιν ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανά-
σιον, καὶ τὴν αἰτίαν αὐτὸς ἂν εἰδείη, καὶ ὅσοι τῆς αὐτῆς
ἐπιστήμης· οἶμαι γὰρ, ἵνα πρὸ τῶν ἀνξήσεων δείξῃ τὸ 5
τῶν αἰρετικῶν ἄτοπον, ὡς οὐ πρὸς τὸν τυχόντα ἦν αὐ-
τοῖς ὁ ἄγων, ἀλλὰ πρὸς Μωϋσῆν, πρὸς Ἰησοῦν, πρὸς
Σαμουὴλ, πρὸς Πέτρον καὶ Παῦλον τοὺς μεγάλους, καὶ
ὅτι τοῦτ' ἦν, εὐθὺς ἐπάγει τὰς ὑποδείξεις ἀνξητικὰς νό-
μῳ τῶν ἐγκωμίων· τοιοῦτόν τι πεποίηκεν, εἰ καὶ κατ' 10
ἐναντίαν μέθοδον καὶ σκοπὸν, ἐν τῷ εἰς τὰ φῶτα λόγῳ,
προτάξας τὴν σύγκρισιν· τίθημι γὰρ τοὺς γνωριμωτέ-
ρους λόγους εἰς ἀκριβεστέραν ἐνδειξιν, ἵνα μὴ μόνον ἐκ
παράλληλου φαίνοιτο τὸ ἀσύγκριτον, ἀλλ' ἵνα καὶ συν-
ημμένος ὁ λόγος εἴῃ καὶ συνεχὴς, ἀπὸ τῶν ἀηδῶν τε καὶ 15
ταπεινῶν ἐπὶ τὸ ἥμιστον καὶ ὑψηλότερον προχωρῶν τῇ
ἀλληλουχίᾳ ⁵ τῶν αὐτοῦ μερῶν τε καὶ διαστάσεων. Δό-
ξειε δ' ἂν τις καὶ τὴν ἐν τῷ πάσχα θεολογίαν περιττὸν
εἶναι καὶ ἄκαιρον, καὶ φαίῃ γ' ἂν, ὡς τὸν τοῦ πάσχα
λόγον ἔδει προεισαχθῆναι, οὐκ εἰδώς, ὡς τὸ πάσχα ἐκεῖ- 20
θεν εἴρηται καὶ τὴν αἰτίαν ἐκεῖθεν ἔχει τῆς εἰσαγωγῆς,
καὶ ἔδει ταύτην προδιασαφῆσαι, καὶ εἶθ' οὕτως εἰς τοῦ-
το ἐλθεῖν· διὸ καὶ μνησθεὶς αὐτοῦ διὰ τὴν ἐκφώνησιν
τῶν κατὰ τὴν ὄψιν ὑμνούντων ἀγγέλων, εἶτα τῇ θεολο-
γίᾳ μεστῶσας τὸν λόγον διὰ τοῦ τῆς εὐκρινείας σχήμα- 25
τος ⁶ ἐπαναλαβὼν, τῇ δεικτικῇ ἀντωνυμίᾳ φησί· τὸ πά-
σχα τοῦτο τὸ μέγα τε καὶ σεβάσμιον· καὶ περὶ μὲν τοῦ-
των τοσαῦτα, δεῖ δὲ καὶ τὸ ἐδάφιον τῆς εὐκρινείας ἐπ-
εξελεθεῖν.

λζ'. Ἐχει μὲν τινα καὶ φύσει σαφηνείας ἐρ- 30
γαστικά.⁷ Τῶν ἰδίων μερῶν ἢ μορίων δηλονότι τῶν

4 Par. προτάττειν.

5 Par. ἀλληλοχία.

6 Par. σχήματα.

7 Par. ἐργαστόν.

Rhetor. VI.

ἐαυτῆς συστατικῶν, οἷον ἐννοίας σχήματα μετὰ τῆς με-
 θόδου· εἰ γὰρ μηδὲν εἶχε, μέρος ἂν καθαρότητος ἦν μό-
 νον, ὥσπερ καὶ ἡ μέθοδος τῆς δεινότητος, τῆς δεινότη-
 τος μέρος· τὰ μὲν γὰρ εἰσι πρὸς τὴν καθαρότητα οἷον
 5 διαφοραὶ τὰ συστατικά αὐτῆς· τὰ δὲ κοινὰ, μέθοδον δὲ
 καλεῖ, ὡς πολλάκις εἵπομεν, εὐκρινείας, τὸ διορθοῦν τὸν
 λόγον καὶ ποιεῖν σαφεῖ σπεύδοντα διὰ τὰς μεστώσεις πε-
 σεῖν εἰς περιβολὴν, καὶ τῆς τῶν νοημάτων πυκνότητος,
 ἥτις ἐμμένουσα κακίαν γεννᾷ τὴν ἀσάφειαν, εἰς σύγχυ-
 10 σιν μεταπίπτουσα.

λή. Σχεδὸν ἐπικουρός ἐστι. Τὸ σχεδὸν προσ-
 ἔθηκε, διότι οὐ κατὰ πάντα τὰ μέρη, ἀλλὰ κατὰ καιρι-
 ὤτατα ἐπικουρεῖ τῇ καθαρότητι.

λθ'. Τὸ τε γὰρ τάξαι, τί πρῶτον καὶ τί δεύ-
 15 τερον. Τινὲς παρέλκειν εἶπον ἐνταῦθα τὸν τε σύνδε-
 σμον· ἐν δὲ ἐνίσχῃ τῶν βιβλίων ἀντὶ τοῦ τε συμπλεκτι-
 κοῦ δὲ παραπληρωματικὸν εὔρον.

μ'. Μέθοδος, οἶμαι, τίς ἐστι· καλῶς⁹ τὸ οἶμαι
 οὐ γὰρ κυρίως οὐδὲ διὰ τοῦτο προαναφώνεῖ τὰ ὑπὲρ τοῦ
 20 στεφάνου κεφάλαια ἐν τῇ προκατασκευῇ, ἵνα γινῶσιν οἱ
 δικασταί, περὶ τίνων αὐτὰ προσήκει μαθεῖν ἀκούσαντες·
 εἰ γὰρ ἦν τοῦτο, ὡς ἐπηγγελάτο, οὕτως ἂν καὶ ἀπέδει-
 δευξε· νυνὶ δὲ δόξας σαφηνείας φροντίζειν τὸ ἐναντίον
 ἐποίησε· συνέχεε γὰρ καὶ τὰ ἀποδεικνύμενα πράγματα,
 25 καὶ τὴν τάξιν τῶν προεπηγγελμένων καθ' ἣν ἡπάτησεν,
 οὐ γὰρ οὕτως εἰσι φυσικῶς, ὡς λέγει· πρῶτον γὰρ ἐστι
 τὸ ὧν προσετάξατε αὐτῷ εἰπεῖν· ὅτι πρῶτον μὲν προσ-
 τάττεται ὁ πρεσβυτέρης παρὰ τῶν ἀποστελλόντων, ὁ δὲ
 εἰπεῖν· δεύτερον, τί ἀπήγγειλε, πρὸς ὃν ἐπρέσβευε· τρί-
 30 τον τὸν χρόνον καὶ τὴν αἰτίαν, διατί ἐβράδυνε· τέταρ-
 τον, ὃ ἐπείσε τυχόν τὸν δῆμον, ὡς ἀληθῆ καὶ πείθε-

σθαι ἀναγκαῖα· πέμπτον, εἰ ἀπὸ τῆς τῶν ἐναντίων ἐκ-
 βάσεως ἀδωροδοκῆτως ταῦτα πάντα πέπραχεν ἢ μή· ταῦ-
 τα γὰρ τῆς ὡς ἀληθῶς εἰσιν εὐκρινείας, ὃ δὲ δόξας εὐ-
 κρινεῖν οὐ μόνον περὶ τὴν ἐκθεσιν τῶν ζητουμένων ἀτά-
 κτως προτέθεικεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς ἀποδείξεις διὰ δει- 5
 νότητα καὶ κακουργίαν συνέχεεν, ἐπιβαρῶν τῷ φορμῷ
 τὸν ἀντίδικον. καὶ δυναμένων τούτῳ τῶν δικαστῶν ἐπι-
 στῆσαι, διὰ τὴν προδιόρθωσιν τὴν δοκοῦσαν ἀπατηθέν-
 τῶν· τὸ γὰρ ἀπήγγειλεν ἀντίληψις ὅν, ἔρεϊ γὰρ που. Αἰ-
 σχίνης· οἵδεις ἐπὶ λόγοις κρίνεται, τελευταῖον ἔταξεν, ἵνα 10
 πρὸς τὰς λύσεις παροξυνθέντων τῶν δικαστῶν ἐπαγαγὼν
 ἀναγκάσῃ αὐτοὺς καταψηφίσασθαι τοῦ φεύγοντος θάνα-
 τον· τινὲς δὲ τὸ ἔπεισε πρὸς τὸν Φίλιππον λέγουσι, τὸ
 δὲ ἀπήγγειλε πρὸς τὸν δῆμον· ὁποῖον δ' ἂν εἴη, ταυτόν
 ἐστίν· ἀπήγγειλε γὰρ, φησὶ, ψευδῇ, ὅτι Φίλιππος κατὰ Θη- 15
 βαίων ἔρχεται, οὐ Φωκίων· οὐ τὸ ἐναντίον συμβάν ση-
 μαίνει, φησὶ, τὸ δῶρα εἰληφέναι, ἔπαυσε τοὺς Ἀθηναί-
 ουσ, ὡς ἀληθῆ 10 λέγει.

μά. Ὅταν λέγῃ τίνων προσήκει. Τὸ γὰρ τί-
 νων προσήκει μετὰ πολλὰ ἄλλα κεφάλαια ἀπαριθμηθέν 20
 ἐν τῇ μεθόδῳ τῆς εὐκρινείας εἶπε πρῶτον, ὃ ἐστὶ δει-
 νότατον.

μβ. Τὸ δὲ μὴ τόδε τοῦδε πρῶτον εἰπεῖν,
 ἀλλὰ τόδε. Τυχὸν τὸ ἀπήγγειλε σαφέστερον ὁμοῦ καὶ
 δεινότατον ἐποίησε τὸν λόγον· σαφέστερον μὲν, ὅτι ἔδο- 25
 ξε κατὰ τάξιν λέγειν, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπαρίθμησις σαφῇ
 ποιεῖ τὸν λόγον, κατὰ εὐκρίνειαν γὰρ ἐγένετο, δεινότερον
 δὲ, ὅτι οὐ κατὰ φύσιν τῇ τῆς εὐκρινείας μεθόδῳ, καθὰ
 προεῖπεν, ἐχρήσατο· οὕτω δὲ καὶ ὁ θεολόγος προδιακρί-
 νει, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τῷ παλαμναίῳ Δημοσθένει σκο- 30
 πόν, ἀλλ' ὄντως θεοφιλῇ. Τρισσὴν γέννησιν οἶδεν ὁ
 λόγος ἡμῖν τήνδε καὶ τήνδε, καὶ τοῦτό ἐστιν εὐκρινείας,

τὸ προμαθεῖν τοὺς ἀκούοντας τὴν τῆς ὑποθέσεως δύνα-
 μιν· καὶ τετάρτην δὲ εἰσάγει, καθά τινες φασιν· καὶ
 καινὸν οὐδὲν, ἀλλ' οὐδ' ἑκατέρα καθ' ἑαυτὴν, ὡς δῆλον
 ἐκ τῶν ἐπαναλήψεων· οἶδε γὰρ, ὅτι ἡ ἐκ σωματίων γέν-
 5 νησις διττὴ ἐστίν, ἡ μὲν τῆς σαρκὸς, ἡ δὲ τῆς ψυχῆς·
 ἃς εἰ διεῖλεν ἐν τῇ ἀπαριθμήσει, καὶ μακροτέρα ἢ προ-
 ἐκθεσις αὐτῷ ἂν ἐγένετο· συντομίαν δὲ φιλοῦντι καὶ
 ὑπτιος ¹¹ ὁ λόγος ἐφάνη, καὶ ἤττον, ἀλλ' οὐ τελῶς κα-
 θαρὸν τὸ εὐκρινὲς ἐτέλεσεν· ἐμοὶ δὲ τρεῖς γενέσεις ¹²
 10 εἶναι δοκοῦσιν καὶ μόναι· τῆς γὰρ ψυχῆς μυστικὸς ὁ
 λόγος, ὅτι ἀγέννητος, καὶ εἰς τὸν μέγαν δὲ ἀπολογητι-
 κὸν προτάξας ἐν ἀριθμῷ τὰς μεταθέσεις καὶ τὰ χρώμα-
 τα, τὸ εὐκρινὲς ἐποίησε κατὰ τὴν μέθοδον· καὶ ἵνα δέ,
 φησί, καθ' ὁδὸν ὁ λόγος ἡμῶν προῆλθῃ, περὶ τῆς δειλίας
 15 προτέρας οὔσης καὶ διαλέξομαι· δειλίαν δὲ φησί τὴν τῆς
 ἀναχωρήσεως αἰτίαν, ἀλλ' εἰπὼν προτέρας ἔμφασιν δι-
 δωσιν, ὡς ἔστι καὶ δευτέρα αἰτία, καὶ ἔστιν ἀληθῶς,
 δι' ἣν ἐπανήλθεν; οὐχ ἀπλῇ, ἀλλὰ διπλῇ, μᾶλλον δὲ
 ἐξαπλῇ· ἡ μὲν δὲ διὰ τὸ μὴ ἀποσκιρτᾶν τοῦ θεοῦ καὶ
 20 τῆς τῶν ἁγίων ψήφου, ἡ δὲ ὅτι διὰ τὸν ὑμέτερον ἐπ-
 ἀνήλθον πόθον καὶ τῶν γονέων, φησί, καὶ ἄλλα τινά,
 καὶ ἔστιν ὁ τηλικούτος λόγος ἐνὶ κεφαλαίῳ ἀποτελεσθεὶς
 τῷ χρώματι· ἡ τε γὰρ βούλησις καὶ τὸ παραγραφικὸν
 ὡς ἐπιφωνηματικῶς τέθεται· φησί γὰρ, ἐγὼ γὰρ ἐπα-
 25 θον τούτο, ὧ ἄνδρες, οὔτε ὡς ἀπαιδευτος καὶ ἀσύνε-
 τος, ἀλλὰ μᾶλλον ἵνα μικρὸν τι καυχῶμαι, ἀπεσιώ-
 πησε τὸ συνετώτερος διὰ τὸ φορτικόν, μείζονα ἔμφασιν
 περὶ αὐτοῦ τοῖς ἀχροαταῖς ἐμβάλλων· εἰ γὰρ μᾶλλον πε-
 παιδευμένος οὐκ ἂν δι' ὑπερηφανίαν τὸ χεῖρον ἀμάρτη,
 30 καὶ τῷ διαβόλῳ μόνῳ προσῆκον ἐβουλήθην, ὑπεχώρησεν,
 ὡς θρόνου μείζονος ἐρῶν καὶ τὸ παραγραφικὸν ἐκ δια-

11 Par. ὑπτιος. scripsi ὑπτιος.
 ναί repetit post δοκοῦσιν.

12 Par. γενέσει. idem εἰ-

βολῆς ἐνέφηγεν· ἐχθροὶ ¹³ γὰρ εἰσι, φησὶ, τινὲς καὶ ἐπι-
 μελῶς τηροῦσι τὰ ἡμέτερα, καὶ οὐκ ἔδει διὰ τοῦτο εὐ-
 θύνεσθαι· ἐν μὲν τούτοις μετὰ καὶ ἄλλων οὕτως· ἐν δὲ
 τῷ περὶ τοῦ πάσχα καὶ τὴν τάξιν ὑπαλλάττει κατὰ δει-
 νότητα καὶ σοφίαν τῶν τῶν νόμων παραγγελμάτων· ⁵
 διὰ τε τῶν ἐπαναλήψεων καὶ συμπληρώσεων καὶ κατα-
 στάσεων εὐκρινῇ καὶ σαφῇ ποιῇ τὸν λόγον ἐπιεικῶς. αἱ τε
 γὰρ ἐρμηνεῖαι καὶ αἱ ἐρωτήσεις ἐπιεικῶς πολὺ τὸ σαφές
 ἔχουσιν· εἰ γὰρ τῇ τάξει ἐχρήσατο, εἰς ιδιωτισμὸν ἂν,
 ὥσπερ προέφην, ἐξέπεσεν· ἐπειδὴ τὸν τὰ λαμπρὰ συν- ¹⁰
 στῶντα λαμπρῶς δεῖ ἐξαγγέλλειν· διὰ τοῦτο προδιευκρινη-
 σάμενος καὶ εἰπὼν βραχέα διαλαβεῖν περὶ τούτου εἰς αὐ-
 τὴν ἐλθὼν τὴν ὑπόθεσιν, μετ' ὅσων ἀγαθῶν ταύτην
 ἐρμήνευσεν τοῖς ποθοῦσιν· τάξιν δὲ ἐφύλαξεν ἐν τῷ τῶν
 γενεθλίων, ὅτι καὶ ἡ κτίσις κατὰ τὴν τάξιν εἰσῆχθη, ¹⁵
 καὶ τὸ σαφές δείξας καὶ τὸ μέγεθος τῇ ἐπαγγελίᾳ καὶ
 τῇ συνθήκῃ καὶ τοῖς ἄλλοις διατηρήσας, οὐ μὴν ἄλλ'
 ἐν τῷ πρώτῳ τῶν στηλιτευτικῶν οὕτως· ἀλλὰ βουλόμε-
 νος δείξεν τὸν ἀποστάτην συνώνυμον τῷ πείσαντι, οὐκ
 εὐθὺς τοῦτο ποιῇ, ἢ γὰρ ἂν ἀσαφές ἦν, ἀλλὰ πρῶτον ²⁰
 τὰς αἰτίας λέγει τῆς ἀποστάσεως, εἰδ' οὕτως ἐπιφέρει
 τὸν τρόπον δεύτερον· οὕτω καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ
 Ἀριστοκράτους τὰς αἰτίας πρώτως λέγει, δι' αἷς πρότε-
 ρον ἐσώζετο ἡ Χερρόνησος· ¹⁴ ἀποδείξας δὲ τοῦτο εἰς τὰς
 κατηγορίας μετέρχεται τοῦ Χαριδήμου· φησὶ γάρ· δεῖ δὲ ²⁵
 ὑμᾶς πρῶτον ἀπάντων ἀκοῦσαι· ἄλλως, σαφῇ μὲν, ὅταν
 οὐκ ἔστι δυνατόν νοηθῆναι τὸ πρῶτον χωρὶς τοῦ δευτέ-
 ρου· δεινὸν δὲ, ὅταν περὶ τὸ οἰκεῖον συμφέρον τῇ τάξει
 ὁ ῥήτωρ χρῆται.

μγ'. Δεῖ δὲ ὑμᾶς πρῶτον ἀπάντων ἀκοῦσαι. ³⁰
 Ὑποσχόμενος γὰρ φησιν ἐκ προαιμίων ἀνάξιον τῆς δω-
 ρεῖας ἀποδεῖξαι τὸν Χαριδήμον, δεδοικώς, μὴ τὰς τοῦ

13 Par. ὁχθροί.

14 Par. constanter Χερρόνησος.

των ἀποδείξεις ἀπαιτηθῇ, παρὰ ῥῆμα ἐπὶ τοὺς τῆς Χερ-
 ρονήσου μεταβαίνει λόγους, καὶ πάντων συμφέροντας
 εἶναι τούτους διΐσχυρίζεται, ὅθεν καὶ πρῶτον αὐτοὺς διέξ-
 εισι λέγων. ἡ πρὸς ἀλλήλους τῶν Θρακῶν διαφορά· ἄλ-
 5 λὰ δέον ἡμᾶς εἰπεῖν πρῶτον τὴν τοῦ λόγου τοῦτου ὑπό-
 θεσιν, καὶ τίνες οἱ βασιλεῖς οἱ Θρακῆς καὶ οὕτω κατὰ
 μέρος διεξέναι. Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς εὐεργέτας ἔθος εἶχον
 ἀμείβεσθαι δωρεαῖς· ὁ Χαρίδηνος τοίνυν οὗτος, Ὡρεΐτης
 ὢν, ἡγούμενος ξενικοῦ στρατοῦ, καὶ στρατηγῶν Κερσο-
 10 βλέπτη, τὰ μὲν ἐθεράπευσεν Ἀθηναίους, τὰ δὲ προαδό-
 κμος ἦν ὡς θεραπεύσων· ὑπὲρ τούτου ἔγραψεν Ἀριστο-
 κράτης, εἰς ὧν τῶν πρώτων τῆς βουλῆς, τὸ ψηφίσμα
 τόδε· ἐὰν τις ἀποκτείνῃ Χαρίδημον τὸν τοῦ Κερσοβλέ-
 πτου ὑποστράτηγον, ἀγώγιμος ἔστω ἐξ ἀπάσης τῆς τῶν
 15 Ἀθηναίων συμμαχίδος, ἐὰν δὲ τὸν ἀγώγιμον ἀφέλῃ τις,
 ἢ πολίτης, ἢ ἰδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω· κατηγορεῖ τούτου
 τοῦ ψηφίσματος διὰ πολλὰς αἰτίας. Ἐνθὺν κλῆς, τῷ λόγῳ
 χρώμενος Δημοσθένους τῷ οὕτως ἐπιγραφομένῳ κατὰ
 Ἀριστοκράτους, καὶ δεικνυσιν, ὅτι ἀνάξιός ἐστιν ὁ Χαρί-
 20 δημὸς τῆς τοιαύτης δωρεᾶς, καὶ ὅτι κινδυνεύει τὴν Χερρό-
 νησον ἡμετέραν οὕσαν ἀπολέσθαι διὰ τούτου πολλαῖς αἰ-
 τίαις καὶ ἀποδείξεσι. Τῶν δὲ βασιλέων τούτων αὕτη ἡ
 διήγησις. Κότῃς τις ἦν ὄνομα βασιλεὺς Θρακῆς, ὃς
 τελευτῶν ἀφῆκεν υἱοὺς τρεῖς, Βηρισάδην καὶ Ἀμάδοκον
 25 καὶ Κερσοβλέπτην, ᾧ Χαρίδηνος ἐστρατήγει, πολίτης
 ἤδη γεγωνὼς Ἀθηναίος· ἦν δὲ τούτῳ τῆνικαῦτα δωρεᾶ
 μεγάλη τὸ Ἀθηναῖος κληθῆναι· φιλονεικοῦντες δὲ οἱ
 τρεῖς περὶ τῆς βασιλείας καὶ τούτων ἕκαστος φοβούμενος
 Ἀθηναίους, ἵνα μὴ συμμαχήσωσι τῶν ἄλλων τινί, ὑπ-
 30 εἰσῆρχοντο τοὺς Ἀθηναίους, τοιούστιν ὑπέκλυτον αὐτοῖς
 καὶ ἐθεράπευον· φησὶν οὖν ὁ κατήγορος, ἐὰν λάβῃ τοι-
 αύτην ὁ κατήγορος δωρεάν, ὡς ἀδεῆς γεγωνὼς, τοὺς μὲν
 καταγωνίσαιτ' ἂν, τῷ δὲ, αὖξων τὴν ἀρχὴν, καιροῦ λα-

βόμενος, γαμβρός γὰρ ἦν Κερσοβλέπτου, ἀφαιρήσεται καὶ Χερρόνησον· δείκνυσι δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ καὶ ἄλλα πολλὰ εἰς τὴν πόλιν ἡσεβηκέναι· ὁρῶν ὁ ῥήτωρ στρατηγὸν ἐπίσημον ὄντα Χαρίδημον καὶ ἐπίδοξον τὴν πόλιν εὐεργετῆσαι, δεδιὼς, μὴ τοῦ νομίμου, ᾧ ἴσχυε, προτιμη- 5 θῇ τὸ συμφέρον, (νόμος γὰρ ἦν Ἀθηναίοις, ξένον μὴ τιμᾶν, ἐὰν γίνηται πολίτης), ἐξεῦρεν ἕτερον διαβολῆς τρόπον ἐκ τῆς οἰκείας δεινότητος, ἣν ἐκπλήκων ταράττει τὸν ἄκροατὴν, φάσκων γεγράφθαι κατὰ Χερρόνη- σσιν τὸ ψήφισμα· νῦν δὲ τοῦτο ἐκείνου προθεῖς, τὸ κα- 10 τὰ Χερρόνησου εἶναι τὸ ψήφισμα, καὶ πείσαι τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ τῶν Θράκων διαφορᾷ τῶν βασιλέων, μέχρις ἂν, φησί, διαφέρονται, σώζεται ἡ Χερρόνησος· Κερσοβλέπτου δὲ κρατήσαντος οἰγήσεται, καθὰ καὶ πρό- 15 τερον ὑπὸ Κότυος· σαφῇ μὲν διὰ τὸ προενκρινῆσαι, δει- νὸν δὲ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ὑποθέσεων τὴν καινὴν, ἣν εἵπομεν, καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς τάξεως· ὑπέιληφε γὰρ ἂν τις ἐκ μὲν τῆς προτάσεως, ὅτι κατὰ Χαρίδημου τὸν ἀγῶνα κρῖναι· ἡ δὲ ἀξίωσις τὴν Χερρόνησον προεβάλ- 20 λετο,

μδ'. Ἡ γὰρ ἂν ἀσαφὲς αὐτῷ τὸ κατασκευα- 5 ζάμεκον· ἔμεινε· τὸ κατασκευαζόμενον ἦν τὸ διαβάλλειν μακρόν· ὄντα τῇ πόλει Χαρίδημον, κατασκευάζει δὲ τὸ κινδυνεύειν στερηθῆναι Χερρόνησου τὴν πόλιν διὰ τοῦ ψηφίσματος τοῦ γραφέντος Χαρίδημου. 25

μέ. Νῦν δὲ τοῦτο ἐκείνου προθεῖς. Τὸ κα- 5 τὰ Χερρόνησον, τὸ πείσαι Ἀθηναίους καὶ οὐχ, ὥς τινες ἐξηγοῦνται, τὸν Φίλιππον· τριῶν δὲ ὄντων ἐν τῇ Θράκῃ βασιλέων, Ἀπαδόκου, Βήρικάδου καὶ Κερσοβλέπτου ἀλ- λήλοις πολεμίως ἔχοντων, τοὺς Ἀθηναίους δὲ ὑπερχαμέ- 30 νων, ἐφ' ᾧ μὴ ἐπὶ προστεθέντες αὐτῶν τοὺς ἄλλους κα- θέλοιν, ὁ Ἀριστοκράτης ἐν Ἀθήναις ψήφισμα ἔγραψεν, ὥς εἴ τις τὸν Χαρίδημον τὸν τοῦ Κερσοβλέπτου ὑπο-

ατράτηγεν ἀνέλοι, πόλεμος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις. Ταύ-
του οὖν τοῦ ψηφίσματος κατηγορεῖ Εὐθυκλῆς ἐν τῷ οὕτως
ἐπιγεγραμμένῳ λόγῳ κατὰ Ἀριστοκράτους· ὃς δὴ Εὐθυ-
κλῆς Ἀθηναῖος ἦν, ὁ καὶ χρησάμενος τῷ λόγῳ τοῦ Δημο-
σθένους· φησὶ γοῦν ἀσύμφορον εἶναι τοῦτο τοῖς Ἀθηναί-
οις· ἐκ τούτου γάρ, φηαὶν, οὐδενὸς τῷ Ἀμαδόκῳ καὶ Βη-
ρυσάδῃ συμμαχοῦντος περιέεται ὁ Καρσοβλέπτης αὐτῶν,
καὶ οὐκέτι τὸ ἀπὸ τοῦδε ἡμῶν φροντίσει, ὥς τῶν δι' οὓς
τὸ προτοῦ ὑπῆρχετο ὑμᾶς περιγεγονῶς.

40 μς'. Ὅπερ μὲν οὖν ἐφημ εὐκρίνεια τὸ πλεῖ-
στον ἐν τούτοις ἐστὶ. Προεῖπε γάρ, ὅτι τοῦτο μό-
νον δεῖ σκοπεῖν, εἰ διὰ τῆς εὐκρινείας σαφένειαν προσ-
άγει, τῷ λέγειν ὥς αὐτὸς βαύλεται ὁ ῥήτωρ· τὸ δὲ ὅτι
τὸ πλεῖστον ἐκ τούταις ἐστίν, ἐν τῇ προεκθέσει, δηλαδή
15 τῇ προὑποσχέσει, τῇ πραδιορθώσει, τῇ προαριθμῇσει, τῇ
προκατασκευῇ· ταῦτα γὰρ πάντα ἐν εἰσι τῷ ὑποκειμένῳ,
διαφέρει δὲ κατὰ τὴν σχέσιν· προέκθεσις μὲν λέγεται
διὰ τὸ προεκτίθεσθαι τὸ δοκοῦντα εἶναι μέρη τοῦ λό-
γου, προὑπόσχεσις δὲ διὰ τὸ εἰς ἄριθμὸν τὰ ζητηθήσο-
20 μενα τίθεσθαι· προκατασκευὴ δὲ διὰ τὸ προκατασκευά-
ζειν ἐν κεφαλαίοις τὰ τοῦ ἀγῶνος.

μς'. Ἐν τούτοις ἐστίν· ἐν τοῖς τὰ συμπύπτοντα
τῷ λόγῳ θεραπεύουσι πάθῃ· τὰ μὲν φθάσαντα ἤδη
γενέσθαι ἐξαγοκοῖσα, τὰ δὲ μέλλοντα προαναστέλλοντα 14*
25 διὰ τῆς μεθόδου, ὅταν πρὸς ἐπικουρίαν λαμβάνηται τῆς
καθαρότητος, ὥσπερ ἰατρος. 15 οὐ μόνον τὴν ἐπισυμβᾶ-
σαν νόσον, ἀλλὰ καὶ τὴν μέλλουσαν προαναστέλλει τοῖς
προφυλακτικοῖς φαρμάκοις τοῖς εἰρημένοις καὶ ἔτι μέλ-
λουσι ῥηθῆσεσθαι διὰ τῆς μεθόδου, καὶ τάχα, ὥς προ-
30 ἔφην, καὶ τὰς ἄλλας ιδέας· μάλιστα δὲ τὴν δεινότητα
διὰ τοῦ ἐρμηνευτικοῦ αὐτῆς σχήματος 17 ἐπανορθοῖ, ὅτ-

14* Par. προαναστέλλουσι.
τοῖς in Par. scriptum est ὥσπερ.

15 Par. ἰατρον.

16 Super

17 Par. σχήματα,

αν εἰς τι τῶν ἀσαφῶν ἐμπέσῃ, ὡς ὁ Θεολόγος, τρισὶ μὲν κατὰ τὰς ιδιότητας εἶτουν ὑποστάσεις, καὶ πάλιν ἐφάνη μὲν γὰρ Θεός· πῶς; διὰ σαρκώσεως, οὐκοῦν καὶ διὰ σχημάτων εὐνοήτους τὰς τῆς δεινότητος λέξεις ποιεῖ.

μή. Οὐ μὴν καὶ διὰ τῶν ἄλλων λόγος εὐκρι- 5
νῆς γίνεται. Ἄλλων ποίων; ἐννοίας, σχήματος, λέξεως· τὰ γὰρ προειρημένα μέθοδοι εἰσιν εὐκρινεῖς, ὡς ἐφεξῆς αὐτὸς ἐρεῖ ἐν τῷ περὶ μεθόδου· ἔχει μὲν τὸ πλεῖστον, ὅπερ ἔφη, περὶ τὴν μέθοδον, ὅταν πρὸς ἐπικουρίαν λαμβάνηται τῆς καθαρότητος, γίνεται δὲ καὶ διὰ 10
τῶν ἄλλων λόγος εὐκρινής· σπεύδει γὰρ οὐ μόνον διορθοῦσθαι τὸ συμβάν τῇ καθαρότητι πάθος, ἀλλ' ἤδη καὶ τὴν μέλλουσαν βλάβην ἐκκόπτειν· ὥσπερ γὰρ οἱ προμηθέστατοι τῶν ἱατρῶν προφυλακτικοῖς τῶν φαρμάκων τὰς νόσους προφθάνουσι, τὸν αὐτὸν καὶ ἡ εὐκρι- 15
νεία τρόπον, ὅπως μὴδὲν ἡ καθαρότης πάθῃ, φυλάττεται· διὸ ¹⁸ δὴ καὶ πλείστην ἰσχὺν ἔχει περὶ τὴν μέθοδον· αὐδὲ γὰρ ὁ ἱατρὸς τοσοῦτον περὶ τὰ ἐγχοινοῦντα τῶν σωμάτων, ὅσον περὶ τὰ νοσοῦντα καὶ περιπεπιτωκότα χαλεποῦς ἐρῶστίμασιν· ὅταν οὖν ὑπεναντίον ἡ καθαρό- 20
της πάθῃ, χρηταὶ μεθόδῳ πρὸς ἐπανόρθωσιν· ὅταν δὲ τὴν μέλλουσαν προανακέπτῃ βλάβην, ¹⁹ οὐ τῇ μεθόδῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς λοιποῖς, τάχα δὲ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τῆς εὐκρινείας οὐδ' ἂν εὐρεθεῖη καθαρά μεθόδος, ὡς μικρόν ὕστερον ἀποδείξομεν, 25

Περὶ ἐννοιῶν.

μεθ'. Αἱ καταστατικαὶ πᾶσαι. Οὐχὶ διηγημα-
τικαὶ μόνον, διότι κατάστασις λέγεται τὸ διήγημα, ἀλλ'
αἱ εἰς ἀρχὴν καὶ ὥσπερ εἰς θεμέλιον πάλιν καθιστᾶσαι
τὸν λόγον καὶ τὰ μέλλοντα διατυποῦσαι καὶ ὑπισχνού- 30
μεναι· οἶον ἀρξομαι δὲ ἐντεῦθεν καὶ πάλιν· βούλομαι

μὲν εἰπεῖν μὴ ἀκινήτους, καὶ πάλιν· ἐξ οὗ τί γίνεται·
 εἴτα ἐπιφέρει τρία τὰ κάλλιστα· εἴτα αἱ ἐκάστου ἀποδό-
 σεις· ψυχῶν ἐπιμέλεια πρώτη καὶ τὸ πόλιν ἐκάστην τὰ
 5 ἑαυτῆς ἔχειν, καὶ τὸ λυθῆναι ταύτην τὸν πόλεμον, καὶ
 πάλιν, τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτα λέγω; ἐνός μὲν καὶ τὰ
 ἐξῆς· καὶ πάλιν, ἀλλ' ἔγωγε τι τῇ φιλίᾳ καὶ μέμψεσθαι·
 καὶ πάλιν κατὰ ἀποστροφὴν· εἶπω κελεύεις τὴν μέμψιν,
 καὶ οὐκ ἐπαφήσεις μοι πάλιν τὸν λόγον· τίς οὖν ἡ αἰ-
 10 τία τοῦ τοιούτου περὶ ἡμᾶς κέθου, καὶ τοὺς λόγους
 τοὺς ἡμετέρους αὐτοὶ βούλεσθε δηλῶσαι ταύτην καὶ πα-
 ραστῆσαι, ἣ δὲ ἡμῶν τοῦτο δημῳσιεῦσαι ἡμέτερον· οἷδ'
 ὅτι ποιῆσθε τὸν λόγον, ὅσον ἐκ τῆς ἡσυχίας, οὐκοῦν
 ἀκούσατε πολὺ τὸ τῆς δεινότητος, ὅτι οὐ φροντίζων σα-
 φηνείας τὰς καταστάσεις ποιεῖ, ἀλλὰ δι' ἃς εἰπομεν αἰ-
 15 τίας. ²⁰

νβ'. Καὶ μὴν καὶ αἱ συμπληρώσεις. Συμ-
 πληρώσεις λέγονται τὰ τῶν φθασάντων τέλη, διὰ ἐπ-
 αναλήψεως ἀναμιμνησκόμενα· συμπληροῦντα γὰρ ταῖς
 ἐννοίαις ταῖς προφῆθεις αἰς καὶ ταῖς μεθόδοις· εἰς ἀρ-
 20 χὴν πάλιν τὸν λόγον καθιστάσι· Τῆς μὲν γὰρ μεθόδου
 τὸ διευκρινεῖν καὶ τάττειν, τί πρῶτον, καὶ τί δεύτερον,
 τῆς δὲ ἐννοίας τὸ εἰς ἀρχὴν καὶ κατάστασιν ἀγῆν τὸν
 λόγον, ὡς τὰ ἃ μὲν οὖν εἶπε τις ἂν ἐπικόπτων τὴν πε-
 25 ρὶ τοὺς λόγους αὐτῶν ἐτοιμότητα καὶ θρασυτητα, ταῦ-
 τὰ ἐστίν· εἴτα ἑτέρα ἀρχή· ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν ἐπιτιμᾶν οὐ
 μέγα καὶ τὰ ἀκόλουθα καθάπερ γὰρ τοῦ ἱστίου κατὰ τὸ
 ἐγκάρσιον ἀναπεπταμένον καὶ ὑποσκάζειν ποιοῦντος ἐν
 μέρει τὸ πλοῖον, περιαχθέντες ἡρέμα οἱ οἰᾶτες ἀνορθοῦ-
 30 σιν, οὕτω καὶ ταῦτα τὸν λόγον εἰς τὸ ἐναντίον ὑποκλι-
 νόμενον καὶ πρόσπταιόντα ἀνορθοῦσί τε καὶ διαναπαύ-
 ουσιν, εἰς τὸν ἐξ ἀρχῆς δρόμον ἐπαναστρέφοντα· οἷον
 ἐν μὲν δὴ τοῦτο τῆς ἐμῆς ἕατω φιλοσοφίας εἴτε εὐηθείας

καὶ πρῶτον· δεύτερον οὖν καὶ μέγατον ἐβουλήθη· τὸ μὲν ἐν ἀνάπαυσις τῶν παρελθόντων, τὰ δὲ ῥηθησόμενα καθι-
στῶσι τὰς ἐπαγγελίας καὶ ἀρχάς· αὕτη γίνεται τοῦ βα-
σιλέως περὶ ἡμᾶς ῥοπή καὶ κατὰστασις πρώτη· ποία αὖ-
τη; ἡ προδιηγηθεῖσα δηλονότι· τοῦτο τὸ λήμμα τῆς τό-
τε διωχούσης ἐπηρείας τὸ πλεῖστον ὥσπερ τι ῥεύμα διέ-
λαυε· τοῦτο τὸ παρελθόντα ἀναπαῦσαι· εἴτα κατὰ-
στασις τοῦ μέλλοντος καὶ ἐπαγγελία· εἰ γὰρ καὶ τὸ σχῆ-
μα λαμπρὸν καὶ διὰ τοῦτο ἀποκαταστατικόν, ἀλλ' οὖν ἡ
ἐννοια καὶ ἡ μέθοδος εὐκρινείας. 10

γ'. Εἴτα ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ λόγος, οἷον ὅτι γὰρ
Πύθωνα· τὴν γὰρ τοῦ μέλλοντος διατυπῶσαι ἐπαγγε-
λίαν.

νδ'. Οὐ τοίνυν μόνον, μὴ Λεύκων ἀδικηθῇ.
Ὁμοιον· οὐ τοίνυν μόνον παρὰ τῇ παλαιᾷ, ὥς ἔστι τὸ
πνεῦμα θεός, ἀλλὰ τρανῶς μὲν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις, τρα-
νότερον δὲ ἐν τοῖς ἀποστόλοις, ἐκφαντικώτερον δὲ καὶ
τοῖς διδασκάλοις· τούτων καὶ τῶν τοιούτων αἱ μὲν ἐν-
νοιαὶ εἰσιν εὐκρινείας διὰ τὴν προσδοκίαν τῶν θέσεων,
καὶ τὴν ἐντενυόμενὴν ἀπὸ τῆς ἄρσεως λέξιν ²¹ τοῦ μὲν, 20
καὶ διὰ τὴν ἀπόδοσιν ἐν τῷ μερισμῷ τοῦ δέ· τὸ γὰρ
οὐ τοίνυν ἄρσις ἐστὶ, τὸ δὲ ἀλλὰ θέσις· ἀλλὰ καὶ τὸ,
εἴ τις ἄλλος εὖ μὲν μερισμὸς ἐστίν, ἐν τῇ θέσει ἔχων
ἀπόδοσιν· τὸ εὖ δὲ γέγονεν αὐτῷ· τούτων ἡ ἐννοια εὐκρι-
νείας διὰ τὸ εἰς ἐπίστασιν ἄγειν πὸν ἀκροατὴν τῶν λεγο- 25
μένων, οὐ μὴν ἀλλὰ, ὥσπερ τὸ σχῆμα γοργότητος διὰ
τὰς ταχείας ἀποδόσεις καὶ συντόμους, οὕτω καὶ ἡ μέθο-
δος γοργότητος· σαφέστερον δὲ τὴν εὐκρινείαν ἔχει καὶ
τὴν γοργότητα τὸ παρὰ τῷ θεολόγῳ ἐν τῷ εἰς τὸν ἀδελ-
φόν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὸν τοῦ σώματος καρπὸν 30
τὰ τέκνα λέγων, καὶ τέκνα τέκνων καρπὸν τοῦ πνεύμα-

21 Par. ἀπὸ τῆς ἄρσεως λέξεως.

ἀπὸ τοῦ, τοῦτο τὸ πολὺνιον, ὕστερον ὡς ἀντιληπτικῶς
 ἐπήγαγε τὴν πᾶσιν λέγων· εἰ μικρὰ ταῦτα, τίνα τὰ
 μεγάλα· ἀλλὰ καὶ τὰς διανοίας μετέταξεν, ἀφ' ὧν πλα-
 νηθέντες τινὲς ἀντιλήψιν εἶπον τὴν στάσιν, ἀγνοήσαν-
 5 τες τὴν διαφορὰν καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν στάσεων· δει-
 νότητος γὰρ καὶ σοφίας πολλῆς ἡ τοιαύτη ἐπίσκεψις·
 ὁμοίως καὶ ἐν τῷ συμβουλευτικῷ· ἀποδείξας γὰρ πρότε-
 ρον ἐν τῷ περὶ φιλοπτωχίας, πραγματικῆς ὄντι κατὰ με-
 τάληψιν, ὅτι νόμιμον ἔχομεν τὸ ἐλεεῖν, εἴτα τὸ συμφέ-
 10 ρον, οὕτως ἐπήγαγε τὸ δίκαιον πάννυ κρυφίως καὶ λελη-
 θότως· καὶ μὴν καὶ ἡ τῶν ἀρετῶν ἀπαρίθμησις οὐ κα-
 τὰ φυσικὴν αὐτοῦ προήχθη τάξιν· τῆς γὰρ ἀγάπης με-
 τὰ τὰς πολλὰς ἐμνήσθη, ῥίξης οὔσης πάντων καὶ ἀρχῆς
 πεποιήκε δὲ τοῦτο, ἵν' ἀπ' αὐτῆς ἄρξηται· εἶδος γὰρ
 15 ταύτης ἡ ἐλεημοσύνη.

ξ'. Καὶ τὸ τὰς ἀντιθέσεις πρώτας τῶν λύ-
 σεων τιθέναι. Ὁ περὶ τῶν ἀντιθέσεων λόγος τρίτην
 ἔχει τάξιν, ὡς εὗρισκω παρὰ ²⁶ τῷ θεολόγῳ· τὰς μὲν
 γὰρ δύο μόνους τῶν ἄλλων πάντων ὁ Δημοσθένης ἔχει,
 20 τὴν δὲ τρίτην ὁ θεολόγος, τὸς λύσεις μόνους εἰσάγων
 χωρὶς ἀντιθέσεων· ῥήτορος γὰρ ἀληθῶς καὶ πολὺ μετὰ
 τῆς τῶν πραγμάτων ἐμπειρίας καὶ ἐπιστήμης σοφία λό-
 γων συνομιλήσαντος, τὸ μὴ μόνον οὐ παραβαίνειν τὴν
 τέχνην τοῖς εὐρήμασιν τοῖς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαίνειν,
 25 καὶ τῷ γονίμῳ καὶ ἀσυνγκρίτῳ τῆς ἐκείνου λέξεως λαμβρο-
 τέρους τοὺς μεθοδικοὺς κανόνας ἀποδεικνύειν· ὥσπερ οὐ-
 τος ὁ μέγας πρῶτος καὶ μόνος μετὰ τοσούτους ποιῶν
 φαίνεται· ἐν μὲν γὰρ τῷ ²⁷ εἰς τὸ βάπτισμα κατὰ φύ-
 σιν τὰς ἀντιθέσεις εἰσαγαγὼν κατὰ φύσιν ἔλυσεν, ²⁸ αἵ-
 30 τινὲς εἶδιν αἶδε· οὐδὲ γὰρ τοῖς ἐν τῷ αὐπελῶνι κεκμη-
 κόσιν ὑπῆρξε πλέον· ἡ λύσις πρῶτον κατὰ ἔνστασιν, ὅ-
 τι οὐ περὶ τοῦ βαπτίσματος τῆς παραβολῆς ὁ λόγος·

26 Par. περὶ.

27 Par. τό.

28 Par. ἔλυσεν.

κατὰ ἀντιπαράστασιν· εἰ δὲ καὶ τὴν τοῦ λυτροῦ δύνα-
 μιν ἢ παραβολὴ σκιαγραφεῖ, καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ἐν ἄλλοις
 ὁμοίως· ἀλλὰ Ναυάτος οὐκ ἐδέξατο, φησί, τοὺς ἐν τῷ
 διωγμῷ παραπесόντας· εἴτῃ ἢ λύσεις, εἰ μὲν οὐ μετα-
 γνόντας, δικαίως· ἐν δὲ τῷ εἰς τὰ γενέθλια ἀντιθέσεως 5
 οὔσης, ὅτι μικρὸς καὶ κτιστὸς ὁ υἱός, ὅτι ἀπεστάλη πα-
 ρὰ τοῦ πατρὸς, τὴν λύσιν προτέθεικεν· ἔστι δὲ αὕτη με-
 τὰ καὶ ἄλλως· διὰ τοῦτο μικρὸς, ὅτι διὰ σὲ ταπεινός,
 ὅτι ἐπὶ τὸ πλανώμενον ἦλθε καὶ τὰ ἐξῆς· δοκοῦσι γὰρ μὴ
 εἶναι λύσεις διὰ τὴν καταδρομὴν τῷ ἀσθενῶς ἐπιβάλ- 10
 λοντι· εἴτα λύσας τὴν πρότασιν καὶ μεστῶσας ταῖς κα-
 ταφοραῖς τὸν λόγον διὰ τὴν εὐκρίνειαν, τίθησιν αὐτὴν
 τὴν ἀντίθεσιν καὶ λύει σαφέστερον· ἀπεστάλημεν, φη-
 σιν, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος, τὸ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἴσον ἔστί
 τῷ διὰ σὲ ἐγένετο μικρὸς, καὶ διὰ σὲ ἦλθεν ἀποσταλεῖς, 15
 τὸ πλανώμενον πρόβατον. Τρίτη μέθοδος, ἣν ἐγὼ φημι
 πρῶτον καὶ μόνον τοῦτον εὑρεῖν τὸ τὰς λύσεις τιθέναι
 χωρὶς ἀντιθέσεων· ἔστι δὲ εὑρεῖν τοῦτο ἐν δυοῖν λόγοις,
 ἐν τε τῷ ἐπιταφίῳ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, καὶ ἐν τῷ
 εἰς τὰ φῶτα· ἐν μὲν τούτῳ φησί, δέον, εἰ μὲν ἀληθεῖς, 20
 μὴ μύθους ὀνομάζεσθαι, εἰ καὶ ψευδεῖς, μὴ θαυμάζε-
 σθαι· κατὰ διάνοιαν γὰρ συστρέψας τὴν ἀντίθεσιν τὴν
 ἀληθεῖς εἰσιν οἱ θεοὶ ἢ ψευδεῖς, προφορικῶς τὰς λύσεις
 ἐπήγαγεν, ὡς ἀληθῶς ἀμέσῳ τῷ διλημμάτῳ χρησάμε-
 νος· ἐν δὲ τῷ ἐπιταφίῳ φάσκων ἐνθιμηματικῶς, ὥν τὸ 25
 σεμνότατον ἀπιστία καὶ ὕβρις τὸ πιστευόμενον, τὰς λύ-
 σεῖς ἐπήγαγε πρὸ τῶν ἀντιθέσεων, ὃ μὴν ποιήσαντες οἱ
 τοῦ λόγου ἐρμηνευταὶ ἀντήλλαξαν εἰπόντες, ὥν τὸ σε-
 μνότατον ἀπιστία καὶ ὕβρις πιστευομένων, ἀντὶ τοῦ, ὥν
 πιστευομένων ἀπιστία καὶ ὕβρις· ἔστι δὲ ἡ ἐπιφορὰ, 29 30
 τοιαύτη· πιστεύεις ἐκ τοῦ Αἰῶς εἶναι σε ἢ οὐ; εἰ μὲν
 πιστεύεις, ἐκ μοιχοῦ εἶ, καὶ τὸ σεμνὸν καὶ εὐγενές σου

29 Par. προφορὰ supra scripto: ἐπιφορὰ.

ὕβρις ἐστίν· εἰ δὲ οὐ πιστεύεις, ἀλλὰ μῦθον τὸν Δία
 φῆς, πάλιν τὸ σεμνὸν σου καὶ εὐγενὲς μῦθός ἐστιν, ὁ δὲ
 μῦθος ψευδής· τὸ δὲ ψευδὲς ἄπιστον. Εἰ πιστεύεις, φα-
 σὶ, καὶ σεμνὸν ἡγῇ τὸ ἐκ Διὸς εἶναι σε, ὕβριζας σαυτὸν
 5 ἐκ μοιχοῦ γεγονώς· εἰ δὲ οὐ πιστεύεις, ἐκ μῦθου γέγο-
 νας, καὶ οὕτω τὸ σεμνὸν σου ψευδὲς καὶ ἄπιστον· ἀπὸ
 κοινοῦ γὰρ κατὰ ἐπίτευξιν τὸ σεμνὸν ταῖς τῶν προτά-
 σεων ἀποδόσει. Τοιαύτη μὲν ἡ τρίτη τάξις τῶν ἀν-
 τιθέσεων, καὶ δόξη τισὶ μὴ μόνας λύσεις εἶναι, ἀλλὰ
 10 καὶ ἀντιθέσεις ὁμοῦ, ἀγνοοῦσι τὸ μὴ ἐν μιᾷ λέξει ἀν-
 τίθεσιν γίνεσθαι. Ὡμώθησαν δὲ τοῦτ' εἶναι· κατὰ 30
 τὴν ἐπιλογὴν τῶν ὅρων 31 τῶν συνεκφωνούντων ἐν ταύ-
 τῳ τὰς προτάσεις καὶ τὰς ἀποδόσεις· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν,
 ὡς κέκριται, οὕτως ἐξηγγελται· εἰ δέ τις κρείττον τι προσ-
 15 ἐξεύροι, συμμεριστὴν καὶ πάντως λήψεται, πλὴν τοι-
 αύτη τούτων ἡ τάξις· ἡ δὲ εἰσαγωγὴ, καὶ πῶς δεῖ αὐ-
 τὰς εἰσαχθῆναι, λέγει μὲν ἐν τῷ περὶ μεθόδου ὁ τεχνι-
 κός· λέξομεν δὲ καὶ ἡμεῖς πρὸ αὐτοῦ ἐντανθοῖ τὰ αὐ-
 τοῦ. Φαμέν τοίνυν, ὡς πάλιν τριχῶς εἰσάγονται ἡ κα-
 20 τὰ ἐπιστήμην, οἷον οἶδα δὲ τοὺς ἐκείνου σέβοντας καὶ
 τὸν νέον ἡμῖν θεὸν ἀναπλάττοντας τὸν ἥδυν καὶ φιλάν-
 θρωπον ἐροῦντας, ὡς μὴ δημοσίᾳ προὔθηκε Χριστια-
 νοὺς διώκεσθαι· κατὰ δόξαν, ὅ ἐστιν εἰκασίαν· ἀλλ' οἶ-
 μαι, φήσεται ἂν, ὡς τὸ ἐλληνίζων ἡμέτερον ὄν καὶ σέβειν
 25 θεούς· ὑμῶν δὲ ἡ ἀγροικία, καὶ οὐδὲν ὑπὲρ τὸ πιστευ-
 σον· κατὰ ἀκοήν· ἀκούω δὲ τινος τοιαύδε τινα λέγοντας,
 ὡς ἄρα μηδὲν ἐστι παρὰ τὸν ἥδιστον βίον, ἐπεὶ τίς ἂν
 εἰδείη, ὡς τὸ πνεῦμα τοῦ κτήνους καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ
 μὲν, εἰ κάτω ἅπεισιν, ἐξελθόν, τὸ δ' εἰ ἄνω πορεύεται·
 30 ἐκ τῆς παραφράσεως· σπάνιαί εἰσιν αἱ τοιαῦται τῶν ἀν-
 τιθέσεων παρὰ τῷ θεολόγῳ εἰσαγωγαί, ὅτι χαμαιπετῇ
 τὸν

30 Par. τὰ, scripsi κατὰ. 31. Par. ὁρῶν.

τὸν λόγον ποιοῦσι, καὶ ὅτι μὴ προήκουσι κατὰ ἀπόθε-
σιν προοῦσαι, συντομίας τῷ μεγάλῳ φροντίζοντα· τὸ
δὲ μέσας τῶν λύσεων τὰς ἀντιθέσεις διδόναι, δηλὸν ὄν,
οὐ τίθῃμι παρὰ τῷ θεολόγῳ, καὶ γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ
τοῦ υἱοῦ πολλὰι τοιαῦται εἰσιν, ἀλλ' ἀναλάβωμεν τὸ 5
ὑφὸς τοῦ ἑδαφίου.

ξά. Καὶ τοῦτο μὲν Ἰσοκράτης σχεδὸν ἀεὶ
ποιεῖ. Τὸ σχεδὸν διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν Πλαταιῶν ἀπαλο-
γίαν· ἐκεῖ γὰρ ἔδωκεν ἔμφασιν λύσεως πρὸ τῆς ἀντιθέ-
σεως· θαυμάζω, φησὶν, ἀνθρώπου Θηβαῖοι φόρους αὐτῆς 10
παρακελεύονται φέρειν, εἰ μὲν τὰ παλαιὰ σκοποῦσι καὶ τὰ
ἐξῆς· ἀλλ' οὐδέποτε Ἰσοκράτης ταύτην τὴν δεινότητα ἔ-
χων εὐρίσκεται, οὐ μὴν οὐδὲ Δημοσθένης ἀεὶ τοῦτο ποι-
εῖ, ἀλλ' ὅταν μέλλῃ συγχέαι τὰς τάξεις καὶ λαθεῖν· τοῦ-
το δὲ ποιεῖ ἐν τρισίν, οἶμαι, ἢ τέτρασι λόγοις· ἐν μὲν 15
γὰρ τῷ παραπροσβείας Δισκίνου μέλλοντος ἀντιτιθέναι,
οὐκ ἦσαν σύμμαχοι οἱ Φωκεῖς, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τὴν πό-
λιν ἠδίκησαν, ἀντεγκληματικῶς ἀπαντῶν προλαμβάνει
τῆς ἀντιθέσεως τὴν λύσιν ὁ ῥήτωρ κατὰ ἔνστασιν, ὅτι
σύμμαχοι ἦσαν· φέρε δὴ μοι, φησὶ, τὴν συμμαχίαν τῶν 20
Φωκέων ἀνάγνωθι· τοῦτο δὲ κακουργῶς εἰσάγει τὸ ψή-
φισμα, ὅτι ἐγρέφη μὲν παρὰ τῶν Φωκέων, οὐκ ἐνηργά-
θη δὲ, οὐδὲ ἐτελέσθη, διὸ οὐδὲ προσέσχον αὐτῷ οἱ δικα-
σταί, ἀλλὰ καὶ προσωργίσθησαν, καὶ ἐν τῷ πρὸς Λεπτί-
νην εὐθύς ἐν τῇ προτάσει καὶ προῶν προλύνει τὴν ἀντί- 25
θεσιν Λεπτίνου, πρῶτον μὲν, ὡς ἀσύμφορος ὁ νόμος·
προῶν δὲ, ὅτι καὶ ἄδικος· πάντων γὰρ ἀποστερεῖ τὰς
δωρεάς καὶ τὸν τρόπον τίθησι, καὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν
Ὀλυνθιακῶν, ὅπου ἄξιοι ἐνθυμηθῆναι καὶ λογισασθαι,
λύσις ἐστίν, ἣν κρυφίαν τίθησιν ὑπὲρ τῶν θεωρικῶν, 30
πάντα δὲ πρὸς τὸ οἰκεῖον συμφέρον τιθεῖς καὶ τὴν τέχνην
τυραννεῖ· ὁ περὶ ἀντιθέσεως εἰσαγαγὼν ἐκέισε τὸ κατὰ
πόσους τρόπους εἰσάγονται διέξεισι γάσκων, τὰς μὲν ἱ-

σχυράς κατ' ἀκοήν εισάγειν ἐλέγχοντας τοὺς ἀντιδίκους, ὡς καὶ ἐφ' οἷς θαρρόουσιν, ἀγνοοῦσιν, οἷον πυνθάνομαι τοίνυν τάδε καὶ τάδε ἐροῦντα· τὰς δὲ μέσας τῇ δυνάμει κατὰ δόξαν. Τάχα τοίνυν κακῆϊνον ἐρεῖ τὸν λόγον, τὰς
 5 δὲ ἀσθενεῖς κατ' ἐπιστήμην, τὰ μὲν γὰρ σαθρὰ τοῦ ἀντιδίκου ὡς εἰδὼς ὀφείλει προβάλλειν, τὰς δὲ μέσας ὡς στοχαζόμενος, τὰ δὲ ἰσχυρὰ ὡς ἀκούων· πλὴν Δημοσθένους ἀντιστρέφει καὶ ταῦτα.

Περὶ λέξεως.

- 10 ξβ'. Λέξεις δὲ εὐκρινῆς, ἥπερ καὶ καθαρὰ. Εἶπε γὰρ ἤδη, ὡς ἦν πάντες ἢ νοοῦσιν ἢ δυνατόν νοῆσαι, καὶ δηλοῦσαν ἀδικάστως τὸ πρᾶγμα.

Περὶ σχημάτων.

- ξγ'. Σχήματα μὲν εὐκρινείας τὸ κατ' ἄθροισιν ὠρισμένον. Κατ' ἄθροισιν μὲν ἐστὶ σχῆμα, ὅταν ὠρισμένος ἀριθμὸς καὶ γνῶριμος ἐν τῇ προτάσει λεγῇται.¹ Ἐφ' οἷς ἔπονται αἱ ἀποδόσεις, οὐ κατ' ἄθροισιν, ἀλλὰ διηρημένως, οἷον τρεῖς οἶδα τάξεις τῶν σωζομένων· ὁ γὰρ τρεῖς κατ' ἄθροισιν· ἡθροισε γὰρ ἐν ἑαυτῷ
 20 τῷ τὸν ἓνα καὶ τὸν δύο, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὠρισμένως· τρεῖς γὰρ καὶ πλεῖον οὐδὲν, εἴτα αἱ ἀποδόσεις κατὰ διάλυσιν, δουλείαν, μισθαργίαν, υἰότητα, καὶ πάλιν μοναρχία καὶ πολυαρχία καὶ ἀναρχία· ἀποδείκνυσιν δὲ, τίσιν ὁ μερισμὸς καὶ ἡ ἀπαριθμήσεις προκαταλαμβάνουσι τοὺς
 25 ἀκούοντας, διὰ μὲν τοῦ μερισμοῦ τοῦ μὲν, εἰδότες καὶ ἀναμένοντας, ὡς καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν πάντως ἐρεῖ, τὸν δ' ἐ· διὰ δὲ τῆς ἀπαριθμήσεως τὸ δεύτερον οἶδασιν ῥηθησόμενον· οὕτω γὰρ λέγονται τὰ σχήματα· τὸ μὲν, ὅτι μερίζει τὴν διάνοιαν, εἰ σύντομον καὶ ἐγγὺς ἔχει τὸν δ' ἐ·
 30 τὸ δὲ καθαρὸν ἅμα καὶ γοργὸν τὸν λόγον ποιεῖ· εἰ εἴη

1 Par. λέγεται.

σύντομος· τὸ γὰρ μακραπόδοτον περιβολὴν ποιεῖ, ἥ δὲ,
 ὅτι εἰς ἀριθμὸν τίθησι τὰ μέλλοντα λέγεσθαι παραδεί-
 γματα· τοῦ μὲν μερισμοῦ· καὶ πῶς ἡ μὲν εἰς ὄρων κο-
 ρυφὴν ἀνηγμένη, ἡ δὲ εἰς πόλιν καθεζομένη· καὶ ἡ μὲν
 εἰς οἴκησιν νεμομένη, ἡ δὲ ἀοίκητος· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ κάλ- 5
 λους διὰ τὴν παρίσωσιν, ὥς ἐκεῖσε γενόμενοι δεῖξομεν·
 λέγομεν δὲ τοῦτο τὸ σχῆμα ἐπιμονὴν κατ' ἐννοιαν, διὰ
 τὸ ἐπιμένειν ταῖς ἀποδείξεσιν· ἔστι δὲ ἐκ τοῦ θεολο-
 γικοῦ τοῦ μεγάλου· καὶ πάλιν τὸ μὲν σφοδρὸν τῆς λα-
 τρείας τέως ἀποδοκιμασθῆναι, τῷ δὲ ἡμέρῳ καὶ τὰ ἐξῆς· 10
 οὗτος ὁ μερισμὸς ἐὰν μακραπόδοτος γένηται, περιβολὴν
 ποιεῖ, ὥς οὗτος· πᾶσα μὲν ἀλήθεια καὶ πᾶς λόγος δυσ-
 τέκμαρτος· εἴτα μεστῶσας τὸν λόγον μετὰ πολλὰ ἐπάγει
 τὴν ἀνταπόδοσιν· ὁ δὲ περὶ θεοῦ λόγος, ὅσῳ τελεώτε-
 ρος, τοσούτῳ δυσεφικτότερος. Συνευρέθη δὲ καὶ ἄλλο 15
 εὐκρινείας ἡμῖν σχῆμα ὁ συγκριτικὸν φραμεν, τὸ ὅσον
 καὶ τοσοῦτον· προακούσας γὰρ τις τὸ ὅσον οἶδε ῥη-
 θήσεσθαι καὶ τὸ τοσοῦτον, πλὴν εὐρίσκεται καὶ ἀνα-
 πόδοτον· ὥσπερ καὶ ὁ μὲν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν ὁμο-
 λογουμένων, οἷον ὅσον ταῦτα ἐκείνων φιλοσοφώτερος· καὶ 20
 ἔστι ποτὲ καὶ θαυμάσαι, ὅσῳ πλέον ἐμβατεύει τοῖς βά-
 θεσι, τοσούτῳ πλέον ἰλιγγιᾷ· διὰ μακροῦ δὲ καὶ οὗτος
 εἰ γένοιτο, ὥσπερ καὶ ὁ μὲν, περιβεβλημένος, ὅσον μὲν
 ὁστῶδες καὶ ἄβρωτον καὶ τὰ ἐξῆς· ἐπὶ δὲ τοῦ μὲν
 τοῦ περιβολὴν ποιούντος· εἰ μὲν ἑώρων αὐτὸν γένει καὶ 25
 τοῖς ἐκ γένους φιλοτιμούμενον· διὰ μακροῦ γὰρ ἀπέδω-
 κε τὴν ἀπόδοσιν, ὥστε δοκεῖν ἀναπόδοτον εἶναι· ἐπεὶ δὲ
 ὑπὲρ ἀνδρὸς ἡμῖν ὁ λόγος· τοῦτο ἀπόδοσις· τοσαῦτα πε-
 ρὶ μερισμοῦ· ἡ δὲ ἀπαρίθμησις τοιαύτη ἐστὶ· πρῶτον
 μὲν ἐννοεῖ τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις· ἥττον γὰρ ἐμπερί- 30
 βολον τοῦτο, δεύτερον δὲ κόσμον ὑλικὸν καὶ ὁρώμενον,
 καὶ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον δι-
 δασκάλους· λέγεται δὲ τοῦτο κατ' ἄθροισιν ὠρισμένον,

οὐ μόνον διὰ τὴν αἰτίαν, ἣν εἶπομεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀριθμητικὸν καλούμενον, ὃ οὐ κατ' ἄθροισιν γίνεται, ἀλλὰ κατὰ χωρισμὸν, οἷον ἐν μὲν τοῦτο τῆς ἐμῆς φιλοσοφίας εἴτε εὐηθείας· δεύτερον δὲ ἐβουλήθηεν ἐν παντὶ καιρῷ νεκρωθῆναι, καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ εἰσι ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν σχημάτων διάφορα· τὸ μὲν γὰρ κατ' ἄθροισιν λέγεται, τὸ δὲ ἀπαρίθμησις.²

ξβ'. Ἐτι κατὰ σχῆμα εὐκρινῆς ὁ λόγος γίνεται; ὅταν ὁ λέγων οἶον ἑαυτὸν ἐρωτᾷ Πάλιν
 10 καὶ τοῦτο ἔχει ὁ θεολόγος πανταχοῦ, πολὺ δὲ ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ νομικοῦ πάσχα· μεγάλων γὰρ ὄντων ἐκεῖσε τῶν θεωρημάτων καὶ ὑψηλῶν ὁ ἀκροατὴς ἀκηδιᾷ· ἀσαφῆ γὰρ γίνονται καὶ συγκεχυμένα· διὰ δὲ τῆς ἐρωτήσεως ὥσπερ διεγειρόμενος εὐπετῶς παρακολουθεῖ τοῖς λεγομέ-
 15 νοις· καὶ καλοῦσιν αὐτό τινες διαλογικόν, οἷον πῶς οὖν ἀναπλασθῆναι καὶ τί γενέσθαι· τὸ μὲν σφοδρὸν τῆς ἰατρείας καὶ τὰ λοιπὰ· καὶ πάλιν τί φῆς, οὕτω ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἀλλαχοῦ· τίνος ἕνεκεν ταῦτα λέγω, ἐνὸς μὲν διὰ τόδε, δεύτερον δὲ διὰ τόδε, καὶ πάλιν· τίνος οὖν ἕνεκεν
 20 ταῦτα λέγω, ἐπεὶ μηδέπω δύναμαι πείθειν ὑμᾶς· καὶ πάλιν· πέπεισθε τούτῳ καὶ οὐδὲν δεῖ παραδειγμάτων ὑμῖν· ἢ δεῖ πολλάκις τὸν αὐτὸν ἐνηχεῖν λόγον.³

ξγ'. Καὶ μὴν καὶ αἱ ἐπαναλήψεις. Ἐπαναληψίς ἐστι σχῆμα λόγου τὰ διὰ τῆς μεστώσεως γινόμενα
 25 ἢ δοκοῦντα ἀσαφῆ ἐπαναλαμβάνον, οἷον ταῦτα μὲν οὖν παιζέτωσαν⁴ Ἑλλήνων παῖδες· μεστῶσας γὰρ τὸν λόγον τοῖς πνεύμασιν ἐπανέλαβεν τὸ νόημα, εἰπὼν· τοῦτό ἐστιν ὁ διωγμὸς τοῦ πλάσματος, καὶ διὰ ταῦτα ἡ εἰκὼν τοῦ θεοῦ καθυβρίσθη· οὕτως οὖν καὶ τό· ταῦτα μὲν οὖν,
 30 οὗ τὴν ἀνταπόδοσιν τὴν δὲ μετ' οὐ πολὺ ἀνταπέδωκε·

² Litt. ξδ'. continetur Vol. VII. p. 948. κθ'. ³ Sequitur: εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν. Vol. VII. p. 948. λ'.

⁴ Par. πεζέτωσαν.

μέστωσις δέ ἐστι λόγος πλειόνων καὶ μακροτέρων ἐννοιῶν, ἐπεμβολὰς περιέχων· καὶ πάλιν, οὕτω μὲν καὶ διὰ ταῦτα εἰσηλθὲν ὁ γραπτὸς νόμος· διαφέρει δὲ τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς ἐπαναφορᾶς, ὅτι τὰς ἐννοίας πάσας ἐπακαλαμβάνει καὶ τὰ κόμματα καὶ τὰ κῶλα· ὡς τό· ⁵

Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἰμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν.

ἡ δὲ ἐπαναφορὰ κατὰ λέξιν ὁράται μόνην. Χριστὸς γεννᾶται, Χριστὸς ἐξ οὐρανοῦ, Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς· ἐναντίον εὐκρινείας σύγχυσις ὁμολογουμένως· εἰ γὰρ περιβάλλει τις, ὥσπερ ὁ Γαληνός, καὶ οὐκ ἐπιλαμβάνει, συγχειῖ καὶ ἀσάφειαν ποιεῖ· καὶ πάλιν, εἰ ἔχει τις ὑψηλὰ νοήματα καὶ χρῆται κώλοις σχοινοτενεῖαι καὶ πνευματικοῖς μὴ ἀναλαμβάνων, καὶ οὗτος ἀσαφής· γίνεται γὰρ ἀσαφής λόγος ἢ κατ' ἐννοίαν ἢ κατὰ λέξιν, ἢ καὶ κατὰ τὰ δύο· κατ' ἐννοίαν μὲν, ὡς ὁ Πλάτων, τί τὸ ὄν, γένεσις δὲ οὐκ ἔχον· ἐνταῦθα τὴν ἤδη ὑποστᾶσαν οὐσίαν δηλοῖ, καὶ τί τὸ μὴ ὄν, ὃν δὲ οὐδέποτε, τὸ συμβεβηκός, διὰ τὸ ἄστατον ἔχειν τὴν ὑπαρξιν· γίνεται γὰρ καὶ ἀπογίνεται· κατὰ δὲ λέξιν, τῶν ὄντων τὰ μὲν καθ' ὑποκειμένου, τὰ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ· καθ' ὑποκειμένου γὰρ λέγει τὰς καθόλου οὐσίας· ἐν ὑποκειμένῳ δὲ τὰ συμβεβηκότα· ἐὰν δὲ μίξη τις κατὰ τὴν συνθήκην, ἀσαφῶς ἐρεῖ καὶ αὐτός, ὡς ὁ Λυκόφρων ταῖς ὀνοματοποιταῖς, καὶ φιλοσόφων Ἡράκλειτος· ἐκφεύγει δὲ δεῖ ταῦτα τὸν καθαρότητος ἐπιμελόμενον, καὶ ἄλλα πολλὰ, ὅσα ἐν τοῖς προ-²⁵ γυμνάσμασι μεμαθήκαμεν, ὡς κακίαν λόγου τὴν ἐσχάτην ποιοῦντα· οὐ μὴν πᾶσα κακὸν ἀσάφεια, οὐ γὰρ καὶ αἱ ἐμφάσεις, ἃς ἐν ταῖς εὐρέσεσι τῶν ἐσχηματισμένων προβλημάτων μεμαθήκαμεν· οἷον σὸν εἶναι λόγισαι τὸ παιδίον, πάτερ, οὐκ ἐμόν· ταῦτα δὲ τὰ ἐσχηματισμένα Ἀφί-³⁰ νης ἐτράνωσεν ὁ Γαδαρεύς.⁶ Τῷ δὲ οἱ συνειπόντες· λείπει τὸ Φιλοκράτει· τὸ ὅλον οὕτως· οἱ συνειπόντες Φιλο-

⁵ II. v, 372. ⁶ Par. Μεγαρεύς, scr. Γαδαρεύς, efr. T. VII. p. 950. v. 3.

κράτει συμπροδότηι αὐτοῦ εἰσι, τὸν Αἰσχίνην αἰνιττόμε-
 νος, καὶ γὰρ Φιλοκράτης προφανῶς εὔρηται προδότης,
 καὶ συνηγορία Αἰσχίνου οὐχ ἰάλω· ἐσχηματισμένα δέ,
 ὥσπερ οἱ ἑαυτοὺς προσαγγέλλοντες, ὡς ἐπὶ τῆς λάλου
 5 γυναικὸς ὁ ἀνὴρ παρὰ τῷ Αἰβανῶ, ^{6*} οὐ γὰρ βούλεται ἀπο-
 θανεῖν· τοῦτο γὰρ ἡ προσαγγελία· ἀλλ' ἐσχηματισμένως
 ἄξιόν λυθῆναι τῆς γυναικός· τοιοῦτόν τινες, μᾶλλον δέ
 οἱ πῆλιννοι ῥήτορες καὶ σοφοὶ τῶν καθ' ἡμᾶς, καὶ τὸν
 συντακτῆριον εἶναι ὑπέλαβον· ποῦ γὰρ διάνοια πρὸς τὸ
 10 νοῆσαι, ὅτι τὰ ἐσχηματισμένα σαθεὰς ἔχουσι τὰς ἀπο-
 δεῖξεις καὶ ἐργασίας εἰς τὸ εἶναι εὐανατρέπτους, διὰ τὸ
 σχήματι μόνῳ τὸν λόγον προάγειν, ἀλλ' οὐχ ὕλη τῇ δια-
 νοίᾳ· τίς δέ ἡ ῥήτωρ ἢ φιλόσοφος τὰς τοῦ λόγου τού-
 του ἐπιχειρήσεις δυνηθῇ ἀνασκευάσαι, καὶ μίαν λέξιν;
 15 οὐδ' ἄγγελος, οἶμαι, τῶν οὐρανῶν κατελθὼν, οἷς ὁ λό-
 γος φαίνεται οὐχ ἐσχηματισμένος· καὶ ἄλλως ἢ ἐνδοξό-
 της καὶ ἡ ποιότης τοῦ προσώπου οὐ δίδωσι χώραν τοι-
 αῦτα περὶ αὐτοῦ νοεῖν· αἰ γὰρ τοὺς θεωροῦντες βαρούμε-
 νος ὀποδύσπειτ'· εἴπερ ἐντεῦθεν αὐτῷ συνέβη τὸ μὴ δυ-
 20 νηθῆναι φιλοσοφεῖν ἀξίως τοῦ πόθου ἢ καὶ νομίζεσθαι,
 εἰ καὶ βραχὺς τοῦ δευτέρου λόγος· ἐμφαντικᾶς δὲ λέξεις
 ἔχει καὶ πολλὰς· τὸ γὰρ λέγειν, οὐχ ἵνα πρόβατον πλα-
 νώμενον ἐπιστρέψῃτε, ἀλλ' ἵνα ποιμένα συνέκδημον ἐπι-
 σκέψῃσθε, ἐμφαίνοντός ἐστι τῆς συνόδου τὸν φθόνον διὰ
 25 τῆς τροπικῆς μεταλήψεως· τὸ αὐτὸ, καὶ χαίροις ἀνατολῇ
 καὶ δύσει, ὑπὲρ ὧν καὶ ὑφ' ὧν πολεμούμεθα· τὸ γὰρ
 πολεμούμεθα ἀντὶ τοῦ φθονοῦμεθα εἴληφεν· ἀμαθεῖς
 οὖν καὶ ἀσεβεῖς τοὺς ὑπονοοῦντάς τοιαῦτα ἐγὼ τίθημι·
 οἶμαι δ' ὅτι καὶ τῶν λογιωτέρων ἕκαστος, οἱ ἐρωτώμε-
 30 νοι τὰς τῶν λόγων ἰδέας τὰ δοκοῦν ἀποφαίνονται, οὐκ
 εἰδότες οἱ μισροὶ, ὡς ἡ τῶν λόγων ἀνάπτυξις τοῦ ἀνδρός
 τούτου καὶ ἡ τεχνολογία ἑτέρου πέρα ἐστίν αὐτῷ τούτῳ

6* T. IV. p. 134, Reisk.

ἀρμοδίου· εἴπερ ἀρμοδίος τις καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα φα-
 νήσεται· καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις· οὐ μὴν οὐδὲ τὰ στρογ-
 γύλα τῶν σχημάτων ἀσαφῆ φαινόμενα, ὅτι μηδὲ τὸ ὦν
 γὰρ τοὺς ἐπαίνους οἶδα, τούτων σαφῶς καὶ τὰς ἐπιδό-
 σεις· οὐδὲ τὰ ἐκ τῶν ἀντιθέτων σιωπηθέντα συνεξακου- 5
 ῶμενα ἀσαφῆ, ὥσπερ καὶ τοῦτο· ἀλλὰ τὸ μέγα καὶ ἄδυ-
 τον ὁ Χριστὸς ἱερεῖον ὅσον ἐπὶ τῇ πρώτῃ φύσει τῆς θεό-
 τητος πάντως ταῖς νομικαῖς θυσίαις ἐγκαταμέμικται·
 τούτου ἐσιώπησε τὸ ἐναντίον, δηλοῖ δὲ αὐτὸ διὰ ἀντι-
 θέσεων· οἷον οὐ μικροῦ μέρους τῆς οἰκονομένης· ἀλλὰ 10
 παντὸς τοῦ κόσμου διαιωνίζον καθάρσιον· ὅρῳ τὸ τῆς
 σοφίας βάθος· τὰ ἐγκαταλειφθέντα ἐν τῇ προτάσει τοῦ
 ἀντιθετικοῦ ἀποδόσεως νοεῖται, ἔστι δὲ τὸ ὅλον οὕτως·
 ἀλλὰ τὸ μέγα καὶ ἄδυτον ἱερεῖον ὁ Χριστὸς, ὅσον ἐπὶ
 τῆς θεότητος αὐτοῦ τὸ παλαιὸν ταῖς νομικαῖς θυσίαις, 15
 ἐν μικρῷ μέρει τοῦ κόσμου καὶ πρὸς ὀλίγον ἐγκαταμέ-
 μικται· εἴτα ἐκάστου αἱ ἀποδόσεις· νῦν δὲ ταῖς ἀληθι-
 ναῖς θυσίαις οὐχ οὕτως, ἀλλὰ παντὸς τοῦ κόσμου, καὶ
 οὐ πρὸς ὀλίγον, ἀλλὰ διαιωνίζον καθάρσιον· ἔστι τις αὐ-
 τῷ καὶ ἄλλη κατὰ παράδοσιν ἀσάφεια ἐκ παρωδίας γε- 20
 νομένη τεχνική· ὡς γινωσκομένου τοῦ προειπόντος κατα-
 λειφθέντος τυχὸν ἢ προφήτου ἢ ποιητοῦ, ἢ ἄλλου τι-
 νός, οὐ τῷ ῥητῷ χρῆται, ὃ δὴ καὶ μὴ νοηθὲν τοῖς ἐρ-
 μηνευταῖς σολοικισμὸς ἔδοξεν· ἔστι δὲ τοιοῦτον· οἷον αὐ-
 τως· ἀκούω τοῦ διὰ παντὸς ἐν μεσημβρινῇ σκοτία φέγ- 25
 γουσιν· ὥφειλε γὰρ εἰπεῖν οὕτως, ἀκούω Ἑσαίου λέγον-
 τος, ὅτι διὰ παντὸς τοῦ βίου οἱ τρυφῶντες ἐν μεσημ-
 βρινῇ σκοτία φέγγουσιν· μεσημβρινὴν μὲν ὠνόμασαν τὴν
 τρυφήν, διὰ τὸ δοκεῖν φῶς εἶναι τοῖς πλουσίοις καὶ εὐ-
 δαίμον, σκότος δὲ διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἀποτύφλωσιν· καὶ
 μὴν καὶ οἱ γριφοὶ σοφοὶ ὄντες τῆς αἰτῆς ιδέας τῆς ἀσα- 30
 φείας εἰσὶ τῆς ἐπαινουμένης καὶ τῶν ἐμφάσεων, οὐ μὴν
 τῆς χειρίστης οἷον·

Εἶδον ⁷ ἐγὼ πυρὶ χαλκὸν ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα·
 σημαίνει δὲ τὴν σικυιάν· καὶ ἦν ἄν· πνοιή, εἰ τὸ μέτρον
 ἐσώζετο, ἀνθρώπου δὲ πυρίχαλκον τὴν σικυιάν ὁ τοῦ γρί-
 5 φου ποιητῆς ἐκάλεσεν, αὐτὸς ἄν εἶδειν, ἐπεὶ οὔτε ἐγὼ
 οἶδα, οὔτε τὸν εἰδὼτα ἤκουσα· νομίζω δὲ, ἐπειδὴ οἱ πα-
 λαιοὶ χαλκεῖν σκεύη εἰς τὰς σικυίας ἐχρῶντο, τοῦτο δὲ
 διὰ πυρὸς σκευάζεται, διὰ τοῦτο εἶπε ταύτην πυρίχαλ-
 κον· ἢ διὰ τὸ πυροειδὲς εἶναι τινὰς τῶν χαλκῶν· τοι-
 οῦτον καὶ τὸ τοῦ Σιμωνίδου πρὸς τοὺς ἐταίρους, ^{7*} ὁ πό-
 10 νοις καὶ ἐξετάσει πολλῶν ἐτῶν μόλις ἐνόησα, εἴπερ καὶ
 ἐνόησα·

Φημι ⁸ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον
 τῷ Πανοπηϊάδῃ μετὰ δεῖπνον δώσειν ἐπ' ἡώ.

Περὶ γὰρ τούτου ταῦτα νοοῦμεν· τὸν μὴ θέλοντα φέ-
 15 ρειν πόνον καὶ ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς τέττιγος, τούτεστι τοῦ
 ποιήματος, ἀμοιβὴν μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὸ ἀποτέλε-
 σμα αὔριον δώσειν ἐπ' ἡώ· αὔριον δὲ τὸ πρωτὶ φησι δώ-
 σειν τῷ Πανοπηϊάδῃ, τούτεστι τῷ πυρὶ· τὸ δὲ ὅλον οὕ-
 τως· τὸν μὴ θέλοντα φέρειν ὑπὲρ τοῦ ἔσματος τῆς τέ-
 20 τιγος ἀμοιβὴν μετὰ πολὺν πόνον· τὸ γὰρ δεῖπνον τοῦτο
 δηλοῖ, παρὰ τὸ δεῖ πονεῖν ἐπὶ τὴν ἡμέραν, ἀντὶ τοῦ τὸ
 πρωτὶ αὔριον τῷ ἡλίῳ δώσειν, ἥτοι τῷ ⁹ πυρὶ· πανοπεύς
 γὰρ ὁ ἥλιος, πυρὸς γέννημα· ὁ τέττιξ δὲ τὸ ἔσμα ἐλέ-
 γετο, δι' οὗ σημαίνεται τὸ πῦρ, τὸ δὲ ἄθλον, ἐπεὶ ση-
 25 μαίνει καὶ τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἀμοιβὴν, οὕτω συντάξεις·
 τὸν ἀγῶνα τὸν μὴ δυνάμενον μετὰ τὸ δεῖπνον φέρειν
 καὶ δοῦναι ἀμοιβὴν ἅμ' ἡμέρα, τῷ πυρὶ λέγω δώσειν·
 οὕτως ἡμεῖς· εἰ δέ τις Ἐπειῶ τῷ τοῦ Πανοπέως τῷ παρ'

7 Par. οἶδον ἐγὼ πυρίχαλκον. Demetr. Phal. CII. ἄνδρ' εἶδον
 πυρὶ χαλκόν cfr. T. VII. p. 949. 7* Par. ἐταίρους. scr. ἐταίρους,
 coll. T. VII. p. 949. 8 Apud Athen. X. p. 456. e. et Gaisf. Poët.
 minor. Vol. III. p. 186. legitur; δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῶ. Si-
 cel. suam lectionem sequitur in interpretatione. 9 Par. τό.

Ὁμήρω, τῷ λεγομένῳ Πύκτῃ, οἶται δοθῆναι τὸν ἄθλον, οὐ καλῶς δοκεῖ· πρὸ γὰρ Σιμωνίδου ¹⁰ ὁ Ἐπειὸς οὗτος τριακοσίαις ἢ πλείον ἔτεσιν ἦν, καὶ πῶς ἂν τὸ ὑστερογενὲς τῷ τοσοῦτον πρωτογενεῖ δοθείη· ἄλλως τε ὁ μὲν Ἐπειὸς τῆς τοῦ Πίλοπος χώρας ἦν, ὁ δὲ Σιμωνίδης Κεῖος· Ἀ- ⁵σίας δὲ ἡ πόλις· εἰ δὲ μὴ τοῦτόν τις φήσειεν εἶναι τὸν Ἐπειὸν, ἄλλον δὲ τινα τῷ ποιητῇ γνῶριμον, καὶ οὗτος ἐξαπατᾶται τῷ λόγῳ, ὅτι σαφὴς ἐστίν, οὐ γρίφος· εἰ δὲ γρίφος, οὐδὲ Ἐπειὸς γνῶριμος· καὶ μὴν ἔστωσαν ταῦτα καὶ δεδύσθωσαν τοῖς Ἐπειοῖς τούτοις ἀριούξιν· τὸ ἔπος ¹⁰ τὸν τέττιγος ἄθλον, καὶ τὸ μετὰ τὸ δαῖπνον, πῶς δ' ἂν τοῖς προσώποις συντάξειεν, ὥστε ἢ, ὡς εἵπομεν ἡμεῖς, σώζεται τὰ τοῦ γρίφου, ἢ οὐδὲ, ὡς οὗτοι λέγουσι, διὰ τε τὸν χρόνον καὶ τὸ σαφές· εἰ δὲ μητέτερον ἀληθές, ἐτέρου δεῖ λόγου, καὶ ποῦ ἂν οὗτός ἐστιν, εἶπου φανερίη, ¹⁵ ἀγαπήνῃ ἂν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς χορῆζω διδασκαλίας,

Γηράσκω γὰρ αἶε, φησί, διδασκόμενος. ¹¹

καὶ Πλάτων. ἦττον δὲ οὗτος τῶν προρρήθέντων ὁ γρίφος δεινός·

Πέντ' ἄνδρες ¹² δέκα ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἓνα χῶρον. ²⁰

Ἐν δὲ λίθοις ἐμάχοντο, λίθον δ' οὐκ ἦν ἀνελεῖσθαι.

Δίψει δ' ἐξώλλυντο, ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου.

εἰ γὰρ μεταθήσεις τὴν τάξιν, σαφὴς ἔσται· δέκα ἄνδρες πέντε ναυσὶ κατέδραμον εἰς ἓνα χῶρον δυνατόν· ἐν δὲ λί- ²⁵θοις ἐμάχοντο· προτεθειμένοις που πάντως τοῖς πλοια- ²⁵ρίοις, λίθον δὲ οὐκ ἦν ἀνελεῖσθαι· πῶς γὰρ πιπτοντων τῶν λίθων ἐν τῇ θαλάσῃ· δίψει δ' ἐξώλλυντο· εἰκότως, ἀπότον γὰρ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ· ὕδωρ δ' ὑπερεῖχε γενείου, καὶ τί τὸ κέρδος πικροῦ ὄντος; οὗτοι μὲν οὖν, ὡς εἶπον, ἐκ τῆς συντάξεως καὶ τοῦ πράγματος ἔχουσι τὸ ³⁰ἀσαφές· ἐκεῖνοι δὲ τῆς ὁμωνυμίας· ὁ δὲ τῶν Στοιχῶν

10 Par. Σιμωνίδα. scr. Σιμωνίδου. 11 Plut. Solon. c. 3.

12 Athen. X. p. 457. b. 13 Par. σὺν δέκα.

ὁ λέγων τὰ ἐναντία δέχεσθαι τὴν ἀπροσδιόριστον, ἀλη-
 θές καὶ ψεῦδος, ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων γριφύεται
 φύσεως· οἷον ὄρνιθα δ' οὐκ ὄρνιθα, ὄρνιθα δ' ὁμως,
 τὴν νυκτερίδα· ἐπὶ ξύλου δὲ καὶ οὐ ξύλου καθημένην, ἐπὶ
 5 τοῦ νάρθηκος, λίθῳ καὶ οὐ λίθῳ βαλὼν διώλεσε, τῇ κισ-
 σήρει· ὥς ἂν δὲ καὶ αὐτὸς γνοιῖς, τί ποτὲ ἐστὶ τὸ λεγό-
 μενον, ἄκουσον. Οἱ Περιπατητικοὶ οἱ περὶ Πλάτωνα (λέ-
 γονται γὰρ οὕτως ἀπὸ τοῦ περιπατεῖν), λέγουσιν ἐπὶ
 παντὸς πράγματος ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις χωρί-
 10 ζει τὸ ἀληθές καὶ τὸ ψεῦδος· εἰ μὲν γὰρ ἡ κατάφασις
 ψευδής, ἡ ἀπόφασις ἀληθής· εἰ δὲ αὕτη ψευδής, ἐκείνη
 πάντως ἀληθής, εἰ ἐστὶ προσδιωρισμένη, τουτέστιν εἰ
 ἔχει τὸν πᾶς προδιορισμὸν, ἢ τὸν οὐ πᾶς, ἢ τὸν τις,
 ἢ τὸν οὐδεὶς· οἷον πᾶς ἄνθρωπος λευκός ἐστὶ, ψευδής
 15 ἐστίν· οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός ἐστὶν ἀληθής ἐστίν· ἢ
 γὰρ πᾶς καὶ τις προτάσεις κατὰφάσεών εἰσιν· ἢ δὲ
 οὐ πᾶς καὶ οὐδεὶς ἀποφάσεις· καὶ μερίζουσι τὸ ἀλη-
 θές καὶ τὸ ψεῦδος κατὰ τὸν ῥηθέντα κανόνα· κατὰφα-
 σεις δὲ ἐστὶ λόγος ὁ τὸ ὄν τινι ἢ μὴ ὄν ὑπάρχειν αὐτῷ
 20 λέγων, οἷον πᾶς ἄνθρωπος λευκός· τις ἄνθρωπος λευκός.
 ἀπόφασις δὲ ὁ τὸ μὴ ὄν τινι ἢ ὄν μὴ εἶναι λέγων, οἷον
 οὐδεὶς ἄνθρωπος λευκός· ψεῦδος· οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευ-
 κός· τὸ ὄν ὡς ὄν· τούτων οὕτω διηνηκρινημένων ἀντίστα-
 ται Πλάτωνι ὁ Ἐπίκουρος φάσκων· ψεῦδός ἐστὶ τὸ εἶναι
 25 πᾶν πρᾶγμα κατὰ τὴν κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν ἀληθές ἢ
 ψευδές· ἰδοὺ γὰρ, εἰσὶ τινὰ τῶν ὄντων, ἐφ' ὧν ἀπροσ-
 διόριστοι, τουτέστιν αἱ μὴ ἔχουσαι τῶν προῤῥηθέντων
 προσδιορισμῶν τινὰ, ἃ οὔτε ἀληθεύουσιν, οὔτε ψεύδον-
 ται, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀμφοτέρω πασχουσιν· ἢ γὰρ νυκτερίς
 30 ὄρνις μὲν ἐστὶ, διότι ἵπταται, οὐκ ὄρνις δὲ, διότι ζω-
 τοκεῖ καὶ θηλάζει, ἀλλ' οὐκ ὠτοκεῖ οὐδὲ πῶάζει· ἃ δὲ
 νάρθηξ ξύλον, διότι καίεται καὶ θάμνος ἐστίν, οὐ ξύλον
 δὲ, διότι σωματῶδες ἐστίν· οὕτω καὶ ἡ κισσηρίς λίθος καὶ

οὐ λίθος· τὸ μὲν, ὅτι λίθου ἐστὶν εἶδος καὶ ἀπὸ κρημνῶν,
τὸ δέ, ὅτι τὰ τοῦ λίθου οὐ σώζει. Ταῦτα μὲν Ἐπίκου-
ρος ἐπ' ἀνατροπῇ τῶν τοῦ Πλάτωνος, ἃ εἰς μέτρον οὐ
ἀστειότεροι συνθέντες ἔπαιζον¹⁴ τὸν Ἐπίκουρον. Ταῦτα
διήλθον ἐν τῷ τῆς σαφηνείας¹⁵ λόγῳ, ὥς ἂν γνοίημεν, 5
ὅτι μὴ πᾶσα μεμπτή· ἐπεὶ δέ τινα ἐρμηνείας ἐδέοντο,
καὶ ταῦτα διεπεράναμεν, ἵνα μηδὲν τι ἀμφισβητούμενον
ᾖ, καὶ τετέλεσται ἡμῖν ἡ εὐκρίνεια. Λοιπὸν λεκτέον καὶ
περὶ μεγέθους, ἵνα μὴ φροντίζοντες τῆς σαφηνείας πί-
πτωμεν εἰς τὸ ταπεινὸν καὶ ὑπτιον· παρὰκειται γὰρ τοῦ- 10
το τῷ σαφεῖ· ὅ ἐναντίον τὸ μέγεθος· τοῦτο γὰρ τὸ εὐ-
τελὲς μεγαθύνει. 16

Σύνοψις εὐκρινείας.

Ἐννοιαὶ αἱ καταστατικαὶ καὶ εἰς ἀρχὴν ἀνάγουσαι
τὸν λόγον, καὶ αἱ διατυπαῦσαι τὴν τάξιν τῶν μελλόντων 15
λέγεσθαι καὶ αἱ συμπληρώσεις.

Μέθοδος τὸ κατὰ φύσιν τιθέναι τὰ πράγματα· τὰ
πρῶτα πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα δεύτερα, καὶ ταῖς ἀντιθέ-
σεσιν ἐπάγειν τὰς λύσεις· σχῆμα τὸ κατ' ἄθροισιν καὶ ὁ
μέρισμός καὶ ἡ ἀπαρίθμησις. Λέξεις, κῶλα, συνθήκη, 20
ἀνάπανσις καὶ ὁμοίως τῇ καθαρότητι.

C a p. V.

Περὶ μεγέθους καὶ ἀξιώματος λόγου.

Α. Μετὰ τὸν περὶ σαφηνείας λόγον· σαφη-
νείας καὶ εὐκρινείας ὁ τεχνικὸς φροντίζων αἰ ἐν ταῖς κα-

14 Par. ἔπεισον. 15 Par. σαφείας. 16 Litt. ξζ'. et ξή.
continentur Vol. VII, p. 949. λβ'. λγ'. Sequitur titulus: Περὶ
κῶλων καὶ συνθήκης καὶ ἀναπαύσεως καὶ ὁμοιότητος. sub quo con-
tinentur litt. λδ'. et λη. in fine: εὐζωνότης, ταπεινότης.

τὰ μέρος ἐκθέσει τῆς τέχνης ἀναλαμβάνει τὰ εἰρημένα
καὶ προὔπισχνεῖται τὰ μέλλοντα· τὰ μὲν ὡς ἐπιλεγίζόμε-
νος, τὰ δὲ προκαθιστῶν ταῖς τῆς εὐκρινείας μεθόδοις,
διὸ πεπληρωκῶς τὴν σαφήνειαν τὸ μέγεθος προχειρίζε-
5 ται· καὶ ἡ αἰτία δῆλη καὶ ἀναγκαῖα ἡ τάξις· οὐ μόνον,
ὅτι δεῖ τῷ σαφεῖ μεγέθους καὶ ἀξιώματος καὶ ὄγκου, ἃ
δηλοῦσι τὰ τῶν λεγόντων φρονήματα, καὶ περὶ ὧν λέγου-
σι, καὶ τὸ ὕψος· ἀλλ' ὅτι παράκειται τῷ σφόδρα σαφεῖ,
ὥσπερ ἡ ἡλιθιότης τῇ σωφροσύνῃ, τὸ εὐτελὲς καὶ ἐρριμ-
10 μένον, ὃ δὴ καὶ ἐναντίον ἐστὶ τῷ μεγέθει, τὸ γὰρ μέγε-
θος μεγαλοπρεπὲς εἶναι δεῖ, καὶ ἐπηρμένον τῷ ἀξιώματι
διὰ τῆς σεμνότητος καὶ περιβολῆς μήτε εἰς τερατείαν καὶ
ἀπόνοιαν, μῖτε εἰς περιφρόνησιν καὶ καταπάτησιν τὰ ἐκ
διαμέτρου κακὰ καὶ ὁμοίως ἄνισα ἡνιοχούμενα· ὥσπερ
15 γὰρ ἵππον ἄτακτα τρέχοντα ἡνιοχεῖ τὴν περιβολὴν ἡ σα-
φήνεια διὰ τῆς εὐκρινείας· ὥσπερ δὲ πάλιν ἀναπεπτωκό-
τα καὶ ῥάθυμον διεγείρει τὸ μέγεθος, τὸν λόγον, ὡς διὰ
μύωπος τῆς περιβολῆς· διὸ καὶ Δημοσθένης, φησὶ, ταύ-
τη ἐχρήσατο, ἐκάτερον καθ' ἐκάτερον καὶ ὑπὲρ ἐκατέρου·
20 τὸ εὐζωνον καὶ ἀσθενὲς καὶ οἷον γυμνὸν καὶ ὡς μιᾶ ζω-
νῇ συνεσφιγμένον τῇ ταπεινότητι, ἀναστήσας καὶ ἀγω-
νιάσας ¹ τῷ μεγέθει διαφερόντως, καὶ τούτου μάλιστα
τῇ περιβολῇ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς μίξεως ἔγνωμεν διδιδ-
χθέντες ἐνταῦθα· γινώσcesθαι δὲ τελεώτερον ὑπισχνεῖται
25 ἐν τῇ τῆς περιβολῆς διδασκαλίᾳ· νυνὶ δὲ περὶ τῆς σεμνό-
τητος διεξέρχesθαι μέλλει· ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν κατὰ γένος
τῶν ἰδεῶν τάξιν ἐμάθμεν ἤδη ἐν ταῖς προεκθέσει τῶν
ζητουμένων, ὅτι ἐλέγμεν περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ἄλ-
λων, εἶπω νῦν τὴν κατ' εἶδος τάξιν, καὶ πρῶτόν γε τῶν
30 τοῦ μεγέθους, ὧν ἡ σεμνότης προηγείται. Προετάγῃ τοί-
νυν ἡ σεμνότης, ὅτι ἀνελλιπὴς οὐ μόνον ἐστὶ τοῖς ² ἐαυ-
τῆς μέρεσιν, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἄλλαις αὐτῶν μεταδίδωσι,

1 Par. ἀγωφιάσας.

2 Par. τῆς. scr. τοῖς.

τῶν μετ' αὐτὴν δηλονότι· ἐκείναι γὰρ διὰ τῶν ταύτης
 συνεστήκασιν· καὶ μᾶλλον αἱ ὁμογενεῖς· εἰ δέ που συμπί-
 πτει τῇ καθαρότητι ἐν τισὶ τῶν σχημάτων, ἀλλὰ δι' αὐ-
 τὴν ἐκείνα τὰ τοιαῦτα σχήματα ἔχει, εἴ τι μὲν γὰρ σε-
 μνόν, ἐκείνο πάντως καὶ εὐσχημον· οὐκ εἴ τι δὲ εὐσχημον, 5
 τοῦτο καὶ σεμνόν· καὶ γὰρ τὸ κομμωτικὸν καὶ κενὸν τοῖς
 ἄφροσιν κάλλος, τὸ εὐσχημον ὑποκρινόμενον οὐ σεμνόν·
 τοῦτο μὲν δευτέρα αἰτία, καὶ τρίτη δέ, ὅτι πανταχοῦ τὰ
 σεμνὰ τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων προτιμῶνται παρὰ
 τοῖς συνετοῖς· τί δὲ τούτοις λόγου σεμνότερον; εἰ δὲ καὶ 10
 ἡ σαφήνεια προετάγη οὐ φύσεως ἀνάγκη, ἀλλὰ διὰ τὴν
 τῶν ἀκροατῶν ποιότητα, ὧν οὐ πάντες τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦς
 νοήμασιν ἐπεμβαλεῖν δύναται ἀ-δεῖκνυσιν ἢ σεμνότης,
 καὶ ἰοίκασιν ἢ μὲν σχηήνεια τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις,
 τὸ δὲ μέγεθος τοῖς ἀνεστηκόσι· καὶ τῶν τοῦ μεγέθους ἢ 15
 μὲν σεμνότης προτέτακται ὡς ἀρμοδία ἐνδόξοις πράγμασι
 καὶ περιφανέσι, καὶ ὅτι περὶ μεγάλων διέξεισι καὶ τὸ
 πρωτεῖον ἐχόντων παρὰ τὰς ἄλλας, μάλιστα δὲ ἡ πρώτη
 ταύτης ἐννοια· περὶ γὰρ αὐτὴν ἐστὶ τοῦ θεοῦ τὴν φύ-
 σιν, καὶ ὅτι αἱ λέξεις αὐτῆς καὶ τὰ λοιπὰ μόρια καθο- 20
 λικώτερα, καὶ ὅτι ἐκ τῶν αὐτῆς αἱ μετὰ ταύτην τοῦ με-
 γέθους ἰδέαι συνίστανται, μεθ' ἣν ἡ περιβολή, ὡς καὶ
 αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν οὔσα, ὥσπερ καὶ ἡ σεμνότης· διὰ δὲ
 τὸ ποικίλον τελευταία ἐστὶν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· ἀκριβέ-
 στερος γὰρ καὶ ἐργωδέστερος ὁ περὶ αὐτῆς λόγος· ὅθεν 25
 καὶ ἐν τῷ τέλει τῷ τοῦ μεγέθους τέτακται· ἔπειτα ἡ τρα-
 χύτης τρίτη, ἐπιτιμῶσα, καθάπερ δοῦλος σώφρων, δεσπό-
 ταις ἀκολάστοις, μετ' αὐτὴν δὲ ἔδει τὴν λαμπρότητα,
 ἀλλ' οὐχ ὡς πρότερον νῦν, διότι τραχύτης, λαμπρότης,
 σφοδρότης τὴν ἀκμὴν ποιοῦσιν· ἥς μέσον ταγείσης ἔδο- 30
 ξεν, ὡς ἐκ τούτων ἐστὶ, καὶ μᾶλλον λαμπρότητος καὶ
 σφοδρότητος· ἢ μὲν γὰρ τραχύτης ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων
 προσώπων κατὰ τῶν μειζόνων ἐστὶν, ἡ δὲ σφοδρότης τὸ

ἐναντίον· διὸ καὶ προετάγησαν ἐν τῇ κατ' ἀρχὴν ἀπα-
 ριθμήσει, καὶ συνεχεῖς εἰσιν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· οὐχ οὕ-
 τως, ἀλλὰ μετὰ τὴν σεμνότητα τραχύτης, εἴτα σφοδρότης·
 εἰ δὲ ἐπιζητοίης τρανότερον τὴν δοκοῦσαν εἶναι ἀδιαφο-
 5 ρίαν τραχύτητος καὶ σφοδρότητος ἐν τῷ τῆς διδασκαλίας
 λόγῳ, λέγομεν, ὡς προετάγη ἡ τραχύτης μετὰ τὴν σφο-
 δρότητα τοῖς σεμνοῖς καὶ ἐνδόξοις ἐπιπλήττουσα,³ εἰ κα-
 , κῶς τι πράττειεν, ἢ ῥαθυμοῖεν περὶ τὸ συμφέρον τὸ ἐαυ-
 τῶν· ἐπεὶ ἔστι τις καὶ παρὰ τῶν ἐλαττόνων τοῖς μείζουσι
 10 σωφρονισμός. Οὕτω γάρ τοι καὶ Δανιὴλ μενείκειον ὄν
 καὶ οὐπω δεξάμενος τὰ ἐκ πνεύματος τελεώτερον τοῦς
 ἄσεβεῖς κριτὰς ἐπιτιμήσας ἀπέκτεινε, καὶ τὸν ἀποστάτην
 ὁ ὑπαρχος ἐπὶ τῷ τῶν Χριστιανῶν διωγμῷ, ἄλλως τε
 καὶ ὁ σευνός ὢν· ἐπειτα καὶ ἡ σφοδρότης ὡς ἀξιωματι-
 15 κωτέρα, καὶ ἀπαρακάλυπτον τὴν ἐπιτίμησιν ἔχουσα καὶ
 χωρὶς ἐνδοιασμοῦ τῆς τραχύτητος, μεθ' ἧς ἡ λαμπρότης,
 δι' ἧς προεῖπεν αἰτίας, ὡς καλλύνουσα τὰς πρὸ αὐτῆς·
 τὰ μὲν γὰρ σεμνὰ, εἰ καὶ λαμπρὰ εἴη, μᾶλλον ἐραστὰ·
 τὰ δὲ τραχέα καὶ σφοδρὰ, εἰ δύσχροα καὶ πιναρὰ, οὐδεὶς
 20 προσεῖξει τοῖς λεγομένοις, ἐπεὶ μὴδὲ τοῖς ἀλόγως χασμω-
 μένοις οὐχ ὁρᾷς ὅτι καὶ οἱ ὀργιζόμενοι κατὰ λόγον πυ-
 ρώδεις γίνονται· οὐκοῦν ἔπεται ἐξ ἀνάγκης τῷ τραχεῖ καὶ
 σφοδρῷ κατὰ λόγον ὀργιζομένοις καὶ ἐπιτιμῶσιν ἡ λαμ-
 πρότης, ἵνα μὴ μισητὰ καὶ ἀηδῇ καὶ δυσήκουστα εἶη·
 25 ἐπὶ τούτοις ἡ ἀκμὴ, ὡς σύνθετα ἐξ ἀπλῶν, ἐκ γὰρ τῶν
 πρὸ αὐτῆς τριῶν, μᾶλλον δὲ τῶν τεττάρων τὴν σύστα-
 σιν ἔχει· καὶ ὅτι τὸν ἐκ τούτων λόγον μέστωσιν δεῖ ἔχειν
 καὶ μῆκος κατὰ τὴν κίνησιν καὶ ἀκμὴν, ἃ πάντα ἀκμὴ
 συμπληροῦ, καὶ διὰ τοῦτο μετ' αὐτὰς ἐπὶ πᾶσιν ἐσχάτη
 30 ἡ περιβολή, ὅτι μὴ κατ' εὐθείαν μόνον ὁ λόγος κινεῖται,
 οὐδὲ ἀνειμένος καὶ λελυμένος, ἐπεὶ μὴδὲ πάντα τὰ πρά-
 γματα, ἀλλ' ὥδε κακεῖσε χορεύει πρὸς τὰ πράγματα με-

3 Par. ἐπιπλήττουσαν.

ταβαλλόμενος καὶ παραβαλλόμενος, καὶ ἀπὸ ἄλλου εἰς ἄλλο μεταπηδῶν, ὥσπερ τρισαριστέυς, πάντοθεν συνέχων τὸν ἀντιβαίνοντα, καὶ ὁ μὴ τοιοῦτος λόγος ἴσος ἐστὶ θηρίῳ ὡς ἐπὶ πολλοῦ τοῦ πεδίου τῆς ὑποθέσεως ἢ φεύγοντί τινας ἢ διώκοντι, ⁴ καμπὰς καὶ διακυκλήσεις καὶ περικο- ⁵ πὰς καὶ ἐπιτάσεις, αἷς ἢ ἀλώπηξ μόνη ποιεῖ τῶν πάντων, οὐκ ἔχοντι, ἔνθεν καὶ τελευταίας ἔλαχε τάξεως, ὡς ταῦτά τε διδάσκουσα, ⁵ καὶ τὴν ἑαυτῆς διδασκαλίαν ἀκριβεστέραν ἔχουσα.

β. Μέγεθος τοίνυν καὶ ὄγκον λόγου. Προ- 10 καταστήσας τὰ περὶ ὧν ἔρεῖν θέλει μεθόδῳ τῆς ἐγκριείας ἀπαριθμεῖται τὰ λεχθησόμενα τοῦ μεγέθους εἶδη, μετὰ τὴν σεμνότητα τάξας τὴν περιβολὴν, ὅτι καθ' ἑαυτὴν ἐστὶ περιβολὴ μᾶλλον ἢ σεμνότης, ὥσπερ καὶ ἡ σεμνότης ἢ αἱ λοιπαὶ, καὶ ὅτι μᾶλλον αὕτη ἐκείνων χα- 15 κτηρίζει τὸ μέγεθος μετὰ τῆς σεμνότητος, καὶ ὅτι δέονται καὶ ταύτης ἐκείναι εἰς τὴν τοῦ λόγου ἀπόθεσιν· καὶ ὅτι πᾶς λόγος γενναῖος ἐπιτεταμένην καὶ ἀδιάστροφον ἔχειν ἀπαιτεῖ τὴν κίνησιν τὴν αὐτοῦ, καὶ οὐ σύντομον καὶ λεπτήν, ὡς ἡ γοργότης· διὰ ταῦτα προετάγη τῶν ἄλλων 20 ἐνταῦθα, εἰς δὲ τὴν διδασκαλίαν πασῶν ὑπετάγη διὰ τὴν ποικιλίαν τὴν ἑαυτῆς· εἰ δὲ καὶ τὴν τάξιν τις ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τῆς σφοδρότητος ἀπαιτεῖ, γνωσκέτω, ὡς διὰ τοῦτο ὑπετάγη ἐνταῦθα, διότι κατὰ τὴν προεκφώνησιν ἔδει εἰπεῖν, τίνι διαφέρει τῆς τραχύτητος, ὅτι βραχὺ τι 25 φήσει, καὶ τὸν ταύτης λόγον ἀναβαλλόμενος δεῖξαι τῷ τέως· ἢ ὅτι φεύγων τὴν ἀφελὲς ἀπέφυγε τὴν περιβολὴν, δεικνὺς τὴν φυσικὴν τάξιν· ἢ ὅτι, ὅπερ ἐστὶ καὶ ἀληθές, αὕτη μᾶλλον ποιεῖ τὴν ἀκμὴν σφοδρὰν φαίνεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο σὺν αὐτῇ· μετ' αὐτὴν δὲ ὡς μέρος ὅλου· τίσι 30 δὲ διαλλάττει τῆς τραχύτητος ἢ σφοδρότης, ἔρει που πάντως, ὅτι προσώπῳ, ὡς ἀνωτέρω ἔρην, καὶ λέξεων ταῖς

4 Par. φεύγοντάς τινας ἢ διώκοντας.

5 Par. διδάσκουσιν.

παραυτίκα ποιουμέναις καὶ τισι τῶν σχημάτων, ὡς ἐν τῷ
 περὶ αὐτῆς λόγῳ δειχθήσεται· τραχύτης γὰρ ἐννοία τε
 καὶ λέξει, καὶ τισιν, ὡς εἶπον, κοινωνοῦσι τῇ ἀκμῇ· ἡ
 δὲ λαμπρότης σχήμασι καὶ κώλοις, αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι
 5 συμπλέκονται τε καὶ πάλιν οὐ συμπλέκονται, ἡ μὲν γὰρ
 σεμνότης, φήσει, ἐφ' ἑαυτῆς ἐστι καὶ ἡ περιβολή, αἱ
 δὲ ἄλλαι συμπλέκονται μὲν διὰ τῶν κοινῶν, οὐ συμπλέ-
 κονται δὲ διὰ τῶν ἰδίων· ὑστέρᾳ δὲ πάντων ἡ περιβολή,
 δι' ἧς προεῖπον αἰτίας· καὶ ὅτι κατὰ μὲν τὰς λοιπὰς τὰς
 10 ὁμογενεῖς πλεονάζειν τὸν πολιτικὸν λόγον οὐκ ἀναγκαῖον·
 κατὰ δὲ τὴν περιβολὴν καὶ πάντῃ· καὶ δι' ἣν αἰτίαν κατ'
 ἐκείνας μὲν οὐχί, κατὰ ταύτην δὲ μάλιστα, ἐκεῖσε γενό-
 μενοι μαθησόμεθα, καθάπερ ἔφθην εἰπών· τάχα γὰρ
 οὐδὲ δυνατόν γινῶναι τὴν αἰτίαν τοῦ ταύτης πλεονασμοῦ
 15 παρὰ τῷ Δημοσθένει, εἰ μὴ πρότερον μάθωμεν τὴν ἀπ-
 εἰργουσαν τὰς ἄλλας πλεονάζειν· διὰ τοῦτο ἡμᾶς ἐκεῖσε
 παραπέμπεται.

γ'. Καὶ πάλιν οὐ συμπλέκονται· ἀντὶ τοῦ οὐ
 μίγνυνται ⁶ ταῖς ἄλλαις, οἷον ἡ τραχύτης ἐννοία μὲν καὶ
 20 λέξει κοινωνεῖ τῇ ἀκμῇ, τοῖς δὲ κώλοις κεχώριται· πάλ-
 λιν ἡ λαμπρότης σχήμασι καὶ κώλοις κοινωνεῖ τῇ ἀκμῇ,
 ἐννοία δὲ κεχώριται· διὸ εἶπε, μέρεσί τισι κοινωνοῦσαι
 καὶ πάλιν ἑτέροις κεχωρισμέναι· μέρη γὰρ καλεῖ καὶ ἐν
 ἀρχῇ, τοῦ βιβλίου τὰ ὀκτώ, ἐξ ὧν ἐκάστη γίνεται, ἰδία
 25 δὲ, ἐπειδὴ οὐ μίγνυνται, καὶ σαφὴς ἡ περὶ αὐτῆς διδα-
 σκαλία.

δ'. Τῇ περιβολῇ πλεονάζει ὁ Δημοσθένης·
 ἐν τῷ ἐπαίρειν τὸν λόγον καὶ ὄγκον ποιεῖν.

ε'. Ἀλλὰ πρῶτόν γε περὶ σεμνότητος, ἣ τὰχ'
 30 ἂν ἐναντίον εἴη ἀφέλεια. Διὰ τὴν τάχα καὶ οὐ πάν-
 τως· ὅτι ἡ ἀφέλεια οὐκ ἐκ-φύσεως ἄσεμνον, ἀλλὰ διὰ
 τὸ

6 Par. μίγνυνται.

τὸ ἄπλαστον τῶν προσώπων· ἐναντίον δὲ, ὅτι ἡ μὲν παιδικὴ καὶ ἡθικὴ καὶ ὥς ἂν τις φαίη ἀγροικικὴ, ἡ δὲ ἀνδρική καὶ ἐπιστημονικὴ, καὶ μεγαλοπρεπὴς καὶ μεγάλοις προσώποις ἀρμόδιος καὶ πράγμασιν· ἐννοίας γὰρ ἔχει τὰς ἀναγκαίας λέγεσθαι, καὶ ὧν μὴ λεγομένων ζημία τῷ ῥήτορι· ἡ δὲ ἀφέλεια οὐκ ἀναγκαίας οὐδὲ κατεπειγούσας. Τί γὰρ κοινὸν σεμνότητι τὸ Θεοκρίτειον ὑπὸ τοῦ αἰπόλου ῥηθέν·

⁷ Ὡς χαρίεσσ' Ἀμαρύλλι, ⁷ τί μ' οἰκέτι τοῦτο κατ' ἄντρον

Παρκύπτοισα ⁸ καλεῖς, τὸν ἐρωτύλον, ἢ ῥά με μισεῖς; 10

καὶ ἄλλα τὰ παρ' αὐτῷ· αὐταὶ γὰρ καὶ αἱ τοιαῦται οὐδὲν ὁλως οἰκεῖαι πολιτικῷ· καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ σεμνῷ, ἄλλοις δὲ τισιν οἰκεῖαι, ⁹ καὶ διὰ τοῦτο τῇ σεμνότητι σχεδὸν ἐναντία ἡ ἀφέλεια, καὶ πάλιν οὐκ ἐναντία, ὥς ἐν τῇ περὶ ἀφελείας ἔσται δῆλον. 15

Cap. VI.

Περὶ σεμνότητος.

Ἐννοιαὶ τοίνυν σεμναὶ αἱ τῇ φύσει τοῦ θεοῦ ἀρμόδιαι, ἀλλ' οὐχ αἱ πάθος ἐμφαίνουσαι, ὥς τὸ ἐξηγέρθη, ὥς ὁ ὑπνῶν κύριος, ὥς δυνατὸς καὶ κεκραυγαλῶς ἐξ οἴνου, εἰ καὶ ὥς εἰκονικὸν ἔχει τι πλεον τοῦ ἡ- 20 θους, καὶ ὥς τό· καταβὰς ρῦν ὄψομαι, εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν συντελεῖται· εἰ δὲ μὴ, ἵνα γινῶ· ταῦτα γὰρ καὶ τὰ ὅμοια ἀνθρωποπαθῶς ῥηθέντα διὰ τὴν ἡμετέραν ὥκονομήθη ἀσθένειαν· ἑτέρως γὰρ τὴν κατὰ τῶν ἀσεβῶν ἀκίνητον κίνησιν τοῦ θεοῦ οὐκ ἂν ἐνοήσαμεν ῥη- 25

⁷ Id. III. 7. Par. χαρίεσσα Ἀμαρύλλι.

ad marg. ταρνασσῷ.

⁹ Par. οἰκεῖαι.

⁸ Par. παρκύπτοισα.

VII. p. 953. litt. ε.

¹⁰ Sequitur ex T.

Rhetor. VI.

θεῖσαν· ὡς περὶ Θεοῦ δὲ καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει ἀρμοδία, πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ προσώπου ὕδατα· εἶπον, μέχρι τούτου ἐκβήσῃ καὶ οὐκ ἐκβήσεται· καὶ Θεὸς ἦν μὲν αἰεὶ καὶ ἔσται, καὶ πνεῦμα νιοθεσίας, ἀληθείας, πνεῦμα σοφίας, συνέσεως, βουλῆς, ἰσχύος, γνώσεως, εὐσεβείας, φόβου Θεοῦ, ποιητικὸν πάντων, πάντα τῇ οὐσίᾳ πληροῦν, πάντα συνέχον, πληρωτικὸν κόσμου κατὰ τὴν οὐσίαν, ἀχώρητον κόσμῳ κατὰ τὴν δύναμιν· ἀγαθὸν, εὐθές,¹ ἡγεμονικόν· φύσει ἄλλ' οὐ θέσει καὶ τὰ ὅμοια· καὶ τὸ
 10 ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ τὰ ἐξῆς· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα Θεὸς προσήκει καὶ τῆς ἐκείνου φύσεως ἐξήρτηται τῆς ὑπερνοῦν τε καὶ ἔννοιαν· τὰ δ' ἄλλα, ἐξ ὧν καὶ τὰ προῤῥηθέντα οἰκονομικῶς εἴρηται· μῦθοι δὲ καὶ πλάσματα δαίμοσιν οἰκεῖα, καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὰ, καὶ ὅσα καὶ τοῖς
 15 μικρὰ φρονοῦσιν ἀσχήμονα· καὶ ἄλλως ἀλληγορικῶς μεταποιῆται τοῖς ποιηταῖς· ἃ βδελυξάμενος ὁ καλὸς Πλάτων, μᾶλλον δὲ ὁ Τίμαιος, ἐτέρως φιλοσοφεῖ περὶ Θεοῦ· οὐ μὲν ὁ Πρόκλος τοιοῦτος, ὁ μυρίων δαυφορὰς καὶ τάξεις εἰσάγων Θεῶν ἐν τῇ περὶ αὐτῶν στοιχειώσει.

20 Ζ. Διὸ πόρρω μοι δοκεῖ σεμνότητος εἶναι. Ἐπειδὴ γὰρ τὸ ἐμαρπτε τραχὺ ὄν, ὡς μόριον ἔδει, κοινωνεῖ τῷ μεγέθει, καὶ διὰ τούτου σεμνότητι,² ἥ μὲν ἔννοια πόρρω, ἥ δὲ λέξις ὄντως σεμνοτάτη κατὰ τὸ τροπικόν· τάττεται δὲ τὸ δοκῶ ἐπὶ τῶν ἀληθῶν.

25 ἦ. Ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν τῷ Ἀηλιακῷ τῷ Ὑπερίδῃ. Ὑπερίδης εἰς τὸ Ἀηλιακὸν Ἀπόλλωνος γράψας ἐγκώμιον, βουλόμενος Ἀθηναίοις δεῖξαι, ὡς τὰ ἐν Ἀήλῳ ἱερὰ προσήκει αὐτοῖς, καὶ ἀπορῶν γνησίας γενέσεως, πολλῶ τῷ μυθῶδει κατεχρήσατο· λέγεται γὰρ τὴν Ἀητὴν κύουσαν,
 30 ὡς φησιν, ἐκ Διὸς ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας κατὰ πᾶσαν γῆν τε καὶ θάλασσαν ζηλοτυπούσης· ἥδη δὲ αὐτὴν

¹ Thom. Mag. εὐθές, τὸ ἀληθές, παρὰ μόνῃ τῇ θείᾳ γραφῇ εὐρηται. ² Par. σεμνότητα.

ἡ ὥδις καταλαβοῦσα, εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν λῦσαι τὴν
ζώνην· ἀνθ' ὧν νῦν ὁ ζωστήρ ἀπὸ τοῦδε καλεῖται· ³ ἔπει-
τα εἰς Αἴηλον διαβάσαν διδύμους τεκεῖν, Ἀρτεμίν τε καὶ
Ἀπόλλω τοὺς θεοὺς· οὐ μὴν ὁ θεολόγος οὕτως, ἐπεὶ
μηδ' αἰετὸς ὡς κύνθαρος, ἀλλ' εἰς τὸν ἀληθῆ θεὸν γρά- 5
φων ἐγκώμιον ἐξομολογουμένης καὶ ἀμέσου ἤρξατο τῆς
ἐννοίας κατὰ τὴν ἀποδεικτικὴν μέθοδον ἀναλογούσης γέ-
νει· θεὸς, λέγων, ἦν μὲν αἰὲ καὶ ἔστι καὶ ἔσται, καὶ
πανταχοῦ τοιαύταις ἐννοίαις ἐν τοῖς περὶ θεολογίας κα-
ταπλουτεῖ· εἶτα εἰς τὰς πράξεις χωρήσας πρῶτον μὲν ἐν- 10
νοεῖ, φησὶ, τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις καὶ τὰ ^{3*} ἀκόλουθα·
καὶ ὁ Μωϋσῆς· εἶπεν ὁ θεὸς, γεννηθῇ τόδε, καὶ ἐγένετο
τόδε, ὃν οὐ μόνον Χριστιανῶν ἐκθειάζουσιν, ἀλλὰ καὶ
τῶν Ἑλλήνων οἱ ἄριστοι, Λογγίνος, ⁴ καὶ ὁ ἐκ Φαλη-
ρέως Δημήτριος· παραδίδωσι δὲ καὶ ταύτας, οὐχ ὡς ἂν 15
τις δόξειε μὴ συντελούσας, συντελοῦσι γὰρ αὐταὶ μάλι-
στα τοῖς θεολόγοις, ἀλλ' ὅτι καθολικοὺς κανόνας παρα-
τιθεὶς σπεύδει μηδὲν τῶν ἀρμοζόντων καὶ πιπτόντων εἰς
τὰς μεθόδους παραλιπεῖν· οἷς ῥήτῳρ ἐμπεσὼν, εἰ μὲν
συντείνουσι πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, κατὰ τὸ δυνατόν χρη- 20
σαίτ' ἂν καὶ τοῖς ἀκούουσιν ἀπαγγεῖλειεν· εἰ δὲ μὴ, ἐάσῃ
κεῖσθαι ἐν ἀδύτοις, ἵνα μὴ δοθῇ κυσὶ τὰ ἅγια, τοῖς ἀνα-
ξίοις δηλαδὴ λέγουσι καὶ ἀκούουσι, καὶ τοῦτ' ἂν ἴδοις
τοὺς ἀποστόλους ποιοῦντας καὶ πάντας τοὺς ἁγίους, οἰ-
κονομίας τρόπῳ καὶ τὸν θεολόγον αὐτόν· εἰ γὰρ ἐξῆν 25

3 Par. ἀπὸ τοῦ δεκατικοῦ. bene emendavit Rubnk. hist. crit.
Orat. Gr. p. LXX. 3* Par. τήν. scr. τά. 4 De Sublim. IX, 9.
ταύτη καὶ ὁ τῶν Ἰουδαίων θεσμοθέτης, οὐχ ὁ τυχὼν ἀνὴρ, ἐπειδὴ τὴν
τοῦ θεοῦ δύναμιν κατὰ τὴν ἀξίαν ἐχώρησε κατέφηρεν, εὐθύς ἐν τῇ εἰσ-
βολῇ γράφας τῶν νόμων· „εἶπεν ὁ θεός,“ φησὶ, τί; γενέσθω φῶς,
καὶ ἐγένετο· γενέσθω γῆ, καὶ ἐγένετο. Alios paganos auctores, qui
Mosis meminere, laudat Hugo Grotius de ver. rel. christ. I. 16. p.
66. Apud nostrum Demetrium Phalereum nihil tale legitur.

πάντα λέγειν, εἶπεν ἂν τὴν κυριωτέραν αἰτίαν τῆς δευτέρας κοινωνίας, τῆς παρὰ τὴν προτέραν παραδοξότερας πολὺ, καὶ ἄλλας τοιαύτας, καὶ εἰ ἐξῆν πάντα ἀκούειν καὶ εἰδέναι τελῶς, οὐκ ἂν ἐβλάβησαν τῶν καθ' ἡμᾶς οἱ
 5 εἶναι δοκοῦντες πρώτιστοι τῷ φάναι τὸν ἅγιον Βασίλειον καὶ καλῶς· ἐντεῦθεν δηλονότι τέλειον ἦν τὸ κνοφορούμενον, ὅτι μὴ, φησὶν, εἴρηται τὸ κτισθὲν, ἀλλὰ τὸ γέννηθὲν, ἀξίως τοῦ γεννηθέντος καὶ τῆς αὐτοῦ σοφίας εἰπὼν τὸ τέλειον· οὐδ' ἂν ἐπὶ τῷ θείῳ Χρυσοστόμῳ ῥηθῆν·
 10 πῶς οὐχ ὅλην τὴν σάρκα ἀπὸ τῆς παρθένου, ἀλλὰ μέρος· ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα καλὰ μὲν καὶ ὄντως οὐράνια οὐ καλὰ καὶ τοῖς νηπιώδεσι καὶ σαρκικοῖς τὴν διάνοιαν διὸ παραφυλαττόμεθα ἐπὶ τῶν τοιούτων, ἵνα μὴ πρὸς τὸ καταγελασθῆναι, ὃ ἔπαθον οἱ περὶ τὸν ὕμνον φιλονική-
 15 σαντες τὸν λέγοντα, ὡς ἄνθρωπος ὑπάρχῳ οὐσίᾳ, οὐ φαντασίᾳ, ὃ μὲν ἐκ τῆς θεότητος τὸν λόγον εἰρησθαι οἰόμενος, ὃ δὲ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀμαθῶς ἀμφοτέροι, καὶ ἀσεβήσωμεν, οὕτω νοοῦντες, ὥσπερ Ἄρειος καὶ πᾶσα ἡ τῶν αἰρεσιαρχῶν ἀμαθία. Παρὰ μέντοι τοῖς ῥήτορ-
 20 σιν ἥκιστα, τοῖς ἀπλῶς ῥήτορσι, τοῖς δικαζομένοις, ἀλλ' οὐ σωφρόνως ὑπὲρ ἀληθείας διαλεγομένοις, ὡς ὁ Θεολόγος ἐν τῷ περὶ υἱοῦ· ἐπειτοίγε τοῖς ὡς φιλοσόφοις ῥήτορσι καὶ διδασκάλοις πάννυ προσήκουσαι· πῶς γὰρ τις ἐξεμέσει τὸ δυσσεβεῖς, τί ποτέ ἐστι θεὸς μὴ μαθεῖν δυ-
 25 νάμενος, ἐπειδὴ οὐχ ὅλα τῆς Θεολογίας κεκρύνεται, ἀλλ' ὅσα ὑπὲρ ἡμᾶς· ἄκουε γὰρ, φησὶν, υἱόν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς· καὶ γέννησιν καὶ μηδὲν παρὰ ταῦτα περιεργάζου.

θ'. Τὰς μέντοι μετὰ γε τὰς τοιαύτας· ὅταν
 30 περὶ ἀρετῶν ῥητορεύωσι, περὶ κινήσεως καὶ φύσεως τοῦ παντός, περὶ μεγάλων πράξεων, ἃς δὴ κατὰ μέρος ἐροῦμεν.

ι. Δεύτεραι δὲ μετ' ἐκείνας σεμναί. Περὶ ταῦτα ζητητέον πρῶτον εἰ ἔξιστι τοῖς ἡμετέροις ῥήτορσι

καὶ τὰς αἰτίας εἰπεῖν, καθά τιςιν οὐ δοκεῖ· δεύτερον
 πότε καὶ πῶς. Ζητοῦσι τοίνυν καὶ οἱ ἡμέτεροι καὶ τὰς
 αἰτίας τῶν τοιούτων καὶ τὰς φύσεις· φύσεις μὲν, ὡς ἐν
 τούτῳ· οὐ γὰρ οὕτως οὔτε δευσοποιοῦ βαφῆς μεταλάβοι⁵
 ῥαδίως ὕφασμα, οὔτε δυσωδίας ἢ τοῖναντίον τὸ πλησιά- 5
 σας· οὔτε τὸ καὶ τὸ· ὡς φιλεῖ τάχιστα τῆς κακίας τοῦ
 προεστῶτος ἀναπύμπλασθαι τὸ ὑπήκοον· καὶ ἡ ἐπικρισίς·
 καὶ πολλῷ γε ῥῶον ἢ τοῖναντίον τῆς ἀρετῆς· ἰσχυρότε-
 ρον γάρ ἐστιν ἡ φύσις τοῦ κακοῦ ἢ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ
 περὶ τῆς πλάσεως δὲ τοῦ ἀνθρώπου διηγούμενός φησι· 10
 παρὰ μὲν τῆς ὕλης λαβὼν τὸ σῶμα, παρ' ἑαυτοῦ δὲ ζω-
 ῆν ἐνθεῖς καὶ τὰ ἐξῆς· τοῦτο γὰρ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώ-
 που· καὶ πάλιν· ἐπεὶ δὲ ἐστιν ἀσώματον ἡμῶν τὸ θεῖον·
 εἶτα ὁ τόπος ἐν ταύτῳ καὶ ἡ φύσις· πότερον οὐδαμοῦ
 τοῦτο ἢ ἐστιν ὅπου· εἰ γὰρ οὐδαμοῦ, πῶς ἂν καὶ εἴη; 15
 φήσει ἀμαθῶς τις, εἰ γὰρ τὸ μὴ ὂν οὐδαμοῦ, τὸ μηδα-
 μοῦ τυχὸν οὐδὲ ὂν· φύσιν οὖν ἐξετάζειν πάντως καὶ ποῦ
 ἐστι κατὰ τὸ δοκοῦν τοῖς Ἀρειανοῖς· εἰ γὰρ πᾶσα φύσις
 ἐν τόπῳ, φασὶ, φύσις δὲ καὶ ὁ θεός, καὶ οὗτος ἐν τόπῳ,
 καὶ πῶς ἐν τόπῳ ὁ τοῦ τόπου δημιουργός; οὐκοῦν ὑπὲρ 20
 φύσιν· ὥρων δὲ φύσεις καὶ κτίσεως τὰς μὲν ἐν τῷ εἰς τὰ
 ἐγκαίνια καὶ πανταχοῦ, ἵνα μὴ μακρολογῶ, τὰ πάντα
 παρατιθείς· τὰς δὲ εἰς τὸν μέγαν θεολογικόν· τί δ' ἂν
 εἴποι τις ἀρετῶν κοσμιότητα καὶ φύσεως οἰκονομίαν καὶ
 τάξιν διεξερχόμενος καὶ πρόνοιαν· νῦν μὲν κύκλος τις 25
 ἐστιν, ἀδελφοί, τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ παι-
 δεύει διὰ τῶν ἐναντίων ἡμᾶς, ὥσπερ συνεστήσατο⁶ τὰ
 πάντα σοφῶς καὶ συνέδησεν· οὕτω σοφῶς τὸ πᾶν διεξ-
 ἄγων καὶ κυβερνῶν τοῖς ἀνεφίκτοις αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνιά-
 στοις κρίμασι· νῦν δὲ κινεῖται μὲν οὕτως τὸ πᾶν περὶ τὸν 30
 ἀκίνητον, καὶ σαλεύεται λόγῳ μὲν οὐδαμῶς· ὁ γὰρ αὐ-
 τὸς ἐν πᾶσιν ἀκίνητος τοῖς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπαν-

5 Par. μεταλάβει.

6 Par. συνεστήσατε.

τῷσι τε καὶ συμπίπτουσι· ποίας δ' ἂν φύσεως οὐχ εὐρή-
σεις πράγματα ἐν τῇ μεταφορᾷ; ποίας ἐν τῷ περὶ φιλο-
πρωχίας, καὶ ἐν τῇ πληγῇ τῆς χαλάζης, καὶ ἐν τῷ ἀπο-
λογητικῷ; φύσιν ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τὰς καταλλή-
5 λους δὲ ἰατρείας αὐτῶν καὶ συνεξετάσεις· αἰτίας δὲ τοῦ
ἀλλ' ἔδει χεθῆναι τὸ ἀγαθὸν καὶ προοδεῦσαι, ὥς πλείονα
εἶναι τὰ εὐεργετούμενα καὶ τὰ ἐξῆς· τοῦ κόσμου τὴν πα-
ραγωγὴν λέγει· ἔδει γὰρ, φησί, προὔποσθῆναι τὰ βασι-
λεια, καὶ οὕτως εἰσαχθῆναι τὸν βασιλεύοντα· ὥρων δὲ
10 φύσεις καὶ ποταμῶν καὶ ζώων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων
εὗροις ἐν τοῖς ἐξαημέροις καὶ μάλα σαφεῖς καὶ πολλὰς.⁷

ιά. Καὶ ὅτι ἐπικλύσει ἢ ὑπονοστήσει ὕδα-
τος. Ἡ γῆ ἐπὶ τῶν ὑδάτων καθημένη ἢ εἰσελεύσει τῶν
υδάτων καὶ πλημμύρει σείεται, ὥς φασιν, ἢ ὑπονοστή-
15 σει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἢ ἀπὸ πνευμάτων ταραχῆς ζη-
τούκτων ἔξοδον.

ιβ. Ταῦτ' οὖν, ὅπερ ἔφην, εἰ μὲν οὕτως ἐξε-
τάζοιτο. Πῶς οὕτως ὥς δεῖξαι τὴν φύσιν αὐτῶν καὶ
μόνον καὶ τὰς αἰτίας εἰπεῖν, ὧν εἵπομεν τὰ πλείω δεῖ-
20 ξαι τὸν θεολόγον, ἐπὶ τῷ εἰδέναι, ὥς προνοία κινεῖται
τὰ πάντα, οὐ γὰρ δέονται οἱ συνετοὶ τῶν ἀκαίρων, ἀλλ'
ἡθῶν κατόρθωσιν διδασκαλίας καὶ φόβου τοῦ πρὸς θε-
όν, εἰ μέντοι κατὰ ἔκφρασιν αὐτῶν ὥσπερ ἐν τῷ εἰς τὸ
πάσχα, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ
25 οὐρανοῦ καὶ τὰ ἐξῆς· εἰ γὰρ ἐπ' ἐκκλησίᾳς λέγονται,
δηλον ὥς πολιτικά· καὶ πάλιν, στεφανόν τε χρηστότητος
εὐλογούμενον καὶ πανταχόθεν ἴσον ἑαυτοῦ καὶ ἄρτιον·
φύσεως τοῦτο· περὶ γὰρ τοῦ κυρίου ὁ λόγος· οὐ μόνον
δὲ, ἀλλὰ καὶ ὥς ζωογονῶν τὸν τῶν ἀρετῶν κύκλον ἡπίως,
30 συγκιρνάμενα νόμῳ φιλίας καὶ τάξεως· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ
ἡ τοῦ ναοῦ ἔκφρασις ἐν τῷ εἰς τὸν αὐτοῦ πατέρα τῶν
τοιούτων εἰσίν.

ιγ'. Ὡς ὁ Ἀριστείδης ἀντιλέγων. Νόμος ἦν
 Ἀθηναίους, τοὺς ἐν πολέμῳ ἀποθνήσκοντας θάπτειν
 τοὺς στρατηγούς, ὧ ἂν δυνήθῃσι τρόπῳ. Ναυμαχίας
 τοίνυν γενομένης ἐν Λέσβῳ, ἣ ἐστὶ Μιτυλήνη, κατανα-
 μαχησάμενοι ⁸ οἱ δέκα αὐτῶν στρατηγοὶ, (τοσοῦτους γὰρ ⁵
 ἐχειροτόνουν νόμων κελεύσει), Καλλικρατίδαν τὸν Λακε-
 δαιμόνιον οὐκ ἐδυνήθησαν τῆς θαλάσσης ταραχθεῖσης
 ἀνελέσθαι καὶ τοὺς νεκρούς· διὸ, κατηγορήσαντος αὐτῶν
 Καλλιξένου μιᾷ ψήφῳ πάντες ἀνηρέθησαν· ὕστερον δὲ
 μετανοησάντων τῶν δυναστῶν, συνανηρέθη καὶ ὁ Καλ- ¹⁰
 λίξενος· μελετᾷ οὖν τὴν στάσιν Ἀριστείδης ὁ Συμρναῖος
 ὕστερος γεγωνὺς σχεδὸν ἔτεσι τριακοσίοις πεντήκοντα, ἣ
 καὶ πλείοσιν, ἑαυτὸν γυμνάζων, ὡς ἔθος ῥήτορσιν ἐν ταῖς
 μελέταις, καὶ λέγει ταῦτα· σκηπτὸς ἦν, ὧ Καλλιξένε,
 σκηπτὸς δὲ ἐστὶ πῦρ ἐξ ἀστραπῆς καταβαῖνον καὶ κατα- ¹⁵
 καίον, οἷς ἂν ἐπισκήπτῃ. Ἑλλησποντίας δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ
 πόντου πνέων ἄνεμος· τὸ δὲ λαμπρὸς ἢ ἀντὶ τοῦ σφο-
 δρὸς ἢ ἀντὶ τοῦ μέγας· καὶ τάχα σφοδρὸς θέλει ἡ γρα-
 φή· τὸ γὰρ λαμπρὸς ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐπαινουμένων
 τέτακται, εἰ μὴ εἴη εἰρωνεία· ἀλλ' ἔχει τοῦτό που καὶ ὁ ²⁰
 θεολόγος ἐπὶ τοῦ τοιούτου· ἔχει δὲ ἐκφράσεις πολλὰς ἐν
 τῷ πρώτῳ στηλιτευτικῷ, ὧν καὶ αὕτη μία ἐνταῦθα· τί
 μὲν ἀπῆν τῶν δεινῶν, τί δὲ οὐκ ἐπενοεῖτο βαρύτερον;
 περὶ τοῦ μάρτυρος Μάρκου τοῦ Ἑρεθουσίῳ ἐπισκόπου
 λέγει ταῦτα· ἦγετο ⁹ γέροντος ἱερεὺς ἀθλητῆς, ἐθελοντῆς ²⁵
 καὶ τὰ ἐξῆς ἅπαντα ἐκφραστικὰς σελίδας τέσσαρας πε-
 ριέχοντα. ¹⁰

ιδ'. Τρίτη δὲ σεμνότητος ἐννοιῶν τάξις·
 καὶ ταύτην τὴν ἐννοιαν ἔχει ὁ θεολόγος ἐν τε τῷ περὶ
 βαπτίσματος καὶ ἐν τῷ περὶ φιλοπρωχίας, ὅταν τὰς ἀρε- ³⁰
 τὰς ἀπαριθμεῖται.

⁸ Par. καταναυμαχησάμενοι. ⁹ Par. ἦγετε. ¹⁰ Sequi-
 tur ex Vol. VII. p. 957. not. 11.

ιε. Περὶ ψυχῆς ὅτι ἀθάνατος. Πείθομαι σο-
φῶν λόγοις, ὅτι ψυχὴ πᾶσα καλὴ τε καὶ θεοφιλὴς, ἐπει-
δὲν τοῦ συνδεδευμένου λυθῇ σώματος, ἐνθ' ἐνδε ἀπαλλα-
γῇ, εὐθὺς μὲν ἐν συναισθήσει καὶ θεωρίᾳ τοῦ μένοντος
5 αὐτὴν καλοῦ γενομένη, ἅτε τοῦ ἐπισκοτοῦντος ἀνακα-
θαρθέντος θαυμασίαν τινὰ ἡδονὴν ἡδεται καὶ ἀγάλλε-
ται, καὶ ἵλεως χωρεῖ πρὸς τὸν ἐαυτῆς δεσπότην, ὥσπερ
τι δεσμωτήριον ¹¹ χαλεπὸν τὸν ἐνταῦθα βίον ἀπολιποῦ-
σα. Εἶσαν δ' ἂν καὶ λαμπρότητος διὰ τὴν ποιότητα
10 καὶ τὰ ἀκόλουθα· περὶ βαπτίσματος δὲ διέλθοι τὸν αὐτοῦ
λόγον· καὶ περὶ ἀρετῶν τὸν περὶ φιλοπτωχίας γινώσκεις.

ις. Ἡ περὶ τοῦ βίου παντός. Ἡμῖν δὲ περὶ
ζωῆς καὶ θανάτου βραχέα φιλοσοφήσας καὶ τῆς κατὰ
σῶμα καὶ ψυχὴν συζυγίας καὶ διαζεύξεως καὶ τῶν δύο
10 κόσμων. τοῦ μὲν παρόντος καὶ οὐχ ἔστωτος, καὶ τοῦ νο-
ουμένου καὶ μέλλοντος καὶ πείσας τοῦ μὲν περιφρονεῖν
τὸ ἀπατηλόν τε καὶ ἄστατον καὶ ἀνώμαλον, καὶ ὥσπερ
ἐν κύμασιν ἄνω καὶ κάτω φέρον τε καὶ φερόμενον, τοῦ
δὲ προστίθεσθαι τῷ παγίῳ καὶ σταθερῷ καὶ θεοειδεῖ
20 καὶ ὡσαύτως ἔχοντι, καὶ πάσης ἐλευθέρῳ ταραχῆς καὶ
συγχύσεως, καὶ ἀλλαχοῦ, βίος ὅλος ἀνθρώπου ἡμέρα μία
τοῖς πόθῳ κάμνουσι· σοφία πρώτη, σοφίας ὑπερορᾶν
τῆς ἐν λόγῳ κειμένης καὶ στροφαῖς λέξεων. ἂ δὲ φύ-
σει μὲν ἐστὶ θεῖα. θεῖα καὶ ἐπιστῆμαι, οἷον γραμμα-
25 τικὴ καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι καὶ πᾶν ἀγαθόν, εἴτε κατὰ
ἀλήθειαν, εἴτε κατὰ τὸ μέσον, ὥς πενία, πλοῦτος, καὶ
εἰ μὴ πρὸς εἰδότα ἔλεγον, πάντων ἂν τὰς ἀποδείξεις ἐκ
τοῦ θεολόγου παρέθηκα· ἐν δὲ τῷ ἀπολογητικῷ δείκνυσι,
τί τέστιν ἱερωσύνη, καὶ τί λατρική.

30 ις. Πάντα ὅσα ἐν τῷ καθόλου καὶ γενικῶς
λέγεται. Καθόλου καὶ γενικῶς λέγει τὰ κατὰ γνώ-
μην, εἵτουν γνωμικῶς προϊόντα καὶ πολλὰ προσώπων καὶ

11 Par. δεσμώτερον.

πραγμάτων περιεκτικᾶ, ὡς τὸ πᾶς ¹² ἄνθρωπος δολίως πορεύεται, καὶ οὐδὲν οὕτως ἢ δὴ τοῖς ἀνθρώποις, ὡς τὸ λαλεῖν ¹³ τὰ ἄλλότρια· καθόλου γὰρ καὶ γενικὰ ταῦτά ἐστιν. Γένος μὲν γὰρ λέγεται, οἷον τὸ ζῶον· πολλὰ γὰρ ζῶα σημαίνει ἢ λέξις· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ καθόλου ταῦτα, ⁵ φησὶν, αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα, σεμνὰς ἐννοίας ποιεῖ μόνοις φιλοσόφοις ἀρμοδίας· ἐδείχθη δὲ, ὅτι καὶ πολιτικοῖς φιλοσόφοις.

ιγ. Εἰ γὰρ προσλάβῃ τὸ κατ' εἶδος, ἄλλο τι ποιεῖ. Περιβολὴν γὰρ πάντως καὶ οὐ σεμνότητα· ¹⁰ οἷον τὸ αὐτὸ ζῶον θνητὸν καὶ ἀθάνατον· τὸ μὲν ζῶον γένος, τὸ δὲ θνητὸν καὶ ἀθάνατον εἶδη διάφορα. καὶ ποιοῦσι τὸν λόγον περιβεβλημένον, ἀπὸ τοῦ καθόλου εἰς τὸ μερικὸν μεταβαίνοντα· λάβε καὶ λογοειδὲς παράδειγμα· οἷον πᾶσα μὲν οὖν ἀλήθεια καὶ πᾶς λόγος δυστέ- ¹⁵ κμηρτος καὶ δυσθεώρητος, ὁ δὲ περὶ Θεοῦ λόγος, ὅσῳ τελεώτερος, τοσοῦτῳ καὶ δυσεμφικτότερος· γένος μὲν ὁ λόγος· πολλοὶ γὰρ λόγοι τῆς ἀληθείας· εἶδος δὲ καὶ μέρος ὁ περὶ Θεοῦ, ὥσπερ καὶ τὸ ζῶον· εἶδη δὲ ἄνθρωπος καὶ ἵππος, καὶ πάλιν, πῶς τὸ αὐτὸ ζῶον θνητὸν καὶ ἀθά- ²⁰ νατον; τὸ μὲν ζῶον γένος, τὸ δὲ θνητὸν καὶ ἀθάνατον εἶδη διάφορα, καὶ ποιοῦσι τὸν λόγον περιβεβλημένον ἀπὸ τοῦ καθόλου εἰς τὸ μερικὸν μεταβαίνοντα, ὥσπερ τὸ πο- νηρὸν γένος· τὸ δὲ συκοφάντης εἶδος καὶ τὸ κίναδος. ²⁴ ἐκ τούτων γὰρ ὁ πολιτικός λόγος. 25

ιδ'. Τετάρτην γε μὴν σεμνότητος ἔχουσιν ἐννοιαὶ δύνανται αἱ τῶν ἀνθρώπων πράξεις μεγάλας οὔσαι καὶ σεμναί. Τοιαύτας ἔχει ὁ συντακτῆριος ἅπας, ἐξαίρετως δὲ ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ ἀντιστατικού· ἦν ὅτε τὸ ποίμνιον τοῦτο μικρόν τε καὶ εὐτε- ³⁰ λές ἦν, καὶ ἡνίκα ἢ τὰς ἑαυτοῦ πράξεις ἐπαίρει ὁ ἅγιος· ἢ ἄλλων ἀγίων, ὡς ἐν τοῖς ἐπιταφίοις καὶ ἐγκωμίοις·

12 Par. πᾶν.

13 Par. λαλῇ.

14 Par. κιναιδος. scr. κίναδος.

τούτων αἱ ἔννοιαι τῆς τετάρτης εἰσὶν ἐννοίας τῆς σεμνότητος· συναγαγὼν τοὺς λιμοῦ τραυματίας καὶ τὰ ἐπόμενα.

κ'. Οἶον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης. Ἐν Μαραθῶνι ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι μόνοι Πέρσας, Μιλτιάδου 5 στρατηγούντος καὶ ἀπέκτειναν αὐτῶν εἴκοσι μυριάδας, οἱ δὲ φασὶν ἐννέα.

κα'. Ἡ τῆς ἐν Πλαταιαῖς ἢ τῆς ἐν Σαλαμῖνι. Ἦνίκα Ξέρξης διώρυξε τὸ ἀκρωτήριον τῆς θαλάσσης τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅτε ἐγεφύρωσεν αὐτόν· τοιαῦται εἰσιν αἱ τοῦ 10 Μωσέως πράξεις καὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἢ κατὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν τριάκοντα δύο ἔθνων. Καὶ ὁ θεολόγος, τί μοι πρὸς τοῦτο τὸ ἔργον αἱ ἐπτάφυλοι Θῆβαι καὶ τὰ ἑξῆς, ἃ παρέθηκε διὰ τὸ ἀσκητήριον, ὃ ἔκτισε καὶ τοὺς παρθενῶνας καὶ τὰ γηροκομεῖα ¹⁵ ὁ μέγας Βασίλειος.

15 Ἐκ γὰρ τοῦ καθόλου. Τὰ καθολικῶς, φησὶ, καὶ γενικῶς λεγόμενα σεμνὰς ποιεῖ τὰς ἐννοίας, καὶ μάλιστα, ὅταν μὴ τελευτήσῃ εἰς τὰ μερικά· προσλαβὼν γὰρ τὸ κατ' εἶδος ἄλλο τι ποιήσεις τὸν λόγον· περιβεβλημένος γὰρ ὁ τοιοῦτος οὐ μὴν σεμνὸς γίνεται ὁ λόγος.

20 κβ'. Εἰ δέ τι ταύταις καὶ μυθικὸν ὡς παρὰ Ἡρόδοτον. Φησὶν ὁ Ἡρόδοτος, ὡς ἐν ναυμαχίᾳ πρὸς Σαλαμῖνι γενομένη, ὁ Ἰακχος, ὅς ἐστι Διόνυσος, καὶ ὁ Πὰν ἐφάνησαν κεκαλυμμένοι διὰ τὸν ἥλιον ταῖς ἀσπίσι, καὶ τοῦτο μῦθον, φησὶν, ἔχει μετὰ τῆς σεμνότητος καὶ 25 γλυκύτητος. ἡμεῖς δὲ οὐ τοιαύταις ἐννοίαις ἠδόμεθα, ἀλλὰ ταῖς ἀληθέσιν, οἷα εἰσιν αἱ κατὰ τὴν Ἱερικῶν πράξεις Ἰησοῦ καὶ αἱ παραπλήσιαι· αἱ γὰρ τοι τῶν ἐν Αἰγύπτῳ θαυμάτων καὶ τῇ θαλάσσῃ καὶ τῇ πέτρᾳ καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς δευτέρας εἰσὶν ἐννοίας· αἱ δὲ τῆς Ἱερικῶν καὶ 30 τῶν ἄλλων τετάρτης· εἰ γὰρ καὶ μετὰ θείας δυνάμεως ἐγένοντο, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων τὸ πλεον, οἶον ἐννοῶ δὲ καὶ τὰς ἐπτά σάλπιγγας Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ περιόδους

15 Par. γηροκομεῖα.

τοσαύτας καὶ ἡμέρας καὶ ἱερέας, ἐξ ὧν τὰ Ἱερικοῦνταια
τείχη· ὥς δὲ καὶ τὴν ἐβδόμην ἀναστροφὴν καὶ τὰ παρα-
πλήσια, ἃ ἐνταῦθα μὲν λεγόμενα σεμνά εἰσιν· ἐκεῖσε δὲ
καὶ γλυκύτητος ἔχουσι τι, ὥς ἐροῦμεν, ὅτι αἱ ἱστορικαὶ
γλυκύτητα ποιοῦσι, πλεον δὲ ὁμως σεμναί, 5

Περὶ μεθόδου σεμνῆς.

κγ'. Μέθοδοι δὲ σεμναὶ αἱ κατὰ ἀπόφασιν
καὶ χωρὶς ἐνδοιασμοῦ. Ἐτερον ἀπόφανσις καὶ ἔτε-
ρον ἀπόφασις καὶ κατάφασις· ἀπόφανσις μὲν οὖν λόγος
καταφατικὸς ἢ ἀποφατικὸς περὶ τοῦ ὑπάρχειν τί τινι ἢ 10
μὴ ὑπάρχειν· ὑπάρχει μὲν, οἷον ὁ Πέτρος δίκαιός ἐστιν·
ὑπάρχει γὰρ αὐτοῦ τὸ δίκαιον· περὶ δὲ τοῦ μὴ ὑπάρχειν,
οἷον ὁ Ἰούδας δίκαιος οὐκ ἐστιν· οὐχ ὑπάρχει, φησί,
τῷ Ἰούδα τὸ δίκαιον. Ἀμφότεραι οὖν αἱ προτάσεις ἀπο-
φάνσεις λέγονται ἀπὸ τοῦ γένους· ὥσπερ ζῶν ὁ βοῦς 15
καὶ ὁ ἵππος ἀπὸ τοῦ γένους αὐτῶν τοῦ ζῶντος διὰ τὸ
καταφαίνεσθαι τι κατὰ τινος ἢ ἀποφαίνεσθαι· ἔχουσι
δὲ τι καὶ ἴδιον ὄνομα τὸ τὴν μὲν λέγεσθαι κατάφασιν,
τὴν δὲ ἀπόφασιν, ὥστε αἱ τῆς σεμνότητος μέθοδοι ἀπο-
φαντικαὶ γίνονται, ὅταν ὁ λέγων μετὰ πεποιθήσεως καὶ 20
βεβαιώσεως ἀποφανιῇ καὶ οὐκ ἐνδοιάζων· οἷον, οἶμαι,
ἢ τυχὸν ἢ τι τοιοῦτον· ἀποφανεῖ δὲ τις οὐκ ἐνδοιάζων·
ἀποφαντικῶς μὲν, οἷον πᾶς ἀδικῶν ἑτοιμος εἰς ἀπολο-
γίαν· καὶ πάλιν, πᾶς γὰρ ὁ λυπῶν κακὸδοξος, καὶ πάλιν,
ὁ θεὸς ἀπλῆ ἐστιν ἀμέριστος καὶ ἄσώματος οὐσία, 25
τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀμέριστον ἔχων ἐκ φύσεως· καὶ πάλιν·
θεὸς ἦν μὲν αἰεὶ καὶ ἐστὶ καὶ ἔσται· καὶ σοφία πρώτη, 16
σοφίας ὑπερορᾶν· καὶ ὅσων ἔθνηκα παραδείγματα καὶ τὰ
ὅμοια· ἀποφατικαὶ καταφάσεις καὶ μέθοδοι· εἰκότασι γὰρ
ὀρισμοῖς· ἀποφατικαὶ δὲ· οὐδὲν οὕτως ἡδὺ τοῖς ἀνθρώ- 30
ποις, ὥς τὸ λαλεῖν τὰ ἀλλότρια καὶ οὐδὲν ἰσχυρότερον

γῆρως, καὶ οὐδὲν φιλίας αἰδεσιμώτερον, καὶ ἐπ' οὐδενός
 οὖν τῶν ἀπάντων οὐκ ἔστι, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἡ γὰρ
 ἀφήγησις τῆς καθαρότητος, εἰ μὲν προσλάβῃ τὴν ἀπό-
 φασιν, μένει καθαρότης μετὰ τοῦ σεμνοῦ· εἰ δ' ἄλλο
 15 τι προσλάβῃ, σεμνὴν ποιεῖ τὴν μέθοδον μόνον· ὥστε τὸ
 πᾶσα ψυχὴ καλὴ τε καὶ θεοφιλὴς, ἣν εἵπομεν ἀφήγησιν
 ἐν τῇ καθαρότητι, οὐκ ἔστι καθαρὰ, ἀλλὰ τοῦ σεμνοῦ·
 τὸ δὲ ἀποσπῶσαν κόσμον, θεῶ προσάγουσαν, φωτὶ χαί-
 ρουσαν, θῆρας ἐλαύνουσαν, μάνδρας συνάγουσαν, κρη-
 10 μνοὺς φυλάσσομένην καὶ ἐρημίας, ταῦτα καθαρότητος·
 περιγράφουσι γὰρ τὰς ἐννοίας, ὡς σύντομα τὰ κῶλα·
 ἔχουσι δὲ τι καὶ κάλλους διὰ τὰς παρισώσεις, καὶ γὰρ
 συγγενὲς καθαρότητι κάλλος· τὰ γὰρ καθαρὰ τῶν πρα-
 γμάτων καὶ εὐεδῇ. Καὶ μετ' ἀξιώματος, ἀλλ' οὐκ ἐν-
 15 δοιάζοντας, ἥγουν πεποιθότως καὶ μετὰ φρονήματος.
 Τῆς διαρκοῦς σεμνότητος, τῆς καθαρᾶς καὶ καθ' ἑαυ-
 τὴν καὶ μὴ συμπλεκομένης ἐτέραις, ἀλλ' ἀρκούσης πρὸς
 τὸν λόγον. Πλέον ἔχει τοῦ πολιτικοῦ. Πολιτικὸν 17
 μὲν γὰρ τὸ μὴ περὶ τῶν θείων εἰδέναι σαφῶς προσ-
 20 ποιεῖσθαι, φιλοσοφίας γὰρ ἴδιον τὸ τοιοῦτον· πιθανὸν
 δὲ καὶ ἠθικὸν τὸ μὴ ἀποφαινέσθαι, ἀλλ' ἐνδοιάζειν, πε-
 ρὶ ὧν οὐκ ἀνάγκη τοὺς ῥήτορας εἰδέναι. ἄλλης δὲ τινος
 ἐννοίας, ἣτις ἐστὶν ἐναντία τῷ μεγέθει. 18

κδ'. Ὅτε τούτου φροντίζομεν. Ἐὰν φροντίζης,
 25 φησὶν, ἀκραιφνοῦς σεμνότητος, 19 μῆτε ἐνδοιάσης μῆτε
 ἀπορητίρεις· ἥθους γὰρ ταῦτα, ἃ προῶν διδάξει· ἐνδοι-
 ασμοῦ μὲν, ὡς τὸ, οἶμαι γάρ, εἴ τις ἐγένετο· ἡ γενήσε-
 ται σάλπιγξ· καίτοι γὰρ σεμνὴ οὐσα ἡ ἐννοια διὰ τὴν
 ἐνδοίασιν εἰς ἡθους μετέπεσεν· ἀπορηματικοῦ δὲ, εἴτε νοε-
 30 ρὰ πνεύματα, εἴτε πῦρ, οἶον ἄϋλον καὶ ἀσώματον, εἴτε

17 Πολιτικὸν — — ῥήτορας εἰδέναι est etiam in Vol. VII. i.
 vide Vol. V. p. 483. v. 10 — 14. 18 Sequitur ex Vol. VII.
 p. 962. litt. ιε. 19 Par. σεμνότητα.

τίνα φύσιν ἄλλην· καὶ πάλιν, οὐκ οἶδα δὲ, εἰς ὃ τι ἂν ἄλλο χρησαίμην τοῖς λόγοις μὴ νῦν χρησάμενος· οὐκ ἔ-
 ασαν γὰρ αἱ ἀπορίαι καθαρὰν τὴν τῆς σεμνότητος εἶ-
 ναι μέθοδον· ἀλλὰ καὶ ὁ σύνδεσμος, ὁ εἰ τις ἐγένετο ἢ
 γενήσεται, διστακτικός ἐστι, καὶ ὁ διαζευκτικός οὐσίως, 5
 οἷον ἢ ἀνοδος ἢ ἀνάβασις, ἢ τύπωσις τοῦ ἡγεμονικοῦ·
 σεμνὰ γὰρ ὄντα ταῦτα πάντα οὐκ ἔμεινε σεμνὰ διὰ τὴν
 ἔνδοξασιν· οὐκοῦν εἰ βιασθεῖν αἱ σεμναὶ τῆς ἑαυτῶν φύ-
 σεως κατενεχθῆναι, ἀπώλεσαν τὸ εἶναι σεμνά.

κθ. Καὶ μὴν καὶ ἀλληγορικὴ μέθοδος· Ἀλ- 10
 ληγορία ἐστὶ λόγος δι' ἑτέρας ἐννοίας, ἑτέραν αἰνιτιτόμε-
 νος, ὅταν αὐτάρκης ἐστὶ καὶ σώζῃ τρανῶς τὸ κρυπτό-
 μενον· ὁ Ζεὺς γὰρ τὸν ἥλιον σημαίνει, πτηνὴν δὲ τὴν
 ταχυτῆτα· καὶ ὡς τό· ἐστι τι μύθῳ αὐτόν, ὃ θάλλει τε-
 μνόμενον. Πρᾶγμα μέντοι κατὰ ἀλήθειαν οὐκ ἐστίν· εἰ 15
 γὰρ μῦθός ἐστι λόγος ψευδῆς εἰκονίζων ἀλήθειαν, εὐδηλον,
 ὅτι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ οὐδὲν τι σημαίνει· ἐμφαίνει δὲ, ὡς
 ὁ μέγας τὸν εὐσεβεῖα καρτερικὸν ἐν τοῖς δεινοῖς· φλυα-
 ροῦσι τοίνυν αἱ σπεύδοντες τοῦτον τὸν μῦθον δεῖξαι ἐπὶ
 πράγματος προηγουμένου, τυχὸν ἐπὶ τριχῶν, ἢ ἀμπέλου 20
 ἢ δάφνης ἢ τῶν τοιούτων· ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα
 ἀληθινὰ πράγματά εἰσι καὶ οὐ μῦθοι. Ἀλληγορικὸν δὲ
 τὸ, ἂν Σίμων ἢς Κυραναῖος, ἂν Ἰωσήφ, ἂν Νικόδημος
 μετὰ τῶν ἀποδόσεων, καὶ ἂν Ἡρώδης προσαχθῆς, μὴδ'
 ἀποκριθῆς τὰ πλείω. Σημαίνει δὲ τὴν εἰς ἡδονὰς κινου- 25
 σαν τὸν λογισμὸν ἐπιθυμίαν τὸ, Ἡρώδης, καὶ τὸ, ἂν εἰς
 Αἴγυπτον φεύγῃς, καὶ τὰ ὅμοια. Αὐταὶ εἰσι καὶ τοιαῦ-
 ται αἱ διαρκεῖς ἀλληγορίαι, αἵτινες οὐχ ἃ βούλονται καὶ
 ἐμφαίνουσιν, ἀλλὰ κρύπτουσιν τὸ φαινόμενον δεικνύου-
 σιν ἕτερον, οὐ κανθάρων 20 καὶ βατράχων εἰς τὸν οὐρα- 30
 νὸν ἀναβαινόντων, ὡς ὁ Ἀριστοφάνης· ἐκεῖναι μὲν γὰρ
 γελῶντων, αἱ δὲ τοιαῦται τῶν θαυμαζόντων.

20 Par. καθάρων. — Arist. Pac. 154. sqq.

κς'. Εἰ μὴ ἐκὼν τις διὰ τῶν εὐζώνων. Ταπεινῶν, εὐτελῶν, εὐπειτῶν· κυρίως δὲ τὸ εὐζωνον κεῖται ἐπὶ ἀνδρῶν τῶν μὴ πολλὰ σκευὴ ἐπιφερομένων, μηδὲ πολλοὺς ἐπομένους ἔχόντων, ὡς καὶ ὁ συγγραφεὺς φησιν· ἀνδρὶ 5 εὐζώνῳ ἡμερῶν δέκα ὁδὸς, καὶ αὐτὸς δὲ τὸ εὐτελῶν ἐπενεγκῶν ἐπεξηγείται τὴν λέξιν. Εὐτελεῖς δὲ ἀλληγορίαι εἰσιν, οἷον ὡς ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ δράματι τῇ Εἰρήνῃ διαπλάττει τὴν ἄνοδον τοῦ κανθάρου πρὸς τὸν Δία τῆς εἰρήνης ἕνεκα, καὶ πάλιν παρὰ Πλάτωνι ἐν συμποσίῳ ὁ 10 αὐτὸς κωμικώτερον πεποιήται τοὺς περὶ ἔρωτας λόγους διεξιῶν, καὶ τὴν σύζευξιν τοῦ ἄρρενος καὶ τοῦ θήλεος.

κς'. Καὶ εὐτελῶν τινος ἀλληγοροῖη. Ἐμφαντικάι λέξεις εἰσιν, αἷς προϋθέμην ἄνω πον, καὶ αἱ τοιαῦται· ἔγνω ὁ Ἀδάμ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Εὐαν· ἀλληγορία 15 γάρ ἐστι καὶ ἡ ἔμφασις ἕτερον ἀνθ' ἑτέρου σημαίνουσα. Ἐμφάσεις δὲ τινὰς σημαίνουν καὶ αἱ ἀντιφράσεις· καὶ ζητητέον, τίσι διαφέρει τῶν ἀντιφράσεων· μήποτε οὖν αὗται ἡθους εἰσὶ· σχεδὸν γὰρ εἰρωνεῖαί εἰσι καὶ εὐφημισμοὶ, ὡς πολὺ βλέπων ῥο τυφλὸς καὶ τὰ ὅμοια· αἱ μὲν 20 γὰρ ἀλληγορίαι καὶ ἐμφάσεις λέγονται· νοῦν γὰρ ἔχουσι πολὺν· αἱ δὲ ἐμφάσεις οὐκ ἀλληγορίαι· ἀσέμνον γὰρ λέξεως τῆς καὶ φορτικῆς ἔννοϊαν ἐμφαίνουσι διὰ τῆς σεμνῆς καὶ ἀλύπου· οἷον καὶ προστίθῃσι τῷ ἀψύχῳ ναῶν τὸν ἔμψυχον, εἴτα φεύγων τὸ φορτικὸν τὸν κρείττονα 25 τοῦ ἀψύχου τὸν ὁποιοιοῦν καὶ ἡλικὸν εἶπεν, εἴτα ἔδωκεν ἔμφασιν οὗ ἔμελλεν εἰπεῖν, καὶ αὐτόν φησιν ἰδρῶσι καὶ πόνοις πολλοῖς συντελεσθέντα· αἱ γὰρ ἐμφάσεις, ὡς ἐν ταῖς εὐρέσεσι μεμαθήκαμεν, ἢ ἀπὸ στιγμῶν νοοῦνται, ὡς τό· καὶ τοῦ μοιχοῦ λαβόμενος ἐβόων, πάτερ, πά- 30 τερ, εἰ γὰρ στίξεις εἰς τὸ ἐβόων, διέλυσε τὴν ἔμφασιν, ἢ ἀπὸ τοῦ πράγματος, ἢ μετὰ τὸ πράγμα· οἷον καὶ ἀνῆγον τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, καὶ σιγήσας τὴν πράξιν τὸ μετ' αὐτὴν ἐπάγει· καὶ ἐκλήθη τὸ

ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς· ἢ ἕτερον ἀνδρ' ἑτέρου λέγεται, ὡς
 τό· πολεμούμεθα ἀντί τοῦ φθονοῦμεθα, καὶ μυρία ταῦ-
 τα παρὰ τῷ θεολόγῳ· ἴδια ταῦτα καὶ ἀντιφράσεως, ὡς
 ἔφην, καὶ μεταλήψεως· ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν περὶ μίαν λέξιν
 γίνονται, ἡ δὲ μετάληψις, κατὰ ἀντονομασίαν γίνεται, 5
 συγγένειαν ἔχουσα κατὰ τὴν ἐνέργειαν· ὡς τὸν πα-
 χὺν εἴποι τις ὁξύν· εἰσὶ δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ δεινότητος
 τὸ σεμνὸν ἔχουσαι ἀπὸ τῆς μεθόδου· τὴν δὲ ἔννοιαν βα-
 θειᾶν οὖσαν ἀπὸ τῶν πραγμάτων· ἐρμηνεύει δὲ ἀλληγο-
 ρίας οἷον φυτῶν ἀθανάτων γεωργόν, θείων ἐννοιῶν ἴσως, 10
 καὶ πάλιν, καὶ τοὺς δερματίνους ἀμφιέννυται χιτῶνας·
 εἶτα ἡ ἐρμηνεία κατὰ ἡθός· ἴσως τὴν παχυτέραν σάρκα·
 ἴσως δὲ εἶπεν οὐκ ἀγνοῶν, ἀλλὰ πολιτικὸν τὸν λόγον
 ἀπεργαζόμενος· τὸ γὰρ ἀποφαντικῶς λέγειν ἥττον πολι-
 τικόν· εἰ βούλει δὲ τὸ ἴσως λάβε ἀντὶ τοῦ πάντως, βε- 15
 βαιῶς, καὶ σώσεις τὴν ἔννοιαν.

κῆ. Οὐκέτι σεμνόν. Ἐν ταυτῷ δὲ καὶ εἰς τὸ πρὸς
 τὸ τέλος ῥητὸν τὸ λέγον· οὐκέτι ἐμφάσεις σεμνότητος, 21
 ἑτέρου δὲ τινος ἐργαστικά· δεινότητα εἶπομεν εἶναι ταῦ-
 τα· παραδηλοῦνται δὲ αἱ ἐμφάσεις διὰ τῆς ἀποσιωπήσεως 20
 ἢ γὰρ νοοῦνται, ἢ χάριν αἰξήσεως τοῦ ὑπονοουμένου κα-
 τὰ ἀποσιωπῆσιν· ὁλόκληροι γινόμεναι δι' αὐτῆς ἐμφαι-
 νοῦσι μέγα εἶναι τὸ γεγονός· οἷον τὰ γὰρ ἔσω τοῦ νυμ-
 φῶνος εἰσιούσιν αὐτὰ δεῖξει· περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐ-
 ρανῶν λέγων οὕτω πως· οὐ γὰρ φέρω καλῶς τὸ ῥητὸν, 25
 ἢ διὰ τὸ φορτικὸν σιωπᾶ· ἐγὼ γὰρ ἔπαθον τοῦτο, ὥ 22
 ἄνδρες, καὶ οὐδὲν ἥττον ἐμφαίνει τὸ, οὔτε ὡς ἀπαίδευ-
 τος καὶ ἀσύνετος· ἐμελλε γὰρ εἶρεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον πεπαι-
 δευμένος· καὶ διὰ τὸ φορτικὸν ἀποφυγὼν διὰ τῆς ἀπο-
 σιωπῆσεως τοῦτο ἐνέφηνεν· ἡ μέγα ἢ φοβερόν τὸ πρᾶγμα 30
 σιωπᾶται μὲν, ἐμφαίνεται δὲ, ὡς τό· καὶ ἡ λαμπρότης
 ἐντεῦθεν, καὶ τὸ δύσφημον σιωπήσομαι· τὸ δὲ ἔστι πο-

21 Par. σεμνότητα. 22 Par. ὁ.

ρεύεσθαι ἀπ' ἐμοῦ· ἢ βλάβημον ὃν καὶ ἀσελγὲς δεδιώς
 ὁ ῥήτωρ, μὴ καὶ τὴν γλῶσσαν μιάνη, καταλιμπάνει τοῦ-
 το· οἷον ἢ καὶ Σαμαρείτην ἀποκαλεῖς, καὶ τὸ ἐξῆς σιω-
 5 πῆσομαι· θέλει γὰρ εἰπεῖν, ὅτι καὶ δαιμονᾶς καὶ τὸ βλά-
 σφημον ἀποφεύγει. Διὰ ταῦτα ἡ παντελὴς ἀποσιώπησις
 γίνεται· ἐμφαίνεται δὲ διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐγκαταλει-
 πτικῆς, τουτέστι τῆς σιωπῆς, ἐῷ τοῦτο, ἐτέροις ὀφίημι,
 καὶ εἰσιν, ὡς εἴπομεν, μεθόδου δεινότητος.

κθ'. Τὸ ὄντως ὄν. Τὸ αἰετίζομενον, ὡς τὰ νοητὰ
 10 καὶ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως ἔχοντα, ἃ καὶ πρὸς πάντας
 λέγειν φησὶν, ὡς ἐν Τιμαίῳ ὁ Πλάτων, ἀδύνατον.

Περὶ λέξεως σεμνῆς.

λ'. Λέξις δὲ σεμνή. Καὶ ἡ λέξις οἷον πάντως εἶ-
 ναι δεῖ τῇ σεμνότητι· ²³ εἰ γὰρ τὰ σεμνὰ τὴν ἄμετρον
 15 κίνησιν ἀποτρέπονται, τὴν τε ἄγαν καὶ τὴν ἐσχάτως βρα-
 δεῖαν, εἰκότως καὶ τὴν λέξιν ἔμμεσον δεῖ ἔχειν· ὥσπερ γὰρ
 αἱ δι' ὅλων μακρῶν ἀργὸν τὸν λόγον ποιοῦσι καὶ δυσ-
 κίνητον, οὕτως αἱ δι' ὅλων βραχειῶν τοῦ δέοντος γορ-
 γότερον. Τοῦ μὲν προτέρου παράδειγμα·

20 Τῷ δ' ἐς Μεσσήνην ²⁴ συμβλήτην ἀλλήλοισιν.

Ἐμμήσατο γὰρ ὁ ποιητὴς τὴν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας δυσ-
 κινήσιαν διὰ τῶν ἐπαλλήλων ῥυθμῶν. Τοῦ δὲ δευτέρου·

Ἐκτωρ ἦφι ²⁵ βλεψὶ πιθήσας ὤλεσε λαόν.

Ἀλλότρια γὰρ ἑκάτερα τῷ σεμνῷ, τὸ μὲν διὰ τὴν ἄμε-
 25τρον ἀργίαν, τὸ δὲ διὰ τὴν σπουδὴν· τὰ δὲ μέσως ἔχον-
 τα τῶν λέξεων ὀνόματα πάνυ σεμνά. Ἀθανάσιον ἐπαι-
 νῶν ἀρετὴν ἐπαινέσομαι. Προσφυνὲς τῷ πράγματι ἡ συν-
 θήκη τῶν λέξεων διὰ μακρῶν καὶ βραχειῶν συγκειμένη·
 διογ-

²³ Par. σεμνότητα.
 Par. ἴφι. II. χ, 107.

²⁴ Par. Μεσσήνη. Od. φ, 15.

²⁵

διογκοῖ δὲ κατὰ τὴν πρόφοράν, τὸ στόμα τὸ *η* καὶ τὸ *ω* καὶ τὸ *α*· πλείονας γὰρ περιέχουσι χρόνους· καὶ ἐμβραδύνουσι τῇ προφορᾷ, τὰ μὲν πλατύνοντα τὸ στόμα ἄνω καὶ κάτω, τὸ *α* καὶ τὸ *ω*. τὸ δὲ ἐπὶ τὰ πλάγια τὸ *η*· τοῦ μὲν *α* παράδειγμα, ἀναστάσεως, ἀναστάσεως ἡμέ- 5 ρα· τοῦ δὲ *η*, καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιά· τοῦ δὲ *ω*, τοῦτο σοι τῶν μακρῶν δρόμων καὶ πόνων, καὶ ὄντως ἔσοπτρον ²⁶ ἀκηλίδωτον θεοῦ καὶ τῶν θείων.

λά. Στομφάζειν ἐστὶ τὸ κομπάζειν καὶ ἀλαζονεύεσθαι ἐκ τοῦ στομοκομπάζειν ἢ στομοβάζειν ἢ στομφάζειν τὸ σωματῶδες καὶ σκληρὸν βάζειν καὶ φράζειν· ἢ τὸ αἰμωδιᾶν λέγεται στομφάζειν, οἶονεὶ στομοσκάζειν, καὶ στομφάζειν ἀπὸ τοῦ ὄμφακος στομοφακίζειν, καὶ στομφάζειν· τραχεῖα γὰρ ἐστὶν ἡ λέξις καὶ τῇ ἀκοῇ καὶ τῇ γλώττῃ· εὐρημα τοῦ Ἀριστοφάνους ἡ λέξις, κωμωδοῦν- 15 τος Αἰσχύλον ὡς τραχύν· φροντίζων γὰρ ὁ ποιητὴς μεγέθους καὶ οὐκ ἐπιτυγχάνων εἰς τραχύτητα περιπίπτει, διὸ καὶ φησιν Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Βατράχοις, ²⁷ φόφον πλέων, ²⁸ ἀξύστατον, ἀντὶ τοῦ ἀξυστον καὶ ἀκαλλές· στόμ- τραχε, κρημνοποιόν, ὡς φαντασίας ἐχόντων κρημνοδῶν καὶ ²⁹ φραγμωδῶν, ὡς καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι·

Γυναικὸς ἀνδρόβουλον ²⁹ ἐλπίζων κέαρ.

ἡ γὰρ λέξις σκληρὰ, καὶ ὁ ἥχος πάντων τοιούτος, φαίνεται δὲ ἡ ἀτῆπια τοῦ ποιητοῦ μᾶλλον ἐν τῷ τῆς Ὁρειθυίας ³⁰ δράματι, ὅπου ταῖς δυοῖς διαγῶσι φουσῶν ὁ Βο- 25 ρέας κυκᾷ τὴν θάλασσαν, οὐ γὰρ φέρω ἐπὶ μνήμης τὰ ἱαμβικὰ ἐπιλαθόμενος· διὸ καὶ Σοφοκλῆς μιμεῖται· λέγει δὲ περὶ τούτων Λογγίνος ἀκριβέστερον ἐν τῷ καὶ τῶν ³¹ φιλολόγων.

λβ. Ὁ γὰρ Θεόκριτος ἀχθόμενόν τινα. Ὁ ³⁰

26 Par. ἔσοπτρον, et στομφακοκρημνοποι.

27 Imo Nub. 1367.

28 Par. πλέων

29 Par. ἀνδρόβολον, Aesch. Agam. 11.

30 Par. Ὁρειθυίας.

31 Par. τῶν περὶ φίλου λόγων.

Θεόκριτος ποιητής ἐστὶν ἐκ Συδράκουσῶν τῆς Σικελίας, ὃς Δωρικὸς ὢν πολλῶ χρηταί τῷ α· τοιοῦτοι γὰρ οἱ Δωρικεῖς· ἐν γὰρ Ἀδωνιαζούσαις τῷ δράματι δύο γυναῖκας εἰσάγει δωριζούσας, λεγούσας πρὸς ἑαυτὰς·

5 Θᾶσαι Πραξινοά, θᾶσαι φίλα,

καὶ γραιᾶν ἀποτίλματα ^{31*} πηρᾶν, ἀντὶ τοῦ πηρῶν.

λγ'. Μάλιστα δὲ τὰ στοιχεῖα τὸ ω καὶ τὸ α· Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς πολλὴν λεπτολογίαν ποιούμενος ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων διαιρεῖ τὰ φωνήεντα ἐν μέρει, καὶ τῶν συμφώνων τὰ μὲν εἰς ἄφωνα, ³² τὰ δὲ εἰς ἡμίφωνα, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥς καὶ ἐν τῇ καθαρότητι εἶπομεν, καὶ ἐξὸν τὸ βιβλίον διελθόντι τὴν τερατολογίαν γνῶναι τῆς ἀκαίρου πολυπραγμοσύνης· τοιοῦτον καὶ μᾶλλον ἀκριβέστερον καὶ Φαραῶ, τὸν πικρὸν ³³ δεσπότην, καὶ τοὺς πικροὺς ἐργοδότας καὶ, ἦν ὅτε τὸ ποιμνιον τοῦτο μικρόν τε καὶ εὐτελὲς ἦν· καὶ ἡ ἐπιδιόρθωσις αὕτη, μᾶλλον δὲ τὰ νέα τιμάσθω δι' ἐγκαινίων, καὶ παρίτω μετὰ τῆς κιθάρας Ὀρφεὺς, καὶ ἄλλα μύρια κρείττονα τῶν παρατεθέντων· πάντα γὰρ σεμνὰ καὶ ἀξιο- ³⁴ 20 ματικά.

λέ. Σεσηρῆναι τὸ ὑποχαίνειν· ὃ κατὰ τὴν συνήθη λέγεται ἀπετζιγηρωκέναι, ὃ λέγεται τῶν χειλέων μικρὸν ἀνοιχθέντων, ³⁴ τῶν δὲ ὀδόντων μικρότερον.

λς'. Καὶ μὴν καὶ αἱ τροπικαὶ λέξεις. Σεμνάς ³⁵ 25 φησι καὶ τὰς τροπικὰς, αἱ τινὲς εἰσιν ἀπὸ τινος τῶν πρωτοτύπων εἰς ἕτερον μετατιθέμεναι, ὥς παρὰ τῷ θεολόγῳ· προβαλόμεθα τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα· τὸ γὰρ προβάλλεσθαι ἐπὶ ἀσπίδος καὶ στρατιωτῶν λέγεται· καὶ ὥς τὸ διδόναι κατὰ καιρὸν ἐκάστω τὸ σιτομέτριον. τὸ γὰρ ³⁶ 30 σιτομέτριον ἐπὶ κριθῆς εἴρηται καὶ σίτου· λόγος δὲ καὶ

^{31*} Par. ἀποτίλλεται. Theocr. XV. 19. ἀποτίλματα. 32

Par. ἄφωνα. 33 Sequitur ex Vol. VII. p. 971. κη. 34

Par. ἀνοίγντων.

διδασκαλία οὐ σιτομετρεῖται, εἴρηται δὲ ὅμως ἐπὶ τῆς ἀξίας ὥσπερ διανομῆς τῶν θεολογικῶν λόγων καὶ τῶν ἄλλων δογμάτων, τῶν τε ἀκουόντων καὶ τῆς περὶ ταῦτα προνοίας καὶ οἰκονομίας τοῦ διδάσκοντος· καὶ πάλιν μὴ φαινόμεθα τῆς θαυμασίας ἀρετῆς κακοὶ ζωγράφοι· τοῦ- 5 το μὲν κύριον τοῖς τὰς εἰκόνας γράφουσιν· ὁ δὲ εἶπεν ἐπὶ τῶν ἀκατάλληλον ἐχόντων τὸν λόγον τῷ βίῳ, πλὴν πάντων μᾶλλον ἀρμόδιος ἢ μεταφορὰ, καὶ μηδὲ φαινομένη τροπὴ διὰ τὸ ἐξισάζειν τοῖς πράγμασιν. ³⁵

λθ'. Αἱ δὲ πέλεις ἐνόσθουν. Ἀλλότριον τὸ ἐνό- 10 σουν τῶν πόλεων κατὰ τὸν πρῶτον λόγον, εἰ μὴ ἄρα κατὰ μετωνυμίαν, ὡς ἀπὸ τῶν περιεχόντων τὰ περιεχόμενα· νοσεῖ γὰρ ἡ πόλις οὐ καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐνοικοῦντας, ὅπερ εἰκότως ἐστὶ τραχὺ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐρμηνείας ἐδεήθη· τὸ δὲ δωροδοκούντων ἀντὶ τοῦ 15 δῶρα λαμβανόντων ὑπὸ Φιλίππου· οἱ τὰ κοινὰ πράττοντες καὶ διαφθειρόμενοι, ὅθεν ἀσθενεῖς ποιοῦσι τὰς πόλεις, καὶ μὴ δύνασθαι τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν δόξαν ἀναλαμβάνειν, ὥσπερ τὸ ἐκνενευρισμένοι. Σκληρὰς εἵ- πομεν λέξεις τὰς ἐχούσας τὸ ρ καὶ τὸ ο παρὰλληλα καὶ 20 τὸ π καὶ τὸ τ· σκληρύνουσι γὰρ τὴν ἀκοήν, καὶ ἡ γλῶσσα προσπταίει· τὰ μὲν γὰρ ὡς τὰ ἀνωτέρω τραχύνουσι καὶ τραχέα φαίνονται τῇ τε διανοίᾳ καὶ ταῖς αἰσθήσεσι διὰ τὸ ἄμεσον τῶν ὑποκειμένων· νόσος γὰρ ἐπ' ἀνίχνων οὐδεμίαν ἔχει κοινωνίαν λεγομένη· τὸ δὲ ἐκνενευρισμέ- 25 νοι οὐ μόνον τραχὺ κατ' ἐννοίαν, ἐπὶ βῶν γὰρ λέγεται τεμνομένων τὸν τένοντα τοῦ σπονδύλου, ³⁶ ἀλλὰ καὶ κατὰ λέξιν σκληρόν, ἐκ τῶν δύο τὰ ἀνοίκειον ἔχον.

μ'. Καὶ τὸ πεπρακὼς ἑαυτόν. Μετριώτερον τοῦτο τοῦ προτέρου· πωλοῦσι γὰρ ἑαυτοὺς οἱ προδότες 30

³⁵ Sequitur ex Vol. VII. p. 972. litt. λ'. et λδ. ³⁶ Par. σπονδήλου, cfr. p. 155. v. 22.

τοῖς μισθουμένοις ἐπὶ τὸ πράττειν ἐκείνοις τὰ συμφέροντα.

μά. Καὶ τὸ λωποδυτῶν τοιοῦτον· οὐκ ἀπὸ τῆς τῶν συμφώνων δὲ συμπλοκῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀμέσου 5 τροπῆς· λωποδύται γὰρ οἱ ὁδοστάται λέγονται· τοιοῦτον δ' εἶναι φησι τὸν Φίλιππον, κλέπτοντα τοὺς τῶν πόλεων δυνατοὺς· τῶν τοιούτων δ' οὐκ ἔχω παράδειγμα θεολογικῶν, ὅτι μηδ' ἔστι τῷ ἁγίῳ· οὕτως αὐτῷ μέλει ³⁶ τῆς ἀκριβείας· εἰ δὲ τις φήσῃς τὸ μετεγκεντρισθῆναι τῆς 10 ἀγριελαίου εἰς τὸ καλλιέλαιον, ἴστω τὴν φράσιν ἀποστολικὴν καὶ ἀποδοκιμάζεσθαι δυσσεβές.

μβ. Περαιτέρω δὲ τούτων εἰ προέλθοιεν. Περαιτέρω δὲ τούτων εἰ προαχθεῖη καὶ παχύτερον καὶ σχεδὸν εὐτελέστερον· τὸ παχύτερον ἐπὶ τοῦ ἀνοήτου λαμ- 15 βάνεται, ὥσπερ τὸ λεπτότερον ἐπὶ τῶν ἀκριβῶν καὶ βαθέων· παχύτερον γὰρ τὸ πῖον καὶ ὑῶδες καὶ ὄντως ἀγροικόν.

μγ'. Ὑποξύλοις σοφισταῖς. Τοῖς δοκοῦσιν εἶναι χρυσοῖς ἢ ἀργυροῖς, διὰ τὴν τῶν λόγων ἔξωθεν μὲν 20 ἐπιφάνειαν, ἔνδοθεν δὲ ὡς ἀληθῶς οὐσι ξύλοις, διανοίας εὐτελεῖς κρύπτουσιν ὡς ξύλινον σκεῦος, χρυσὸς διὰ τῶν εὐπρεπῶν εἶναι δοκουσῶν λέξεων· ἄλλως ὑπόξυλα κυρίως τὰ ἀγάλματα, ἔξωθεν μὲν ὑπόχαλκα καὶ χρυσᾷ, ἔσωθεν δὲ ξυλοκατασκευάστα· τούτοις οὖν ἰοίκασιν οἱ δοκοῦντες 25 λέγειν σεμνὰ, μὴ ὃν δὲ τοιοῦτον διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ψυχρότητος τῆς τροπῆς.

μδ. Τάφους ἐμψύχους. Ἐπειδὴ τὰ σώματα τῶν ζώων ἀναλίσκουσι, τάφους ἐμψύχους ³⁷ αὐτοὺς ὀνομάζουσι καὶ τὰ πλοῖα φαλακραιᾶς κόρας.

30 μέ. Ἐκτραχηλίζουσι. Τροπικὴ καὶ αὕτη ἐπὶ τῶν ἀποπιπτόντων λεγομένη τῶν ἵππων· καὶ μικροῦ ὁ ἵππος τὸν κέλητα ἐξετραχῆλισε, Ξενοφῶν· ³⁸ ἢ ἀπλῶς καταβα-

36 Par. μέλει. 37 Ad Gorgiam refert Longin. de subl.

λῶν, ἢ ἀπὸ τοῦ τραχήλου, ἢ τὸν τράχηλον συντρίψας·
ἔχουσι γὰρ ταῦτα οὐ μόνον κωμικοὶ, ἀλλὰ καὶ τραγικοὶ,
ὡς Ἀριστοφάνης τὸν οὐρανὸν λέγων κρίβανον, ἡμᾶς δ'
ἄνθρακας.³² Ἀδειαν γὰρ ἔχουσιν οἱ ποιηταὶ τὰ τοιαῦτα
λέγειν, ὡς Εὐριπίδης.

5

— — — ἱσπερ' ὄφεως ἐν γαίᾳ θέρως.

περὶ ὀδόντων λέγων, καὶ Πίνδαρος³³ ἔρημον τὸν αἰθέρα
διὰ τὸ μὴ τρέφειν ζῶα· καὶ πῦρ καίον τὸν χρυσόν· πλήν
'Ομήρου τάχα· οὗτος γὰρ τοῖς πράγμασι κατάλληλα πλάτ-
τει καὶ τὰ ὀνόματα· τάχα δέ τις ἔρεῖ καὶ τὸ, ἡνίκα εἰ- 10
δον δενδρουμένην τὴν θάλασσαν, αὐτῷ πρὸς Αἰγυπτίους
κείμενον τοιοῦτον εἶναι ὑπόψυχρόν τε καὶ ταῖς ἀκοαῖς οὐ
φορητόν, ὅτι πρῶτον μὲν, ὡς οὐ δένδρα θάλαττα κατὰ
τὴν ἐπιφάνειαν φύει· δεύτερον, εἰ καὶ φύει κατὰ τινας,
ἀλλ' ἀκίνητα πάντα καὶ ἀμετάβατα· ἀλλ' ἴστω ὁ τοιοῦ- 15
τος, ὡς ἐσφαλμένη ἐστὶν ἡ λέξις· οὐ γὰρ δενδρουμένην
ἔγραψεν ὁ τοσοῦτος νοῦς, ἀλλὰ πτερούμενην· πτεροῦται
γὰρ τοῖς ἰστίοις ἡ θάλασσα· τῷ ὄντι γὰρ μικροῦ τὴν
τῶν ὀρνέων φύσιν ὑπερνικῶσι τὰ τῶν πλοίων ἰστία, καὶ
τοῦθ'· οὕτως ἔχει τεχνικὸν καὶ ἐμφαντικὸν καὶ θεολογικῷ 20
τῷ ὄντι πρέπον νοῖ· θάτερον δὲ Αἰλίου τοῦ τινος ἐν τῷ
περὶ δαιμόνων προνοίας γράφοντος ἐπὶ τῆς ἀληθείας
ἀνατροπῇ καὶ Σμυρναίου Πολέμωνος, οἱ βαδιστείσας πό-
λεις λέγουσι συγχορεύειν ταῖς Μούσαις· ἔτι τε φιλοσόφο-
γίου τοῦ χροκοδείλου καὶ τῶν ὁμοίων, ἃ πολλοὶ καὶ τῶν 25
ἐν δόξῃ ῥητόρων περὶ πολλοῦ ποιοῦνται καὶ περιέπουσι·
πίθηκοι πιθηκίδας κατὰ τὴν παροιμίαν.

μς'. Εἰς τὸ δέον ἀναβεβλήσθω. Εἰς τὸ περὶ
χαρακτήρων πάντ' ἔρεῖ τᾶλλα καὶ περὶ τούτων τῶν ῥη-
τόρων· λέξει δὲ καὶ, πῶς θεραπεύονται τὰ τοιαῦτα ἐν 30
τοῖς περὶ τραχύτητος, ὅτι λεῖα γίνεται, ἢ διὰ τοῦ δοκεῖ

Sect. III. §. 2. 38 Cyrop. I. 4, 8. 39 Par. ἄνθρακας. Ar.
Nub. 96. 40 Eur. Bacch. 1025. 41 Ol. I. 10. XIII. 126.

μοι, ἢ διὰ τοῦ, ὡς κατὰ παραβολήν, καὶ δι' ἄλλων τι-
νῶν ὑπὲρ μέντοι τῶν τοιούτων ῥητόρων, φήσει, ποίαν
τις εὐλογον ἀπολογίαν εἶπη; ὅπου καὶ ποιητῶν οἱ τοῖς
τοιούτοις χρησάμενοι ἐξεβλήθησαν ἄν, εἰ μὴ νόμον εἶχον
15 τὴν ποιήσιν· διὸ καὶ τούτων οἱ τὰς τοιαύτας ψυχρολο-
γίας παρακρουσάμενοι εὐδοκίμησαν, ὣν πρῶτος Εὐριπί-
δης· τὰς γὰρ τραχείας καὶ σφοδρὰς ἐννοίας περικαλύψας
λέξεσιν ἀπαλαῖς καὶ ἡπίαις, ὥσπερ τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖ-
σαν, ὑπήγαγε τό· ὁ ⁴² τὸ θέατρον πληρώσας, ὡς φησιν,
10 ἡδονῆς.

μζ'. Ἡ τε ὀνομαστικὴ καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόμα-
τα. Ὀνομαστικὰς λέγει τὰς ῥηματικὰς, ὡς ἀπὸ ῥημά-
των παρηγμένας ὀνομάσας, καὶ μήποτε ἄρα θέλον ῥη-
ματικὸν ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων διέσφαλται· οἷον, ὃ καλῶς
15 ἀπὸ τῶν παθῶν εἰρηνεύσασα, καὶ τὸν ὀφειλόμενον τοῖς
ἀγαπητοῖς ὑπνον ἀπολαβοῦσα, ἀντὶ τοῦ, ὡς ὠφείλετο λα-
βεῖν ἐσπουδάσας, καὶ πάλιν· δύο γὰρ ὡς τὰ πολλὰ μα-
χομένων ἀλλήλαις καὶ ἀντικαθισταμένων ἀντὶ τοῦ· δύο
μάχεται καὶ ἀντικαθίσταται· καὶ τὰ ἐξῆς σαφῆ, καὶ γὰρ
20 αἱ μετοχαὶ καὶ αἱ ἀντωνυμίαι ὀνόματά εἰσι μετοχῶν, ὡς
τὰ προῤῥηθέντα ἀντωνυμία· καὶ τούτων ὡς τοῦ λουτροῦ
σφῆς οὐ παραδεχομένου καὶ αὐτὸν προστησαμένου θεόν,
μή. Ὡς περ ὁ Θουκυδίδης· λέγει γὰρ ὁ Θουκυ-
δίδης ταῦτα, τοῦ μὲν τολμᾶν τόλμα, τοῦ μέλειν μέλησις,
25 τοῦ προμηθεῖσθαι προμηθής, φιλῶ φίλημα, ποιῶ ποιή-
σις καὶ τὰ ὅμοια.

μθ'. Εἰ δέ τι ἐν τούτοις καὶ σκληρότητος ἢ
τραχύτης. Τραχεῖαι μὲν αἱ πλεον τετραμμέναι,
σκληραὶ δὲ αἱ ἀτόπῃ τῇ μεταφορᾷ χρησάμεναι· τὸ γὰρ
30 προσώποις μόνον ἀρμόδιον· φιλεταῖρος γὰρ κύριον ἀδελ-
φοῦ ⁴³ εὐμένου· πεζαίτερος τάξεως στρατιωτικῆς, ἀλλ' οὐχὶ
πράγματα ἢ διάθεσις· φιλεταῖρος καὶ τὸ ἀλόγιστον καὶ

42 Par. οἱ.

43 Par. ἀδελφί.

τό προμηθῆς· ὁμοίως προδωσῶπων· σκληρὰ δὲ διὰ τὴν ἐπαλληλίαν τῶν συμφώνων τοῦ δ καὶ ρ καὶ π· ἐπιτηδεύων γὰρ ὁ Θουκυδίδης μεγέθους ἀντιλαμβάνεσθαι, εἴτα μὴ ἀφικνούμενος διαρρίπτεται εἰς τὰ τοιαῦτα.

ν'. Ἐτέρου λόγου· τοῦ περὶ Θουκυδίδου χαρα-⁵
κτῆρος.

νά. Ῥηθὲν τε ὁμοῦ καὶ θεωρηθὲν. Ῥηθὲν μὲν διὰ τὸ μάλα σεμνῶς ὀνομάζων, περὶ τοῦ Αἰσχίνου λέγων, θεωρηθὲν δὲ νοηθὲν· ὡς αἱ ἀντὶ ῥημάτων σεμναὶ εἰσιν, ἀπὸ γὰρ τοῦ οἰκειῶ, ἢ ὅτι αὐτὸς πρῶτος τὰς τοι-¹⁰
αύτας ὠνίμασεν· ἡ δὲ ἱστορία τοιαύτη ἐστὶ. Τὸν Φίλιππον ἐδεδίεσαν οἱ Ἀθηναῖοι ὄντα ἐπίβουλον καὶ ἐχθρόν. ὡς οὖν ἔμαθον γενόμενον ἐντὸς Πυλῶν, αἱ νῦν σκέλος λέγονται, διεθορυβήθησαν, οἰηθέντες κατ' αὐτῶν ἔρχε-
σθαι ἢ κατὰ Φωκίων τῶν σφίσι συμμαχῶν· ἦσαν δὲ οὗ-¹⁵
τοι μετὰ τὴν Βοιωτίαν τὸν Παρνασσὸν οἰκοῦντες, καὶ τοὺς περὶ τὴν διαύλειαν τόπους, τριάκοντα δύο πόλεις ἔχοντες, ὧν μέμνηται καὶ Ὅμηρος, Πυλῶν μητρόπολιν Ὀλυνθον· θορυβηθέντας δὲ κατέστειλεν Αἰσχίνης, μετὰ πολλῶν καὶ ταῦτα δημηγορήσας· καὶ ἀκούσεσθε, ὦ ἄν-²⁰
δρες Ἀθηναῖοι, δνεῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν, οἷς μὲν ἐχθρὸς ἦκει Φίλιππος, φίλον γεγενημένον, τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι· οἷς δὲ φίλος ἐχθρόν, τοῖς Θηβαίοις· εἴτα τὸ ἐνθύμημα· οὐ γὰρ τὰ ῥήματα τὰς οἰκειότητος ἔφη βεβαι-
οῦν, ὁ Φίλιππος δηλονότι, ἀλλὰ τὰ πράγματα· ῥήματα²⁵
μὲν τὸ φίλος καὶ ἐχθρὸς, καθολικαὶ λέξεις· πράγματα δὲ ἢ ἀπὸ τούτων ἔκβασις, καὶ τὸ συμφέρον· συμφέρει δὲ Φίλιππον καὶ ἡμῖν καὶ Φωκεῦσι τῆς ἀναληγσίας καὶ βαρύντητος Θηβαίων ἀπαλλαγῆναι· ὥστε ἀντὶ τοῦ, τάδε Φίλιππον εἰπεῖν τὰ ῥήματα, εἶπεν, ἀντὶ δὲ τοῦ, οἰκειῶς³⁰
ἔχει πρὸς ἡμᾶς, οἰκειότητα φήσας, καθότι καὶ ἀπὸ ἐπιρ-
ρήμάτων γίνονται λέξεις σεμναί, ὡς ἀπὸ τοῦ κάλλους κα-
λῶς, καὶ ἀπὸ τοῦ πύξ πυγμῇ· καὶ βοτρυδὸν βότρους, καὶ

τῶν ὁμορίων. Ταῦτα μὲν τῷ τηλικαῦτα Αἰσχίνης Τιμάρχου κατηγορήσας πεπορνευμένον καὶ παρὰ ⁴⁴ τοὺς νόμους πολιτευομένον, ἀντικατηγοροῦσιν ἀλλήλων προδοσίας· ὧν μνησθεὶς Δημοσθένης, δεινὸς ἄνθρωπος καὶ πάντα παρατηρούμενος, λαμβάνει τὰς χρήσεις εἰς σημεῖον τοῦ δωροδοκῆσαι Αἰσχίνην, καὶ ἀκριβῶς μὲν εἰδότα κατὰ Φωκίων ἔρχεσθαι Φιλίππον ἀπὸ τῆς πρεσβείας, ἧς πρὸς Φιλίππον ἐπρέσβευσε· παρακρουσάμενον δὲ Ἀθηναίους διὰ τῶν ῥηθέντων, ὥστε μὴ παραντίχα συμμαχῆσαι Φωκεῦσι· γνοή δ' ἂν τις ταῦτα ἐκ τοῦ ὑπὲρ στεφάνου, καὶ πού καὶ τοῦ κατὰ Κτησιφῶντος Αἰσχίνου καὶ μὴν καὶ τῆς ἐπιστολῆς Φιλίππου.

Περὶ σχημάτων σεμνῶν.

Ποῖά εἰσι τὰ ὀρθὰ σχήματα. Εἴρηται μὲν ἐν ¹⁵ τῇ καθαρότητι, ὅτι αἱ εὐθεῖαι μὲν ἐπὶ ὀνομάτων καὶ μετοχῶν καὶ ἀντωνυμιῶν πρώτων προσώπων δὲ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων· καὶ μὴν καὶ αἱ ἐπικρίσεις· ἐπικρίσεις δὲ ἐστὶ μόριον λόγου ἢ σχῆμα διανοίας ἐπικρίνον καὶ βεβαιοῦν τὸ πρᾶγμα γινόμενον ἢ διὰ ἐπιτατικῆς ἐπιρρήματος ἢ μεσότητος ἢ ²⁰ ἀμφοτέρων, ἢ διὰ ῥήματος ἀποφαντικοῦ καὶ ἐπικριτικοῦ, ὡς τὸ δεῖ, χρή, καὶ τὰ ἐναντία· οὐ δεῖ, οὐ χρή καὶ εἴ τι ὅμοιον· ἐπιτατικῇ δὲ, ὡς τὸ μάλιστα μὲν οὖν, καὶ πάννυ μὲν οὖν· μεσότητος δὲ, ὡς τὸ καλῶς καὶ δικαίως, ἢ οὐ καλῶς ἴσως οὐδὲ δικαίως· αὕτη ²⁵ δὲ καὶ ἐνδοιασμόν ἔχει· ἀμφοτέρων δὲ, ὡς ἐμαυτὸν πείθω, καὶ λίαν ὀρθῶς· ῥήματι ὡς τὸ, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, καὶ εἶεν, ὃ καὶ οὐκ εὐκτικόν, ὡς ὑπέλαβόν τινες, μὴ λέξει κρινόμενον· γίνονται δὲ διὰ τῶν ὀνομάτων, ὡς τὸ καλόν, μήτε ἀμαρτάνοντα μὴτ' ὑπονοούμενον, καὶ ³⁰ ἀπλῶς ὅσα ἐπιβεβαιοῦσι τὸ λεγόμενον· ἐπικρίσεις θέσεων· ἀλλαχοῦ δὲ ποιότητος πράγματα ἐρεῖ αὐτάς.

⁴⁴ Par. περί.

γγ'. Εἴτε ἐννοιαὶ τινὲς εἰσιν· εἴτε σχήματα· ἀπεδείχθη ἐν τοῖς περὶ μεθόδου λόγοις, ὡς τὰ σχήματα τῆς διανοίας μεθόδους εἶναι λέγειν * τὸν τεχνικόν, ὃν καὶ ἡ ἐπικρισις· εἰαὶ δὲ αὐταὶ καὶ τῇ ἐννοίᾳ καὶ τῇ λέξει πάνυ σεμναὶ, καὶ δόξαν παρέχουσι καὶ ἀξίωμα διὰ τὸ ἀνευδοκαστον τῷ λέγοντι ὡς εἰδῶτι καλῶς ἐπικρίνειν τὰ πρόσφορα.

νδ'. Λόγῳ δὲ δεῖ τὸ λεῖπον. Ἐκ τοῦ Μενέξενον· λόγος δὲ οὗτος τοῦ Πλάτωνος, ἐν ᾧ εἰσάγει τὸν Σωκράτην πρὸς Μενέξενον ἐπιτάφιον ἐκ προσώπου Ἀσπασίας τῶν ἐν Λεχαιῷ ἀποθανόντων Ἀθηναίων, βοηθοῦντων Κορινθίοις, οὓς καὶ Λυσίας λόγοις ἐτίμησεν· ἔστι δὲ τοῦτο λιμὴν Κορινθίων, βόρειος καλούμενος.

νε'. Καὶ χρὴ. Τὸ χρὴ τοῦτο ἐπικρισίς ἐστιν· ἀλλὰ μήποτε κακῶς λέγουσιν εἶναι σχῆμα τὴν ἐπικρίσιν λέξεως· εἰ γὰρ ἀφέλωμέν τὰς ἐπικριτικὰς λέξεις, φθείρεται τὸ σχῆμα, ἃρ' οὖν καὶ ἡ ἐννοια, καθά φασί τινες· οὐ μοι δοκεῖ, καὶ δεκτέον τοῦτο διὰ τῆς μεταποιήσεως· ἂν γὰρ δι' ἄλλων τινῶν ἡ αὐτὴ ἐννοια ἐξαγγελθῇ, οὐδὲν ἥττον ἡ ἐπικρισις σώζεται· εἰ γὰρ εἶπω, οὕτως πρέπον ἐστίν, ὃ Μενέξενε, τιμῆσαι τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανόντας τοῖς λόγοις, ἐπειδήπερ αὐτοὺς αὐτοὶ τοῖς ἔργοις τετιμήκασιν· τοῦτο γὰρ χέρας ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν· θέασαι τοίνυν, ὡς ἐφύλαξα τὴν ἐννοίαν τὴν αὐτὴν καὶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ σχήματος ἐπέκρινα πάντως τὰ πρέπον ἀντὶ τοῦ χρὴ τεθεικῶς· ἀλλ' ἴδωμεν καὶ ἐπὶ τῆς λῖαν καλῶς ἐπικρίσεως, εἰ τὸ αὐτὸ γενήσεται· ἔχω μὲν οὕτω περὶ τούτων καὶ ὡς ἑμαυτὸν πείθω, καὶ τοῖς ἐνδόξοις ἡ τοιαύτῃ κρίσις ἀρέσκουσα· πάλιν ἐνταῦθα ἐφθαρται τὸ σχῆμα τῆς λέξεως, ἡ δὲ μέθοδος οὐ· καὶ μόνην ἐρίζει τις μὴ εἶναι μέθοδον ἐννοίας· οὐκοῦν ὅσα ἐπικριτικὰ καὶ βεβαιότητες διανοίας, ἐπικρίσεις ἂν λέ-

1 Par. λίγον. — ν, 11, Par. Λεχναίω.

γοιντο εικότως, καὶ πῶς ἐτέρως ἐξαγγελθῆεν, ὥσπερ καὶ
 τό· οὕτως ἔχει ὅσα καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδη, καὶ καλῶς φη-
 σιν ὁ τεχνικός, ὡς ἀκριβέστερον τὴν τῶν λόγων φύσιν
 περισκοπήσας, καὶ εἴ τις ἀποπηδᾷ, δυσροεῖτω, ² φήσει·
 5 ἔπει μὴ δι' ἐνστάσεως ἀναποδείκτου, ἀλλ' ἀποδείξεως
 πολλὰς καὶ ὁμολογουμένας ἐχούσης τὰς μαρτυρίας· ὁ
 θεολόγος· ἦν ὅτι ἠκουάζε τὰ ἡμέτερα, καὶ οὐκ ἔσται ταῦ-
 τόν, ποιμνίων ἄρχειν ἢ βουκολίων, καὶ ἀνθρώπων ἐπι-
 στατεῖν ψυχαῖς, καὶ οὐκ ἦν διαφυγεῖν ἐν μέσοις τοῖς Πέρ-
 10 σαις προειλημμένοις, καὶ πάντα μὲν οὖν τὸν νόμον σκι-
 ᾶν εἶναι τῶν μελλόντων· ἐὰν γὰρ διστακτικῶς ἀφηγή-
 σαιο, οἶμαι λέγων, καὶ δοκεῖ μοι, ἢ νομίζω, ἢ ἔοικεν, ἢ
 ὡς ἐλπίζω, ἢ φαίνεται ἢ τι τοιοῦτον, τὸ σεμνὸν τῆς
 ἀποφάσεως καὶ τοῦ ἀξιώματος καθεῖλες.

15 νζ'. Βούλομαι τόδ' εἰπεῖν. Τοῦτο εὐκρινείας
 προεῖπεν εἶναι μέθοδον· ἀλλὰ καθὸ μὲν προὔπισχνεῖται,
 καὶ τὸν λόγον καθιστᾷ εὐκρινείας· καθὸ δὲ εἰς τὴν
 ἑαυτοῦ γνώμην τίθησι τὸ ῥηθΗΣόμενον, ὡς εἶναι τοιοῦ-
 τον οἷον ἐρεῖ, ἀξιωματικὸν καὶ σεμνὸν τὸ Ἀγαμέμνων
 20 τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει προῦχων, Θουκυδίδειον,
 οὐ σεμνὸν διὰ τὴν ἐνδοίαν, ὡς προεῖπεν· οὐκοῦν τῶν
 ἀνωτέρω ³ ῥηθέντων ἐξήρηται, δῆμαμιν ἔχων μεταθέ-
 σεως καὶ ὑπερβατοῦ· ὁ γὰρ σεμνὸς λόγος, ὡς φησιν, ἄ-
 φρετος εἶναι φιλεῖ καὶ ἐλεύθερος τῶν καθαιρούντων καὶ
 25 καταβαλλόντων.

νζ'. Ἡκιστα δὲ αἱ ἀποστροφαὶ τε καὶ ὑπο-
 στροφαὶ λόγου σεμνοῦ διατί; ὅτι ταπεινοῦσιν αὐτοῦ,
 φησι, τὸ ἀξίωμα· ἀποστροφή μὲν οὖν ἐστὶ σχῆμα λέξεως ἢ
 ἐπὶ τοὺς ἀκροατὰς ἢ ἐπὶ τὸν κατήγορον τοῦ λέγοντος ἀπο-
 30 στρεφομένου ἢ ἀπὸ τούτου πρὸς ἐκείνους, ὡς τό· σὺ δὲ τί
 λέγεις; ἢ τί νομοθετεῖς; καὶ σὺ μοι λέγε τὰς ἐλαφηβόλους
 σου καὶ τοὺς Ὠρίωνας καὶ τεκνία· Μέννησθέ μου τῆς πα-

² Par. δὲ ρ' ἴτω.

³ Par. ἀνωτέρων.

ρακαταθήκης, κινήσας γὰρ τῇ δόξῃ τῶν ἀποδείξεων τοὺς ἀκούοντας πρὸς ἑτέροους μετέστρεψε, καὶ πάλιν εἰς τρι-
αύτην καταφεύγων ἀπολογίαν· στίξον ποίαν· τὰ προσ-
κυνούμενα· τοῦτο δὲ καὶ καινοπρέπειαν ἔχει καὶ ἀντίπτω-
σιν καὶ ἑτερογένειαν· τὴν μὲν, ὅτι προθεῖς ἐνικὰ ἐπήγα- 5
γε, πληθυντικὰ, τοῦτο καινοπρεπές· καὶ ἀντίπτωσιν· ἑτε-
ρογενὲς δὲ, ὅτι τῷ θηλικῷ ⁴ ἐπήγαγεν οὐδέτερον· καὶ
Ἰησοῦς καθαίρεται, καὶ σὺ καταφρονεῖς τῆς καθάρσεως·
ἡ δὲ ὑποστροφή γίνεται, ὅταν ἄρχηται τις ἐννοίας τινός,
εἴτα δι' ἐπεμβολῆς μεσολαβήσας αὐτὴν πάλιν ὑποστρέ- 10
ψας ἐπαναλάβῃ· οἷον ἐμελλεν ἄρα παλλὰς ἡμῖν ὑποθέ-
σεις· καὶ γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο τοῖς ἐμοῖς λόγοις κατ' αἰτίαν
τοῦ προτιθεῖς καὶ τὰ ἐξῆς· εἴτα ἡ ὑποστροφή· ἑαυτὸν
νῦν ἡμῖν προθήσειν· καὶ πάλιν, εἰ ὁ τεμὼν θάλασσαν
καὶ ποταμὸν ἀνακόψας καὶ τάδε καὶ τάδε· εἴτα τῷ ὄντι 15
ἡ ἀνακοπή τε καὶ ἀναχαίτισις, καὶ τᾶλλα δὴ ὑπειπόντες,
ὅσα πεποίηκε καὶ μετὰ τὸ γνωμικὸν ἐνθύμημα ἡ ἀπο-
στροφή, οὗτος, ἐπῆγον, εἰ καὶ ἡμᾶς θρέψαιε σήμερον·
ἐλέγομεν δὲ ἀνωτέρω τὸ τοιοῦτο ὑπερβατοῦ εἶδος εἶναι
καὶ οὐδὲν ἄτοπον τὸ αὐτὸ ὑπὸ διάφορα σχήματα ἐμπί- 20
πτειν· καθὼ μὲν γὰρ ὑπερεβιβάσθη διακοπεῖσα ἡ ἐννοία
τῆς συνεχείας λέγεται ὑπερβατόν· ὑπερεπῆδησε γὰρ καὶ
ὑπερέβη τὴν οἰκείαν τάξιν διὰ τῆς ἐπεμβολῆς· καθὼ δὲ
ἐπανελήφθη πάλιν εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὑπαστροφή λέγεται·
λελέζεται δὲ ἔτι προῖοῦσι τρανότερον· διαφέρει δὲ ἀλλή- 25
λων, τῷ τὴν μὲν ἀπαστροφὴν εἰς πρόσωπον γίνεσθαι,
τὴν δ' ὑποστροφὴν πραγμάτων εἶναι διηρημένων, καὶ
ἐννοίας ἀνακόλλησιν ⁵ καὶ συνάφειαν. Οὐ μόνον δὲ ταύ-
τη διαφέρεται, ἀλλὰ καὶ τῇ συντάξει, τῷ τὴν μὲν δια-
κόπτεσθαι καὶ μένειν ἀτελῇ, τὴν δὲ τὸ ἐναντίον· ἡ μὲν 30
γὰρ τελείαν ἔχει τὴν ἀπόρρῃσιν, ἡ δὲ ἀφῃῃσα τῇ διακο-
πῇ πάλιν ἐπαναλαμβάνει· καὶ ἡ μὲν γοργότητος προφα-

4 Par. θητικῷ.

5 Par. ἀνακάλεισιν, ε

νοῦς, ἡ ἀποστροφή, ἡ δὲ οὐ προφανοῦς, καὶ ἡ μὲν καὶ τοῦ σώματος ἔχει σχηματισμὸν, ἡ δὲ ὑποστροφή χωρὶς σωματικῆς ἀνακάμψεως, διὸ καὶ ὑποστροφή λέγεται· οἰονεὶ ὑπαναποδιζουσα καὶ ὑποστρεφόμενη ἐπὶ τῷ τὰ παρ-
 5 εἰμένα τοῖς ληφθεῖσι συνάψαι· ἐτυμολογίαν ἔχουσα παρὰ τὸ ὑποστρέφειν, οἷον οὐδ' ὑπ' αἰσχύνῃς τὰς πανηγύρεις φεύγουσι, καὶ διακόψας τῷ ταύτας, ἃς ἐπὶ θεραπείᾳ ψυχῶν ἡμεῖς ἐξεύρομεν, ἐπισυνάπτειν· ⁶ δι' αὐτὸ μὲν οὖν καὶ ταύτας ὠθοῦνται, τὸ μὲν γὰρ διακοπτόμενον ἄκρως σε-
 10 μνόν, τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ὁμοιον· ἀλλὰ τοῦτο μὲν γοργὸν ἅμα, τὸ τὴν ὑποστροφήν ἔχον· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἐπεμβολὴν-γοργόν, διὰ δὲ τὸ μὴ ἔχειν ἐνδοιασμὸν σεμνόν· ἐκεῖνο δὲ τὸ μὴ ἔχον ὑποστροφήν, ἀλλ' ὃ συνεχὲς ἐκείνων, ὡς εἶπε κατὰ συνέχειαν·
 15 καὶ χωρὶς διακοπῆς, ἀλλὰ μὴ οὕτως ἐπεμβεβλημένως καὶ ὑποστρόφως διαφέρειν τὴν σεμνότητα.⁷

ξ. Ἐκείνως ἀλλὰ μὴ οὕτως. Ἀντὶ τοῦ μὴ διακόπτεται, ἀλλὰ μὴ οὕτως ἐπεμβάλλειν καὶ ταῖς ὑποστροφαῖς χρησθαι· διαφέρει γὰρ αὐτὸ τὸ σεμνόν.

20

Περὶ κώλων σεμνῶν.

ξά. Κῶλα δὲ σεμνά· τὰ αὐτὰ γὰρ εἰσι τῇ καθαρότητι, οἷον ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιὰ, καὶ τὰ ἐξῆς· ἀφορισμοὶ δὲ, ὡς ὁ μὲν βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρά. Ἰπποκράτους· ⁸ τὸ δὲ ὡς ὁμοιωματικόν ἐστιν,
 25 ἐπεὶ δὲ ὁ ἀφορισμὸς κόμμα ἐστὶ πολλῶν νοημάτων περιεκτικόν, ᾧ τὸ τοιοῦτον σχῆμα κατὰ τὸ εἶναι ἀφηγηματικόν καὶ κομματικόν κοινωνεῖ· διόσταται δὲ διὰ τὸ μὴ περιέχειν πλείω, ὥσπερ οἷον τὸ ἐκμαγεῖον τοῦ ἀρχετύπου· ἡ μὴ κινουμένη σφραγίς, ἡ ἀπαράλλακτος εἰκὼν καὶ τὰ
 30 ἐξῆς· τὸ δὲ καὶ φησι γλυκύτητα διὰ τὴν μονοσυλλαβίαν.

⁶ Par, ἐπισυνάπτει. scr. ἐπισυνάπτειν, ⁷ Litt. γή. νθ'. ex-
 stant in Vol. VII. p. 978. μζ. μή. ⁸ Aphor. I.

Ἀφηγηματικά τὰ τοιαῦτα, ὅτι περιγράφει συντόμως τὰς ἐννοίας, γένοιτο δ' ἂν πώποτε, ὅταν διεξέρχεται φύσιν πραγμάτων ἢ προσώπων, ἀλλ' οὐ ποιότητα· λάμπει γὰρ τότε· λέγει δέ τις φύσιν πραγμάτων, ὡς τὰ τοιαῦτα· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκώς τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ 5 ἐξῆς· καὶ πάλιν, πῶς μὲν ἔστιν ἀπρόσιτον καὶ ἀναρχον ὁ θεός· εἴτα ἵνα μὴ κατέλθῃ εἰς τὰ κομματακά, οὕτα ἀρξάμενον οὔτε παυσόμενον καὶ τὰ ἐξῆς.

Περὶ συνθήκης σεμνῆς.

ξβ'. Καὶ κατὰ τὸ μὴ προσκρούειν τὰ φωνήεντα ἢ 10 σεμνότης κοινωνεῖ τῇ καθαρότητι· διαφέρει δὲ τοῖς ὅν· θυμοῖς καὶ ταῖς λέξεσιν, ὅτι ἐκεῖ μὲν τροχαῖοι καὶ τροχαῖκαί, ἐνταῦθα δὲ δακτυλικαί, σπονδειακαί, ἀναπαιστικάι, παιωνικάι καὶ ἐξ ἐπιτρίτων· λαμβικάι δὲ ἐπέλαττον· τί δὲ ἔστιν ἕκαστον, ἑροῦμεν. Εἴρηται σπονδεῖος μὲν πα· 15 ρὰ τὸ σπένδειν· τούτῳ γὰρ ἐχρῶντο τῷ μέτρῳ ἐν ταῖς τῶν δαιμόνων θυσιάαις, ἅτε χρονιωτέραν ποιοῦν τὴν κίνησιν καὶ σεμνὴν· δάκτυλος δὲ ἀπὸ μεταφορᾶς τοῦ δακτύλου εἰς ἕλαττον ἀπὸ μείζονος καταλήγων, οὗ μιμεῖται ἢ μὲν ἄρχουσιν 9 τὴν ἐξ ἀρχῆς κίνησιν τοῦ ἥρωος, προ· 20 βαίνει δὲ εἰς τὴν δραστικωτέραν καὶ κούφην ἐνέργειαν· ὁ δὲ ἀνάπαιστος τὸ ἐναντίον παρὰ τὸ ἀναπαίζειν ἐν ταῖς ὀρχήσεσι βραχύ τι κατεχομένων τῶν ποδῶν πρὸ τοῦ ἀρθῆναι εἰς ὕψος, ὃς καὶ δυνάμει σπονδεῖός ἐστι, τὰς βραχείας εἰ λάβοιμεν συναιρουμένας, καὶ τὴν μακρὰν διηρημένην· καὶ 25 εἰσι πάντες τετράσημοι ἢ τετράχρονοι· ὅθεν εἰ τοῦ δακτυλικοῦ συλλαβὴν ἀφαιρήσεως, ἀναπαιστικὸν ποιεῖς· οἷον ἀμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· τῷ δὲ ἀναπαιστικῷ εἰ προσθίης δακτυλικὸν, ποιήσεις τὸ ἀναπαιστικόν, ὡς ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων· οἱ δὲ παίωνες ἀπὸ ἔθνους ὠνομάσθη· 30

9 Par. ἄρχουσιν.

σαν· ἢ ἀπὸ τοῦ παῖω ἢ παῖω ἢ παύω τὸ θεραπεύω· ἡδον
 γὰρ ὕμνους τούτῳ τῷ μέτρῳ ἐπὶ ἀφέσει λοιμοῦ εἰς Ἀ-
 πόλλωνα. Εἰσὶ δὲ τέσσαρες μίαν μακρὰν ἔχοντες περιο-
 δεύουσιν, ὁ πρῶτος εἰς τὴν πρώτην καὶ οἱ ἐφεξῆς ὁμοίως·
 15 οἷον Γρηγόριος, Γεώργιος, Θεόδωρος, Θεοφάνης· οἱ δὲ
 ἐπίτριτοι, εἰσὶ δὲ πεντάσημοι· οἱ δὲ ἐπίτριτοι ἀπὸ τῆς
 ἑαυτῶν ποσότητος ὠνομάσθησαν χρονικῶς· τετρασύλλαβοι
 μὲν ὄντες, ἐπτάχρονοι δὲ· ἀνὰ μίαν ἔχοντες βραχεῖαν πε-
 ριοδεύουσιν τὰς τέσσαρας συλλαβάς· ὁ πρῶτος εἰς τὴν
 10 πρώτην καὶ οἱ ἐφεξῆς ὁμοίως· οἷον Ἰωάννης, Ἡρακλει-
 δης, Δημοσθένης, Κωνσταντῖνος, ἐξ ἀναριθμητικοῦ λό-
 γου ὀνομασθέντες· ἐπίτριτος γὰρ ἐστὶν ἀριθμὸς ὁ ἔχων
 τὸν πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ, ὥσπερ ὁ η τὸν ε·
 καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ τὰ δύο· καὶ οὗτοι γὰρ χρόνους ἔχουσι·
 15 δις τὸν τρεῖς καὶ τὸν τρίτον αὐτοῦ ἕνα, καὶ λέγονται γενι-
 κῶς μὲν ἐπιμόριοι καὶ διςἐπίτριτοι· εἰδικῶς δὲ ἐπίτριτοι·
 ἐπειδὴ γὰρ ἡ μουσικὴ, ἣν ἀποτελοῦσιν οἱ ῥυθμοὶ, κατὰ
 ἀριθμητικούς λόγους συνέστη, ἐὰν ὑποθῶμεν ὄργανόν τι
 μουσικὸν ἢ χορδὰς ἔχον ἢ αὐλούς· ἐάν τις τῶν χορδῶν
 20 ἢ τῶν αὐλῶν διπλάσιος ἢ πρὸ αὐτῆς μήκει καὶ πλάτει,
 διὰ πασῶν λέγεται ἡ συμφωνία· εἰ δὲ τετράποσον, δις
 διὰ πασῶν, ὥσπερ ὁ ιβ' διπλάσιος μὲν τοῦ ε'· ἡμιόλιος
 δὲ τοῦ ἡ' ἐπίτριτος δὲ τοῦ θ'· ἔχει γὰρ τὸν ἡ καὶ τὸ ἡμι-
 συ αὐτοῦ καὶ τὸν θ' καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ· ὁ δὲ κδ' δις
 25 διὰ πασῶν, ὅτι διττοὺς ἔχει τοὺς λόγους· εἰ δὲ εἴη ἡ
 χορδὴ ὅλην ἔχουσα τὴν πρὸ αὐτῆς καὶ τὸ ἡμισυ αὐτῆς,
 τὸν ἡμιόλιον φθόγγον ἀποτελεῖ· εἰ δὲ ὅλην καὶ τὸ τρί-
 τον τὸν ἐπίτριτον, καὶ συμφωνία μὲν ἐστὶ, δύο φθόγ-
 γων ἀκόλουθος μέλους τάσις· φθόγγος δὲ φωνῆς ἡμι-
 30 μελοῦς ἢ ἡχος ἐπὶ μίαν τάσιν· ἀναλογία δὲ δύο λόγων
 ὁμοιότης, ὡς ὁ ἡ πρὸς τὸν ε'. ἐπίτριτος γὰρ ὁ δ' πρὸς
 τὸν τρία· ἐπίτριτος γὰρ ὁ λόγος, καὶ ὡς ὁ ιβ' πρὸς τὸν
 ἡ', ὁ ε' πρὸς τὸν δ'· ἡμιόλιος γὰρ περὶ μὲν τῶν ῥυθμῶν

ὥς πρὸς τὴν παροῦσαν χρεῖαν τοσαῦτα· πούς δέ ἐστι
τάσις συλλαβῆς ἄρσιν ἢ θέσιν περιέχουσα· ἄρσιν μὲν
ποδῶν ὀρχουμένων ἐπαρσιν, θέσιν δὲ τὴν εἰς γῆν βάσιν·
ἢ πούς ἐστι μετρικῶν συλλαβῶν κατάλληλος σύνθεσις
ἀπὸ δευτέρας χώρας ἕως ε', ἐξ ὧν γινώσκεται τὸ τέλειον ⁸
μέτρον καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ καὶ τὸ μέγεθος· βάσις δέ
ἐστι τὸ ἐκ δύο ποδῶν συνεατῶς, τοῦ μὲν κατ' ἄρσιν,
τοῦ δὲ κατὰ θέσιν παραλαμβάνομένου, ὡς ἐπιτροπικῆς
λεπτὸν ἶχνος ἀρβύλης· τούτων οὕτως ἐχόντων ὁ μὲν σπον-
δεῖος, ὁ ἀνάπαιστος, ὁ δάκτυλος τὸν ἴσον ἔχουσι ¹⁰ ^{1ο} λό-
γον· ἴσας γὰρ ἔχουσι τὰς θέσεις καὶ τὰς ἄρσεις· ἢ μι-
αν μακρὰν καὶ δύο βραχείας ἢ τὸ ἀνάπαλιν· ὁ δὲ ἱαμ-
βος καὶ ὁ τροχαῖος τὸν πλαγιασμόν· αἱ γὰρ τούτων μα-
κραι δίχρονοι εἰσιν, αἱ δὲ βραχεῖαι μονόχρονοι· διπλά-
σια δὲ τὰ β' τοῦ ἐνός, οἱ δὲ παῖκνες τὸν ἡμιόλιον, αἱ ¹⁵
γὰρ τρεῖς αὐτῶν βραχεῖαι ἔχουσιν ὅλην τὴν μακρὰν καὶ
τὸ ἡμισυ αὐτῆς· τοιαῦται γὰρ αἱ τρεῖς βραχεῖαι· αἱ γὰρ
δύο βραχεῖαι ποιοῦσι μίαν μακρὰν, καὶ ἡ μία βραχεῖα
ἡμισυ μακρᾶς· γίνεται οὖν ὁ ἡμιόλιος λόγος· ὁ δὲ ἐπι-
τρίτος ὁ ἔχων ὅλον τὸν πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ, ²⁰
ὡς ὁ ιβ' τὸν θ': καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ. Εἰσὶν οὖν ἐπι-
τρίτοι τέσσαρες, ἀνὰ μίαν ἔχοντες βραχεῖαν περιδεύ-
ουσας τὰς τέσσαρας αὐτῶν συλλαβάς, ὁ μὲν πρῶτος ἔ-
χων αὐτὴν εἰς τὴν πρώτην, καὶ ὁ δεύτερος εἰς τὴν δευτέ-
ραν, καὶ ὁ τρίτος εἰς τὴν τρίτην, καὶ ὁ τέταρτος εἰς τὴν ²⁵
τετάρτην, οἷον Ἰωάννης, Ἡρακλείδης, Δημοσθένης,
Κωνσταντῖνος· ἔχουσιν οὖν καὶ οὗτοι τὸν ἐπιτρίτον λό-
γον· ὡς γὰρ τὰ δ' πρὸς τὰ τρίτα· ἔχει γὰρ ὁ δ' τὸν τρία
καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ τὴν μονάδα, οὕτω καὶ οὗτοι· κατὰ
μὲν τὰς δύο μακρὰς ἐπιτρίτον λόγον σώζουσι πρὸς τὴν ³⁰
μίαν μακρὰν καὶ τὴν μίαν βραχεῖαν· αἱ μὲν γὰρ δύο
τεσσάρων χρόνων εἰσὶν αἱ μακραι, ἡ δὲ μία μακρὰ καὶ

10 Par. ἔχουσα.

βραχεῖα τριῶν· οὐκοῦν οἱ τέσσαρες ἔχουσι τοὺς τρεῖς χρό-
 νους καὶ τὸν τρίτον αὐτῶν τὸν ἕνα· ὡς δὲ ὁ τέσσαρα
 πρὸς τὸν τρία, οἱ τέσσαρες πρὸς τοὺς τρεῖς· ἀπεδείχθη
 ἄρα, διατὶ ἐπίτριτοι λέγονται· οὗτοι οὖν οἱ πλείονας ἔ-
 5 χοντες τὰς μακρὰς ἀρμόττουσι τῷ σεμνῷ λόγῳ μετ' ὧν
 εἰρήκαμεν· ὁ δὲ ἱαμβικός καὶ τροχαῖος ἐπέλαττον· ὧν ὁ
 μὲν ἱάμβος εἴρηται παρὰ τὸ ἱαμβίζειν, ὥστε ὑβρίζειν καὶ
 μιμῆσθαι τὸ πάθος ἀπὸ μικροῦ ἀρχόμενος εἰς μέγα λή-
 γων, ὡς καὶ ὁ ποιητής· ἡ πρῶτα μὲν ἐπ' ὀλίγον κορύσ-
 10 σεται, ¹¹ αὐτὰρ ἔπειτα

Οὐρυνῷ ἐστήριξε κάρη καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.

ὅθεν καὶ οἱ ὑβρίζοντες τούτου χρῶνται τῷ μέτρῳ κατὰ
 τὸ πλεῖστον· ὁ δὲ τροχαῖος ὁ καὶ χορεῖος λεγόμενος πα-
 ρὰ τὸ τρέχειν, ὡς ἀποστάσεως γὰρ ἀρχόμενος τῆς μακρᾶς
 15 τρέχειν τὸν λόγον ποιεῖ, ὡς τὸ,

Μητροδῆμε δεῖν με τῷ σκότῳ κολάζεσθαι·

ἐπέλαττον δὲ οὗτοι πρέπουσιν εἰς σεμνότητα· εἰ δ' ἐμπέ-
 σιει· τὸ γὰρ τίς ἢ τυραννὶς ἱαμβικὸν ὃν τὸ κῶλον
 ἀρμόδιον καθαρότητι τὸ τοιοῦτον· καὶ πῶς ὑμῖν τὰ ἡμέτε-
 20 ρα· καὶ πῶς βραδεῖς ἐπὶ τὸν ἡμέτερον λόγον, ἐκ τροχαί-
 ου ὃν καὶ ἱάμβου τοῦ καλουμένου ἰθυφαλλικοῦ· ὁμοίως
 δακτυλικαὶ μὲν αἱ συνθῆται, ὡς τὸ ἀναστάσεως ἡμέρα·
 ἀναπαιστικάαι δὲ, ὡς τὸ, λέγε μοι σὺ τὸν Ἀχάαβ, ἐγὼ τὸν
 Ἰωσιάν· οὐ γὰρ τὸ ἀκριβὲς ζητεῖ ἡ ῥητορικὴ, τοῦτο γὰρ
 25 κακία λόγῳ πεζῷ, ἀλλ' ὅσον μὴ πίπτειν τῶν ῥυθμῶν
 τῶν τοιούτων ἐν ταῖς ἀρμοζούσαις διανοαῖς· παιωνικαὶ
 δὲ, ὡς τό· πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός· σπονδειακαὶ τε, καὶ
 μᾶλλον, ὅτι πλείους αἱ μακραι, καὶ ὁ ῥυθμὸς βεβηκώς
 παρὰ τοὺς ἄλλους καὶ σεμνῷ ἦθει καὶ σταθερῷ ἀρμόδιος,
 30 καὶ πράγματι, ὡς τό· καὶ ἡ ἀρχὴ δεξιὰ· ἐπίτριτον δὲ,
 ὡς τό· εἰς οὐρανοῦς ἔλκων καὶ τὰ οὐράνια.

εἴ·

¹¹ Par. κορύσσεται. Π. δ. 442.

ξγ'. Τροχαῖκαὶ μέντοι καὶ ἰωνικὰ ἐναντί-
αι σεμνότητι. Ὁ μὲν οὖν τροχαῖος εἰκότως ὅτι ἀναγ-
κάξει τρέχειν, ὅθεν ἀνοίκειον τῷ σεμνῷ· οἱ δὲ ἰωνικοὶ
κῶλοι τὸν ῥυθμὸν εἰς τὸ ἐναντίον ἐπαλλήλους ἔχοντες τὰς
βραχείας καὶ τὰς μακράς· ὁ μὲν γὰρ ἀπ' ἐλάσσονος ἐκ 8
δύο βραχειῶν ἐστι καὶ δύο μακρῶν, Διομήδης, ὁ δὲ ἀπὸ
μειζονος τὸ ἀνάπαλιν, Δημόκριτος· ἦνίκα μὲν γὰρ αἱ μα-
κραὶ εἰς τὸ σεμνὸν αἵρουσι τὸν λόγον, ἀντισπῶσιν αὐτὸν
αἱ βραχεῖαι, καὶ πάλιν τὰς βραχείας ἀντισπῶσιν αἱ μα-
κραί· τὸ δὲ τοιοῦτον ἄτακτον πῶς ἂν εἴη σεμνόν; καὶ ἄλ- 10
λως οἱ ἰωνικοὶ συγγενεῖς εἰσὶ τῷ τροχαίῳ καὶ ἐξ αὐτῶν συν-
ετέθησαν· εἰ οὖν ὁ τροχαῖος οὐκ οἰκείος σεμνότητι, οὐδὲ
οὗτοι· τρίτον, ὅτι οἱ ἰωνικοὶ καθάπερ καὶ οἱ ἐφευρόν-
τες αὐτοὺς Ἴωνες βλακῶδεις εἰσὶ καὶ ὥς ἂν τις εἴπῃ γύ-
νιδες· ἡ δὲ σεμνότης ἀνδρική καὶ μεγαλοπρεπής, καὶ οὐχ 15
οἷόν τε τὸ ἀπρεπὲς μετὰ τοῦ σεμνοῦ τίθεσθαι, ἄβροῖ
γὰρ τὸ παλαιὸν οἱ Ἴωνες, ὥς πού καὶ Βακχυλίδης φησί,
τὸν σφῶν αὐτῶν ῥυθμὸν δηλῶν·

Ἀβρότῃτι ξυνέασιν

Ἴωνες βασιλῆες·

20

καὶ Θουκυδίδης ἐν τῇ πρώτῃ· ¹² καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν
τῶν εὐδαιμόνων οὐ πολλὸς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνας τοὺς λι-
νοὺς ἐπαύσαντο φοροῦντες, καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει
κρωβύλῃ ¹³ συναναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν· διὰ
ταῦτα εἰκότως· καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐτῶν μέτρον ἐκλυτῶτε- 25
ρόν τε καὶ μαλακὸν καὶ ἐναντίον σεμνότητι· τούτοις, ὥς
εἶπον, συγγενὴς ὁ τροχαῖος ἐκ διαιρέσεως αὐτῶν συν-
στάμενος, αἱ γὰρ δύο μακραὶ ἐκείνων καὶ αἱ δύο βρα-
χεῖαι ἐναλλάξ διαιρούμεναι τοῦτον ποιοῦσιν, ὥστε μᾶλλον
σεμνότητος ῥυθμοί, οὓς εἶπομεν, μετὰ τῶν λοιπῶν, ὥς 30

12 f. 6. 13 Par. κρωβύλου. ad marg. ἐκ τοῦ μεγάλου γρα-
πίον· εἶδος ἐμπλοκῆς ἢ ὄνομα κύριον.

καὶ τοῦτο· ὦν γὰρ τοὺς ἐπαίνους οἶδα, τούτων σαφῶς
καὶ τὰς ἐπιδόσεις. Πάϊων τέταρτος ὁ τελευταῖος παιωνι-
καί, καὶ γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο, καὶ ἔμελλεν ἄρα, καὶ ἦρα γὰρ
γαλαιμολοτῶ· μῆτροστορίας, Ἰωνες φιλόθυρσοι δρυμάδες.

- 5 ξδ'. Ὁ διαφθείρας τὸδε τὸ ἔπος. Διονύσιος δέ ¹⁴
ὁ Ἀλικαρνασσεὺς θέλων δεῖξαι τὴν διαφορὰν τῶν ῥυ-
θμῶν, ὡς σεμνὸς μὲν ὁ δακτυλικὸς, ὁ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλ-
λὰ τρυφερός, μετέβαλε τὸ ἔπος·

σειὼν Πηλιάδα ¹⁴ μελὴν κατὰ δεξιὸν ὦμον

- 10 μεταρμόσας ἐπὶ τὸ ἰωνικὸν τε καὶ τροχαϊκὸν οὕτως· σειὼν
μελὴν Πηληϊδα. Ἰωνες οὗτοι· εἴτα τροχαῖοι, δεξιὸν
κατ' ὦμον· δύο γὰρ εἰσιν ἡ πρώτη καὶ δευτέρα· τὸ δὲ
ἰθυφαλλικὸν ἐκ τριῶν τροχαίων, καὶ δῆλον τὸ λεγόμε-
νον· ἰθυφαλλικὸν δὲ καλεῖται τὸ τροχαϊκόν, ὅτι τοῦτο
15 ἦδον εἰς τὸν Διόνυσον, τὴν ὄρχησιν αὐτοῦ καὶ βακχείαν
μιμούμενοι, καθὰ καὶ τὸ διδυραμβικόν, ἐξ ἰάμβων καὶ
ἰναπαίστων ὄν, τὸ μὲν, ὅτι ὀργίλος ἦν καὶ πάροινος κα-
τὰ τὸν οἶνον, τὸ δὲ, ὅτι θεὸς ἐνομιζέτο, καὶ διὰ τοῦτο
τῷ ἀναπαίστῳ ἦδετο καὶ σεμνῶ.

- 20 ξε'. Δι' ὦν ἐκλάσθη. Τὸ γὰρ κλᾶσθαι καὶ λυγί-
ζεσθαι γυναικῶδες καὶ ἐναντίον σεμνότητι, καὶ ἄλλως.

Συριανοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Ὁ γὰρ τροχαῖος κατεσπουδασμένον ἐποίησε τὸν λό-
γον καὶ ἐτάχυνε σεμνῶς καὶ ἐν τάξει προσιόντα.

- 25 ξς'. Ὡς ὁ πρόσθ' ἵππον καὶ δῖφρον κείτο τανυσθεῖς, ¹⁶
Βεβρυχῶς, κόνιος δεδραγμένος αἵματοέσεως,

Τοῦτό φησι δακτυλικόν ὄν εἰ μεταθείης τὴν σύνθεσιν

¹⁴ Dion. de comp. p. 48. sqq. Schaef. huius versus trans-
positionem non habet: Sotades potius ὁ διαφθείρας est, vide
Hephaest. de metr. p. 21. Gaisf. Eustath. ad Il. α. p. 10. ¹⁵
Par. Πηληϊδα, Il. γ. 133. ¹⁶ Il. ν, 392. π, 485.

τῶν λέξεων πρίησεις αὐτὸ τροχαϊκὸν ἐπίμικτον κατὰ ταῦτα·

“Ὡς ὁ πρόσθ’ ἔππων τανυσθεὶς κέϊτο καὶ δίφρου·

Αἱματοέσεως, κόνιος δεδραγμένος ¹⁷ βεβρυχώς·

τροχαϊκὸν ἐπίμικτον τὸ χοριαμβικόν, καὶ μέτρον καὶ ὁ 5
ῥυθμὸς δὲ ἐπίμικτα, οὐχὶ τροχαϊκά· οὐ γὰρ τίθεται ἐν
τῷ τροχαϊκῷ ἱάμβος, ἀλλ’ ἢ σπονδεῖος ἢ δακτυλος· ἐπί-
μικτον δὲ καλεῖ τὸν χορίαμβον, ὡς ἐκ τροχαίου καὶ ἱάμ-
βου συνεστῶτα, ἢ ἐπίμικτον εἶπεν οὐ τὸ μέτρον, ἀλλὰ
τοὺς μεταποιηθέντας στίχους ἐκ σπονδείων καὶ ἱάμβων καὶ 10
χοριαμβῶν καὶ τροχαίων συγκαιμένους, καὶ καλῶς ἐπέστη-
σαν Συριανὸς καὶ Ἰωάννης ὁ Καισαρεὺς, οἱ οὕτως φα-
σιν εἶναι τὰ μέτρα·

“Ὡς ὁ πρόσθ’ ἔππων ἔκειτο καὶ δίφρου τανυσθεὶς.

τετράμετρον γὰρ τοῦτο βραχυκατάληκτον, ὅτι ὅλος λεί- 15
πει πούς· ὁ δὲ δεῦτερος χοριαμβικὸς οὗτος·

Αἱματοέσεως κόνιος δεδραγμένος βεβρυχώς·

καὶ ἔστιν ὁ στίχος τετράμετρος καταληκτικὸς, μιᾶς λει-
πούσης συλλαβῆς· ὁ χοριαμβικὸς τοίνυν ἔστιν ἐπίμικτος,
ὡς ἔφην, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ μέτρον ὅτι ἢ κατάληξις αὐτοῦ 20
ἔστιν ἱαμβικὴ συζυγία, τουτέστιν ἀμφίμακρος, ὡς ἐν
τούτῳ· ¹⁸

“Ἀ κυθερείας ἐπιπνεῖ τῷργια λευκωλέναυ.

ὥστε οὖν ἢ σφάλμα ἔστιν ἀντιγραφικὸν τὸ τροχαϊκὸν ἢ
πρὸς τὸ ἀποτελεσθὲν τῷ στίχῳ εἶπε τροχαϊκόν, διότι τὸ 25
χοριαμβικόν, ὡς εἴπομεν, ἔστιν ἐπίμικτον, ἀλλ’ οὐ θά-
τερον· ὁμοιον καὶ ἕτερον παράδειγμα δεικνύσι· δεικνύων
ἀνοικίους εἶναι ἰωνικοὺς καὶ τροχαίους σεμνότητι ἀπὸ
Σωτάδου ταῦτα λαβών.

45. Οἱ μὲν’ ἐπ’ ἄκραισι πυραῖς νέκυες ἔκειντο

30

17 Par. h. l. et infra: δεδραγμένος. 18 Par. τούτου· ἀκυ-
θερείας.

Ὁρφανὰν οἶον προλιπόντες ἦβην ἐρατεινὴν
Καὶ καλὸν ἡλίου πρόσωπον.

καὶ οὗτοι χοριαμβικοὶ μεταποιηθέντες κατὰ τὸ δοκοῦν
τῷ τεχνικῷ, ὁ μὲν πρῶτος ὢν ἀκατάληκτος τετράμετρος,
5 ὁ δὲ δεύτερος τρίμετρος ὑπερκατάληκτος· ὁ δὲ τρίτος τε-
τράμετρος καταληκτικὸς περὶ συλλαβὴν, ὃς καὶ χολός
ἐστι, σπονδαῖον ἔχων, ὅθεν φαίνεται ὑπὸ τοῦ τεχνικοῦ
μεταποιηθῆναι καὶ συγχυθῆναι κατὰ τὰς συζυγίας· διὸ
ὁ πρῶτος εἰ μὲν προτεθεῖη τὸ νέκυες ὑπέρμετρον εὐρίσκε-
10 ται, ὅπερ ἀδύνατον· ἢ τοῦτο μὲν οὐχί, τὸ δὲ ἐπὶ ξένης
προτεθέν τοῦ μετ' αὐτό· εἰ δ' οὖν, ἀλλ' ἔστω οὕτως·

Ὁρφανὰ τέχαια προλιπόντες καὶ ἐρατεινὴν ἦβην·

ὑπερκατάληκτον, καὶ καλὸν ἡλίου πρόσωπον δίμετρον
ὑπερκατάληκτον εἰς συλλαβὴν, καὶ πάλιν

15 Ἄλλ' ἔχον, ὥστε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀληθής,
Ἦτις σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον ¹⁹ ἀμφὶς ἀνέλκει,
Ἰσάζουσ' ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄροιο.

Οὗτοι δακτυλικοὶ εἰσιν, οὓς εἰ ἀμείψει τις, ὥς δέδεικται
ἀπὸ ἑξαμέτρου δακτυλικοῦ, τροχαϊκὸν ποιήσει οὕτως·

20 Ἄλλ' ἔχον, ὥστε γυνὴ χερνῆτις τάλαντα ἀληθής.

τετράμετρον καταληκτικὸν παρὰ συλλαβὴν,

Ἦτις εἴριον καὶ σταθμὸν ἀμφὶς ἔχουσ' ἀνέλκει,

ὅμοιον τῷ πρώτῳ·

Ἰσάζουσ' ἵνα καὶ παισὶν ἀεικέα λάβοι τὸν μισθόν.

25 τετράμετρον ἀκατάληκτον· ταῦτα μὲν οὕτως ἡκριβολόγη-
ται, οὐχ ἵνα φυλάξωσιν οἱ ῥήτορες τὸ ἀκριβές, ὥσπερ οἱ
ποιηταί, ἀλλ' ἵνα δείξῃ, ὅτι σεμνὴ συνθήκη εἰς ἰωνικοὺς
καὶ τροχαίους μεταπίπτουσα ἀπὸ τῶν προσφύρων αὐτῇ πρὸς
πλείους ἢ τούτων τῶν ῥηθέντων γινομένους, οὐκ ἐτι μένει
30 καθαρὰ· δεῖ γὰρ ἔχειν ἐκείνους τούτων ὀλιγωτέρους ἐπεὶ

19 καὶ εἴριον Par. om. — II, 'μ, 453.] 20 Par. πάλιν τ.
ἀλήτης.

τὸ καὶ γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο τοῖς ἑμοῖς λόγοις αἱ δευτέραὶ
 συζυγαὶ τροχαῖκαι εἰσὶ καὶ ἰαμβικαὶ, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον
 παιωνικαὶ εἰσὶ διὰ τὴν πρώτην· εἰ δὲ καὶ τὴν δευτέραν
 τῆς τρίτης συλλαβῆς ὡς βραχεῖαν δεξαίμεθα, παίων γίνε-
 ται, καὶ ἡ τρίτη λανθανούσης τῆς τρίτης τὴν ἀκοὴν διὰ 5
 τὸν ἐπιφερόμενον στίχον, τὸν ὡς οὐπω τῶν πάντων οὐ-
 δεῖς, ὅς πρόδηλόν ἐστιν ὡς δακτυλικός ἐστιν τετράμετρος
 ἀκατάληκτος· ὁ γὰρ σπονδεῖος, ὡς εἴπομεν, ἀντὶ δακτύλου
 παραλαμβάνεται, καὶ οὐ δήπου διὰ τὴν σχοινοτένειαν τοῦ
 κώλου ταραχθῆσόμεθα ἀμφιβάλλοντες, πῶς δαῖ μετρεῖν²¹ 10
 ἡ γὰρ μερικὴ ἔννοια ὑποστιζομένη εἰς τὸ λόγους, ἕως αὐ-
 τῆς τὸ κῶλον μετροῦται· ὥστε συμβαίνει κατὰ τὴν συνέ-
 πειαν τῶν δύο κώλων μέσους τετάχθαι τοὺς τροχαίους ἢ
 ἴωνας, εἰ οὕτω τύχη κατὰ τὸ Ὀμηρικόν·²² κακοὺς δ' ἐς
 μέσον ἔλασεν, ὅπως καὶ αὐκ ἐθέλων τις²³ ἀνάγκη σεμνός 15
 φαίνοιτο, οὕτως ἔσται καὶ ἐφ' ἐκάστης ἰδέας· τοὺς ἀνοι-
 κείους αὐτῇ κατὰ μέσον τιθέναι· καὶ περὶ μὲν συνθέσεως
 σεμνῆς αὐτάρκως εἴρηται· δεῖ δὲ καὶ περὶ ἀναπαύσεως
 διελθεῖν σεμνῆς,

Περὶ ἀναπαύσεως.

20

ξή· Δεῖ γὰρ ἵστασθαι τὸν λόγον, ὥσπερ ἦ-
 σαν οἵκεῖοι πόδες τῇ σεμνότητι σπονδεῖος καὶ
 δάκτυλος· πρὸς τούτοις ἀνάπαιστος, παίων τ' αὖ καὶ
 ἐπίτριτος· οὕτως δεῖ καὶ τὴν ἀνάπαισιν τοῦ σεμνοῦ κώ-
 λου εἰς τῖνα τούτων καταλήγειν· εἰς δάκτυλον μὲν οὖν, 25
 ὡς τὸ ἀναστάσεως ἡμέρα· εἰς ἀνάπαιστον, ὡς τὸ λύσω-
 μεν πάντα σύνδεσμον ἀδικίας· εἰ γὰρ καὶ ἰάμβους ἔχει
 τὸ κῶλον, ἀλλὰ σεμνὴ ἡ βάσις διὰ τὸν ἀνάπαιστον·
 σπονδεῖος δὲ, ὡς τὸ εἴπωμεν ἀδελφοὶ καὶ τοῖς μισοῦσιν
 ἡμᾶς· κἀνταῦθα πάλιν· μέσοι μὲν οἱ τροχαῖοι, ἡ δὲ ἀνά- 30

²¹ Par. μετρεῖ. ²² Il. δ, 299. ²³ Par. ἐθέλοντες. scr.
 ἐθέλων τις.

πανσις σεμνή· παιώνων δὲ ὁ τέταρτος ἀρμόζει συνθήκη
 σεμνῇ, ὡς τὸ ὁμολογῶ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἄλλοις εὐρί-
 σκονται χωρὶς τοῦ τρίτου, ὡς τό· εἰσέτι καὶ νῦν δι' αὐ-
 τοῦ φθιγγόμενος, ὁ πρῶτος, ὃς τὴν πρώτην ἔχει αὐτίκα
 5 μακρὰν τὴν φθιγγ'· ἐπιτρίτων δὲ πάντες χωρὶς τοῦ τετάρ-
 του· οὗτος γὰρ εἰς βραχείαν καταλήγων οὐ βεβηκέναι τὴν
 βάσιν ποιεῖ· βεβηκέναι δὲ ἐστὶ τὸ εἰς μακρὰν λῆξιν ἀπαρ-
 τίζεσθαι τὸ κῶλον καὶ τὴν ἔννοιαν, ὡς τὰ προειρημένα·
 οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' ἵνα καὶ ἡ συζυγία τελεία ἦ καὶ
 10 ἀκατάληκτος· ἡ γὰρ ἀτελὴς καταληκτικὴ οὐσα καὶ εἰ ἀ-
 κριβῇ τὴν σύνθεσιν ἔχει, ἀλλ' ἐπίμορφος ἐν σεμνότητι
 εὐρίσκεται· εἰς τροχαῖον γὰρ συμβαίνει ἴσασθαι τὸν λό-
 γον γοργότητι οἰκῆον, ὡς τό· εἴ τί μοι μέμφοισθε τῆς
 βραδυτῆτος· ἡ ²⁴ γὰρ βραδυτῆτος ἀμφίβραχυσ ὧν μᾶλ-
 15 λόν ἐστὶ γοργοῦ ἢ σεμνοῦ· τί δὲ ἐστὶ κατάληξις, εἴπομεν
 ἐν τῇ καθαρότητι, ὅτι συλλαβὴ ἀντὶ ποδὸς, ἢ πούς ἀντὶ
 συζυγίας· διὸ καὶ τὰ ἡρωϊκὰ καὶ ὅσα καταληκτικά εἰσιν,
 εἰς τροχαῖον καταλήγει, ὃς ἀντὶ δακτύλου· μὲν παραλαμ-
 βάνεται, οὐ βέβηκε δέ· ἀκατάληκτα δὲ καὶ βεβηκότα, ὡς
 20 τὰ προϋκθέντα περὶ σεμνῆς βάσεως κῶλα, καὶ ὡς τό· ²⁵
 Κύκλωψ, τῇ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρεῖα·

ὥστε τηρητέον παντὸς μέτρου τὸ ἴδιον· ἡ γὰρ μονόμετρον
 ἐστὶ τὸ ἔχον μίαν συζυγίαν, ἡ δίμετρον τὸ δύο, ἡ τρίμε-
 τρον τὸ τρεῖς, μέχρι τοῦ ἡρωϊκοῦ, τοῦτο γὰρ ἐστὶ μόνον
 25 ἐξίμετρον, ὡς ἐκ σπονδαίου συνεστώς· ὁ γὰρ δάκτυλος
 σπονδαίως ἐστίν, ὥσπερ καὶ ὁ σπονδαίος δάκτυλος, καὶ
 μετρεῖται οὗτος τρισύλλαβος κακείνος, ἐκ δύο κατὰ συ-
 ζυγίαν καὶ οὐχ οἱ δύο κατὰ μίαν, καὶ ἐκ τούτου διακρί-
 νειν τὰς κατάληξεις.

30 ξθ'. Μηδ' ἀρπασθῇ ὁ ῥυθμός· ὁ γὰρ τροχαῖος
 τροχαλὸς ὧν ὡς ῥόμβος ἀρπάζει τὸν ῥυθμὸν ἀπὸ τοῦ σε-
 μνοῦ εἰς γοργότητα· πῶς δ' ἂν βεβήκοι προείπομεν.

24 Par. ὁ supra scripto : ἦ.

25 Od. ι, 347.

ὁ. Μάλιστα δ' ἂν βεβήκοι. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 τοῦτο, φησὶ, φυλακτέον, ἵνα βαίνει τὸ κῶλον καὶ ἀπαρ-
 τίθεται εἰς ὄνομα τρισύλλαβον· ἡδὴ γὰρ εἶπεν, ὅτι σε-
 μνότιχα ποιῶσι τὰ ὀνόματα αὐτὰ ἢ τὰ ὀνομαστικά,
 καὶ ἀπὸ ῥημάτων γινόμενα· ὀνόματα μὲν, ὡς τὸ συγ- 5
 χωρήσωμεν πάντα τῇ ἀναστάσει· εἰ γὰρ καὶ ἱαμβική ἡ
 βάσις, ἀλλὰ πολὺ τὸ σεμνὸν ἔχει διὰ τὸ ὄνομα, εἴη δ'
 ἂν ἡ αὐτὴ καὶ ὀνομαστική· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀνίστημι γέγο-
 νεν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐτέθη ἐνταῦθα. οὐχ ὡς νῦν παρ-
 ηγμένη ἀπὸ τοῦ ῥήματος· τὸ γὰρ εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, 10
 εἰ καὶ ἀμφίβραχὺς ἐστίν, ἀλλὰ διὰ τὰ πλατεῖα τῶν φω-
 νηέντων σεμνῶς βεβηκέναι τὸ κῶλον πεποίηκε· πού μᾶλλο-
 ν, ἢ κατὰ τοὺς συντεθειμένους μεγαλοπρεπεῖς ὄντας
 ἦττον. Τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τουτονὶ
 τὸν ἀγῶνα· τοιαύτη ἡ βάσις καὶ αὕτη μηδενὸς τῶν ἀν- 15
 θρωπίνων προσαπτόμενον· ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη· ὁρᾷς
 ὅτι ἡ ἐπαλληλία τῶν α' πεποίηκε τὴν βάσιν ὑπερσεμνον
 τῇ μακρᾷ λέξει· μακραι δὲ πού πάντως εἰσὶν αἱ τρεῖς
 μακρὰς ἔχουσαι λέξεις, ἃς δὴ διὰ τὸ μέγεθος καὶ ἀξίω-
 μα ἀρχαίους ὀνομάζουσι καὶ μολοττικούς ἔχειν πύδας· 20
 οἷον Ἡρώδης· πλὴν τοῦ τετάρτου· ὁ γὰρ τέταρτος ἐπί-
 τρίτος ἐκ τριῶν μακρῶν καὶ μιᾶς βραχείας τῆς πρὸς τὸ
 τέλος· ἀρπάζει δὲ τὸν ῥυθμὸν ἀπὸ τῆς σεμνοπρεπειας,
 ὡς τὸ γοργόν· ὅτι τὰ βραχέα πάντα ἀκινήτοτατα, καὶ
 διὰ τοῦτο λέγεται βάσις, ὅτι ἐπ' αὐτοῦ βαίνει τὸ κῶλον 25
 καὶ ἀκράδαντον ἴσταται, καθάπερ οὐρανὸς ἐπὶ τοῦ Ἀ-
 τλαντος κατὰ τὸν μῦθον. ἂν δὲ ἡ βραχεῖα, πῶς ἂν βα-
 στάξοι, ἵν' οὕτως εἶπω, τὸ μέγεθος τοῦ κώλου, τὸ ἐκ
 τῶν ῥυθμῶν· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τῶν σωματίων τοῦτο δύνα-
 τὸν εὐρεῖν· τὸ γὰρ μικρὸν πρέπον ἐπὶ μεγάλης ἀναβά- 30
 θρας ἀναπαύεσθαι, μέγα δὲ ἐπὶ μικρᾷς ἀπρεπές· διὰ
 ταῦτα, οἶμαι, καὶ τὸν θεῖον Ἰεξεκιήλ ἐπὶ συνθέτων τρο-
 χῶν καὶ ἀρμάτων καθῆσθαι τὸν θεὸν φαντασθῆναι·

δηλούσης τῆς ὀψεως, ὥς οὐδὲν τῶν χτιστῶν φέρειν τῶν
 ὑπὲρ δύναμιν αὐταρκες· οὕτω καὶ Ἡσαΐας καὶ Δαυὶδ,
 οἱ θεοπτικώτατοι· ὥστ' ἐπειδὴ μιμητικὴ τέχνη ἡ ῥητο-
 ρικὴ πάντων τῶν ὄντων καὶ γινόμενων καταλλήλως καὶ
 5 τοὺς λόγους, καὶ τὰ αὐτῶν διαστήματα καὶ τὰς ἀρ-
 μονίας καὶ τὰς βάσεις τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ προσώπων
 καὶ πραγμάτων μεταχειρίζεσθαι δικαιοῖ· ἂν μὲν γὰρ
 Θεοσίτην μιμεῖται, ἐρεῖ πον πάντως·

Θεοσίτης δ' ἔτι ²⁶ μῦθος ἡμετροεπὴς ἐκολῶα,
 10 καὶ τὰ ἐξῆς· ἂν δὲ τὸν Αἴαντα,
 Αἴας δ' αὖ μίγας αἰὲν ἐφ' Ἐκτορι χαλκοκορυτῇ, ²⁷
 καὶ Αἴαν' βουγαῖε ²⁸ καὶ ὅσα τοιαῦτα.

οἶα. Φύσει καὶ νόμοις διοικεῖται. Διὰ τὸ δι-
 οικεῖται τὸ παράδειγμα μακροκατάληκτον ὃν καὶ τῇ λέ-
 15 ξει καὶ τῷ ῥυθμῷ· πρῶτος γὰρ ἐστὶν ἐπίτριτος· δεύτε-
 ρος δὲ, ἐφ' ὅτῳ τῶν ἀπάντων, καὶ τὸ ἐπαυσάμην
 καὶ ὅσα προείπομεν, χωρὶς τοῦ τετάρτου· δῆλον δὲ ἐκ
 τούτων· εἰ γὰρ ῥητῶν ποδῶν σύνθεσις σεμνοπρεπὴς,
 πρόδηλον ὥς καὶ ὁ ῥυθμὸς εὐηχος ταῖς ἀκοαῖς προσπί-
 20 πτει καὶ ἐναρμόνιος· καθάπερ ἡ διὰ πασῶν τῶν χορδῶν
 μελωδία τὸν διπλασίονα λόγον ἔχουσα, καὶ ἡ διὰ τεσ-
 σάρων τῶν ἐπίτριτον,

Περὶ ῥυθμοῦ.

25 οἶα, Εἰδέναι μέντοι χρή, ὅτι καὶ εἰ δι' ὅλων
 ἐξ ἐπιτρίτων· Παραγγέλλει ἡμῖν, ὃ δεῖ παραφυλάτ-
 τεσθαι, ὅτι εἰ συνίσταται τὸ κῶλον, σεμνὸν εἰκότως· ὅτι
 μηδὲ λαμπρὸς οἶκος ἐπαινετός, ἐπὶ σαθρᾷς κρηπίδος
 ἱστάμενος· δεῖ γὰρ ἐκ τῶν οἰκείων ποδῶν τῆς ἰδίας συν-
 30 τεθέν κῶλον οἰκείαν μὲν ἔχειν ²⁹ τὴν βάσιν ἀπκριτίζο-
 μενον, ἔπειτα ³⁰ προχωροῦντα εἰς ἄλλο κῶλον ἀπὸ τῶν

²⁶ Par. δέ τι. Π, β, 212. ²⁷ Π. π, 358. ²⁸ Π. ν, 824,
²⁹ Par. ἔχει. ³⁰ Par. ἔπει, scr. ἔπειτα.

τοιούτων ἄρχεσθαι ῥυθμῶν καὶ εἰς μακροκατάληκτον πάλιν ἐπαναπαύεσθαι· τοῦτο γὰρ εὐρήσεις τὸν θεολόγον ποιοῦντα εἰς τὸν τῆς βραδυνῆτος λόγον· ὅλα γὰρ τὰ κῶλα καὶ τῆς ἀρχῆς μέχρι πολλοῦ τοῖς μακροχρόνοις συνεθίζεται ῥυθμοῖς.

οἷ. Εἰ γὰρ καὶ συντεθείη τις λόγος· εἰ γὰρ καὶ συντεθείη τις λόγος ³¹, φησὶ, δι' ὧντινωνοῦν ποδῶν ἢ καθαρότητος ἢ γοργότητος ἢ σεμνότητος ἢ ἄλλης τινὸς ιδέας οἰκείων ἐκάστης, εἴτα δι' ἄλλων ῥυθμῶν οὗτοι περικοπεῖν· τῇ βάσει τῆς ἀναπαύσεως οὐ φαίνεται κῶλον τῆς προχειρισθείσης ιδέας εἶναι, ἀλλὰ ἄλλης μᾶλλον ἢ ἐκείνης, ἣν μεθοδεύειν προέκειτο· οἷον ἐὰν σεμνὸν λόγον κατασκευάζων συνθήσω μὲν τοὺς μεγαλοπρεπεῖς καὶ οἰκείους αὐτῷ ῥυθμοὺς εἰς τὸ ἀκριβές· ἡ δὲ ἀνάπαυσις, ἐὰν εἰς τροχαῖον λήγῃ, ³² γοργότης ἐστὶν ἢ ¹⁵ ιδέα μᾶλλον, ἀλλ' οὐ σεμνότης. ὥσπερ τὸ ἀντίπαλιν δράσεις, ἐὰν καθαρότητος ἢ ἄλλης ιδέας ῥυθμοὺς συνθήῃ· εἰ μακροκατάληκτον βάσιν τὸ κῶλον, σεμνὸν ἐστὶ τὸ κῶλον· εἰ δὲ ἔχει καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν σεμνῶν τινας, ἐν δὲ τῷ μέσῳ τινεσὺν ἄλλους ²⁰ σεμνοὺς· τοῦτο τοίνυν δεῖ παραφυλάττεσθαι τῶν ιδεῶν πανταχοῦ τοὺς ὁποιοῦν εἶδος προχειριζομένους ἐργάζεσθαι, ἂν μὴ πρὸς τὸ ἀκριβέστερον ἐξικνῆται ἢ δύναμις,

Σύνοψις τῶν περὶ σεμνότητος.

25

Ἐννοιαὶ αἱ περὶ θεῶν, ὡς θεῶν καὶ ὥρων καὶ σκηπτῶν καὶ τῶν τοιούτων.

Μέθοδοι δὲ αἱ κατὰ ἀπόφασιν καὶ χωρὶς ἐνδοιασμοῦ καὶ ἐξ ἀφηγήσεως λεγόμεναι καὶ ἀλληγορικαὶ ὅταν διαρκοῖεν, ³³ τούτεστι πληροῖεν τὸν λόγον.

30

Λέξις ἡ πλατεῖα καὶ διογκοῦσα τὸ στόμα, ἡ διὰ

31 Par. λόγον.

32 Par. λήγει.

33 Par. διαρκεῖν,

τοῦ α καὶ η καὶ ω καὶ πολὺν ἐπέχουσιν χρόνον ἐν τῇ προφορᾷ.

Σχήματα ὁμοίως τῇ καθαρότητι τὰ κατ' ὀρθότητα ³⁴ καὶ αἱ ἐπικρίσεις.

8 Κῶλα ὡς ἐν καθαρότητι τὰ βραχύτερα καὶ κοιμητικά καὶ δίκην ἀφορισμῶν.

Συνθήκη ἡ συγκρούουσα τὰ φωνήεντα καὶ ἡ διὰ δακτύλων καὶ ἀναπαισίων καὶ σπονδείων.

10 Ἀνάπαυσις ἡ ἰστώσα τὸν λόγον ἐν σπονδαίῳ ἢ δακτύλῳ καὶ τινι τῶν ἄλλων ποδῶν τῶν οἰκείων τῇ σεμνότητι χωρὶς καταλήξεως.

C a p. VII.

Περὶ τραχύτητος.

οδ. Τῶν ποιούντων μέγεθος λόγου. Ἐπαναλαμβάνει τὰ εἰρημένα τῷ τῆς εὐκρινείας σχήματι καὶ
15 ὑποχρεῖται τὰ μέλλοντα καὶ λοιπὸν διδάσκειν ἄρχεται περὶ αὐτῆς τῆς τραχύτητος· τίς δὲ ἡ τάξις ἐκάστης τῶν τοῦ μεγέθους ἰδεῶν ἐν τῇ τῶν αὐτῶν ἀπαριθμῆσει καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ εἴρηται· λοιπὸν τὰ περὶ αὐτῆς λεγόμενα διασκεψώμεθα. ¹

20 οέ. Ἡ τραχύτης τοίνυν καὶ νή Δία ἡ λαμπρότης. Ὡσπερ γάρ, φησὶν, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ὀραται ἡ σεμνότης μηδενὸς ἄλλου προσδεομένη, οὕτως ἡ τραχύτης καὶ ἡ λαμπρότης δύνανται καθ' ἑαυτὰς εἶναι μηδεμιᾶς τῶν ἄλλων προσδεόμεναι· ποιοῦσι δὲ τὴν ἀκμὴν
25 σύνθετον ἐκ τούτων οὔσαν, ὥσπερ ἡμίονος ἐξ ἵππου καὶ ὄνου. εἰ δὲ διὰ πάντων αὐτὴν ποιοῦσιν ἐκ τῶν οἰκείων μερῶν, ἐν τῷ περὶ αὐτῆς τῆς ἀκμῆς ῥηθήσεται.

34 Par. repetit: τὰ κατὰ ὀρθότητα.

1 Sequitur ex Vol. VII. p. 991. litt. β'.

ος'. Εἰσὶ δὲ καὶ τῆς ἀκμῆς ἐργαστικά· ἄμφω γὰρ ἢ τε τραχύτης καὶ ἡ λαμπρότης τὴν ἀκμὴν ἀπεργάζονται, οὐ μὴν ἐν ἅπασί γε αὐτῇ δι' ὧν γίνονται ὑποβεβήκασιν, οἷον ἐννοία, μεθόδῳ λέγω, καὶ τοῖς λοιποῖς.

ος'. Ὡς περ ὑποβεβηκυῖαι αὐτῇ. Οὐ παντάπασι 5
 σιν ὑποβεβήκασιν αὐτῇ ὥσπερ εἶδη γένει, καθάπερ εὐκρίνεια καὶ καθαρότης τοῖς ἑαυτῶν ἐκείνην ἀπετίλουν· ἀλλ' ἔχουσι μὲν τινα τὰ μὴ δόλως τῇ ἀκμῇ συμβαλλόμενα. 2

ση'. Ἐννοιαὶ μὲν καὶ λέξεις τραχεῖται· αἱ 10
 μὲν γὰρ ἔννοιαὶ καὶ αἱ λέξεις τῆς τραχύτητος ποιοῦσιν τὴν ἀκμὴν· οὐ μὴν καὶ αἱ ἔννοιαὶ αἱ λαμπραὶ· ἐπεὶ οὖν οὕτως ἔχουσι πρὸς αὐτήν, ὥς δύνασθαι καὶ συνιστῆν αὐτήν καὶ καθ' ἑαυτὰς εἶναι χωρὶς αὐτῆς, 3 διὰ τοῦτο εἶπεν ὥσπερ ὑποβεβήκασιν αὐτῇ· διὸ ἀμφιβόλως οἷον καὶ 15
 χωρὶς τὴν διδασκαλίαν ἐκάστης ποιεῖται, ὥς ἂν γνοίημεν, ποῖα τῶν ἐκείνων ἀκμῆς συντελεστικά, καὶ ποῖα ἂ χωρίζουσιν αὐτὰς ἀπ' ἐκείνης. Δεῖ γὰρ τὸ ποιοῦν ἄλλοτε πρῶτον εἶναι παρὰ τὸ ποιούμενον ὥς τὰ ἀπλᾶ τῶν συνθέτων. 20

θ'. Τὰ τε ἄλλα γὰρ, καὶ οὐ μόνον διὰ τούτων ἡ ἀκμή. Τοῦτο συνδέσμῳ ἔοικεν ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ ταττόμενον τοῖς ρήτορσι καὶ ἀντὶ τοῦ ὅτι· εὐρίσκεται δὲ ἐνίοτε καὶ ἀντωνυμία, ὅτι οὐ μόνον διὰ τούτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν τῆς σφοδρότητος γίνεται ἡ ἀκμή, ὥς ῥηθῇσεται. 25

π'. Ὡστε ἀναγκαῖον χωρὶς. Τὸ ἀναγκαῖον εἶναι τὴν αἰτίαν, καθ' ἣν διηρημέναις τὰς ἰδέας διδάσκει, τοῦτ' ἦν τό· τινα μὲν ἔχει ἰδία καὶ χωρὶς, τινα δ' οὐ.

πά'. Ὁ γὰρ τραχὺς λόγος πικρὸς τε αἰσθάνεται καὶ ἄγαν ἐπιτιμητικὸς. Μεταφορικῇ τοῦ πικρὸς ἡ λέξις 30
 ἀπὸ τῶν φαρμάκων καὶ βοτανῶν· ὥσπερ γὰρ ταῦτα

2 Par. συμβάλ.

3 Par. αὐτῶν.

θεοφύλαξι τῇ ποιότητι τῆν αἰσθησὶν ἀφελόντα, οὕτω
καὶ ὁ πατρὶς λόγος καὶ ἐκκλησίας ποτὶ τῆν ἐκκλησίαν δὸς
καὶ ἐνστασία ἐστὶ τῇ γινώσκῃ, ἡ ἐκ τῆν ἀφελῶν ὡς
αὐτὸς ἐκ γένος ἀνέγεται καὶ ἐκ τῆν. ⁴

5 πγ. Ἐν τῷ περὶ ἀφελείας ἐλεξίτετε. Τῆν ἀ-
φελῶν ποτὶ μὲν ὡς γένος, ποτὶ δὲ ὡς ἐκκλησίας
ἐτίμα παραδίδωσιν.

Περὶ ἐννοίων τῆς τραχέτητος.

Ἐννοιαὶ τοίνυν εἰσι τραχεῖαι· οὗτοι ἔχουσιν
10 τῶν ἐννοίων τοκίων ἐκ τοῦ διαλόγου παραδίδωται· οὗ
γὰρ ἐστὶ τις μὲν αὐτοῦ, ὡς πρὸς ἐκκλησίαν ὡς ἐλάττωσε
τὸν μέγαν δείκνυσιν τραχυνόμενον· ἔτε γὰρ αἰρετικοί,
ἔτε βασιλεῖς κακοποιοί, ἔτε τινὲς ἄλλοι πάντων ὡς ἐλά-
ττωσιν ἐκκλησίαν κατὰ σφοδρότητα καὶ τραχέτητα· ἐπι-
15 σκόπη οὖν ὀρθοδόξῃ οὐδαμῶς φαίνεται τραχυνόμενος.
ὅπου γε καὶ πρὸς Ἐκκλησίαν εἰς αὐτὸν ἐκβρίσκοντα ὕψι-
μένως ἐχρήσατο τῇ ἐπιτιμῇ· ἐ δὲ τις τὰς ἐν τῷ συν-
τακτικῇ εἰς θεὸν ὁμιλίας ὡς τῆς τραχέτητος ἐννοίας
οἶεται, πολὺ διαμαρτάνει· οὐ γὰρ ἐπιτιμήσεις αἵται καὶ
20 ὀνειδισμοὶ τραχέτητος, ἀλλ' ἀφελείας καὶ ἡθους οἰκτροῦ
καὶ ἀπλάστου σπῶντος ἔλεον· οὐκοῦν τοίνυν ἐστὶ παρὰ
τούτου τοιοῦτόν τι λαβεῖν, οὐ μὴν οὐδὲ παρὰ τῶν προ-
φητῶν· τὸ γὰρ ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως ⁵ φθειγγόμενον πρὸς
τὸν θεόν· „μὴ ἐγὼ αὐτοὺς ἐγέννησα,“ περὶ τῶν Ἑβραί-
25 ῶν λέγοντος καὶ τὰ λοιπὰ, ἀφελείας, ὁμοίως καὶ τὸ
τοῦ Ἰωβ· „τίς δώσει χρητὴν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σου;“
τοιοῦτον καὶ τὸ ἐν τῇ ὁδῇ τῶν τριῶν παιδῶν· ⁶ τὸ γὰρ
παροδῶντας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡ-
μῶν, ἔλεον ζητούντων ἐστίν· ἄλλως τε ἡ ἐπιτιμήσεις ἐπὶ
30 διορθώσει τῶν ἐπιτιμωμένων ἐστὶ τε καὶ γίνεται· τίς δὲ

4 Sequitur ex Vol. VII. p. 299. litt. ζ'. 5 Hunc et
sq. locum ex Jobo non invenio. 6 v. 8.

ικανὸς τούτῳ ἐπιτιμῆσαι τῷ πάντα ἐπὶ τὸ συμφέρον ἡ-
 μᾶς ἐπανάγοντι· οὐκ οὖν κατὰ θεοῦ ἐπιτιμῆσεις οὐδ' ἐν
 τοῖς προφήταις· οὐδὲ τῇ ἄλλῃ χτίσει ἐπιτιμῶσι κατὰ τὸν
 ἑαυτῶν λόγον, ἀλλ' ὡς ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ ὡς τὸ σι-
 ῶπα, φημιώθητι καὶ τὰ τοιαῦτα τῷ διαβολῷ ἐπιτιμῶσι, 5
 καὶ τοῖς ἀσεβέσιν, ὡς μείζονες τοῖς ἐλάττωσι δικαίως,
 εἴπερ ὁ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν φυλάττων μείζων τοῦ μὴ φυ-
 λάττοντος, καὶ τοῦτο τραχύτητος οὐκ ἴδιαν, ἀλλὰ αφο-
 δρότητος· λοιπὸν ἀρκεσθῆσόμεθα τοῖς ὑπὸ τοῦ τεχνικοῦ
 λεγομένοις παρὰ τοῦ Δημοσθένους παραδείγμασιν. 7 10.

πδ'. Εἴπερ τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτά-
 φοις· ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν, ἐὰν μὴ ὡς ἀτήνη ἐστὲ, κάτω
 καὶ ἐπὶ πόδας κίπτοντες καὶ ἐν τούτοις ἔχητε τὸν ἐγκέ-
 φαλον· ἀναλάβετε τὴν προγονικὴν φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν
 κατὰ τῶν ἀδικούντων, ὧν καὶ Φίλιππος ἀκόντων ὑμῶν 15
 κατασχὼν Ἀλόννησον· ἐκ γὰρ τοῦ περὶ Ἀλοννήσου τὸ
 παράδειγμα, ἡ 8 Ἀθηναίων οὔσα καὶ ὑπὸ ληστῶν κρα-
 τουμένη ἀφηρεῖται ὑπὸ τοῦ Φιλίππου.

πέ. Ἀλλὰ μανδραγόραν πεπωκόσιν· τοῦτο
 ἐκ τοῦ πρώτου τῶν Φιλίππικων, ὃς τετάρτην τάξιν ἔχει 20
 μετὰ τοὺς Ὀλυνθιακοὺς, τρεῖς ὄντας· ἐστὶ δὲ ἡ μανδρα-
 γόρα βοτάνη καρωτική καὶ ἀναιρετική. Ἀναστάσιος δὲ
 ὁ Ἐφέσιος καὶ τινες τῶν τεχνογράφων ἐκ τῆς λέξεως ταύ-
 της νοθεύουσι τὸν λόγον· προσεκτέον δὲ μᾶλλον Ἑρμο-
 γένει. Αὕτη δ' οὖν ἡ βοτάνη τὰ προειρημένα ποιεῖ, εἰ 25
 ἰπὲρ τὴν χρῆσιν δοθῇ, ὥσπερ καὶ τὸ ὄπιον καὶ ἡ σκα-
 μωνία· δυνεῖδιζει οὖν διὰ τούτων καὶ ἐπιτιμᾷ τοῖς Ἀθη-
 ναίοις ὡς ῥαθυμοῦσι κατὰ Φιλίππου, καθάπερ ὑπνοῦν-
 τας 9 διανίστασθαι.

πς'. Εἰ δὲ τὸ περιφανὲς ἀξίωμα τῆς βου- 30
 λῆς. Τοῦτο ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἐστὶν αὐτοῦ τῆς ὑπὲρ
 τῶν Λυκούργου παίδων, ἣν γράφει καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ

7 Par. παραδείγματι.

8 Par. ἡ.

9 Par. ὑπνοῦντα.

ὑπὲρ τούτων· αὗτοι μὲν γὰρ πατέρα ἔσχον τὸν Λυκούργου, τὸν ῥήτορα Ἀθηναίων, καὶ ἀποθανόντος αὐτοῦ οἱ παῖδες προσέπαισαν τῷ δήμῳ· αὐτὸς δὲ ἐπαισεν ἐπὶ τοῖς Ἀρπαλείοις χρήμασιν. Ἀρπαλος γὰρ τις, Ἀ-
 5 λεξάνδρου ταμίας τοῦ μεγάλου, φυχὼν τῶν χρημάτων ἀπὸ Ἀσίας εἰς Ἀθήνας καὶ ζητούμενος ἔδωκε Δημοσθένει πολλὰ, ὡς λέγεται, ὑπὲρ συνηγορίας· ἀλοὺς οὖν ὁ Δημοσθένης ἐπὶ τούτῳ καὶ μὴ ἐνεγκὼν τὴν κρίσιν ἔφυγε· γράφει οὖν ὑπὲρ τε τῶν Λυκούργου παίδων καὶ ὑπὲρ
 10 τῆς αὐτοῦ καθόδου τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καταπτόμενος Ἀθηναίων, ἐφ' οἷς Ἀριστογείτονα τῆς κλοπῆς τῶν χρημάτων ἠθώωσαν, Δημοσθένην δὲ φυγεῖν ἐποίησαν, καὶ γρησιν· εἰ δὲ οἴσθε ἑαυτοὺς σεμνοὺς καὶ ἐνδόξους διὰ τὴν ἐν ¹⁰ Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν, (ἐνδοξοὶ γὰρ ἦσαν
 15 οἱ Ἀρεοπαγῖται τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πᾶσιν) ἀναμνησθέντες τῆς τοῦ Ἀριστογείτονος ἀφέσεως, ἐφ' οἷς Δημοσθένην φυγεῖν ἐποίησε, κρύφθητε καὶ μὴ φαίνεσθε τῆς βουλῆς, ἀντὶ τοῦ μὴ ἔσθ' ἐβουλευταί. Εἶχον γὰρ μετὰ τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν τὴν μεγάλην μὲν χιλίους, ἑτέραν
 20 δὲ πεντακοσίους καὶ ἄλλην ἄλλῳ ἀριθμῷ ἐνδόξους καὶ περιφανεῖς ἀνδρας οὐκ ἔλαττον τῶν πενήκοντα ἐτῶν· ἡ δὲ τοῦ Ἀρείου πάγου βουλὴ, ἣν καὶ περιφανῇ λέγει, οὐκ ἔλαττον ἦν τῶν ὀγδοήκοντα ἐτῶν. ἦν δὲ ἀνδρῶν δώδεκα.

25 πζ Ἐν ὑπηρέτου μοίρᾳ καὶ προσθήκης μέρει. Ἐκ τοῦ τρίτου τῶν Ὀλυμπιακῶν· ὑπομιμνήσκει δὲ αὐτὰ ἃ ἔπαθε· τοῦ δὲ ἐκνευρισμένοι ἐρμηνεῖα ἐστὶ τὸ περιηρημένοι· τὸ δὲ ἐν ὑπηρέτου μοίρᾳ εἰς τάξιν ὑπηρέτου γεγόνατε, ποιοῦντες τὰ προσταττόμενα ὑπὸ Φι-
 30 λίππου· τὸ γὰρ μὴ κατ' αὐτοῦ, ἀνίστασθαι τοῦτο ἐστὶ τὸ ποιεῖν, ὃ αὐτὸς βούλεται.

πῆ. Εἰ θεωρικά ἢ βοῦδια πέμψουσιν ὑμῖν.

Θεωρικά εἰσι τὰ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἀποστελλόμενα ἐπὶ τῷ θεάτρῳ θηρία εἰς θέαν τῶν καθημένων, βοῖδια δὲ εἰς τὰς πανηγύρεις· ἔστι δὲ τις τῶν θεωρικῶν ἕτερος λόγος, ὃν ἐνταῦθα οὐ σημαίνει.

πθ'. Παντάπασι γὰρ ἐκλελύσθαι μοι δοκεῖτε. Ταῦτα πάντα τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ ἐπιτίμῃσιν ἔχει τραχεῖαν.

ρ'. Καὶ τὸ οὗτοι σωφρόνων οὐδὲ γενναίων. Τοιοῦτον καὶ τό· οὗτοι σωφρόνων· τὸ γὰρ μὴ εἰπεῖν· ὑμεῖς οὐ σώφρονες, ἀλλὰ καθολικῶς οὕτω καὶ οὐ σωφρόνων καὶ ἀορίστως, κουφοτέραν καὶ λείαν τὴν ἐπιτίμῃσιν ἐποίησεν· ὁμῶς καὶ ἡ μέθοδος λεία, ἀλλ' ἡ ἐννοια τραχεῖα, καὶ τὰ δύο ταῦτα κῶλα ἐγγὺς ἀκμῆς· μακρότερα γὰρ εἰσιν ἢ κατὰ βραχύτητα· τὰ δὲ πρῶτα οὐχ οὕτως, καθαρῶς γὰρ ἦσαν τραχεῖα, συντομώτερα ὄντα. 15 τοῦ δὲ δυσχεροῦς τὴν αἰτίαν φησί, διότι τραχεῖαις τῶν ἐννοιῶν τὰ λειοῦντα συμπλέκει διὰ τῆς ἀποφατικῆς μεθόδου.

ρβ'. Τῇ μεθόδῳ καὶ λειότερα γέγονε. Μεθόδον λέγει τὴν μετ' ἐνδριάσεως ¹¹ ἐπιτίμῃσιν, οὐκ εἶπε 20 γὰρ ἀποφαντικῶς, ὅτι ἐκλέλυσθε, ἀλλὰ δοκεῖτέ μοι· τοιοῦτον καὶ τό· οὗτι σωφρόνων· τὸ γὰρ μὴ εἰπεῖν ὑμεῖς οὐ σώφρονες, ἀλλὰ καθολικῶς οὐ σωφρόνων καὶ ἀορίστως κουφοτέραν καὶ λείαν τὴν ἐπιτίμῃσιν ἐποίησε.

ρβ'. Τὸ γὰρ τῷ τοιούτῳ τοῦτον κεχρησθαι. 25 Καὶ τοῦτο ἐκ τῆς ἰδίας καθόδου τῆς ἐπιστολῆς· τὰ γὰρ οὕτως ἀπηνῶς χρησθαι ¹² μοι, τῷ ἀδωροδοκῆτῳ καὶ εἴνῳ, τῷ μήτε ὑπὸ τῶν λόγων Φιλίππου, μήτε ὑπὸ τοῦ χουσοῦ τῆς ἡμετέρας ἀποσαλευθέντι εὐνοίας ἐμοὶ μὲν συμφορὰ φανεῖν τῆς πατρίδος ἐλαθέντι, μόνῳ καὶ οὐκ 30 ἄλλα· ὑμετέρα δὲ φανεῖν πάντως ἀγνωμοσύνη καὶ ἀχαριστία, καὶ τὸ πῶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ διεξέρχεται, μεθο-

11 Par. ἐνδριάσεως. 12 Par. χρησθαι.

δεύει δὲ ὡς μὴ εἶναι πάντα τραχὺ συμπλακέν τοῖς οὖσι
πρὸ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ταῖς μετ' αὐτὸ πραότε-
ρον ἐξεφωνήθη, ἃ εἰσι ταῦτα.

ἔγ' Ἐμοὶ μὲν γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι. Τῇ τύχῃ
5 γὰρ, ἐνταῦθα οἶεται τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς ἀνατιθέ-
ναι καὶ τῆς φυγῆς· τὸ δὲ μετ' αὐτὸ ἦν· τῷ μεταγνώ-
ναι λύσατε· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ τῆς τραχύτητος· μετα-
νοήσαντες, φησὶν, ἐφ' οἷς ἡμαρτήκατε, καὶ τῇ μετανοίᾳ
τὴν συμφορὰν λύσατε προστακτικῶς· τὸ γὰρ αἰτεῖν καὶ
10 ἱκετεύειν λυθῆναι τῆς φυγῆς κολακεύοντος λόγου, ἀλλὰ
καὶ τὸ ὑμετέρα ἀγνωμοσύνη πάνυ τραχὺ δοκοῦν εἶναι
διόρθωσιν τινα ἂν τις ὑπολάβοι ¹³ εἶναι.

ῥέ. Μεθοδευθὲν δὲ οὕτω· λειωθὲν καὶ συμ-
πλακέν τῷ πρὸ αὐτοῦ· τὰ ἔμοι ¹⁴ μὲν γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι
15 καὶ μεθοδευθὲν· κακία δὲ οὐδεμία, τῇ τύχῃ γὰρ ἐνταῦ-
θα δοκεῖ τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς ἀνατιθέναι, μετ' αὐτὸ
δὲ λέγει τὸ ἦν τὸ μεταγνώναι λύσατε· πρόεστι μὲν γὰρ
τούτῳ, ὡς αὐτὸς φησι, τραχύτητός τι διὰ τὸ προστακτι-
κὸν σχῆμα τὸ λύσατε· τῷ δὲ δοκεῖν ἱκετεύειν καὶ ἔξαι-
20 τεῖν ἄφρσιν κολακικὸς ὁ λόγος, καὶ διόρθωσιν ἐπάγει
τῷ τραχέως προειρημένῳ λόγῳ.

ῥς'. Ὡ τί ἂν εἰπὼν δοκοίην μὴ τε ἁμαρτεῖν.
Καὶ ταῦτα ἐν τῇ ἐπιστολῇ κεῖται καὶ τραχέα εἰσὶν·
ἐλειώθη δὲ τὴν ἄγαν τραχύτητα διὰ τοῦ ἀπορητικοῦ·
25 ἢ δὲ κατὰ τὸν Δημοσθένην ἱστορία περὶ τῶν Ἀρπαλείων
χρημάτων προεγράφη ἄνωθεν· ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν
Λυκούργου παίδων καὶ περὶ τοῦ Μεταίχμου τοῦ συκο-
φαντοδύοντος αὐτοῦ· τὰ δὲ ἐξῆς τοῦ ὑφ' οὗς πάντα σαφῆ·
ὁ δὲ Ἀριστογείτων ῥήτωρ ἦν καὶ οὗτος, ἀλλ' οὐ τῶν
κρι-

13 Par. ὑπολάβοιεν. Sequitur ex Vol. VII. p. 994. litt.
14 γ'. sine alieni auctoris nota. 14 cfr. Vol. VII. litt. 1β'.

κριθέντων ἀναγινώσκεισθαι δέκατον· οὗτός ἐστιν οὗ κατηγορεῖ Δημοσθένης καὶ Λυκούργος. ¹⁵

Περὶ μεθόδου τραχύτητος.

ρή. Μέθοδος δὲ τραχύτητος μία, τὸ ἀπαρακαλύπτως καὶ ψιλῶς μὴ μετὰ παραμυθίας τινός, ἐξ ὧν εἶπεν ἡ ⁵ ἐνδοιασμοῦ ἢ ἀπορηματικοῦ ἢ ἄλλα τινὰ προστιθέναι τῷ λόγῳ· εἰ λέγει τις ἕτερος περὶ τούτων δημηγορῶν, τόδ' ἂν καὶ τόδε εἶπεν, ὡς ῥάθυμοι, ὡς ἀναπεπτωκότες, μὴδ' εἴ τι τῶν λαινόντων τὸ τραχὺ καὶ οἶον ἐπίχολον, ὅποιαί εἰσιν αἱ προειρημέναι· τὸ μὲν γὰρ μανδρα- ¹⁰ γόραν, τὸ εἰκάτε, καὶ τὸ εἵπερ, οὐ καθαρῶς τραχέα· τὸ δὲ ἐγκαλύνσασθε καθαρῶς καὶ τὰ μετ' αὐτό· οὐ μὴν οὐδὲ τὸ ἐκλελύσθαι μοι δοκεῖτε καθαρᾶς τραχύτητος, οὐδ' εἴ τι ὅμοιον, ἥθους γάρ εἰσι ταῦτα μᾶλλον εὐλαβοῦς, ἢ τραχέος. ¹⁵

Περὶ λέξεως.

ρθ'. Λέξεις δὲ τραχεῖα ἢ τετραμμένῃ. Τίνες μὲν οὖν εἰσιν αἱ τετραμμέναι, εἴρηται ἐν τῇ σεμνότητι· αἱ τροπικαὶ αἱ κατ' ἄλλων μὲν λεχθεῖσαι, κατ' ἄλλων δὲ ληφθεῖσαι· τὸ γὰρ πεπατημένον ἐπὶ τοῦ περιπεφρο- ²⁰ νημένου εἴρηται καὶ ἀμελουμένου· καὶ τὸ διεκλέλυσθε ἐπὶ τῶν διαφθαρέντων τῇ τρυφῇ ἢ λειποψυχίᾳ, ἢ τινι τῶν τοιούτων· καὶ τὸ ἀναπεπτωκότες ὁμοίως ἐπὶ τῶν ἀναισθήτων καὶ ἀφροντίστων· οὕτω καὶ τὸ κά- ²⁵ θησθε ἐπὶ τῶν ἀμερίμων, καὶ τὸ ἐκνενευρισμέ- νοι ἐπὶ ταύρων, καὶ τὸ κατεσθίων κατέφαγεν ἐπὶ τῶν ἀκρωτηριαζομένων ὑπὸ λώβης ἢ γαγγραίνης ἢ πάθους τινός· ὁ δὲ εἶπε τοῦτο καὶ τὰ ἔσχατα νοσοῦν- ³⁰ τας δηλῶν, καὶ κατεβρώθητε ὑπὸ τε τῆς ἰδίας νόσου τῆς ἀμελείας ὑμῶν, καὶ ὑπὸ Φιλίππου καὶ τῶν προδο-

τῶν· καὶ τὸ διορωρυγμένοι ἐπὶ κλεπτῶν, καὶ τὸ
 περικόπτων καὶ λωποδυτῶν, ὡς ἐπὶ μαγείρου καὶ
 ὁδοστάτου· αὗται πᾶσαι τὸ τραχὺ καὶ τὸ σκληρὸν ἔχουσι,
 καὶ ἀπὸ τῆς τροπῆς καὶ ἀπὸ τῆς συνθέσεως τῶν συμφώνων
 5 αἱ πλείους· τὸ δὲ ἀταρπὸς καὶ τὸ ἔμαρπτε καὶ τὸ ἔγναψε
 καὶ τὰ ὅμοια ἀπὸ τῆς συνθέσεως μόνης, ἀπὸ μὲν τῆς
 φωνῆς ὑψοῦσι, τὸ δὲ κάτω που καταβάλλουσι, κατὰ τὴν
 ἐκφώνησιν τὸ πνεῦμα βιάζουσαι· τραχέα γὰρ ἐμπίπτου-
 σι τῇ φωνῇ καὶ τῇ ἀχοῇ, παρεμποδίζοντος τὴν γλῶτταν
 10 τοῦ ρ μετὰ τοῦ ν ἢ καὶ τῶν συζευχθέντων ἢ καὶ τοῦ ψ·
 εἰ δὲ πρωτεύει τὸ π, λειοτέρα καὶ ἡ φωνὴ καὶ ἡ λέξις
 προσπίπτει, οἷον πρόσωπον· τὸ δὲ ἦττον πτώσις· οὐ γὰρ
 ἔχει τὸ ρ, ἢ πτώσις δηλαδή· διὸ καὶ τὰ ἀμετάβολα οἱ
 γραμματικοί, ¹⁶ ἐξαιρέτως δὲ τὸ ρ, ὑγρά καλοῦσιν· ὡς
 15 ὀλισθαίνουσιν τὴν γλῶσσαν ἐν αὐτῷ, ¹⁷ καὶ ὅπως μου-
 σικὸς ἂν εἰδείῃ ἀνὴρ φιλοσοφία σύντροφος· οἷς τὰ τοι-
 αῦτα σύμφωνα εἰς μελοποιτὰν ἀνοικτεῖα· ῥέουσι γὰρ τῆς
 γλώττης καὶ συμφωνίας ἐξίστανται μὴ δυναμένης ἀνέχειν
 πρὸς τὸ τέλος αὐτὰ, ὥσπερ οὐδὲ τὸ πρηνὲς ὕδωρ· εἰ δὲ
 20 τις μεσεμβολεῖται λέξις συμφώνοις εὐήχοις πρὸς τὰ τρα-
 χέα ταῦτα, ἦττον σκληρὰ, ὥσπερ τὸ φοβερόν· τὸ δὲ ἐκ-
 νενευρισμένον ἐπὶ συγγενεῖ παρυπέκλινεν ἀμεταβόλῳ τῷ
 ν ν, ὑπότραχὺ πῶς ἐστίν· ὥσπερ γὰρ ταῦτα ἀδύνατα με-
 ταβάλλεσθαι ταῖς πτώσεσι τῶν ῥημάτων, καὶ ἐν ταῖς
 25 κλίσεσι τῶν ὀνομάτων, οὕτως καὶ ἐν τῷ μέλει συμπίπτου-
 τα κατὰ τοὺς μουσικοὺς λόγους ἀμετάβολα λέγονται καὶ
 ὑγρά, ὅτι μηδὲ τὰ ὑγρά μεταβάλλονται εἰς ξηρὰ τέχνη
 ἀνθρωπίνῃ· ξηρὰ δὲ εἰς ὑγρά μεταβάλλεσθαι φησιν Ἀρι-
 στοτέλης, εἴπερ λίθος συνεψόμενος λίπει θηγάνῃ γίνεται,
 30 καὶ ξύλον βρεχόμενον ὑποκάμπτεται, καὶ δέρις ἐστὶ, καὶ
 τοὺς ἱατροὺς ἴσμεν τὰ ξηρὰ τῶν σωμάτων βαλανεῖον καὶ

16 Par. γραφτικοί. scribendum censeo: γραμματικοί. eodem mo-
 do infra c. XII. μά. γραφικούς et γραμματικούς permutatur. 17

ἐλαίῳ ὑγραίνειν· φεύγειν δὲ δεῖ τὰ τοιαῦτα τὸν ῥήτορα, εἰ μήπου τις χρεῖα τραχύνεσθαι, καὶ τὰ παρόμοια τῶν ὑποκειμένων ἐκφράζει τῇ μιμήσει. ¹⁸

Περὶ σχημάτων τραχύτητος.

ρ'. Σχήματα δὲ τραχέα. Σχήματά φασι τρα- 5
χύτητος τὰ προστακτικά, ἔπειτα τὰ κατ' ἐρώτησιν ἐλεγ-
κτικά καὶ τὰ παρακείμενα, περὶ ὧν, ὡς καὶ οἱ ἡμέτεροι
χρῶνται αὐτοῖς κατὰ τῶν ἐλαττόνων, ἐν τῇ σφοδρότητι
δείξομεν· ἐπὶ δὲ τῶν μαρτύρων πολλά εἰσι τὰ κατὰ τῶν
βασανιζόντων τοιαῦτα· τὸ γὰρ ῥυπαρὲς κύων καὶ τὰ ὅ- 10
μοια τοιαῦτα, ὅτι οὐδεὶς μείζων τῶν ἡμετέρων διδασκά-
λων, οὐδὲ βασιλεὺς, μαρτυρεῖ ὁ θεολόγος· καὶ τὸ κοι-
νωνοὺς ἔχειν ὑμᾶς μέγαν μὲν, πῶς γὰρ ἄν· εἴτα ἐρεῖ
που, ἀλλ' ὥσει τινὰς ἄλλους τῶν ὑφ' ἡμᾶς τεταγμένους,
καὶ ἀλλαχοῦ, εἰ καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν μείζονα τάξιν ἀνήγα- 15
γεν ὁ θεός, ὑμᾶς παιδεύειν τοὺς ἐν ἐξουσίᾳ, ὥστε καὶ
βασιλεῖς ὑπόκεινται τούτοις, πρὸς τινὰς τραχυνθήσονται
γράφοντες καὶ μείζους ὄντες, σφοδρῶς μέντοι οὐ μόνον
ἐπιτιμήσουσιν, ἀλλὰ καὶ προσαπειλήσονται ἢ τὰ μέλλον-
τα, ἢ τὴν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἔξοδον. 20

ρά. Οἱ ταλαίπωροι Ὀλύνθιοι. Ἐκ τοῦ παρα-
προσβείας Δημοσθένους. Ὀλύνθιοι δὲ εἰσιν οἱ Φωκεῖς,
οὓς ἄρδην ἐξηνδραποδίσατο Φίλιππος, καὶ τριάκοντα δύο
πόλεις αὐτῶν χρόνῳ βραχεῖ.

ρβ'. Βουλευέσθε ὦ Ἀθηναῖοι. Ἐκ τῶν Φιλιπ- 25
πικῶν, ἐν οἷς εἰσάγει Τιμόθεον τὸν στρατηγὸν Δημο-
σθένους, οὗ καὶ πύργος ἐντὸς τῆς τῶν Κορινθίων πύ-
λης ὁ μέγας· καὶ Ἀριστοφάνης αἶμαι ἐν ταῖς Νεφέλαις ¹⁹
μέμνηται αὐτοῦ, λέγοντος, βούλεσθε, ὦ Ἀθηναῖοι, Θη-
βαίους ἔχοντες καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ ἔστιν ἡ ἱστορία τοιαύ- 30

Par. ἐν αὐτοῦ.

18 Sequitur ex Vol. VII. p. 995. litt. α. τε-
τραμμένη ἐστὶν κ.τ. λ. 19 γ. 212.

τη· ἡ Εὐβοία ἡ ἀπὸ τοῦ Εὐρίπου νῦν Εὐριπος καλουμένη σύμμαχος ἦν Ἀθηναίους, εἰς ἣν Θηβαῖοι ἐξ ἐφόδου διαβάντες ἐπολέμουν· οἱ δὲ Χαλκιδεῖς, Χαλκιδίς γὰρ ἐλέγετο τὸ καλὸν ὄρος, πρεσβεύσαντες Ἀθηναίους ἤτουν
 5 συμμαχίας· τῶν δὲ συναχθέντων εἰς τὸ βουλευτήριον περὶ τούτου Τιμόθεος στρατηγὸς ὦν ἐπιπλέξας ταῦτα, ἃ παράγει τὸν Δημοσθένην εἰπεῖν [φησὶν] ὁ τεχνικός, [καὶ] ἔπεισε διαβῆναι εἰς Εὐβοίαν· ἃ μαθόντες Θηβαῖοι τῆς νήσου πεφεύγασι· φησὶ τοίνυν Ἑρμογένης, ἐὰν ὑποθεῖτο
 10 τὰ σχήματα, μὴ ἄφ' ἐτέρου προσώπου εἶναι ταῦτα, τὸ βούλεσθε καὶ τὰ ἐξῆς, οἷον τοῦ Τιμοθέου, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ Δημοσθένους προηγουμένως λέγεσθαι, σφόδρα ἔσται τραχέα· νῦν δὲ οἷχ οὕτως· ἀλλ' ὥς ἕτερον πρόσωπον πλάττει λέγεσθαι ταῦτα Δημοσθένους, διὸ ἥτιόν εἰσι τρα-
 15 χέα, ὥς ἄφ' ἐτέρου λεγόμενα καὶ οὐκ ἀπὸ Δημοσθένους.
 ργ'. Καθ' ὑποκειμένου· τουτέστι κατὰ πρῶτον λόγον ἀπὸ Δημοσθένους εἰρησθαι, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ Τιμοθέου· δέχεται δὲ, φησὶν, καὶ ἄλλα σχήματα, τυχὸν ἀποσιώπησιν καὶ ὑποσιώπησιν, ἀλλὰ κατὰ δεύτερον λόγον
 20 καὶ ταῦτα δέχεται καὶ ἄλλα τινὰ, ὥσπερ καὶ αἱ λοιπαὶ, ἀλλὰ τάγε ἴδια αὐτῆς κατὰ πρῶτον λόγον τὰ προειρημένα.²⁰

Περὶ κώλων.

ρδ'. Κῶλα δὲ τραχέα, ὅποια τίθησιν ὁ τεχνικός σα-
 25 φῇ ἔχοντα τὴν κατάληψιν, καὶ οὐ περινενοημένα.

Περὶ συνθήκης τραχύτητος.

Συνθήκη δὲ τραχεῖα· ἡ χασμωδίας ἔχουσα καὶ ἐξ ἀνοικείων ἑαυτῇ συντεθειμένη ποδῶν· νῦν μὲν σεμνότητος, νῦν δὲ τῶν τῆς καθαρότητος, νῦν δὲ γοργότητος

20 Sequitur Συριανοῦ καὶ ἐτέρων εἰς τὸ κατὰ δεύτερον καὶ τρίτον λόγον. ex Vol. VII. p. 996. litt. ιη. 21 Par. κῶλον.

καὶ κάλλους· οἱ γὰρ ὀργιζόμενοι οὐ φροντίζουν καλλοῦς τοῦ περὶ τὸν λόγον, ἀλλὰ τὰ ἐπιόντα, ὥς ἔτυχε, προ-
 ἄγουσιν ἀκόσμως καὶ ἀνακολούθως, καὶ ἡδονῆς μετρικῆς
 ἀλλοτρίως καὶ ἀρῆς ὀρθῶς· ²² ἀνοίκειοι δὲ πον πάντως εἰ-
 σὶν, ὥς σπονδαῖος καὶ πυρρὸς ἰχθίος, τροχαῖος καὶ δάκτυλος, 5
 ἀνάπαιστος καὶ ἱαμβος, ἐπίτριτος καὶ ἴων, καὶ ἱαμβοὶ
 καὶ ἴωνες, καὶ μολοῦτοί· πάντες γὰρ οὗτοι πρὸς ἀλλή-
 λους ἀνοίκειοι καὶ οὐ συγγενεῖς.

Περὶ ἀναπαύσεως.

ρς'. Οὕτως ἔστω καὶ ἡ ἀνάπαυσις, νῦν μὲν εἰς μα- 10
 κρόν, νῦν δὲ εἰς βραχύν, νῦν δὲ εἰς τροχαῖον ἢ δάκτυ-
 τυλον ἢ τῶν ἑτερογενῶν τινα· οὕτω γὰρ γίνεται δύσηχος
 καὶ τραχύς ὁ ῥυθμός.

ρδ'. Ἀντίκειται δὲ ταύτῃ πάντως μὲν καὶ ἡ
 γλυκύτης. Τὸ φιλόσοφον ἀξίωμα φυλάττει ὁ σοφὸς 15
 Ἑρμογένης τῷ ὄντι, τὸ λέγον, ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν ἐν-
 αντιῶν, ὁ γὰρ εἰδὼς, ὥς ἡ σωφροσύνη ἀρετὴ, οἶδεν, ὅτι
 καὶ ἡ ἀκολασία κακία, δι' ἀλλήλων γὰρ καὶ ἅμα τὴν
 γινώσκουσιν ἔχουσι· διὰ τοῦτο οὖν φησιν, ὅτι ἀντίκειται τῇ
 τραχύτητι καὶ τῇ σφοδρότητι ἡ γλυκύτης, ὅτι αἱ μὲν ἄρ- 20
 ῥυθμοὶ καὶ δύσηχοι καὶ τὸ ὅλον ἀειδεῖς, ἡ δὲ τὸ ἐναν-
 τίον ἅπαν εὐρυθμός, εὐήκοος, εὐήχος, εὐήδονος, εὐμενής,
 ὥσπερ ὄργανον ἑντεχνον, γλυκεῖα τῇ ἀκοῇ, ὥσπερ τὸ μέ-
 λι τὸ ἀφ' οὗ παρωνομάσθη τῇ γεύσει, ὥς ἀπ' αὐτῆς
 ἔσται δῆλον.

25

ρē'. Ἰδίως δὲ σφοδρότητι. Κοινῶς μὲν, φησὶν
 ἐναντίον γλυκύτης ταύταις ταῖς ιδέαις, ἰδίως δὲ σφοδρό-
 τητι ἐναντίον ἡ ἐπιείκεια· ἡ μὲν γὰρ ἀλαζονικὴ καὶ αὐ-
 θάδης, θρασεῖά τε καὶ ὑπερήφανος, ἡ δὲ πραεῖα, κατ-
 εστηκυῖα, συνετὴ, ταπεινότητι λόγων κάμπτουσα, ἡ ἐπι- 30
 εἰκεία.

22 Par. ἀρίθμους.

Σύνοψις τῶν περὶ τραχύτητος.

Ἔννοιαί αἱ τῶν μειζόνων προσώπων ἐπιτίμησιν ἔχουσαι ἀπό τινος τῶν ἐλαττόνων ἀπαρακαλύπτως.

Μέθοδος τὸ ἀπαρακαλύπτως καὶ ψιλῶς κατ' ἐπιτίμῃσιν, ἀλλὰ μὴ ἄλλως μηδὲ συμπλέκοντα τοῖς λεαίνουσιν εἰσάγειν τὰς ἐννοίας.

Λέξις ἡ τετραμμένη καὶ ἀφ' ἑαυτῆς σκληρά.

Σχήματα τὰ προστακτικά καὶ τὰ κατ' ἐρώτησιν ἐλεγκτικά· ²³ κῶλα τὰ βραχύτερα καὶ μᾶλλον κόμματα.

10 Συνθήκη ἡ συγκρούσεις φωνηέντων ἔχουσα, καὶ ἄρῳθος οὐσα καὶ ἀνακολούθους πόδας ἔχουσα.

Ἀνάπαυσις ἡ ὅμοιος τῇ συνθήκῃ ἀνακόλουθος τοῦς πόδας.

C a p. VIII.

Περὶ σφοδρότητος ἐννοιῶν.

15 ρθ'. Ἡ δὲ σφοδρότης ἐννοίας μὲν ἔχει τὴν τῶν πολλῶν δόξαν ἀναιρεῖ, διὰ τῆς τάξεως τῆς σφοδρότητος μετὰ τὴν τραχύτητα, οἱ φασὶ μηδὲν τὰς ιδέας ταύτας διαφέρειν ἀλλήλων· εἰ δὲ προσώποις φραῖη τις ἂν διαφέρειν, οὐδὲν φασὶ πρὸς τὸν λόγον τοῖς ἄλλοις ἅπασιν
20 κοινωνοῦντα· ἀλλ', ὡς γενναῖε, πρὸς τὸν τοιοῦτον εἶπομι' ἂν, εἰ μὴ καὶ ἐνὶ μόνῳ διαφόρῳ τὰ πράγματα ἐκρίνετο, ταῦτόν ἂν ἦν ἄγγελος καὶ ἄνθρωπος, ὅτι μὴ μόνον οὐ διαφέρουσι τῷ ἐνὶ, ἤτοι τῷ λογικῷ, ²⁴ ἀλλὰ καὶ τῷ ἀθανάτῳ· ταῦτόν ἡμῖν οὗτοι καθ' ἕτερον μέρος τὴν ψυχὴν,
25 εἶπερ οὕτως θείημεν, ὥς σὺ τὸ ἐν· νῦν δὲ οὐχ οὕτως ἔχει ἕτερον γὰρ λογικὸν ἀγγέλου καὶ ἕτερον ἀνθρώπου, εἰ καὶ

23 Par. ἐλεγκτικῇ.

24 Par. λόγῳ.
^{ικῶ}

τῇ προφορᾷ ταυτόν τε καὶ ἓν, ὥστε ἕτερον πρόσωπον
 μεῖζον καὶ ἕτερον ἔλαττον, καὶ οὐ ταυτόν οὐδὲ ἓν· οὐκ-
 οὖν οὐδὲ τραχύτης καὶ σφοδρότης, ὅτι μὴδ' ἄνθρωπος
 καὶ ἵππος ἓν, ἐνὶ διαφέροντα τῷ λογικῷ καὶ ἀλόγῳ κα-
 τὰ πάντα κοινωνοῦντα· ἔπειτα οὐδὲ ἐνὶ, ἀλλὰ πολλοῖς ⁵
 διαφέρουσι τραχύτης καὶ σφοδρότης· ἡ ²⁵ μὲν οὐ χρή-
 ζει ὀνοματοποιίας, ἡ τραχύτης, ἀρκεῖται γὰρ τοῖς οὐσι,
 καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον τρέπη αὐτὰ, ἡ δὲ ὀνοματοποιεῖ, ²⁶ ὡς
 μαθήσῃ, εἴπερ μαθήσῃ, καὶ ἡ μὲν ἔχει τὰ λειαινόντα
 τὸ ταύτης τραχὺ, ἡ δὲ οὐκ ἔχει ἡ σφοδρότης, ἐπεὶ μὴ- ¹⁰
 δὲ καταγίγῃ σφόδρα κατὰ τῶν ὑποκειμένων· δύο ἄρα οὐ-
 σαι, εἰκότως καθ' ἑαυτὴν ἐκάστη τῆς τάξεως καὶ τῆς
 διατυπώσεως ἔτυχεν.

οἱ. Ἐννοίας μὲν ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς ἐπιτιμη-
 τικάς· Ἐννοίας μὲν ἔχουσι τὰς αὐτάς, ἀπὸ προσώπων ¹⁵
 δὲ οὐ τῶν αὐτῶν· ἡ μὲν γὰρ κατὰ μεζόνων, ἀπὸ τῶν ἔλατ-
 τόνων, ἡ δὲ σφοδρότης ἀπὸ τῶν μεζόνων κατὰ ἔλατ-
 τόνων, κατὰ ἀντιδίκων, κατὰ πολεμίων, καὶ καθ' ὧν
 οἱ ἀκούοντες δέξαιντ' ἂν ἡδέως· εἰ γὰρ μὴ δέξαιντο,
 χώραν ἡ σφοδρότης οὐκ ἔχει, καὶ μὴν ἑρεῖ σφοδρῶς καὶ ²⁰
 κατ' ἐκκλησιαστών καὶ βουλευτῶν, ἥδη δὲ καὶ βασιλέων·
 ἀλλ' εἰ μὲν ἐχθροὶ εἶεν, πάντα σφοδρῶς ἑρεῖ ἐπιτιμη-
 κῶς, εἰ δὲ φίλοι καὶ εὐσεβεῖς, ὑφειμένη χρήσεται τῇ ἐπι-
 πληξί, ὅτι μὴ πάντα, φησὶ, κατηγορεῖ ὁ θεολόγος, οὐ
 γὰρ δίκαιον· λαιδορία γὰρ ἄντικρυς τοῦτο καὶ ὕβρις, ἀ ²⁵
 τοῖς ἐνδόξοις προσώποις καὶ εὐσεβέσιν ἐπάγειν οὐκ εὐαγές,
 διδασκάλῳ ἢ συμβούλῳ ἢ ἐκκλησιαστικῇ, εἰ μὴ ἄλλως ὁ λέ-
 γων τῷ ἀνεπιλήπτῳ καὶ θαυματουργῷ βίῳ θαρρῆ, κα-
 θὰ φαίνεται πεποιηκῶς ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος Θεοδοσίῳ τῷ
 βασιλεῖ· καὶ ὁ μέγας Χρυσόστομος Εὐδοξίαν τοῦ ἱεροῦ ³⁰
 διώξας, καὶ Λέων ὁ ἀποστολικὸς, ἀφορίσας Ἀρκάδιον.

25 Par. οἱ.

26 Par. ὀνοματοποιῇ.

Συριανοῦ καὶ ἑτέρων. 27

ριά. Ἄλλ' ἡ μὲν τραχύτης κατὰ μειζόνων προσώπων. Σχεδὸν μόνῃ αὕτῃ διαφορὰ τραχύτητος καὶ σφοδρότητος ἐν πᾶσιν.

- 5 ριβ. Ἡ καὶ ὧν καὶ οἱ ἀκούοντες δέξαιντ' ἂν ἡδέως, διὰ τὸ κατὰ ἐλαττόνων εἶναι προσώπων, καὶ καὶ ὧν ἂν οἱ ἀκούοντες ἡδέως δέξαιντ' ἂν· ἐν γὰρ τῇ τραχύτῃ λειαίνειν καὶ περιστέλλειν δεῖ τὴν ἐπιτίμησιν, ἐπειδὴ κατὰ μειζόνων γίνεται προσώπων, ὥς οἱ περὶ υἱοῦ
- 10 καὶ τινες τῶν ἄλλων θεολογικῶν ἐρωτήσεις ἔχοντες καὶ ἀποκρίσεις· φιλοσοφίας δέ, ὥς τὸ ἀεικίνητον αὐτοκίνητον, τὸ αὐτοκίνητον ἀθάνατον, καὶ τὰ ὅμοια· τροχαλὴ γὰρ ἔννοια καὶ συμπεπλεγμένη ταῖς λέξεσιν· ἡ κατὰ πάντα ταῦτα γοργότης τῷ κοινῷ λόγῳ 28 ἐναντιοῦται λαμπρό-
- 15 τητι 29 τρόπον τινὰ, ὥς ἐν νοούμενα, ὥς γοργότης τῷ κοινῷ λόγῳ, ἰδίως δὲ λαμπρότητι ἐναντίον οὐχ ἡ ἐν ῥητορικῇ γοργότης, οὐδ' ἡ φιλόσοφος, ἀλλ' ἡ ἐν διαλεκτικῇ· ἡ μὲν οὖν φιλόσοφος γοργότης, ὅτι σεμνὰς ἔχει τὰς ἐννοίας, λαμπρὸν τὸ πρᾶγμα δείκνυσιν, καὶν δοκῇ τρέχειν,
- 20 ὥσπερ καὶ ἡ λαμπρότης, λαμπρὸν δὲ λαμπρῷ οὐκ ἐναντίον, οὐδ' ἡ ἐν φιλοσοφίᾳ ἄρα γοργότης τῇ ἐν ῥητορικῇ ἐναντίον, ἡ δὲ ἐν ῥητορικῇ πάλιν, καὶ τὸ ῥητορικῆς γοργότης οὐκ ἐναντίον λαμπρότητι· τὸ γὰρ Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, Χριστὸς ἐπὶ γῆς,
- 25 σεμνὰ ὄντα, ὅμως διὰ τὴν σύντομον καὶ ταχεῖαν τῶν ἀξιώσεων ἀπόδοσιν καὶ γοργότητος ἔχουσι μέθοδον· λαμπρὰ δὲ, ὅτι καὶ τὸ πρᾶγμα πρὸς τῷ σεμνὸν εἶναι καὶ λαμπρὸν ἔστιν· εἰ δ' ἀμφιβάλλει τις λέγων, ὅτι ἡ λαμπρότης περὶ τινὰ τῶν πραγμάτων γίνεται ποιότητα, τὰ δὲ τεθέντα παραδείγματα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔστι, ἔστω-

27 Non est in Vol. VII. 28 Par. λόγου. 29 Par. λαμπρότητα.

σαν παραδείγματα λαμπρά μὲν ἔχοντα τὴν ποιότητα, οὐδὲν δὲ ἦττον τὴν μέθοδον γοργὴν ἔχοντα· εἰσὶ δὲ ταῦτα· τί μοι πρὸς τοῦτο τὸ ἔργον αἱ ἐπτάφυλοι Θῆβαι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι καὶ Μανσωλοῦ Καρικὸς τάφος καὶ πυραμίδες· καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ γὰρ ἐνταῦθα διερχόμενος τὸ κάλ- 5
 λος τῶν πραγμάτων μετὰ πεποιθήσεως καὶ θάρρους ταῦτά φησι, καὶ ἀποφαντικῶς, ὅπερ ἴδιαν λαμπρότητος μετὰ τῆς μακροκωλίας· αἱ δὲ ταχέαι μεταλλαγαὶ γοργότητος, καὶ ἡ τῶν συμπλεκτικῶν ἐπιφορά· οὐκ ἐναντία ἄρα ἀλλήλων τὰ εἰς ἓν συνιόντα, οὐκοῦν οὔτε ἡ ἐν ῥητορικῇ, 10
 οὔτε ἡ ἐν φιλοσοφίᾳ γοργότης ἐναντία λαμπρότητι· μία δὲ ἐστὶ καὶ ἡ αὐτὴ λαμπρότης ἐν ἀπάσαις ταῖς μεθόδοις, ὅταν εὐρίσκηται· οὐ γὰρ ἐτέρως ἡ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐτέρως ἡ ἐν ῥητορικῇ γίνεται, ἀλλ' ἡ αὐτὴ κατὰ ποιότητα καὶ πεποιθήσιν πανταχοῦ· ἡ δὲ ἐν διαλεκτικῇ γοργότης, 15
 πρῶτον μὲν ὅτι ἐκείνη καὶ τὸ πρᾶγμα ἐξετάζει καὶ τὰ τούτῳ παρακολουθοῦντα· ἡ δὲ λαμπρότης τὴν ποιότητα μόνην τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων· δεύτερον, ὅτι ἐκείνη κουμάτικη, αὕτη μακρόκωλος· τρίτον, ὅτι εἰ καὶ ἐκείνη σχήματα ἔχει, ἀλλ' οἱ κατὰ ἀπόφασιν καὶ χωρὶς 20
 ἐνδοιασμοῦ αἰεὶ· τέταρτον, ὅτι ἐκείνη οὐ φροντὶς συνθήκης καὶ καταλήξεως, ταύτη δὲ πάνν· πέμπτον, ὅτι ἐκείνης ταχέαι αἱ μέθοδοι καὶ ἀπαντήσεις, αὕτη δὲ οὐδόλως ἔχει ἀπάντησιν, καὶ αἱ μέθοδοι δὲ ἀποστατικά· ἕκτον, ὅτι ἐκείνη μὲν ἢ πείσαι ζητεῖ ἢ ἐλέγξει τὸν προσδιαλεγό- 25
 μενον, αὕτη δὲ οὐδέτερον, ἀλλ' ἀπλῶς τὸ ἐν τῷ πράγματι ὃν διεξέρεχεται· τὸ γὰρ πείθειν ἢ ἐλέγχειν οὐ καθ' ἑαυτὴν ἔχει, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἐν τῷ λόγῳ πάντων συνήχθη· τοιγαροῦν ὥς ἡ ἐν διαλεκτικῇ γοργότης καὶ ἐν ῥητορικῇ εὐρίσκηται, καὶ ἐστὶν, ὥσπερ καὶ ἐστὶν, ἐναντίον λαμπρό- 30
 τητος· ἀλλὰ ῥητέον ἤδη καὶ περὶ αὐτῆς τῆς λαμπρότητος.

Σύνοψις τῶν περὶ σφοδρότητος.

α. Ἐννοιαὶ αἱ ἐπιτιμητικαὶ καὶ ἐλεγκτικαὶ κατὰ ἐλαττόνων προσώπων καὶ καθ' ὧν ἂν οἱ ἀκούοντες ῥαδίως δέξαιτο τὰς λοιδορίας.

5 β. Μέθοδος τὸ ἀπαρακαλύπτως καὶ ψιλῶς λέγειν τὰς ἐννοίας.

γ. Λέξις ἡ πρὸς τὸ πρᾶγμα ὀνοματοποιουμένη.

δ. Σχήμα τὸ κατὰ ἀντιστροφὴν καὶ τὸ δεικτικόν.

10 ε. Κῶλα τὰ μᾶλλον κόμματα καὶ μὴδὲ κόμματα, ἄλλ' ἃ κατὰ ὄνομα λέγει.

ς. Συνθήκη ἡ συγκρούσεις φωνηέντων ἔχουσα.

ζ. Ῥυθμὸς ὡς ἐν τραχύτητι.

η. Ἀνάπαισις ὡς ἐν τραχύτητι ἀνακόλουθος.

C a p. IX.

Περὶ λαμπρότητος.

15 ρλά. Μετὰ τὸν περὶ σεμνότητός τε καὶ τραχύτητος λόγον. Πανταχοῦ τὸν σκοπὸν προαναφωνεῖ, καὶ ἐν πάσαις καὶ ἐν ἐκάστη τὸ χρήσιμον ὑποτίθῃσι, σαφήνειαν ἐργαζόμενος ταῖς ἐπαναλήψεσι, καὶ τὰ μέλλοντα καθιστῶν ταῖς προαγορεύσεσιν· ὁ μὲν οὖν σκοπὸς πρό-
 20 δηλός· τὸ δὲ χρήσιμον, ὅτι, φησὶν, ἐξαιρέτως ἡ λαμπρότης ἐστὶ τῶν ποιουσῶν ἰδεῶν τὸ ἀξίωμα καὶ μέγεθος, ὅθεν ἀναγκαία τῷ τοιούτῳ λόγῳ, καὶ διότι δεῖ τῷ σεμνῷ καὶ τραχεῖ, προσέτι τῷ σφοδρῷ μετέχειν λαμπροῦ τινος, διατί· ἵνα μὴ πάντῃ αὐστηρὸς ἢ τραχύτητι συν-
 25 εξαγόμενος καὶ σφοδρότῃ. Προσέθηκε δὲ τὸ τινός, οἷον φαιδρότητός τινος, διὰ τὴν ὁμωνυμίαν· πολλαχῶς γὰρ ἡ φαιδρότης ταῦτόν οὔσα τῇ λαμπρότητι· ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ τῆς ἡδονῆς ἀντεχομένη μόνης τῆς ἐν γλυκύτητι

καὶ ἀφελεία, οὐκ αὐτὸ τοῦτο οὐσα φαιδρότης, ἀλλὰ δο-
 κοῦσα· οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν ὑποκειμένων ἢ τοι-
 αῦτη λαμπρότης ἔχει τὸ περικαλλῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς δόξης
 τῶν λεγόντων· ἀφελείαν δὲ εἶπε ταύτην τὴν γλυκύτητα,
 ὅτι ἡ ἀφελεία ὑπάλληλου εἰδός ἐστι, καὶ τὸ γλυκὺ ὡς γε- 5
 νος εἶδος ἐν ἑαυτῇ περιέχουσα, ὥσπερ τὸ ζῶον τὸν ἄνθρω-
 πον· διὸ ἀφελείαν εἶπε καὶ γλυκύτητα, ὡς ἀπὸ τοῦ πε-
 ριέχοντος γένους, ἢ μᾶλλον ὡς ἀπὸ τοῦ ἀπλῶς λευκοῦ,
 τὸ κατ' ἐπίτασιν λευκὸν πάννυ, ὥσπερ ὅτεν τις βουλούμε-
 νος περὶ ἄνθρωπον λέγειν φαιή τὸ ζῶον τὸ λογικόν· γε- 10
 νικωτέρα γὰρ τούτων ἡ ὀνομασία, δηλοῦσα τὸν ἄνθρω-
 πον· τοῦτο πρῶτον σημαίνόμενον τῆς φαιδρότητος, αὐ-
 τη δὲ τὸ λαμπρὸν ἔχει, οὔτε ἀπὸ τῆς τῶν ὑποκειμένων
 φύσεως, οὔτε ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἐννοίας τῶν λεγόντων,
 ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης αὐτῶν καὶ τῆς ἐπιμελείας κατὰ 15
 τὰς λέξεις καὶ συνθήκας καὶ σχήματα γενομένης, κα-
 θάπερ τὸ ἀπὸ φύκους καὶ ἐπιτριμμάτων γινόμενον τοῖς
 προσώποις τῶν γυναικῶν, ὃ ταπεινότητι ἔχει ἐν αὐτῷ
 καὶ ἰσχνόν ἐστιν οὐκ ἔχον μεγέθους διάγραμμα· τούτου δὲ
 οὐ δέεται τὸ μέγεθος ὡς καθ' αὐτὸ, τοιτέστιν ὡς οὔσι- 20
 ᾧδες ὃν τοῦ μεγέθους καὶ κατὰ πρῶτον λόγον, κατὰ
 τινὰ δὲ σύμβασιν καὶ λόγον δεύτερον, ὅταν ἑψηλὰ ὄντα
 τὰ νοήματα, καὶ διὰ τοῦτο ἀηδῖαν παρέχοντα τοῖς ἀκού-
 ονσι, διὰ τούτου τοῦ κάλλους ἡδύνουσι τὰς αἰσθήσεις,
 καὶ ἵνα σαφεστέρα γένηται ἡ τῆς λαμπρότητος φύσις, 25
 ἄνωθεν ληπτέον. Τὸ λαμπρὸν τὸ ἐν λόγοις ἢ ἐξ ἐπιμε-
 λείας τοῦ ῥήτορος γίνεται, λέξεσι καὶ σχήμασι τὴν σύ-
 στασιν ἔχον, καὶ ποιεῖ τὸ ἰδίως καλουμένον κάλλος, ἢ
 οὐκ ἐξ ἐπιμελείας, ἀλλ' ἀπὸ ταπεινῶν πραγμάτων ἀνα-
 φαίνεται, μύθων καὶ ἱστοριῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἰδεῶν 30
 αἰσθητοῖς οὕτω διατιθεμένων καὶ ποιεῖ τὴν γλυκύτητα
 ἢ τοῖς πράγμασι σύνεστι· ταῦτα δὲ μέγεθος καὶ ὕψος
 ἔχουσιν, ὥσπερ κάλλος οὐρανοῦ καὶ φῶς ἡλίου, καὶ ποιεῖ

τὴν λαμπρότητα, περὶ ἧς νῦν ὁ λόγος· ὅθεν καὶ ἀξιωματικὴ λέγεται, ὡς τῷ ἀξιώματι τῶν ὄντων συμπεφυκυῖα, καὶ ταῖς τούτων πράξεσι καὶ ὥσπερ οὐσιώδεις καὶ πρωτογενεῖς αὐτοῖς συμφαινόμενον, ἐναντίον ἔχουσα τὸ
 5 διαλεκτικὸν εἶδος καὶ ἀγωνιστικὸν, ὃ περὶ τοὺς ἀγῶνας τῶν διαλεγομένων ὁράται, καθὰ προείπομεν, ἧς ἡ ἐννοια ἐν τέτρασιν ὁρεῖται διαφοραῖς κατὰ πεποιθήσιν καὶ κατὰ ἀποφασιν τοῦ ῥήτορος φαινομένη· πέποιθε δὲ ἐφ' αἷς ἂν λέγῃ, ἢ διὰ τὸ ἐνδοξα ὑπάρχειν τὰ περὶ ὧν λέ-
 10 γει, ἢ διὰ τὸ ἐνδόξως καὶ καλῶς πεπραῆχθαι, ἢ διὰ τὸ χαίρειν τοῖς λεγομένοις καὶ πραχθεῖσι τοὺς ἀκούοντας, ἢ κοινῶς διὰ ποντα ταῦτα. Εἰ δὲ καὶ τινες τῶν ἐννοιῶν τούτων, ὡς ἡ πρώτη κοινωνεῖ τῇ τετάρτῃ τῶν ἐννοιῶν τῆς σεμνότητος, ἀλλὰ πάμπολυ τὸ διάφορον· ἐκεῖ μὲν
 15 γὰρ πράγματος ἀπλῶς ἐνδοξοτάτου ἐστίν, ὃ λεχθὲν οὐ πάντως ἥδει τοῖς ἀκούοντας, ἐνταῦθα δὲ ποιότητος πραγμάτων, οἷον φῶς ἡλίον καὶ ἐνδόξως καὶ λαμπρῶς λεγόμενον τοὺς ἀκούοντας τέρπει, ἐπειδὴ ἕτερος μὲν ὁ λόγος ὃ περὶ τῆς οὐσίας τυχὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἕτερος δ' αὖ
 20 πάλιν ὃ περὶ τῆς αὐτοῦ ποιότητος, καθ' ἣν καὶ μέγας ἐστίν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀρετῶν, αἷς εἰ βούλοιτο τις ἐξαγγέλλειν, ἀρμοζούσαις αὐταῖς ἐννοίας πάντως ζητήσῃ, καὶ λαμπρότερον τοῖς ὑποκειμένοις ἐξαγγέλλῃ· ἥλιε, ¹ λέγων, θοαῖς ἵπποισιν ἐλίσσων φλόγα, καὶ ἄρον κύκλῳ τοὺς ὀ-
 25 φθαλμούς σου, καὶ ἴδε πᾶς ὁ τῶν ἐμῶν λόγων ἀκροατής· ὁρᾷς μεθ' ἐσῆς λαμπρότητος οὐ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τὰ περὶ τὸ πρᾶγμα διέξεις· ἴδε τὸν στέφανον τὸν πλακέντα τῆς δόξης, ἀντὶ τῶν μισθωτῶν Ἑφραῖμ καὶ τοῦ στεφάνου τῆς ὕβρεως· τοῦτο μὲν γὰρ τὸ κῶλον καὶ
 30 ἀκμῆς ἔχει διὰ τὴν φαιδρότητα· πότερον δὲ ἢ καλλίον τοῦτο εἰπεῖν, ὅτι οὗτοι στέφανοί εἰσι δόξης ἐκ τοιῶνδε καὶ τοιῶνδε συνεστηκότες, ἢ ὅτι περικαλλές καὶ ἐνδοξος

1 Eur. Phoen. 3.

ὁ στέφανος; οὐκοῦν ἡ λαμπρότης οὐ τὸ πρᾶγμα διηγείται· ἀλλ' ὑποφαίνεται, ὡς εἰς καλὸν ἡμῖν ἐπανήκομεν τὸ ἐνδοξον καὶ σεμνὸν ἐνδοξοτέρως· ἐπὶ τούτοις ἐστὶν ἡ λαμπρότης καὶ γίνεται, ἐφ' οἷς ἐστὶ τὸν λέγοντα καλλωπίσασθαι, ἢ ὡς αὐτὸς πράξας ἢ ὡς ἄλλου πράξαντος αὐ- 5 τὸς λέγων ἢ ὡς χαιρόντων ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι τῶν ἀκουόντων.

ρλβ'. Ὅρα πῶς ἐνταῦθα διαστέλλει τὴν τραχύτητα τῆς σφοδρότητος, καθόσον ἐκείνη μὲν, ἤγουν τῇ τραχύτητι, ἀντίκειται μόνῃ ἡ γλυκύτης, τῇ δὲ σφοδρότητι ἀν- 10 τίκεται ἡ τε γλυκύτης καὶ ἡ ἐπιείκεια· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ διαστέλλει ταύτην, ἤγουν τὴν σφοδρότητα τῆς τραχύτητος.

ρλγ'. Φαιδρότητας δὲ οὐ τῆς ἐν ὥραϊσμοῦ· τὸ ἐν λόγοις φαιδρὸν ἢ ἐξ ἐπιμελείας τοῦ ῥήτορος γίνεται λέξεσι καὶ σχήμασι τὴν σύστασιν ἔχον, καὶ ποιεῖ τὸ ἰδίως καλούμενον κάλλος, ἢ οὐκ ἐξ ἐπιμελείας, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ταπεινῶν πραγμάτων ἀποφαίνεται, μύθων, ἱστοριῶν καὶ τῶν ἄλλων ἡδέων αἰσθητῶν, καὶ ποιεῖ τὴν γλυκύτητα· ἢ τοῖς πράγμασι μὲν σύνεστι, ταῦτα δὲ μέγεθος 20 καὶ ὕψος ἔχουσι, καὶ ποιεῖ τὴν λαμπρότητα, ἥς νῦν ὁ λόγος.²

ρλδ'. Ἀφέλειαν εἶπε ταύτην καὶ οὐ γλυκύτητα, ὅτι ἡ ἀφέλεια ὑπάλληλον εἶδος ἐστὶ, καὶ τὸ γλυκὺ ὡς γένος εἶδος ἐν ἑαυτῇ περιέχουσα, ὥσπερ τὸ ζῶον τὸν ἄνθρω- 25 πον, διὸ ἀφέλειαν εἶπον καὶ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ περιέχοντος γένους, ἢ μᾶλλον ὡς ἀπὸ τοῦ ἀπλῶς λευκοῦ γίνεται κατ' ἐπίτασιν τὸ πᾶν λευκόν, καὶ τὰ λοιπὰ προεγράφη εἰς τὸ ὅπισθεν ἐδάφιον ἕως τοῦ, ὃ περὶ τοῦς ἀγῶνας τῶν διαλεγόμενων ὁράται, καθὰ προείπομεν, οὗ 30 ἐχόμενόν ἐστι τό· ἥς ἡ ἔννοια ἐν τέτρασιν ὁράται δια-

² Sequitur ex Vol. VII. litt. β'. vide Vol. V. p. 499. v.

φοραῖς. ὅπερ ἀρμόζει εἰς ἐξήγησιν τοῦ περὶ ἐννοιῶν λαμ-
πρότητος.

ρλέ. Ἡ καὶ διὰ πάντα ταῦτα. Τὸ μὲν ὡς τὰ
εἰρημένα, τὸ δὲ ποιητοῦ· ἦν ἄρα καὶ τὸν Νεῖλον εἰπεῖν
5 τὸν χρυσοῤῥόαν καὶ ὡς ἀληθῶς εὐσταχυν, καὶ ἔμπαλιν
ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν χώραν ῥέοντα ἡμερησίαν ὁδόν·
ἐφ' οἷς δὲ ἡδύνονται οἱ ἀκούοντες, οὗτος Κυπριανός, ὃ
ἄνδρες, οἱ μὲν εἰδότες ἡδίους γένησθε τῇ ὑπομνήσει, οἱ
δ' ἀγνοοῦντες μάθητε τὸ κάλλιστον τῶν ἡμετέρων διη-
10 γημάτων, ὅπου καὶ τὴν ἡδονὴν ἡδίους εἰπὼν ἐσήμανεν.

γλς. Ὅπερ φησὶν ὁ Ἡρόδοτος ἐλλάμψα-
σθαι. Ἡρόδοτός φησιν ἐν τῇ πρώτῃ ³ τῶν ἱστοριῶν·
τὸν τρόπον γὰρ διηγούμενος τάξεως Κύρου καὶ Κροίσου
φησὶ καὶ τὰς αἰτίας τῆς Κροίσου ἥττης καὶ τοῦ πῶς οὐ-
15 τος ἀντέταξε τὸ ἵππικόν, ἐφ' ᾧ ἥλιπε νικᾶν· Κύρος οὖν
παραγαγὼν τὰς καμήλους ἐτάραξε τοὺς τῶν ὑπεναντίων
ἵππους τῷ ἀσυνήθει τῆς θέας καὶ τῷ ξένῳ τῆς ἀποφο-
ρᾶς τοῦ χρωτὸς, ἐφ' οἷς ἥλιπε Κροῖσος ἐλλάμψασθαι
τουτέστι λαμπρυνθῆναι· ἄριστοι γὰρ τῶν τηρικαῦτα ἵπ-
20 πέων οἱ Λυδοί.

ρλς. Οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν· καὶ ὁ θεο-
λόγος· οὐ βοῦν εἴληφα, φησὶ Σαμουήλ ὁ μέγας πρὸς τὸν
Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως διαφερόμενος· τειχισμὸν δὲ
Δημοσθένης τὰς ὑπὲρ ⁴ τῆς πόλεως πράξεις λέγει, πλὴν
25 ἦν καὶ τοῦ τείχους τὸ σαθρὸν ἀνακαίνισας καὶ τινα τῶν
ιδίων ἀναλώσας εἰς τὴν ἀνακαίνισιν. καὶ πάλιν, οὐ τὰ
πολλὰ συμφέρομαι τοῖς πολλοῖς, οὐδὲ τὴν αὐτὴν βαδί-
ξιν ἀνέχομαι. καὶ πάλιν· ταῦτα ὁ τῶν σημείων καὶ τῶν
τεράτων Θεός, ταῦτα ὁ τὸν Ἰωσήφ ἀγαγὼν εἰς Αἴγυπτον
30 δι' ἀδελφῶν ἐπιηρείας· καὶ πάλιν, αὕτη γίνεται τῆς τοῦ
βασιλέως περὶ ἡμᾶς φιланθρωπίας ἀρχὴ καὶ κατάστα-

³ I. 32. ⁴ Par. ὑπερί. forma, ut videtur, ex ὑπὲρ et

σις πρώτη· τοῦτο τὸ λῆμμα τῆς τότε διοχλόουσης ἐπηρείας τὸ πλεῖστον ὥσπερ τι ῥεῦμα διέλυσε.

ρλή. Καὶ πάλιν αὕτη τῶν περὶ Θήβας πραγμάτων ἀρχὴ καὶ κατὰστασις πρώτη. Μίσος εἶχον οἱ Ἕλληνες πρὸς Ἀθηναίους, ἑξαιρέτως δὲ Λακε- 5 δαιμόνιοι διὰ τὴν τῶν Φωκίων ἀπώλειαν, οἰόμενοι βουλήσει τούτων οἴχεσθαι, ἐφ' οἷς ὁ Φίλιππος ἐπιπεσὼν εἰς Ἑλάτειαν· πόλις δὲ αὕτη περὶ τοὺς πρόποδας τοῦ Κιθαιρώνος, ὃς νῦν Κρεμνισσὸς λέγεται, εἰς ἀνάγκην ἤλ- 10 θθον Ἀθηναῖοι τὰς ἑαυτῶν ἀπολέσαι πόλεις· ἐφ' οἷς τὰ 10 συμφέροντα ἐν τῷ ψηφίσματι γράψας Δημοσθένης, ὡς δεῖ πάντας Ἕλληνας πολεμεῖν Φιλίππῳ, ἀπέστησεν αὐτὸν τῆς πρὸς τὰς Ἀθήνας εἰσβολῆς. Ταῦτα ἀκριβέστερον εὐρήσεις ἐν τῷ ὑπὲρ ὁ στεφάνου Δημοσθένους· καὶ ταῦτα ὁ νόμος ὑπέγραψε, ταῦτα ὁ Χριστὸς ἐτελείωσεν 15 ὁ τοῦ γράμματος καταλύτης καὶ τελειωτὴς τοῦ πνεύματος.

ρλθ'. Ἀρμοσταῖς καὶ φρουραῖς. Τάξεις ἀρχόντων Λακεδαιμονίων οὗτοι· ἀρμοσταὶ μὲν οἱ τὰς πόλεις τὰς ὑποκειμένας διοικοῦντες· φρουραὶ δὲ οἱ πρὸς τὸ μὴ νεωτερίζειν φυλάττοντες· κύκλῳ δὲ τῆς Ἀττικῆς, ὅτι 20 κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον καὶ τὴν συμφορὰν, ἣν ἔπαθον ἐν Σικελίᾳ ταπεινωθέντες Ἀθηναῖοι καὶ ἀποβάλλοντες τὰ τείχη καὶ τριάκοντα τύραννοι ἐγχειρισθέν- 25 τες τὰς αὐτῶν πόλεις διώκουν Λακεδαιμόνιοι· ἡ δὲ αἰτία τῆς τοῦ χωρίου τούτου καὶ τῆς ἐννοίας παραγωγῆς 25 τοιαύτη ἐστίν. Αἰσχίνου εἰπόντος, ὡς ἄξιοι ἦσαν ἀπολέσθαι Φωκεῖς, ἐχθροὶ ἡμῶν ὄντες, λῦει Δημοσθένης ἀπὸ τοῦ συμφέροντος, ὅτι οἷα ἔστι καλὸν τὸ μνησικακεῖν· ἔπειτα ἀπὸ τοῦ ἔθους ἴσα δυναμένου τῷ νομίμῳ, καὶ ἐπιχειρήμα λαμβάνει 6 τοὺς παλαιοὺς Ἀθηναίους, 30 ὅτι πολλὰ ἔχοντες μνησικακῆσαι τοῖς Ἕλλησιν, ἔνεκεν τῆς τότε καταλύσεως τοῦ δήμου, καίτοι ἀσθενῶς ἔχοντες,

περὶ conflata.

5 Par. ὑπερί.

6 Par. λάβει.

πάντα γὰρ εἶχον Λακεδαιμόνιοι, ὅμως Λακεδαιμονίοις ἐβοήθουν.

ρμ'. Λαμπρὸς γὰρ ὁ λόγος καὶ ὑψηλὸς ταῖς μεθόδοις τῆς λαμπρότητος· καὶ ὁ θεολόγος· ὅ-
 5 μεις γὰρ μοι ἀπολογία καὶ στέφανος κανχήσεως, καὶ
 πάλιν· ἡμεῖς τε γὰρ τὰς δοθείσας τῷ τμήματι κεφαλὰς,
 ὡς ὑπὲρ εὐσεβείας καινοτομηθείσας καὶ εἰς βοήθειαν
 τοῦ ὀρθοῦ λόγου κάμνοντες ἐν χάριτι προσηκάμεθα· κε-
 φαλὰς λέγων τοὺς πρεσβυτέρους, οὓς οἱ ἀποσχίσαντες
 10 ἐχειροτόνησαν ἑαυτῶν, ἐπισκόπων χωρὶς· κεῖται ἡ χρῆσις
 ἐν τοῖς εἰρηνικοῖς, οἶμαι ἐν τῷ δευτέρῳ.

Περὶ μεθόδου λαμπρᾶς.

ρμα'. Ὅταν προηγουμένως· κατὰ πρῶτον λό-
 γον καὶ κατὰ χρείαν πρώτην καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο.

15 ρμβ'. Ὅταν ὡς θαρρόων· θαρρόει τις ἐπὶ τῶν
 ὁμολογουμένων καὶ μὴ ἐχόντων ἀντιρρήσιν, καὶ μετ'
 ἀξιώματος, μετὰ μεγέθους καὶ ὕψους φρονήσει πρέ-
 ποντος· οὕτω γὰρ γίνεται ἡ αὐτάρκης λαμπρότης, ἐπεὶ
 τό γε ἐνδοιάζειν οὔτε λαμπρυντικόν ἢ οὔτε ἀποφαντικόν.

20 ρμγ'. Ὅταν ἀφηγούμενος μὴ διακόπτῃς τὰς
 ἀφηγήσεις· ὥσπερ τὰ τοῦ θεολόγου παραδείγματα·
 ἐπεὶ τό γε τοῦ Δημοσθένους διακοπὴν διὰ τοῦ· τὸ πρὸ
 τούτων εἰς ἔχθραν ἀκραιφνή τὴν λαμπρότητα οὐ διε-
 φύλασσαν.⁸

25 ρμδ'. Οὐ γὰρ ὅμοιον ἦν ἀπολελυμένως εἰ-
 πεῖν. Ἀπολελυμένως, χωρὶς διακοπῆς καὶ ὀναχαιτι-
 σμοῦ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀγωνιζομένων ἵππων· τοιοῦτόν
 ἐστὶ καὶ τὸ, οὐ τισὶν, ἀλλὰ πᾶσι, διακοπὴν γὰρ ἐποίη-
 σεν ἡ λαμπρότης, καὶ οὐκ ἄφρετος ἔμεινε, διέκοψε γὰρ

δ

7 Par. λαμπροτικόν.

8 Par. διεφύλασαν.

ρήτωρ, καὶ οὐκ εἶασε φανῆναι τοῦ λόγου τὸ ἄγαν λαμπρόν τε διακοπῇ καὶ ὑποστροφῇ.

ρμῆ. Τῇ διακοπῇ καὶ ὑποστροφῇ· τί μὲν οὖν ἐστὶν ὑποστροφή, προσέπομεν, ὅτι μεσολάβησις τις κώλου ὑφ' ἑτέρου· ἔπειτα τοῦ διακοπέντος ἀνάληψις, ὡς τό· 5 καὶ γὰρ ἐφιλοτιμιεῖτο μέσον τεθὲν τοῦ σχοινοτενοῦς.

ρμς'. Ἐτι μεθόδου λαμπρᾶς καὶ τὸ τὰ ἐνδοξοτέρως λέγειν· Οἱ ἐν Μαραθῶνι πεσόντες ὑπὸ Περσῶν, ὧν εἷς ἦν καὶ Κυναιγείρος, ὁ πολὺς, ἀδελφὸς Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ, οὓς εἰκόσι τιμήσαντες Ἀθηναῖοι 10 ἐσέβοντο ὡς θεούς· τί γὰρ ἐνδοξότερον τοῦ θανεῖν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ ἀληθείας⁹ καὶ δόξης χρηστῆς; καὶ τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου· κατηγορεῖ γὰρ Αἰσχίνης, ὅτι κακῶς συνεβούλευσε Δημοσθένους πολεμῆσαι· ἡττήθημεν γὰρ χιλίων ἀναιρεθέντων καὶ διεχιλίων ζω- 15 γρηθέντων· φησὶ τοίνυν Δημοσθένης, ὅτι οὐ κακῶς συνεβούλευσα, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας τῶν προγόνων· καὶ ὁ θεολόγος, ἡμῖν Ἀντίοχε καὶ πάντες· εἷς μὲν βασιλεὺς, ὁ θεὸς, παρ' οὗ γεγόναμεν, καὶ πρὸς ὃν ἐπιστρέφομεν, εἷς δὲ νομοθέτης Μωσῆς, ὃν οὐ προδώσομεν 20 οὐδὲ καθυβρίσομεν, οὐ μὰ τοὺς ὑπὲρ ἀρετῆς τοῦ ἀνδρός κινδύνους καὶ τὰ πολλὰ θαύματα· καὶ ἡ ἐπίτασις ἐκ δριμύτητος λαμπροτέρα, οὐδ' ἂν ἄλλος ἡμῖν Ἀντίοχος ἀπειλῇ, σοῦ χαλεπώτερός· οὐκ ἀρνησόμεθα, φησὶ, τὸν νόμον, τὸν ὑπὸ Θεοῦ μὲν δεδομένον, ὑπὸ Μωσέως δὲ γε- 25 γραμμένον· οἱ δὲ εἰς ὅρκον ἀνήγαγον τὴν ἀποφαντικὴν ἀπόφασιν· πῶς δὲ ἐστὶ τοῦ ἐνδοξοτέρου ἐνδοξότερον τοῦτο μᾶλλον ἢ ἐκεῖνος οὕτως φανείη· ἐνδοξα μὲν τὰ τοῦ Θεοῦ δωρήματα καὶ παραγγέλματα τὰ διὰ τῶν ἁγίων· ἐνδοξότερον δὲ τὸ φυλάττειν αὐτὰ, διὰ γὰρ τοῦτο δίδον- 30 ται, καὶ τοῦτο τέλος αὐτῶν μόνον, καὶ πρὸς τὸ τέλος·

⁹ Par. ἀληθείας.

μήποτε ἄρα τὸ ἐνδοξότερως λέγειν τὸ ἐνδοξότερον· οὐ πε-
 ρὶ τοῦ πράγματος λέγει τὸ ἐνδοξατέρως τοῦ πραχθέντος,
 ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ οὕτως ἐξενεχθέντος λόγον· πῶς δὲ ἐν-
 δοξον μὲν εἶπεῖν, ὅτι καλῶς συνεβούλευσα· οὕτω γὰρ δεῖ
 5 πολεμεῖν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἢ καλῶς τὸν νόμον οὐκ ἀρ-
 νούμεθα· οὕτω γὰρ ἐποιοῦν καὶ οἱ ἐν Μαραθῶνι· ἢ καὶ
 Μωσῆς κατ' Αἴγυπτον κινδύνους, καὶ κατὰ τὴν ἔρημον
 τὰς τοῦ θεοῦ φυλάττων ἐντολάς· ἐνδοξα γὰρ οὕτως εἶ-
 πεῖν ὁμολογουμένως, ἀλλ' ἐνδοξότερον τὸ μεθ' ὅρκου·
 10 τοῦτο δὲ ἐστὶ κάλλιον κατὰ τὸν τεχνικὸν λόγον καὶ τὴν
 κοινήν ἐννοιαν· ἐκεῖνο δὲ πιθανὸν μὲν, οὐκ ἀληθές δέ.¹⁰

Περὶ λέξεως.

ρμζ. Λέξεις λαμπραὶ, ὅσαι καὶ σεμναί· εἰ-
 σὶ γὰρ αἱ διφθόγγοι πᾶσαι χωρὶς τῆς εἰ· αὗται γάρ
 15 εἰσι καὶ τῆς σεμνότητος· αἱ λέξεις εἰσὶν ὕλη τοῦ λόγου
 μετὰ τὰ πολιτικά πράγματα, ὥσπερ ζῶον τὰ στοιχεῖα
 καὶ τὸ σῶμα, ὅσαι ἦσαν σεμνότητος καὶ ὁποῖαι, τοιαῦ-
 ται καὶ αἱ λαμπραὶ, ἐπεὶ ἡ αὕτη ὕλη τοῦ ἀλόγου καὶ
 τοῦ ἀνθρώπου, ἅμφω γὰρ ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων,
 20 εἰ καὶ τῷ εἶδει διαφέρει, ὥσπερ σεμνότης καὶ λαμπρότης,
 καὶ τῶν ὁμογενῶν τὸ μέγεθος· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων
 τῷ ἑαυτῆς ἐκάστη εἶδει, ὡς ἄνθρωπος καὶ ἵππος τῷ λο-
 γικῷ καὶ ἀλόγῳ.

Περὶ σχημάτων λαμπρῶν.

25 ρμή. Σχήματα δὲ ὅσα καὶ εὐεῖδῃ. Τὰ ὥραν
 καὶ κάλλος ἔχοντα φησὶν εὐεῖδῃ· τὰ φυσικά, οὐ τὰ κομ-
 μωτικά, ὡς δηλοῖ τὸ παράδειγμα· οἷον οὐ γὰρ θειφτη-
 τα ταλαντεύομεν, οὐδὲ τὴν μίαν καὶ ἀπρόσιτον φύσιν
 ἀποξενούμεν ἑαυτοῖς ἐκφύλοις ἀλλοτριώσεσιν, οὐδὲ κακῷ
 30 τὸ κακὸν ἰώμεθα.

¹⁰ Sequitur ex Vol. VII. litt. 9'.; vide Vol. V. p. 500.
 v. 16. — 22.

ρηθ'. Αἱ ἀποστάσεις. Ἀποστατικά λέγονται τὰ τοιαῦτα σχήματα, ἢ ὅτι ἀφιστάμενος ὁ ῥήτωρ τῆς προτεθείσης ἐννοίας ἐξαίφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως εἰς ταύτην μεθίσταται, ἢ ὅτι ἀπόστασιν ἔχουσι καὶ μῆκος· τὰ γὰρ κομματικά ἄλλης τινός. εἰσιν ἤτοι γοργότητος, ἢ ὅτι ἀφίσταται καὶ χωρίζεται τῆς τοῦ λόγου συναρτησίως· ὥστε ἄλλότρια ὄντα τοιαῦτά εἰσι τὰ προειρημένα καὶ τὰ ὅμοια· τοῦτό ἐστιν ὁ διωγμὸς τοῦ πλάσματος, διὰ ταῦτα ἢ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ καθυβρίσθη.

ρν'. Κὰν ἀκμαῖος ἦ. Ἡ ἀκμή ἐκ λαμπρότητος 10 γίνεται καὶ σφοδρότητος· καταφοράς δὲ ἔχει καὶ λοιδορίας, ἧς τὰ μὲν σχήματα λαμπρὰ καὶ αἱ ἐννοιαὶ καὶ ἄλλα τινὰ, ὡς ἐν αὐτῇ διδάξει, ἀσύνδετα δέ· λαμπρὰ μὲν οὐκ ἀκμαῖα 11 καὶ ἔχοντά τι κατ' ἐχθρῶν ἢ τινος ἄλλον τὰ τοιαῦτα· ἴδε πρεσβυτέρων συνέδριον πολιᾶ καὶ 15 συνέσει τετιμημένων· ἴδε διακόνων εὐταξίαν οὐ πόρρω τοῦ αὐτοῦ πνεύματος καὶ τούτων προηγουμένων· ἀκμαῖα δὲ, ὁράτε τὰς ἐναντίας γλώττας ἡμερουμένας καὶ τοὺς Θεότῃ πολεμοῦντας ἡμῖν ἡσυχάζοντας, ἢ ἐννοια λαμπρὰ καὶ τὸ σχῆμα, τὰ δ' ἄλλα ἀκμαῖα. κατ' ἐχθρῶν 20 γὰρ εἴρηται.

Συριανοῦ εἰς τὸ αὐτό.

Κὰν ἀκμαῖος ἦ· ταῖς ἐννοίαις δηλονότι.

Τῶν αὐτῶν.

Μεθ' ὅσων οὖν γίνεται· τῶν λέξεων λέγει· ἀ- 25 κμῆς γὰρ λέξεις αἱ τῆς λαμπρότητος καὶ τραχύτητος καὶ σφοδρότητος.

ρνα. Εἰδέναι μέντοι χρή· ἄριστος καὶ οὗτος κανὼν· ἂν μὲν γὰρ πληρώσας ἐννοίας τινὰς εἰς ἀρχὴν ἐτέραν ἀγάγῃς τὸν λόγον, ὥστε εἴρηται ἐν τῇ εὐκρινείᾳ, 30

11 Par. h. l. et paullo post ἀκμῖα.

εἰ μὲν ἐπιμένης τῇ ὀρθότητι, καὶ μικρὸν ἀποτεινῆς λό-
 γον, ἦττον, φησὶ, γίνεται λαμπρός· ἂν δὲ πλαγιάσῃς ¹²
 εἰς ἄλλην παρὰ τὴν εὐθείαν, καὶ τὰ πρῶτα πρόσωπα τῶν
 ῥημάτων ἐμπεριλαβὼν, ¹³ τουτέστιν εἰς περιβολὴν ἐμπί-
 5 πτων· ἐμπερίβολον γὰρ αἱ πλαγίας ¹⁴ καὶ μακροαποδό-
 τους ἔχουσαι τὰς ἐννοίας, καὶ μετὰ μικρὸν ἔχουσαι ἀνά-
 παυσιν, λαμπρὸς ἔσται ὁ λόγος· τὸ δὲ πᾶς προσέθηκε
 διὰ τὴν περιβολὴν, ὅτι ἐμπερίβολον· εἴρηται γὰρ τὰ σχή-
 ματα τῆς περιβολῆς λαμπρά· τοιαῦτα γὰρ ἦσαν ἅπαντα
 10 τὰ προῤῥηθέντα αὐτῇ· εἴτα μερική τις τοῦ βασιλείως πε-
 ρὶ ἡμᾶς φιλανθρωπία, καὶ οὐκ ἐμποδίζεται τὸ κῶλον εἶ-
 ναι λαμπρὸν, καὶ οὐκ ἐπάλληλοι αἱ εὐθεΐαι, ἀλλὰ καθ’
 ὑπέρβατον κείμεναι· τοιοῦτον καὶ τὸ, ἀφ’ οὗ γὰρ τοῦ
 ξύλου τῆς ζωῆς ἐκβαλόντες ἡμᾶς· καὶ ἅπαν τὸ πνεῦμα
 15 καὶ τὸ λαμπρότατον μετὰ τῆς ἀκμῆς καὶ εἰς ἕτερον με-
 ταβαίνει πνεῦμα τὸ, οὐ γὰρ ἔφερον φύσιν ὄντες.

ρὺβ’. Καθαρὸς ἂν μᾶλλον γίνεται ὁ λόγος καὶ
 οὐ λαμπρός. Εἴρηται ἐν τῇ καθαρότητι, ὅτι ἐκείνη
 μὲν ταῖς εὐθείαις χαίρει, καὶ εἰς αὐτὴν ἀσύνδετοι, αὕτη δὲ
 20 ταῖς πλαγίαις, εἴτε ἔχουσι συνδέσμον, εἴτε καὶ ¹⁵ μή.

ρὺγ’. Ἐτι καὶ ταύτῃ διαφέρει τὰ τοιαῦτα τῶν λαμ-
 πρῶν σχημάτων, ὅτι αἱ μὲν λαμπρότητες οὐκ αὐτὰ τὰ
 πράγματα ἀφηγοῦνται, ἀλλὰ τὴν ποιότητα τῶν πραγμά-
 των αὐξοῦσι, καὶ ὁποῖον τὸ αὐτῶν μέγεθος, εἴτε ἐνδο-
 25 ξον, εἴτε περιφανές, εἴτε λαμπρὸν, εἴτε ἐξάισιον, εἴτε
 θαυμαστόν, εἰ καλῶς πέπρακται, εἰ λαμπρὸν, ἢ ἔστιν,
 ἀλλ’ ὁποῖόν τί ἐστιν, παλαιὸν, νέον, σοφὸν ἢ ἄσοφον,
 ἀνδρικὸν, γενναῖον, καρτερικὸν, μεγαλοπρεπές, καὶ ὅσα
 εἰς τὴν ποιότητα αὐτῷ συντείνει· οὐ γὰρ λέγει τυχόν, ὅτι
 30 λευκή ἐστιν ἡ χιών καὶ οὕτως γίνεται καὶ διατί, ἀλλ’ ὅτι

12 Par. πλαγίας. scripsi πλαγιάσῃς. 13 Supra λαβὼν
 scriptum est βαλὼν. 14 Par. γὰρ ἐπλαγαίαι. 15 Sequitur
 ex Vol. VII. p. 1002. ιε.

λευκή ἐστι, ψυχρά, τὴν ὄψιν διαχέουσα καὶ ἐπὶ πάντων οὕτως.

ρσδ'. Ὁ δὲ καθαρὸς λόγος σχεδὸν ἐναντίος ὢν τῷ λαμπρῷ. Τὸ σχεδὸν εἶπεν, ὅτι ἄλλας ἐννοίας καὶ μεθόδους ἐκείνος ἔχει καὶ λέξεις καὶ ῥυθμὸν καὶ συν-⁵ ῥήκην· κώλοις δὲ κοινωνεῖ τοῖς μακροῖς καὶ τῶν σχημάτων τοῖς ἀποστατικοῖς καὶ τῇ ἀφηγήσει ἀπλῶς· διαφέρει ἐκείνης τε, καὶ ὅτι τῇ ἀφηγήσει οὐ κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος χρῆται, ὥσπερ ἡ λαμπρότης, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ὅποσον τό· ὁ Σαννίων· καθαρὰν ἀφή-¹⁰ γησιν πράγματος ἔχοντα· τίς δὲ ὁ Σαννίων, εἴρηται· ταῦτα πάντα λέλεκται πλὴν Ἀλκιβιάδου, εἶπερ ὅλην τὴν γραφὴν δεῖ εἶναι Ἀλκιβιάδου, ἀλλὰ μὴ Περικλέους· ἐπὶ γὰρ τούτου ἦν ἐν Ἀθήναις εὐδαιμονία καὶ τρόπαια, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀρχή, οὐκ ἐπὶ Ἀλκιβιάδου τοῦ τῶν παρόν-¹⁵ των¹⁶ αἰτίου τοῖς Ἑλλήσι κακῶν, καὶ τῆς τοῦ δήμου καταλύσεως· πλὴν εἰρήσεται, τίς ἐκάτερος· μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Περσῶν καὶ τὴν ἥτταν ἐγένετο τοῖς Ἑλλήσι πρὸς ἀλλήλους εἰρήνη τριακοντοῦτις· τῷ τεσσαρεσδεκάτῳ δὲ ἔτει λέλυται διὰ πολλὰς αἰτίας· κινηθέντος οὖν πολέ-²⁰ μου ἢ πόλεως τῶν Ἀθηναίων ἦν ἔτι ἀτειχιστος ὑπὸ τῶν Περσῶν κατασκαφεῖσα· στρατηγὸς δὲ ὢν Περικλῆς, δόξαν τοῖς Ἀθηναίοις ἀνοικοδομεῖν κελεύσας τειχίζειν, ὥχετο πρέσβυς,¹⁷ ὡς δῆθεν εἰς Λακεδαιμόνα· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι ὑπόπτους εἶχον τοὺς Ἀθηναίους τῆς αὐξή-²⁵ σεως καὶ οὐ συνεχώρουν· ἀπαιτούμενος δὲ τοὺς τῆς πρεσβείας λόγους ἡπάτα τοὺς Λακεδαιμονίους, φάσκων καὶ ἄλλους ἀναμένειν πρέσβεις, ἐφ' ὧν τοὺς τῆς πρεσβείας λόγους ἀναγκαῖον γενέσθαι· φθασάσης δὲ τῆς προθεσμίας, ἐν ἣ προὔκειτο τετελείσθαι τὸν τειχισμόν, φήσας³⁰ τοῖς Σπαρτιάταις θαυμάζειν τὴν τῶν συμπρεσβευτῶν βρα-

16 Par. τοῦ παρόντων τοῖς Ἑλλ. κακῶς. emendavi ex conii.

17 Par. πρέσβυς.

δυτήτα, προφασισάμενος ἀναζεύξας ἀγαγεῖν αὐτοὺς ὤ-
 χετο· οὐ τὸ ἐναντίον ποιήσας Ἀλκιβιάδης πῶς ἐποίησε
 τὴν πόλιν ἔχειν εὐδαιμονίαν; οὗτος ἄσεβείας κατηγορη-
 θείς καὶ πρὸ τῆς ἀπολογίας ἀποδρὰς αὐτόουλος εἰς Λα-
 5 κεδαιμόνα, οὐκ εἰς γόνυ μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς πρόσωπον
 ἔκλινε τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ τῷ καταπατεῖσθαι Λακεδαιμο-
 νίοις καὶ τυράννοις τριάκοντα· καὶ ἃ μὲν μέμνημαι περὶ
 τούτων, ταῦτά ἐστι, γνοίης δ' ἂν τὴν ἱστορίαν ἀκριβέ-
 στερον προστυχὼν Θουκυδίδῃ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ὀκτῶ συγ-
 10 γραφῇ· ὃ μέντοι Δημοσθένης διέρχεται τὰ παλαιὰ τοὺς
 δικαστὰς παροξύνων εἰς τιμωρίαν Αἰσχίνου, δεικνύων,
 ὁποίαν εἶχον οἱ παλαιοὶ περὶ τὴν πολιτείαν ἀκριβείαν,
 καὶ εἰληπταὶ ταῦτα τῷ τεχνικῷ εἰς ἔνδειξιν καθαρότη-
 15 τος, καὶ ὅτι ἡ ἐπιμονὴ τῶν εὐθειῶν, καὶ ἀποστατικὴ
 ἡ, καθαρὰ ἐστι, καὶ οὐ λαμπρά, ἐπεὶ καὶ τὸ λαμπρὰ
 εὐθείας ἔχει τὸν τύπον. 18

Περὶ κῶλα λαμπρῶν.

ρως. Κῶλα δὲ μακρότερα πάντων, καὶ οἷα
 ἦσαν τὰ πρὸ ὀλίγου ἡμῖν παραδείγματα. Χαί-
 20 ροις, Ἀναστασία μοι τῆς εὐσεβείας ἐπώνυμε, σὺ γὰρ
 τὸν λόγον ἡμῖν ἐξάνεστησας ἔτι καταφρονούμενον· τὰ
 γὰρ μὴ ἔχοντα τὴν ἀπόθεσιν αὐτάρκη κῶλα ὑποκαθαι-
 ροῦσιν εἰς ἄλλην τινὰ τὴν λαμπρότητα, οὐ γὰρ ἐλάτ-
 τωνα εἶναι τοῦ ἔτιους ἢ τὸ ἔσχατον τοῦ τριμέτρου κα-
 25 θαροῦ ἰάμβον.

Περὶ συνθήκης λαμπραῆς.

ρως. Συνθῆκαι μὲν, φησὶν, αἱ διπλαῖ·
 σεμναὶ δὲ ἦσαν δῆπου αἱ σπονδιακαὶ, καὶ ἃς εἴρηκεν
 ἐκέῃσε, δακτυλικάι καὶ αἱ παραπλήσια· εἰ δὲ πού τι
 30 συμβαίῃ καὶ ἐκ τροχαίων συντελεσθήσεται, μόνον εἰ μέ-

σον εἶσαν οἱ τροχαῖοι, καὶ μέτρων τῶν ἄλλων λειπό-
μενοι τῶν κῶλων, ἀλλὰ μὴ ἐν τῷ τέλει· ἀηδὲς γὰρ, εἰ
ἔχει τὴν κατάληξιν ¹⁹ τὸ λαμπρὸν κῶλον εἰς τροχαῖον·
βραχύτερον γὰρ κῶλον τὸ σεμνὸν τοῦ λαμπροῦ πάντως
εἶναι ὀφείλει, καὶ οὐ μόνον εἶναι λαμπρότερον, ἀλλὰ ⁵
καὶ ἀκατάληκτον, ὥσπερ τὸ συγγενὲς αὐτῷ σεμνόν·
τοῦτο γὰρ ἐστὶ μάλιστα τὸ ἴδιον λαμπρότητος, τὸ σεμ-
νὴν ἔχειν τὴν βάσιν καὶ ἀκατάληκτον, λήγουσαν εἰς
σπονδεῖον ἢ δάκτυλον, ἢ ἀνάπαιστον, παίονα τέταρ-
τον ²⁰ καὶ τοὺς ἀντισπαστοὺς, χωρὶς τοῦ τετάρτου· ¹⁰
ἐκεῖνος γὰρ εἰς βραχεῖαν λήγων τροχαϊκὴν πάντως ποιή-
σει τὴν βάσιν, ὥσπερ καὶ ἡ τρίτη, καὶ δεῖ παραφυλάτ-
τεσθαι τούτους τοὺς δύο, ὥσπερ καὶ τὸν τροχαῖον ἐν τῇ
λαμπρᾷ βάσει οὐδὲν ἥττον, ὥς κὰν τῇ σεμνῇ· τὸ γὰρ,
χαίροις Ἀναστασία μοι τῆς εὐσεβείας ἐπώννυμε, ἐξ ἐπι- ¹⁵
τρίτων ἐτέθη καὶ παιόνων τῶν Ἀσίας κατὰ συνεκφώνη-
σιν λαμβανόμενον ²¹ εἰς μίαν, καὶ ἔστιν ἀντισπαστικὸν
τετράμετρον ἀκατάληκτον, καὶ τὸ ἐξῆς δὲ τοιοῦτον, διό
καὶ μᾶλλον λαμπρὰ καὶ μειζόνως ἐκλάμποντα. ²²

C a p. X.

Π ε ρ ι ᾠ κ μ ἦ σ.

20

Ὅσα σφοδρότητί τε καὶ τραχύτητι ἐναντιοῦνται, ἡ-
τοι γλυκύτης καὶ ἐπιεικείας, οὐκοῦν καὶ ἀκμῇ ἐναντιωθή-
σεται καὶ λαμπρότητι, τῇ μὲν ὥς ἐχούσῃ σφοδρότητα
καὶ τραχύτητα, τῇ δὲ ὥς ὑψηλῇ οὐσῇ καὶ διηρμένη καὶ
ὥς συνιστάσῃ ¹ τὴν ἀκμὴν· αἱ μὲν γὰρ ἔννοιαί τῆς ἐπι- ²⁵
εικειας καὶ τῆς γλυκύτητος ἐναντίαι ταῖς τῆς τραχύτητος

τρίτον.

19 Par. κατάληξιν. 20 Par. τέταρτον. 21 Par. λαμ-
βανόμενος. 22 Sequitur ex Vol. VII. litt. ιθ'. 1 Par.

καὶ τῆς σφοδρότητος· τῇ δὲ λαμπρότητι ἐναντιοῦνται
 μεθόδοις καὶ σχήμασι καὶ κώλοις· ἢ τε γοργότης καὶ τινα
 τῆς καθαρότητος, καὶ ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ γλυκύτης κατὰ
 τι. Οἱ ἔλεγχοι· σὺ δὲ μοι περιέχου τῶν τοίχων καὶ τῶν
 5 πλακῶν καὶ τῆς κεκοιμημένης ψηφίδος· καὶ πάλιν τοῦ-
 το· ἐμβρόντητε καὶ πολύτροπε καὶ πλάσμα τοῦ πονηροῦ,
 καὶ πόθεν ἐπῆλθέ σοι τοῦτο, ὃ κουφότατε πάντων καὶ
 ἀπλησιότατε· καὶ πότερον παντὸς εἵρξεις ἡμᾶς τοῦ ἐλ-
 ληνίζειν, οἷον δὴ καὶ τῶν ἐμμέσων καὶ πεζῶν τούτου ῥη-
 10 μάτων, ἢ τοῦ κομποῦ τε καὶ ὑπεραίροντος· οὐ τὸ αὐτὸ
 δὲ ἀποστροφὴ τε καὶ ἔλεγχος· εἴ τι μὲν γὰρ ἔλεγχος,
 τοῦτο καὶ ἀποστροφὴ· ἀποστρέφεται γὰρ τις καὶ πρὸς
 φίλους· ἀλλὰ συγγινωσκέτω μὲν ἡ θεία ψυχὴ καὶ τὰ
 ἑξῆς, καὶ σὺ δὲ μοι Κυπριανέ, τὸ τιμιώτατον πρᾶγμα
 15 καὶ ὄνομα, καὶ πρὸς ἐχθρὸν πολλάκις· ἔλεγχος δὲ ἐπὶ
 τῶν ὑπόπτων μόνον· τὸ γὰρ, καὶ μοι μὴδὲν ὀργισθῆς,
 εἴρηται ἡθικῶς διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Λεπτίνου, πρὸς ὃν ὁ
 λόγος· τοιοῦτον καὶ τό· τί ἔδει ποιεῖν; τοῦτο ἀποστροφὴ·
 ἡθὺς δὲ, ὃ πρὸς τῆς τριάδος αὐτῆς· τὸ δὲ ὃ κλητικόν
 20 ἐστὶν ἀντὶ τοῦ, ὃ φίλε, καὶ μὴδὲν γε ἦττον ἢ ἀποστρο-
 φὴ σφοδρότητος, ἢ δὲ ἀξιώσεις ἡθους, ὥσπερ καὶ ὁ ὅρκος
 ἐν τῷ θεολόγῳ· ὅτι δὲ καὶ ἡθὺς ποιεῖ, σφόδρα δείκνυσι·
 πῶς δ' ἂν γένοιτο καὶ κατὰ ἡθὺς σφοδρότης διὰ τῶν εἰ-
 ρωνειῶν; ^{1*} ὅτι ἡθους εἰσὶν αὗται, τὸ τοῦ λέγοντος ἡθους
 25 ἐμφαίνουσαι· δηλὸν δ' ὅτι καὶ σφοδρὸν ἀποτελοῦσι λό-
 γον· καὶ τοῦτο δηλόν, οἷον μετάδοτα καὶ ἡμῖν τῆς λαμ-
 πρότητος.

ρό. Πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων·
 ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῶν προδοτῶν· ἐντεῦθεν δὲ ὀρμώμενοί τι-
 30 νες εἰρωνείαν εἶπον τὸ πῶς ὑμῖν τὰ ἡμέτερα· τοσοῦτον
 ἀμαθῆς, ὅσον βάρβαρος πρὸς Ἕλληνα, καὶ πῶς, εἴπο-
 μέν που.

συνιστώσαις. scr. συνιστάση.

1 * Par. εἰρωνειῶν.

ροά. Τὸν καλὸν ἀνδριάντα. Ὅμοιον τούτου καὶ τό· ἡδὺς ἡμῖν καὶ φιλάνθρωπος, ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάντα εἰρωνεῖαι καὶ διασυρμοί, καὶ δεῖ περιστένειν μὲν τὴν γαστέρα, κατατρυνῶσι τῶν πτωχικῶν, ἵπποις δὲ φέρεσθαι τρυφεροῖς καὶ τὰ παραπλήσια. 5

ροβ. Ἀλλὰ πρὸς τοὺς ζῶντας, ὧ χρηστέ. Τὸ χρηστὲ εἰρωνεῖα· τὸ δὲ πρὸς τοὺς ζῶντας λείπει τὸ, ἐξέταξε τοὺς ζῶντας, ἀλλὰ μὴ τοὺς νεκρούς.

ρογ. Τὰ δὲ ἄλλα πάντα· σαφὴς τούτων ἡ ἐκθεσις, ὡς ἔννοιαι μὲν τραχύτητος καὶ σφοδρότητος ποιοῦσι 10 τὴν ἀκμὴν· μέθοδοι δ' αὖ τούτων αὐτῶν τὴν ἀκμαίαν μέθοδον, τὴν δὲ λέξιν τῆς ἀκμῆς· αἱ τούτων τε αὐτῶν, καὶ ἔτι αἱ τῆς λαμπρότητος· τὰ δὲ σχήματα τῆς ἀκμῆς ποιοῦσιν ἀκμαῖα τὰ τῆς σφοδρότητος· τὰ αὐτὰ δὲ ἐστὶν εἰπεῖν καὶ ἐν τῷ θεολόγῳ καὶ τὰ τῆς τραχύτητος καὶ τὰ 15 τῆς λαμπρότητος τῶν τριῶν μιᾶς· τὰ δὲ ἄλλα τὰ αὐτὰ ἔχει, ἃ καὶ ἡ λαμπρότης, κῶλα, συνθήκας, ἀναπαύσεις, ῥυθμούς, ἐξ ὧν δέδεικται, ὡς ἐν ἑτέροις ἔχει τὸ εἶναι, ὡς τὰ χρώματα ἐν τῷ σώματι, καὶ ἰδίαν ὑπόστασιν ἡ ἀκμὴ οὐκ ἔχει, ὥσπερ οὐδὲ τὰ συμβεβηκότα, δι' ἃς αἰτίας 20 καὶ μετ' ἐκείνας ἔχει τὴν τάξιν, ὑφ' ὧν καὶ γίνεται καὶ συνέστηκεν.

ροδ. Ἀπορήσειε δ' ἂν τις. Ἐπειδὴ ἐννοίας ὁ τεχνικός εὔρε κοινὰς οὔσας λαμπρότητος καὶ ἀκμῆς καὶ ἐκ τούτων ἐχούσας τὴν ὑπαρξιν καὶ τὸ εἶναι, ἀπορεῖ, ποῦ 25 δεῖ τάττειν αὐτάς· τῆς μὲν γὰρ ἀκμῆς οὐχ οἷόν τε εἶναι λέγειν αὐτάς· ταύτας γὰρ ἔννοιαι ποιοῦσι τραχύτητος καὶ σφοδρότητος, ἀλλ' οὐ λαμπρότητος, πάλιν δ' αὖ οὐκ εἰσὶ λαμπραὶ, ἔχουσι γάρ τι καὶ τῆς ἀκμῆς· τὸ δὲ τὴν ἀπορίαν κινήσαν ἡ Δημοσθένους ἐστὶ ῥῆσις, ἡ, μέχρι τούτου 30 του Λαοσθένης καὶ τὰ ἐξῆς· φίλος δηλαδὴ ὠνομάζετο, μέχρις οὗ προῦδωκεν Ὀλυνθον, καὶ ἄλλως, ὁ τὴν Εὐβοίαν σφετεριζόμενος καὶ τὰ ἀκόλουθα· ταῦτα γὰρ καὶ

τὰ ὅμοια, τί δεῖ λαλεῖν, ἀκμαῖα ἢ λαμπρὰ ἢ τὸ συναμ-
 φότερον, ὃ καὶ μᾶλλον. εἶτα ἀντιτίθησι· φαίη γὰρ ἄν-
 τισ, ὅτι κατὰ τὸν εἰρημένον λόγον συνῆλθον τὰ τῆς
 λαμπρότητος ἐπὶ τῶν ἐννοιῶν τούτων ἀκμαστικῶν οὐ-
 5 σῶν· οἷον τὰ κῶλα μακρὰ ὄντα, ἢ συνθῆκη διαρμα ἔχου-
 σα, ² ἢ ἀνάπανσις σεμνή οὐσα, ὃ ῥυθμὸς καὶ τὰ ἄλλα
 ὅσα εἰρητᾶι, ὡς πολλαχοῦ καὶ ἡ λέξις καὶ τὸ μέγιστον τὰ
 ἀποστατικά τῶν σχημάτων· ὥστε εἰ λέγομεν ταῦτα με-
 μίχθαι ἐξ ἀμφοῖν τὰ παραδείγματα καὶ τὰ τούτοις ὁ-
 10 μοια, ἔκ τε λαμπρότητος καὶ ἀκμῆς, εἰς ταῦτόν ἐμπί-
 πτει, εἴγε ἔχει πολλὰ τῶν ἰδίων τῆς λαμπρότητος ἢ ἀκμῆ·
 ὥστε παράλογον οὐδὲν, εἰ συνῆλθον· κατὰ φύσιν γὰρ
 ἡ ἀκμὴ ἐκ τῶν τῆς λαμπρότητος συνεστήκεν· ἡ μὲν οὖν
 ἀπορία αὕτη, καὶ ἡ λύσις εὐθύς, ὡς ἐροῦμεν. Ἀπορή-
 15 σεις δ' ἄν τις, φησὶ, τὰ τεθέντα παραδείγματα εἰς ἐν-
 δεῖξιν τῆς ἀκμῆς πότερον ἀκμαστικά μόνως ἢ λαμπρὰ
 μόνως εἰσιν, ³ ἢ τοῦ συναμφοτέρου, ὃ καὶ μᾶλλον ἀρ-
 μόζει· εἴπη γὰρ ἄν τις, ὡς εἰ δεῖ πείθεσθαι τῇ διδασκα-
 λία σου, ὦ Ἐρμόγενης, πολλὰ τῶν τῆς λαμπρότητος ἰδίων
 20 ποιῶσι τὴν ἀκμὴν, οἷον τὰ κῶλα, οἱ ῥυθμοί, αἱ συνθῆ-
 και, αἱ βάσεις, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τινες τῶν λέξεων, ὡς
 ἐδίδαξας, καὶ τὸ μέγιστον τὰ ἀποστατικά σχήματα· ταῦ-
 τα γὰρ πάντα λαμπρὰ ὄντα τὴν ἀκμὴν ἐποίησαν, ὥστε
 ἂν λέγῃς τὰ παραδείγματα ἐκ τῶν δύο τούτων συνεστά-
 25 ναι, εἰς ταῦτόν ἐμπίπτει ἡ σύνταξις, ὥστε φαίη τις ἂν
 εἰς ταῦτόν ἐμπίπτειν ἡμᾶς, εἰ λέγομεν ταῦτα κῶλα μεμί-
 χθαι· πῶς εἰς ταῦτόν; ὅτι λέγεις, ὥσπερ ἡ λαμπρότης
 ποιεῖ τὴν ἀκμὴν, οὕτως ἡ ἀκμὴ ποιεῖ τὴν λαμπρότη-
 τα· εἰς ταῦτόν ἐμπίπτει τὰ ἐναντία, ὥστε ἑαυτῷ λέγεις
 30 ἐναντία, λαμπρότητα ἐμπίπτειν εἰς ἀκμὴν, καὶ ἀκμὴν
 εἰς λαμπρότητα· οὐδὲν ἤττον, φησὶ, λαμπρὰ εἰσι τὰ πα-
 ραδείγματα ταῦτα κατὰ τοὺς σου κανόνας, καὶ δοκῶσιν

2 Par. ἔχουσιν. 3 Par. repetit h. l. ἢ λαμπρὰ μόνως.

εἶναι ἀκμαστικά· διότι ἔχουσιν ἐννοίας-λαμπράς, καὶ κατὰ προσώπων λεγομένας, καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰ κῶλα λαμπρά· τί οὖν χρὴ λέγειν, ὅτι ἐμίγησαν ἐν τοῖς παραδειγμασιν ἡ λαμπρότης καὶ ἡ ἀκμή; ἄρ' οὖν δεῖ αὐτάς κατὰ φύσιν αἰεὶ ἀλλήλαις μεμίχθαι· εἴτα λύει τὴν ἀπο- 5 ρίαν, ἐξ ἧς τινος λύσεως καὶ τὰ τῆς ἀπορίας νοηθήσεται, ἐπεὶ ὥς γε κεῖνται ἐν τῷ ἑδαφίῳ, οὐκ ἂν νοηθῇ διὰ τὰς ἐπεμβολάς· ἔστιν οὖν ἡ ἀπορία, ὥς ἀπὸ τῶν λύσεων ἐφιστῶμεν, τοιαύτη, ἐδίδαξε τὴν ἀκμὴν ἐκ τριῶν συνεστάναι ιδεῶν, τραχύτητος, λαμπρότητος καὶ σφοδρότητος· 10 τὰ δὲ παραδείγματα, ἃ εἰσήγαγεν, τοῦ Δημοσθένους ἐννοίας ἔχουσι λαμπράς· λέγει δὲ εἶναι ἀκμῆς αὐτά· πότερον δὲ, ὥσπερ ἡ λαμπρότης ποιεῖ τὴν ἀκμὴν, αὐτῷ καὶ ἡ ἀκμή τὴν λαμπρότητα, κατὰ φύσιν ἔχουσι τὸ ἀκολουθεῖν ἀλλήλαις ἢ οὐ· εἰ μὲν γὰρ οὐ κατακολουθοῦσι, σε- 15 αυτῷ περιπίπτεις, τὰ ἐναντία παραδείγματα τιθεῖς λαμπρότητος ὄντα, εἰς τὴν ἀκμὴν· εἰ δ' ἀντακολουθοῦσιν, αἰεὶ δεῖ ταύτας ἀντακολουθεῖν, καὶ ἐξ ἀλλήλων εἶναι λαμπρότητα ἐξ ἀκμῆς, καὶ ἀκμὴν ἐκ λαμπρότητος, ἢ οὐ· αὐτῇ ἡ ἀπορία ὥς ἐν τύπῳ ὅλῳ· ἡ δὲ λύσις, ὅτι πρῶτον 20 μὲν ἐν τοῖς παραδείγμασι τούτοις εἵπομεν, ἀκμὴν καὶ λαμπρότητα συνεληλυθέναι μόνας, ἐξ ὧν ἡ ἀκμή, οὐχὶ τὴν τραχύτητα καὶ σφοδρότητα εἰς ταῦτόν συνελθεῖν τῇ λαμπρότητι, καὶ ὁμοῦ συννύαρχειν· οὐ γὰρ ἀκμή καὶ λαμπρότης συνελθοῦσαι ἀκμὴν ποιοῦσιν, ἀλλ' ἐννοιαὶ 25 τραχεῖαι καὶ σφοδραὶ, καὶ μέθοδοι τῶν ιδίων τισὶ τῆς λαμπρότητος συγκραθεῖσαι ποιοῦσι τὴν ἀκμὴν· αὕτη γὰρ ἐκ τῶν τριῶν συνέστηκε· διὸ οὐκ ἀντιστρέφει· ἵνα ὥσπερ ἡ λαμπρότης ποιεῖ τὴν ἀκμὴν ἀπὸ τινων ιδίων αὐτῆς μερῶν, οὕτω καὶ ἡ ἀκμή τὴν λαμπρότητα· οὐ γὰρ 30 ἔχει ἡ λαμπρότης ἀκμῆς ἴδιον, πῶς γὰρ τὸ μὴ καθ' ἑαυτὸ ὄν, ἀλλ' ἐξ ἄλλων ὑφεστώς, καὶ τὸ οἶσθαι τοῦτο,

διότι νῦν τῆς ἀκμῆς εὐρίσκονται ἐν τῇ λαμπρότητι, καὶ τῶν ταύτης ἐν τῇ ἀκμῇ πλατὺς λῆρος καὶ φλυαρία. ⁴

ροζ. Οὐ γὰρ ἀκμή καὶ λαμπρότης συνελθούσαι· ἀκμή οὐχ ὑφέστηκε καθ' ἑαυτήν· πῶς οὖν ἡ μὴ οὐσα συμπλέκοιτ' ἂν ἑτέρας συνδήκη ἢ ἀναπαύσει;

ροή. Φανερά γὰρ ταῦτά γε καὶ τῇ αἰσθησει ψιλῇ· ὅτι τὰ τῆς ἀκμῆς κῶλα καὶ τὰ ἀποστατικά σχήματα καὶ τινες τῶν λέξεων καὶ ῥυθμοὶ καὶ συνδήκαι καὶ ἀναπαύσεις τῆς λαμπρότητός εἰσι· πῶς; ὅτι ἡ
 10 ἀκμή, φησὶν, οὐκ ἔχει καθ' ἑαυτήν ὑπαρξιν καὶ ὑπόστασιν· οὐ γὰρ ὅλως ὑφίσταται κατὰ τὸν ἑαυτῆς λόγον, ἀλλ' ἐξ ἑτέρων ἔχει τὸ εἶναι, καθάπερ οἱ ἡμίονοι· ὅθεν οὐδὲ ἀντακολουθοῦσι, φησὶν, οὐδὲ ἀντιστρέφουσι πρὸς ἑαυτὰς τὸν ἑαυτῶν λόγον· εἴ τι μὲν γὰρ ἀκμαῖον, τοῦτο
 15 καὶ λαμπρὸν καὶ τραχὺ καὶ σφοδρὸν, οὐκ εἴ τι δὲ λαμπρὸν, τοῦτο καὶ ἀκμαῖον ἢ τραχὺ ἢ σφοδρὸν, ὥσπερ εἴ τι λογικόν, τοῦτο καὶ ζῶον· οὐκ εἴ τι δὲ ζῶον, τοῦτο καὶ λογικόν· ἐπεὶ ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος ἐκ ζῶον σωματικοῦ ἐμψύχου συνέστηκε καὶ αἰσθητικοῦ· ἐμψυχον δὲ
 20 ζῶον ἢ αἰσθητικόν καὶ χωρὶς ἀνθρώπου ἐστὶ, δύναται μὲν τις λέγειν· εἰ δὲ τις εἴποι, φησὶν, ἔχει τὸ ζῶον τὸ ἐμψυχον καθ' ἑαυτὸ ὑπόστασιν τὸ φυτικόν καὶ χωρὶς τοῦ αἰσθητικοῦ· πάλιν τὸ ἐμψυχον καὶ αἰσθητικὸν καθ' ἑαυτὸ ἐστὶ, καὶ χωρὶς τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου· ἀνθρω-
 25 πος δὲ οὐ δύναται εἶναι καθ' ἑαυτὸν χωρὶς ἐμψύχου καὶ αἰσθητικοῦ· πῶς γὰρ ὕλην ἔχων οὐσίας σωματικῆς ἐμψύχου αἰσθητικοῦ τε καὶ λογικοῦ; οὕτως οἷν καὶ περὶ ὧν ὁ λόγος· λαμπρότης μὲν γὰρ καὶ τραχύτης καὶ σφοδρότης καθ' ἑαυτὰς εἰσι καὶ ἀκμῆς χωρὶς· ἀκμή δὲ
 30 χωρὶς ἐκείνων οὐδαμῶς· ἐὰν γὰρ αὐτὴν εἰς ταύτην διέλῃς, ἀπώλεσε καὶ τὸ εἶναι καὶ λέγεσθαι ἀκμή· ὥστε κακῶς ὑπέλαβεν ὁ τὴν ἀντιστροφὴν ταύτης πρὸς ἐκείνας,

4 Sequitur ex Vol. VII. Cap. περὶ ἀκμῆς. litt. ιθ'. et κ'.

κακείνας πρὸς ταύτην εἶναι καὶ ἀντακολουθεῖν· καὶ
 πρώτη μὲν, φησὶν, αὕτη λύσις, ὥς οὐκ ἐξ ἀκμῆς λαμ-
 πρότης, ἀλλ' ἐκ λαμπρότητος ἀκμῆ καὶ τραχύτητος καὶ
 σφοδρότητος· ἔπειτα δὲ δευτέρα λύσις, ὅτι τὰ παραδεί-
 γματα ταῦτα, τὸ μέχρι τούτου Λασθένης, καὶ τὸ, ἀλλ' 5
 ὁ τὴν Εὐβοίαν καὶ τὰ ὅμοια μεμιγμένα εἰσι διόλου.
 πῶς; ὅτι λαμπρά εἰσι καὶ σφοδρά· μακρὰ μὲν, ὅτι λαμ-
 πρὰ εἰσι καὶ ἀποστατικά, σφοδρὰ δὲ καὶ τραχέα, ὅτι
 κατὰ τινων εἴτουν προδοτῶν δοκοῦσι λέγεσθαι· ἦσαν δὲ
 δήπου καὶ αἱ τῆς σφοδρότητος ἔννοιαι καὶ αἱ τραχύτη- 10
 τες ἐπιτιμητικά· ἀλλ' εἴ τις, φησὶν, ἀκριβέστερον ταῦ-
 τα τὰ παραδείγματα διασκοποῖ, μᾶλλον εἰσι λαμπρά,
 ἀλλ' οὐ τραχέα καὶ σφοδρά· πῶς; ὅτι λαμπρότητος ἔν-
 νοιαι αἱ κατὰ πεποιθήσιν καὶ ἀποφαντικῶς ἐκφερόμε-
 ναι καὶ χωρὶς δισταγμοῦ· οὐκοῦν ἐνταῦθα πέποιθεν ὁ 15
 ῥήτωρ ταῖς ἀποδείξεσιν, ὥς ὄντων ὁμολογουμένων τῶν
 εἰς τὰ παραδείγματα· εἰ γὰρ ἐγένετο, φησὶν, ἡ πόλις
 τῆς Φιλίππου μερίδος, ταῦτόν ἐπεπόνθει μὲν, ὅπερ οἱ
 Θετταλοὶ, οἱ δόντες ἑαυτοὺς Φιλίππῳ ἀνθ' ἑνὸς καὶ τεσ-
 σάρων ἀρχόντων, καὶ ταῦτα βουλόμενος δαῖξαι, συνέ- 20
 στήσατο ὃ μὲν αὐτὰ καὶ κατὰ πόλεις ἐκ Θετταλῶν μῆτε
 συμμαχῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, συνιστᾷ αὐτὸ καὶ
 ἀπὸ τῶν ἔθνῶν τῶν συμμαχοῦντων κατὰ τῶν ἐναντίων·
 εἰ μὲν γὰρ οὐδένα, φησὶν, ἡδίκηι, εἴτα ἠναντιοῦντό 6
 τινες αὐτῷ, δικαίως ἂν τις τούτων κατηγορεῖ· τὸ δὲ τις 25
 εἶπεν ὁ ῥήτωρ, οἷον ἦν ἂν τις κατηγορία· δεικνὺς, ὅτι
 ἐκ τῶν φανερῶν πολέμων ἡσυχάζων ὁ Φίλιππος ἡρέμει
 τῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων κρυφίων ἐπιβουλῶν, εἰ δὲ ὁμοί-
 ως ἀπάντων, οὐχ ἑνὸς ἔθνους ἢ πόλεως, ἀλλὰ πάντων.

Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν. 7

30

ροθ'. Καὶ γὰρ λαμπραὶ εἰσι καὶ σφοδραὶ αἱ ἔννοιαι,

5 Par. συνεστήσατε. 6 Par. ἐναντιοῦντο. 7 non in-

καὶ μᾶλλον γε λαμπραὶ· λαμπραὶ μὲν, ἐπειδὴ πεποιθή-
σιν ἔχουσι, σφοδραὶ καὶ ἐπειδὴ κατὰ προσώπου τοῦ Φι-
λίππου λέγονται καὶ τοῦ Λασθένους.

ρπ'. Ὅποίας ἐννοίας ἔφαμεν εἶναι λαμπράς·
5 καὶ οὐκ οἶδα, εἴ τί γε παράδειγμα τούτου λαμβάνει,
ὅτι ⁸ τῶν μάλιστα λαμπρῶν τοῦτο τὸ χωρίον, τὸ „μέ-
χρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου.“

ρπά. Συνιστᾷ δὲ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τῶν κατ' ἄν-
δρα. Τουτέστιν ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν· γνωματικὴ γὰρ ἡ πε-
10 ρίοδος, ἡ οὐδεὶς ἦν θελήσας πιστώσασθαι καὶ συστήσαι,
τίθησι παραδείγματα καὶ πολλὰ καὶ σαφῆ καὶ γνώριμα,
καὶ οἷς πέποιθε καὶ θαρρῶν· τοὺςδε τοὺς ἀνδρας· μέχρι
τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προῦ-
δωκεν Ὀλυνθον· μέχρι τούτου Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε
15 Θήβας, προδότηι γὰρ οὗτοι ἐγένοντο.

ρπβ'. Εἰς τοσοῦτόν τε μῆκος. Αἰτίαν φησὶ τῆς
μακρότητος τῶν κώλων, ὅτι διὰ τὸ πεποιθέναι ⁹ τὸν ῥή-
τορα τὰς ἀντιθέσεις τῶν κώλων ἐξέτεινεν.

ρπγ'. Καὶ τῶν ἐπαναφορῶν· ἐπαναφοραὶ εἰσιν,
20 ὡς ἀνωτέρω εἶπον, αἱ τῶν δευτέρων κώλων ἀρχαί, ἀπὸ
τῆς λέξεως τῶν πρώτων· ἐνταῦθα δὲ εἰπὼν τὸ πρῶτον
κῶλον, καὶ ἀποδοὺς αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἀπόδοσιν, ἣτις
ἐστὶ τὸ δεύτερον κῶλον, τὸ τρίτον ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς
ἤρξατο τοῦ πρώτου καὶ τὸ τέταρτον ἀπὸ τοῦ δευτέρου·
25 τὰ δὲ οὕτως ἔχοντα σχήματα λέγονται ἐπάνοδοι καὶ ἐπ-
αναλήψεις καὶ ἐπαναφοραὶ, καὶ αἱ αἰτίαι τῶν ὀνομάτων
δηλαί· ἐπάνοδοι μὲν γὰρ διὰ τὸ ἐπανατρέχειν πρὸς τὴν
λέξιν καὶ ἀναποδίζειν ¹⁰ οἰονεὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν· ἐπανά-
ληψις δὲ ὅτι ἐπαναλαμβάνει τὸ ἀφεθέν· ἐπαναφορὰ δὲ,
30 ὅτι ὥσπερ ὑπομιμνησκόμενος τὸ αὐτὸ δεύτερον ἀναφέρει·

venio haec in Vol. VII. 8 ὅτι τῶν μάλιστα — — Φιλίππου est
in Vol. VII. Cap. περὶ ἀκμῆς p. 1014. κς'. 9 Par. πεποθέναι.
10 Par. ἀναποδίζειν.

εἰ γὰρ τοιαύτην τάξιν ἔχει ἐπὶ τῶν τοιούτων, ὥς ἂν εἴπη
τις, πάλιν τὸ αὐτὸ ἀναφέρει· ἀναφέρειν δὲ λέγεται τὸ
ἀνασηκοῦν καὶ ἀναβαστάζειν καὶ τὸ ἀναυιμνήσκεσθαι,
ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν σχημάτων, διὰ τὸ κατὰ συζυγίαν
ἐξενεχθῆναι.¹¹

ρπδ. Θαυμαστὸν κάλλος ἐργασαμένου. Οὐ
μόνον, φησὶ, διὰ τῆς πεποιθήσεως λαμπρῶς ταῦτα προ-
ήχθη, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς συζυγίας τῶν λέξεων καὶ τῶν
κῶλων κάλλος ἀπετελέσθη θαυμάσιον· οἷον τὸ γὰρ πρῶ-
τον κῶλον τῷ τετάρτῳ συζευχθὲν καὶ τὸ δεύτερον τῷ 10
τρίτῳ περικαλλῇ πάνυ τὴν περίοδον ἀπετέλεσε, καὶ κάλ-
λος λαμπρότητι συγγενὲς εἰ καὶ ἐπίσακτον, καὶ τοῦτό
ἐστὶν ἀληθῆς συζυγία, τὸ ἐξ ὁμοίων καὶ εὐσυναρτήγων
ἀλλήλοις γινόμενον, οὐχὶ τὸ ἐξ ἐναντίων καὶ ἑτεροξυ-
γούντων ἀλλήλοις, ὅπερ εἰσάγουσιν οἱ τεχνικοί· ἔστι δὲ 15
καθ' ὅρισμόν καὶ δεῖξιν τὸ τοιοῦτον. συζυγία ἐστίν, ὥς
φασιν οἱ τεχνικοί, ὅταν δύο προτιθέμεντες ὅρους ἦτοι κόμ-
ματα ἢ κῶλα ἀντικείμενα ἀλλήλοις ἑκατέρῳ προσήκουσα
ἀπόδοσις ἀποδιδῶται, ὥς ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Φιλιππικῶν,
οἷον ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὁρειτῶν ἀντὶ τοῦ τῷ μὲν βοθηεῖν, 20
τοὺς δὲ ἀποτυμπανίσαι, τοῖς μὲν οὐκ ὀργίζεται, τὸν δὲ
ἐπιτήδειον ταῦτα παθεῖν ἐψηφίζετο· ἔστι δὲ τὸ σχῆμα
τῶν τετραγώνων, οὐ μὴν τῶν χιαζομένων.

Αὐθὶς εἰς τὸ κατὰ συζυγίαν ἐξενεχθῆναι.
Συζυγίαν λέγουσιν, οὐ καθάπερ ὁ τεχνικός, εἰ μὴ τις 25
συζυγίαν φαιή τὰς κατὰ πρότασιν καὶ ἀπόδοσιν ἐναντιό-
τητας, ὥς ὁ θεολόγος. μήτε ἀθυμῶν ἀπελπίσης εὐημε-
ρίαν, μήτε πράττων καλῶς ἀθυμίαν· κἀνταῦτα γὰρ κα-
τὰ συζυγίαν προήχθησαν καὶ κατὰ ἐπαναφορὰν αἱ προ-
τάσεις· ἀλλ' ὅμως αἱ συζυγαὶ ἐναντίαι εἰσὶ. τῷ γὰρ 30

11 Sequitur ῥγ'. Εἰς τὸ αὐτὸ καὶ τῶν ἐπαναφορῶν διὰ τὸ
κατὰ συζυγίαν ἐξενεχθῆναι, Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν. Vol. VII.
p. 1014. κζ'.

ἀθυμεῖν ἀντίκειται τὸ εὐημερεῖν, καὶ τῷ πράττειν καλῶς
 τὸ μὴ καλῶς, καὶ ἔστι τοῦτο κατὰ τὴν λεγομένην παρὰ
 τοῖς φιλοσόφοις ἀσύστατον συζυγίαν, οἷον αἰσθητῷ
 ἀναισθητος, ἐμψύχῳ ἄψυχον· ὥσπερ γὰρ τὸ αἰσθητὸν
 5 καὶ ἀναισθητον ἀκοινώνητον καὶ ἀσύμβατον καὶ τὸ ἔμ-
 ψυχον καὶ ἄψυχον, οὕτω καὶ τὸ βοηθεῖν καὶ τὸ ἀποτυμ-
 πανίσαι καὶ τὸ οὐκ ὠργίζετο, καὶ τό· ἐπιτήδειον εἶναι
 θανεῖν· καθ' ὁμοιότητα οὖν, ὡς ἔοικε, τῶν κατὰ τὸν φι-
 σόφους εἰρηται, κἀνταῦθα δὲ συζυγία τὸ σχῆμά ἐστι κα-
 10 τὰ ἀντίθεσιν, ὥσπερ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ, ἢ πολλαχῶς
 λέγεται, ὥσπερ ἐν ταῖς εὐρέσεσιν, ὅτε περὶ τοῦ πλαστοῦ
 αὐτίκα ἐλέγομεν· τοιοῦτῳ δὲ σχήματι, λέγω δὲ τῷ¹² κα-
 τὰ ἀναφορὰν τῶν προτάσεων καὶ τῶν ἀποδόσεων, ὁ θεο-
 λόγος χρῆται πολλῷ κάλλιον ἢ Δημοσθένης· ἔστι δὲ τοῦ-
 15 το· παρὰ τοσοῦτοις οἱ¹³ ἡμέτεροι παιδεύται, εἴτα ἐπα-
 ναφέρει, παρ' ὅσοις Ἀθηναῖ· εἴτα ὑποστροφῇ μετὰ τῆς
 ἐπαναφορᾶς, παρὰ τοσοῦτοις δὲ Ἀθηναῖ, παρ' ὅσοις ἡ-
 μεῖς· τοῦτο τὸ σχῆμα ἐκ τριῶν σχημάτων συνέστηκεν, ὃ
 πρῶτον καὶ μόνον ἐστὶ παρὰ τῷ θεολόγῳ· ὅπου γὰρ Σω-
 20 κράτης αὐτὸ οὐκ ἐφεῦρε, σχολή γ' ἂν τοὺς ἄλλους εὐ-
 ρεῖν· ἔστι γὰρ συντιθέμενον ἐξ ἐπαναφορῶν, ὡς εἶπον,
 καὶ ἀποστροφῆς, καὶ τὸ τρίτον ἀντιστροφῆς, ἣτις γίνε-
 ται, ὅταν τοῦ προλαβόντος τὸ τέλος ἀντιστρέψας καὶ λα-
 βὼν ποιήσω τὸ τέλος τοῦ δευτέρου, οἷον Ἀβραὰμ οὐκ
 25 ἔγνω ἡμᾶς, Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς· οὕτως κἀνταῦθα τὸ
 τέλος τοῦ πρώτου κώλου, τὸ παιδευτῆς, τέλος ἐστὶ καὶ
 τοῦ τετάρτου· ἀκριβέστερον δὲ τοῦτο καὶ τὰ ὅμοια ἐν τῷ
 περὶ κάλλους ῥηθήσεται· ὅμως γε μὴν ἔχει τι σφοδρότη-
 τος· καὶ οὗτος σφοδρότητα μὲν ἔχει, ὅτι κατὰ προδοτῶν
 30 λέγεται, οὐ μὴν τοῦτ' ἦν αὐτῷ κατὰ πρῶτον λόγον καὶ
 προ-

12 Par. τῶν. 13 Par. ἡ ἡμέτεροι παιδευτικά, idem locus
 infra c. XII. litt. ἢ correctior reddit.

προηγούμενως· διὸ καὶ προσέθηκε τὸ, τί δεικνύς, ὅτι μα-
 τρώς καὶ ὀλίγως ἐστὶ σφοδρότητος, διὰ τὸ κατὰ ἀντι-
 στροφὴν δεικνύειν εἰσῆχθαι, καὶ τινα ἔχει ἐπιφορὰν· τὸ
 δὲ πᾶν λαμπρότητός ἐστιν· οὐ γὰρ ἡ ἀφήγησις σφοδρό-
 τητος, ἀλλὰ καθαρότητος κοινὸν οὐδὲν πρὸς τραχύτητα, ὅ-
 τι σκοπὸν εἶχε τὸ μὴ συμφέρειν τῇ πόλει μετὰ Φιλίπ-
 που γενέσθαι· λαβὼν τὰ ἐπιχειρήματα τῶν πόλεων ἀπὸ
 χρόνων τὸ μέτρι, ἀπὸ προσώπου Θετταλῶν, τὰς δὲ ἐρ-
 γασίας ἐκ παραδειγμάτων· ἦν δὲ τὸ ἐνθύμημα γνωμι-
 κόν, ὅτι μηδεὶς τοῦ προδιδόντος ζητῶν συμφέρων καὶ 10
 τὰ ἐξῆς.

ῥπέ. Καὶ αἱ μὲν ἐννοιαὶ τοιαῦται σφοδρότη-
 τος· ὅτι τέως κατὰ προσώπων δοκοῦσιν ἐκφέρεσθαι, καί-
 τοι τὰς σφοδρὰς ἐννοίας οὐκ ἀφηγηματικὰς ἐλέγομεν εἶ-
 ναι· τοῦτο γὰρ καθαρότητος, εἰ σύντομα εἴη τὰ κῶλα· 15
 εἰ δὲ διὰ μακροῦ ἐκφέροιτο μὴ διακοπτόμενα λαμπρότη-
 τα, καθ' ὅς τις νομίσεια μεμῆχθαι τὴν λαμπρότητα
 καὶ τὴν ἀκμὴν.

ῥπς. Τὰ δὲ ἐξῆς δῆλα· μέθοδοι δὲ καὶ σχήματα
 καὶ πάντα λαμπρότητος, ἐπεὶ δὲ ἐκ τούτων ἡ ἀκμὴ, 20
 εἴησαν ἂν καὶ ἀκμῆς κατὰ δεύτερον λόγον τὰ τῆς λαμ-
 πρότητος· 14

ῥπς. Τριούτον δὲ ἄλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖ-
 νος. Εἰ τὰ λεγόμενα, φησὶν, ἂν τούτῳ κατασκευαί εἰ-
 σι τοῦ λυεσθαι τὴν εἰρήνην ὑπὸ Φιλίππου καὶ κατὰ πε- 25
 ποίησιν προαγόμενα καὶ ὡς οὖσι φανεροῖς ἐλλαμπρύνε-
 ται, ἀλλ' ὅμως πλέον ἔχουσι τὸ ἀκμαῖον, ὥσπερ ἐν ἐκεί-
 ναις τὸ λαμπρόν· φανερώς γὰρ ἐνταῦθα λέγει κατὰ
 προσώπων, καὶ κατὰ πνεῦμα πρόεισιν αὐτῷ ὁ λόγος,
 ὅπερ ἀκμῆς ἴδιον, καὶ οὐχ ὡς ἐκεῖ ἀφηγείται τὰς ἐννοίας 30
 περιγράφων ἐν τοῖς κῶλοις, καὶ οὐ μόνον διὰ τοῦτο ἀκμα-

14 Sequitur Συριανοῦ· εἰς τὸ ὅμως γε μὴν ἔχει τι τῆς σφο-
 δρότητος καὶ οὕτως. σφοδρότητος π. τ. λ. ex Völ. VII. p. 1016. κθ'.

στικὸν πλέον, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐλεγκτικῶς μεθωδεύσαν πρὸς Αἰσχίνην καὶ ἐρωτηματικῶς τοιοῦτόν γάρ τὸ, πότερον ὁ ταῦτα πράττων τὴν εἰρήνην ἔλυσεν ἢ οὐ. ταύτας μὲν γὰρ τὰς μεθόδους, φησὶν, ἡ ἀκμὴ δέχεται, ἡ δὲ λαμπρότης οὐ, διότι σφοδρότητός ¹⁵ εἰσι.

ῥη. Καὶ μὴν καὶ τὸ μὴ ἀπλῶς εἰς μῆκος. Τρίτη αἰτία, ὅτι τοῦτο τὸ παράδειγμα οὐ λαμπρότητος, τὸ μὴ ἀπλῶς καὶ κυρίως ἀπολελύσθαι τὰ κῶλα καὶ εἶναι ἄφετα, ἀλλὰ δοκοῦσι μὲν εἶναι ἄφετα καὶ οἰόνει ἐν 10 τῷ κεκόφθαι τοῖς συμπλεκτικοῖς συνδέσμοις, καὶ γένεσθαι κομματικά· οὔτε δὲ λαμπρότητος οὔτε ἀκμῆς· οὐδὲ μιᾶς γὰρ τούτων τὰ κῶλα κομματικά, ἀλλὰ σφοδρότητος, διότι αὕτη τῆς μὲν λαμπρότητος ἀκχώρισται παντελῶς, τῇ δὲ ἀκμῇ κατὰ τι κοινωνεῖ κατὰ τὸ ἐλεγκτικὸν τῶν μεθό- 15 δων καὶ ἐρωτηματικόν, καὶ τὸ κατὰ ἀποστροφὴν καὶ κομματικόν. ¹⁶

ῥό. Ἀκραιότερον μᾶλλον ἢ λαμπρότερον πεποιηκέναι φαίνεσθαι τὸν λόγον. Ἀκραιότερον πλέον ἀλλ' οὐ λαμπρότερον πεποίηκε τὸν λόγον· εἰ 20 δὲ περιβεβλημένον εἶδος ἢ μέρος ἢ μέστωσις τῆς περιβολῆς, περιβεβλημένον μὲν ἐστὶν ὁμολογουμένως, διότι ἐπ' ἀλλήλοι καὶ ἄλλη ἄλλην κατεπείγουσα. Διὰ τῶν συνδέσμων αἱ ἐννοιαὶ καὶ μερικά τινὰ ὅλοις συλλαμβάνουσιν, ὥς ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ λελέγεται. Ζητήσῃ δ' 25 ἂν τις καὶ τὸ τοῦ Θεολόγου, τὸ, ἅφ' οὗ γὰρ τοῦ ἔθλου τῆς γνώσεως, ὁποῖόν τί ἐστιν, ἀπὸ τούτων ὁρμώμενος, πότερον λαμπρὸν ἢ ἀκμαῖον ἢ τὸ συναμφότερον· καὶ γὰρ λαμπρὸν εἶναι δοκεῖ· λέγω τοίνυν ἐγώ, οὐ γὰρ ἔγνω τινα τὸν Θεολογικὸν λόγον ἐν τοῖς τοιοῦτοις πολυπραγμο- 30 νοῦντα, διὸ λέγω, ὅτι καὶ τοῦτο ἀκμαῖόν ἐστιν· ἡ γὰρ ἐννοια σφοδρότητός ἐστι, κατηγορίαν γὰρ ἔχει καὶ κατὰ

15 Par. σφοδρότητος. 16 Sequitur ex Vol. VII. p. 1017. λέ.

τοῦ ἐχθροῦ πρόεισιν, οὐ μὴν προηγουμένως, οὐ γὰρ πρό-
 κείται αὐτῷ κατὰ πρῶτον λόγον δεῖξαι, ἢ ὅτι ἡπατήθη-
 σαν οἱ Ἕλληνες· τίνες δὲ οἱ ἀπατήσαντες; ὅτι οἱ δαίμο-
 νες· εἰ γὰρ καθ' ἑαυτὸ τοῦτο κατηγορεῖ ἀμφοτέρων, καὶ
 ἁμέσως ἐχρήτο τῇ λαμπρότητι κομματικῶς καὶ οὐκ ἀποτά- 5
 δην, σφοδρὸν ἂν ἦν μόνον· καὶ πάλιν, εἰ μὴδὲν εἶχον
 ἐννοίας σφοδρᾶς ἢ τι τοιοῦτον, λαμπρὸν ἂν μόνως. νῦν
 δὲ τὰ ἄκρα ἀποφυγῶν συλλαμβάνει τὸ μέσον, καὶ τὸ ἐκ
 τούτων συνεδτηκὸς τὴν ἀκμὴν· δείκνυσι δὲ ὅμως τὴν ἀκμὴν
 ἐκ τῶν κομματικῶν, ὥστε φανεράν εἶναι ἀκμὴν καὶ οὐκ 10
 ἀμφίβολον νοῦν λαμπρότητος, καὶ τὸ εἰς μῆκος ἀφηγη-
 ματικόν, τὸ κατ' αὐτήν· καὶ τὸ κατὰ πεποιθήσιν, ἀλλ'
 οὐ τὴν λαμπρότητα· καὶ ἔστι τὸ μὲν κεφάλαιον τοῦ δυ-
 νατοῦ τῆς πραγματικῆς· δυνατώτεροι γὰρ, φησὶν, ἡμῶν
 φρανέντες οἱ δαίμονες ἡμᾶς ἐχειρώσαντο· τὸ ἐπιχειρήμα 15
 ἀπὸ τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ πράγματος, οὐ μὴν ἐν τοῖς πε-
 ριστατικοῖς ἐμάθομεν, ἀπ' οὗ γὰρ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς
 ἐκβαλόντες ἡμᾶς τῷ ξύλῳ τῆς βρώσεως, ἰσχὺν ἔλαβον
 καθ' ἡμῶν· ὁ τρόπος, πῶς τὸν ἡγεμόνα νοῦν συναρπά-
 σαντες καὶ τοῖς πάθεσι θύραν ἀνοίξαντες, διατί, ἀπὸ 20
 τῆς αἰτίας· οὐ γὰρ ἔφερον, φύσις ὄντες πονηρὰ καὶ μι-
 σάνθρωπος· διὰ δὲ τὴν ἰσχὺν τῶν ἐπιχειρημάτων οὐδὲ ἐρ-
 γασίας ἔχει, ἐξ ὧν ἴσμεν γίνεσθαι ταύτας τόπων· ἔχει δὲ
 περιβολὴν οὐ μετρίαν ταῦτα διὰ τὰ περιστατικά, εἴτα
 μετὰ τὴν ἀπάρτισιν τῶν δύο πνευμάτων τῷ δεικτικῷ χρη- 25
 σάμενος καὶ ἀποστατικῷ σχήματι λαμπρότητα κατεργά-
 ζεται λέγων, ἐκ τροχαίων ἔχουσιν τὴν τοῦ πρώτου κώλου
 ἀρχὴν, μὴδὲν βλαπτομένην εἰς τὸ μέγεθος αὐτῆς, ὡς εἶπε
 καὶ ὁ τεχνικός, διότι μετ' αὐτοὺς οἱ μεγαλοπρεπεῖς σύγ-
 κεινται πόδες, ποιοῦντες τὸ κῶλον τὸ τετράμετρον ἀκα- 30
 τάληκτον κατὰ τὸν προτεθέντα κανόνα· τοῦτό ἐστιν ὁ
 διωγμός· διὰ ταῦτα ἢ εἰκὼν τοῦ θεοῦ καθυβρίσθη, καὶ
 τοῦτο ὁμοίως τετράμετρον καταληκτικὸν τοὺς ἀξιωματι-

κούς ἔχον·¹⁷ ῥυθμούς, δάκτυλον καὶ ἐπίτρυτον τοὺς
 πρώτους, καὶ ὁ παρατέλευτος ἀμφίμακρος, ἀξιωματι-
 κὸς ὢν καὶ αὐτός· ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰρητᾷ μοι πρὸς
 τὸ δεῖξαι τὸν ἄνδρα τοῦτον¹⁸ κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν
 5 νικῶντα πάντας ἀνθρώπους, ὅσον Δημοσθένην τοὺς ἄλ-
 λους, ὃς, καθά μοι δοκεῖ καὶ συμβάλλομαι ἐκ τῆς ἀνα-
 γνώσεως, οὕτως ἐστὶ πρὸς τὸν θεολόγον, ὡς ἐγὼ πρὸς
 αὐτὸν ἀμέσῳ διαστήματι διειργόμενος· ὁ μὲν γὰρ ὕλην
 ἔχων τὸ δικανικὸν χορηγῆσαν αὐτῷ τὰς ἀφορμὰς, οὐδὲν
 10 καινὸν, εἰ ἐν τοῖς λόγοις εὐδοκιμεῖ, φύσεως τυχὼν κατή-
 γορικῆς, ὁ δὲ πολλῷ τοῦ τοιοῦτου ἥθους ὑπερανεστηκώς
 τὸ κάλλιστον τῶν πολιτικῶν μεταχειρισάμενος ἐν πᾶσι τὰ
 πάντα δείκνυσιν ἰσχυρά· τὸ συμβουλευτικὸν ἐν τῷ δικανι-
 κῷ καὶ πανηγυρικῷ, καὶ ταῦτα ἐν ἐκείνοις καὶ ἕκαστον
 15 παρ' ἐκάστῳ, καὶ κοινῶς καὶ ἰδίως, ὃς ἐστὶ καὶ τρόπος
 καινότητος, ἃ παρὰ Δημοσθένει λόγοις μόνοις, πράγμα-
 σι δ' ἐστὶν εὐρεῖν οὐδ' ὀπωσοῦν· καὶ πίστις ὁ ἐπιτάφιος
 πόσος ἐνδεὴς ὁ τοῦ Λυσίου· εἰ γὰρ ἦν ποικίλος, ὡς λέ-
 γεται, εἰς σύγκρασιν τῶν εἰδῶν ἀρίστην, μηδ' ὅτε συμ-
 20 βουλευέται ἢ δικάζεται χωρίζων τὸ πανηγυρικόν, μηδ'
 ὅτε πανηγυρίζει, ταῦτα τιθεὶς παρὰ μέρος, ἣν ἂν πάν-
 τως πανηγυρίζειν, καὶ κατ' αὐτὸ μόνον τὸ πανηγυρικόν
 τῶν ἄλλων χωρὶς· ἀλλὰ τοῦτο ἀνδρίας ἐστὶν ἐν σκιαῖς,
 ἀλλ' οὐκ ἐν πράγμασιν, ὡς φασιν, καὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ
 25 Δημοσθένει ὁ θεολόγος ὡς ἀνδρίας ἐστὶν ἐν σκιαῖς· ὁ
 γὰρ Δημοσθένης τὰ μὲν δύο τῆς ῥητορικῆς εἶδη ἥσκησε,
 τὸ δὲ πανηγυρικὸν οὐ· εἰ δέ τις αὐτὸν πανηγυριατὴν ἀρι-
 στον ἀπό τινων μερικωτέρων τόπων τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις
 εἵδουσιν εὐρισκομένων θέλοι καλεῖν,¹⁹ ἀπὸ μέρους ἐνός
 30 καὶ μόνου τὸ ὅλον εἶδος δεικνύειν οὗτος πειράται, ἀλλὰ

17 Par. ἔχων. 18 Par. τοῦτα. 19 θέλοι καλεῖν Par.
 om., inserui ex conj.

τὸ ἐφ' ἐν διαστατὸν λέγουσιν οἱ σοφοὶ μὴ ποιεῖν γεω-
μέτρην, ἐπεὶ μηδ' ὁ φλοχισμὸς καλούμενος μουσικόν, μη-
δὲ δίσκους, ἀλλὰ πολὺς τὸν Μακεδόνα ψέγων· ἀλλὰ καὶ
τοῦτο μέρος τοῦ ὅλου εἶδους τὸ ἡμῖν· ἀλλὰ καὶ τοῦτο
σποράδην, ἀλλὰ καὶ τοῦτο παντὶ τῷ θέλοντι· εὐεπιχεί- 5
ρητα γὰρ τὰ οὐκ ἀγαθὰ· ἐγκωμιάζειν δὲ καὶ ταῦτα κα-
τὰ συνέχειαν οὐ παντὶ, καὶ ταῦτα διηλθον, οὐχ ἵνα δυσ-
φημήσω τὸν Δημοσθένην· μὴ γὰρ οὕτω μανικὴν λογίω-
ν ἔραστής καὶ ταῦτα τοιούτων, εἰ καὶ κύκνοις κώνωψ
καὶ ἀηδόσι συμπαραβάλλεται, ἀλλ' ἵνα δρῶν ὥς ἐν οἱ- 10
κία τυφλῶν καὶ ὁ νυκτάλωψ ὄξυδερκής.²⁰

Σύνοψις τῶν περὶ ἀκμῆς.

α. Ἐννοιαὶ ἀκμῆς, οἷα εἰσιν ἔννοιαὶ τραχύτητος καὶ
σφοδρότητος.

β. Μίθοδοι ὁμοίως τῆς τραχύτητος καὶ σφοδρό- 15
τητος.

γ. Λέξεις αἱ τε τῆς τραχύτητος καὶ σφοδρότητος,
ἀλλὰ καὶ τῆς λαμπρότητος.

δ. Σχήματα οἷα τῆς λαμπρότητος καὶ σφοδρότητος.

ε. Καὶ δὲ καὶ συνθῆκαι ἀνάπανσις τε καὶ ῥυ- 20
θμός, ὥς ἐν λαμπρότητι πάντα.

C a p, XI.

Περὶ περιβολῆς ἐν ταυτῷ καὶ μεστότητος.

ῥα. Μετὰ τὸν περὶ σαφηνείας λόγον ὑπο-
θέμενοι περὶ μεγέθους εἰπεῖν. Ἐπανάληψιν¹
ποιεῖται τῶν ἤδη ῥηθεισῶν καὶ ἀνακεφαλαιῶσιν καὶ τὴν 25
τῶν μελλόντων προδιατύπωσιν, πανταχόθεν σαφῇ τὴν

²⁰ Sequitur ex Vol. VII. p. 1017. λ'.

¹ Par. ἐπανάληψιν.

διδασκαλίαν δεικνύς, καὶ μιᾶς ἐκάστης τὸ χρήσιμον ὑπο-
 φαίνων, ὅθεν καὶ ἀναγκαίως οὔσης τῆς περιβολῆς περὶ
 αὐτῆς μετὰ τὰς ἄλλας διέξουσιν· ἀναγκαία δὲ ἐστὶ διὰ
 πολλὸς αἰτίας, ὅτι τοῦ λόγου τὸ ταπεινὸν καὶ ἰδιωτικὸν
 5 ἀνίστησιν, ὅτι ταύτῃ μᾶλλον παρὰ τὰς ἄλλας πλεονάζει
 ὁ ῥήτωρ· ὅτι ἀσφάλειαν ² τῷ λόγῳ περιτίθησι τῇ τῶν
 ποιότητων καὶ τῶν ἐννοιῶν προσθήκῃ, ὡς ὕστερον ἐρεῖν
 ὑπισχνεῖται, διὰ τὸ πολὺ συνεστραμμένον καὶ πυκνὸν
 αὐτῶν ἐν ἅπασιν, ἃ πρὸ αὐτῆς εἶδεναι τῶν ἀδυνάτων
 10 ἐστίν· διὸ πρῶτον ὑποτυποῖ τὴν ἑαυτῆς φύσιν, καὶ ὀρίζει
 ὅτι μὴ ἐτέρως τὰ τινὸς ἴδια γινῶναι δυνατὸν, πρὶν τὸ
 ὅλον μαθεῖν, οὗ καὶ τὰ ἴδια. ³

ρρδ'. Γίνεται τοίνυν περιβολὴ κατ' ἐννοιαν μὲν, ὅ-
 15 ταν ἤτοι ἐξωθέν τι προσλαμβάνης τοῦτω περὶ οὗ ὁ λό-
 γος, οἷον γένος εἶδει· γένος ὁ συκοφάντης καὶ τὸν πο-
 νηρὸν, τὸ δὲ κίναδος ⁴ εἶδος, καὶ ὁ θεολόγος οὐ πάντων,
 ὧ οὔτοι, τὸ θεολογεῖν, γένος, ἀλλὰ τῶν ἐξητασμένων, ⁵
 εἶδος· καὶ πάλιν, καὶ πᾶσι μὲν διανοικτέον τὰ σπλάγχνα,
 ἐξαιρέτως δὲ τοῖς ὑπὸ τῆς ἱερᾶς νόσου διεφθαρμένοις.
 20 ρρε'. Ἡ ἀόριστον ὠρισμένῳ. Ἀόριστον τὰ πολ-
 λά· ὁμοιον· πολλὰ μὲν οὖν τοῦ τότε καιροῦ τὰ θαύμα-
 τα· ἀόριστον τὸ, πολλὰ ἥλιος σκοτιζόμενος καὶ τὰ ἐξῆς
 ὠρισμένα.

ρρς'. Ἡ ὅλον μέρει. Ἀλλ' ὅλης οὔσης τῆς ἀχρο-
 25 πόλεως ἱερᾶς ἐκ δεξιῶν ἔστικεν· ὁμοιον, ὅλους ἡμᾶς αὐ-
 τῷ ἀνεγέκωμεν, ὅλον, μὴ λοβὸν ἥπατος, μὴ νεφροὺς καὶ
 τὰ ἐξῆς, μέρος.

ρρς'. Τὸ κατ' ἄθροισιν. Τρεῖς αἱ ἀνωτάτω δό-
 ξαι περὶ θεοῦ· ἀναρχία καὶ πολναρχία καὶ μοναρχία· αἱ
 30 μὲν δύο παισὶν Ἑλλήνων ἐπαίχθησαν καὶ παιζέσθωσαν·
 ἡμῖν δὲ μοναρχία τὸ τιμώμενον, τὸ μὲν πολλὰ ἀόριστον,

2 Par. ἀσφάλειαν. 3 Sequitur ex Vol. VII, p. 1017. α—δ'.
 — v. 14, Par. τοῦτο, scr. τοῦτω. 4 Par. κίναδος, 5 Par. ἐξητασμῶν,

τὸ δὲ τρεῖς καὶ δύο ἀριθμητικόν, καὶ γνωστὸν καὶ ὠρι-
σμένον διὰ τὸ δύο καὶ ἓν ἐμπερίβολον, καὶ ῥᾶστον ἦν
τοῦτο ἐκ τριῶν τῶν ἰσχυροτάτων, καὶ τὰ ἐπόμενα· ὅτι
γὰρ ἀνὴρ τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ κατ' ἀνδρείου ποιεῖ τὴν
περιβολὴν, καὶ ἐκ τοῦ ἀριστοῦ· τὸ γὰρ ἀνὴρ εἰ καὶ με-
ρικὸν μετὰ τῶν μετ' αὐτὸ συνταττάμεναι, ἀλλ' ἀόριστον.

ρη. Τὸ ἥτοι κάρταϊθα δύο μέρη λόγων εἶδεν, τὸ ἡ
σύνδεσμος διαζευκτικός καὶ τὸ τοι σύνδεσμος παραπληρω-
ματικός· γίνεται δὲ ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἡ διαζευκτικοῦ συν-
δέσμου διὰ μακροῦ μετὰ ἐπανάληψιν. — Οὐ γὰρ ἡ ἀκρό- 10
πολις γένος· ὅλον μὲν γὰρ ἡ ἀκρόπολις, μέρος δὲ ὁ
ἐγγὺς τῆς Ἀθηνᾶς τόπος· οὐκ ἔστι γένος, φησὶν, ἡ ἀκρά-
πολις, οὐδὲ εἶδος ὁ ἐγγὺς τῆς ἀκροπόλεως τόπος.

ρηθ'. Εἰδέναι δὲ χρὴ ὥς αἱ τοιαῦται προ-
λήψεις. Ἦδη γὰρ εἶπεν καὶ εὐκρινείας⁷ εἰσί· πῶς δὲ 15
ποιοῦσι τὴν περιβολὴν, ἐνταῦθα δείκνυσι· καθὼ μὲν γὰρ
προκατασχευάζει ἐπὶ τῷ προειδέναι τὰ λεχθησόμενα τοῖς
ἀκούοντάς, εὐκρινείαν ποιεῖ· καθὼ δὲ ἔξωθεν προσλαμ-
βάνεται, καὶ δοκεῖ εἶναι κεχωρισμένος καὶ προσεφέλε-
σθαι ἐννοίας, περιβολὴν ἀπεργάζεται, καὶ τοῦτο ἀκρι- 20
βοῦς ἐπιστήμονος, ἡ τῶν δοκούντων ἐναντίων εὐκαιρὸς
τε καὶ σύμμετρος μίξις, καὶ ἡ αἰτία· οὐ γὰρ οὕτω φα-
σιν ἐναντία τὰ τῶν λόγων, ὥσπερ καὶ τῶν πραγμάτων,
θάνατος καὶ ζωὴ, φῶς καὶ σκότος, ψυχρὸν καὶ θερμὸν,
ὑγρὸν καὶ ξηρὸν, σωφροσύνη καὶ ἀκολασία καὶ τὰ ὅμοια· 25
τὰ γὰρ τοιαῦτα συννύαρχεον οὐ δύνανται· τὰ δὲ τῶν
λόγων ἐναντία συννύαρχεον δύνανται, καὶ τότε μάλιστα
θαυμαστός ὁ λόγος γίνεται συγκρινώμενος διὰ τῶν ἐν-
αντίων, ὅθην καὶ δοκεῖ περιβολὴ ἐναντία εἶναι τῇ εὐκρι-
νείᾳ, οὐ δι' αὐτὴν τὴν εὐκρινείαν, ἀλλὰ διὰ τὴν σαφή- 30
νειαν, ἡ ἐναντίον τὸ σαφές, καὶ διὰ τὴν καθαρότητα,
ἡ ἐναντίον τὸ συμμιγές τῶν νοημάτων καὶ ἡ σύγχυσις·

6 Sequitur ex Vol. VII, p. 1018. ζ.

7 Par. εὐκρινείαν.

διό' και δοκοῦσιν, εἶπεν, ἀλλ' οὐκ εἶναι· εἶπε δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ἀντὶ τοῦ σχήματος· τοῦτο δ' ἦν τὸ καθ' ἄθροισιν.⁸

σβ. Δυσχερὲς μὲν ἡ μίξις· εἰκότως, ὅτι ἀνδρὸς δέξεται λίαν ἐπιστήμονος, καὶ πρὸς τὰ τοιαῦτα πολυμαθοῦς, διὸ Ὅμηρον τοιοῦτον εἶναι καὶ Δημοσθένην· μόνους· ἡμεῖς δὲ καὶ τὸν θεολόγον φάμεν, ὥς διὰ πολλῶν ἐγνωρίσαμεν.

σγ. Πῶς δὲ οὐ δυσχερὲς μίξαι καθαρότητα
 10 μὲν περιβολῇ· τούτων τὰ παραδείγματα αὐτὸς μὲν παρητήσατο πλέον εἰπεῖν· διδάσκειν δὲ ἐν τῷ περὶ μεθόδου δεινότητος ἐπισχνεῖται, ἐνθα παραγενόμενος οὐδ' ὁπωστίουν αὐτῶν ἐμνήσθη, καὶ τὴν αἰτίαν αὐτὸς ἂν εἰδείη. Πείρασόμεθα δὲ ἡμεῖς τινων παραδειγμάτων χρη-
 15 σιν λαβεῖν ἀπὸ τοῦ θεολόγου, ὃν καὶ προεστησάμεθα, ἐν ᾧ καθαρὸν μὲν καὶ ἐμπερίβολον λόγον τοῦτον κρίνομεν· θεὸς ἦν μὲν αἰεὶ καὶ ἔστι καὶ ἔσται· μᾶλλον δὲ ἔστιν αἰεὶ· ἐνταῦθα γὰρ καθαρὸς ὁ λόγος καὶ κατὰ τὸ σχῆμα, εὐθεῖα γὰρ καὶ κατὰ τὴν λέξιν, ἐννόητος γάρ·
 20 ἐμπερίβολος δὲ διὰ τὸ περιστατικόν τοῦ πράγματος καὶ τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου καὶ τὸ ἐπιδιορθωτικόν· οὐ γὰρ πᾶν τοῦτο εὐκρινείας, καὶ τὸ δοκεῖν ἐμπεριβόλως εἰρησθαι καὶ ὥσπερ ἐξ ὑποστροφῆς· τὸ δὲ βραχὺ τῶν ἐπιμερισμῶν καὶ ἡ ταχεῖα τῶν ἐννοιῶν τμησίς γοργέτης· τὸ
 25 δὲ ἐφερομηναιτικόν· τὰ γὰρ ἦν καὶ ἔσται σαφηνείας ἐστίν·⁹ ἡ δὲ ἔννοια καὶ οἱ ῥυθμοὶ καὶ αἱ καταλήξεις πρόδηλον ὥς σεμνότητος· τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ, ἅφ' οὗ δὲ τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου πῶ ξύλῳ τῆς βρώσεως· αἱ μὲν λέξεις καθαρὰ καὶ νοηθῆναι ῥᾶδιαι, τὰ δὲ ἄλλα περι-
 30 βολῆς ἀντικρὺς.

8 Sequitur ex Vol. VII. p. 1019. θ'. — α'. litt. i. et α'. sine
 ηνείας
 nomine auctoris. 9 Par. σαφές.

σδ. Καὶ τῷ περιττῷ καὶ μεστῷ τὴν σαφή-
 νειαν. Ἡ μὲν καθαρότης καὶ ἡ περιβολὴ εἶδη εἰσίν,
 ἡ μὲν σαφηνείας, ἡ δὲ τοῦ μεγέθους· λέγει δὲ οὐ ταύ-
 τὸν τῷ προτέρῳ διόλου· τὸ μὲν γὰρ περιττὸν ὁμολογου-
 μένως τὴν περιβολὴν λέγει καὶ μέστωσιν, ἡ σαφήνεια δὲ 5
 γένος ἐστὶν εἶδει τῇ περιβολῇ συμμειγνύμενον· ὅταν μὲν
 γὰρ μεστωθῇ διὰ περιβολῆς ὁ λόγος, εἰ μὲν εἰς ὀρθὰ
 σχήματα καταντῶ καὶ λέξεις σαφεῖς καὶ ἱαμβοκρότους
 καὶ τροχαϊκάς, ἔτι δὲ ἐπαναλήψεις καὶ ὅσα τὴν σαφήνει-
 αν ποιεῖ, ἐμίγησαν ¹⁰ αἱ ἰδέαι ὁμολογησμένως, ὡς ἐν οἷς
 εἵπομεν· μεστωθεὶς γὰρ ὁ λόγος τοῖς πνεύμασιν, εἴτα τῇ
 τῆς εὐκρινείας μεθόδῳ τοῦ δρόμου ἐπανακάμψας, εἰς εὐ-
 θεά κατήντησε σχήματα, κοινὰ ὄντα καὶ λαμπρότητος
 διὰ τὸ ἀποστατικὸν ἢ δεικτικὸν καὶ πολύπτωτον, τοῦτο
 ἐστὶν ὁ διωγμὸς τοῦ πλάσματος. Δυσχερὲς δὲ ἀληθῶς 15
 τοῖς οὐκ ἀκριβέσιν ἡ μίξις, διὰ τε τὸ πλήθος τῶν ἰδεῶν
 καὶ τὴν ὑπὲρ αἰσθησίν αὐτῶν ἔνωσιν, καὶ ἄτοπον κα-
 τατρόπην· ²⁰ αἱ μὲν γὰρ τῶν χρωμάτων μίξεις ἐξ ὅλης
 ἀρχῆς οὔσαι καὶ ὅλης ὠρισμένης, ἔτι δὲ καὶ ποσῷ καὶ
 ζυγῷ τρυτάνης ὑποκείμενα, οὐκ εἰς πολὺ τὰς σχέσεις
 τῆς ἐνώσεως ἐξάγουσιν, ἀλλ' εἰς τρεῖς μόνας τὰς ἀρχι-
 κάς· τριῶν γὰρ ὄντων τῶν ὅρων λευκοῦ καὶ μέλανος καὶ
 φαιοῦ, ἐὰν πολυπλασιασθῶσιν εἰς τὸν μονάδι ἐλάττονα,
 τρεῖς γίνονται μόναι αἱ σχέσεις, λευκοῦ πρὸς μέλαν,
 καὶ λευκοῦ πρὸς φαιόν, καὶ μέλαν πρὸς φαιόν· τρεῖς 25
 γὰρ δύο καὶ τὸ ἡμῖσιν τῶν ἐξ τρία· τρεῖς ἄρα αἱ
 σχέσεις τῶν χρωμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ῥαδίαν ἢ ἀπὸ τού-
 των διεξοδικὴ μίξις πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν χρωμάτων καὶ
 εὐκατάληπτος· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ζυγιστατεῖσθαι
 ὄντα δυνατὰ εὐπεριγράπτον καὶ τὴν ἑαυτῶν τοῖς ζωγρά- 30
 φοις παρέχουσιν εὗρεσιν, ἔκ τε τῆς αὐτῶν ῥοπῆς καὶ τοῦ
 ἀριθμοῦ· στήσει γὰρ τυχὸν τὸ λευκὸν διπλάσιον τοῦ πορ-

10 Par. ἐμίγησαν.

11 Par. κατατρόπην.

φηροῦ, καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸ ἀνάλογον· ἐπὶ δὲ τῶν λό-
 γων πολλὴ δυσχέρεια, πρῶτον μὲν ὅτι οὐ συνεχὲς ἔχει
 τὸ ποσόν, δεύτερον, οὐδὲ ὑπὸ ῥοπήν καὶ βάρος κεῖται,
 ἵνα τὴν ἀναλογίαν διὰ τρυτάνης ποιήσωμεν· τρίτον, ὅτι
 5 τὰ στοιχεῖα αὐτοῦ συμβαίνει γίνεσθαι πάσαις ταῖς ιδέαις
 κοινά· ἡ γὰρ ἔννοια τῆς σεμνότητος, εἰ μὴ δυσνόητος εἴη,
 καθαρὰ ἔσται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· τέταρτον,
 πολλοὶ τῷ ἀριθμῷ οἱ τούτων ὅροι, ἑπτακαίδεκα γάρ,
 καθαρότης, εὐκρίνεια, σεμνότης, τραχύτης, σφοδρότης,
 10 καὶ αἱ λοιπαί, αἱ πολλὰς σχέσεις ποιοῦσι πρὸς ἑαυτάς·
 ἑπτακαίδεκα γάρ οὐσῶν, ἐὰν ἐπὶ τὸν μονάδι ἐλάττονα
 πολυπλασιάσωμεν καὶ συναχθέντων κατὰ τὰς ἀριθμητι-
 κάς μεθόδους τὸ ἥμισυ λάβωμεν, ἑκατὸν τριακοντα ἔξ
 γίνονται αἱ τούτων σχέσεις, καθ' ἃς ἡγνῶνται πρὸς ἄλ-
 15 λήλας· μία γὰρ ἐκάστη πρὸς ἀλλήλας μιγνυμένη, τὸν ἀ-
 ριθμὸν τοῦτον ἀποτελεῖ· ἃς τὸ μῖξαι πρὸς ἀλλήλας πότε
 καὶ πόσον, καὶ πῶς, καὶ ἐπὶ ποίων προσώπων καὶ πρα-
 γμάτων, καὶ δι' ἣντινα αἰτίαν, θείου ὄντος ἀνδρὸς καὶ
 πᾶσαν γραφὴν καὶ βιβλίον ἐπὶ στόματος ἔχοντος, ἵνα τὴν
 20 πᾶσαν σχολὴν εἰς τὴν τούτων μίξιν ἔχῃ, ἀλλὰ μὴ ἐν τῇ
 εὐρέσει τῶν ὀκτώ στοιχείων καὶ τῇ τούτων διασκευῇ καὶ
 συντάξει μόνον· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ τελειότατον τῆς ῥη-
 τορικῆς, καὶ τῆς κατὰ μέθοδον δεινότητος, καὶ οὗτος ἂν
 γένοιτο λόγος κράτιστος, ἐξειργασμένος οὐ φύσει καὶ τύ-
 25 χῃ, τέχνη δὲ μᾶλλον καὶ ἐπιστήμῃ ἔχων πάντα ἐν ἑαν-
 τῷ τὰ κάλλιστα, ὥσπερ ἡ ἐν μουσικῇ συμφωνία, ἡ διὰ
 πασῶν πάντας τοὺς ἐπιμορίους τε κατὰ τὴν μελωδίαν λό-
 γους καὶ φθόγγους, καὶ τὰ λεγόμενα παρὰ τοῖς γεωμέ-
 τραις στερεὰ σχήματα, πυραμίδες καὶ κύβοι καὶ εἰκοσά-
 30 ἑδρα, καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ γὰρ ἐκ πλειόνων κώλων συγ-
 κείμενα πῶς οὐ κάλλιστα; εἰκότως τοίνυν τῷ ἀμαθεῖ δυσ-
 χερὴς ἡ μίξις, τῷ δὲ πολυμαθεῖ ῥάδιος, Ἐρμολογέει τῷ
 φιλανθρωπῷ καὶ σοφῷ ἐπομένῳ, ὃς πάσης τῆς ἐν τού-

τοῖς ταλαιπωρίας ἀπήλλαξεν ἡμᾶς καὶ ζητήσεως· αὐτίκα γοῦν, εἰ μὲν βούλοιτό τις τὸν καλλίωνα τῶν πολιτικῶν ἐξεργάσασθαι λόγων, παραφυλαττέτω τὰ περὶ τούτου ρηθησόμενα τῷ τεχνικῷ ἐν τοῖς περὶ πολιτικῶν, ἐν οἷς διέξεις, παῖται τῶν ἰδεῶν τὸν ἄριστον λόγον ποιοῦσιν· 5 εἰ δὲ συγκρινῶν τὰς ἰδέας ἀλλήλαις φιλοτεχνοῖτο, ταῖς ἰδέαις αὐτῶν μέρεσι ¹² τὴν μίξιν ποιησάτω, ἀλλ' οὐ τοῖς κοινοῖς· τίνα δὲ ἴδια αὐτῶν ἐκάστης καὶ τίνα κοινὰ, ἐδί- δαξε μὲν ὁ τεχνικός καὶ διδάξει, μετ' αὐτὸν δὲ καὶ ἡμεῖς. ἀλλὰ καθαρότης μὲν καὶ περιβολὴ πῶς ἐνοῦνται, εἰρη- 10 ται· διέλθωμεν δὲ καὶ τὰς λοιπὰς.

σε. Σεμνότητα δὲ τὸ λεπτόν, λεπτὸν μὲν τὴν ἀφελειάν φησιν, ἥτις γένος οὖσα δύο εἶδη ἔχει, κατὰ ἐπίστασιν μὲν τὴν γλυκύτητα, κατ' ἰσότητα δὲ τὴν δρι- μύτητα, μᾶλλον δὲ αὕτη οὐδὲ εἶδος ἐστίν, ἀλλὰ λέξει 15 μὲν θεωρεῖται καὶ γίνεται, ὡς προῖων δείξει· γίνεται δὲ ἀφελῆς ὁ λόγος, ὅταν τοῖς ἰδιωτικοῖς προσώποις, οἷον παισὶ τε καὶ γηπόνοις καὶ ἀπλῶς πᾶσι τοῖς λεγομένοις ἡθικοῖς ἐπιτηδεύουσιν πλάσωμεν λόγους· σεμνότης δὲ εἶδος οὖσα τοῦ μεγέθους τοῖς ἐνδόξοις καὶ ἀξιωματοῖς προ- 20 σῶποις ἀρμοδία· ἐνοῦνται δ' οὖν, ὡς Ὅμηρος πλάττει τὸν Ἀχιλλεῖα, θρηνοῦντα μὲν τὸν Πάτροκλον, ἀπειλοῦντα δὲ τοῖς Τρωσὶ, καὶ μὴ πρότερον θάψαι λέγοντα, πρὶν ἀπὸ παντὸς εἶδους τῶν Τρωϊκῶν συγκαύσειεν ἀνὰ δώδε- 25 κα· τὸ μὲν γὰρ ἀνδρὸς, τὸ δὲ θρηνεῖν ἀμέτρως παιδὸς 25 καὶ γυναικός. Διαιρήσεις δ' ἂν τὰς ἰδέας, ὅτι τῇ σεμνό- τητι ἑνὸς μοι μεγαλοπρεπεῖς, τῷ ἀφελεί δὲ τὰναντία· κάλ- λιον γοῦν ὁ θεολόγος· ἐγὼ δὲ ὁ φιλαθήναιος καὶ μά- 30 ταιος. οὐ γὰρ ἡσθόμην τοῦ φθόνου πιστεύων τῷ πλάσμα- τι, τῷ μὲν γὰρ ἑαυτοῦ καταγνώσκειν καὶ κατεπεῖν τὸ ἀφε- 30 λές ἐνεδείξατο· οὐ μὴν ἀλλ' εἰσὶ τινες τῶν ἑνὸς ἀφελείας, λαμβικοί γάρ καὶ τροχαῖκοί· τὸ δὲ πρύμναν κρούσασθαι

12 Par. μίξεις. supra lineam: μέρεσι.

ἀνδρικοῦ καὶ μαχίμου· εἰσὶ δὲ τὰ σχήματα καὶ αἱ κατα-
λήξεις σεμνότητος. ¹³

σς. Καὶ τὴν χάριν τῷ διηρητημένῳ πρὸς με-
γεθος. Ὁμώνυμος ἢ τοῦ χάριν λέξις· σημαίνει γὰρ τὸ
λαμπρὸν, καὶ τίθεται ἐπὶ τοῦ ὥραίου τε καὶ ἀβροῦ καὶ
ἡδονῇν ἔχοντος λόγου καὶ γλυκύτητά· τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ
τοῦ κάλλους· ἀμφοτέρω γὰρ λεπτά· εἰσι καὶ διάγραμμα οὐκ
ἔχοντα εἶδη ὅλῳ τῷ γένει· διὰ τοῦτο τῷ μεγέθει μὲν
ἐναντιοῦνται, ὡς τῷ ὑψηλῷ τὸ ταπεινόν· μινύμενα δὲ
10 θαυμάσιον καὶ σύμφωνον ποιοῦσι τὸν λόγον· τὸ μὲν γὰρ
κάλλος μεγέθει μίνυται, ὡς ἐν τοῦτοις· ἀναλώσωμεν τὸ
θῦμα μετὰ σπουδῆς ἄχρι κεφαλῆς καὶ ποδῶν· τοῦτο ὅλον
καθαρὰ σεμνότης, εἰ καὶ διὰ τὰ μερικά δοκεῖ εἶναι ἀφέ-
λεια μὴ οὔσα, μέθοδον ἔχουσα γοργότητος μετρίαν, τῶν
15 τε πρώτων περὶ τῆς θεότητος θεωρημάτων, καὶ τῶν δευ-
τέρων τῆς σαρκὸς φροντισμάτων. Αἱ μὲν γὰρ ἰσότητες
κάλλους εἰσὶ καὶ αἱ συμπλοκαί, ἡ δὲ ἔννοια, καὶ τὰ σχή-
ματα, καὶ ἡ μέθοδος, ἀφήγημα καὶ πάντως σεμνότητος·
μετρίαν δὲ ἔχει τὴν εὐκρινεῖαν διὰ τε τῆς ἀποδόσεως ἐμ-
20 φαινομένην καὶ τῆς ἀπαριθμήσεως· κάλλος δὲ καὶ τρα-
χύτης παρὰ μὲν τῷ θεολόγῳ οὐκ ἔστιν, ἥδη γὰρ εἰπόμεν,
ὡς ἡ τραχύτης ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων προσώπων γίνεται
πρὸς τὰ μείζω· μείζον δὲ πρόσωπον ὁ θεολόγος, εἰ μὴ
τις τοὺς πρὸς τοὺς βασιλεῖς λόγους τραχύτητος φαίη, ὡς
25 καὶ τοῦτο· πῶς οὖν ἐνταῦθα μόνον ἀμαθὴς καὶ ἀπερί-
σκεπτος; τί τὸ τάχος τῆς ἀπανθρώπου φιλανθρωπίας;
τις συνῆλθε δαιμόνων τῷ σκέμματι; εἰσὶ δὲ ὅμως καὶ
ἀκμαῖα καὶ διὰ τοῦτο καὶ τραχέα· ἔχουσι δὲ κάλλος διὰ
τὰς ἐπαναφοράς· εὐρήσεις δὲ πολλὰ τοιαῦτα ἐν τῷ συν-
30 τακτηρίῳ, ἥνικα παροδικῶς ποιεῖται τοὺς λόγους πρὸς
τὸν θεόν· σφοδρότητι δὲ, οἶμαι, οὐδέποτε συνεισέρχεται
κάλλος· σὲ γὰρ μείζονες πρὸς τοὺς ἐλάττονας ὀργιζόμενοι

ὑποπτοι καλλωπίζειν, εἰ μὴ κατ' εἰρωνείαν, πλὴν πλήρης τῶν τοιούτων ἢ γραφῇ, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τῶν διαλέξεων τοῦ Ἰωβ τῶν τε φίλων καὶ τοῦ Θεοῦ. Ἀπορήσειε δ' ἄν τις, πρῶτον μὲν εἰ ἔστι καὶ γίνεται πρὸς τὸν ἴσον σφοδρότης καὶ τραχύτης. Δεύτερον δὲ, πῶς εἰπόντος ταῦ 5 τεχνικοῦ ἐν τοῖς περὶ τῶν ιδεῶν τούτων, ὡς μετ' ὀργῆς προῖκνται, καὶ οἷον τὸ ἀκράχολον καὶ ἀρρόθυμον ἔχουσai, αὐτὸ οὐδένα κόσμον ἐμφαίνει, νῦν φησι γίνεσθαι τραχύτητα ἅμα κάλλει, εἴπω τὴν χάριν ἐπὶ τοῦ κάλλους ληφόμεθα. Ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸ πρῶτόν φησιν, ὅτι καὶ πρὸς 10 ἴσα πρόσωπα αἱ ιδεαὶ γίνονται, διχῶς δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἐνδόξων κατὰ ἐπιείκειαν καὶ βαρύτητα, τῆς μὲν τοῦ ἀκούοντος, τῆς δὲ τοῦ λέγοντος ἢ βαρύτης· ὡς εἶπε που καὶ ὁ Θεολόγος· ὑψηλότερόν σε τῶν ἡμετέρων ὁ Θρόνος πεποίηκε, καὶ ἀποδυσπετοῦ πρὸς αὐτὰν, καὶ ἄπιστον εἰς 15 φίλειαν καὶ μυστικῶν συνθηκῶν παραβάτην ἀποκαλεῖ· ἀλλ' ὁ μέγας Βασιλεὺς ἀνέχεται λυπούμενος· οὗτος δὲ πάλαι παίζων φησὶν, ὦ λάλε σὺ καὶ φλύαρε, πάνυ τραχύ· ἐπὶ δὲ τῶν μὴ τοιούτων ἀκρατος ἢ τραχύτης·

— — — κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κρηδίην δ' ἐλάφοιο. 20

Γίνεται τοίνυν καὶ ἀπὸ ἴσων καὶ τοῦτο, ἀλλ' ὑφειμένως ¹⁴ τὸ ἐν μόνον πρόσωπον τὴν τοῦ ἐλάττονος τάξιν ἀποπληροῖ, καὶ οὕτως ἀκριβεστάτα τὰς ιδεάς ὁ τεχνικὸς ἀπιδὼν, εἰς δύο ¹⁵ διεἴλεν, ἀλλ' οὐκ εἰς τρεῖς. Σφοδρότητι δὲ, ὡς ἔφην, οὐκ ἂν γένοιτο κάλλος, ὥς γε νομίζω· καὶ 25 τάχα εἴη καὶ τοῦτο πρὸς τὴν τραχύτητα διαφορὰ· ἀλλὰ μήποτε ἄρα εἴη κάλλος ἅμα σφοδρότητι· τὸ γὰρ ἐμβρόντητε ¹⁶ καὶ πολύτροπε διὰ τὰς ἰσοκαταλήκτους κάλλος ἔστι σὺν σφοδρότητι· οὐκοῦν ἀρχοῦντως δέδεικται, ὅτι καλλωπίζεται καὶ ἡ σφοδρότης, εἰ δὲ τύχη καὶ οὐ 30

14 Par. ὑφειμῖως. 15 super δύο in Par. scriptum est: δέον.

16 Par. ἐμβρόντατι.

προνοίᾳ, οὐδὲν διοίσει, πλὴν ὅμως εὐρίσκονται ἅμα· συμ-
 πεσεῖται δὲ καὶ περιβολῇ τὸ κάλλος· τῇ ἀκμῇ γὰρ καὶ
 τῇ λαμπρότητι ὥς συμπίπτει πρόδηλον· περιβολῆς μὲν
 ἅμα κάλλει κατὰ μέστωσιν ὅλον τοῦτο τὸ χωρίον, καλὴ
 5 μὲν καὶ ἡ χθὲς ἡμῖν φωταγωγία, καὶ τὰ ἐξῆς· περιβο-
 λὴν μὲν ἔχοντα διὰ τὰ ὅλα καὶ τὰ μέρη, ἰδίᾳ τε καὶ
 δημοσίᾳ, καὶ διὰ τὰ ἀόριστα τὸ λαμπροφθορεῖν ἢ καθό-
 λου καὶ ἀπλῶς πάντα. Εὐρήσεις δὲ καὶ ἄλλα παραδείγμα-
 τα τούτων τρανότατα· κάλλος δὲ λαμπροφθορία καὶ φω-
 10 ταγωγία· ἰσόκωλα καὶ ἰσόληκτα, ἰδίᾳ δημοσίᾳ, καὶ οὐ-
 τως ἀποδεδεικται τὸ κάλλος συμπίπτει τῷ μεγέθει πάν-
 τι· εἰ δὲ χάριν οὐ τὸ κάλλος, ἀλλὰ τὴν γλυκύτητα φαιή-
 μεν, καὶ οὕτως οὐκ ἀπορήσομεν παραδειγμάτων, αὐτί-
 κα γὰρ ὥς ἂν ἐκ πολλῶν ἀρχέσειεν τὸ· ἡ βασίλισσα τῶν
 15 ὥρων τῇ βασιλίδι τῶν ἡμερῶν προπομπέυει· σεμνὰ ὄντα
 ταῖς ἐννοίαις καὶ τοῖς ῥυθμοῖς γλυκύτητός εἰσι πλήρη
 διὰ τὸ τῶν πραγμάτων ἡδύ· τί γὰρ ἀναστάσεως καὶ ἔα-
 ρος ἡδύτερον ἢ ὠραιότερον, καὶ σὺ δ' ἂν, εἰ κατὰ θαν-
 τὸν ἐρευνήσεις, καὶ μετὰ τραχύτητος καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν
 20 τοῦ μεγέθους εὐρήσεις γλυκύτητα, ὥς καὶ τόδε· ἀπὸ τῆς
 ἀγριελαίου μετεγκεντρισθὲν εἰς τὸ καλλιέλαιον· τραχεῖα
 γὰρ ἡ ἐγκεντρισθεῖσα καὶ τὸ ἄγριον, ὅμως διὰ τὰ πρά-
 γματα χαρίεις ὁ λόγος.

σζ. Σφοδρότητι δὲ τὴν ἀφέλειαν. Ἡ ἀφέλεια
 25 καὶ ἡ γλυκύτης συγγενεῖς εἰσι, γένος δὲ αὐτῶν τὸ ἦθος·
 ἡ δὲ γλυκύτης γενικώτατον ἔχει τὸ ἦθος, γενικὸν δὲ ἀπλῶς
 τὴν ἀφέλειαν. ἐπιτεινομένη γὰρ αὕτη τὴν γλυκύτητα
 ποιεῖ, ὥστε καὶ ἡ γλυκύτης ἀντίκειται τῇ σφοδρότητι·
 ἅμα δὲ καὶ ἡ ἐναντία, ἀλλ' ἔμμεσα καὶ οὐκ ἄμεσα· τού-
 30 των γὰρ οὐδεὶς κοινὸς ὅρος συναπτικὸς· συνέσται δὲ ἀφέ-
 λεια καὶ τραχύτης, ὅταν ὑποκρινώμεθα ἄπλαστα ἦθη
 καὶ ὀργιζόμενα, οἷον ἐπὶ τῶν Μακκαβέων ἡ μήτηρ πρὸς
 τύραννον καὶ οἱ παῖδες· καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ φιλοπτωχίας·

τέκνον· ἔλειπον, τέκνον σὺ γινωριζόμενον, ἵνατί ἐπλάσθης ἐν κοιλίᾳ μητρός σου καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπώλῃ; ἵνατί συνήνησέ σοι γόνατα; σχεδὸν γὰρ βλασφημίαι εἰσὶ καὶ ἀποδυσπετήσεις πρὸς τὸν Θεόν, τὸν πλάττοντα καὶ διαρθροῦντα· οὕτω δὲ καὶ Ἰωβ· „ἵνατί με ἔθου κατεντευ- 5 κτήν¹⁷ σου, κύριε;“ καὶ ὁμοίως παντάχοῦ οἱ προφηταὶ θρηνησόντες οὕτω ἀφελῶς καὶ ἀπλάστως ἀπρδυσπετοῦσι, καὶ διὰ τοῦτο οὐ λογίζονται βλασφημίαι, ὅτι οὐκ ἐκ πονηρίας· οὐς ὁ Θεολόγος μιμούμενος πολλὰ τοιαῦτα ἐν τῷ συντακτηρίῳ διέξεισι· γίνεται γὰρ ἡ τραχύτης καὶ ἀπὸ 10 ὀργῆς καὶ ἀπὸ λύπης, λύπη γὰρ ὀργῆς μήτηρ· ἡ δὲ ἀπὸ χαρᾶς τραχύτης καὶ ἱλαρότης σκῶμμα λέγεται καὶ παιδιὰ, ὥσπερ τὸ πρὸ μικροῦ ῥηθὲν πρὸς τὸν Θεολόγον τοῦ ἁγίου Βασιλείου· φέρε σοι καὶ μῦθον διηγῆσομαι· σὺ γὰρ φέρω τὸ ἔπος, εἴποτε ἐπίσχω τῆς φλυαρίας. 15

σῆ. Καὶ τῇ τραχύτητι τὸ μεθ' ἡδονῆς. Ἐντεῦθεν δῆλον, ὡς τὴν χάριν, ἣν εἶπεν ἀνωτέρω τὸ κάλλος ἔλεγε καὶ τὴν γλυκύτητα· ἡδονὴ γὰρ ἡ γλυκύτης ἐστὶ, πλὴν ἐρρέθη, πῶς συμφέρονται ἀλλήλαις αἱ ἰδέαι. 18 20

σθ'. Ἐνθα δὲ τόλμης δεῖ, κάλλος· τὸ τόλμης οἱ μὲν ἐπὶ τῆς τραχύτητος εἶπον, δι' ἧς τολμῶσιν οἱ λέγοντες ἐπιτιμᾶν καὶ ποιεῖν καταγοράν πρὸς τοὺς μείζονας· καὶ εἰ τοῦτό ἐστιν, εἴρηται διὰ παραδειγμάτων ἡ ἀπόδειξις. Ἀρρυνθμα γὰρ ὄντα τὰ τραχεῖα κόσμου δέε- 25 ται τεχνικοῦ μᾶλλον ἢ τυχικοῦ· οὕτως γὰρ λεαίνει τὸ αὐθαδές· οἱ δὲ τὸ τόλμης σφάλμα γραφικὸν ὑπολαβόντες ἀντ' αὐτοῦ τὸ ἀμελές ἔλαβον, ἀντὶ τοῦ ἐνθα δὲ τὰ μέλουσ δεῖ, δεῖ πάντως καὶ κάλλους. πῶς; οὐκ εἰπόντες, 19 ἀλλ' εἰ μὲν τοῦ ἀμελοῦς δεῖ, οὕτως ἂν προάγοι- 30 το ἡ ἐξήγησις· ἀμελές λέγειν αὐτὸν οἶμαι οὐ τραχύτητα

17 Par. κατεντεύκην. Job. VII. 19. κατετενύκην. 18 Sequitur ex Vol. VII. p. 1020. ις'. 19 Par. εἰπόντος.

καὶ σφοδρότητα, ἤδη γὰρ προεῖπεν αὐτὰς, ἀλλὰ τὸ δια-
 λεκτικὸν καὶ ταπεινὸν καὶ εὐζανον ἀνωτέρω εἶπεν, ὃ
 μετέχει τῆς γοργότητος, οἶον· τί δὲ τὸ πύρον; ἢ κάθα-
 ρις· τί δὲ τὸ πῦρ; ἢ τοῦ κούφου· δαπάνη· καὶ πάλιν,
 5 τίς ὢν καὶ παρὰ τίνος καὶ πηνίκα; καὶ αἱ ἀποδόσεις κα-
 τὰ πόδας· οὕτως καὶ πρὸς τὸν ὑπαρχόν τοῦ μεγάλου ἐν
 τῷ ἐπιταφίῳ· οὐκ ἔχει δὲ τὸ εἶδος τοῦτο διάγραμμα, οὐδὲ
 ἡδονὴν καὶ δεῖται τοῦ κάλλους· αἱ τε γὰρ προτάσεις καὶ
 ἀποδόσεις οὕτω μεθόδευθεῖσαι, ὥς ἐν στροφῇ ²⁰ καὶ ἀν-
 10 τιστρόφῳ, αἱ τε εὐρυθμίαι καὶ συντομίαι ἀνορθοῦσι τὸ
 διερρόηγμένον αὐτῶν· πάντως δὲ τι κάλλους εὐρήσεις ἐν
 τοῖς ταιαύτοις· τὸ γὰρ ἵνα τί μάθωμεν καὶ τί παιδευθῶ-
 μεν, ἰσόκωλα ὄντα κάλλους εἶσιν ἴδια, καὶ αἱ ἀποδείξεις
 ὁμοίως· οὕτω μὲν οὖν ἡδη τὴν γραφὴν εἶναι τοῦ ἀμε-
 15 λουῶς, ἅπερ καὶ οὕτως ἐξητασμένα οὐ δοκεῖ θέλειν αὐτως,
 οὐδ' εἶναι ἐσφαλμένον, ἀλλ' ὀρθῶς ἔχειν καὶ ἀληθῶς τὸ
 συμβαλεῖν τόλμης· δεῖ γὰρ τόλμης τοῦ κάλλους ἐν τοῖς
 ὑψηλοῖς καὶ βαθέσι νοήμασι καὶ δυσεκφράστοις· ἃ τολ-
 μῶν ἐξεῖται, ὁ ῥήτωρ εἰ μὲν ὥς εἰσι φύσεως ἔχοντα ἐρ-
 20 μνηεύσειεν, οὐδὲν ἥττον δυσνόητα ἔσονται διὰ τὴν κακο-
 φράδειαν καὶ ἀπρόσδεκτα· εἰ δὲ λεπτομερῶς αὐτὰ φρά-
 σειεν, ἀκαλλῶς δὲ καὶ ἀναξίως τῆς ἐαυτῶν φύσεως ἀπερ-
 ῥίψαν· οὐκοῦν δεῖ μεσιότητα καὶ περικαλλείαν εἰς τὸ
 παρὰδεχθῆναι, ὅτι καὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς κόσμον δεῖ·
 25 τὰ γὰρ ἄκοσμα καὶ ἀηδῆ, ἵνα πρὸς τῷ πιστευθῆναι καὶ
 εὐφράνῃ. Οὗτος οὖν ὁ θεῖος Γρηγόριος, εἰ ἔλεγε τολ-
 μήσας τοιούτων νοημάτων, φαίνεται τοῖς ἀγίοις ὁ θεὸς,
 ὥς μὴ εἶη ἀνέλπιστος, ἵνα θαυμάζῃται, καὶ καθαιρῇ,
 καίπερ ὑψηλὰ ἔχων νοήματα, ἥττον ἂν ἔπεισε καὶ ἦσεν· ²¹
 30 ἐρμηνεύσας δὲ τὸν νοῦν σχήμασιν ἀξίοις ταῖς ἡδοναῖς
 ὑπερ-

20 Par. τρῶφῃ.
 placet: ἥνυσεν.

21 Par. ἦσεν; scripsi ἦσεν. fort. magis

ὑπερενίκησεν, οἷον τὰς αἰτίας διηγούμενος τοῦ καταλη-
 πτοῦ καὶ ἀκαταλήπτου ταῖς τῶν ἄλλων ²² ἐμφάσεσιν ἐμοὶ
 δοκεῖν φησιν, ἵνα τῷ ληπτῷ μὲν ἔλκη πρὸς ἑαυτὸ, καὶ ἡ
 κατασκευὴ ὥσπερ ἐξ ὑποστροφῆς γοργότητα· τὸ γὰρ τε-
 λείως ἀληπτον, τῷ δ' ἀλήπτῳ θαυμάζεται· θαυμάζομε- 5
 μενον δὲ ποθεῖται καὶ τὰ ἐπόμενα· ὁρᾷς, ὅτι καὶ τὰ
 λαμπρὰ καὶ τὰ μεγάλα τῆς τεχνικῆς ἐπικοσμήσεως δεῖ·
 οὕτω γοῦν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καλαὶ εἰ ζώννυνται ἢ
 ἐνδύονται, ἢ καλύπτονται τὴν κεφαλὴν οὐ καλῶς, ἢ οὐ
 κτενίζονται καὶ τὰς τρίχας ἐξομαλίζουν, ἥτιόν εἰσι κα- 10
 λαί· τὸ μὲν οὖν τόλμης οὕτω μοι θεωρεῖται καὶ τρισὶ
 θεωρίαις, καὶ ὅτῳ δ' ἂν ἀρεσθείης αὐτὸς, τοῦτ' ἂν εἴη
 κύριον, καὶ τὸ κεκοσμημένον ἅμα πιθανότητι, τοῦ αὐ-
 τοῦ ἐστὶ καὶ τοῦτο μέρος· τὸ γὰρ κάλλος καὶ τὸ κεκοσ-
 μημένον τὸ αὐτὸ ἐστὶ· τὸ δὲ πιθανὸν ἰδέας ἐστὶν ἑτέρας, 15
 ἥντινα μαθησόμεθα· ἀρμόδιον δὲ τοῦτο τοῖς τολμηροῖς
 λόγοις· λέγεται δὲ καὶ ἀληθινόν, ὡς τό· οὐκ οἶδα δέ, εἰς
 ὅ τι ἂν ἄλλο χρησαίμην τοῖς λόγοις μὴ νῦν χρησάμενος,
 καὶ ὡς ἀπόλοιτο ἡ κακία, καὶ ὁ καθεύδουσιν ἡμῖν ἐπι-
 σπείρων τὰ ζιζάνια πονηρός· πῶς δ' ἂν ἀρμόσειε καὶ τοῦ- 20
 το τοῖς ῥηθεῖσιν, εἰ φαίμεν τι μεταξὺ τῶν λόγων ὥσ-
 περ καὶ ἀναμιμνησκόμενοι ἢ εὐχόμενοι τι ἢ κατευχόμενοι·
 ὡς τὸ, ἀλλ' ὁ με μικροῦ παρέδραμε μέσον τῶν εἰρημέ-
 νων, τοῦτο κοινὸν εἶναι καὶ λυπουμενῶν καὶ εὐφραينو-
 μένων.

25

σί. Λαμπρότητα τὸ γοργόν τε καὶ ἀγωνι-
 στικόν. Ἡ λαμπρότης μακροκωλία χαίρει· ἡ δὲ γορ-
 γότης ταῖς ταχεύαις ἀπαντήσεσι καὶ τοῖς τοιουτοτρόποις·
 τὸ γοῦν ἀξιωματικὸν καὶ μέγα καὶ δυσκίνητον τοῦ λόγου
 εὐκίνητότατον καὶ τροχάλον ποιῆσαι τῆς ἀκριβοῦς ἔξεως, 30
 ὡς ὁ θεολόγος· πεντηκοστὴν ἑορτάσωμεν καὶ πνεύματος
 ἐπιδημίαν καὶ τὸ μυστήριον ὅσον, ὡς μέγα τε καὶ σεβὰ-

22 Super ἄλλων in Par. scriptum est ἄγων.
 Rhetor. VI.

σμιον· τὸ μὲν γὰρ πρᾶγμα λαμπρὸν τῇ ποιότητι καὶ τὸ σχῆμα ἐξ ἀποστάσεως, αἱ δὲ ταχεῖαι μεταβάσεις γοργότητος.

σιᾶ. Καὶ οἷον εὖζωνον· ἀγωνιστικὴ γὰρ ἡ γοργότης καὶ εὖζωνος· διὸ καλῶς εἰρήκαμεν τὸ διαλεκτικὸν καὶ γοργόν· ἀναγκαῖον οὖν συμπλέκειν τῇ λαμπρότητι τὴν γοργότητα, κατὰ τινα διαστήματα τοῖς κομματικοῖς καὶ ἀσυνδέτοις τὸ ἄφետον αὐτῆς ἀνακόπτοντας.

σιβ. Χωρὶς εὐτελείας καὶ ταπεινότητος.
10 Ταῦτόν εὐτέλεια καὶ ταπεινότης ἐστίν· ἔστι δὲ καὶ ἀφέλεια, μᾶλλον δὲ τὸ ἰδιωτικὸν καὶ ἀγροῖκον· τὸ γὰρ λαμπρὸν ἅπαν καὶ γοργὸν αἰσχροὺς γίνεται καὶ ἀκίνητον, συνεξευγμένον τῷ ταπεινῷ καὶ εὐτελεῖ, καὶ ἀνοήστον,²³ ὥσπερ ἵππος ὄνω.

15 σιγ'. Τῷ δὲ ἀκμαίῳ πάλιν τὸ πιθανόν. Πῶς γίνεται ὁ ἀκμαῖος λόγος, εἴρηται, καὶ διὰ τίνων; ὅτι διὰ λαμπρότητος καὶ τραχύτητος καὶ σφοδρότητος· τὸ δὲ πιθανὸν καὶ ἀληθές, ὃ καὶ ἐνδιάθετον λέγει, ῥηθήσεται· πιθανὸν δὲ κατ' ἐξοχὴν καὶ κατ' ἰσχύ· πάντα μὲν
20 γὰρ πιθανά· ἀλλὰ τῇ τέχνῃ τοῦ ῥήτορος γίνονται πιθανά, καὶ εἰ μὴ τοιαῦτα τῇ φύσει· τὸ δὲ δυνατόν ὄν τῇ φύσει καὶ μᾶλλον πείθον πιθανὸν λέγεται, ὡς τὰ παραδείγματα δείξει· ἀληθές δὲ λέγεται διὰ τὸ εἶναι ἀντόπιστον, καὶ κατασκευῶν οὐ δεόμενον, καὶ ὥσπερ ἐξ
25 ἀναμνήσεως εἰσαγόμενον καὶ ἀληθοῦς καὶ βεβαίας κινήσεως τῆς ψυχῆς, καὶ διὰ τὸ μὴ ἀνατραπῆναι δύνασθαι· τοιαῦτα γὰρ τὰ ἀληθῆ· ἐνδιάθετον δέ, ὡς ἐξ ὀρθῆς καὶ ἀδόλου τῆς διαθέσεως προῖον ἐκ τοῦ νοηματικοῦ καὶ κατὰ διάθεσιν λόγου· τὸν γὰρ λόγον τῆς ψυχῆς τὸν κρυπτόν καὶ ἀνεξάκουστον ἀκοαῖς ἐνδιάθετον λέγουσι, καὶ
30 ἐκ διαθέσεως· συνίσταται γοῦν οὗτος μετὰ τῆς ἀκμῆς, ὅταν τινῶν κατηγοροῦντες ἢ κατατρέχοντες καὶ ἐπιτιμῶν-

23 Nota vocem: ἀνοήστος.

τες μεταξὺ τραγωδήσωμεν οἰκτιζόμενοι, εἰρωνευόμενοι, ἢ
 τι τῶν οἰκείων τῆς ιδέας ταύτης εἰσάγωμεν, ὡς ταῦτά
 ἔστι· σὺ δὲ τί λέγεις ἢ τί νομοθετεῖς; μέχρι τοῦ οὐ δα-
 κρύεις δάκρυον· εἴτα τὸ ἐνδιάθετον· μὴ σύγε τοιοῦτου
 κριτοῦ τύχης· πείθει γὰρ ἄκοντα, ὡς εἰ μὴ ἀφήσει οὐκ 5
 ἀφεθήσεται· πάλιν, οὐκ αἰδῇ τὸ Ἰησοῦ φιλάνθρωπον;
 καὶ τὰ διὰ μέσου, καὶ πάλιν τὸ ἐνδιάθετον, ὡς μακά-
 ριόν σου τὸ ὑψηλόν, εἰ καθαρότης ἦν ἀλλὰ μὴ τύφος,
 καὶ πάλιν· νῦν δέδοικα, μὴ βρύων ἔλκεσι· καὶ πάλιν· ἢ
 οὐδὲ τελειωθέντα δέχῃ δι' αἵματος· εἴτα τὸ ἀληθές, ἔστι 10
 γὰρ καὶ τοῦτο, τῆς θῆς ἀπονοίας· εἴτα μετὰ πολλὰ ἡ εἰ-
 ρωνεία, σχῆμα τοῦ πιθανοῦ οὔσα, σὺ διδάσκαλος, καὶ
 πάλιν· μετάδοτα καὶ ἡμῖν τῆς λαμπρότητος· τινὲς δὲ
 ἐπλανήθησαν ἀπὸ τῆς ὁμωνυμίας, ἀρετὴν λόγου εἰπόντες
 τὸ πιθανόν, ἣν ἐργάζονται ἀφέλεια, ἀλήθεια, γλυκύτης, 15
 ἐπιείκεια, αἱ τοῦ ἡθους ιδέαι· ἀγνοήσαντες, ὡς ἡ τοῦ
 λόγου ἀρετὴ οὐ μόνον ἐν τῷ ἡθι ἐστίν, ἀλλὰ καὶ τῷ
 μεγέθει καὶ πάσαις ταῖς ιδέαις γινομέναις πιθαναῖς, 24
 μὴ τὴν φύσιν τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων· μηδὲ τὴν
 ποιότητα ἢ τὸ ἦθος ἢ τὰ τοιαῦτα παρεκβαινόντων διὰ 20
 πάντων τῶν τοῦ λόγου εἰδῶν καὶ μερῶν καὶ διασκευῆς
 αὕτη-δὲ ἡ πιθανότης, μᾶλλον δὲ τὸ πιθανόν ιδέα ἐστὶ,
 μόρια ἔχουσα συστατικὰ ἐαυτῆς, ἣτις λέγεται ἰδικῶς καὶ
 ἀλήθεια, ὡς μαθησόμεθα· οὐ γὰρ τὸ πιθανόν ἡ ἀλή-
 θεια ποιεῖ, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἀλλὰ ταῦτόν ἀλήθεια καὶ 25
 πιθανόν· ἢ κατὰ συγχώρησιν τὸ πιθανόν τὴν ἀλήθειαν·
 εἰδείη γὰρ ἂν τις τὴν ἀτοπίαν 25 ἐκ τῶν ἐκάστης ὀρι-
 σμῶν· ἢ μὲν γὰρ ἀρετὴ τοῦ λόγου, ἢ δὲ πιθανότης ἢ
 τὰ παρακολουθοῦντα τοῖς οὔσι πιθανῶς ἀπαγγέλλουσα·
 πιθανὰ δὲ εἰσι τὰ μὴ ταῖς ἀνασκευαῖς ὑποπίπτοντα, οἵ- 30
 ον ὅτι ὁ ταῦρος ἐάλω ὑπὸ ἀλώπεκος, ἡ ἀλώπηξ ὑπὸ ἀλε-

24 Par. γινομένη πιθανή.

25 Par. ἀτοπίαν.

κτερόνος· ταῦτα γὰρ ἄπιστα· πιθανὸν δὲ ἔστι τὸ καὶ
 ἐνδιάθετον, λόγος τὸ πάθος ἐξαγγέλλων τοῦ λέγοντος,
 ὅπως διάκειται περὶ τὸ λεγόμενον, ὡς ἐν τοῖς περὶ αὐ-
 τοῦ μαθησόμεθα· ἔτι μέντοι τὸ ἐπὶ ταῖς διηγήσεσι μό-
 ναις ἀρμόδιον καὶ μάλιστα ταῖς πλείσταις, τὸ δὲ λόγῳ
 παντί· καὶ μὴν ἢ μὲν ὑπάρχει ἀμερῆς, τὸ δὲ μέρη ἔχει
 καὶ μόρια τὰ ἑαυτοῦ στοιχεῖα. ἐξ ὧν καὶ συνίσταται,
 καὶ τὸ μὲν ὡς ὅλον τι ὑπὸ χαρακτῆρα καὶ ιδέαν ἀνάγε-
 ται, ἢ δὲ μόλις ἐστὶν ἔσχατον μόριον.

10 οἶδ'. Ὅσα δὲ ἄλλα τῶν εἰδῶν τοῦ λόγου. Εἰς
 τὸ καθολικώτερον ²⁶ ἀνήγαγε τὸν λόγον, πάσας περι-
 λαμβάνων· δοκεῖ δὲ, εἶπεν, ἄλλ' οὐκ εἰσὶν ἐναντία· τὰ
 γὰρ κυρίως ἐναντία τὰ καὶ ἄμεσα καὶ δοκοῦσι καὶ εἰσι·
 τὰ δὲ ἔμμεσα καὶ τὰ συνερχόμενα δοκεῖ μὲν, οὐκ εἰσὶ δέ·
 15 οὐ γὰρ ἂν συνῆλθον, εἰ τῷ ὄντι ἦσαν ἐναντία.

Εἰς τὸ αὐτό.

Ὅσα τε ἄλλα· εἰς τὸ περιεκτικώτερον τὸν λόγον
 ἀνήγαγε λέγων, δυσχερῇ εἶναι τὴν μίξιν αὐτῶν, καὶ εἴ τις
 αὐτῶν ἐναντιότητος γνῶσις, καὶ τὸ ἀκριβῶς μαθεῖν, κα-
 20 τὰ τί ἀλλήλαις ἐναντιοῦνται, κατὰ νοῦν ἢ λέξεις ἢ σχῆ-
 μα, ἢ τι τῶν τοιούτων, χαλεπὸν εἰδέναι· ἄλλως τε χαλε-
 πὸν οὐ μόνον τὸ εἰδέναι τὰ τε ὅλα αὐτῶν καὶ τὰ μέρη,
 ἀλλ' εἰ καὶ βουλήσαιο τις αὐτοῖς χρῆσασθαι ἑκάστοις
 εἰς λογογραφίαν καὶ ταῖς μίξεσιν αὐτῶν εἰς δέον· ἥδη
 25 γὰρ προεῖπεν, ὅτι χρησίμη ἡ γνῶσις αὐτῶν εἰς τε τὸ τὰ
 τῶν ἄλλων κρίνειν, ὅποι ποτὲ καλῶς ἔχει καὶ ἀκριβῶς,
 καὶ εἰς τὸ ποεῖν· εἴη δ' ἂν καὶ τρίτον· εἰς τὸ διδάσκειν,
 ὃ καὶ τὰ δύο περιέχει· ὁ γὰρ ἀκριβῶς ἕκαστα εἰδὼς οὐ
 μόνον εἰς τὸ αὐτὸς γράψαι χρῆσαιτο αὐταῖς συγκρί-
 30 νων, ²⁷ ἀλλὰ καὶ ἄλλους διδάξει, ἢ γὰρ περὶ τούτων δι-

26 In Par. supra lineam: περιεκτικόν. 27 In Par. su-
 pra lineam συγκρινῶν.

δασκαλία τὸ ἀξιόπιστον ἐκ παραδειγμάτων ἔχει, ὅτι μη-
 δεις κατ' ἐπιστήμην διδάσκων ὠφελήσει μὴ λαμβάνων
 παραδείγματα τῇ διδασκαλίᾳ κατάλληλα, εἰ μὴ μαθητὰς
 ἡλιθίους ἔχει, εὐδηλον ὅτι καὶ κρίνει, καὶ πρὸς τὸ κρίναι
 καὶ γράφει· ἐὰν γὰρ διδάσκων λέγω, ὅτι καλὸν τὸ μῖξαι
 γοργότητα τῇ σεμνότητι καὶ ἄλλο τι, καὶ μὴ λέγω, πῶς
 καὶ παρὰ τίνος τοῦτο ἐγένετο, ἀκούσομαι τὸ τοῦ μύ-
 θου· ²⁸ πρὸς ἐλθε μήτηρ καὶ κατήγοῦ τοῦ τέκνου ὀρθῇ
 βαδίζουσα, ὃ ποιοῦσιν οἱ νῦν διδάσκαλοι, ἃ παρὰ τῶν
 παλαιῶν ἐκμανθάνουσι, ταῦτα διεξερχόμενοι μαρτυρίας ¹⁰
 χωρὶς, ὅπερ εἶδαν ἐγὼ τινὰ τῶν μεγάλων παθόντα· ἐπει-
 δὴ γὰρ ἔγραψέ τι, πυνθανομένου τοῦ μαθητοῦ, πόθεν
 εἰληπται αὐτῷ τὸ προοίμιον, φησὶ, λύχνον ἄψας ζῆται·
 καὶ τί γὰρ τούτου γελοιότερον; καὶ πάλιν περὶ προτάσεων
 φιλολόγου ²⁹ διαλεκτικῶν διεξιόντος, ὅπως γίνονται, εἴτα ¹⁵
 παραγαγόντος καὶ μεμψαμένου εὐνόμενον ὡς κακῶς θέν-
 τα τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸν ὑποκείμενον ἐν τῷ ἐρωτῆσαι·
 θέλων ὑπέστησεν ὁ θεὸς τὰ πάντα ἢ μὴ θέλων; ἐμοῦ
 δὲ πυνθανομένου, πῶς; ἔχανε ὥσπερ ὁ κύων ἐπὶ τῇ σκιᾷ
 ταῦ κρέατος. Οὐκ ἂν δὲ ἠπόρησεν οὐδὲ οὕτως, εἰ καλῶς ²⁰
 ἔγνω τὸ, θέλων ὑποκείμενον εἶναι ἢ μὴ, καὶ εἰ μετατι-
 θέμενα τὰ ὀνόματα καὶ τὰ ῥήματα ταῦτόν σημαίνουσι·
 διὰ ταῦτα δεῖ τὸν διδάσκαλον μὴ τοὺς ἐξηγητὰς μόνον
 ἀποστοματίζειν, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ταῖς θεωρίαις ἐμ-
 βατεύειν, καὶ ταύταις τοὺς κανόνας δεικνύειν διὰ τῆς ²⁵
 μαρτυρίας, ἐὰν αἰτηθῇ, ποίας ἰδέας τὸ ἀναστάσεως

28 Fabulam exponit in Homil. ad Aphthon. c. I. ἡ. : Ἡ
 μήτηρ πρὸς τὸν καρκίνον, τί δὴ λόξον, ὃ παῖ, βαδίζεις ὁδόν, ὀρ-
 θὴν ἵεναι προσήκον. ὃ δὲ πρὸς αὐτήν· ἡγοῦ τῶν ὁδῶν, ὃ μήτηρ.
 καὶ αὐτὸς βαδίζειν πειράσσομαι· τῆς δὲ βαδίζειν ἀποροῦσῃς, ὀρθῶς
 κατήγορος ὃ παῖς τῆς παρανόμου ἐγένετο. ἐπιμύθιον· ῥᾶον παραι-
 νεῖν, ἃ ποιεῖν ὑπῆρξεν ἀδύνατον. 29 In Par. supra lineam
 θεολόγου.

ἡμέτερα ὁ λόγος· ἐρεῖ που πάντως, εἰδὼς ὅτι σεμνῆς μὲν αἱ
 ἔννοιαι αἱ τῆς τρίτης διαφορᾶς, θεῖα γὰρ τὰ πράγματα
 καὶ περὶ ἀνθρώπους ὀρώμενα· ἡ δὲ μέθοδος ἀποφαν-
 τικῇ, ἀνενδοίαστος γάρ· καὶ ἀπλῶς ἅπαντα σεμνά· οὐ
 5 μὴν, ἀλλ' ἔχει καὶ γοργότητος μέθοδόν τινα τὴν ταχείαν
 τῶν πραγμάτων ἐπὶ πράγματα μετέβασιν· ὁρᾷς ³⁰ γὰρ,
 ὡς ὁ λόγος τρέχει· ἔχει δέ τι καὶ κάλλους ἢ περὶ τὰς βά-
 σεις παρίσωσις, καὶ τί ἂν εἴποιμι· τὸν λόγον φαίη τις ἂν
 σεμνὸν ἂπὸ τοῦ πλεονάζοντος· προῶν δὲ ἤδη καὶ εἰς
 10 ἀκραιφνή σχήματα καταπλήσει γοργότητος τὰ ἀσύνδετα,
 καὶ τὴν αἰτίαν τῆς γοργότητος ἡ τέχνη πεποίηκε καὶ ὁ
 καιρὸς· ὁ μὲν δὲ τῷ διδάξαι, πότε καὶ ἐπὶ τίνων, καὶ
 διατί, καὶ πῶς καὶ πόσον· ὁ καιρὸς δὲ τῷ εἶναι σύντο-
 μος καὶ ἀσχαλίας δεόμενος, καὶ ἄλλα τινὰ ἐν ἄλλοις
 15 ἡμῖν προεξετασθέντα, ὅτι χορεύοντι ταῖς εὐφροσύναις δ'
 λέγων ἔοικεν, ὡς προσήκει ταῖς προσφωνητικαῖς ἰδέαις·
 δι' αὐτὰ δὲ ταῦτα οὐδ' ἐν προοιμίῳ ἴσταται καθ' ἡ-
 μᾶς, καὶ τῶν πολλῶν αἰτιῶν μία εἰρήσεται· οὐδεὶς εὖ εἰ-
 δὼς ταῦτα εὐκίνητον θεμέλιον θήσεται ³¹ ἐπὶ μεγάλων
 20 καὶ εὐκαιρῶν πραγμάτων· ἀλλ' ἐπανέλθωμεν, ὅθεν ἐξ-
 ἔβημεν,

σιέ. Εἰς δέον χρήσασθαι ὅλον καλῶς· καλῶς
 τὸ εἰς δέον· αἶδε γὰρ πολλοὺς χρησαμένους ἄλλ' οὐκ εἰς
 δέον. Τίνες οὗτοι, ἄλλοι τέ τινες, καὶ οἷς εἶναι φύσει
 25 δῆπουθὲν ἁμαρτία, μονοειδεῖς τοὺς λόγους ποιεῖν· πολ-
 λοι δὲ τοιοῦτοι καὶ τοῖς ἡμετέροις καιροῖς, οἳ περὶ τὸ
 κομματικὸν εἶδος ἀπασχολούμενοι τὴν φαινομένην δεινό-
 τητα, ἀλλ' οὐ τὴν οὐσαν καὶ δοκοῦσαν ἔχουσιν· ἐπισπῶν-
 ται δ' οὖν ὅμως ἀκροατὰς καὶ ἐπαινέτας, ὥσπερ ἡ ἐν ἡ-
 30 μῖν Λαῖς ἡ ὁμάνυμος τοῖς τῶν θύνηων κομματίοις.

αἰς'. Τοῦ περὶ μεθόδου δεινότητος. Ἐν τῷ

30 Par. ὁρᾷς.

31 Super θήσεται scriptum: τίθησι.

περὶ μεθόδου δεινότητος οὐ τὸ πῶς δεῖ μινύειν τὰ εἶδη διδάσκει, τοῦτο γὰρ σχεδὸν ἄρρητον, ἀλλὰ πότε καὶ ἐπὶ ποίων πραγμάτων ἢ προσώπων ἢ χρόνων ἢ αἰτιῶν ἢ τόπων τῇδε τῇ ιδέᾳ χρηστέον ἢ τῇδε· μᾶλλον οὐδὲ τοῦτο, ἀλλὰ σχήματά τινα καὶ τοῦ πότε μόνον καὶ τῶν ἄλλων 5 μετρίως ἢ ἐπιλαθόμενος πάντων τῶν ὑποσχεθέντων ἢ ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν ἀμεληθέντων· τὸ μὲν οὖν ἀκριβέστερον ταῦτα κ. τ. λ. quae plurimum foliorum jactura perditae sunt usque ad litt. σοβ'.

σοβ'. Τό τε οὖν κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν περι- 10
βάλλει· ἄρσις καὶ θέσις καὶ γοργότης ἐστὶ, διὸ τὸ τάχος τῆς μεθόδου, ὡς ἐροῦμεν· ἀλλὰ γοργότητος μὲν, ὅταν οὐ περικόπτονται διὰ τινος μέσου, ὡς τόδε· τὸ γὰρ ἄλλως οὐκ ἐπὶ τῶν ἀλλοτριῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὁμοουσιῶν οἶδα λεγόμενον· ἦττον γὰρ ἔχει περιβολῆς, μᾶλλον δὲ, 15 ὡς τόδε· οὐδὲ τῶν πορνικῶν, ὡς τις ἔφη διασύρων ἡμᾶς τῶν πόρων καὶ λόγον καὶ τρόπον, ἀλλὰ τῶν λίαν σωφρόνων· τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα τρεῖς ἔχει μορφάς, μίαν μὲν, ἥνικα προηγείται ἡ ἄρσις, ὡς ἐνταῦθα, οὐκ ἐξ ἐπιπολῆς 32 χαρασσομένη, ἀλλ' εἰς βάθος ἐνσημαινομένη, οὐ 20 μέλανι, ἀλλὰ χάριτι τοῦτο ἦδη καὶ κάλλος ἔχει διὰ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, δεύτερα δὲ τὸ ἀνάπαλιν, τοῦτο δὲ συνδεσποτείας, ἀλλ' οὐκ ἀτιμίας ὄνομα. τρίτον, ὅταν ἡ ἄρσις τίθεται μόνη· οὐ γὰρ ἄλλοθεν αὐτῆς ἡ τελείωσις, ἀλλὰ καὶ δύο καὶ τρεῖς ἄρσεις τίθενται χωρὶς θέσεως 25 καὶ μία θέσις ὑποτάττει δύο ἄρσεις καὶ πλείους καὶ τὸ ἀνάπαλιν· καὶ θέσεις εὐρίσκονται μόναι· χωρὶς ἄρσεως, ἀλλὰ μὴ κατὰ γοργότητα, δύο μὲν ἄρσεις προηγούμεναι μιᾶς θέσεως, οὐ μικροῦ μέρους τῆς οἰκουμένης· οὐδὲ πρὸς ὀλίγον, ἀλλὰ παντὸς τοῦ κόσμου, καὶ πλήρη τῶν 30 παραδειγμάτων τὰ βιβλία, κατὰ γοργότητα δὲ· οὐχ υἱικῶς, 33 ἀλλ' ἐκπορευτῶς· ἐκ τοῦ σύνεγγυς γὰρ ἡ ἀπάν-

32 Vind. ἐπιπολλῆς.

33 Par. υἱικῶς. Vind. υἱκῶς.

τησις· καὶ κατὰ λαμπρότητα, ὅταν πεποιθήσιν ἔχη, καὶ κατὰ ἡθος, ὅταν ἀμφιβολίαν.

σογ'. Καὶ τὸ ἐξ ἀναιρέσεως συμπλεκτικόν· οὐ γὰρ τοῦτο μόνον δεινὸν τὸ πεποιημένους ἐπ' ἔργοις 5 ἀγαθοῖς καὶ τὸ καὶ τὸ, ἀλλὰ καὶ τὸ θεοὺς στήσασθαι συνηγόρους τοῖς πάθεσιν· ἐξ ἀναιρέσεως μὲν λέγεται τὸ σχῆμα διὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ ου· συμπλέκεται διὰ τῆς συμπλοκῆς τῶν συνδέσμων, οἷς συμπλέκονται τὰ νοήματα.

10 σοδ'. Περιουσιαστικὰ γὰρ τὰ οὕτω προφε-
ρόμενα· περιουσιαστικὰ γὰρ τὰ οὕτω προφερόμενα νο-
ήματα δοκεῖ πως εἶναι· περιουσίας λέγει τὸ πλῆθος τῶν
νοημάτων τῶν διὰ τὴν σύμπλεξιν χορηγούμενων.

σοέ. Καὶ μὴν καὶ τὸ κατὰ συστροφὴν· καὶ
15 τὸ κατὰ συστροφὴν· εἰ γὰρ τὸ πόλιν τῆς οἰκουμένης
ὀφθαλμὸν γῆς καὶ θαλάσσης, ἣτις ³⁴ κράτιστον ἔφας
καὶ ἰσπερίας λήξεως· οἷον συνδέσμου, εἰς ἣν τὰ πανταχό-
θεν ἄκρα συντρέχει, καὶ ὅθεν ἄρχεται ὡς ἐμπορίου κοινοῦ
τῆς φύσεως, στηρίζαι τε καὶ σθενῶσαι τοῖς ὑγιαίνουσι
20 λόγοις τῶν οὐ μεγάλων καὶ ταῦτα τοσαύταις δονουμέ-
νην γλώσσαις· καὶ οὕτω πανταχόθεν· σχολῇ γε ³⁵ ἂν ἄλ-
λο τι φανείη μέγα καὶ σπουδῆς ἄξιον· κατὰ συστροφὴν
δὲ λέγεται τὸ σχῆμα, ὅτι συστρέφει τὰ νοήματα καὶ πε-
ρικλείει· ὡς περιδίνησιν αὐτοῖς καὶ μετὰστασιν ἀπεργα-
35 ζόμενον· καθάπερ ἐπ' ἀνέμων· ἢ ὅτι συνεστραμμένην
ἔχει τὴν ἀπόδοσιν ἐν δευτέρᾳ τῇ πρώτῃ· ὁ γὰρ εἰπὼν, εἰ
γὰρ τὸ πόλιν στηρίζαι τοσαύτην οὐ τῶν μεγάλων, εὐθύς
ἤσχυνε τοὺς ἀντιλέγοντας· ἢ κατὰ συστροφὴν λέγεται,
ὅτι διεχώρισε ³⁶ τὸ νόημα τῆς προτάσεως κατὰ τὴν ἀρ-
50 χὴν καὶ τὸ τέλος κἀν τούτοις πολλὰ συγκλείσας, καθά-
περ σαγήνης ἄκρα, διὰ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους συνέ-

34 Vind. ἦτι.

35 Par. σχολῇ γ' ἂν. Vind. σχολή γε ἂν.

36 Par. διεχώρισε. Vind. διεχώρησε.

στρεψεν εἰς ἄλληλα καὶ συνέσφιγξεν· εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν
 συστρεφόντων ἀνέμων τὰ ὑποπίπτοντα· καὶ διαφέρει τοῦ
 στρογγύλου, ὅτι τοῦ μὲν, ὅθεν ἂν βουληθῇς, ἄρξῃ, συν-
 ἔχονται γὰρ ἄλλήλαις τῶν νοημάτων αἱ λέξεις· ὥσπερ τὸ
 ἐπ' οὐδενὸς οὖν τῶν ἀπάντων ἐφ' ὅτῳ οὐχὶ τῶν ἀπάντων· 5
 τὸ δὲ οὐχ οὕτως, πολὺ δὲ κοινωνεῖ τῷ ἀγχιστρόφῳ ἐπι-
 χειρήματι· καὶ κείνο γὰρ συστροφὴν ἔχει τῆς ἀξιώσεως
 πρὸς τὴν πρότασιν· διαφέρει δὲ, τὸ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ σύν-
 εγγυς ἀντιστρέφει· καὶ προοιμίῳ συντάττεται· τοῦτο δὲ
 ἀγωνιστικώτερον καὶ διὰ μακροῦ τὴν ἀποδεδουμένην ὑπερ- 10
 βίβασιν ἔχει. Πάντων δὲ τούτων καὶ τῆς ἐξῆς ἱκανὰ τέ-
 θηται τὰ παραδείγματα· τῶν τε ³⁷ ἐπεμβολῶν καὶ τῶν
 ἐξαιρούντων τὴν ὑπτιότητα. ³⁸

σοζ'. Εἰδέναι μέντοι χρὴ, ὅτι αἱ τοιαῦται ἐπεμ-
 βολαὶ καὶ ὑπτιότητα ἐξαιροῦνται· κατὰ γοργότητα μὲν 15
 ἐπεμβολὴ πᾶσα γίνεται· ἄλλ' εἰ μὲν εἴη βραχεῖα ἢ ἐπεμ-
 βολή, προφανὴς γοργότης· εἰ δὲ διὰ μακροῦ καὶ περιβο-
 λῆς, οἷον χθὲς τῇ λαμπρᾷ τῶν φώτων ἡμέρᾳ πανηγυρί-
 σαντες· εἴτα ἢ κατὰ περιβολὴν ἐπεμβολή, καὶ γὰρ ἔπρε-
 πε, γοργότητος· ἄνδρες, ἀδελφοί, καὶ συμπένητες, πτω- 20
 χοὶ γὰρ ἅπαντες, πλὴν ἴσως τῆς καθαρότητος· πῶς μὲν
 οὖν ἐξίσταται ἢ καθαρότης ἑαυτῆς· εἶπε βληθεῖη πρόδη-
 λον, ἐν γὰρ τῷ περὶ αὐτῆς λόγῳ τοῦτο μεμαθήκαμεν·
 προστετέθη δὲ τὸ ἴσως, διὰ τὰς ἐννοίας καὶ τὰ σχήματα·
 ταῦτα γὰρ εἰ πλαγιασθεῖη, περιβέβληται, καὶ τὰ νοήμα- 25
 τα, εἰ τὴν πολλῶν ἐκφεύγει γνῶσιν, καὶ συνεπιφέρονται
 ἄλλα ἄλλοις, περιβέβληται· ἀλλὰ μήποτε οὐ διὰ ταῦτα
 τὸ ἴσως, ἀλλὰ διὰ τὴν μέθοδον, ἥτις εἰ ³⁹ ἑτέρως γένηται,
 περιβέβληται· ζητήτεον τὰς ἀορίστους λέξεις· οἷον τὸ
 πολλὰς, καὶ τὰς προσηγορικὰς καὶ τὰς ὁμωνυμούσας καὶ 30
 ὅσαι μὴ μονοσήμαντοι, ποίας ἰδέας φήσομεν εἶναι· πό-

37 Vind. δέ. Par. τῶν τε ἐπεμβολῶν. 38 Sequitur ex
 Vol. VII. litt. 57. 59 Vind. εἰς.

τερον περιβολῆς ἢ δεινότητος· ἀλλὰ περιβολῆς μὲν οὐκ
 εἰσὶν· οὐ γὰρ δυνατόν ἀπὸ λέξεως ταύτην χαρακτηρίζε-
 σθαι· εἴπερ τὸ περιβάλλειν οὐ καθ'· ἑαυτὸ λέγεται καὶ
 ἔστιν· ἀλλὰ μεθ' οὗ περιβάλλεται· ἀλλ' οὐδὲ δεινότητος
 5 πᾶσαι, ἀλλ' ὅσαι κρύπτουσι τὰ νοήματα, ὡς τὸ ἐσχάζο-
 σαν καὶ ἐλίσσον· καὶ ὅσαι νομικαὶ καὶ τεχνικαὶ, ὡς τὸ
 ζεύξαντες τὰς παλαιὰς ναῦς, καὶ διὰ τεσσάρων καὶ διὰ
 πασῶν· αἱ δὲ ἄλλαι σεμνότητος· ὡς τὸ ὑποθέσεις, ὡς τὸ
 πολλὰς, ὡς τὸ προτιθεῖς, ὡς τὰ ἐφιλοτιμεῖτο, καὶ τὰ
 10 ὅμοια, ἀλλὰ καὶ αἱ προειρημέναι χωρὶς τῶν ποιητῶν καὶ
 τῶν πεποιημένων πᾶσαι σεμνότητος· ἀκριβῶς δὲ τὰς δει-
 νάς· καὶ ποσαχῶς αὐταὶ καὶ ποῖαι κυρίως, ἐν τῷ περὶ
 δεινότητος μαθησόμεθα· καὶ ἔννοιαν δὲ περιβάλλει τοῖς
 ἄλλοις καθαροῖς τῶν λόγων ὁ λέγων, μὴ λοβὸν ἥπατος,
 15 μὴ τὸ καὶ τὸ, ἀλλ' ὅλους ἡμᾶς· περιέλαβε γὰρ τῷ ὅλῳ
 τὸ μέρος· καὶ νεκρῷ μὲν ἤδη προσῆλθέ τις, καὶ τούτῳ
 τυχόν ὁδωδότη καὶ τὰ ἐξῆς· πολλὰ γὰρ καθαρὰ ταῖς ἐν-
 νοαῖς περιέβαλε· ⁴⁰ καὶ μὴν τοῖς ἄλλοις περιβάλλων ταῖς
 ἐννοαῖς τὸν λόγον ποιεῖ καθαρὸν οὕτως· καλὸν ἢ φιλο-
 20 ξενία, καὶ μάρτυς ἐν μὲν δικαίοις Ἀὐτ' ὁ Σοδομίτης
 καὶ οὐ Σοδομίτης τὸν τρόπον, ἐν δὲ ἁμαρτωλοῖς Ῥαὰβ
 ἢ πόρνη καὶ οὐ πόρνη τὴν προαίρεσιν· οἱ τε γὰρ μερι-
 σμοὶ μακρόποδοι ⁴¹ ὄντες περιβολῆς εἰσιν, αἱ τε ἄρσεις
 χωρὶς οὔσαι θέσεως ὁμοίως· οὐδὲν οὖν δυσφορήσει περὶ
 25 τὴν μίξιν ὁ ἄμικτα τῶν λόγων εἶδη ἐξακριβώσας· ἥδη
 γὰρ προεῖπεν, ὡς οὐκ ἄμεσα ἐναντία τὰ τῶν λόγων, οὐδ'
 ἄλλοις ἀντιμαχόμενα πρὸς ἐν ὑποκείμενον, ἐχθρας ἀσπόν-
 δου νόμῳ· ἀλλὰ καὶ φιλία καὶ εἰρήνη· καὶ εἰς ἐν θαν-
 μασίως συναγόμενα καὶ κιρνώμενα, ἀλλὰ τὰ τῆς περιβο-
 30 λῆς καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸ αὐτῆς ἰδεῶν ἱκανὸς ὁ λό-
 γος· περὶ κάλλους δὲ τοῦ φροντίδι καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ ῥή-

ἔλαβε

40 Par. Vind. περιέβαλε.

41 Sic Par. et Vind.

τορος γινομένου ῥητέον, ὅτι δεῖ τῷ σαφεῖ καὶ ὑψηλῷ λό-
 γῳ καὶ τούτου, ἵνα πρὸς τῷ φυσικῷ καὶ τῷ ἐπεισάκτῳ
 τῶν ἀκουόντων κρατῇ· καὶ γὰρ πάντα τὰ ⁴² ἐκ τῆς φύ-
 σεως καλὰ καὶ ὠραῖα, εἰ ἀμελοῦντο κόσμου καὶ τῆς ἐπι-
 μελείας, αἰσχρὰ φαίνεται· ὁρᾷς, ὅτι καὶ οἱ θεῖοι καὶ ἱε- 5
 ροὶ οἴκοι, λαμπροὶ ὄντες, λαμπρότεροι φαίνονται ταῖς
 ἀγίαις εἰκόσι καὶ πέπλοις, καὶ ταῖς τῶν ἄλλων πολυει-
 δεσί ποιικιλίαις, οὐκαὺν καὶ περὶ τούτου λεκτέον.

Συριανοῦ ⁴³ καὶ τῶν λοιπῶν· εἰς τὸ ὅτι
 αὐται αἱ ἐπεμβολαὶ καὶ ὑπτιότητα, ὅτι αἱ ἐπ- 10
 εμβολαὶ γοργότητος ποιητικαί, εἰ καὶ βρα-
 χεῖται εἰς· τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάτος πολέμου, εἰ
 καὶ μὴ τῇ ἐννοίᾳ καὶ τῇ μεθόδῳ γοργός ἐστιν, ὡς τὸ τε
 δημηγορῶν ἔφη, τὸ γὰρ ὡς τὸ δημηγορῶν ἔφη, ἐπεμ-
 βολή ἐστι.

15

Σύνοψις τῶν τῆς περιβολῆς.

α. Ἐννοιαὶ ὅσαι ἔξωθεν τι προσλαμβάνουσιν εἰς τοῦ-
 το, περὶ οὗ ὁ λόγος· οἷον γένος εἶδει, ἢ ἀόριστον ἀρι-
 σιμένῳ, ἢ ὅλον μέρει· περιβολὴν δὲ ποιεῖ καὶ τὸ κατὰ ἄ-
 θροισιν ἔξωθεν προσλαμβάνομενον, εἰ καὶ μὴ προσλη- 20
 φθεῖν τὸ ἀόριστον, καὶ ὅταν μὴ ψιλὰ καὶ καθ' ἑαυτὰ
 λέγῃς τὰ πράγματα, ἀλλὰ μετὰ τῶν παρακολουθούντων.

β. Μέθοδος τὸ ἀναστρέφειν τὰ πράγματα καὶ τὰ
 δεύτερα πρῶτα λέγειν τῇ τάξει, καὶ τὸ τὰς κατασκευὰς
 καὶ πίστεις προτάττειν τῶν προτάσεων, καὶ ἡ ἐπιμονή. 25

γ. Λέξις ἰδέα οὐκ ἐστὶ περιβολῆς, πλην εἴτις τὰς
 ἰσοδυναμούσας ἐτέραις εἶποι· οἷον τὸ δεσπότης καὶ κύριος,
 ὅπερ οὐ δοκεῖ αὐτῷ.

δ. Σχήματ' αὐτὰ ἐφελκόμενα ταῖς πρώταις δευτέρας
 ἢ καὶ τρίτας ἐννοίας, ἢ τε ἀπαρίθμησις καὶ τὸ ἀπαρι- 30
 θμητικόν, καὶ τὸ κατὰ προτίμησιν, καὶ τὸ κατὰ πρόσ-

42 Par. Vind. τήν.

43 Non invenio haec in Vol. VII.

θεσιν μερισμοῦ· καὶ οἱ πλαγιασμοὶ καὶ τὸ ἐπιτρέχον,
καὶ ἡ ὑπόστασις καὶ οἱ μερισμοὶ, διὰ μακροῦ ἀποδιδά-
μενοι, εἶτα τὸ κατὰ ἄρσιν καὶ θέσιν καὶ τὸ ἐξ ἀναιρέ-
σεως συμπλεκτικόν, καὶ τὸ συστρέφον καὶ ἡ ἐπεμβολή.
5 εἰ. Κῶλα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ περιβολῆς ἴδια οὐκ ἔστιν,
πάντα γὰρ τὰ ἐν ταῖς ἄλλαις ἰδέαις δέχεται.

C a p. XII.

Περὶ ἐπιμελείας καὶ κάλλους.

ἀ. Μετὰ τὰ περὶ σαφηνείας τε καὶ ἀξιώμα-
τος· ἥδη εἵπομεν, ὡς καταλλήλως τοῖς κανόσιν, οὓς ἐκ-
10 τίθεται,¹ καὶ τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται τῆς εὐκρινείας
καὶ σαφηνείας προνοοῦμενος· ἐπαναλαμβάνει γὰρ τὰ ῥη-
θέντα καὶ διατυποῖ ταῖς προκαταστάσεσι καὶ ταῖς προ-
κατασκευαῖς τὰ μέλλοντα καὶ τὴν χρείαν προλέγει, καὶ
ἐπιλέγει τῆς τῶν ἰδεῶν τάξεως, καὶ τὸ ἀναγκαῖον· δεῖ
15 γὰρ, φησὶ, τῷ σαφεῖ καὶ μεγέθους καὶ κάλλους μετέ-
χειν² καὶ εὐρυθμίας, ἑκατέρου διὰ τῆς ἀκοῆς κρινόμε-
νου· κάλλος μὲν γὰρ τὸ ἀπὸ τῶν συνθηκῶν καὶ σχημά-
των τοῦ λόγου γινόμενον εὐπρεπές· ῥυθμὸν δὲ τὴν εὐ-
κρατόν τε καὶ εὐφθογγον³ ποιὰν ἀπήχησιν τῆς φωνῆς,
20 πολλαχῶς γὰρ καὶ οὕτως·⁴ καὶ ἡ αἰτία, ἵνα μὴ ἀγκλευ-
κῆς τις εἶη καὶ ἀηδὴς καὶ τὸ ὅλον ἄμοιρος εὐπρεπείας
καὶ ἀηδῆς· γλεῦκος γὰρ λέγεται οὐχ ἀπλῶς ὁ ἐπιλήνιος
οἶνος, ἀλλ' ὁ γλυκάζων, καὶ παλαιὸς ἦ, ὃν διὰ τῆς στα-
φυλῆς ποιοῦσι· σίκερα παρὰ τῇ γραφῇ λεγόμενον πολλήν
25 ἔχοντα γλυκύτητα καὶ ἡδονὴν ἐν τῇ πόσει· εἶτα τὸ χρή-
σιμον προθεῖς καὶ τὸ ἀναγκαῖον διδάσκει, καὶ τούναν-

¹ Med. Vind. Par. ἐκπίθεται.² Vind. μετέσχεν. Med.

Par. μετέχειν.

³ Vind. εὐφθογγον.⁴ Par. οὔτος.

τῖον τῷ κάλλει τὸν κανόνα φυλάττων τὸν φιλόσοφον·
 τῶν γὰρ ἐναντίων, φησὶν, ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη, καὶ τὰ
 ἐναντία διὰ τῶν ἐναντίων γινώσκεται· τὸ γὰρ μέλαν διὰ
 τοῦ λευκοῦ μανθάνομεν, καὶ τὸ λογικὸν διὰ τοῦ ἀλόγου,
 ὥσπερ καὶ αἱ ἕξεις ἀπὸ τῶν στερήσεων, καὶ τὸ ἀνάπαλιν· 5
 μὴ γὰρ γιγνωσκομένης τῆς τυφλότητος οὐδὲ ἡ ὄρασις
 γνωστή· λέγει τοίνυν καὶ τὰ ἐναντία τῷ κάλλει, ἃ ἔστι
 τραχύτης καὶ σφοδρότης. ἄρρῦθμα δὲ ταῦτα καὶ ἀμελῆ,
 ὅτι ἀπὸ ὀργῆς καὶ χόλου προΐασιν· οὐδεὶς δὲ ὀργιζόμε-
 νος τοὺς λόγους καλλωπίζει, ὥσπερ οὐδ' ὁ λυπούμενος, 10
 ἀλλὰ τὸ ἐπιόν, ὡς ἔτυχε, φθέγγεται· εἶπε δὲ σύνταξιν
 τὴν συνθήκην, ὅτι καθολικῶς τῷ γενικῷ μεγέθει ἐναν-
 τῖον τὸ ταπεινὸν καὶ εὐτελες, ὃ καὶ εὐζωνόν πού φησι
 καὶ οὐκ ἀγωνιστικόν, καὶ ὑπεθέμεθα εἶναι τοῦτο τὸ ἐξ
 ἀλέους· 5 τῷ δὲ κάλλει κατὰ τὴν συνθήκην ἤδη ἐναντι- 15
 οῦνται τραχύτης καὶ σφοδρότης καὶ τὰ ταύταις ἐπόμενα
 σχήματα 6 καὶ λέξεις καὶ ῥυθμοὶ, καὶ τάξεις καὶ κῶλα,
 ὅλῳ ὅλα, κατὰ γὰρ ταῦτα εὐτελεῖ καὶ ἄρρῦθμα ἐκείνα,
 ὡς ἐν τῇ περὶ τούτων διεξῆλθε διδασκαλίᾳ· ἐπιμελείαν
 δὲ ὀνομάζει τὸ τοιοῦτον κάλλος, ὅτι οὐ φυσικόν ἐστιν, 20
 ἀλλὰ ἐκ τῆς ἐπιμελείας τοῦ ῥήτορος φαίνεται· καὶ ἔστι
 τὸ ἐπιμελής ἢ λέξις προσδιορισμὸς κάλλους πρὸς ἄλλα
 τινὰ καὶ ἀφωρισμένος· 7 τὸ γὰρ κάλλος ἢ ἐν λόγῳ φαί-
 νεται, ἢ ἐν πράγματι· ταῦτόν δὲ εἰπεῖν ἢ οὐκ ἐν λόγῳ
 τὸ οὐκ ἐν λόγῳ κάλλος ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων 25
 γίνεται, ὡς τὸ ἐν ῥόδῳ, τὸ ἐν κρίνῳ, τὸ ἐν ταῶνι. καὶ
 δέεται καὶ τοῦτο φρασθῆναι διὰ καλοῦ λόγου καὶ εὐπρε-
 ποῦς καὶ παραπλησίως τῷ πράγματι, καὶ ἔστι τοῦτο
 ἴδιον λαμπρότητος· περὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα αὕτη· τὸ δὲ ἐν
 λόγοις κάλλος ἢ ἀνεπιτήδευτόν ἐστι, καὶ οὐκ ἡκριβωμέ- 30
 νον διὰ τῆς τοῦ ῥήτορος ἐπινοίας, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ

5 sic Vind., in Par. ἐξαλέους. 6 Par. Vind. σχήματι. 7
 Par. Vind. ἀφωρισμένος.

προσῆκον τεταγμένον, ὥσπερ τὰ μόρια ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ, καθάπερ ἔχει τάξεως ἕκαστον τεταγμένον καὶ συντεθειμένον. τὰ γὰρ καλὰ, εἰ μὴ καλῶς τεθείη καὶ συνταχθείη κατὰ φύσιν, ἐπίπονα. διὸ καὶ τὰ ἐμπρόσθια
5 τοῦ ἀνθρώπου περικαλλῇ, καὶ ὀφθαλμοὶ ἐν προσώπῳ καὶ ἡ ῥίς ὑπόκειται· εἰ δὲ τῆς τάξεως ταύτης καὶ θέσεως ἔτυχον⁸ αἱ ἀκοαί, πάνυ ἂν ἀπρέπες ἦν· καὶ εἰ ὁ δακτύλιος ἐμπροσθεν ἦν, πρηνεῖς ἂν ἐποιοῦμεν τὰς ἐκκρίσεις, οὐκ οὖν τοίνυν ὁ τοιοῦτος λόγος ἐπιτηδεύσεως δεῖται, ἀλ-
10 λὰ μόνον τάξεως τῶν μερῶν αὐτοῦ προσηκούσης· εἰ μὲν οὖν τοιοῦτον εἴη, ἢ συγκεκραμένον ἐστὶν ἐκ πασῶν ἰδεῶν καὶ μικτὸν, ὥσπερ τὸ θεολογικὸν καὶ Δημοσθενικόν, ἢ ἀσύγκρατον καὶ ἄμικτον καὶ μιᾶς· τὰ γὰρ πολλὰ καὶ καλὰ εὐτάκτως εἰς ταῦτὸ συγκραθέντα ὑπέρχαλα, ὥσπερ
15 ἐν στεφάνῳ λίθοι· λέγεται δὲ καὶ τοὺς Κροτωνιάτας κελεῦσαι τῷ γραφεῖ ποιῆσαι τὴν Ἑλένην ὑπερχαλλῇ· ὁ δὲ τὰς παρθένους πάσας συνάγαγὼν καὶ ἄλλης ἄλλο καλὸν ἐρανισάμενος καὶ ἀπανθίσας ἀμίμητον δεῖξαι τὴν Τυνδαρίδα, δεικνύντος τοῦ λόγου, ὅτι καὶ τὰ φύσει καλὰ
20 τέχνη συντίθεται, εἰ φυλάττειν ἐθέλει τὸ εἶναι καλὰ· εἰ δὲ μὴ εἴη συγκεκραμένον ἐκ πασῶν τῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ ἀσύγκρατον, καὶ μιᾶς οὐδὲν ἦττον, καὶ τοῦτο καλὸν ἐστίν. ἐπειδὴ ἐκάστη ἰδέα ἀρμοδίως τοῖς ἑαυτῆς μορίοις συντεθεῖσα καὶ συνταγεῖσα περικαλλῆς ὁράται, ὥσπερ ἀκαλ-
25 λῆς ἢ μὴ οὕτως ἔχει· καὶ ὁράται τὸ τοιοῦτο καλὸς ἔν τε ἀφελείᾳ καὶ γλυκύτητι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις καθ' ἑαυτὰς καὶ χωρὶς· ὁ γοῦν Τίμαιος ἐν Πλάτωνι περὶ τῆς τῶν ὄντων παραγωγῆς διεξιὼν σεμνότητι μόνῃ
30 χρώμενος κεκαλλωπισμένος ἐστὶ διὰ τὴν τῆς ἰδέας εὐταξίαν καὶ εὐπρέπειαν, καὶ ἡ οὕσα καὶ δοκοῦσα αὐτῷ δεινότης τῇ φύσει τῶν πραγμάτων οὐ συνηκολούθησεν, ὑπέρχαλα δὲ καὶ ταῦτα τῷ ἐπιστήμονι· οὕτω γοῦν καὶ

8 in Par. et Vind. supra lineam: ἔλαχον.

Δείναρχος καίτοι τραχὺς ὢν καὶ μρονειδής, ὡς καὶ Θου-
κυδίδης, κάλλους ἄμοιρος οὐκ ἔστι τοιούτου. ἐπεὶ ⁹ καὶ
Θερσίτης, ἣ καὶ χαλκὸς εἰκὸς ἔχειν καλὸν τι καὶ εὐρυθμον.
ὅτι καὶ τοὺς Αἰθίοπας ὀρώμεν μυρία τινὰ καλὰ ἔχον-
τας ¹⁰ καὶ εὐρυθμα. καὶ εἰ μὴ πλείω εἴη τὰ τοιαῦτα, εἴη 5
ἂν τις καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡδονή· τοῦτο δ' εἴρηται, ὡς οὐδὲν
τῶν ὄντων κάλλους τινὸς καὶ εὐρυθμίας ἄμοιρεῖ· οὕτως
οὖν καὶ ταῖς ιδέαις ἐκάστη καὶ κοινῇ καὶ χωρὶς κάλλους
μέτεστι. τοσαυταχῶς οὖν λεγόμενον ¹¹ τοῦ κάλλους τέ-
ταρτόν ἐστι τὸ δι' ἐπιμελείας καὶ δι' ἐπιτετηδευμένης 10
ὥσπερ ἐκ παρατριμμάτων τινῶν γινόμενον, περὶ οὗ νῦν
διδάσκειν βούλεται, πρότερον τὴν ὁμωνυμίαν χωρίζων.

Συριανοῦ ¹² καὶ τῶν λοιπῶν.

β. Εἴπερ μὴ ὡς ἀγλεικῆς τις γενήσεσθαι μέλλοι ¹³
x. τ. λ. 15

δ. Κυρίως μὲν ἂν εἴη τὸ ἐκ πάντων τῶν
ποιούντων τὰς ιδέας αὐτοῦ πάσας. τὰ δύο πε-
ριέλαβεν ἐν ταύτῃ, τό τε ἐκ μιᾶς ιδέας γινόμενον καὶ τὸ
διὰ πασῶν, ὡς ὑποκατιῶν δηλώσει.

ε. Εὐάρμοστον καὶ σύμμετρον· μετὰ τινος 20
ἐμφαινομένης δι' ὅλου τοῦ λόγου ποιότητος. — τὸ εὐάρ-
μοστον καὶ σύμμετρον ἢ ἐφ' ἑαυτοῦ ἔχει ἢ ἀπὸ τοῦ ῥή-
τορος· τὸ δὲ ἐφ' ἑαυτοῦ πρόδηλόν ἐστιν, ὡς ἔχει τοῦτο·
ἀλλ' ὁ ῥήτωρ συμμέτρως τοῦτο λαβὼν καὶ καλῶς συναρ-
μόσας, ἀλλὰ μὴ χύδην· ἀνωτέρω δὲ δεδήλωται, ὅτι τὸ 25
καλὸν κάλλος ἀπεργάζεται μετὰ τινος ἐμφαινομένης καὶ
τὰ ἐξῆς· προσδιορισμὸς δὲ ἐστὶ καὶ τοῦτο καὶ διαστολή

9 Vind. ἐπί. 10 Vind. et Par. ἔχοντα. 11 in Vind. et
Par. ad marg. ὀρώμενον. 12 Vol. VII. litt. α. 13 Med.

οἱ ^{εἰ} μέλλει. Par. μέλλοι. Vol. VII. α. β. vide Vol. V. p. 511. v. 20.
— p. 512. v. 5.

τοῦ κυρίως κάλλους τοῦ μὴ κυρίως· τὸ μὲν γὰρ κομμω-
 τικὸν καὶ ἐπίσακτον καὶ ἐπὶ λόγων, καὶ ἐπὶ προσώπων
 οὐ κατὰ βάθος ἐστὶ καὶ δι' ὅλου τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐπι-
 πόλαιον καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μόνον ἰστάμενον· διὸ
 5 οὔτε ἔννοιαν ἔχει οὔτε μέθοδον, ὥς οὐδὲ τὸ ἐν τοῖς
 προσώποις ἐπίσακτον ὑπόστασιν· τὸ δὲ κυρίως καὶ ἀλη-
 θινὸν κάλλος ἐπὶ μὲν τῶν πραγμάτων διὰ βάθους χωρεῖ
 καὶ ὅλου τοῦ σώματος· ἐπὶ δὲ τῶν λόγων δι' ὅλου τοῦ
 λόγου, διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος ἐμφαινομένης
 10 ὑπὸ τοῦ ἥθους τοῦ ῥήτορος. πανηγυρικῆς ποιότητος, ἢ
 δικανικῆς ἢ συμβουλευτικῆς, ἢ πολιτικῆς ἢ τινος ἄλλης,
 καὶ ἢ συντόνου, ἢ ἀνειμένης, ἢ μέσης· ἥθος δὲ ῥήτορος
 φησι τὰ ¹⁴ διὰ τοῦ στόματος ¹⁵ καὶ τῆς φωνῆς σχήμα-
 τα, δι' ὧν μία ποιότης τοῦ λόγου δείκνυται πᾶσα καὶ
 15 διεγείρει τοὺς ἀκούοντας, καὶ μᾶλλον δείκνυται πιθανὸς
 καὶ ἀληθής, ¹⁶ ὥς τὰ ὄντα καὶ ὥς ἐγένετο λέγων, ἐπι-
 τηδεῖως μιμούμενος τὰ ὑποκείμενα πρόσωπα καὶ πρά-
 γματα, ὥσπερ καὶ τὰ κατὰ βάθος κάλλη, καὶ διὰ πο-
 δῶν καὶ διὰ δακτύλων καὶ μηρῶν καὶ παντὸς τοῦ σώ-
 20 ματος δεικνύμενα καὶ φαινόμενα ἔραστα καὶ ποθεινὰ
 ποιεῖ. διὸ καὶ τῶν βασιλέων τις θύράνιον μὲν ἔχουσεν
 τὴν βασιλίδαν κάλλος, μόνον δὲ τοῖς ποσὶ προσόν τι ἀη-
 δές, ὥσπερ τὸ ἐν σελήνῃ νεφίδιον, ταῖς ἐμβάσιν ἐκέ-
 λευε χρῆσθαι, ὅταν δεῇσιν χρηματίζειν καὶ προκαθεῖζε-
 25 σθαι· τοιοῦτο μὲν οὖν τὸ κυρίως κάλλος καὶ οὕτως συγ-
 κεκραμένον, εἴτε ἐκ πασῶν τῶν ἰδεῶν, εἴτε καὶ διὰ μιᾶς
 ὑπὸ τοῦ ἥθους τοῦ λέγοντος φαίνεται, ἀλλ' οὐ τῶν ἡθι-
 κῶν προσώπων τῶν ἐν ταῖς στάσεσι δεδιδαγμένων οὐδὲ ἐν
 ταῖς τοῦ ἥθους ἰδέαις καθ' ἑαυτὸ, ἀλλὰ μετὰ πασῶν.
 30 ε'. Ὡς πεφύκασι μίγνυσθαι· ¹⁷ τοῦτο δὲ πᾶν
 ἀκρι-

14 Par. Vind. τήν.
 ἀληθός. Par. ἀληθός.

15 Par. Vind. σώματος.
 17 Par. μίγνυσθαι. Vind. μίγνυται.

16 Vind.

ἀκριβῆ γενέσθαι τὴν μίξιν δηλοῖ· καὶ τὴν ἔντεχνον καὶ κατὰ φύσιν καὶ ἀρμοδίαν ¹⁸ τὴν κραῖσιν γίνεσθαι· διὸ καὶ τὸ παράδειγμα ἐπιφέρει τὸν ποικίλον τε καὶ Δημοσθενικὸν λόγον· ὥσανεὶ λέγων Δημοσθενικὴν καὶ θεολογικὴν δεῖ γενέσθαι τὴν μίξιν καὶ τὴν κραῖσιν τῶν ὄντων ⁵ καὶ κατὰ ἀλήθειαν μετιόντι τὸν ¹⁹ ῥητορικὸν καὶ πολιτικὸν λόγον, εἴτε πάσας ἰδέας ὁμοῦ συνεισφέρειν, εἴτε καὶ τινὰς συγκιρναῖν ἀλλήλαις· ἡ γὰρ μία πρὸς ἑαυτὴν οὐ συγκιρναῖται καὶ ἔστω τὸ τινὰς σὺν ἀλλήλαις μιγνυμένας ποιεῖν ἄλλο παρὰ τὸ εἰρημένον κάλλος συναρμόττειν καὶ ¹⁰ συγκιρναῖν, συμμιγνύειν, συντάττειν.

ζ. Επειδὴ γὰρ καθόλου τὸ κάλλος· ἐπειδὴ περιβεβλημένην διδασκαλίαν προέτεινε καὶ τὸν περὶ τοῦ κάλλους λόγον ὀριστικῶς καὶ κατὰ ἀναλογίαν ἐπάγει λέγων ἀπὸ τοῦ ἐν σώματι κάλλους τὴν πίστιν ποιούμε- ¹⁵ νος· διότι γὰρ, φησὶ, τὸ κάλλος καθόλου τῶν περὶ κάλλους λόγων. ²⁰

η. Ἡ συμμετρία ἐστὶ μελῶν καὶ μερῶν καὶ τὰ ἐξῆς· ὅταν γὰρ, ὥς φησιν ὁ Γαληνός, αἱ συστατικαὶ κράσεις εἴη καὶ καλῶς πρὸς ἀλλήλας συγκραθῶσι καὶ εἰς ²⁰ εὐαρμοστίαν συνέλθωσι καὶ τὴν λεγομένην ἐνάτην ἀποτελέσωσι, τότε εἰς ὑγίαν καταστάν τὸ σῶμα τὸ τοιοῦτον κάλλος ἀποτελεῖ, ἀπὸ τῶν εἰσαγομένων καὶ τῶν οἰκείων χυμῶν ἀποτελούμενον, καὶ ἐπανθοῦν διόλου ὡς χρῶμα ἐν καὶ μία μορφή· οὐκοῦν εἰ τὸ κάλλος, φησὶν, ²⁵ ἅπαν συμμετρία ἐστὶ τῶν μελῶν καὶ μερῶν τοῦ σώματος, καὶ λόγου δηλονότι, μέλη δὲ καὶ μέρη τοῦ λόγου, δι' ὧν γίνονται ²¹ αἱ τε ἰδέαι καὶ τὰ μόρια αὐτῶν, ἂν μέλλῃ καλὸς ἔσεσθαι, εἴτε ποικίλος καὶ πολυειδής· ἐκ

νι

18 Par. et Vind. ἀρμοδίαν. 19 Vind. τῶν. Par. τόν. 20 Vind. λέγων, scripsi λόγων. Sequitur ex Vol. VII. litt. γ'. vide Vol. V. p. 512. v, 5 — 14. 21 τίνονται Vind. et Par.

Rhetor. VI.

πασῶν μινυμένων καὶ συγκινημένων, εἴτε μονοειδῆς καὶ
 μιᾶς ἰδέας, εἴτε τινῶν εἴη, δεῖ συμμετρίαν ἔχειν τῶν με-
 λῶν καὶ τῶν μερῶν τῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπανθεῖν ²² αὐτῷ,
 καθάπερ ἐπὶ τῶν σωμάτων, εὐχροίαν καὶ μορφὴν, ἣν καὶ
 5 μίαν λέγει ποιότητα τοῦ ἡθους τοῦ ῥήτορος· καὶ γὰρ ἐκ
 πολλῶν συγκέκρται, ἀλλὰ μία ἐστὶν ὡς ἀληθῶς ἡ τῆς
 ποιότητος εὐχροία, ἡ δι' ὅλου τοῦ λόγου ἐμφαινομένη,
 καθ' ἣν ἕκαστος τῶν ῥητόρων χαρακτηρίζεται, ὁ θεολο-
 γικὸς τυχὸν ἢ ὁ Χρυσοστομικὸς, ἢ ὁ Βασίλειος, σχεδὸν
 10 εἰπεῖν ἀκατονόμαστος οὕσα κατ' αὐτὸ τοῦτο· καὶ ὁ μὲν
 λέγεται σεμνός, ὁ δὲ λαμπρός, ὁ δὲ ἄλλο τι. καὶ ἐστὶν ἡ
 μῖξις τελείας ἔξεως, ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν σωμάτων ἡ φύσις
 δημιουργὸς καὶ τεχνίτης, ὅμως καὶ αὐτὴ ἀνερμήνευτος·
 ἐπὶ δὲ τῶν λόγων ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ πολυτερεία, καὶ ἡ
 15 μετὰ ἀκριβείας ἀνάγνωσις καὶ ἐπιστασίας· ὥσπερ γὰρ τόδε
 τὸ κάλλος, λευκὸν ὃν ἢ ξανθὸν ἢ τι τῶν τοιούτων δι' ὅλου
 χωρεῖ τοῦ σώματος, καὶ ἀνερμήνευτον ἔχει τὴν ἀπὸ τῶν
 κρᾶσεων μίξιν καὶ ὑπαρξιν, καὶ τὴν εἰς ἅπαντα τὰ τοῦ
 ὅλου σώματος διαχώρησιν καὶ διέξοδον, οὕτω καὶ τὸ ἐν
 20 λόγοις, καὶ τὸ μὲν λέγεται τυχὸν λαμπρόν, τὸ δὲ πομ-
 πικόν, τὸ δὲ ἄλλως πως, ὥστε ἡ μῖξις λεπτὴ μόνῃ καὶ
 ἔντεχνος καὶ ἡ κρᾶσις τῷ ἐπιστήμονι, ὁ δὲ ἐκ ταύτης
 ἀποτελούμενος τρόπος ἄρρητος· μέρος δὲ καὶ μέρος ἐναν-
 τίως ²³ ὁ φιλόσοφος λόγος ἔχειν βούλεται πρὸς ἄλληλα,
 25 ἢ ὡς ἐνταῦθα παρὰ τῶν ἐξηγητῶν λέγεται· μέρος γὰρ
 ἐστὶ τὸ καθολικώτερον τοῦ μέρους· τὸ μὲν γὰρ ἄρθρον
 ἔχει καὶ κατὰ ἄρθρα τέμνεται, τὸ δὲ ἀναρθρὸν ἐστὶν·
 ὥσπερ ὀφθαλμός καὶ ῥίς· καὶ σκυτάλη καὶ σκυτάλη δα-
 κτύλου· ἃ τὰ μέρη κυρίως λέγεται, καὶ τοῦτο εἴρηται ἐν τῇ
 30 εἰσαγωγῇ καὶ ταῖς κατηγορίαις, καὶ ἐν ταῖς στάσεσιν· ἀλ-
 λά καὶ βιβλίον ἐστὶν οὐδὲν ἄλλο ἔχον, ἢ περὶ ὅλου καὶ

²² Vind. ἐπανθεῖν, scr. ἐπανθεῖν. — v. 10. Vind. ἀκατονό-
 μαστος. ²³ Par. et Vind. ἐναντίος.

μέρους, ἀλλ' οἱ ῥήτορες ἀδιαφόρως λαμβάνουσιν· ἐχρῆν δὲ οὕτως ἐν μεθοδικαῖς ἀποδείξεσιν.²⁴ ἀναλογοῦσι δὲ ἐν τοῖς λόγοις αἱ μὲν ἰδέαι μέλεσι,²⁵ τὰ δὲ αὐτῶν στοίχεια μέρεσιν ἥτοι μορίοις· οἱ δὲ χαρακτῆρες ὅλφ' ὅλον γάρ τι ὁ χαρακτήρ· καὶ ταῦτ' εἴρηται παρὰ τὴν ἀρχήν. 5

Θ'. Ὁ μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εἰπεῖν· σαφὲς τὸ λεγόμενον. κεφαλὴν μὲν τὰ προοίμια λέγων, μέσα δὲ τοὺς ἀγῶνας, ἄκρα δὲ τὴν τε πρότασιν τοῦ προοιμίου καὶ τὴν ἀπόδοσιν καὶ τὸν ἐπίλογον καὶ τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ ἀλλήλοις ἀρμοδιαν, καὶ συνεπόμενα καὶ συντατ- 10 τόμενα· οὕτω γὰρ ἂν φαίνοιτο ἡ τοῦ ἡθους ἅπανα ποιότης μία, ὅτι ὥσπερ ἡ κεφαλὴ δοχεῖόν²⁶ ἐστὶ πασῶν τῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων, τῶν τε αἰσθητῶν καὶ νοητῶν, καὶ ἐν αὐτῇ προηγείται τὸ κάλλος κατὰ πρόσωπον, καὶ τὰ μόρια αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ προοίμιον σπερματικῶς θεῖ 15 ἔχειν τὴν τοῦ λόγου ὑπόθεσιν καὶ περικαλλῆς αὐτὸ ἀνάγκη. εἶναι καὶ συγκεκροτημένον, ἵν' ἔποιτο κατὰ ἀρμονίαν αὐτοῦ τὰ μέσα καὶ τὰ ἄκρα, ὥσπερ χεῖρες καὶ πόδες κεφαλῇ, καὶ μὴ ἑτεροζυγῶσιν· ἡ κεφαλὴν εἶπεν ὁ Πλάτων· καὶ μέσα καὶ τὰ ἄκρα τὸ ἀκόλουθον τῶν λέξεων τὸ κάλλος, 20 τὸ διῆκον ἀπ' ἀρχῆς καὶ περιλαμβάνον τὰ μέσα καὶ τὰ ἄκρα οἰκείως καὶ συγγενῶς, εἰς ὁμοιότητα μίαν εὖ καὶ καλῶς ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν μερῶν καὶ ταῖς κράσεσι συν- εμφανιόμενον καὶ εἰσαγόμενον· τὸ μὲν μακρὸν νῦν ὁμοιούμενον τῷ μετ' αὐτό, ὥσπερ τραχήλῳ πρόσωπον, καὶ 25 τράχηλος στήθει. τὸ δὲ μέσον τοῖς πέρασιν τῶν ὧν μέσον ἐστὶ συνοικειούμενον παραπλησίως κατὰ τὴν μουσικὴν μεσότητος· αὕτη γὰρ μᾶλλον ἀρμοδία τῷ λόγῳ, ἐπεὶ περὶ μουσικὴ ἡ ῥητορικὴ· τούτῳ δὲ μόνῳ διαφέρουσα τῆς μουσικῆς καὶ τῷ χωρὶς ᾠδῆς καὶ μέλους προάγεσθαι· οὕτω 30

24 in Par. et Vind. supra lineam: ἐξηγήσειν.

25 Par.

et Vind. μέρεσι.

26 Vind. δοχεῖον.

γὰρ καὶ αὐτὴ πρὸς τὰ πάθη μεταμορφοῦται τῶν ψυχῶν,
καὶ ταύτας συνδιατίθῃσιν αὐτῇ, ἵνα ἡ καὶ ἑαυτῷ συνω-
δός, καὶ τοῖς μέρεσι καὶ ἐν χρῶμα εἶναι δοκῇ, καὶ μία
ἁρμονία ἐκ πολλῶν συγκειμένη, καθὰ καὶ ἐν μουσικῇ διὰ
5 πασῶν καὶ τὸ καλούμενον χρωματικόν.

ι. Ἀλλὰ μὴ χύδην ἕκαστα βεβλήσθαι· τὰ
γὰρ χύδην γέγονε, καὶ ὡς ἔτυχεν, ὃ πάσχουσιν οἱ μὲν
τὴν φύσιν ὀξεῖς, τὴν δὲ τέχνην οὐκ ἀκριβεῖς, ἣν ὑποτά-
τουσι ²⁷ μᾶλλον τῇ φύσει, οὐ τὴν φύσιν τῇ τέχνῃ, καὶ
10 καλὰ ἦν καθ' ἑαυτὰ, αἰσχροτέρα πάντων φαίνεται. οὐ
μὴν ἀλλὰ καὶ εἰ ἐν τί που ἀνοικεῖως συνταγείη καὶ οὐ
λανθάνει, ²⁸ τῷ αὐτοῦ μέρει ἅπαντα τὸν λόγον ἥσχυν-
εν· οὕτω γάρ τοι καὶ τὰ ποικίλα τῶν ζώων ἦτοι τῶν
ἵππων καὶ τῶν τοιούτων, καίτοι καλοῖς χρώμασι κοσμού-
15 μενα ὅμως ὁ ὀφθαλμὸς ἢ ἡ κεφαλὴ παρὰ τὸ πρόπον εἶη,
ἢ ὑπέρλευκος, ἢ ὑπέρξανθος, ἢ τι τῶν τοιούτων, αἰσχρὸν
τὸ πᾶν ποιεῖ· οὕτω γοῦν καὶ ἐπὶ τοῦ ταῦνος. οἱ πόδες
Αἰθίοπος, τὸ δ' ἄλλο ἅπαν οὐράνιον· ὁ δὲ ψιττακὸς
κροκοβαφὴς ὣν τὰ ἄκρα ἡδιστος ὄψει, καὶ ἡ περιστέρα
20 κροκοβαφὴς καὶ ὁ φασιανός· τούναντίον γοῦν πάλιν, εἰ
μὴ καλὰ εἶη, καλῶς δὲ συντεθείη τὴν κατὰ μέρος ἀσχη-
μοσύνην τῷ ὅλῳ συγκαλύπτειν καὶ τῷ κοινῷ. ²⁹

ια. Καὶ τοῦτο αἰτιᾶται γε τοῦ Λυσίου· οἱ
παλαιοὶ γυμνάζοντες ἑαυτοὺς παλαιαῖς ὑποθέσεσιν ἐξή-
25 σκουν τὴν τέχνην. διὸ καὶ μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν τοὺς
ἐρωτικὸς ἐμελέτων λόγους, ὁποῖους ἂν τις φαίη πρὸς
τὸν ἐρώμενον. καὶ οὐκ ἐμπαθὴς ὁ ἔρως ἦν, ἀπὸ γε ³⁰
τῆς τοῦ Πλάτωνος δόξης, ὅπου, γε μηδὲ γυναικὶ συνώ-
κησε, καὶ τοῦ Δημοσθένους μὲν ἀρκεσθέντος, ἀλλὰ σώ-
30 φρων καὶ ἀπαθὴς· φέρονται οὖν λόγοι τῆς ῥητορικῆς

27 Par. ὑποτάπτουσι. 28 Vind. λανθάνειν. 29 Sequi-
tur Συριανοῦ εἰς τὸ αὐτὸ ex Vol. VII. litt. ἡ. vide Vol. V. p.
513. v. 1—5. 30 Vind. Par. ἄπαγε.

ιδέας τοῦ τε Πλάτωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους· ὁ μὲντοι Λυσίας πρὸς γυναῖκας ἦν ἐρωτικός, οὐ πρὸς τὴν ἐναντίαν μοῖραν καὶ βδελυκτὴν· διὰ μετὰ τὸν Ὅμηρον πρῶτος ἐρωτικῶν λόγων δημιουργός ἐστιν ἐν πεζῷ λόγῳ. χρῆται δὲ τῇ περὶ τοῦτον τὸν λόγον οἰκονομίᾳ ἀτάκτως καὶ 5 ἀναρμόστως. καίτοι καλὰς ἔχων ἐννοίας καὶ τὴν ἄλλην ὕλην, αἷς καὶ Πλάτων χρῆται, ὡς ὁ λόγος δείκνυσι, ταῖς αὐταῖς, μετὰ πολλῆς δὲ τῆς ἀρμονίας καὶ ἀκριβοῦς.

ιβ'. Εὖ φάσκων τοῖς τε ὀνόμασι καὶ τοῖς ῥήμασι τὸν λόγον ἀποτετορνεῦσθαι· καθάπερ, φη- 10 σιν, ἐπὶ τόρνου τὰ σκεύη ῥυθμίζεται καὶ ἰσάζεται, οὕτω καὶ ἡ τοῦ ῥήτορος λέξις ἐστὶν ἐξηκριβωμένη καὶ ἀβιάστως ἐξαγγελλομένη, εὐηχὸς τε καὶ ἄρρυθμος, ³¹ καὶ συγκεροτημένη.

ιγ'. Τὸ ἐπιὸν τῷ ῥήτορι, τὸ ἐπερχόμενον, τὸ 15 ἐνθυμηθέν.

ιδ'. Ἀναβεβλήσθω εἰς τὰ περὶ τῶν χαρακτῆρων· ἐκεί γὰρ ἐξ ἑνὸς ἐκάστου τὴν ἰδέαν χαρακτῆρίζει.

ιε'. Ἐπεὶ δ' ἐστὶ τινα· μέχρις ἐνταῦθα ἡ ἀπόδοσις τοῦ μὲν ἐκταθέντος ταῖς ἐπεμβολαῖς καὶ μεστοῦ γε- 20 νομένου [τοῦ] λόγου. τὸ ἐπεὶ δὲ ἀπόδοσις ἐστίν.

ις'. Ἐκπρέπει τῶν ἄλλων πολλάκις. ἡ ἐκ πρόθεσις κατὰ αὐξήσιν εἴληπται καὶ ἐπίτασιν, οἷονεὶ πάνυ πρεπόντως. εἴτα ἐπειδὴ τὸ πάνυ πρέπει ἀντιπίπτον εἰσάγει πρὸς τὸ φυσικὸν κάλλος, οἷονεὶ τινος ἐπάγοντος· εἰ 25 πάνυ πρέπει τῷ λόγῳ τὸ τοιοῦτον κάλλος, τίνι διαφέρει; τὸ δ' ἀληθοῦς λύων τὸ ἀντιπίπτον φησὶν, ὅτι ἐκεῖνο μὲν διὰ βάθους χωρεῖ, τοῦτο δὲ ἔξωθεν ἐστὶ τοῦ λόγου καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν δείκνυται, καθάπερ τὸ κομματικὸν ταῖς γυναῖξιν, ἐκ παρατριμμάτων τινῶν καὶ κομμάτων 30 γινόμενον, ὅπερ οἱ ἁμαθεῖς κάλλος ὀνομάζουσιν οὐκ ὄν,

31 Par. et Vind. ἄρρυθμος.

περὶ οὗ καὶ Ἰσοκράτης λέγει, ἥ καὶ περὶ ᾧ καὶ Ἰσοκράτης καταγίνεται.

ιβ. Καὶ ἀναγκαῖον ὃν οὐδενὸς ἤττον· δύο ζητοῦμεν ἐνταῦθα, ἐν τίσι τέ ἐστιν ἀναγκαῖον τὸ κομμω-
5 τικὸν κάλλος τῷ ῥήτορι, καὶ διὰ τί; ἐν τοῖς μικροπρε-
πέσι τῶν πραγμάτων καὶ φυσικῶς ἀήθεσι φράζοντι τῷ ῥήτορι.

ιγ. Δεῖ δὴ καὶ περὶ τούτου τοῦ κάλλους εἰ-
πεῖν· δεῖ τῷ τοιούτῳ κάλλει, ἵνα τῇ εὐειδεῖα τοῦ λόγου
10 συνέχεται ὁ ἀκροατὴς καὶ πείθεται καὶ ἐν τοῖς δυσθεω-
ρήτοις καὶ καταπληκτικοῖς θεωρήμασιν, ἵνα μὴ διὰ τὸ
βάθος ἀποκναίῃ ὁ ἀκροατὴς καὶ δυσφορῇ,³² καὶ τρίτον
ἐν τοῖς καλοῖς τῶν προσώπων ἢ τῶν πραγμάτων, ἐκ-
φράζων αὐτὰ καὶ ἀφηγούμενος, δεῖ γὰρ τῷ καλῷ καὶ
15 φρασθῆναι καλῶς εἰς πειθῶ καὶ κοσμεῖσθαι τῷ λόγῳ,
ἵνα ἡδύνη τοὺς ἀκροατὰς καὶ ψυχαγωγῇ, καὶ μὴν καὶ
ὅταν ἀήθεις ᾧσι τοῦ λέγοντος ἢ τῶν λεγομένων, κοσμεῖν
δεῖ τὸν λόγον, καὶ ὅταν δὲ καταπληῇ καὶ ὑποτάξαι,
καὶ ἀπλῶς ὅταν χρεῖα τούτου γένηται· τοῦ μὲν προτέρου
20 παράδειγμα ἐν ἐπιταφίῳ συνεπαινῶν ἑαυτὸν τῷ μεγάλῳ·
μικροπρεπὲς γὰρ τὸ τὸν συνετὸν ἄνδρα παίδων ἀθύρμα-
αιν ἐπιτοῇσθαι καὶ λουτροῖς. ὁ δὲ μετὰ πόσου κόσμου
τούτῳ διέξεισιν, ἀλλὰ καὶ ἀηδὲς τὸ ἑαυτὸν ἐπαινεῖν· διὸ
καὶ λέγει, παρὰ τοσοῦτον οἱ ἡμέτεροι παιδεύται καὶ τὰ
25 ἐξῆς· τοῦ δὲ δευτέρου ὡς ἐν τούτῳ. ἵνα τῷ ληπτῷ μὲν
ἔλκῃ, τῷ δ' ἀλήπτῳ θαυμάζεται καὶ τὰ ἐξῆς. τοῦ δὲ τοῦ
τρίτου ὡς ἐν τῷ περὶ τῶν ἐγκαινίων· ἡ βασίλισσα τῶν
ὥρων τῇ βασιλίδι τῶν ἡμερῶν προπομπεῖ καὶ τὰ ἀκό-
λουθα, τοῦ τετάρτου ὁ λόγος τοῦ γενεθλίου ὅλος· πρῶ-
30 τον γὰρ, ὡς φησι, τοῦτον ἐξείπεν ἐν Κωνσταντίνου πόλει.
διὰ τοὺς μὲν ὑπεναντίους κατέπληξε, τοὺς δὲ φίλους εἴλξε.

32 Vind. δυσφορεῖ. — v. 26, Vind. θαυμάζεται.

καὶ ἄλλαι δὲ πολλαὶ τούτου διαφοραὶ, ἃς ἐκ τῶν βιβλίων ἐραυίζομεθα· ἐν τοῖς τοιούτοις οὖν ἀναγκαῖον τὸ τοιούτον κάλλος· διὰ τίνων δὲ γίνεται; φησὶν, ὅτι διὰ λέξεων καὶ σχηματῶν καὶ τῶν τοιούτων, καὶ αὐτίκα λέγει.

ιδ'. Πλὴν εἴ τις λέγει τὴν δριμύτητα· ὅτι ἐν 5 δριμύτητι κάλλος παρὰ τὰ εἰρημένα, καὶ ἡ ἀφέλεια καὶ ἡ γλυκύτης. καὶ τίνων καὶ πῶς ἔρει· ἀλλ' ἀμφιβάλλονται, εἰ τοῦ ἐπεισάκτου κάλλους εἰσί.

Π ε ρ ε λ ε ξ ε ω ς.

κ'. Λέξεις τοίνυν· ἐπειδὴ τῶν τοῦ κάλλους προηγεί- 10 ται ἡ λέξις, περὶ αὐτῶν πρῶτον ³³ διαλαμβάνει· φησὶ δὲ εἶναι κάλλους λέξεις τὰς ἀρμοζούσας τῇ καθαρότητι, καὶ καλῶς, συγγενὲς γὰρ καὶ ποιητικὸν κάλλους πᾶν καθαρόν.

κά. Ἐναργεῖς· ἐκφρατικαὶ μεγέθους, τοῦ κατὰ 15 σεμνότητα σημαντικά. ἐνάργεια γὰρ ἡ ἀπὸ τῆς τροπῆς γινομένη ἔννοια τοῦ κατὰ τὸ δεύτερον ὑποκείμενον· τὸ γὰρ ἐκνευρισμένοι ³⁴ τὸ ἀδύνατον σημαίνει, καὶ οὐχ ἀπλῶς νεύρων διατομήν· τὸ δὲ ἄλλο τι ἀντὶ τοῦ σφοδρότερον, τραχύτατον· διστακτικῶς δὲ εἶπε, διότι οὐ πᾶ- 20σαι αἱ τοιαῦται τραχεῖαι καὶ σφοδραί.

κβ'. Καλαὶ δὲ ὡς ἐν τοιούτῳ κάλλει· ὡς ἐν τῷ κομμωτικῷ κάλλει καὶ ἐπεισάκτῳ· ἐν δὲ τῇ λαμπρότητι καὶ λίαν καλαὶ καὶ σεμνότητι. ἡ ἐν τῷ κάλλει αἱ τοιαῦται λέξεις καλαί, τῷ διὰ παντὸς τοῦ λόγου χωροῦντι. 25 κατὰ μίαν ποιότητα, καὶ ἐκ τῆς συγκράσεως τῶν ιδεῶν, ἢ ἐκ μιᾶς ιδέας· κάλλος δὲ καὶ ἡ γλυκύτης, ἀλλὰ τοῖς ἐπιθέτοις μᾶλλον χαιρεῖ.

κγ'. Αἱ μικραὶ τῶν λέξεων· αἱ μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι καὶ τρισύλλαβοι, ἀλλὰ καὶ αἱ τετρασύλ- 30

³³ Vind. πρῶτον. Med. Par. πρῶτον. ³⁴ Par. Vind. ἐκνευρισμένοι.

λαβοι κατὰ ἰσολεξίαν προερχόμεναι, λίαν καλαί· κατα-
λήσωμεν, καταπορνεύσωμεν, ἀνθοσμίας, μαγγανείας, πο-
λυτελείας· δισύλλαβοι μὲν καὶ μονοσύλλαβοι ὡς αὐταί,
ὑπὸ μὲν τῶν, ὑπὸ δὲ τῶν, φῶς μὲν ἦν, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

5

Περὶ σχημάτων.

κδ. Σχήματα δὲ καλὰ αἶ τε παρισώσεις·
Διττὴ ἢ παρίσωσις· κατὰ κῶλον καὶ κατὰ μέρος λόγου,
καὶ τὸ μὲν δὲ ἢ κατ' ἀρχὴν γίνεται ἢ κατὰ τὸ τέλος·
κατ' ἀρχὴν μὲν δελφίς ἀναφυσῶν καὶ ἀναπετόμενος· κα-
10 τὰ δὲ τὸ τέλος· εἴτε ἀπειθείας εἴτε προμηθείας καὶ ἀσφα-
λείας· τῆς δὲ κατὰ τὸ τέλος ἢ μὲν ἐστὶν ὁμοιοτελευτήτος·
οἷον τὸ πνεῦμα πραῦνει, ὁ ζῆλος ἀνάπτει· ἐν ἀμφοτέροις
γὰρ ἡ αὐτὴ συλλαβὴ καὶ ἡ λέξις τρισύλλαβος· ὁμοιότητα
δὲ, ὅταν εἰς τὰς αὐτὰς πτώσεις λήγωσιν, ὡς αἶ τε προ-
15 λεγόμεναι καὶ ἔτι αἶ τοιαῦται· χορῶν συστήματα, στρατῶν
στρατηγήματα, νηῶν πληρώματα· μὴ φθονήσεις τῷ κα-
τορθοῦντι ὁ φθονηθεὶς καὶ φθονεῖσθαι πεισθεὶς καὶ διὰ
τοῦτο κατασχεθεὶς· κατὰ κῶλα δὲ παρισώσεις τότε γίνον-
ται, ὅταν τὰ κῶλα μετὰ τοῦ ὁμοιοτελεύτου καὶ ἰσοσύλ-
20 λαβα ᾧσιν, ὡς ἐπὶ τούτων, οὐδέχομαι πηγὴν φράσεσθαι,
καὶ χεῖμαρρόν φέρεσθαι, ἥλιον κρύπτεσθαι, καὶ ἀστέρα
δείκνυσθαι. ἰσοσύλλαβα γὰρ ταῦτα, πλὴν τοῦ πρώτου
καὶ ὁμοιοτέλευτα. τοιαῦτα γὰρ ἦσαν καὶ τὰ πρῶτα, τὸ
πραῦνει καὶ τὸ ἀνάπτει. τὴν γὰρ αὐτὴν ἔχει διαφορὰν
25 τὸ κῶλον καὶ τὸ κόμμα. κατὰ τοῦτο οὖν λέγονται αἶ μὲν
κατὰ πτώσιν, ἢ κατὰ λέξιν, ἀπλῶς παρισώσεις, αἶ δὲ κα-
τὰ κῶλον παρισώσεις.

κε. Οὐ μὴν τοσαῦταί γε οὐδὲ τοιαῦται. διὰ
πολλὰς αἰτίας οὐ ταῖς παρισώσεσι Δημοσθένους ἐχρήτο.
30 μία μὲν, ὅτι πρὸς ὕδωρ ἐλάλει, καὶ περὶ τὰ ἀναγκαῖα
ῥηθῆναι κατηπείγετο. δεύτερον, ἐναγώνιος ἦν καὶ τὰς
τοιαύτας παρισώσεις ποιῶν ἀπίθανος ἦν. τρίτον, ὅτι

ὑποπτεύεται ἀπατᾶν· τέταρτον, ὡς παιδικὸν καὶ τὸ ὅλον Ἰσοκρατικόν· τὸ ἐν οἷς οὐ δεῖ καλλωπίζειν. Ἰσοκράτης δὲ τοῦτο ἐπιτηδεύει, καλλωπίζει δὲ τις κατὰ τοὺς τρόπους, οὓς προεθέμεθα, ἀγωνιζόμενος. Ἰσοκράτης δὲ τοῦτο ἐπιτηδεύει καὶ μὴ αὐτόματον ἐπιόν· ὅτι οὔτε παθαίνεται 5 ἐπὶ τὸν λόγον, οὔτε ἐπὶ βήματος ¹ λέγει· διὸ καὶ οἱ συμβουλευτικοὶ αὐτῷ, ὥσπερ καὶ οἱ πανηγυρικοὶ ἐπιτετηδευμένοι εἰσὶ τῷ κάλλει, ἀλλὰ καὶ οἱ δικανικοὶ, ὥσπερ ὁ πρὸς Εὐθύνουν.

κς'. Εὐθύς ἐν προκαταρκτικοῖς παρασχέ- 10 σθαι· ἀπορῶν γὰρ ὡς ἀληθῶς, διὰ τί τοῦτο πεποίηκε· καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, πολλὰς αἰτίας εἶπε, καὶ εἷη ἂν πρώτη αἰτία αὕτη.

κς'. Ὁ ² Ἀνδροτίων Ἰσοκρατικὸς ἦν ῥήτωρ, καὶ οἱ πλείους τῶν δικαστῶν· ἑκατὸν γὰρ ἔτη διδάξας Ἰσοκρά- 15 τῆς σχεδὸν τῶν πολιτῶν πάντων διδάσκαλος ἦν, καὶ τῶν ὑπὲρ τούτους· δείκνυσιν οὖν ὁ ῥήτωρ διὰ τῆς τῶν ἰσοτήτων εἰσβολῆς τοῖς Ἰσοκρατικοῖς, ³ ὡς οὐ δυσχερὲς τὰ τοιαῦτα καλλύνειν, εἰ τις βούλοιο δηλοῦν· παιδικὸν δὲ μᾶλλον τὸ πρᾶγμα καὶ οὐ σπουδῆς ἄξιον· διὸ καὶ παρα- 20 δείξας αὐτὸ, ὡς ἔστι ῥᾶδιον, εὐθύς ἀπέστη καταγέλαστον ἀποφήνας τὸν περὶ ταῦτα σπουδάζοντα· δεύτερον ὁ Δημοσθένης μὲν ἔστιν ὁ τοῦ λόγου πατήρ, Διόδωρος δὲ ὁ χρώμενος ἰδιώτης ἀνήρ· μέθοδος δὲ τῷ ποιητῇ τοῦ λόγου ἡττάσθαι διὰ ἰδιώτου τὸν Ἀνδροτίωνα ῥήτορα ὄντα ἐκ τῶν 25 οἰκείων ἐπιτηδευμάτων, αὐτοῦ δηλαδὲ τοῦ προσποιητοῦ ⁴ κάλλους· εὐκαταφρονητότερον γὰρ τὸ καὶ ὑπὸ ἰδιώτου δυνάμενον κατορθοῦσθαι· τρίτον, μιμητὸν πρᾶγμα ἢ ῥητορικὴ· καὶ πᾶν ὑποκρίνεται τὸ ὑποπίπτον αὐτῇ μέχρι τοῦ

1 Par. Vind. βήματα. Par. ad marg. ἐπὶ βήματος. 2 Par. Vind. ἦ. Par. ad marg. ὁ. 3 Par. Vind. σοκρατικοῖς. Par. ad marg. ἰσοκρατικοῖς. 4 Par. Vind. πρὸς ποιητοῦ. Par. ad marg. προσποιητοῦ.

εικότος· ⁵ οἶδε γάρ, ὅτι τὰ ὑπὲρ τοῦτο χαμαίξηλον καὶ
 ψυχρόν· διὸ μιμεῖται μὲν τὸν Ἰσοκράτην ῥήτορα, ὡς
 αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι δοκεῖ τὸν Ἀνδραγιῶνα κατὰ τὴν ἀρ-
 χήν, ἥνικα προσαχτικώτερα τὰ τῶν ἀκροατῶν περὶ τὴν
 5 ἰδέαν τοῦ λόγου· ἀφίσταται δὲ ἥνικα περὶ τῶν ἐγκαλου-
 μένων ποιοῦνται τὴν προσοχήν· τέταρτον εἰκὸς καὶ κα-
 τὰ τύχην οὕτω τὸν λόγον πάρισον προενηνοχῆναι, κα-
 τάτεχνον δὲ τὸ μὴ τοῦ πρέποντος ἀφίστασθαι· πέμπτον
 10 δικανικὸς ὁ λόγος καὶ συμβουλευτικὸς· τὸ δὲ κάλλος πα-
 νηγύρεσιν οἰκείον· δείξας οὖν, ὡς ἱκανὸς τοιαῦτα λέγειν
 καὶ τούτοις, ἀπέστη ταύτου ὡς μὴ συμφέροντος· ἔκτον
 οὐ σπουδαίου ἀνδρὸς καὶ πολιτικοῦ, ἐν τοῖς μὴ ἀναγ-
 καίοις ἐνθρῦπτεσθαι ἢ ἐναβρύνεσθαι, καὶ δυνατός ἢ·
 δείξας οὖν, ὡς δυνατόν μὲν, οὐκ ἀναγκαῖον δὲ ἐν τοῖς
 15 ἀγῶσι τὸ πρᾶγμα, μικρὸν ὑποφλυαρήσας τῷ ἀντιδίκῳ,
 ἐπήχθη περὶ τὰ ἀναγκαιότερα· ἔβδομον, ὑπόληψιν εἶχεν
 Ἀνδροτιῶν ἡταιρηκότος καὶ πεπορνευμένου· ἔδειξεν οὖν ἐξ
 ἀρχῆς, ὅτι πρὸς παράνομον καὶ ἀνάξιον τὸ δικαστήριον
 συνέστη, καὶ ὅτι ἴδιον τῶν ἐταιριδῶν τὸ μετὰ ἀναισχυν-
 20 τίας προκατάρχεσθαι, οἷος ἦν, πρὸς οὗ ὁ λόγος· ἄλλως
 τε καὶ τὸ παίζειν καὶ θρῦπτεσθαι ἐπὶ τοῖς σπουδαίοις
 ἀπίθανον τὸν λέγοντα ὑποτίθησι· τὸ γὰρ τούτοις θαρ-
 ρεῖν καὶ μὴ τῇ ἀληθείᾳ ὑποπτον καὶ ἀνίσχυρον· καὶ ἄλ-
 λαι δὲ τρεῖς αἰτίαι, δι' ἃς νοῶ ἐν προκαταρκτικοῖς μὲν
 25 καλλωπίσαι, ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δὲ ἀποστήναι, ὅτι καὶ
 τὸ ἔθος ᾧ τῆνικαῦτα ἐδούλευον Ἀθηναῖοι περὶ τοὺς λό-
 γους, καὶ τὸ ἔτη τὰ τῆς νεότητος ἔχεν Δημοσθένην καὶ
 μὴ κατ' ἐπιστήμην ὄντα τέλειον, ἱκανὰ πρὸς ἀπολογία
 τῆς κατ' ἀρχὴν παρισώσεως· φαίνεται δὲ ὁ τεχνικὸς κα-
 30 τὰ τέχνην τοὺς λόγους ἐξηγήσασθαι, ἀλλ' οὐκ ἐμφέρον-
 ται τυχὸν κατὰ τὴν ἐπιφορὰν τῆς τῶν ῥητόρων ⁶ ἀπω-

5 Par. Vind. εικότως. in Par. correctum εικότος. 6 Par.
 ῥητόρων.

λείας, ἢ τοῦ τῆς Ῥώμης ἐμπρησμοῦ ἀφανισθέντων τῶν ἐξηγητικῶν πρὸ τοῦ ἐκδοθῆναι· ἢ γὰρ ἂν λείψανά τινα παρέμειναν, εἴπερ ἐξεδόθησαν· ἐπεὶ καὶ ἡ ῥητορικὴ πολλὰ ὑπέσφαλται τῷ λόγῳ καὶ τῷ χρόνῳ, καὶ ἔτι παραμένει· ἀλλὰ διὰ τὸ ἐκδοθῆναι πρὸς πλείους τὰ ἀναγκαί- 5
ότατα σώζεται,

κή. Ἡτοι γὰρ διακόπτον· τὰ λεγόμενα δηλα, καὶ οὐ πᾶν δεόμενα τῆς ἀκριβολογίας· καὶ τὴν αἰτίαν τούτων προείπομεν· κατ' ἐπεμβολὴν δὲ τῆς παρισώσεως διακοπῇ, καὶ οὐ κοινοῦται ⁷ οὔτε τῶν ἐπαινουμένων, οὐ- 10
τε τῶν ψεγομένων· τοῦτο δὲ καὶ ἀντίθετον λέγεται διὰ τὰ ἐναντία, ἀλλὰ καὶ οὕτω κάλλους ἴδιον· καὶ φανερώ-
τερον τόδε· ἐμβρόντητε καὶ πολύφοβε· καὶ ἐπεμβالὼν πολλὰ οὕτως ἐπάγει τὸ ἀνοητότατον· ἰσόκωλον δὲ δια-
κοπὴν κατ' ἐπεμβολὴν οὕτω· τὸ παρὰ πάντων μὲν ἐπαι- 15
νούμενον, εἴτα ἐπεμβالὼν κατὰ ἀποστροφὴν, ἀγαθόν, μεθ' ὃ τὸ ἴσον, ὑπ' ὀλίγων δὲ φυλαττόμενον ἔφη· κα-
τὰ ἐναλλαγὴν δὲ τῶν συλλαβῶν, οὔτε Δαυὶδ πρότερον τὸν Ἰωνάθαν τὸν ἑαυτοῦ ⁸ φίλον, οὔτε τὸν Ἀβεσαλώμ ὕστε-
ρον· εἰ γὰρ τὰ ἰσάζοντα ἢ κατ' ἀρχὴν τέθεικεν ἢ κα- 20
τὰ τὸ τέλος, σαφές ἦν τὸ κάλλος,

Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν.

κθ'. Ἀλλὰ ⁹ κατ' ἐκείνους τοὺς τρεῖς τρόπους· ὅτι χρώμενος ὁ ῥήτωρ ταῖς παρισώσεσιν τριχῶς τὴν ἐν αὐτοῖς παραμυθεῖται κακίαν.

25

Τῶν αὐτῶν.

λ'. Διακόπτει μὲν οὖν τὰς παρισώσεις· ἢ μὲν παρίσωσις οὕτως ἂν γένοιτο· τὸ μὲν γὰρ πολλὰ απο-

⁷ Med. κοινοῦται. Viud. κινεῖται. Par. κινούται. ⁸ Par. Vind. ἑαυτοῦ. Vind. ἑαυτοῦ. ⁹ Litt. κθ'. non invenio in Vol. VII.

λωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἂν
 τις θείη, τὸ δὲ μῆτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι τῆς παρ'
 ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν ἐγὼ θείην· αὕτη ἐστὶν ἡ
 παρίσσωσις· ἡ δ' ἐπεμβολὴ αὕτη, πεφηνέναι τέ τινα ἡ-
 5 μῖν συμμάχων τούτοις ἀντίρροπον, ἂν βδολώμεθα χρη-
 σθαι· ἐναλλάττει ¹⁰ δὲ τὸς συλλαβάς τὰς κατὰ τὸ τέλος,
 καταλήγων τὴν ἐπὶ τέλους ἐναλλαγὴν.

λα. Κατ' ἐπιβολὴν γινόμενον, τουτέστι κατ'
 ἐπιτήδευσιν· εἵπομεν δὲ περὶ Ἰσοκράτους, ὅτι οὐκ ἐν ἀ-
 10 γῶνι ὁ ἀνὴρ, οὐδ' ἀληθείας φροντίζων, ἀλλὰ τοὺς πρὸ
 αὐτοῦ μιμούμενος τὸν Γοργίαν καὶ Πῶλον· ὁ δὲ Δημο-
 σθένης ταῦτα πάντα ἔχων εἰ ἐκαλλώπιζε, πόρρω ἂν ἦν
 πιθανότητος· ὑπωπτεύοντο γὰρ οἱ καλλωπίζοντες, ὥς οὐκ
 ἀληθεῖα, ἀλλὰ δυνάμει λόγου πείθουσι τοὺς ἀκροατὰς
 15 ἢ τοὺς δικαστὰς. ¹²

Εἰς τὸ αὐτὸ τοῦ Σικελιώτου· εἵπομεν ¹² καὶ
 τούτων θεολογικὰ πρὸ μικροῦ παραδείγματα· καὶ ἐτι
 ταῦτα ἀττικίζειν μὲν ἐκώλυσεν, ἀληθεύειν δὲ οὐκ ἔπαυ-
 σεν, καὶ ἀναρῶραγῃ μὲν γῆς ἔδρα, μεθαρμοσθῇ δὲ θά-
 20 λασσα, ἅμα δὲ ταῦτα καὶ γοργὰ, διὰ τὴν μέθοδον καὶ
 τὴν ταχεῖαν τῶν μερισμῶν ἀπόδοσιν· καὶ ἐτι κάκεινη·
 ἐπαινουμένην καὶ τούτων σιωπωμένων· ἀλλὰ καὶ κατὰ
 ἀποστροφὴν ἥτις παθαινομένου ἐστὶ καὶ εὐκινήτου, οὗ
 μακρὰν Ἰσοκράτης. ¹³

25 κή. Σχεδὸν γὰρ οὐδ' ὅλως ἐστὶ παρ' αὐτῶ·
 πῶς ¹⁴ γὰρ ὁ μὴ παθαινόμενος χρήσαιο τῇ ἀποστροφῇ.

10 ἐναλλάττει δὲ — — ἐπὶ τέλους ἐναλλαγὴν abest a Vol. VII.
 Vind. ἐναλλάττειν. 11 Sequuntur ex Vol. VII. litt. κδ'. — λ'.
 T. V. p. 514. v. 8. — p. 515. v. 5. 12 Par. εἵπομεν. Vind. εἵπω-
 μεν. 13 Sequitur ex Vol. VII. p. 1039. litt. λδ'. sub nomine
 Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν. quod nomen Med. non habet. 14
 Est etiam in Vol. VII. inter schol. minora.

Περὶ παρισώσεων.

λθ'. Γίνονται δὲ αἱ παρισώσεις καὶ κατ' ἀρχὰς καὶ κατὰ τέλος· αἱ κατ' ἀρχὰς παρισώσεις καὶ κατὰ λέξιν γίνονται καὶ κατὰ συλλαβὴν, ὡς εἴρηται μικρόν πρότερον· αἰδεσθῶμεν τοῦ εἰρηνικοῦ τὴν εἰρήνην.¹⁵ 5 τοῦτο δὲ τὸ εἶδος καὶ παρήχησις λέγεται, καὶ ἔφσεις καὶ γεωργοῦσα καλὸν γεώργιον· καὶ τὰ λοιπὰ εἴρηται.

μ'. Καὶ δὴ κατὰ κῶλον ἐπαναφοραὶ· κατὰ κῶλον ἐπαναφορὰς εἶπε διὰ τὰς κατὰ λέξιν, ὡς τό· Χριστὸς γεννᾶται, Χριστὸς, αἵτινες κατ' ἐπιμονὴν γινόμε- 10 ναι καὶ ἦθος τῆς εὐκρινείας εἰσὶ· κατὰ κῶλον δὲ, ὅτι τὸ κῶλον τῆς δευτέρας προτάσεως, ἥτις ἀπόδοσις λέγεται, καὶ ἐπαναφέρεται πρὸς τὴν πρώτην, καὶ ἡ δευτέρα ἀπόδοσις πρὸς τὴν δευτέραν πρότασιν, ἥδη δὲ καὶ πρὸς τὴν πρώτην· τοῦτο δὲ οὐ δυνατόν ἑτέρως γίνεσθαι, εἰ μὴ τε- 15 τράκωλος εἴη ἡ περίοδος, ὡς τοῦτο· τοιοῦτους μὲν αὐτοὺς γεγονότας· ὥστε μὴ καὶ τοιοῦτων ἦσαν πατέρες, ἑαυτοῖς εἰς εὐδοξίαν ἀρκεῖν· τοιοῦτων δὲ πεφηνότας πατέρας, ὥστε εἰ μὴ¹⁶ καὶ αὐτοὶ τοσοῦτοι ἦσαν εἰς ἀρετὴν, πάντας ὑπεραίρειν τῇ εὐτεκνίᾳ· τὰ τοιαῦτα δὲ καὶ κατὰ 20 κῶλον παρισώσεις λέγεται· ὡς καὶ τοῦτο, οὕτω μὲν ἅπαντα διελθὼν ὡς οὐδεὶς ἓν· οὕτω δὲ εἰς ἄκρον ἕκαστον, ὡς τῶν ἄλλων οὐδέν· τοῦτο δὲ καὶ πλέον ἔχει τὴν ἀναστροφὴν· τοιοῦτον καὶ τό· παρὰ τοσοῦτον οἱ ἡμέτεροι παιδευταί· καὶ οὐ μόνον ἐπαναφορὰν ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἀντιστροφὴν, 25 ὡς γίνεσθαι καὶ κλίμακα, ἀντιστροφὴ δὲ γίνεται, ὅταν τὸ¹⁷ τέλος τοῦ κῶλου τέλος ἑτέρου κῶλου τεθῇ καὶ αὐτίκα δειχθήσεται.

μά. Διαφέρει δὲ τῆς κατ' ἀρχὰς παρισώσεως. Διαφορὰν τίθησι τῆς τε κατ' ἀρχὴν παρισώσεως 30

15 Vind. Par. εἰρήμην.
Vind. τῷ.

16 Par. Vind. μί.

17 Par.

καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς, καὶ τὸ ἀντιπίπτον ἐν τούτοις λύει·
 ἡ μὲν οὖν διαφορὰ, ὅτι ἡ παρίσωσις διὰ συλλαβῶν γί-
 νεται, ἡ δὲ ἐπαναφορὰ διὰ μέρους λόγου τελείου, ἀλλὰ
 καὶ συμπίπτει τῷ τὴν τοιαύτην ἐπαναφορὰν παρίσωσιν
 5 λέγεσθαι, φησὶν, ὅτι εἰ τὴν αἰτίαν ἐξετάσωμεν τῆς ἐκα-
 τέρου θέσεως, ¹⁸ οὐ συμπεσοῦνται αἶδε οὐδὲ ταὐτὸν ἔσον-
 ται· ἡ μὲν γὰρ ἐπανάληψις κατὰ μέθοδον δεινότητος γι-
 νομένη, τότε λαμβάνεται καὶ διὰ τοῦτο, ὅτι ἡ μεστωθῆ
 ὁ λόγος, ἡ δεηθῆ σαφηνείας, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμ-
 10 βάνει, ἡ ἐπιμένων ¹⁹ ὁ ῥήτωρ τῷ ἡθι προσεκτικωτέρους
 ποιεῖ τοὺς ἀκούοντας· ἡ δὲ παρίσωσις κατ' οὐδὲν τού-
 των, οὐδὲ δι' ἑτερόν τι ἀλλ' ἡ διὰ κάλλος, ὥστε πρόδη-
 λος ἡ διαφορὰ καὶ τὸ μηδόλως κοινῶνεῖν. ἡ μὲν γὰρ καὶ
 διὰ πολλῶν γινομένη οὐκ ἀηδής· ἡ δὲ παρίσωσις εἰ ὑπερ-
 15 βαίη τὸ μέτρον, ἀηδής καὶ ψυχρὰ· μέρος δὲ λόγου μὴ
 κατὰ γραμματικὴν νοήσης, ἀλλὰ κατὰ ῥητορικὴν· εἰ δὲ
 καὶ πλείους, τοῦτο ἀντιπίπτοντος λύσις· οἶδα γὰρ, ὡς
 καὶ πλείους συλλαβαὶ ποιοῦσι παρίσωσιν, ὡς τὸ προφήτα
 προφήτευσον· ²⁰ καὶ φησι τὸ τοιοῦτον οὐ γίνεσθαι μέ-
 20 ρος λόγου τέλειον· μέρος λόγου μὴ κατὰ γραμματικούς ²¹
 νοήσης, ἀλλὰ κατὰ ῥητορικὴν. μέρη δὲ λόγου ῥητορικοῦ
 καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰ ἐπιχειρήματα· καὶ τὰ κῶλα καὶ
 ἡ ἐπιμονή· φησὶν οὖν, ὡς ἡ τοιαύτη παρίσωσις οὐκ ἐπὶ
 πλείονων γίνεται, ὥσπερ ἡ ἐπαναφορὰ, ἐξῆς συμβαίνει
 25 καὶ περιέχεσθαι τὴν παρίσωσιν, οὐ τὸ ἀνάπαλιν. ²²

μβ'. Οὐδὲν θαυμαστὸν, εἴτι καὶ λαμπρόν
 καὶ ἀκμαῖον ἔχει. οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ λαμπρότητα
 μὲν ἔχει· ὅτι οὐ διηγηματικόν ἐστίν οὐδ' αὐτὸ τὸ πρᾶ-

θέσεως

18 Par. Vind. φύσεως.

19 Par. ἐπιμένων. Vind. ἐπιμένει.

20 Vind. προφήτενον. Med. Par. προφήτευσον. 21 Vind. γρα-
 φικούς. Par. γραμματικούς. supra lineam γραφικούς. 22 Se-
 quitur ex Vol. VII. p. 1040. litt. λβ'.

γμα διέξιουν· οὐδὲ διστακτικῶς ἀλλ' ἀποφαντικῶς, καὶ κατὰ πεποιθήσιν καὶ ἀφήγησιν· καὶ ἀποστατικῶς ἅμα, εἰ καὶ ἡ λαμπρότης κάλλει συγγενῆς· ἀκμαῖον δὲ, ὅτι κατὰ προδοτῶν εἶναι δοκεῖ· εἰ καὶ μὴ ἀντικρὺς καὶ κατὰ ἀποστροφὴν, παράδειγμα δὲ καλὸν καὶ ἄμικτον τὸ τοῦ 5 θεολόγου.

μγ'. Εἰ κατὰ κόμμα γίνονται· κατὰ κόμμα δὲ, ὡς τὸ Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ ὅσα τοιαῦτα γοργὰ εἰσι· καὶ ὅρα, πόσων ἰδεῶν ἐστὶν ἡ ἐπαναφορά· εὐκρινείας, ²³ ὅταν τὴν μέστωσιν θεραπείῃ, ¹⁰ δεινότητος, ὅταν ἐπιμένῃ, ἡθους, ὅταν ἀπλάστως· καὶ ἰδιωτικῶς λέγῃ καὶ ἀφελῶς, λυπούμενος ἢ χαίρων· κάλ- λους, ὅταν κατὰ συζυγίαν προάγῃται ἡ ταχέια τῶν μερι- σμῶν τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ, καὶ εἴρηται πολλάκις.

μδ'. Καὶ ἡ ἀντιστροφή ἀντιπρόθεσις ποτὲ μὲν ¹⁵ τὴν κατὰ πρόσωπον τοπικὴν σημασίαν δηλοῖ· ποτὲ δὲ τὴν ἐναντίαν διάθεσιν, ποτὲ δὲ τὴν ἴσιν, ὡς ἐνταῦθα· ἀντι- στροφή γὰρ λέγεται ἢ διὰ τὸ στρέφειν τὸν ῥήτορα τὴν αὐτὴν λέξιν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τοῦ δευτέρου κώλου· ἢ διὰ τὸ ὥσπερ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλων εἶναι τὰ αὐτὰ σχή- ²⁰ ματα· ἔχει δὲ καὶ τοῦτο τὸ σχῆμα ὁ θεολόγος· καίτοι, καὶ ἐν τοῦτο ἦν, οὐπω δῆλον ὥσπερ Ἑλληνικὸν ἦν· καὶ εἵπερ τοῖς συνθέτοις τὸ εἶναι μόνον συνθέτοις, καὶ Ἀβρα- ἄμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς· καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς.

μέ. Διὰ φέρει δὲ τοῦτο τῆς κατὰ τὸ τέλος ²⁵ παρισώσεως τῷ τὴν αὐτὴν εἶναι λέξιν ἐνταῦθα ἐν ἀμφοτέροις τοῖς κώλοις, ἐν δὲ τῇ παρισώσει τὴν αὐτὴν εἶναι συλλαβὴν μώνην· οἷον τοὺς μὲν ξηρὰ παραπέμπου- σα, τοὺς δὲ κατὰ φύσιν αὐτῆς ἐπιρρόευσσα· ²⁴ πάρισα ταῦτα καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ κατὰ τὸ τέλος· εἰ δὲ διό- ³⁰ τι ἡ ἀρχὴ τὴν αὐτὴν ἔχει λέξιν, εἶναι τις βούλοιοτο ἐπ- αναφοράν, ἔστω τὸ σχῆμα σύνθετον· εἰ δ' οὖν, ἔστω παρί-

23 Vind. Par. εὐκρινείας.

24 Par. Vind. ἐπιρρόευσσα.

σωσις, εἰ κατὰ κόμμα γένοιτο· ὥσπερ τὸ εἶπερ μὴδὲ τοῖς
συνθέτοις· ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῆς ἀντιστροφῆς ἐστίν· ἐπι-
φέρει γὰρ τὸ εἶναι μόνον συνθέτους.

μς'. Εἰ δ' ἔχει τι καὶ ἐναργείας, φασὶ τινες τῶν τεχνικῶν
5 τὴν ἐνάργειαν εἶναι πράγματος ἢ τινος τῶν περιστατικῶν
μετὰ τῶν παρακολουθούντων διατύπωσιν καὶ εἰκονισμόν·
οἷον ὁ δὲ προῦκάθητό πως, βρίθων θυμοῦ καὶ τὸ φρο-
νεῖν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἀφρημένους· οὐδὲ θρύψις αὐχένος,
ἢ φωνῆς ὕφσεις ἢ προσώπου δέσεις ἢ βάθος ὑπῆνης ἢ κε-
10 φαλῆς ἐν χρῶ κόσμησις ἢ βαδίσματος ἦθος ταπεινὸν
ὑπεκρίνετο· ἐν τούτοις γὰρ ἐναργῶς δείκνυται τοῦ ²⁵ ἀγί-
ου τοῦ ἦθους· καὶ ἅμα ἔνεστί πως τὰ μικρὰ μεγάλα ποι-
ῆσαι· οὕτως ἂν τις καὶ πρᾶγμα εἰκονίζων καὶ τόπον καὶ
πάντα τὴν ἐνάργειαν ποιήσειεν, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον ἐκ-
15 λεγόμενος μακρηγορῶ· γίνεται δὲ καὶ κατὰ σχῆμα, ὥς ἐπὶ
τοῦ τοιούτου, εἰ κρίνεις φόνου τὸν φονικὸν δίχα τοῦ φό-
νου ἐκ μόνου τοῦ βούλεσθαι· βεβαπτίσθω σοι καὶ τὸ βά-
πτισμα δίχα τοῦ βαπτίσματος, καὶ τὰ ἐξῆς· τὰ τοιαῦτα
γὰρ καὶ πλαστά εἰσι· καὶ ἀπλῶς ὅταν ὁ λόγος ὥσπερ
20 ὑπ' ὅψιν ἄγων τὸ ὑποκείμενον δεικνύῃ, κατὰ σχῆμα μὲν
ἢ ἄλλο τι τῶν τοῦ λόγου μερῶν, ἐνάργεια· ἔσονται δὲ
κατὰ τούτους μὴ μόνον αἱ διατυπώσεις καὶ αἱ ἐκφρά-
σεις, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ τοῦ λόγου· ἐγὼ δὲ τὴν ἐνάργει-
αν ἐτέρως γίνεσθαι νοῶ· ὅταν γάρ τι τῶν μὴ δυνατῶν
25 λεχθῆναι διὰ τινος σημείου ἢ λέξεως ἐυφαίνωμεν, ἐνάρ-
γειαν τοῦτό φημι, ἢ καὶ ἐπὶ τῶν μύθων γίνεται, καὶ
ἐπὶ τῶν τρόπων τῶν ἀλληγορικῶν καὶ τῶν ἐσχηματισμένων,
ὥς τὸ, καὶ ἡ λαμπρότης ἐγγύθεν καὶ τὸ δύσφημον σιω-
πήσομαι· κατὰ σεμνότητος τρόπον, παραδηλώσας τὸ πρᾶ-
30 γμα· καὶ ἔγνω ὁ Ἀδὰμ Εὐὰν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· τοῦτο
πρῶτον ἐναργείας εἶδος τίθεμαι· δεύτερον, ὅταν ἐπιμένω-
μεν

μεν ταῖς ἐννοίαις, ἥ διὰ σχήματος ἐπαναφορικοῦ, ἥ τοῦ κατηγορικοῦ κατὰ χορηγίαν, ἥ ἄλλου του, καὶ κινῶμεν τὸν ἀκροατὴν εἰς τι τῶν παθῶν. ἐναργείας οἶμαι καὶ τοῦτο, Χριστὸς γεννᾶται, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, Χριστὸς ἐπὶ γῆς· τὴν γὰρ ἡδονὴν τὴν ἐπὶ τῷ πράγματι ἡ 5 ἐπιμονὴ παρυνέφηνε· καὶ τὸ ἐναντίον, τέκνον ἔλεεινόν, τέκνον ὃ κρημνοῖς καὶ ὄρεσιν ἐθρεψάμην· εἰς γὰρ θρηνον ἡμᾶς διὰ τῆς ἐναργείας τοῦ μητρικοῦ πάθους ἐκίνησε· ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐναργείας ²⁷ ἐγὼ εἶναι τίθεμαι, ὅτι ἐναργῶς καὶ φανερῶς ὑποτυποῦσι τὰ πράγματα, ἀλ- 10 λὰ τὰ μὲν διὰ μακροτέρων ταύτην δεικνύντα πιθανωτέραν ὑποδηλοῦσι τὴν ἔμφασιν· τὰ δὲ διὰ συντόμου, ἀμυδροτέραν· ὅπερ καὶ ὁ τεχνικὸς ὑπεσημῆνατο· ²⁸ διδάσκει δὲ Ἰππαρχος, οὐχ ὁ ἀστρονόμος, ἐν τοῖς περὶ τρόπων ἐναργέστερον περὶ ἐναργείας. ²⁹

15

μζ. Ἐτέρου λόγου· ἑτέρου λόγου εἶναι φησι, τοῦ κατὰ μέθοδον δεινότητος, ἐν ᾧ μανθάνομεν τὰς αἰτίας ἐκάστου καὶ τὸν καιρὸν τῆς τούτων εἰσαγωγῆς· τὸ γὰρ εἰπεῖν, „ὠραῖοι ³⁰ μὲν οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην,“ καὶ ἄλλο που ἀγαθόν, μεθ' ὧν ἐληλύθατε· καὶ ²⁰ προσεῖπεν, ὠραῖοι δὲ τὰ πρὸς ὑμᾶς, οἷς εἰς καιρὸν ἐληλύθατε, ἐπαναφορὰ τῆς κατὰ περιβολὴν, οὐ τύχης ἐστίν, ἀλλ' ἐπιστήμης ἐμφαίνεται· καὶ μὴ κατ' ὀργὴν ποιοῦντα τὸν λόγον, ἀλλὰ προσοχὴν καὶ εὐνοίαν· πολὺ δὲ τὸ δριμύ καὶ ὠραῖον τὸ μετὰ ταῦτα ἔχει· τὸ ποιμένα συνέκδημον ²⁵ ἐπισκέψησθε, κατὰ μετάληψιν γὰρ ῥηθὲν μετρίως ἄπτεται τοῦ προσέχοντος· ἀντὶ γὰρ τοῦ διώξετε κρίνετε εἴρηται· ἐδέησε γὰρ αὐτῷ καὶ τούτου, ἵνα μὴ κόλαξ εἶναι δόξη· ἐσήμηνε γὰρ αὐτὸ, ἵνα μὴ φορτικός τις εἶναι δόξη, ἀμφοτέρω τηρήσας, καὶ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν προσοχὴν· ³⁰

26 Vind. Par. ἀλλ' οὐτου.

27 Vind. Par. ἐνάργεια.

28 Vind. Par. ὑπεσημῆνατο.

29 Med. ἐναργείας. Vind. Par.

ἐναργείας. 30 Rom. X. 15.

καὶ τὸ μὴ κολακεύειν δοκεῖν, καὶ πρὸς γε τὸ μὴ ὑβρίστικὸς τις εἶναι καὶ θρασὺς· πολλῆς οὖν ταῦτα τῆς ἀκριβείας.

- μή. Καὶ ἡ ἐπαναστροφή· σαφῶς οὖν ἡ διαφορὰ
 5 τῶν σχημάτων, παρισώσεως καὶ ἐπαναφορᾶς, ἀντιστροφῆς, ἐπαναστροφῆς, ἐπαναλήψεως, ἣν καὶ τῆς πρώτης συζυγίας εἵπομεν ἥδη· τῆς γε τρίτης ἡ μὲν ἐπανάληψις διαφέρει, τῆς ἐπαναφορᾶς, ὅτι αὕτη ἐπὶ τῶν κατὰ μέστωσιν γινομένων γίνεται· ἵνα γὰρ μὴ εἰς ἀσάφειαν ἐμ-
 10 πεσούμεθα, ἐπαναλαμβάνομεν, καὶ ἅμα τὴν μνήμην ἐπιφέρομεν καὶ τῇ διανοίᾳ ἐφιστῶμεν τὸν λόγον· ἡ δὲ ἐπαναφορὰ κατὰ κῶλον γίνεται, ὥς μικρῷ πρόσθεν εἰσηχθῇ· ἡ δὲ ὑποστροφή γίνεται, ὅταν διακοπέντος τοῦ λόγου ὑπὸ ἐπεμβολῆς τινος πάλιν ἐπαναλαμβάνωμεν αὐτόν·
 15 οἷον τὸ δὲ ὅπως· οὐ γὰρ ἄξιον σιωπᾶν πρᾶγμα τοσοῦτον· οὐκ ἐνουθέτησα δὲ ταῦτα, ἵν' οὕτως ἐμοὶ γένηται· εἶτα κατὰ διακοπὴν ἐπεμβάλων πολλὰ, ὑποστρέψας ἀναλαμβάνει τὴν ἔννοιαν, ἵν' ὑμεῖς μάθητε Χριστὸν εὖ ποιεῖν· ἔστι γὰρ ἐκ τοῦ εἰς ἑαυτὸν ἐπιστάντα μετὰ τὰ κατὰ τὸν
 20 Μάξιμον· λέγεται δὲ ἡ ἐπανάληψις, ὅταν ἀμέσως ἢ καὶ ἐπαναδίπλωσις· ὥς ἡ θεία γραφὴ τοῦ Λευιτικοῦ· ³¹ „ἄνθρωπος, ὃς ἂν τὴν θυσίαν αὐτοῦ,“ καὶ αἰνίττεται τὸ τοῦ πράγματος σπουδαῖον· καὶ ἄλλως·

Βαρὺς σύνοικος, ὃ φίλοι, βαρὺς.

- 25 τῆς δὲ μεσοῦσης συζυγίας τὸ διάφορον πρόδηλον, ὅτι ἡ μὲν ἀναστροφή κατὰ τὸ τέλος τῶν συνεχῶν κώλων γίνεται, ὥς ἐδείχθη· ἡ δὲ ἐπαναστροφή τοῦ μὲν κατὰ τὸ τέλος, τοῦ δὲ κατὰ τὴν ἀρχήν· οἷον πρότερον οὐδενὶ συγχωρήσας, πρότερον γὰρ οἶμαι τοῦτό τινας ἐπανάληψιν
 30 ἔρειν· οὐκ ἔστι δέ· εἰ δ' οὖν, ἀλλὰ ταῦτα πρόδηλα· αὐτὸ παραστήσομεν· καὶ πάλιν, οὕτω δὲ καὶ τῷ λόγῳ

λόγον ἀναθεῖς· τῷ Χριστῷ ³² χαριστήριον, καὶ ὑπὸ τούτων ἐγὼ δέσμιος ἐν Χριστῷ δεθείς.

μθ'. Ἐκφανῆς δὲ καὶ τὸ ἐπιβουλή· τὸ νόθον κάλλος ἐπιβουλήν καλεῖ, ³³ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐταιρουσῶν καὶ τοῖς νέοις ἐπιβουλευουσῶν.

ν'. Μίαν λέξιν ἐπιμερίσας· παιδικὸν τοῦτο καὶ οὐ σπουδαῖον, ὡς Ἰσοκράτης, εἰποῦσα σαφῇ, ἡλίκα καλὰ, ἔνθα Θαλῆς· καλοῦσι δὲ ταῦτα ἱπαναλήψεις καὶ ἐφέσεις· καὶ ἴσως παρὰ τὸ ἐφίεσθαι, ἢ ἐφίστάνειν καὶ ἐπιμένειν τῇ λέξει· ἀπορῆσαι δὲ ἄξιον, πότερον, θεωρία ¹⁰ γὰρ ἦν τὸ φυτὸν ὡς ἐμὴ θεωρία, ἀντιστροφή ἐστίν ἢ ἄλλο τι τῶν εἰρημένων· ἀλλ' εἰ μὲν κῶλον* γὰρ ὄντων τὴν ταυτολογίαν ἔχει· ἀντιστροφή γὰρ ἦν. καὶ εἰ κατὰ συζυγίαν ἦν τὰ κῶλα, ἢ κατ' ἐπιμονήν, ἱπαναφορὰ ἂν ἦν· καὶ εἰ ἐμεσολαβεῖτο ἡ ταυτολογία ὑπὸ τινος, ἢ ὑπὸ ¹⁵ τινων ἔξωθεν, ἐπανάληψις ἂν ἦν· νῦν δὲ οὐδὲν τούτων ὄν, ἀλλὰ μονόκωλος περίοδος, κύκλος ἄρα ἐστίν· εἰ δὲ δύο κῶλα ταῦτά τις φήσειε, καὶ οὕτω κύκλος ἐστὶ τῷ εἰς τὸ αὐτὸ λήγειν, ἀφ' οὗ ἤρξατο· καλλωπίζει δὲ ὁμοῦς καὶ τοῦτο· λέγεται δὲ τις καὶ παρὰ τοῖς γραμματικῶς ²⁰ ἀναστροφῇ· ἀλλὰ τοῦτο σχῆμα οὐκ ἐστίν, ἀλλὰ τρόπος, ὡς τό· ³⁴

Ἵτι ἐπὶ πόλλ' ἐμόγησα.

ἐφ' ᾧ γάρ· διαφέρει δὲ σχῆμα καὶ τρόπος τῷ τὸ μὲν σχῆμα διὰ πολλῶν ὀνομάτων γίνεσθαι, τὸν δὲ τρόπον ²⁵ δι' ἐνός.

να'. Ἐτι τῶν ἐπιφανῶς καλλωπιζόντων ἐστὶν μετὰ ἐναργείας· ἐντεῦθεν δῆλον, ὅτι καὶ τὴν ἐπιμονήν καὶ τὴν παλλιλογίαν ³⁵ τῶν σχημάτων ἐνάργειαν καλεῖ· ὅθεν οὐκ ἤρξασθαι τῷ εἰπεῖν ἐπιφανῶς, ἀλ- ³⁰

³² τῷ Χριστῷ in Par. et Vind. scriptum est supra χαριστήριον. ³³ Par. Vind. καλήν. scripsi καλεῖ. ³⁴ Il. α. 162.

³⁵ Vind. παλλιλογίαν.

λὰ προσέθηκε καὶ τὸ μετὰ ἐναργείας, δεικνύς, ὡς μὲν τὸ ἐπιφανῶς ἐπὶ τοῦ προδήλου κάλλους· ὡσανεὶ λέγων, ὅτι προδήλόν ἐστιν, ὡς ἐπεβουλεύθη τεχνωθὲν εἰς κάλλος· τὸ δὲ μετὰ ἐναργείας ἀντὶ τοῦ ὁμολογουμένης καὶ 5 μηδεμιᾶς ἐχόμενον ἀμφιβολίας· τρανότερα γὰρ ὁράται ἢ τῆς ταυτολογίας ἐπιμονή. ³⁶

νβ. Ἔστι δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ πλεονάζουσα ἐπαναστροφή· τὴν ἐπαναστροφήν λέγει ἀναστροφήν· εἰ μὴ σφάλμα γραφικόν ἐστι, δεόμενον εἶναι ἀπαναστρο- 10 φή· ἐπαναστρέφει γὰρ καὶ τὸ τέλος τῶν προτέρων κώλων ἀρχὴν ποιεῖται τῶν δευτέρων· εἴρηται δὲ οὕτως ὅπο μεταφορᾶς τῶν κλιμάκων, ὅτι καὶ ἐπὶ τούτων τὸ τέλος τῆς προτέρας ἀναβαθμίδος ἀρχὴ γίνεται τῆς δευτέρας· οἷον ἵνα τῷ ληπτῷ μὲν ἔλκη πρὸς ἑαυτὸν, τῷ δ' ἀλή- 15 πτω θαυμάζεται, ἰθαυμαζόμενον δὲ ποθῇται πλέον, ποθούμενον δὲ καθαιρῇ, καθαιρὸν δὲ θροενδεῖς ἀπεργάζεται· τοῦτο τὸ κλιμακωτὸν θαυμάσιόν τι ἔχει καὶ παρὰ τὰ ἄλλα ἐξαίρετον· οὐ γὰρ κατ' ἐπιτήδευσιν γέγονεν, ἀλλ' ὡς αἰτὴ τοῦ πράγματος ἢ φύσις ἀπῆται· ἀπὸ 20 γὰρ τῶν πρακτικῶν ἢ πρὸς θεωρίαν ἐπίδοσις καὶ ἢ θέωσις· καὶ πάλιν· ἄρ' οὖν προεθυμήθημεν οὕτως, ἡγώνισται δὲ τῆς προθυμίας ἔλαττον· ἢ ἡγώνισται ³⁷ μὲν, οὐκ ἀνδρικῶς δὲ, ἢ ἀνδρικῶς μὲν· εἰλήφθω δὲ καὶ τὰ ἐξῆς.

25 γγ. Αἱ δὲ ταχεῖται τῶν μερισμῶν ἀποδόσεις· εἴρηται πολλάκις, ὅτι αἱ ταχεῖται τῶν μερισμῶν ἀποδόσεις γοργότητός εἰσιν· ἢ δὲ ἐπιμονὴ τῶν λέξεων κάλλους, αἱ δ' ἀναιρέσεις λαμπρότητος· τὸ δεύτερον· δὲ σχῆμα τὸ θεολογικὸν τεχνικὸν ἐστι, καὶ οὐ τοσοῦτον 30 φυσικόν.

Εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ. ³⁸ Γοργὸν εἶπεν,

³⁶ Par. et Vind. ἀντεπιμένη. Fort. scribendum: αὐτῆς ἐπιμονή. ³⁷ Vind. ἀγώνισται. ³⁸ Non invenio haec in

ἐπειδὴ διὰ τοὺς μερισμοὺς ἐμπερίβολος γίνεται ὁ λόγος· ὁ γὰρ μερισμὸς ἐπιβάλλει.

νδ'. Ἐπὶ μιᾷς ἰδέας εἶναι· οὐ κατὰ τὸ ἔν καὶ τὸ αὐτό εἶαι μιᾷς ἰδέας· ἀλλὰ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο, ὡς ἐδείξαμεν· καὶ μὴν καὶ ἡ λέξις αὐτὴ κατ' ἑαυτὴν ἀπλῇ 5 χωρὶς τῆς ἐπιμόνῃς, τοῦ μὲν προτέρου κλιμακωτοῦ κατὰ θέσιν ὄντος σεμνότητός ἐστι, μεγαλοπρεπὲς γάρ· τοῦ δὲ δευτέρου καθαρότητος, σαφὲς γάρ· καὶ ³⁹ οἱ ῥυθμοὶ μεγέθους, καὶ τὸ σχῆμα κατὰ ἄρσιν γοργότητος ὄν.

νε. Οὕτω τῇ κράσει καὶ τῇ μίξει· ὁ τεχνιὸς 10 μὴ τὸν θεολόγον εἰδὼς ἐκπλήττεται Δημοσθένην· ἡμεῖς δ' ἀπεδείξαμεν τὸν θεολόγον καὶ τοῦτον ὑπερβάλλοντα, καίτοι μὴ περὶ μόνον τὸ εἶδος ἀσχολούμενον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ βάθη τῆς γραφῆς ἀνερυνῶντα, καὶ περὶ τὰς τῶν ἐκκλησιῶν φροντίδας ἐνασχολούμενον· ἀλλὰ καὶ περὶ ποι- 15 ημάτων.

νς'. Καθάπερ ἐκ συμφθάρσεως· ὥσπερ γὰρ, φησὶ, τῶν βρωμάτων φθειρομένων ἐν τῷ στομάχῳ ἐν ἀποτελεῖται εἶδος τοῦ ζώου, αὐτῷ καὶ ἐπὶ τῶν ἰδεῶν· εἰς ταῦτόν γὰρ συνελθοῦσαι ἐν εἶδος ἀποτελοῦσι λόγου, τὸ 20 Δημοσθενικόν· τοῦτο δὲ οὐκ ἀκριβῶς εἶπε· διὸ καὶ ἐπιστήσας καθάπερ ἐκ συμφθάρσεώς φησι, καὶ οὐχ ἀπλῶς συμφθάρσεως· ἔστι δὲ ἡ λέξις ἱατρικὴ καὶ φυσικὴ καὶ τεχνικὴ, καὶ οὐ παντάπασιν τὴν παντελῇ φθορὰν αἰνίττεται· τὰ γὰρ τοῦτα δηλοῦν καταφθορὰ γίνεται, ἢ λέγε- 25 ται, ὡς ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων. τῷ σώματι συνδιαφθειρομένης καὶ τῆς τούτων ψυχῆς· ἔχει δὲ ταῦτα μεθ' ἡμῶν καὶ τὴν διαφθορὰν· ἥτις λέγεται ἐπὶ τῆς διαλύσεως τῶν στοιχείων, ἐξ ὧν συνεκράθημεν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἀθάνατος γάρ· τεχνικὴ δὲ, ὡς ἐπὶ τῶν ζωγράφων, συγ- 30 κινῶντων τεχνητὰ χρώματα· ἡ φυσικὴ δὲ διττὴ ἐστίν, ἡ μὲν καλεῖται σῆψις ὕλης τινὸς καὶ ἀποτελεῖ ζῶα, ψύλλας,

σκώληκας, γῆς ἔντερα καὶ εἴ τι ὅμοιον· ἡ δὲ οὐ τοῦτο,
 ἀλλὰ ταῖς ζώτικαῖς δυνάμεσι πεπτόμενα τὰ βρώματα ἐν
 τῷ στομάχῳ καὶ συγκιρνώμενα ⁴⁰ ἀλλοιοῦνται κατὰ τὸ
 εἶδος· ἡ γὰρ ὕλη ἢ ψυχρὰ πάντως ἐστὶ, ἢ ὑγρὰ, ἢ ξηρὰ
 5 ἢ θερμὴ· καὶ τὸ κατὰ ταύτην ἀλλοιούμενον εἰς τὸ μηδὲν
 χωρεῖ, καὶ οὔτε ἐν τι ἀποτελεῖ, οὔτε εἰς τὰ στοιχεῖα με-
 ταβάλλει· ἀλλοιουμένων δὲ τῶν βρωμάτων καὶ συμφθει-
 ρομένων ἀλλήλοις κατὰ τι εἶδος τῇ ἀλλοιωτικῇ δυνάμει
 διακρίνονται ὑπὸ τῆς διακριτικῆς δυνάμεως εἰς φλέγμα,
 10 αἷμα καὶ τὰς ἀμφοτέρας χολάς· εἶτα ἔρχεται ἡ ἐλκτικὴ
 δύναμις, καὶ τὸ μὲν φλέγμα ἔλκει ἢ κεφαλὴ· αὕτη γὰρ
 δοχεῖον τούτου· τὴν δὲ ξανθὴν χολὴν ἢ χοληδόχος κύστις·
 τὴν δὲ μέλαιναν τὰ ἔντερα· τινὲς δὲ τὸν σπλῆνά φασί·
 τοῦ δὲ αἵματος τὸ μὲν καθαρώτατον ἢ καρδίᾳ ἔλκει,
 15 καὶ ταῖς φλεβὶ διαδίδωσι καὶ ἀρτηρίαις· τὸ δὲ ἥττον
 καθαρὸν τὸ ἥπαρ· ἐπὶ τὸ ⁴¹ θερμαῖνον τὸν στόμαχον εἰς
 πέψιν· ⁴² τὸ δὲ ἔτι ἥττον ὁ σπλήν· διὸ οὗτος ψυχρότε-
 ρός ἐστιν, ἵνα μήτε ὑπὸ τῆς τοῦ ἥπατος θερμότητος βλά-
 πτηται τὸ ζῶον, μήτε ὑπὸ τῆς τοῦ σπληνὸς ψυχρότητος·
 20 τὰ δὲ περιττὰ καὶ σκυβαλώδη διὰ τῶν πόρων ἐξέρχονται,
 τῶν τε δῆλων καὶ ἀδήλων, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ σύμφυθαρσις
 καὶ οὕτως γίνεται· ἐπὶ δὲ τῶν λόγων οὐ τοῦτο συμβαίνει,
 οὐ γὰρ ἂν ἦν ἀποδοῦναι ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ σχήματι· ὅτι
 τοῦτο μὲν ἐστὶ σαφές, τοῦτο δὲ γοργόν· τοῦτο δὲ ἄλλο τι,
 25 ἀλλ' ἕκαστον ἰδίᾳ κείμενον ὁρᾶται τῷ τεχνίτῃ· οὐκ οὐκ ἐκ
 συμφυθάρσεως ὁ λόγος, ἀλλ' ἐξ ἐνώσεως, καὶ διὰ τοῦτο
 οὐδὲ κρᾶσεως, ὅτι καὶ αὐτὴ δύσκριτος· διὰ ταῦτα εἶπε,
 καθάπερ καὶ οὐχ ἀπλῶς ἐκ συμφυθάρσεως.

νζ. Ἐτι κάλλους ποιητικὸν καὶ οἱ κατὰ
 30 συζυγίαν μερισμοί· εἴρηται περὶ τούτων καὶ ⁴³ ἐν
 τῇ περιβολῇ· γίνονται δὲ οὗτοι κατὰ χιασμόν, ὥς τὸ τοι-

40 Par. Vind. συγκιρνώμενα. 41 Par. τῷ. 42 Vind.
 πέψιν. 43 καὶ Med. Par. om., est in Vind.

οὔτον, τοὺς μὲν πτηνοὺς τὴν φύσιν φιλοπονία νικήσας, τοὺς δὲ γενναίους τὴν ἄσκησιν διανοίας ὀξύτητι· εἶτα ὁ χιασμός· μᾶλλον δὲ τάχει μὲν τοὺς ταχεῖς, σπουδῇ δὲ τοὺς φιλοπόνους ὑπερβαλὼν· γίνεται δὲ κάλλος καὶ ἀχιάστως μετὰ τῶν ἐπιμερισμῶν· ὁ μὲν πόθος πρεσβύτερος, 5 ὁ δὲ βίος ὕστερος· καὶ τούτων πάλιν χωρὶς, μήτε τὸ ἀλλότριον ἐπαινείσθω, εἰ μὴ δίκαιον, μήτε τὸ οἰκείου ἀτιμαζέσθω, εἰ τίμιον· ἰσάκωλοι γὰρ αἱ ἀποδόσεις καὶ πάρισοι, καὶ αἱ προτάσεις κατ' ἐπανάληψιν καὶ ἀντίθεσιν, ὥς εἶναι τὸ σχῆμα τετραγενές, τετράγωνον, ἐπανα- 10 ληπτικόν, ἀντιθετικόν κατὰ τὸ οἰκεῖον, καὶ ἀλλότριον· καὶ τὸ ἐπαινείσθω καὶ ἀτιμαζέσθω παρίσωσις· καὶ πάλιν ὅμοιον, μήτε ἀθυμῶν ἀπελπίσης εὐημερίαν, μήτε πρᾶττων καλῶς ἀθυμίαν· κάλλους οὖν καὶ τὰ 45 τοιαῦτα,

15

νῆ. Καὶ τὸ ὑπερβατὸν δέ· διαφορὰν τῶν ὑπερβατῶν καὶ πρότερον μεμαθήκαμεν, κατὰ παράθεσιν, τὸ 46 καὶ κατ' ἐπεμβολὴν γινόμενον· ὑποστροφὴ δὲ λέγεται καὶ εἴρηται ἐν τῇ περιβολῇ· εἰ καὶ νῦν ἡμᾶς εἰς τὴν κρείττονα μοῖραν ὁ θεὸς ἔταξεν, ὑμᾶς ταῦτα παι- 20 δεύειν τοὺς ἐν ἐξουσίᾳ· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν βαρύτερον· τὸ ὅλον γὰρ εἶναι ἡμᾶς ὁ θεὸς ἔταξεν εἰς τὴν κρείττονα μοῖραν· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν βαρύτερον· ἔστι γὰρ κῶλον ἢ κόμματι ὑπερβιασθέν· τὸ δὲ κατ' ὑπερθεσιν λέξει ἢ ὀνόματι, οἷον τούτοις ἐγὼ σύνειμι νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν 25 τοῖς λογισμοῖς· τὸ ὅλον γὰρ τούτοις τοῖς λογισμοῖς ἐγὼ

44 Par. Vind. ὀξύτητα. Med. ὀξύτητι. In Med. scriptum est ad marginem: καὶ τοῦ Δημοσθένους· περὶ μὲν γὰρ τὰς τῶν χορηγῶν δαπάνας μικρὸν ἡμέρας μέρος ἢ χάρις τοῖς θεωμένοις γίνεται· περὶ δὲ τὰς τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν ἀφθονίας τὸν πάντα χρόνον ἢ σωτηρία τῇ πόλει. in Lept. p. 465. 45 Vind. κατὰ, scr. καὶ τὰ. 46 Vind. Par. ὁ.

σύνειμι καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν· εἰ δέ τις ταῦτόν
εἶναι φήσκειν, ἀλλὰ πολὺ τὸ παραλλάττον.

νθ'. Ἐτι σχήματα καλλωπίζειν τὰ καινο-
πρεπῆ· τὰ καινοπρεπῆ συντάξει, ἐνικῶν τε καὶ πλη-
5 θυντικῶν ὑποταττομένων ἀλλήλοις ἢ προταττομένων· 47
οἷον χairois ἀνατολὴ καὶ δύσις, ἐνικῶς, ὑπὲρ ὧν καὶ ὑφ'
ὧν πολεμούμεθα· τὸ ἐναντίον, χαίρετε ἀπόστολοι, πλη-
θυντικῶς, ἢ καλὴ μετοικία, ἐνικῶς· τρεῖς δὲ μορφὰς ἔχει
τοῦτο, μίαν μὲν, ἣν εἰρήκαμεν· δευτέραν δὲ, ἢ δι' ἀρι-
10 θμοῦ γινομένη ὠρισμένου, ἢ ἀντὶ ἀορίστου ὀνόματος
κοινοῦ. ὥς τό· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο εἶχες ἐγκαλεῖν ἡμῖν·
εἰ μὴ ἄλλο τι εἶχες ἐγκαλεῖν ἡμῖν· τρίτον, ἐν ᾧ προτατ-
τομένου ἀριθμοῦ ἐπάγεται ἄρθρον, ὥς τὸ οὐδὲ εἰς ποτε
τῶν ἀσεβῶν, ὅς οὐκ ἐπιστρέψας σώζεται· καὶ διὰ δύο
15 ἀποφάσεων, ὥς τὸ, οὐκ ἄδηλον, ὅπη τάξετε τὸ ζητούμε-
νον, ἀντὶ τοῦ δήλον· τὸ γὰρ στερητικὸν α ἀντὶ τοῦ ου
προσρήματος λαμβάνουσιν οἱ φιλόσοφοι· τοιοῦτον καὶ
τό· ἐπ' οὐδενὸς οὖν τῶν ἀπάντων οὐκ ἔστιν, εἰ καὶ περι-
βολὴν ἔχει διὰ τὸ διάστημα, τοῦτο δὲ οὐκ αἰεὶ κάλλους,
20 ἀλλ' ὅταν μὲν αἱ δύο ἀποφάσεις κατάρθωσι ποιῶσι, κάλ-
λους ἔστιν, ὥς τὸ οὐδ' οὐ σπεύδων ἀντὶ τοῦ σπεύδων· καὶ
ὅταν δὲ ἢ μένωσιν ἀποφάσεις ἢ κατὰ αὔξησιν λαμβά-
νωνται, τότε λαμπρότητος καὶ οὐ κάλλους· κατὰ αὔξησιν
μὲν οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐκ ἔστι· μένουσι δὲ ἀποφάσεις, οὐ
25 μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὁ θεολόγος, οὐ-
τέ θέλων, οὔτε μὴ θέλων.

ξ'. Ἐτι κάλλους ἴδιον καὶ τὸ πολύπτωτον·
πολύπτωτον λέγει τὸ εἰς διαφόρους πτώσεις μεταβαλλό-
μενον, ποτὲ μὲν ἐνικὴν, ποτὲ δὲ πληθυντικὴν, ἢ ἀρσενι-
30 κήν, ἢ οὐδέτερον ἢ θηλυκὴν· ἥδιστον γὰρ τοῦτο, ὥσπερ
καὶ τὰ ἐκ ποικίλων χρωμάτων πράγματα, καὶ πολυειδῆ
βρώματα· ταῦτα δὲ καὶ λαμπρότητος λέγεται· ἀλλὰ λαμ-

47 Vind. πραττομένων.

πρότετος μὲν, ὅταν πνευματικὸν γένηται τὸ κῶλον, γοργό-
 τητος δὲ, ὅταν κομματικὸν, κάλλους δὲ, ὅταν τὸ μὲν
 ὑπερβαίνει, τὸ δὲ ὑποβέβηκεν· ὡς ταῦτα, ὃ οὐ καὶ παρ-
 όντες λαμπρὸν ἐποιοῦν καὶ ἀπόντες συνέστέλλον· ταῦτά
 μου συνέχει ⁴⁸ τὴν ψυχὴν καὶ συνέχει· ἐκ τούτων ἐγὼ ⁵
 πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων πορεύομαι καὶ ἐπορευόμην· κα-
 τὰ γοργότητα· οἱ σαρκὸς ἔξω καὶ ἐν σαρκί, ὧν μερὶς κύ-
 ριος· τοσαῦτα περὶ σχημάτων κάλλους, λοιπὸν καὶ περὶ
 κῶλων ἐραύμεν.

Π ε ρ ι κ ῶ λ ω ν.

10

ξά. Κῶλα δὲ κεκαλλωπισμένα· φύσει μὲν τὰ
 μήτε μακρὰ, λαμπρότητος γὰρ, μήτε λίαν μικρὰ, γορ-
 γότητος γὰρ, ἀλλ' ἐνδεῶς ἔχοντα δακτυλικοῦ πενταμέ-
 τρον· καὶ τοῦτο μὴ ὑπερβαίνοντα, ὡς τὸ, καὶ εἰσι πῶς
 ἂν εἴποιμι κοσμίως θεατριζόμεναι δι' εὐσημοσύνης ¹⁵
 σχήμονες, καὶ δι' αἵσχους αἰσχρότεραι, τούτων τὸ μὲν
 πρῶτον μικρὸν τοῦ κάλλους ἀπέχει· διὰ τὴν παρένθεσιν
 καὶ ὑποστροφὴν· τὰ δὲ λοιπὰ κάλλους· κάλλους δὲ καὶ
 ταῦτα· τίς δὲ ἡ τῶν κυανέων ὀφρύων ἐπίνευσις, ⁴⁹ καὶ
 ἡ τῶν ἀμβροσίων τριχῶν συγκλήσεις; τίς δὲ ὁ τιτρω- ²⁰
 σκόμενος Ἄρης, καὶ χαλκῷ κεράμφω κατακλειόμενος; ⁵⁹
 οὐ μολύνει δὲ αὐτὰ ἡ πεῦσις πρὸς τὸ μὴ εἶναι καλὰ
 ἐτέρας οὔσα ἰδέας· ἐπεὶ τὸ εὐκρινὲς διὰ τὸ καθαρόν οἰ-
 κεῖον κάλλει· ἢ τε γὰρ ἐπιμονὴ καὶ ἐπαναφορὰ κάλλους
 γλυκεία διὰ τὴν ἐννοιαν οὔσαν μυθικωτέραν. ²⁵

ξβ'. Φύσει μὲν τὰ· κατὰ φύσιν γὰρ τοιαῦτα εἶναι
 τὰ κῶλα δεῖ.

ξγ'. Εἰ τῇ συνθήκῃ μὴ διεστήκοι· τραχύ-
 νουσι γὰρ αἱ συγκρούσεις τῶν φωνηέντων κατὰ τὴν συν-

ἐ ε ι

εἶ

48 Par. συνέχ τ. ψ. καὶ συνέχει. Vind. bis συνέχει, 49
 Il. α. 528. 50 Il. ε. 387.

θήκην τῶν λόγων, ὥσπερ οἱ λίθοι πρὸς ἀλλήλους συντι-
θέμενοι χωρὶς ἀσβέστου καὶ πηλοῦ· λειαινουσι δὲ τὰ
σύμφωνα· καὶ μάλιστα εἰ μὴ τὸ ρ καὶ τὸ π καὶ τὸ τ
συμφέροιτο. ὥσπερ τὸ θεατριζόμεναι καὶ αἰσχροτέραι·
5 αἱ γὰρ τοιαῦται καὶ οὕτω συντίθενται, μιμῶνται ὅμως
τὸ ἀναίδες τοῦ τρόπου, οὐ σύμβολά εἰσι· καὶ ἐν τῇ
συνηθείᾳ λανθάνουσιν.

ξδ'. Οἷά ἐστι καὶ τὰ Ἰσοκράτους· παράδειγμα
τοιούτου κάλλους αἰετὸν τὸν Ἰσοκράτην λαμβάνει, ὅτι καὶ
10 ἐστὶν ὁ ἀνὴρ τοιοῦτος, εἴπερ τις ἄλλος.

ξε'. Δοκεῖ δὲ πως ἀκχεῖνα τὰ κῶλα· ἔχουσι
μέντοι, φησὶ, κάλλος ἄλλ' ἤττον· διὸ καὶ δοκεῖ, τελείως
δὲ οὐκ εἰσίν.

ξς'. Ὅμως γοῦν τὰ ἐξ ἐπιπλοκῆς βραχείας·
15 ἐπιπλοκὴν λέγει τὴν διὰ τῶν συνδέσμων συμπλοκὴν· εἰ
καὶ δι' ἐπεμβολῆς γίνεται· ἀκριβέστερα δὲ παραδείγματα
ταῦτ' ἐπὶ τὰ θεολογικὰ τῆς συμπλοκῆς, ὅτι καὶ ἡ ἔννοια
περιγράφεται· θαυμαστόν δὲ οὐδὲν εἰ μάλιστα μὲν κατ'
οἶκον ἕκαστον ἐπιζητεῖται τὸ πρόβατον, εἰ δὲ μὴ, καὶ
20 κατ' οἴκους πατριῶν, διὰ πενίαν ἐραυζόμενον· καὶ τὰ
πλείω εἴρηται, ὅλος γὰρ οὗτος ὁ λόγος λάμπει τῷ τοι-
ούτῳ κάλλει.

ξζ'. Ἐκδεδυκέναι τὰς λειτουργίας· τὰς εἰσφο-
ρὰς τὰς ἐκ πολλῶν συνηγμένας· τὸ ⁵¹ δὲ πλείστῳ τούτῳ
25 χρήσεται τῷ λόγῳ τοῦ αὐτοῦ ἐστὶ παράδειγμα.

ξη'. Καὶ ὥς ἐπεμβολαί· οὐδ' ἐπεμβολαὶ δοκοῦσιν
πως εἶναι τελείως. εἶπε γὰρ ἀνωτέρω, ὅτι ὑπερβατόν ἐστι
τοῦτο κατὰ παρένθεσιν, ἐξ ἐπεμβολῆς, ὃ οὐκ ἀρμόττει
κάλλει, ἀλλὰ γοργότητι καὶ περιβολῇ. τὸ δὲ καθ' ὑπερ-
30 θεσιν ὑπερβατόν ἀρμόττει τῷ κάλλει· καθὸ δὲ ὅλως
ὑπερβατόν ἐστιν, ἔχει τι ἐπιμελείας.

ξθ'. Διόπερ ἐν ἐκείνῳ μὲν τὸ τῆς γοργότη-

τος πλέον ἐστίν· ἐν τῷ πρώτῳ δηλονότι παραδείγματι, ἐνταυθοῖ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ· τὸ μὲν γὰρ μᾶλλον γυργόν, τὸ δὲ ἥττον· καὶ τὸ μὲν ἥττον καλὸν, τὸ δὲ μᾶλλον. οὐ γὰρ ἐξ ὑποστραφῆς.

οἱ. Ὁ γε μὴν περὶ τῆς ἀτελείας ἅπας ἐστίν ⁵ ὁ λόγος τοιοῦτος σχεδόν· νόμους ἐρμηνεύων ὁ ῥήτωρ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ, ἐκ περιγενομένων διανοιῶν συγχειμένους, εἰκότως ἐδεήθη τοῦ κάλλους, καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ αἰτία, δι' ἣν ἐπιμελὴς ὁ λόγος, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ θεολόγον εἴρηται, οὐχ ὅτι μόνον τὸ τοῦ Λεπτίνου πρόσωπον ¹⁰ μιμεῖται, Σωκρατικὸν ὄν καὶ ἔνδοξον· τὸ δὲ Κτησίππου, ὑπὲρ οὐ ὁ λόγος, ἄδοξον, ἀλλ' ὅτι καὶ ὕστερον τῷ χρόνῳ ⁵² τῆς τοῦ Κτησίππου γραφῆς ἡ τοιαύτη γέγονε κατηγορία, διὰ τοῦτο τῷ κάλλει ἡδίστους ποιεῖ τοὺς ἀκούοντας, προκατηγόρησε γὰρ γραφὴν ἑτέραν Βάθιππος, καὶ ¹⁵ μὴν διὰ τὸ συμφέρειν τὸν νόμον οὐ χρήται τραχύτητι ὁ τούτου δημιουργός, ἀλλὰ τῇ τοῦ κάλλους, ὡς φησιν, ἀπάτη πρὸς πειθῶ καθυπάγει. εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἐγένετο, καὶ πρὸς ὀργὴν ἔτρεψεν ἂν τὸν ἀκροατὴν. ὅθεν καὶ τὸ δίκαιον προϋθῆκε καὶ τὴν τοῦ συμφέροντος ἀντίθεσιν ²⁰ διέβαλε, τὴν ὑπὸ τοῦ Λεπτίνου, φήσας δίκαιον μὲν οὐδὲν ἐρεῖ, φήσας δ' ἂν ἀξίους τινὰς εὐραμένους ἀτέλειαν ἐκδεδυνέναι τὰς λειτουργίας· καὶ τούτῳ πλείστῳ χρήσεται τῷ λόγῳ· ὑπὲρ τοῦ Κτησίππου, Ἰσοκρατικὸν εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ λόγος τοιοῦτος· οὐ μοι δὲ δοκεῖ κα- ²⁵ λῶς ἔχειν. οὐ γὰρ ἂν, εἰ τοιοῦτος ἦν Φορμίων, ἡξίωσεν ἕτερον εἰς τὸ παρασχεῖν αὐτῷ λόγον, αἰσχύνην οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπιτριβόμενον ἑαυτῷ· αὗται γοῦν αἱ αἰτίαι τοῦ μετρίου κόσμου τοῦ λόγου· ⁵³ τὴν δὲ αἰτίαν, δι' ἣν

52 Par. Vind. Med. τοῦ χρόνου, 53 Med. Fol. 345. finitur in voce κόσμου τοῦ λόγου: inde Fol. 270. continuatio quaerenda.

αὶ τῶν λόγων τεχνολογίαι οὐχ εὐρίσκονται, ἤδη προεί-
πομεν,

Π ε ρ ι σ υ ν θ ή κ η ς.

οά. Ἐκ μέντοι τῶν προειρημένων· ἦτοι τῶν
5 παραδειγμάτων, ἣ ἐξ ὧν εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ κώλων, κῶ-
λα εἶναι κεκαλλωπισμένα φάμενος τὰ μετρίως μακρότερα,

οβ'. Τῆς ἄνευ συγκρούσεως τῶν φωνηέν-
των· ἵνα τὸ κάλλος δι' ὅλων χωρῇ τῶν ἰδεῶν, πάσας
προκαλλύνον, ¹ καὶ καλαὶ εἰσιν. οὐκοῦν ὅταν σεμνὰς
10 ἐννοίας προχειρισώμεθα, ἔστι καὶ ἡ συνθήκη καὶ ὁ
ῥυθμὸς σεμνός, ἥτιους ἔχοντες καταλήξει τῆς σεμνότητος,
ογ'. Καὶ μέτρου γε τοῦ οἰκείου· Συριανοῦ καὶ

ἐτέρων. Ζητεῖται κ.τ.λ. quae vide in Vol. VII. p. 1046.

litt. μδ'. usque ad verba: οὐκ ἔχει τὸ κάλλος ἰδίως. tum Sic. pergit:

15 ἄλλο δὲ ἄλλης ἰδέας ὡς καθ' ἕκαστον. οἷον τὸ σπονδεια-
κὸν ² καὶ τὸ ἐξ ἐπιτρίτων· οἷον τῆς καθαρότητος ἢ ἱαμ-
βικῇ καὶ τροχαϊκῇ καὶ τῶν ἄλλων ἀκολουθῶς μετὰ πα-
σῶν τῶν ποιουσῶν τὸ κάλλος, οἷον ἐπειδὴ πιστεύεται,

πλέον ἢ χάρις δοξάζεται, ὥσπερ ὄντως θεοῦ χάρις, ἀλλ'
20 οὐκ ἀνθρώπων. ἄλλο γὰρ εἶδος ἀντιστροφῆς ἐφάνη πα-
ρὰ τὰ προειρημένα· τὸ μὲν γὰρ δεύτερον κῶλον μέσον
ἔχει τὴν ταυτολογίαν, τὸ δὲ τρίτον εἰς τὸ τέλος, δεικνύ-
οντος τοῦ δημιουργοῦ, ὡς ἔστιν καλῶς καινοτομεῖσθαι

καὶ τέχνην, καὶ πάλιν κάλλος κατὰ γοργότητος μέθοδον,
25 κατὰ δὲ συνθήκην σεμνότητος· ἀλλ' ἦν τῶν μὲν λόγῳ
δυνατῶν εὐσεβέστερος, τῶν ὀρθῶν δὲ τὴν διάνοιαν λογι-
κώτερος· ἐν τούτῳ τῷ τετραγώνῳ τὴν τῶν πρώτων ἰσό-
τητα παρεκρούσατο, ἀνταλλάξας τῆς ὀρθῆς εἰς τάξιν ἐτέ-
ραν κατὰ τοὺς προῤῥηθέντας κανόνας. ὁμοιον, ᾧ θά-
30 λασσα τέμνεται καὶ ἄρτος ὕεται καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ πάλιν

¹ Vind. προκαλλύνη. Par. προκαλλύνων.
κὸν κ. τ. ἐξ ἐπιτρίτου.

² Vind. σπονδια-

κατ' ἐπαναφορὰν ἢ γοργότης καὶ ἀντιστροφὴν. καὶ μήτε ἄλλως ἄρξασθαι πρέπειν, ἢ ὥς ἐτελεύτησε, μήτε εἰς ἄλλο προελθεῖν τέλος, ἢ οὐ προήρξατο· ἐπιτῆρει, καὶ περιβολικὸν κάλλος συνθήκη σεμνή. οὕτως μὲν τὸν οἶκον συναύξουσα ταῖς ἑαυτῆς ἐπιμελείαις καὶ περινοίας κατὰ 5 τοὺς τοῦ Σαλομῶντος περὶ τῆς ἀνδρείας γυναικὸς ὅρους ὥς εὐσεβεῖν οὐκ εἰδυῖα. οὕτω δὲ προσκειμένη θεῷ καὶ τοῖς θείοις, ὥς οἰκουρίας πλεῖστον ἀπέχουσα, ὅρα πῶς αἱ δοκοῦσαι ἐναντίαι συνῆλθον θαυμασίως μετὰ τῶν καθαρῶν ἐναντιοτήτων. ὅρα καὶ τὴν ἱαμβικὴν, εἰ βούλει, τῆς κα- 10 θαρότητος σύνθεσιν μετὰ τοῦ κάλλους· ὃ δὲ κανταῦθα³ μετὰ τῆς χάριτος ἀπήντησε θαῦμα, σφόδρα ἂν ἀδικοῖην τὴν χάριν, εἰ σιωπῇ παρέλθοιμι· ἔλαθε γὰρ τὴν ἀκοὴν ἢ ἐπικρουσίς διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀντιστροφὴν· οὐχοῦν εἰ τὸ κάλλος ποιοῦμεν μεθ' ἑτέρας ἰδέας, ἐκείνης ἐν αὐ- 15 τῷ καὶ τῇ συνθήκῃ χρησόμεθα. κατὰ γὰρ ταῦτα τὸ πλεῖστον αὐτοῦ ἐμφαίνεται· ἢ γὰρ ἀκριβὴς συνθήκη καὶ ὅσα περὶ σχημάτων εἶπε τὸ κάλλος συνίστησιν.

οδ'. Ἄλλο μὲν γὰρ σεμνοῦ λόγου μέτρον· ῥεῖ-
κειον μέτρον μὲν εἶναι δεῖ, ὅταν εὐκροτος ἢ καὶ συγκε- 20
κροτημένος τοῖς οἰκείοις ῥυθμοῖς· οὐ μέτρον δὲ, ὅταν μὴ
τὸ ἀκριβὲς σώξῃ, κακία γάρ· τοῦτο δὲ, καθάπερ καὶ ἐν
καθαρότητι καὶ σεμνότητι εἵπομεν, Ἰσοκράτης δὲ καὶ μὴ
τυγχάνων μέτρον ἂν ἐποίησεν· ἄλλος δὲ καὶ συμπεσὼν τῇ
φύσει διέκλυσεν ἂν καὶ ἡλλοίωσε τὸ προσχορὲς, τὴν περὶ 25
ταῦτα σμικροπρέπειαν φεύγων.

οέ. Ὡς περ ἐν τοῖς μέτροις εἰ κατὰ κόμμα
ἀπαρτίζοιντο αἱ ἔννοιαι. οὐ φαίνεται εἶναι μέτρον,
δοκεῖ δέ· οἶον·

Ἀνέρισαν⁴ μὲν πρᾶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειξαν. 30
οὕτω καὶ τοῖς πεζοῖς λόγοις, εἰ καὶ μέτρον ἐμπέσοι, οὐ
δοκεῖ μέτρον εἶναι, ἢ διὰ τὴν περὶ τὸ μέτρον τομὴν, ἢ

3 Par. Vind. καὶ ταῦθα. 4 Vind. Par. ἀνέρισαν. Il. α. 459.

διὰ τὴν καταληκτικὴν ἀπόθεσιν, ἣ διὰ τὴν τῶν μέτρων ἄγνοιαν. τὸ γοῦν τὰ γε παρόντα θαύμασον, παιωνικόν ἐστι δίμετρον ἀκατάληκτον καὶ τὴν ἐξῆς ὁμοίως· ὥσπερ καὶ τὸ σοφοῦ τὰ τοιαῦτα τροχαϊκόν καὶ ἄλλα μυρία.

5

Π ε ρ ι ρ υ θ μ ο υ.

ος'. Εἰ οἱ πόδες ἐξ ὧν σύγκειται ὁ ῥυθμὸς οἰκείως ἔχουσιν πρὸς ἀλλήλους. δεύτερος οὗτος κανὼν τοῦ κεκαλλωπισμένου λόγου· οἰκείοι δὲ πόδες ἐπὶ μὲν τῶν τρισημῶν τροχαῖος καὶ ἱαμβος, ἐπὶ δὲ τῶν τετρασημῶν,
 10 ὅσοι σπονδαῖοι καὶ δακτύλῳ συγγενεῖς, ὥσπερ οἱ παῖωνες, οἱ ἐπίτριτοι, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. τὸ γὰρ τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ τε καὶ κράματος δακτυλικόν ὄν ἀκατάληκτον, συγγενεῖς ἔχει τοὺς ῥυθμούς. ἀνάρμοστοι δὲ γίνονται οἱ μὲν οἰκείως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ τρο-
 15 χαϊκὸς καὶ ἐπίτριτος, ὡς ἱαμβος καὶ ἀνάπαιστος· καὶ ὅσοι τοιοῦτοι· οἱ μὲν γὰρ τρίσημοι, οἱ δὲ πολύσημοι· διὸ καὶ τὸ ἱαμβικόν καὶ τροχαϊκόν οὐ κατὰ λόγον τὸ μέσον καὶ τὴν συνθήκην ἔχουσιν ἐκ τῶν σπονδαίων. τροχαλὰ γὰρ ἀμφοτέρω, τοῦ μὲν κατὰ τὴν ἄρσιν ὄντος τὴν
 20 βραχεῖαν, τοῦ δὲ κατὰ τὴν θέσιν· εἰδέναι δὲ δεῖ, ὅτι καὶ τὸ κράτιστον ἐν τοῖς πεζοῖς λόγοις καὶ κατὰ ταύτην τὸ εὐρυθμον ἥδιστον ἐμπίπτει· ὁ μὲν οὖν ἱαμβικὸς μιμεῖται τὴν ἐκ μικροῦ τῆς μάχης ἐπίτασιν· ὁ δὲ τροχαῖος τὸν ἐκ-
 στάσεως δρόμον· χρῶνται δὲ τοῖς σπονδαίοις οὐ λόγῳ τι-
 25 νος ῥυθμικῆς ἀναλογίας· ἄρῳθυμος γὰρ ἡ πλοκή, ἀλλὰ κατὰ φύσιν· ἐσπενδον γὰρ ἐν ταῖς τῶν Διονυσίων θυσιαις, τὸ ἱαμβικόν ἄδοντες καὶ τροχαϊκόν· ὅτι καὶ ἡ σπρονδή κατὰ τὸ φαίνεσθαι εὐκίνητοτάτη· ὁ δὲ σπον-
 30 δεῖος τὴν ἔδραν καὶ στάσιν ἐδήλου τῶν σπενδομένων, ἀφ' οὗ δὲ σπένδονται καὶ πρὸς οὓς· ἀκριβολογεῖσθαι δὲ οἶμαι ταῦτα τὸν τεχνικόν, οὐ τῇ ἑαυτοῦ φύσει χρώμενον,

5 Vind. εὐκίνητοτάτη.

ἀλλὰ Διονυσίῳ ἐπόμενον τῷ Ἀλικαρνασσεῖ, ὃς τὰς τοιαύ-
 τας λεπτότητας ἐδίδαξε μὲν, οὐκ ἐποίησε δέ· τὸ μὲν γὰρ
 τὸν λόγον ἔμμετρον⁶ δοκεῖν, ἔντεχνον καὶ ἀπόδεκτον, τὸ
 δὲ εἶναι τοὺς πόδας τοῦ κώλου συγγενεῖς, σεσοφισμένον
 ὁρᾶται, ὅτι μηδέτερος αὐτῶν τοῦτο διεφυλάξατο· ὁ μὲν 5
 γὰρ ἀρχόμενος τῆς ἱστορίας σεμνῶν πραγμάτων ἀκαταλ-
 λήλοις ἐχρήσατο τοῖς ῥυθμοῖς οὕτως πῶς λέγων· ναὸς
 ἐν Ῥώμῃ δεικνύται τῆς ἀγορᾶς οὐ πρόσω·⁷ ἐν τούτῳ τὸ
 μὲν κῶλον εὐπέες, οἱ δὲ ῥυθμοὶ ἀνοίκειοι· ὁ δὲ ἐν οἷς
 ἐμφέρεται πού προσφωνήσας γράφει·⁸ ἦκω σοι, βασιλεῦ, 10
 ῥήτωρ ἔτι παιδαγωγούμενος· ἐνταῦθα πάλιν τετορνευμέ-
 νον τὸ κῶλον, οἱ δὲ πόδες ἀκατάλληλοι. Ταῦτά μοι εἴ-
 ρηται οὐκ ἀνατρέποντι τὴν δόξαν· μαινοίμην γὰρ ἂν,
 ἀλλ' ἐνδείξασθαι ὡς τὸ κράτιστον ἐν πεζοῖς λόγοις τὰ
 τῆς συνθήκης ἔχει· καὶ κατὰ ταύτην τὸ εὐρυθμον ἐμ- 15
 πίπτει· ὅρα γὰρ καὶ τοῦ λόγου τὸ ἀξιόπιστον, ἀναστά-
 σεως ἡμέρα. πότερον κάλλους ὃν τὰ πρῶτα διὰ τοὺς
 πόδας κάλλιόν ἐστιν ἢ διὰ τὴν συνθήκην, ταύτην γε δή-
 πουθεν. οὐκοῦν ἐπὶ πάντων οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν ῥυθμῶν,
 εἰ μὴ καλῶς γὰρ συντάξεις, ἀγλευκῆς ἔσῃ,⁹ καὶ οὐ μόνον 20
 τούτο, ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκείων ῥυθμῶν ἐκάστη ἰδέα· οὐ
 μὴν τοσοῦτον ὅσα λέγεται, ἀλλ' ὅσα τοῖς οἰκείοις πλεο-
 νάζειν τῶν ἀλλοτρίων καὶ εἰς τὴν ἰδέαν χαρακτηρίσαι γέ-
 νοιτο, καθ' ἣν καὶ ὁ τεχνικός φησιν, ὅτι περιττεύειν δεῖ
 τοὺς οἰκείους ἐν τῷ ἐκείνης λόγῳ.¹⁰

25

οὔ. Μὴ ἰσοσύλλαβα μὴ δὲ ἰσόχρονα μὴ δὲ
 ἰσότονα. Δεῖ γὰρ τῶν ἐν τῷ κώλῳ λέξεων τὰς μὲν μο-
 νοσυλλάβους εἶναι, τὰς δὲ δισυλλάβους εἶναι καὶ ἐπέκεινα,
 μὴ δὲ ἰσότονα· καὶ τὰ παραδείγματα πάντων προεῖρηται.

6 de comp. p. 382. 7 Par. et Vind. supra lineam ὁρεω.
 fortasse legendum πόρρω. 8 vide Planudae Proleg. Vol. V.
 p. 222. v. 8. 9 Par. ἔσει. 10 Sequuntur ex Vol. VII.
 litt. γγ'. νδ'. Vol. V. p. 519. v. 18. — p. 520. v. 6.

Εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ καὶ ἐτέρων. Vol. VII. litt. π'. vide T. V. p. 520. v. 6—9.

οἷ. Ὡστε μεταξὺ τῶν μακρῶν λέξεων ἀκριβέστατα εἴρηκεν. εἰ γὰρ μουσικὴ μὲν ἢ ῥητορικὴ, τὰ δὲ τῆς μουσικῆς πολύφωνα ὄργανα ἄνισά εἰσι διαστήματα, εὐδηλον ὅτι καὶ τοῦ κάλλους τοῦ κατ' αὐτάς τὰς λέξεις ἀνίσους εἶναι δεῖ, ὥσπερ μέλη σώματος. οὕτω γὰρ ἂν εἴη τὸ εὐρυθμον καὶ ἐναγώνιον, ὡς ἐν τοῖς περὶ σχημάτων ἐδείχθη. ¹¹

10

Περὶ ἀναπαύσεως.

π'. Ἀναπαύσεις δὲ λόγῳ. Συριανοῦ καὶ ἐτέρων· τουτέστιν αἱ εἰς κῶλον πλήρες ¹² τὴν διάνοιαν ἀπαρτίζουσαι κ. τ. λ. Vol. VII. litt. νζ'. νή. Vol. V. p. 520. v. 12. — p. 521. v. 1.

15

πά. Οὐχ αἱ βεβηκυῖαι· εἴρηται γὰρ, ὡς αἱ βεβηκυῖαι σεμνοῦ λόγου εἰσίν· εἰσι δὲ αὗται αἱ συμπληροῦσαι τὰς ἐννοίας εἰς λέξεις μακράς, ὡς τό· δεινὸν ἐπιείκειαν δαπανῆσαι τῷ συνεχεῖ τῆς γνώμης· τό γε μὴν ἐπιφερόμενον ἔχει τι τοῦ περικαλλοῦς, ταῦτα περικαλλές μὲν ἔχει ²⁰ τῷ λόγῳ· βεβηχὸς δὲ διὰ τὸ μακρόν· τὸ μὲν γὰρ δι-σύλλαβον, τὸ δὲ μακροχρόνιον· βραχεῖα δὲ ἀνάπανσις, ὡς τὰ τοιαῦτα καὶ λέξεις καὶ ἰκτέυσα αὐτόν. καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἐπόθει, ¹³ καὶ ὅμοια.

πβ'. Ἐμέλησε γὰρ τῷ ῥήτορι. Συριανοῦ καὶ ²⁵ τῶν λοιπῶν. Vide Vol. VII. p. 1047. litt. νθ'—ξβ'.

Τῶν αὐτῶν. ¹⁴.

πδ'. Εἰς γὰρ βραχύτερόν τι μέρος· ἴδον γὰρ βραχύ-τητος τὸ ἀνάρμοστον καὶ ἀνακόλουθον τῶν ποδῶν.

Τῶν

¹¹ Sequitur ex Vol. VII. litt. νζ'. sine nomine auctoris. vide Vol. V. p. 520. v. 9—12. ¹² Par. Vind. πλήρης. ¹³ Par. et Vind. ἐποθεῖ. ¹⁴ Absunt haec a Vol. VII.

Τῶν αὐτῶν.

πέ. Κατὰ δὲ τὴν λέξιν οὐχ ὡσαύτως· εἶπε γὰρ κ. τ. λ.
Vol. VII. p. 1047. litt. εγ'. εδ'.

Τῶν αὐτῶν.

πζ. Τὴν ¹⁵ τοῦ συμφέροντος ἡμῖν αἵρεσιν δ
γενέσθαι· τὸ γὰρ γενέσθαι καὶ τῆσιύλλαβον καὶ μα-
κρὰς ἔχει δύο.

πῆ. Οὐ βεβηκὼς δὲ ῥυθμὸς ἀλλ' οἶον κρε-
μάμενος· τὸ μὲν βεβηκότα ῥυθμὸν μόνον διὰ πολλῶν εἴ-
πομεν, ὁμοίως καὶ τὸν οὐ βεβηκότα καὶ τὰ ἐξῆς· τὸ δὲ εἰσώ ¹⁰
καὶ τὰ ὅμοια ῥήτορσι βραχεῖα καὶ πάντα τὰ δίχρονα·
γραμματικοῖς δὲ οὐ πάντα· κάλλους δὲ τῶν τοιούτων περὶ
τὰ ἀνωτέρω ῥηθέντα καὶ ἄλλα μυρία, εἰ παρὰ τοῦ θεο-
λόγου βουληθείης ἐκλέξασθαι, καὶ πάλιν κἂν τις ἄλλος·
ἐν τούτοις ταῖς μὲν βραχεΐαις, ταῖς δὲ μακραῖς ἐχρήσατο ¹⁵
καταλήξουσιν, ὥστε προσκορὲς τὸ ὅμοιον.

Εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν· κε-
καλλωπίσθαι κ. τ. λ. Vol. VII. p. 1048. litt. ξι.

πθ'. Καὶ χρήσιμοί γε οὗτοι τῷ κεκοσμημέ-
νῳ· οἱ ἀνηρτημένοι καὶ μικροὶ καὶ εὐειδεῖς καὶ μὴ τε- ²⁰
λείως περατοῦντες τὴν διάνοιαν, βραχὺ δὲ τι ταύτας δια-
ναπαύοντες· διὰ μακροτέρων κώλων ἐξαγόμενοι καὶ βρα-
χυτέρων τῶν λέξεων καὶ εἰς βραχείας συλλαβὰς λήγοντες
ἢ παραλήγοντες· ὥσπερ ταῖς μακραῖς οἱ μέγεθος ἔχοντες.

ρ'. Οὐ μὲν ἀλλ' εἴτε βεβηκὼς· εἶπεν ἐν τῇ ²⁵
σεμνότητι ἢ εἰ διφθογγος οὐ μεγαλοπρεπής, σεσηρῆναι
γὰρ τὸ στόμα ποιεῖ ἐν τῇ ἐκφωνήσει. ἔδει δὲ τὸν ῥήτορα
εἰπεῖν συνεπειν, ὃ δὲ εἶπε συνερεῖν· διὰ τὸ ἀμφιβάλλε-
σθαι γοῦν ἐπήγαγεν, ὅτι καθὸ μὲν εἰς μακρὸν ἔληξε, βέ-
βηκε· καθὸ δὲ διὰ τῆς εἰ διφθογγου, ἀτελής ἐστιν. ³⁰

ρά. Ἵνα μὴ πάντῃ τῷ Διονυσίῳ· ἐν τῷ περὶ

¹⁵ Absunt haec a Vol. VII.

συνθέσεως ὀνομάτων οὗτος διέστειλε, τίνες μὲν οἱ μεγαλοπρεπεῖς ῥυθμὸν καὶ μέγεθος ἔχοντες, τίνες δὲ οἱ ἐτέρως· τοιαῦτα δὲ περὶ χαρακτηρῶν.

ρβ'. Εἰ μονοσύλλαβον εἶη τὸ τελευταῖον· εἰ
5 γὰρ ἡ δισύλλαβος, ¹⁶ καλλωπίζει πολλῶ μᾶλλον ἢ μονοσύλλαβος, ὥς τὸ καὶ τοῖς μὲν ἐστι φῶς, τοῖς δὲ πῦρ, καὶ τὸ, οὐδὲ γὰρ ἦν, ὅτε ἄλλος ἦν· καὶ ὅσα ἀνωτέρω περὶ λέξεως ἐρρέθη, διαστέλλει δὲ τὴν ὁμωνυμίαν τῷ προσδιορισμῷ· ὅτι καὶ ὁ ὠραῖος καὶ ὁ ἀβρὸς λόγος κάλλος λέ-
10 γεται, ἀλλὰ τοῦ ἐν γλυκύτητι, περὶ ἧς ἐν τῷ ἦθει διδάξει· διαφέρουσι δὲ τούτῳ, ὅτι τούτου μὲν ἔννοιαι καὶ μέθοδοι οὐκ εἰσὶν· ἐκείνου δὲ ἔννοιαι αἱ μυθικαὶ καὶ ἀφελεῖς, καὶ ὅσας ἐκεῖ μαθησόμεθα· ¹⁷

Σύνοψις τῶν περὶ κάλλους.

15 "Ἐννοιαὶ ἢ μέθοδοι τοῦ τοιούτου κάλλους οὐκ εἰσὶ, πλὴν εἴ τις λέγοι τὴν δριμύτητα.

Σχήματα αἱ παρισώσεις καὶ αἱ κατὰ κῶλον ἐπαναφοραὶ, ἀλλὰ μὴν καὶ κατὰ κόμμα ἡ ἀντιστροφή· εἰ μὴ κατὰ λόγον λέγοιτο ἡ ἐπαναστροφή, ἡ κλίμαξ, αἱ ἀναι-
20 ρέσεις, οἱ κατὰ συζυγίαν μερισμοί, τὸ καθ' ὑπερθεσιν ὑπερβατόν, τὰ καινοπρεπῆ, ἡ διὰ δύο προφάσεων κατάφασις καὶ τὸ πολύπτωτον.

Κῶλα τὰ μετρίως μακρότερα καὶ μὴ ἔχοντα σύγκρουσιν φωνηέντων, καὶ τὰ ἐξ ἐπιπλοκῆς βραχέα.

25 Συνθήκη, ἡ ἀνευ συγκρούσεων καὶ ἐγγὺς μέτρου.

Ἀνάπαισις, ἡ μὴ βεβηκυῖα, ἀλλ' ἡ κρεμαμένη, καὶ εἰς μονοσύλλαβον κατάληξις· ῥυθμὸς ὁ μὴ βεβηκῶς, ἀλλ' ὅσον κρεμάμενος καὶ ἀνηρτημένος.

16 Vind. δισύλλαβος. 17 Sequuntur litt. οά. οβ'. ex Vol. VII. p. 1049. Litt. οβ'. vide Vol. V. p. 522. v. 15—22.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΓΟΡΓΟΤΗΤΟΣ.

Ἰ δ ε α δ'.

C a p. I.

α. Ἐπόμενον ¹ ἂν εἴη καὶ ἀναγκαῖον οὐδενὸς ἥττον εἰ μὴ καὶ μᾶλλον μετὰ τὰ προειρημένα περὶ τῆς γοργότη- ⁵ τος διελθεῖν, ὅτι τρόπον τινὰ ποιεῖ τὸν λόγον, τὸν σαφῆ τε καὶ ὄγκον ἔχοντα, ἐμψυχον καὶ ἀκίνητότατον· διὸ καὶ ψυχὴν λόγον τοῦτον ἂν τις εἰπὼν δικαίως ἐρεῖ· καὶ ὁ γε ταύτης στερόμενος λόγος ἄψυχός ἐστι καὶ ἀκίνητος· ὥστε καὶ ἡμεῖς ἐπόμενοι τῷ τεχνικῷ τὴν ταύτης δεῖξομεν ¹⁰ φρίσιν καὶ ὅπως γίνεται, ἀφ' οὗ προηρημέθα τὰς μαρτυρίας λαβόντες.

β. Γοργότητι γὰρ ἐναντίον τὸ ἀνειμένον καὶ ὑπτιον· ἀνειμένον, διαλελυμένον, χαῦνον, ἐρ- ¹⁵ ῥιμμένον, πεπτωκός, ἀναρθρον, ἄρῃσθμον, ἀκίνητον, χῶλόν, ἄστατον, ἀσθενές, σαθρόν, ἀλλ' οὐκ ἰδέα τις τυχὸν ἀφέλεια, ἢ ἄλλη τις· ἢ τοίνυν γοργότης συνίστασθαι μὲν φησι τὴν γοργότητα ἐκ τῶν ὀκτὼ στοιχείων, καὶ τοὺς ταύτην οἰομένους ἔχειν τίως παραπέμπει πρὸς ²⁰ ἄλλας μαθησομένους. ²

γ' Ἀλλ' ἦγε λέξεις, ὅποια ποτ' ἂν ᾖ· καὶ τὴν λέξιν φησὶ βραχεία συμβάλλεσθαι πρὸς γοργότητα, ἢ τι ἀνάπαλιν ἐναντιοῦσθαι· πλὴν συμβάλλεται μὲν, εἴτε βραχυσύλλαβος καὶ βραχύχρονος καὶ ἑλαττον ἢ ἴσην ἔ- ²⁵ χουσα ³ τὴν μακράν, ὅποιαί εἰσιν αἱ πυρόχιαι· καὶ ⁴ καὶ ²⁵

¹ Par. Vind. ἐπείμενον. Med. ἐπόμενον. ² Par. Vind. μαθησομένως. ³ Vind. ἔχοντα. ⁴ Vind. πυρόχιαι·

τῶν ἰάμβων καὶ τροχαίων καὶ τῶν χορείων καὶ τῶν τοιούτων· ἐναντιοῦνται δὲ αἱ ἐξ ἐπιτρίτων καὶ χοριάμβων καὶ ἀντισπάστων· συγκλᾷται γὰρ ἐν τούτοις ὁ ῥυθμὸς καὶ χωλαίνει.

- 5 δ'. Ἡ τ' οὖν μέθοδος ἡ ποιοῦσα τὴν γοργότητα σχεδὸν ἐστὶ μία· καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀμφίβολον τοῦτο παρήνεγκεν· εἰπὼν μὲν γὰρ σχεδὸν ἀνέφηεν, ὡς οὐκ ἔστι μία· εἰπὼν δὲ καὶ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μίαν εἶναι προσεῖπε· τὰ γὰρ σπάνια καὶ
- 10 ἐπ' ἑλαττον ἐν ταῖς μεθόδοις τέχνην οὐ ποιεῖ· εἴτα τῆς ἀκαταλληλίας τοῦ λόγου ἀκαταλληλοτέραν τὴν αἰτίαν ἐπιφέρει, διὰ τοῦτο λέγων, ἐστὶ μία ἡ μέθοδος, ὅτι διὰ τμητικοῦ τύπου γίνεταί· ἀντεῖπῃ γὰρ ἂν τις, εἰ διὰ τοῦ τμητικοῦ τύπου γίνεται· οὐ μία ἂν εἴη· τέμνεται
- 15 γὰρ τι καὶ εἰς μικρὰ καὶ μεγάλα, καὶ κατ' ἄρθρα καὶ μέρη καὶ μόρια, τούτων δὲ οὐ μία ἡ μέθοδος· φημὶ οὖν πρὸς ταῦτα, ὡς ἂν εἰς τὴν κατὰ μέρος τοῦ τμητικοῦ εἶδους ἀποβλέψαντες εἴπωμεν μεθόδους πλείους· τέμνεται γὰρ ὁ τῆς γοργότητος λόγος οὐ μόνον εἰς ἀπ-
- 20 ἀντήσεις βραχείας, ἀλλὰ καὶ εἰς μακράς, καὶ οὐ μόνον συμπεπλεγμένως, ἀλλὰ καὶ ἀσυνδέτως, καὶ οὐ μόνον ἐν ἀντιλογίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἑτέρᾳ, φημὶ δὴ πανηγυρικῇ· αὐτίκα γὰρ τὸ μὲν ἀναστάσεως ἡμέρα γοργότητός ἐστι· τρέχει γὰρ ὁ λόγος κατεπειγόμενος τῷ καιρῷ χω-
- 25 ρὶς ἀντιλέγοντος· τὸ δὲ τίς ἡ ἀπόνοια, οὐπω γὰρ ἔχω γινώσκειν, καὶ οὐ νόμος ἐκκλησίας τὸ σπάνιον· καὶ εἰ μὲν ἀληθῆ μὴ μύθους ὀνομάζεσθαι, ἀντιλογικαί· τὸ δὲ ὁ ἄσαρκος, ὁ ἀπερίληπτος, ὁ ἀναλλοιώτος, καὶ τὰ ὅμοια, ἀσύν-
- 30 δετα· τὸ δὲ καὶ σαρκοφορεῖ διὰ τὴν σάρκα, καὶ ψυχῇ νοερᾷ διὰ τὴν ἐμὴν ψυχὴν μίγνυται συνδεδεμένως· τὸ δὲ οὐχ υἱικῶς⁶ ἀλλ' ἐκπο-

5 Vind. γίνεσθαι. scr. γίνεται. 6 Vind. υἱικῶς. scr. υἱικῶς ut p.

ρεῦτῳς, ἐγγύθεν· μακρὰ δὲ γοργότητος κατὰ ἀπο-
 στροφὴν· τί φῆς, ὦ παῖ Δαθᾶν καὶ Ἀβειρῶν,
 καὶ στρατηγὲ ἄσωφρόνιστε· οὐ γὰρ δήπου λαμ-
 πρὰ ἡ μέθοδος· οὕτως μὲν οὖν πολλαί· μία δὲ, εἰ ταῖς
 ἀπαντήσεσι ταχείαις χρώμεθα, καθ' ἣν καὶ τὸ παράδει- 5
 γμα προήνεγκεν· ἀλλ' ἔστι γοργότης καὶ χωρὶς ἀπαντή-
 σεως, οὐκοῦν δύο εἴησαν ἂν· ἡ μὲν δὲ ἐχούσα ἀπάντη-
 σιν, ἡ δὲ οὐκ ἐχούσα· δηλοῖ δὲ καὶ τὰ περὶ σχημάτων
 παραδείγματα, ὡς πλείους ⁷ μιᾶς αἱ μέθοδοι· τί οὖν,
 φαίη τις ἂν, ὁ τεχνικός ἡγνῶει ταῦτα; οὐκοῦν· ἀλλὰ 10
 συντομίας ὧν ἐραστῆς, συλλαβῶν τὸ καθόλου, τουτέστι
 τὸ τμητικόν, ἡμῖν ἀφήσι νοεῖν τὰ μερικά· εἴτα καὶ προ-
 ῶν διὰ τῶν σχημάτων τὸ ἡμῖν λεγόμενον διδάσκει· εἰ
 δ' ἐτέρως τις οἴεται, λυσάτω τὴν ἀπορίαν καὶ στέρξο-
 μεν. Ἀλλως· τοῦτο διὰ τὴν ἀποστροφὴν εἶπεν, ἥτις 15
 οὐ μέθοδος, κἄν τισι τοῦτο ἔδοξεν· εἰ γὰρ μέθοδος ἦν,
 πάντως ἂν ἐπεδέχετό τι σχῆμα ἕτερον παρ' ἑαυτὴν· νῦν
 δὲ οὐ μέθοδος ἐστίν, ἀλλὰ σχῆμα, ὡς ἐν τοῖς προλα-
 βοῦσι λέλεκται, εἰς ἕτερόν τι σχῆμα οὐ μεταβαίνονσα.
 Ἀλλως· ἡ τ' αὖ μέθοδος· τὸ σχεδὸν εἶπε διὰ τὴν 20
 ἀποστροφὴν, ἣν καὶ αὐτὴν μέθοδόν τινες οἴονται γορ-
 γότητος σχῆμα οὔσαν, ὡς αὐτὸς τίθεται. Ἀλλως·
 γίνεται δὲ διὰ τοῦ τμητικοῦ τύπου, ὡς ἂν τινος πυθο-
 μένου· καὶ διὰ τί ἐν τούτοις ὁράται ἑπιπολὴν, καὶ ἐν
 ἐκείνοις ἐπ' ἕλαττον; φησὶν, ὅτι διότι τὴν γοργότητα ὁ 25
 τμητικός ποιεῖ τύπος, αὗτος δὲ οὐκ ἐννοίαις οὐδὲ ἐν με-
 θόδοις ἢ λέξεσιν πέφυκεν ὁρᾶσθαι, ἀλλ' ἐν κώλοις καὶ
 σχήμασιν καὶ ἀναπαύσεσιν.

Συριανοῦ ⁸ καὶ τῶν ἐτέρων.

Ἡ τὸ ἀνάπαλιν ἐναντιοῦται, εἴτε διὰ μακρῶν 30

153. v. 14. 7 Par. Vind. πλείου. 8 non invenio haec in
 Vol. VII. ex parte consentiunt cum Planūda p. 523. v. 6.

φωνηέντων ἢ λέξις ἐκφέροιτο, εἴτε διὰ βραχέων· εἰ μὲν διὰ βραχέων, συμβάλλεται τῇ γοργότητι, οἷον λόγος, εἰ δὲ διὰ μακρῶν, ἐναντιοῦται, οἷον Πηλεΰς.

ε. Οὗτος δὲ ἐν σχήμασιν ἐστὶ καὶ κώλοις· 5 ὁρᾷς τῶν εἰρημένων τὸ ἀληθές· ὁ τμητικός, φησὶ, τύπος γενικῶς εἰς ὧν καὶ διὰ σχημάτων γίνεται καὶ κώλων καὶ τῶν λοιπῶν, ἃ εἰσι μερικά· οὐκοῦν πῶς ἂν ἕκαστον γένηται μεθόδου δεηθῇσεται· αὕτη δὲ οὐ μία, οὐδὲ γὰρ ταῦτα ἔν.

- 10 ζ'. Πλὴν εἰ τῇ ν ὀξύτητά τε καὶ δριμύτητα· πολλαχῶς ἢ δριμύτης καὶ ἢ ὀξύτης ἐπὶ τῶν λόγων· ἢ μὲν διανοίας, ἢ δὲ λόγου, ἢ δὲ καὶ τοῦ συναμφοτέρου, ἢ δὲ καὶ τοῦ ὀξέως τι νοεῖν, ἣν ἐν πάσαις ἰδέαις εὐρήσεις· ἢ μὲν διανοίας ἀφελείας ἐστὶ καὶ δεινότητος, 15 καὶ πῶς ἐν αὐταῖς ρηθῇσεται· ἢ 9 δὲ λόγου καὶ τοῦ συναμφοτέρου γοργότητος· 10 λόγου μὲν, ὅταν δέη πλάττειν τὸν ἀντίδικον· οὐ δέχη μετάνοιαν, οὐ δίδως ὀδυρμοῖς χώραν, οὐ δακρύεις δάκρυον· ἄγχει γὰρ τὸν ἀντίδικον· ἢ δὲ λόγου καὶ διανοίας αἱ ταχεῖαι ἀπαντήσεις με- 20 τὰ σχημάτων οἰκείου γοργότητι· οἷον, ἀπεστάλη μὲν, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπος· εἰ δὲ καὶ ὡς θεὸς, τί τοῦτο; καὶ τὰ ἐξῆς· ὥστε ἐστὶ καὶ ὀξύτης ἐν γοργότητι διανοίας ἢ ταχεῖα διὰ λόγου ἀπάντησις· εἰ γὰρ μὴ ὀξέως νοήσῃ, οὐδ' ὀξέως ἀντείπῃ, ἣν καὶ ὁ τεχνικὸς νοήσας μὴ πόρρω εἶναι, μηδὲ 25 ταύτην ἐκείνων 11 ἔφη.

Περὶ μεθόδου γοργότητος.

ζ. Συριανοῦ. Μέθοδος τοίνυν ὅπερ ἔλεγον· μέθοδον μίαν ἡμῖν γοργότητος παραδίδωσιν· οὐδὲ γὰρ ἂν εὖροις ἐτέραν πλὴν τῆς λεχθησομένης.

9 in Vind. et Par. supra lineam αἰ. 10 Par. γοργότη-
τες. 11 Vind. ἐκείνου. Par. Med. ἐκείνων. 12 Vind. δεινό-
τητος. 13 Vol. VII. p. 1051. litt. ζ'.

Τὸ ταῖς ἀπαντήσεσι ταχείαις χρῆσθαι καὶ βραχείαις· ταχείαις μὲν τῇ διανοίᾳ καὶ προαγγελίᾳ, βραχείαις δὲ τοῖς κώλοις· εἰ καὶ ἐναντίως αὐτοῦ τὰ παραδείγματα ἐτέθη· μακρόκωλά τινα ὄντα δεικνύντα, ¹⁴ ὡς χρῆσαιτ' ἂν τις καὶ μὴ βραχείαις, ¹⁵ ἐπεὶ καὶ αἱ ἐρωτήσεις γαργότητός εἰσιν ὡς δεικνυσιν, ἀλλ' ὁ πατήρ, φησὶν, οὐσίας ἢ ἐνεργείας ὄνομα; οὔτε οὐσίας οὔτε ἐνεργείας· ἔστω δὲ ὑμῶν χάριν καὶ οὐσίας ὁ πατήρ· συνεισάξει τὸν υἱόν, οὐκ ἀλλοτριώσει· ἐγεννήθη μὲν, ἀλλὰ καὶ γεγέννηται, καὶ μετὰ κάλλους ἐν φάτνῃ μὲν ἐτέθη, ¹⁹ ἀλλ' ὑπ' ἀγγέλων ¹⁶ μὲν ἐδοξάσθη καὶ ὑπὸ ἀστέρος ἐμηνύθη, καὶ ὑπὸ μάγων προσεκυνήθη· ἐβαρύνθη ¹⁷ μὲν ὑπνώ, ἀλλ' ἐπὶ πελάγους κουφίζεται· ἀλλ' ἐπιτιμᾷ πνεύμασιν, ἀλλὰ Πέτρον κουφίζει βαπτιζόμενον, καὶ ἄλλα μυρία· ταῦτα γὰρ πῶς εἰσι καὶ ὀξεία· ὀξεία ταῖς ταχείαις ¹⁵ ἀπαντήσεσιν, ἀλλ' οὐ τῇ κατὰ διάνοιαν μόνῃ, καθάπερ ἐπὶ τῆς δριμύτητος· εἴρηται δὲ αὐτῷ ταῦτα κατὰ συνδρομήν· συνδρομὴ δὲ ἐστὶ καὶ συγχώρησις τὸ συντρέχειν τοῦ ἀντιδίκου τῇ προτάσει· ἔπειτα ἐξ ὑποστροφῆς εἰς τὸ ἐναντίον αὐτὸν περιάγειν, καὶ γίνεται ἢ κατὰ ἀντιπαρά- ²⁰ στασίν ¹⁸ ἐστίν· οὐδαμοῦ γὰρ διδάσκει περὶ αὐτῆς, καὶ ὑπισχνῆται τυχὸν ἐπιλαθῶν, ἢ χωρὶς ταύτης, καὶ ἀπλῶς ὅσα οἱ περὶ ἀντιθέσεων εἰπόντες ἡμᾶς διδάσκουσιν· ἐστὶ δὲ τοιαύτη πρόθεσις, εἰ βούλει, καὶ ὅσα τούτων ταπεινότερα, τὸ ὑπνοῦν, τὸ πεινῆν, τὸ κοπιᾶν καὶ τὰ ²⁵ ἐξῆς· ἔτι δὲ γίνεται κατ' ἐρώτησιν καὶ χωρὶς ἐρωτήσεως· καὶ ἡ τέως οὐ συντρέχομεν παρακρούοντες, ἢ μετὰ τὴν συνδρομὴν εἰς ἄτοπον ἄγομεν, ἢ συντρέχομεν, ὡς ἂν τινα παραληφθέντα ἢ μὴ νοηθέντα προστίθεμεν ἢ ἐρμηνεύομεν ἀπατῶντες, ὡς ἐκ τῶν βιβλίων ἐμάθομεν· δια- ³⁰

14 Vind. Par. δεικνύντι. 15 Par. βραχείας. 16 Par. ὑπαγγέλω. Vind. ὑπ' ἀγγέλω. 17 Vind, ἐβαρύνθη. scr. ἐβαρύνθη. 18 Par. ἀντιπαράσθησιν.

φέρει δὲ συνδρομή καὶ συγχώρησις· εἴ τι μὲν γὰρ συγχώρησις, τοῦτο καὶ συνδρομή, οὐ μὴν τὸ ἀνάπαλιν· συγχωρεῖ γὰρ τις ὅλως, οὐ μέντοι καὶ τὴν συνδρομὴν παρχωρεῖ· τὰ μὲν γὰρ προειρημένα συνδρομῆς ἦσαν· τὸ δὲ λέγειν οὐ καιρὸς τοῦ εἰπεῖν συγχώρησις· ἀλλ' οὐ συνδρομή ἐστίν ἢ συγχώρησις ἢ εἰς ἄλλην ¹⁹ διάλεξιν παραπέμπει τὴν ζήτησιν, ἢ παντάπασιν ἐξ τὸ πρᾶγμα, ἢ τῷ ἄτοπον ἔχειν ἢ τῷ ²⁰ μικρὸν εἶναι πρὸς τὴν ζήτησιν, ἢ τῷ σαφές ἢ τῷ ὑπὲρ λόγον.

10 Ἄλλως· τὸ ταῖς ἀπαντήσεσιν ταχείαις χρησθαι καὶ βραχείαις· εἰ μὴ γὰρ ταχεῖαι εἰσιν καὶ βραχεῖαι, οὐκ ἂν γένοιτο μέθοδος γοργότητος· οἷόν ἐστι τὸ ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἀνασκευῆς παρὰ τῷ Ἀφθονίῳ· ²¹ ποῦ γὰρ ἡ παῖς εἶχε τὴν δίαιταν; νῆ Δία παρὰ τῷ φύσαντι. οὐκοῦν ἐλάνθανεν ὁ πατήρ ἀποπνίγων τοῖς ὕδασι ἢ τρέφων τοῖς ῥεύμασιν· ἀλλ' ὑπὸ γῆν ἡ παῖς διητάτο· οὐκοῦν ἐλάνθανεν καὶ θεατὴν οὐκ εἶχε λανθάνουσα· ἥς δὲ τὸ κάλλος ἐκρύπτετο, πάθους ²² οὐκ ἐδέχετο γένεσιν.

20 Θ'. Ταῖς ἀντιθέσεσιν ὡσαύτως· ἐμάθομεν ²³ ἐν τῷ περὶ εὐρέσεων βιβλίῳ ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ, ὅτι τὸ τοῦ ἐναντίου κεφάλαιον ὅτε κατὰ ἀντίθεσιν εἰσάγομεν, χρώμεθα προτάσει, ὑποφορᾷ, ἀντιπροτάσει καὶ λύσει· καὶ ἀναγκαίως μὲν ὑποφορᾷ καὶ τῇ λύσει· ἐνδεχομένως δὲ τῇ προτάσει καὶ ἀντιπροτάσει· ταχείας μὲν οὖν τὰς ἀντιθέσεις ποιοῦμεν, εἰ τὴν ὑποφορὰν χωρὶς προτάσεως ἐκφέρομεν, τὰς δὲ λύσεις, εἰ χωρὶς προτάσεως ταύτας ταῖς ἀντιθέσεσιν, ἤγουν ταῖς ὑποφοραῖς ἐπάγομεν· ἀλλὰ ταχείας μὲν οὕτως ποιοῦμεν τὰς ἀντιθέσεις, καὶ κα-
30 τὰ τὰς ἀπαντήσεις· βραχείας δὲ, εἰ διὰ βραχέων κώλων

19 Vind. ἄλλον. scr. ἄλλην. 20 Vid. τό. scr. τῷ. 21 p. 75. nostr. ed. 22 Aphth. πόθος. 23 Vind. ἐμάθημεν.

ταύτας ἐκφέρομεν, οἷον λόγος, καὶ μὴ διὰ μακρῶν, οἷον Πηλεὺς.

ι. Τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μεταπέμπεσθε· ²⁴
εἰ γὰρ ὑμεῖς ἅμα τοὺς μὲν ἄλλους Ἑλληνας εἰς πόλεμον
παρεκαλεῖτε· αὐτοὶ δὲ πρὸς Φίλιππον περὶ εἰρήνης πρέ- ⁵
σβεις ἐπέμπετε, Εὐρυβάτου πρᾶγμα, οὐ πόλεως, οὐδὲ
χρηστῶν ἀνθρώπων ἔργον διεπράττεσθε· ἀλλ' οὐκ ἔστι
ταῦτα, οὐκ ἔστι· τί γὰρ καὶ βουλόμενοι.

ια. Ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου καλόν· ²⁵ εἰπὼν
ὁ ῥήτωρ, ὅσων ἀγαθῶν αἴτιος γέγονε τῇ πόλει, καὶ δεῖ- ¹⁰
κνὺς, ὅτι δικαίως ἔγραψε Κτησιφῶν στεφανωθῆναι αὐ-
τὸν ἐπιφέρει, τούτων οὕτως ἐχόντων τί προσῆκεν ἢ τί
δίκαιον ἦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ πεπραγμένοις θέσθαι ὄνομα
τὸν Κτησιφῶντα, οὐχ ὁ τὸν δῆμον ἑώρα τιθέμενον, οὐχ
ὁ τοὺς ὁμωμοκότας δικαστὰς, οὐχ ὁ τὴν ἀλήθειαν παρὰ ¹⁵
πᾶσιν βεβαιωῦσαν; ναί, φησὶν, ἀλλὰ τὸ τοῦ Κεφάλου
καλόν, τὸ μηδεμίαν γραφὴν φυγεῖν.

ιβ. Καὶ νῆ Δία εὐδαιμόν γε· ἀλλὰ τί μᾶλλον
ὁ πολλάκις μὲν φυγὼν, μηπώποτε δὲ ἐξελεγχθεὶς, ἐν ἐγ-
κλήματι γίνοιτ' ἂν διὰ τοῦτο δικαίως· ἰστέον δὲ, ὅτι ὁ ²⁰
Κεφαλὸς ῥήτωρ γέγονεν Ἀθήνησι, μὴδ' ἅπαξ κατηγο-
ρηθεὶς· ἐπεὶ οὖν ὁ Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος
ἅμα μὲν καὶ τὴν τοῦ Κεφάλου πολιτείαν ὥς μηδέποτε
κατηγορηθέντος ἐπῆνεσεν, ἅμα δὲ καὶ τὸν Δημοσθένην,
ὥς πολλὰς γραφὰς φυγόντα διέβαλεν, ὁ Δημοσθένης ²⁵
κατὰ ἀντίθεσιν τὰ περὶ τοῦ Κεφάλου τῷ Αἰσχίνῃ ῥη-
θέντα λαβὼν λύει κατὰ ἀντιπαράστασιν, λέγων, εἰ καὶ
τὸ μηδέποτε κατηγορηθῆναι καλόν, ὅπερ ἦν τοῦ Κεφά-
λου, ἀλλὰ καὶ τὸ πολλὰς γραφὰς γραφέντα καὶ ἐν μη-
δεμίᾳ τούτων ἀλῶναι οὐ φαῦλον.

30

ιγ. Καὶ πάλιν κακοδαιμονοῦσι Βυζάν-
τιοι· ταῦτα ἐν τῷ ὑπὲρ Διοπείδους ²⁶ εἴρηται τῷ ῥή-

24 pro cor. p. 253.

25 pro cor. p. 310.

26 de Chers.

τορι· ἐν ᾧ ἐπειδὴ τοῦ Διοπείδους δύναμιν τινα ἔχοντος
 τῶν Ἀθηναίων ἐν Χερρόνῃσφ, ²⁷ καὶ τὸν Φίλιππον
 ἐναντία τοῖς Ἀθηναίοις διαπραξάμενον ἀμυνομένου, ἐν-
 ταῦθα οἱ φιλιππιζόντες τῶν ῥητόρων τοῦ τε Διοπείδους,
 5 ὡς μάτην προσκερουκότος τῷ Φιλίππῳ, κατηγοροῦν καὶ
 τὴν ὑπ' αὐτῶν δύναμιν καταλυθῆναι ἡξίουν, ὁ Δημο-
 σθένης ἐναντιούμενος αὐτός φησι, „θεωρεῖτε γὰρ τὸ πα-
 ρὸν πρῶτον ὃ γίνεται, νυνὶ δύναμιν μεγάλην ἔχων ὁ Φί-
 λιππος ἐν Θράκῃ διατρίβει καὶ μεταπέμπεται πολλήν, ὡς
 10 φασιν οἱ παρόντες ἐκ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας· ἐὰν
 οὖν ἐπιμείνας ²⁸ τοὺς ἐτησίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πο-
 λιορκῇ, πρῶτον μὲν αἴεσθε τοὺς Βυζαντίους μένειν ἐπὶ
 τῆς αὐτῆς διανοίας, ὥσπερ καὶ νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέ-
 σειν ἡμᾶς, οὔτε βοηθήσειν αὐτοῖς ἀξιώσειν; ἐγὼ μὲν
 15 οὐκ οἶμαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τισι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἢ ὑμῖν,
 καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ ἐκείνους παραδώσειν
 τὴν πόλιν, ἅνπερ μὴ φθάσῃ λαβεῖν αὐτούς· οὐκοῦν ἡ-
 μῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθάδε ἀναπλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μη-
 δευιάς ὑπαρχούσης ἐτοίμου βοηθείας οὐδὲν αὐτοὺς ἀπο-
 20 λωλέναι κωλύσει, νῆ Δία κακοδαιμονοῦσι Βυζάντιοι,
 ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πό-
 λει.“

ιδ'. Ἡ δὲ ἀποστροφὴ· οἶον, παρὰ σοὶ κατέλουν,
 Αἰσχίνῃ· ²⁹ ἡ ἀποστροφή μέθοδος μὲν κατὰ τὴν κίνη-
 25 σιν τὴν τοιάνδε τῆς ψυχῆς καὶ τὸ πῶς δεῖ σχηματῖσαι
 τὴν προφοράν· σχῆμα δὲ διὰ τὴν λέξιν καὶ τὴν εἰς πρός-
 ωπον ἀπὸ προσώπου μετάβασιν τοῦ λόγου· ἐρρήθη αὖ-
 τη καὶ ἄλλης ιδέας ἐπέκτασιν ἔχουσα, ἡ δὲ σύντομος
 γοργότητος· οἶον Ἰησοῦς καθαίρεται, καὶ σὺ καταφρο-
 30 νεῖς τῆς καθάρσεως, καὶ πάλιν εἰς τοιαύτην καταφεύγων
 ἀπολογία, εἶτα ἡ ἀποστροφή τὰ προσκυνούμενα· ὁ γὰρ

p. 93. 27 Vind. Χερρόνῃσφ. 28 Par. Vind. ἐπιμήνας.
 29 pro cor. p. 252.

θεολόγος κατὰ πολλῶν λόγων καὶ ἀορίστων κυρίας ὀνομασίας οὐ τίθησιν, οἷον Αἰσχίνην ἢ Δημοσθένην.

ιέ. Ἡ καὶ μέθοδος· οἶδε τὴν ἀποστροφὴν ³⁰ καὶ τὴν ταχείαν κίνησιν καὶ μέθοδον οὔσαν, διὸ διστακτικῶς εἴρηκεν· ὅθεν καὶ ἐπάγει περὶ σχημάτων εὐθύς λέ- 5 γων, σχήματα δὲ τὰ μὲν ὁμολογουμένως ἐστὶ φύσει γοργά.

ις. Παρὰ σοὶ κατέλυνον, Αἰσχίνην, καὶ σὺ προὔξενεις αὐτῶν· πρόξενος ὁ ὅλης πόλεως ξένος, ἰδιόξενος ὁ ἰδίᾳ καθ' αὐτὸν ξένος ὢν· πρόξενος καὶ ἰδιό- 10 ξένος κατὰ τοῦτο διαφέρει· πρόξενος μὲν ὁ φανερώς πόλεως τινὸς τισι πολίταις ξένος· ἰδιόξενος δὲ ὁ ἰδίως ἐνὶ ξένος· ἀπόξενος δὲ ὁ κοινῇ πᾶσι τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ξένος, ὁποῖοι ποτ' ἂν ᾧσι τὸ ἥθος. οἱ μέντοι νεώτεροι τῶν ῥητόρων προξένους καλοῦσι τοὺς παραιτίους τινὸς πρά- 15 γματός ³¹ τισι γινομένους· καὶ ἴσως ἀπὸ τοῦ καὶ τοὺς προξένους σπονδάζειν τοῖς ὧν εἰσι πρόξενοι τὰ παραίτια τῶν καταθυμίων καὶ ἐκπορίζειν ἐπὶ τὸ ῥᾶστον προάγοντας, εἰ καὶ ἐπὶ τῶν χειρόνων παρείληπται, τούτῳ καταχρησάμενων οὕτω λοιπὰν τῶν μὴ κεκριμένως ³² τῇ χρήσει προ- 20 σχόντων· ἕτεροι δὲ φασὶ προξένους μὲν τοὺς κατὰ δόγμα πολιτικὸν προστατάτας ὅλων πόλεων γινομένους, ἰδιοξένους δὲ τοὺς ἐκ πλείονος χρόνου ἢ ἐκ πατέρων παραδοχῆς τηροῦντας ³³ τὴν ὁμόνοιαν, καὶ πολὺ ταῖς πατρίσιν ἀπέχουσιν, οἱ φαίνονται καὶ σφραγίδας ἀλλήλοις δεικνύν- 25 τες καὶ σύμβολα τινα ποιούμενοι, ἵνα οὖς ἂν πέμπωσιν ἄγνῳτας, οἷον υἱοὺς ἢ οἰκείους προσδέχωνται ³⁴ ἕτεροι ³⁵ διὰ τὰ σύμβολα· φασὶ δὲ καὶ δορυξένους, ³⁶ οἷον τοὺς

ἀπο

30 Vind., Par. ἀντιστροφήν. 31 Par. πράξεως· et supra lineam πράγματος, tum Vind. Par. γινόμενοι. 32 Vind. κεκριμένως. 33 Par. Vind. τηροῦντες. 34 Par. Vind. προσδέχονται. 35 Par. ἄτεροι. 36 Vind. Par. δορυξένους.

κατὰ πόλεμον ³⁷ ἀλλήλους φιλοποιησαμένους, ὡς Διομή-
 δης Γλαῦκον· ξένους δὲ ἀπλῶς, τοὺς ἐξ ἑτέρας πόλεως
 παρεπιδημοῦντας, ἵαν τε ἀγνώτες ὦσιν, ἵαν τε ἐγνωσμέ-
 νοι· τοὺς δὲ ἰδίως ξένους τινές, οὓς ἐν οἰκίᾳ τις ὑπέδεξα-
 5 το καὶ συνέπραξέ τι τῶν χρησίμων ἢ ἐμήνυσέ τι τῶν
 ἀπορουμένων.

Περὶ σχημάτων.

ιζ. Σχήματα δὲ τὰ μὲν ὁμολογουμένως· εἰς
 δύο διέτλε τὰ σχήματα, εἰς τε τὰ γνήσια ὄντα γοργότη-
 10 τος, καὶ εἰς τὰ δι' ἄλλην αἰτίαν παραλαμβανόμενα, περὶ
 ὧν ἑκάστου ἔρεϊ, καὶ πρῶτον περὶ τούτων τῶν διὰ τὴν
 ὑπτιότητα παραλαμβανομένων,

ιη. Τὸ καθ' ὑποστροφὴν· τοῦτο καὶ περιβολὴν
 ἔλεγεν εἶναι καὶ κάλλους· καὶ πῶς καὶ πότε, εἴρηται μὲν
 15 ἐκεῖσε· ἐμοὶ δὲ ἐνταῦθα οὐ δοκεῖ σχῆμα μόνον εἶναι, ἀλ-
 λά καὶ μέθοδος, ὥσπερ καὶ ἡ ἀποστροφή· ἥ μὲν γὰρ
 ἐπέβαλεν, ἐξαῖρον τὴν ὑπτιότητα, σχῆμά ἐστι καὶ περι-
 βολή· ἥ δὲ διέκοψε τὴν τοῦ λόγου συνέχειαν, ὥσπερ ἀνα-
 χαιτίσαν τῷ τάχει τῆς ἐπιδρομῆς, μέθοδος γοργότητος
 20 ἐπανορθοῦσα τὴν ὑπτιότητα καὶ εἰς ὄγκον αἵρουσα καὶ
 ὕψος, ὥσπερ ἡ εὐκρίνεια τὴν καθαρότητα· οἷον κατὰ
 κάλλους ἐπαναστροφὴν, ἔγωγ' οὖν ὅσάκις ἂν ταύτην
 ἀναλέξωμαι τὴν βίβλον, καὶ τοῖς θρήνοις συγγένωμαι·
 συγγίνομαι δὲ, ὅσάκις ἂν εὐημερίαν ἐθελήσω σωφρονίσει
 25 τῷ λόγῳ· ἐκκόπτομαι τὴν φωνὴν καὶ συγχέομαι δάκρυσι,
 καὶ πάλιν· τοῦτον ἔθετο μὲν ἐν τῷ παραδείσῳ, ὅστις πο-
 τέ ἦν ὁ παράδεισος οὗτος, ἡ ὑποστροφή, τῷ ἀντεξουσίῳ
 τιμήσας, καὶ ἀλλαχοῦ· ἄνδρες οἱ τῆς Ἀρεθούσης πίνον-
 τες· οἷον δὴ λέγω Σικελιώτας, ὡς ὁ περὶ αὐτῶν χρη-
 30 σμός, ³⁸ τὸ ἐκκριτον τῶν ὁμομενῶν ἔχουσαι.

37 Vind. Par. πόλεων. scr. πόλεμον. — v. 2. Vind. Par.
 Γλαῦκω. supra lineam Γλαῦκον. 38. Oraculum sc., Mega-
 rensibus vel secundum alios Aegeensibus a Pythia datum,

ιθ'. Τοῦτο τὸ σχῆμα κατὰ πλοκὴν τινες ὠνόμασαν, οὐ συμπλοκὴν, τῷ τὴν μὲν ὥσπερ ἔξωθεν εἶναι, τὴν δὲ ἔσωθεν καὶ συνδέουσιν· ἐπιδρομὴν δὲ ἄλλοι πάλιν καλοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἀεὶ ἐπιτρέχει, ὅτι καὶ ἐν πανηγυρικοῖς γίνεται, καὶ πανταχοῦ, εἰ μὴ ἄρα ὥσπερ ἐπιτρέχουσα τὸν 5 λόγον τῆς φθοῆς ἀνακόπτει, καλεῖται δὲ καὶ ἐπεμβολὴ καὶ ἱπερβατόν· καὶ παρένθεισις καὶ τὸ ἐπιτρέχον περιβολῆς εἴρηται· ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν ἐπιτιμᾶν οὐ μέγα καὶ τὰ ἐξῆς.

κ'. Αἱ δὲ ὑποστροφαὶ, ἂν μὴ ὥσι μακραὶ, 10 ἤττον περιβάλλουσι· βραχεῖαι, ὡς αὕτη· φύσει μὲν οὖν πρόχειρον ἢ κακία· καὶ πολὺς ἐπὶ τὸ χεῖρον ὁ δρόμος, ῥοῦς κατὰ πρᾶνοὺς τρέχων καὶ καλὰ μὴ τις πρὸς σπινθῆρα καὶ ἄνεμον ῥαδίως ἔξαπτομένη καὶ γινομένη φλόξ· καὶ συνδαπανωμένη ἰδίῳ γεννήματι, εἴτα ἡ ὑπο- 15 στροφή· πῦρ γὰρ ὕλης γέννημα, εἴτα τὸ ἀκόλουθον καὶ δαπανᾷ τὴν ὕλην ὡς τοὺς κακοὺς ἢ κακία· καὶ τῇ φλογὶ συναπέρχεται· καὶ τὰ ἐξῆς τοῦ ὕφους δῆλα, ὅτι τε, φησὶν, ἐπανορθοῖ τὴν ὑπτιότητα καὶ γοργὸν ποιεῖ τὸν λόγον· ὡς ποτε ἡ καθαρότης καθ' ἑαυτὴν ὀρωμένη σαφῇ 20 τὸν λόγον ἐποίει, προσεδεῖτο δὲ τῆς εὐκρινείας ἐπὶ τῷ μὴ συγκεχύσθαι τὸν λόγον, οὕτως κἀνταῦθα ποιεῖ μὲν τὴν γοργότητα τμητικὸν εἶδος, τουτέστι τὸ τέμνειν εἰς λεπτὸν τὰ πράγματα, διὰ τῆς μεθόδου καὶ τῶν κώλων, εἰ δὲ διὰ τοῦτο εἰς ὑπτιότητα ὁ λόγος πίπτει, ἐπιφερόμενα 25 τὰ ῥηθέντα σχήματα εἰς ὕψος αἶρει καὶ μέγεθος· εἴτα, φησὶν, εἰ καὶ ἄλλο τι ποιεῖ τμητικὸν λόγον καὶ γοργὸν, ἀλλὰ μάλιστα κατ' ἐξαίρετον τὰ σχήματα καὶ οἱ ῥυθμοί· ἐπεὶ δὲ ἐνταῦθα ἡ τῶν ῥυθμῶν ὀνομασία διττή, ὡς θεωρεῖται κατὰ τε τὴν φωνὴν καὶ τοὺς πόδας, ἀμφότερα 30

in Phot. Lex. et Suid. s. v. ὕμεις, ὡς Μεγαρεῖς.

Ἴππον Θεταλικὴν, Λακιδαιμονίαν τε γυναῖκα,

Ἄνδρας δ' οἱ πίνουσιν ὕδωρ καλῆς Ἀρεθούσης κ. τ. λ.

νοητέον· ἐπὶ μέντοι τῆς φωνῆς τὸ εἶναι ταχεῖαν καὶ σύν-
τομον, καὶ μὴ κατ' ἐπαλληλίαν τῶν φωνηέντων ἐπαγομέ-
νην, πρὸς ἃ τὰ τε κῶλα συμφέρεται καὶ ἡ συνθήκη καὶ
ἡ βάσις, εἰ μὴ εἰς μακρὸν καταλήγοιτο καὶ κατὰ λέξιν
5 σεμνήν· ἐπὶ δὲ τῶν ῥυθμῶν, εἰ βραχύχρονοί εἰσιν καὶ
βραχύλεκτοι, καθάπερ ἐπὶ τοῦ κάλλους ἐλέγετο· οὕτω γὰρ
καὶ ὁ ὢν καὶ δοκῶν λόγος γένοιτο τμητικός καὶ γοργός.

κά. Τμητικός λόγος μάλιστα ἐν τοῖς σχή-
μασι καὶ τοῖς ῥυθμοῖς θεωρεῖται· ποιεῖ τμητι-
10 κὸν καὶ ἄλλα λόγον καὶ γοργόν, ἀλλὰ μάλιστα κατ' ἐξ-
αίρετον τὰ σχήματα καὶ οἱ ῥυθμοί. ἤγουν τὰ κῶλα, αἱ
συνθήκαι καὶ αἱ ἀναπαύσεις· ἀντὶ γὰρ τούτων εἶπε τοῖς
ῥυθμοῖς διὰ τὸ τοὺς ῥυθμοὺς εἶναι τούτων ἀποτελέσμα-
τα· πολλαχῶς δὲ ὁ τμητικός λόγος λέγεται· τεσσάρων γὰρ
15 αὐτῷ ὅρων λαμβανομένων³⁹ κατὰ γεωμετρικὴν ἀπόδει-
ξιν καὶ ἀναλογίαν, ἔστιν οὐκ ἔστι, δοκεῖ οὐ δοκεῖ· αἱ
γοῶν κατὰ βάθος καὶ διαγώνιοι συνίστανται, πλὴν τῶν
κατὰ μῆκος, καὶ ποιοῦσιν εἶδη τμητικοῦ λόγου ταῦτα
ἔστι καὶ δοκεῖ, ἔστι καὶ οὐ δοκεῖ· οὐκ ἔστι καὶ δοκεῖ·
20 οὐκ ἔστι καὶ οὐ δοκεῖ· τίνες δὲ οὗτοι, λελέξεται μὲν καὶ
ἐν ὑστέρω, ὅπου καὶ ὁ καθηγητὴς τὸν περὶ τούτων ἀπο-
πέμπεται λόγον· νυνὶ δέ, φησὶ, λεκτέον, τίνα τμητικὰ
σχήματα καὶ γοργά.

κβ'. Ἀ τμητικὰ ὄντα κατὰ ἀνάγκην γίνε-

39 Vind. et Par. λαμβανόμενον. — v. 16. iidem ἔτι. scr.
ἔστιν. in iisdem schema ad marginem, lineis ab α ad δ et α β
ad γ ductis.

α. ἔστιν

ἀσύστατον

γ. οὐκ
ἔστιν

ἀσύστατον.

β. δοκεῖ

δ. οὐ
δοκεῖ

ται καὶ γοργὰ, τὸ ἀσύνδετον φησι κομματικόν, ἀ-
 σύνδετον μὲν λέγων τὸ μὴ ἔχον συνδέσμους· οὗτοι γὰρ
 συνδέουσι τὸν λόγον, ὥσπερ ἄρθρα καὶ νεῖρα τὸ ζῶον·
 κομματικά δὲ τὰ μικρόκωλα, μονόλεκτα ἢ δισύλλαβα, ἢ
 τρισύλλαβα, ἢ καὶ τετρασύλλαβα· οἷα φησιν ὁ θεολόγος, 5
 ἀρχὴ σοφίας σφραγίς· χαρακτηρ καὶ ὅσα τριαῦτα· τοι-
 αῦτα γὰρ τὰ κατ' ὄνομα κομματικά· κατὰ δὲ κῶλον ἀσύν-
 δετα, κομματικά δὲ, οἷον ἐγὼ εἰμι ἢ ὁδός, ἐγὼ εἰμι τὸ
 φῦς· δύναμις θεοῦ, σοφία θεοῦ, ἀπαύγασμα τῆς δόξης·
 καὶ ὅσα ἐν τῷ περὶ υἱοῦ πρώτῳ, καὶ ἔμπαλιν· πρῶτον 10
 ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους·
 ταῦτα καὶ εὐκρινείας εἶναι ἔλεγετο· ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀρι-
 θμὸν, οὐχὶ καὶ κατὰ τὸ γοργόν.

κγ'. Πρὸς ἡλθε τῇ βουλῇ· τοῦτο ἐν τῷ κατὰ
 Τιμοκράτους λόγῳ κεῖται· 40 ἢ δὲ ὑπόθεσις τοῦ λόγου 15
 τοιαύτη· ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ὁ Δημοσθένης, ὡς ἀπὸ προς-
 ῶπου τινὸς Διοδώρου ποιούμενος τὸν λόγον κατηγορεῖ
 Τιμοκράτους, ὡς νόμον θέντος κελεύοντα τοὺς ὀφείλον-
 τας τῷ δήμῳ εἰ ἐγγυητὰς παράγειν ἐγγυωμένους αὐτοὺς
 ἐντὸς ῥητῆς προθεσμίας ἐκτίσαι τὸ ὄφλημα, μὴ δεδέσθαι, 20
 ἀλλ' ἀφεῖσθαι τοῦ δεσμοῦ· τοῦτον γὰρ φησι τὸν νόμον
 ὁ Τιμοκράτης θεῖναι ὑπὲρ Ἀνδροτιῶνος καὶ Γλανκέτου
 καὶ Μελανώπου, οἱ ὄφλον τῷ δημοσίῳ χρήματα· οὗτοι
 γὰρ, φησὶ, πεμφθέντες εἰς Καρίαν πρεσβευταί, καὶ πλέ-
 οντες ἐν τριήρει ἐπιπεσόντες 41 Ναυκρατίταις, ἀνθρώ- 52
 ποῖς ἐμπόροις, ἀφείλοντο αὐτῶν τὰ χρήματα· εἴτα οἱ Ναυ-
 κρατίται ἐλθόντες Ἀθηνάζε τὸν δῆμον ἰκέτευον· ὁ δὲ
 Δημοσθένης ἐγνώ πολεμίων εἶναι τὰ χρήματα, καὶ μὴ
 δεῖν ἀποδοῦναι ταῦτα τοῖς ἐμπόροις ἔλεγεν· τούτων δὲ
 οὕτω γινομένων Ἀρχέβιος καὶ Λυσιάδης οἱ τριηράρχαι 30
 τῆς νεὸς ἔπλεον, οἱ δὲ περὶ Ἀνδροτιῶνα εἰσεπράττοντο τὰ

ἐπι

χρήματα· ὡς καὶ ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ἐφάνησαν ἔχοντες αὐτά, οἱ πρεσβευταὶ δὲ ὁμολόγουν ἔχειν αὐτά, ἔδει παραχρῆμα καταβάλλειν ἢ τοῖς νόμοις ὑποπίπτειν τοῖς τῶν ὀφειλόντων τὰ δημόσια· διὰ τοῦτό φησι τοῦτον τὸν νόμον Τι-
 5 μοκράτης βοηθοῦντα ἐκείνοις τέθεικεν· ὁμοίον δὲ τούτῳ κάκεινο· ἀποθανεῖν κόσμῳ, ζῆσαι Χριστῷ, σάρκα γενῶσαι.

κδ'. Οἱ τε δι' ἐλαχίστου μερισμοί· ὁ μὲν οὖν διέμενεν, ὁ δὲ οὐκ ἦν προσέλαβεν· ἐγεννήθη μὲν, ἀλλὰ
 10 καὶ ἀγέννητος, ⁴² ἀποθνήσκει μὲν, ζῶοποιεῖ δέ.

κέ. Κατ' ἐπαναφορὰν κομματικόν· τινὲς διαφέρειν εἶπον ἐπανάληψιν καὶ ἐπαναφορὰν, τῷ τὴν μὲν ⁴³ κατὰ συλλαβὴν γίνεσθαι, τὴν δὲ κατὰ λέξιν, τὴν ἐπαναφορὰν· οἷς καὶ ἡμεῖς ἐπόμενοι ἐν τῷ περὶ κάλλους
 15 διαφορὰν εἵπομεν ἐκάστης· ἕτεροι ταῦτα εἶναι τὰς δύο τίθενται, τὴν τε ἐπαναφορὰν καὶ τὴν ἐπανάληψιν· τινὲς δὲ τὴν ἐπανάληψιν καὶ ἐπάλληλον καὶ σύνεγγυς λέξεων καὶ πολυλογίαν ⁴⁴ ἐκάλεσαν· ὡς τὸ μιὰν μιὰν θηρίον, ἢ καὶ ἐπίζευξιν καὶ παράλληλον· ὁ δὲ τεχνικὸς ἐπ-
 20 ἀνάληψιν μὲν γινώσκει τὴν διὰ τινος πτώσεως ἐπαναλαμβάνουσαν καὶ συστρέφουσαν τὸ νόημα· οἷον ταῦτα μὲν παιζέτωσαν Ἑλλήνων παῖδες, καὶ ἃ μὲν οὖν εἶπη τις ἄν, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἐπαναφορὰ δὲ ἢ ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἀρχομένη πολλάκις περίοδος ἢ συλλαβῆς· συλλαβῆς μὲν,
 25 τί λύτετε ⁴⁵ τάξιν ἐπαινουμένην; τί βιάζετε γλῶσσαν νόμῳ δουλεύουσιν; λέξεως δὲ, Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσετε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν, ἀπαντήσατε· ταῦτα δὲ ἡμῖν εἴρηται, ὅπως τὴν ἀπὸ λέξεως ἀρχομένην προφορὰν ⁴⁶ τὴν αὐτὴν τοῦ λόγου ἢ συλλαβῆς ἐπαναφορὰν νομίσωμεν, οὐκ ἐπ-

42 Vind. γέννητο. scripsi ἀγέννητος 43 Par. Vind. τὴν μὲν δέ. 44 Vind. παλλιλογίαν. 45 Par. Vind. λύτεται. 46 Sequitur in Vind. Par. ἐπαναφορὰν.

ἐπανάληψιν· ἔστι δὲ τὸ σχῆμα τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἦν ὅτε ⁴⁷ οὐ λόγος ἦν, οὐδὲ παῖς, ὅτε οὐ πατήρ ἦν, οὐδὲ ἦν ὅτε οὐκ ἀλήθεια· σύνθετον· σύνθετον δὲ ἔστι καὶ τὸ τοῦ Αἰσχίνου καὶ ἐπαναφορὰ καὶ ἀντιστροφή, ἡ μὲν κατὰ τὴν ἀρχήν, ἡ δὲ κατὰ τὸ τέλος· διαφέρει δὲ τῶν ἐν 5 τῷ κάλλει τῷ βραχεῖ καὶ συντόμῳ.

Εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ ⁴⁸ καὶ ἑτέρων· ἐπαναφορὰ ἔστιν ἡ ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἀρχομένη περιοδος ἢ συλλαβῆς· εἴρηται δὲ περὶ τούτων καὶ ἐν τῷ περὶ κάλλους. Ἄλλως· ὥσπερ τὸ ἀσύνδετον, εἰ μὲν διὰ μα- ¹⁰ κρῶν κώλων ἐκφέροίτο, λαμπρότητα ποιεῖ, εἰ δὲ διὰ μικρῶν καὶ κομματικῶν, γοργότητα, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἐπαναφορὰ διὰ μακρῶν μὲν ἐκφερομένη κάλλος ποιεῖ, διὰ δὲ κομματικῶν γοργότητα· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ περὶ τῆς ἀναστροφῆς· ἀλλὰ καὶ ἡ ὑποστροφή καὶ ὁ μερισμὸς, δι' ἐλαχίστου ¹⁵ μὲν εἰ γένοιτο, γοργότητα ποιοῦσι, διὰ ⁴⁹ μακροῦ δὲ περιβολήν.

κς'. Ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ σεαυτὸν καλεῖς· τοῦτο ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος λόγῳ κεῖται παρὰ Αἰσχίνῃ· ⁵⁰ ἐν ᾧ τοῦ Κτησιφῶντος ⁵¹ κατηγορεῖ ²⁰ ὁ Αἰσχίνης, καὶ ἀξιῶν τοὺς δικαστὰς μὴ δέξασθαι τούτου συνήγορον τὸν Δημοσθένην φησὶν· ἂν τοίνυν Κτησιφῶν ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν παρακαλῇ Δημοσθένην· μάλιστα δὲ προσδέχεσθε σοφιστὴν οἴομενον τοὺς νόμους ἀναιρῆσειν, μηδὲν ἀρετῇ, τοῦθ' ὑμῶν ²⁵ μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὅς ἂν ἐπερομένου Κτησιφῶντος εἰ καλέσω Δημοσθένην, πρῶτος ἀναβοήσει, κάλει, κάλει, ἐπὶ σεαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἂν ἄρα

47 Par. Vind. οὔτε οὐ λόγος ἦν, οὐδὲ παῖς, ὅτε οὐ πατήρ.

48 Non sunt haec in Vol. VII. 49 Vind. Par. τὰ. scr. διά.

50 §. 202. p. 452. Bekk.

51 Vind. repetit hoc loco λόγῳ καίται.

ὑμῖν δοκῇ ἀκούειν ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένην τὸν αὐτὸν
τρόπον ἀπολογεῖσθαι, ὅνπερ κατηγόρηκα ἐγώ.

κζ. Τὸ κατὰ ἀντιστροφὴν κομματικόν·
οἷον ὁ ἐν ἀρχῇ, ὁ μετὰ τῆς ἀρχῆς ἢ ἀρχὴ καὶ μετὰ σου
5 ἢ ἀρχή· καὶ τὰ ὅμοια.

Εἰς τὸ αὐτό. ὃ ἐστὶ κατὰ ἀντιστροφὴν κομματι-
κόν, τοῦτο καὶ κατὰ ἐπαναφοράν· καθὼ μὲν γὰρ ἐν τῇ
ἀρχῇ ἀμφοτέρων τῶν κώλων ἢ ἐπὶ πρόθεσις κεῖται, καθ'
ἐπαναφοράν· καθὼ δὲ πάλιν ἐν τῷ τέλει τὸ καλεῖς, κατὰ
10 ἀντιστροφὴν.

κή. Αἱ ταχεῖαι καὶ δι' ἐλαχίστου συμπλο-
καί· τοὺς μετὰ συμπλοκῆς συντόμους καὶ διὰ βραχέος ἐκ-
φερομένους λόγους καλεῖ συμπλοκάς· ὡς τὰ τοιαῦτα, ὃ
ῶν καὶ ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ὁ πιντοκράτωρ, καὶ
15 πάλιν ἀνάγει ψυχὰς, ἀλλ' εἰς οὐρανὸν ἄνεισιν· ἀλλ' ἤξει
κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· πολλὰ δὲ, ὅτι λύχνον ἤψε
τὴν ἑαυτοῦ σάρκα, καὶ τὴν οἰκίαν ἐσάρωσε, καὶ τὴν δρα-
χμὴν ἐξήτησε, καὶ συγκαλεῖται τὰς φίλας αὐτῷ δυνάμεις,
καὶ κοινωνοὺς ποιεῖται τῆς εὐφροσύνης· ταῦτα γὰρ καὶ
20 τὰ τοιαῦτα, εἰ καὶ γοργὰ καὶ τμητικά, ἀλλ' ὅμως κατὰ
περίοδον ἐκτεθέντα καὶ μακρόκωλα ὄντα καὶ εὐερμηνευ-
τικά τῶν τρόπων περιβολαὶ εἰσι.

κθ'. Καὶ ὁ Θουκυδίδης· καὶ οἱ ἡμῶν πατέ-
ρες, ὧ Λακεδαιμόνιοι, τοῦτο ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς
25 συγγραφῆς Θουκυδίδου ἐστὶ· ⁵² Λακεδαιμονίων μετὰ τὰ
ἐν Πλαταιαῖς παραγγειλάντων· ταῖς πόλεσι στρατιὰν πα-
ρασκευάσαι, ὡς ἂν τῇ Ἀττικῇ ἐπιβάλωσιν, ἐπεὶ ἔτοιμα
ἐγένοντο ἕκαστα, καὶ κατὰ τὸν εἰρημένον χρόνον συνήεσαν
εἰς τὸν Ἰσθμόν, ὃ Ἀρχίδαμος πᾶν τὸ στράτευμα συνειλεγ-
30 μένον ⁵³ ἰδὼν, ὅστις ἤγειτο τῆς τότε ἐξόδου, συγκαλέ-
σας τοὺς στρατηγούς πασῶν πόλεων καὶ τοὺς ἐν τέλει
μάλιστα καὶ ἀξιολογωτάτους τοιαύδε ἐλεξεν· ἄνδρες Πελο-

πονήσιοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν πολλὰς στρατείας καὶ ἐν αὐτῇ Πελοποννήσῳ ἐποίησαν, καὶ ἔξω, καὶ ὑμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄμοιροι πολέμων εἰσίν· ὅμως δὲ οὐ ποτε μείζονα παρασκευὴν ἔχοντες ἐξήλθομεν.

5

λ'. Εἰ δὲ πολλὰ γένοιτο αἱ συμπλοκαὶ· τὰ τοιαῦτα χωρία ⁵⁴ δοκοῦσι μὲν ἔμφρασιν ἔχειν τοῦ τμητικοῦ λόγου· τὸ ταχέως ἂφ' ⁵⁵ ἐκάστου τῶν πραγμάτων ἀπαλλάττεσθαι τὸν ῥήτορα· γοργότητος δὲ μετέχουσι τῷ τὰ πλείονα τῶν κώλων κομματικώτερα εἶναι· ¹⁰ περιβολῆς δὲ γέμουσι τῷ τε ἐφέλκεσθαι πολλὰ νοήματα καὶ διὰ μερισμῶν ἐξετάζεσθαι διὰ μακροῦ τε τὴν ἀνταπόδοσιν ἔχειν τῆς ἐρωτήσεως.

λα. Περιβολὴ δὲ μᾶλλον γενήσεται ἢ γοργότης· ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκείνος σφετεριζόμενος, ¹⁵ τοῦτο ἐκ τοῦ περὶ στεφάνου ⁵⁶ ἐστίν· ἡ δὲ ὑπόθεσις τοῦ λόγου τοιαύτη· ἐπεὶ ὁ Αἰσχίνης ἡττιάτο τὸν ῥήτορα, ὥς συμβουλευσάντα τοῖς Ἀθηναίοις πολεμῆσαι Φιλίππῳ, καταλίσασαι τὴν πρὸς αὐτὸν εἰρήνην φησὶν ὁ ῥήτωρ, ὅτι καλῶς ἐποίησα, διὰ τί γὰρ ἐκείνος, παρеспόνδει καὶ ²⁰ τὴν εἰρήνην ἔλυνεν ἀδικῶν τὴν πόλιν.

λβ'. Τοῦ φαινομένου τμητικοῦ λόγου· προσεχὲς τοῦτο τῆς καταδρομῆς παράδειγμα καὶ τὰ ἐξῆς· τοῦ φαινομένου τμητικοῦ λόγου, μὴ ὄντος δὲ, τὰ δὲ πρὸ τούτων καὶ τοῦ ὄντος καὶ φαινομένου· τὸ μὲν γὰρ ²⁵ πνευματικῶς ἐξενήνεται κατὰ περίοδον, τὰ δὲ ὡς ἐτέρως· τοῦ μέντοι τέμνοντος μὲν, μὴ μέντοιγε δοκοῦντος τέμνειν, οἱ πλαγιασμοί, οἳ τε εἰς γενικὴν καὶ τὰς ἄλλας πτώσεις, οἳ τε εἰς χρόνους παρὰ τὸν ἐνεστῶτα, πολλῶν ὄντων ἡμῖν εἰς ὁδηγίαν τοῦ κρείττονος καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ ³⁰

54 cfr. Vol. VII. litt. ιδ'.

55 Vind. ἐφ'. scr. ἂφ'.

56 p. 248.

πάντων δὲ ἀτοπώτατον ποιητὴν καὶ δεσπότην τοῦδε τοῦ παντός καὶ τὰ ἐξῆς.

λγ'. Τοῦ δ' αὖ κατὰ συστροφὴν σχήματος· κατὰ συστροφὴν ὡς τοῦτο· ὁ γὰρ τὸν δεύτερον τιμήσας, 5 οἷς οὐκ ἂν τις ἤλπισεν, οὐδὲ αὐτὸς ὁ τυχὼν τῆς τιμῆς, δῆλον ὡς οὐδὲ τὸν πρότερον ἄνευ δικαίας ὀργῆς ἐκολάσατο· καὶ τοῦτο δὲ τῶν κατὰ συστροφὴν· τί τοῦτο ἀγνωιζόμενον σφόδρα ἐνὸν κρατεῖν καὶ ἡττημένον· εἰ γὰρ ὁ πιστεύσας κακός, τί ποτ' ἂν εἴη παρ' ἐκείνων ὁ πιστευ- 10 θείς, καὶ εἰ τὸ μὴ προιδέσθαι τὸν τρόπον ὑπαίτιον.

λδ'. Ὁ γὰρ Μεσσήνην ⁵⁷ Λακεδαιμονίοις ἀφεῖναι κελεύων· τὴν Μεσσήνην διαφέρουσαν Λακεδαιμονίοις καὶ ἀποστᾶσαν αὐτῶν προσέταξεν ὁ Φίλιππος ἀδίκως ἀφεῖναι· φησὶν οὖν ὁ ῥήτωρ, ὅτι ὁ ἀδί- 15 κως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιτάττων, ἀφεῖναι τὴν Μεσσήνην, πῶς ἂν τὸν Ὀρχομενὸν καὶ τὴν Κορώνειαν τοῖς Θηβαίοις παραδοὺς ἐξαιτοῦσι φήσειεν, ὅτι οὐ διὰ τὸ συνεργοὺς ἔχειν ⁴⁸ τῆς ἀδικίας δέδωκε ταῦτα αὐτοῖς, ἀλλὰ διὰ τὸ νομίζειν δικαίως παρ' αὐτῶν ἐξαίτεσθαι 20 ταῦτα.

λε'. Τοῦ δ' αὖ δοκοῦντος μὲν τέμνειν τὰ πράγματα, οὐ τέμνοντος δέ· εἰπὼν τοῦ τέμνοντος μὲν, μὴ δοκοῦντος δὲ τέμνειν τὰ παραδείγματα, τὸ κατὰ τὰς πλαγίας γινόμενον εἶδος τίθησι τοῦ δοκοῦντος 25 μὲν τέμνειν, μὴ τέμνοντος δέ γε ὡς ἀληθῶς, ὡς ἂν ταῦτα νοήσωμεν ἀκριβῶς, ὑπογραφώμεθα δὲ διάγραμμα τετράγωνον στοιχεῖα ἔχον· α β γ δ. καὶ ἀναλάβωμεν τὴν θεωρίαν ἄνωθεν· τοῦ μέντοιγε τέμνοντος, μὴ δοκοῦντος δὲ τέμνειν οἱ πλαγιασμοὶ καὶ τὰ κατὰ συστρο- 30 φὴν, τὴν ἄλλα δέλτα συζυγίαν λέγω· ἥς τὰ παραδεί-

⁵⁷ Par. Μεσσήνην. constanter. — Phil. II. p. 69.
Par. Vind. ἔχει.

γματα ἤδη τεθείκαμεν, τὰ δὲ ἦν, πολλῶν ὄντων ἡμῖν
 εἰς ὁδηγίαν τοῦ κρείττονος, τοῦ δ' αὖ δοκοῦντος τέμνειν,
 οὐ μὴν τέμνοντος, ἀλλὰ καὶ ἐπεμβάλλοντος τὴν βῆτα
 γάμμα λέγω συζυγίαν· ἦν ἀνωτέρω ἔλεγε κατὰ περίοδον
 γίνεσθαι· ἥς καὶ τὰ παραδείγματα τεθείκαμεν τὰ κατα- 5
 δρομὴν θεολογικά, ὅτι λύχρον ἦψε καὶ τὰ ἐξῆς· ἐν γάρ
 ἐστι τὸ πρᾶγμα, ὅτι θεός ἐστιν ὁ Χριστός· τὰ πολλὰ
 δὲ εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἐλήφθησαν· τὰ δὲ γένη καὶ εἶδη
 καὶ ὅσα φησὶν εὐρήσεις ἐν τῷ θεολόγῳ· τοῦ δ' αὖ καὶ
 ὄντος τμητικοῦ λόγου καὶ δοκοῦντος τὴν α γ λέγω· ἥς 10
 τὰ παραδείγματα πρὸ πάντων εἶπε τὰ ἀσύνδετα λέγων
 κομματικά, καὶ τὰ ἐξῆς εἰσιν, ὡς προεῖπον, ἐξ· αἱ 59 δύο
 ἀσύνδετοι, αἱ αβ γδ, αἱ δὲ λοιπαὶ, ἃς καὶ εἶπε, συνίσταν-
 ται, ἡ βγ, ἡ αγ, ἡ βδ· σπάνιον δὲ τὸ τοιοῦτον· τοῦ
 κατὰ μικρὸν τέμνοντος τὰ πρᾶγματα, καὶ οὐ μόνον αὐτὸ, 15
 ἀλλὰ καὶ εἴ τις ὕψους καὶ κάλλους ἐπιμελεῖται· οἱ γὰρ
 συνεχεῖς διαμερισμοὶ καταβάλλουσι τὸ μέγεθος, καὶ ἐοί-
 κασι ταῖς αἰ κινουμένοις ἀτάκτως καὶ ὀρχουμένοις· δι'
 ὧς δὲ αἰτίας Δημοσθένους ταῦτο ποιεῖ, ἐν τῇ μεθόδῳ
 φησὶν ἐρεῖν· τὸ πότε μὲν οὕτω ποιεῖ, πότε δὲ ἑτέρως, 20
 καὶ ἐν ποίῳ εἶδει· περὶ δὲ γε λέξεων καὶ κώλων καὶ συν-
 θηκῶν ἀρκεῖ τὰ προειρημένα παρ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς
 ἰδέας· καὶ μὴν καὶ τοὺς ῥυθμοὺς εἵπομεν, ὅτι τροχαῖοι
 καὶ ἱαμβοὶ, καὶ τὰς καταλήξεις, ὅτι βεβηκυῖαι.

λς· Γένη γὰρ εἶδ' ἐσι καὶ ὅλα μέρ' ἐσι· τὸ μὲν 25
 ῥητὸν οὕτως ἔχει· ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφετεριζό-
 μενος, καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν,
 καὶ Μεγάροις ἐπιχειρῶν, καὶ καταλαμβάνων Ὠρεὸν, 30
 καὶ κατασκάπτων Πορθμὸν, καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῷ
 Φιλισιτίδην τύραννον, ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλειταρχον καὶ τὸν 30
 Ἑλλήσποντον ὑφ' ἑαυτὸν ποιούμενος, καὶ Βυζάντιον πα-
 μορκῶν καὶ πόλεις Ἑλληνίδας ἃς μὲν αἰρῶν, εἰς ἃς δὲ

59 Vind. οἱ δ. ἀσ. οἱ αβ. tum Par. Vind. συνίσταται. 60
 Par. Vind. ὡρόν.

τοὺς φυγάδας κατὰγων, πότερα ταῦτα πάντα ποιῶν ἡδί-
 κει καὶ παρеспόνδει, ⁶¹ καὶ τὴν εἰρήνην ἔλυνεν, ἣ οὐ·
 προσλέληπται δὲ ἐν αὐτῷ ⁶² γένος μὲν εἶδει, καθό φησι
 τὸν Φίλιππον ἀδικεῖν· γένος μὲν γὰρ ἡ ἀδικία· εἶδος δὲ
 5 ταύτης ἡ παρασπόνδης καὶ ἡ λύσις τῆς εἰρήνης· ὅλον
 δὲ μέρει, καθό ὅλον μὲν ἡ Εὐβοία· μέρη δὲ ὁ Ὁρεὺς, ὁ
 Πορθμός· καὶ ἀόριστον μὲν αἱ Ἑλληνίδες πόλεις, ὠρισμέ-
 νον δὲ τὸ Βυζάντιον, ἡ Ἐρετρία· ἔστι δὲ καὶ ἄλλα περι-
 βλητικά ἐν αὐτῷ, οἱ δύο μερισμοὶ καὶ ἡ διὰ μακροῦ
 40 ἀπόδοσις. ⁶³

Π ε ρ ι λ έ ξ ε ω ς.

λή. Λέξις γὰρ, ὅπερ ⁶⁴ ἔφην, βραχεῖα· περὶ
 λέξεων καὶ κώλων καὶ συνθηκῶν ἀρκεῖ τὰ προειρημένα
 παρ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ιδέας, καὶ μὴν καὶ τοὺς ὅ-
 15 θιμοὺς εἵπομεν, ὅτι τροχαῖοι καὶ ἱαμβοὶ, καὶ τὰς καταλή-
 ξεις, ὅτι βεβηκυῖαι.

Συριανοῦ εἰς τὸ αὐτό· βραχεῖαν λέγει τὴν κ. τ. λ.
 Vol. VII. p. 1055. litt. ις', et ιζ'. Litt. ις', vide Vol. V. p.
 525. v. 8—12.

20

Π ε ρ ι σ υ ν ν θ ῆ κ η ς.

λθ'. Οὐ γὰρ δὴ ⁶⁵ κεχηνέναι δεῖ τὸν γε ὥς
 ἀληθῶς λόγον γοργόν, πλὴν εἰ, τραχύνεσθαι
 δέοι· εἰ μὴ ἄρα τις τραχύτητα θέλει ἐργάσασθαι· οἱ
 γὰρ συγκρουσμοὶ τῇ τραχύτητι προσήκουσι.

25 μ'. Καὶ τούτου ⁶⁶ τεκμήρια ἐναργῇ πολλὰ
 καὶ τῆς τραγωδίας· Συριανοῦ. καὶ τῆς τραγωδίας,
 οἷον παρ' Εὐριπίδῃ κ. τ. λ. Vol. VII. litt. ιη'. vide Vol. V.
 p. 525. v. 14.—p. 526, v. 4.

61 Par. παρеспόνδει. 62 Par. Vind. ἐν αὐτῷ. 63 Se-
 quitur ex Vol. VII. p. 1054. litt. ιε'. 64 ὅπερ ex Med. re-
 cepi. Vind. et Par. om. 65 Vind. δεῖ. 66 Vind. τοῦτο.
 scr. τούτου.

Σύνοψις τῶν περὶ γοργότητος.

α. Ἐννοια γοργότητος οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ τις ἄρα τὰ ὀξεία τῶν νοημάτων γοργὰ λέγει.

β. Μέθοδος τὸ ταῖς ἀπαντήσεσι ταχείαις χρησθαι καὶ βραχείαις καὶ ταῖς ἀντιθέσεσιν ὡσαύτως. 5

γ. Σχήματα ἐξαιρούμενα τὴν ὑπιότητα, οἷον ὑποστροφή ἐξ ἐπεμβολῆς τὸ ἐπιτρέχον, τὰ δὲ ποιοῦντα γοργότητα, οἷον τὰ τμητικά, ἃ ἔστι ταῦτα· τὸ ἀσύνδετον κομματικόν, τὸ κατ' ὄνομα κομματικόν, αἱ δὲ ἐλαχίστου ἐξαλλαγαί, οἱ δὲ ἐλαχίστου μερισμοί· τὸ κατ' ἐπαναφο- 10 ρὰν κομματικόν· τὸ κατὰ ἀντιστροφήν κομματικόν· αἱ ταχεῖαι καὶ δι' ἐλαχίστου συμπλοκαί,

δ. Λέξεις ἢ βραχεῖα.

ε. Κῶλα τὰ βραχεά.

ς. Συνθήκη ἢ μὴ σύγκρουσιν ἔχουσα τῶν φωνηέν- 15 των, δεῖ δὲ πλεονάζειν τοὺς τροχαίους.

ζ. Ἀνάπαυσις ἢ εἰς τροχαϊκὸν φύσει καταλήγουσα καὶ μὴ βεβηκυῖα.

C a p. II.

Π ε ρ ἰ ἡ θ ο υ ς. 1

α. Ἐπειδὴ τῆς σαφηνείας ἡμῖν τὰ ἥθη καὶ τοῦ μεγέ- 20 θους καὶ ἔτι τοῦ κάλλους ἡνυσται καὶ γοργότητος σὺν θεῷ, ὑπόλοιπον περὶ τοῦ ἥθους διαλαβεῖν καὶ τῶν ὑποτεταγμένων αὐτῷ· χρησιμώτατον γάρ ἔστι πολιτικοῖς ἀνδράσιν, οὐδενὸς ἥττον τῶν ἄλλων ποσαχῶς τε λέγεται, καὶ ὅπως γίνεται, οἷς ὑπόκειται πᾶν πρόσωπον καὶ 25 πᾶν πρᾶγμα. ἥθους τοίνυν πολλὰ τὰ σημαινόμενα· τὸ

1 Vind. habet titulum: περὶ ἀναπαύσεως, περὶ ἥθους.

μὲν γάρ ἐστι φιλόσοφον καὶ ἐν ἀρετῇ ὁραῖται· καθὼ ἐκεί-
 νοι φυσικὰς τινὰς ἀρετὰς λέγουσι καὶ ἡθικὰς, ἔτι γε μὴν
 καὶ λογικὰς, ἃς προχειρίζαιτ' ἂν πολιτικὸς φιλόσοφος,
 ἦτοι ῥήτωρ· καὶ οὐχ ἀπλῶς ῥήτωρ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώ-
 5 πων ἡθικὴ κοσμῶν εἰς τὸ λογικώτερον καὶ ἀληθῶς ἀνθρώ-
 πινον μετὰγων· ἀκολασίαν εἰς σωφροσύνην, καὶ θυμὸν
 εἰς πραότητα, καὶ εἰς ἐπιείκειαν τὴν ἀπόνοιαν· καὶ ἀπλῶς
 ἅπαντα τὰ τῆς ἀλογίας εἰς τὰ ἀνθιστάμενα καὶ σύμ-
 μετρα, καθὰ ἡθικὰ τινὰ λέγεται λόγοι ἀνδρῶν ἀγίων
 10 τῆς γηγενοῦς ἰλῦος ἀπανιστάντες, καὶ πρὸς τὴν ἄνω ζω-
 ῇν καὶ ἀγγέλοις πρέπουσαν διαγωγὴν μεθαρμόζοντες,
 καθ' ἃς καὶ βασιλεία δίδοται οὐρανῶν, καὶ μακαριότης
 αἰδίδιος, ὥσπερ καὶ τοῖς ² τὰ ἐκάντια φρονοῦσι τὰ πρὸς-
 φορα· τοῦτο μὲν οὖν τὸ φιλόσοφον· τοῦ δὲ ἀπλῶς ῥήτο-
 15 ρικοῦ τὸ μὲν δὲ ἢ μίξει τοῦ λόγου φαίνεται, καθάπερ καὶ
 τὰ λοιπὰ τῶν λόγων εἶδη, τὸ δὲ δι' ὅλου τοῦ λόγου χω-
 ρεῖ· ὥσπερ καὶ τῷ κόλλει ἐλέγετο· τούτου τοῦ ἡθους τὸ
 μὲν ὁραῖται ἐν τοῖς ἰδίως ³ καλουμένοις ἡθικαῖς προσώ-
 ποις, γεωργοῖς, λίχνοις, δυσκόλοις, φιλαργύροις, δειλοῖς,
 20 γελωμένοις καὶ ἐλεουμένοις προσώποις, ὧν μεμαθήκαμεν
 τὴν μεθοδικὴν πλάσιν ἐν ταῖς Λιβανίου μελέταις· τὸ δὲ
 ἐν τοῖς ἄλλοις προσώποις κυρίως ⁴ πρὸς τι προσηγορικῶς
 ἀπλῶς διῆκον διόλου, ὥσπερ διὰ σώματος χρῶμα· ἃ πάν-
 τως μιμούμενος ὁ ῥήτωρ κινητικώτατος γίνεται καὶ πι-
 25 θανώτατος· περὶ τούτων οὖν τῶν ἡθῶν τέως οὐδὲν διέξ-
 εις, περὶ δὲ τοῦ ἐγκαταμινυμένου καὶ πλεονάζοντος ἢ
 ἐλλείποντος, καθάπερ καὶ αἱ λοιπαὶ ἰδέαι τοῖς προχειρι-
 ζομένοις αὐτὸ, νῦν ποιεῖται τὸν λόγον· γένος δὲ ὄν καὶ
 τοῦτο οὕτως εἰδοποιεῖται· ἢ γὰρ μειοῦμεν τὸ ὑποκείμενον
 30 πρᾶγμα καὶ περὶ οὗ ὁ ἀγών, καὶ γίνεται ἡ ἐπιείκεια,
 οἷον τούτου τοῦ στεφάνου καὶ γὰρ τι τοῖς πλέκουσι συνει-

² Par. τῆς.
 οἷς. Vind. κυρίως.

³ Par. ἰδίως. Vind. ἰδίοις.

⁴ Par. κυρί-

ἤνεγκα, ἡ ὑπερβάλλομεν καὶ γίνεται τὰ ἀληθῆς καὶ ἐν-
 διάθετον· μέγα γάρ τὸ πρᾶγμα βουλόμενοι δεῖξαι καὶ
 θαυμαστόν ἢ φοβερόν ἢ ἐλκευόν ἢ τι τοιοῦτον, τὴν αὐ-
 τοῦ φύσιν διὰ τῆς ἐν λόγῳ διαθέσεως ἐμφαίνομεν. οἷον
 ὡ τοῦ θαύματος, αὐτοὶ ὁ τοῦ θηράματος ἦσαν ταμίαι, 5
 φεῦ τῆς ὕβρεως, φεῦ τῆς ἐμῆς ἀσθενείας, ἐμὴ γὰρ ἡ
 τοῦ προπάτορος· καὶ ἀλλὰ με μικροῦ παρέδραμεν ἐν μέ-
 σω τῶν εἰρημένων κείμενα, ἢ τοῖς ἀτελείαι πράγμασιν
 ἐξισχύμεν τοὺς λόγους καὶ τοῖς προσώποις, καὶ γίνεται
 ἡ ἀφέλεια. Ἐργῶδες θεολογικὸν παρασχεῖν ἐκ τῶν λόγων 10
 παράδειγμα, εἰ μὴ ἄρα τῶν ἐπιστολῶν· τὰ γὰρ ὑποκί-
 μενα πράγματα καὶ πρόσωπα ὑπέρκειται τοῦ εἶδους τού-
 του. πειρασόμεθα δ' οὖν ὅμως· αὐταὶ αἱ δύο, ἡ μὲν ἐπι-
 εῖκεια λαβοῦσα πάθους τινὸς ξέπτασιν ποιεῖ τὴν βαρύ-
 τητα, ἡ δὲ ἀφέλεια τὴν γλυκύτητα· ποῖαι δὲ οὐ, ὥσπερ 15
 ἡ βαρύτης, ἐν τοῖς ἐπομένοις ῥηθήσεται.

β. Εἰδέναι δὲ ὅπως γίνεται καὶ ποιεῖν δυ-
 κάμενον· τὸ χρήσιμον ὑποφαίνει διττόν· εἰς τε τὸ εἰ-
 δέναι πῶς γίνεται, καὶ εἰς τὸ ποιεῖν· τὸ γὰρ τέλειον τῆς
 ἐπιστήμης ἐκ τούτων προσγίνεται· εἴτε τέλειον ἡθικόν τις 20
 λόγον βούλοιο ποιεῖν, εἴτε ἄλλοις συμπλέκειν τὸ τοιοῦ-
 τον ἥθος, τὸ νῦν αὐτῷ προχειρισθὲν, τό τε ἀφελὲς καὶ
 ἐπιεικὲς καὶ τὰ λοιπά· οὐχ ἀπλῶς δὲ τὴν ὁμωνυμίαν δια-
 στέλλει τοῦ ἥθους· καθὰ καὶ ἐν τῇ προθεωρίᾳ διείλομεν.

Εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ χρησιμώτατόν ἐστι 25
 κ. τ. λ. Vol. VII. p. 1057. v. 10.

γ. Ἡθὸς τοίνυν ἐν λόγῳ· ἀπαριθμεῖται τὰ εἰ-
 δη τοῦ ἥθους καὶ λέγει ποῖα καθ' ἑαυτὰ καὶ ποῖα οὐ·
 περὶ δὲ τοῦ ἀληθοῦς προείπομεν καὶ πάλιν ῥηθήσεται.
 Εἰς τὰ αὐτό· ὅρα πῶς οὐκ ἐμνήσθη ἐνταῦθα τῆς γλυ- 30
 κύτητος καὶ τῆς δριμύτητος, ὥς καὶ αὐτῶν ὑποβεβη-
 κυῶν τῷ ἡθελί, καίτοι ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν συμπλεκου-

5 Vind. Par. αὐτό.

σῶν τὸ ἦθος ἰδεῶν μετὰ τῶν ἄλλων καὶ αὐτὰς συντάττων.

δ. Ἡ δὲ βαρύτης ὑπόκειται μὲν καὶ αὕτῃ ὑπὸ τὸν ἠθικὸν λόγον· ὃ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν, ὅτι
 5 τεσσάρων οὐσῶν τῶν συμπλεκουσῶν τὸ ἦθος ἰδεῶν, καὶ ὑποβεβηκυῶν αὐτῷ, ὅς ὥς εἰδὼν γένει ἐπιεικείας, ἀφελείας, ἀληθινοῦ λόγου καὶ ἐνδιαθέτου καὶ βαρύτητος, συμπληροῖ μὲν καὶ ἡ βαρύτης τὴν τοῦ ἠθους ιδέαν· πλὴν οὐχὶ παραπλησίως ταῖς λοιπαῖς τρισίν, αἱ μὲν γὰρ κατ'
 10 ἔννοιαν καὶ μέθοδον καὶ τὰ λοιπὰ, αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς συνιστάμεναι συμπληροῦσι τὸ ἦθος, καθάπερ καὶ αἱ προειρημέναι, ἀλλ' ἔννοιαν ἔχουσι, καὶ οὐδὲ ταύτην καθαρὰν πρὸς τὰς ἄλλας ἀκοινώνητον καὶ μέθοδον μόνον, κατὰ τὰ ἄλλα μέρη τὰ τῶν ἄλλων ἔχουσα οὐχ ὁλοκλή-
 15 ρως συμπληροῖ τὸ ἦθος, ἀλλ' ἢ μόνον κατὰ ἔννοιαν καὶ μέθοδον.

ε. Οὐ μὴν συμπληροῖ γε αὐτόν· εἵπομεν ἤδη, ὅτι τῶν τοῦ ἠθους ἰδεῶν αἱ μὲν αὐτῶν εἰσι συμπληρωτικαὶ τοῦ κατὰ τὸ ἦθος λόγου, ὥσπερ ἐπιεικεία, ἀφέλεια, γλυκύτης, ἀλήθεια. αἱ δὲ οὐ· ἡ γὰρ βαρύτης μιγνυμένων ἐπιεικοῦς ἐννοίας, ἀφελείας, ἐν διαθέσει γίνονται. αὐταὶ γὰρ μετὰ εἰρωνείας ἐξενεχθεῖσαι βαρύτητα ποιοῦσιν· οἷον μετὰδοτε ἡμῖν τῆς λαμπρότητος· εἰρωνεία φανερά.

ς. Καὶ πρῶτον περὶ ἀφελείας ῥητέον· ῥητέον
 25 γε καὶ πρῶτον περὶ τῆς τάξεως αὐτῶν. εἶθ' οὕτως ἐνὸς ἐκάστου τὴν φύσιν· οὐ γὰρ ὥς ἔτυχε τετάχεται· προτάττει τοίνυν τὴν ἀφέλειαν, ἢ διότι φυσικωτέρα ἐστὶν ἡ ιδέα. πάντες γὰρ καὶ οἱ ἐπιστήμονες καὶ οἱ ὑπὲρ τοῖς πολλοὺς ἀφελῶς πρότερον διακείμεθα παῖδες ὄντες τυχόν, ἢ ἄλ-
 30 λην τινὰ τοιαύτην προπέτειαν ἔχοντες, ἢ ὅτι μακρότερος τῶν ἄλλων ὁ περὶ αὐτῆς λόγος· ἢ ὅτι πολλοὶ τῶν λογίων ἀνδρῶν ταύτῃ μονοειδῶς καὶ χρῶνται καὶ κρίνονται, ὥσπερ

6 Vind. αὐτοῦ, scr. αὐτῷ.

Ξενοφῶν, Θεόκριτος, Μένανδρος, καὶ τῶν παρ' ἡμῖν πλείους. μετὰ ταύτην ἐστὶν ἡ γλυκύτης, ὅτι τε τοῖς ἀφελέσιν ἔπεται, καὶ τῷ ⁷ εἶναι γλυκεῖα, ὡς ἐπὶ τῶν παίδων, καὶ ὅτι ἐξ ἐπιτάσεως γίνεται τῆς ἀφελείας· ὁ γὰρ μᾶλλον ἀφελῆς τῶν λόγων μᾶλλον γλυκύς· καὶ ὅτι καὶ ταύτη ⁵ πολλοὶ χρῶνται καθ' ἑαυτήν· ὥσπερ Ὀρφεὺς καὶ Ἡσίοδος, καὶ οἱ λεγόμενοι ἐγκύκλιοι, καὶ σχεδὸν πάντες οἱ ποιηταί· ἡδέως γὰρ καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα ἐξαγγέλλουσιν. ἔπειτα ἡ δριμύτης καὶ ὀξύτης ὡς ἐπόμεναι γλυκύτητι λέξι καὶ μόνῃ καὶ τῷ ⁸ ἀφελεῖ λόγῳ, ὡς μαθησόμεθα ¹⁰ μεθ' ἃς ἐπιείκεια καὶ ἀλήθεια, ὡς ἀντιδιηρημέναι τῷ ἀφελεῖ· καὶ ἔδει λοιπὸν καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν, τούτων δὲ αὐτῶν προετάγη ἡ ἐπιείκεια· ὡς ἐκ μειώσεως τῶν πραγμάτων γινομένη· τὸ δὲ ἀληθές ἐξ ὑπερβολῆς· ἡ δὲ ὑπερβολὴ πάντων ἐκ μικροτέρων γίνεται, ὧν καὶ ὑπερβάλλειν ¹⁵ λέγεται· τὸ γὰρ ὑπερβάλλον πρὸς ἕτερον λέγεται· οὐκοῦν πρότερον τὸ μικρόν, καὶ δεύτερον τὸ μέγα, ὃ πρὸς τὸ μικρόν συγκλίνεται· ἐπὶ τοῖς τελευταῖα ἡ βαρύτερης, ὅτι ἐκ πασῶν γίνεται καὶ τρόπον τινὰ σύμμικτός ἐστι· ταῦτα εἰπόντες ἀρξώμεθα τῆς ἀφελείας. 20

Συριανοῦ ⁹ εἰς τὸ αὐτό· προτάττει τὴν ἀφελειαν, ἥ διότι φυσικώτερα ἐστὶν ἰδέα. καὶ δι' ὅσα ἄλλα μικρόν ἀνωτέρω εἴρηται.

C a p. III.

Π ε ρ ῖ ἀ φ ε λ ε ῖ α ς.

Π ε ρ ῖ ἐ γ ν ο ι ῶ ν.

25

ζ. Ἐννοιαὶ τοίνυν εἰσὶν ἀφελεῖς ἀπλῶς μὲν· τὸ ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ καθόλου συντόμως καὶ κοινῶς εἰ-

7 Vind. Par. τό. 8 Vind. Par. τό. 9 non exstant haec in Vol. VII.

- πεῖν, αἱ καθ' αἰ, ἃς μεμαθήκαμεν ἤδη· ἰδίως δ' ἂν
λέγοντο ἀφελεῖς αἱ τῶν ἀπλάστων ἡθῶν, οἳ εἰσι τὰ
ἀπερίεργα καὶ ἀπάνουργα καὶ μηδὲν ἔχοντα ὑπουργον καὶ
πανοῦργον καὶ γνώμης διπλόην· οὐκ ἀφρόνων καὶ γελο-
5 μένων ἢ μισουμένων, ἀλλὰ θαναταζομένων, οἷος ὁ Ἰσαὰκ
εἰπὼν, πάτερ ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, τὸ πρόβατον
ποῦ; εἰ μὴ ἄρα ὁ λόγος Θεοῦ ἔμπνευσις· εἰς ἔνδειξιν τῆς
τοῦ πατριάρχου φιλοθείας· καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰακώβ· ἐάν μὴ
δῶς ἄρτον καὶ ἱμάτιον, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ Ἰωβ ῥήματα
10 πάντα τοιαῦτα· καὶ ἄλλα πολλὰ τῆς θείας γραφῆς, μη-
δεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης, μηδὲ ἐπερωτῶντός τινος· μήποτε
δὲ ἄρα τὸ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ τοῦ λουτροῦ διήγημα, κατὰ
τὴν ἔννοιαν ταιουῦτόν ἐστιν· εἰ καὶ κατὰ τὰ ἄλλα· εἰ δ'
οὖν, ἀλλὰ τάγε πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ψυχὴν καταληπτί-
15 κα τοιαῦτα. τί σοι θέλεις γενέσθαι ψυχὴν ἐμὴν ἐρωτῶ.
καὶ τὸ, ἐμὲ φοβοῦσι καὶ τῶν φαρισσαίων οἱ ὀνειδιζόμε-
νοι¹ καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ἤδη γὰρ ἀποπέμπομαι τὴν ὁρ-
γὴν, ὥσανεὶ οὐκ ἔχω σοι μάχην, καὶ τὸ, περιλάβω καὶ
πολλὰ τοιαῦτα.
- 20 ἦ. Κωμάσδω ποτὶ τὴν Ἀμαρυλλίδα.² Λωρὶς
ἢ διάλεκτος, οὗτοι γὰρ διαιροῦσι τὸ ζ εἰς σ καὶ εἰς δ.
κωμάσδω οὖν ἀντὶ τοῦ κωμάζω, καὶ ὕσδος ἀντὶ τοῦ ὄξος
καὶ τὰ παραπλήσια· Θεόκριτος δὲ ποιητὴς τῶν βουκολι-
κῶν. ἢ χρῆσις, ἄσματα τοῦ κωμαστοῦ. Ἀμαρυλλίς δὲ
25 ὄνομα ἐταίρας· τὸ δὲ ταιγε,³ ἀντὶ τοῦ αἱ δὲ αἶγες.
- θ'. Ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ· τὰ καθαρῶτατα πα-
ραδείγματα πολιτικώτερα ἦσαν καὶ ἐναγώνια. φησὶν οὖν,
ὅτι ἐν τῇ ἀφελείᾳ μνησθήσομαι καὶ τῶν ἄλλων συγγραμ-
μάτων, τουτέστι τῶν ποιητικῶν καὶ ἄλλων τινῶν.
- 30 ι. Χωρίζωμεν γὰρ οὐδαμῶς τὰς καθ' αἶς
παρὰ τὰς ἀφελεῖς. οὐδ' αὖ τὰς ἀφελεῖς· παρὰ τὰς

1 Par. Vind. οἰονειδιζόμενοι.
Vind. .Par. τέγε.

2 Theocr. Id. III. 1. 3

καθαράς, διὰ τοῦτο λέγω, φησὶν, ὅτι τῶν καθαρῶν ἐν-
νοιῶν αἱ μὲν μᾶλλον ἀρμόττουσι τῷ πολιτικῷ λόγῳ, αἱ
δὲ ἥττον, αἱ δὲ οὐδόλως, ἃς καὶ φαίη τις ἂν ἀφελείας·
εἴτα διαιρησας τὰς λέξεις ἀπαριθμεῖται τὰ πρόσωπα τὰ
τὴν τρίτην διάνοιαν ἔχοντα. τῶν μὲν οὖν προτέρων ἀπε- 5
δείξαμεν ἐν τῇ καθαρότητι τὸν θεολόγον πλουτεῖν, τῆς
δὲ τρίτης ὀλίγα τὰ παραδείγματα, ὥς εἰς καλὸν ἡμῖν
ἐπανήκομεν, καὶ ἐπόθουν ὑμᾶς, ὧ τέκνα, καὶ ἀντεποθού-
μην· ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα πάνν ἰδιωτικὰ καὶ
ἀφελῇ. 10

Εἰς τὸ αὐτὸ ἀλληλογραφίας Συριανοῦ· ⁴
ἀλληλογραφίαν λέγει τὴν τε κωμῳδίαν καὶ τὴν τραγω-
δίαν καὶ τοὺς ἀμοιβαίους τῶν πανηγυρικῶν· καὶ τοῖς
ἀμοιβαίοις γὰρ τῶν πανηγυρικῶν χρήσιμοι αἱ τοῖς ἀπλά-
στοις ἡθελσι προσήκουσαι ἐννοιαί. ὥς προϊόντες ἐν τῷ 15
περὶ πολιτικοῦ λόγου εἰσόμεθα, διὰ τὸ δραματικὸν καὶ
μιμητικὸν δεχομένου.

ιᾱ. Ἄνδρῶν ἐγγὺς ἡκόντων φρενῶν· τὸ ἐξῆς
ὄντος καὶ ἀνδρῶν ἡκόντων ἐγγὺς τοῦ νηπίου· ἔνεκα φρε-
νῶν ὥς νηπιαζόντων, καὶ γέροντες ὥσιν, οὐχὶ κατὰ χρό- 20
νον, ἀλλὰ κατὰ φρένα.

ιβ. Οἶον ὥς καλὸς μοι ὁ πάππος, ὧ μῆτερ·
ταῦτα ἐν τῇ πρώτῃ τῆς Κύρου παιδείας· εἴρηται τῷ Ξε-
νοφῶντι.

ιγ. Ἀδύ τι τὸ ψιθίρισμα καὶ ἡ πίτυς αἴπο- 25
λε τῆνα· τὸ τῆνα ἀντὶ τοῦ ἐκείνη· Θεοκρίτου καὶ τοῦτο
ἐκ τοῦ Θύρσιδος·⁶ ἐρώντων δὲ λόγος καὶ ὑπερσέμνων καὶ ἀπα-
θῶν ἀνθρώπων τὰ ἐν τῷ ἄσματι τῶν ἀσμάτων. φιλησάτω ⁷
με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αἰτοῦ· ὅτι ἀγαθοὶ οἱ μαστοὶ

⁴ non est in Vol. VII. ⁵ I. 3, 2. ⁶ Id. I. 1. ⁷ Vind.
φιλησάτο. — Cant. I, 1. Nota profanam Siceliotae de cantico
sententiam.

σου ὑπὲρ οἶνον· καὶ τράχηλός σου ὡς πύργος τοῦ Δαυὶδ,
καὶ ὅσα ὅμοια.

ιδ'. Ἄ καὶ ἰδίως ἡθικὰ καλεῖται, ἃ ἐν τῇ τε-
τάρτῃ τάξει τῶν προσώπων ἔταξεν, ὑποκρινομένων δὲ ἡθους
5 τῶν τοιούτων προσώπων ἀναγκαίως⁸ εἶναι, ὅταν τις μι-
μῆται τὰ τοιαῦτα πρόσωπα, ὡς ὁ Λιβάνιος ἐν ταῖς μελέ-
ταις δείκνυσιν.

ιέ. Ἐτι ἀφελεῖς ἔννοιαι καὶ αἱ πλησιάζειν
πῶς δοκοῦσαι τῷ εὐτελεῖ· οὐδὲ ταύτας ἡ θεολόγος
10 ἔχει γλῶσσα τὰ πατερικά⁹ τε καὶ ἀσκητικά βιβλία πολ-
λὰ, ἃ μακρόν ἂν εἴη λέγειν δῆλα ὄντα καὶ σαφῆ.

ιζ'. Ὡς ἐν τῷ κατὰ Στεφάνου ψευδομαρ-
τυριῶν· Ἀπολλόδωρός τις τελευτήσαντος τοῦ πατρὸς,
ἐπεὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ συνώκησε τῷ ἰδίῳ δούλῳ Φορμίῳνι,
15 αὐτοῦ ἀποδημοῦντος ἐπανελθὼν ἐνεκάλει τῷ Φορμίῳνι
ὑπὲρ τῶν τοῦ πατρὸς χρημάτων·¹⁰ ὁ δὲ παρεγράψατο
τὴν δίκην Στέφανόν τινα τούνομα καὶ τινὰς ἑτέρους πα-
ραγαγὼν μάρτυρας, μαρτυροῦντας συγκεχωρησθαι ταύ-
την τὴν δίκην παρ' Ἀπολλοδώρῳ Φορμίῳνι· οὕτως οὖν
20 νικήσαντος τοῦ Φορμίῳνος ὁ Ἀπολλόδωρος τῷ Δημο-
σθένους λόγῳ χρησάμενος ἐγκαλεῖ τῷ Στεφάνῳ ψευ-
δομαρτυρίας· μετὰ γοῦν τὴν τοῦ Στεφάνου διαβολὴν
λέγει καὶ μετὰ Φορμίῳνος.

ιζ', Ἡ¹¹ τὰ καταχύσματα αὐτοῦ, φησὶ,
25 κατέχεε· καταχύσματά εἰσι τὰ ἐπὶ τοῖς νεωνήτοις δού-
λοις διδόμενα τραγήματα, ὡς φησι Μένανδρος ὁ τὸν Δη-
μοσθένην ἐξηγούμενος. καθίζουσιν¹² γὰρ τούτους ἐπὶ
τῆς ἐστίας, ὅ ἐστι τόπος πυρὸς ἐν τῷ μαγειρίῳ, αἱ δέ-
σπονται ἐδίδοσαν κάρνα καὶ κάστανα· εὐκαρπον¹³ καὶ

8 Vind. Par. ἀναγκείας.

9 sic Vind. et Par.

10 Med.

χρη-

Vind. Par. παραγμάτων. 11 Vind. ut Codd. et Edd. Hermog. ἡ.
tum bis καταχύματα. — Dem. c. Steph. p. 1123. 12 Vind.
καθίζοντες, scr. καθίζουσιν. 13 Par. Vind. ἑκαρπον.

ὀνήσιμον τὴν ¹⁴ κτῆσιν εὐχόμεναι γενέσθαι· τοιαῦτα δὲ ἐν ἰδιωτικοῖς λόγοις πάμπολλα. ὁ γὰρ περὶ εὐτελῶν πραγμάτων λέγων ἀνάγκη τοιαύταις κεκρῆσθαι ταῖς ἐννοίαις. καὶ τῷ κατὰ Κόνωνος αἰκίας. φήσαντες ¹⁵ γὰρ καπνίζειν ἀριστοποιουμένους ἔτυπον καὶ τὰς ἀμίδας κατέκλων καὶ 5 προσούρουν· ἀμίδας ¹⁶ δὲ τινες σκευὸς οὐροδόχον φασί. μετὰ ταῦτα δὲ ἐν θεάτρῳ εὐρών, παίσας τε καὶ καταβαλὼν, φησὶν, ἔμὲ Κόνων οὐτοσί ἐπὶ τοσοῦτον ἔπληξεν πληγὰς ἐπιθεῖς, ἕως ἐγενόμην ἡμιθνής· ἐφ' οἷς κροτήσας τοῖς ἀγκῶσιν ἐπὶ τὰ πλευρὰ καθάπερ ἀλεκτρυὼν τὰς 10 πτέρυγας ἐκόκκυσεν ἄδων ὡς ἀλεκτρυὼν νενικηκώς.

ιη. Ἐν δὲ τοῖς δημοσίοις σπάνιά τε τὰ τοιαῦτα· ὁ Δημοσθένης, ἀλλ' οὐχ ὁ Λυσίας τὸ ὑπτιον παρεμυθίσαστο· εἰ γὰρ μόνον εἶπεν, ἄνευ τοῦ προσωπείου κωμάζειν, ¹⁷ αἰσχρὸν ὃν τὸ πρᾶγμα καὶ ἐταιρικὸν εὐτε- 15 λές ἂν ἦν καὶ ὑπερευτελές· νῦν δὲ ἐπαρασάμενος, τὰ γὰρ τοιαῦτα τοῦ ἐνδιαθέτου λόγου, παρεμυθίσαστο τὴν ἀτοπίαν.

ιθ'. Ἀλλ' ὡς ἡ μήτηρ σου τοῖς μεθήμερινοῖς γάμοις· ἐκ τοῦ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου, ¹⁸ καὶ ἡ ἐπι- 20 φορὰ κατ' Αἰσχίνου, καὶ οὐκ εἰρωνεῖα, ὡς φασὶ τινες· ἀλλὰ ἀλληγορία κατὰ σεμνότητα· ἀποφεύγουσα τὸ αἰσχρὸν τῆς ἀκολασίας, ἣ λέγει χρῆσθαι τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὡς φησι ψευδόμενος· λέγεται γὰρ μὴ εἶναι τοιαύτην, εἰ καὶ διὰ τοὺς τριάκοντα τυράννους ὁ Ἀτρώμητος 25 τοῦ δήμου ἐξέπεσέ τε καὶ ἐπενήτευσεν.

Συριανοῦ ¹⁹ εἰς τὸ αὐτό· τὸ εἰπεῖν μεθήμερινοῖς οὐκ εὐτελές ἐστιν· ἐμφαντικῶς γὰρ διαβάλλει τὴν ἀκρασίαν, καὶ οὐκ ἐστιν εὐτελές· εἰρωνεῖα δὲ ἐστιν ἐνταῦθα τὸν καλὸν ἀνδριάντα.

30

14 Par. Vind. τόν. 15 Vind. φήσαντα — ἀριστοποιούμενος. correxi ex or. in Con. p. 1257. 16 Vind. ἀμίδες; scr. ἀμίδας. 17 de fals. leg. p. 433. 18 p. 270. 19 in Vol. VII. iá.

κ'. Τὸν καλὸν ἄνδριάντα· ἐκωμώδησεν αὐτὸν παρονομάσας ἀπὸ τοῦ ἀνδρός· φασὶ γὰρ ὡς ἀνδρεῖος ὁ Αἰσχίνης ὑποκρινόμενος τὸν Οἰνόμαον. ἦν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀνδρεῖος, ὃς καὶ ἐξέπεσε τοῦ ἄρματος· διὸ κατειρω-
 5 νεύεται αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ τριταγωνιστοῦ ὁμοίως. μονομάχος δὲ ὁ πολλάκις νικήσας τριταγωνιστής· ταῦτα μὲν μᾶλλον εἰσι σφοδρὰ, ἦττον δὲ ἀφελῇ, διὰ τὴν εἰρωνεῖαν μόνον καὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους.

κα'. Καὶ μὴν καὶ τὸ τοὺς ὄφεις τοὺς παρίας·
 10 ὄφεις ἐστὶν Ἀττικὸς ὁ παρίας, παρειὰς ἔχων μεγάλας·²⁰ ἀβλαβῆς μὲν ἀνθρώποις εἰς δῆξιν, τῶν δ' ἄλλων ὄφρων ἀναλωτικὸς, ὡς Εὐδήμος ὁ Ἀργεῖος ἐν τοῖς περὶ τῶν ῥή-
 τῶρων ζητούμενοις φησὶν· ἔστι δὲ καὶ ταῦτο ἐκ τοῦ αὐ-
 τοῦ λόγου κατὰ παράθεσιν εἰσαχθέν· ὡς ἐγὼ μὲν τοιῶσδε
 15 καὶ τοιῶσδε ἀνήχθην καὶ ἐπαιδευθην· οἱ δὲ μετὰ πολλὰ ἄλλα φησὶν· ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις τοὺς καλοὺς θιάσους ἄγων, διὰ τῶν ὁδῶν τοὺς ἐστεφανωμένους τῷ μαράθῳ καὶ τῇ λεύκῃ καὶ τοὺς ὄφεις τοὺς παρίας θλίβων καὶ βοῶν, εὐοῖ, εὐοῖ· νῆις, νῆις, ἄττις, ἄττις· ἐπιφωνήματα
 20 δὲ ταῦτα Διονυσιακὰ καὶ τάδε ὑπὸ τῶν γραϊδίων προσαγορευόμενος. παρεμυθήσατο γὰρ, φησὶν, ὁ ῥήτωρ τὴν ἀτοπίαν τῶν λόγων ἐκ τοῦ εἰπεῖν ὑπὸ τῶν γραϊδίων· ταῦτα, φησὶ, τὰ γραῖδια αὐτὸν ὠνόμαζον ὄντως, οὐκ ἐγώ.

25 κβ'. Ω βέλισάν τινες· ἀντὶ τοῦ ἐσημειώσαντο, ὡς ἀλλότρια, τοιούτῳ σημείῳ.

κγ'. Ἐτι ἀφελεῖς ἔννοιαι· καὶ ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἀπὸ τῶν ἀλόγων ζώων λαμβανόμεναι· τετάρτη ἔννοια τῆς ἀφελείας, ἀλλ' οὐδὲ ταύτην ἔχει θεολόγος· ὅτι
 30 μὴ ἀγωνικὸν μηδὲ εὐκρατον τὸ τοιοῦτον εἶδος· εἰ δέ τις παραδέξεται ἀφελῇ εἶναι τὰ κατὰ μέρος, ἐκεῖνα ἂν εἴη

τοι-

τοιαῦτα· αἱ παρθένοι τὸν νυμφαγωγὸν, αἱ χῆραι τὸν προστάτην, οἱ ὄρφανοὶ τὸν πατέρα· πλὴν ἐν τῷ καθόλου ληφθέντι καὶ κατὰ ἀντίθεσιν ἀντισφερόμενα τὰ μερικὰ περιβολῆς εἰσι μᾶλλον· καὶ διὰ τὸ ἀσύνδετον καὶ κομματικὸν γοργότητος, εἰ δὲ καὶ τοιαῦτα τὰ τοῦ τεχνι- 5 κοῦ παραδείγματα, ²¹ εἴησαν ἂν καὶ τὰ τοιαῦτα· εἰ δὲ καὶ δοκεῖ ἀφελείας, ἀλλ' οὐ κατὰ ἀντίθεσιν προήχθη ταῦτα, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἀνταπόδοτον ἀποφαντικόν, οὐκ ἄρα ἐκεῖνα ἀφελείας.

κδ'. Οἶον ὁ βούς κέρατι παίει· τοῦτο ἐν τῷ 10 δευτέρῳ τῆς τοῦ Κύρου παιδείας ²² κεῖται παρὰ τῷ Ξενοφῶντι, ἐν ᾗ ἀξιούντος τοῦ Κύρου, ἦν τι ἀγαθὸν ἀγαθῷ διδῶ ὁ θεὸς ἐκ τῆς μάχης, μὴ ἰσομοιροῦν τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς κακοὺς, ἀναστὰς Φεραύλας ²³ Πέρσης οὐ τῶν ὁμω- νύμων, ἀλλὰ τῶν ἰδιωτῶν πρὸς αὐτὸν διελέξατο, ὥς οὐ 15 δίκαιόν ἐστι τοῦτο. Ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἀπὸ τῶν ἀλόγων ζώων οἱ ποιηταὶ τὰ παραδείγματα εἰσάγουσιν ἐξ ἐνὸς οἶον· ²⁴

Ὡς δὲ λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας·

καὶ, ²⁵

20

Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραν ἰὼν ἐβίησατο παῖδας.

Εἰς τό· ἔτι ἀφελεῖς ἔννοιαὶ καὶ ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν ἀπὸ τῶν ἀλόγων ζώων λαμβανόμεναι· ἐπιχειρήματα γενικῶ λόγῳ οὐ μόνον τὰ ἰδίως τούτῳ τῷ ὀνόματι ὀνομαζόμενα λέγεται, ἀλλὰ καὶ πᾶσα 25 ἀγωνιστικὴ πίστις, αἱ τε ἐργασίαι καὶ τὰ ἐνθυμήματα. τοῖς ἐπιχειρήμασι γοῦν λέγει νῦν ἀντὶ τοῦ, ταῖς ἐκ παραβολῶν ἐργασίαις· ἔσθ' ὅτε γὰρ αἱ ἐκ παραβολῆς ἐργασίαι ἀπὸ τῶν ἀλόγων ζώων γίνονται.

²¹ Vind. παραδείματος, scr. παραδείγματα. ²² II. 3, 9.

²³ Vind. Φεράβλας. ²⁴ II. γ. 23. ²⁵ II. λ. 558.

κέ. Καὶ εἰ ²⁶ ἀπὸ τῶν φυτῶν δέ τις ἐπιχειροίη· ὡς ὁ ποιητής· ²⁷

”Οχνη ἐπ’ ὅχνη γηράσκει, μῆλον δ’ ἐπὶ μῆλῳ·

καὶ τὰ ἐξῆς· εἵποις δ’ ἂν καὶ αὐτὸς, ἢ πόλις, ἢ βασιλις
5 πάμφορος ἀγαθῶν τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν ἐπετειῶν· κἀν-
ταῦθα μόνον οὐκ ἔστιν ἐφ’ ὥραις τὰς ὁπώρας περιγρα-
φῆναι· ἅπιοι γὰρ φθάνουσι τοὺς ἀπίους, καὶ μῆλα τὰ
μῆλα· ἥδη δέ που καὶ σταφυλὴν παλαιὰν εἶδε τις ἐπὶ νέᾳ
μὴ ῥυτιδωθείσαν τῷ χρόνῳ.

10 κς’. Ἐγγὺς ²⁸ γὰρ ἐστὶ γλυκύτητος· ἢ γλυκύ-
της κατ’ ἐπίτασιν τῆς ἀφελείας γίνεται γλυκύτης, καὶ εἴ-
τι μὲν ἀφελές, εἰκὸς εἶναι καὶ γλυκύ· οὐ μὴν τὸ ἀνάπα-
λιν· γλυκύτητα μὲν εὐρίσκω παρὰ τῷ θεολόγῳ. ἀφελείαν
δὲ βραχεῖαν τινα, ὡς μετ’ ὀλίγον ἐροῦμεν. Ἔτι εἰς τὸ,
15 καὶ εἰ ἀπὸ τῶν φυτῶν δέ τις. Vol. VII. ιγ. vide Vol. V.
p. 531. v. 3 — 6.

κς’. Μέθοδος δέ τις αὕτη ἀφελείας τὸ πλε-
ονάσαι τοῖς κατὰ μέρος· μέθοδόν φησιν ἀφελείας
εἶναι, ἀλλ’ οὐκ ἔννοιαν· εἰκότως. ἢ μὲν γὰρ ἔννοια ἀπλῶς
20 ψυχῆς νόημα τῷ ῥηθησομένῳ πράγματι ἀρμόδιόν ἐστι·
ἢ δὲ μέθοδος τὸ πῶς δεῖ προάγειν τὸ νόημα ταχέως καὶ
συντόμως, ἢ ἐπιμένοντα καὶ περὶ τὴν προφορὰν διατρί-
βοντα ἢ ἄλλως πως, οὐκοῦν τὸ ταῖς ἐννοίαις ἐπιμένειν
μέθοδος δικαίως, οὐκ ἔννοια.

25 κή. Εἰ ἀφέλοι τις τὸ ἀόριστον· τὸ ἄλλο τι ἀό-
ριστόν ἐστιν, ἢ εἰς περιβολὴν τὸ κατὰ μέρος ἀναγάγῃ·
τὸ δὲ χωρὶς τούτου ὠρισμένον καὶ ἀφελές· ἢ δὲ χοῖσις
ἐκ τοῦ περὶ στεφάνου καὶ κατ’ Αἰσχίνου· φησὶ γὰρ εἰ
τοὺς μισθωτοὺς πρέσβεις τις οἶεται, πρέσβυν ἡγήσεται
30 τὸν Αἰσχίνην μισθὸν λαβόντα ἐπὶ τῷ προδοῦναι.

κθ’. Ἔτι ἀτελές καὶ ἡθικὸν κατ’ ἔννοιαν
καὶ τὸ δι’ ὁρκῶν πιστοῦσθαι· ἔχει ταύτην ὁ θεο-

26 Vind. ἦ.

27 Od. ἦ, 120.

28 Vind. εἴτις.

λόγος, ἤδη ²⁹ δέ μοι πηδᾶ καὶ ἵεται πρὸς πανηγυρισμὸν ὁ λόγος καὶ καλεῖ πάντας καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ καλῶ καὶ τὴν ἑτέραν μοῖραν εἰς τὴν πανήγυριν· καὶ οὐδέν διαφέρει, εἰ καὶ διάφορα τὰ καλούμενα. πολλῶ γὰρ ἐκείνων ταῦτα σεμνότερα· ἀλλ' ἐκεῖνο ζητητέον, εἰ ταῦτα ὅρκος, ἀλλ' ⁵ οὐ κλητικὰ τὰ παραδείγματα, πλὴν ἀλλ' εἰ καὶ κλητικὰ, ὅρκου δύναμιν ἔχουσιν, ὅτι εἰς μαρτυρίαν τινὰ καὶ πίστιν παρελήφθησαν, διὸ κρείττονα ἀφελείας τὰ τοῦ Θεολόγου παραδείγματα, ὅτι σχεδὸν ἰδιωτικά καὶ ἀφελῆ. ὥσπερ καὶ τὰ τοῦ προφήτου· γυναῖκες ἀπὸ θείας δεῦτε, ¹⁰ δεῦτε γάρ, φησὶ, χορεύσατε. καὶ δεῦτε, ἴδετε τὸν τάφον. τὰ δὲ ἐξῆς, ἀριθμητικὰ ὄντα, εὐκρινείας ἐλέγεται καὶ περιβολῆς· τυχὸν δὲ καὶ γοργότητος, ἀλλὰ γοργότητος μὲν κατὰ τὴν μέθοδον ταῦτα, εἰ ταχέως ἀπαλλάττονται τοῖς κώλοις, εὐκρινείας δὲ διὰ τὸ εἰς ἀρχὴν ἴστασθαι τὰ τοῦ ¹⁵ λόγου. περιβολῆς δὲ διὰ τὸ μακροαπόδοτον τῶν ὀρισμῶν· ἀφελείας δὲ διὰ τὸ ἁπλαστον τῆς ἐννοίας· οἶον ἦν καὶ τὸ, πρῶτον ἀποστόλους καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ μὴν καὶ τοῦτο πρῶτος μὲν κακούργως τὴν προσηγορίαν μετέθηκεν ἐπὶ τὸ δοκοῦν, ἔπειτα ὅτι λανθάνειν ἡμᾶς ὑπέλαβεν. εἰ γὰρ ²⁰ εἰς τὴν ἐννοιαν ἀποβλέψεις, πάντῃ ἀφελῆς καὶ συνήθης τοῖς ἰδιώταις· ὁμοτικὸν δὲ τοῦτο· πεῖθομαι γάρ, εἰ δεῖ καὶ πίστιν προσθεῖναι τῶν λόγων καὶ τὴν ἡμετέραν καθύχουσιν ἀδελφοί· καὶ μάρτυς ὁ εἰρηνεύσας ἡμᾶς καὶ τὰ ἐξῆς· ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ λόγου τούτου εὐθύς ἐρωτι- ²⁵ κὴν καὶ φιλόστοργον ἔμφρασιν δηλοῖ· ἦν γὰρ καὶ τοῦτο ἀφελείας· ἐπόθουν ὑμᾶς, ὦ τέκνα, καὶ ἀντεποθούμεν τοῖς ἴσοις μέτροις· καὶ τὰ ἐξῆς.

λ'. Καὶ εἰ τοὺς ἀκούοντας ὀρκίζοι, ὥς τὸ, τί οὖν ἔδει ποιεῖν, ὃ πρὸς τῆς τριάδος αὐτῆς, κατὰ τὴν τῆς ³⁰ γοργότητος ἀποστροφῇν εἰσαχθέν· τοῦτο δὲ λαμπρότητα· ἐλπόντος μᾶλλον ἐστὶν ἀφελές· ὥσπερ μᾶλλον λαμπρόν,

²⁹ Vind. ἔδη, scr. ἤδη.

ὥς τὰ, οὐ μὰ τοὺς ὑπὲρ ἀρετῆς τοῦ ἀνδρὸς κινδύνους, φυλάττον τὴν οἰκείαν δύναμιν· εἰ γὰρ καὶ μεθωδεύθη, φησὶν, εἰς ὄρκον ἐμπεσεῖν, οὐδ' αὖ παρὰ τοῦτο γέγονεν ἀφελὲς, ἀλλὰ μᾶλλον λαμπρόν ἐστι, καὶ τῷ εἶναι λαμ-
 5 πρὸν φυλάσσει πίστιν ἀγωνιστικήν· ἥτοι ἀπόδειξιν ἀγῶνι πρέπουσαν, καὶ γὰρ αἱ ἀποδείξεις διὰ πάντων γίνονται ὥσπερ αὕτη· λαμπρότητος γὰρ ἔννοια, ὅταν θαρρῶν τις λέγῃ διὰ τὸ ἔνδρξα εἶναι τὰ πράγματα καὶ χαίρειν τοῖς λεγομένοις τοὺς ἀκούοντας.

10

Π ε ρ ῖ μ ε θ ὁ δ ο υ .

λά. Μέθοδοι ἀφελείας, αἵπερ καὶ καθαρότητος· οὐκοῦν τὰ ³⁰ ἐκεῖσε ρηθέντα παραδείγματα καὶ τούτοις ἀρκέσουσιν. εἶπε δὲ ἐν τῷ περὶ καθαρότητος, ὅτι φαινόμενός ἐστι λόγος καθαρὸς ὁ ἀφελὴς, οὐ μὴν γε ὥς
 15 ἀληθῶς.

λβ'. Δύναται τις, φησὶν, μὴ ἔχων ἀφελεῖς ἐννοίας, διὰ σχημάτων καὶ λέξεων καὶ τῶν λοιπῶν ὑποτυποῦν τὴν ἀφελειαν, καὶ πῶς διδάσκει.

λγ'. Ἡ δὲ ὀξύτης καὶ ἡ δριμύτης, ταυτὸν γὰρ ἐκά-
 20 τερον, ἣν εἰπόν τινες ἀφελείας, οὐκ ἔστιν ἀφελείας, ἀλλὰ δεινότητος· τὸ μὲν γὰρ ἀφελὲς ἄπλαστον καὶ μηδὲν ἔχον βαθύ, τὸ δὲ ταχέως καὶ ὀξέως πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀπαντᾷ, γοργότητος ὅν βάθος τι ἔχει. καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιπό-
 λαιος, πλήρης, ὥς ἡ ἀφέλεια, ἀλλὰ καὶ ἐναντία, τί οὖν
 25 θεὸς τὸ πνεῦμα; καὶ ἡ ἀπάντησις ὀξεῖα καὶ πυρῶδης· πᾶ-
 νυ γε· τί οὖν ὁμοούσιον; εἵπερ θεός φησιν· γίνεται δὲ καὶ ἑτέρου ἐρωτῶντος τὸν ῥήτορα, καὶ αὐτοῦ ἑαυτὸν, τοῦ-
 το γὰρ ἐστὶν ἡ ἐρωτῶντός τινος.

λδ'. Ταῦτόν ἐστιν ἡ ὀξύτης καὶ ἡ δριμύτης
 30 ἐπὶ τῶν λόγων· καὶ τινες διαφέρειν ³¹ εἶπον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, ὅξυ μὲν γὰρ μάχαιρα ἢ τι τοιοῦτον, δριμὺ δὲ

30 Par. Vind. τὴν ἐκείθε.

31 Par. Vind. διαφέρει.

σίνηπι καὶ ὄξος· τὸ μὲν γὰρ πᾶσι τοῖς μέρεσι τοῦ ζώου αἰσθητόν, τὸ δὲ γεύσει καὶ ὀσφρήσει· καὶ εἰς ταῦτα τρώ-
ποι μεταληπτικοί, καὶ ἐπὶ παθῶν λεγόμενοι· ἔρεϊ δὲ τρα-
νότερον περὶ τούτου ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ καὶ τόπῳ.

Εἰς τὸ αὐτὸ Συριανοῦ καὶ ἐτέρων· ἡ μὲν 5
γὰρ δεινότης κ. τ. λ. Vol. VII. vide Vol. V. p. 531. v. 24.
— p. 532. v. 3. Post haec sequitur Vol. VII. ἡ. ἰθ'. sub ti-
tulo: Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν. Vol. V. p. 531. v. 43. — 23.
tum Vol. VII. p. 1062. κά.

λς'. Ἀδελφίζειν· ³² τὸ τὰ αὐτὰ φρονεῖν τῷ 10
ἀδελφῷ.

λζ'. Κλαυσίγελως, ³³ πάθος σύμμικτον, ἐκ τοῦ
διαχεῖσθαι τοὺς γελῶντας καὶ ὑποδακρύνειν, τοιοῦτον δὲ
καὶ τὸ πατρώζῳ, παρὰ τῷ θεολόγῳ.

Εἰς τό·³⁴ λέξεις γε μὴν· λέξιν τὴν μὲν λέγει εἶναι 15
τῆς ἀφελείας τὴν αὐτὴν τῇ καθαρότητι. τινὰς δὲ καὶ
ἰδίας τῆς ἀφελείας.

λη'. Καὶ μὴν καὶ αἱ δριμεῖαι· καὶ πῶς εἶπας
ἀνωτέρω μὴ εἶναι ταύτας ἀφελείας, προηγουμένως μὲν
οὐ φησιν· διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα καὶ ἀφελείας, ταύτης 20
γὰρ ἐκείνη ἐπίτασις.

λθ'. Καὶ πρῶτόν γε περὶ αὐτῆς· ἐκ τούτων
δείκνυσιν ὁ τεχνικός, ὅτι ἐν τι καὶ ταύτον ὑπολαμβάνειν
δεῖ γλυκύτητα καὶ δριμύτητα· καὶ ἓνα τὸν περὶ ἀμφοτέ-
ρων λόγον, εἰ καὶ διηρησθαι δοκεῖ· ἀφελεῖ γὰρ καὶ δρι- 25
μεῖ προσήκει, ὥς αὐτὸς φησι, δριμύτης τε καὶ ὀξύτης.

Περὶ σχημάτων, περὶ κώλων, περὶ συνθηκῶν.

μ'. Αἱ οἶον λελυμέναι· ἀκούσατε πάντα τὰ ἔθνη,
καὶ ἄκουε οὐρανὲ καὶ ἐνωτίζου ³⁴ ἡ γῆ· ὅτι καὶ αἱ τοιαῦ-
ται ἔννοιαι ἀφελεῖς πάντη.

30

³² Isocr. Aeginet. §. 30. p. 466. Bekk. VII. 2, 9.

³³ Xen. Hellen.

³⁴ Vind. ἐνουτίζου.

μά. Ἀπὸ δὲ τούτων δῆλον ὅποῖός ἐστιν καὶ ὁ ὀνυθμός καὶ οὗτος οἷος ἦν ὁ καθαρὸς τροχαϊκός, ἱαμβικός.

μβ. Ἀνάπαυσις δὲ ἡ βεβηκυῖα ἥτις οἰκεία ἦν 5 τῇ σεμνότητι, ἐπειδὴ τὰ ἀφελῇ ἀργὰ δοκοῦσιν εἶναι πρόσωπα καὶ νωθῇ· ἡ δὲ ἐκκρεμής καὶ ἀρπαζομένη κάλλους ἰδία· γλυκύτης δὲ ἡ ὥρα, ἡ ἡδονή, ἡ ἀβρότης τοῦ λόγον, εἰ μὴ κατὰ νόθον κάλλος, ἀλλὰ κατὰ τινα φυσικὴν τῶν πραγμάτων ἀκολουθίαν.

10 Σύνοψις τῶν περὶ ἀφελείας.

α. Ἐννοιαὶ αἱ καθαραὶ καὶ μηδὲν ἔχουσαι βαθύ· ἰδίως δὲ αἱ τῶν ἀπλάστων ἡθῶν, καὶ ὑπὸ ³⁵ τι νηπίων, καὶ αἱ πλησιάζειν δοκοῦσαι τῇ εὐτελεῖ· γίνονται δὲ ὅταν περὶ εὐτελῶν λέγη τις· ἀφελεῖς ἔννοιαὶ καὶ ἀπὸ τῶν ἀλό- 15 γων ζῶων καὶ φυτῶν· καὶ τὸ δι' ὄρκων πιστοῦσθαι ὃ τι δήποτε.

β. Μέθοδοι αἱ τῆς καθαρότητος καὶ τὸ πλεονάζειν τοῖς κατὰ μέρος ἐπεξιόντας.

γ. Λίξεις αἱ πλείους μὲν τῆς καθαρότητος· εἰσὶ δὲ 20 καὶ ἰδίαί τινες, οἷον τὸ ἀδελφίζειν καὶ ὁ κλαυσίγελως.

δ. Σχήματα καὶ κῶλα οἷα τὰ τῆς καθαρότητος.

ε. Συνθήκη δὲ ἀφελεστέρα ἢ λελυμένη· οἷον ἀκούσατέ μου ἀπολογουμένου δικαίως.

ς. Ἀνάπαυσις ἡ βεβηκυῖα.

C a p. IV.

25

Περὶ γλυκύτητος.

α. Ὅτι μὲν ἡ γλυκύτης κατ' ἐπίτασιν γίνεται τῆς ἀ-

35 Med. ὑπὸ τι νηπίων. Vind. Par. ἡ πότινιπίων.

φελείας, εἴρηται, διὸ μετ' αὐτὴν καὶ περὶ ταύτης ποιεῖται τὸν λόγον· ἥς τὰς ἐννοίας εἶναι φησι κατὰ προτίμησιν ἐξαίρετον τὰς μυθικὰς ἀπάσας· οἷον τὸ ἐν τοῖς Κριταῖς ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ σωθέντος υἱοῦ τοῦ Γεδεών· ἀπῆλθον τὰ φυτὰ πρὸς τὴν ἄμπελον καὶ εἶπον αὐτῇ, ἔλθ' ἐ καὶ βασι- 5 λευσον ἡμῶν καὶ τὰ ἐξῆς· ἀλληγορικὸς γὰρ ὢν φυτὰ μὲν λέγει τοὺς στρατηγούς, ἄμπελον δὲ καὶ εὐγενεῖς τῶν Ἰουδαίων καὶ σπουδαίους· ῥάμνον δὲ τὸν Ἀβιμέλεχ τὸν δοῦλον τὸν τυραννήσαντα· καὶ ἐστὶ τις μῦθος φυτὸν καὶ τὰ ἐξῆς· κατὰ γὰρ τὸ ἀλληγορικὸν ἐλέγομεν 10 εἶναι σεμνότητος, οὐ κατὰ τὴν ἐννοίαν τῆς πλάσεως· τοιαῦται καὶ αἱ μυθικαὶ τοῦ ἁγίου ἱστορίαι, αἱ κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ διασύρεσθαι ἡθικαὶ εἰσιν· ἐξαίρονται δὲ τῆς ὑπτιότητος τῇ ταχείᾳ τῆς γοργότητος μεταβάσει· κατὰ πόσας δὲ μεθόδους τοῖς μυθικοῖς δεῖ χρῆσθαι φάσκει 15 λέξεν ἐν τῷ περὶ μεθόδου δεινότητος.

β. Κατὰ δευτέρου δὲ λόγου τὰ διηγήματα, ὅσα ἐγγὺς μύθων εἰσιν, ὡς τὸ ἐβράδιζον κατ' ἐμαυτὸν ἤδη κλινούσης ἡμέρας· ἀκτὴ δὲ ἦν ὁ περίπατος· καὶ οἱ μὲν πόδες ἐφέροντο· ἡ δὲ ὄψις εἶχε τὴν θάλασσαν· ἡ δὲ ἦν θέαμα 20 οὐχ ἡδύ· καὶ τὰ ἐξῆς· ἐγὼ γὰρ ἔχω παραδείγματα γραφικὰ καὶ παλαιὰ καὶ νέα μυρία, μάλιστα τῆς Ἐξόδου· ἀλλὰ φιλοτιμοῦμαι πάντας θεολογικοὺς παρασχεῖν· διὸ ἐκεῖνα παραιτοῦμαι· ὅμοια καὶ τὰ τοιαῦτα, τολμᾶν ἤδη καὶ κατὰ τοῦ μεγάλου συνθήματα· καὶ εἰπὼν, τί τοῦτο, 25 ἐπάγει ὅσα τε βασιλείων προσώποις ἀγάλλεται καὶ πεπασμένοις ¹ ὑφάσμασι ἐν διαφόροις βαφαῖς καὶ γράμμασιν, ὅσα τε δρακόντων φοβεραῖς χάσμασιν ἐμπετόμενα ἐπ' ἄκρων δοράτων αἰωρουμένοις, ² καὶ διὰ τῶν ὀλκῶν ῥιπιζόμενα φολίσιν ὑφανταῖς καταστίκτων ἥδιστόν τε ὁμον 03 καὶ φρικτὸν θέαμα προσπίπτει ταῖς ὄψεσιν· ἐνταῦθα

πτα

αι.

1 Vind. Par. πεπασμένοις.

2 Par. ἀφωρουμένοις.

γὰρ καὶ τὴν τῶν γλυκέων φύσιν ἡνίξατο μιμησάμενος ἀπο-
 πληρούμενά πως καὶ πρὸς τέλος ὄντα ἡδύτερα τῇ αἰσθή-
 σει· γίνονται δὲ αἱ γλυκύτητες. καλὸν γὰρ ἐνταῦθα θαῖ-
 ναι τὰς αἰτίας, ὅταν ἐπὶ τῶν.³ ἄδηλον τὴν ὠφέλειαν ἐ-
 5 χόντων ἢ τὸ βλάβος πλάττωμεν μῦθον, ἢ τοιοῦτον διη-
 γώμεθα· ἵνα τὸ μὲν προκρίνωμεν, ὡς ὁ θεολόγος τὸν
 περὶ τοῦ φυτοῦ μῦθον, περὶ καρτερίας φιλοσόφων καὶ
 ὑπομονῆς ἐν τοῖς πειρασμοῖς· καὶ τὸ τῆς θαλάσσης διή-
 γημα· καὶ ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ τῆς ὀρνιθός, περὶ
 10 ἧς λέγει· εὐαλότων γὰρ αὐτῆς τῶν νεοττῶν ὄντων καὶ τὰ
 ἐξῆς· γίνεται δὲ γλυκύτης ἐπὶ τῶν ἀλληγορικῶν διηγημά-
 των, ὅταν διὰ τοὺς ἀσθενεῖς τὸ τῆς διανοίας ὕψος περι-
 καλύπτωμεν· ὡς ἡ γραφή,⁴ καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί·
 καὶ,⁵ ἐπικατάρματος σὺ εἰ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων· καὶ
 15 ἐπὶ τῷ στήθει καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσει· καὶ αὐτὸς σου τη-
 ρήσει κεφαλὴν· καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν· ταῦτα
 γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα ἕτεραν ἔχουσι τὴν θεωρίαν· γίνεται
 γλυκύτης καὶ ἐπὶ τῶν μὴ πειθομένων δέξασθαι τὰ λεγό-
 μενα, εἴτα διὰ τῆς ἡδονῆς ἀπατωμένων καὶ δεχομένων·
 20 ὡς ἡ ἀλώπηξ ἐπὶ τῆς ἐλάφου εἰς βασιλείαν καλουμένης
 καὶ φοβουμένης τὸν λέοντα, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν οἷς οὐκ ἔχο-
 μεν παρόρησιαν λέγειν· καὶ ἐπὶ βεβαιώσει τῶν λεγομένων
 ἢ παραδειγματικῶς ἢ παραβολικῶς, ὡς ἐν τοῖς προγυμνά-
 σμασιν ἐδιδάξαμεν, καὶ ὅσα παρὰ τῶν γραφῶν ἡρατισμέ-
 25 μεθα· εἰρήσεται δὲ πάλιν περὶ αὐτῶν· ὅπου καὶ ὁ τεχνι-
 κὸς λέξειν ὑπέσχετο.

γ'. Τρίτην δὲ ἔχει τάξιν τὰ κατ' ὀλίγον μὲν πως τοῦ
 μυθικοῦ· κεῖται γὰρ καὶ τοῦτο τὸ εἶδος ἐν τῇ γραφῇ· ἡνί-
 κα ἡ ὄνος ἐλάλησε τοῦ Βαλάου ἰδοῦσα τὸν ἄγγελον καὶ
 30 τὸ τὴν περιστεράν δὲ πεμφθῆναι παρὰ τοῦ δικαίου, καὶ
 δις ὑποστρέφαι, καὶ κάρφος ἐλαίας φέρειν τῷ⁶ στόματι,
 τῆς αὐτῆς ιδέας ἐστίν.

3 Par. Vind. τόν.

4 Gen. III. 1.

5 v. 14. 15.

Συριανοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ⁷ εἰς τὸ „λίαν ὑπτιον παρεμυθήσατο.“ ὅτι ἀφηγηματικὸν καὶ τὸ μυθῶδες πολλὴν ὑπτιότητα παρέχει τῷ λόγῳ· ὥστε διὰ τῆς γοργότητος ἰάσατο, ταχέως ἀφ' ἐκάστου ἀπαλλαττόμενος καὶ κομματικώτερα τὰ κῶλα ποιῶν καὶ τῶν μερισμῶν τὰς 5 ἀποδόσεις ἐπιταχύνων, καὶ τῷ τμητικῷ χρώμενος εἶδει.

Παρίσχε δὲ αὐτῷ χώραν χρήσασθαι μυθικοῖς ἐν τῇ κατὰ Ἀριστοκράτους ⁸ ἡ δόξα καὶ ἡ πίστις τῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ ἄλλως ἐδόξαζον ἢ οὕτως· κριθῆναι μὲν τοὺς θεοὺς ⁹ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ Ποσειδῶνα καὶ Ἄρεα, ὑπὲρ Ἀ- 10 λιφρόθιου, ¹⁰ καὶ πάλιν τὸν Ὀρέστην καὶ τὰς Εὐμενίδας. Κατηγορεῖται δὲ ὡς ἔγωγε οἶμαι ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ τῆς ὑγρᾶς οὐσίας δεσπότου, Ἄρης διὰ τὸ σιδήρῳ τρωθῆναι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀλιφρόθιον. ¹¹

δ. Καὶ ἴσως ἄλλα τινὰ, σφόδρα δὲ ὀλίγα, ¹⁵ τὰ περὶ τῆς γλαυκός, ὅτι περὶ τὸν καιρὸν τῆς συμβολῆς ¹² ἐφάνη περιϋπτάμενη, ¹³ καὶ τὰ τῆς περιστερᾶς, ὅτι ἐφάνη καθεζομένη ἐπὶ τῆς Ἀριστοκλείους ¹⁴ τριήρους· ὅθεν, καὶ μετὰ τὴν νίκην Ἀφροδίτης ἱερὸν ἰδρύσατο ἐν Πειραιῇ ὡς Ἀμμώνιος ¹⁵ ὁ Λαμπρεὺς ἐν τῇ περὶ βωμῶν φησιν ²⁰ ἔτι τὰ περὶ τοῦ γυναικείου φάσματος καὶ ἄλλα τινὰ.

ε. Ἐτερον δὲ παρὰ ταῦτα εἶδος· ἕτερον δὲ παρὰ ταῦτα τέταρτον εἶδος ἐννοίας, γλυκύτητος, αἱ κατὰ τὰς αἰσθήσεις ἀπολαύσεις, ¹⁶ ὡς τὰς αἰσχροῦς τοῖς ὁμοίοις ἀπορρίπτειν, τὰς δὲ σπουδαίας παραληπτέον· κατ' ὁφ- 25 θαλμοὺς μὲν, ὡς τὸ, ἡδὺ μετὰ ζάλην γαλήνη καὶ μετὰ

Par. Vind. τό. 7 Vol. VII. litt. δ'. ε, sed mutavit Sicel. 8 p. 641. 9 post θεοὺς μὲν. in Vind. repetitur delevi. 10 Vind. h. l. et infra Ἀλιφρόθ. 11 Sequitur ex Vol. VII. p. 1005. litt. ζ. 12 Vind. συμβολῆς. scr. συμβολῆς. 13 Par. et Vind. περιϋπτάμενα et καθεζόμενα. 14 Par. Vind. sic; Vol. VII. Θεμιστοκλείους. 15 Par. Vind. Ἀμμώνιος. 16 Par. Vind. ἀπολούσης.

χειμῶνα τὸ ἔαρ, τοῦ θιολόγου, καὶ ἀπλῶς πάσαις ταῖς
 αἰσθήσεσιν· οἷά εἰσι τὰ τοιαῦτα· ἴδε γὰρ οἷα τὰ ὁρώ-
 μενα, ἡ βασιλίσσα τῶν ὥρων ¹⁷ τῇ βασιλίδι τῶν ἡμερῶν
 προπέμπει, καὶ δορυφορεῖ ¹⁸ παρ' ἐαυτῆς πᾶν ὅτι κάλ-
 5 λιστον καὶ τερπνότατον, νῦν οὐρανὸς διανυγέστατος καὶ
 τὰ ἐξῆς ἅπαντα· ἐν οἷς καὶ ἡ πρὸς τὰ μερικὰ ἐπιμονὴ τὴν
 ἀφέλειαν ἔδειξεν ἄχρι σχεδὸν τοῦ τέλους τοῦ λόγου, καὶ
 καλλίω τούτων παραδείγματα σώφρονα καὶ ἅγια εὑρεῖν
 οὐκ ἔστι· τοιαῦται καὶ αἱ ἐκφράσεις, ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβη-
 10 κῶς ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ· καὶ εἴ τι ὄμριον, ὅλως
 τε ὁ σπονδαῖος τοιαύτην ἔρεῖ τὴν κτίσιν, διηγούμενος ἡ
 ἀφηγούμενος, καὶ τούτοις ἡσθήσεται· ¹⁹ ὢν πλήρης ἡ ²⁰
 θεολόγος βιβλος· ὁ δὲ ἀκόλαστος τοῖς ἐναντίοις· οἷος
 γὰρ ὁ βίος κατὰ τὸν Σωκράτην, τοιοῦτος καὶ ὁ λόγος
 15 ἐκάστου καὶ αἱ πράξεις· ἐπαριέμεναι νῆσοι· βέλη τε ὁμοῦ
 καὶ τάφοι τοῖς ἀπαντήσασιν· καὶ ἡνίκα αὐτὸν ἀσχημονεῖν
 ἀναπείθει, μεσοῦσης ἡμέρας, καὶ οἱ ποιηταὶ μετὰ τῶν
 μέτρων αὐτὸν θεραπεύωσι· λωτὸν ὑποστρωννύοντες ἐρ-
 σήεντα ²¹ καὶ κρόκον ἀναφύοντες καὶ ὑάκινθον καὶ τοι-
 20 αῦτα μυρία· διὸ οὐδὲ ἀπέδωκε τάξιν, εἶγε ἄλλος ²² τῶν
 ἀκουόντων ἄλλοις χαίρει· καὶ αὐτῶν δὲ τῶν λεγόντων
 ὡσαύτως οἷς χαίρει καὶ οἷς πράττει· ταῦτα δὲ ἀόριστα,
 τῶν δὲ ἀορίστων τάξις οὐκ ἔστι· εἰκότως οὖν ταῖς ἐν-
 νοίαις τοιούτων οὐκ ἀπέδωκε τάξιν.

25 ζ'. Ἀλλήν ἔχει δύναμιν κατὰ λέξιν καὶ ἄλ-
 λην κατὰ ἐννοιαν· καὶ ὅταν κατ' ἐννοιαν, ὑπερβάλ-
 λει εἰς τέρψιν τὰ μυθικὰ, ὅταν δὲ κατὰ λέξιν, ἐλατ-
 τοῦται καὶ τοῖς κατ' ὀλίγον κοινωνοῦσι τοῖς μυθικοῖς.

ζ'. Κállος χωρίου. Συριανοῦ· ἡνίκα κ. τ. λ.
 30 Vol. VII. litt. ιά. vide Vol. V. p. 534. v. 8—11.

17 Vind. ὁρῶν. 18 Par. δορυφορεῖ. 19 Vind. Par.
 αἰσθήσεται. 20 Vind. Par. ὁ. 21 Par. Vind. ἐρασήεντα.
 scr. ἐρσήεντα. 22 Vind. ἄλλη. scr. ἄλλος.

ή. Οἷς γὰρ ἕκαστος χαίρει, ἐκείνοις ²³ οὗ-
τος καὶ λεγομένοις ἡσθήσεται· ἐμφρόνως ἄγαν
καὶ φιλοσόφως· καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης εἰώθει λέγειν, οἷος
ὁ βίος, τοιοῦτος καὶ ὁ λόγος, οἷος ὁ λόγος, τοιαῦται
καὶ αἱ πράξεις καὶ ἀναστρέφων τὰ αὐτὰ ἔλεγεν. 5

Τοῦ Σικελιώτου εἰς τὸ αὐτὸ, πέντε τάξεις γλυ-
κύτητος ἐγνοῶν, ἐν αἷς κατὰ Πίνδαρον οἷς χαίρει τις
τούτοις καὶ τιμώμενος ἡδεταί· ἐμφαίνεται δὲ καὶ τοῦτο
παρὰ τῷ θεολόγῳ ἐν ἄλλοις τε καὶ ἐν οἷς διηγεῖται πε-
ρὶ τῆς συμπίνοιας καὶ τοῦ λουτροῦ καὶ τῆς πρὸς τοὺς ¹⁰
νέους διαλέξεως, ὅπου καὶ τὴν ἡδονὴν ἐδήλωσεν εἰπὼν
καὶ οὐ θαυμαστὸν εἰ τῆς ἐκείνου φιλίας τι παραπή-
λαυσα.

θ'. Οὐ γὰρ τραχέως ἀλλὰ καὶ σκληρῶς, ὅτι
τροπικὴ ἡ λέξις τῆς ἀνθρωπικῆς πρὸς τὰ ἐρωτικὰ πτοίας ¹⁵
ἐπὶ τὴν τοῦ θείου ἀπάθειαν μετενηνεγμένη, σκληρὰ δὲ
διὰ τὸ δύσφωνον τῆς τῶν στοιχείων συνθέσεως· καὶ με-
γέθους δὲ, φησί, μετέχει διὰ τὸ ὑπὸ τὸ μέγεθος ἀνά-
γεσθαι τραχύτητα καὶ σφοδρότητα, ὥνπερ εἰσιν ἴδιαι αἱ
λέξεις, ἀγκᾶς ἔμαρπτεν. 20

ι. Οὐ μόνον ἡδὺ ἐστὶ τῇ ἀκοῇ, ἀλλὰ καὶ τῇ
θέᾳ· ἄλλως· τὴν γὰρ ὅψιν εὐφραίνει τὰ τοιαῦτα ἐκ-
φραζόμενα, ὥς καὶ ἀνωτέρω φησίν.

ια. Τὰς ἐρωτικὰς ²⁴ ἐγνοίας οὐ λογιζομαι, φησίν,
εἰς τὴν τετάρτην τάξιν, οὐδὲ ἀπονέμω αὐταῖς ἰδίον τινα ²⁵
τόπον· ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐ κατὰ μόνας οὐδὲ
καθ' ἑαυτὰς θεωροῦνται, ἀλλὰ συμπλέκονται ταῖς
ἄλλαις.

ιβ. Ἐτι ποιεῖ γλυκύτητα καὶ τὸ τοῖς ἀπροαιρέτοις
προαιρετικόν τι περιτιθέναι· κάλλιον καὶ τοῦτο ὁ θεο- ³⁰
λόγος ἔχει· τοῦ μὲν γὰρ Πλάτωνος τροπὴ ἐστὶ καὶ σκλη-

²³ Par. Vind. ἐκείνος. vide Vol. VII, litt. ιγ'. ²⁴ cfr.
Vol. VII. litt. ις'.

ρα κατ' ἐννοιαν· οὐ γὰρ μόνον ἀπροαίρετα τὰ φυτὰ,
 ἀλλὰ καὶ ἄλογα· τὸ δ' ἀπροαίρετον ἐπὶ τῶν καθ' ὁρ-
 μὴν ζώων λέγεται καὶ αἰσθητικῶν· ὅρα δὲ τὸ τοῦ θεο-
 λόγου καὶ οὐ μέμφομαι χερσαίοις πόνοις καὶ θαλασσί-
 5 οῖς, οἷον τοῦτον μοι συνεπόρισαν, τοιοῦτον εἶναι δοκεῖ·
 καὶ τὸ ἔπειτά μέ τις ὑπεισῇ ²⁵ ἔλεος· τὸν γὰρ παρὰ
 τὴν ἡσυχίαν πόθον τῇ ψυχῇ γεννηθέντα καὶ ἀπροαίρε-
 τον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ὄντα ἐξῶθεν ἐπεισιέναι εἶπεν ὡς
 προαιρετόν τινα· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα εὗρης παρ'
 10 αὐτῷ καὶ παρὰ τῇ γραφῇ πάμπολλα· τί σοὶ ἐστι θά-
 λασσα, ὅτι ἔφυγες· ἐπειδὴ γὰρ διέστησε θείῳ προστά-
 γματι τὴν διάβασιν, φυγὴν καὶ τροπὴν εἶπεν ὁ λόγος,
 ἡ μὲν γὰρ διαρρήγαίσα συνεστάλη· τοῦ δὲ τὸ μὲν ὄχητο
 ῥεῦσαν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ δὲ ἀναχαιτισθὲν εἰς τὸ
 15 ὀπισθεν ὥσπερ ἐστράφη· τὰ ὄρη ἐσκήρτησαν, ὡς οἱ
 κριοὶ, καὶ τοῦτον πάλιν τὸν σεισμόν, ἐφ' οἷς καταβάντας
 τὸν θεὸν ἐτρόμαξαν ὡς ἐν τῷ Σινᾷ, σκήρτησεν εἰπὼν
 ὑπερεβάλετο τῇ γλυκύτητι, καὶ οὐχ ὡς ἐν τῷ μέλιτος
 ἡδίων ῥέειν ²⁶ αὐδὴ· ἰδίων γὰρ τοῦ μέλιτος τὸ ῥέειν· αἱ
 20 γὰρ τροπαὶ αἱ ξηραὶ, ὡς αἱ τοῦ Πλάτωνος, τραχύτητός
 εἰσιν· αἱ δὲ ἀρμόδιαι γλυκύτητος· ῥέει γὰρ ἡ φωνὴ καὶ
 ἐξέρχεται μᾶλλον, ἢ τὰ ὑγρά οὐχ ὅτι ὡς ταχεῖα μόνον
 καὶ χεομένη τῷ ἀέρι, ἀλλ' ὅτι καὶ δι' αἴρος ἐξέρχεται·
 καὶ αἴρ ἐστι χεομένου καὶ ῥέοντος πράγματος· διὰ τοῦ-
 25 το τὸ ῥέειν· ἐπειδὴ δὲ ὠφελιμωτέρα καὶ μᾶλλον ἢ Νέστο-
 ρος, διὰ τοῦτο γλυκίων· τάχα δὲ παραμυθῆσασθαι βού-
 λεται ὁ τεχνικὸς τὴν τραχύτητα τῆς λέξεως τὴν περὶ τὸν
 Πλάτωνα φυλάττων αἰδῶ· εἴποι δ' ἂν τις, ὡς ἀλλη-
 γηρία διὰ μιᾶς λέξεως οὐ γίνεται, εἰ δὲ τοῦτο μετάλη-
 30 ψίς ἐστιν ἀντὶ τοῦ οὐ δύναται τὸ οὐ θέλει, ποιητικῶν
 τρόπων οὕσα μία.

²⁵ Par. Vind. συνεισῇ. supra lineam ὑπεισῇ. ²⁶ Vind.
 ῥέειν. — Il. α. 249.

ιγ'. Καὶ ὅταν τὴν λύραν ἑρωτᾷ ἡ Σαπφώ· καὶ ὁ θεολόγος ἀνακαλεῖται τὸ πάσχα, οὐχ ἀπλῶς εἰποι τις ἂν ὃν Χριστὸς, ἀλλὰ πάθος Χριστοῦ· ὡς αὐτὸς φησι κατὰ τὸν ἄνθρωπον· διὸ καὶ φησιν, ὡς γὰρ ἐμψύχω σοι διαλέγομαι, εἰκότως· οὐ γὰρ τὸ πάθος ἐμψυχον, ἀλλ' ὁ παθὼν, ὅθεν καὶ λαμβάνει, ὧ λόγε, καὶ τι ἐξῆς τῆς χορηγίας ὀνόματα.

ιδ'. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος καὶ μᾶλλον τοῦτο συνίστησιν· ὁ μὲν Ἡρόδοτος μυθικὸς ὢν καὶ Ἴων πολλὰ καὶ ἄφ' ἑαυτοῦ πλάττει, μᾶλλον δὲ καὶ ὕλης εὐπορήσας 10 πραχθείσης εἰς γλυκύτητα ἐπιτηδεῖου τῆς τοῦ Ξέρξου ἀφροσύνης· εἶπερ μὴ ψεῦδος τὸ τὴν θάλασσαν τυπτεῖσθαι, οἷα πολλὰ τῆς Ἑλληνικῆς φλυαρίας, ὥσπερ ἐγὼ τίθεμαι, 27 οἶμαι δὲ καὶ εἴ τις φρονεῖ· ἐξεστηκότος γὰρ ὡς ἀληθῶς τὸ τοιαῦτα ποιεῖν· καὶ λέγειν καὶ πείθειν 15 οἶεσθαι· ὁ δὲ θεολόγος τὸ αὐτοῦ ἀξίωμα πανταχοῦ φυλάσσων, ὅρα πῶς διὰ προσωποποιίας γλυκύς ἐστι μάλιστα· ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου, Αἰδη, τὸ νεῖκος; ἄπνους νεκρὸς ἀκίνητος καὶ εἰ τὸ σχῆμα σώξιν ὅφεως ἐν ὕψει στηλιτευόμενος. 20

Ἀμφισβητήσῃ δ' ἂν τις. Συριανοῦ καὶ τῶν ἐτέρων. vide Vol. VII. p. 1067. ιζ'. ιη'.

ιε'. Κατὰ δίκην ἀντὶ τοῦ δικαίως, δικαίῳ λόγῳ.

ις'. Ἐξουσία ποιητικὴ, ἀντὶ τοῦ ἐξουσίαν αὐτοῖς καὶ νόμον ἢ ποίησις δίδωσι τοιαῦτα λέγειν· ῥήτορι δὲ 25 οὐδ' ὅλως, ὅτι βίαιά εἰσι, καὶ εἰς ψυχρότητα καὶ ἀηδὶαν πολλὴν ἄγουσι τὸν λόγον· τὸ γὰρ τοῖς ἀψύχοις φρόνησιν τιθέναι κακόζηλον, ἔχειν δὲ ἔφησεν ὅμως τὰ τοιαῦτα γλυκύτητα, ἐλάττονα δὲ, οὐχ ἐν τοῖς πεζοῖς λόγοις, ἀλλ' ἐν τοῖς ποιητικοῖς. 30

ιζ'. Ταῦτόν δὲ συμβαίνει καὶ εἴ τις τοῖς

27 Vind. τίθεμεν. scr. τίθεμαι.

ἀλόγοις ζώοις· τὸ ταῦτὸν οὐ πρὸς τοὺς ποιητὰς ἀποδίδεται, ἀλλὰ πρὸς τὸν Ἡρόδοτον· ἐπεὶ πῶς κατ' ἐννοιαν ἔχει ἡδονὴν τὸ ἀπὸ τῶν ἐμψύχων ἴσῃ τῇ τῶν ἀψύχων, ἔχει δὲ καὶ ταῦτα βίαια· τὸ γὰρ μειδιᾶν ὑπέρ-
 5 ογκον· οὐ μὴν τοῦ θεολόγου τοιαῦτα· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἄρτι μὲν ἡ φιλεργὸς μέλισσα, τὸ πτερόν ἐκλύσασα καὶ τῶν σίμβλων ἀπάρασα τὴν αὐτῆς σοφίαν ἐπιδείκνυται· καὶ λειμῶνας ἐφρίπταται καὶ συλᾷ τὰ ἄνθη καὶ ἡ μὲν πονεῖ τὰ κηρία τὰς ἐξαγώνους καὶ ἀντιθέτους σύ-
 10 ριγγας ἐξυφαίνουσα καὶ τὰ ἐξῆς· τὸ τε γὰρ φιλεργὸς καὶ τὸ σοφία, καὶ τὸ συλᾷ καὶ τὸ ὑφαίνουσα, καὶ πάντα κατάλληλα ὄντα τῇ φύσει τοῦ ζώου, ὡς ἐπὶ λογικῶν ῥηθέντα καὶ ἐπιστημονικῶν ἀληθῶς πάνυ εἰσὶν ἡδέα καὶ πρόσφορα· καὶ ὅλως ἀπὸ τοῦ ἡ βασίλισσα τῶν ὠρῶν
 15 μέχρι τῆς μελίσεως πᾶσαν εὐρήσεις γλυκύτητα, ὡς ὀρχεῖσθαι δοκεῖν, καὶ τὰ αὐτὰ ποιεῖν τοῖς πράγμασι καὶ προσώποις, περὶ ὧν ὁ λόγος, τοὺς ἀκούοντας, ὄντα καὶ ταῦτα τῆς τετάρτης ἰδέας· καὶ τῆς νῦν λεγομένης καὶ σχεδὸν πασῶν ὁ κυνηγετικὸς λόγος ἐστὶ Ξενοφώντος.

20

Περὶ μεθόδου.

ιγ'. Μέθοδοι δὲ αὐτὴν ποιοῦσιν, αἵπερ καὶ τὴν καθαρότητα· εἰ γὰρ αἱ αὐταὶ τῆς γλυκύτητος μέθοδοι, αἱ καὶ τῆς καθαρότητος, περιττὸν τὸ περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν.

25

Περὶ λέξεως.

ιδ'. Λέξεις δὲ γλυκεῖα ἢ τε τῆς ἀφελείας· ἰδία δὲ περὶ τὴν καθαρὰν· ἴδιαι ἦσαν τῆς ἀφελείας ὠσπερ τὸ πατρῶεῖν τὸ ἀδελφίζεῖν καὶ ὁ κλανσίγελως· καὶ ἔτι ἡ ποιητικὴ ἡ κατὰ ἐντέλειαν λεγομένη, οἷον αὐ-
 30 τέων, κινέονται, καὶ αἱ ὅμοιαι· ἐχρήσατο μὲν καὶ μεθύδοις καὶ ἐννοίαις μὲν τὴν τρίτην τάξιν ἐχούσαις· οἷον

τοῖς διηγήμασι τοῖς ἀπ' ὀλίγου τοῦ μυθικοῦ κοινωνοῦσι, μεθόδοις ταῖς καθάραις· ἀπ' αὐτοῦ γὰρ ψιλοῦ τοῦ πράγματος ἄρχεται καθαρὰ καὶ ἡ καθαρότης.

κ'. Ταύτην τὴν διάλεκτον· ποιητικὴ γὰρ ἡ Ἰὰς καὶ ἡδεῖα· ὡς τῶν ἄλλων οὐδεμία, διό καὶ τὰ Ἰωνικά ⁵ ποιήματα ἐξαίρουσι ταῖς ἡδοναῖς, ὥσπερ τὰ Σιμωνίδου καὶ Μενελάου· καὶ τινὰ τῶν Ὀμήρου, Στησιχόρου τε καὶ ἄλλων πολλῶν· εἰ δὲ καὶ ἄλλων ἔχει καὶ ἄλλων διαλέκτων, ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον, καὶ γὰρ Ἀττικάς χρῆται, ὡς τὸ ὀρόωδῶ· ἐν τῇ πρώτῃ· ²⁸ ἀπεμάχοντο ὀρόωδέοντες· ¹⁰ ἀλλὰ τῷ διελεῖν αὐτάς ἰδέας ²⁹ καὶ Ἰωνικάς· μὴ τι οἱ ἐξ αὐτέων κακὸν γένηται· καὶ Δωρίδος, ὡς τὸ μῶσας, καὶ Αἰολικῶς, ὡς τὸ βασιλῆς.

κά. Τὸ δ' αὐτὸ αἴτιον οἶμαι τοῦ καὶ τὰς παραπλοκάς ³⁰ τῶν νοημάτων· διὰ τοῦτο, φησί, ¹⁵ καὶ αἱ παραπλοκαὶ τῶν ποιημάτων ἡδίσται, διότι ἡδὺν πράγμα ἢ ποίησις· παραπλοκή δὲ ἡ τοῦ ποιήματος κολησις πρὸς τὸν πεζὸν λόγον, εἰ κατὰ σύνθεσιν ἐξαγγέλλοιντο, ἀλλὰ μὴ κατὰ παράθεσιν ἢ σύνθεσις γίνεται αὐτῆς· κατὰ παράθεσιν μὲν γίνεται, ὅταν τὸ πεζὸν τῷ ἐμ- ²⁰ μέτρῳ συντεθὲν ἐν εἶναι δοκῇ, ὡς ἔχει τε τὸ παράδειγμα, καὶ ἔτι ταῦτα· ἔφεπε κλονέων ὁ γεννάδας ἐκείνους τῷ λόγῳ· καὶ ἔτι κροαίνω κατὰ πεδίῳ· καὶ πρὸς τὸν σύννομον ἐφερόμην· καὶ τό·

Ζεῦ κύδιστε μέγιστε ³¹ θεῶν εἰλυμένε ³² κόπρω· ²⁵ ὅταν τε μηλὴν, ὅσση τε ἵππων, ὅσση τε ἡμιόνων· ἐκ τῶν στηλιτευτικῶν τοῦ πρώτου· κατὰ παράθεσιν, ὅταν παρὰ-

28 c. 9. 29 Vind. ἰδεῖνυς. scr. ἰδίας. 30 Vind. παρακλονάς. 31 Vind. Par. μάλιστε. cfr. Philostr. Her. p. 693. Olear. ἔστι γὰρ τὰ τοῦ Παμφῶ ἔπη.

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε θεῶν, εἰλυμένε κόπρω

Μηλείη τε καὶ ἵππειη, καὶ ἡμιονείη.

32 Vind. Par. εἰλυμένε. recepi εἰλυμένε ex Philostrato.

κειται ἀλλήλοις ὃ τε πεζὸς καὶ ὁ ἔμμετρος, καὶ διϊστάμε-
νοι οὐ δοκοῦσιν εἰς· οἷον πάντων θανάτων χαλεπώτατος
ὁ θαλάσσης, ὅθεν καὶ Ὅμηρός φησιν³³.

Αἴας δ' ἐξαπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν ἄλμυρον ὕδωρ.

- 5 διήρηται γὰρ καὶ ἡττόν ἐστι γλυκύ· τὰ δὲ ἐξῆς δῆλα καὶ
οὐδεμίαν ἔχει ἀμφιβολίαν· τοῦ γὰρ Πλάτωνος τὰ παρα-
δείγματα, καὶ οὐ μόνον κατὰ κόλλησιν τῶν μερῶν ἡδέα,
ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων λόγων· ἡδίστα γὰρ τὰ τῆς παλαι-
ᾶς καὶ τῶν προφητῶν· καὶ παντὸς μάλιστα οἷον οὕτως
10 ἀκούω τοῦ διὰ παντὸς ἐν μεσημβρινῇ σκοτιᾷ φεύγουσιν·
τὸ γὰρ ἐν μεσημβρινῇ καὶ τὸ φεύγουσιν Ἡσαίου ἐστὶ·
καὶ φῶς δικαίως διὰ παντὸς, καὶ ἡ σύζυγος αὐτῶν εὐφρο-
σύνη· τὸ γὰρ ἡ σύζυγος τοῦ θεολόγου ἐστὶ, καὶ ἐπεὶ καὶ
ὑδασι θείοις ὑπερῶά τινα στεγάζεται, δι' ὧν ὑμνεῖται
15 θεός· κατὰ παρῳδίαν γὰρ τοῦτο ὃν καὶ οὐ κατὰ κόλλη-
σιν³⁴ ὅμως γλυκύ ἐστι, παρὰ τῷ θεολόγῳ· παρῳδία
γὰρ ἐστίν, ὅταν τὸ ἀλλότριον εἰς τὴν οἰκίαν σύνταξιν
μεταποιήσῃ τις οὕτως, ὥς μὴ λανθάνειν· τινὲς δὲ ταῦ-
τὸν λέγουσιν εἶναι, ἀλλ' ἡμῖν τό γε δοκοῦν ἀπεφάνθη.
20 Σημεῖωσαι, ὅτι διαφωνεῖ τὰ ἐν τῷ παρόντι τῷ τεχνικῷ
περὶ τῆς γλυκύτητος λεγόμενα πρὸς τὰ ἐν τῷ προοιμίῳ
τοῦ παρόντος βιβλίου περὶ τούτων αὐτῶν εἰρημένα αὐτῷ·
ὄρα γὰρ, τί φησιν ἐκεῖσε· γλυκεῖα δὲ λέξις ἢ τε δι' ἐπι-
θέτου καὶ ὅση δριμεῖα καὶ τῆς ποιητικῆς ἢ μὴ διηρομένη,
25 μὴδὲ πλατεῖα φύσει· αἱ τε τῆς καθαρότητος ἅπασαι·
ἐκεῖ μὲν γὰρ τὰς τῆς καθαρότητος ἀπάσας ἀρμόζειν εἴ-
ρηται τῇ γλυκύτητι· ἐνταῦθα δὲ τῇ ἀφελείᾳ προσήκουσαι
τῶν τε καθαρῶν λέξεων καὶ ἐτέρων τινῶν ἔφη τῇ γλυκύ-
τητι μὴ πάσας τὰς ἀφελεῖς λέξεις ἀρμόζειν, ἀλλὰ μόνας
30 τὰς ἰδίας αὐτῇ τῇ ἀφελείᾳ προσηκούσας, τουτέστι καθ'
ᾧ οὐ κοινωνοῦν τῇ καθαρότητι, καὶ ἐκεῖ μὲν οὐ πάσας
τὰς

33 Od. δ. 511.

34 Par. Vind. κόλλασιν.

τὰς ποιητικὰς λέξεις εἶπεν ἀρμόζειν τῇ γλυκύτητι, ἀλλὰ τῶν ποιητικῶν τὰς μὴ διηρημένας, μηδὲ πλατείας φύσει μόνας· ἐνταῦθα δὲ ἀπλῶς οὕτως εἶπε τῇ ποιητικῇ λέξει προσήκουσαν τῇ γλυκύτητι.

κβ'. Διορθωτικὸν δὲ τὸ ἐπέρχεται μοι ἐμμέ- 5
τρως εἰπεῖν· ὅτι οἱ νόμοι καὶ τὰ ψηφίσματα, ταῦτα γὰρ κατὰ διάστασιν λέγεται, ὡς ἐν τοῖς Δημοσθενικοῖς ἔστιν ἰδεῖν.

κγ'. Κοίτην ὕπνον τ' ἐνὶ κήδει· 35 καὶ ἐν τῇ λύπῃ καὶ ἐν φροντίδι καὶ νόσῳ ὕπνον καὶ κοίτην, πλὴν 10 γνωστόν ὡς εἰ μονοπρόσωπος εἴη ὁ λέγων καὶ οὐ μιμητικὸς προσώπων διαφόρων, ὡς ὁ Πλάτων οἰκείους ἐκάστου τοὺς λόγους ποιῶν, εἶτα ταῖς παραπλοκαῖς κατακόρως χρῆται, μίμησις φαίνεται.

κδ' Τάχα μὲν γὰρ φαίη τις ἂν, ὅτι τὰ μέ- 15
τρα γλυκέα καθ' ἑαυτὰ, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον παραπλεκόμενα, τὸ γὰρ μονοειδὲς οὐ πάντα καλὸν καὶ πῶς αὐτὸς διδάσκει. Καὶ ἡ διὰ τῶν ἐπιθέτων· τὰ ἐπιθετὰ ἀπὸ τριῶν λαμβάνεται· ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ τῶν ἐκτός· ἀπὸ ψυχῆς μὲν, ὡς σώφρων, ἀκόλαστος, 20 κακοδαίμων, δυστυχής· ἀπὸ σώματος, ὡς ἑτερόφθαλμος· τῶν ἐκτός δὲ πλούσιος, πένης· καὶ τὰ παραδείγματα ζητεῖ τοῦ θεολόγου, καὶ πάμπολλα εὐρήσεις· τὰ ἐξῆς πάντα σαφέστατα, πολλάκις γὰρ ἐρρήθησαν· λοιπὸν λεκτέον καὶ περὶ δριμύτητος, ἣ συντελεῖ πρὸς γλυκύτητα· 25 εἰ δὲ καὶ παραδειγμάτων δεηθῇσι, σχημάτων τε καὶ τῶν μετ' αὐτὰ, κώλων δὲ λέγω καὶ συνθήκης καὶ τῶν ἄλλων, αὐτάρκη σοι 36 χορηγήσει ὁ μέγας, καὶ ἐξ ὧν προϋθέμεθα παραδειγμάτων περὶ δριμύτητος καὶ ὀξύτητος· πολυώνυμος γὰρ ἡ ἰδέα. Λοιπὸν λεκτέον περὶ ὠραίου καὶ 30 ἀβροῦ λόγου.

35 Plat. Symp. p. 197. C.

αὐτάρκητο. uterque χορηγήσοι.

Rhetor. VI.

36 Par. αὐτάρκητοι. Vind.

Σύνοψις τῶν περὶ γλυκύτητος.

α. Ἐννοιαὶ αἱ μυθικαὶ· δευτέραὶ αἱ διηγηματικαὶ καὶ μύθων οὔσαι ἐγγύς, τρίταις αἱ ὀλίγον τοῦ μυθικοῦ κοινωνοῦσαι, ἐπὶ τούτοις ὅσαι ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν
 5 εἰσιν ἡδεῖαι· ³⁷ ποιεῖ γλυκύτητα καὶ τὸ τοῖς ἀπροαίρε-
 τοις προαιρετικόν τι ἐπιτιθέναι.

β. Μέθοδοι αἱ τῆς καθαρότητος, αἵπερ εἰσὶ καὶ τῆς ἀφελείας.

γ. Λέξις ἡ τῆς ἀφελείας ἰδία παρὰ τὴν καθαρὰν,
 10 καὶ ἔτι ἡ ποιητικὴ καὶ μάλιστα ἡ δι' ἐπιθέτου καὶ δρι-
 μεῖα.

δ. Σχήματα τῆς καθαρότητος καὶ ἀφελείας καὶ τοῦ κάλλους.

ε. Συνθήκη ἡ τοῦ κάλλους ἡ ἄνευ συγκρούσεως φω-
 15 νηέντων καὶ ἡ ἐγγίζουσα μέτρῳ, καὶ ἡ διὰ τῶν τῆς σεμ-
 νότητος ποδῶν.

ς. Ἀνάπαυσις ἡ τῆς σεμνότητος, ἡ βεβηκυῖα.

ζ. Καὶ ὁ ῥυθμὸς ὡσαύτως, ὡσπερ ἐν τῇ ἀφελείᾳ.

C a p. V.

Περὶ δριμύτητος καὶ ὀξύτητος, ὠραίου τε
 20 καὶ ἄβροῦ καὶ ἡδονὴν ἔχοντος λόγου.

α. Ἐν τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ πολλὰ μοι τὰ ζητούμενα· πρῶ-
 τον μὲν, ἐν ἰδέᾳ ἐστὶ καὶ μὴ ἐκ μέρους συνισταμένη τι-
 νός, πλὴν διανοίας, ὃ ¹ καὶ σχεδὸν ἄλντον οἶομαι· δεύ-
 τερον, εἰ ἰδέα ἐστὶ, διὰ τί τῆς ἀφελείας καὶ τῆς γλυκύ-
 25 τητος ἐχωρίσθη εἰς ταύτας ἀναφερομένη· τρίτον εἰ μήτε
 κατ' ἐπίτασιν τῆς ἀφελείας ἐστὶν, ὡς ἡ γλυκύτης καὶ τοῦ

³⁷ Vind. ἐσιν ἡδεῖα. scr. εἰσιν ἡδεῖαι.

1 Par Vind. ἦ.

ἥθους τὸ ἐνδιάθετον, μήτε κατὰ μείωσιν τοῦ γένους, ὥς ἡ ἐπιείκεια, μήτε κατὰ σύμμιξιν τυχόν, ὥς ἡ βαρύτης, μήτε καθ' ἑαυτὴν ἐστίν, ὥς αἱ ἄλλαι, πολλοστιμόριόν τι μέρος ² ἐστὶ καὶ οὐκ εἶδος· καὶ τίς ἡ διάψευσις, καὶ ὁ κατ' αὐτὴν λόγος· τέταρτον εἰ πολυωνύμως λέγονται ταῦ- 5
τα τὰ τέσσαρα, τὸ δριμύ, τὸ ὀξύ, καὶ τὰ λοιπὰ, ἡ ὁμωνύμως, καὶ εἰ ὁμωνύμως, τίνι ἕκαστον ἑκάστου διαφέρει· πέμπτον, τίνος ἐστὶ ταῦτα ἐν τοῖς λόγοις αἰσθητὰ, ἀκο-
ῆς ἢ ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως· δοκεῖ γὰρ ἡ ἡδονή, ὥς γένος αὐτῶν γραφεῖσα, γεύσεως εἶναι· καὶ εἰ ἄλλης, τίνι δια- 10
φέρει τοῦ κάλλους καὶ τῆς γλυκύτητος· καὶ διὰ τί τὸ κάλλος οὐκ εἰς τὸ ἥθος ἀνάγεται ἔχον καὶ αὐτὸ ἡδονήν· ἕτε-
ρος δ' ἂν εἴπῃ εἰς τὴν γοργότητα· ἔκτον εἰ πᾶσαι αἱ τοι-
αῦται δριμεῖαι εἰσὶ κατὰ γένος, τίς ὁ κατ' εἶδος τρόπος αὐτῶν; λέγομεν τοίνυν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀρχόμενοι, ὃ καὶ 15
ταῖς τρισὶν ἀπορίαις ἀρκέσει· καὶ οὐκ ἰδέα ἐστίν· οὐδὲ διὰ τοῦτο κατὰ μείωσιν οὕσα καὶ ἔλλειψιν ἔτυγεν ἰδίας διδασκαλίας, ὥς αἱ ἄλλαι, ἀλλ' ὅτι ἀφελείας μὲν οὕσα κυρίως ἡ ἔννοια, κατ' ἐπίτασιν δὲ τῆς γλυκύτητος, ὥς ἐμάθομεν· ὁρᾶται δὲ περὶ λέξιν μόνην καὶ τροπὴν γινο- 20
μένη· ἡ δὲ λέξις, καθ' ἣν ὁρᾶται, πολυειδής ἐστὶ καὶ ποικίλη καὶ οὐ μονοσήμαντος, καὶ οὐκ ἀδύνατον ἐν ταῖς με-
θόδοις χαρακτηρισθῆναι τῶν ιδεῶν· μείζων γὰρ ἦν τοῦ ἔργου ὁ περὶ αὐτῆς λόγος· διὰ τοῦτο ἰδίᾳ ἔταξεν αὐτήν, ἵν' ἀκριβεστέρα ἢ διδασκαλία γένηται, εἰ γὰρ ἰδέα, συν- 25
αριθμήθη ἂν ταῖς τοῦ ἥθους ἐν τῇ τούτων ἀπαριθμήσει, ὥστε μόριόν ἐστιν ἰδέας, καὶ οὐκ ἰδέα, εἰ καὶ τὰ μάλιστα οἱ φιλόσοφοι καὶ τὰ νοητὰ μόρια τῶν οὐσιῶν, οἷον δάκτυλον, χεῖρα, καὶ τῶν ὁμοίων εἶδη λέγουσιν, ἐν οἷς ἐκεῖνοι τὴν οὐσίαν διαιροῦσιν εἰς πρώτην καὶ δευτέ- 30
ραν καὶ ὅλην καὶ μέρος· τὸ γὰρ μέρος, εἰ καὶ διανοητόν ἐστιν, ἀλλὰ τῷ ὅλῳ συννοεῖται, εἰ καθ' ἑαυτὸ φαίνεται

2 Par. μέρους. Vind. μέρος.

ὃν ἐν ιδέα περιγραφῇ, ὥστε καὶ ἡ δριμύτης ἀφελείας οὐ-
 σα μέρος πρῶτον ποιοῦ καὶ διανοητοῦ καθ' ἑαυτὴν περι-
 γραφουμένη οὐχ ἀπλῆν τὴν διδασκαλίαν ἔχουσα, εἰκότως
 ἐχωρίσθη, οὐχ ὡς ιδέα, ἀλλ' ὡς μέρος, ἡ μόριον· ἀλλὰ
 5 φαίη τις ³ ἂν, τί ἐστι τὸ κατ' ἐπίτασιν τῆς ἀφελείας γί-
 νεσθαι τὴν γλυκύτητα· τὸ ταῖς ἀφελέσι τῶν λέξεων,
 τουτέστι τὸ ταῖς τὰς τοιαύτας ἐννοίας ἐχούσαις πλείσταις
 κεκρῆσθαι καὶ κατ' ἐπιμονήν· τοῦτο γλυκύτης· τὸ δὲ δρι-
 μύτης ὄνομα καὶ ὀξύτης, ἔτι δὲ ὠραῖος καὶ ἀβρὸς ὁ λό-
 10 γος καὶ ἡδονὴν ἔχων, ὅπερ ἐν τῇ τῶν ἀποριῶν ἐξήτληται
 τετάρτῃ, πολυσήμαντόν ἐστιν· ἡ μὲν γὰρ δριμύτης ἡ
 ἐπὶ χυμῶν ὁράται ἢ ἐπὶ λόγων ἢ ἐπὶ κράσεων· ἐπὶ κρά-
 σεων μὲν, οἷον δριμύς ὁ χειμὼν, ἀλλὰ γλυκὺς ὁ παρὰ-
 δεισος· ταῦτόν μὲν οὖν εἶναι δοκεῖ κρᾶσις καὶ χυμὸς καὶ
 15 ποιότης· ὧ δὲ διαφέρει περιττόν λέγειν νῦν· δριμὺ δὲ
 λέγεται καὶ ὄξος καὶ σίνηπι, καὶ ταχυπαθῆς χυμὸς, καὶ
 ἐπὶ τῶν νοσημάτων ἢ τῶν λόγων· ἡ ἐπὶ κόμμασιν ὁρά-
 ται ὃν ἐν ⁴ ἐνθυμήμασιν· ἡ ἐν λέξεσιν· ἐν κόμμασι μὲν,
 ὡς ἐπὶ τῶν αὐξήσεων ἢ ἀποδείξεων, ἢ τῶν τοιούτων τι-
 20 νός· οἷον τοὺς ἐν γυναιξίν ἄνδρας καὶ τὸ ἐναντίον· καὶ
 πάλιν ἄλλο κατὰ δριμύτητα· τοὺς τοῦτο μόνον ἀνδρι-
 κοὺς, τὴν ἀσέβειαν· καὶ πάλιν, ὑπαρχοὶ μὲν ὑμεῖς καὶ
 τῶν ἐπιφάνων οὐκ ἀρνούμεθα· εἰτα ἡ δριμύτης, οὐπω
 δὲ θεοῦ τιμώτεροι, καὶ πάλιν, καὶ τὸ κοινωνοὺς ἔχειν
 25 ὑμᾶς μέγα μὲν, πῶς γὰρ οὐ; πλάσμα θεοῦ καὶ ὑμεῖς·
 καὶ τοῦτο δριμύτης καὶ ἄλλα, ἀλλ' ὡς εἴ τινας ἄλλους
 τῶν ὑφ' ὑμᾶς τεταγμένων· δριμύτης γὰρ ἐστι διανόημα
 ἰσχὺν τῷ λόγῳ παρέχον καὶ κράτος, ὥσπερ ἐν ταῖς εὐρέ-
 σεσι μεμαθήκαμεν· δριμύτης δὲ καὶ κατὰ συστροφὴν
 30 σχήματος καὶ ὅσα τοιαῦτα, δριμύτης γὰρ ἐστι καθ' ἡμᾶς,
 ἐπίτασις, διανοήματα, ἰσχὺν παρέχουσα τῷ, περὶ οὗ ὁ

3 Par. Vind. τι. 4 inserui praepositionem ἐν, quae absorpta est syllaba sequente.

λόγος· γίνεται δὲ καὶ ἐν μεθόδῳ ἡ δριμύτης καὶ ὀξύτης, ὥσπερ ἐπὶ τῆς γοργότητος ἔλεγε τὰς ταχείας ἀπαντήσεις· ταῦτα μὲν ἢ διὰ κομμάτων ἢ διὰ κώλων, ἡ δὲ διὰ λέξεων τροπικὴ γίνεται, ὅταν τὸ ἐπ' ἄλλον κυρίως λεγόμενον ἐπ' ἄλλο μεταφέρεται, ὡς ἐν τῇ ἀφελείᾳ εἴρηται ⁵ καὶ γλυκύτητι· τοῦτο δὲ ἢ κατὰ ἀλληγορίαν γίνεται ἢ μεταφορὰν καὶ μετάληψιν καὶ κατάχρησιν καὶ τοὺς λοιποὺς τρόπους· κατὰ ἀλληγορίαν μὲν, ὡς τὸ, εἶπεν ὁ ὄρις τῇ γυναικί· ἀπὸ γὰρ τοῦ διαβόλου ἡ τροπή· καὶ τὸ ὑπὲρ ὧν καὶ ὑφ' ὧν πολεμούμεθα, ἀλληγορικῶς με- ¹⁰ τελήφθῃ· εἰ καὶ ⁵ ἀλλαχοῦ κατὰ μετάληψιν εἴρηται· εἴρηται γὰρ ⁶ ἐν τῇ τοῦ φθόνου· μεταφορὰν δὲ, ὡς τὸ πομπεύει καὶ δορυφορεῖ πᾶν ὃ τι κάλλιστον καὶ τερπνότε-
τον· αὗται γὰρ αἱ λέξεις ἐπὶ τῶν λογικῶν λέγονται· κα-
τὰ κατάχρησιν δὲ, ὡς τὸ μέγας ὁ θεὸς καὶ ἄπειρος· ¹⁵ οὔτε γὰρ κυρίως ταῦτα οὔτε κατὰ ἀντίθεσιν, ἀπολύτως ⁷ γὰρ καὶ ἐφ' ἡμῶν λέγεται· μετάληψιν δὲ, ὡς εἰ τὸν τα-
χὺν ὀξὺν εἶπη τις, καὶ τὰ ὅμοια· ἀντίφρασιν, ὡς ἐπὶ τῶν εἰρωνειῶν τὴν μοιχαλίδά φίλανδρον καὶ τὰ ὅμοια, οὕτω καὶ ἡ ὀξύτης πρὸς μὲν τὰ πράγματα ὀρωμένη ⁸ ²⁰ καὶ τοὺς λόγους ὠμῶννυμόν ἐστι καὶ τὸ ὠραῖον καὶ τὸ ἄβρὸν· πρὸς δὲ τοὺς λόγους μόνους πολυώννυμος λέγεται· ὠμῶννυμον γὰρ ἐστὶν ὄνομα ἐν κατὰ πολλῶν καὶ διαφε-
ρόντων λεγόμενον, ὡς ὁ κόραξ τὸ ζῶον, καὶ τὸ ὄργανον· πολυώννυμον δὲ ὀνόματα πολλὰ καθ' ἑνὸς, καὶ τὸ ²⁵ αὐτὸ δηλοῦντα, οἷον ἄνθρωπος, μέροισι, βροτὸς, γηγε-
νής· οὕτως οὖν καὶ ἡ ὀξύτης καὶ ἡ δριμύτης, καὶ ὁ ὠ-
ραῖος καὶ ὁ ἄβρὸς καὶ ἡδονὴν ἔχων ἐπὶ τῶν λόγων τὸ αὐτὸ σημαίνουσιν· ὀξύτης μὲν γὰρ λέγεται καὶ δριμύ-
της, ἢ διὰ τὸ ἰσχυρὸν τῆς διανοίας ἢ διὰ τὸ νύττειν ³⁰

5 Vind. εἰ καὶ γάρ. Med. ἐτ Par. γάρ om. 6 Par. εἴ-
ρηται γάρ. Vind. γάρ om. 7 Med. ἀπολύτως. Par. Vind.
ἀπόληται. 8 Vind. Par. ὠρωμένη. scr. ὀρωμένη.

πρὸς ἡδονὴν τὴν ψυχὴν· δι' αὐτὸ δὲ καὶ τὸ ὡραῖον καὶ
 ἄβρὸν· καὶ εἰς ταῦτα τῆς ἀκοῆς μόνῃς ἐπιστητὰ, οὐκ
 ἄλλῃς αἰσθησεως, ὥσπερ καὶ ἡ μουσικὴ, διαφέρει δὲ τῆς
 μὲν γλυκύτητος, ᾧ διαφέρει τὸ ὅλον τῷ μέρει· ὅλον γὰρ
 15 ἡ γλυκύτης, μέρη δὲ ἡ μόρια ταῦτα· τὸ δὲ κάλλος, ἣ
 μὲν ἐκεῖνο ἰδέα ὃν ἐπείσακτόν⁹ ἔστι καὶ ἔξωθεν ἐπιγι-
 νόμενον οὐκ ἀπ' ἐννοίας, ἀλλ' ἀπὸ λέξεως, καὶ τῶν ἐπο-
 μένων, ταῦτα δὲ ἡ ἐννοία ποιεῖ καὶ ὁ πρὸς σχηματι-
 σμὸς τῆς συντάξεως μόνα· καὶ ἔστιν¹⁰ ἀπορία, διὰ τί
 10 τὸ κάλλος οὐκ εἰς τὸ ἦθος ἀνάγεται· ἐξ ἡθους¹¹ τῶν
 ποιούντων γινόμενον ἡδονὴν ἔχον καὶ αὐτὸ, ὅτι εἰ καὶ
 ἐξ ἡθους γίνεταί, ἀλλ' οὐ τοιούτου ἀπλοῦ· καὶ συμ-
 πεφυκότος τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις, ἀλλ' ἐπιπλάστου
 καὶ πανούργου· καὶ γὰρ πρὸς τὸ θέλξαι καὶ ἀπάτη πεί-
 15 σαι ὀρῶ· καὶ δι' ὅσους τρόπους ἔφραμεν γίνεσθαι τὸ κάλ-
 λος, ἐπιτηδεύεται, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀσελγῶν, τὸ δὲ τοῦ
 ἡθους ὡραῖον καὶ ἄβρὸν σύμφυτόν ἐστι τοῖς ὑποκειμέ-
 νοις αὐτῷ προσώποις καὶ οὐκ ἔξωθεν ἐπιγίνεται· διὸ
 ἴδιον αὐτὸ παρ' ἐκεῖνο εὐρισκόμενον εἰκότως ἀπεδοκιμά-
 20 σθη, ὥσπερ καὶ οἱ φυσικῷ κάλλει κεκοσμημένοι τὸ ἄλ-
 λότριον ἀπελάνουσιν· αὐτάρχεις γὰρ δοκοῦσι φαίνεσθαι
 καὶ εἶναι τοῖς οἰκείοις καλοὶ, δριμεῖαι δὲ οὔσαι καὶ ὀξεῖ-
 αι καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ γένος ὥς ἔφραμεν τῶν τρόπων,
 αἱ κατ' εἶδος αὐτῶν διαφοραὶ ἀπὸ τῶν κατὰ μέρος τρό-
 25 πων εὐρίσκονται, ὥς καὶ περὶ τούτων εἵπομεν· ὅτῳ δὲ
 διαφέρει τρόπος καὶ σχῆμα προεῖρηται· ταῦτα ὥς ἐνῆν
 καὶ ἀπορήσαντες καὶ λύσαντες εἰς αὐτὴν χωρήσωμεν τὴν
 διασάφησιν.

β. Ἡς ὅποῖται μὲν εἰσὶν αἱ ἐννοιαί· καὶ ἐλί-
 30 γῳ πρότερον εἰρήκαμεν, ἐν τῷ περὶ ἀφελείας, ὅτι εἰσιν,
 οἷον αἱ ἐξ ἐπιβολῆς βαθεῖαι· ἥδη¹² γὰρ εἶπε τοῦτο ἐν

9 Vind. ἐπίσακτον. 10 Vind. Par. ἦν supra lineam ἔστιν.

11 Med. Vind. Par. ἐξ ἡθους, 12 Med. Vind. ἡγη.

τῇ τῆς ἀφελείας μεθόδῳ, οἷον κακοδαίμονοις. Βυζάν-
τιοι, καὶ σφόδρα γε· ἀλλ' ὅμως δεῖ σῶς ¹³ αὐτοὺς εἶ-
ναι· τὰς γὰρ ταχείας φησὶν ἀπαντήσεις οὐ πολὺ τὸ πε-
ρινενοημένον ἐχούσας δριμύτητος εἶναι φησι· ζητεῖται
δὲ, εἰ τῶν ποιουσῶν ἡθὸς ἰδεῶν ἢ τε γλυκύτης καὶ ἢ ⁵
δριμύτης εἰσὶ, πῶς ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ περὶ ἡθους λό-
γου ὑπαριθμούμενος ὁ τεχνικὸς τὰς ὑποβεβηκυίας τῷ
ἡθῷ ἰδέας, καὶ ποιούσας αὐτὸ οὔτε τῆς γλυκύτητος
ἐμνήσθη; οὕτω γὰρ εἶπεν ἐκεῖ· ἡθὸς τοίνυν ἐν λόγῳ
ποιεῖ ἐπιείκεια καὶ ἀφέλεια· καὶ πρὸς τούτοις τὸ κατ' αὐ- ¹⁰
τὸ ἐμφαινόμενον ἀληθές καὶ ἐνδιάθετον· ἡ δὲ βαρύτες
ὑπόκειται μὲν τῷ ἡθικῷ λόγῳ, οὐ μὴν πληροῖ γε αὐτόν·
οὐδὲ κατ' ἑαυτὴν δύναται θεωρεῖσθαι· καὶ ἔστιν εἰπεῖν,
ὅτι ἐπεὶ ἡ γλυκύτης καὶ ἡ δριμύτης τῇ ἀφελείᾳ προηγου-
μένως προσήκουσι, διὰ τοῦτο τῆς ἀφελείας μόνης ἐκέισε ¹⁵
μνησθεὶς, ταύτας παρῆκεν, ὥς ἐμπεριεχομένας αὐτῇ· τὰς
γὰρ ταχείας, φησὶν, ἀπαντήσεις, οὐ πολὺ τὸ περινενοη-
μένον ἐχούσας, δριμύτητος εἶναι φησι.

γ'. Μέθοδος δέ τις ἐστὶ τὸ μὴ περινενοη-
μένως λέγειν· μέθοδος τὸ τὰ περινενοημένα σαφῶς, ²⁰
καὶ τὰ μὴ ἀσαφῶς μέθοδον εἶναι φησι, καὶ πολλὰ τού-
των ἔφη τὰ παραδείγματα παρὰ τῷ Ξενοφῶντι, ὧν τινα
καὶ παρὰ τῷ θεολόγῳ ἐδείξαμεν.

δ'. Ἐτερον δὲ παρὰ ταύτην τὴν δριμύτη-
τα· παρὰ τὴν ἐν μεθόδῳ, ἣν ἔλεγε δεινότητα ἐν τῇ με- ²⁵
θόδῳ τῆς ἀφελείας.

ε'. Δυσχερὲς ἀποφύνασθαι, εἴτε περὶ ἔννοι-
αν εἴτε περὶ λέξιν γίνεται· δυσχερὲς εἶναι φησι δια-
κρίναι τοῦτο τὸ εἶδος τῆς δριμύτητος, εἴτε ἔννοιά ἐστιν εἴτε
λέξις, πότερόν φησι κατὰ λέξιν ἢ περὶ ἔννοιαν γίνεται· ἀλλ' ³⁰
οὐκ ἀκίνδυνον εἰπεῖν· καὶ τὰς τούτου αἰτίας τῆς δυσχερείας
σαφῶς διέξεισιν· εἰ γὰρ χωρήσειέ τις αὐτῇ τῆς ἀκολου-

θίας καὶ καθ' ἑαυτὴν ὁρώη, οὐδὲ ἐν τῇ δριμύτητι εὖρη,
 ὅπερ ἐν οὐδεμιᾷ τῶν ἄλλων ἰδεῶν ἦν, ἥς οὐκ ἔστι κυρία·
 εἶπομεν γὰρ ἤδη, ὅτι τροπικαί εἰσι αἱ λέξεις καὶ αἱ τοι-
 αῦται αἱ τὴν κυρίαν αὐτῶν ἔννοιαν ἐν ἑτέροις σημαίνου-
 5 σαι, ὡς ὁ Θεολόγος τὸ ἐμὸν γεώργιον, ἢ ἐμὴ ἄμπελος·
 ἐπ' ἄλλων γὰρ ταῦτα λέγειν εἰώθαμεν· εἰ καὶ μὴ καὶ τὰς
 αἰτίας λέγει τῆς λήψεως τῶν λέξεων καὶ τῆς παραγωγῆς,
 ὥσπερ ὁ Ξενοφῶν· πολλῶ θυμασιώτερον, ὅτι οὐ διηγη-
 ματικός ἐστιν, ὡς ἐκεῖνος, ἀλλ' ἀγωνιστικός· τοιαῦτα ἐν
 10 τῷ περὶ ¹⁴ γλυκύτητος εἶπομεν πολλά.

ζ'. Ἡς οὐκ ἔστι κυρία· ἀντὶ τοῦ καθ' ἥς κατη-
 γορεῖται· οὐδὲ κυρίως ἀρμόττει· πολλῶν δὲ τοιούτων
 ὀνομάτων μέμνηται ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς Δειπνοσοφι-
 σταῖς, ¹⁵ φάσκων Διονύσιον τὸν Σικελίας τύραννον
 15 τούτοις χαίρειν.

Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν οὐκ ἐμφαίνεται δριμύ-
 της· καθ' ἥς οὐ κατηγορεῖται ἐννοίας, οὐδὲ κυρίως ἀρ-
 μόττει ἢ ἔννοια. Ὁ κίνδυνος ἐν ταῖς· κίνδυνος δὲ
 οὐ μικρὸς εἰκότως· εἰ γὰρ μὴ ἀποδώσει τῆς τροπῆς τὸ
 20 ἀκόλουθον, εἰς κακόζηλον ἀπερρόφη.

ζ'. Ἐπεὶ καὶ οἱ τὰ σπουδαῖα γελοῖα· διχῶς
 νοητέον τὴν γραφὴν, εἰ μὲν σπουδαῖα καὶ γελοῖα δεῖ,
 οὕτω νοητέον· τῶν γνωμῶν, καὶ φασὶ τινες καὶ ἀπλῶς
 τινων λόγων, αἱ μὲν σπουδαῖαι εἰσι καὶ ὠφέλιμοι, αἱ δὲ
 25 ἀστεϊσμοῦ χάριν ἢ καὶ εὐκαίρου σκώμματος λαμβάνον-
 ται, οἷον ὁ Χάρων, φησὶ τις, ἔρχεται παιδία χαριζόμε-
 νος· τὸν δ' ὑπολαβὼν τις προσεῖπε· ἴδε μὴ καὶ ἃ ἔχομεν
 ἀφέληται· καὶ περὶ τούτων πάντων εἶπομεν ἐν τοῖς περὶ
 γνωμῶν· εἰ δὲ δεῖ γελοῖα γράφειν μόνον, ὅπερ ἐμοὶ κάλ-
 30 lion δοκεῖ, ῥάδιος ἢ ἐρμηνεία· κατ' οὐδὲν γὰρ ἄλλο, φη-
 σὶν, εὐδοκιμοῦσιν ἢ τοιαῦτα λέγοντες, οἷον ὅταν τις κατὰ

¹⁴ περὶ Vind. om.
 1071.

¹⁵ III. p. 98. d. cfr. T. VII. p.

κηλήτου φαιή, βαρὺς ἐταῖρος καὶ φορτικὸς ¹⁶ ἄνθρωπος εἶ, καὶ οὐ δεῖ σε πεζεῦειν. τὸν δὲ προσειπεῖν ἀποκρινάμενον, (ἦν γὰρ ὁ προσὰς ἐν ὑπολήψει μοιχευθείσης γυναικὸς ἀνὴρ) ναί, φησὶν, ὦ τὰν, ἀλλ' ἀνέχομαι τούτῳ τῷ διχάλω, τὸν σκίπωνα ὑποδείξας· καὶ μυρία εἰσὶ τοιαῦτα ⁵ παρὰ τοῖς σκηνικοῖς· καὶ πάλιν ἐπὶ ὀζοστόμον, τὸν γαργαρεῶνα ἀλγοῦντος, καὶ φάντος τῷ ἱατρῷ, μήτι ἄρα ἡ σταφυλή μου κατέβη, οὐ φάναι τὸν, ἀλλὰ τὰ γίγαρτά σου ἀνέβη· πρῶτον ὡς πρὸς τὸ δεύτερον εἶπε πρῶτον· τὸ γὰρ πρῶτον δεινότητος εἶπε μεθόδου. ¹⁰

ἦ. Παράδειγμα δὲ αὐτῆς οὐκ ἔστι παρὰ τῷ ῥήτορι, οἷ οὐδὲν ἦττον ὑπόψυχρον· ὡς τὸ ἀτρέα δημόν καὶ τὰ τοιαῦτα ἀστεῖσματα· σπονδαῖα γὰρ τὰ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ ἀγαπώμενα, οὐ γελώμενα.

θ'. Ἐτετρα δὲ αὐτῆς εἶδη τρία. τρία εἶδη φησὶν ¹⁵ εἶναι τῆς σπονδαίας καὶ θαυμασιῆς ταύτης δριμύτητος κατὰ ἀκολουθίαν προῤῥηθέντων ἄλλων ἐπιγινόμενα. διαφέρει δὲ ἀλλήλων, ὅτι τὸ μὲν καθ' ὁμοιότητα προηγησαμένης ¹⁷ λέξεως γίνεται, τὸ δὲ κατὰ παρονομασίαν, τὸ δὲ κατὰ τροπὴν εὐαπόδοτον καὶ μὴ σφόδρα σκληρόν· ²⁰ ῥηθήσεται δὲ ἐκάστου τὰ παραδείγματα, τοῦ μὲν οὖν πρῶτου τοῦ καθ' ὁμοιότητα λέξεως γίνεται, φασὶν, ὅταν προηγησαμένη λέξις ἰδιὸν τι σημαίνουσα ἐπάγεται ἐτέραν, ὁμόφωνον μὲν τῇ πρώτῃ, ἕτερον δὲ τι τὸ παρ' ἐκείνην δηλοῦσαν. ὡς ἐν τῷ ¹⁸ περὶ Χερρόνησου ¹⁹ εἴρηται· ²⁵ διαβάλλουσι γὰρ τινες τὸν στρατηγὸν Διοπσιθην ὡς κακῶς χρώμενον τοῖς Ἑλλήσι, διὸ καὶ ὡς ἐξ ὑποστροφῆς φησὶν ὁ ῥήτωρ, μέλλει πολιορκεῖν, ²⁰ τοὺς Ἑλληνας ἐκδίδωσιν, εἴτα ἐπάγει. μέλει ²¹ γὰρ τινι τῶν

ἰκός.

16 Vind. Par. φοιτηγός. 17 Vind. Par. προηγησάμενα. 18 transit Med. a Fol. 285. ad Fol. 346. 19 Vind. Χερρόνησου. — de Chers. p. 96. 20 Vind. ὀρκεῖν, scripsi πολιορκεῖν. 21 Vind. μέλλει, scr. μέλει.

τὴν Ἀσίαν οἰκούντων Ἑλλήνων, ἡμῶν δηλονότι·
 τὸ μὲν γὰρ μέλει ὁμόφωνον εἶναι δοκεῖ τῷ μέλλει·
 ἄλλο δέ τι παρ' ἐκεῖνο σημαίνει· ἔσχε δὲ ὁμῶς χώραν,
 διὰ τὴν ὀλίγην τῶν στοιχείων τῆς λέξεως συγγένειαν.
 5 τούτου οὐκ ἔχω θεῖναι θεολογικὸν παράδειγμα, ὅτι πρῶ-
 τον μὲν οὐ δριμύτητός ἐστιν, ἀλλὰ παρηγήσεως· δεύτε-
 ρον, ὡς, εἰ καὶ δριμύτητος, καταψυχρόν ἐστι καὶ παι-
 διῶδες, οὐχ οὕτως παρὰ τοῦ ῥήτορος νοηθέν· ἀλλ' ὡς
 παρήχησις κατὰ βαρύτητος· τρίτον, ὅτι μηδὲ τῷ τεχνι-
 10 κῷ πέφυκεν ἀρεστόν· ἀλλ' ὡς ἐξ ἄλλων εὐρημένον τεθέν,
 οἷς καὶ ἐπιεικειάς τρόπῳ οὐκ ἠθέλησεν ἀντιπεῖν.

ι. Ἐτερον εἶδος δριμύτητος τὸ ἐκ παρονο-
 μασίας· ἕτερον σημαίνονμενον τοῦτο παρονομάσας παρὰ
 τοὺς γραμματικούς καὶ φιλοσόφους· ἐκεῖνοι γὰρ τὰς ἀπὸ
 15 ὀνομάτων πρωτοτύπων παραγομένας λέξεις φασὶν παρο-
 νομασίας, ὡς ἀπὸ τοῦ λευκοῦ Λεύκιος, καὶ τρυφῇ τρυ-
 φῶν, καὶ θεὸς Θεῶν, καὶ γραμματικὴ γραμματικός·
 τοῦτο δὲ οὐ πτώσιν παρονομάζει, ἀλλ' ὅλον τὸ ὄνομα
 εἰς ἕτερον μεταφέρει· οἷον μηχανήματα λέγονται αἱ ἐλε-
 20 πόλεις· εἰ οὖν τις λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγει, ²² ἔργῳ δὲ
 λαθραίως διορύττει καὶ ἐφιστᾷ κατὰ τῆς πόλεως μηχαν-
 νὰς, συμμάχους σφετεριζόμενος, στρατηγούς συλῶν διὰ
 δωροδοκίας, ἀρμόδιον εἰπεῖν τοῦτον ἐπὶ τὴν πόλιν ἰστᾶν
 καὶ παρασκευάζεσθαι τὸ μηχανήμα, καὶ τὸ ἰστάντα κυ-
 25 ρίως ἐπὶ τῶν ἐλεπόλεων, ἤρμοσε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς πανουρ-
 γίας. ὅμοιον τούτου φαίη τις ἂν καὶ ἐπὶ διδασκάλου,
 πολλοῖς μὲν αἰρετικοῖς ἀνθισταμένον, πολλοῖς δὲ καὶ τοῦ
 λαοῦ τοῖς φαῦλα τὰ ἥθη ἔχουσι· πᾶσι δὲ μεταβαλλόμε-
 νον, καὶ ἀνταίρουνται καὶ αὐτὸν, εἰς τὸ μηδένα διαφθεῖ-
 30 ραι, καὶ μηδὲν ἐλλείποντα μηχανῆς· διὸ καὶ οὗτος παρο-
 νομάζων ἐρεῖ· παρατιθείς, ὥσπερ ἐκεῖνος τὴν παραβολὴν
 ἀρμοδίως, εἰ δὲ καὶ κυβερνήτης ἤμην, καὶ τῶν λίαν ἐπι-

22 Phil. III. p. 115.

στημόνων· εἴτα πολλὴ μὲν ἦν καὶ περὶ ἡμᾶς ἡ θάλασσα· καὶ τὰ ἐξῆς, πόσον ἂν ἀντέχον ὁρᾶς, πῶς τῷ πράγματι κατάλληλος ²³ ὁ κυβερνήτης, ἡ θάλασσα, οἱ ἐμπλέοντες, ἡ τῆς θαλάσσης καὶ τούτων στάσις καὶ ὁ διπλοῦς κλύδων. καὶ πάντα καὶ μᾶλλον κυριωτέρως ἤρμο-
σεν ἐν τῇ παρονομασίᾳ, ὥς ἔγωγε οὐκ οἶδα, εἴτι τούτου κάλλιον παραδειγμα δριμύτητος.

ια. Ἐγὼ δὲ οὐ τοῦτο δέδοικα, εἰ Φίλιππος ζῇ ἢ τέθνηκεν· ²⁴ τοῦτο παρ' ὑπόνοιαν τὸ σχῆμα λέγεται, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὁ θεολόγος ἔχει, εἰ βεβύλοιο ἐπι-
τηρεῖν καὶ ἐκλέγεσθαι. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο σφόδρα δριμὺ καὶ καθαπτόμενον τῶν ἀκουόντων, παρ' ὑπόνοιαν εἰσα-
χθέν· τοῖς ὁφθαλμοῖς μόνον εὐχαριστοῦντες, ὅτι μὴν τὴν ἑαυτῶν λώβην βλέπουσι. τὸ μὲν γὰρ εὐχαριστεῖν ἐπ' ἀγα-
θῶν τάττεται· ἐκ παρονομασίας δὲ εἰσαχθέν ἀρμόδιον ¹⁵ ἐγένετο τῷ πράγματι, ἐγὼ δέ· τὸ τέθνηκεν ἐν ἀμφοτέροις τεθὲν κυρίως ἐπὶ τῶν ἀποθνησκόντων εἰληπται, ἀρμόζει δὲ καπὶ τῆς πόλεως, ἢ ἄλλης τινὸς ῥαθυμίας καὶ ἡλιθιότητος.

ιβ. Λοιπὸν δὲ εἶδος δριμύτητος τρίτον ἐστίν, ²⁰ ὃ καὶ αὐτῷ ὁ ῥήτωρ ἐχρήσατο· γίνεται δὲ, ὅταν τροπῇ τινι χρησάμενοι μὴ σφόδρα αὐστηρᾷ, ὥσπερ τὸ ἦν-
θησεν· οὐ γὰρ πόρῳ τῆς τῶν πραγμάτων ἢ λέξις ἀκμῆς· ἀνθούσι γὰρ καὶ ταῦτα εὐημεροῦντα, ὥσπερ καὶ τὰ φυτά. εἰς τὸ ἐναντίον ²⁵ δὲ μεταπεσόντα, καταρῥεῖ δὲ αὐτὰ καὶ 25
μαραίνονται, ὥσπερ τὰ ἄνθη· τὸ μὲν τοίνυν καταρῥεῖ σκληρόν· διὰ δὲ τὸ οἰκεῖον εἶναι τὸ ἦν-θησεν οὐ δοκεῖ τοιοῦτον, ὥσπερ καὶ τὸ ἡρμήνευσε σκληρόν ἂν ἦν· παρακείμενον δὲ τῷ οἰκῶν οὐκ ἔδειξεν αὐτῇ σκληρόν· καθ' ἑαυτὸ γὰρ εἰ ἦν τὸ οἰκεῖν, ἀποτρόπαιον ἦν· τὸ 30
γὰρ ἡρμήνευσε καὶ οἰκῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ θεολό-

²³ Vind. κάλληλος.
ἐναντία.

²⁴ de fals. leg. p. 434.

²⁵ Vind.

ρος, μέχρις ἂν τοῖς ποτίμοις ²⁶ τῶν λόγων τοὺς ἄλμυ-
 ροὺς ἀποκλύσωμεν· εἰ γὰρ καθ' ἑαυτὸ ἦν τὸ ἄλμυρὸν,
 σκληρὸν ἂν ἦν· λεγόμενα δὲ ἀμφοτέρω ἐφ' ὑδάτων ἀκο-
 λούθως καὶ οὐ φορτικῶς μετετρέπησαν· οὕτως οὖν καὶ
 5 τὸ γεώργιον καὶ ἡ ἄμπελος· τοιοῦτον καὶ, πρὸς τὸν
 ἄερα κουφίσθητι τοῖς τῆς διανοίας πτεροῖς· μόνον δὲ τὸ
 πτεροῖς εἰ ἦν, ψυχρὸν ἂν ἦν· καὶ ἀπλῶς πολλὰ τοιαῦτα,
 ἐξ ὧν καὶ τὸ, ἔνωθεν ρεύσαντας, καὶ ὅσα τοιαῦτα· τὰ
 δὲ ἐξῆς τὰ μὲν εἴρηται, τὰ δὲ σαφεῖς ὄντα διατριβῆς οὐ
 10 δέονται. λοιπὸν λεκτέον ἂν εἴη καὶ περὶ ἐπεικειας.

Σύνοψις τῶν περὶ δριμύτητος.

α. Ἐννοιαὶ ἐξ ἐπιβολῆς βαθεΐαι· ἴσως δὲ οὐκ ἔννοιαι,
 ἀλλὰ μέθοδος τοῦτο ἐστὶν ἀφελείας, τὸ ἀπλῶς καὶ ἀνε-
 μένως λέγειν τὰ περυνενοημένα.

15 β. Εἶδος δὲ δριμύτητος τὸ καθ' ὁμοιότητα, ὅταν
 κυρίως ἔννοιαν σημαίνῃ ²⁷ λέξις οὐ κυρίως ἐκείνης οὔσα.

γ. Εἶδος δριμύτητος τὸ καθ' ὁμοιότητα λέξεως τὸ
 ἐκ παρονομασίας.

δ. Τὸ ὅταν τροπῇ χρησάμενοι κατὰ ἀκολουθίαν
 20 ἐκείνης ἐτέραν τροπὴν ἐπενέγκωμεν.

C a p. VI.

Περὶ ἐπεικειας.

α. Ἡ τῶν ἰδεῶν τοῦ ἥθους τάξις πρόδηλος, ὅτι προ-
 ἐτάγησαν αἱ τελεώτεραι καὶ πρωταίτιαι, ἥ τε ἀφέλεια καὶ
 ἡ γλυκύτης καὶ μετ' αὐτάς αἱ καθ' ἑξῆς· τὸ μὲν, ὅτι
 25 ἐκ τῶν ἐκείνων μερῶν συνίστανται, τὸ δὲ, ὅτι καὶ ἑλλιπῇ
 ταῦτα ἔχουσιν· εἰπόντες οὖν πρῶτον περὶ τῆς ἀφελείας,

26 Vind. πολέμοις. cfr. Plat. Phaedr. p. 343. c. 27 Vind.
 σημαίνει. scr. σημαίνει.

ἔπειτα τῆς γλυκύτητος, ὡς ἐξ ἐπιτάσεως αὐτῆς γινομένης, εἰπώμεν καὶ περὶ τῆς ἐπιεικείας, ὡς ἐχούσης τι ἴδιον παρὰ τὴν πρὸ αὐτῆς. ἐφεξῆς δὲ καὶ περὶ τῆς ἀληθείας ἐροῦμεν καὶ τῆς βαρύτητος· ἐπιεικεία τοίνυν ἐννοίας μὲν ἔχει τὰς μειονεξίαν ἐχούσας τοῦ προσώπου καὶ τοῦ περὶ αὐτὸ δι- 5 καίου ἔλλειψιν καὶ ὕφεσιν· οἷον ἐπειδὴ τί τὸ καθ' ἡμᾶς Χριστιανούς εὐδόκησεν ὁ θεὸς, ἀντὶ τοῦ εἶναι μικροὺς καὶ εὐτελεῖς· καὶ ἄλλαχού μικροὶ μὲν ἡμεῖς καὶ ἐλάχιστοι ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ· καὶ τὴν μὲν τελεωτέραν εὐφημίαν ἀποδώσουσι πάντως οἱ τελεώτεροι· καὶ πάλιν· τίς ἢ ἐμὴ σο- 10 φία καὶ ἐπιστήμη, δι' ἣν καθ' ἐκάστην πανήγυριν πολεμοῦμεθα. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδεμίαν εὐρίσκω· τὸ γὰρ τίς ἀντὶ τοῦ οὐδεὶς ἐστι. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα ὑπόβασιν τινα σημαίνουσιν τοῦ προσώπου καὶ τοῦ πράγματος, ἰσότη- 15 τητα δὲ καὶ ἓνα τῶν πολλῶν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ὄντα ὡς τοῦτο. τὸ δὲ αἷτιον οὔτε οἶδα ἐγὼ τῶν ἄλλων σοφώτερον. εἰ μὴ τὸ εἰδέναι, ὅτι σοφὸς εἶην· εἰ γὰρ καὶ ἀμφοτέρω ἔλλειψιν δικαίον ὑποδηλοῦσιν, ἀλλὰ τὸ μὲν πρότερον μείωσιν ἔχει παντελῆ, τοῦτο δὲ ἰσότητα· ὑπὲρ γὰρ τοὺς πολλοὺς ὦν ἴσον ἑαυτὸν πεποιήκεν. καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι 20 τῶν ἰσοτήτων οἶμαι, οὐδὲν οὕτως αἰδεῖσθαι, ὡς τὸ ὑποχωρητικόν τε καὶ μέτριον, καὶ οἷον ἄκοινον ἐν τῷ κοινῷ, καὶ μονότροπον ὑφέσεως, τὸ δὲ ἐν τῷ κοινῷ ἰσότητα.

β'. Τὸ σχεδὸν προσέθηκεν διὰ τὴν ἐνοῦσαν τοῖς δυσὶ τούτοις τῆς ἐπιεικείας τρόποις διαφορὰν, ἥτις ἐστὶ 25 τὸ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀπὸ τοῦ πράγματος, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἀπὸ τοῦ προσώπου τὴν ἐπιεικείαν γίνεσθαι.

γ'. Δεύτερον οὖν εἶδος ἐπιεικείας· δεύτερον τοῦτο εἶδος ἐπιεικοῦς ἐννοίας, ὅπερ ἐπάγει ὁ τεχνικὸς δεικνύων διὰ τῆς Δημοσθενικῆς χρήσεως, τὸν γὰρ Χαρίδη- 30 μον ξένον ὄντα πολίτην ἑαυτῶν ἐποίησαντο Ἀθηναῖοι. ἀξιοὶ δὲ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ ψήφισμα Τιμοκράτους μείζονα τιμὴν ἢ τοὺς γνησίους πολίτας. ὁ τοίνυν Δημοσθένης

κατὰ δεινότητος μέθοδον ἴσον ποιεῖ τοῖς ἄλλοις πολίταις, καὶ φησιν, ἂ μηδενὶ τῶν ἄλλων δέδοται πολιτῶν, μηδὲ τούτῳ προσήκειν· μήτε ἀπὸ τῶν νόμων μήτε ἀπὸ τοῦ ψηφίσματος· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος ὁ Χαρίδημος προεῖρηται δὴ·
 5 δεινότητος γὰρ τὸ πάντα εἶδέναι καθὰ προσήκει, καθ' ὑπόθεσιν γὰρ συγχωρήσας τὸ πολίτην εἶναι ἐκ περιουσίας δείκνυσι τὸ ψήφισμα παράνομον εἶναι. ἐπισημαίνεται δὲ τὸ τῆς ἐπιεικείας καὶ ὁ θεολόγος αὐτῇ τῇ λέξει ἐνταυθα· κέκυμκα τὴν ἐπιεικειαν ἐγκαλούμενος· τὸ μὲν γὰρ ἐξ ὑπο-
 10 φορᾶς ἦν τοιοῦτον, ὥς οὐδὲν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς φαίνει, οὐδ' ἐξανίστασαι κατὰ τῶν ἀδικούντων, ἀλλ' ἴσον ἑαυτὸν ποιεῖν τοῖς πολλοῖς· ὁ δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα εἰπὼν ἐπιεικῇ καὶ αὐτὴν τοῦ ἐπιεικοῦς λέξιν ἐπέθηκεν.

δ'. Τρίτον ἔτι ἐπιεικοῦς λόγου. ἐπιεικοῦς λό-
 15 γου καὶ τὸ λέγειν, ὥς παρὰ γνώμην δικάζεται. τρίτη ἔννοια ἐπιεικείας, ἣν καὶ ὁ θεολόγος ἐνδείκνυται, ἐν τε τοῖς ἀπολογητικοῖς καὶ ἐν τῷ εἰς ἑαυτὸν· ἐν οἷς φησιν ἄκων καὶ τυραννούμενος τῆς ἱερωσύνης ἐπιβῆναι καὶ τοῦ θρόνου, καὶ τοῦτο ἔδειξεν ἡ πρώην γενομένη περὶ ἡμᾶς και-
 20 νοτομία. ἥνικα ζήλω καὶ θυμῷ ζέσαντες ὑμεῖς ὁ λαὸς βοῶντάς τε καὶ ὀδυρομένους ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦτον ἐδώκατε. τὸ δὲ ὑμεῖς ὁ λαὸς σχῆμα καινοπρεπὲς καὶ κάλους ἴδιον.

ε'. Οἶον εἰ μὲν ἐβούλετο Ἄφοβος, Δημοσθένους ἐκ τῶν ιδιωτικῶν.

ς'. Οὐδένα πώποτε τῶν πολιτῶν· Δισχίνου ἐκ τοῦ κατὰ Τιμάρχον· αἰνίττονται δὲ αἱ χρήσεις ἀμφοτέραι τὸ ἀνάγκη συγκροτῆσαι τὸ δικαστήριον καὶ ἐξῆς τοῦ Δημοσθένους, καὶ πάλιν τὸ φάσκειν, ὅταν ἴδω τὴν νῦν
 30 γλωσσαλγίαν καὶ τὰ ἐξῆς, ἐμφαίνοντός ἐστιν, ὥς ἐξ ἀνάγκης δημηγορεῖ ἐπὶ τῷ τοὺς θρασεῖς ἐπισχεῖν.

ζ'. Καὶ τὸ φάσκειν δὲ ἀπείρως ἔχοντα. τέταρτον εἶδος ἐπιεικοῦς ἔννοιας, ὃ καὶ αὐτὸ ἐστὶν εὐρεῖν

παρὰ τῷ τῆς τριάδος ὑπογραφῇ. τὸ γὰρ λέγειν, οὐκ ὥμην ἴσον εἶναι οὐδὲ νῦν οἶσμαι ποιήνης ἄρχειν ἢ βουκολίου καὶ ἀνθρώπων ἐπιστατεῖν ψυχαῖς,¹ ταῦτόν ἐστι τῷ λέγειν, ὅτι τὸν ἄπειρον καὶ ἀπαιδευτον πρὸ τοῦ πείραν καὶ παιδείαν λαβεῖν οὐ χρή τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἐγχει- 5 ρεῖν· τὸ αὐτὸ δὲ δηλοῖ καὶ ὅπου περὶ τῶν θείων ὀνομάτων διέξεις· τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ μὴ ὅτι γε ἡμῖν τοῖς πάλαι πᾶν τὸ φιλότιμον καταλύσασιν. ἀντὶ τοῦ καταλύσαμεν τὸ λογογραφεῖν. καὶ οὐχ ἱκανοὶ τὸν μέγαν ἐσμέν ἐπαινεῖσαι, καὶ τὸ μόνης ἡμῖν ἔδει τῆς ἐκείνου φωνῆς 10 ἐκεῖνον ἐγκωμιάζουσι, ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς τετάρτης ἐννοίας τῶν ἐπεικῶν εἰσι. δύναται μέντοι καὶ ἄλλο ἐμφαίνειν μέθοδον δεινότητος, ἀλλ' οὐ βαρύτερος.

η. Φύσει γὰρ ἡθικώτατος Λυσίας καὶ Ὑπερίδης· κατ' ἐννοιαν μὲν φησιν ἡθικώτεροι, πολλῶ δὲ 15 πλέον ταῖς μεθόδοις.

Π ε ρ ῖ μ ε θ ό δ ο υ .

Μέθοδος ἐστὶ λόγος τὴν οἰκίαν τῆς ιδέας ἐννοιαν κατὰ τὸ προσῆκον ἐρμηνεύων.

θ'. Ὁ γὰρ ἐκφαινόμενος τό· πολὺ τῆς ἀξίας 20 ἔλαττον ἀγαπῶν· τούτῳ σύμφωνός ἐστιν ἢ τε τῶν οἰκείων πλεονεκτημάτων μείωσις καὶ τοῖς κατὰ τῶν ἐχθρῶν λόγοις ὑφειμένη τῶν ἐλαττωμάτων μνήμη, καὶ ἔστιν ἐκτέρου μέθοδος, ἢ κατὰ παράλειψιν, ὡς ὁ θεολόγος κατὰ τὴν μέθοδον μειοῖ τὰ μεγάλα. δότε τι καὶ ἡμῖν τῆς 25 ἐπὶ τούτοις φιλοτιμίας, καὶ αὐταῖς μερίδα τινὰ τοῖς ὀρωμένοις τούτοις συνεισηνέγκαμεν. δυνάμενος γὰρ λέγειν, ὅτι τὸ μείζον συνεβαλλόμεν τοῖς τὴν πίστιν τῆς εὐσεβείας κηρύξασιν, ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι τούτου τοῦ στεφάνου καὶ γὰρ τι συνεβαλλόμεν τοῖς πλέκουσι, καὶ τὸ πόλιν τοσαύτην εἰς 30 ἐπίγνωσιν ἀγαγεῖν· τί καὶ οὐδὲν εἶπεν. οὕτω μὲν τοῦτο

1 Xen. Cyrop. I. 1, 3.

κατὰ μέθοδον ἡλάττωσεν. ἐν ἑτέρῳ δὲ τῇ αὐτῇ ταύτῃ τῆς
 δεινότητος ἠΰξησεν. οὐ γὰρ ἀπαιδευτῶς παιδευόμεν. καὶ
 πορεύεσθε ² διὰ τῶν πυλῶν μου· καὶ ἕως τούτου δωρο-
 φοροῦμεν καὶ τὰ ἐξῆς· εἴτα ἔτι αὐξητικώτερον, ἄρον κύ-
 5 κλω τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ ἀπλῶς
 ὁ λόγος οὗτος πολλὰ τοιαῦτα ἔχει μετὰ τῆς κατὰ τὸ ἦθος
 βαρύτητος· οἷς φαίνεται ἡ σύνοδος ἐκείνη, ἵνα μὴ τι
 βλάσφημον λέγω τῆς ἱερωσύνης φειδοῖ, ³ ἡλιθιωτέρα εἶναι
 καὶ τῶν προβάτων, ὥς τῆς ἐπεικειας παραδείγματα καὶ
 10 ἐλλείψεως καὶ αὐξήσεως κατὰ δεινότητος μέθοδον, ἃς ἀρ-
 κούσας εὐρήσεις παρὰ τούτῳ.

ι. Αἱ γὰρ εἰρωνεῖται οὐκ εἰσὶν ἐπεικειας· αἱ
 γὰρ εἰρωνεῖται ἐπεικειας τοιαύτης καὶ ἦθους, ἥς εἶπον τὸ
 παράδειγμα, οὐχὶ εἰρωνείας· διὸ καὶ τὸ ἀντιπίπτον λύει.
 15 εἰ δὲ τὰς εἰρωνείας λέγων φήσκει τις ἡθικῶς, ὥς οὐκ εἰσὶν
 ἰδικῶς ⁴ ἐπεικειας, εἰ μὴ ἄρα κατὰ τὸ γένος, ἀλλ' οὐ
 πάντα τὰ τῶν μελῶν καὶ τοῖς εἵδεσιν οἰκεῖα· τὸ γὰρ λο-
 γικὸν ἀνθρώπῳ μὲν ὑπεσθιν, ἔπρω δὲ οὐ· οὐκοῦν οὐδὲ αἱ
 εἰρωνεῖται ἐπεικειας ἔδονται, διότι τοῦ γένους εἰσὶν, ἀλλὰ
 20 βαρύτητος, ἐν ἣ τρανότερον καὶ περὶ τῶν εἰρωνειῶν ἔχομεν
 διελθεῖν καὶ ποσαχῶς λέγονται καὶ εἰσὶν.

Εἰς τὸ αὐτό· βαρύτητι ⁵ γὰρ προσήκουσιν· οἷον
 γενικῶς μὲν εἰσὶν ἦθους αἱ εἰρωνεῖται· εἰδικῶς δὲ βαρύτητος.

ια. Πόνος δὲ ἄλλος ἥπειγε· τὸ τὰς μεθόδους
 25 παραδοῦναι ⁶ τῆς τέχνης ἐκ τῶν εὐρισκομένων παραδει-
 γμάτων, αἷς αὐταρχες εἰς ἐνδειξιν καὶ ἐν, μὴ ὅτι πλήθη
 τού-

2 Par. Vind. πορεύεσθε. ^{αι} 3 Par. Vind. φειδοῖ. ^{αι ὦν} 4 Par.

Vind. εἰδικῶς. — v. 19. Vind. γένος. scr. γένους. 5 Med. ad
 marg. διασύρων καλέσεις Βατάλον. Βαταλός ἐστι βδελυρός, αἰσχρὸς,
 ἐκλήθη δὲ οὕτως ὁ Δημοσθένης νέος ὦν καὶ γυναικώδης. 6 Med.
 δοῦ

Par. Vind. παραθεῖναι.

τούτων διερευνᾶν· ἐπιδείξωσ γάρ ἐστιν ἀκαίρου τοῦτο, καὶ οὐ τέχνης συντομίαν ἄτεχρον· ἔντεχρον ἀπαιτούσης· εἰ μὲν τις ἐξηγήσιν ἀπεργάζεται τῶν μεθόδων, χρήσιμον τὸ πλείοσιν παραδειγματίζειν καὶ σαφηνίζειν τὴν τέχνην καὶ ἀπὸ πλείονων ἐρανιζόμενον, εἴπερ μὴ δυνατόν ἀφ' 5 ἑνός· ἀλλ' ἡμῖν οὔτε χρεία Πλάτωνος οὔτε τῶν τοῦ Πλάτωνος λόγων, ἀρχομένοις ἐνὶ καὶ τῶν πάντων καλλίστῳ· σπάνιον δέ ἐστι, φησὶν, τὸ τὰ ὑψηλὰ μειοῦν· ἀλλὰ τὰ μὲν αὐτοῦ οὕτως ἂν τις ὥς ἔδειξε.

ιβ'. Τῶν δεόντων ῥηθῆναι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ σφο- 10 δρῶς ἐλάττωσις ἐκ μεθόδου, ἢ τῆς κατ' ἐπιείκειαν μείωσις, ἢ τὰ αὐτῶν μειοῦμεν ἢ τὰ τῶν ἐχθρῶν, τῶν δὲ κατὰ ἐχθρῶν δεόντων ῥηθῆναι σφοδρῶς ἢ κατὰ παράλειψιν γίνεται μείωσις ἢ χωρὶς παραλείψεως, 7 καὶ εἰ κατὰ παράλειψιν, ἢ ἐνδείκνυται ὅτι ἐκμειοῖ τὸ σφο- 15 δρὸν, ἢ οὐκ ἐνδείκνυται, καὶ ἔστι καθαρῶς ἐπιεικῆς ἢ μέθοδος τούτων· πῶς μὲν μειοῖ τις τὰ αὐτοῦ, εἴρηται, πῶς δὲ τὰ τοῦ ἐχθροῦ εἴρησεται. ἐνδείκνυται μὲν, ὥς ἐκὼν ἐπιεικέστερον λέγει, ὥς τὸ τοῦ ῥήτορος παράδειγμα, καὶ ἐτι ταῦτα τὰ θεολογικά, καὶ μή μοι δύ- 20 σχεράνης, ἥνικα τῆς ἀλόγου μετείχομεν νομῆς· οὐκ ἐνδείκνυται δὲ τις καὶ παραλιμπάνει, ὥς τὸ, τὰ ἐξῆς σιωπήσομαι καὶ ἐκὼν ὑπερβήσομαι. τὰ τοιαῦτα γάρ, φησὶ, διὰ τὸ ἀόριστον 8 περιβολὴν ποιεῖ μετὰ τοῦ ἡθους, καὶ τὰ πλείω τοῖς εἰδόσι παρήσομεν. ἢ προσποιεῖται μὲν πα- 25 ραλιμπάνειν, οὐδὲν δὲ ἥσσον λέγει· ἔω γὰρ λέγειν ἐρπετῶν καὶ κνωδαλῶν τιμὰς καὶ τὸ τῆς ἀσχημοσύνης φιλότιμον· ἄνωθεν οὖν πάλιν λεκτέον.

Ἡ γὰρ ἐνδείκνυται· ἢ ἄνευ ἐνδείξεως τοῦτο ποιεῖ· εἰπὼν πῶς τις τὰ αὐτοῦ ποιεῖ κατὰ μέθοδον, νῦν λέγει, 30 πῶς καὶ τὰ κατὰ ἐχθροῦ σφοδρὰ τις μειώσει, καὶ παραδείγματα τίθῃσιν· ὁ δὲ θεολόγος ἐνδείκνυται μὲν, καὶ

7 Vind. παραλήψεως et παράληψιν. 8 Vind. ἄριστον, scr. ἀόριστον. Rhetor. VI.

μή μοι δυσχεράνης, ἥνικα τῆς ἀλόγου νομῆς μετείχομεν·
καὶ ἔχει τὰ τοιαῦτα σφοδρότητα, φησὶν, εἰ καὶ βραχεῖαν·
καὶ πάλιν· μικρὸν ἐπίσχεσ' τὴν ἀπειλήν, ἵνα φθέγξωμαι·
οὐ γὰρ ὑβρίσομεν, ἀλλὰ ἐλέγξομεν· οὐκ ἀπειλήσομεν, ἀλ-
5 λὰ ὀνειδίσομεν. ὅτε δὲ μηδὲν ἐνδείκνυται, ὅτι ἐκὼν ἐπι-
εικέστερον λέγει καὶ παρήμι τὰ ἐν μεθόδῳ διὰ τὸ δύ-
σφημον. δυνάμενος γὰρ εἰπεῖν σφοδρότερον, ὅτι οὐκ ἦτε
ἄξιοι τῆς κλήσεως, ἐπιεικῶς παρέλιπε· καὶ πάλιν· ἐμοὶ μὲν
οὐ θεμιτὸν καθάψασθαι· καὶ ἀπλῶς ὅπου μειοῖ τὸ σφο-
10 δρὸν ἐκὼν, ἐκεῖ ἐνδείκνυται μᾶλλον τὸ ἐπιεικὲς, οἷον,
δοκοῦσι μὲν εἶναι τὸν τρόπον ἐπιεικεῖς· οὐ μὴν ἐν ἄλλῳ
τοιούτῳ· ἀλλὰ πάνυ ταχέως καὶ σφοδρῶς σκότος ἐστὶ καὶ
φῶς ὑποκρίνεται, ἢ ἀπὸ τῶν στηλιτευτικῶν πολλὰ, πρῶ-
τη μὲν ἢ προειρημένη, ἢ ἐνδείκνυμένη, ὅτι ἐπιεικέστερον
15 λέγει, δευτέρα δὲ ἢ ἐκ παραλείψεως· δισσήν δὲ εἶναί φη-
σιν. ἢ γὰρ ἀντικρὺς παραλείπει, ὡς τὸ προῤῥήθην· καὶ
παρήμι τὰ ἐν μέσῳ καὶ τὸ ἐκὼν ὑπερβήσομαι· ταύτην
φησὶ μετὰ τῆς ἀξιοπιστίας καὶ τοῦ ἡθους περιβολὴν ἔχειν.
διὰ τὸ ἀόριστον τὴν τῇ μεθόδῳ χρωμένην μόνην⁹ παρα-
20 λειπτικῇ ἐμπερίβολον εἶναι ἐπιεικίαν· ὅμοιον· καὶ τοῦτο·
ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν ἐρπετῶν καὶ κνωδάλων τιμᾶς καὶ τὸ τῆς
ἀσχημοσύνης φιλότιμον.

ιγ'. Τρίτῃ δὲ ἐπιεικειᾶς μέθοδος· πῶς τρεῖς
εἰπὼν, τὴν μὲν παραλιμπάνουσαν καὶ τὰς δύο τὰς ἐκ πα-
25 ραλείψεων κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τρίτην εἶναί φησι τὴν κα-
θαρὰν· ἢ δῆλον τὴν ἐκ παραλείψεως ἀντὶ μιᾶς ἔσχε κα-
θαρᾶς, δεῦν, φησὶ, μέθοδον εἶναι ἐπιεικειᾶς τὴν μὴ
προσλαμβάνουσαν ἔξωθέν τι, ἢ περιστατικὴ ἢ μέρος εἵ-
δους, καὶ ὅσα ἐκεῖσε ἐρῥήθη· λέξιν δὲ καὶ¹⁰ τὰ λοιπὰ τὰ
30 τῆς ἐπιεικειᾶς τὰ αὐτὰ εἶναι φασιν, ἃ καὶ τῇ καθαρότητι
καὶ ἀφελείᾳ ὑπὴν· καὶ τέλος περὶ τῆς ἐπιεικειᾶς.

9 Med. μόνη.

10 καὶ Vind. om., inserui ex conj.

Σύνοψις τῶν περὶ ἐπιεικείας.

Ἐννοιαὶ ὅταν ἐκόντα τις μειονεκτοῦντα δεικνύῃ
 ἑαυτὸν· δεύτερον εἶδος ¹¹ τὸ τοῖς πολλοῖς ἑαυτὸν συναρι-
 θμεῖν καὶ τὸ ¹² διδόναι πλεον τῷ ἐχθρῷ καὶ τὸ λέγειν,
 ὡς παρὰ γνώμην δικάζεται καὶ ἀναγκάσαντος τοῦ ἐχθροῦ· 5
 καὶ ὅσα ἐστὶ προσώπου συστατικά· ἀρμόττει δὲ ταῦτα
 ὁμοίως καὶ τῷ φεύγοντι.

Μέθοδοι τὸ ἐκόντα ἐλαττοῦν τὰ ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ
 τοῦ ἐχθροῦ μὴ λέγειν σφοδρῶς, ὃ κατὰ δύο γίνεται τρό- 10
 πους· ἡ γὰρ ἐνδείκνυται, ὅτι ἐκὼν παρήσι τὴν σφοδρό-
 τητα ἢ οὔ· καὶ τὸ ἐκ παραλείψεως μέθοδος ἐστὶν ἐπιεικει-
 ας, ὃ καὶ αὐτὸ κατὰ δύο γίνεται τρόπους.

Τρίτη μέθοδος ἡ τῆς καθαρότητος καὶ ἀφελείας·
 λέξεις δὲ καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, ὡς ἐν καθαρότητι καὶ ἀ-
 φελείᾳ.

15

C a p. VII.

Περὶ ἀληθινοῦ λόγου.

Ἄ. Ὁ ἐνδιάθετος καὶ ἀληθὴς καὶ οἶον ἔμ-
 ψυχος λόγος. Λόγου ¹ τοῦ ἀπὸ ψυχῆς λογικῆς διτ-
 τὸν τὸ σημανόμενον· ὁ μὲν γὰρ ἐν προφορικῇ φωνῇ διὰ
 στόματος καὶ χειλέων ἐκφερόμενος, καὶ ἑναρθρος καὶ γρα- 20
 φόμενος ὁράται· ὁ δὲ ἐν νοήσει καὶ καθ' ἑαυτὴν τὴν ψυ-
 χὴν, ὅς καὶ ἐνδιάθετος μὲν ὡς κρυπτὸς καὶ ἐν κινήσει
 τῆς ψυχῆς ὁρώμενος· τὰς γὰρ ποιάς κινήσεις τῆς ψυχῆς
 τουτέστι τὰς μὴ πῆξιν λαβούσας, καὶ εἰς ἕξιν οὐκ ἀπο-

11 Vind. εἶδος om., est in Par. pro το Vind. et Par. τόν.
 12 Vind. τῷ.

1 Λόγου, quod Codd. om., inserui, tanquam absorptum
 praec. λόγος.

καθισταμένους ² τῆς τῶν ἕξω δηλώσεως διαθέσεις καλοῦ-
 σι, διὰ τὸ διατίθεσθαι ³ τὴν ψυχὴν πρὸς αὐτάς κατὰ
 πάθος ἢ ἀγαθὸν ἢ φαῦλον· ἀληθινὸς δὲ λέγεται, ὅτι
 πείθει μάλιστα, ὡς ἕξ ἀπλάστου διαθέσεως ἐξερχόμενος,
⁵ καὶ ἥθους ἀδόλου καὶ ἀπανούργου· ἔμψυχος δὲ ὡς εὐκί-
 νητος καὶ δραστήριος τῶν ἀκουομένων· καὶ τὸ ὅλον εἰ-
 πεῖν ὡς ἐνεργός· τοιαῦτα γὰρ τὰ ἔμψυχα.

β'. Τὸ μὲν πλεῖστον· μέθοδος, τὸ πῶς δεῖ προ-
 φέρειν τὰ νοήματα, κατὰ ποῖον πάθος ψυχῆς, λυπηρὸν,
¹⁰ θαυμαστικόν, σχετλιαστικόν, θρηνητικόν καὶ τὰ ὅμοια.
 Γίνονται ⁴ μὴν καὶ κατ' ἔννοιαν ἀφελεῖς ἔννοιαι λόγου
 ἀληθινοῦ· τὰ γὰρ σεμνὰ ἢ τραχέα νοήματα, ὅταν ἀφε-
 λῶς μεθοδεύονται, εἰς τὴν ιδέαν ταύτην ἐπιπίπτουσιν,
 ὥστε πᾶσαν ἔννοιαν οὕτω μεθοδεύσεις· ἀντίκα γὰρ τὸ
¹⁵ τὸν θεὸν ιδεῖν, καὶ τὰ περὶ αὐτοὺς, σεμνὸν ὄν καὶ τὸ
 πρῶτον τῆς τῆς ἐννοίας σεμνότητος· ἀφελῶς καὶ ἐπιει-
 κῶς ἐρρήθη τῷ προφήτῃ ⁶ καὶ ὄντως ἀληθινῶς, „ὦ τά-
 λας,“ φησὶν, „ὅτι κατανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ
 ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων καὶ τὰ ἑξῆς.“

²⁰ γ'. Τάχα δ' ἂν καὶ αἱ ἐπιεικεῖς τούτου τοῦ
 εἶδους εἶεν· εἰ ἀφελεῖς μὲν αἱ ἔννοιαι τῶν ἀπλάστων
 ἡθῶν, ἐπιεικεῖς δὲ αἱ κατὰ μειονεξίαν προσαγόμεναι τῶν
 προσώπων, εἰσὶ δὲ τοιαῦται καὶ τοῦ ἐνδιαθέτου, εἰκότως
 καὶ τοῦτο τὰς ἀφελεῖς ἔχει καὶ ἐπιεικεῖς, εἴπερ εἰκὸς καὶ
²⁵ τὰ τῶν γενῶν τινα συστατικὰ εἰσὶ τινα καὶ τῶν εἰδῶν· εἰ
 γὰρ τὸ ἥθος γένος, συνιστᾷ δὲ αὐτὸ τὰ τῶν εἰδῶν, εὐ-
 δηλον, ὅτι καὶ τούτοις ἐστὶ τι κοινόν, ὥσπερ ἄνθρωπον
 καὶ ἵππον κοινόν τὸ οὐσία, τὸ ἔμψυχον, τὸ αἰσθητικόν,
 τὸ ὀρεκτικόν, τὸ θυμικόν, τὸ ἐπιθυμητικόν, διὰ τοῦτο
³⁰ προσέθηκε τὸ τάχα διὰ τὰ κοινά.

2 Vind. ἀποθισταμένους.

3 Vind. διὰ τὸ θέσθαι.

4

Vind. Par. γίνεται.

5 Par. Vind. μεθοδεύονται.

6 Jes.

VI. 5.

δ'. Ἰδία δὲ, ὥσπερ ἀνθρώπου τὸ γελαστικὸν καὶ ἵπ-
 πω τὸ χρημετιστικόν, οὕτω καὶ τῷ ἀληθεῖ λόγῳ ἴδια πα-
 ρὰ τὰ ὁμογενῆ τὸ σχετλιαστικόν καὶ θαυμαστικόν, καὶ
 ὅσα τοιαῦτα· κοινὰ δι' αἱ εὐχαὶ καὶ εἴ τι τοιουτότροπον.
 οὐκοῦν ἐπειδὴ πᾶσα ἔννοια οὕτω μεθοδευθεῖσα ἀρμόζει δὲ 5
 τῷ ἐνδιαθέτῳ, διὰ τοῦτο περὶ τὴν μέθοδον ἔχει πᾶσαν
 τὴν δύναμιν.

ε'. Τοῦ οἶον ἐμψύχου λόγου· αἱ σχετλιαστικαί,
 τὸ γὰρ ὁ θαυμάσιος στρατιώτης, ⁷ εἰρωνεία ἡθι-
 κῇ οὕσα καὶ αὐτὴ κατὰ βαρύτητα· τὸ δὲ, ὦ Ζεῦ, ὥς 10
 δὴ σχετλιασμός ἐστιν ἐπὶ τῇ ἀναξιότητι τοῦ προσώπου
 τοῦ πρὸς ὃν ὁ λόγος ἀποβήθεις· ὥς καὶ τοῦτο, ὦ τῆς
 εὐηθείας, εἰ ταύτην συλλέγειν ⁸ ἡλπιζεν.

ς'. Αὕτη δὴ πούθεν παρὰ τὴν προειρημέ-
 νην ἐστὶν ἔννοια, παρὰ τὴν ἀφελῇ δηλαδὴ καὶ ἐπι- 15
 εικῇ, ἥτις ἴδια μόνῃ τοῦ ἐνδιαθέτου· τοιούτον ἐστιν,
 ἀλλ' Ἀνδροτίων· ⁹ ποῖον τοιοῦτον; σχετλιαστικὸν ἰδίως·
 ἐκ τοῦ κατὰ Ἀνδροτίωνος ὁ λόγος, οὗ κατηγορεῖ Διόδω-
 ρος οὗτος, οὐ μόνον ἀναξίως τῶν νόμων πολιτευομένου
 φαύλης δόξης καθεστῶτα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀναθήματα ἐπι- 20
 σκευάζοντος· ἃ ἐν ταῖς πομπαῖς τῶν δαιμόνων εἶχον
 καὶ τούτων νοσφιζομένου· ὥς δὲ εἰπεῖν τοῦτο μέθο-
 δον, καὶ οὐκ ἔννοιαν, διὰ τὸ πρᾶγμα ἐνδοξον ἔχον ἔν-
 νοιαν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ προς-
 ῶπου· γέρων γὰρ ἦν ἤδη ὁ Ἀνδροτίων καὶ πολιτευόμε- 25
 νος, ὅπερ ἐνδοξον ἦν παρ' Ἀθηναίοις, εἰ καὶ τὴν νεότητα
 διέφθειρεν. Ἀλλ' ὡς εἰς τὸ παρὰ τὴν προειρημέ-
 νην· προειρημένην ἔννοιαν λέγει ἢ τὴν κατ' εἰρωνείαν
 βαρύτητα· οἶον τὸ, αὐτὸς οἶμαι ὢν θαυμάσιος στρατιώ-
 της, ἢ ἦν εἶπεν ἀρμόζειν ἀνωτέρω τῷ ἐνδιαθέτῳ λόγῳ, 30
 ἥγουν τὴν ἀφελῇ καὶ ἐπιεικῇ, καὶ ἄμεινον τοῦτο· ἢ γὰρ

7 de fals. leg. p. 375. 8 Vind. οὐ λέγειν. Par. συλλέγειν,
 scripsi συλλέγειν. 9 c. Androt. p. 618.

ιβ'. Καὶ μὴν καὶ τὸ καλῶ δὲ τοὺς θεοὺς
πάντας καὶ πάσας· ¹⁶ καὶ τοιοῦτον καὶ ἄλλα ὅμοια
ἐδείκνυμεν καὶ ἡμεῖς τοῦ θεολόγου ἀφελῶς ἀπηγγεμένα·
καλῶ· τὸ μὲν γὰρ καλῶ ἀπλῶς ἐξ ἀμαθούς διανοίας
5 ἐστὶ, διὸ καὶ ἀφελές, τὸ δὲ ἐξώλης καθαρὸν καὶ ἐνδιά-
θετον· ὥσπερ καὶ τὸ εὐχομαι μὲν τὸ τοῦ Σολομῶντος
παθεῖν, εὐχὴ ἀπαθῆς καὶ ἀφελῆς· τὸ δὲ σπεῖραι ἄρα
ἐμαντιῶ, καὶ ἄλλοι φάγοιεν παθαινομένου κατάρρα.

ιγ'. Ἐνταῦθα μέντοι καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῆς ἀφε-
10 λείας πεποιήκεν πλέον τὸ ἐνδιάθετον· ἡ ἐπιμο-
νὴ ἐνταῦθα διχῶς γέγονεν, ἐκ τε τοῦ διπλασιασμοῦ τῆς
κατάρρας, τῆς ἐξώλης καὶ προώλης· καὶ ἐστὶ τοῦτο νοή-
ματος ἐπιμονή, καὶ ἐκ τῆς ἐπιτάσεως τῆς διπλῆς τοῦ πά-
νυ πολὺ. ἐκάτερον γὰρ ἀφελές· εἰ γὰρ ἐβούλετο σεμνῶς
15 λέγειν ἤρκει τὸ ἓν. κατ' ἐπιμονὴν δὲ ἐννοίας καὶ τοῦτο·
ὡ τῆς ἀπαιδευσίας, ὡ τῆς σκαιότητος καὶ ἀντὶ πυροῦ ἐξ-
έλθοι μοι κνίδη, ἀντὶ δὲ κριθῆς βράτος καὶ τὰ ἐξῆς.

ιδ'. Ἀρῶν τοὶ εἰσὶν· ὡς προέφη διὰ τὰς ἀπείρους
κινήσεις τῆς ψυχῆς καὶ τὰ πάθη, ἡ μέντοι περιεκτικὴ τὸ
20 μὴ προλέγειν μηδὲ ἐνδείκνυσθαι, ὡς ὁμνυσιν ἢ εὐχεται,
ἢ ἀράται, ἢ σχετλιάζει, ἢ θαυμάζει, ἢ ὅλως παθαίνεσθαι
τι τοιοῦτον· ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἐξαίφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως
αὐτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπίπτειν καὶ
ἀνυπονοήτως καὶ αὐτομάτως· ὡς ἀπόλοιτο ἡ κακία καὶ ἡ
25 ταύτης πρώτη καταβολή· καὶ ὁ καθεύδουσιν ἡμῖν ἐπισπεί-
ρας τὰ ζιζάνια ¹⁷ πονηρὸς, καὶ εἴθετι καὶ τῶν λόγων τοσοῦ-
τον ὕψελος, ὅσον τῆς σιωπῆς· καὶ, ὡ τοῦ θαύματος, αὐ-
τοὶ τοῦ θηράματος ἦσαν ταμίαι. καὶ, ὡ τῆς μεγαλοψυ-
χίας, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. ἡ δὲ Δημοσθένους χρῆσις ἐκ
30 τοῦ κατὰ Μειδίου ἐστί.

ιε'. Καὶ μὴν καὶ τὸ θαυμάζειν· ἥδη γὰρ εἶπο-
μεν, ὡς τὸ μὴ προλέγειν ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' αὐτομά-

¹⁶ pro cor. p. 274.

¹⁷ Vind. ἐπὶ σπείρας τὰ ζιζάνια.

τως αὐτοῖς ἐμπίπτειν· τὸ γὰρ προλέγειν γενικῶς μὲν ἦθους
ἐστὶ καὶ ἀφελείας· τὸ δὲ μετὰ προκαταστάσεως λέγειν τι-
νός, εὐκρινείας τυχόν καὶ δεινότητος, ἐξεστηκότος γὰρ
τὸ ἐνδιάθετον γίνεται, καὶ οὐ μεθ' ὑποκρίσεως καὶ προδ-
ήσεως. 5

ις'. Ἐφ' οἷς ἔγωγε ἀποπνίγομαι· τὸ γὰρ ἐφ'
οἷς ἔγωγε ἀποπνίγομαι δυσφορούντων ἐστίν, αὐτομάτως
ἀλλ' οὐ μετὰ προμελέτης, διὸ ἡ ἀποστροφή πολὺ τὸ ἐν-
διάθετον ἐμφαίνει, τὸ οὐκ ἴσασιν οὗτοί σε· τοιαύτη δὲ
καὶ ἡ ἀποστροφή αὕτη. ὄντα οὖν γεγέννηκεν ἢ οὐκ ὄντα. 10
εἶτα δυσφορῶν ὁ πατήρ ἐπὶ τῇ ἀτοπίᾳ ἐξ ἀποστροφῆς
σχετιάσας τῶν ληρημάτων καὶ τῆς αὐθαδείας φησί· καὶ
ὅσα τοιαῦτα· τοιοῦτόν τι καὶ τό· πῶς ἂν τις ἑαυτῷ μά-
χοιτο καὶ θεῷ κατὰ σχετλιασμόν 17* προαχθέν.

ις'. Μετ' ὀργῆς μὲν, ὡς ἐν τῷ, ἔπειτα ὡ κατάρρα- 15
τε καὶ γραμματοκύφων. μετ' ὀργῆς μὲν, πόθεν οὖν ἐπῆλ-
θέ σοι τοῦτο, ὡ κουφότατε 18 πάντων καὶ ἀπληστότατε. 19
καὶ ἔπειτα πῶς ἐκεῖνο οὐ λογίζῃ, ὡ σοφώτατε πάντων καὶ
συνετώτατε. τοῦτο δὲ ἤδη καὶ εἰρωνεῖαν ἔχει καὶ οὐ καίθα-
ρὸν ἔχει 20 τὸ ἐνδιάθετον. καὶ ὡ νόμοι καὶ νομοθέται καὶ 20
βασιλεῖς, ἐλέου δὲ πρόκειται τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν θεάμα
ἐλεεινόν, καὶ δακρύων ἄξιον. καὶ πάλιν, φεῦ τοῦ θεάμα-
τος, θαυμασμοῦ, ὡ τῆς γενναίας καὶ θαυμάσιας ψυχῆς,
καὶ ὡ τοῦ τάχους τῆς φιλανθρωπίας. καὶ ὡ τῆς εὐκολίας
τοῦ συναλλάγματος. ὡ βάρους 21 πλούτου καὶ σοφίας καὶ 25
γνώσεως θεοῦ· σὺν φόβῳ δὲ, ὡ τάλας 22 ἐγώ, ὅτι κατα-
νένυγμαι, ἀγανάκτησιν δὲ, ὡ τῆς ἀπαιδευσίας καὶ σκαι-
ότητος.

ις'. Ἡθικὸν ποιεῖ 23 τὸν λόγον· καθὼ καὶ ἡ

17* σχετλιασμόν posui ex conj. Abest a Vind. 18 Vind.
Par. κουφόσατε, Med. κουφότατε. 19 Par. Vind. ἀπληστόματε.
Med. ἀπληστότατε. 20 In Vind. et Par. supra lineam σώζει,
21 Rom. XI. 33. 22 Jes. VI. 5. 23 Vind. ποιητόν.

δεις ἐν τῇ σῇ ψυχῇ, οὔτε χείρονος οὔτε βελτίονος. εἴσω
τῆς νεφέλης χωρήσωμεν· ἔτι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐνδιαθέ-
του καὶ χωρὶς καταστάσεως. βαπτισθῶμεν σήμερον, ἵνα μὴ
αὔριον βιασθῶμεν, καὶ τὰ ἐξῆς· εἰ γὰρ ἀντιθετικῶς εἰς-
5 ἤχθη, ἀλλ' οἶν τῷ ἀκαταστάτῳ πολλὴν ἐμφαίνει τὴν
ἀλήθειαν, ὅτι καὶ τὰ ἐξῆς τοιαῦτα· ἕως ἔτι τῶν λο-
γισμῶν κύριος εἶ, ἕως οὐκ ἐπ' ἄλλοις κεῖται τὸ σὸν ἀγα-
θόν· οὐ γὰρ εἰς τρόπος μόνος ἐκ φωνῆς τοιαύτης·
καὶ πάλιν, ἀλλ' ἐν μέσῳ στρέφη καὶ μολύνη τοῖς δημο-
10 σίοις, ἀπλοῦς ὁ λόγος καὶ τὰ ἐξῆς· ἔτι δὲ καὶ τοῦτο·
οἶεσθαι καὶ τὸν Σολουῶντα πικρῶς ἡμῖν ὀνειδίζειν, ἕως
πότε ὀκνηρὸν κατέκεισαι καὶ τὰ ὅμοια· καὶ ἀπλῶς πολὺ
τὸ ἐνδιαθέτον ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, διὰ τὸ μέγεθος τοῦ
πράγματος καὶ τοῦ περιφρονεῖσθαι, καὶ οὐκ οἶδα εἰ καλ-
15 λιονά τις τούτου λήψεται παραδείγματα.

κβ'. Αἱ δὲ ἀπαντήσεις οὐ σχήματα, ἀλλὰ μέ-
θοδοί τινές εἰσιν. τὸ μὲν μὴ εἶναι τὰς ἀπαντήσεις
σχήματα πρόδηλον, τὸ δ' εἶναι ἢ μεθόδους ἢ ἐννοίας, ἢ
τὸ συναμφοτέρων ἄδηλον. εἰ μὲν γὰρ ταῦτόν μεθόδος καὶ
20 ἐννοια, τίνι ἀλλήλων διέσταται, καὶ πῶς πανταχοῦ δια-
στέλλων. ἑτέρας μὲν εἶναι ἐννοίας τῶν στάσεων, ἑτέρας
δὲ μεθόδους λέγει· τὸ μὲν οὖν ταχέως οὕτως ἀπαντᾶν καὶ
οὐ προλέγειν, μέθοδον εἶναι φησι· τὸ δὲ μετὰ τινος πά-
θους, οἷς ἔλεγε χαρακτηρίζεσθαι τὸ ἐνδιάθετον, ἐννοίαν.
25 καὶ αὐτίς, καὶ μὲν τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε προσφέρει τὸν λό-
γον, μέθοδον ἐλέγομεν εἶναι· ἢ δὲ εἰδοποιούσα τὸν λό-
γον ὀργίλως ἢ οἰκτρῶς ἢ ἄλλως πῶς ὥς τὰς ἐννοίας χα-
ρακτηρίζομεν ἐννοίας. ἐμοὶ δὲ αἱ ἀπαντήσεις οὔτε ἐν-
νοιαὶ δοκοῦσιν, οὔτε σχήματα. μέθοδοι δὲ μᾶλλον καὶ
30 οὐ δεῖ πῶς εἰπεῖν.

κγ'. Ἡ πάντως γε ἐννοιαί· ἀντὶ τοῦ οἱ πάντως
ληπτέον, ἐναντία γὰρ ἢ σύνταξις τῷ μὴ περὶ τῆς ἐννοίας
εἶναι τὴν ἐνστασιν, ἀλλὰ σχήματι.

κδ'. Ἐτέρα τις μέθοδος ἐνδιαθέτου λόγου·
ὁμολογουμένως· ὁ σὺν ὀργῇ λέγων, ὡς καὶ ἐν τῇ τραχύ-
τητι ἐλέγετο· ὅτι ὁ φθεγγόμενος ἀκολουθεῖν οὐ φροντίζει·
κατὰ γὰρ τοῦτο κοινωνεῖ τραχίτης τῷ ἀληθεῖ, ὡς καὶ τοῦ-
το· ἡμεῖς δὲ τί σοι δοκοῦμεν ἢ οὐδὲν ταῦτα προστάττον· 5
τες· ἀφῆκε γὰρ ἀπολογήσασθαι ἀκολουθῶς πρὸς τὸ ὑπὸ
τοῦ ἀγίου λεγόμενον. καὶ ὡς ἐξεστηκὼς ὑπὸ τῆς ὀργῆς,
ἄλλα ἀντ' ἄλλων φθέγγεται, ὡς καὶ τὸ ἐξῆς· τί δὲ οὐ
φοβεῖ τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὸ, μὴ τοι πολλὴν τὴν ὀργὴν·
ἐμφαίνει καὶ τὰ ἐξῆς· τὸ ἀνακόλουθον δὲ οὐ μόνον ὡς 10
ὀργιζόμενοι ἀλλὰ καὶ λυπούμενοι προάγουσιν· ὡς τὰ τοι-
αῦτα· οὐ γὰρ ἴσασιν, ὅτι τοσοῦτον ψάμμος ἀστέρων
ἀφθονωτέρα· καὶ τὰ ἐξῆς. εἶτα ὡς ἐξ ἀποστάσεως καὶ
ἀποστροφῆς ἔασας τὴν τάξιν φησὶν, πάλιν ἀγανακτεῖς,
πάλιν ὑβρίζεις, ἢ καινὴ πίστις· ὀργῆς δὲ τὰ τοιαῦτα καὶ 15
λύπης ἅμα, ὅτι καὶ τὴν ὀργὴν λύπη³¹ ἀνάπτει· ταῦτα
οὐκ ὁμότητος περιφανοῦς, ταῦτα οὐ πραγμάτων διωγμοῦ.
οὕτως οὖν καὶ τὸ ἐμβρόντητος ὁ χθὲς Ἰωσήφ, σήμερον
πόρνος· καὶ τούτων τὰ παραδείγματα, ἃ καὶ ἐν τῇ τρα-
χύτητι ἐπεσημηνάμεθα· τὰ γὰρ ἐξ ἀποστάσεως καὶ ἐλέγε- 20
το μὲν εἶναι λαμπρὰ, ἀλλὰ τοῖς σχήμασιν οὐ τῇ μεθόδῳ,
ὅταν μετὰ πάθους καὶ χωρὶς τοῦ ἐπισημαίνεσθαι, ὡς ὑπὸ
τοῦ πάθους, προήχθῃ, καὶ τινος τῶν τοιούτων προάγη-
ται. οὕτω γὰρ ἂν εἴη πιθανὸς ὁ λόγος, φησὶ, καὶ ἔμψυ-
χος διὰ τὴν τοιαύτην διάθεσιν, ὥσπερ ὑπ' ἐξεστηκότος 25
καὶ ἀκρατοῦς λεγόμενος· τὸ δὲ προλέγειν καὶ παραιτεῖ-
σθαι ἢ τι τοιοῦτον ἥττον φαίνεται πιθανόν, ὡς ὁ Αἰ-
σχίνης, καθά φησι καὶ ὁ τεχνικός, δεικνὺς ὅτι αὐτὸ τοῦ-
το σπουδάζει τὸ λοιδορεῖσθαι,³² καὶ οὐχ ὑπὸ τῆς ὀργῆς
συναρπαγεῖς.

30

κε. Οὐδαμοῦ γὰρ ἀποδίδοται τὸ ἀκόλουθον,

31 Par. Vind. λύπη.
λοιδορήσασθαι.

32 in Par. et Vind. supra lineam:

οὐ γὰρ κατ' ἐπιτήδευσιν ἐρρήθη· οὐ γὰρ ἂν ἐδέξατο τὴν ἀκόλουθον ἀπάντησιν, ἤγουν ἀπόδοσιν, ἀλλ' εἴρηται ἀνακολούθως, καὶ ὡς εἰκὸς ἦν εἰπεῖν τὸν ὀργιζόμενον.

κς'. Δι' ἣν οὔτε ἐπαχθῆς δοκεῖ ὁ λοιδορούμενος, 5 ἦττον λυπεῖ, φησὶν, ὁ τῇ λοιδορίᾳ χρώμενος, ὅταν ἐξαίφνης λοιδορήσῃται, ἀλλὰ μὴ προειπών· ἐμφαίνει γὰρ, ὅτι ἐξ ὀργῆς ἢ λοιδορίας, οὐ προαιρέσεως.

κζ'. Ἔτι μέθοδος ἀληθινοῦ καὶ οἶον ἐμψύχου λόγου· τετάρτην μέθωδον εἶναι φησὶν ἔχουσιν καὶ 10 τὴν πρὸ αὐτῆς διαφορὰν τὸ ὥσπερ ἀναμνησθεσθαι. ἀμφοτέραι μὲν οὖν αὗται κοινὸν ἔχουσι τὸ μὴ προλέγειν μηδ' ἐπισημαίνεσθαι· διαφέρει δὲ τῷ τὴν μὲν γίνεσθαι κατὰ τι τῶν ταραχτικῶν παθῶν τῶν προειρημένων καὶ τῶν ὁμοίων· ταύτην δὲ τῷ ὥσπερ ἐπιλανθανόμενον ἀνα- 15 φέρειν καὶ ἀναμνησθεσθαι τὸν ῥήτορα· οἶον, ἀλλὰ γὰρ λέληθα· ἐμμαντὸν εἰς τοὺς ἐμοὺς ἀπαχθεῖς ἐπαίνους· ἢ καὶ μὴ παρ' ἐτέρου τοῦτο καταδεξάμενος· καὶ τὸ, ἀλλὰ μικροῦ παρῆδραμεν ἐν μέσῳ τῶν εἰρημένων κείμενον. αὕτη δὲ ἡ μέθοδος καὶ χωρὶς τοῦ τὴν λήθην ὑποσημαίνεσθαι 20 εὐρίσκεται ὑπὸ τῷ ἀγίῳ ἐν ἄλλοις καὶ ἐν τούτῳ· τί τοῦτο, ὦ φίλοι καὶ ἀδελφοί, ἔπαθον. ἔτρεχον μὲν ὡς θεὸν καταληψόμενος, καὶ οὕτως ἀνῆλθον ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ τὴν νεφέλην διέχον· καὶ θαυμαστικῶς. τίς ὁ πλοῦτος ὁ τῆς ἀγαθότητος εἶσω γινόμενος, καὶ τὰ ἐξῆς ἕως τοῦ ἐπειδὴ 25 προσέβλεψα, μὲν εἶδον θεοῦ τὰ ὀπίσθια.

Π ε ρ ὶ λ έ ξ ι ω ς .

κη'. Λέξεις δὲ πᾶσα μὲν ἡ τραχεῖα καὶ σφοδρὰ καὶ πεποιημένη· τὰς τραχείας λέξεις ἐμάθομεν, μὴ συνήθεις, ἀλλ' ἐκ τοῦ εὐθείους³³ ποιηθείσας, ὡς αὐ- 30 ται, Εἰδωλιανός, Κανσίταιρος, Πισσαῖος,³⁴ ἐμβρόντητος. αἱ τοιαῦται ἰσχύουσι δὲ καὶ ὀνόμα· αἵται ἐπὶ τῶν ἐπιφορῶν

33 Vind. ἀθείος. scr. εὐθείος.

34 Greg. Naz. adv. Ju-

καὶ καταδρομῶν, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς ἄλλοις πάθεισιν. οὐκ ἐν λύπῃ, οὐ φόβῳ, ἢ ἐν ἡδονῇ, οὐ θαύματι, οὐκ ἐν ἐλευνολογίᾳ, ἐν οἷς καθαρότητος λέξεως δεῖ καὶ ἀφελείας καὶ γλυκύτητος· παράκειται γὰρ τῷ μὴ μετ' ^{34*} ὀργῆς πάθη ταῦτα. 5

κθ'. Ὡσπερ ὁ Ξενοφῶν· φησὶ γὰρ οὗτος ἐν πέμπτῳ ²⁵ τῆς παιδείας Κύρου, τοῦ πρώτως βασιλεύσαντος Περσῶν, ὅτι ἡ Πανθία, τεθνῶτος τοῦ ἀνδρὸς Ἀβραδάτου, βασιλέως Σούσων, ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀποκοπείσης αὐτοῦ τῆς χειρὸς, λαβοῦσα ταύτην κατέφι- 10 λει· ἦν γὰρ, ὡς ἀπέκόπη, ἁρμοσθεῖσα τῷ ἰδίῳ σώματι· φησὶ γὰρ· καὶ ἡ χεὶρ ἐπηκολούθει.

λ'. Προῦ δὲ καὶ τίσι πράγμασι τίνα ἁρμόττει λόγων εἶδῃ· ἐν τῷ περὶ μεθόδου φησὶν ἔρεῖν τῆς δεινότητος· πολὺ δὲ τοῦτο καὶ τῆς ὑποθέσεως ἐνδεὲς καὶ 15 τῶν παραπομπῶν, τινῶν γὰρ οὐδὲ μνηεῖαν ποιεῖται, καθὰ πολλάκις εἶπον.

Περὶ σχημάτων.

λά. Σχήματά γε μὴν· ἐπιφορὰν καλεῖ τὴν καταδρομὴν. 20

λβ'. Αἶτε ἀποστροφαί· τίνες μὲν εἰσιν αἱ ἀποστροφαὶ εἰρηται· ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν ἀκρωμένων εἰς τοὺς κατηγόρους, ὡς τὸ, δεῦρο μετὰσχετε τῶν ἀπορρήτων τῶν ἡμετέρων· καὶ τὸ, σὺ δὲ ἀπόγραφε μὴ τοὺς ἐμοὺς λόγους· ἐνδιάθετα δὲ τὰ τοιαῦτα σχήματα, διὰ τὸ μὴ 25 ἐπισημαίνειν· οὕτως οὖν καὶ ἡ ἐρώτησις.

λγ'. Τί γὰρ δὴ ποτε, Εὐβουλε· ³⁶ ἡ μετὰ ἐρωτήσεως διαφέρει τῆς ἀπλῆς ἀποστροφῆς, ὅτι ἡ μὲν ἐξ ἀποφάνσεως εἰσάγεται καὶ πεποιθότως, καὶ κατὰ τοῦτο λαμπρότητος· ἡ δὲ ἡ μετὰ ἐρωτήσεως προκειμένη ἔχει 30

lian. p. 81. D. ed. Par. 34 * Vind. τῷ μήτ' ὀργῆς. 35
imo VII. 3, 8! 36 de fals. leg. p. 434.

τὴν ἐρώτησιν, καὶ οὐκ ἀποφαίνεται, οἶον, τί φάτε, πεί-
 θομεν ὑμᾶς τοῖς λόγοις τούτοις; καὶ σὺ τί λέγεις καὶ τί
 νομοθετεῖς; γίνεται ἀποστροφή κατὰ θαυμασμόν ἡθικὴν,
 οὐκ ἀποφαντικὴν, ὡς αὕτη· ὁρᾶτε τῆς ἡμετέρας τὴν χά-
 5 ριν, ὁρᾶτε τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν, οὔτε προστακτι-
 κή ἐστίν, οὔτε ἐρωτηματικὴ, ἀλλ' ἡθικὴ ἀνυπόκριτος·
 ἐκ τοῦ κατὰ Μειδίου δὲ τὸ Δημοσθενικόν, μετὰ βαρύτη-
 τος καὶ εἰρωνείας, οὐδὲ τὰς νέας γαμίζεις³⁷ χήρας. Παῦ-
 λος δὲ καὶ τοῦτο ἐτόλμησεν, οὗ σὺ δηλαδὴ διδάσκαλος.
 10 ὡς ἐπὶ τέταρτον οὐρανὸν φθάσας καὶ τὰ ἐξῆς· μετὰ δὲ
 ἀγανακτήσεως ἢ καὶ τὴν ὀργὴν ποιεῖ καὶ τὴν βαρύτητα,
 καὶ ἐνταῦθα ἢ βαρύτης οὐ τρανῶς φαίνεται κατὰ φύσιν,
 οὐ δέχῃ μετάνοιαν, οὐ δίδως ὀδυρμοῖς χώραν, οὐ δακρύ-
 εις δάκρυον· εἴτα τὸ θαυμαστὸν ἐνδιάθετον, μὴ σύ γε
 15 τοιούτου κριτοῦ τύχοις· αὐτίκα δὲ περὶ βαρύτητος ἐ-
 ροῦμεν.

λδ'. Ἐνδιάθετον μέντοι σχῆμα καὶ τὸ δει-
 κτικόν· οὗτος οὐρανὸν ἔστησεν, οὗτος καμὲ ποιεῖ κή-
 ρυκα. καὶ πάλιν· τοῦτο τὸ πνεῦμα συνδημιουργεῖ μὲν πα-
 20 τρι καὶ τῷ νίῳ τὴν κτίσιν. διὰ τί δὲ ταῦτα ἐνδιαθέτον,
 ζητητέον, μὴ ποτε ἄρα καὶ αὐτὰ τοῦ ἐπισημαίνεσθαι,
 καὶ ἢ τοιαύτη διαπόρησις ἢ ἔχουσα τὸ σχελιαστικόν
 ἢ θαυμαστὸν· ὥς τις Ἰερεμίας ὀδύραιτο· ἀπόλυτος δὲ ἀ-
 πορία. οὐκ οἶδα εἴτε τῇ τάξει τῆς στάσεως μεριζομένη
 25 τὸν φωτισμόν, εἴτε τοῖς μέτροις τοῦ φωτισμοῦ τὴν τά-
 ξιν λαμβάνουσα, ἀλλὰ τὴν τοιαύτην σεμνὴν εἶναι φασί·
 καίτοι ὁ σεμνὸς ἀποφαντικός ἐστι λόγος· τὰ τε ἄλλα·
 τὰ τε ἄλλα εἶπε διὰ τὸ ἐπισημαίνοντας ἀποστρέφε-
 σθαι, ὅπερ ἐστὶν ἐνδιαθέτου μέθοδος λόγου· καὶ διὰ
 30 τὸ καταφορικὸν εἶναι τὸ τοιοῦτον σχῆμα· ταύτην δὲ
 προσήκειν τῷ ἐνδιαθέτῳ λόγῳ.

ΟΙ-

37 Par. Vind. γαμήζεις.

Οἶον τί γὰρ δὴποτε Εὐβουλε· τοῦτο ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας ³⁸ τέθεται λόγῳ παρὰ Δημοσθένους πρὸς Εὐβουλὸν τινα ῥήτορα συνεπιεῖν τῷ Αἰσχίνῃ ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι βουλόμενον.

λέ. Εἴτε σχῆμα, εἴτε μέθοδος ἐστὶ· σχῆμά ⁵ φησιν εἶναι τοῦτο, οὐ διανοίας, οὐ λέξεως· εἴρηται δέ που, ὡς ὁ τεχνικός τὰ τῆς διανοίας σχήματα μέθοδον εἶναι βυύλεται· διὸ φασιν· εἴτε σχῆμα λέξεως δηλονότι, εἴτε μέθοδον διανοίας, πάντως ἐνδιαθέτου ἐστί.

λς. Καὶ ἡ ἀποσιώπησις δὲ ἐνδιαθέτου λό- ¹⁰ γου· ³⁹ οἶον καὶ τὸ δύσφημον σιωπήσομαι, ταῦτα δὲ καὶ ἐπιεικείας ἐλέγετο· καὶ οὐδὲν ἄτοπον ὁμογενῇ ὄντα συμπίπτειν εἰς τὰ αὐτά.

λζ. Καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν· ἡ ὑπόθεσις τῶν Μεγαλοπολιτῶν ἐστὶ τοιαύτη· οἱ Λακε- ¹⁵ δαιμόνιοι νικηθέντες ὑπὸ Θηβαίων ἐν Λεύκτροις τῆς Βοιωτίας εἰς κίνδυνον μέγαν κατέστησαν ἀποστάντων Ἀρχάδων καὶ προσθεμένων Θηβαίοις· Ἀθηναῖοι σύμμαχοι Λακεδαιμονίοις γενόμενοι διέσωσαν αὐτούς· ὕστερον δὲ Λακεδαιμόνιοι τῶν κινδύνων ἀπαλλαγέντες καὶ προ- ²⁰ ῥόντες πάλιν εἰς δύναμιν ἐπὶ Μεγαλόπολιν τῆς Ἀρκαδίας ἔρχονται, καὶ τοὺς Ἀθηναίους παρεκάλουν διὰ πρεσβείας, κοινωνεῖν αὐτοῖς τοῦ πολέμου· πεπόμεφασι δὲ καὶ οἱ Μεγαλοπολίται πρέσβεις Ἀθήναζε, παρακαλοῦντες ὑπὲρ ἑαυτῶν· ὁ τοίνυν Δημοσθένης συμβουλεύει μὴ περι- ²⁵ ορᾶν ἀναιρεθεῖσαν Μεγαλόπολιν· μηδὲ εἰς ἰσχὺν προελθεῖν Λακεδαιμονίους συμφέρειν, λέγων τῇ πόλει καὶ τοῖς Ἀθηναίοις τὸ μὴ φοβερὰν εἶναι τὴν Λακεδαιμόνα.

λη. Καὶ μὴ ⁴⁰ καὶ αἱ ἐπικρίσεις αἱ τοιαῦται· αἱ τοιαῦται εἶπε διὰ τὰς ἄλλας τὰς τῆς σεμνότη- ³⁰ τος· οἷα ἐστὶ καὶ αὕτη· οὐ καλῶς μὲν ἴσως οὐδὲ δικαίως·

38 p. 434. 39 Vind. Par. λήγην. 40 Vind. καὶ μὴ φοβερὰν εἰ καὶ αἱ ἐπικρ. Par. καὶ μὴ καὶ αἱ ἐπικρ.

καὶ τοῦτο ἴσως ἔχει τι τοῦ ἐνδιαθέτου διὰ τὴν ἐνδοια-
 σιν, ἀλλ' ὀλίγον· ἀνενδοίαστος δὲ, ὡς αὐται, πῶς γὰρ
 οὐ· καὶ ὑπέρευγε· σημειῶσαι δὲ, ὅτι καὶ ῥήματι, καὶ γί-
 νονται ἐπικρίσεις· τὸ γὰρ ὡς ἔοικε ῥήμα ἐστιν ἐξ ὀνό-
 5 ματος, ὅσον ταῦτα ἐκείνων φιλοσοφώτερον· ἐνδοιαστι-
 κή ^{40*} δὲ, μικροῦ καὶ τῶν νῦν πολεμούντων ἡμῖν βαρβά-
 ρων, καὶ ὡς ἔοικεν εἰς τοῦτο κατέλιπεν ἡμᾶς ὁ θεός.

λθ'. Οὐ σχῆμα εἶναι φασιν ἐπικρίσιν, ἀλλ'
 ἔννοιαν, καὶ τῇ σεμνότητι ἐπεσημνήματο· ἔτι ἐνδιάθε-
 10 τος καὶ ἡ τοιαύτη ἐπιδιόρθωσις· ἡ τοιαύτη, διότι εἶδιν
 καὶ ἄλλαι· ἀλλ' οὐκ ἐνδιαθέτου· οἷον ἐγκαίνια τιμᾶσθω,
 μᾶλλον δὲ ἤδη τὰ νέα· τὸ γὰρ μᾶλλον ἐπιδιόρθωσις
 ἐστιν ἐνδιαθέτου, ἡ καὶ ἐπανάληψις λεγομένη, ὃν καὶ
 κατὰ ἀνυποστροφὴν ἄλλοι φασιν καὶ παράλληλον, ὡς ἡ
 15 τοιαύτη· ⁴¹ πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς, αἰσχρὸν γὰρ, αἰσχρὸν καὶ
 ἱκανῶς ἄλογον, κατὰ ψυχὴν ἐρῶμένους σμικρολογεῖ-
 σθαι περὶ τὸν ἥχον.

μ'. Ὁ ἀπόλυτος μερισμὸς, καὶ τοῦτον αὐτὸν
 εἶναι φησι τῇ ἐπικρίσει· τὸ δὲ σχεδὸν εἶπεν οὐ διὰ τοὺς
 20 εἰς μῆκος προαγομένους, ἀλλὰ τοὺς τὸ διστακτικὸν ἔχον-
 τας· ὡς τὸ, ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἰ δὲ μὴ τοιοῦτος, ⁴² ἐπικρί-
 σις ἐστι, μᾶλλον δὲ οἱ τὴν ἐπίτασιν ἔχοντες· ὅτι καὶ
 αἰτοὶ ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων καὶ βεβαίων τίθενται· ὡς
 τὸ θρηνεῖ μὲν Ἰερεμίας· οὐδαμοῦ γὰρ τὸν δὲ ἔχει ἀπο-
 25 δεδομένον· ἐγὼ μὲν παντὶ διακελεύομαι ἀνδρὶ καὶ γυναι-
 κί· ἐν τίσιν δὲ λαμβάνεται, φησὶν ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων
 ἢ ἀποδεδειγμένων καὶ τῶν ὁμοίων· ἐπὶ μὲν τῶν ὁμολο-
 γουμένων ὡς τοῦ θεολόγου καὶ τοῦ Ἰερεμίου· ἐπὶ δὲ τῶν
 ἀποδεδειγμένων, ὡς ἐπὶ τῶν Πράξεων, τὸν μὲν ⁴³ πρῶτον

40 * Vind. Par. ἐνδοιασική.

41 Greg. Naz. εἰς τὰ ἅγια

φῶτα, initio.

42 Par. Vind. τοιοῦτος.

43 Act. I. 1.

λόγον ἐποιησάμην· ὥς τὰ δύο δέ· ἐγὼ μὲν οὖν παντὶ δια-
κελεύομαι.

μά. Εἰ δὲ δὴ καὶ ἐν αὐτοῖς οἷς ἐτιμᾶσθε,
ἡδίκηκέ τι· ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας λόγῳ ⁴⁴
ταῦτα λέγει ὁ ῥήτωρ, διαβάλλων τὴν συνηγορίαν τῶν ἀ- ⁵
δελφῶν τοῦ Αἰσχίνου, ἤγουν τοῦ Ἀφοβήτου ⁴⁵ καὶ τοῦ
Φιλοχάρους, ἣν ἐμελλον συνειπεῖν αὐτῷ. ⁴⁶

μβ. Τοιοῦτον δ' ἂν εἴη καὶ τὸ ἐν τῷ κατὰ
Τιμοκράτους προοίμιον· ὁ κατὰ Τιμοκράτους λό-
γος πραγματικῆς ἐστὶ στάσεως τῶν κατὰ νόμον εἰσφο- ¹⁰
ρὰν, Διοδώρου τινὸς τῷ Δημοσθένους λόγῳ χρησαμένου,
γραφομένου παρανόμων τὸν παρὰ τοῦ Τιμοκράτους εἰς-
ηγμένον νόμον, καὶ ἐπεὶ ἔνδοξον ἦν τὸ Τιμοκράτους
πρόσωπον, νομοθέτης γὰρ ἦν, τὴν μὲν πρὸς αὐτὸν ἔ-
χθρὰν ἀρνούμενου, τοῦ δὲ κοινῇ συμφέροντος ἕνεκα λέ- ¹⁵
γοντος ἐνίστασθαι τὸν ἀγῶνα.

μγ. Ἰαλέμοις, τοῖς θρήνων ἀξίοις· αἰνίττεται εἰς
Διονύσιον καὶ Βασίλειον καὶ Μινουνκιανὸν, μᾶλλον δὲ
Βασίλειον· τὰ δὲ ἐξῆς πάντα δηλα· καὶ τετέλεσται καὶ
ὁ τοῦ ἐνδιαθέτου λόγου· λοιπὸν ῥητέον καὶ περὶ βαρύ- ²⁰
τητος· αὕτη γὰρ ἰδέα τῶν τοῦ ἥθους λοιπῆς.

Σύνοψις τῶν περὶ ἀληθινοῦ λόγου.

Ἐννοιαὶ αἱ ἀφελεῖς καὶ ἐπιεικεῖς σχετλιαστικαί· μέ-
θοδος ὁ σχετλιασμός· γίνεται γὰρ καὶ μέθοδος ὁ σχετλι-
ασμός, ὅταν γένηται περὶ ἔννοιαν μὴ οὖσαν σχετλιαστι- ²⁵
κην· ἐστὶ δὲ χρῆσθαι καὶ εὐχῇ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ποι-
οῦσι τὸ ἥθος, πλὴν μὴ προλέγοντα ⁴⁷ ὅτι εὐχῇ χρήσεται,
ἢ ὄρκῳ ἢ ἄλλῳ τινὶ, ὀργῇ, φόβῳ, λύπῃ, θαύματι· δεῖ
γὰρ μηδὲν τούτων προειπεῖν, ἀλλ' ἐξαίφνης ἐπὶ τὰ πάθη

44 p. 415.

45 Par. ἀφόβου.

46 Par. Vind. αὐτῷ.

47 Par. προλέγοντε.

Vind. προλέγοντι.

ὀρμῆσαι· καὶ τὸ πεποιθότως λέγειν καὶ τὸ τὰς λύσεις τῶν ἀντιθέσεων ἀσυνδέτως καὶ χωρὶς καταστάσεως ἐπάγειν· καὶ τὸ μὴ σώζειν τὰς ἀκολουθίας ἐν ταῖς ὁργαῖς· καὶ τὸ ταῖς λοιδορίαις μὴ προσιπόντα χρῆσθαι.

5 Ἀέξιν ἐν ταῖς ὁργαῖς ἡ τραχεία καὶ σφοδρά· ἐν δὲ ταῖς ἐλεηνολογίαις ἡ καθαρὰ καὶ ἀφελὴς καὶ γλυκεῖα.

Σχήματα ἐν ταῖς ἐπιφοραῖς τὰ σφοδρὰ καὶ αἱ ἀποστροφαι καὶ τὸ δεικτικόν, καὶ ἡ διαπόρησις καὶ αἱ ἐπικρίσεις αἱ ἄνευ ἐνδοιασμοῦ καὶ ἡ ἐπιδιόρθωσις καὶ ἀπό-
10 λυτος μερισμός.

Κῶλα, συνθήκη, ἀνάπauσις καὶ ῥυθμός πάντα σφοδρὰ, πλὴν εἰ μὴ ἐλεηνολογοίῃ τις· τότε δὲ ἔστωσαν ἀφελῆ.

C a p. VIII.

Περὶ βαρύτητος, περὶ ἐννοιῶν.

15 μδ'. Εἰπόντες περὶ ἀφελείας καὶ γλυκύτητος, ἔτι δὲ καὶ ἐπιεικείας καὶ τοῦ ἐνδιαθέτου λοιπὸν, καὶ περὶ βαρύτητος εἵπωμεν· καὶ γὰρ εἰ τὰ μάλιστα τελευταῖα τέτακται διὰ τὴν ἀτέλειαν τῶν αὐτῆς μερῶν καὶ τὸ ἐξ ἄλλων συνεστάναι, καθάπερ ἡ ἀκμὴ, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἀναγκαῖα
20 λόγῳ πολιτικῷ· τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι διδάσκει, πῶς δεῖ τοῖς λόγους ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς καλὸν τι πεπονθότας παρὰ τῶν προϋσταμένων καὶ ἀπεχθανομένων.

μέ. Ἐννοίας μὲν ἔχει τὰς ὀνειδιστικὰς· βαρύτητος ἐννοίας ὁ συντακτῆριος ἅπας· ἐνδείκνυται μὲν
25 γὰρ καὶ διὰ τοῦ προοιμίου, οὗ καὶ ἡ πρότασις παραγραφική ἐστι μετ' ἐπικρύψεως καὶ τὰ ἐξῆς ἅπαντα· ἐνδείκνυται δὲ καὶ ἐν τῷ ἀντιστατικῷ, ὅπου καὶ τὸν τοῦ ποιμνίου διασκορπισμὸν ἐκφράζει· ἔτι γε μὴν καὶ ἐν τῇ πληκρότητι·

ὅπου καὶ τὸ ἐπεικὲς θαυμάσιον· οἷον καὶ, αὐτοὶ γὰρ, φησὶν, τοῖς ὀρωμένοις μερίδα τινὰ τούτοις συνεισηνέγκαμεν, ¹ τὸ τηλικούτον ἔργον μερίδα εἰπών· καὶ οὐχ ἀπλῶς μερίδα, ἀλλὰ τινὰ οἶονεὶ εὐτελεῖ καὶ οὐδενὸς λόγου ὡς ἔοικε παρ' ἡμῖν ἄξια· διλήμματος γὰρ ἐπενεγκὼν ἀναν- ⁵ τίστητον τὸν λόγον πεποίηκεν, ἔτι γε μὴν καὶ τῷ συναπτικῷ σχήματι ἐπεικίστερον προήνεγκεν· οὐ γὰρ εἶπεν ἐγὼ, ἀλλ' ἡμεῖς συνεισηνέγκαμεν, διὸ καὶ μεθόδῳ δεινό- τητος ἑτέρως ὑψοῦ τὸ ἐπεικὲς, ἄξον κύκλῳ ² τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἴδε, πᾶς ὁ τῶν ἐμῶν λόγων ἐξεταστής· ¹⁰ ὥσπερ καὶ τὸ, οὐχ ἵνα πρόβατον πλανώμενον ἐπιστρέψῃτε, ἀλλ' ἵνα ποιμένα συνέκδημον ἐπισκέψησθε· θαυμάσιον, οἷον ὁ ἄπειρός φησι καὶ ἀμαθής, ὁ φθονερός καὶ κακοήθης ἐξεταστής· διὰ δὲ τοῦ παραδείγματος τοῦ Ἐφραίμ καὶ τῶν δεικτικῶν σχημάτων καινοπρεπῇ κα- ¹⁵ ταφορὰν ἐποίησε, καὶ οἷαν οὐδεὶς πλὴν αὐτοῦ μόνου, παλὺ δὲ ἐν τούτοις τὸ ἀφελὲς διὰ τὰ κατέκαστα· γοργότητος δὲ διὰ τὰ ἀσύνδετα, κάλλους δὲ διὰ τὰς ἐπαναφορὰς καὶ ἐπαναλήψεις καὶ τὴν συμμετρίαν τῶν λέξεων καὶ τῶν κώλων, πανηγυρικὴ γὰρ ἡ τῆς ὑποθέσεως ὕλη, διὰ τὸ ἐν- ²⁰ δοξον τῶν πεπραγμένων· καὶ ἡ διαίρεσις δικανικὴ, καὶ μὴν καὶ οἱ συντακτῆριοι ἀσπασμοὶ καὶ προφανοῦς βαρύ- τητος, ἀφ' ὧν ὁ λόγος τὴν ἐπιγραφὴν ἐκκληρώσατο· βαρυνόμενον γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ λόγος, „νῦν ὑμῶν ἀποικίζομαι,“ εἰ καὶ τῷ δι' ὃν ἐλειώθη, καὶ τὸ, „σεσίγηκεν ἡμῖν ²⁵ ἡ πονηρὰ γλῶσσα καὶ λάλος· καὶ οὐ μὴν σιγήσεται παντελῶς, μαχήσεται γὰρ διὰ χειρὸς τε καὶ μέλανος· τὸ γοῦν παρὸν σεσιγήκαμεν,“ καὶ πάντα, ὥστε οὐκ οἶδα εἰ καλῶς τοῦτων εὐροί τις ἐννοίας βαρύτητος· καὶ ἡ πρὸς Νεκτάριον δὲ ἐπιστολὴ τοῦ τοιούτου εἶδους εἶναι πέφυ- ³⁰ κεν· ἀλλ' ἐν τῷ λόγῳ μᾶλλον ἐνδείκνυται, ³ ὅτι μὴ μόνον

¹ Par. συνεισανέγκαμεν. ² Vind. κύκλον. — v. 27. Vind. μαχήσατο. scr. μαχήσεται. ³ Par. Vind. ἐδείκνυται.

οὐκ ἀξίως εὐηργέτηται, καὶ τούτου τῷ μεγάλῳ μικρὰ
 φροντὶς εἰς ὑπόνοιαν παρὰ κανόνας ἔλθων, ἀλλὰ καὶ τὸ
 ἐναντίον, δίκας εἰσπράττεται καὶ τοῦτο δείκνυσιν ἐκ τοῦ
 ὀριστικοῦ παραγραφικοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ προσώπου· ἄρα γε
 5 συνίετε, φησὶ, παρ' ὑμῶν αὐτῶν καὶ καταμανθάνετε, καὶ
 λογιστὰι τῶν ἡμετέρων ἔστε χρηστότεροι, ἢ δεῖ, καθά-
 περ τοὺς στρατηγίας ἢ δημαγωγίας ἢ διοικήσεως χρημά-
 των λόγους⁴ ἀπαιτούμενους, δημοσίᾳ καὶ αὐτοὺς ὑπο-
 σχεῖν τὰς εὐθύνας, ὧν διωκήμεν· καὶ ἡ δριμύτης οἷα,
 10 οὐ γὰρ αἰσχυρόμεθα κρινόμενοι, ὅτι καὶ κρίνομεν ἐν τῷ
 μέρει· ἀλλ' ὅτι μὲν αὐτάρκης ὁ λόγος οὗτος εἰς βαρύτητα
 ἐννοίας ἱκανῶς ἐδείξαμεν· δεῖ δὲ καὶ τὰ τοῦ ἐδαφίου λοι-
 πὸν διελθεῖν κατὰ μέρος.

μς'. Οἶον ἐνόμιζον μὲν ἅφ' ὧν ἐπολιτευό-
 15 μην. ἔφυγε Δημοσθένης ἐπὶ τοῖς Ἀρπαλίοις χρήμασιν
 αἰλούς· καὶ γράφει τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν δῆμον ὑπὲρ
 τῶν Λυκούργου τοῦ ῥήτορος παίδων κακῶς πασχόντων
 ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν· βαρύτητος δὲ ἐννοια καὶ ἡ ὀνειδιστι-
 κὴ ἢ πρὸς τοὺς πολιτευομένους καὶ πρὸς τὸν ἐξισωτὴν
 20 Ἰουλιανόν· ὁ μὲν γὰρ φησι, τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν
 μου ἀλγῶ· οὐσης ἀφελείας τῆς ταυτολογίας· τὸ δὲ, τίς
 ἢ τυραννὶς, ἣν ἐξ ἀγάπης αἰεὶ τυραννοῦμεθα; τὸ δὲ μα-
 νία γὰρ ἴσως⁵ ὁ θεολόγος μὲν οὐκ ἂν ποτε ἐρεῖ οὐδ'
 ἄλλος τις τῶν ἁγίων, ὅτι μὴ διὰ δόξαν αὐτοῖς ἀνθρω-
 25 πίνῃν οἱ πόνοι, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς προτίενται ὑπὲρ τῆς
 τῶν ἄλλων σωτηρίας· δυνατὸς δὲ οὗτος τὰ αὐτῶν μεθο-
 δεῦσαι, διὸ καὶ εἶπη τυχόν, ὥς δικαίως ἀπεδυσπέτησα⁶
 καὶ ἐσκληρύνθην· τὸ γὰρ ὑπὲρ τὴν δύναμιν αἰρεσθαι,
 ὥς που καὶ αὐτὸς φησι, μανία σαφές· βαρύτητος δὲ καὶ
 30 τοῦτο· ταύτης τῆς ἐπινοίας δέδοικα μὴ καὶ αὐτὸς ἐγενό-
 μην πάρεργον, ἐκ τῶν ἐπεικῶν πως εἶναι δοκοῦσιν· ἐπι-

4 Par. Vind. λόγῃ. 5 in Mid. p. 536. 6 Vind. ἀπε-
 τυσπέτησε.

εικαῖς μὲν ἔννοιαι μετὰ βαρύτητος αἱ τοιαῦται· ἀπηνή-
 νατο παρακληθῆναι ἢ ψυχὴ μου, καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμέ
 τὸ πνεῦμά μου· εἶτα οὐ μὴ προσθῶ ἔτι πιστεῦσαι φι-
 λίῳ, ἕως τοῦ, ἀλλὰ νῦν μεταβάλλομαι. ὀνειδιστικά δὲ
 ταῦτα καὶ δεινῶς βαρέα· καὶ τίνος δῆμον ἐπήγαγόν σοι 5
 θράσει φερόμενον· τίνος ὀπλίτας παρέταξε καὶ τὰ ἐξῆς·
 δίδωσι τῷ ἐχθρῷ πλέον ἔχειν τὰ τοιαῦτα κατὰ εἰρωνεί-
 αν· διήγησαί μοι τὴν σὴν ἐπισείκειαν, καὶ γὰρ τὴν ἐμὴν
 θρασύτητα· εἶτα δριμύτητος ἢ ἐπιδιόρθωσις· μᾶλλον δὲ
 τὴν σὴν πολλὰ καὶ γλῶσσαι καὶ βιβλοὶ φέρουσιν, ἀπλῶς 10
 δὲ ἵνα μὴ μακρολογῶ εἰς τὸν πρὸς Εὐνομιανούς καὶ εἰς
 τοῦτον καὶ εἰς τὸν περὶ Θεολογίας καὶ καταστάσεως, καὶ
 εἰς τὸν συντακτῆριον αὐτόν, πολλὰ ἐπιεικῶς τοῖς ἐχθροῖς
 συγχωρεῖ,

μζ. Τοιαῦτα δὲ καὶ εἰρωνεῖται μέθοδοι 7 τινες οὐ- 15
 σαι δῆπουθεν· θαυμάζω, πῶς εἰρωνείας εἶπε τὸ παρά-
 δεῖγμα τοῦτο· αἱ μὲν γὰρ εἰρωνεῖται πρὸς ἕτερον γίνον-
 ται, τοῦτο δὲ ὑπὲρ ἑαυτοῦ Δημοσθένης λέγει· οὐδεὶς
 γὰρ ἑαυτὸν εἰρωνεύει, εἰ μὴ τῷ ὄντι εἰρων ἐστὶ καὶ ἀ-
 πατεῶν, ἢ δῆλον, ὅτι τὴν εἰρωνεῖαν ἐπὶ τοῦ δευτέρου 20
 παραδείγματος ἔλαβε· τὸ γὰρ εἰς ἑαυτὸν συνδρομὴ ἐστὶ,
 πῶς ἡμῖν ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων· 8 χρηστῶν ἀντὶ τοῦ
 προδοτῶν εἶπεν· ἐντεῦθεν ὁρμώμενοί τινες τὸ πῶς ὑμῖν
 τὰ ἡμέτερα εἰρωνείας εἶπον καὶ ὅλον τὸν λόγον ἐσχημα-
 τισμένον· δοκεῖ μὲν γὰρ, φησὶν, ἀπελθεῖν, καὶ τοῦτο λέ- 25
 γει νομίζεται· οὐ βούλεται δέ· καίτοι τί 9 ἂν εἴποι τις
 τοὺς τοιοῦτους ἕτερον, ἢ ὄνους ἐν λεοντῇ· καὶ τὸ σχε-
 τλιώτατον· ὅτι καὶ βιβλία καταλελοίπασι τοῦ Θεολόγου
 ἐρμηνείας, οὐ τῆς τέχνης· ποῦ γὰρ αὐτοῖς ἰδεῖν τι τοι-
 οῦτον, ἀλλὰ τῶν ἄλλων νοημάτων, τοσοῦτον καὶ τοιούτων 30
 διαμαρτόντες, ὅσον τυφλοὶ πρὸς τοὺς βλέποντας· καὶ τί

7 Vind. Par. μέθοδος.
 Vind. τινας.

8 Ol. III. p. 35.

9 Par.

θανααστόν, εἰ περὶ τι ἔπταισαν, ὅπου καὶ τὸν λόγον αὐτὸν
 οἱ μὲν πανηγυρικὸν εἶπον εἶναι, οἱ δὲ στοχασμὸν, ὡς τῆς εὐη-
 θείας, οὐδὲ ἐκεῖνο ἐνθυμηθέντες, ὥς οὐδὲν πανηγυρικὸν ὁμο-
 λογούμενον στασιάζεται, οὐδὲ κεφαλαίοις διαιρεῖται δικα-
 5 νικοῖς, οὐδὲ ἀπολογία ἔχει· ἔχετε γὰρ, φησὶ, τὸν ἀπό-
 λογὸν τῆς ἐμῆς παρουσίας· οὐδὲ στοχασμὸς ἀφανὴς ὢν
 τοῖς δῆλοις καὶ ὁμολογουμένοις κατασκευάζεται, καὶ στά-
 σεως ἑτέρας διαιρεῖται κεφαλαίοις, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῦ· ποῦ
 δὲ ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ στοχαστικόν, μὴ ὅτι κεφάλαιον,
 10 ἀλλὰ καὶ ἐνθύμημα; οὐκ ἄγνωσθ δὲ, ὥς ἄλλοι τὸν λόγον
 ὑπέλαβον ἀντίληψιν, μετρίως γοῦν πταίσαντες διὰ τὸ
 κοινωνίαν ἔχειν τὴν ἀντίληψιν καὶ ἀντίστασιν· ὅμως
 αὕτη οὐδὲ ἀντίληψίς ἐστιν, ὅτι μὴδὲ αὐτῆς κεφάλαιον
 ὑπεστὶν ἐν τῷ λόγῳ, οὐδὲ ἀνεύθυνον ^{1ο} τὸ πρᾶγμα,
 15 καὶν τέως οὐχ ὁμολογῆται ὑπεύθυνον· ἐν ἄλλῳ δὲ λόγῳ
 ὁμολογεῖται· ὑμεῖς γὰρ, φησὶν, οἱ διὰ τὸν πόθον παρα-
 νομήσαντες· δυσὶ τρόποις τὰ ἐνδοξα πρόσωπα οὐχ ὁμο-
 λογεῖ, διὰ τε τὸ εἶναι ἐνδοξα, διὰ τε τὸ τὰ πράγματα
 εἶναι συμφέροντα καὶ ὁμολογούμενα, ὥς ἐν ταῖς περὶ
 20 τούτων διαιρέσεσιν εἴρηται· εἰρωνεῖαν δὲ γε ἐν μιᾷ συλ-
 λαβῇ ἀμαθὲς γίνεσθαι· ἔπειτα οὐδὲ τὰ πρόσωπα τοῖς
 πρὸς οὓς ὁ λόγος εἰρωνείας ἄξια, εἰ καὶ βάσκανα, οὐδ'
 ὁ λέγων εἴρων, οὐδ' ἐν προκαταρχτικοῖς χώραν ἔχει, οὐδ'
 εἰς τὸ ἐναντίον ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν εἰς τὰ φαῦλα πράγμα-
 25 τα· κατὰ τούτους γὰρ τοὺς τρόπους ἐμάθομεν γίνεσθαι
 τὴν εἰρωνεῖαν· οὐ μὴν οὐδ' ἐσχηματισμένος ὁ λόγος, ὅτι
 μὴ αἱ ἀντιθέσεις σαθραὶ καὶ αἱ κατασκευαὶ δι' ὧν ἐμ-
 φαίνονται, ὁ ἐσχηματισμένως λέγων, ἀλλὰ καὶ πάντων
 μάλιστα ἀναντίρρητοι· ἀλλὰ ταῦτα μὲν διὰ τοὺς ἀνάξια
 30 ἡγουμένους τοῦ Θεοῦ καὶ μεγάλου ἀνδρός· πρὸς δὲ τὰ
 ἐξ ἀρχῆς ἐπανέλθωμεν.

μή. Τοιαῦται δὲ αἱ εἰρωνεῖαι βαρύτητος

10 Par. Vind. ἀνέθυνον.

μέθοδος· ἤδη γὰρ εἶπεν, ὅτι τὰ τῆς διανοίας σχήματα μέθοδοι εἰσιν· εἰρωνεῖται δὲ ὡς αὕτη ἔστω· ὑψηλὸς σὺ καὶ ὑπὲρ τὰς νεφέλας, εἰ βούλει, ὁ τῶν ἀθεάτων θεατῆς, ὁ τῶν ἀρρήτων ἀκροατῆς, ὁ μετὰ Ἥλιαν μετάρσιος, καὶ μετὰ Μωσέα θεοφανεῖας ἡξιωμένος· εἰρωνεῖται⁵ μὲν οὖν αἱ τοιαῦται, ἀλλὰ κατὰ βαρύτητα μᾶλλον ἢ χλεύην· χλεύη μὲν γὰρ ἐστὶν εἰρωνεία μετὰ μειδιάματος καὶ σκώμματος λεληθότως· ἡ δὲ μὴ ἔχουσα τι τοιοῦτον εἰρωνεία λέγεται μετὰ βαρύτητος ὡς αὕτη· οὐ γὰρ παίζει ὁ ἅγιος, ἀλλ' ἐλεῶν τοὺς ἄηροντας ταῦτα λέγει·¹⁰ Παῦλος δὲ καὶ τοῦτο ἐτόλμησεν, οὐ σὺ διδάσκαλος δηλαδὴ· καὶ τὰ ἐξῆς· εἰσὶ δὲ καὶ οἱ διασυρμοὶ μετὰ βαρύτητος· ἀνάγονται¹¹ δὲ καὶ οὗτοι εἰς τὰς εἰρωνείας, ὡς τὰ τοιαῦτα· τὸ δὲ τῆς τραπέξης φιλότιμον, τὸ δὲ τῆς ἐσθῆτος αἰδέσιμον, αἱ δὲ πρόοδοι καὶ τὰ ἐξῆς, εἴτε ὑπὸ¹⁵ τῶν ἐγκαλούντων φαίη τις εἰρησθαι, εἴτε ὑπὸ τοῦ μαγάλου βαρύτητός εἰσι διὰ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία δηλώσης, ὡς ἔχει καὶ τὸ παράδειγμα τὸ Δημοσθενικόν· ὁ δὲ τεχνικός καὶ κατὰ τὰ πρόσωπα ἔθηκε διαφορὰν εἰρωνείας καὶ βαρύτητος· ὡς εἰ μὲν πρὸς τοὺς δικαστάς,²⁰ φησὶν, εἰρωνεύεται τις, μετὰ βαρύτητος εἰρωνεύεται, εἰ δὲ πρὸς¹² ἐχθρούς, ὡς ἐτέρως.

μθ'. Οἷον τότε τοίνυν ἐγὼ ὁ Παιανιεὺς Βάταλος,¹³ ἀπὸ γειτονίας τὸ ὄνομα· τὸ δὲ Βάταλος¹⁴ σκῶμμά ἐστι κατὰ συνδρουήν· σημαίνει δὲ τὸν²⁵ μαλθακὸν καὶ ἀσθενῆ ἀπὸ τινος τοιοῦτου μετονομασθέν· ἐκάλει δὲ Αἰσχίνης τὸν Δημοσθένην τοιοῦτον· Οἰνόμαον δὲ τὸν Αἰσχίνην αἰνίττεται, ὡς ἔχοντά τι μέγα καὶ τραγικόν· ὑπεκρίθη γὰρ τὸν Οἰνόμαον, ὡς ἔμπροσθεν εἶπομεν· ὁ μὲν γὰρ δειλὸς ὢν καὶ ἄνανδρος³⁰

11 Vind. ἀνυλόγονται. 12 Vind. καὶ. scripsi πρὸς. 13 Vind. βάτιος. Par. βάταλος. — pro cor. p. 288. 14 Vind. Βάτιλος.

ἀνδρείως προέστη τῶν κοινῶν, ὁ Δημοσθένης, ὁ δὲ τὸ ἐναντίον.

ν. Τὸ μὲν ἦθος ἴσχει πάντως ὁ λόγος, ἦθος εἰκότως, πᾶσα γὰρ εἰρωνεῖα ἦθος ἔχει, ὅτι οὐκ ἔστιν ἑτέρας ἰδέας, ἀλλὰ τοῦ ἦθους.

νά. Ἐν μέντοι τοῖς ἐσχηματισμένοις ἐπὶ βαρύτητος· ἐσχηματισμένα λέγονται, ἅπερ ἕτερον δι' ἑτέρου ἀνύουσιν, ὡς ἐν ταῖς εὐρέσεσι μεμαθήκαμεν· καὶ τὸ πλαστὸν τοιοῦτον· ἐλθόντων τῶν Περσῶν καὶ τοῦ
 10 πλήθους εὐρόντων τὴν πόλιν κενὴν, (ἦν γὰρ φυγὼν εἰς Σαλαμίνα· τῷ μὴ δύνασθαι διὰ γῆς καὶ θαλάσσης μάχεσθαι)· καὶ κατασκαψάντων τὰ τεῖχη μετὰ τὴν ἦταν αὐτῶν ἀνώρθωσαν ταῦτα Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέους ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· τοῦτο μὲν οὖν
 15 ἀληθὲς καὶ ἐγένετο· τὸ δὲ πλαστὸν μὴ γεγονὸς, ὑποτιθέμενον δέ· ἔδοξε τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ τῷ ἀνρικισμῷ ἀποροῦσιν ἀναλωμάτων πιπράσκειν τὰ πλοῖα· συμβουλεύων Θεμιστοκλῆς, ὡς συμφέρει, ¹⁵ καὶ νικώμενος ¹⁶ ἑαυτὸν προσαγγέλλει, τουτέστιν ἀξιῶ διὰ ψηφίσματος ¹⁷
 20 ἀποθανεῖν· καὶ ἡ αἰτία, ὅτι ἐφ' οἷς θανατίζεται ἀξίως ἐστὶν ἀποθανεῖν, τὰ ἐναντία τοῖς ἄλλοις πράξας· ἐθανμάζετο δέ, ὅτι μόνος ἔλυσε τὸν χρησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος·

Τεῖχος ¹⁸ Τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς,
 25 καὶ τὰ λοιπὰ, δεῦτερον ἔπεισε τὸ πλήθος τὴν πόλιν καταλιπεῖν· τρίτον ἠπάτησε τὸν Πέρσην, ὡς φεύγουσιν Ἕλληνες, ἐφ' οἷς κυκλωθέντες ἠγανάκτησαν καὶ ἠναγκάσθησαν πολεμεῖν· καὶ γὰρ τῷ ὄντι δρασμὸν ἐβουλεύοντο οἱ Πελοποννησίοι ποιῆσαι· τέταρτον, ὅτι πρῶτον

15 ὡς συμφέρει Vind. Par. om. in Par. adjectum est ad
 marg. 16 Par. νικώμενος. 17 Vind. Par. ψηφίσματα. 18
 Codd. ξύλον τριτογενεῖ διδοῖ. restitui ex Herod. VII. 141.

συρράξας τοῖς πολεμίοις καὶ ἄλλα πλείονα· ἐπανέσει δὲ τοὺς πείσαντας πιπράσκειν τὰς ναῦς, ὥς εἰκός· ταῦτα δὲ πάντα σαθρῶς κατασκευάσει εἰς τὸ εἶναι τῷ ἀντιλέγοντι εὐδιάλυτα· διὰ τοῦτο γὰρ λέγονται ἐσχηματισμένα, διότι οὐκ ἐκ διαθέσεως καὶ σπουδῆς ταῦτα λέγει, ἀλλ' ἀπλά- 5 στως καὶ τὰ ἐναντία θέλων.

νβ. Πρὸς θήσει δὲ βαρύτητα, καὶ τὸν Κυρ- σῖλον· οὗτος ὁ Κυρσίλος εἰς ἣν τῆς βουλῆς, Ξέρξου δὲ πρεσβείας στείλαντος καὶ αἰτοῦντος γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἄλ- 10 λο οὐδὲν εἰς ὑπακοὴν μόνον τῶν ἄλλων συνεβούλευε δοῦ- ναι· ἐφ' οἷς δυσπαθήσαντες Ἀθηναῖοι, αὐτὸν μὲν ἐκεί- νοι κατέλευσαν, τοὺς δὲ παῖδας οἱ παῖδες, καὶ τὴν γυναῖκα αἱ γυναῖκες· ταῦτα πάντα φησὶ Θεμιστοκλῆς τὰ ἐναντία κατασκευάζων ἐρεῖ, εἰρωνικῶς καὶ βαρέως 19

λ ε ι π ε ι

C a p. IX.

Περὶ δεινότητος.

15

οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ἀξιώσεως καὶ τὰ αὐτά· μετὰ τοῦτο τὴν διήγησιν ἢ τὴν προδιήγησιν· καὶ τὰ μέρη αὐτῆς καὶ τὴν τάξιν καὶ τὸ μέτρον καὶ τὸν τρόπον τῆς φράσεως· τρίτον πότερον δεῖ προκατασκευασθῆναι ἢ οὐ δεῖ, καὶ πρὸ τῆς διηγήσεως ἢ μετ' αὐτήν, καὶ διὰ τί, καὶ πρὸς τίνα, καὶ 20 πότε, μετὰ δὲ τοῦτο τὰ κεφάλαια ἀνασκοπεῖν καὶ τὴν

19 In Med. excidit folium, ita ut in cap. VIII. ab Her- mogenis verbis τοῦ ἐχθροῦ βιασαμένου omnia desint usque ad cap. IX. haud multo ab initio: πράγμασι καὶ ταῖς ὕλαις αὐτῆς. Hac jactura in Siceliotae commentario finis octavi et initium noni capitis intercidit.

τάξιν αὐτῶν ἀνασκέπτεσθαι, παῖον ποίου προταχτέον, καὶ πῶς καὶ διὰ τί· οὐ γὰρ δεῖ φυσικὴν μόνον αὐτῶν ἡγεῖσθαι τὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀκουόντων, εἴτα λαβεῖν τὰ ἐπιχειρή-
 5 ματα καὶ τὰ ἐκάστω πρέποντα καὶ τὸ μέτρον, πολλάκις γὰρ ἐν κεφαλαίῳ πολλὰ ἐπιχειρήματα εὐρίσκονται· πολ-
 λάκις δὲ ἓν, πολλάκις δὲ οὐδὲ ἓν καὶ δεῖ τοῦτο ἐργασ-
 στικῶς βοηθῆσαι, καὶ αὐξῆσαι ἢ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασι, καὶ τούτων αὐτῶν τῶν κεφαλαίων καὶ ἐργασιῶν ποῖα
 10 δεῖ θεῖναι καὶ ποῖα οὐ, καὶ δι' ἣν τὴν αἰτίαν, πρὸς τούτοις τὰς ιδέας ἐνὶ ἐκάστω καὶ πρόσωπα καὶ πράγμα-
 τα καὶ τὰ παρακολουθοῦντα τούτοις· καὶ ἀπλῶς καθ' ἕκαστον μέρος λόγου ἢ μόριον τὰ τοιαῦτα καὶ ἄλλα
 πλείω τῶν εἰρημένων χρὴ διατηρεῖν· ἔπερ κατ' ἐπιστή-
 15 μὴν τι γράφειν αἰρούμεθα, ἀλλὰ μὴ κατὰ τύχην καὶ ἀλόγως καὶ ἀναιτιῶς. πρὸς ἃ πολλῆς δεῖ τῆς μελέτης τῶν ἀκριβεστάτων τεχνικῶν, μᾶλλον δὲ βιβλίων πολλῆς προσοχῆς, πρὸς τὸ γινῶναι, ποῖα τίσι καὶ πότε καὶ ποῦ
 καὶ πῶς καὶ διὰ τί προσίκει, καὶ πῶς ἡ φράσις ἐξαγ-
 20 γελθήσεται, κατὰ μέγεθος, κατὰ γοργότητα, κατὰ κάλλος, κατὰ πάντα· πρὸς ταύτην οὖν, ὡς ἔφην, τὴν ὁδὸν τὰ βιβλία ἡμᾶς ἀσκοῦσι καὶ ἡ ἐπίμονος μελέτη καὶ ἡ τῶν λόγων ἐξέτασις, ἡ παρ' ἡμῖν γινομένη, εἰ κα-
 τὰ τοὺς δοθέντας κανόνας συνετέθησαν· οὐ γὰρ ἔχομέν
 25 τίνα τῶν παλαιῶν τίνα λόγον ἐπιμερίσαντα, ἵνα πρὸς τοῦτον ἀφορῶντες ποδηγηθῶμεν εἰς τὰ ὅμοια· Ἐρμογένης μὲν γὰρ φησιν ὁ σοφὸς τις τῶν δημοσίων Δημοσθένους ἐπιμερίσαι πρῶτος καὶ μόνος· οἱ γὰρ δόξαντες σκι-
 αὶ αἴσσουσιν, ἀλλ' οὐτ' ἐγὼ τινι τούτων ἐνέτυχον, οὔτε
 30 τοῦ ἐντυχόντος ἀκήκοα· τῶν δὲ ἡμετέρων τινὲς νοήματα θεολογικὰ καὶ ταῦθ' ὡς ἡδύνατο παρέφρασαν· ἐγὼ δὲ μετρίως ἔχων πρὸς τὴν τοιαύτην κρίσιν τε καὶ διάκρισιν καὶ τὸν πόνον ἀφορῶν τῆς τοιαύτης πραγματείας καὶ τὸ

ἀκερδὲς ὑπολογιζόμενος — οὐ γὰρ τῶν ἐχόντων ἐγὼ, ἀλλὰ τῶν μόλις ἀποζώντων καὶ τοῖς ἀναγκαιοῖς — ὁκνῶ πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν· εἰ ¹ γὰρ κἂν ἓνα λόγον τῶν σπουδαιότητων ἐπεμέρισα κατὰ τοὺς ὑποδειχθέντας τίπους ἡμῶν ὑπὸ τοῦ θαυμαστοῦ Ἑρμογένους μετὰ τῶν προσηκόντων 5 ἐκάστῳ θεωρήματι παραδειγμάτων, ἀλλὰ ποῦ σοφός, ποῦ συζητητὴς τῶν τοιούτων; φησὶν ὁ λόγος ὁ ἱερός· ποῦ βασιλεὺς Μάρκος ἢ Ἀντωνῖνος ἢ Ἀδριανός, ἢ πατριάρχης, ἢ ἄλλος τις προέχων ἔργοις, ἀλλ' οὐ λόγοις ἐπὶ ταῦτα προτρέπων; πάντες γὰρ ὡς εἰπεῖν δημοβόροι ² 10 καὶ τοὺς ἀρχομένους ἐπὶ τὸ ἴσον ὑπάγοντες καὶ τὴν αὐτὴν ἀλογίαν, ὥσπερ δεδιότες καὶ αἰσχυνόμενοι, μὴ κρείττονων ἀρχωσιν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἰρηται, ὅτι δεῖ μελέτης ἡμῶν καὶ ἀσκήσεως εἰς τὸ καθέκαστα τῶν ὑποθέσεων ἀριστα διατάττειν· λοιπὸν δὲ εἰς τὸ ἐδάφιον ἐπαν- 15 ἐλθωμεν.

Ἡ δεινότης ἡ περὶ τὸν λόγον· ὀριστικῶς τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται· περὶ τὸν λόγον δὲ, ὅτι ἔστι καὶ περὶ πράγματος καὶ προσώπου· δεινὸν γὰρ τὸ πρᾶγμα τὸ φοβερόν λέγεται, καὶ δεινὸς ἄνθρωπος ὁ πανοῦργος καὶ ὅσα ἄλλα σεσήμανται. 20

β'. Ἔστι δὲ κατ' ἐμὴν γνώμην· οὐ γὰρ ἄλλος τις τοῦτο ὀρίζει, ἀλλ' ὁ διὰ πολλῆς πείρας τῶν μεθόδων γενόμενος καὶ ἀκριβέστατα ταύτας παραθεῖς· διὸ καὶ φησι, δεινότης ἐστὶ λόγου χρήσις ὁρθῇ πάντων τῶν εἰδῶν τοῦ λόγου, καὶ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς καὶ τῶν ἄλ- 25 λων μερῶν καὶ μορίων· καὶ πάντων, δι' ὧν τὸ τοῦ λόγου ζῶον συνίσταται· ἐναντίον κατὰ γένος μὲν τῷ σαφεῖ τὸ ἀσαφές, καὶ τῷ μεγέθει τὸ ταπεινόν τε καὶ ἡθικόν, κατ' εἶδος δὲ καθαρότητι τὸ σεμνὸν καὶ δεινόν, εὐκρινείᾳ δὲ τὸ ἐμπερίβολον καὶ τραχὺ καὶ σφοδρὸν καὶ 30 τὸ συγκεχυμένον· σεμνότητι δὲ τὸ ἀφελές, σφοδρότητι

δὲ τὸ ἐπιεικὲς καὶ γλυκὺ καὶ ἐνδιάθετον, καὶ ὅσα ἐν τῷ
τῆς περιβολῆς εἴρηται λόγῳ.

γ'. Τὸ γὰρ εἰς δέον καὶ κατὰ καιρὸν ὀρι-
μενος, ὡς ἦν δυνατόν, τὴν κυρίως καὶ ἀληθῶς δεινότη-
15 τα, οὐ τὴν τῇ λέξει γενομένην καὶ συνεστραμμένοις νοή-
μασι καὶ σχήμασιν, ἀλλὰ τὴν διατηροῦσαν τὸ πρόσφο-
ρον, οἷς εἵπομεν, ὑποθέσει καὶ εἶδеси καὶ ἰδέαις καὶ μέ-
χοι τῶν εὐτελεστάτων μορίων αὐταῖς, ἐρμηνεύει νῦν τὸν
ὅρον καὶ τὸ τί ἐστι, καὶ περὶ τί καταγίνεται ἡ ὀρθή
10 χοῆσις τούτων ἀπάντων, ὅτι φησὶ τὸ εἰς δέον καὶ κατὰ
τὸν ³ ἴδιον ἐκάστου καιρὸν καὶ τρόπον, καὶ πᾶσι τοῖς
ὑποπίπτουσι τῇ ῥητορικῇ χρῆσθαι, τουτέστι χρῆσις ὀρ-
θῆ· σημαίνει δ' ἂν τυχόν τὸ κατὰ καιρὸν τὸ ἐπὶ καιρῷ
καὶ ἐπικαιρῶς καιρίως ἐκάστοις χρῆσθαι, νῦν μὲν προσι-
15 μιᾶζεσθαι ἢ μὴ, καὶ πῶς καὶ πού, καὶ εἰ τὸ αὐτὸ ἢ ἕτε-
ρον, καὶ νῦν μὲν προτάττειν τὰς ἀντιθέσεις, νῦν δὲ
ὑποτάττειν τῶν λύσεων, καὶ πῶς αὐτὰς εἰσάγειν, καὶ ποί-
αν ποίας προκριτέον τῶν λύσεων, καὶ δι' ἣντινα τὴν αἰ-
τίαν καὶ πῶς συντακτέον καὶ προκριτέον· ἔτι τε τὰς ἐν-
20 νοίας αὐτῶν, τὰς τε ἐν προοιμίῳ, τὰς τε ἐν ἐπιλόγῳ,
τὰς τε ἐν καταστάσεσι καὶ προκατασκευαῖς, τὰς τε παν-
ταχοῦ καὶ διὰ πάντων καθόλου καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν· τοῦτό
ἐστι χρῆσις ὀρθῆ· ποδηγήσειε δ' ἂν ἡμᾶς πρὸς ταύτας,
ὥσπερ ἔφην, πρῶτον μὲν ἢ κατὰ λόγον μάθησις καὶ ἄ-
25 σκησις· δεῖ γὰρ μανθάνειν ⁴ τὰ βιβλία ἀναγινώσκοντας,
καὶ γυμνάζεσθαι καὶ ἀσκεῖν ἑαυτοὺς ἐν ταῖς μελέταις, καὶ
ἐρευνᾶν καὶ ἐφιστάναι ⁵ ζήλῳ πολλῷ, πῶς τὸδε τέθειται
καὶ νενόηται καὶ τέτακται παρὰ τοῦ παλαιοῦ, καὶ δι'
ἣντινα τὴν αἰτίαν, νῦν μὲν οὕτως, ἐν ἑτέρῳ δὲ ἑτέρως,
30 καὶ εἰ μηδὲν μέλλει τι ἔσεσθαι προφανὲς ἡμῖν ἐκ τοῦ τοι-
οῦτου κέρδος· αὐτὸ γὰρ τὸ μὴ ῥαθυμεῖν μηδὲ καταχων-

³ Par. Vind. τό.

⁴ Par. Vind. μανθάνον.

⁵ Vind.

ἐφιστάνειν. Par. ἐφιστάναι.

νείειν τὸ τῆς ψυχῆς ⁶ γνωστικὸν ἐν ῥαστώνῃ καὶ ἀμελείᾳ,
 πολλοῦ ἂν ἄξιον καὶ ἀνθρώπῳ τῷ ὄντι πρέπον, ἄλλως τε
 καὶ εἰς χρεῖαν ποτὲ ἐμπέσωμεν ⁷ ἐκ ταυτομάτου, καὶ αἰ-
 τηθῶμεν γράψαι πρὸς τινα λόγον, ἢ παραπαίζοντος,
 καὶ πειράζοντος ἢ σπουδάζοντος, οὐκ ἂν ἀπορήσωμεν ⁵
 οὐδ' αἰσχυνθῶμεν, ⁸ οὐδὲ τὴν δόξαν, ἣν φέρομεν ἐν αὐ-
 τοῖς, ῥήτορες τυχόν ἢ φιλόσοφοι λεγόμενοι, καταισχύ-
 νωμεν· πόσον γὰρ ἄξιον τοῦτο καὶ δόξης καὶ ἡδονῆς καὶ
 τιμῆς· οὐδὲ γὰρ οἱ στρατιῶται συνετοὶ ὄντες ἐν καιρῷ
 πολέμου τοῖς ἀσκήμοσι καὶ ταῖς ἀνέσεσι διημερεύοντες ¹⁰
 τῶν ὅπλων ἀμελοῦσι καὶ τῆς ἐν τούτοις ἀσκήσεως, ἀλλὰ
 τὰ τοῦ πολέμου φράσιν πρὸ τῶν πολέμων ἀσκοῦσι καὶ με-
 λετῶσιν, ἵν' ὦσιν ἐν τοῖς καιρίοις ἔντιμοι τε καὶ ἐμπαρά-
 σκευοι· οὕτω γὰρ ἡμεῖς πρὸς τινα τῶν πρώτων τῆς συγ-
 κλήτου παραβαλόντες ⁹ καὶ νομιζόμενοι ἀνάξιον τοῦ ὀνό- ¹⁵
 ματος καὶ τοῦ τῆς φιλοσοφίας κλέους τὴν δόξαν φέρειν
 καὶ οὐ διὰ τὴν πενίαν περιφρονούμενοι καὶ ἀδοξίαν καὶ
 μηδὲν ἔχειν περαιτέρω τούτων ¹⁰ ὑπολαμβανόμενοι, τὸν
 τοῦ ἵππου λόγον προσεφωνήσαμεν αὐτοσχεδίως καὶ πρὸς
 ἕτερον τὸν κατὰ Σαρακηνῶν λόγον, μηδὲνα προμελετή- ²⁰
 σας ἢ καὶ προσκεψάμενος, ἀλλ' αὐτομάτως πρὸς ταῦτα
 καὶ ὥσπερ παίζων ¹¹ ἀποδυσάμενος· οὕτω δ' ¹² οὖν μοι
 καὶ ὁ τοῦ Προμηθεὺς μῦθος ἀνεσκευάσθη διὰ παντός
 εἵδους φιλοσοφίας καὶ ἀλληγορίας πεπλουτισμένος· μέμ-
 νημαι δ' ἐγὼ ποτε καὶ τὸν βασιλείον τὸν δεύτερον, προ- ²⁵
 τραπείς ἐν τοῖς Πικριδίου λόγον εἰπεῖν, οὐ ἡ ἀρχή· „οἱ
 προσφωνητικοὶ ¹³ τῶν λόγων, ὧ βασιλεῦ, παραιοῦνται

6 Vind. ψυχικῆς. Par. ψυχῆς. 7 Par. Vind. ἐμπέσωμεν.
 Bekk. anecd. p. 1456. dedit εἰσπέσωμεν. 8 Vind. ουσχυνθῶ-
 μεν. Par. οὐδ' αἰσχυνθ. 9 Vind. παραλαβόντες. Par. παρα-
 βαλόντες. 10 Par. τούτου. 11 Par. Vind. παίζον ὑποδυσ-
 σάμενος. 12 Vind. δέ. Par. δ'. 13 Vind. ἡ προσφωνητι-
 κή. Bekk. scripsit οἱ προσφωνητικοί, nescio utrum ex Cod. Par.

τὰ μήκη τῶν ὑποθέσεων, “ κὰν μηδὲν τούτων ὠφέλημα
κατὰ τὸν βίον, καὶ ταῦτα πενία ἐσχάτη καὶ ἀπαραμυ-
θήτω παλαίων ἀπορία, ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοί· καὶ ταῦτα
διήλθον, οὐχ ἵν’ ἐμαυτὸν ἐπάρω κατὰ τὴν παροιμίαν,
5 ὥσπερ Ἀστυδάμας, σαυτὴν ἐπαινεῖς γύναι, ὅτι μηδεὶς
ἀφανέστερος ¹⁴ ἐμοὶ φανήσεται ποτε, ἄλλως τε καὶ τὸν
πλειονα βίον ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ νόσοις διαγαγὼν ποικί-
λαις, ἀλλ’ ἵν’ ἐπιδειξωμαι, ὅτι τοὺς περὶ τὰς ἐπιστήμας
καὶ μελέτας πόνους καὶ προῖκα δεῖ ταλαιπωρεῖν, καὶ εἰ
10 μηδὲν ἔσεσθαι μέλλοι τούτων χρηστὸν ¹⁵ ἐκ τοῦ προφα-
νοῦς, ὥστε μελετῶμεν καὶ ἀναγινώσκωμεν ἐπιστατικῶς
καὶ λογογραφῶμεν ὡσαύτως ἀρκοῦσαν ἀμοιβὴν κληρού-
μενοι τὴν παρὰ τούτων δόξαν· οὐ γὰρ χωρὶς τούτων οὔ-
τε γράφομεν τι διαφέρον τῶν καθ’ ἡμᾶς, οὔτε διδάξο-
15 μεν, ἀλλὰ πρὸς τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐπανέλθωμεν.

δ’. Ὡσπερ γὰρ δεινός· συνάγει τὸ ἀναγκαῖον
τοῦ πράγματος ἐκ παραβολῆς· ὥσπερ γὰρ ἀρχιτέκτονα
μὲν δεινὸν λέγομεν τὸν εὖ καὶ ἀρμοδίως καὶ ποικίλως
χρῶμενον τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, ἣς ὕλη μὲν λίθοι καὶ ξύλα,
20 εἶδος δὲ τὰ σχήματα τῶν οἰκοδομημάτων τρίγωνα, τετρά-
γωνα, σφαιρικά, κωνικά, κυβικά καὶ τὰ ὅμοια· δύνα-
μις δὲ ἡ ἐπιστήμη καὶ τὸ ἕκαστον κατὰ τὴν χρεῖαν ποι-
εῖν τὴν πρέπουσαν ἐνὶ ἑκάστῳ προσώπῳ καὶ τύπῳ καὶ
τῶν τοιούτων· καὶ πάλιν δεινὸν στρατηγὸν τὸν τὰ ἐπι-
25 τήδια μὲν καὶ τὴν εὐπάθειαν τῷ στρατῷ διοικούμενον,
ποικίλως δὲ μηχανώμενον καὶ θήρατρα ¹⁶ καὶ πόρρωθεν
καὶ ἐγγύθεν τοῖς πολεμίοις τιθέντα κὰν ταῖς παρατάξε-
σιν ἕκαστα καθορῶντα καὶ προνοούμενον καὶ διατάττον-
τα καὶ γενόμενον ποικίλον πρὸς τοὺς καιροὺς καὶ τοὺς
τό-

an ex conj. 14 Pär. Vind. ^{μαθ} ἀφανέστερος. 15 Vind. μέλοι
τούτων χρηστῶν. 16 Vind. καθήρατρα.

τέπους καὶ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς ἀλλοτρίους καὶ τοὺς οἰ-
 κείους καὶ πανταχοῦ καὶ διὰ πάντων φθάνοντα τῇ πείρᾳ
 καὶ τῇ φρονήσει· ταῦτα γὰρ ὕλη τῆς στρατηγίας αὐτοῦ
 καὶ τῆς τέχνης· ὥσπερ ἱστοροῦσι Κῦρον γεγονέναι καὶ
 Ἀννίβαν καὶ τοὺς πάλοι Ῥωμαίους, μεθ' ὧν καὶ Βελισ- 5
 σάριος, ὁ πολὺς, οὕτω καὶ ῥήτωρ ἂν εἴη δεινός, ὃ ἐστι
 σοφός, φρόνιμος, ἔμπειρος, ἀκριβής, ἀλάθης, ἐπιστή-
 μων, τεχνίτης, ὁ τοῖς τῆς ῥητορικῆς πράγμασι καὶ ταῖς
 ὕλαις αὐτῶν εἰς δέον χρώμενος. ῥητορικῆς δὲ πράγματα,
 ὅσα συνιστῶσι τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον, ἐν εἰρήνῃ καὶ 10
 πολέμῳ καὶ ψυχῇ καὶ σῶμα. ταῦτα δ' ἂν εἴη κυρίως
 καὶ ὕλη πρὸς ἃ ἐνεργεῖ, οὗ ὄργανα στάσεις, ὑποθέσεις,
 εἶδη, ἰδέαι, καὶ τὰ μόρια αὐτῶν μικρὰ καὶ μεγάλα, ἐπι-
 στήμη καὶ τρόπος· ἡ κατ' ὁρθὸν τούτων ἀπάντων χοῆ-
 σις. ὥσπερ γὰρ ὁ τέκτων χωρὶς πελέκεως, πρίονος, σκε- 15
 πάρονου, τρυπάνης, ¹⁷ ἰσκάλου, καὶ τὴν ἐπιστήμην τῆς
 τεκτονικῆς ἔχη, οὐκ ἐνεργεῖ, οὐδὲ χωρὶς ὕλης, οὕτω καὶ
 ὁ ῥήτωρ ὄργανα ἔχων καὶ ὕλην τὰ προειρημένα δι' αὐ-
 τῶν τὸ εἶναι τεχνίτης ἀπταιστος δείκνυται.

ε. Πότε μὲν δεῖ, πότε δὲ μὴ δεῖ λέγειν· ἐν 20
 ποίῳ καιρῷ, ἐν ποίῳ χρόνῳ λέγειν ἢ σιωπᾶν· εἰ γὰρ ὁ
 καιρὸς ἀρμόδιος, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐμπαράσκενος, ἢ τοῦ ἀνά-
 παλιν, ὥς πού φασιν τὸν Ἰσοκράτην ἀξιούμενον εἰπεῖν
 τι, φάναι τοῦτ' ἐπὶ τὸ θρυλλούμενον· οὗ μὲν ἐγὼ δεινός,
 οὐχ ὁ νῦν καιρός· οὗ δὲ ¹⁸ ὁ νῦν καιρός, οὐκ ἐγὼ δεινός. 25
 ἀλλ' ὁ Ἰσοκράτης μὲν ἀργὸς ὧν εἰκότως ταῦτ' εἴρηκεν,
 ἐπεὶ καὶ τὸν πανηγυρικὸν λόγον λέγεται πεντεκαίδεκα ἔτεσι
 σκέπτεσθαι, χωρὶς πάσης ἄλλης διατριβῆς· ἕτερος δὲ τις
 οὐχ οὕτως, ἀλλ' αὐτοσχεδίως ἂν τὰ εἰκότα προσεῖπεν. οὐ
 μὴν γε ταῦτα σπουδαῖα, οὐδὲ ἀσφαλῆ, ὅτι φασὶ καὶ κύων 30
 σπεύδονσα τίκει τυφλὰ, πρὸς δὲ τὴν ἐυπίπτουσαν χρεῖαν

17 Vind. et Par. τρηπάνης. scr. τρυπάνης.
 δέ. scr. οὐ δέ.

18 Vind. οὐ-

ἀναγκαιότατα· καὶ ποῦ· ἐν ποίῳ τόπῳ τοῦ λόγου καὶ
 μέρει τόδε ¹⁹ τὸ νόημα, καὶ ἐν ποίῳ κεφαλαίῳ, ἐν ἀρχαῖς
 ἢ ἐν μέσοις ἢ ἐν τελευταίοις, ἐν παρατάξει, ἐν θεάτρῳ,
 ἐν ἀνδρίας καιρῷ, ἐν φόβῳ, ἐν ἀγωνίᾳ, ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐν
 5 παλατίῳ καὶ τῶν ὁμοίων· οὐ γὰρ τὰ αὐτὰ πανταχοῦ οὐδ'
 ἡ αὐτὴ τάξις· πολλὰ γὰρ καὶ καλῶς νοηθέντα καὶ γεν-
 ναίως φρασθέντα κακῶς τεταγμένα ἔβλαψαν οὐ μετρίως.
 καὶ μέχρι πόσου· πολλὰ περὶ αὐτοῦ εἰπεῖν ἢ ὀλίγα,
 σύντομα διὰ μακροῦ καὶ τὰ ὅμοια. καὶ πρὸς ὄντινα,
 10 πρὸς πατριάρχην, βασιλέα, ἄρχοντα, ἄνδρα, γυναῖκα,
 δοῦλον, παιδίον, πιστόν, ἄπιστον, Ἕλληνα, βάρβαρον,
 φίλον, πολέμιον, ἰδιώτην, σοφόν, ἄσοφον· δεῖ γὰρ καὶ
 τῶν προσώπων στοχάζεσθαι πρὸς τὰ νοήματα καὶ πρὸς
 τὴν λογὴν αὐτῶν τοὺς λόγους ποιεῖν. καὶ πῶς· καθαρῶς,
 15 εὐκρινῶς, ταχέως, σεμνῶς, ἡθικῶς, διὰ ποίων ἐπιχειρη-
 μάτων, σχημάτων, μεθόδων, κώλων, ἐργασιῶν, ἐνθυμη-
 μάτων· γοργῶς, ἀνέτως, ἐπιφωνηματικῶς, περιοδικῶς,
 χιαστικῶς, στρογγύλως, διλημματικῶς· καὶ τὰ εἰκότα. καὶ
 διότι, διὰ ποίαν αἰτίαν· τοῦτο μὲν ἐνταῦθα καὶ οὕτως,
 20 καὶ ἐκεῖνο ἀλλαγῇ καὶ ἐτέρως. καὶ διὰ τί πρὸς τοῦτο μὲν
 προοίμιον καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς ἐκεῖνο δὲ οὐδὲν τοιοῦτον
 μετεχειρίσατο τὸν λόγον· καὶ ἀπλῶς πάντων τῶν τοιούτων
 ἡ αἰτία ἀκριβεστέρα. τὸ γὰρ κράτιστον καὶ ἐπιστασίας
 δεόμενον καὶ τὸ τὰς ὑποθέσεις διοικοῦν καὶ τὰ μέρη αὐ-
 25 τῶν καὶ μόρια αὐτῇ ἐστὶ, καὶ δεῖ πρὸς ταῦτα πολλῆς σκέ-
 ψews καὶ ἐξετάσεως καὶ ἀκριβείας· τὸ γὰρ εἶδέναι μόνον
 ἑτέρους ὠφελεῖ, καὶ οὐχ ἡμᾶς, τὸ δὲ δύνασθαι καὶ ποιεῖν,
 πάντως καὶ πύλεις καὶ οἰκουμένην· τοῦτο γὰρ ἔχει τὸ κρά-
 τιστον καὶ οἰκουμενικὸς ῥήτωρ καὶ πολιτικὸς καὶ κοσμικὸς,
 30 ὥσπερ ὁ θεολόγος· ὁ γὰρ τοσαύτην ἐπιστρέψας πόλιν εὐ-
 δηλον, ὅτι καὶ τὸν κόσμον ἅπαντα ἐπέστρεψεν ²⁰ ἂν, εἰ-
 περ ἐδέησεν, ὥσπερ ἐν μὲν τοῖς παλαιοῖς ὁ Δημοσθένης,

19 Vind. τὸ δὲ τό. scr. τόδε τό. 20 Par. Vind. ἐπέστρεψαν.

ἐν δὲ τούτοις καὶ ἐν ἡμῖν ὁ θεολόγος, ὁ πρῶτος καὶ μόνος τοιούτων λόγων ἐργάτης. τοὺς μὲν ἄλλους ἀγίους κατὰ τὴν εὐρεσιν καὶ φράσιν τυχὸν ἂν τις μιμῆσαιτο, τούτου δὲ καὶ τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν τάξιν καὶ τὸ μέτρον καὶ τὸν τρόπον ἀνθρώπων μὲν οὐδεὶς, ἄγγελος δὲ τυχόν. ⁵

ζ'. Ἐπεὶ καὶ δεινὸν εἶπῃ τις ποιητὴν· οὗτος ὁ Θεόκριτος Λωρικός ἐστὶ ποιητής, Σικελιώτης τὸ ἔθνος, Συρακούσιος τὴν πόλιν, γράφων δὲ τὸ ἄσμα τοῦτο ταλανίζει μὲν τοὺς πλουσίους καὶ τρυφηλοὺς, μακαρίζει δὲ τοὺς σοφοὺς, ἐν δὲ τῷ ταλανισμῷ εἰσάγει τινὰς μηδὲν ὡ- ¹⁰ φεληθέντας πρὸς δόξαν τοῦ πλούτου, κρεώνδας ὀνομασθέντας αὐτῷ τυχὸν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας τῆς ἐν σπατάλῃ. διὸ τὰχ' ἂν οὐδὲ ἐγνώσθησαν, εἰ μὴ ἐκεῖνος ἢ οὗς ἐκεῖνος. τὸ ὅλον δὲ,

Εἰ ²¹ μὴ κείνος ἀοιδὸς ὁ Κῆϊος, αἰόλα φωνέων, 15

καὶ τὰ ἐξῆς· τὸ δεινὸς οὐ πρόσκειται αὐτῷ ἐν τῷ ἔσματι. ἵσως δὲ ἦν, εἰ μὴ Κεῖος ἀοιδός.

ζ'. Δεινὸν εἶναι ῥήτορα· ²² δεινὸν δὲ φησι τὸν ἱκανὸν τοῖς εἰδεῖσι τοῖς ποιητικοῖς χρῆσθαι πρὸς τὸ πρέπον, πρὸς ὃν ὁ κρείττων οὐδεὶς. Ὅμηρον· τέως μὲν οὖν ²⁰ δεινὸν λέγει τὸν τοιοῦτον, ἀλλ' οὐ τὸν ταῖς βαθύταις καὶ ἀσαφεσί καὶ τοῖς τοιούτοις χρώμενον, οὐδὲ τὸν φοβερὸν, θηρίου γάρ, ἀλλ' οὐδὲ τὸν μέγαν, ἐλέφαντος γάρ, ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἰσχυρὸν, λέοντος γάρ· εἰτα δείξας ἐκ τοῦ ἀκριβεστέρου, περὶ ποίου δεινοῦ λέγει ὁ ποιητής, ὅτι περὶ ²⁵ τοῦ εἰδότος χρήσασθαι καλῶς τοῖς πράγμασιν, καὶ ὥσπερ ἀναποδείκτως καταδραμὼν τῆς ἐξ ἀντιθέσεως ἐνστάσεως, μετὰ ἀποδείξεως παραδειγματικῆς πιστοῦται τὸν λόγον τῆς ἀπὸ τοῦ Ὀδυσσεύς δημηγορίας πρὸς τοὺς Τρῶας, ἦν Ὅμηρος δαίκνυσι λέγων, ἀπὸ τοῦ Ἀντήγορος οὕτως· ²³ ³⁰

21 Vind. ἦ. scr. εἰ. Theocr. XVI. 44. 22 Vind. Par. ῥήτωρ. 23 Il. γ'. 208.

- Ἀμφοτέρων δὲ φύην ἐδάην· καὶ μήδεα πυκνά·
 Ἄλλ' ὅτε δὴ Τρώεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν, ²⁴
 Ἄλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον,
 Ἦτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,
 5 Παῖρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ οὐ πολὺμυθος,
 Οὐδ' ἀφαρμαρτοεπής, ²⁵ εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν,
 Ἄλλ' ὅτε δὴ πολὺμητις ἀναΐξειεν ²⁶ Ὀδυσσεύς.
 ἦ. Ὅπα τε ἐκ στήθεος μεγάλην ἔει, ²⁷
 Καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἑοικότα χειμερίησιν;
 10 Οὐκ ἂν ἔπειτ' ²⁸ Ὀδυσῆϊ γ' ἐρίσαιεν βροτὸς ἄλλος.
 ἐκ τούτων δὴ τεκμηρῶμενος ὁ τεχνικὸς τὴν τοῦ ἥρωος
 δύναμιν ἐν τῷ λέγειν καὶ δεινότητα κατὰ καιρὸν, καὶ
 πρόσωπα προσηκόντως τὸν λόγον πιστοῦνται καὶ ἀληθῶς,
 εἰ πλάσαιτό τις· τίνας ἂν εἴπη λόγους σοφὸς ἀνὴρ πρὸς
 15 ἀσεβεῖς ²⁹ ἀνθρώπους καὶ μικροὺς, οὐκ ἄλλοιους καὶ τοι-
 ούτους ἔρει, οὓς μιμησάμενος ὁ Λιβάνιος ἀξίους τοῖς
 προσώποις τοὺς πρεσβευτικὸν ἐποίησε. τὸ γὰρ ὅπα με-
 γάλην καὶ νιφάδεσσιν ἑοικότα οὐδὲν ἄλλο δηλοῖ, ἢ ὅτι
 μέγας ³⁰ μὲν ἦν τῷ μεγαλείῳ, πολὺς δὲ τοῖς ἐνθυμήμα-
 20 σι, διηρημένος δὲ τοῖς κόμμασι τῆς τραχύτητος καὶ σφο-
 δρότητος· ὑπὲρ Ἑλλήνων γὰρ ἀδικηθέντων ἰδημηγόρει·
 ἀκμαῖος δὲ ταῖς καταδρομαῖς· τοιαύτη γὰρ ἡ χειμέριος
 νιφάς· ἀκλόνητος δὲ τῷ εἶδει καὶ ἀδεής· τοιοῦτος γὰρ ὁ
 πρὸς ἑαυτὸν συστρέψας τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸν νοῦν, τοι-
 25 αὐτά τινα λέγων, ἄσπονδοι ἐστέ, ὧ Τρῶες, βίαιοι, ἄρ-
 παγες, ἀνόσιοι εἰς τοὺς ξένους, ἀσεβεῖς εἰς τὸ θεῖον, ἀ-
 γνώμονες εἰς τοὺς εὐεργέτας, λοιμοὶ, φαρμακοὶ, μοιχοί,
 ἀλάστορες, ἀποτρόπαιοι, μήτε θεοὺς αἰδούμενοι ἢ φο-
 βούμενοι, μήτε ἀνθρώπους αἰσχυνόμενοι καὶ τὰ ὅμοια.

24 Vind. ἔμιχθον ὅτι δὴ μύθους. correxi ex Hom. 25
 Vind. ἀμαρτοεπής. 26 Par. ἀναΐξαιεν. 27 Il. γ. 221. 28
 Par. ἔπειτ'. Vind. ἐπὶ τ'. uterque Ὀδυσῆϊ ἐρίσαιεν. 29 Par.
 Vind. ἀσίβειαν. 30 Par. Vind. ^{ας}μεγάλη.

οὐ μὴν ἐν τοῖς Φαίαιξιν τοιοῦτος· ἀλλὰ τούναντίον ἅπαν, ἥτι καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα διάφορα.

θ'. Καὶ τί δεῖ παραδειγμάτων ἄλλων, ἐξ ὧν ἂν αὐτοῦ γε τοῦτο ἰδεῖν τοῦ ῥήτορος· μεταβαίνει ἐφ' ἕτερον παράδειγμα, τὸν Δημοσθένην, καὶ πιστοῦται 5 τὸν ἑαυτοῦ λόγον καὶ ἂν αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὁ εἰδὼς καὶ δυνάμενος χρήσασθαι τοῖς οἰκείοις τῶν καιρῶν καὶ τοῖς προσώποις, οὗτος δεινὸς ῥήτωρ· οὐ δοκεῖ μὲν εἶναι δεινὸς ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς καὶ τισι τῶν δημοσίων καίπερ ὧν· δοκεῖ δὲ καὶ ἔνεστιν ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς· κέχρηται μὲν 10 γὰρ ἐνταῦθα τῇ φανερᾷ δεινότητι τῇ κατ' ἔννοιαν καὶ τοῖς σχήμασιν· περὶ μεγάλων γὰρ πραγμάτων ὁ λόγος αὐτῷ, ἵνα καὶ τοῖς ἀκρωμένοις ἀξιόπιστος δόξη, καὶ τὸν δῆμον ἐπισπάσῃται πρὸς ἑαυτὸν, ὑπὸ τῶν ἄλλων ῥητόρων ἐξαπατώμενος, καὶ παραλυθέντα ταῖς κολακείαις, καὶ τὴν 15 ἡλικίαν βεβαιώσῃ, ὅτι οὐχ ὑπὲρ ταύτην μόνην τὸ δέον συνιδεῖν δύνανται καὶ εἰπεῖν· ἀλλὰ καὶ οἱ νεώτεροι πολλῶν κρείττους πρὸς ἕκαστα διατίθεσθαι· καὶ τὸ συμφέρον μᾶλλον τῶν ἄλλων εὐρίσκειν. αὕτη ἡ αἰτία τοῦ χρῆσθαι τῇ φανερᾷ δεινότητι ἐν Φιλιππικοῖς καὶ τοῖς συμβουλευ- 20 τικοῖς, τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ θεολόγος πανταχοῦ, ἐξαιρέτως δὲ ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς τουτέστιν ἑορταστικοῖς· ὧν ἐστιν ὁ εἰς τὰ γενέθλια καὶ ὁ εἰς τὰ φῶτα καὶ τινες ἄλλοι. Ἄξιον δὲ ζητῆσαι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐν τούτοις μᾶλλον τῶν ἄλλων εἶναι δεινὸς κατὰ τὴν φαινομένην καὶ 25 οὔσαν δεινότητα ἐμοὶ δοκεῖ,³¹ οὐ γὰρ πρὸ ἐμοῦ τις εἶπέ τι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὗτοι ἐν Κωνσταντινίου πόλει ῥηθέντες, ὧν πρῶτος ὁ γενεθλιακός, ὅπου παντοίων εἰδῶν σοφία, καὶ κατὰ ταύτην ἔνδοξοι ἄνδρες, καὶ κατὰ πᾶν εἶδος περιφανε- 30 νείας, καὶ αἰρετικῶν οἱ πρῶτιστοι καὶ τῷ λέγειν δεινοί. ἄλλως τε καὶ ξένος ὁ ἅγιος καὶ τοῖς πλείοσιν ἄγνωστος ἦν καὶ τὸ κλέος εἶχε περιφανές· καὶ τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ

31 Par. Vind. δοκεῖν.

οἱ λόγοι πρῶτον καὶ ὑπὲρ τὸ πρῶτον. θεὸς γὰρ καὶ ὑπὲρ
 τῆς εὐσεβείας οἱ ἀγῶνες, διὰ τοῦτο τοιούτῳ εἶδει τὸν λό-
 γον ἐδημιούργησε τοῦτον· καὶ τὸν μετ' αὐτόν· μᾶλλον
 δὲ οὕς εἶπον ἅπαντας, ἵνα καὶ πλήξη καὶ πρὸς ἑαυτὸν
 5 ἐπιστρέψῃ καὶ δείξῃ, ὅτι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους καὶ τὴν σο-
 φίαν καὶ τὴν ἀρετὴν, διὰ τῷ λόγῳ μὴ σθένοντες ἀντι-
 μάχεσθαι, κολοιοὶ καὶ γλαῦκες τὸ τοῦ λόγου φανέντες
 πρὸς αἰτὸν, ἀνελεῖν ἐπεβούλευσαν, ὡς ἡ ἱστορία φησί·
 φέρεται γὰρ ἄγραφος λόγος, ὡς πρότερον πρὸ τοῦ ῥηθῆ-
 10 ναι τὸν λόγον τοῦτον θρασεῖς ἦσαν καὶ ἀλαζόνες, καὶ τῷ
 ἀκοῦσαι κατεπλάγησαν καὶ ὑπέπτηξαν, ³² ὥστε ἀποροῦν-
 τες κρύφα τοὺς λόγους ἀπεγράφοντο ἐπὶ τῷ τινὸς τῶν ἐν
 αὐτοῖς λαβέσθαι· καὶ ταῦτα ἐκείνος αὐτὸς λαλεῖ· καὶ
 γραφίδες φανεραὶ καὶ λανθάνουσαι καὶ ἄγραφοι· καὶ ἀλ-
 15 λαχοῦ οὕτω πως περὶ τῶν γραφόντων φησὶν, οὐχ ἵνα
 ὠφεληθῶσιν, ἀλλ' ἵνα κατηγορήσωσι, κὰν τῷ μεγάλῳ
 θεολογικῷ τὸ αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ λέγων· εἰ δέ τις θηρίον
 ἐστὶ πονηρὸν καὶ ἀνήμερον, μὴ ἐμφωλευέντω ταῖς ὕλαις
 κακούργως καὶ κακοήθως, ἵνα τινὸς λάβηται δόγματος
 20 ἢ ῥήματος· καὶ ταῖς τῶν λόγων γραφαῖς, ὕλας λέγων
 τὰς λέξεις καὶ τὰ νοήματα καὶ τὰ λοιπὰ· πόσοι Δημο-
 σθένεις ταῦτα καὶ πόσοι ῥήτορες· οὐ γὰρ πρὸς πεντακα-
 σίους καὶ χιλίους βουλευτάς, ἀλλὰ πρὸς δεῦτερον κόσμον
 τὴν βασιλεύουσαν, καὶ πρὸς ὑπάτους καὶ ἄρχοντας τοὺς
 25 πρωτίστους καὶ πάσης παιδείας τὸ κράτος ἔχοντας, ὅθεν
 δοκεῖ μοι, εἰ μὴ ἐπιθυμῶν ἡσυχίας ἤδη καὶ ἀνέσεως διὰ
 τὸ γῆρας καὶ τοὺς πολλοὺς πόνους, ἐχρήσατο δὲ ἑτέρως
 ταῖς ἀπολογίαις ἐν τῷ συντακτικῷ τραχέως καὶ ἀκμαί-
 ως, καὶ ὡς προσῆκον ἀκούειν τοὺς θρασεῖς ἐκείνους καὶ
 30 βασιλάνους, καὶ ὡς ἡδύνατο καὶ οὕτως λέγειν, γῆς ἂν
 σχήματι καταποθῆναι ἠῴξαντο τράπέντες· νῦν δὲ τὰ σχι-
 σθῆναι τὴν ἐκκλησίαν ὁ ἅγιος εὐλαβούμενος, ἄλλως τε

32 Vind. ὑπέταξαν. Par. ὑπέπτηξαν.

καὶ ἱερεῖς, εἰ καὶ ἀνάξιοι λέγειν τολμῶν³³ καὶ δόξαν πε-
ρικείμενοι εὐλαβείας, πρὸς οὓς ὁ λόγος ὕψισω τῆς ἀπολο-
γίας, οἷος ἐκεῖνος μαθητῆς τοῦ μὴ ἐρίζοντος μηδὲ κραυ-
γάζοντος ἐπὶ σφαγὴν ἔλκομένον, πεποίηκε.

Ι. Δεινὸς τοίνυν λόγος. ὀρισάμενος, τίς ἢ ἀλη- 5
θὴς δεινότης, ὅτι ἡ ἀκόλουθος τοῖς προσώποις πράγμα-
σί τε καὶ καιροῖς καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἐρμηνεύσας τὸν ὀ-
ρισμὸν, καὶ τὴν ὡς ἐξ ἀντιθέσεως ἐνστασιν διαλύσας,
καὶ ὃ ἐβούλετο κατασκευάσας ἐρχεται λοιπὸν εἰς αὐτὸν
τὸν σκοπὸν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς δεινότητος· καὶ 10
πρῶτον μὲν ἀπαριθμεῖται ποσαχῶς ἢ ἐν τῷ λόγῳ δεινό-
της. καὶ οὕτως μίαν ἐκάστην αὐτῶν διδάσκει· ὡς ἂν δὲ
καὶ ἡμεῖς παρακολουθήσωμεν τοῖς λεγομένοις, πρὸς τὸ
εὐσύνοπτον τὸ προδιαγραφὲν διατυπώσομεν διάγραμμα·³⁴
ἔστι δὲ τόδε. δεινὸς τοίνυν λόγος ὁ μὲν καὶ ἔστι καὶ εἰ- 15
ναι δοκεῖ ὁ κατὰ τὴν πρώτην συζύγιαν συγκεκλιμένος· ὁ δὲ
ἔστι μὲν οὐ μὴν δοκεῖ, τὸν κατὰ τὴν α δ λέγει· ὁ δὲ οὐκ
ἔστι μὲν, δοκεῖ δὲ, ὁ κατὰ τὴν β γ. περὶ δὲ τοῦ μήτε
ὄντος μήτε δοκοῦντος, τοῦ κατὰ τὴν β α· αἱ μὲν γὰρ
ἄλλαι δύο ἀσύστατοι. ἢ α β, ἢ γ δ. ταῦτα ὑπογράφας 20
διδάσκει, πῶς ἕκαστος γίνεται, ὁ α γ, ὃς καὶ τὴν ἰδέαν
τὴν ἑαυτοῦ ἀποπληροῖ, περὶ ἧς νῦν διδάσκει τὴν καθ’
ἑαυτὴν οὖσαν ὡς καὶ ἄλλαι ἰδέαι, ὁ δὲ ὧν μὲν δεινὸς οὐ-
χὲ δοκῶν δὲ, ὁ α δ. ὁ δ’ αὖ δοκῶν μὲν, οὐκ ὧν δὲ
ὁ β γ· ταῦτα ὑποσημνήσας τίθησιν ἐκάστου τὰ παρα- 25
δείγματα, καὶ σχεδὸν ἅπαντ’ εἰσι καὶ αὐτὰ· οἱ πανηγυ-
ρικοὶ τοῦ θεολόγου, οἱ ἐπιτάφιοι, ὃ τε τοῦ ἁγίου Ἀθα-
νασίου, καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
ἐν οἷς ὁ μέγας ἀπολογεῖται· οἱ γὰρ περὶ τοῦ νιοῦ ἀντιρ-
ρήτικοι λεγόμενοι, κατὰ τὰς δ’³⁵ μεθόδους παραβαί- 30
νοντες προγυμνάσματα μᾶλλον εἰσιν ἢ ὑποθέσεις, ἀνα-

33 Par. τολμᾶν. Vind. τολμῶν. 34 vide supra p. 366. 35
Par. κατὰ τὰς διὰ μεθ. Vind. κατὰ τοὺς διὰ μ. scripsi δ’.

σκευὰς γὰρ ἔχουσι καὶ κατασκευὰς, καὶ οὐ προσεκτέον
 θέωνι καὶ Σωπάτρῳ, παρὰ τὴν κοινὴν δόξαν καὶ Πλά-
 τωνος καὶ Ἀριστατέλους τέταρτον εἶδος τῆς ῥητορικῆς τι-
 θεμένοις. ἐν ἑτέροις γὰρ ἡμῖν τρανότερα ἀπεδείχθη τοῦ-
 δ' ἐτα, ὅτι δὲ οὐχὲ νῦν καιρὸς, προείπομεν ἡμεῖς τὴν αἰτίαν
 τοῦ τριαυτῇ χρῆσθαι δεινότητι.

Περὶ ἐννοιοῦ.

ιά. Αἱ παράδοξοι³⁶ καὶ βαθεῖαι καὶ βίαιοι
 παράδοξοι μὲν αἱ παρὰ τὴν κοινὴν ἔννοιαν· ὧν γὰρ τοὺς
 10 ἐπαίνους οἶδα, τούτων σαφῶς καὶ τὰς ἐπιδόσεις, αἱ αὐ-
 ται δὲ καὶ βίαιοι διὰ τὸ ἰσχυρὸν καὶ πιστικόν· μάλιστα
 δὲ αἱ καθ' ἃ ποθεν πρόγονοιτο συλλογιστικάι,³⁷ δι' ὧν
 καὶ κατὰ συστροφὴν σχήματα πολλάκις γίνονται. καὶ εἰ
 τὸ μὴ προῖδέναι τὸν τρόπον ὑπαίτιον, αὐτὴν γε τὴν κα-
 15 κίαν ποῦ θήσομεν; εἰ γὰρ κατηγορεῖς, φησὶ, τοῦ μὴ
 προγνόντος, τὸν ἀσεβῆ τί ποιήσεις; ἀναντιρῶντον τὰ νόη-
 μα καὶ ὡς ἀληθῶς παράδειγμα.

ιβ. Ὁ γὰρ ἐστὶ χεῖριστον ἡμῖν ἐκ τοῦ παρεληλυ-
 θότος χρόνου καὶ βέλτιστον ἡμῖν, τὸ καταρῥαθυμῆσαι,
 20 φησὶ, τὸν παρελθόντα χρόνον καὶ ἀπολέσαι πολλὰ τῶν
 δεάντων, τὸ αὐτὸ τοῦτο, εἰ διαναστῶμεν, βέλτιστον ἔσται
 ἡμῖν· πῶς ῥαθυμῶς γὰρ καὶ Φίλιππος χρήσεται τοῖς
 πράγμασι μὴ ἀξιόους ἡγούμενος ἡμᾶς ἀνταγωνιστάς, καὶ
 κατὰ τοῦτο κρατηθήσεται· ἡ αὐτὴ ἔννοια ἔσται δριμύτη-
 25 τος τοῖς παρ' ὑπόνοιαν. ἐδόκει γὰρ τι ἕτερον ἀκοῦσαι ὁ
 ἀκροατὴς, καὶ τὰ ἐξῆς, πολλάκις γὰρ ἡρμήνευται.

ιγ. Τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ὁμολογῶν
 ἔννομον εἶναι. ἐκ τοῦ πρὸς Λεπτινήν,³⁸ καὶ ἡ λύσις
 διλήμματος τούτου βιαίος ἐστίν. ὦ καὶ Ἰουδαίων ἀπίστε

36 Med. περιδοξοι. 37 εἰ καθ' ἃ π. πρ. συλλογιστικάι, scripsi
 αἱ — συλλογιστικάι, sed vereor, ne gravius h. l. ulcus lateat.

38 immo pro cor. p. 267.

αὐ καὶ δαιμόνων ἀγνωμονέστερε· καὶ ἡ αἰτία δῆλη. τοι-
 οῦτον καὶ τὸ, εἰ μὲν τῷ πονηρῷ φεῦ τῆς ὕβρεως καὶ κα-
 τὰ βαρύτητος προηνέχθη, καὶ τὸ ἐνδιάθετον, καὶ ἄλλα
 μύρια, τοιαύτας ἐννοίας ἔχοντα· οὐ μὴν οὔτε ἐν μεθό-
 δῳ· ἡ μὲν μέθοδος ἐνδιάθετος, ἡ δὲ προφορὰ κάλλους, 5
 τετράκωλος γὰρ ἡ περίοδος, διὰ δὲ τὴν ἀποστροφὴν καὶ
 σφοδρότητος.

ιδ'. Ἐννοιαὶ μὲν αὗται τῆς δεινότητος ταύ-
 της, καὶ αἰτίαι τοῦ μεγέθους· τὸ δὲ σχεδὸν εἶπε διὰ
 τὴν τετάρτην τῆς σεμνότητος· αἱ γὰρ ἄλλαι πρόδηλοι 10
 ὡς τῆς δεινότητος, καὶ διὰ τὰς ἀλειάντους τῆς σφοδρό-
 τητος· οὐ γὰρ δεῖ πάννυ σφοδρῶς φέρεσθαι ἐν δεινότητι
 διὰ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων καὶ τὸ ὑποπίπτον τῶν
 προσώπων, καθ' ὧν ἡ σφοδρότης· δεινότητος δὲ αἱ ἄλ-
 ληγορίαι, ὡς ἐὰν Ἡρώδη προσαχθῆς, καὶ αἱ ὅμοιαι καὶ 15
 αἱ τροπικαί, αἱ μὴ πάννυ σκληραί· εἰ μὴ καὶ τὸ πρᾶγμα
 μέγα, ὡς ἂν τις εἴπῃ τοὺς κήρυκας υἱοὺς βροντῆς καὶ
 τὸν θεολόγον βροντὴν, καὶ τὴν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐν-
 ἔργειαν γλῆσσης, ταῦτα τροπικά μὲν, ἀλλὰ θαυμάσια.

Περὶ μεθόδου.

20

ιε'. Μέθοδοι αἱ αὐταὶ δεινότητος, αἱ ἦσαν καὶ τοῦ
 μεγέθους· ἔχει δὲ καὶ αὕτῃ ἰδέας τὰς ὁμοίας ταῖς ἐννοι-
 αῖς αὐτῆς μετὰ ἀποφάσεως καὶ πεποιθήσεως, καὶ χωρὶς
 ἐνδοιασμοῦ, ὅσα καὶ τῆς σεμνότητος.

Περὶ σχημάτων.

25

ισ'. Σχήματα δὲ ἃ εἶχε τὸ μέγεθος χωρὶς σφοδρό-
 τητος καὶ τραχύτητος καίτοι ἀπορήσειεν ἂν τις, πότε καὶ
 κατὰ τί νοητέον σεμνότητα, εἰ τοῖς αὐτοῖς γίνεται, καὶ
 φαῖν ἂν ἔγωγε, ὡς ἡ ἐννοία διδάσκαλος καὶ κριτὴς τῶν
 ἰδεῶν, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰ μὲν τὸ πρᾶγμα ὑψηλὸν καὶ μέ- 30
 γα καὶ πρᾶχθῇ σαφῶς καὶ τοῖς τῆς σεμνότητος μέρεσι
 συντελεσθῇ σεμνότητος ἰδέα εἶναι δειχθήσεται· εἰ δὲ πρὸς

τῷ εἶναι σεμνὸν καὶ περιενοημένον καὶ ἀσαφῶς φρασθῆναι,
 δεινότητος ἰδέα πάντως κριθήσεται· καὶ πάντα σχοίη τὰ
 τοῦ μεγέθους παραδείγματα τοῦ μὲν προτέρου, θεὸς ἦν
 μὲν αἰεὶ καὶ ἔστι καὶ ἔσται·^{38*} τοῦ δὲ δευτέρου, θεὸς ἀδιά-
 5 στατος φύσει, καὶ πέραςιν οὐχ ὑποκείμενον χρονικοῖς,
 ὁρᾷς πῶς ἀσαφῆς ἡ τῆς δεινότητος ἔννοια καὶ πάλιν, ὅν
 ἢ τοῦ ἐλομένου τὸ ἀγαθὸν οὐχ ἦττον, ἢ τοῦ παρασχόν-
 τος τὰ σπέρματα· τούτοις οὖν κρίνονται δεινότητες καὶ
 σεμνότητες· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ὄντος καὶ δοκοῦντος.
 10 ιζ'. Τοῦ δ' αὖ μὴ δοκοῦντος· μὲν, ὄντος δέ,
 δείκνυσιν καὶ τοῦτον, τίς τέ ἐστι καὶ τίνι τὴν σύστασιν
 ἔχει· φησὶ τοίνυν, ὡς οὐδὲ ἐν τῶν ἄλλων αὐτὸν συνιστᾷ,
 πλην ἡ μέθοδος, ἔστι δὲ καὶ αὐτὴ καὶ γίνεται τὸ δοκεῖν
 λέγειν ἀπλῶς καὶ ἀνειμένως καὶ ἀφελῶς καὶ ἐπιεικῶς, καὶ
 15 οὐδὲν ἦττον τῶν τὰ ἐναντία λεγόντων κατασκευάζειν ὃ
 βούλεται καὶ τοῦτο φαίνεται ἐκ τῶν αὐτοῦ ἰδιωτικῶν λό-
 γων, ἐν οἷς πολὺ μὲν τὸ ἐπιεικὲς καὶ ἀσφαλές, κρείττον
 δὲ τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀναντιρρόητον· δείκνυσιν δὲ τοῦτο σα-
 φῶς ὁ κατὰ Ἀριστογείτονος λόγος, κακῆς ἐπιτροπῆς, καὶ
 20 ἡ Ἐρατοσθένους γόνου ἀπολογία, καὶ σχεδὸν ἅπαντες,
 ὅπερ φησὶ καὶ τῆς ὄντως δεινότητος εἶναι τῷ δοκεῖν ἀφε-
 λῶς μὲν λέγειν· ἀνύειν δὲ τὸ σπονδαζόμενον.

ιη'. Φαίνεται δὲ λόγος δεινός· τὸν τρίτον λέ-
 γει τὸν φαινόμενον μὲν εἶναι τοιοῦτον, μὴ ὄντα δέ· τὸν
 25 τοῦ Πώλου δὲ φησὶ καὶ τοῦ Γοργίου, καὶ ἄλλων τινῶν,
 οὓς καὶ σοφιστὰς καλεῖ· ἢ διὰ τὸ κολακεύειν· σοφιστι-
 κὸν γὰρ καὶ τοῦτο, ἢ διὰ τὸ ἀπατᾶν τῷ ἐπείσασκεν κάλ-
 λει, ἢ διὰ τὴν εὐροίαν τοῦ λόγου, ἢ διὰ πάντα ταῦτα·
 γίνεται δὲ ὁ λόγος οὗτος· δι' ὧν ὁ αὐτὸς λέγει, ταύτης.
 30 ἰδίας εἰσὶ καὶ αἱ μεταφράσεις τῶν ἁγίων μαρτύρων.

ιθ'. Ἐννοίας ἐπιπολαίους καὶ καινὰς· διχῶς
 φέρεται ἡ γραφή· ἀλλ' εἰ μὲν καινὰς³⁹ εἶη, δηλοῖ τὰς

^{38*} Greg. Naz. Or. εἰς τὰ Θεοφάν. p.615.C. ³⁹ Vind. καὶ. scr. καινὰς.

θόδων, ἢ τῶν δεινότητος ἰδεῶν καὶ σημασιῶν, ἀλλ' ὥς
 κατ' ἐξοχὴν· αἱ μὲν γὰρ περὶ τῆς ἐκφωνήσεως ἐνασχο-
 λοῦνται, καὶ τοῦ πῶς ἂν ἐξαγγελθῇ τὰ νοήματα καὶ διὰ
 ποιῶν λέξεων καὶ σχημάτων καὶ κώλων καὶ τῶν τοιού-
 5 των· ἡ δὲ περὶ τὴν δεινότητα πάλιν φαινομένη τὴν οὐ
 δοκοῦσαν μὲν, οὐσαν δὲ, περὶ τὸν τρόπον μόνον κατα-
 γίνεται καὶ φροντίζει πῶς ἀνύσει τὸ περὶ ὧν ὁ λόγος ἦν,
 καὶ τὸν Λυσίαν ὑποτίθεται ἔχειν· αὕτη δὲ, περὶ ἧς νῦν
 ὁ λόγος, φροντίδα ἔχει τοῦ ἀκριβῶς εἰδέναι, πότε καὶ
 10 πού δεῖ καὶ πῶς καὶ πρὸς ὄντινα τῶν προσώπων, καὶ ἐφ'
 οἷς πράγμασι καὶ τοῖς λοιποῖς.

κβ'. Καὶ μὴ μόνον εἰδέναι ἀλλὰ καὶ δύνα-
 σθαι κατὰ τὸ πρόσφορον ἐκάστοις, ὥς πολ-
 λάκις εἶπον χρῆσθαι· καὶ ἔοικεν ὥς ἀληθῶς τῷ
 15 γνωστικῷ μέρει τῷ τῆς ψυχῆς κινουσα καὶ διατάττουσα
 καὶ κυβερνῶσα καὶ προμηθουμένη πάντων κατὰ τὸ ἐαν-
 τῆς ἀρμόδιον τῶν εἰδῶν καὶ μερῶν τοῦ λόγου κατὰ τῶν
 ὑποκειμένων πραγμάτων καὶ καιρῶν καὶ τῶν ἄλλων, ὥς-
 περ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ σώματος·
 20 διὸ καὶ τελευταίαν αὐτὴν ἔταξε διὰ τὸ ποικίλον τῆς δι-
 δασκαλίας αὐτῆς καὶ τῆς γύσεως· εἰ καὶ τὰ μάλιστα τῶν
 ὑποσχέσεων ἐνδεῖ τὰ τῆς ἐπαγγελίας· θείας γάρ ἐστιν ὥς
 ἀληθῶς γύσεως τὸ κατὰ ἀκρίβειαν ὁλοσχερῇ περὶ αὐτῆς
 τι διαλαβεῖν, καὶ οὐ μεμπτέος ὁ τεχνικός, εἰ μὴ τὸ αὐ-
 25 τῆς κατέσχευεν ἅπαν καὶ διεσάφησε· θαυμαστέος δὲ μά-
 λιστα, ὅτι μόνος καὶ πρῶτος περὶ τούτων διῆλθε, περὶ
 ὧν οὐδεὶς ἐτόλμησε μέχρι τοῦ νῦν ἐξήγησιν καταλιπεῖν·
 οὐ μόνον δὲ διὰ ταῦτα, ἀλλ' ὅτι καὶ τῆς τάξεως αὐτῆς
 τὸ ἀκριβὲς διεῖλε, τεταχῶς τελευταίαν ὥσπερ τινὸς τῶν
 30 ἄλλων διατάκτορα καὶ ἄρχοντα· αἱ μὲν γὰρ πρὸ αὐτῆς
 ἔχουσι τινὰ κοινωνίαν πρὸς ἑαυτάς, αὕτη δὲ κεχώριται·
 τῆς μὲν γὰρ εὐρέσεως καθόλικῃς γενομένης, καὶ οὔσης
 ἐπὶ τε προβλημάτων καὶ κεφαλαίων καὶ τῶν ἄλλων ἐξῆς,

καὶ ὥσπερ γένος διήκουσα διὰ πάντων πρώτων μὲν τὰ προβλήματα διδάσκει εὐρίσκειν, ἔπειτα τὰ μέσα καὶ τὰ ἐξῆς· ἡ δὲ μέθοδος αὕτη τῆς δεινότητος τὰ εὐρίσκόμενα πρὸς ἀξίαν ἐκάστω τίθησι τῶν ὑποκειμένων, ὅθεν καὶ τῆς προπούσης ἐπέτυχε τάξεως, προβλημάτων δικανικῶν, 5 συμβουλευτικῶν, πανηγυρικῶν· δικανικῶν μὲν μόνον, ὡς ἀπολογητικός ὁ μέγας· καὶ ἡ τούτου ὕλη συμβουλευτική ἐστι· συμβουλευτικός ⁴¹ μόνον ὁ εἰς τὸν ἐξισωτήν· πανηγυρικός δὲ, ὡς τὰ ἐγκώμια· πανηγυρικός μὲν τὴν ὕλην, δικανικός ⁴² δὲ τὴν διαίρεσιν, ὡς ὁ συντακτήριος, 10 καὶ δικανικός μὲν τὴν ὕλην, μετάληψις γὰρ, συμβουλευτικός ⁴³ δὲ τὴν διαίρεσιν, ὡς ὁ περὶ φιλοπρωχίας καὶ ὁ προτρεπτικός εἰς τὸ βάπτισμα· ἀναμῖξ δὲ ὁ γενεθλιακός καὶ οἱ ἑορταστικοί· τρόπος δὲ ἐνδοξος, παράδοξος, ἀμφιδοξος, οὓς ἐν ταῖς στάσεσιν εἵπομεν· τὸ δὲ εἶδος 15 τοῦ λόγου ἡθικόν, ἀξιωματικόν, δεινόν, σαφές· ἡθικόν μὲν, ὡς ὁ συντακτήριος κατὰ βαρύντητα εἰσαχθεῖς, καὶ ἐπιεικῶς ἀξιωματικῶς, ὡς ἅπαντες, μᾶλλον δὲ ὁ μέγας ἐπιτάφιος· εἰ γὰρ καὶ ὁ ⁴⁴ συντακτήριος ἀξιωματικός ἐστι διὰ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων καὶ τῶν πράξεων, 20 ἀλλ' ἡ δι' ὅλου ἤκουσα ιδέα τοῦ ἡθους ἡθικὴ μᾶλλον ἐστὶν τῆς κατὰ βαρύντητος καὶ ἐπιεικειας, σαφεῖς ⁴⁵ δὲ καὶ εὐκρίνεις κατὰ λέξιν καὶ τὰ ἐπόμενα τῇ λέξει πάντες, εἰ καὶ τινὰ μέρη δεινότητος μετέχουσι· γοργός δὲ καὶ κεκαλλωπισμένος ὁ περὶ τῶν ἐγκαινίων· δεινός, ὡς τὰ περὶ τῆς τριάδος κατὰ μέθοδον τὴν πέμπτην· οὐδεὶς δὲ ὄντως αὐτάρκης, ὡς εἰδέναι τοὺς ἀκριβεῖς, ἐν μὲν γὰρ τισιν αὐτῶν κατὰ τὰ προοίμια ἐμμένει καὶ ἐπεξεργάζεται,

41 Vind. συμβουλευτική. posui h. l. et in seq. masculinum.

42 Vind. δικανική. 43 Vind. συμβουλευτική. 44 Vind. ἡ

συντακτ. ἀξιωματική. 45 In Vind. σαφῆς δὲ καὶ εὐκρινής. Par.

εἰς. εἰς. σαφῆς δὲ κ. εὐκρινής.

ὥσπερ ἐν τῷ περὶ φιλοπτωχίας ἀπὸ τῆς ἀπαριθμήσεως
 πόρρωθεν δοκῶν τοῦ πράγματος ἄρχεσθαι, τὸ δὲ οὐχ
 οὕτως ἔχει, ὅτι καὶ αἰτιάται τῆς ἀγάπης πᾶσαι αἱ ἀρε-
 ται· καὶ οὐ κατὰ περιβολήν, ἀλλὰ εὐκρίνειαν ἀμίμητον
 5 καὶ ὑψηλὴν.⁴⁶ πόσον δὲ συμπάθεις εἶδος καὶ ἐλεεινὸν καὶ
 οἰκτρὸν καὶ ἐνδιάθετον εἰπεῖν ἀπλῶς ἐν ὅλῳ τῷ λόγῳ,
 καὶ ἀπλῶς ἔαν ἕνα ἕκαστον αὐτῶν διέλθωμεν, πέλαιγος
 ἀναμετρήσομεν θεωρίας· θαυμάσειε δ' ἂν τις αὐτοῦ μάλ-
 λον τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν περὶ τοὺς λόγους λέξιν ἀπὸ
 10 πολλῶν μὲν, ἐκ δύο δὲ μάλιστα· ἐκ τῆς συμμίξεως τῶν
 ἰδεῶν καὶ τῶν δογμάτων, μήθ' ὅτε πανηγυρίζει τὰ λοι-
 πὰ ἀφείς, μετὰ τῆς θεολογίας, μήθ' ὅτε τινὰ τῶν ἄλλων
 ποιῶν, ἐκεῖνα παρωθῶν· δικανικῶν γὰρ οὐσῶν τῶν ἀντι-
 θέσεων καὶ συμβουλευτικῶν πανηγυρικᾶς αὐτῶν τὰς λύ-
 15 σεις ποιεῖ,⁴⁷ ἐν τε τῷ τῶν γενεθλίων ὅταν λέγῃ· καλὸν
 μὲν εὐκαιρῶς μεταλαμβάνομενον, οὐ καλὸν δὲ ἀκαιρῶς,
 καὶ οὔτε φυτευθὲν κακῶς ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε ἀπαγορευθὲν
 φθονερῶς· διλημμάτων γὰρ εἰσι ταῦτα λύσεις· ἐν τε τῷ⁴⁸
 τῶν γῶτων καὶ ἐν ἄλλοις, καὶ ταῦτα ποιῶν λανθάνει ἐν
 20 τε τῷ συντακτηρίῳ· τοιοῦτον γὰρ λόγον οὐδὲς τῶν ἀπάν-
 των ἐδημιούργησεν· ἔχων γὰρ πράγματα πολλὰ καὶ κα-
 λὰ καὶ δυνάμενος τραχέως καὶ ἀκμαίως εἰπεῖν καὶ κατα-
 λῦσαι τὴν ἐπιβόητον ἐκείνην σύνοδον, ὃ τῆς ἐπιστήμης
 τῆς ἀμιμήτου, πῶς μετεχειρίσατο τὴν ὑπόθεσιν· ποῖος
 25 Ἀριστέδης κάλλει καὶ μεγέθει καὶ πλήθει τῶν ἐπενδυ-
 μημάτων παρήλθεν αὐτὸν ἐν τοῖς στηλιτευτικοῖς; ὁ μὲν
 γὰρ ἀφορμὰς εἰς τὸν Παναθηναϊκόν,⁴⁹ (πολλοὶ γὰρ
 τὰς Ἀθήνας ἐπήνεσαν, τὸ ξηρὸν⁵⁰ χωρίον καὶ ἀκαλλές,
 οὐ διὰ τὸν τόπον, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀνδράς, καὶ ποιητῶν καὶ
 30 φιλοσόφων καὶ ῥητόρων) τὰ πάντα σποράδην ῥηθέντα
 συνήγαγεν εἰς ἓν· οὔτε περὶ τὴν εὕρεσιν πονήσας, οὔτε

• 46 Vind. ὑψηλόν.

47 ποιεῖ Vind. om.

48 τῷ Par.

Vind. om.

49 Vind. παναϊκόν.

50 Vind. ξυρόν.

περὶ τὸ πλῆθος· ὁ δὲ περὶ τὴν τῆς κακίας ὕλην πολλήν
 παρὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἐνθυμημάτων εὗρεσιν ποιησάμενος
 οὔτε ἀηδὴς ἐστὶ διὰ τὸ μῆκος, ὡς ἐκεῖνος, ματαίαν ἐπί-
 δειξιν ποιούμενος καὶ δόξαν θηρώμενος ἄκαιρον, οὔτε
 ἀναιρὸς διὰ τὸ ἐλλίπης, ἀλλ' ἀμφοτέρων φεύγων τὴν
 ἀμετρίαν, τὸ ἀσύγκριτον ἐτήρησεν ἀμφοτέροις· βραχυλο-
 γώτατον μὲν τὸν λόγον, πολυφωνότατον δὲ τοῖς πρά-
 γμασι συσκευάσας· εἰ γάρ τις Ἀριστείδην τοῦ Παναθη-
 ναϊκοῦ χωρίσας εὐρήσει τὸν ἄνδρα παῖδα ψελλίζοντα τοῖς
 ἄλλοις ἅπασιν. τούτου δὲ καὶ τὰ παλγνία, τουτέστι τὰ ἀν- 10
 τοσχέδια, ἀμίμητα, καὶ οἱ μετὰ σκέψεως ῥηθέντες ἀπρό-
 σιτοι

Πρὸ καταρκτικῶν μὲν, ὡς ἐν τοῖς προοιμίοις
 καὶ τῇ ⁵¹ ἐν τούτοις οἰκονομίᾳ, πιστωτικῶν δὲ, ὡς ἐν
 τοῖς ἀγῶσι καὶ ταῖς ἀποδείξεσιν, ἀντιθέτων δὲ λυ- 15
 τικῶν, ποτὲ μὲν πρὸ τῶν ἀντιθέσεων, ποτὲ δὲ μετὰ ταύ-
 τας, ποτὲ δὲ καὶ χωρὶς αὐτῶν, καὶ εἰς τοὺς ἐπιλόγους δὲ
 οὐ χρονοτριβῶν, ἀλλὰ καὶ τούτοις φυλάττων τὸ σύμμε-
 τρον, ἐν οἷς καὶ καινὸν τι φαίνεται καὶ παράδοξον· πο-
 τὲ μὲν γὰρ συστρέφων τὰς ἀποδείξεις κατὰ διάνοιαν 20
 διὰ τοῦ πραγματικοῦ καταδρομὴν ποιεῖται οὐχ ἥττονα,
 ἢ τοῦ ἐν Σοδόμοις κατακλυσμοῦ πυρὶ καὶ θείῳ τῷ ὄντι
 τοὺς ἀντιπάλους κατατεφρῶν· ποτὲ δὲ τοῦ παθητικοῦ
 διαμερίζων τὰς διατυπώσεις οὐ μόνον ἐν ἐπιλόγοις, ἀλλ'
 ἐν ἅπαντι τῷ λόγῳ συγγέει· ὥσπερ πεφώραται ποιῶν ἐν 25
 τῷ περὶ φιλοπτωχίας· ἤδη δὲ ποτε καὶ δι' ἐνὸς κεφαλαί-
 ου τοῖς ἄλλοις ἐπιφωνηματικοῖς χρησάμενος πέλαιος ἐξ-
 ὕφανε λόγου, ὥσπερ τὸν ἀπολογητικὸν διὰ τοῦ χρώμα-
 τος μόνου, καὶ τὸν συντακτικὸν διὰ τοῦ ἀντιστατικοῦ
 καὶ ταῦτα θαυμάζειν καταλιπόντες οἱ ἐκεῖνον τολμήσαν- 30
 τες ἐγκωμιάζειν, καθάπερ κύνθαροι πρὸς τὸν οὐρανὸν
 τοῖς κωμικοῖς ⁵² ἀνερχόμενοι ἐξυμνοῦσι τὸν βίον, ὃν μᾶλ-

51 Vind. τῆς ἐν τούτοις οἰκονομίας. posui dativum. 52

λον ταπεινοῦσιν, ἢ ὅσον ἐπαίρειν οἷονται· ἀλλ' εἰ μὲν
 ἔκ τινος ἑτέρας ἀνάγκης τοῦτο ἐποιοῦν, εὐλόγου τυχὸν ἂν,
 καὶ ἦσαν συγγνωστοί, ἐπεὶ καὶ βάρτραχοι τὸν δημιουργ-
 γὸν ἀνυμνοῦσιν, νῦν δὲ φιλοδοξίας καὶ δυστυχίας οὐκ
 5 ἴσασιν οἱ φέρονται, πρὸς ποῖον δὲ προσήκει, κατὰ τόδε
 τὸ ζήτημα· εἰ μὲν ζητεῖτε παρηνομηκεῖναι ἐπὶ τῷ τῆς εὐ-
 σεβείας κηρύγματι, καὶ ὡς οἱ ἐμβρόντητοι διετείνοντο
 τρίγαμος γεγωνῶς, τὸ μὲν ἐπιεικὲς ἦθος δ' ὅλον τοῦ λό-
 γου ζῶσει· τὸ δὲ ἀξιωματικὸν καὶ λαμπρὸν ὑπεράρῃ χω-
 10 ρίον καταδρομὴν καὶ τραχύτητα· δεῖ γὰρ ἐκεῖνα λέγειν,
 οὐχ ὧν ἂν εἰσιν οἱ ἀκούοντες ἄξιοι, ἀλλ' ἃ προσήκον τῷ
 θεολόγῳ· εἰ δὲ ζητεῖτε κατὰ τόνδε τὸν καιρὸν βαπτισθῆ-
 ναι, ἢ τοὺςδε ἐλεῆσαι τοὺς ἄνδρας, ὧ τοῦ πλήθους τῶν
 ἐπιχειρημάτων, καὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς κρίσεως καὶ
 15 τῆς τάξεως· εἰ δὲ καὶ ἀπονοίας κρίνεται καὶ μείζονος ἐπι-
 θυμίας θρόνου, κλμκακα κατασκευάζει, καὶ εἰς τὸν οὐ-
 ρανὸν ἀναβιβάζει τοῖς θεωρήμασιν καὶ τῷ θεῷ παρα-
 στήσει καὶ δείξει, τί ποτέ ἐστιν ἱερωσύνη, καὶ τί προσήκει
 τὸ ⁵³ ταύτης ἀμπέχεσθαι πῦρ· περὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν, πε-
 20 ρὶ χριστιανῶν παραλαβῶν ἐπισκόπων, περὶ τοῦ δοκοῦν-
 τος παραβαίνειν κανόνας· ἐπὶ φιλοδόξων, περὶ ἱερωσύ-
 νης· ἐπὶ ἀμαθῶν καὶ ἀσεβῶν περὶ θεολογίας. κατὰ
 τόν γε τὸν καιρὸν· κατὰ σπουδὴν ἢ ἄνεσιν, ἀπροσι-
 μιάστως ἢ συντόμως, ἢ διὰ μακρῶν· ἄλλος γὰρ καιρὸς
 25 ἐπιβουλευτῶν κατεπειγόντων ἢ πανηγυριζόντων ἢ δικα-
 ζόντων, καὶ ἄλλος ἐφ' ἐνὸς ἐκάστου· καὶ πρὸς ἕκαστον
 τοὺς ἐπιτηδείους λόγους καὶ τὰ μόρια αὐτῶν καὶ ποῖα
 λέγειν δεῖ· καὶ ποῖα οὐ· ἃ γὰρ νῦν τυχὸν ὠφελεῖ, ἄλλο-
 τε βλάπτει, καὶ κατὰ τὸ ἀνάπαλιν· ὥστε τὰ μὲν δεῖ λέ-
 30 γειν, τὰ δὲ ἐᾶν, καὶ τὰ μὲν ἐνταῦθα τιθέναι πολλάκις,
 τὰ δὲ ἐν ἑτέρῳ οὐκ αἰεὶ, καὶ τισι μὲν πλεονάσαι· τὰς μὲν
 ἰσ-

ἰσχυροτάτας τῶν ἐννοιῶν, ἐφ' αἷς πέποιθεν ⁵⁴ ὁ λέγων, πανταχοῦ τάξει ὁ ἐπιστήμων καὶ πρῶτας καὶ τελευταίας· καὶ ἡ αἰτία δῆλη· τῶν ἰσχυρῶν γὰρ καὶ πιστωτικῶν πᾶς τόπος ἴδιος, τὰ δὲ ἀσθενῇ οὐδόλως εἰσάξει τῶν δυνατῶν, ἢ τοῖς παραληπτικοῖς μεγεθύνει· λαμβάνει γὰρ ἔμφρασιν ⁵ ὁ ἀκούων, ὡς οὐ δι' ἀσθένειαν ἠφειδῆ, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ μακρηγορεῖν· ταῦτα γὰρ, φησὶν, ὡς ἀληθῶς καὶ τὰ τοιαῦτα θείας φύσεως μεθοδεῦσαι· οὐ μὴν ἀλλ' ὑπὸ σχνεῖται ὁ φιλάνθρωπος οὗτος καὶ τούτων τὴν ἐπιστημονικὴν μέθοδον παραδοῦναι.

10

Σύνοψις τῶν περὶ δεινότητος.

α. Ἐννοιαὶ αἱ παράδοξοι καὶ βαθεῖαι καὶ βίαιοι καὶ περινενοημένοι, ἔτι καὶ αὐτὸ μέγεθος ποιοῦσαι πᾶσαι.

β. Μέθοδος ἡ τῇ περινενοημένῃ ἐννοίᾳ ἔοικυῖα, καὶ ὅσαι τὸ μέγεθος ποιοῦσιν· ἐν δὲ τῷ ὄντι μὲν μὴ δοκοῦν· ¹⁵ τι δὲ αἱ ἀφελεῖς καὶ ἡθικαί, ὡς παρὰ Λυσίᾳ.

γ. Λέξεις ἡ ἀξιωματικὴ πᾶσα καὶ μάλιστα ἡ τετραμμένη, ἐν δὲ τῷ ὄντι μὲν μὴ δοκοῦντι δὲ ἡ ἀφελής καὶ ἡθικὴ· ἡ δὲ δοκοῦσα μὲν, μὴ οὕσα δὲ δεινότης τὸ πλεῖστον ἔχει κατὰ τὴν λέξιν, ὅταν τραχείας ἢ σφοδράς ἢ ²⁰ σεμνάς τις συμφορῆσας λέξεις, εἴτα ἐξαγγέλλοι ταύταις ἐννοίας ⁵⁵ ἐπιπολαίους καὶ καινάς, ⁵⁶ καὶ σχήμασί τε καὶ κώλοις χρῶτο ἢ πᾶσιν, ἢ τισιν κεκαλλωπισμένοις ἀκμαίοις τε καὶ σεμνοῖς.

δ. Σχήματα, κῶλα, συνθήκη, ἀνάπανσις, ῥυθμός, ταῦτα πάντα ὅσα σεμνὰ καὶ ἀκμαῖα καὶ λαμπρὰ καὶ πε- ²⁵ ριβλητικά· μάλιστα δὲ σχῆμα ἀρμόζει αὐτῇ τὸ κατὰ συστροφὴν· ἐν δὲ τῷ ὄντι μὲν, μὴ δοκοῦντι δὲ τὰ ἀφελῇ καὶ ἡθικά.

54 Par. πέπιθεν. 55 Vind. Par. ἐννοίαις. in Par. compendium scribendi, quod significat as, apparet supra lineam. 56

οι ω
Vind. Par. καινάς.

Rhetor. VI.

Περὶ τοῦ πολιτικοῦ λόγου ἐκ τῶν τοῦ Σικελιώτου Ἰωάννου.

Τὰ μέρη καὶ μόρια τοῦ ἐν λόγῳ ζώου· φιλοτεχνησάμενος Ἑρμογένης τὴν κρασιν αὐτῶν καὶ ἔνωσιν
 5 νῦν παραδίδωσιν εἰς ὁλότητος σύμπληξιν· καθ' ἣν ἐναργέστερα τὰ πεφυκότες τῆς ἐμψυχώσεως διαδείκνυνται τοῦ
 ἐξ ὕλης καὶ εἶδους συμπεφυκότες ζώου· ἐπεὶ δὲ οὗτος λέγεται
 πολλαχῶς καὶ ταῖς ὁμωνυμίαις πρὸς τὸ ἀόριστον
 συνεπάγεται καὶ διαχεῖ τὴν διάνοιαν, φέρε τὴν κατὰ
 10 πληθὸς αὐτοῦ διέξοδον τῶν σημαινομένων παρέντες,
 πολλήν τε οὖσαν ἢ πρὸς τὴν παροῦσαν χρεῖαν καὶ περιττήν,
 τοῦ κατὰ τὴν λογογραφίαν μόνην καὶ τούτου γε οὐ
 παντός, ἀλλ' ὅς τοῦ πολιτικοῦ τῷ γένει διήρηται, τὴν
 διαίρεσιν ποιησώμεθα. Ὁ λόγος τοίνυν, ὁ κατὰ ἀπότα-
 15 σιν ¹ καὶ τέχνην λεγόμενος, ² ἢ πολιτικός ἐστι καὶ ὠρι-
 σμένους ἔχει τοὺς τόπους καὶ χρόνους καὶ τὰ πρόσωπα,
 ἢ οὐ πολιτικός· ³ πολιτικὸν δὲ φασὶ τὸν συμβαλλόμενον
 εἰς σύστασιν τῆς πολιτείας, τὸν καὶ τὰ ἡθὴ ὁυθμιζόντα
 τοῦ κοινῇ καὶ καθ' ἕκαστον· ἵνα μὴ ὡς ἄλογα καὶ θηρία
 20 βιῶεν, ⁴ ἀλλήλους καταναλίσκοντες καὶ ἄγοντες καὶ φέ-
 ροντες· οὐ πολιτικὸν δὲ τὸν περὶ τι τῶν ὄντων ἀνασχολούμενον,
 καθ' ὃν εὐδοκιμοῦσιν οἱ κατ' αὐτὸ τοῦτο λεγόμενοι
 καὶ ὄντες φιλόσοφοι, ὅποιοι μάλιστα οἱ πατέρες
 οἱ θεοὶ· αὐτοὶ γὰρ ὡς τῆς ὄντως σοφίας πρεσβευταὶ καὶ
 25 θεραπευταὶ τὰ ἀναγκαιότατα καὶ ὅσον ἄνθρωπος
 θαυμάζειν δυνήσεται κατὰ ἀνακουφισμὸν τῶν κάτω κοι-
 νωνεῖν καὶ συνουσιῶσθαι θεῷ, τῷ πολιτικῷ συγκεράσαντες

1 Codd. ἀποτίδην. scipsi ἀπότασιν. 2 Codd. ad marg. φρ. γινόμενος. 3 πολιτικός Vind. om., est in Par. 4 Med. Pra. ad marg. βιῶμεν ἢ βιώμεν. — v. 21. Vind. δὲ τῶν. scr. τόν.

τὴν ἡμετέραν φύσιν ἀναπτεροῦσι πρὸς φύσιν αἰδιότη-
 τος, καὶ οὗτός ἐστι τῷ ὄντι λόγος πολιτικός, ὁ ἰσονομίαν
 βραβεύων ταῖς δυνάμεσι τῶν ψυχῶν, τῶν νιννοερῶν πόλεων·
 τό τε ἐνδέον περιττὸν διιθύνων, εἰρήνην δὲ πραγματευό-
 μενος ἀστασίαστον καὶ νίκας εἰσηγούμενος τῶν ἀφανῶν 5
 πολέμων καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν μεταβιβάζων, ἥσπερ
 ἀπεσυλήθημεν, ὀλέθρῳ τῆς ἀντιστατούσης μοίρας καὶ
 ἀφανείᾳ· τούτου γοῦν τοῦ πολιτικοῦ ὁ μὲν τις ἐστὶ συμ-
 βουλευτικός, ὃ τί συμφέρον τῆς διαφόρου ἡμῶν εὐ-
 ρίσκομεν οὐσιότητος, ὁ δὲ πανηγυρικός, ὃ τὸν θεὸν 10
 ἐξυμνοῦμεν καὶ τοὺς ἐκείνῳ προσήκοντας, τοὺς τε ἐναν-
 τίους βάλλομέν τε καὶ στηλιτεύομεν· ὁ δὲ δικανικός, δι'
 οὗ τοὺς παρατρεπομένους ἢ ἐπανάγομεν ἢ καταβάλλο-
 μεν, διελέγχοντες· τοῦ γοῦν πολιτικοῦ λόγου τούτου, ὡς
 εἴρηται, ὁ μὲν ἐστὶ συμβουλευτικός, ὁ δὲ δικανικός, ὁ δὲ 15
 πανηγυρικός, καὶ οἱ μὲν πρῶτοι δύο ἀδιαίρετοι μένουσιν·
 οὐ γὰρ ἔχουσι διαφορὰς προσώπων ἢ πραγμάτων· εἰ μὴ
 τις κατὰ τὰς διαφοροὺς τῶν μίξεων κράσεις, καθ' ἃς πρό-
 τερος καὶ δεύτερος καὶ τρίτος ὥρισταί, καὶ ἐπέκεινα· τοῦ-
 το δὲ ἀόριστον ὃν εἰς τέχνην ἐμπίπτουσιν οὐκ ἔχει τὴν 20
 διαίρεσιν· ὥρισμένον 7 γὰρ αἱ τέχναι· διὸ καὶ συμβου-
 λευτικοὶ μόνον καὶ δικανικοὶ καὶ εἰσὶ καὶ λέγονται· ὁ δὲ
 τρίτος καὶ πανηγυρικός διαφοροὺς τὰς ποιότητας ἔχει· ὁ
 μὲν γὰρ ὁμωνύμως τῷ γένει λέγεται πολιτικός καὶ συμ-
 φέρει ταῖς πολιτείαις κοινῶς, ὁ δὲ λέγεται ἀπλῶς λογο- 25
 γραφικός, ὁ δὲ ποιητικός· οὐ μὴτε πρόσωπα ὥρισμένα,
 μὴτε τόπους μὴτε χρόνους ἔχουσιν, ἅτε μηδὲ περὶ θέσεως
 καὶ ἐπισκέψεως πολιτείας καὶ τοῦ κοινῇ συμφέροντος δια-
 λεγόμενοι, καὶ καλοῦνται ἰδίως· ὁ μὲν δὲ διαλεκτικός, ὡς

5 Med. in marg. τῆς διαφόρου οὐσιότητος· τῆς ἐκ ψυχῆς
 δηλαδὴ καὶ σώματος συνεστῶσης. 6 Par. Vind. ἐπανάγωμεν.

7 Par. Vind. ὥρισμένον.

ὁ Πλατωνικός· καὶ οἱ ἀντιρρόητοι τῶν ἁγίων, ὁ δὲ ποιη-
 τικός διαφόρους καὶ πολυσχιδεῖς ἔχων τὰς παραλλαγὰς·
 ὁ τοίνυν κυρίως πανηγυρικός ἢ ὁμολογουμένην ἔχει τὴν
 ὑπόθεσιν καὶ συνιστᾷ τὰ ἐγκώμια, ἦτοι τοὺς ἐπαίνους
 5 καὶ τοὺς ψόγους, καὶ τὴν ἀρίστην καὶ πρώτην κληροῦται
 μῆξιν καὶ συνίσταται ἐκ τε σαφηνείας ὁλοσχερῶς καὶ ὀλί-
 γης σεμνότητος καὶ τραχύτητος, κατὰ πάρεργον πρὸς τὰ
 ἐμπύπτοντα τῶν θεωρημάτων· σεμνότητος ⁸ ὡς τὰ περὶ
 τῆς τριάδος καὶ ἱερωσύνης ἐν τοῖς ἐπιταφίοις τῶν ἁγίων
 10 Ἀθανασίου καὶ Βασιλείου· τραχύτητος πρὸς τὰ πρόσω-
 πα, ὡς ἐπὶ τοῦ Ὑπάρχου, λαμπρότητος δὲ καὶ περιβολῆς
 μάλιστα· ἔτι γε μὴν γοργότητος καὶ κάλλους, ἥθους τε
 τοῦ κατὰ ἐπιεικίαν καὶ γλυκύτητα, διὰ τὰς διατυπώσεις
 καὶ ἐκφράσεις καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ ἐνδιάθετον· βαρύτητος
 15 δὲ οὐδὲ ὅσον, εἰ μὴ ἐπιτάφιος εἶη, καὶ ὑποθρηνεῖ τις,
 ὡς ὁ μέγας περὶ τοῦ κατέχοντος πάθους τὴν οἰκουμένην·
 δεινότητος δὲ ὡς ἐλάχιστον τῆς οὔσης καὶ φαινομένης,
 πλὴν ὀριστεῖον ταῦτα πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἐπηνημένου·
 μᾶλλον δὲ ἅπαντα· τῶν γὰρ μεγάλων ἀνδρῶν καὶ παρα-
 20 πλησίους τὰς πράξεις ἐχόντων τῇ δόξῃ ὁμοίους εἶναι δεῖ
 καὶ τοὺς λόγους· καὶ εἴ τις τοιούτων λόγων βούλοιο εἶ-
 ναι πλάστης ὡς κανόνισιν ἐπέσθω τοῖς ἁγίοις, τῷ θεολόγῳ
 καὶ μεγάλῳ Βασιλείῳ· οὗτοι γὰρ μοι δοκοῦσι πάντας
 νενικηκέναι ἐν τῷ εἶδει τοῦ πολιτικοῦ, τῶν δὲ μεθόδῳ
 25 κειμένων καὶ μάλιστα· οὔτε μὲν οὖν εἰ ὁμολογουμένην
 ἔχει τὴν ὑπόθεσιν, εἰ δὲ μὴ ὁμολογουμένην, τὸν ἐν πο-
 λιτικοῖς ζητήμασι ποιεῖ πανηγυρικόν· οἷον Ἀλκιβιάδης
 λαχὼν δαδουχεῖν ἐν τοῖς τῶν Ἑλεσινίων μυστηρίοις δο-
 κιμάζεται, εἰ ἔστιν ἄξιος, τουτέστιν ἐξετάζεται. οὐκοῦν
 30 τὸν ἑαυτοῦ βίον καὶ τὰς πράξεις δεῖξαι ἀγωνιεῖται, ὥς-
 περ Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν παρὰ Λιβανίῳ· ⁹ τοιοῦ-

⁸ σεμνότητος Par. Vind. om. Par. habet ad marg. 9
 Haec μελέτη a nostro Libanio abest.

τος καὶ ὁ περὶ τῆς προπομπείας, νικησάντων τοὺς Πέρ-
 σας Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων· ἐξετάζεται γὰρ, τί-
 νες παρηγήσονται ἐν τοῖς θριάμβοις· οὐκ οὖν Θεμιστο-
 κλῆς ἐξαιρεῖ ¹⁰ τὰς ἄνωθεν τῆς πόλεως κατὰ τῶν βαρ-
 βάρων πράξεις καὶ ὅσα παρηκολούθησεν· ἐν τούτῳ τῷ ⁵
 εἶδει πλεονάζειν ὀφείλει· τις τὴν λαμπρότητα καὶ πολὺ
 τὸ κατὰ ἀποστροφὴν σχῆμα· οὐ μέντοι τραχύ τε καὶ
 ἀκαλλές, ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡρμένον καὶ πολιτικόν· ἐρεῖ γὰρ
 πού κατὰ κεφάλαιον πρὸς τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ
 συμμάχους ταῦτα· ὧς Λακεδαιμόνιοι καὶ πάντες οἱ σύμ- ¹⁰
 μαχοι, ἀξιοῦσιν ἡμᾶς ἀφείναι προπομπείας, οὐχ ὑπὲρ
 κοτίνου καὶ πίτυος, ἀλλ' ὑπὲρ εὐδοξίας τῶν Ἑλλήνων
 ἀπάντων προκινδυνεύσαντας· ¹¹ γέγραπται τις καὶ ἡμῖν
 γυμνασίας χάριν τοιοῦτος λόγος, οὗ ἡ ἀρχή· αἰσχρὸν,
 ὧς παρόντες, ὑπὲρ δόξης ῥεούσης ἀγωνίζεσθαι τὸν φιλό- ¹⁵
 σοφον, οὐ μὴν ἀλλ' εἴ τις ἑτέρως βιῶν, ἐπειτα μὴ τῶν
 κρειττόνων ἀντιποιεῖται, ἀλλὰ καὶ τὴν χεῖρῳ δόξαν ¹²
 ἔχει πρὸς τοὺς βελτίστους, φιλάνθρωπον διελέγγειν, ὥς
 φαύλη κρίσει τῆς ἀλαζονείας μεταποιεῖται· εἰ μὲν πολι-
 τικοὶ οὗτοι καὶ τοιοῦτοι οἱ συνήθεις ¹³ λέγεσθαι· αἱ δὲ ²⁰
 ἱστορίαι καὶ ὅσα παραπλήσια διηγήματα ὄντα καὶ διη-
 γήσεις, οὐ πολιτικοὶ λόγοι· πρῶτον μὲν, ὅτι οὐκ ἐναγώ-
 νιοι, δεύτερον δὲ, ὅτι οὐκ ἀφωρισμένους ¹⁴ ἔχουσι τοὺς
 ἀπροατάς· τρίτον δὲ, ὅτι οὐ περὶ προδῆλου συμφέρον-
 τος· ἔτι τοῦ πολιτικοῦ συμβουλευτικοῦ τὸ μὲν στρατη- ²⁵
 γοῖς προσήκει καὶ δημαγωγοῖς περὶ πόλεων ὁμονοίας δια-
 λεγομένοις, καὶ ἀπλῶς ῥήτορσι, τὸ δὲ πολιτικοῖς φιλο-
 σοφοῖς, οἳ μὴ μόνον τὰς πόλεις, ἀλλὰ καὶ τὰ ἥθη ῥυ-
 θμίζουσιν, ὥς μοι πρὸ μικροῦ λείλεχται, οἷοι ἦσαν οἱ

10 Vind. Par. ἐξαιρεῖ.

11 Vind. προκινδυνεύουσι. scr.

προκινδυνεύσαντας.

12 Vind. χειροδόξαν.

13 Par. συνήθεις.

14 Par. ἀφωρισμούς. Vind. ἀφορισμούς.

τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλοι· τούτων δὲ οὕτως ὄντων ἰτέον ἐπὶ τὴν λέξιν, εἶπου τι τῶν δεομένων σαφηνείας ἔχει, τοῦτο κατὰ τὸ δυνατόν διατρανοῦντας· διαφέρουσι δὲ τὰ πολιτικά εἶδη, ¹⁵ ὅτι τοῦ μὲν ἀπλῶς ῥητορικοῦ ἴδιον ποιάς ἐπάγειν ἢ γέρα τοῖς πειθομένοις ἢ μὴ σωματικά· τοῦ δὲ πολιτικοῦ φιλοσόφου τὸ ἀσωμάτους καὶ αἰωνίους.

Περὶ λόγου πολιτικοῦ.

ἀ. Ὁ πολιτικὸς τοίνυν καλούμενος λόγος·
 10 πολιτικὸν ὠνόμαζον λόγον οἱ παλαιοὶ τὸν τοῖς πολιτευο-
 μένοις συμβαλλόμενον· οὗτος δὲ ἦν ὁ κατὰ νόμους περὶ
 τοῦ κοινῇ συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου ζητῶν, ὃν ἐπί-
 σης μετέχον πένητές τε καὶ πλούσιοι καὶ ἰδιῶται καὶ ἄρ-
 χοντες, διὸ καὶ εἰς τρεῖς διελόντες διαφορὰς κατὰ τὰς
 15 πολιτείας, τῷ μὲν δὲ τὰ βουλευτήρια ἀπένειμαν καὶ τοὺς
 βουλευτάς, τῷ δὲ τὰ δικαστήρια καὶ τοὺς δικαστάς· τῷ
 δὲ τὰς πανηγύρεαι καὶ τὰς ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἐκκλησια-
 στάς· ἐκκλησίας δὲ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὰς ἐκ μετακλή-
 σεως συναθροίσεις ἐπὶ τε ἑορταῖς ἢ πανηγύρεσιν, ἐγ-
 20 κωμίαις τε ἢ ψόγοις, ἀπὸ Γοργίου τὴν ἀρχὴν λαβοῦσαι·
 ὅπου δ' ἂν γένοιτο ταῦτα τὰ εἶδη, εἴτε ἐν πολέμῳ,
 εἴτε ἐν εἰρήνῃ, εἴτε ἐν τριήρεσιν, εἴτε ἄλλοθι που κα-
 τὰ τὴν οἰκίαν διαφορὰν καὶ τὴν σύνοδον εἶχεν· ὥστε
 εἰ μὴ τοῦτο εἶη, οὐκ ἂν ἐλέγετο λόγος πολιτικὸς· διὸ
 25 οὔτε τὰς ἱστορίας οὕτως ὠνόμαζον, οὔτε τινὰ τῶν ἄλλων
 τῶν παρὰ ταύτην τὴν πρόθεσιν· ἐπιγνώσει δὲ τῶν ἰδε-
 ῶν καὶ διακρίσει τῶν καθ' ἕκαστον καὶ ἱστορικοὺς πολι-
 τικοὺς οὐ κυρίως ὀνομάζει ὁ τεχνικὸς, καὶ λογογράφους
 καὶ φιλοσόφους, εἰ καὶ τὰ μάλιστα πῶς καὶ αὐτοὶ περὶ
 30 τῆς τῶν ἀκονόντων ὠφελείας τὰ συντάγματα συνέθε-
 σαν· ὁ μὲντοι Πλάτων περὶ φύσεως τῶν ὄντων ὡς ἐπί-

15 Vind. Par. ἤδη. in Par. correctum εἶδη.

παν τὰς συνελεύσεις ποιούμενος, διαλεκτικαῖς μεθόδοις
 διὰ τὸ εἶναι σεβασμοῦ τοῖς Ἑλλήσιν ἄξιος τοῖς πολιτι-
 κοῖς συνεκρίθη· καὶ ἀπὸ μέρους τῆς ῥητορικῆς ἢ μορίου
 τούτου τυχόν· ἀνασκευαῖς γὰρ χρῆται καὶ κατασκευαῖς,
 αἱ καὶ ἐπαινους τῶν ὑποπιπτόντων προσώπων ἔχουσι· 5
 καὶ τὰ λοιπὰ διέξεισιν Ἑρμογένης καὶ ἀποδείκνυσι, πῶς
 ἂν καὶ διὰ τίνων αἱ διαφοραὶ τοῦ ἀπλῶς πολιτικοῦ,
 τουτέστι τοῦ καθόλου γένοιτο πρῶτον· ἔπειτα διελὼν
 αὐτὸν εἰς τὰ οἰκεῖα εἶδη τοὺς κατ' εἶδος καὶ γένος αἰ-
 τοῦ εὐδοκμοῦντας ἄνδρας συντάττει, ἵνα ῥαδία γένηται 10
 τῶν χαρακτηρῶν ἢ διακρίσις, καὶ τοῖς διδάσκειν βουλο-
 μένοις καὶ τοῖς ζηλοῦν ἡρημένοις. Ἄλλως· 16 τὴν ἀκρί-
 βειαν τοῦ τεχνικοῦ μάλιστα θαυμάζειν ἄξιον, καὶ τὸ
 περὶ τὴν διδασκαλίαν εὐκρινές· παραστήσας γὰρ πρότε-
 ρον μετὰ πολλῆς εὐμαρείας ἑκάστης ἰδέας τὴν δύναμιν· 15
 τεχνικαῦτα μετέλθεν 17 ἐπὶ τὸν πολιτικὸν λόγον καὶ τὴν
 μίξιν αὐτῶν· οὐδὲ γὰρ τὰ σύνθετα μανθάνειν δυνατόν,
 εἰ μὴ τῶν ἀπλῶν πρότερον γνοίη τις τὴν δύναμιν. Φη-
 μι τοίνυν δεῖν ἐν τῷ πολιτικῷ λόγῳ πλεονά-
 ζειν· ἐν τῷ πολιτικῷ λόγῳ κατὰ πρῶτον λόγον δεῖ πλε- 20
 ονάζειν τὰςδε τὰς ἰδέας, σαφήνειαν, τὸ ἡθικόν, τὸ 18
 ἀληθές, τὴν γοργότητα, τὴν περιβολήν, κατὰ δεύτερον
 δὲ 19 λόγον τραχύτητα καὶ σφοδρότητα, κατὰ τρίτον
 ἀκμὴν, σεμνότητα, λαμπρότητα· κατὰ τέταρτον δεινό-
 τητα τὴν ἐν μεθόδῳ· τὴν γὰρ ἄλλην ἥκιστα· κάλλος δὲ 25
 τὸ κομμωτικόν 20 πλεοναζέτω μὲν τοῖς πρώτοις ὁμοίως,
 καὶ μάλιστα ὅταν δυνατῶς ἐξαγγεῖλαι τι δέον, ἀνέμ-
 φαντος 21 δὲ καὶ οἷον μὴ φανερά ἔστω ἢ ἐπιτήδευσις·

16 Haec usque ad litt. β. continentur etiam in commen-
 tario Vol. VII., cujus variam lectionem huc transtuli. 17
 Sicel. ἐπῆλθεν. T. VII. in Mon. et Par. 2. μετέλθεν. 18
 τὸ T. VII. in Mon. Par. 2. om. 19 δὲ T. VII. in Mon.
 Par. 2. om. 20 T. VII. in Mon. κομματικόν. 21 Sicel.

Ἄλλως. ²² δεῖ κατὰ πρῶτον λόγον σαφῶς ἀπαγγέλλειν διὰ τὸ ἀναγκαῖον ἅμα καὶ χρήσιμον· ὅπως μετὰ εὐμαρείας τὸ διανοηθὲν τῷ πλησίον μεταδῶμεν· ὁ γὰρ διανοηθεὶς τι καὶ μὴ φράσας σαφῶς ἐν ἴσῳ ἐστίν, ²³ ὡς εἰ καὶ μὴ ὑπενόηθη, καθὰ καὶ ὁ τοῦ Ὀλόρου φησὶ κ. τ. λ.
Vol. V. p. 533. v. 5 — 13.

β. Ἦτις ἀρίστη μίξις αὐτῶν· κέκριται παρὰ πάντων τῶν παλαιῶν ἄριστος ὁ Δημοσθενικὸς λόγος, ὡς πολλάκις εἴρηται· ἐπειδὴ δὲ τὸ κατ' αὐτὸν εἶδος ἀ-
10 σύμφορόν ἐστι τῇ νῦν πολιτείᾳ, εἰ μὴ καὶ ταῖς μελέταις μόνον, ὅτι οὐ δημοκρατούμεθα, ἀλλὰ βασιλευόμεθα, μετιτέον ἐπὶ τὸν θεολόγον, ὡς καὶ Δημοσθένους καὶ τῶν ἄλλων κρείττονα, καθότι τὸν πολιτικὸν λόγον εἰς τὸ καινότερον καὶ θεοειδέστερον μετενεγκὼν θαυμασίως ἢ
15 κατὰ λόγον ἐξεργάσατο, ὃν οἱ μετ' αὐτὸν μιμησάμενοι διεπλάτυναν, ἐξαιρέτως δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας Εὐφράτης, μᾶλλον δὲ ὠκεανὸς, Χρυσόστομος, διὰ τὸ ὡς ἔφην μὴ δημοκρατεῖσθαι· κατὰ δὲ τὰς κράσεις τῶν ιδεῶν καὶ μίξεις ῥάδιον τοῖς ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας νοήμασι καὶ

in Par. et Vind. ἀνέμφαντος. T. VII. in Mon. et Par. 2. ἀνέμφατος. Sch. min. T. VII. περὶ τῶν ἄλλων δὲ ὡς αὐτῶς· οἶον ὁ δὲ μετὰ τοῦτον τὸν πέμπτον καὶ τὰ ἐξῆς. Τύπον· τοὺς χαρακτῆρας, σαφήνεια, ἡθὺς, ἀλήθεια, γοργότης, περιβολή, καθαρότης, εὐκρίνεια, τραχύτης, σφοδρότης. Λογισμῶν· ἐνθυμημάτων. — Καὶ λεπτιότητος· λεπτιότητα λέγει τὴν ἀκριβῆ τῶν νοημάτων ἐπιχείρησιν. Εὐτέλειαν λέγει τὴν ὑπιότητα· σκληρότητα δὲ τὴν ἀσάφειαν. Ἐκείνως· τὸ ἐξῆς ἐκείνως γίνεται. Πλεονάζοντος· ἐκ ποίων ιδεῶν ὁ ἄριστος πολιτικὸς γίνεται. ib. ἀπὸ κοινοῦ τὸ πλεονάζοντος. Ἐξαγγεῖλαι τι· ὅτε πυκνὰ τὰ ἐνθυμήματα. Ἀνεμφάτως· συγκεκαλυμμένως, μὴ φαινομένως.
22 T. VII. ἄλλως omissio post δεῖ ponit γάρ. 23 ἐστίν ὡς T. VII. in Mon. om. — Thuc. II. 60.

τῶν ἄλλων μαθημάτων ἡρδευμένοις τὸ χρῆσθαι καὶ μι-
μεῖσθαι περιγενήσεται λογογραφοῦσι καὶ αὐτοῖς.

γ'. Παρισουῖσθαι φησι τὴν τραχύτητα, οὐ προη-
γουμένως, καὶ ὡς δι' αὐτὸ τοῦτο· τοῦτο γὰρ οὐ μεθο-
δικοῦ μᾶλλον ἢ ὑβριστικοῦ σπουδάζειν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς 5
ὑποπίπτοντας τόπους· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ κατὰ δεύτερον
καὶ τρίτον λόγον, τουτέστιν ὡς ἐν παρέργῳ, ἀλλ' οὐκ
ἐν ἔργῳ καὶ σπουδῇ· τὸ γὰρ παρισουῖσθαι οὐκ αἰετὸ
ἴσον ἔχει, ἀλλὰ τὸ ἐπιβάλλον ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν
μέρος, ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν· ἐχέτω καὶ αὐτὸ μέρος οὐ τὸ 10
πρῶτον, ἀλλὰ δεύτερον καὶ τρίτον· εἰ γὰρ μὴ τοῦτ' ἐστίν,
ἀλλ' ἐξ ἴσου τοῖς ἐληγμένοις τετάχεται, ἐπίσης ἐστὶ ὁ
λόγος τραχὺς καὶ σφοδρὸς, ²⁴ μᾶλλον δὲ καὶ πολλῷ
πλέον τραχὺς καὶ ὑβριστικὸς, ὅτι τὰ χεῖρω, φησὶ, πλείονα
ῥοπὴν ἔχει· καὶ αἰετὰ βελτίονα πλεονεκτεῖται ὑπὸ τοῦ 15
των, καὶ πολλὰ εἴη, καὶ ὑφ' ἐνός· καὶ μάρτυρες ἔνδοξοι
καὶ πολλοί· τοῦτο οὖν ἐστὶ τὸ ἐξισουῖσθαι, ὅπου γε καὶ
τὴν σεμνότητα διακόπτει· εἰ μέντοι πανηγυρικὸς καθ'
αὐτὸν ὁ λόγος εἴη, ὥσπερ οἱ ἐπιτάφιοι καὶ οἱ ἐορταστι-
κοί, ταπεινὸν τὸ διακόπτειν· καταβάλλει γὰρ τὴν λαμ- 20
πρότητα καὶ σεμνότητα ἢ διακοπὴν, ὥσπερ ἵππον εὐτα-
κτα θέοντα καὶ κατὰ χρεῖαν ἀναχαντίζων ἱππεὺς ἀμα-
θῆς, εἰ δὲ συγκροτᾷ τοῖς ἄλλοις εἶδεσιν, ὥσπερ τοῦ στε-
φάνου καὶ ὁ συντακτήριος, καλὸν τὸ διακόπτειν· ἀλλ'
οὐδ' ἐπὶ τοῦτον αἰετὸ καιρὸς, εἰ μὴ ὅταν τις κατὰ βαρύ- 25
τητα λέγῃ, ἐφ' οἷς παρὰ τὸ δέον κρίνεται· εἰ γὰρ διέ-
κοψεν ὁ θεολόγος ἐπὶ ταύτης τῆς περιόδου, αὕτη γίνε-
ται τῆς τοῦ βασιλέως φιλανθρωπίας περὶ ἡμᾶς ἀρχὴ καὶ
κατάστασις πρώτη, οὐκ ἂν διέφερεν Ἡροδίκου, ²⁵ ἀλλὰ-

24 Par. Vind. σαφής. supra lineam σφοδρός. 25 Nomi-
ne hoc Demosthenem designare videtur, tanquam ἦρωα ἐν ταῖς
δίκαις. Certe locus paullo ante laudatus ex or. pro cor. p.
291. expressus est.

χοῦ δὲ διέκοψε· τὸ γὰρ, καὶ μάλιστα ἂν τύχωσιν
 ἐννοίας τινὸς, διακοπὴν ἔχει προφανή· οὕτω γοῦν
 καὶ τῷ συντακτηρίῳ· δικανικῇ γὰρ οἱ λόγοι καὶ δυσ-
 νασχετοῦντες ταῖς τῶν καθολικωτέρων ἐπιμοναῖς, ²⁶ καὶ
 5 τῶν πολιτικῶν ὑπερεκπίπτουσιν μερικωτέρων ὄντων· τὰ γὰρ
 ἄφετα καὶ ἐλεύθερα καὶ σύντονα καὶ εὐτονα καὶ συνεστραμ-
 μένα καὶ διλήμματα φιλεῖ ὁ θεολογικὸς λόγος, ὥς που καὶ
 αὐτὸς φησί· φθέγγομαι οὐ μαλακόν τι καὶ ἀναβεβλημένον,
 ἀλλὰ καὶ λίαν ἀνδρικόν τε καὶ σύντονον· τοιοῦτος γὰρ ὁ
 10 ὑπὲρ τοιούτων συμβουλευόν· τὸ μὲν γὰρ διακόπτειν διὰ
 τοῦ μαλακοῦ ἐδήλωσε, θάτερον δὲ διὰ θατέρου. ζητεῖν
 οὖν τὸν ἀρμόδιον ἐκάστου καιρόν· διὰ τί δὲ διέκοψε Αθη-
 μοσθένους ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου τὸ λαμπρόν, οὗ μοι
 δοκεῖ διὰ τὸ εὐκίνητον καὶ γοργὸν φανῆναι τὸν λόγον,
 15 ὥσπερ ἐν τῷ Φιλιππικῷ· ἐκέισε γὰρ διὰ τὸ καθολικὸν
 τῆς γνώμης, ὅτι αὐταὶ σεμναὶ οὔσαι οἷον ἐμβραδύνουσι ²⁷
 τῇ κινήσει, διακόψας δὲ ἅμα καὶ πολιτικὸν ἐποίησε τὸν
 λόγον καὶ γοργόν, ἐν δὲ τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου οὐ διὰ
 τοῦτο, ἀλλὰ βαρυνόμενος ἐφ' οἷς εὖ πεποιηκῶς τὴν πό-
 20 λιν κατηγορεῖτο, μιμησάμενος τοὺς δυσφοροῦντας καὶ
 ὑπὸ τῆς συνεχείας διακοπτομένους τὸ πνεῦμα.

δ'. Δεινότης· ²⁸ σημειῶσαι ὅτι τῆς ἐν μεθόδῳ δει-
 νότητος Λυσίας ἐπετήδευσε τὴν οὔσαν μὲν δηλονότι μὴ
 φαινομένην δὲ, καὶ ὅτι αὕτη ἐστὶ μέθοδος δεινότητος ἣ
 25 οὔσα μὲν, μὴ δοκοῦσα δέ.

εἰ, Περὶ τῆς κατὰ μέθοδον δεινότητος ὑπισχνεῖται
 λέγειν ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ. δύο γὰρ βιβλία ἐξετέτο εἰς
 τὸ περὶ ἰδεῶν σύνταγμα, καὶ ἕτερον εἰς τὸ περὶ μεθόδου
 δεινότητος.

30 ζ'. Εἰ τὰ λαμπρὰ καὶ ἀκυαῖα· εἰ γὰρ ἀκμαῖος

26 Vind. αἱ ἐπιμοναί. scripsi ἐπιμοναῖς.

27 Vind. ἐμβρα-

σι.

δύνουσαι. 28 Litt. δ'. ε. et ζ. Vol. VII. in Parr. habet Mon. om.

ἔστι λόγος, οὗτος γὰρ ἐν τραχύτητι ὑφέστηκε καὶ λαμπρότητι, ²⁹ δεῖ καλαῖς λέξεσι λειαινέσθαι, ἵνα μὴ ἀπότομος ᾖ, ὅταν μὴ κατ' ἐχθρῶν τις ἐπιφέρηται.

ζ. Πρὸ ὀλίγων πάνυ· ἐν τούτῳ τῷ πολιτικῷ λόγῳ, ἐν οἷς φησι, τίνων δεῖ ἰδεῶν κατὰ πρῶτον λόγον, 5 τίνων κατὰ δεύτερον, τίνων κατὰ τρίτον.

η. Κάλλος δὲ ὅπερ ἔφαμεν· εἴρηται ἡμῖν καὶ περὶ κάλλους, πότε καὶ πῶς καὶ ποῦ δεῖ εἶναι. ἔγθα μέντοι, φησὶ, λογισμῶν δεῖ καὶ λεπτότητος, ὅπου εἰσὶ βαθέα καὶ λεπτὰ νοήματα καὶ δεόμενα σαφηνείας, ταῦτα 10 κεκαλλωπισμένως φράσσομεν, ἵνα μὴ τῷ ὕψει τῶν θεωρημάτων ἀποκναιῇται ὁ ἀκροατὴς καὶ δυσανασχετῇ, μιμούμενοι τοὺς ἰατροὺς μέλιτι τὰ τῶν φαρμάκων συγκεραννύντας ³⁰ αὖστηρά.

θ. Νοημάτων καὶ ζητημάτων τὸ ἄγαν αὐ- 15 στηρόν· διαφορὰς ἔχουσιν αἱ λέξεις, νοήματα μὲν οὖν εἰσι τὰ τοῦ νοῦ ὁρμήματα καὶ κινήματα, οἷον τί πρῶγμα ἢ λέξις αὕτη σημαίνει, ³¹ καὶ πῶς δεῖ αὐτὸ νοεῖν· τὸ μὲν οὖν ἀπλῶς οὕτως νοεῖν νοήματα λέγεται, τὸ δὲ ζητεῖν τί σημαίνει ζήτημα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νοηθὲν καὶ 20 εὑρεθὲν ζητεῖται πῶς ἐκφρασθήσεται· ἐτέρως πάλιν τὸ ζήτημα τὰς ὑποθέσεις ἂν σημήνειεν· εἰσὶ γάρ τινες αὐστηραὶ ὑποθέσεις κάλλους δεόμεναι πρὸς τὴν κατασκευὴν· οἷον φήμη ἦν, ὅτι συγγίνεται τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικὶ ὁ πατήρ· ἐν τούτῳ γὰρ τῷ ζήτηματι κάλλους χρεῖα καὶ μέσων 25 λέξεων, ἵνα δεῖξωμεν λέγειν τὴν μοιχείαν καὶ πάλιν μὴ λέγειν, μηδὲ λύειν τὰς ἐμφάσεις, ὥσπερ ἐν τῷ περὶ τούτων ἐδείξαμεν λόγῳ. τούτου δὲ μάλιστα κατὰ τὴν διήγησιν καὶ τὰς διατυπώσεις χρεῖα καὶ ἀσφάλεια πολλή, καὶ οὐ μόνον ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ τὸ 30

29 Vind. λαμπρότητα. scr. λαμπρότητι. 30 Vind. συγκεραννύντες. scr. συγκεραννύντας. 31 Par. Vind. ἐστὶ. supra lineam σημαίνει.

φορτικὸν σφαλερόν· ἐπεὶ καὶ ὁ θεολόγος, δυνάμενος εἰπεῖν, φθονοῦμεθα, ὡς ἐτέρως ἐκάλλυνε τὸ δύσφημον, καὶ τοῦ κυρίου δὸς ἔμφασιν καὶ τοῦ μὴ τοιούτου.

- Ι. Ἐπεὶ γὰρ ἐστίν· ἐπεὶ γὰρ ἐν τισὶ δεῖ καλλύνειν·
 5 ἐνταῦθα δὲ λέγει, εἰ καὶ μὴ πᾶσιν, ἐν τοῖς πολλοῖς, ἐν τοῖς δυσχερέσι καὶ δυσκόλοις, ἢ ἐν ἀμφοτέροις, εἰ συντόμως καὶ σαφῶς εἰπεῖν αὐτὰ βουλευόμεθα χωρὶς τοῦ προσπεσεῖν ψυχρότητι· ἐν τοῖς πολλοῖς μὲν, ὡς τὸ παρὰ τοσοῦτον οἱ ἡμέτεροι παιδευταί,^{31*} καὶ τὰ ἐξῆς, εἰ γὰρ ἔμελλε
 10 περιοδικῶς εἰπεῖν καὶ μὴ κατὰ περίοδον, καὶ εἰς μῆκος ἂν ἐξετάθῃ³² τὸ νόημα, πολλὰ ἔχον πράγματα καὶ ὑπτιότητα εἶχεν. ἐν σχολιοῖς δὲ καὶ βαθέσι νόημα ὡς ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ πάσχα. ὅρα γὰρ πόσον ἐκεῖνε κάλλος ἀστράπτει, ὡς ἔραστὰ γίνεσθαι μᾶλλον, ἢ μισητὰ τὰ λεγόμε-
 15 να, ἐν ἀμφοτέροις δὲ, ὡς ἐν τῇ γενεθλιακῇ· περὶ θεολογίας γὰρ λέγει, δυσκόλου πράγματος καὶ ῥηθῆναι καὶ νοηθῆναι καὶ κοσμοποιίας ἀπείρου τῷ πλήθει γεγονότων, μετὰ πόσου κάλλους τό τε βάθος ἀνέπτυξε, καὶ τὸ πλήθος συνέστειλε· καὶ ἀμφοτέρα ἐκεῖνος αὐτὸς δηλοῖ· ἔσται
 20 γὰρ, φησὶν, ὁ αὐτὸς πληρέστατός τε ἅμα καὶ συντομώτατος. τὰ ἐναντία ὑπισχνεῖται συμμίξειν τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος μιμούμενος δημιουργόν· εἰ γὰρ καὶ πλήρης καὶ τέλειος ὁ τοῦτων λόγος, οὐ σύντομος, καὶ εἰ σύντομος, οὐ τέλειος· θάτερον γὰρ παραιτεῖται θάτερον, ἀλλ' οὐ φη-
 25 σιν ὁ θεολόγος, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀσύμφωνα συμφωνηθῆναι ποιήσω, καὶ τὸ ἀντίπαλον ὡς ἐν ἀρμονίᾳ καλῶς συμβιβάσομαι, ὡς μήτε τῷ ἐνδεεῖ λυπεῖν, τὰ γὰρ πλήρη καὶ τέλεια, φησὶ, λυποῦσι συνεσταλμένα, μήτε ἀηδὴς εἶναι διὰ τὸν κόρον. ὁ γὰρ κόρος καὶ τὰ πολλὰ ἀηδὴν ποι-
 30 οῦσιν, οὐκοῦν εἰ μὴ³³ λυπεῖ, τέλειος, εἰ δὲ μὴ ἀηδὴς, γλυκύς που πάντως καὶ ἐνῆδονος. τοῦτο δὲ κάλλους ἴδιον,

31* Greg. Epitaph. in Basil. p. 332. B. σθη. scr. ἐξετάθη.

33 Par. Vind. ἐμή.

32 Vind. ἐξετά-

ὅτι συστέλλει τὰ πολλὰ μετὰ κάλλους, καὶ ἀνελλιπῶς, ὥς
 ὑπέσχετο. πρόσχες τοῦ ἀπείρου τὴν ἀνελλιπῇ συντομίαν.
 καὶ οὗτός ἐστι τοῦ ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν μέσῳ
 σύστημά τε καὶ σύγκριμα. καὶ μέχρι τοῦ καὶ ἵνα δείξῃ,
 καὶ πρὸ τούτου, οἰκεῖον μὲν γὰρ θεότητος αἰ νοεραὶ φύ- 5
 σεις, καὶ μέχρι τοῦ, ὅσαι παντελῶς ἄψυχοι καὶ ἀκίνητοι.
 τὰ γὰρ οὐράνια καὶ ἐπίγεια πάντα ἐν μικρῷ συνέκλεισεν.
 οὐ μὴν οὕτως ὁ μάρτυς Θεόδοτος Ἀγκύρας, ἀλλ' εἰς τὰς
 αὐτὰς ἐμπεσὼν ἐννοίας πέλαιος λόγου διέτεινεν. ἐν τού-
 τοις οὖν δεῖ καλλωπίζειν· καὶ ἔτι φησὶν, ἵνα μὴ διὰ τὴν 10
 λεπτότητα τῶν νοημάτων εἰς ταπεινότητα ἐμπέσωμεν
 καὶ διερριμμένην ὑπτιότητα σαφηνείας ἐπιμελούμενοι, τη-
 νικαῦτα διεγείρειν δεῖ τοῖς τοῦ κάλλους ἰδίοις τὸν λόγον,
 καὶ ἀποφεύγειν τὸν ὀλεθρον, ³⁴ ὥς ἐδείξαμεν πολλαχοῦ.
 Ἔτι καὶ ³⁵ μέγα ὥς ἀληθῶς, ὧ Ἑρμόγετες, τὸ καὶ τὰ 15
 πολλὰ καὶ ἅμα σχολιὰ τῶν νοημάτων καὶ δι' ὀλίγων εἰ-
 πεῖν καὶ μετὰ σαφηνείας καὶ μὴ περιπεσεῖν εὐτελείᾳ ἢ
 σκληρότητι· εὐτελείαν δὲ λέγει τὴν ὑπτιότητα, ³⁶ σκληρό-
 τητα δὲ τὴν ἀσάφειαν. ³⁷

ιβ'. Νυνὶ δὲ ἀπλῶς περὶ πολιτικοῦ· περὶ παν- 20
 τὸς, φησὶ, Δημοσθενικοῦ λόγου λέγομεν, ἀλλ' οὐ τινῶν
 ἢ ἐνίων, οὐκ ἰδιωτικῶν, οὐδὲ δημοσίων ἢ συμβουλευτικῶν·
 ἢ γὰρ διαφορὰ τῶν πραγμάτων καὶ τὰ εἶδη ³⁸ μετέβαλε,
 τούτου δὲ τοῦ λόγου τοῦ πολιτικοῦ εἰπὼν δις ὅποιον δεῖ
 εἶναι τὸν πολιτικὸν διαστέλλει λοιπὸν αὐτὸν εἰς τὰ προῶ- 25
 ῥηθέντα παρ' ἡμῶν ἤδη. τινὲς δὲ φασὶ περὶ τοῦ πανηγυ-
 ρικοῦ, οὐ κυρίως λέγεσθαι πολιτικόν, ἀλλὰ τὸν Ἰσοκρά-
 την ³⁹ νεωτερίσαντα πρῶτον ἐφευρεῖν, ἀγνοοῦντες, ὥς

σθον.

34 Par. Vind. ὀλεσθρον.

35 Vol. VII. in Parr. omisso

ἔτι καὶ habet: Μέγα, ὥς ἀληθῶς, Ἑρμόγετες — — σκληρότητι.
 Sicel. ἔτι καὶ μεγάλη. in Par. ad marg. adjectum est: δύναμις.

36 Par. Vind. ἐπιπύτητα. 37 Litt. α. vide Vol. V. p. 553. v. 18 — 20.

38 Vind. Par. ἤδη. 39 in Par. Vind. supra lineam: Σωκράτην.

πρὸ Ἰσοκράτους ἦν ἐπὶ Γοργίου, ἐξ οὗ καὶ πρῶτος πανηγυρικός ἐκλήθη. σημείωσαι ⁴⁰ δὲ, ὅτι ὁ Δημοσθενικός καθόλου χαρακτηρ εὐτονός ἐστι τῇ φράσει καὶ στρογγύλος καὶ συνεστραμμένος καὶ τοῖς διλημμάτοις χαίρων καὶ
 5 μετὰ τοῦ σεμνοῦ τὴν χάριν ἔχων καὶ συνεχής.

ιγ'. Οὐ περὶ ⁴¹ τοῦδε ἢ τοῦδε λόγου τοῦ καθολικοῦ ἢ ⁴² δημοσίου Δημοσθενικοῦ, ἢ ιδιωτικοῦ, ἀλλὰ ἀπλῶς περὶ παντός λόγου Δημοσθενικοῦ καὶ τοῦ χαρακτηρὸς αὐτῶν· ταῦτόν δὲ εἰπεῖν καὶ περὶ πολιτικοῦ· ὁ
 10 γὰρ Δημοσθενικός καὶ ἄριστος πολιτικός καὶ τὸ ⁴³ ἔμπαλιν.

Δεινότητος ⁴⁴ τῆς καὶ οὔσης καὶ φαινομένης μάλιστα, τῆς δὲ μὴ οὔσης μὲν, δοκούσης δὲ οὐδαμῶς, λέγει δὲ τῆς κατὰ λέξιν.

15 ιδ'. Τῆς οὔσης καὶ φαινομένης μετρίως, τῆς δὲ μὴ οὔσης μὲν, δοκούσης δὲ οὐδαμῶς. λέγει δὲ τῆς κατὰ τὴν λέξιν.

ιε'. Ἀκριβέστερον περὶ τοῦ πανηγυρικοῦ ⁴⁵ μικρὸν ὕστερον λελέξεται· τάχ' ἂν ⁴⁶ οὐχ εὐρεθῇ ἐν τῷ πολιτικῷ λόγῳ τὸ τοιοῦτον εἶδος· οὐδὲ γὰρ ἀγωνιστικὸν ἐστίν, ἀλλ' ἐπιδεικτικόν, καὶ οἱ παλαιοὶ ῥήτορες τὸ παράπαν οἶκ' ἐχρῶντο αὐτῷ τούτῳ τῷ τρόπῳ, ᾧ νῦν κέχρηται. ἀλλὰ πρῶτος Ἰσοκράτης ἐνεωτέρισεν, γράψας ἐγκώμια· καὶ περὶ μὲν τούτου ἄλλος.

25 ις'. Ὁ συμβουλευτικὸς λόγος γίνεται ἐκ τῶν τὸ μέγεθος ποιοῦσῶν πασῶν ἰδεῶν, δεινότητος τῆς καὶ φαινομένης ⁴⁷ καὶ τῶν ἄλλων τοῦ πολιτικοῦ, χωρὶς τοῦ

40 Σημεῖωσαι δὲ sqq. usque ad litt. ις'. ad finem exstant in Vol. VII. — σημείωσαι Mon. om. 41 Litt. ιγ'. abest a Mon. Vol. VII. 42 Par. Vol. VII. εἶπον. 43 τὸ Par. Vol. VII. om. 44 Par. 1. Vol. VII. eadem repetit inter schol. minora, ut Sicel. sub litt. ιδ'. 45 Vol. VII. μικρὸν ὕστερον περὶ τοῦ πανηγυρικοῦ. 46 Vol. VII. τάχα δ' ἄν. 47 Sicel. habet

ἥθους. δεῖ γὰρ εἶναι καὶ φαίνεσθαι τοιοῦτον τὸν συμβουλευτικὸν διὰ τὸ ἀξιωματικὸν εἶναι, καὶ πρόδηλος ἡ αἰτία, καθὰ ἐν τοῖς φθάσασι δεδηλώκαμεν· δεῖ γὰρ τὸν σύμβουλον τὸν ἐπιμελόμενον τῶν κοινῶν ἀξιωματικὸν εἶναι καὶ μέγα φρονεῖν, ἐπὶ δεινότητι λόγων, ὅπως ἀξιοπί-
 5 στος φανεῖη σύμβουλος καὶ τὸ μέλλον σαφῶς ἐπιστάμενος. δι' αὐτὴν δὴ καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἔξει, ἃ τὸν κάλλιστον τῶν πολιτικῶν λόγων δεῖν ἔφαμεν ἔχειν, ἥθους δὲ πλὴν ὅσον ἐπὶ βαρύτητι καὶ τοῦ κατ' εἰρωνείαν σφοδροῦ⁴⁸ μετρίως μετέξει. ἡ γὰρ εἰρωνεία τὸ ἐναντίον τῶν λεγομένων
 10 δηλοῖ. οἷον ὑπὸ τῶν χρηστῶν τούτων πῶς ἔχει τὰ πράγματα,⁴⁹ δι' αὐτὴν δὴ καὶ ἀρμόττει τῷ συμβουλευτικῷ λόγῳ ὡς ἐλάχιστα· ὁ νοῦς δέ·⁵⁰ ἥθους δὲ ὁ συμβουλευτικὸς μετρίως μετεχέτω πλὴν τοῦ κατ' εἰρωνείαν σφοδροῦ καὶ τοῦ ἥθους, ὅσον ἐστὶν ἐπὶ βαρύτητι· τούτων γὰρ μετεχέτω.
 15

Ὁ συμβουλευτικὸς⁵¹ ἐκ τῶν τὸ μέγεθος ποιουσῶν ἰδεῶν πασῶν. δεινότητός τε τῆς οὔσης καὶ φαινομένης καὶ τῶν ἄλλων τοῦ πολιτικοῦ χωρὶς τοῦ ἥθους.

ιβ'. Ἀξιωματικὸν οὐχ ὅτι μεγαλοπρεπὴς μόνον ἀλλὰ
 20 τι καὶ ἀξιοῖ τόδε τι γίνεσθαι.

ιγ'. Ἡθους δὲ ὁ συμβουλευτικὸς μετρίως μετεχέτω πλὴν τοῦ κατὰ εἰρωνείαν σφοδροῦ, καὶ τοῦ ἥθους ὅσον ἐστὶν ἐπὶ βαρύτητι· τούτων γὰρ μάλιστα μετεχέτω.

ιδ'. Οἱ πέντε λόγοι, ἐπεὶ δὲ συμβουλευτικὸί εἰσι καὶ οἱ Φιλιππικοί.⁵²

25

κα'. Ὁ μέντοι δικανικὸς κάλλιστος· τὸν ἰδιωτικὸν λέγει, καίτοι περὶ δημοσίων ἔχοντα τὴν ζήτησιν· περὶ γὰρ τοῦ πολιτικοῦ πανηγυρικοῦ τοῦ ἐν ζητήμασι πο-

supra lineam: οὔσης. 48 Vol. VII. σφοδροῦ γε. 49 Ol. III.

p. 35. 50 ὁ νοῦς δέ — μετρίως μετεχέτω Par. 1. Vol. VII. om.

51 Eadem repetitio est in Parr. Vol. VII., abest a Mon. 52

Litt. x'. vide Vol. V. p. 554. v. 9 — 12.

λιτικοῖς καὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸν. Ἄλλως. ⁵³ ὁ δικανικός ⁵⁴
γίνεται ἀνάπαλιν τῷ συμβουλευτικῷ, πλὴν εἰ μὴ ἐπὶ δη-
μοσίων καὶ μεγάλων πραγμάτων, καὶ συμβουλῆς ἑγγύς,
ὡς ὁ ⁵⁵ κατὰ Ἀριστοκράτους· τότε γὰρ ἀξιωματικός γίνε-
5 ται σχεδὸν ὡς ὁ συμβουλευτικός.

κβ'. Ἄλλ' ὁ ἰδιωτικός συμβουλευτικός οὕτως γίνεται·
ἦθος ἐπιεικὲς καὶ ἀφελές, μέγεθος περιβλητικὸν μόνον,
καὶ τοῦτο ἐξ ἐννοίας μόνης, τῶν δὲ ἄλλων ὡς ἐλάχιστα,
σφοδρότης ἔστιν ὅπου, τοῖς δὲ λοιποῖς μέρεσι τοῦ πολι-
10 τικοῦ χρῆται ὁ συμβουλευτικός.

κβ'. Ἡθους τε γὰρ καὶ τοῦ καθ' ἐπιείκειαν·
ἐγράφη ὅπισθεν ἡ ἐξηγησις, ἐνθα ἔστι σημεῖον τὸ κβ'
ψηφίον. ⁵⁶

κδ'. Τῶν πανηγυρικῶν λόγων τὸν κάλλιστον καὶ Πλα-
15 τωνικὸν ποιοῦσιν αἱ τὸ μέγεθος ἐργαζόμεναι πᾶσαι πλὴν
τραχύτητος καὶ σφοδρότητος· διὰ πασῶν δὲ ἡ ἀφέλεια,
καὶ πανταχοῦ μὴ ἐλαττωμένη αὐτῶν μηδὲ εἰς ποσότητα,
πλὴν ὅταν δέοι καθαρῶς ἐξᾶραι τὸν λόγον εἰς σεμνότητα,
γλυκύτης δὲ ⁵⁷ ἐγκαίρως ἐνταῦθα μάλιστα καὶ ἐπιμέλεια,
20 οὐχ ἡ κομωτική, ἀλλ' ἡ ἀβρὰ καὶ ὠραία. ⁵⁸

κε'. Οὐχ ὡς ⁵⁹ ἐν ζητήμασι πολιτικοῖς αὐτὸς διδάξει
σε μετ' ὀλίγον ὁ τεχνικός τις ὁ ἐν ζητήμασι πολιτικοῖς λό-
γος πανηγυρικός· παράδειγμα θεῖς ἀμφισβητοῦντας Ἀθη-
ναίους ⁶⁰ καὶ Λακεδαιμονίους ⁶¹ μετὰ τὰ Μηδικά.

κς'.

53 Haec et sqq. usque ad litt. κέ. exstant in Vol. VII. ex-
cepta litt. κβ'. 54 Vol. VII. ὁ δικ. λόγος. 55 Sicel. in Par.
Vind. τό. Vol. VII. ὁ. 56 Litt. κγ'. vide Vol. V. p. 554. v. 13—19.
57 δὲ Vol. VII. in Mon. et Par. 2. om. tum Mon. ἐγκαίρως. Par. 2.
ἀκαίρως. 58 Vol. VII. addit: δεινότης ἡ κατὰ μέθοδον ἥμιστα,
πλὴν εἰ μὴ αὐτὸ τοῦτο ἐπιτηδεύου τις εἶναι δεινός, ὡς ὁ Σω-
κράτης ἐν τῷ Φαίδρῳ Πλάτωνος, γοργότης ἐπ' ἐλάχιστόν γε, ἀλλὰ
ὡς συμβουλευτικός καὶ δικανικός. 59 Litt. κέ. non est in Mon.
Vol. VII. 60 Vol. VII. τοὺς Ἀθην. 61 Vol. VII. addit: τῆς

κς'. Ὁ τοίνυν κάλλιστος πάντων· τὸν Πλατωνικὸν λέγει, ὃς οὐκ ἔχει πρόσωπα διωρισμένα, διὸ καὶ πάσας τὰς ἰδέας δέχεται, οὐχ ὁμοῦ καὶ συγκεκραμένως, ἀλλ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν προσώπων ἰδίαν καὶ κεχωρισμένην καὶ καθ' ἑαυτήν.

5

Ἐλλείπει ⁶² εἰκότως ἢ τε τραχύτης καὶ ἡ σφοδρότης· οὐ γὰρ κινεῖται πρὸς πάθος ὁ λέγων διὰ τὸ μὴ ὑποκείσθαι πρόσωπα, πλὴν εἰ μὴ τις ἐν τοῖς ἀμοιβαίοις λέγει τῶν πανηγυρικῶν ἔχειν χώραν τὴν τε τραχύτητα καὶ τὴν σφοδρότητα. ἄλλως τραχύτητα διὰ τὰ πρόσωπα. 10 ἀμοιβαῖον δὲ εἶδος συμμεμιγμένον ἐπιεικεῖ, καὶ τραχὺ καθ' αὐτό· ⁶³ καὶ οὐ κατὰ κρᾶσιν ἢ πρὸς τὸν Ἐπαρχον τοῦ μεγάλου διάλεξις.

κς'. Δεινότης δὲ ἡ μὲν κατὰ μέθοδον καὶ αὐτὴ πρὸς τὰ πρόσωπα, ὡς ὁ Τίμαιος ἐν Πλάτῳ μάλιστα 15 χρώμενος καὶ τῇ σεμνότητι. τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς πρὸς τὸν Φαίδωνα ⁶⁴ καὶ πρὸς τὸν ἐρωτικόν. καὶ ἀπλῶς οὗτος ὁ λόγος ἀνάγκη ἔχει ἕνα ἐκάστου τῶν διαλεγόμενων μιμεῖσθαι. εἰκότως δὲ γοργότητος ἀμοιρεῖ διὰ τὰς ἀφηγήσεις, οὐσας λόγου σεμνοῦ, ἐν τοῖς ἀμοιβαίοις, 20 ἐν ταῖς ἀπολογίαις ταῖς πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας.

Ἄλλως· τοῦ ⁶⁵ πανηγυρικοῦ κ. τ. λ. Vol. V. p. 554. v. 22 — 25.

πομπείας. 62 Ἐλλείπει εἰκότως — — καὶ τὴν σφοδρότητα habet Vol. VII. 63 Vind. αὐτόν. scr. αὐτό. 64 Vind. Φαῖδρον. scr. Φαῖδωνα. 65 ib. Sch. min. Πεζὴ λέξει· ὁ μὴ ποιητικὸς καὶ ἔμμετρος. Μέγεθος ποιούσαις· σεμνότητι καὶ περιβολῇ, λαμπρότητι καὶ ἀκμῇ. Πλὴν ὅπου καθαρῶς· ὅπου περὶ θεῶν τυχὸν λέγομεν, ἐκεῖ γὰρ οὐ δεῖ νηπιόν τι λέγειν. Καιρὸν ἐνταῦθα· σημειῶσαι, πῶς δεῖ νοεῖν τὸν καιρὸν ἐνθα ᾗ. Ὡς περ τῷ Πλάτῳ· παρὰ τῷ Πλάτῳ. Ἀμοιβαίοις· οὗτοι καὶ τμητικοὶ καὶ διαλεκτικοὶ εἰσι. ibid. ἐν δὲ τοῖς διαλόγοις. Τῆς φαινομένης· τῆς κατὰ λέξιν. Οὐκέθ' ὁμοίως ὁ πανηγυρικός Rhetor. VI.

31

κή. Ἐν ἄλλοις λόγοις, πρὸς ἄλλους, τινὰς, οὕσπερ ἐν
 ἔκκειν φησὶ πρὸς τὸν Φαῖδρον, φαίνεται τῇ οὔσῃ καὶ
 φαινομένη δεινότητι χρησάμενος ὁ Πλάτων, μιμούμενος
 τὸ ὑποκείμενον πρόσωπον ἐνδείκνυσθαι βουλόμενον τὴν
 5 τοιαύτην δεινότητα. 66

Ἵτι 67 ἔστι καὶ πανηγυρικὸς ἀμοιβαῖος διὰ τρύτου
 τοῦ χωρίου ἐδίδαξεν ὁ τεχνικὸς, πολλῆς περὶ τούτου τοῖς
 παλαιοῖς ἀμφισβητήσεως γενομένης.

λά. Καὶ τὰ ἀμοιβαῖα, φησὶν, οὐ μόνον δέχονται
 10 ταῦτα τὰ εἶδη, τὴν τραχύτητα, τὴν σφοδρότητα καὶ τὰ
 τῆς δεινότητος εἶδη πάντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα ἀναλόγως
 τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις εἰς μίμησιν.

λβ. Διὰ τὸ μιμητικὸν καὶ δραματικόν· μι-
 μητικὸν μὲν τῷ πρόσωπα μιμεῖσθαι καὶ τὰς αὐτῶν ποι-
 15 ὀτητας· δραματικὸν δέ, ὅτι τὰ πλείω πεπλασμένα ἐστὶ,
 μᾶλλον δὲ πάντα, ὥς καὶ τὰ δράματα τὰ ποιητικὰ ἰδία
 μὲν χωρίζουσι τὰς ἰδέας, ἰδία δὲ τὰς διαφορὰς τῶν
 προσώπων. Ἄλλως· τὰ 68 ἀμοιβαῖα, φησὶ, καὶ αὐτὸ τοῦτο
 δραματικά 69 καὶ μιμητικά οὐ μόνον τὰ προειρημένα εἴ-
 20 δη ταῦτα δέχεται, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, ὅσα τοῦ
 πολιτικοῦ ἔστι λόγου· συμμορφάζεσθαι γὰρ ἀνάγκη τοῖς

κός· οὐ Πλατωνικὸς ἀλλὰ ῥητορικὸς. Κατὰ ταύτην εἶδος· τοῖ
 ἐξῆς· ὥς οὖν ἐν αὐτῇ καὶ τί κράτιστον κατ' αὐτὴν εἶδος, οὐχ ὁμοία
 ἢ διοίκεις. Τεχνικῶν εἰδῶν· τοῦ ἀρίστου πολιτικοῦ, τοῦ ἀρί-
 στου πανηγυρικοῦ, περὶ ὧν προεῖπεν. Λέγω δ' ἴσως ταῦτόν·
 εὔγε, Ἐρμόγετες, ὥς ἄριστα συνελογίσω. — Συμπεράσματος ἵσκειν
 συμπόσιον ὅλον Ὁμήρου. Περὶ πανηγυρικοῦ λόγου· τοῦ κατὰ
 λογογραφίαν. Ἐκτραπέλα· τὰ ἐκτραπέντα. ib. ἐκτετραμμένα καὶ
 ὁμολογουμένης φύσεως. 66 Litt. xθ' et λ'. vide Vol. V. p. 555. v.
 5—13. 67. Ἵτι ἔστι καὶ πανηγ. — γενομένης Mon. Vol. VII.
 non habet. 68 τὰ ἀμοιβαῖα sqq. usque ad litt. λγ'. Vol. VII.
 habet in codd. Parr. 69 Sicel. δραματικὸν καὶ τμητικόν. cor-
 rexi ex Vol. VII.

ὑποκειμένοις προσώποις, ὥστε οὐδὲ κρᾶσις ἢ μίξις τῶν ἰδεῶν γίνεται, ἀλλὰ κεχωρισμένοι εὐρίσκονται.

λγ'. Καὶ ὡς μὲν ἐν λογογραφίᾳ· λογογράφοι λέγονται οἱ μὴ ἔχοντες πρόσωπα καὶ τόπους ὠρισμένους. ῥήτορες δὲ κυρίως καὶ πολιτικοὶ οἱ ἔχοντες τὰ πολιτικά⁵ ζητήματα καὶ πανηγυρικά· ὡς ἐν τῇ προτελείᾳ εἰρήκαμεν.

λδ'. Ἐν τοῖς⁷⁰ πανηγυρικοῖς ζητήμασιν ἀρμόττουσιν· αἱ ἰδέαι τοῦ συμβουλευτικοῦ, πλεοναξούσης μέντοι τῆς λαμπρότητος καὶ σεμνότητος.

λε. Μετὰ τὸ καθελεῖν τὸν Ξέρξην καὶ Μηδικὴν στρα- 10
τιὰν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους ἀμφισβήτησις αὐ-
τοῖς γέγονε κατὰ τὴν πομπὴν τῶν ἐπινικίων τροπαίων,
ποῖον ἄρα τῶν δύο δῆμων χρὴ προπομπεύειν· ἔστι γοῦν⁷¹
ὁ λόγος πολιτικὸς πανηγυρικός· πολιτικὸς μὲν, ὅτι ἀμ-
φισβήτησιν ἔχει· πανηγυρικός δὲ, ὅτι δι' ἐπαίνων καὶ 15
ψόγων ἔστιν ἡ ὕλη αὐτοῦ διαρτία· ἀνάγκη γὰρ ἑκάτερον
τῶν μερῶν ἐξαίρειν μὲν τὸ οἰκτεῖον, μειοῦν δὲ τὸ ἐναντίον.
ἔστιν οὖν ὁ τοιοῦτος καὶ μικτὸς τοῖς εἶδεσι κατὰ τὸ
ἀναγκαῖον.

λς'. Σχεδὸν εἶπε διὰ τὰς τραχύτητας· ἐπ' ἔλαττον 20
γὰρ ἐν τούτοις αὐταὶ καὶ τὸ ἐπιεικές· μᾶλλον δὲ αἱ ἄλ-
λαι· καὶ τοῦ μεγέθους μάλιστα ἢ λαμπρότης καὶ ἢ ἀκμὴ,
καὶ ἔτι ἢ σεμνότης, διὰ τὸ ἀξιωματικὸν καὶ πομπικόν,
καὶ γαῦρον καὶ ὀνειδιστικόν. ὡς δὲ κατὰ λογογραφίαν
προσεκτέον νῦν, ὅτι οὐκ ἀξιοῖ πολιτικὸν καλεῖν τὸν Πλα- 25
τωνικὸν εἰκότως· οὐ γὰρ ὑπὲρ πόλεως προδήλως καὶ ὠρι-
σμένως οὐδὲ ἀγωνιστικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ περιοδικῶς
ἐκφέρεται.

λς'. Οὐ γὰρ⁷² ἔνεκεν ἡδονῆς ὁ ἐν πολιτικοῖς λό-

70 Litt. λθ'. est in Vol. VII. Mon. et Parr. Litt. λέ., in Par. 2. 71 Vol. VII. ἔστιν οὖν cfr. Vol. V. p. 555. v. 16. 72 Litt. λς' — λή. est in Vol. VII.

γοις ⁷³ πανηγυρικὸς γίνεται λόγος, ἀλλὰ χρείας, δι' ἃ δὴ πανηγυρίζειν δοκεῖ ἐπὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ.

λή. Ὁ πολιτικὸς πανηγυρικὸς λόγος χρῆται μὲν πᾶσι τοῖς εἰρημένοις περὶ πανηγυρικοῦ πολιτικοῦ, ἔχει δὲ καὶ
 5 ἰδιά τινα, οἷς ὁ συμβουλευτικὸς καὶ δικανικὸς ἥκιστα χρή-
 σεται ἢ σπανιώτατα, καὶ οὐχὶ ἅπασιν, ἀλλὰ τισιν, ὁ δὲ καταλογάδην πανηγυρικὸς χρῆται μὲν σχεδὸν ἅπασιν, ἀλλὰ μετὰ τινος παραμυθίας· τὰ δὲ ἰδιά ⁷⁴ αὐτοῦ τὰδε τὰ μέτρα. αἱ μυθικαὶ ἔννοιαι, οἷον περὶ θεῶν ἀνθρωπίνως
 10 λεγόμεναι, καὶ τὰ περὶ ἀνθρώπων παραδοξολογούμενα· ἢ τινῶν ἄλλων ζώων μυθικά· καὶ τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπου φύσεως ⁷⁵ λεγόμενα, ὡς γέγονε καὶ τὸ φάσκειν τὰ ἄψυχα παρὰ θεοῖς ἔχειν αἴσθησιν, ἀφελὲς δὲ καὶ οὐ μόνον ποιητικὸν ἀλλ' ἤδη καὶ πολιτικόν πῶς· τὸ λεπτολογεῖσθαι πε-
 15 ρὶ τῶν κατὰ μέρος· οἷον ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα οὕτως ἀπέκτεινεν, ὅτι κύμβαχος ἔπεσεν. αὗται δὲ ἐν ἱστορίαις ἀφελειᾶν ποιοῦσι, πλην εἰ μὴ τις βούλοιο ἀφελῶς ἱστορίαν γράφειν· μέθοδος δὲ ἰδία μία ποιήσεως τὸ μὴ δοκεῖν ἀφ' ἑαυτῶν λέγειν, ὅσα λέγουσιν, ἀπὸ δὲ τινος τῶν θεῶν.
 20 λέξις δὲ Ὀμηρικὴ σχήματα ἰδία οὐκ ἔχει, ἀλλὰ χρῆται τοῖς τοῦ πανηγυρικοῦ, ὡς ἂν τὸ μιμητικὸν ἀπαιτοῖ· τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα, ἕως μὲν ἐφ' ἑαυτῆς μένη ⁷⁶ ἢ ποιήσεις, πρὸς τὸ ὑποκείμενον μέρος λαμβάνει· ἕκκ δὲ περὶ Ὀμήρου λέγωμεν, δεῖ τοῦτο προσθεῖναι, ὅτι ὡς ἂν μιμῆται τοῦδε
 25 τινος ἥθους, ⁷⁷ ἢ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τοιόνδε πρᾶγμα ἐξαγγέλλῃ, οὕτως χρήσεται· καὶ γὰρ παντοδαπὸν ῥυθμὸν καὶ ἀναπαύσεις ἔστιν εὑρεῖν παρ' αὐτῷ, καὶ διαφόρων μέτρων συνθήκας, τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὸ πληθὺς τῶν τοῦ ἐξαμέτρου σχημάτων· ἔστι γὰρ λβ',
 30 ὡς οἱ ⁷⁸ γραμματικοὶ φασιν.

⁷³ λόγοις Vol. VII. om. ⁷⁴ Par. Vind. εἶδη. ⁷⁵ Vind. φύσιν. Vol. VII. Mon. φύσεως. ⁷⁶ Vol. VII. in Mon. Par. 2. μένοι. ⁷⁷ Vol. VII. Mon. εἶδος. ⁷⁸ ὡς οἱ γραμματικοὶ φα-

λθ'. Ὡς δ' ἐν ποιήσει πανηγυρικὸν πρᾶγμα· πανηγυρικὸν δὲ λέγει καὶ τὰ ποιήματα· οὐ διότι ἔχουσιν ἐγκώμια καὶ ψόγους μόνον, ἀλλὰ διότι καὶ ἐνῆδονα καὶ ἐπαγωγὰ καὶ γλυκεία καὶ τὴν ψυχὴν διαχέοντα πρὸς εὐφροσύνην καὶ ἡδονήν· καὶ πρὸς τὰ ἐναντία διὰ τὰ τραγικά· 5 καθάπερ καὶ οἱ ἐπιτάφιοι.

μ'. Καὶ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν κατὰ τοὺς γεωμέτρως μέλλων ἐνδείξασθαι περὶ τὸν κατὰ ποιήσιν πανηγυρικὸν κάλλιστον εἶναι τὸν τοῦ Ὀμήρου, τὴν γεωμετρικὴν ἀναλογίαν παραλαμβάνει καὶ σώζειν φησὶ κατὰ τὴν ἀντιστροφὴν τὴν αὐτοῦ ποιήσιν· γεωμετρικὴν δὲ εἶπεν, ὅτι ἔστι καὶ μουσικὴ καὶ ἀριθμητικὴ ἀναλογία, ἀναλογία δὲ ἔστιν ἀπλῶς ἢ τοῦ ὁμοίου παράθεσις ὡς ὅποι μὴν καὶ τὰ πρόβατα ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαόν· μαθηματικὴ δὲ ἀναλογία ἔστι λόγων πλειόνων πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότης, 15 ἢ ταυτότης ἐν πλειοσιν ὅροις· ὅροι δὲ τοῦλάχιστον τρεῖς ποιῶσι τὴν ἀναλογίαν· ἔστωσαν γὰρ ἀριθμοὶ ιβ' καὶ ε' καὶ γ' κατὰ τὸν διπλάσιον λόγον· ὁ ιβ' τοίνυν ἔχει τὸν ε' διπλασίως, καὶ ὁ ε' τὸν τρία καὶ ἐν ἐπιτρίτῳ ὁ ιβ' τὸν θ', ὅλον αὐτὸν δηλονότι τὸν θ', καὶ τὸ τρίτον 20 αὐτοῦ τὰ γ'. ὁ ὅκτω τὸν ε' καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ τὰ δύο, ἃ εἰσι τέταρτος ὅρος τοῦ ἡ. ἡ μὲν οὖν ἀναλογία τοιαύτη ἔστί· λόγος δὲ ἔστιν ὁ κατὰ ἀναλογίαν δύο ὁμογενῶν πρὸς ἀλλήλους ποιά σχέσις. ὁ ε' πρὸς τὸν τρία διπλασίως· διαφέρει δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἀναλογία τὰς τῶν ὁμοίων 25 ἔχει παραθέσεις, ὁ δὲ λόγος συνάγει τῶν ὁμοίων τούτων εἰς ταῦτόν τας σχέσεις. σχέσιν γὰρ ἔχει ὁ ποιμὴν πρὸς τὰ πρόβατα, καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν λαόν· ἤνωσε γὰρ τὰς δύο ὁμοιότητας τῶν σχέσεων· ἀναλογία δὲ γεωμετρικὴ ἔστιν, ὅταν τριῶν ὁρῶν τεθέντων, οὗ ὑπερέχει ὁ μέ- 30 σος, τῷ αὐτῷ ὑπερέχεται· ἔστωσαν τρεῖς γραμμαὶ ἄνισαι αὗται· ἡ μέση τοίνυν ὑπερέχει τῆς πρώτης τῷ ἡμίσει·

καὶ πάλιν ὑπερέχει τὴν τρίτην τῷ αὐτοῦ ἡμίσει· φανερώ-
 τερον δὲ ἐπὶ ἀριθμοῦ· τὰ γὰρ ἢ τοῦ τέσσαρα διπλάσιον,
 καὶ ταῦτα τῶν δύο, καὶ συνάγεται τὸ ἀπὸ τῶν ἄκρων
 συντεθὲν ἴσον τῷ ¹ ἀπὸ τοῦ μέσου· ἄκροι οὖν εἰσιν ὁ
 5 ὀκτὼ καὶ δύο· μέσος δὲ ὁ τέσσαρα· δύο οὖν ἢ, ις', καὶ
 τετράκις τέσσαρα ις'. ἐπεὶ ² οὖν ἀπὸ ³ τῶν ἄκρων ἀντι-
 στρέφει, διὰ τοῦτο καὶ τὸν Ὀμηρον καὶ Πλάτωνα καὶ
 Δημοσθένην σώζειν φησὶ τὴν γεωμετρικὴν ἀναλογίαν.
 Ὡςπερ ⁴ ἀναλογεῖ τὰ δύο τοῖς τέσσαρα, οὕτως ἀναλογεῖ
 10 τυχὸν ὁ πολιτικὸς ἄριστος τῷ Δημοσθενικῷ· καὶ ὥσπερ
 ὁ πολιτικὸς ἄριστος τῷ Δημοσθενικῷ, οὕτως ἀναλογεῖ
 ὁ πανηγυρικὸς ποιητικὸς ^{4*} ἄριστος τῷ Ὀμηρικῷ· διὸ καὶ
 ἀντιστρέφει κατὰ τὸν Δημοσθενικὸν καὶ Πλατωνικόν. —
 Οἶμαι ἀντιστρέφει· κατὰ τὸν λόγον τῆς ἀπλῆς ἀν-
 15 τιστροφῆς οὐκ ἀναστρέφει· ἀπλῆ γὰρ ἀντιστροφή ἐστι
 κατὰ τοὺς φιλοσόφους, καὶ μήτις ἡμᾶς ἀκαιρίας αἰτιά-
 σθω καὶ παρὰ καιρὸν ὑψηλοτέρων λόγων ἐφαπτομένους,
 κοινωνία δύο προτάσεων κατ' ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους·
 τοῦ μὲν ποιοῦ τοῦ αὐτοῦ μένοντος, τῆς δὲ τάξεως τῶν
 20 ὄρων ἐναλλαττομένης μετὰ τοῦ συναληθεύειν. ὅπερ δὴ
 κἀνταῦθα προφανῶς συμβαίνει, εἰ μὴ που ἀδιαφόρως ὁ
 ῥήτωρ τὴν ἀντιστροφήν ἀναστροφήν ὠνόμασεν.

μά. Ἀριστὴ γὰρ ποιησις ἢ Ὀμήρειος· καὶ πῶς σα-
 φῶς διέξεισι· ῥήτορας μὲν, φησὶ, τοὺς ἐφ' ὠρισμένῳ
 25 προσώπῳ λέγοντας συμβούλους ἢ ἐκκλησιαστὰς ἢ πανη-
 γυριστὰς, λογογράφους δὲ τοὺς μὴ τοιοῦτους, ἀλλὰ τοὺς
 ἀπλῶς γράφοντας καὶ ἱστορικοὺς· διαφέρει δὲ λογογράφος
 καὶ λογοποιὸς, καθὰ ἐκεῖνος μὲν τὰ ὄντα γράφει· ὁ δὲ

1 Vind. τό. scr. τῷ. 2 Vind. ἐπὶ, scr. ἐπεί, 3 Par. ὑπό.
 Vind. ἀπό. Post ἀντιστρέφει in Vind. est γὰρ quod omisi. 4
 ὥσπερ ἀναλογεῖ — — Δημ. καὶ Πλατωνικόν habet Vol. VII. in Parr.
 4* ποιητικὸς Parr. Vol. VII. om.

λογοποιὸς πλαστοουργός ἐστι τῶν μὴ ὄντων· ὥσπερ οἱ μῦθοι καὶ αἱ μελέται καὶ τὰ περὶ δράματα.

μβ'. Οὐτε ὁ λογικὴ τέχνη ἐστὶ, φησὶν, ἡ στρατηγική ἢ τεκτονικὴ τὴν ἀρχήν, ἀλλ' οὐδὲ μὴν περὶ λόγου ἔχει τὴν ἐπιτήδευσιν, ὥς εἶγε ἐν τι τούτων ἐθεωρεῖτο ἐν αὐταῖς, ἢ πον πολλῶ τούς τοιούτους ὁ ποιητὴς παρελάσας ἐφαίνεται·⁷

μγ'. Καὶ μέτρων διαφόρους τομάς· τομὴ ἐστὶ λέξεων εὐπρεπὲς ἀπαρτισμός· τομαὶ δὲ εἰσι τέσσαρες, πενθήμερις, ἐφθήμερις, τρίτη τροχαϊκὴ, καὶ τετάρτη βουκολική· πενθήμερις μὲν ἐστὶν ἢ μετὰ δύο πόδας δακτύλους ἢ σπονδαίους ἢ ἄλλους τινὰς εἰς τέλειον μέρος λόγου λήγουσα, ὥς τὸ Κάστορα θ' ἰππόδαμον, δύο γὰρ δακτύλους ἔχει καὶ μίαν συλλαβὴν καὶ αὐτὴν εἰς μέρος λόγου παύουσιν· ὀνομάζονται δὲ οὕτως πενθήμερις μὲν¹⁵ διὰ τὸ τῶν ἐ τὸ ἡμῖς ἔχειν· ἔχει γὰρ πέντε συλλαβὰς καὶ δύο, ἃ εἰσιν ἡμῖς τῶν ἐ· οἱ γὰρ ῥυθμικαὶ οὐκ ἔχουσι τρία ἢ τέσσαρα ἢ τινα τοιαῦτα ὥσπερ οἱ λογικοὶ, ἵνα λέγωσιν ἡμῖς ἢ τρίτον ἢ τέταρτον ἢ πέμπτον, ἢ τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἀπλῶς τέμνουσι τὸ μέτρον τῶν ποδῶν εἰς²⁰ δύο, καὶ εἰ μὲν ἔχει τὸν πέντε ὅλον καὶ μέρος αὐτοῦ, συλλαβὰς δύο, ταῦτα γὰρ μέρη τοῦ ἐ, ἡμῖς αὐτοῦ⁸ λέγουσιν εἶναι· οὕτως οὖν καὶ ἡ ἐφθήμερις· ἔχει γὰρ τὸν ζ ὅλον καὶ μέρος τι αὐτοῦ, ὃ καλοῦσιν ἡμῖς καταχρηστικῶς· ἢ οἷν διὰ τοῦτο λέγονται οὕτως, ἢ διὰ τὸ ἔχειν⁵² τὸν ἐ ὅλον καὶ τὸ ἡμῖς μέρος αὐτοῦ· διέλε γὰρ τὸν ἐ εἰς τρία καὶ δύο καὶ εἰς δ' καὶ ἐν· ταῦτα γὰρ μέρη τοῦ ἐ· ἔχει οὖν ἡ τομὴ ὅλον τὸν πέντε καὶ τοῦ μέρους, τουτέστι τοῦ δ, τὰ δύο ἥτοι τὸ ἡμῖς τοῦ δ, καὶ πάλιν τοῦ ζ μέ-

5 Litt. μβ'. est in Vol. VII. Parr. qui habent οὐδέ. 6

Vol. VII. Par. 1. ἐν αὐτῇ. 7 Sicel. Par. ἐφένετο. 8 Par.

οὐ
αὐτά. Vind. αὐτὰ οὐ.

ρη δ' καὶ τρία. πέντε καὶ δύο καὶ ε' καὶ ἓν. ἔχει οὖν ἡ τομὴ ὅλον τὸ ζ'. καὶ τοῦ τέσσαρα τὸ ἥμισυ δύο, ὡς ἡ ῥηθεῖσα, ἢ τὸ ἥμισυ τοῦ ε', ὡς αὕτη·

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη.⁹

5 αὐται οὖν αἱ αἰτίαι τῆς ὀνομασίας τῶν δύο τούτων· τροχαϊκὴ δέ ἐστιν ἡ τὸν τρίτον πόδα τροχαῖον ἔχουσα, ὡς τό·
ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες.¹⁰

οὐχ ὅτι δέχεται τὸ δακτυλικὸν τροχαῖον, διὰ τοῦτό ἐστι τροχαῖος, ἀλλ' ὅτι ὁ στίχος τμηθεὶς διὰ τῆς τομῆς εἰς
10 τοῦτον κατέληξε· βουκολικὴ δέ ἐστὶν ἡ τῶν τεσσάρων ποδῶν τροχαῖον ἔχουσα·

Οὐδὲ κασιγνήτω κρατερῷ περ·

οὕτω δέ λέγεται διὰ τὸ ταύτῃ χρῆσασθαι τοὺς τὰ βου-
κολικὰ ποιήσαντας ποιήματα, βουκόλους μιμούμενοι, ὡς
15 ὁ Θεόκριτος· ἡ αὕτη δὲ λέγεται δ' καὶ τροχαϊκὴ παρ' ἐνί-
ων· αἱ μὲν οὖν ὀνομασται τομαὶ καὶ γνῶριμοι τοσαῦ-
ται καὶ αὐται, αἱ δὲ ἀφανεῖς καὶ λανθάνουσαι καὶ ποι-
οῦσαι δοκεῖν τὰ μέτρα πεζὰ καὶ διάφορα τῷ εἶδει πάμ-
πολλαι· ἐν αἷς γὰρ ἀπαρτίζεται τις ἔννοια καθ' ἑαυτήν,
20 τομαὶ αὐται λέγοντο ἂν εἰκότως, εἴτε ὑπερβαίνει τὸν στί-
χον ἢ τὸν πόδα, εἴτε ὑποβαίνει, ὡς τό·¹¹

Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
Ἑρώων.

ὑποβαίνει δὲ,¹²

25 Ἔκτορ υἱὲ Πριάμοιο Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε.

εἰς τρεῖς γὰρ τομὰς ἔτεμε τὸν στίχον· αἱ γὰρ κλητικαὶ
ὑποστίζονται, διὸ καὶ τὸ ψεν ἡρώων μακρόν ἐστι, πᾶσα
δὲ στιγμή διανοίας ἐστὶν ἀπαρτισμός· καὶ διὰ οὖν τὰς
διαφόρους τομὰς ἄριστος ποιητῶν Ὅμηρος.

30 μδ'. Φύσει πάντων ἄριστον μέτρον· μέτρα
εἰδὲν ἀπλᾶ ἐννέα, ἱαμβικόν, τροχαϊκόν, αἰολικόν, χοριαμβι-
κόν, ἀντισπαστικόν,¹³ ἀναπαιστικόν, ἰωνικά δύο καὶ τὸ δα-

9 Il. α. 84. 10 Il. η. 92. 11 Il. α. 2. 12 Il. η. 47. 13 Vind.

κτυλικὸν δὲ πάντων ἄριστον λέγεται· διὸ ἐπὶ τῶν μεγάλων πραγμάτων ἦδον αὐτὸ οἱ ποιηταὶ· μῖζον δὲ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου οὐδέν· ἀνδρείας γὰρ ἔχει ὑπογραμμὸν καὶ ὑπομονῆς καὶ καρτερίας καὶ δικαιοσύνης καὶ φρονήσεως καὶ μεγαλοψυχίας καὶ πάντων, ὀνομάζεται δὲ οὕτως διὰ τὸ ἀναλο- 5 γεῖν δακτύλῳ· ἀπὸ γὰρ μακροῦ εἰς βραχὺ ἐπαίρεται· ἔχει δὲ τὸν συγγενῆ σπονδεῖον· διότι τὴν δευτέραν αὐτοῦ συλλαβὴν διαλύοντες δάκτυλον ποιοῦσι, καὶ τὸν δάκτυλον σπονδεῖον· ὀνομάζεται δὲ τὸ μέτρον καὶ ἐπικόν, διὰ τὸ ἔπεσθαι ἀλλήλοις καὶ συναρτᾶσθαι τοὺς πόδας ἐναρμο- 10 νίως, καὶ φοιβαῖκόν διὰ τὸ τὸν Ἀπόλλωνα χρῆσθαι τούτῳ φοιβάζοντα, καὶ τὸ ἡρωϊκὸν τε τοῖς ἥρωσιν ἀρμόζειν, οἷς ὁ μὲν δικανικὸς τε καὶ πανηγυρικὸς ὠρισμένος τοὺς τόπους ἔχει καὶ τὰ πρόσωπα, σπανιώτατα μὲν τὰ ἐπιθε- 15 τα καὶ τοὺς μύθους, καὶ τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἐπιμελείας, 15 καὶ τὰς δεινότητας καὶ τὰς εἰσαγωγὰς τῶν προσώπων· πλειστάκις δὲ τρόπῃς καὶ μεγέθους καὶ τοὺς σχηματισμοὺς, οὐδόλως δὲ τὰ τερατώδη καὶ ἐρωτικά, καὶ τὰ πάθη καὶ τὰ λοιπά.

μέ. Τὰ ἴδια, ¹⁴ φησὶ, ποιήσεως, ἅπερ ἐχομένως ἔρεϊ, 20 ὁ μὲν δικανικὸς καὶ συμβουλευτικὸς οὐδόλως προσίεται, ὁ καταλογάδην μέντοι πανηγυρικὸς, ἀλλὰ μετὰ τινος παραμυθίας. ¹⁵ ἐπικαλοῦμαι γὰρ καὶ γὰρ γράφων ¹⁶ τοὺς λόγους εἰς συνέργειαν, ¹⁷ ὥσπερ ὁ ποιητὴς τὰς Μούσας.

μς'. Ὁ δὲ ἐν τῷ καταλογάδην, ὡς ὁ Πλατωνικὸς. κα- 25 ταλογάδην δὲ εἴρηται, διὰ τὸ ἐν ἑκάστον τῶν ὑποκειμένων προσώπων καταλέγειν τὰ δοκοῦντα, τουτέστι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ λέγειν ἢ διὰ τὸ κατὰ λόγον τουτέστιν εὐπρεπῶς ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι, ἢ διὰ τὸ κατὰ λό-

ἀντιπαισιτικόν, [conflatum, ut videtur, ex ἀντισπαστ. et ἀναπαιστ.] ἰωνικόν, δύο καὶ τὰ δακτυλικά. correxi ex conj. 14 Litt. μέ. est etiam in Parr. Vol. VII. 15 Vind. παραμυθείας, scr. παραμυθίας. 16 Sicel. γράφω. Vol. VII. γράφων. 17 Sicel. Par. et Vol. VII. συνεργίαν.

γον τουτέστι διὰ τὸ κατὰ ἀπαρτισμὸν τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀποκρίσεων ποιῆσθαι τοὺς λόγους, ἢ διὰ τὸ καταλογάδην ἀντροῖσαι τὰς διαλέξεις· τουτέστι τοὺς ἱκανοὺς τῶν τοιούτων ἐρωτητὰς καὶ ὡς ἂν εἵπομι ἀπακριτὰς.

- 5 μζ. Ὁμολογούμενα τὰ σώζοντα τὸ μέτρον, ψιλῆς δὲ τῆς ἀκοῆς τὰ μὴ δοκοῦντα σώζειν, διὰ τὰς τομὰς τὰς ὑπερβαινούσας τὸν στίχον καὶ ὑποβαινούσας ἢ διὰ τὸ εἶναι τινα ἄμετρα καὶ χωλὰ, καθὼς δοκεῖ τισιν, ὡς καὶ τῷ Πλουτάρχῳ. ὡς καὶ τὸ Ἑκτορα, φασί, χωλὸν ἐστι,
10 τροχαῖος γὰρ ὧν οὐδέποτε χωρεῖ τὰ δακτυλικόν· ἀγνοοῦντες; ὡς καὶ στιγμὴ χρόνον προστίθῃσι, καὶ ὡς τὸ Αἰόλου κλυτὰ δώματα· καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἡ ὀξεῖα μακρὸν ἐποίησε τὸ βραχύ· ὡς τὰ·

Τρῶες δ' ἐρήγῃσαν, ἐπεὶ ἴδον αἰόλον ὄφιν.

- 15 τὸ γὰρ ὄφιν, φησὶ, πυρρήγιός ἐστιν, ὃν οὐ δέχεται τὸ δακτυλικόν· κἀνταῦθα γὰρ πάλιν οὐ μόνον κατὰ μίμησιν τοῦ ἐπὶ τοῦ ὄφεως πάθους ὁ ποιητὴς τοῦτο ἐξήνεγκεν, ἀλλὰ διότι καὶ ὑπὸ τῆς ὀξείας τὸ βραχὺ μεγεθύνεται, καὶ ἀπλῶς πᾶσα προσωδία καὶ πᾶσα στιγμή τὴν βραχεῖαν
20 μακρὰν ποιεῖ, καὶ τὴν μακρὰν βραχεῖαν, ὡς πολλάκις ἐδειξαμεν ἀπὸ μουσικῆς ὁρμώμενοι· τὰ δὲ ἐξῆς ἅπαντα σαφεῖ· χρήσαιο δ' ἂν τις καὶ ταῖς τερατολογίαις καὶ τοῖς μύθοις στηλιτεύων τοὺς ταῦτα τιμῶντας· ἐτέρως δὲ ἤκιστα, εἰ μὴ ἀλληγοροῖη.

- 25 μῆ. Ἀταλλε δὲ κήτε, ¹⁸ ἐπ' αὐτοῦ· ἤττον ἔχει ταῦτα τερατολογίας· διότι καὶ χωρὶς τοῦ δαιμονικοῦ μύθου σκιωτῶσι τὰ κήτη καὶ ἡ πόα ¹⁹ βλαστάνει.

- μθ. Μετά τινος παραμυθίας, ἢ ὡς ἐν ὑπνοῖς ἰδὼν καὶ τάδε καὶ τάδε ἐπισκήψας, ἢ ποιήσας, ὡς
30 ὁ θεολόγος ἄγει τὴν μητέρα τραφεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ· ἢ ἄλλῳ τινὶ προσάπτων τὸν λόγον· ὡς τὸ λέγεται καὶ φω-

17 * Π. μ. 208. 18 Par. Vind. μῆτ' Med. κήτε. — Π. N. 27. 19 Vind. ὑπόα.

νάς ἀγγέλων συµµελωδούντων ἀκουσθῆναι παραπεμπόντων τὸν Βασίλειον· οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀγίων ἀπαρµύθητα καὶ τρανὰ ταῦτα ὡς τό· ²⁰ εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀφορίσατέ μοι Παῦλον καὶ Βαρνάβαν· καὶ ταῦτά μοι λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· καὶ τὸ Πέτρε ἀνάστα καὶ θύσον καὶ φάγε· ²¹ πάντα γὰρ ταῦτα διὰ τὴν συγγένειαν τῆς καθαρότητος καὶ τὰ τοιαῦτα οὐδεµιᾶς δέονται παραµυθίας, ἀλλ' ἀποφαντικῶς ρηθῆσονται. ἄλλως. Ὡς ἐν διαλέξει ²² τυχὸν τοὺς λόγους ἐπεκαλοῦµεθα συναγωνίζεσθαι, ἢ ὡς τῶν ποιητῶν τὰς Μούσας ἐπικαλουµένων. 10

γ'. Κατὰ δὲ τολμητικὰ πρὸς τὰ ὑποκείμενα πρόσωπα καὶ οἱ λόγοι ἀρµοδίως ἐκφέρονται τῷ ποιητῇ καὶ ἡ τέχνη.

γά. Ἐὼς ἐφ' ἑαυτῆς ἡ παίησις μένη ψιλῇ· εἰ μὲν πρὸς τὴν ποίησιν αὐτὴν ἀποβλέψεις, φησὶν, καὶ ¹⁵ τοὺς ἄλλους ποιητὰς, ῥᾶδιον καὶ ἀληθές εἰπεῖν, ὅτι τὰ μέτρα τρίμετρα ἢ τετράμετρα καὶ πεντάμετρα καὶ ἑξάμετρα· περαιτέρω δὲ τούτων στίχων ²³ οὐ προβαίνειν ἀπόθεσιν καὶ διάστημα, ἐπὶ δὲ Ὀμήρου, οὐχ οἱ στίχοι κῶλα καὶ τὰ ποιήματα· ἀλλὰ καὶ ταῦτα πρὸς τὰ πρόσωπα διίστᾶν καὶ τὰ πάθη τούτων μακρότερα ἢ μικρότερα ἢ παρακοπτόµενα ταῖς χασµωδαῖς ἢ βραχὺ καταληκτοῦντα, ἢ τι τοιοῦτον πάσχοντα κατὰ διάθεσιν τοῦ μιμουµένου προσώπου· ῥυθµὸς ἐνταῦθα οὐ τοὺς πόδας, ἀλλὰ τὴν ἀπήχησιν λέγει τῶν στίχων. 25

ιβ'. Τοῦτο δὲ συμβαίνειν δὴ φησι τὸ διάφορα καὶ ποικίλα γίνεσθαι τὰ κῶλα καὶ τοὺς ῥυθµοὺς καὶ τὰς συνθήκας καὶ τὰς βάσεις καὶ τὰς τοµὰς πρὸς τὰ εἰσαγόμενα πρόσωπα καὶ τὰ τούτων πάθη μακρὰ ἢ βραχέα, 30

20 Act. XIII. 2.

21 Act. XII. 7.

22 ὡς ἐν διαλέξει

— — — τοὺς Μούσας ἐπικαλουµένων est in T, VH. 23 Vind. στίχον. scr. σίχων.

τραχεῖς ἢ σεμνοὺς ἢ ἀφελεῖς· καὶ τὰς συνδήκας χασμω-
 δούσας ἢ μὴ καὶ τὰς βάσεις καταληκτικὰς ἢ οὐ· ἔξαιρέ-
 τως μὲν διὰ τὸ πλῆθος τῶν σχημάτων τοῦ δακτυλικοῦ
 ὄντων τριάκοντα δύο· πολλῶν γὰρ ὄντων ῥάδιον εὔρεϊν
 5 καὶ ἀρμόσαι ἐκάστῳ προσώπῳ καὶ πάθει τὸ αἰκείον
 σχῆμα καὶ ῥυθμούς καὶ τᾶλλα· ἂν μὲν εἰσάγηται τι τά-
 χους δεόμενον τὸ πάθος, ὁ λόγος μιμεῖται κατὰ τὴν ἐν-
 ἐργειαν, καὶ ὁ στίχος ἔσται μονόσχημος·

Οἱ δὲ λύκοι καὶ ἄγριες ἀμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν. 24

10 εἰ δὲ ἀργίαν τινὰ, μονόσχημος μὲν, μιμούμενος δὲ τὴν
 τῶν διαλεγομένων στάσιν καὶ τὸ ἄνετον·

Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοισιν. 25

εἰ δὲ καὶ τὸν ὑπνουῦντά τις καλοῖη,

Εὐδεις Τυδῖος 26 υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο·

15 ὁρᾷς πῶς ὁ στίχος μιμεῖται τὴν ἐξ ὕπνου ἐγερσιν· ἀπὸ
 μακρῶν καὶ ὥσπερ ὑπνούντων ἀρχόμενος· ἂν δὲ τις ὁρ-
 γίζεται ἄμετρα καὶ ὑβριστικὰ δοκῇ λέγειν·

Οἶνοβαρές, κυρὸς ὄμματ' ἔχων, καρδίην τ' ἐλάφοιο· 27

καὶ ἑκάστα δὲ πάντα οὕτως πρὸς μιμητὸν ἐξήσκηται· ὥς

20 δ' ἂν ἡ σοι ῥάδιον τὰς τῶν ὑπακειμένων διαθέσεις ἰδεῖν
 ἀπὸ τῶν σχημάτων καὶ πῶς εἰσι τριάκοντα δύο καὶ διὰ
 τί, διέξειμί σοι καὶ τὰς μεθόδους αὐτῶν τῆς εὐρέσεως· τὸ
 δακτυλικὸν μέτρον ἐξάμετρόν ἐστιν, ὥς οἶσθα, καὶ γὰρ
 ἔχει χώρας ποδῶν· τὴν μὲν οὖν ἑκτην ἀδιάφορον ἔχει πᾶ-

25 σι τοῖς ῥυθμοῖς ἀποπίπτουσιν, ὥς καὶ τὰ ἄλλα πάντα
 μέτρα, τὰς δὲ πέντε συγκειμένας ἔχει ἕκ τε δακτύλου
 καὶ σπονδείου· ἢ πρῶτον δάκτυλον ἢ σπονδεῖον καὶ ἢ
 δευτέρα καὶ ἢ τρίτη καὶ ἢ τετάρτη καὶ πέμπτη· εἰ μὲν αἱ
 πέντε δακτύλους ἔχουσι μόνους ἢ σπονδεῖους μόνους, μο-
 30 νόσχημον τὸ τοιοῦτον εἶδος ὀνομάζεται, καὶ τὰ παραδεί-
 γματα ἀνωτέρω εἴρηται· εἰ δ' ἓνα μὲν δάκτυλον, τοὺς

24 Il. χ. 263.

25 Od. φ. 15.

26 Il. β. 23. Ἀτρεΐος.

27 Il. α. 225.

δὲ λοιποὺς σπονδεῖους, ἣ τὸ ἀνάπαλιν, ἓνα μὲν σπον-
δεῖον, τοὺς δὲ λοιποὺς δακτύλους· ἣ σπονδεῖον καὶ δάκτυ-
λον, καὶ περιοδεύει τὰς πέντε χώρας· εἰ γὰρ εἰς τὴν
πρώτην χώραν, ἣ εἰς τὴν δευτέραν ἣ εἰς τὴν τρίτην ἣ εἰς
τὴν τετάρτην ἣ εἰς τὴν πέμπτην, καὶ ποιεῖ ἀφ' ἐκάστης 5
πέντε σχήματα, δύο μὲν σπονδεῖους, τρεῖς δὲ δακτύλους,
δεκάσχημόν ἐστι τὸ τοιοῦτον· γίνονται οὖν ἀφ' ἐκάστου
δέκα περιοδευόντων τὰς χώρας ὁμοῦ τριάκοντα δύο, δύο
δέκα ἑξήκοντα· κείσεται σοι σαφὴς ἡ μέθοδος μετὰ τῶν πα-
ραδειγμάτων, ὅσων ἀναφέρω τῇ μνήμῃ· ὁ εἰς δάκτυλος, 10
οἱ δὲ τέσσαρες σπονδεῖοι· καὶ κέῖται οὗτος ἣ εἰς τὴν πρώ-
την χώραν ἣ εἰς τὴν δευτέραν·

Ἀργείων κρατέει καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί· 28

ἣ εἰς τὴν τρίτην·

Οἴκοι ἔχειν· καὶ γὰρ ἔα Κλυταιμνήστρης προβέβουλον· 29 15

ἣ εἰς τὴν τετάρτην·

Εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων 30

ἣ εἰς τὴν πέμπτην· ὁμοῦ οἱ πέντε·

Ἦρωσ Ἀιρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων.

εἰ δὲ εἰς σπονδεῖος, οἱ δὲ τέσσαρες δάκτυλοι, κείσεται 20
εἰς τὴν πρώτην·

Οἰωνοῖσι τε πᾶσι, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή· 31

ἣ εἰς τὴν δευτέραν·

Παῖδα δέ μοι λύσατε, τά δ' ἅποινα δέχεσθε. 32

ἣ εἰς τὴν τρίτην·

25

Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος· 33

ἣ εἰς τὴν τετάρτην·

Βῆ δ' ἀκίων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης· 34

ἣ εἰς τὴν πέμπτην·

Ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα· 35

30

28 Il. α. 78. 29 Il. α. 113. 30 Il. α. 101. 31

Il. α. 5. 32 Il. α. 20. 33 Il. α. 1. 34 Il. α. 34r 35

Il. α. 21.

- εἵ γε οἱ δύο μὲν δάκτυλοι, οἱ δὲ τρεῖς σπονδεῖοι, κεί-
 σονται καὶ οὗτοι ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν χώραν.
 Τῆς μὲν ἅρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἡγησάσθην· 36
 ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ τρίτην·
 5 Μάντι κακῶν, οὐπώποτε μοι τὸ κρήγυνον εἶπας, 37
 ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ τετάρτην·
 Οὐτεκα τὸν Χρύσην ἡτίμησ' ἀρητῆρα, 38
 ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ πέμπτην·
 Μὴ νύ τοι οἱ χραίσμῃ σπῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο· 39
 10 ἢ εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην·
 Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάω σοὶ τε, κυνῶπα. 40
 ἢ εἰς τὴν δευτέραν καὶ τετάρτην·
 Ἐκλαγξαν δ' ἅρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο· 41
 ἢ εἰς τὴν δευτέραν καὶ πέμπτην·
 15 Ἀτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς· 42
 ἢ εἰς τὴν τρίτην καὶ τετάρτην·
 Τῶν δ' αὖ Φειδιππὸς τε καὶ Ἀντιφος ἡγησάσθην. 43
 ἢ εἰς τὴν τρίτην καὶ πέμπτην·
 Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε. 44
 20 ἢ εἰς τὴν τετάρτην καὶ πέμπτην·
 Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἀΐδι 45 προΐαψεν.
 ὁμοῦ δέκα· εἰ δὲ δύο μὲν σπονδεῖοι, τρεῖς δὲ δάκτυλοι,
 κείσονται καὶ οὗτοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἢ εἰς τὴν
 πρώτην καὶ δευτέραν.
 25 Ἡρώων· αὐτοὺς δὲ 46 ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν.
 ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ τρίτην·
 Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὅχ' ἄριστος. 47
 ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ τετάρτην·
 Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα δύο, κοσμήτορες λαῶν· 48
 30 ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ πέμπτην·

36 Il. β. 620. 37. Vind. Par. κρήγιον ἔειπας. Il. α. 106.

38 Il. α. 11. 39. Il. α. 28. 40 Il. α. 159. 41 Il. α. 46.

42 Il. α. 7. 43 Il. β. 678. 44 Il. α. 6. 45 Il. α. 3.

46 Vind. δ' ἐλώρ. — Il. α. 4. 47 Il. α. 69. 48 Il. α. 16

Αιδεῖσθαι θ' ἱερῶν καὶ ἀγλαὰ δέχθαι 49 ἔποινα.

ἢ εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην·

Ἄψ ἀπονοστήσειν αἱ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν. 50

ἢ εἰς τὴν δευτέραν καὶ τετάρτην·

Οὐλομένην, ἣ μυρὶς Ἀχαιοῖς ἄλγος ἔθηκεν. 51

ἢ εἰς τὴν δευτέραν καὶ πέμπτην·

Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος· 52

ἢ εἰς τὴν τρίτην καὶ τετάρτην·

Κλύθι μου, ἀργυρότοξ', ὥς Χρῦσση ἀμφιβέβηκας. 53

ἢ εἰς τὴν τρίτην καὶ πέμπτην·

Οἷ τε 54 Αἰλαίαν ἔχον πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῖο·

ἢ εἰς τὴν τετάρτην καὶ πέμπτην, ὁμοῦ δέκα, πάντες λβ'.

Μηριόνης ἀτάλαντος ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντι 55

καὶ ἄλλως. Πέντε εἰσὶν αἱ χώραι, καὶ ἐκάστη δύο δέχεται ἢ δακτύλους ἢ σπονδείους, οὐκοῦν πεντάκις πολλα- 15
πλασίασον τὰ δύο, καὶ γενήσονται σοι λβ'. οὕτως ἅπαξ
δύο δύο, δις δύο τέσσαρα, δις τέσσαρα ἢ. δις ἢ ις.,
δις ις' λβ'. πέντε τοίνυν αἱ πᾶσαι ἐκθίσεις, αἱ κατὰ
τὸν διπλασιασμόν ποιοῦσι τὰ λβ'. καὶ ἄλλως· τρεῖς εἰσὶν
αἱ διαφοραὶ, ὥς ἐδείξαμεν, τῶν σχηματισμῶν· μονόσχη- 20
μα δύο· πεντάσχημα δύο, δεκάσχημα δύο, καθ' ἓνα δά-
κτυλον καὶ σπονδεῖον, κατὰ δύο δακτύλους καὶ τρεῖς
σπονδείους, κατὰ δύο σπονδείους καὶ τρεῖς δακτύλους·
λέγω γοῦν· ἅπαξ δύο δύο, δύο τὰ πέντε δέκα, δύο τὰ
δέκα εἴκοσι, ὁμοῦ λβ'. διὰ τὸ ποικίλον τοίνυν, ὥς ἔφην, 25
τῶν σχηματισμῶν καὶ τὸ πλῆθος ποικίλος καὶ πρὸς τὰς
ποιότητας τῶν προσώπων ὁ ποιητὴς ταῖς μιμήσεσι μετα-
βάλλεται· ἀλλὰ γὰρ ἄξιον ἀπορῆσαι, εἰ διὰ τὸ πλῆθος
τῶν σχημάτων πολυειδὴς ἡ μίμησις γίνεται, ἐχρὴν τοῦ
ἱαμβικοῦ πολυειδέστερα γίνεσθαι· χίλια γὰρ κέ σχήματα 30
ἔχει, ὧν ἡ εὐρεσις αὕτη· καὶ γὰρ τοῦτο ἐξ χώρας ἔχει

49 Par. Vind. δέχεσθαι. ll. α. 23. 50 ll. α. 60. 51
ll. α. 2. 52 ll. α. 14. 53 ll. α. 37. 54 Par. Vind. ὅτε.
tum Par. Αἰλαίας. Vind. Αἰχαιον. ll. β. 523. 55 ll. β. 651.

- τῆς ἑκτῆς οὔσης ἀδιαφόρου· καὶ δέχεται ἐν μὲν τῇ πρώτῃ καὶ τρίτῃ καὶ πέμπτῃ ἱαμβον, σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον, χορεῖον· καὶ γίνονται αἱ ἐκθέσεις τῶν πολυπλασίων κατὰ τὰς χώρας ε γ ε τρεῖς πέντε· λέγω οὖν
- 5 ἅπαξ ε ε, τρεῖς τὰ πέντε ιε. πεντάκις τὰ ιε οε, τρεῖς τὰ οε διακόσια κέ. πεντάκις τὰ διακόσια κέ χίλια ἑκατὸν εἴκοσι πέντε· τοιούτων ὄντων σχημάτων τοῦ ἱαμβικοῦ, διὰ τί οὐ γίνεται πολυειδέστερα κατὰ τὰς μιμήσεις τῶν προσώπων τοῦ δακτυλικοῦ; φημὶ τοίνυν, ὡς οὐχὶ τὸ πλη-
- 10 θος μόνον τὰς ποικιλίας τῶν σχημάτων ἐργάζεται, μᾶλλον δὲ οὐδὲ τοῦτο, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἡ διαφορὰ τῶν προσώπων τῶν ὑποπιπτόντων τῇ τοῦ Ὀμήρου ποιήσει· ἔπειτα δὲ καὶ ἡ τοῦ ποιητοῦ ἐπιστήμη καὶ πολυπειρία, ὣν τοῖς ἱαμβικοῖς κατὰ πολὺν τὸ ἐνδέον· διὸ οὐδεὶς Ὀμηρον
- 15 φθασάμεν δύναται· αὕτη οὖν αἰτία πρώτη τῆς ποικιλίας τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως, ὡς ἐγὼ τίθεμαι, καὶ ἔστιν ἀληθής. Ἄλλως σχήματα λόγων· πρῶτον τις ὁ λέγων κ.τ.λ.
- Vol. V. p. 556. v. 20.—p. 560. v. 4.

- νγ'. Ὡς διδάσκουσιν, εἶπον, ἡμᾶς οἱ γραμ-
- 20 ματικοί· ἀλλ' οὐχ ὡς ἐμάθομεν αὐτοί· ὅτι μὴ ἰδία ἡ εὔρεσις γραμματικῶν, ἀλλὰ ἀριθμητικῶν· εἰ γὰρ καὶ μουσική τις ἔστιν ἡ γραμματικὴ, ἡ δὲ μουσικὴ ἐξ ἀριθμητικῆς ἔχει τὴν σύστασιν, ἀλλ' οὐκ ἴδιον αὐτῆς τοσαῦτα αἰτιολογεῖν τῇ εὐρέσει· δευτέραν δὲ φησι τὴν ἀνάπαν-
- 25 σιν τὴν ποιάν· ἥτις ποτὲ μὲν εἰς πόδας καταπαύει τὸ μέτρον, ὡς τὸ οὐλομένην, ποτὲ δὲ καὶ εἰς πόδα· καὶ ἡ μία, ὡς τὸ Ἀτρεΐδῃ ποτὲ δὲ ἄλλως πως, ὡς ἔφην ἐν ταῖς τομαῖς, ὡς καὶ τὸ προκείμενον παράδειγμα· τὸ δὲ ἠρώων, αὐτοὺς δὲ εἰς τροχαῖον κατέληξε· τὸ δὲ αὐ-
- 30 τοὺς δ' ἐλώρια μετὰ τὸν σπονδεῖον ἀνάπαιστός ἐστι, τὸ δὲ κύνεσι παίων τρίτος· οὐκ ὄντες τοιοῦτοι· οὐ γὰρ αὐτοὺς δέχεται τὸ μέτρον, ἀλλὰ διὰ τὴν τομὴν, καὶ τὸν τῆς ἐν-
νοίας

νοίας ἀπαρτισμὸν ἐφάνησαν τοιοῦτοι, καὶ ἀπλῶς κατὰ τὰς τομὰς καὶ τὰς ἐννοίας πάντα τὰ μέτρα δεχέσθαι δοκεῖ τὸ δακτυλικὸν ἐφ' Ὁμήρου μόνου.

νδ'. Ἀναπαιστικὸν δέ πως· εἶπε διὰ τοὺς ῥητορικοὺς ἀκούοντας· ὥσπερ γὰρ καὶ τὸ ἡρώων κρητικὸν ὑπολάβοι τις, ὁ μὲντοι τεχνίτης εἰς τὰς καταλήξεις ἀποβλέπων τῶν τομῶν καὶ τῶν ὑποθέσεων εἴσεται, ὡς δοκεῖ μὲν, οὐκ ἔστι δέ· σαφῆ δὲ εἶναι τὴν τούτων εὐρεσίαν φησι καὶ ῥαδίαν ἀπὸ τε τῶν προειρημένων, καὶ ἔτι τῆς μεθόδου τῆς κατὰ δεινότητα, ἐν ᾗ οὐδὲν περὶ τούτων μέμνηται· οὐ χρεῖα δὲ τρόπον τινὰ πλείονος διδασκαλίας, ὅτι τὰ ἥδη τῶν προσώπων καὶ τὰ πάθη τὴν τοιαύτην διαφορὰν ἀπεργάζεται· ταῦτα διδάξας μέτεσι λοιπὸν καὶ ἐπὶ τοὺς καθ' ἓνα τῶν ῥητόρων χαρακτῆρας, καὶ συντάττει ἀλλήλους, οὐ κατὰ τὴν ἔξιν τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ κατὰ τὴν συγγένειαν καὶ κοινωνίαν τῆς ιδέας, καθ' ἣν ἀλλήλοις κοινωνοῦσιν· ἀπλῶς δὲ πολιτικὸν φησιν οὐ τὸν ἄριστον, ἀλλὰ τὸν καθόλου καὶ οὗ πάντες μετέχουσι· σαφοῦς δὲ οὔσης τῆς ἐκθέσεως καὶ οὐ δεομένης ζητήσεως ἀναγκαῖον καταπαύειν ἡμᾶς τῆς πρόσω ἐξηγήσεως.

Τίς μὲν ὁ τῶν πολιτικῶν ἄριστος λόγος, τίς δ' αὖ πάλιν τῶν πανηγυρικῶν; ἐδείξαμεν γὰρ, ὡς οὐ σφόδρα πολιτικὸς ὁ τοιοῦτος λόγος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐρμόττων λέξει πεζῇ, ὡς ἔστι κατ' αὐτὸν φάναι τὸν τεχνικὸν, καὶ ποιήσει. διδάξας ἀρχοῦντως ἐν τοῖς φθάσασι μέτεσιν

56 Vind. οὐ. scr. οὐ. 57 τίς μὲν ὁ τῶν πολιτικῶν — — οὐ πάντες ὅμοιοι ex T. VII. recepi. 58 Mon. ποιήσεις. Par. ποιήσει. Sch. m. Ἀπαιτῇ· οὕτω χρῆται τοῖς σχήμασιν, ὡς ἡμίσεις ἀπαιτεῖ. Τούδε τὸ μέτρον· ἔτι τὸ κῶλον τυχόν ἢ τι ἄλλο τῶν μετρῶν. Καταληκτικὸν λέγεται τὸ ἔχον ἑμίαν περιττὴν συλλαβὴν. Στίχων τομὰς· μετὰ γὰρ τὸ ἡρώων ἀναπαιστικὸν τὸ μέτρον τοῦ λοιποῦ γίνεται στίχου τοῦ ἐπαγομένου· αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν· ὁ γὰρ ἀνάπαιστος ἐναντίως ἔχει τῷ δακτυλι-

ἐπὶ τὸν ἀπλῶς πολιτικὸν λόγον, καὶ οὐ τὸν ἄριστον καὶ
 Δημοσθενικόν, ἀλλ' οὗ⁵⁹ πάντες οἱ λοιποὶ μετέχουσι ῥή-
 τορες, κατὰ δεύτερον καὶ τρίτον λόγον· ὁ γὰρ πολιτικὸς
 καὶ ἄριστος λόγος ἐκεῖνός ἐστιν ὁ Δημοσθενικὸς, ἐπεὶ καὶ
 5 οἱ ποιηταὶ πάντες τοῦ αὐτοῦ μετέχουσιν ὀνόματος, ἀλλ'
 οὐ πάντες ὅμοιοι.

C a p. XI.

Περὶ τοῦ ἀπλῶς πολιτικοῦ λόγου.

Τοῦ πιθανοῦ· καὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ εἰς τὸ
 ἀληθὲς μεταπεσεῖν. οὗ δὴ καὶ πάντες· τοῦτό φησι,
 10 τοῦ ἀπλῶς καλουμένου πολιτικοῦ λόγου πάντες μετέχου-
 σιν οὓς ὀνομάζομεν πολιτικούς, πλην ἴσως τοῦ Ἰσοκρά-
 τους. Διαφέρουσιν· ἐπειδὴ¹ τούτου πλεῖστον μετ-
 ἔχειν παρὰ τοὺς ἄλλους τὸν Λυσίαν ἔφη, καὶ τὸν Ἰσαῖον
 καὶ τὸν Ὑπερίδην· καὶ κατὰ τί διαφέρουσιν ἀλλήλων
 15 διδάσκει.

Περὶ Λυσίου.

Ὅτι τῷ μὲν Λυσίᾳ· μετὰ τῶν ἄλλων ἂν τὸν ἀ-
 κῶ, ἐκ δύο μακρῶν καὶ βραχείας συγκείμενος. Τοὺς προειρη-
 μένους· Πλάτωνα, Δημοσθένην, Ὀμηρον. Πάντες μετέ-
 χουσιν· τούτου, φησὶ, τοῦ ἀπλῶς καλουμένου λόγου πολιτικοῦ
 πάντες μετέχουσιν οὓς ὀνομάζομεν πολιτικούς, πλην ἴσως τοῦ Ἰσο-
 κράτους. ib. ἔχει γὰρ ἐπιτετηδευμένον τὸ κάλλος, ὃ καὶ πλεονεκ-
 τεῖ. Πιθανοί· καὶ τοσοῦτον, εἴτε καὶ εἰς τὸ ἀληθὲς μεταπεσεῖν.
 Μετὰ τούτων· μετὰ τῶν ἄλλων, ἂν τὸν ἀπλῶς πολιτικὸν ποιεῖ
 λόγον. ib. μετὰ τῆς σαφηνείας καὶ τῶν ἄλλων. Πρὸς ἐκείνους·
 τοῖς ποιοῦσι τὸν πολιτικὸν λόγον. Μονώτατος· ὁ ἀκριβῶς μό-
 νος. 59 Mon. οὐ. scr. οὗ. similiter Vind. infra v. 10.

1 ἐπειδὴ πλεῖστον — — ἀλλήλων διδάσκει habet T. VII.

πλῶς ποιῇ πολιτικὸν λόγον· τῆς ἐπιμελείας· μετὰ τῆς σαφηνείας καὶ τῶν ἄλλων.

Περὶ Ἰσαίου.

Τῷ δὲ Ἰσαίῳ· πρὸς τοῖς ² ἄλλοις τοῖς ποιουσι τὸν ἀπλῶς πολιτικὸν λόγον κέχρηται, φησί, καὶ τῇ γοργότητι δεόντως· ὥστε σχεδὸν πλεονάζειν ³ τῷ καλλίστῳ λόγῳ τῶν πολιτικῶν, ὧν ἔφημεν εἶναι καὶ Δημοσθενικόν· τὸ δὲ ἐπιμελὲς περιττότερον ἢ κατὰ Λυσίαν.

Περὶ Ἑπερίδου.

Καὶ γαλαῖα γὰρ ⁴ γαλῆ ὄνομα ζῶου, γαλαῖα οὖν ¹⁰ κυρίως κ. τ. λ. Vol. V. p. 160. v. 12—15. καὶ ἐστηλόκοπηται· οἷον ἐκκέκοπται καὶ καθήρηται ἢ στήλη αὐτοῦ.

Περὶ Ἰσοκρατίου.

Ὡς περ θεσιν· ὅτι δεῖ καὶ νεωτέρους πρώτους λα- ¹⁵ λῶν· τοῦ λόγου τούτου· τοῦ Ἰσοκρατικοῦ· ὑπαίτιον· μεμπτόν.

Περὶ Δεινάρχου τοῦ λεγομένου Κριθοδημουθίνου.

Γοργὸς μέντοι καὶ δεινός· τῇ μὲν λέξει, φησιν, ἥττον ἐστὶ σφοδρός· τοῖς δὲ παρὰ τὴν λέξιν οἷον ²⁰ σχήμασιν καὶ τοῖς λοιποῖς· καὶ μάλα· σφοδρός τε καὶ τραχὺς καὶ ταῖς ἀπαντήσεσι γοργός· μᾶλλον δέ· οὐ γὰρ δεόντως ⁵ κ. τ. λ. Vol. V. p. 560. v. 19—22. ταῦτα καὶ περὶ Δεινάρχου, ὅτι ἐμφαινόμενον ἔχει τὸν Δημοσθενικὸν τύπον.

25.

² πρὸς τοῖς ἄλλοις — — ἢ κατὰ Λυσίαν habet Tom. VII. 3 T. VII. πλησιάζειν. ⁴ Quae sequuntur usque ad finem continentur omnia in T. VII. codicibus Parr., in Mon. nonnisi pauca, eaque numeris distincta inveniuntur. ⁵ οὐ γὰρ δεόντως — — Δημοσθενικὸν τύπον. habet Mon.

Περὶ Αἰσχίνου.

Ὁ δὲ Αἰσχίνης· κριθινὸν Δημοσθένην νόθον ἐκ μεταφορᾶς οἴτου καὶ κριθῆς· σοφιστικὸς δέ· λόγοις σοφίζόμενος καὶ παραλογιζόμενος τοὺς ἀκροατάς· καὶ γὰρ ὁ γὰρ ὁ ἑπηρεμένος, συγκεκροτημένος· ἀμελεῖς τερος· ἐκλελυμένος· ἀναγκαίως· ἔστι καὶ αὐτὴ δηλονότι τούτῳ.

Περὶ Ἀντιφῶντος.

Θουκυδίδης γάρ· σημείωσαι, ὅτι ὁ Θουκυδίδης Ἀντιφῶντός ἐστι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητής· ἡ δὲ ἱστο-
 10 ρία καὶ παρὰ τῷ Πλάτῳ· κεκοινωνηκότα· τοῦτο λέγει, ὅτι ὁ μὲν Πλάτων φησὶ τὸν Θουκυδίδην Ἀντιφῶντος εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητήν, οὗ εἰσιν οἱ φο-
 νικοί· ἐγὼ δὲ οὐ πείθομαι κατανοῶν Θουκυδίδην οὐ
 15 δει τῶν τῆς ἀληθείας· ὥστε μοι δοκεῖν τὸν Θουκυδίδην τοῦ ἑτέρου Ἀντιφῶντος εἶναι μαθητὴν τοῦ γράψαντος τοὺς περὶ ἀληθείας λόγους.

Περὶ ἑκατέρου διελεσθῆν· εἴτε δύο εἰσὶν Ἀντιφῶντες, καὶ τούτων ὁ ἕτερος μὲν τοὺς φονικούς, ἕτερος
 20 δὲ τοὺς περὶ ἀληθείας ἔγραψε, τοσοῦτον ἀλλήλων τῷ εἶδει διεστηκότας, εἴτε εἷς ἐστὶν Ἀντιφῶν, διαφόροις εἰ-
 δεισι λόγου χρησάμενος, χρηὴ περὶ [τῶν] ἑκατέρου τῶν βιβλίων τῶν χαρακτήρων διαλαβεῖν.

Περὶ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου.

25 Τοῖς χρόνοις· τῶν χαρακτηρισθέντων τοῖς χρό-

6 T. VII. Ἐπειδὴ πλείους φασὶν οἱ περὶ Δίδυμον τὸν γραμματικὸν Ἀντιφῶντας γεγονέναι, καὶ πολλὰ περὶ τούτων γέγονεν ἀμφισβήτησις, ἀνάγκη ἔσχε προδιόρισθαι περὶ αὐτοῦ τοσοῦτον μόνον ὑπειπὼν, ὥς τοὺς μὲν ἄλλους δεῖ παραλιπεῖν, ἐπιμνησθῆναι δὲ τῶν σοφιστευσάντων. Par. τοῦτο τὸ ἰστορούμενον καὶ παρὰ Πλάτωνος καὶ τῶν λοιπῶν. ibid. paullo post: Ἄλλος Ἀντιφῶν, ὃν καὶ ὀνειροκρίτην φασὶν. Ἐπεὶ ὁ γὰρ τὸ μέγεθος ὄγκος καλεῖ.

νοις, φησὶ, νῦν ὑπὸ τούτου· διεστηκότι· τῶν ἄλλων ἰδεῶν διηρημένῳ καὶ ἀμίκτῳ· σοφιστικῷ· ἀπατητικῷ, παραλογιστικῷ· διηρημένης· μέγεθος ἐχούσης, γρ. καὶ διαιρουμένης.

Περὶ τοῦ ἑτέρου Ἀντιφῶντος.

5

Ἀποφάνσεων· ἀπόφανσις καὶ ἀπόφασις καὶ κατάφασις διαφέρει· ἀπόφανσις ὁ ὀρισμός· ἀπόφασις ἡ ἄρνησις· κατάφασις ἡ συγκατάθεσις· εἶπε περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας.

Κριτίου λέξομεν· τὴν κοινωνίαν κ. τ. λ. Vol. V, 10 p. 561. γ. 1—5.

Περὶ Κριτίου.

Λυκούργου τοῦ· ἀναγκαῖον ᾧ φησι μετὰ τὸν περὶ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου λόγον καὶ περὶ Λυκούργου διαλαβεῖν· τὸν γὰρ Κριτίαν διὰ τὴν προλεχθεῖσαν αἰτίαν μεταξὺ τέταχεν· ὀνομασθέντος· ὠνομάσθη οὕτως διὰ τὸ ἔχειν διάγραμμα καὶ πολλὴν ἐν τῷ λόγῳ σεμνότητά· Δεινάρχῳ· εἰ καὶ ἐπιμελεία ἐχρῆτο δηλονότι.

Περὶ Λυκούργου.

20

Φαινομένην· εἰ γὰρ καταδρομὴν ἔχοιεν πρὸ τοῦ ἀποδείξαι τῆς μὴ οὔσης μὲν, φαινομένης δὲ δεινότητός· εἰσιν· τροπικώτεροι· ἢ τροπικὴ λέξις ἰδία σφοδρότητος καὶ τραχύτητος· ἐν ἄλλοις δὲ τῶν βιβλίων τοπικώτερον εὐρίσκεται· θέλει δὲ ἡ λέξις δηλοῦν τὸ αὐξητικώτερον, ὥσπερ καὶ κοινὸν τόπον τὴν καταδρομὴν λέγομεν· ὥστε οὐχ ἁμαρτήσεις τροπικώτερον γράφων· ἀ-

ᾧ Ἀναγκαῖον φησι — — ἐχρῆτο δηλονότι habet Mon. Addit Par. διηρημένος πρὸς ὄγκον· ὄγκον τὸ μέγεθος καὶ ἀξίωμα τοῦ λόγου καλεῖ.

ποδεδειγμένων· εἰ γὰρ καταδρομὴν ἔχοιεν, πρὸ τοῦ ἀποδειξαι, τῆς μὴ οὔσης μὲν φαινομένης δὲ δεινότη-
τός εἶσιν.

Περὶ Ἀνδοκίδου.

5 Ἀδιάρθρωτος· οὐ διαφωτίζει, οὐ διευκρινεῖ· τὰ
σχήματα, ἀλλὰ συγχέει.

Cap. XII.

Περὶ τοῦ ἀπλῶς πανηγυρικοῦ λόγου.

Τυγχάνουσιν· οἰκεῖον τῷ στοχαζονται τὸ τυγ-
χάνουσιν, ἐκ μεταφορᾶς γάρ εἰσι τῶν κατὰ σκοπὸν
10 ἰέντων.

Περὶ Ξενοφῶντος.

Μανώτερον· χαννότερον ἢ ἀραιώτερον· τὸν Τι-
γράνην δέ· οὗτος ὁ Τιγράνης κατεκόπη ἐν τῷ πολέμῳ,
καὶ περὶ τούτου λέγει ὁ Ξενοφῶν·⁹ ὥς που¹⁰ καὶ πε-
15 ρὶ τοῦ Ἀβραδάτου. ἐνεοῖς· ὁ ἡπορηκὼς κατὰ τι καὶ γε-
γονὼς ἀχανῆς ἢ ὁ εἰς ἑαυτὸν ἐστραμμένος· οἷον ὁ ἐν
ἑαυτῷ ὢν καὶ μὴ¹¹ πρὸς ἄλλον λαλῶν· λεπτότερός
ἐστι· σημειωτέον ὅτι πολλαχοῦ τὸ καθαρὸν καὶ εὐκρι-

8 Sicel. διευκρινεῖν. Par. ad marg. Σημείωσαι, ὅτι ὁ κάλλι-
στος πανηγυρικός μέγεθος ἔχει καὶ ἡδονήν. 9 Cyrop. III. 1,
36. 10 T. VII. Par. ὥσπερ. 11 καὶ μὴ πρὸς ἄλλον λαλῶν
T. VII. Par. om. 12 T. VII. Par. λεπτότερος· ταπεινό-
τερος. Σημείωσαι κ. τ. λ. Post λεπτόν λέγει addit: ὥσπερ τὸ
περιβεβλημένον μάλα μεστόν σεμνόν. In eodem legitur: Πα-
θήσας τε καὶ πάθος· οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἢ τούτῳ μόνῳ διαφέρειν
ἀλλήλων φασὶν ἡθος καὶ πάθος, τῷ τὸ μὲν αὐτῶν τὸ ἡθος ἔμμο-
νον εἶναι, τὸ δὲ ἐπιγίνεσθαι καὶ ἐξίστασθαι, τὸ πάθος. Χιλό-.

νές, ἤγουν τὸ ἀφελές λεπτόν λέγει· τῶν μυθικῶν· ὁ κυρίως μῦθος ἐστὶν ὁ πάντῃ ψευδής· μυθικός δὲ ὁ παρ' ἐτέροις μὲν δοκῶν ἀληθής, παρ' ἄλλοις δὲ ψευδής.

Περὶ Νικόστρατος.

Ὁ δὲ Νικόστρατος· ὥσπερ ¹³ ἐν τοῖς πολιτικοῖς 5 τὸν Κριτίαν διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ χαρακτηῆρος μετὰ τὸν Ἀντιφῶντα τέταχε πρὸ Λυκούργου καὶ Ἀνδοκίδου, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐν τοῖς λογογραφικοῖς Νικόστρατον πρὸ τῶν ἄλλων διὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς Αἰσχίνην, ἐπεὶ τοι καὶ αὐτὸς διστάζει, εἰ ἄρα μετὰ τοῦ- 10 τον δεῖ τάττειν αὐτόν. Οὐκ Αἰσωπεῖους μόνον· ὥς ὅταν διηγῇται τὰ περὶ τὴν χελιδόνα καὶ λαμίαν, ¹⁴ καὶ ὅλως τὰ ἐν τῷ δεκαμύθῳ εἰρημένα, οὐ πολιτικά ἀλλὰ δραματικά καὶ ποιητικά. ¹⁵

Περὶ ἐλλογιμῶν ἱστορικῶν.

15

Πλὴν Ξενοφῶντος· ὑπεξαίρει τὸν Ξενοφῶντα· εἰ γὰρ καὶ ἱστορικός ἐστίν, ἀλλὰ διείληφεν ἤδη ¹⁶ περὶ αὐτοῦ.

Περὶ Ἡροδότου.

Πανηγυρικοῖς· μετὰ τῶν ἐν τῷ πανηγυρικῷ εὐ- 20 δοκιμησάντων, καὶ δι' ἄλλα μὲν, πλεῖον δὲ τὴν ἀφέλειαν, ἥτις ἰδιαίτατόν ἐστι τοῦ πανηγυρικοῦ.

Περὶ Θουκυδίδου.

Τῷ ¹⁷ Πρόκλῳ· ἐνταῦθα τῶν λόγων Θουκυδίδου

χόρον. ¹³ Sectio haec usque ad δραματικά καὶ ποιητικά est in Mon. Addit Par. ὑπερῖσχον· ἰσχνότης ἢ ταπεινότης, ἥτις καὶ ἐναντία τῷ μεγέθει τοῦ λόγου. ¹⁴ Sicel. βα sq. lacuna. supplevi ex T. VII. ¹⁵ καὶ ποιητικά ex Par. et Mon. adjeci. ¹⁶ Sicel. εἶδη. T. VII. ἤδη. ¹⁷ Sicel. Vind. τό. — Thuc. II. 29.

προσέγραψε τις ἀστεῖος, ὅτι ὁ λέων ἐγέλασεν· οὐδαμοῦ γὰρ ἐτέρωθι εἰ μὴ ἐνταῦθα τῶν αὐτοῦ λόγων ἐχρήσατο τῇ γλυκύτητι· ἐγὼ ¹⁸ δὲ τὸν χαριεντισμὸν τοῦτον εὖρον ἐν τῇ β' συγγραφῇ, ἐνθεν διηγεῖται περὶ τῆς ἀπελάσεως τοῦ Κυλωνείου ¹⁹ ἄγους· ἐκεῖ γὰρ τὸ, ὅτι ὑπεμεδίασεν ὁ λέων· σαφέστατον γὰρ ἐκεῖ τὸ διήγημα καὶ παρὰ ²⁰ τὴν τοῦ συγγραφέως ἐμβριθειαν, ἀμην γέπη· ὅπως δὴ ποτε καὶ κατὰ τρόπον ²¹ τινά.

Περὶ Ἑκαταίου.

- 10 Διὰ γε· οὐ μόνον, φησὶ, γλυκύτητα ἀδυνατοῦσιν ἐργάσασθαι αἱ ²² ἐννοιαὶ μόναι, ἀλλὰ δέονται ²⁴ πρὸς τοῦτο καὶ λέξεως καὶ τῶν ἀκολουθῶν ²⁵ αὐτῇ· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς ἄλλας ἰδέας τὰ ὁκτὼ μέρη πεφύκασιν ἐργάζεσθαι καὶ οὐχ ἓν.

18 ἐγὼ δὲ χαριεντισμὸν — — συγγραφῆς ἐμβριθειαν Par, T. VII, om, 19 Sicel, Vind, et Par, Κυλωνείου, 20 Sicel, περὶ, scripsi παρὰ, 21 καὶ κατὰ τρόπον τινά Par, T. VII, om, 22 Sicel, ἐννοιαὶ, Vind, et Par, Ἑκαταίου, 23 αἱ Par, om, 24 Sicel, δεῖνται, T. VII, δέονται, 25 T. VII, ἀκολουθούτων, 26 In Med, excidit ultimum folium; Desinit pagina in Hermogenis verbis; διὰ τὸ ἀπὸ τε τοῦ περὶ ἰδεῶν λόγον, unde etiam a Par, et Vind, ultima scholiorum pars abest.

V.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΔΙΑΙΡΕΤΟΥ

ΣΧΟΛΙΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ.

De Georgio Diaereta quae scimus, ea omnia continentur titulo codicis Paris, 2919, Σχόλια σὺν θεῶ εἰς τὴν διαίρεσιν ἀπὸ φωνῆς τοῦ αὐτοῦ Γεωργίου τοῦ μόνου σοφιστοῦ Ἀλεξανδρείας, quocum consentit titulus a Leone Allatio Diatr. de Georgiis p. 321, ed. Paris, commemoratus: Γεωργίου τοῦ Μόνου Σοφιστοῦ Ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὴν διαίρεσιν· ἔστι δὲ ῥητορικὸν τὸ βιβλίον. Fuit igitur Alexandrinus, sophista, monachus [μόνου enim est compendium scribendi pro μονάχου]. A commentario, quem in διαίρεσιν scripsit, Diaeretae cognomen accepit. Aetas ejus incerta est. Alius ejus commentarius ad Hermogenis libros de inventionē servatur in Cod. Laurent. LVII. 5, hoc titulo: Ἑρμογένους τέχνης ῥητορικῆς περὶ εὐρέσεως τόμος πρῶτος. Σχόλια εἰς τοὺς περὶ εὐρέσεων τέσσαρας τόμους, ἐκ πολλῶν βιβλίων φιλοπόνῳ μελέτῃ συναθροισθέντα καὶ εὐφυῶς τοῖς τοῦ τεχνικοῦ συναρμοσθέντα ῥητοῖς· εἰσὶ δὲ ἡ τοῦ Διαιρέτου Γεωργίου, ἡ τοῦ λεγομένου ἄνωνύμου Γεωργίου καὶ ἄδεσπότου. Idem commentarius continetur in codice Vaticano 105, bombyc. forma octava, sec. 14, qui titulum in fronte gerit: Προλεγόμενα εἰς τὰ περὶ εὐρέσεως Ἑρμογένους τοῦ Διαιρέτου Γεωργίου, sed ante commentarii ipsius initium scriba in

nota, qua lectorem de commodo scholiorum usu monet, ¹ Doxopatrum auctorem nominat. Quod quidem quo jure fecerit, cum Doxopatri commentarium in codice Parisiensi 2922. et Barocciano 175. servatum diligentius excutere neglexerim, dijudicare non possum. Sed a vero parum abesse mihi videor, ita statuens, Diaeretam, qui in titulo codicis Laur. commentarium suum ex multis libris compilasse dicitur, prolegomena sua partim proprio Marte conscripsisse, partim ex aliis libris conguessisse, in commentarium vero Doxopatri potissimum interpretationem recepisse. Hoc modo etiam eam, quae inter codicem Vaticanum et Laurentianum intercedit, differentiam explicari posse puto. Non enim eadem omnia in utroque continentur; habet uterque nonnulla, quae absunt ab altero, uberius vero est Laurentianus. Id quidem hac ratione factum esse suspicor, si Diaereta ex Doxopatri commentariis hic illic quaedam omisit, in eorumque locum alia ex aliis libris hausta substituit. Sed cum ante examinatum Doxopatri commentarium nihil certi de his statui possit, in specimine hujus commentarii acquiescendum esse censui. De hac igitur, quam typis impressam exhibeo, parte haec praemonenda. Prolegomena et commentarii litteram α — η., quae etiam codice Vindobonensi 15. continentur, ex hoc transscripsi, deinde cum his codicem Vaticanum et hic illic Mediceum contuli, et litteras θ — υβ. ex Vaticano adjeci: his denique cum Mediceo collatis pauca quaedam ex hoc ipso adoptavi. Haec certe sufficient ad sententiam de commentarii hujus indole ferendam.

1 Ἀρχὴ τοῦ α. Ὁφείλεις, ὃ οὗτος, ἀναζητεῖν ἐν τε τῷ κειμένῳ καὶ ἐν τῇ ἐπεξηγήσει ἐγγεγραμμένη, καὶ οὕτως εὐμαρῶς διαγινώσκειν, πύλοις κώλοις τοῦ κειμένου αἱ ἐπεξηγήσεις τοῦ Δοξοπάτρου διαγορεύουσιν, ἅτινα δηλαδὴ στοιχεῖα ἄρχονται ἀπὸ τοῦ α. μέχρι τοῦ ρ., ἣ μετρούμενα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι ἑκατόν· καὶ πάλιν ἀναποδιζόμενα μέχρι τῆς τοῦ ὅλου βιβλίου συμπληρώσεως καὶ ἰσάζοντα ἐν τε τῷ κειμένῳ καὶ ἐν τῇ ἐπεξηγήσει.

Π Ρ Ο Λ Ε Γ Ο Μ Ε Ν Α
ΕΙΣ ΤΟ
ΠΕΡΙ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΜΟΦΕΝΟΥΣ
ΤΟΥ ΔΙΑΙΡΕΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.¹

Τὰς στάσεις ὁ τεχνικός ² ποιησάμενος μεταβῆναι ᾤκηθη καὶ ³ εἰς τὴν περὶ εὐρέσεως τέχνην· καὶ γὰρ τὰ μὲν κεφάλαια τῶν στάσεων παρέδωκεν ἐν αὐταῖς, τὴν δὲ εἰσαγωγὴν καὶ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν ᾤφειλεν ἡμῖν δηλῶσαι ἐν τῷ περὶ εὐρέσεως· τοῦτο δὲ ποιεῖ, ἐπειδὴ κοινωνοῦσι τὸ κεφάλαιον καὶ ἡ εὐρεσις κατὰ τὸ φέρεσθαι κατὰ τῶν αὐτῶν πραγμάτων τὰ δύο· ἐξ ἀνάγκης γὰρ τῷ κεφαλαίῳ ἡ εὐρεσις ἔπεται, ὥς ἐπὶ τοῦ παρισταμένου νεοσφαγεῖ ⁴ σῶματι· ὁ γὰρ κατήγορος κέχρηται τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ὅτι διὰ τοῦτο ἐφόνευσας, ἐπειδὴ παρίστασο· εἴτα ⁵ ὁ φεύγων τῇ μεταθέσει φήσει, ὅτι παριστάμην ἐλεῶν καὶ θάψαι βουλόμενος· τοῦτο γὰρ εὐρεσις ἐστὶν ὁρωμένη ἐν τῷ κεφαλαίῳ· οἶον καὶ ἐπὶ προδότου, ὅτι τοῖς πολεμίοις συνῆς· καὶ κεφάλαιον τυχόν, ὅτι οὐ δίκαιον ἐποίεις· κοινωνοῦσιν οὖν ἀλλήλοις κεφάλαιον καὶ εὐρεσις, καθὸ πρὸς ἓνα σκοπὸν τὸν προκείμενον φέρονται· δεῖ γὰρ συμφυῶς τῇ ὑποθέσει ἐκά-

1 Titulum hunc habet Vind. 2 ὁ τεχν. ποιησάμενος Vat.
per lacunam om. 3 καὶ Vat, om. 4 Vat. et Med. τῷ
γεουσφ. 5 Vat. καὶ πάλιν, sed manu diversa.

τερον εξετάζεσθαι· εἰ γὰρ ἄλλο μὲν εἴη τὸ ζητούμενον,
 ἄλλο δὲ τὸ κατασκευάζον, ἢ ῥαύστατον ἔσται ὁ τὸ ζή-
 τημα, ἢ ἀμαθὴς ὁ μελετῶν· οἷον τί φημι, εἰ προκίετο
 στοχαστικὴ ζήτησις εἰς εξέτασιν, ἡμεῖς δὲ ἀντιλήψεως ἢ
 5 τινος ἐτέρας κεφάλαια στάσεως εἰσαγάγωμεν, ῥαύστατον
 εὐθέως τὸ ζήτημα· ἢ εἰ κοινὸν τόπον μέλλων ⁷ ἔρεῖν τὰ
 τῆς ἀνασκευῆς παραλάβω κεφάλαια, παρὰ τὴν τέχνην ὁ
 λόγος προβήσεται· ⁸ κατὰ ταῦτα μὲν οὖν κοινωνοῦσι·
 διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων τετραχῶς· πρῶτον μὲν, ὅτι τὰ
 10 κεφάλαια ὠρισμένα εἰσὶν ἐπὶ ἐκάστης στάσεως καὶ αἰεὶ
 φυλαττόμενα, οἷον ἐπὶ τῆς πραγματικῆς δίκαιον, συμ-
 φέρον καὶ νόμιμον, καὶ ταῦτα πάντως ἐν ἐκάστη στάσει
 πραγματικῇ ἐμπесεῖται· καὶ πᾶς μεταχειριζόμενος χρήσε-
 ται, αἱ δὲ εὐρέσεις ἀόριστοι, ἢ πρὸς τὴν ἐκάστου φαν-
 15 τασίαν ἐγγιγνόμεναι· ⁹ διὸ οὐ πάντες οἱ μεταχειριζόμε-
 νοι χρήσονται τῇ αὐτῇ· ¹⁰ δύο γὰρ ταῖς αὐταῖς ἐννοίαις
 ἄνδρες οὐ κέχρηται· ἀλλὰ πολλοὶ μὲν εὐπορωτέrais, οἱ
 δὲ στενωτέrais ¹¹ πρὸς τὴν φήσιν μετρούμενοι· δεύτερον
 ἀπὸ τῆς τάξεως, ὅτι αἰεὶ τὰ κεφάλαια τάξιν ἔχουσιν, οἷ-
 20 ον τὸ νόμιμον πρῶτον, τὸ δίκαιον δεύτερον, εἰ καὶ πολ-
 λάκις ἐναλλάττονται ὑπὸ τῶν ῥητόρων δι' οἰκονομίαν καὶ
 δεινότητα· ¹² τρίτον ἀπὸ τοῦ τόπου διαφέρουσιν, ὅτι
 αἰεὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι τὰ κεφάλαια ἐμπίπτει· ἐν παντὶ δὲ τό-
 πῳ ¹³ εὐρέσεις εὐρίσκονται, καὶ ἐν προοιμίῳ καὶ ἐν ἀ-
 25 γῶσι καὶ ἐπιλόγοις· εὐρίσκονται δὲ καὶ ἀγωνιστικὰ προοίμια
 σπερματικῶς, καὶ ὥς ὕλη τις σπερματικῶς ¹⁴ ἐμπίπτει

6 Vat. εἰσί. 7 Vind. μέλλει. Vat, Med, μέλλων. 8
 Vat. προήσεται 9 Vat, ἐγγινόμεναι. 10 Vind. Med. πάν-
 τες χρήσονται αὐτῇ. Vat. πάντες οἱ μεταχειριζόμενοι χρήσονται τῇ
 αὐτῇ. 11 Med. Vat. στενωτέrais. 12 Vat. addit: ἢ δὲ εὐ-
 ρεσις οὐκ αἰεὶ τὴν αὐτὴν τάξιν ἔχει, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἄρχεται ἀπὸ
 τῆς αἰτίας, ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ προσώπου. 13 Vat. τρόπῳ. 14
 Vat. σπερματικῶς om.

τῷ προοιμίῳ· ἢ κατὰ ἀναφώνησιν τῶν μελλόντων λεχθῆ-
 ναι κεφαλαίων ἐν τῷ λόγῳ· ὥσπερ φασι¹⁵ Δημοσθένην
 ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην ποιῆσαι, εἰπόντα, „μάλιστα μὲν
 εἵνεκα τοῦ νομίζειν“ διὰ τοῦ νομίζειν προανεφώνησε
 τὸ νόμιμον· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν συμφέρειν προανεφώ- 5
 νησε τὸ συμφέρον· τέταρτον διαφέρουσιν, ὅτι τὰ κεφά-
 λαια περιέχει τὰς εὐρέσεις, αἱ δὲ εὐρέσεις οὐ περιέχουσι
 τὰ κεφάλαια, ἀλλὰ περιέχονται, καὶ τὸ πάντων μέγιστον,
 ὅτι τὰ μὲν κεφάλαια ἀπὸ τῶν ἀγώνων ἀρχόμενα εἰς τοὺς
 ἀγῶνας καταλήγει, αἱ δὲ εὐρέσεις καὶ τῇ παρεκβάσει καὶ 10
 τοῖς ἄλλοις μέρεσι τοῦ λόγου κεκλήρωνται· κεφάλαια δὲ
 λέγεται ἐκ μεταφορᾶς τῆς κεφαλῆς ὅτι τιμιωτάτη ἐστίν·
 ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ κεφάλαιον διχῶς νοεῖται καὶ λέγεται·
 λέγεται γὰρ τὸ ὄργανον καὶ¹⁷ ἡ μέθοδος ἡ διδάσκουσα
 ἡμᾶς τὸ πῶς δεῖ ἀποτελεῖν καὶ ἐργάζεσθαι τὰ ἐν τοῖς 15
 λόγοις κεφάλαια· οἷον· ὁ λόγος καὶ ἡ μέθοδος ἡ διδά-
 σκουσα ἡμᾶς ὅτι κατὰ τέσσαρας τρόπους τυχὸν γίνεται
 τὸ παραγραφικόν, τοῦτο ὄργανόν ἐστιν· καὶ πάλιν τὸ
 ἐν τῷ καθ' Αἰσχίνου ἐκτεθὲν καὶ ἀποτελεσθὲν καὶ τοῦτο
 κεφάλαιόν ἐστι· καὶ ταύτην ἔχουσι τὴν διαφορὰν, ὅτι τὸ 20
 μὲν ποιεῖ καὶ ἀποτελεῖ, τὸ δὲ ἀποτελεῖται, καὶ πρὸς μὲν
 τὸν ὅλον λόγον μέρη εἰσὶ τὰ κεφάλαια, πρὸς δὲ τὸ παῖσαι
 ὄργανα. Ἐτι ῥητέον¹⁹ διὰ πλείω σαφήνειαν περὶ τῶν
 κεφαλαίων, ὅτι ὡς ὁ στοχασμὸς διττὸν, οὕτω διττὸν καὶ
 τὸ κεφάλαιον κ. τ. λ. vide T. VII. p. 246. v. 16—p. 248. v. 25
 14. Ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι, διὰ τί τὸ βιβλίον περὶ εὐρέσεως
 ἔγραψεν, καίτοι καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ πραγματειῶν εὐ-
 ρέσεις εἰσηγουμένων²¹ τινάς· ἢ γὰρ ἐπιγραφομένη στα-

15 Vat. post φασι habet καί. 16 Vind. εἵνεκα. — Or.
 in Lept. init. 17 τὸ Vat. om. 18 Vat. λέγεται καὶ μέθο-
 dos. 19 ἐτι ρητέον usque ad v. 26. ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι δια-
 τί τὸ βιβλ. Vat. non habet. 20 Med. διττός. 21 Vat.

- σις στάσεων εὑρεσιν καὶ διασκευὴν ²² διδάσκει· καὶ αὐτός φησιν, ὅτι τὸ βιβλίον ἐκείνο σχεδὸν ταῦτόν ἐστι τῷ περὶ εὐρέσεως· καὶ τὸ ἰσχυρότερον, ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ τῷ τρίτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν κεφαλαιῶν ἀρχόμενός φησι· „περὶ μὲν τῆς τῶν κεφαλαιῶν εὐρέσεως κατὰ τὴν διαιρητικὴν ἐξεθέμην μέθοδον· ὥστε εὑρεσιν καὶ ἐν ταῖς στάσεσιν ἐκδιδάσκει· ²³ καὶ αἱ ἰδέαι δὲ τὸ βιβλίον εὐρέσεις τινῶν διδάσκουσι· τί οὖν ἐστὶν εἰπεῖν; ἢ ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις τάξιν μὲν καὶ μεταχειρίσιν ²⁴ τῶν εὐρημένων ἐν
- 10 τῇ φύσει διδάσκει, οὐχ εὑρεσιν δέ· ἐνταῦθα δὲ εὑρεσιν μὲν προηγουμένως προοιμίῳ καὶ πολλῶν παράδοσιν ἄλλων· καὶ ἔτι ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις κοινόν τι ἦν ὄνομα μόνον, ²⁵ περὶ ὧν ἐμελλε διδάσκειν, ἐξ οὗ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν εὐθέτως ²⁶ ἦν· ἐκλαμβάνειν· οἷον στάσεις, ιδέας·
- 15 περὶ στάσεων, περὶ ιδεῶν· ἐν δὲ τῷ παρόντι βιβλίῳ οὐδὲν κοινόν ²⁷ γνώριμον ὄνομα κεῖται τοῖς περὶ ὧν αὐτῷ πρόεισιν ὁ λόγος· ἔστι γὰρ προοίμιον, διήγησις, κεφάλαια, ἐπιχειρήματα, καὶ ἄλλα, ὧν οὐδὲν κοινόν ὄνομα· ²⁸ τούτων δ' οὖν κοινόν ²⁹ τι τὴν εὑρεσιν παραδί-
- 20 δωσιν· εἰκότως οὖν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις βιβλίοις, εἰ καὶ τινων αὐτοῖς παρεδίδοντο εὐρέσεις ἐκ τοῦ κοινοτέρου ³⁰ ἐπεγράψατο· ἐνταῦθα δὲ, ἐπεὶ κοινότερον οὐδὲν ³¹ ἦν τῆς εὐρέσεως, ἀπ' αὐτῆς τὴν ἐπιγραφὴν ἐποίησατο. Ὡρα δὲ εἰπεῖν, τί ἐστὶν εὐρέσις· εὐρέσις τοίνυν ἐστὶν ἐπί-
- 25 νοια νοημάτων προσηκόντων καὶ ἀρμοδίων τῷ ὑποκειμένῳ ἢ ζητουμένῳ πράγματι· ἢ εὐρέσις ἐστὶν ἐπίνοια τῶν πιθανῶς προσόντων τοῖς προκειμένοις προβλήμασιν ὀνο-

εἰσαγο τινός.

22 Vind. διασκαίαν. Vat. διασκευήν. 23

Vat. στάσεσι διδάσκει. 24 Vat. μεταχειρησιν. 25 μόνον abest

a Vat. 26 Vat. εὐθείως. 27 οὐδὲν κοινόν Vat. per lacunam

om. 28 ὄνομα· τούτων Vat. per lacunam om. 29 Vind.

τι κοινόν τι. Vat. primum τι om. 30 κοινοτέρου abest a Vat.

31 οὐδὲν Vat. om.

μάτων τε καὶ νοημάτων· νοήματα δὲ εἰσιν ἐνθυμήματα καὶ παραδείγματα· περὶ δὲ τὰς λέξεις ³² καταγίνεται ἡ εὗρεσις πρὸς τὸ εὐρεῖν ἐπιτηδεΐας λέξεις καὶ πεποιημένας³³ πρὸς τὸ ὑποκείμενον πρόσωπον. Ἰστέον δὲ, ὡς ὁ πολιτικός λόγος εἰς τέσσαρα μέρη ³⁴ διαγρῆται, προοίμιον, ⁵ διήγησιν, πίστιν, ἐπίλογον, περὶ ὧν ³⁵ νῦν Ἑρμογένης ἐν τοῖς τρισὶ τόμοις διδάσκει· χρῆζομεν γὰρ ἐν τῷ πολιτικῷ λόγῳ προοιμίῳ μὲν πρὸς τὸ προσεκτικωτέροισι ³⁶ ποιῆσαι τοὺς ἀκροατάς, διηγήσεως δὲ πρὸς τὸ διδάξαι τὸ πρᾶγμα, τῶν δὲ πίστεων πρὸς τὸ ἀνασκευάσαι καὶ κα- ¹⁰ τασκευάσαι τὸ προκείμενον, τῶν δὲ ἐπilogων πρὸς τὸ ἐπιρρῶσαι τὸν ἀκούοντα εἰς τὴν ὑπὲρ ἡμῶν ψήφον. Ἐπεὶ ³⁷ οὖν ὁ τεχνικός τέλειον λόγον ἐβουλήθη ἡμῖν παραστήσαι, πῶς τε γίνεται καὶ ἐκ ποίων μερῶν συνίσταται τὰ ³⁸ περὶ αὐτοῦ πάντα προϋθετο ἡμῖν δηλῶσαι· φασὶ ¹⁵ τοίνυν, ὡς ὁ λόγος σώματι ἔοικεν, ἀναλογεῖ δὲ τῇ κεφαλῇ τὸ προοίμιον, αἱ διηγήσεις τοῖς μετὰ τὴν κεφαλὴν, οἱ δὲ ³⁹ ἀγῶνες τοῖς ἔτι κατωτέρω, τέλει δὲ σώματος ὁ ἐπίλογος· ἀνάγκη οὖν τὴν ἀρχὴν ἐκ προοιμίῳ ποιῆσασθαι, εἰδ' οὕτως ἐφεξῆς τὰ λοιπὰ παραδοῦναι· ὅθεν ²⁰ τῇ περὶ εὐρέσεως διδασκαλίᾳ ἐν πρώτοις περὶ προοιμίῳ ἀπήρξατο. Μετεῖληπται ⁴⁰ δὲ τὸ προοίμιον ἀπὸ τῶν κιθαρῳδῶν ἐπὶ τοὺς λόγους· οἴμη μὲν γὰρ λέγεται ἡ ᾠδὴ· ἐκείνοις δὲ νόμος ⁴¹ ἦν πρὸ ἐκάστης ᾠδῆς κιθάρᾳ ἀδομένης ἀναφωνεῖν τὸν Διόνυσον· τὸ οὖν πρὸ ἐκάστης ²⁵ οἴμης, τουτέστιν ᾠδῆς, λεγόμενον εἰς Διόνυσον ἀναφώνημα προοίμιον ἐκλήθη· ἐκαῦθεν δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς ῥητορι-

32 δὲ τὰς λέξεις Vat. om. 33 Vind. ἐπεποιημένας. Praecedens καὶ om., est in Vat. 34 μέρη Vat. per lacunam om. 35 περὶ ὧν νῦν — — τόμοις διδάσκει Vat. non habet. 36 Vat. προσεχεσιτέρους. 37 Vat. ἐπειδή. 38 Vind. τῇ. Vat. τὰ. 39 δὲ Vat. om. 40 μετεῖλκνυται. 41 Vind. μόνους.

κοὺς λόγους ἢ κλήσις μεταληφθεῖσα ⁴² τοῦ προοιμίου
κράτος εἶχε τῷ χρόνῳ συνήθης εἶναι τοῖς ῥητορεύουσιν·
ἐκεῖνοι μὲν οὖν τὸ ἀνάκρουμα τὸ πρὸ τῆς ᾠδῆς ⁴³ προ-
οίμιον ἐκάλουν. οὗτοι δὲ τὸ προτιθέμενον τοῦ λόγου καὶ
5 οἷον οἶοιοι τῇ διηγήσει καὶ τοῖς λοιποῖς τοῦ λόγου
μέρεσιν· οἶμος γὰρ ἢ ὁδός. ⁴⁴

Ἀρχή· Ἡ πρώτη καὶ καλλίστη τῶν προοι-
μίων εὐρέσις καλλίστης καὶ πραγματικωτά-
της εὐρέσεως τετύχηκε τῆς ἐκ τῶν ὑπολήψεων
10 καλουμένης τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμά-
των.

Τὸ περὶ εὐρέσεως βιβλίον οὐ περὶ προοιμίων εὐρέ-
σεως ¹ προδιαλαμβάνει μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ εὐρέσεως
προδιηγήσεως, ἥτοι προκαταστάσεως καὶ περὶ διηγήσεως
15 καὶ περὶ προκατασκευῆς ἐπιχειρημάτων τε καὶ ἐργασιῶν
καὶ ἐνθυμημάτων καὶ ἄλλων τινῶν. τὸν οὖν περὶ εὐρέ-
σεως τούτων ² λόγον ποιούμενος εὐθὺς περὶ εὐρέσεως προ-
οίμιον ἀπῆρξατο. ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὰ ἐκ διαφόρων λαμβά-
νεται, ἐκ τε τῶν ὑπολήψεων καὶ ἐκ τῶν υποδιαίρεσεων,
20 οὐ μόνον δὲ ἐκ τούτων, ἀλλὰ καὶ ἐκ περιουσίας καὶ ἀπὸ
καιροῦ, διὰ τοῦτό φησιν, ὅτι τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ προοι-
μίων λόγου ἀπὸ τῶν ἐξ ὑπολήψεως λαμβανομένων ποιή-
σο-

Vat. νόμος. ⁴² μεταληφθεῖσα Vind. non habet. ⁴³ Vat.
τῆς ᾠδῆς τῆς κιθαρεῶς προοίμ. ⁴⁴ Sequitur Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ
προοίμιον κ. τ. λ. Vol. VII. p. 53. v. 7 — p. 54. v. 1. Parva est
lectionis varietas. — v. 11 — 13. Ἀλέξανδρος δὲ — — μετὰ τὰς
πίστις Vat. non habet. v. 11. Vind. Νουμινίου. v. 13. τάττεσθαι
Vind. Vat. om. v. 16. Vat. ἦν ἐν ἡμῖν. v. 17. φησὶ Vat. Vind.
om. ib. ἀλλὰ — v. 19. νομιστέον Vat. om. v. 19. φησὶ Vind. om.
v. 22. Vind. Vat. προοίμιον γὰρ. v. 24. δικαιοτάτοι Vat. om.
p. 54. 1. Vat. ἐξευμενιζόμενος.

1 Vat. εὐρέσεως προοιμίων. 2 Vind. τοῦ τῶν. Vat. τούτων.

σομαι. εἶτα προῖων ἔρεϊ καὶ περὶ τῶν ἄλλων· πρώτην δὲ εἶπε, διότι καὶ ἄλλαι εἰσί. διὰ τὸ εἰπεῖν οὖν πρώτην τὰς διαφοροὺς παιότητας τῶν ἐφεξῆς προοιμίων ἐδήλωσεν· ἡ γὰρ ἀπαρίθμησις τὸ σχῆμα τοῦτο δηλοῖ· εὗρεσις δὲ ἐστὶ λόγος νοημάτων καὶ επιχειρημάτων εὐπορίαν ἔχων. 5 ἐκ προοιμίου δὲ ἐπῆνεσε πρώτην καὶ καλλίστην εἰπῶν· πρώτην μὲν ὡς πρὸ τῶν ἄλλων προοιμίων λεγομένην· καλλίστην δὲ εὗρεσιν αὐτὴν ὀνομάζει ὡς καλλίστης μεθόδου τυχοῦσης αὐτῆς τῆς ἐκ τῶν ὑπολήψεων καλουμένης τῶν τε προσώπων καὶ τῶν πραγμά- 10 των. περὶ γὰρ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα ἢ φανταί εἰσιν ὑπολήψεις ἢ χρησταί· προῖων δὲ καὶ αὐτὸς ἔρεϊ. ὅτι τῶν ἐξ ὑπολήψεως ἡ ἀρετὴ πανταχῇ φαίνεται, τουτέστιν ἐν πᾶσι τοῖς προβλήμασιν· ἐπῆνεσε³ δὲ ἐν ταύτῃ καὶ τὰ καθόλου προοίμια, καλλίστην εὗρεσιν τὴν περὶ 15 αὐτῶν εἰρηκώς· εἰ μὲν γὰρ ἐκεῖνα καλὰ, οὐκ ἂν ἦν αὕτη καλλίστη· εἰκότως δὲ καλὰ ὡς ἀντὶ κεφαλῆς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι ἐν τῷ μελετωμένῳ λόγῳ τιθέμενα· καὶ ἄλλως δὲ ἀτεχνον τὸ ἀπροοιμίαστον ἐμβάλλειν ταῖς ὑποθέσεσιν, μὴ πρότερον προηυτρεπικότας περὶ ὧν λέξομεν. πρῶτον δὲ 20 καὶ κάλλιστον τὸ ἐξ ὑπολήψεων προοίμιον· καὶ γὰρ αὐτὸς προῖων ἔρεϊ, ὅτι τῶν ἐξ ὑπολήψεως ἡ ἀρετὴ πανταχοῦ φαίνεται· τὸ δὲ πραγματικωτάτης ἀντὶ τοῦ ἐξεταστικωτάτης καὶ πολυῦλοτάτης· ὕλη⁴ γὰρ ἐνταῦθα σημαίνει τὰ πράγματα, καὶ πλείστης καὶ ἐν πλείστοις θεωρουμένης 25 καὶ κοινοτάτης⁵ καὶ ποριμωτάτης. ἄριστα δὲ φησιν εἶναι τῶν προοιμίων τὰ ἐξ ὑπολήψεως, τὴν δόξαν γὰρ τὴν ὑπὲρ ἑαυτῶν θεραπεύομεν ὡς ὁ Μιτυληναῖος παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις· „τὸ μὲν⁶ καθεστηκὸς τοῖς Ἑλλήσι νόμιμον,

3 ἐπῆνεσε — — ἡ ἀρετὴ πανταχοῦ φαίνεται om. Vat. 4 ὕλη γὰρ ἐντ. σημ. τὰ πράγματα Vat. om. tum habet. καὶ πλε. καὶ ἐν πλ. 5 καὶ κοινοτατ. καὶ ποριμ. Vat. om. 6 μὲν Vat. om. idem pro ὧ ἄνδρες bis ὧδε, cfr. ep. crit. p. 28. — Thuc. III. 9.

ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι,“ καὶ πάλιν τὸ 7 τῶν Κερκυ-
 ραίων· „δικαίον, ὧ ἄνδρες, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς
 μήτε εὐεργεσίας μήτε ξυμμαχίας μεγάλης προσφειλομένης
 ἦγοντας παρὰ τοὺς πέλους ἐπικουρίας ὥσπερ καὶ ἡμεῖς
 5 νῦν δεησομένους ἀναδιδάξαι.“ καὶ γὰρ ἐνταῦθα ὑπολήψε-
 θεραπεύει τὴν τοῦ μὴ δεδωκέναι συμμαχίαν, καὶ προτε-
 ρους ἦγοντας ἔστιν ἃ μὴ δεδωκότας αἰτεῖν.

β'. Ὅπως⁸ δὲ ταῦτα ἔχει, διελὼν ἐκθήσομαι
 καὶ καθ' ἕκαστον ἐν μέρει· τουτέστι τίνες εἰσὶν αἱ
 10 ὑπολήψεις τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων· διελὼν,
 φησὶ, τὴν ὑπόθεσιν εἰς τε πρόσωπα καὶ πράγματα ἐρῶ,
 κατὰ μέρος τὴν ἐκθεσιν αὐτῶν ποιούμενος· τουτέστιν οὐ
 περὶ παντὸς προσώπου λέγων⁹ καθολικῶς τὰς παρακο-
 λουθούσας ὑπολήψεις· τοῦτο γὰρ οὐδὲ γενέσθαι δυνατόν·
 15 ἀλλὰ μερίζων τὸ πρόσωπον εἰς τε τοὺς δικαστὰς καὶ κα-
 τηγόρους καὶ ἀπολογουμένους καὶ εἰς αὐτὰ τὸ κρινόμενα
 πρόσωπα καὶ εἰς τὰ¹⁰ ἔξωθεν ἐμφαινόμενα, καὶ οὕτως
 τὰς ὑπολήψεις ἐκάστου τούτων λαμβάνει· ἐξ ὧν καὶ ἡ
 τῶν προοιμιῶν εὗρεσις γνωσθήσεται τῶν ἐξ ὑπολήψεων.
 20 θέλει οὖν εἰπεῖν¹¹ ἐκάστου προοιμίου εὗρεσιν ἐν μέρει δι-
 αιρῶν αὐτά.

γ'. Τεθείσης¹² γὰρ τοι πάσης ὑποθέσεως
 ἀνασκοπεῖν ἄξιον, πρῶτον τὸ πρᾶγμα τὸ γεγε-
 νημένον ὁποῖόν ἐστιν· ὥστε πᾶσα ὑπόθεσις ἐν ταῖς
 25 ὑποληπτικαῖς¹³ ἐννοίαις καθυποβάλλεται. ἐξ ὧν δὲ ἔφη¹⁴
 τὸ γεγεννημένον, τὸ πλεῖστον καὶ κυριώτατον τῶν συμβου-
 λευτικῶν λόγων παρῆκεν. εἶπερ οὐ περὶ τῶν γεγεννημένων

7 τὸ Vat. addit. — Thuc. I. 32. 8 ὅπως δὲ ταῦτα — ἐν
 μέρει Vat. om. 9 Vat. λέγων. Vind. λέγω. 10 Vat. εἰς τι
 ἔξωθεν ἐμφαινόμενον. 11 Vat. ἐκάστου προοιμίου εἰπεῖν εὔρ.
 12 τεθείσης — ὁποῖόν ἐστιν Vat. om. 13 Vat. ὑποληπτικαῖς.
 14 ὧν δὲ ἔφη Vat. per lacunam om.

μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ οὗ εἰ δεῖ γενέσθαι τόδε τι ¹⁵ ἢ μὴ γενέσθαι μάλιστα συμβουλευέειν ἐγειρόμεθα. ¹⁶

δ'. Καὶ περὶ οὗ ἡ κρίσις ἢ τὸ βουλευτήριον συνέστηκε. Τρία τῆς ῥητορικῆς εἰσὶν εἶδη, δικανικόν, συμβουλευτικόν, πανηγυρικόν· συμπροελθοῦσα γὰρ τῇ ⁵ τοῦ ἀνθρώπου ψυχῇ ἡ ῥητορικὴ εἰς ἀναλογοῦντα διηρέθη ταῖς δυνάμεισι τῆς ψυχῆς· ἅπανά ἐστι λόγος, θυμός, ἐπιθυμία· καὶ τὸ μὲν συμβουλευτικόν ἀναλογεῖ τῷ λόγῳ· ὥσπερ γὰρ ὁ λόγος ἐστὶν ἐν ἡμῖν διὰ τὸ κυβερνᾶν ἡμᾶς ἐπὶ τὰ χρηστὰ, οὕτω καὶ τὸ συμβουλευτικόν ἀπὸ μὲν ¹⁰ τῶν ἀχρήστων ἀποτρέπει ἡμᾶς, πρὸς ¹⁷ δὲ τὰ χρηστὰ παροξύνει· τῷ δὲ θυμῷ ἀναλογεῖ τὸ δικανικόν· φασὶν γὰρ εἶναι θυμὸν ζέειν τοῦ περὶ καρδίαν αἵματος δι' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως· πρὸς γὰρ τὸ λυπῆσαι τὸν ἀντιλυπήσαντα διανίσταται ὁ θυμός· ὁμοίως ¹⁸ δὲ καὶ τὸ δικα- ¹⁵ νικόν ἐστίν·

Ἄνδρ' ἐπαμίνεσθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

τὸ δὲ πανηγυρικόν ἀναλογεῖ τῇ ἐπιθυμίᾳ. ἡ γὰρ ἐπιθυμία τέλος ἔχει τὸ καλόν· τριῶν οὖν εἰδῶν ὄντων τῆς ῥητορικῆς δοκεῖ τισι μὴ διαλαβεῖν ¹⁹ τὸν τεχνικὸν περὶ προσι- ²⁰ μίων τῶν τριῶν εἰδῶν, ἀλλὰ τοῦ δικανικοῦ καὶ ²⁰ συμβουλευτικοῦ, ἥττον δὲ τοῦ πανηγυρικοῦ φροντίσαι· ἀλλὰ μὴ φορητὴν ἡγούμενος τὴν τοῦ τεχνικοῦ διαβολὴν δέον ἐνενόησα ²¹ ὑποδηλῶσαι ὡς καὶ περὶ ²³ τοῦ πανηγυρικοῦ ἐν αὐτοῖς διείληφεν· ἄλογον γὰρ ἦν οἶμαι τέχνην διδά- ²⁵ σκοντα μὴ διαλαβεῖν περὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτῆς περιεχομένων, ἀλλὰ τινὰ μὲν διδάξαι καὶ καλῶς ἐρμηνεύσαι,

15. τό δε τι Vat. om. 16 Med. Vind. ἀγειρόμεθα. Vat. ἐγειρ. 17 Vat. εἰς. 18 ὁμοίως δὲ — ἐπαμίνεσθαι Vind. om. contra Vat. alteram versus partem τῆς πρότερον χαλεπήνῃ per lacunam om. — II. T. 183. ἄνδρ. ἐπαρίσσεσθαι. 19 Vat. διαλαμβάνειν. 20 Vat. καὶ τοῦ συμβ. 21 Vat. ἐνόμισα. 22 περὶ Vat. om.

τινὰ δὲ καὶ μάλιστα χρειώδη τε καὶ ἀναγκαῖα καταλι-
 πείν²³ ἀμνημόνευτα· προσέτι²⁴ γὰρ καὶ ἀποτεινάμενος²⁵
 περὶ τῶν δυὸ εἰδῶν διαλαβὼν ἐσίγησε τὰ τοῦ πανηγυρι-
 5 κοῦ· ἄρα γὰρ ὡς δυσχεροῦς ὄντος καὶ τοῦ τεχνικοῦ μὴ
 ἐξικνουμένου τὰ περὶ αὐτοῦ διελθεῖν, ἢ ὡς²⁶ μὴ ὄντος
 ἀναγκαίου τοῦ πανηγυρικοῦ· καὶ διὰ τοῦτο παρ' αὐτοῦ
 ὀλιγωρηθεῖτω· καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἀδυναμίας γράφην κατ'
 αὐτοῦ τις εἰσαγάγοι, παντί που δῆλον· τίς γὰρ ἂν ἄλ-
 10 λος, εἰ οὐκ αὐτός, περὶ αὐτῶν διαλήψεται· τίς δὲ καὶ
 φραίη μὴ εἶναι τὴν τοῦ ἐπιδεικτικοῦ διδασκαλίαν τῶν πᾶ-
 νυ ἀναγκαίων· ἢ οὐχὶ καὶ αὐτός ὁ καθηγεμὼν τῷ εἶδει
 ἐκείνῳ φαίνεται χρησάμενος ἐν τε²⁷ τῷ ἐπιταφίῳ καί
 τισιν ἑτέροις, ἐν οἷς δικαζόμενος καὶ κατηγορῶν τὰ τοῦ
 ψόγου κεφάλαια τίθησι λίαν ἡκριβωμένως· καὶ πάλιν ὑ-
 15 περαπολογούμενος τὰ τοῦ ἐγκωμίου, ὡς ἐν²⁸ τοῖς κατὰ
 Ἀνδροτίωνος καὶ τοῖς παραπρεσβείας³⁰ καὶ ἄλλοις πλεί-
 στας ἐνέφηεν. Ἰσοκράτην δὲ καὶ κατολιγωρῆσαι μὲν τῶν
 ἄλλων, τοῦ δὲ ἐπιδεικτικοῦ ὅλον γενέσθαι· ἀλλ' ὥσπερ
 ἐν ταῖς στάσεσι περὶ τοῦ δικανικοῦ διαλαμβάνων καὶ τοῦ
 20 συμβουλευτικοῦ συμπεριέλαβε καὶ τὸ ἐπιδεικτικόν, καὶ οὐκ
 ἰδίως τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ ἐν τοῖς περὶ προοιμίου
 διδάσκων³¹ τὰ δικανικὰ καὶ τὰ συμβουλευτικὰ συμπερι-
 εἴληψε καὶ τὰ ἐπιδεικτικὰ καὶ εἰ μὴ ἐν τοῖς ὑπομνήμασι
 τῶν παλαιῶν ἢ μαρτυρία τῶν προλεχθέντων εὐρίσκετο,
 25 ὅπως ἐν τῷ περὶ στάσεων συμπεριλαμβάνεται τὸ ἐπεδει-
 κτικόν τοῖς λοιποῖς εἵδεσι, τῷ τε δικανικῷ φημι καὶ τῷ
 συμβουλευτικῷ, τάχα ἂν ἡμεῖς τοῦτο σαφῶς ἐπεδείξα-
 μεν·³² ἀλλὰ, φασὶ τινες, ὅτι κρίσιν εἰπὼν καὶ βουλευτή-
 ριον τὰ δύο μόνα εἶδη τῆς ῥητορικῆς δοκεῖ μνήμης ἀξιῶ-

23 παραλιπεῖν Vat. 24 Vat. πρὸς τί. 25 Vat. ἀποτει-
 νόμενος. 26 ὡς Vind. καὶ Vat. 27 Vat. οὐ. 28 ἐν τε τῷ —
 ἑτέροις Vat. om. 29 ἐν Vat. om. 30 Vat. τοῖς περὶ πρεσβ.
 31 διδάσκων Vat. om. 32 Vat. ἐνδείξαμεν.

σαι· καὶ δηλὸς ἐστὶ καὶ αὐτὸς εἰδὼς, ὅτι περὶ τῶν ἐγκω-
 μιαστικῶν προοιμίων οὐδεμίαν φροντίδα εἰσηγήνοχεν· ³³
 ἀλλὰ περὶ τούτου τάχα τις τὸ τῆς κρίσεως ὄνομα βια-
 σάμενος ἐρεῖ συμπεριεληφέναι καὶ τὰ ἐγκώμια· κρίνουσι
 γὰρ οἱ ἀκροαταὶ ἤδη καὶ πράξεις ³⁴ τῶν ἐπαινουμένων ἢ ⁵
 ψεγομένων· ἐν ³⁵ τῷ τῆς κρίσεως οὖν ὀνόματι καὶ τὸ
 πανηγυρικὸν συμπεριέλαβεν· κρίσις γὰρ ἐστὶ γενικῶ λό-
 γῳ ἀγαθοῦ ἢ κακοῦ, καὶ ἡ κατὰ τὸ πανηγυρικὸν ἐπισκο-
 ποῦσα τὰ πράγματα μεταχειρίσις· τάχα δ' ἂν τινα τὸ
 εἰρημένον παρεῖχε ³⁶ παραμυθίαν τῷ ῥητῷ, εἰ μὲν ³⁷ αὐ- 10
 τὸς ἐφεξῆς παρ' ὅλην τὴν διαίρεσιν δικάζοντας καὶ κατη-
 γοροῦντας καὶ ἀπολογουμένους καὶ ἐγκλήματα ἔχοντας
 εἰσάγει, ἐπαινοῦντας δὲ ἢ ψέγοντας ἢ ἐπαινουμένους οὐ-
 δαμοῦ· ἢ ἐρεῖ τις, ὅτι τούτῳ γε τῷ λόγῳ οὐδὲ περὶ
 συμβουλευτικῶν προοιμίων συγχωρεῖ ³⁸ τις αὐτῷ λόγον 15
 ποιεῖσθαι, καίτοι φανερός ἐστὶ καὶ ἐπισημαίνόμενος καὶ
 παραδείγματα φέρων λόγου συμβουλευτικοῦ. ἀλλ' οὖν
 κατὰ τὴν διαίρεσιν οὐ λέγει συμβούλους ἢ συμβουλευόμε-
 νου, ἀλλ' οἶδεν ἴσως, ὡς ἀφ' ἑνὸς τῶν τριῶν εἰδῶν τοῦ
 λόγου καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀφορμὴν τοῦ κοινοῦ νοήμα- 20
 τος διδούς· διὸ ³⁹ ἀπέριτος μᾶλλον καὶ σαφὴς δόξειεν
 ἂν ⁴⁰ αὐτοῖς συγγνωμονοῦσιν. ⁴¹

ἐ. Ἐν προβλήμασι ⁴² γὰρ ἢ κρίνομεν ἢ βου-
 λεύομεθα· κρίσις μὲν γίνεται ἐπὶ τῶν προβλημάτων
 τῶν δικανικῶν, ἃ τινὰ ὑποπίπτει πάσαις ταῖς στάσεσι, ²⁵
 πλὴν τῆς πραγματικῆς· βουλὴ δὲ συνίσταται ἐπὶ τῆς
 πραγματικῆς μόνης· καὶ γὰρ αὕτη μόνη περιέχει τὸ
 συμβουλευτικὸν εἶδος τῆς ῥητορικῆς· προβλήμασι δὲ λέγει

33 Vat. εἰσηγήνοχεν. 34 Vind. addit: ἀκρίβοντος, quod Vat. om.
 35 ἐν Vat. om. 36 παρεῖχε Vat. addit, Vind. om. 37 μὲν Vind.
 μὴ Vat. 38 Vat. συγχωρεῖ. Vind. ἐγχωρεῖ. 39 διὸ Vat. om.
 40 ἂν Vat. om. 41 Vat. ἐγγνωμονοῦσιν. 42 Vind. ad marg.
 Ἐν τοῖς ζητήμασιν ἢ ταῖς ὑποθέσεσι.

τοῖς ἐξεταζομένοις ζητήμασιν, ἣ πρόβλημα καλεῖ, ὃ ἀνω-
τέρω εἶπεν, ὑπόθεσιν, ὡς τοῦτο· παρίστατό τις ἐπ' ἐρη-
μίας νεοσφαγῇ σώματι βαστάζων ξίφος ἡμαγμένον, καὶ
φεύγει φόνου· οὐ τὸ πανηγυρικὸν δὲ ἐκβαλεῖν βουλόμενος
5 ἐκ τοῦ περὶ προοιμίων ⁴³ ταῦτά φησιν, ἀλλὰ παραλαμ-
βάνει καὶ τοῦτο· κρίσιν γὰρ γενικῶ λόγῳ ⁴⁴ καὶ τὴν
ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ ἐπίσκεψιν δηλοῖ, ὡς ἤδη εἴρηται, ἥ
τινι καὶ τὴν ἐν πανηγυρικῷ λόγῳ ⁴⁵ μέτιμεν μεταχεί-
ρισιν.

- 10 **ζ.** Δεῖ τοίνυν σκοπεῖν τὸ πρᾶγμα εἴτε καλὸν
ἐστὶν εἴτε φαῦλον· οὐκ ἀπὸ τοῦ ⁴⁶ πράγματος μόνον
ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων περιστατικῶν γίνεται προοίμια·
διὰ δὲ τοῦ ἐνὸς καὶ τὰ ἄλλα εἶπεν· ἐπιτηρητέον δὲ τὴν
διαίρεσιν, οὐ γὰρ ἀνάγκη τὸ πρᾶγμα ἢ χρηστὸν ἢ φαῦλον
15 ὑπολαμβάνειν τοὺς ἀκροατάς· πολλῶν γὰρ καὶ οὐδετέρων
φέροντες ἐν αὐτοῖς τὴν ὑπόληψιν μέσως περὶ τὸ πρᾶγμα.
ποιοῦνται τὴν ἀκρόασιν· ἔτι πρὸς τούτῳ πολλὰι τυγχά-
νουσιν ὑποθέσεις, ὧν οὐδόλως ἔχοντες ὑπολήψεις, οὐδὲ
γὰρ γινῶσιν, ὅμως ἤκουσιν ⁴⁷ ὡς ἀκοῦσαι· ὥστε τὰ ἐπὶ τοῦ-
20 των προοίμια διαφεύγει καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιβολὴν τῆς δια-
ρέσεως· ἐχρῆν οὖν διαιρούμενον τὰ περὶ τὸ πρᾶγμα λέ-
γειν ὡς ἡ ⁴⁸ ἔχουσιν ὑπόληψιν ἢ οὐκ ἔχουσιν, περὶ αὐτὸ
οἱ ἀκροαταί· καὶ εἰ ⁴⁹ ἔχουσιν, ἢ χρηστὴν ἢ φαύλην ἢ
μεσάζουσιν· καίτοι οὐδὲ τοῦτο ἀπόχρη. πολλάκις μὲν
25 γὰρ ἔχουσι ⁵⁰ τινὰς οἱ ἀκροαταί περὶ τὸ πρᾶγμα ὑπολή-
ψεις, ὃ δὲ ῥήτωρ ταύτας παρεῖς ἐκ τοῦ μᾶλλον αὐτῷ
συμφέροντος προσημιάζεται· ὥστε ἕδει ἐπιδιαιροῦντα λέ-

43 Vat. βολόμενος τοῦ προοιμίου. 44 Vind. λόγου. Vat.
λόγῳ. cfr. Vol. V. p. 370. v. 13 — 15. 45 λόγου μέτιμεν, scr.
λόγῳ μέτιμεν. tum Vind. μεταχείρισιν. Vat. μεταχείρισιν. 46
τοῦ Vat. addit. 47 Vind. ἤκουσιν. Vat. ἤκουσιν. scripsi ἤκου-
σιν ὡς. 48 ἡ Vat. addit. 49 αὐτῶν Vat. οἱ Vind. 50 Vat.
πολλὰ γὰρ ἔχουσι μὲν.

γειν, καὶ τούτων ἐκάστην ὑπόληψιν ἢ συμφέρουσαν οἶ-
δεν, ὁ ῥήτωρ, ἐὰν μνημονεύσῃ· ⁵¹ ἢ μᾶλλον ταύτης ἐτέ-
ραν ⁵² ἔχει συμφέρουσαν καὶ ταύτην ἐξῆς ὑποτέμνειν. εἰ
δὲ σχολῆς δεῖσθαι ⁵³ φήσῃ τις τὴν ⁵⁴ ἐπὶ τοιοῦτον τῆς
τομῆς πρόδοον, ἴστω ὡς οὐδεμία τέχνη ἐξ ἐφόδου ἀπαρ- 5
τίζεται, καὶ ὅτι οἷδὲ τὴν ἀρχὴν ἔδει τάττειν ὑπὸ διαίρεσιν
τὰ προοίμια, ἀλλὰ τὸ πλήθος αὐτῶν ὀκνεῖν ὁμολογεῖν, ⁵⁶
ἢ ἀρξάμενον μὴ πολλὰ παρέντα δόξαι τι σοφὸν ποιεῖν.

ζ. Εἴτα ἐξῆς τὰς περὶ τὸ πρόσωπον ὑπολή-
ψεις ἐκάστου τῶν δικαζόντων, τῶν ⁵⁷ κατηγο- 10
ρούντων, τῶν ἀπολογουμένων, τῶν ἐχόντων
αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐγκλήματα· ἐκ τού-
των δηλοῦται, ὅτι ἀπὸ τῶν περιστάτικῶν τὰ προοίμια
λαμβάνεται· ὁ δὲ τεχνικός τὸ μὲν ⁵⁸ εἰπὼν σοι νοεῖν τὰ
ἄλλα κατέλιπε· πρὸς δὲ τούτοις διαίρεσιν τῶν προοιμίων 15
ποιούμενος ἕκαστον λέγει προοίμιον λαμβάνεσθαι ἢ ἐξ
ὑπολήψεως ἢ ἐξ ὑποδιαίρεσεως, ἢ ἐκ περιουσίας, ἢ χρό-
νου. ἔχειν δὲ ⁵⁹ τὰ πράγματα ἢ χρηστὰ ἢ φαῦλα πρὸς
τούτοις καὶ τὰ ἐμφερόμενα τῶν πραγμάτων πρόσωπα λέγει,
ὡς ἔννευσι καὶ τούτοις ὑπολήψεις. ἀγαθοῦ γὰρ ὄντος ἀ- 20
γαθὴν εἶναι ἀνάγκη καὶ τὴν ὑπόληψιν. δικάζοντες μὲν
οὖν εἰσιν οἱ κρίται, κατηγοροῦντες δὲ οἱ τοῖς διώκουσι
συναγωνιζόμενοι, ἀπολογούμενοι δὲ οἱ τοῖς φεύγουσι βοη-
θοῦντες· οὗς ἡ συνήθεια ἀμφοτέρους ἐντελεῖς ⁶⁰ οἷδε κα-
λεῖν· οἱ ἔχοντες δὲ τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐγκλήματα ὁ 25
διώκων ἐστὶν καὶ ὁ φεύγων, ὡς ὁ Δημοσθένης καὶ Μει-
δίας ὁ τὴν κατηγορίαν ἔχων τῆς ὕβρεως καὶ τῆς ἀσε-
βείας.

51 Vat. μνημονεύσαι. 52 Vat. ἑτέραν Vat. om. 53 δεῖ-
σθαι Vat. addit. Vind. om. 54 Vind. τὸν, Vat. τὴν. 55
Vind. ταύτην. 56 ὁμολογεῖν Vat. per lacunam om. 57 τῶν
ex Hermog. inserui. 58 Vat. τὸ μὲν εἰπὼν τούτοις om. 59
δὲ καὶ Vat. 60 Vat. ἐντολεῖς.

ή. Τῶν ἔξωθεν ἐμφαινομένων· οἱ ἔξωθεν ἐμφαινόμενοι εἰσιν οἱ ἔξω τούτων, ⁶¹ οἷον οἱ πολέμιοι καὶ οἱ ἐχθροὶ, αἷον τρισαριστέως εἰκόνα ἔστησαν οἱ πολέμιοι· ⁶² τίνος ἔνεκα εἰκόνα ἔστησαν; ρῦτοι γοῦν πάντες 5 οἱ συνειλεγμένοι δικάσונτες ἢ κατηγορήσונτες ⁶³ ὑπολήψεις ἔχουσιν· ἢ γὰρ εὐμενεῖς εἰσιν οἱ δικασταὶ ἢ οὐ ἢ οὐδέτερον· ἂν μὲν οὖν εὐμενεῖς ὦσιν ἡμῖν, ἢ παρήσομεν τὸ περὶ τῆς εὐνοίας ἢ πρὸς ὀλίγον θήσομεν. ⁶⁴

θ'. Δειχθέντος, φησὶ, τούτου, τοῦ καὶ τὰ πρόσωπα 10 καὶ τὰ πράγματα ὑπολήψεις ἔχειν, ἀναγκαῖον εἶπεν, ὅπως εἰς τὰ προοίμια ταῦτα παραληφόμεθα, ἀντὶ τοῦ πῶς ἔχομεν ἐξ αὐτῶν τὸ προοίμιον κατασκευάσαι.

ι. Τὴν ποιότητα τοῦ πράγματος λέγει, τὸ γὰρ ποταπὸν ἐστὶ, δήλωσιν ἔχει τοῦ πολλάκις χρηστὸν εἶναι, 15 μὴ τοιοῦτον δὲ ὑπολαμβάνεσθαι· διὸ καὶ προσθήκη τοῦ ποταπὸν ὑπελήπται, ἐνδέχεται γὰρ ἕτερον μὲν εἶναι τὸ πρᾶγμα, ἑτέραν δὲ ὑπόληψιν ἔχειν περὶ αὐτοῦ τοὺς πολλούς· ἢ γὰρ περίστας ποιᾷ, μὴ χρηστὸν εἶναι αὐτὸ, οἷον ὥς ἐπὶ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ διακόψαντος τὸ τεῖχος,

61 Vat. τούτων πάντων. 62 οἱ πολέμιοι — ἔστησαν Vind. om., recepi ex Vat. 63 Vat. δικάσασθαι ἢ κατηγορήσασθαι.

64 Quae sequuntur, eadem sunt, quae Vol. V. p. 371. v. 1. —

p. 372. v. 9. cum additamento tomi VII. v. 2. Vat. τὴν ἐχθραν.

v. 4. Vat. Vind. οὐ δίκαιον. v. 8, et 9. Vat. πειρασώμεθα, ἐπαι-

νεσώμεθα. v. 14. Vind. φεύγη in Vind. et Vat. sequitur addita-

mentum tomi VII. Vind. θρασ. τις κ. σκλ. ἀεὶ. Vat. ἀεὶ om.

tum Vind. ἢ καὶ καλλωπ. Vat. ἢ εἰ καλ. v. 15. Vind. Vat. ἀπό

τῶν ἔξωθεν ἐμφαινομένων, τουτέστι γνωρίμων καὶ φίλων, οἷον εἰ,

v. 16. consentiunt cum Vol. VII. v. 17. τῶν ante παρεπομ. Vat.

om. v. 19. Vind. μεταχειρίζόμεθα. Vind. et Vat. τὸ δὲ πρ. p. 372,

v. 1. Vind. Vat. οἷον λοιδ. v. 2. Vind. Vat. διαβάλοις [Vind. δια-

βάλλει] οὕτως, ὅτι. v. 4. Vat. ἀκατάσκευος. uterque λύσεις δὲ οὐ-

τω τας δ. v. 16. Vat. ἔχομεν. v. 17. Vat. καὶ διά. v. 18. ὥς Vind.

om. v. 20. Vind. Vat. μὴ κοινωνεῖν. v. 21. Vat. ταῖς δὲ — διαβολαῖς,

καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ ξένου, τοῦ ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναχθέντος⁶⁵ καὶ ἀριστεύσαντος. Πρᾶγμα μὲν γὰρ οὗτος εἰργασται καλὸν, τοιοῦτον γὰρ ἡ ἀριστεία· ἡ μέντοι περιστάσις τοῦ προσώπου παρανομίας ὑπόληψιν αὐτῷ παρέχει.

ιά. Κοινότερον ἐνταῦθα φησὶ δικαστὰς τοὺς τε ἰδίως λεγομένους δικαστὰς καὶ τοὺς βουλευτάς.

ιβ. Εἰπὼν ἀνωτέρω σκοπεῖν τὰς περὶ τὸ πρόσωπον ὑπόληψεις ἐκάστου τῶν δικαζόντων, τῶν κατηγορούντων, τῶν ἀπολογουμένων, τῶν ἐχόντων αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐγκλήματα τῶν ἔξωθεν ἐμφαινόμενων ἐκάστου βούλεται¹⁰ εἰπεῖν διαίρεσιν. καὶ τέως νῦν λέγει περὶ τῶν δικαζόντων, ὅτι οἱ δικαζόντες ἢ χαρᾶς ὑπόληψιν ἔχουσιν, ὡς χρηστοῦ ὄντος τοῦ πράγματος, ὡς νίκης κατὰ πολεμίων ὑπὸ φυγάδων γενομένης, ἢ χαλεπαίνουσιν, ὡς φανύλου ὄντος τοῦ πράγματος, οἷον εἰργάσατό τις φόνον, ἢ οἱ¹⁵ κτείρουσιν, ὡς ὠμῆς πράξεως γενομένης· οἷον ἐνώπιόν τις τῆς μητρὸς ἀπέκτεινε τὸν αὐτῆς υἱόν, ἢ χαλεπαίνουσιν ἅμα καὶ οἰκτείρουσιν, ὡς δύο τινῶν φανύλων γεγενημένων, οἷον ἐνώπιόν τις τῆς μητρὸς ἀπέκτεινε τὸν υἱόν, καὶ ἀπέθανεν ἢ μήτηρ τοῦ ἀναιρεθέντος. Πρὸ² δὲ τῆς τῶν 20 προουμιῶν ἐκθέσεως ἀναγκαῖον ἐστὶ τοῦτο μαθεῖν, ὅτι δεῖ ζητεῖν ἐν αὐτοῖς κεφάλαια τρία, τί τὸ γεγονὸς πρᾶγμα, καὶ² τὸ πρόσωπον, δι' οὗ ἐγένετο, καὶ τὸ κεφάλαιον, πρὸς ὃ ἀνάγεται· εἶτα δεῖ ζητεῖν ἐπὶ τοῦ γεγονότος πράγματος³ χρόνον, τόπον,⁴ τρόπον, αἰτίαν, πρᾶξιν, οἷον 25 τί τὸ γεγονὸς πρᾶγμα, καὶ πότε ἐγένετο, καὶ πῶς καὶ ποῦ; καὶ διὰ τί· οἷον κλοπῇ, φησὶν, ἐστὶ τὸ πρᾶγμα, ἥτις ἐν ὥρᾳ μέσης νυκτὸς γέγονεν ἐν τῇ ἐμῇ ἔνδον οἰκίᾳ, τοῦ τοίχου διορυχθέντος, ἵνα ἐγὼ πτωχὸς γένωμαι· ἐπὶ δὲ τοῦ προσώπου δεῖ ζητεῖν τὰ ἐπακολουθοῦντα τῷ προσώ- 30

65 Vat. ἀνεχθέντος. scr. ἀνυχθέντος.

1 Haec sunt etiam in Med, 2 καὶ Med. om, 5 Vat, πρᾶγμα. Med, πρᾶγματος, 4 τόπον Med. ponit post αἰτίαν,

- πῶ, γένος, ἀγωγήν, παιδευσιν, ἡλικίαν, φύσιν, τύχην, ⁵
 ἐπιτήδευμα, προξίν, οἷον τίς ὁ πεπραχὼς, τί ἡ τὸ γένος
 αὐτοῦ, τίς ἡ ἀγωγή, τίς ἡ παιδευσις, ἡ ἡλικία, ἡ φύσις,
 ἡ τύχη, καὶ τὰ ἐξῆς, οἷον Χαριδμήος ἐστὶν ὁ πεπραχὼς,
 5 ὁ ὑπάρχων γένους πονηροῦ, ἀγύρτης, κάπηλος, ἀμαθῆς,
 νέος, θυμώδης, τέκτων, ἄγαμος. ⁷ Περὶ δὲ τοῦ κεφα-
 λαίου, ὅτι ἰγ' τὰ κεφάλαια τὰ ζητούμενα, στοχασμός,
 ὄρος, πραγματικὴ, ἀντίληψις, ἀντίστασις, ἀντέγκλημα,
 μετὰστασις, συγγνώμη, ῥητὸν καὶ διάνοια, ἀντινομία, ⁸
 10 συλλογισμὸς καὶ ἀμφιβολία· ἡ δὲ μετάληψις ἐν τούτοις
 πᾶσιν ⁹ εὐρίσκεται· δεῖ οὖν τὸ κεφάλαιον εὐρίσκειν οὕ-
 τως· διαστήσας τὸν ἐλέγχοντα καὶ ἐλεγχόμενον λέγε, ἄρα
 γε ὅπερ φατέ, φανερόν ἐστι παρ' ἀμφοτέρους ἐπ' ἴσης
 ὁμολογούμενον γεγονέναι ἢ ἀφανές· καὶ εἰ μὲν ἀφανές,
 12 ἀπὸ τίνος δὲ ¹⁰ φανεροῦ σημείου γενόμενον, ἔσται στο-
 χασμός· εἰ δὲ φανερόν, πάλιν λέγε· τέλειόν ἐστιν ἐπὶ τε-
 λείᾳ τῇ πράξει συγκατατιθέμενον, ἢ ἀτελές· ἔστι γάρ
 τινα, ὧν ἡ μὲν ἀρχὴ γέγονε, τέλος δὲ οὐ· ζητήσας οὖν καὶ
 εὐρὼν, ὅτι ἀτελές ἐστὶν, ὄρος ἐστὶν, εἰ δὲ τέλειον, λέγε,
 15 περὶ τίνος ἄρα δικαιολογεῖσθε, περὶ αὐτὸ τὸ πράγμα, εἰ
 δίκαιόν ἐστιν ἢ ἀδίκον, ἢ ¹¹ μὴ περὶ αὐτό. εἰ μὲν οὖν
 μὴ περὶ αὐτό, ἢ περὶ ῥητὸν καὶ διάνοιαν, ἢ συλλογισμὸν
 ἢ ἀμφιβολίαν· εἰ δὲ περὶ αὐτὸ τὸ πράγμα, περὶ τοῦ ἤδη
 γεγονότος πράγματός ἐστιν, ἢ περὶ μέλλοντος, καὶ εἰ μὲν
 25 περὶ μέλλοντος, ἔσται πραγματικὴ· εἰ δὲ περὶ τοῦ ἤδη
 γεγονότος πράγματος, ἐπερώτα πόλιν· ὁμολογεῖ τοῦτο
 πεποικέναι ὡς ἀδίκημα, ἢ οὐχ ὁμολογεῖ· καὶ εἰ μὲν οὐχ

5 τύχην Med. om. 6 Med. τί αὐτοῦ τὸ γένος. 7 Vat.
 ἄσματος. Med. ἄγαμος. 8 Med. συλλογισμὸς, ἀντινομία. 9
 Med. πᾶσιν. Vat. πάλιν. 10 Med. δὲ σημείου φανερούμενον.
 Vat. δὲ φανεροῦ οὐ σημείου γενόμενον. 11 Med. ἢ περὶ ῥητὸν
 καὶ διάνοιαν. καὶ εἰ μὲν περὶ ῥητὸν ἐστὶ καὶ διάνοιαν, ἢ συλλογισμὸς
 ἔσται ἢ ἀμφιβολία.

ὁμολογεῖ, ἔστιν ἀντίληψις, εἰ δὲ ὁμολογεῖ, πάλιν ὄρα, εἰς τί τῶν ἔξωθεν μεθίστησι τὸ ἔγκλημα, ἢ εἰς αὐτὸν τὸν παθόντα· καὶ εἰ μὲν εἰς αὐτὸν τὸν παθόντα, ἔσται ἀντέγκλημα· εἰ δὲ εἰς τι τῶν ἔξωθεν, ἢ εἰς πάντη ἀνεύθυνον πρᾶγμα ἢ ¹² πρόσωπον, καὶ ἔσται συγγνώμη· ἢ εἰς ⁵ ὑπεύθυνον, καὶ ἔσται μετὰστασις· μετὰ ταῦτα πάντα ἀπάρχεσθαι τοῦ λέγειν θέλων ἀπάρχου τριχῶς· ἢ ἐκ τῆς σεαυτοῦ ¹³ διαθέσεως, ἢ ἐκ τῆς τῶν ἀκροατῶν ἔξεως, ἢ ἐκ τοῦ ἀνφιεῖν τὴν ἑαυτοῦ ὑπόληψιν. Ἐκ δὲ τῆς σεαυτοῦ ¹⁴ διαθέσεως εἰ δεῖ προοιμιάσασθαι, ¹⁰ ὄρα τὴν σεαυτοῦ διάθεσιν, καὶ τὸ ¹⁵ ὅπως ἄρα περὶ τοῦ προτεθέντος κεφαλαίου διετίθης, οἷον εἰ ἀγανακτῶν, ἀπιστῶν, ¹⁶ ἐλεῶν, ὀργιζόμενος, θυμοῖμενος, καὶ ἐντεῦθεν ἄρχου· εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸ γεγονὸς ἀγανακτεῖς, λέγε, εἴθε ¹⁷ μὴ τοιοῦτον ἀκήκοα γεγονὸς πρᾶγμα, ¹⁵ εἰ δὲ πρὸς τὸ πρόσωπον, οἷον Χαρίδημον, λέγε, ¹⁸ εἴθε μὴδὲ τοῦ ὀνόματος τούτου ἀκήκοά ¹⁹ ποτε· εἰ δὲ πρὸς τὸν χρόνον, λέγε, πονηρὸς μοι ²⁰ ὁ χρόνος· ὁμοίως ἐπὶ τόπῳ καὶ τρόπῳ· ²¹ ἐκ δὲ τῆς τῶν ἀκροατῶν ἢ δικαστῶν ἔξεως, ὄρα ὡς περὶ τὰ ὑπόδικα πρόσωπα ἢ χρησταὶ εἰσιν ²⁰ αἱ ὑπολήψεις, ἢ φαῦλαι· καὶ εἰ μὲν χρησταί, λέξομεν οὕτως, οἷον τὸν Χαρίδημον οὐκ ἄγνοῶ, ὡς ἀγαθὸν μὲν τινα, ²² ὧ ἄνδρες, ὑπολαμβάνετε· ἐγὼ δὲ οὐ μόνον μὴ ²³ ἀγαθὸν, ἀλλὰ καὶ δεινὸν πειράσσομαι δεῖξαι· εἰ δὲ φαῦλαι, ταύτας μεγαλυνοῦμεν, οἷον, „τὴν ²⁴ μὲν ἀσέλγειαν καὶ ²⁵ τὴν ὕβριν, ἢ πρὸς πάντας κέχρηται Μειδίας, οἶμαι μηδὲνα ὑμῶν ἀγνοεῖν·“ πάλιν οἱ ἀκροαταί, καθά φησι καὶ

12 Med. ἢ εἰς. 13 Med. ἑαυτοῦ. 14 Med. αὐτοῦ. 15 τὸ Med. om. 16 Med. ἢ ἀπ. ἢ ἐλ. ἢ ὀργ. ἢ θυμ. 17 Vat. Med. εἴτε. scr. εἴθε. 18 Med. οὕτως. 19 Med. ἀκήκοα τούτου. 20 Med. μὲν. 21 Med. καὶ τρόπῳ. Vat. ἢ om. 22 Med. τινα, Vat. τινὲς ὑμῶν. 23 μὴ Med. om. 24 Or. in Mid. init.

ὁ τεχνικός, ἐπειδὴ περὶ τὰ γεγονότα, εἰ μὲν χρηστά εἰσιν, εὐφραίνονται, εἰ δ' ἀχρηστα, χαλεπαίνουσιν· ἐπὶ μὲν τῶν χρηστῶν λέγε· ὁρῶ μὲν ὑμᾶς, ὧ δικάσται, ²⁵ χαίροντας, ἐπὶ τῷ γεγονότι, εἰ δὲ χαλεπαίνουσιν, ²⁶ ὁρῶ μὲν ὑμᾶς χαλεπαίνοντας.

ιγ'. Ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ὧ ἄνδρες βουλευταὶ, πραγμα-
τικῆς οὐσῆς τῆς στάσεως, καὶ συμβουλευτικῇ τοῦ εἰδους
τῆς ῥητορικῆς, ἔφη, ἃ ἄνδρες δικάσται· χρὴ δὲ σκοπεῖν
ἐν τοῖς προοίμιοις πρῶτον τὰς καθολικὰς ἐννοίας καὶ γε-
10 νικὰς, εἴτα τὰς μερικωτέρας καὶ εἰδικὰς, καὶ ὅτι αἱ κα-
θολικαὶ ἀρμόζουσι ταῖς μερικαῖς, ὥς ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων
γενῶν τε καὶ εἰδῶν, οὐ μὴν τὸ ἀνάπαλιν.

ιδ'. Φυγάδες οἱ ἐξόριστοι, οἱ ἐπὶ τισιν αἰτίαις ψυχὴν
καταδικασθέντες.

15 ιε'. Ἀντὶ τοῦ ἀνακαλεῖσθαι ἐκ τῆς ἐξορίας· τὸ δὲ
γράφει ἀντὶ τοῦ συμβουλευεῖν, ὥς καὶ τὸ προοίμιον δηλοῖ,
τοῦ συμβουλευτικῇ ὄν.

ισ'. Ἰστίον, ὅτι τρεῖς τόπους τὸ προοίμιον ἐπιδέχε-
ται, πρότασιν, κατασκευὴν καὶ συμπέρασμα, ὃ καὶ ἀξίω-
20 σις καὶ ἀπόδοσις λέγεται· ἃ κατὰ τί διαφέρουσιν, ἐροῦ-
μεν· καὶ γὰρ πᾶν προοίμιον πρῶτον ἐκ προτάσεως θέλει
συγκεῖσθαι· οἷον ἀνάγνωθι· εἴτα κατασκευή· ²⁷ συμβάλ-
λεται γάρ σοι ἡ τῆς ἀναγνώσεως ἐπιμονή· εἴτα συμπέ-
ρασμα, ἐπειδὴ οὖν συμβάλλεται σοι, ἀνάγνωθι, ὅπερ
25 συμπέρασμα ἐνταῦθα ἀπόδοσις λέγεται· τὸ γὰρ προσῆ-
κον κελεύει γίνεσθαι, ὅπερ ἴδιον ἀποδόσεως· ἀξιώσις δὲ
ἡ ἰκετεία λέγεται· ὁ γὰρ ἀξιῶν τόδε γενέσθαι οὐ κελεύει,
ἀλλ' ἀξιοῖ δεόμενος· πολὺ δὲ δέιστηκε τὸ δεῖσθαι τοῦ

25 Med, ὧ ἄνδρες. 26 Vat, χαλεπαίνοντας. Med, χαλεπαί-
νουσιν, ὁρῶ ὑμᾶς χαλ. Sequitur in eodem: ἰσχὺν τοῦ λόγου·
ἰσχὺς τοῦ λόγου, τὸ συντόμως καὶ συνεστραμμένως εἰπεῖν· τοῦτο δὲ
ἐστὶ τὸ ἐκδιασκεύως λέγειν, σύντονον γὰρ λέγομεν λόγον τὸν ἐγκα-
τάσκευον. 27 Med, ἀνάγνωθι h. l. repetit.

κελεύειν· τέλειον οὖν προοίμιόν ἐστι τὸ ἐκ τριῶν τούτων
 συγκεκμημένον τόπων· εἰαὶ δὲ τινα προοίμια ἀπὸ δύο μό-
 νων ²⁸ τόπων, προτάσεως καὶ κατασκευῆς, ἢ ἐκ προτά-
 σεως καὶ συμπεράσματος, οὐδέποτε δὲ γίνεται προοίμιον
 ἄνευ προτάσεως, οὔτε πάλιν ἐκ προτάσεως μόνης. Τήρει ὅ
 δὲ τοὺς τρεῖς τόπους τοῦ προοιμίου, καὶ ²⁹ ἐπὶ τοῦ ῥη-
 θέντος τῷ τεχνικῷ προοιμίου. πρότασις μὲν γὰρ τοῦ προ-
 οιμίου, „τῷ μὲν θεῷ, ὧ ἄνδρες πολῖται,“ καὶ τὰ ³⁰ ἑξῆς·
 αἰτία δὲ τῆς προτάσεως ἡ ³¹ κατασκευή· „ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ
 πολῖται“ ἀπόδοσις δὲ, ἡ καὶ ἀξίωσις, „συμβουλευέσων ¹⁰
 παρελήλυθα, κατάγειν αὐτούς.“ Ἀξίωσις μέντοι ἐνταῦ-
 θά ἐστιν· ὁ γὰρ „συμβουλευέσων παρελήλυθα“ λέγων, ³² ἢ
 „ἀποδιδόναι τῇ πόλει, ἣν ἔσωσαν αὐτοί,“ οὐ κελεύει, ἀλ-
 λά δεῖται· πᾶν δὲ προοίμιον εἰς ἀξίωσιν τελευτᾷ. ἐπιστα-
 τέον δὲ, ὅτι δικανικοῦ μὲν καὶ συμβουλευτικοῦ λόγου προ- ¹⁵
 οίμια, ὡς καὶ διὰ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν καὶ διὰ τῶν πα-
 ραδειγμάτων ἐστὶ σαφῶς συνιδεῖν παραδεδωκεν· ἐγκω-
 μιαστικοῦ δὲ οὐδ’ ὁπωσοῦν οὐδ’ ἐφήψατο. ὥστε τὸ ὅλον
 γένος αὐτῷ τῶν ἐπιδεικτικῶν παρεῖται· προοιμίων· ἀλλ’
 εἰ καὶ διὰ τῶν παραδειγμάτων οὐκ ἔστιν ἰδεῖν αὐτῶν τὴν ²⁰
 γένεσιν, ἀλλ’ οὖν ἐν τῇ διαιρέσει περικέχεται· ἔστι γὰρ
 ἀπὸ τῆς χρηστῆς τῶν ἀκροατῶν περὶ τὸ πρᾶγμα ὑπολή-
 ψεως ἢ φανύλης, ἐγκωμίου καὶ ψόγου πορίσασθαι προ-
 οίμιον, καὶ ἐπεὶ προϋθέμεθα, τὴν διδασκαλίαν τῶν προ-
 οιμίων τῶν τριῶν εἶναι εἰδῶν, φέρε τὰ τῆς ἐπαγγελίας ²⁵
 ἐκπληρώσωμεν, καὶ ἕκαστον τόπον τῶν προοιμίων παρα-
 θέμενοι, τὰ οὐχ ἥκιστα ἀμφιβαλλόμενα ἐξ αὐτῶν καὶ
 περὶ τῶν λοιπῶν τὴν ἀφορμὴν τοῖς σπουδαίοις παρέξο-
 μεν. Ποιησώμεθα οὖν τὴν ἀρχὴν, ὅθεν καὶ τῷ τεχνικῷ
 γέγονεν· ὁ γὰρ θαυμάσιος οὗτος ἀπὸ τῶν πραγμάτων ³⁰

²⁸ Med. μόνων. ²⁹ καὶ — τεχν. προοιμίου Med. om. ³⁰
 τὰ Med. om. ³¹ Med. ἡ καὶ κατ. ³² λέγων Med. ponit
 post ὁ γάρ.

ἀρχὴν ποιησάμενος λέγει, ³³ πρῶτον μὲν οὖν σκοπητέον
 τὸ πρᾶγμα, ποταπὸν ἐστὶ, καὶ ποταπὸν ὑπειληπταί, χρη-
 στὸν ἢ φαῦλον, καὶ τίνα γνώμην ἔχουσιν οἱ δικασταὶ
 περὶ αὐτοῦ· καὶ ἐξῆς ὅρα, τί φησιν, τίνα γνώμην ἔχου-
 5 σιν οἱ δικασταί· ποίου εἶδους εἶναι φήσομεν τοὺς δικα-
 στάς, ἄρα τοῦ συμβουλευτικοῦ τοῦ ἐπιδεικτικοῦ, ἢ τοῦ
 δικανικοῦ· ἀλλὰ διὰ τῶν δικαστῶν ἀπέφηνε καὶ τοὺς
 βουλευτάς τοὺς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ τοὺς πανηγυρι-
 στάς τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· εἰ δὲ μὴ γὰρ ἐξῶσαι βουλόμενοι
 10 ἐπιδεικτικόν, πλέον ἐφυγαδεύσατε τὸ συμβουλευτικόν, καὶ
 καταλείπεται μόνον τὸ δικανικόν· ἀλλὰ μὴν οὐδεὶς ἂν
 εἶπη σεσιγῆσθαι τὸ συμβουλευτικόν, ἀλλ' ὑπείσχεται ἐξ
 ἀναλογίας τῷ δικανικῷ· ὅπερ φάναι δεῖν καὶ περὶ τοῦ
 ἐπιδεικτικοῦ, ἐπεὶ μάτην φασὶ περὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ
 15 διδάσκειν τὸν Ἑρμογένην, εἶγε μόνον περὶ τῆς στάσεως
 ψιλῆς διαλαβὼν τῆς πραγματικῆς, τῶν λοιπῶν αὐτῆς λιαν
 κατεφρόνησεν· ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῇ τοῦ νόμου εἰσφορᾷ,
 καὶ ἐν τῷ περὶ μετοικίας, πολέμου τε καὶ εἰρήνης, τί ἄλ-
 λο' ἢ περὶ τοῦ συμβουλευτικοῦ διαλαμβάνει· ὥστε εἰ διὰ
 20 τοῦ εἰπεῖν δικαστάς καὶ τοὺς ἐν τῇ βουλῇ περιέλαβεν,
 ἀκόλουθον· καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸ αὐτὸ καὶ ἡμᾶς
 οἰεσθαι, ὡς ἂν τὴν τέχνην σχῶμεν τελείαν, μηδενὸς ἐπι-
 δεᾶ τῶν δεόντων ὑπάρχουσιν· καὶ ἅλις μὲν τῶν τοιού-
 των· τὴν ἀρχὴν δὲ, ὅθεν καὶ ὁ τεχνικός, ποιησώμεθα.
 25 Τοῦ πράγματος τοίνυν ὄντος χρηστοῦ χαίρειν εἰκὸς τοὺς
 παρόντας καὶ γεγηθέναι, ὡς ἐπ' ἐκείνου τοῦ προβλήμα-
 τος· ἤχθησαν τυράνῳ στρατιῶται, γραφὴν ἐσχηκότες
 Χριστωνυμίας, ἡρωτήθησαν, οὐκ ἡρόνησαντο, ἀντεπηρω-
 τῶντο, ὡμολόγουν, αἰκιζόμενοι ἐκαρτέρησαν, ταῖς τιμω-
 30 ραῖς ἐξέθανον· ἐστέρανώθησαν ἄνωθεν, παρῆλθέ τις
 ζηλωτὴς τούτους ἐπ' ἐκκλησίας ἐγκωμιάσων· φήσει τοίνυν,
 ἵνα παρὰ πάδας τοὺς Ἑρμογέτους ἀπεικάσω οὕτως· „ὁρῶ

33 λέγε πρῶτον ego posui, in codice locus est tineis exesus.

ὡς ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ φιλόχριστοι, περὶ τοὺς τῶν μαρτύρων ἀγῶνας αἰετὶ σπουδαίους καθεστηκότας, καὶ γε-
 γηθότας ἐπὶ τῇ τῶν δυσσεβῶν τυράννων ἥττη καὶ τῇ τῶν
 ἀγωνιζομένων καρτερίᾳ, ἣν καὶ οὗτοι ἑναγχοῦσιν ἐν ταῖς
 αἰκίαις ὡς ἀσώματοι ἐνεδείξαντο· ἥκω τῶν ἀθλῶν ἐπὶ 5
 πίνακι λόγοις ὑμῶν παρόντων ὑποζωγραφῆσαι τὰ σκώμ-
 ματα, μετέπειτα καταλιπεῖν λισιτελὲς ὑπόδειγμα διὰ τῶν
 γεγραμμένων οἰόμενος· καὶ ἄλλως τῷ μὲν θεῷ χάρις, ὃ
 φιλόχριστος καὶ θεία δμήγουρις, ταύτην ἰσχὺν παράσχόν-
 τι τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγωνιζομένοις, καὶ τοῖς εἰς αὐτὸν 10
 ὁμολογίαν φυλάττουσι, καὶ ὥσπερ τινὰ φύσιν ἀνίκητον³⁴
 τὴν ἀσθενὴ ταύτην καὶ πᾶσι τοῖς πάθεσιν εἰκονσαν ἀνα-
 δείξαντι. ἐξ οὐπερ τοὺς νῦν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ τυραννικὸν
 ἐληλυθότας ἀνωτέρους πάσης τιμωρίας κατείδομεν, καὶ
 μέχρι τῆς τελευταίας ἀναπνοῆς τὸ στερεὸν τῆς γνώμης 15
 πικρῶς αἰκίζομένης διαφυλάξαντας.

ιβ'. Μὴ τις ὑποδράμῃ σε, φησί, φροντὶς ἕνεκεν τῆς
 κατὰ τὴν φράσιν ἀπλῆς ἐξαγγελίας, τὸ γὰρ προσῆκον
 διδασκάλους πεποίηκα, σαφέστερα καὶ ἀπλούστερα τὰ
 τῆς τέχνης ἐκθέεις. 20

ιγ'. Τὴν ἰσχὺν περιάρας τοῦ λόγου φησὶν· ἰσχὺς δὲ
 λόγου τὸ συντόμως καὶ συνεστραμμένως εἰπεῖν· τοῦτο δὲ
 ἐστὶ τὸ ἐγκατασκευῶς λέγειν, σύντονον γὰρ φάμεν λόγον
 τὸν ἐγκατάσκευον. γυμνά δὲ εὐχολα καὶ σαφῆ.

ιδ'. Λέξομεν οὖν τὸ προοίμιον οὕτω λαβόντες, χαλε- 25
 παίνειν μόνον, ὡς ἐπὶ φόνου ἀπλῶς, κ. τ. λ. Vol. VII. γ'. p. 702.

κ'. Ἀμφόιν καὶ ὀργῆς καὶ λύπης δηλωτικὸν τὸ παρά-
 δειγμα, ὀργῆς μὲν ἐπὶ τῷ τὸν νόον ἀποκτείναντι χάριν
 τοῦ κατεργασμένου αὐτῷ φόνου, ὃς καὶ τῆς ὀργῆς αἴ-
 τιος, ἑλέου δὲ καὶ λύπης ἐπὶ τῇ μητρὶ καὶ ἀναιρεθέν- 30
 τι παιδί.

34. Cod. ἀνίκηται.

κα. Τὸ μὲν προοίμιον τοῦ τεχνικοῦ δὴλον· ἀνεγκλίον
 δὲ ἡμᾶς ἀξιόλογθα τοῦτῃ θεῖται προοίμια, διὰ τὸ δεῖξαι
 ἐμπεριεχομένον τὸ πανηγυρικὸν τοῖς αὐτοῦ· „εἰ δὲ φαν-
 ῶν εἴη,“ φησὶν ὁ τεχνικὸς, „τὸ γεγεννημένον, ἀνάγκη τοῖς
 5 διχαστίας (ἡμεῖς δὲ διὰ τὸ ἐπιδεικτικὸν φάμεν τοῖς πα-
 ρόντας) „ἢ χαλεπαίνειν ἢ οἰκτεῖραν, ἢ ἐκότερον πάσχειν.“
 οἷον τυραννὸς ἐπὶ εὐσεβείας ἐπιμνησάτο· τῷ δὲ ἀθλη-
 σάντων ὁ εἷς ἐν τῷ τέλει τῶν αἰτισμῶν ἐνέδωκε καὶ πα-
 ρουσίᾳ τέτυττε· λείπονται οὖν τὸ προοίμιον οὕτως· ἐπειδὴ
 10 καὶ ἡμᾶς, ὧς ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ φιλόχοιστοι, τῆς ὀλγω-
 ρίας τοῦ ἀθλίως τέλετῆσαντος ὁρῶ καὶ λειπαμένους
 καὶ στυγερὰ ἄζοντες, καὶ τοῦτον μὲν οἰκτερόντας ὡς ἀλεί-
 στας καὶ ἀχιζέστοις τιμωρίας ὑπομείναντα, διὰ δὲ τὸ
 ἄγαν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον τοῦ τυράννου ἀντιοίστους
 15 αἰτίας ὑπάγοντας, ἐλκυσθέντας πρὸς τὴν τῆς εὐσεβοῦς
 πίστεως ἄρνησιν, ἤγω κατηγορήσω μὲν πάντε διχαίως ὡ-
 μότητος τυραννικῆς, ἀποδίδρασθαι δὲ τὸν ἀπολῶλота, καὶ
 τῆς ἐκατέρας ζωῆς ἐκίστης ἀποτυχόντα· ἐμπεριεχομένου οὖν
 τοῦ πανηγυρικοῦ πρὸς ἐδείξαμεν τοῖς εἰρημέτοις τῷ τεχνι-
 20 κῷ εἶδει, χρὴ ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν τῶν πραγμάτων
 οὕτως· ὑπόληψις ἐστὶ τοῖς ἀχροαταῖς περὶ τοῦ προκειμέ-
 νου πράγματος ἢ χρηστὴ ἢ φανύλη· καὶ εἰ μὲν χρηστὴ,
 ἔτινος δεδρακότος, καὶ ἀναφαίνονται συμβουλαὶ καὶ δί-
 και καὶ ἐπιδεικτικοὶ λόγοι· συμβουλαί, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνα-
 25 σωσαμένων Μεγαρέων τὰ γένη τῶν Ἀθηναίων· δίκαι, ὡς
 ἐπὶ τοῖ ἀριστεύσαντος ξένου ἐπὶ τὸ τεῖχος· ἐπιδεικτικοὶ
 λόγοι, ὡς ἐπὶ ἐγκωμίον ἢ αὐτομάτως, ὡς ἐπὶ γεγονότος,
 ὡς ἐπὶ πολεμίων δυσπραξίας, καρπῶν εὐθηνίας, καὶ τι-
 νος τοιούτου· εἰ δὲ φανύλη, ὁμοίως ἢ τινος δεδρακότος,
 30 καὶ ἀναφαίνονται συμβουλαὶ καὶ δίκαι καὶ ψόγοι· συμ-
 βουλαί, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀριστεύσαντος μοιχῶν, καὶ τὴν πανο-
 πλιαν βουλομένου ἀναθῆναι αὐτοπαρουσιάστως εἰς τὸ
 ἕρπον, νόμου τὸν μοιχὸν ἀπείρχοντος τῶν ἱερῶν ἐπιβα-
 τεύ-

κα. Τὸ μὲν προοίμιον τοῦ τεχνικοῦ δῆλον· ἀναγκαῖον
 δὲ ἡμᾶς ἀκόλουθα τούτῳ θεῖναι προοίμια, διὰ τὸ δεῖξαι
 ἐμπεριεχόμενον τὸ πανηγυρικὸν τοῖς αὐτοῦ. „εἰ δὲ φαῦ-
 λον εἶη,“ φησὶν ὁ τεχνικός, „τὸ γεγενημένον, ἀνάγκη τοὺς
 5 δικαστὰς (ἡμεῖς δὲ διὰ τὸ ἐπιδεικτικόν φάμεν τοὺς πα-
 ρόντας) „ἢ χαλεπαίνειν ἢ οἰκτεῖρειν, ἢ ἑκάτερον πάσχειν.“
 οἷον τυράννος ὑπὲρ εὐσεβείας ἐτιμωρήσατο· τῶν λθ' ἀθλη-
 σάντων ὁ εἰς ἐν τῷ τέλει τῶν αἰκισμῶν ἐνέδωκε καὶ πα-
 ραυτίκα τέθνηκε· λέξομεν οὖν τὸ προοίμιον οὕτως· ἐπειδὴ
 10 καὶ ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ φιλόχριστοι, τῆς ὀλιγω-
 ρίας τοῦ ἀθλῶς τελευτήσαντος ὄρῳ καὶ λευπημένους
 καὶ σκυθρωπάζοντας, καὶ τοῦτον μὲν οἰκτεῖροντας ὥς πλεί-
 στας καὶ ἀνηκέστους τιμωρίας ὑπομείναντα, διὰ δὲ τὸ
 ἄγαν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον τοῦ τυράννου ἀνυποίστους
 15 αἰκίας ὑπάγοντας, ἐλχυσθέντας πρὸς τὴν τῆς εὐσεβοῦς
 πίστεως ἄρνησιν, ἥκω κατηγορήσων μὲν πάννυ δικαίως ὠ-
 μότητος τυραννικῆς, ἀποδύρασθαι δὲ τὸν ἀπολωλότα, καὶ
 τῆς ἑκατέρας ζωῆς ἐπίσης ἀποτυχόντα· ἐμπεριεχομένου οὖν
 τοῦ πανηγυρικοῦ ἥκως ἐδείξαμεν τοῖς ἐξημένοις τῷ τεχνι-
 20 κῷ εἶδеси, χρὴ ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν τῶν πραγμάτων
 οὕτως· ὑπόληψις ἐστὶ τῶς ἀκροαταῖς περὶ τοῦ προκειμέ-
 νου πράγματος ἢ χρηστῇ ἢ φαύλῃ· καὶ εἰ μὲν χρηστῇ,
 ἢ τινος δεδρακότος· καὶ ἀναφαίνονται συμβουλαὶ καὶ δί-
 και καὶ ἐπιδεικτικοὶ λόγοι· συμβουλαί, ὥς ἐπὶ τῶν ἀνα-
 25 σωσαμένων Μεγαρέων τὰ γένη τῶν Ἀθηναίων· δίκαι, ὥς
 ἐπὶ τοῦ ἀριστεύσαντος ξένου ἐπὶ τὸ τεῖχος· ἐπιδεικτικοὶ
 λόγοι, ὥς ἐπὶ ἐγκωμίου ἢ αὐτομάτως, ὥς ἐπὶ γεγονότος,
 ὥς ἐπὶ πολεμίων δυσπραξίας, καρπῶν εὐθηνίας, καὶ τι-
 νὸς τοιούτου· εἰ δὲ φαύλῃ, ὁμοίως ἢ τινος δεδρακότος,
 30 καὶ ἀναφαίνονται συμβουλαὶ καὶ δίκαι καὶ ψόγοι· συμ-
 βουλαί, ὥς ἐπὶ τοῦ ἀριστεύσαντος μοιχοῦ, καὶ τὴν πανο-
 πλίαν βουλομένου ἀναθεῖναι αὐτοπαρουσιάστως εἰς τὸ
 ἱερὸν, νόμου τὸν μοιχὸν ἀπείρχοντος τῶν ἱερῶν ἐπιβα-
 τεύ-

τεύειν· δίκαι ὡς ἐπὶ τοῦ τὸν υἱὸν ἀποκτείναντος ἐνώπιον τῆς μητρὸς, εἶτα καὶ αὐτῆς ἀποθανούσης καὶ κρινομένου αἰτίας θανάτου· ψόγοι, ὡς ἐπὶ Φιλίππου πολλὰ παρασπονδούντος, ἢ φύσεως ἀνάγκη, καὶ γίνονται ἐπιδεικτικοὶ λόγοι, ὡς ἐπὶ πατρὶ ἢ τινι τῶν οἰκείων τετελευτηκότι, ἢ 5 τινι ἄλλῃ συμφορᾷ περιπαρέντι.

κβ'. Σκοπεῖν, φησὶ, χρὴ, ὅτι τὰ προοίμια εἰς ἀξίωσιν τελευτᾷ.

κγ'. Εὐρέσεις τῶν ὑποθέσεων ἢ ὑπολήψεων. Εὐρέσεις γὰρ τὰς ὑπολήψεις κ. τ. λ. Vol. V. p. 373. v. 20. 10 — p. 374. v. 4. Ἀπὸ τῆς εὐρέσεως οὖν τῶν προοιμίων διδασκόμεθα τούτων τὰς προτάσεις εὐρίσκειν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ προοιμίου, κατασκευῆς καὶ ἀποδόσεως, ἥτοι ἀξιώσεως, οὐδὲν ἢ τῶν προοιμίων εὐρέσεις πραγματεύεται· εἰ γὰρ καὶ περὶ αὐτῶν μετὰ τὸ συμπληρῶσαι τὴν τῶν 15 προοιμίων εὐρεσιν ἰδίαν ποιεῖται διδασκαλίαν, ἥνικα περὶ τῶν τοῦ προοιμίου μερῶν διαλαμβάνει, ἀλλ' ὡς φθάσαντες ἔφημεν, ἀπὸ τῆς εὐρέσεως τῶν προοιμίων οὐδὲν ἄλλο πλὴν τὴν πρότασιν εὐρίσκειν διδασκόμεθα.

κδ'. Δριμύτητα προοιμίου τὴν πρότασιν ἐκάλεσεν· 20 αὐτὸ γὰρ ἐστὶ τὸ συνεκτικώτατον παντὸς προοιμίου. Τὸ οὖν ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ δριμύ, τὸ καθαπτόμενον τῆς διανοίας τῶν δικαστῶν, καὶ αὐτοῦ μὴ δοθέντος οὐδὲν τῶν λοιπῶν ἔσται· 35 τοῦτο δὲ ἐστὶ δριμύτης προοιμίου, τὸ εὐθὺς ἐν τῷ προοιμίῳ ἐμφανίζειν τὴν πᾶσαν ὑπόθεσιν· 25 ὡς τὸ „τί δαὶ οἱ Μακκαβαῖοι, τούτων γὰρ ἡ παρούσα πανήγυρις.“

Ἐκ τοῦ κατηγοροῦ,

κε'. Ἐξῆς-τρεπτέον ἐπὶ τοὺς κατηγοροὺς. Μετὰ 36 ταῦτα ἡγουν ἀπὸ τῶν δικαζόντων ἐπὶ τοὺς κα-

35 cfr. Vol. VII. ιζ'. p. 703. et cum sequentibus Vol. V. p. 374. not. 48. 36 Med. non habet: sed est inter schol.

Rhetor. VI.

τηγόρους. Καὶ μὴν καὶ τὰ λεχθέντα πρὸ τούτων κατηγορούντων ἦν, καὶ πῶς λέγει; „ἐξῆς τρεπτεῖον ἐπὶ τοὺς κατηγοροῦς.“ ἢ ἐκεῖνα μὲν τὰ δύο ἐπὶ τῷ παραστῆσαι³⁷ τῶν δικαζόντων τὰς ὑπολήψεις εἴρηται, τὰ δὲ νῦν λεχθέν-
 5 σόμενα τῶν κατηγορούντων τὰς οἰκείας παραστῆσαι³⁸ προαιρέσεις βούλεται.

κς'. Διαίρεσιν ποιῆται τῶν κατηγορούντων τοιάνδε. οἱ κατηγοροῦντες ὑπολήψεις³⁹ ἔχουσι πολλάκις ἢ ἔχθρας ἢ φθόνον· τὰς μὲν οὖν ἔχθρας ἢ ὁμολογήσομεν ἢ ἀρ-
 10 νησάμεθα, καὶ ἐὰν μὲν προαδικηθέντες ἀμυνώμεθα, ὁμολογήσομεν· ἀρνησάμεθα δὲ, ἢ ἐὰν ἔχωμεν πρὸς ἔνδοξον πρόσωπον καὶ ὑπερέχον, οἷον Περικλέα, ἢ πρὸς κοινὸν εὐεργέτην καὶ νομοθέτην, οἷον Ἀριστοκράτην, ἢ ἐξ ἀπο-
 15 νότου ὥμον καὶ δι' ἐξουσίας, ὥς τὸν πλούσιον, τὸν ὑπο-
 15 σόμενον θρῆναι τοὺς πολίτας, εἰ λάβοι τὸν πένητα ἐχθρὸν ὄντα, πρὸς ἀναίρεσιν· τὸν δὲ φθόνον εἰ φαίνοιτο, τῷ προβλήματι διακρουσόμεθα· ἐμφαίνεται⁴⁰ δ' οὗτος ἢ διὰ δόξαν ἢ διὰ⁴¹ πλοῦτον.

κς'. Καλὸν ἐστι, φησὶν, ἀπὸ τοῦ κατηγοροῦ λαμβά-
 20 νοντας τὸ προοίμιον τὴν βασκανίαν ἀποκρούεσθαι· φαίνεται γὰρ οὐ διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ διὰ τὸν φθόνον κινεῖσθαι λαλῶν, ὃ καλὸν ἐστίν, ἀποκρούεσθαι, ἔπειθ' οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸ τοῖς πολλοῖς νομιζόμενον μὴ οὕτως ἔχειν· φθονεῖται δὲ πάντως ἢ δόξα ἢ πλοῦτος.

25 κή. Παρὰ Φιλίππου πρέσβυς ἀφικόμενος Αἰσχίνης ἐτραγώδησε, τουτέστι δημοσίᾳ εἶπε τραγωδίαν, καὶ ὡς εὐδοκίμησε, δηλονότι ἐστεφάνωται.

κθ'. Ὁρθῶς ἀντὶ τοῦ ἀτεχνῶς, καλῶς.

λ'. Ἐκ τοῦ κατηγοροῦ τὸ τρίτον προοίμιον ἔχει τὴν
 30 ἀρχήν· ἐστὶ δὲ ἀπὸ τῆς δόξης, ἢ οὐ φθονεῖν δείκνυσιν

min. Farn. 37 Farn. περιστῆσαι τὰς ὑπολ. τῶν δικαζόντων.

38 Farn. περιστῆσαι. 39 Med. ὑπόληψιν. 40 Med. ἐμφαί-
 νοιο.

41 διὰ Med. ὁμ.

τὸ προοίμιον, ἐπλάσατο δὲ τοῦτο τὸ προοίμιον χάριν σαφηνείας, ὡς κατ' ὑπόθεσιν,

λα. Ἡ ἐπίδοσις ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ξίφους διε-
γείρουσα πρὸς ἀνδρείαν ἦν τὸν υἱόν· συνεθίζων γὰρ ὁ
πατὴρ τὸν παῖδα διὰ τούτου βελτιόνων ἐρᾷ ἐπιτηδευ-
μάτων, καὶ μονονουχί παραινῶν τὴν τρυφήν ἀποδιέσθαι,
δὲ ἦν ἀπεκηρύχθη, καὶ τῶν καλῶν ὀρέγεσθαι, πονοῦν-
τα ^{41*} καὶ τῷ σώματι παραβαλλόμενον εὐπορίαν συνά-
γειν, ἐπιδέδωκε τούτῳ τὸ ξίφος, καὶ τοῦτο διὰ τοῦ ἐμι-
σθογόρησε δηλοῦται· ἐπάρας γὰρ τὴν σπάθην μισθῷ ¹⁰
ἐπολέμησεν, ἐξ οὗ καὶ πλούσιον αὐτὸν συνέβη ἐπανελ-
θεῖν, καὶ δεῖον τὴν υἱῷ πρέπουσαν διάθεσιν ἐπιδειξάμε-
νον ⁴² ἀγάπην ἀνασώσασθαι, τῇ ὁμοίᾳ τοῦ ξίφους ἐπι-
δόσει σφαγῆς αἴτιος γέγονε τῷ πατρί.

λβ. Ὑπονοεῖται, φησί, διὰ τὸν πλούτον κατηγορεῖν, ¹⁵
τῷ βρούλεσθαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου λαβεῖν τι,
ἢ βασκαίνειν ἐπὶ τῷ πλούτῳ, διὰ τοῦτο οὖν ἀποκρου-
σόμεθα τὸ τοῦ πατρὸς πρόσωπον ἀναλαβόντες. Δικα-
νικὸν ⁴³ δὲ καὶ τὸ προοίμιον τὸ λεχθὲν ἀπὸ τοῦ κατη-
γόρου ἔχον τὴν ἀρχὴν, ἀποκρουομένου τὸ μὴ φθονεῖν ²⁰
πλούτῳ δηλονότι.

λγ. Ἐπ' ἐχθράς. Ἐκαστον καιρὸν καὶ τὸν τῆς
ἀρνήσεως καὶ τὸν τῆς ὁμολογίας διδάσκει· οὐ γὰρ ἀπλῶς
τοῦτο ποιεῖν δέδοται, ἀλλ' ὅτε δεῖ ὁμόσε χωρεῖν ἐπ' ἀμ-
φότερα, τούτέστιν ἀναιδῶς καὶ ἀπερικαλύπτως χωρεῖν ²⁵
καὶ λέγειν.

λδ. Ἀρνητέον, φησί, τὴν ἐχθραν περὶ προοίμια,

^{41*} Med. καὶ πονοῦντα καὶ σώματι παραβαλλόμενον εὐπορίαν.

Vat. πονοῦντα καὶ τῷ σώματι παραβαλλομένην ὑπορίαν. scr. εὐπορίαν.

⁴² Med. ἐπιδειξ. διάθεσιν ἀνασώσεσθαι πατρί κἂν ἀγάπην. ⁴³

Sch. Farn. τὴν κατηγορίαν ἐστήσασθαι. καὶ τοῦτο δικανικόν, ἀπὸ
τοῦ κατηγόρου etc. cfr. tum T. VII. Sch. min.

ὅτε ἐστὶ πρόσωπον πλούσιον, ἢ ἔνδοξον, ἢ ἐπαινούμενον
ἢ χρηστὸν, ἢ ὤμὸν, ἐξουσιάζον δέ.

λέ. Πρὸς νομοθέτην καὶ τοῦτο τοῦ δικανικοῦ
τὸ προοίμιον.

- 5 λς'. Ὡς ὁ Δημοσθένης. Ἀριστοκράτους ψήφι-
σμα γράψαντος ἐν τῇ βουλῇ περὶ Χαριδήμου τοῦ στρα-
τηγοῦντος παρὰ Χερσοβλέπτη, τῷ Θράκης βασιλεῖ τοι-
οῦτον· ἐάν τις ἀποκτείνῃ Χαριδήμον, ἀγώγιμος ἔστω
ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀθηναίων συμμαχίδος, ἐάν δέ τις τὸν⁴⁴
10 ἀγόμενον ἀφέλῃται, ἢ πολίτης ἢ ιδιώτης, ἔκσπονδος ἔστω.
Πολίτην δὲ σφᾶν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Χαριδήμον
ἐποιήσαντο, τὰ μὲν χρήσιμον αὐτοῖς γεγονότα, τὰ δὲ
προσδοκῶντες ἔτι μᾶλλον γενήσεσθαι παρὰ νόμον τὸ
ψήφισμα τοῦτο δεῖξαι βυλόμενος, κρίσεις⁴⁵ ἀναιροῦν
15 καὶ δικαστήρια, ἀλλὰ μήτε συμφέρον Ἀθηναίοις, τοιαύ-
την Χαριδήμῳ δοῦναι δωρεάν, εὐθύς ἐκ τοῦ προοιμίου
ἀρνεῖται τὴν ἔχθραν, τῷ μὴ δόξαι χάριν ἰδίας ἔχθρας
Ἀριστοκράτους τὸ ἐκείνου ψήφισμα διαβάλλειν.

- λς. Πρὸς δὲ ὑπερέχον πρόσωπον. Τοῦ συμ-
20 βουλευτικοῦ τὸ προοίμιον ἔστιν· ἐκφεύγει δὲ τὸ δοκεῖν
δι' ἔχθραν λέγειν· τὸ γὰρ πρόσωπον τὸ τοῦ Περικλέ-
ους⁴⁶ τῶν ἄγαν ἐνδόξων, καὶ δεικνυσι τὸ εὐδοκιμοῦσι
προσκραοῦεν οὐ καλὸν, ὡς φροντίζων δὲ καὶ κηδόμενος
τοῦ προσώπου λέγει.

- 25 λή. Ἐξ ἀπονοίας δὲ ὤμὸν. Ἀκόλουθα τῇ διαι-
ρέσει τὰ προβλήματα παρατίθησιν·⁴⁷ ἀρνεῖσθαι γὰρ
τότε τὴν ἔχθραν ὑπέθετο, ὅτε πρὸς ἔνδοξον καὶ ὑπερ-
έχον ἔχον πρόσωπον, ἢ τούναντίον πρὸς ὤμὸν καὶ ἁ-
πηνῇ ἐξ ἀπονοίας, τουτέστιν ἀλαζονείας καὶ ἐπάρσεως·
30 τί δὲ ὠμότερον τοῦ ἐγκειμένου τῷ προβλήματι πλουσίον,

44 τὸν Vat. om., est in Med. 45 Med. κρίσιν. 46

τὸ τοῦ Περικλείους Med. om. Post τοῦ προσώπου λέγει inserit.

T. VII. κβ'. tum x. 47 Med. παρατίθησι τὰ προβλήματα.

ὅς πρὸς τῇ ἀναιρέσει τοῦ πένητος καὶ τοὺς ἐκείνου παῖδας παρεσκεύασε διαφθαρεῖν λιμῶ; ⁴⁸

μ'. Καὶ μυρίους ἂν εὐροί τις. Ὡς ὑπολήψεως οὔσης ἐπὶ τῶν τοιούτων προσώπων, χάριν τοῦ εὐδοκμεῖν αὐτοὺς κινεῖσθαι τινὰς πρὸς κατηγορίαν, ἢ ἐχθραί- ⁵ νοντας, ἢ διαφθορονουμένους, ἀναγκαῖον ἐνόμισεν ἡ τέχνη εὐδὺς ἐκ προοιμίου τὴν ἐναῦσαν ὑπόληψιν παραιτεῖσθαι, ὡς προαεχέστερους ἔχειν τοὺς ἀκρωμένους, ἀλλὰ μὴ διὰ τοῦτο τὴν ἀκοὴν ἀποφράττοντας· τὸ δὲ ⁴⁹ παραιτήσασθαι τὸ συγγνώμην αἰτεῖν σημαίνει καὶ τὸ ¹⁰ ἀπόλογεῖσθαι, νῦν δὲ τὸ ἀπαρνεῖσθαι καὶ διακρούεσθαι.

μά. Ὁμολογεῖν δὲ δεῖ τὰς ἐχθρας. Οὐδὲν, φησί, τότε ἢ τῆς ἐχθρας προφανῆς ὁμολογία λυμαίνεται, ὅτε παρὰ τινός τι μέγα ἀδίκημα προπεπονθότες ¹⁵ ἐγκαλοῦμεν, καὶ τὴν ἐκ τῶν νόμων ἰσχύϊν προκαλοῦμεθα. ⁵⁰ Εἰδέναι δὲ χρὴ καὶ τοῦτο, ὅτι ἐν οἷς μὲν ἂν ἐγχωρῇ λανθάνειν, ἀρνησόμεθα τὸ δι' ἐχθραν κατηγορεῖν· ἐν οἷς δὲ ἐπίδηλος ἡ δυσμένεια, τὸ ὁμολογεῖν ⁵¹ πιθανώτερον, ἵνα μὴ ἀλῶμεν ἐν τοῖς φανεροῖς οὕτω ²⁰ ψευδόμενοι.

μβ'. Ἀνεπίφθονον γάρ. Οὐδὲ ⁵² γάρ μέμψαιτο ἂν τις οὐδὲ μισήσειεν τὸν τὴν ἐκ τοῦ νόμου ζητοῦντα ἐκδίκησιν. Τιμωρία γάρ ἐνταῦθα οὐ τὴν κόλασιν, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησιν σημαίνει. ²⁵

μγ'. Ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης. Νόμος ⁵³ ἦν ἐπιτάττων τῇ βουλῇ, ποιεῖσθαι τριήρεις καινὰς, ⁵⁴ ἐὰν δὲ

48 Litt. λθ'. vide T. VII. κ'. 49 Hoc et sqq. exstant in Cod. Farn. 50 Farn. προκαλοῦμεν. 51 Farn. πιθανώτερον τὸ ὁμολογεῖν. 52 Med. haec om. Farn. οὐδεὶς γὰρ μισεῖ τὸν ζητοῦντα ἐκδίκησιν ἐκ τοῦ νόμου. nihil ultra. 53 Litt. μγ'. et μδ'. exstant in Farnes. manu ab aliis, quae in illo apparent, diversa. 54 Vat. ναῦς. Farn. καινὰς.

μὴ ποιήσεται, κωλύσθαι παρὰ τοῦ δήμου αἰτεῖν δωρεάν.
 Μὴ πεποιηκίας οὖν τῆς βουλῆς τὰς τριήρεις Ἀνδροτίων
 γέγραφεν ἐν τῷ δήμῳ τὸ ψήψισμα, στεφανῶσαι ⁵⁵ τὴν
 βουλὴν· ἐπὶ τούτῳ παρανόμων κρίνεται, κατηγορούντων
⁵ αὐτοῦ δύο, Εὐκτῆμονος καὶ Διοδώρου, καὶ προεῖρηκε
 μὲν ὁ Εὐκτῆμων, δευτέρου δὲ ὁ Διόδωρος ἐπαγωνίζεται,
 τὸν λόγον ἐξεληφώς παρὰ ⁵⁶ Δημοσθένους. Κατὰ πα-
 ράθεσιν ⁵⁷ δὲ προῆχται τὸ προοίμιον· συγκρίνει γὰρ
 τοῖς γενομένοις κατ' Εὐκτῆμονος, ὥσπερ αὐτὸς ⁵⁸ ἡδι-
¹⁰ κηται, οὕτωςι λέγων· ⁵⁹ συμβέβηκε δὲ πολλὰ καὶ δεινὰ
 καὶ παρὰ πάντας τοὺς νόμους Εὐκτῆμονος ὑβρισμένου,
 ἐλάττω ταῦτ' εἶναι τῶν ἐμοὶ γεγενημένων δι' Ἀνδροτίωνα
 πραγμάτων· μεστή δὲ καὶ ἡ πρότασις ἡθους· οὐ γὰρ
 εἶπε, ⁶⁰ θαρρόω πάντως αὐτῶν δίκην εἰσπράξασθαι, ἀλ-
¹⁵ λὰ πειράσσομαι, ἐὰν ἄρα ⁶¹ οἷός τε ᾖ. Ἔστιν οὖν δι-
 κανικὸν τὸ προοίμιον καὶ ὁμολογοῦν τὴν ἔχθραν· ἵνα
 δὲ μὴ δόξη μόνος ὡς φιλοπράγμων κατηγορεῖν Διόδω-
 ρος, δείκνυσιν, ὡς καὶ ἄλλον ἡδίκηκε. Προεῖρηκε γὰρ
 Εὐκτῆμων, καὶ ἔστι δευτερολογία τοῦ Διοδώρου ὁ λόγος,
²⁰ τῇ ἐξαγγελίᾳ καὶ τῇ τῶν ὀνομάτων συνθέσει σφόδρα
 εὐρυθμος ὢν, ἅτε πρὸς Ἰσοκρατικὸν ἄνδρα συγκείμενος·
 πολλὰ γοῦν παρισώσεις καὶ ὁμοιοκαταλήξεις καὶ ὁμοιο-
 τέλευτα κατέσπαρται.

μδ'. Καὶ ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας. Νικαιρέτης ⁶²
²⁵ μὲν ἡ Νεαίρα γέγονε δούλη· ἐταιρήσασα ⁶³ δὲ πρῶτον
 μετὰ ταῦτα Στεφάνῳ συνώκησε· νόμου δὲ κελεύοντος,
 ἐὰν ἀνδρὶ Ἀθηναίῳ ξένη συνοικῇ, πεπραῶσθαι ταύτην,

55 Vat. στεφανῶσθαι. Farn. στεφάνῳσαι. 56 Vat. περί.
 Farn. παρὰ. 57 παρὰθεσιν δὲ προῆχται τὸ Vat. per lac. om.
 58 Vat. αὐτῷ. Farn. αὐτός. 59 οὕτωςι λέγων — νόμους ex
 Farn. recepi. 60 οὐ γὰρ εἶπε — δίκην Vat. per lac. om.
 61 ἄρα Vat. om. 62 Vat. Νικαιρέστης. Farn. Νικαιρέτης.
 63 Vat. ἐταιρήσασα. Med. ἐταιρήσασα.

κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ἐπὶ Νέαιραν ἦκει Θεόμνηστος, ἐκλαβόμενος παρὰ Δημοσθένους τὸν λόγον, λέγων, νόμῳ συνοικεῖν αὐτὴν Στεφάνῳ, καὶ πεπαιδοποιημένην ἐξ αὐτοῦ· ἔχει δὲ καὶ τὸ εἰς ταύτην προοίμιον ὁμολογίαν τῆς ἐχθρας, οὗ ἡ ἀρχή· „Πολλὰ με τὰ παρακαλοῦντα 5 ἦν, ὧ Ἀθηναῖοι, γράψασθαι Νέαιραν τὴν γραφὴν ταύτην, καὶ εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς· καὶ γὰρ ἡδίκημεθα ὑπὸ Στεφάνου μεγάλα, καὶ εἰς κινδύνους τοὺς μεγάλους κατέστημεν ὑπ' αὐτοῦ, ὃ τε κηδεστής καὶ ἐγὼ, καὶ ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἐμὴ, ὥστε οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος 10 ἀγωνιοῦμαι τὸν ἀγῶνα τουτονί· τῆς γὰρ ἐχθρας πρότερος οὗτος ὑπῆρξεν, οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν πώποτε οὔτε λόγῳ οὔτε ἔργῳ κακὸν παθῶν.“

μέ. Καὶ περὶ τοὺς ἀπολογουμένους. Καὶ οἱ ἀπολογούμενοι, φησὶν, ὑπολήψεις ἔχουσι πολλάκις, ἢ 15 εὐνοίας ἢ κέρδους· ἢ γὰρ κατηγορεῖ τις ἢ ἀπολογεῖται· οἱ δὲ ἀπολογούμενοι ὑπὲρ τινος καὶ βοηθοῦντές τινας ἔχουσιν ὑπολήψεις ἢ ἀγάπης ἢ κέρδους. Παραιτητέον οὖν, φησὶν, αἰετὶ τὸ κέρδος, ὅτι 64 ὡς χρηστόν τι παρ' αὐτοῦ παθῶν λαλῶ· πλὴν εἰ μὴ κέρδος εἴη αὐτῶν ἢ σω- 20 τηρία τῶν βοηθουμένων, ὡς ἐφ' οὗ ὃ τε τεχνικός εἶπε⁶⁵ προβλήματος, τῶν ἀναιρουμένων Μεγαρέων τὰ γένη τῶν Ἀθηναίων, καὶ διὰ τοῦτο ἀναιρεῖσθαι συμβουλευόντος τὸ κατ' αὐτῶν πινάκιον· μισθὸς γὰρ, φήσιν νῦν ὁ ἀπολο- γούμενος, καὶ κέρδος τῶν βοηθουμένων ἢ σωτηρία. 25

μς'. Οἶον 66 ἐπὶ τῶν τριάκοντα. Ἐπολιορκήθησαν ὑπὸ Λακεδαιμονίων Ἀθηναῖοι, καὶ ἐκράτησαν

64 ὅτι Med. om. 65 Med. συμβουλευόντος. Vat. μέλλοντος.

66 Med. Τριάκοντα τυράνων· τέκνα τῶν Ἀθηναίων ἔτρεφον οἱ Μεγαρεῖς· ἐπολιορκήθ. γὰρ ὑπὸ Λακ. καὶ ἐκράτουν ἅ' αὐτοὺς. καὶ οὐκ εἶων αὐτοῖς τὰ τέκνα τὰ ἴδια, ἀλλ' ἐφόνευσαν αὐτὰ ὡς ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων. [Idem est in Par, 2977.] Tum sequitur: Οἶον ἐπὶ τῶν ἅ' αὐτοὺς. ut litt. μς'.

ἅ τ' ἄνθρωποι. Οὗτοι οὖν ⁶⁷ τὴν δυναστείαν παρὰ τῶν Ἀθηναίων εἰς ἑαυτοὺς ἐποίησαν, καὶ οὐκ εἶων τὰ τέκνα τὰ ἴδια, ἀλλ' ἀνῆρουν αὐτά· γεννώμενα οὖν ἐξετίθεσαν ἡγούν ⁶⁸ ἀπεδίωκον· φιλελεύθερον γὰρ τὸ Ἑλληνικόν·
5 ἀναιρούμενοι οὖν τουτέστιν ἀναλαμβάνοντες τὰ τέκνα τῶν Ἀθηναίων οἱ Μεγαρεῖς ἔτρεφον· ἦσαν δὲ καὶ οἱ Μεγαρεῖς ἀρχῇθεν τῶν Ἀθηναίων ἐχθροὶ, ὥστε καὶ πίνακα γράψαι τῶν ἀποκτείναντα Μεγαρέα ἀζήμιον εἶναι.

μζ'. Ἀριστον γὰρ ἐνταῦθα ὁμολογήσαι.
10 σθαι. Τοῦτο τοῦ συμβουλευτικοῦ τὸ προοίμιον, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ ἀπολογουμένου· ἐπειδὴ δὲ ὑποπτός ἐστι δωροδοκεῖσθαι ὑπὸ τινος, παρῆται τὸ κέρδος καὶ ἀρνεῖται· δεῖ γὰρ, ⁶⁹ φησὶν, αἰετὸν μισθὸν παραιτεῖσθαι τοῦ κέρδους· οἷον τὸ ὡς παθεῖν, ὑπὲρ οὗ λέγει· πιθα-
15 νὸν δὲ τοῦτο δῶρον προβάλλεται τὴν σωτηρίαν τῶν βοηθουμένων.

μη'. Τὴν δὲ εὐνοίαν φανερώς ἐστὶν ὁμολογεῖν. Τότε δὲ, φησὶ, τὴν ἄνευ κέρδους ὁμολογεῖν φανερώς εὐνοίαν, ὅτ' ὁ λέγων ὑπὲρ τῶν κοινῇ τὴν πόλιν εὐ-
20 ἐργετησάντων λέγῃ, ἢ ὅτε ⁷⁰ ὑπὲρ συγγενῶν ποιῆται λόγους· τοὺς ἀπολογουμένους δὲ διαλύειν μὲν τὰς πονηράς, βεβαιοῦν δὲ τὰς χρηστὰς, καὶ εὔτινες εἶεν κακαὶ, ἀφιέναι, ὡς ἐν τούτοις γίνεσθαι προοίμια δ', τὸ διαλύσαι τὰς χρηστὰς ὑπολήψεις, τὸ βεβαιῶσαι τὰς φάulas, τὸ
25 βεβαιῶσαι τὰς χρηστὰς, τὸ διαλύσαι τὰς φάulas.

Οἷον μελλόντων μονομαχεῖν ἀδελφῶν. Ἀριστεύσαντες οὗτοι ἀντέσπων ἕκαστος εἰς ἑαυτὸν γέρας, καὶ ὡς μέλλοντος διακρίνεσθαι τοῦ ἀμφισβητουμένου παρ' αὐτοῖς, μονομαχεῖν διεγνώκεισαν. ⁷¹

30 μθ'. Οἷον φιλῶν μὲν τοὺς ἀδελφούς. Καὶ

67 οὖν ex Med. recepi. 68 Vat. ἡ. Med. ἡγουν. 69 δεῖ γὰρ — κέρδους Med. om. 70 ἢ ὅτε — λόγους ex Med. recepi, qui sqq. usque ad διαλύσαι τὰς φάulas om. 71 Med.

τοῦτο δικανικὸν τὸ προοίμιον, ἔχον τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τοῦ ἀπολογουμένου αὐτοῦ.

ν'. Ἡ ἂν ὑπὲρ συγγενῶν. Ὁμολογεῖν τὴν εὐνοίαν φανερώς δίδωσιν ἡ ὑπόθεσις, ἡ ἔταν διὰ γένος λέγει τις, χρὴ γὰρ ὑπὲρ συγγενῶν λέγειν, ἡ διὰ κοινούς⁵ εὐεργέτας, ἡ ὅλως τὸ ὑπὲρ προσηκόντων λαλεῖν· ἀνεπίφθονος γὰρ τότε φαίνεται ὁ λέγων, ὡς μὴ φθονῶν τῷ κατηγορουμένῳ ἢ μισῶν, ἀλλὰ διὰ τὸ προσῆκον λαλῶν.

νά. Ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην. Πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις ἢ τῶν Ἀθηναίων πόλεις¹⁰ ἐτίμα τοὺς εὐεργέτας, ἐτίμησε δὲ καὶ ἀτελεία λειτουργιῶν· διὰ δὲ τὸ πολλοὺς λαμβάνειν αὐτὴν, σπάνις τῶν λειτουργησάντων ἐγένετο, διὰ τοῦτο Λεπτίνης νόμον εἰσήνεγκε, μηδένα εἶναι ἀτελῆ, μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι τῷ δήμῳ δοῦναι· ἐγράψαντο τοῦτον τὸν νόμον Φορμίων καὶ Κτήσιπ-¹⁵πος ὁ Χαβρίου παῖς, οἷς συνήγορος ὁ Δημοσθένης γίνεται· Χαβρίας γὰρ χρησίμους τῇ πόλει γενόμενος ἀτέλειαν ἔλαβεν, ἣν κατέλιπε τῷ παιδί· ἀποθανόντος οὖν τοῦ Χαβρίου τοῦ τὴν ἀτέλειαν εἰληφότος ὁ παῖς αὐτοῦ κατὰ τὸν⁷² τοῦ Λεπτίνου νόμον ἀφηρεῖτο τὴν ἀτέλειαν· ἐπεὶ τοίνυν²⁰ ὁ Λεπτίνου νόμος πάντων τῶν λαβόντων ἀτέλειαν ἀφηρεῖτο τὰς δωρεάς, ἀφηρεῖτο δὲ καὶ ὁ Χαβρίου παῖς τὴν ἀτέλειαν, ἣν εἰλήφει παρὰ⁷³ τοῦ πατρὸς, παραμένειν αὐτὴν τῷ παιδί μέλων ὁ Δημοσθένης ὡς⁷⁴ ἀσύμφορον τῇ πόλει τὸν Λεπτίνου νόμον ὄντα⁷⁵ [τῇ πόλει] λέγει λε-²⁵λύσθαι, ἔπειτα καὶ διὰ τὸν τοῦ Χαβρίου παῖδα. Ἰσχύει δὲ τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἐνδόξῳ· τῷ δικαίῳ μὲν, ὅτι δίκαιόν ἐστι τοὺς εὐποιήσαντας ἀντιπεπονθέναι,⁷⁶ καὶ τοὺς ὀρ-

διεγνώκεσαν. Sqg. litt. μθ'. et ν'. Med. om. 72 Med. κατὰ τὸν νόμον τοῦ Λεπτίνου τὴν ἀτέλειαν ἀφηρεῖτο. 73 Vat. εἰλήφει περὶ, Med. εἰλήφει παρὰ. 74 Med. ὡς. Par. καὶ. sq. τῇ πόλει Vat. om. 75 ὄντα Med. om. 76 Vat. καὶ εὖ πεπονθέναι. Med. ἀντιπεπονθέναι.

ὥς ἀντιλαμβάνοντας τῶν δοθέντων μὴ ἀφαιρέσθαι, τῷ δὲ ἐνδόξῳ, διότι τάχα μὲν καὶ ἄλλοις αἰσχίονα δεδώκασιν ἀφαιρέσθαι, Ἀθηναίοις δὲ οὐχ ἥκιστα. 77

- νβ'. Οὕτω περὶ τῶν κατηγορούντων καὶ τῶν ἀπολογουμένων. Ἰστέον, ὅτι ὁ ἀπολογούμενος ἢ περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου ἀπολογεῖται, καὶ ὁ κατηγορῶν ὡσαύτως, ἢ χάριν αὐτοῦ ἢ χάριν ἑτέρου. Διὰ φορα οὖν ἔσται καὶ τὰ προοίμια· ὁ δὲ Ἑρμογένης μονοειδῆ τὸν κατηγοροῦντα καὶ τὸν ἀπολογούμενον ἐν τῇ δι-
 10 αἰρέσει παραλαμβάνων τὰ ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους συνιστάμενα προοίμια παρέλιπεν· ἢ ῥητέον, ὅτι εἰ καὶ μὴ διεῖλεν Ἑρμογένης ταῦτα, ἀλλ' οὖν καὶ τῶν ὑπὲρ ἑτέρων λεγόντων παραδείγματα τέθεικεν, ὥς τό· „ἄνδρες δικασ-
 15 ται, μάλιστα μὲν οὖν εἵνεκα τοῦ νομίζειν,“ καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ ἄλλα δὲ τίθησι τοιαῦτα· ἀλλὰ τοῦτο τὸ προοίμιον ἐξ αἰτίας ἂν μᾶλλον ῥηθῇ, οὐκ ἐξ ὑπολήψεως· διατί γὰρ εἰς τὸ λέγειν ἦλθεν ἐρμηνεύει, οὐκ ἀποσκευάζεται ὑπόληψιν ἀγαθὴν· εἰδέναι μέντοι χρὴ, ὥς τοῖς ὀνόμασι τούτοις, τῶν κατηγορούντων φημι καὶ ἀπολογουμένων,
 20 συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ τοῦ δικαστικοῦ καὶ συμβουλευτικοῦ καὶ ἐπιδεικτικοῦ πρόσωπα, καὶ γὰρ καὶ ἐν ταῖς δίκαις κατηγορία ἐστὶν ἀπὸ τοῦ διώκοντος καὶ ἀπολογία τοῦ φεύγοντος, καὶ ἐν τῷ συμβουλευτικῷ ὁ προτρέπων 78 καὶ ἀποτρέπων κατηγοροῦντος καὶ ἀπολογούμενου ἔχουσιν
 25 ἀπολογίαν· ὁ γὰρ προτρέπων ἀναλογεῖ τῷ ἀπολογουμένῳ· ὡς περὶ γὰρ ὁ ἀπολογούμενος διαλύει τὰ ἐγκλήματα, κατασκευάζει δὲ τὰ εὐλόγα ἢ δικαιούντα αὐτὸν ἢ ᾧ συνηγορεῖ, ὡσαύτως καὶ ὁ προτρέπων ἐπὶ τι πρᾶγμα καὶ συμφέρειν αὐτὸ δεικνύων κατασκευάζει αὐτὸ δίκαιον ἢ συμφέ-
 30 ρον ἢ ἔννομον· ὁ δὲ ἀποτρέπων τοῦ γενέσθαι κατηγορεῖ τοῦ πράγματος, ἀποδεικνύων αὐτὸ ἀσύμφορον, ἢ ἄδικον, ἢ ἄνομον, καὶ ὅσοις κεφαλαίοις ἡ πραγματικὴ διαιρεῖ-

77 Med, ἦτιον,

78 Vat. τρέπων, Med. προτρέπων.

ται. ⁷⁹ Τρίτου δὲ ὄντος τοῦ ⁸⁰ ἐπιδεικτικοῦ, κατήγορος καὶ ἀπολογούμενός ἐστιν ⁸¹ ἐν αὐτῷ ὁ ἐγκωμιάζων καὶ ὁ ψέγων· ὥσπερ γὰρ ὁ κατήγορος ἀποδεικνύει ἄδικον τὸν φεύγοντα, καὶ ὁ ⁸² ἀποτρέπων ἀσύμφορον τὸ πρᾶγμα καὶ ἄνομον καὶ ἐξῆς, οὕτω καὶ ὁ ψέγων φαῦλον καὶ κα- 5
κὸν τὸν ὑπ' αὐτοῦ ψεγόμενον· οὐδὲ γὰρ ἑτερόν τι ποιεῖ, ἵνα κατὰ ἀνάλυσιν εἴπω, ὁ κατήγορος, ἀλλ' ἢ τὸ πρόσω-
πον ψέγει τὸ διωκόμενον ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀποτρέπων τὸ πρᾶγμα τὸ ἀποτρεπόμενον ὑπ' αὐτοῦ· πάλιν ὁ ἐγκω-
μιάζων ἐπαινεῖ πλατικῶς κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ ἐγκωμίου, ¹⁰
ὥσπερ ὁ ἀπολογούμενος ἐπαινεῖ τὸν περὶ οὗ ποιεῖται τὴν ἀπολογίαν, καὶ ὁ προτρέπων ἐπαινεῖ τὸ πρᾶγμα, ὃ παρ-
εγγυᾶται καὶ συμβουλεύει γενέσθαι· καὶ ὥσπερ ὁ κατη-
γορῶν πολλάκις ὑπόληψιν ἔχει ἢ ἔχθρας ἢ ψόγον, οὕτω καὶ ὁ ψέγων πολλάκις μὲν παραιτεῖται, ἔσθ' ὅτε καὶ ὁμο- ¹⁵
λογεῖ, καθά φησιν Ἑρμογένης, ὅτι προαδικηθέντες ἀ-
μυνώμεθα. Ὅποῖόν ⁸³ τι κἀνταῦθα, εἰπὼν γὰρ κατὰ Ἰουλιανοῦ ὁ θεολόγος οὐκ ἀπέκρυψε τὴν ἔχθραν, ἀλλὰ
φησιν, „οὗτος μὲν δὴ τῶν ἐμῶν λόγων ὁ πρῶτος ἀεθλος ἐκτετέλεσται καὶ διήνυσται· καὶ γὰρ ἐπεδειξάμην τὴν τοῦ ²⁰
ἀνδρὸς κακοήθειαν, ἐν οἷς ἔδρασέ τε καὶ ἡμᾶς καὶ οἷς
ἔμελλεν, αἰεὶ τι τῶν παρόντων ἐπινοῶν βαρύτερον.“ Πάλιν
ὥσπερ ὁ ἀπολογούμενος ὑπόληψιν ἔχει εὐνοίας ἢ κέρδους,
ἢ διὰ συγγένειαν ποιούμενος τὴν ἀπολογίαν, καὶ ἐνταῦ-
θα θεραπεύειν δεῖ κατὰ τοὺς τρόπους, οὓς φησιν Ἑρμο- ²⁵
γένης, οὕτω καὶ ὁ ἐγκωμιάζων οἷον ἀδελφὴν ἐπαινῶν τὰ
οἰκεῖα θαυμάσομαι· οὐ μὴν ὅτι οἰκεῖα, διὰ τοῦτο ψευ-
δῶς, ἀλλ' ὅτι ἀγαθῇ, διὰ τοῦτο ἐπαινετῶς· ἀληθῇ δέ,
οὐχ ὅτι δίκαια μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ γινωσκόμενα, καὶ τὸ
πρὸς χάριν οὐ συγχωρεῖται, κἂν θελήσωμεν· ὡμολόγησε ³⁰

79 Med. διήρηται.

80 τοῦ Vat. om., recepi ex Med.

81 Med. ἐστι posit post.

82 ὁ Med. om.

83 Quae se-

quuntur usque ad finem ex Med. descripsi.

μὲν δὲ τὴν ἐκ συγγενείας εὐνοίαν· θεραπεύει δὲ τῷ μὴ
 πρὸς χάριν λογισθῆναι γεγονέναι τὸν ἔπαινον, ἐκ γὰρ
 τοῦ ἀναιρεῖν τὴν ἑαυτοῦ ὑπόληψιν διχῶς οἱ λέγοντες λέ-
 γουσιν· ἢ γὰρ ἐπαινοῦσιν ἢ ψέγουσιν· οἱ δὲ ἐπαινοῦντες
 ἢ ἄγαθου τιнос ἕνεκα ἢ οὐκ ἄγαθου· δεῖ ὅτι ἀναιροῦντά
 τινα τὴν ἑαυτοῦ ὑπόληψιν τοῦ μὴ δόξαι οὐκ ἄγαθου ἔνε-
 κεν ἐπαινεῖν, λέγειν οὕτως, „μηδεὶς ὑμῶν, ὃ ἄνδρες,
 ὑπολήψηται μισθοῦ χάριν ἢ συγγενείας ἢ προσπαθοῦς
 διαθέσεως λέγειν· τὸν δὲ ψέγοντα καὶ ἀναιρεῖν τὴν ἑαυ-
 10 τοῦ ὑπόληψιν θέλοντα, εἰ μὲν ἑαυτοῦ κρεῖττον τὸ πρόσω-
 πον, οὕτω λέγειν· οὐκ ἔχθρα τιμὴ ἢ φθόνῳ δόξης ἢ πλού-
 του τὸν λόγον ἐνεστησάμην.

Οἷον τὴν μὲν ἀσελγειαν καὶ τὴν ὕβριν.
 Τοῦτο τὸ ἐνδέκατον προοίμιον ἀπὸ τῶν ἐχόντων τὰ ἐγ-
 15 κλήματα τὴν ἀφορμὴν ἔχει. Τὸ δὲ ἀσελγὲς ⁸⁴ τινες ἐξ-
 εἰλήφασιν ἐπὶ μόνων τῶν μολυσμάτων τῶν σαρκικῶν, κυ-
 ρίως δὲ ἀσελγῆς ὁ πρὸς οἰανοῦν ὁρμὴν τῶν σαρκικῶν
 ὁρμὴν ⁸⁵ μὴ ἀντέχων, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς πάθεσι δεδουλω-
 μένος, ὧν ἓν ἐστὶ καὶ ὁ θυμὸς, ᾧ ἡ ὕβρις ἀκολουθεῖ.
 20 Φασὶ δὲ τινες τῶν περὶ ἐτυμολογίαν ⁸⁶ λέξεων ἡσχολη-
 μένων ἀπὸ Σέλλης τινὸς πόρνης ἀφορμὴν εἰληφέναι
 τὴν λέξιν.

Ἐὰν μὲν οὖν κατηγοροῶμεν. Τὰς φάυλας ὑπο-
 λήψεις τοὺς κατηγοροῦντας βεβαιοῦν ἢ τέχνη παρακαλεῖ-
 25 ται, πολλὰ δὲ ἀποσιωπᾶν. Τὰς μέντοι χρηστὰς διαλύειν
 καὶ δεικνύειν, μὴ τοιοῦτον εἶναι, οἷον οἱ πολλοὶ νομίζου-
 σι· τοὺς ἀπολογουμένους δὲ διαλύειν μὲν τὰς πονηράς,
 βεβαιοῦν δὲ τὰς χρηστὰς, καὶ εἴ τινες εἴεν κακίαι ἀφ-
 μέναι, ὥς ἐν τούτοις γίνεσθαι προοίμια τέσσαρα, καθὼς
 30 εἴρηται.

⁸⁴ Hoc etiam inter Scholia minora T. VII. legitur. ⁸⁵
 Par. ὁρμὴν. ⁸⁶ Par. ἐτυμολογίαν λέξεων. Med. ἐτυμολογίας
 λέξεως.

Οἶον τὴν μὲν ἀσέλγειαν. Τοῦτο τὸ προοίμιον ἀπὸ τοῦ ἔχοντος Μειδίου τὰ ἐγκλήματα τὴν ἀφορμὴν ἔχει· ἣν δὲ οὗτος ὁ Μειδίας τῶν πλουσίων εἰς· Δημοσθένης δὲ τῆς αὐτοῦ φυλῆς τῆς Πανδιονίδος, ἐθελοντῆς ὑπέστη χορηγός, καὶ ὑπὸ τοῦ Μειδίου ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας ⁵ κονδύλους ἔλαβεν ἐνώπιον πάντων τῶν θεατῶν· ὅρα οὖν, ὅπως τὰς πονηρὰς περὶ αὐτὸν ἐπιβεβαιοῖ ὑπολήψεις κατηγοροῦ πρόσωπον ἔχων ὁ Δημοσθένης.

Τὰς δὲ χρηστὰς προσοῦσας ὑπολήψεις. Καὶ τοῦτο δικανικὸν τὸ προοίμιον ἐπὶ τοῦ ἔχοντος τὰ ἐγκλήματα Χαριδήμου, ὅς εἰς πολλὰ χρήσιμος γεγωνὸς τοῖς Ἀθηναίοις εἰκότως καὶ χρηστὰς εἶχε τὰς ὑπολήψεις, ὥς διαλύειν Δημοσθένης ⁸⁷ κατηγορῶν πειρᾶται.

Ἐὰν δὲ ἀπολογώμεθα, τούναντίον ποιήσομεν. Ἐπεὶ γὰρ σπουδὴ τοῦτο ἡμῖν ἐστὶ, πάσης ἐκ ¹⁵ τὸς εἶναι φαύλης ὑπονοίας τὸν ὑπὲρ οὗ τὴν ἀπολογίαν ποιούμεθα, εἰκότως τὴν περὶ αὐτοῦ ἀγαθὴν βεβαιώσομεν δόξαν· τὴν μέντοι πονηρὰν διαλύσομεν ἢ σιωπήσομεν.

Εἰ μὲν οὖν τοῖς κατηγοροῖς πειθόμενοι. Καὶ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἀπολογουμένου τὸ προοίμιον, τὰς ²⁰ προσοῦσας φαύλας διαλύοντος πράξεις· ἐπιστήσει δὲ τις πάλιν ἐκ τοῦ λέγειν τὴν ἐρμηνείαν· περὶ δὲ τοὺς τὰ ἐγκλήματα ἔχοντας ἢ χρησταὶ εἰσιν ὑπολήψεις, ἢ φαῦλαι, ὥς περὶ τῶν δικανικῶν λόγων μόνων αὐτῶν ἡ σπουδὴ· ἀλλ' ἐξ ὧν τὰ προειρημένα διακριθεῖν ἂν, ἐξ ἐκείνων ²⁵ καὶ περὶ τούτων ληφόμεθα τὴν λύσιν. Ὁμοίως γὰρ καὶ περὶ τῶν ἔχόντων αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐγκλήματα, ἥτοι τῶν ἔχόντων τοὺς ἐπαίνους καὶ τοὺς ψόγους, κατὰ ἀναλογίαν τῶν κατηγορουμένων καὶ ὑπὲρ ὧν ἡ ἀπολογία..

Ἐμφαίνεται δὲ καὶ ἔξωθεν πρόσωπα. Τὰ ³⁰ ἔξωθεν ἐμφαινόμενα πρόσωπα, εἴτε ἐν εἴτε πολλὰ τυγχάνοιεν, οὐ μόνον πολεμίων εἰσιν, ἀλλὰ καὶ συμμαχων,

87 In Med. ante et post Δημοσθένης legitur κατηγορῶν.

καὶ προγόνων καὶ οἰκιστῶν καὶ ἑτέρων. Πολεμίων δὲ μνησθεῖς ὁ τεχνικός, μόνῃ δὲ παραλείψει κέχρηται, ὡς φανερώς τοῦ ἐναντίου ἐκ τοῦ ἐναντίου δηλουμένου· προοιμιαζόμενος οὖν, εἴπερ ἐναντιούμεθα τῷ τῶν ἐναντίων
 5 βουλευματι, οὕτω συναγωνισόμεθα τῷ τῶν συμμαχῶν· ἀλλὰ καὶ συμβουλευόντες λέξομεν· ποιῶμεν τόδε κ. τ. λ.
 T. VII. κή. p. 708.

Καὶ πάλιν ὡς μεγίστην χάριν τοῖς ἐχθροῖς ἐμποίησομεν, τὰ κατορθώματα τοῦδε ἀποσιωπῆσαι ἀνεχόμε-
 10 νοι. Οἷον ὑπερήλπισε τῆς εὐσεβείας Ἀθανᾶσιος, καὶ γράφει τις αὐτὸν ἐγκωμίοις ἀμείβεσθαι· φήσει οὖν, οὐ μικρὰν χάριν τοῖς Ἀρειανοῖς καταβαλούμεθα, εἰ βυθῷ λήθης καλύπτεσθαι τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀθλητοῦ τοὺς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀγῶνας ἀνεξόμεθα.

15 Οἷον τοῖς μὲν οὖν πολεμίοις δι' εὐχῆς ἐστίν. Τῶν ἔξωθεν ἐμφαινομένων ἢ ἓν ἐστι τὸ πρόσωπον, ὡς ὁ Φίλιππος, ἢ πολλά· καὶ εἰ μὲν ἓν ἐστι πρόσωπον ἐναντίον, ζητήσομεν, τί ἂν βούλοιτο, καὶ αὐτῷ ἐναντιωσόμεθα· οἷον ἦρτεσε παρὰ Ἀθηναίων Φίλιππος τριήρεις
 20 ἢ Δημοσθένην δοθῆναι αὐτῷ· βουλευεται Αἰσχίνης δοθῆναι τὰς τριήρεις, ἀντιλέγει Δημοσθένης, „οὐκ ἄγνοεῖν οἶμαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὡς Φιλίππῳ χαρίζομενος Αἰσχίνης τὰς τριήρεις δοθῆναι βούλεται· ὑμεῖς δὲ, εἰ τῶν προδοτῶν τοῖς λόγοις πεισθεῖητε, οὐδὲν τῶν δυ-
 25 σμενῶν διαφέρειν ἑαυτοῖς φανήσεσθε.“ Εἰ δὲ πολλὰ, ὡς πλεῖστοι πολέμιοι, προοιμιασώμεθα ἐναντία τῷ αὐτῶν θελήματι, ὡς ἐπὶ τοῦ παρ' Ἑρμογένει προβλήματος, τῶν νίκην ἐργασαμένων φυγᾶδων· τοῖς μὲν οὖν πολεμίοις εὐκταῖον ἂν εἴη, μὴ καταδέξασθαι τοὺς εὐεργέτας φανέν-
 30 τας ἡμῖν καὶ ἐξῆς· καὶ ἐστι ⁸⁸ καὶ τοῦτο τὸ προοίμιον ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἐμφαινομένων προσώπων, οὐκ ἄξιον λέγον, ἃ δοκεῖ τοῖς ἐναντίοις ποιεῖν· ἐστὶ δὲ συμβουλευ-

88 cfr. T. VII. κθ'.

τικόν· καὶ αὖ ὡς ἐπὶ τῶν παραλήψεσθαι βουλομένων
 πρὸς τὴν τῶν κατὰ βαρβάρων ἐκστρατείαν τὰ ὁμοροῦν-
 τα ἐκείνοις ἔθνη καὶ ἀντιλεγόντων τινῶν· τοῖς μὲν οὖν
 βαρβάροις, ὧ πολλῖται, σπουδὴ μεγίστη, μηδένα τῶν
 ὁμογενῶν αὐτοῖς εἰς συμμαχίαν ἡμᾶς παραλαβεῖν, ἵνα 5
 τὴν τε χώραν ἡμῶν ἀδεῶς κατατρέχωσι, καὶ μὴ πρὸς
 τοὺς ὁμόρους αὐτοῖς διηνεκὴς ἢ πόλεμος· ἡμᾶς δὲ μὴ
 τὸ ἐν ἡδονῇ τοῖς πολέμοις προσδέχεσθαι χρὴ, ἀλλ' ὡς
 οἷόν τε διὰ πρεσβείας καὶ χρημάτων προσκρούειν αὐτοῖς·
 οὕτω γὰρ τὰ τε οἰκεῖα ἀδεῶς ἰπάρξει καρποῦσθαι, καὶ 10
 δαινῆς καὶ βαρυτάτης ἀπαλλαγῆναι καταδρομῆς.

Ταῦτά σοι περὶ τῶν ἐξ ὑπολήψεως προοι-
 μίων. Τί βούλεται λέγειν, ταῦτά σοι περὶ τῶν ἐξ ὑπο-
 λήψεως προοιμίων πεπλήρωται τοῦτον εὐρισκόμενα τὸν
 τρόπον ἀπανταχῇ. Τί οὖν αὐτῶν ἐστὶ τὸ πανταχῇ; 15
 ὅτι ἐν παντὶ τρόπῳ τὰ ἐξ ὑπολήψεως εὐρίσκεται· καὶ
 μὴν οὐχ οὕτως ὁρῶμεν ἐπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων, αὐ-
 τὸς τε περιέρογον καὶ μάτην ἂν εἴη ἐφεξῆς ἐτέρους παρα-
 διδοὺς προοιμίων τρόπους· ἢ ὅτι, εἰ καὶ μὴ εὐρίσκον-
 ται, ἀλλ' οὖν δύναται τις καὶ τὰ λοιπὰ πάντα προοίμια 20
 μετασχηματисάμενος τὰ ῥήματα μόνον εἰς ταῦτα ἀγα-
 γεῖν· ἀλλ' ἔστι τοῦτο δυνατόν· ἔτι δὲ, εἰ ἐκ τῶν ἄλλων
 εἰς ταῦτά ἐστι μετασχηματίσαντα ἀγαγεῖν, αὐτόθεν
 ἐστὶ λαβεῖν· ὡς ὁμοίως ἐστὶ, μᾶλλον δὲ καὶ ἐτοιμότερον
 ἐκ τούτων πάλιν εἰς ἐκεῖνα μεταβαλεῖν. Τί οὖν ἐστὶν 25
 αὐτῷ τὸ εὐρίσκεισθαι πανταχῇ; ἢ οὐχ εὐρίσκεισθαι λέγει
 ἀπλῶς πανταχῇ, ἀλλὰ τοῦτον τὸν τρόπον εὐρίσκεισθαι,
 τουτέστι καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις προοιμίοις, ἅπερ ἀδύ-
 νατον ἀριθμῶ περιλαβεῖν· κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς διαιρέ-
 σεως τρόπον ἐστὶν εὐρεῖν τὰ ἐμπιπνοντα. 30

VI.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΛΗΘΩΝΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΗ

ΠΕΡΙ ΤΙΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ.

Libellus hic primum editus est a Davide Hoeschelio Augustae Vindel. MDVC. sub titulo: *Synopsis Rhetoricae Matthaei Camariotae*. Matthaeum vero auctorem libelli esse, nonnisi coniectura est Maximi cuiusdam, qui in epistola ¹ ad Hoeschelium una cum libello missa nomen suum ita signat: *Μάξιμος ὁ Μαργούνιος, ταπεινὸς ἐπίσκοπος Κυθήρων*. Temere hunc titulum positum esse vel ex eo apparet, quod Hoeschelius ipse p. 2. libelli ipsius fronti hunc titulum praefixit: *Συνοπτικὴ παράδοσις τῆς ῥητορικῆς. Ἀδήλου*. Maximi illius glossae nonnullae margini adspersae sunt. Prudentius egit Ioannes Schefferus, qui in Lectionum Academicarum libro, ² Hamburgi ex officina Gothofredi Schultzen MDCLXXV. libellum nostrum edidit hoc titulo: *Græci Scriptoris incerti Compendium Rhetoricae. Vertit in latinum et notis necessariis illustravit Io. Schefferus Argentoratensis*. Is ita disputat: „Hoeschelius, qui primus hunc auctorem edidit in lucem, *Matthaeum Camariotam* nominat in titulo. Sed hoc forte fecit secutus Maximum Margunium, Episcopum Cytherorum, a quo nostrum hunc accepit. Atqui ne ipse quidem esse, sed videri sibi esse Matthaeum illum dicit opusculi huius auctorem, οἶμαι, inquit, *Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου τὸ σύγγραμμα εἶναι*, in epistola, cum qua Hoeschelio hunc

¹ Impressa est ad calcem editionis Hoeschelianae. ² Idem liber postea Upsalae a. MDCIIIC. prodiit, novum titulum gerens: Schefferi Miscellanea.

mittit. Interim Camariotam epitomen Hermogenis scripsisse memorat Gesnerus, exemplumque eius extare ait in bibliotheca Memmiana. Sed illam puto esse aliam ab hac nostra, cum quia noster non solum sequitur Hermogenem; sed et alios, ut Tiberium et Phoebamonein in figuris, imo alicubi Hermogenem reprehendit; tum quia et in Bibliothecae Oxoniensis Manuscriptis est Epitome Hermogenis per Matthaeum Camariotam facta, sed longe alio initio, isto nempe: *ῥητορικὴ ἐστὶ δύναμις τεχνικὴ* etc. Nisi forte legitimo initio destitutum fuit exemplum illud, quo usus Hoeschelius, supplendumque sit ex illo bibliothecae Oxoniensis, de quo videbunt amplius, qui copiam illius poterunt habere. Quod si auctor libelli huius esset Matthaeus ille, non obscura aetas eius foret, cum is viveret captae Constantinopolis temporibus, quod colligitur ex epistola eius de illa occupatione, quam Graetzerus in notis ad Cantacuzenum laudat. Eadem fere aetate vixit Georgius Gemistus Pletho, anno post Chr. n. MCCCCL. defunctus, quem cod. Par. 2926. auctorem huius libelli nominat. Haec igitur est illa epitome Rhetoricae Hermogenis, quam inter inedita Plethonis opera enumerat Leo Allatius in Diatriba de Georgiis p. 386. ed. Paris. eumque secutus Schoellius in histor. litterat. Gr. T. III. p. 520. interpr. Germ. Lectio codicis quamquam parum discrepat ab editis, tamen aliquas emendationes obtulit. *Ἐπιχειρήματα*, quae editi ad finem adiiciunt, a codice absunt. Schefferi notas, quoniam in libro satis raro, *Baehrî* amicissimi humanitate ex bibliotheca Heidelbergensi mihi concesso, latent, integras recepi, nonnisi interpretatione latina locorum Graecorum omissa; quibus quum praeter codicis Par. varietatem et Maximi glossas perpauca eaque ad distinguendum facilia adiecerim, nomen Schefferi, ne commentarii uberrimi spatium extenderem, singulis notis adscribere omisi.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΛΗΘΩΝΟΣ
ΣΥΝΤΟΜΗ
ΠΕΡΙ ΤΙΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ.

Hoe-
schel.

2 Ρητορικοῦ ¹ λόγον τρία ² καθέστηκεν εἶδη, ³ δικανι-
5 κόν, συμβουλευτικόν καὶ πανηγυρικόν· ⁴ τούτων δ' ἕκα-
στον διαιρεῖται εἰς δύο, εἶδη τινὰ, καὶ εἰς τέλος, πρὸς ὃ

1 Ad distinctionem dialecticae orationis Cassiod. in Comp. Rhet. „Duo sunt orationis genera: alterum enim perpétuum est, quae Rhetorica dicitur, alterum concisum, quae Dialectica.“ 2 Ita Aristot. lib. I. Rhet. c. 3. alii ὑποθέσεις vocant; Latinis fere genera causarum nuncupantur. Caeterum haec duo tantum facere Hermogenes videtur, quando ait lib. I. de invent. ἐν προβλήμασι γὰρ ἢ κρίνομεν ἢ βουλευόμεθα. Tertium genus, quod in laudatione versatur, omittit. Nec alias illius apud eum mentio occurrit. Quae res iterum efficit, ut non Epitomen Hermogenis hanc esse putem. 5 Par. εἶδη καθέστ. 4 Quod ἐγκωμιαστικὸν aut ἐπιδεικτικὸν est aliis. Videtur autem rectius sic appellari, quotiens δικανικῶ et συμβουλευτικῶ opponitur, nam ut ista sic dicuntur ab iis, ubi solent proponi, ita hoc quoque debet; atque ita sicut δικανικὸν est, quia habetur apud τοὺς δικαστὰς, et συμβουλευτικὸν, quia apud τὴν βουλὴν, sic πανηγυρικὸν sit, quoniam habetur ἐν πανήγυρι. Contra rectius ἐγκωμιαστικὸν, quotiens κατηγορικῶ opponitur et προτρεπτικῶ: quoniam sicut horum est adhortari vel accusare, ita illius esset laudare, atque adeo propositi respecto sic omnia similiter dicerentur.

ἀφορᾷ· τὸ μὲν οὖν δικανικὸν διαιρεῖται εἰς κατηγορίαν καὶ ἀπολογίαν· τέλος δὲ τούτου τὸ δίκαιον· ⁵ τὸ συμβουλευτικὸν εἰς προτροπὴν καὶ ἀποτροπὴν· τέλος δ' ⁶ αὐτοῦ τὸ συμφέρον· τὸ δ' αὖ πανηγυρικὸν εἰς ἔπαινον καὶ ψόγον· πρὸς δὲ τὸ καλὸν ⁷ ἀφορᾷ. Ὑπὸ δὲ ταῦτα τὰ εἵ- ⁵ δη ἀνάγονται τὰ ῥητορικὰ προγυμνάσματα, ἃ εἰς δώδεκα περιέστησε ⁸ πρὶν ὃ Ταρσεὺς Ἑρμογένης, ⁹ εἰς ὕστε-

5 Aristoteles addit etiam contraria et iudicialis finem facit δίκαιον καὶ ἄδικον, demonstrativi καλὸν ἢ αἰσχρὸν, deliberativi συμφέρον ἢ βλαβερόν. Nempe quia quodque genus duas quasdam quasi habet species, et ex iis quaeque suum finem. At noster tres tantum illas commemorat, vel quod ex illis fines etiam intelligantur contrarii, vel quod hi tres sint praecipui magisque spectentur. Nam et qui vituperat, id facit ideo, ut omissis turpibus sequamur honesta, et qui accusat, ideo id facit, ut omissis iniustis sequamur aequa et iusta, et qui dissuadet, propterea id facit, ut omissis inutilibus sequamur utilia et salutaria. Ut sic praecipui ac quasi ultimi fines etiam oppositorum generum sint illi, qui a nostro commemorantur. 6 Par. δέ. 7 Par. manu prima καλόν. correctum καλόν. 8 Par. περιέστησεν ὁ. sine πρὶν. 9 Ergo prius Hermogenes Progymnasmata Rhetorica proposuit secundum hunc auctorem. Suidas cum caetera Hermogenis commemorat, de his mentionem facit nullam. Nec credo, apud alios de hac re proditum esse. Quid scripsisse quid [sic] tamen progymnasmata certum est, constatque vel ex Prisciani progymnasmatibus, quae ex Hermogene desumpta esse ipso titulo eorum indicatur. Scio vitiosum nomen Hermogenis visum aliquibus eo loco, putatumque Aphthonii scribi oportere, Sed repugnant libri omnes: repugnat ratio tractationis; repugnat ipse exercitiorum numerus, qui in Prisciano, ex mente Hermogenis, ut mox noster testatur, est duodenarius, in Aphthonio [ed. Aphthonii] vero maior, ut in quod hodieque quatuordecim exercitia leguntur. Porro praeter Priscianum progymnasmata Hermogenem scripsisse docet

ρον δὲ ταῦτα ¹⁰ εἰς δέκα καὶ τέσσαρα παρεξέτεινεν ὁ Ἀντιοχὺς Ἀφθόνιος· ἀνασκευὴν γὰρ καὶ κατασκευὴν μιᾷ διδασκαλίᾳ ¹¹ τοῦ Ἑρμογένους περιλαβόντος, ¹² ὥς καὶ τὸ ἐγκώμιον καὶ τὸν ψόγον ἑτέρα, αὐτὸς διελὼν τὰ δύο
 5 ταυτὶ, νομίζεσθαι πεποίηκε δέκα καὶ τέσσαρα· πάντα μὲν οὖν τὰ προγυμνάσματα Ἑρμογένους εἰδικά τε καὶ μερικὰ, ὥσπερ αἱ εἰδικαὶ στάσεις ¹³ αἱ δέκα καὶ τρεῖς, καὶ

catalogus Bibliothecae Regiae apud Gallos, a Cl. viro, Christiano Ravio mihi communicatus, in quo inter alia leguntur, eorumque aliquod compendium Matthaeus illè, de quo ante actum, fecisse commemoratur. Extat enim Matthaei Camariotae epitome Rhetoricae Hermogenianae, eiusdemque epitome progymnasmatum, ut sic dubium nullum relinquatur. Interim quae noster tradit, non accipienda eo modo, tanquam ante Hermogenem, nulla in usu fuerint progymnasmata (hoc enim falsum esse vel unicus argueret Suetonius), sed quoniam ipse primus iusto certoque proposuit numero, primus aptis comprehendit regulis ac praeceptis. ¹⁰ Ergo et Aphthonius scripsit ad imitationem Hermogenis. Suidas paulo aliter. Ἀφθόνιος σοφιστὴς ἔγραψεν εἰς τὴν Ἑρμογένους τέχνην προγυμνάσματα. Puto illud velle, quod Hermogenes artem nudam tradiderit, Aphthonius ad eam aliqua elaboraverit exempla. Sane et in Prisciano, quem secutum esse ac fortassis fide bona transtulisse Hermogenem diximus in praecedentibus, nulla legimus exempla, integra puto et elaborata. Sed de hac re viderint, qui copiam librorum antiquorum, interque eos epitomen, quam antea laudavi, habent. ¹¹ Priscianus expresse: Sciendum autem, quod et laus et vituperatio sub uno eodemque genere referantur demonstrativo, quod ex iisdem locis utraque proficiuntur. Ostendit igitur hic locus clare, sicut supra innuebam, non alia esse Prisciani et Hermogenis progymnasmata. ¹² Par, παραλαβόντος. ¹³ Non puto alios per εἰδικὰς στάσεις, quam eos intelligere status, qui tribus (tot enim Hermogenes et plerique veterum faciunt) vulgaribus subiiciuntur, coniecturali puta, definitivo, et qualitatis,

πᾶσαι τούτων αἱ μερικαὶ ¹⁴ ὑπὸ τὰ τρία εἶδη ἀνάγονται· ἵστέον δὲ, ὅτι τὰ προγυμνάσματα αὐτὰ μὲν καθ' αὐτὰ τιθέμενα τὰ παρέπόμενα ¹⁵ πάντα αὐτοῖς ἐπιδέχεται, ¹⁶ ἃ καὶ κεφάλαια ¹⁷ καταχρηστικῶς ¹⁸ λέγονται·

et proprie sub tertio, qualitatis nempe, locum habent; ille enim solus, ut Hermogenes loquitur, γενικός est. Porro hos non eodem omnes numero commemorant, alii plures, alii pauciores habent. Noster facit tredecim, numero amplissimo, qui haec habere nomina videntur: Negotialis, Rationalis absolutus, Comparativus, Remotionis, Relationis, Purgationis, Deprecationis, Scripti, Ratiocinationis, Contrariarum legum, Ambigui, Definitionis legalis, Translationis. ¹⁴ Nam et hi status partes suas habent, quomodo absolutus dividitur in simplicem et duplicem, et hic iterum in duplicem coniunctione aut divisione. γ. Voss. l. 1. Institut, Quamquam forte rectius per τὰς μερικὰς intelligamus τὰ μέρη τῶν στάσεων, ut Hermogenes appellat, seu κεφάλαια, id est locos, quibus ex Hermogenis doctrina utimur in statuum tractatione. Numero sunt quindecim; propositio, persona, causa, probabile, voluntas, facultas, coniunctorum frequentatio, qualitas communis, quantitas, locus communis, sententia, fines quatuor causarum, eventa, consequentia, testimonia. Habent et haec κεφάλαια partes suas, atque aliter et aliter maiore minoreve numero pro diversitate statuum adhibentur, ut prolixè docet Hermogenes in Partitionibus. ¹⁵ Patet ex sequentibus, quid per hoc vocabulum intelligat, nempe quod in progymnasmate, sed ut noster notat, abusive κεφάλαιον vocatur. ¹⁶ Par. ἐπιδέχονται. ¹⁷ Sic appellant Rhetores, in quibus vis contentionis consistit, quaestiones incidentes, quibus status firmatur. Latini etiam controversias appellant. Cassiodoro firmamenta esse putō. Neque aliud quid sunt, quam loci, unde oratores sua desumunt ἐπιχειρήματα et ἐνθυμήματα. Haec, quae κατ' ἐξοχὴν apud Graecos κεφάλαια vocantur. ¹⁸ In progymnasmatis, opinor. Opponit enim τοῖς τελείοις λόγοις, per quos nil aliud intelligit, quam perfectas publicasque et serias orationes. Nimirum in illis non est sta-

ἐν δὲ τελείοις εὐρισκόμενα λόγοις ἢ οὐδὲν τῶν παρεπο-
 μένων ¹⁹ ἢ σπάνια ἐξ' αὐτῶν ἀποδέχεται· τρία μὲν οὖν
 εἶδη λόγου ῥητορικοῦ, ὑφ' ᾧ καὶ τὰ προγυμνάσματα καὶ αἱ
 στάσεις, ²⁰ ὡς ἔφην, ἀνάγονται· ἕκαστος δὲ τέλειος λόγος
 5 ἐνὸς ὧν οἰουδήτινος ²¹ τῶν τριῶν τούτων εἰδῶν· ²² ὥσ-
 περ καὶ ἐκάστη τῶν στάσεων ²³ ἐκ τεσσάρων ²⁴ μερῶν ²⁵

tus proprie, ergo nec κεφάλαιον proprie, quod subsidio ve-
 niat statui, sed potius locus, unde argumentum procedit, at-
 que hoc opinor voluisse. 19 Eo puta modo, quo in pro-
 gymnasmatibus proponi ac tractari solent. Nimirum ista series
 locorum, sicut traditur a sophistis, supervacua fere ac nuga-
 toria est in iustis orationibus, quia parum accommodata cau-
 sae aut proposito negotio. Nec ideo reiicienda, quando ne
 sophistae quidem eo fine proponunt, tanquam isto semper mo-
 do adhiberi debeat, sed ut constet, unde, si in quid eiusmodi
 quis incidit, laudem puta, confirmationem, descriptionem,
 materiam scribendi possit desumere. Aut hoc noster innuit,
 aut locum non intelligo; certe quomodo illud οὐδὲν aliter de-
 fendi possit, non video. 20 Progymnasmatibus opponit,
 unde iustas per hoc nomen intelligere orationes manifestum
 est. Nimirum sicut ante dixi, status tantum sunt in iustis o-
 rationibus. Porro notandum, quod de statibus ostendit, non
 ad iurediciale solum genus, sed et reliqua pertinere. ὑφ' ᾧ
 enim ait, quod ad omnia tria genera refertur. Contra sen-
 tiunt non pauci alii, sed noster rectius. Vide Voss. Inst. Orat.
 lib. I. c. 6. p. 7. 21 Edd. οἱ οὐ δὴ τινος. Scheff. scribendum
 putat: οἷον δὴ τινος. Par. οἰουδήτινος. 22 Edd. Par. ἰδεῶν.
 scr. εἰδῶν. 23 Iterum hic iustae intelligendae sunt oratio-
 nes. 24 Ita Cicero ab initio Partitionum, Quintilianus in
 praef. lib. IV. et alii. Fortunatianus lib. II. Partes orati-
 onis quatuor, principium, narratio, argumen-
 tatio, peroratio. Sulpitius Victor: Partes orationis sunt
 quatuor, exordium, narratio, argumentatio, peroratio sive
 conclusio. Omnes propositionem omittunt, velut non esset
 necessaria, quam tamen Aristoteles una cum fide solam ἀπλῶς

σύνκειται, προοιμίων, διηγήσεων, ἀγώνων καὶ ²⁶ ἐπιλόγων· τινὲς δὲ πάντα ταῦτα φασίν, ἀγῶνας μὴ ὀνομάζοντες, ἀντὶ ἀγώνων δὲ ²⁷ ἀντιθέσεις καὶ λύσεις· ²⁸ ἕτεροι δὲ πίσταις καὶ λύσεις, καὶ ἕτεροι ἑτέρως· Τὸ πανηγυρικὸν ²⁹ καὶ τέλειον προοίμιον ἐκ τεσσάρων ³⁰ σύγκειται μερῶν ἢ μορῶν· ἐκ προτάσεως, ³¹ ἐκ κατασκευῆς, ³² ἐξ ἀξιώσεως ³³ ἢ ἀποδύσεως ἢ τῶν δύο ὁμοῦ, ἐκ

necessariam vult esse. Sed nimirum omnes, ut opinor, eam sub argumentatione complectuntur, velut eius aliquod initium. Vide Fabium l. IV. c. 43. Caeterum id quoque observandum, quod quando quatuor orationis noster facit partes, in eo recedere videatur iterum ab Hermogene. Eius enim sententia oratio ex pluribus, sex videlicet componitur aut septem, quarum nomina haec sunt: προοίμιον, προκατάστασις vel προδιήγησις, διήγησις, προκατασκευή, κατασκευή, λύσις, ἐπίλογος. consulat, qui volet, Sturmium ad II. Hermog. de Inventione. Nisi putamus generalissimas tantum partes reliquis omissis tradere voluisse. 25 Par. μέν. 26 Edd. καὶ omi, recepi ex Par. 27 δὲ Edd. om., recepi ex Par. 28 Nempe quia hae partes sunt ἀγώνων sive contentionum. 29 Non illud intelligit, quod tantum valet in tertio causarum genere, a deliberativo et iurediciali diverso, sed quod in omnibus, moxque τέλειον vocatur, hoc est, perfectum omnibusque numeris absolutum, quo in concionis totius civitatis splendidissime ordine uti valemus. Opponit autem hoc πολιτικῷ προοιμίῳ, quod in illo quidem sola sufficiat perspicuitas, in hoc requiratur insuper et dignitas et amplitudo et ornatus, illud in privatis causis, hoc in publicis gravissimisque adhibeatur. vide pluribus Sturmium ad Hermog. lib. I. 30 Hoc totum est ex Hermogene, quem vide lib. I, cap. ult. Adde Vossium lib. III. Inst. Orat. cap. 2. §. 5. 31 Eius nimirum rei, unde exordium desumitur, ἐπολήψεως puta, seu suspicionis alicuius, ὑποδιαίρεσως seu subdivisionis, et deinceps. 32 Cui fere iuncta esse solet λύσις, i. e. refutatio eorum, quae ab adversario dicuntur, aut videntur dici posse: item ἐργασία αἰτιῶν

τέταρτης³⁴ τῆς βάσεως τῶν δὲ προοιμίων εἶδη εἰσὶ³⁵
 τέσσαρα· τὸ ἐξ ὑπολήψεως³⁶ προσώπων καὶ πραγμά-
 των, τὸ ἐξ ὑποδιαίρέσεως,³⁷ τὸ ἐκ περιουσίας³⁸ καὶ τὸ
 ἀπὸ καιροῦ·³⁹ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ⁴⁰ πράγματα⁴¹ δι-

causarum argumentorumque per rationes varias confirmatio
 et amplificatio illustrior. 33 Diversa facit. Hermogenes pro
 iisdem accipere videtur: ait enim constare prooemium cum
 ex aliis, tum ἐξ ἀποδόσεως, ἧτις ἐστὶν ἀξίωσις. Puto tamen, id
 tantum velle Hermogenem, quod in ἀποδόσει praecipue ἀξίω-
 σις tractetur, hoc est petitio aliquā attentionis, gratiae, ac
 huiusmodi. Nostrum vero per ἀπόδοσιν τὸ πρόσηκον, ut ap-
 pellant, indicare, quod fit, quando sui iudicem orator admo-
 net officii. 34 Par. τετάρτου. 35 Par. εἰσὶ om. 36

Quam coniunctam sibi habet persona vel res, qua de agitur:
 bonam bona, malam mala. et quae fere gaudium, gratiam,
 invidiam, iram vel alium aliquem affectum gignit in eo, apud
 quem agitur, vel illo, qui agit, unde postea exordium for-
 matur. v. Hermog. lib. I. Part. cap. 1. Fabio est exordium
 per occupationem, Graecis aliis προοίμιον κατὰ τὴν πρόληψιν.
 Exemplum eius est in oratione Tullii pro Milone, Cluentio,
 Roscio et aliis. 37 Cum quod alias unum esset ac simplex,

ingenio oratoris dividitur in plura, et de omnibus dicendum
 esse, contra quam primo intuitu videbatur, ostenditur. 38
 Quando in accusatione dicitur: poteram de maiori crimine
 agere, sed hoc ero contentus. In defensione: putabam prae-
 mium mihi fore paratum, nunc me accusari video. 39

Quando ab insigni eventu vel in re vel in eis, apud quos lo-
 quimur, ostenditur, comprobari id, quod petimus, adeoque fas
 esse, ut de eo agamus, petitionemque obtineamus. De his o-
 mnibus generibus cum cura agit Hermogenes in Partition. to-
 to libro primo. 40 Par. τὰ om. 41 Quorum nempe re-

spectu instituendum est exordium, id praecipue, quod est ἐξ
 ὑπολήψεως, quamquam non in exordiis solum, sed reliquis
 orationum partibus necessaria sit horum observatio. Vul-
 go de causarum sive rerum divisione tantum agunt, omissa

αιρουῦνται εἰς τέσσαρα, εἰς ἔνδοξα, ἄδοξα, ⁴² ἀμφίδοξα καὶ παράδοξα· οὕτω μὲν εἰσι τέσσαρα εἶδη τῶν προοιμίων· τρεῖς δὲ τρόποι ⁴³ τῶν διηγήσεων· ἀπλοῦς, ⁴⁴ ἐγ-
κατάσκεινος ⁴⁵ καὶ ἐνδιάσκεινος, ⁴⁶ οὗς καὶ χαρακτηῖρας ⁴⁷

divisione personarum, verum perperam. Vide Voss. Inst Orat. III. cap. 2. §. 2. 42 Fabius l. 14. c. 1. reddit honesta, humilia, dubia vel ancipitia, admirabilia, ubi et naturam cuiusque explicat ac rationem. Eodem modo vocat Curius Fortunatianus lib. II. et Sulpitius Vict. in Inst. Orat. Augustinus ita de hac re: Themata, id est figurae controversiarum quatuor, ἔνδοξον, quod nos opinionis bonae ex utroque bono possumus dicere, ἀμφίδοξον, quod nos opinionis ex utroque bono et malo confusae possumus dicere, παράδοξον, quod nos opinionis malae possumus dicere. Quarta est facies controversiae, quae Graece ἄδοξον dicitur, quam nos non ut vulgo malae opinionis, sed nullius opinionis, i. e. humilem et sordidam possumus dicere. Ita Augustinus verba ista reddit, simulque in totis causis ac controversiis ostendit observari, indeque illas sua habere nomina. 43 Ipsa sunt Hermogenis verba ex lib II. de Invent. ubi de narratione loquitur. 44 Cum res aut factum enarratur absque expositione causarum, aut descriptione, qua velut ob oculos res ponitur. His enim duabus rebus maxime narratio amplificatur. 45 Quando et modus indicatur facti et illius exponuntur causae. Igitur et ab aliquibus confirmata narratio appellari solet. 46 Quando per ὑποτυπώσεις res velut oculis subiicitur, omnesque eius afferuntur circumstantiae, ubi, quando, qua occasione, apud quos etc. quid gestum. 47 Ita mox: τρεῖς διηγήσεων τρόποι, οἱ καὶ χαρακτηῖρες καλούμενοι. Quod si concedimus, non penitus omiserit doctrinam de tribus characteribus Hermogenes, ut putant, sed hic quidem proposuerit alio quodam fine, ac mox inde Ideis affectiones eorum accuratius tractaverit. Alio dixi fine, quia in eo quidem loco tantum monstrabat Hermogenes, quomodo inter alias etiam hac ratione, i. e. per triplices hos orationis τρόπους sive modos narratio augeri atque

τινὲς ⁴⁸ ὀνομάζουσι· χαλαρὸν, ἄδρὸν, μέσον· καὶ χαλαρὸς μὲν καὶ ἀπλοῦς χαρακτήρ ὁ ἄνευ κατασκευῶν ⁴⁹ τῷ πανηγυρικῷ ⁵⁰ ἐφαρμόττων· τὸ γὰρ πανηγυρικὸν ἢ ἐπαινος ἢ ψόγος ἐστίν, ὁμολογουμένων ⁵¹ ἀγαθῶν ἢ πονη-

dilatari possit. 48 Ostendit, non omnium, ac ne multorum quidem hanc fuisse sententiam, quod fuit eadem οἱ τρεῖς τρόποι διηγήσεων, velut Aristoteles appellat εἶδη, ut Latini formae narrationum, et οἱ τρεῖς χαρακτῆρες λόγου. Et profecto distinctis de eis fere locis agunt: de his in elocutione, de istis in dispositione. Interim si rem bene examinamus, parum differunt, aut nihil, quando triplices istae narrationes absque triplici illo characterē esse nequeunt. Nam ad narrationem ἀπλοῦν sufficit character simplex, ad ἐνδιάσκευον requiritur mediocris, ad ἐγκατάσκευον magnificus et gravis, ipsaque fere illa ratione character quisque, qua istiusmodi narratio formatur. Adde subsequētia. 49 Par. κατασκευῆς. 50 Omnia haec aliunde noster habet, quam ex Hermogene. Is enim de his talibus nihil disserit. Vide interim, quae habet Voss. l. VI. Inst. c. 7. §. 29. 51 Notabilis definitio demonstrativi generis, in qua id potissimum notandum, quod non quaevis bona aut mālā dicat noster sibi sumere laudanda vel vituperanda, sed τὰ ὁμολογούμενα, h. e. ea, quae ab omnibus sic reputantur, qualia sunt e. g. Deus, victores in ludis Olympicis, qui fortiter pro patria occubuerunt in pugna Marathonica, et eiusmodi. Hi enim ab omnibus, apud quos istiusmodi orationes habebantur, boni habiti ac proinde laude digni aestimati. Atque hoc sufficere arbitror ad consensum illum de bonis aut malis, ut materiam dent generi demonstrativo. Non omnium simpliciter est necessarius, sed eorum omnium, apud quos oramus. Ex quo tamen sequitur, laudationes rerum reconditarum, item earum, quae a multis vituperantur, locum proprie in hoc genere non invenire. Ac profecto πανηγυρικοὺς de iis habitos apud veteres esse non existimo, nisi postquam eloquentia alicubi ex publico in scholas umbramque et paucorum auditoria compulsā est.

ρῶν· τὸ προφανές δὲ καὶ ὁμολογούμενον ἀποδείξων οὐ
 δεῖται· ἀδρός δὲ καὶ σύντονός ὁ ἐγκατάσκευος, ὁ πυ-
 κνότεραις ⁵² κεχηρημένος ταῖς ἀποδείξεσι, προσφυῆς τῷ
 δικανικῷ εἶδει τελῶν· δεῖ γὰρ τὸ πιστὸν ἔχειν τὸν πολιτι-
 κὸν καὶ δικανικὸν ⁵³ λόγον καὶ μὴ ἀνεπὸδεικτον εἶναι. ⁵
 Μέσος δὲ τρόπος καὶ χαρακτήρ ὁ ἐνδιάσκευος ⁵⁴ καὶ μὴ
 καταχόρως κεχηρημένος ταῖς ἀποδείξεσι, μήτε πάντη ἀνα-
 πόμεντα λέγων, μήτε μὴν συνεχέστερον κεχηρημένος κα-
 τασκευαῖς· ἀλλὰ πῇ μὲν ἀπλῶς διηγούμενος, πῇ δὲ ἐγ-
 κατασκευῶς καὶ ἀποδεικτικῶς, πῇ δὲ ἐνδιασκεύως καὶ ¹⁰
 κατ' ⁵⁵ ἔκφρασιν, ὅς καὶ τοῖς τρισὶν εἶδεσιν ἐστὶ προσφυῆς,
 καὶ μέσος καλεῖται εἰκότως. μᾶλλον δὲ τῶν λοιπῶν τῷ
 συμβουλευτικῷ λόγῳ ἀνείται, καὶ λόγοις τὴν ἱστορίαν ⁵⁶
 συντάττουσι. τοῖς ⁵⁷ ἱστοροῦσι γὰρ πῇ μὲν ἀπλῶς διη-
 γεῖσθαι, πῇ δὲ κατασκευάζειν δυσπιστούμενα, πῇ δὲ ⁵
¹⁵ πρόσωπά τε καὶ πράγματα, καιροῦς τε καὶ τόπους ἐκ-
 φράζειν, καὶ παντοίων ζώων ἰδέας· τοιαύτη μὲν ἡ ἐρμη-
 νεία τῶν τριῶν τρόπων ⁵⁸ τῶν διηγήσεων· τέσσαρα μὲν
 εἶδη τῶν προοιμίων, ὡς προειρήκαμεν· καὶ τρεῖς διηγή-
 σεων τρόποι, οἱ καὶ χαρακτῆρες καλούμενοι, προσφυεῖς ²⁰
 οἷς ἔφημεν εἶδεν· Ὁμηρος ⁵⁹ δὲ καὶ τέταρτον ⁶⁰ τὸν ⁶¹

52 Par. πυκνότερως. 53 Pro eodem genere orationis
 ponit. Et sic Hermogenēs saepe πολιτικὸν γένος accipit pro
 forensi, quod in accusando aut defendendo occupatur. 54
 Par. ἐνδιάσκ. ὁ μέσος καὶ μή. 55 Par. κατὰ. 56 Locus no-
 tabilis de historico dicendi genere seu caractere, non quod
 quae de eo Rhetores proponunt, exhaustiat totum, quod in
 historico genere est observandum, sed, quod habeat multa
 huc pertinentia. Vide quae de hac re dixi in opusculo de
 stylo. 57 Par. τοῖς; om. 58 τῶν τριῶν τρόπων edd. om.,
 recepi ex Par. Contra paullo post edd. ὡς τριῶν τρόπων τῶν
 προειρήκαμεν. 59 Notabilis et hic locus de auctore orationis
 allegoricae. Puto autem illud genus intelligi, quo secreta na-

δι' ἀλληγορίας παρέδωκε, τῷ πανηγυρικῷ μὲν καὶ αὐ-
 τὸν ἐφαρμόττοντα· ἀρμοδιονύεα δὲ τίθεσθαι, ὅταν εὐ-
 τέλειαν λόγου πρὸς ὄγκον καὶ μέγεθος ἐξᾶραι βουλόμε-
 μεθα· ⁶² οἱ ἀγῶνες δὲ διαιροῦνται εἰς ἀντιθέσεις καὶ λύ-
 5 σεῖς· αἱ ἀντιθέσεις δὲ καὶ αἱ λύσεις τὴν σύστασιν ἔχου-
 σιν ⁶³ ἐκ κεφαλαίων, ⁶⁴ ἐπιχειρημάτων, ἐργασιῶν καὶ ἐν-
 θυμημάτων, καὶ ἐξ ἐπενθυμημάτων ἐνίοτε καὶ πλαστῶν·
 καὶ τὸ μὲν οἰκεῖον κεφάλαιον δεῖ θετικῶς εἰσάγειν ⁶⁵ τὸν

turae praeceptaque morum traduntur sub fabulis. Huius au-
 ctor extitit non simpliciter, sed apud Graecos Homerus, at-
 que ita post oratoribus occasionem praebuit excolendi illud
 etiam in civilibus argumentis. 60 Ergo ex nostri quidem
 sententia quatuor sunt dicendi genera, non tria, quartumque
 (quod a nemine ante traditum existimo) allegoricum. Et pro-
 fecto frequens generis huius fuit usus apud veteres, non poë-
 tas modo, verum etiam philosophos, ut ex universa Demo-
 criti, Pythagorae, Socratis et similium philosophia constat.
 Codex sacer non alio genere gaudet magis, ipsiusque Christi
 doctrina in plerisque fuit tradita per allegorias. Sed ut ve-
 rum fatear, non video, quomodo hoc sit peculiare genus, a
 reliquis distinctum, cum allegoria orationis sit figura, quae
 si per se distinctum efficere genus potest, nescio, cur non
 idem possit alia figura. Igitur affectionem potius existimo
 generis magnifici ac gravis, et sub eo cemprehendendum esse,
 quo etiam pertinet, quod hoc genere statim ait uti nos pos-
 se, quotiens quid attollendum est in sublimitatem magnitudi-
 nemque: item, quod in sequentibus ubique fere trium tan-
 tum generum mentionem facit. Porro undecunque hoc de ge-
 nere Allegoricae[sic] habeat, non sane habet ex Hermogene, qui
 illius nullam plane facit mentionem. 61 Par. τὸ δὲ ἄλλ' —
 καὶ αὐτὸ ἐφαρμόττον. 62 Par. βουλόμεθα. 63 Hoc iterum
 est Hermogenis ex lib. III. Invent. c. 2. et 7. 64 Dixi de
 his supra non nihil, et definiet noster in sequentibus, ubi
 plura huc pertinentia trademus. 65 Reddidī simpliciter
 adducere, quia sic Hermogenes locutus est. Verba sunt in

ῥητορεύοντα· εἴτα χρῆσθαι τοῖς ἐπιχειρήμασιν, ἐργασίαις καὶ τοῖς λοιποῖς· τὸ δὲ τοῦ ἀντιθέτου κεφάλαιον πρῶτον χρὴ λύειν προτάσει, ὑποφορᾷ, ἀντιπροτάσει καὶ λύσει· εἴτα χρεῶν χρῆσθαι καὶ ἐν τῷ ἐπιχειρηματι καὶ τοῖς λοιποῖς, ⁶⁶ οἷς περ ἔφημεν, καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον ἐξ ὧν γί- 5 γνεται ⁶⁷ εἵπομεν· τὸ ἐπιχείρημα δὲ ἐκ τῶν περιστάσι- κῶν ⁶⁸ ἢ πάντων ἅμα, ἢ τινων κατασκευάζεται· ἢ ⁶⁹ 6 ἐργασία δὲ γίγνεται ἀπὸ προβολῆς, ἀπὸ παραδείγματος, ἀπὸ μείζονος, ἀπὸ μικροτέρου, ἀπὸ ἴσου καὶ ἀπὸ τοῦ ἐν-

dicti libri c. 4. εἰ μὲν οὖν ἡμεῖς εἰσάγωμεν κεφάλαιον, ἀπλῆς δέησει τῆς θέσεως, καὶ τῆς εἰς τοῦτο κατασκευῆς εὐπορήσομεν ἀπὸ τῶν ἐπιχειρημάτων μετὰ προτάσεως. Porro simplex intelligendum est hoc loco in respectu eius, quod sequitur de capite adversarii. Illud enim tractandum προτάσει, ὑποφορᾷ et caeteris, quae hic non sunt necessaria. Vide ipsum Hermogenem. 66 Paulo ante memoratis, cum ageret de oppositione ac solutione et ex quibus componantur, ostenderet. 67 Non quidem simpliciter ac necessario, sed saepe tamen, et quotiens causae conditio permittit, quam semper attendere orator debet. Quare ipse etiam Hermogenes non μέρους, verum κόσμον κεφαλαίων appellavit. [Par. h. l. et paullo post γίνεται.] 68 Hermagoras, ut observat Cassiodorus, appellat περιστάσεις. Tullius vertit attributa. Nos circumstantias ex Fabio reddimus. Alii elementa vocant, ut praedictus Cassiodorus testatur. Et profecto Theodoro sunt στοιχεῖα τοῦ πράγματος apud Augustinum. Sunt autem numero fere sex: persona, res, locus, tempus, modus, caussa, quae quomodo epicheirema constituent, exemplo exponitur in fine huius opusculi a nostro autore. 69 Par. ἐργασία [omisso ἢ] δὲ γίνεται ἀπὸ παραβολῶν. — Ἐργασία, puta ἐπιχειρημάτων: ita enim plene Hermogenes appellat lib. III. c. 6. ubi de hac re prolixè loquitur. Alii, interque eos Curius Fortunatianus lib. II. ἐξεργασίαν latine elocutionem vocant; a quibusdam quoque expolitio nuncupatur. De re ipsa quoque Fortunat. d. l.

αντίου, ἢ πάντων ἢ τινων· τὸ ἐνθύμημα σύγκρισις ⁷⁰
καὶ συμπέρασμα ἐστὶ τοῦ ἐπιχειρήματος καὶ τῆς ἐργασί-
ας, ⁷¹ τὸ δ' ⁷² ἐπενθύμημά ἐστὶ δεύτερον ἐνθύμημα· ⁷³
πλαστὸν ⁷⁴ δὲ ἐστὶ πᾶν τὸ μὴ γεγονός, ὑποτιθέμενον ⁷⁵
δὲ καθ' ὑπόθεσιν· πρότασις ⁷⁶ νῦν ἐστὶ λόγος, ἐν ᾧ ἐλ-

70 Quia fit κατὰ σύγκρισιν, h. e. comparisonem vel ad-
versantium vel relativorum, vel privantium et habituum, vel
affirmationis et negationis; aut aliter a se dissidentium dis-
crepantiumque. Vide Hermog. lib. III. Invent. c. 7. et ad eum
notas Sturmii. Enthymema porro Ciceroni tale quidem, qua-
le hoc in loco noster intelligit, conclusum ex contrariis, Fa-
bio probatio ex pugnantibus. Nam alias laxius accipitur: ita
ut argumentum omne significet, quod Curius Fortunatianus
lib II. ratiocinationem vocat, et in quinque genera partitur,
ἐλεγκτικὸν, γνωμικὸν, δεικτικὸν, παραδειγματικὸν, συλλογιστικὸν.
adde eiusdem lib III. 71 Utrumque enim enthymemate fir-
matur. Ἔργασία primum ac proxime, ἐπιχείρημα per conse-
quens. Nam ut ἐργασία firmat ἐπιχείρημα, sic ἐνθύμημα ἐργα-
σίαν. Hermogenes: ὥσπερ ἡ ἐργασία κατασκευάζει τὸ ἐπιχείρημα,
οὕτω καὶ τὸ ἐνθύμημα κατασκευάζει τὴν ἐργασίαν. 72 δ' Edd.
om., recepi ex Par. 73 Quoniam maioris confirmationis
vel expolitionis gratia subiungitur primo ἐνθύμηματι seu pro-
bationi, et eiusdem conclusioni, fitque quasi continuata con-
clusio. de quo et generibus eiusdem multa habet Sturmii ad
Hermog. lib. III. de Invent. c. 7. 74 Supple, τοῦ ἐπιχειρή-
ματος: ita enim vocat Hermogenes, qui de eo agit dicto li-
bro c. 16. toto. Nempe quoniam praecipuum post elaborati-
onem ἐπιχειρήματος habet locum; ut epicheirema est: non o-
portet hosti aliquid postulanti obtemperare.
sequitur ἐργασία sive expolitio per exemplum: neque enim
maiores nostri obtemperarunt Xerxi terram et
aquam postulanti. nunc subiungitur πλαστὸν seu fictio:
quod si quis tunc suasisset obtemperandum Xer-
xi esse, nonne eum omnes obruissent lapidi-
bus? 75 Edd. ἐπιτιθέμενον. Par. ὑποτιθ. 76 De his et

πίξεται ἡ ὑποφορά· ὑποφορά δὲ ὁ τοῦ ἐχθροῦ λόγος· ἀντιπρότασις δὲ ἡ τῆς λύσεως ἐπαγγελία· ἡ ⁷⁷ λύσις δὲ γίγνεται κατὰ ἔνστασιν ⁷⁸ καὶ ἀντιπαράστασιν, ⁷⁹ καὶ κατὰ τὸ βίαιον· ⁸⁰ ταῦτα περὶ τῶν ἀγώνων· ὁ ἐπίλογος ⁸¹

sequentibus supra fecit mentionem, ubi de partibus spectantibus ad κεφάλαιον seu caput. Nunc quid per singula intelligi oporteat, exponit. Habet autem ista quoque ex Hermogene praedicto lib. III. c. 2. Exemplum dat huiusmodi: suadet quispiam, cum adventantem videret hostem, Isthmum esse perfodiendum; πρότασις, seu propositio est: Isthmum perfodere debemus. ὑποφορά seu subsumptio sequitur, et continet illud, quod dicere adversarius posset. Sed hoc forte difficile videtur. Huic occurritur ἀντιπρότασις, qua id negamus. Habemus in promptu, quod respondeamus, quoque ostendemus falsum hoc esse. Tum hoc totum clauditur λύσει seu solutione: quid enim? anne res est facilis fodere? Haec postea rationibus et causis suis amplificantur et illustrantur. ⁷⁷ ἡ Par. om. — λύσις, quae Latinis confutatio vel refutatio, Cassiodoro etiam reprehensio. v. Hermog. lib. III. Invent. c. 5. toto. ⁷⁸ Disserit hic de triplici refutandi ratione, ad modum Hermogenis. De ἔνστασι adde Voss. Inst. Orat. c. 5. §. 9. ⁷⁹ Per hanc intelligit rationem, quae iuvat primariam depulsionem, eamque confirmat, estque velut depulsio subsidiaria, ut, sum immunis a reddendis rationibus, verba adversarii, quae in se habent κεφάλαιον. Haec refutantur primo ἔνστασι et inficiatione, non est immunis. deinde ἀντιπαράστασι, hoc est ratione, qua ἔνστασις iuvatur; etiamsi immunis esses, non tamen ideo id factum, ut obsis patriae. ⁸⁰ De quo Hermog. cap. sequenti, et Vossius praedicto loco. Facit autem duplex Hermogenes; unum quasi ἀντιστρέφον, cum quod dicit adversarius, invertitur, et in ipsum torquetur, ut, occidisti, quia adstitisti interfecto. λύσις huius fit per βίαιον, immo, quia adstiti, non occidi, nam si occidissem, coniecissem me in fugam. Alterum

δὲ διαιρεῖται εἰς αὐξησιν ⁸² ἀγαθῶν, ἥ καὶ τελείαν ἐκβολὴν καὶ ἐξαίρεσιν, καὶ εἰς ἀνακεφαλαίωσιν ⁸³ τῶν κυριωτέρων, ⁸⁴ τὴν καὶ δευτερολογίαν. ⁸⁵ Ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τῶν τεσσάρων τοῦ ⁸⁶ λόγου μερῶν, προοιμιῶν, διηγήσεων, ἀγώνων, ἐπιλόγων. ⁸⁷ Ἐπεὶ δὲ πᾶς λόγος ῥητορικὸς, ὅποῖος ἂν τῶν τριῶν εἰδῶν εἴη, διὰ τινων ἰδεῶν ἀρμοδιῶν αὐτῷ συντίθεσθαι εἴωθε, φέρε καὶ τὸν τῶν ἰδεῶν ⁸⁸ ἀριθμὸν ὑμῖν διαγράψωμεν· ἑπτὰ ⁸⁹ δὲ εἰσιν ἰδέαι λό-

quando consequens adversarii negatur, et probatur contrarium. 81 De quo non puto Hermogenem quid tradere. Nam quod est in partitionibus, id huc non pertinet. — Par. ὁ ὅμ. 82 Quando nostra attollimus, et adversarii deprimimus: haec enim prior epilogi pars est, ac in se continet δεινῶσιν aut ἔχθος, vel quid simile. Vide Curium Fortunatianum lib. II. Rhet. 83 Quando summa capita, quae Graecis, uti supra dictum, sunt κεφάλαια, repetuntur. Cassiodorus a quibusdam ex Latinis remunerationem ait appellari. 84 Edd. κυριωτέρων. Par. κυριωτέρων. 85 Hoc est δευτέραν ἀπόδειξιν seu ἐπεργασίαν. Posteaquam enim res est demonstrata multis argumentis, signis et exemplis, deinde haec omnia repetuntur et conglobata in unum locum coguntur, ut videantur tractata esse copiosius, et sic δευτερολογία nihil aliud est, quam ἐπανάληψις. Haec Sturmius ad Part. Hermog. ubi mentio fit huius rei. 86 τοῦ Edd. om., est in Par. 87 Par. καὶ ἐπιλ. 88 Ἰδεῶν. De quibus peculiariter agit Hermogenes libris duobus integris. Sunt autem Ideae, imitatione Platonica dictae, nihil aliud, quam quaedam formae seu figurae orationis, quae non tam cerni, quam animo cogitari possunt. Aristoteles τὰ εἶδη λόγου appellat. alii, ut testis Cicero, χαρακτηῖρας nominarunt. Quanquam haec non nihil differant ab ἰδέαις, etiam ex nostri sententia, qui ista εἶδη seu χαρακτηῖρας ait συντίθεσθαι διὰ τινῶν ἰδεῶν. Unde et errare eos certum est, qui doctrinam veterum de Characteribus evertisse, eique suam de ideis

λόγου ῥητορικοῦ· σαφήνεια, ⁹⁰ μέγεθος, ⁹¹ κάλλος, ⁹² γοργότης, ⁹³ ἦθος, ⁹⁴ ἀλήθεια, ⁹⁵ δεινότης, ⁹⁶ μᾶλλον

opposuisse Hermogenem existimant. Ea enim potius, quae ab ipsis generalius erant exposita, ille distinctius explicavit. Et sic Vossius, quem vide lib. IV. Inst. c. 6. §. 11. ubi et ostendit, proprie nil esse aliud Ideas, quam trium characterum quasdam veluti affectiones. Adde Sturmium lib. III. de Elocut. c. 5. 89 Sicut quidem vult Hermogenes, v. eum lib. 1. de Id. curantem tot et plures, neque pauciores, id interpretes Hermogenis sic declarant, quia primo perspicuitatem habere omnis debet oratio, cum sine ea non intelligatur, deinde iustam magnitudinem, ut aures impleat, tertio pulchritudinem, ut etiam placeat, quae corrumpitur, nisi quarto accedat nobilitas, qua quasi fluat. Iam ut fluxus iste sit decens, opus quinto est animo, indole, moribus, quae sexto sola commendat veritas. Denique ut ista iusta ratione legeque sese habeant pro diversitate argumentorum, opus est septimo vi quadam eloquentiae, ad expedienda ista. Adde Sturmium de Elocut. lib. III. c. 6. sq. Voss. Inst. l. VI. c. 6. 13. 90 Claritatem reddit Sturmius, item apertum orationis genus, Perspicuitatem appellasse Fabium Scaliger existimat. Ciceronem vero evidentiam lib. IV. poet. c. 1. perspicuitas vocem retinet et Vossius in virtutis huius nominatione: usurpatque non raro ipse etiam Sturmius. Agit autem de hac Hermogenes l. 1. de Ideis cap. 1. 91 Sturmius modo amplitudinem vertit, modo magnitudinem. caeteri fere omnes retinent posterius vocabulum. agit de ea Hermogenes dicto lib. c. 4. 92 Pulchritudinem reddunt omnes. 93 Sturmio haec virtus est celeritas, Trapezuntio velocitas. Sed notat Scaliger praedicto loco, Graecum plus significare. Vossius rectissime incitatum sive concitatum dicendi genus appellari putat. 94 Affectionem vertit Trapezuntius, iudicio Scaligeri apposite. Caeteri orationem moratam reddere maluerunt. 95 Hanc omnes veritatem appellant. 96 Trapezuntio gravitas, Sturmio cum addito occulta gravitas in peculiari de virtute hac

Rhetor. VI.

δὲ ἔξ· ἡ γὰρ ἀλήθεια ⁹⁷ ὑπὸ τὸ ἥθος ⁹⁸ ἐστὶ ταττομένη·
 τρεῖς γὰρ ⁹⁹ τούτων εἰσὶ γενικαί, ¹ ἡ σαφήνεια, τὸ μέγε-
 θος, καὶ τὸ ἥθος· αἱ δὲ λοιπαὶ εἰδικαί. τῶν γενικῶν τρι-
 ῶν ἰδεῶν ἡ μὲν σαφήνεια δύο ἰδέας ἔχει, ὑποβεβηκυίας
⁵ αὐτὴν, ἐξ ὧν δὴ γίγνεται, ² τὴν τε εὐκρίνειαν ³ καὶ τὴν
 καθαρότητα· ⁴ τὸ δὲ μέγεθος ἔξ· σεμνότητα, περιβολήν, ⁵

Hermogenis libello. at in II. de Ideis, ubi pariter de ea agitur, aptam dicendi figuram vertit. Scaliger a Fabio et aliis vim seu acrimoniam vocari dicit, idque caeteris praeferit; unde et Vossius vim dicendi exponit, reiecta Nunnesii interpretatione, qui prudentiam interpretatus est. ⁹⁷ Non tantum nostri iudicio, sed ipsius Hermogenis auctoritate, qui in capite de moribus hoc genus illi subiicit: ἥθος, αἶτ, τοῖνυν ἐν λόγοις ποιεῖ ἐπιεικεία, καὶ ἀφέλλεια, [sic] καὶ πρὸς τούτοις τὸ κατ' αὐτῶν ἐμφαινόμενον ἀληθές. habuit haud dubie in animo haec verba noster, cum ista scriberet. ⁹⁸ Edd. εἶδος. Par. ἥθος. ⁹⁹ Par. γὰρ εἰσι. ¹ Quia in plures dividuntur species, cum reliquae non dividantur. ² Par. γίνεται. Trapezuntius elegantiam, Sturmius perspicuitatem reddidere. Distinctionem appellare maluit Ger. Vossius. Quamquam et distinctio id potius videatur, unde nascitur εὐκρίνεια. Cum enim distincte omnia proponuntur et exponuntur, fit εὐκρίνεια, quae nil aliud, quam iudicandi facilitas et promptitudo, propter remotionem obstaculi omnis, quod etiam in pura oratione quoquo modo exoriri potest. ³ Recessit ab ordine Hermogeniano noster. Hermogenes enim hanc speciem alteri praemisit, et merito, quia illa huius quasi custos est. Porro virtus haec a Sturmio vocatur puritas, a Vossio simplicitas, cui nihil esse aliud putatur, quam oratio ἀκατάσκευος. Naturam eius explicat Hermog. lib. I. Idear. cap. 2. ⁴ Gravitationem omnes reddunt: Aristoteli, teste Scaligero, est μετρία βαρύτης, non simpliciter βαρύτης. caeterum ea virtus est, in qua auctoritas et dignitas, vid. Hermog. ib. c. 5. ⁵ Trapezuntius circumductionem vertit, quem reprehendit Scaliger et complexionem ait appellandam. Vossius videtur malle cumulationem dicere, quia

τραχύτητα, ⁶ λαμπρότητα, ⁷ ἀκμὴν ⁸ καὶ σφοδρότητα· ⁹ τὸ δὲ ἦθος ἐπιεικείαν, ¹⁰ ἀφέλειαν, ¹¹ ἀλήθειαν ¹² καὶ

orationem hac virtute instructam vocat cumulatam. At Sturmio est oratio exaggerata, ut sic etiam exaggeratio vocari possit, quomodo et aliquoties in commentariis appellat Hermog. dict. lib. c. 18, ubi ostendit eam esse virtutem, qua oratio allatis variis circumstantiis non amplius est nuda, sed fit ampla et magna ⁶ Asperitatem vertunt omnes. Fitque amaritudine et acerbitate orationis, quando evadit ingrata auribus et animo propter reprehensiones. vid. Hermog. dicto loco cap. 6. ⁷ Reddunt omnes splendorem, Scaliger

tamen etiam illustre seu luculentum genus, Vossius festivum dici posse putant. Est autem ea virtus, qua commemoramus res magnas, vel a nobis praeclare gestas, quo maiorem demus fiduciae significationem. v. Herm. d. l. c. 8. ⁸ Scaliger vertit vim orationis, caeteri plerique vigorem, id quod ego rectius opinor, cum vis aliquid amplius significet ac sic etiam δεινότης exponatur. Hermogenes hae voce illam intelligit virtutem, cuius beneficio omnia sunt valida et lacertosa, roburque ac vires habent. Vide eum libro dicto c. 9. ⁹ Acrem et vehementem dicendi figuram Sturmio appellat. Vehementiam Trapezuntius et caeteri appellant. Est autem asperitas adversus inferiores vel aequales. v. Herm. c. 7. ¹⁰ Trapezuntius modestiam appellat, aequanimitatem verti rectius Scaliger et Vossius ex Terentio existimant, cum modestia pateat

latius. Sturmio est moderatio et mitigatio, cum orator non solum de iure suo remittit, verum etiam cum vulgo se comparat, etsi non sit e vulgi numero. Vide Hermogenem lib. II. cap. 6. ubi et aequabilitatem Sturmio non nunquam vocat. ¹¹ Qua tollimus omnia, quae nobis obstant, ut in nobis significationes vitiorum, in adversario significationes virtutum, atque ita sine calliditate nos et adversarium iudici proponimus, simplicitatem vulgo reddunt. Scaliger virtutem vocat quotidianae locutionis, non apud plebem solum, sed lectorum civium, qualem Gracchorum matri M. Tullius attribuit,

βαρύτητα, ¹³ ἣτις βαρύτης αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ¹⁴ οὐ θεωρεῖται, ἐκ δὲ τῆς ἀφελείας καὶ τῆς ἐπιεικείας συνίσταται· ἐκάστη δὲ ¹⁵ τῶν εἰδικῶν ἰδεῶν ἐξ ὀκτώ τινων ¹⁶ μορίων

Agit de hac Herm. lib. II. c. 3. de Id. 12 De qua Hermogenes dicto libro cap. 2. estque virtus, qua significamus morum simplicitatem et candorem, vera suavitate ac modestia, prudentia etiam et urbanitate. λόγος ἐνδιάθετος. 13 Gravitatem uno verbo vocat Vossius. Sed est ambigua haec vox, et de eo fere genere usurpatur, quod oppositum est tenuitati. Igitur cum additis gravitatem in obiurgando et exposulando Sturmius interpretatur, quia non illud, sed hoc virtutis huius est officium. Scaligero est oratio succendens. v. Hermog. d. I. c. 8. differentiam inter σεμνότητα, βαρύτητα et δεινότητα hanc facit Sturmius, quod σεμνότης sit gravitas, qua consideratur natura rerum, cuiusmodi sunt divinae ac coelestes: deinde humanae, in quibus maiestas Reip. consistit. Δεινότης gravitas, propter decorum ab Oratore observatum in personis, locis, temporibus. Βαρύτης vero gravitas, propter molestiam audientis, et propter auctoritatem obiurgantis et exprobrantis. 14 Habet ex Hermogenis lib. II. de Id. c. 2. cuius haec sunt verba: Gravitas vero (ἡ βαρύτης) cadit ipsa quidem in hoc moratum dicendi genus, veruntamen non illam (scribendum, illud) complet atque constituit, ut facit simplicitas et moderatio et veritas et expressi mores personarum. Neque per se ipsum potest considerari, ut illae per se singulae formae: sed opus habet simplicitate aut moderatione, aut alia aliqua forma morati generis. In Graeco est: ἀλλὰ δεῖ αὐτῇ ἀφελείας ἢ ἐπιεικείας ἢ τινος τῶν ἄλλων ἡθικῶν τι πάντως προσεῖναι; unde constat illud καὶ inter ἀφελείας et ἐπιεικείας non coniunctive simpliciter, sed magis disiunctive intelligendum esse, nec de solis duabus istis virtutibus, sed et aliis Hermogenem loqui. 15 δὲ Edd. om., est in Par. 16 De quibus quid Scaliger sentiat, operae pretium est videre librum eius IV. de Poet. c. 1. simulque addere Vossium lib. VI. Inst. Or. cap. 7. §. 12.

συνίσταται. ¹⁷ ἀγνοίας, ¹⁸ μεθόδου, ¹⁹ λέξεων, ²⁰ σχη-

17 Non simpliciter: habet enim duas res proprias, sententias et earum tractandi rationem, quae qualia hic requirantur, docet Hermogenes in hac Idea: sed in respectu verborum, membrorum, compositionis etc. De quibus ipse Hermogenes: genus autem verborum, aut etiam caeterae partes dicendi, quae post verba sequuntur, eorum nullum est, quod proprium quidem sit gravitatis. Illud tamen ausim dicere, „quod prae caeteris dicendi formis magis conveniant illae partes, quae in morati dicendi generis partibus conveniebant, hoc est in simplicitate et aequabili dicendi forma seu modesta, praeterea etiam, quae in oratione affecta et veluti ex animo expressa, et haec noster respexit. 18 Ita vitiose editum est ab Hoeschelio, scribendum ἐννοίας, ex ipso Hermogene, qui de his et sequentibus prolixè agit lib. I. de Id. c. 1. Intelligit autem per ἐννοίας non quae vulgo tantum sic dicuntur, Graecisque alias sint γινῶμαι, sed in universum omnia pronuntiata, quae alias νοήματα et ἐννοήματα. Vide Sturmium lib. I. de universa ratione elocutionis c. 6. incipit porro a sententiis, non quod alii faciunt in harum rerum consideratione a verbis, quia de verbis cogitare nemo rite potest, nisi prius de sententia verbis formanda cogitaverit. 19 Sic appellat tractationem, ἐργασίαν, elocutionem, quae consistit in apta et convenienti sententiarum praedictarum dispositione, amplificatione, comparisonem ac similibus. Nec enim aliud Hermogeni μέθοδος, quam σχῆμα διανοίας, ut docet pluribus Sturmius praedicto libro c. 15. et confirmat Vossius Instit. VI. c. 6. §. 12. hoc est, confirmatio certa et excogitata sententiae, per idoneum elocutionis habitum ornatumque. Non autem ipse primus hoc vocabulum sic usurpavit, sed accepit a Theodecte, qui de fine Rhetorices sic disserit in Compendio Rhetor. Hermog. Finis Rhetorices est non simpliciter persuadere, sed persuasibilibus methodis uti. Scaliger instructionem dici posse putat. 20 Verba intelligit, quae ad habitus praedicti sive methodi constitutionem conformationemque requi-

μάτων, ²¹ κῶλων, ²² συνθήκης, ²³ ἀναπαύσεως ²⁴ καὶ
 ῥυθμοῦ· ²⁵ καὶ τὰ μὲν λοιπὰ σύμπαντα τῶν ἰδεῶν μό-
 ρια ἡρωδμημένα καὶ γνώριμα· σχήματα δὲ Ἑρμογένους
 μὲν βραχέα τινὰ παραδίδωκεν ²⁶ ἀγωνιστικά· ²⁷ σπορά-

runtur, de quibus multa Sturmius lib. II. c. 1. et sqq. dicti operis. 21 Quae ad verba, de quibus egit proxime, pertinent, non dispositionem, quae methodo continetur. Debent nempe verba habere proprietatem vel naturam suam, vel tractatione, cum ad explicationem apponuntur aliis, vel potestate, ut melius sonent, plus significant. Ea proprietas seu habitudo, seu qualitas et modus, fit idonea omnium confirmatio-
 ne, hoc est, σχῆμα efficit, quod nil aliud, quam certo aptoque modo positum vocabulum, latiusque aliquanto patet, quam quod a Latinis figura nominatur. 22 Membrum omnes reddunt. Intelligitur autem membrum sive pars periodi, quae alias a Graecis κόμμα quoque dicitur, non ea tantum, quae κῶλον, unde oratio vel fit κομματική vel καλική, vide de his Sturmius lib. III. dicti op. cap. 1, et sequentibus agentem accurate. 23 Haec eadem, quae et σύνθεσις, Ita enim ab Hermogene ipso vocatur lib. 1. de Id. cap. 1, quae eidem mox συνθήκη. Distinguunt Trapezuntius et Scaliger, ac συνθήκην quidem vocant compositionem, σύνθεσιν vero collocationem. Ac compositio quidem Scaligero ordo partium inter se cohaerentium, elementorum puta, syllabarum, dictionum; collocatio vero elementorum vocumque numerosa collocatio, non qualiscunque, sicut compositio. 24 Quae non solum est in conclusione, sed omnibus orationis partibus, et in una parte interdum aliquoties. Id enim agit ἀνάπαυσις, ne membra nimium excurrant et sint enormia; item ne alicubi ruat oratio, aut praecipitet, sed decenter desinat. 25 Qui oritur ex decenti illa συνθήκη et ἀνάπαυσι, exque iis spectatur, sicut ipse docet Hermogenes. Scaliger paulo aliter; numerus est conveniens sententiae sonus ex compositione et dispositione partium ἀνάπαυσιν seu clausulam omittit. Sed forte sine causa argutus est. 26 Par. παρέδωκεν. 27 Tales intelli-

δην δὲ καὶ ἐτέρων ὑπεμνήσθη ²⁸ σχημάτων· ἡμῖς δέ
 τοι καὶ τὸν περὶ τούτων ²⁹ τρανώσομεν ἀριθμὸν, ³⁰ ὥς
 Φοιβάμωνι ³¹ τῷ σοφιστῇ καὶ Μινουκιανῷ ³² τῷ τεχνο-

git, quae potissimum ad ἀγῶνας, hoc est contentiones, per-
 tinent. Proposuit autem illas, quas noster innuit, figuras
 Hermogenes toto lib. IV. de Invent. ubi λόγου σχήματα appel-
 lat, hoc est, ut rectissime exponit Sturmius, λόγου ἐπιχειρη-
 ματικοῦ, ἐργαστικοῦ, ἐνθυμηματικοῦ, vel ut uno verbo noster,
 ἀγωνιστικοῦ, qui opponitur λόγῳ πατηγυρικῷ, quia non, ut iste,
 tam requirit πλῆτιν et ἀπόδειξιν, quam ἰσχὴν et πάθος, atque ideo
 dicendi genus ἀξιώματικόν et amplum. Alias figurae λόγου For-
 tunatiano lib. III., quae sunt in compositione elocutionis, et
 opponuntur figuris λέξεως et διανοίας vid. eum p. m. 73. 28
 Edd. ἐμνήσθη. Par. ὑπεμνήσθη. 29 Par. τούτου. 30 ἀρι-
 μὸν perperam Hoeschelii editio, sed ἀριθμὸν scribendum esse,
 nemo ignorat. 31 Φοιβάμωνι. Par. Φοιβάμωνι et Φοιβάμωνα.
 Quis hic fuerit, aut quando vixerit, vix arbitror constare.
 Suidas nudum eius affert nomen. Vossius in de Rhetoricis na-
 tura c. 9. Apsini seniori iungit, quod si probamus, floruerit
 paullo ante tempora Constantini, cum Apsines ille fuerit pa-
 ter Onasimi Sophistae, qui sub Constantino floruit, ut Sui-
 das ait. Sed necesse est, ut vixerit longo ante, cum secutus
 eum sit Hermogenes, quem Marci aequalem ipse ille Suidas
 facit. Verum et Apsinem secutus dicitur Hermogenes in se-
 quentibus apud nostrum, ut vetustior fuerit Apsines, quam
 Suidas putaverit, aut alius sit Apsines, de quo ipse sit locu-
 tus, quod postea videbimus. Phaebamonis Sophistae alicuius
 librum de figuris Rhetoricis in bibliotheca Iohannis Sambuci
 extare ait Simlerus in Epit. Gessneriana. Legitur et in cata-
 logo Mss. biblioth. Regis Galliarum, an huius nostri sit, i-
 gnoro. 32 Minubianum vocat Vossius in dicto libro, sed
 Minutianus etiam est Suidae, qui eum facit Albeniensem, Ni-
 cagorae filium, et Galieni Principis aetate ait floruisse, ut scri-
 bit Simlerus. At in florentina Suidae editione non est Γα-
 λήνου αὐτοκράτορος, sed Γαλήνου sine ullo addito. γεγονώς ait

γράφῳ ³³ δοκεῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν ῥητόρων· ἀρξώμε-
θα λέγειν κατὰ Φοιβάμωνα τὸν ὄρον τοῦ σχήματος,
ἔπειτα κατὰ Τιβέριον· ³⁴ σχῆμά ³⁵ ἐστὶν ἐξάλλαξις κα-
τὰ διάνοιαν ἢ λέξιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀνευ τροπῆς γιγνο-
5 μένη. Τιβέριος δὲ ³⁶ οὕτως· σχῆμά ³⁷ ἐστὶ τὸ μὴ ³⁸
κα-

ἐπὶ Γαληνοῦ, quo puto Galeni medicj aetatem intelligere. Vi-
xit autem Galenus sub Antonino Pio et Antonino Philosopho,
hoc est, illo ipso tempore, quo Hermogenes, quod omnino
necesse est, si ut noster postea scribit, aliqua ex eo hausit.
Lapsus est Simlerus similitudine vocabuli, et pro medico Im-
peratorem accepit. ³³ Ita eum vocat, quia scripsit prae-
ter alia etiam de arte Rhetorica, cuius meminit et Suidas.
Puto hoc de figuris partem eius operis fuisse, quemadmodum
fortassis et illud de Epicherematis, quod subiectum est Apsini in
corpore Rhetorum Graecorum ab Aldo editorum, et ab aliis
Nicagorae tribuitur, de quo videant, qui otio abundant. καὶ
τοῖς ἄλλοις e quibus et Tiberius, de quo mox. ³⁴ Quis hic
fuerit Tiberius, aut quando vixerit, incertum. Meminit Ti-
berii alicuius Philosophi et Sophistae Suidas, multaque eius
de Arte Rhetorica scripta commemorat: qualia sunt de for-
mis, de apparatu, de dispositione et compositione orationis,
et alia, sed nec aetatem eius ostendit, et de hac parte nihil
memorat, ut dubitem, an idem sit cum nostro. At Tiberii
de figuris seu schematibus liber Ms. Venetiis apud Diegum
Hurtadum laudat Simlerus in epitome Gesneri, quem magis
censeo esse nostrum. ³⁵ Sic Alexander Rhetor de Fig.
σχῆμά ἐστὶν ἐξάλλαξις λόγου ἐπὶ τὸ κρεῖττον κατὰ λέξιν ἢ κατὰ δι-
άνοιαν ἀνευ τρόπου, cuius definitionis explicationem vide apud
Vossium lib. V. Inst. c. 1. §. 2. Observa autem, quod hic ad-
dat λόγου, item pro τροπῆς scribat τρόπον, hoc enim rectius
esse videtur. ³⁶ δὲ Edd. om., est in Par. ³⁷ Puto hic
deesse aliquid, ac scribendum σχῆμα διανοίας, sequitur enim
post: λέξεως δὲ σχῆμα. Porro ex his nostri verbis emendanda
et supplenda puto, quae leguntur absque sensu in praedicto

κατὰ φύσιν τὸν νοῦν ἐκφέρων, μὴδ' ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ἐκτρέπον ἢ ἐξαλλάττον τὴν διάνοιαν κόσμου τινὸς τῇ πλάσει ἢ χρείας ἔνεκα· λέξεως δὲ σχῆμά ἐστιν ἐξάλλαξις τοῦ ἐν εὐθείᾳ κατὰ τινὰ πλάσιν, κόσμον ³⁹ ἢ χρείαν τινὰ παρέχουσα τοῖς λόγοις· ἀλλὰ γὰρ τὸν ὀρισμὸν ⁵ ἀποδόντες, φέρε καὶ τὸ κατ' ὄνομα τῶν σχημάτων δια-
 τρανώσομεν· πάντα τὰ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς ⁴⁰ λέξεως
 σχήματα κατὰ τέσσαρας ⁴¹ τρόπους γίγνεται ⁴² ἢ τοι
 αἰτίας, κατὰ ἔνδειαν, ⁴³ κατὰ πλεονασμὸν, ⁴⁴ κατὰ με-
 τάθεσιν, ⁴⁵ καὶ κατὰ ἐναλλαγὴν. ⁴⁶ ἀρκτέον δὲ ἀπὸ τῶν ¹⁰

Alexandro Rhetore his verbis: ὀρίζονται δὲ τινες καὶ ἰδίᾳ ἐκά-
 τερον τῶν σχημάτων, τὸ μὲν τῆς διανοίας οὕτω· σχῆμά ἐστι διανοί-
 ας μετάπλαισις διανοήματος, ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν πλάττουσα πρὸς
 τὸ χρησιμώτερον τὴν ἀναγκαίαν διάνοιαν· τὸ δὲ τῆς λέξεως χρείας
 χάριν. quid enim hic τῆς λέξεως χρείας χάριν? scribendum sine
 dubio τῆς λέξεως, τὴν λέξιν χρείας χάριν, ut sensus sit τῆς δὲ
 λέξεως σχῆμα εἶναι μετάπλαισιν, πλάττουσαν πρὸς τὸ χρησιμώτερον
 τὴν λέξιν, sicut illa altera τὴν διάνοιαν. considerent et videant,
 qui a libris melioribus sunt instructi; nobis enim praeter Al-
 dinam veterem anni MDVIII. alia nulla editio est ad manus.
 38 Edd. μὲν. Par. μὴ, ut Tiber init. 39 Edd. κόσμον. Par.
 κόσμον, ut Tib. 40 τῆς Par. ὁμ. 41 Non ergo nova ista
 Scaligeri inventio, schemata dividendis in classes quatuor, ra-
 tione essentiae, quantitatis, qualitatis et situs, lib. III. Poet.
 c. 32. ac forte ex hoc aut simili, tunc parum noto hausit. mi-
 nimum falsum est, quod neminem ante ad certas species de-
 duxisse figuras affirmat. Consule et Scholia Anonymi de [Ed. et]
 Figuris. 42 Par. γίνεται. 43 Vossius vocat schemata secun-
 dum essentiam, quae figurantur subcententia lib. V. Inst. c. 2.
 ubi vide alia huc pertinentia. 44 Possent dici schemata
 quantitatis cum Vossio, ex praed. loco. 45 Conveniunt
 schematibus situs. 46 Conveniunt schematibus qualitatis.
 Habet autem haec ipsa nescio quis Scholiorum Graecorum au-
 ctor de figuris, ab Aldo editus cum aliis Rhetoribus, sed cor-
 Rhetor. VI.

τῆς λέξεως σχημάτων· τῆς τοίνυν ἐνδείας εἶδη τρία· αὐν-
 δετον, ἀπὸ κοινοῦ, ⁴⁷ ἔλλειψις· τοῦ πλεονασμοῦ εἶδη ἑν-
 δεκα· ταυτολογία, δίπλωσις, ⁴⁸ ἐπαναφορὰ, ἐπανάδο-
 σις, ⁴⁹ ἐπανάληψις, περίφρασις, ἐπίφρασις, ⁵⁰ παρονο-

rupte, quem idcirco emendare ex nostro debebimus. Ἰστέον, inquit, ὅτι πάντα τὰ σχήματα κατὰ δ' γίνονται ἥτοι αἰτίας. κατ' ἐν-
 δεκαν, κατὰ πλεονασμὸν, κατὰ μετάθεσιν, κατὰ ἐναλλαγὴν, supple-
 dum utique, κατὰ δ' τρόπους γίνονται, quia sequitur illud ἥτοι, quod
 sine hoc non consistit. Observandum amplius, quod, quae in scri-
 ptore illo sequuntur, ad verbum omnia convenient cum nostro, adeoque dubium vix esse patiantur, quin ex eo noster hauserit. Ex quo id consequi videtur, quod is Anonymus non sit alius, quam Tiberius ille, de quo supra quaerebatur. Sed hoc melius perspicient, qui Ms. Venetum cum his conferent. Sive autem hic, sive alius sit, Christianum fuisse necesse est, cum citet Apostolum dicatque: ὡς ὁ θεὸς ἀπόστολός φησι. [Phoebammonis nomen dant codd.] ⁴⁷ Definit hanc figuram, ut omnes reliquas, praedictus auctor, istis verbis: ἀπὸ κοινοῦ ἐστὶ λέξις ἅπαξ μὲν λεγομένη, πολλάκις δὲ νοούμενη καὶ συνταττωμένη. cum una vox semel quidem ponitur, saepius autem sub-
 intelligenda et ex priori repetenda est. ita e. g. Ad haec, quae visum est, Caesar respondit, exple, quae visum est respondere. agunt de hac figura Grammatici. ⁴⁸ Vulgo ἀναδίπλωσις. non enim aliam intelligere cum ea definitione apud dictum auctorem intelligimus etiam ex eo, quia, quam ante διπλωσιν, eandem mox ἀναδίπλωσιν appellat. Latinis est reduplicatio. ⁴⁹ Est ea ipsa, quae vulgo ἐπανάδοσις, ex praedictis argumentis colligimus. ⁵⁰ Est periphraseos genus. Auctor anonymus. περίφρασις ἐστὶ λόγος τινὲς ἢ τισιν ἐξαιρέτως ἐπιφωνούμενος, ὃ διχῇ γίνεται. προτασσομένου γὰρ τοῦ ὀνόματος κατ' ἐξοχὴν λέγεται. ὡς ἵνα εἶπω, ὃ δεῖνα ὁ σχολαστικὸς ἤλθε καὶ ὅλος ὁ φόρος· ὑποτασσομένου δὲ ἰδίως ἐπίφρασις· οἷον ὅλος ὁ φόρος ἤλθε καὶ ὃ δεῖνα ὁ σχολαστικὸς. Tota ergo differentiae inter paraphrasin et epiphrasin ratio ea est, quod in illa quidem figuratum praeponatur, in hac postponatur non figurato, si-

μασία, ἐπεξήγησις, ἐπιμονή, ἐπίτασις· ⁵² τῆς ⁵³ μετα-
θέσεως εἶδη τέσσαρα· ὑπερβατόν, ἀναστροφή, πρόληψις
αἰτίας, ⁵⁴ προεπίζευξις· ⁵⁵ τῆς δὲ ἐναλλαγῆς εἶδη ὁκτώ·
ἑτερογενές, ⁵⁶ ἑτεράριθμον, ἑτεράπτωτον, ἑτεροσχη-

cut iste auctor vult. 51 Puto non aliud intelligere genus, quam quod alias ἐπίθετον graece, latine appositum vocatur, sive additum ad nomen. Autor praedictus sic definit: ἐπίτασις ἐστὶν ἐπιμονῆς μὲν εἶδος, οὐκ ἐπίσης δὲ δηλοῦν τὸ πρῶγμα, ἀλλ' ἐξαλλαγὴν ἔχον ἐπὶ τὸ μείζον, ὥς ἵνα εἶπω περὶ εὐσωματοῦντος διαλεγόμενος καὶ μεγάλου, ὅτι κίων ἐστὶ τῷ μεγέθει, ὅτι ὄρος ἐστίν. Epitasis est species quidem epimones, quae tamen non aequaliter exponit factum aut rem, sed eam atque tollit in maius continens exallagen. Ut cum quis de corpulento et procero loquens appellet eum propter magnitudinem columnam, vel montem. Sane aut parum aut nil differt. 52 Par. τῆς δὲ μεταθ. 53 Sic plane appellat saepe laudatus Scholiastes, sive is ipse est Tiberius, sive alius, de quo nil pronuntiamus. Definit autem παρεμβολὴν τῆς προφάσεως ὧν ἐροῦμεν, ἐν μέσῳ τῆς ἀρχῆς τοῦ λόγου ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ λόγου, καὶ αὐτῶν οἶον, εἰαίρε πάντα ἔχεις, σίτον, οἶνον, ἔλαιον, μὴ κλέψης, μὴ καταγνοσθῇς. Patet, aliud quid esse, quam quod vulgo prolepsis, Latinis occupatio vocatur. 54 Par. προεπίτασις. Edd. προεπίζευξις. Alia est figura, quam quae vulgo dicitur ἐπίζευξις, et fit, cum inter duo aut plura nomina interse-ritur verbum, quod servari alias solet in finem. Consule praedictum auctorem, qui figurae huius hoc dat exemplum: ὁ δεῖνα ἐποίησε· καὶ ὁ δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα, ἢ ὁδεῖνα, γενναῖοι εἰσι καὶ ὁ δεῖνα. Vitiosa est scriptura et primo sic distinguenda: ὁ δεῖνα ἐποίησε, καὶ ὁ δεῖνα, deinde alterum ἢ ὁ δεῖνα ut superfluum delendum, quanquam etiam retineri possit. Sensus est: hic fecit et hic. hic aut ille nati sunt et iste. 55 Fit, cum ab uno genere transimus in aliud, nec dissimile est figurae, quam vocant enallagen generis, quanquam potius sit ellipsis nominis, quod sub intellectum respondet genere diverso appposito adiectivo. exemplum auctor dictus dat huius-

μάτιστον, ⁵⁷ ἑτερόχρονον, ⁵⁸ ἑτεροπρόσωπον, ⁵⁹ ἀποστρο-
9 φή πρόσωποι ⁶⁰ καὶ ἀντιστροφή. ⁶¹ Τῶν τῆς διανοίας

modi, τὰ παρὰ θάλασσαν φοβερὰ ἐστίν, ἐρημίαι οὐσαι, figura est
Grammatica. 56 Par, ἑτερόρρυθμον. Edd. et Phoebamm. I. 5.

ἑτερόρρυθμον. Quando singularis ponitur pro plurali, Gramma-
tici hanc enallagen numeri vocare solent. In anonymo figu-
rae huius exemplum est eiusmodi: τὰ παῖδια παίζουν καὶ πλ-
πτουσι: in quo nihil video figurae huic convenire, fortasse
scribendum est παίζει καὶ πλπτει. [scribendum potius: παίζει
καὶ πλπτουσι, vide epist. crit. p, 49,]. ἑτερόπτωτον Antiptosin
vel Enallagen casuum appellare solent. Exemplum tale ἄρχει
τῆς πόλεως, ἄρχει τῇ πόλει, imperat urbis pro imperat urbi.

Pertinet et haec figura ad Grammaticam doctrinam. 57 Cum
verbum mutatur in participium, exemplum dat anonymus eius-
modi: ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ἐποδὴ [sic Sch.] ἔτρεχεν ὁ δεῖνα (sic legen-
dum, non ὁ ὀδεῖνα, ut est in Aldina), τότε ἐγένετο, εἰπω τρέχων
τότε ἐγένετο, Ipsum vide. Est autem et haec ex Grammati-
cis figuris. 58 Cum tempus verbi unum mutatur in aliud.

59 Cum personam aliam introducimus loquentem ea, quorum
ipsi sumus auctores, Anonymus exempla haec proponit: πάν-
τες Αἰγύπτιοι τότε λέγονσι περὶ ὑμῶν· Θηβαίους εὐρὼν ἀτακτοῦν-
τας, τότε καὶ τότε εἶπον, h. e. omnes Egyptii haec de vobis lo-
quuntur, nempe quae subiicienda sunt et hic debent subin-
telligi. 60 Referri et hanc inter figuras dictionis cum a

nostro, tum ab Anonymo, notandum. Putabat Vossius Her-
mogenem hoc solum facere, cur autem inter hoc genus refe-
ratur, causa est, quia quod aliis dici potuisset in tertia, sic
in secunda dicitur persona. Vide Sturmium cap. 22. de Elo-
cut. Etiam illud hic non plane praetereundum, quod quam no-
ster et Scholiastes in expositione appellant ἀποστροφὴν προσ-
ώπου, illam Scholiastes idem in enumeratione figurarum peni-
tus omittat, ut proinde nomen eius ex his eo loco restituen-
dum videatur. 61 Cum dictionum significatus et usus in-
vertitur. Exemplum tale dat Scholiastes: ἡχῶν ἐπέρασσά, ἀντὶ
τοῦ, πεσῶν ἡχασσά. sic Aldina, verum vitiose, scribendum

σχημάτων ἢ ἀποσιώπησις καὶ ὁ ἐπιτροχασμός ⁶² τῆς ἐν-
δείας εἰσί· πλεονασμοῦ δὲ ἕξ εἰσι σχήματα· προδιόρθω-
σις, ⁶³ ἐπιδιόρθωσις, ⁶⁴, προκατάληψις, ⁶⁵ παράληψις, ⁶⁶

ἐπίεσσα vel ἐπέσσα. [immo ἔπσσα.] Sensus: frangens cecidi, pro-
cadens fregi. 62 Mentionem figurae huius facit quoque
Aquila Romanus, verum noster aliter usurpat ut ex auctore
eius intelligimus, quem dixi esse Scholiastem saepe nomina-
tum. Is enim ita: ἐπιτροχασμός ἐστιν ὀνομασία πραγμάτων κατὰ
μίνην ἀπαρίθμησιν γενομένη, ἅνευ τῆς περὶ αὐτῶν διηγήσεως, ὥς
ἴνα τις αἰτιώμενός τινα ὥς πολλὰ κακὰ πεποιηκότα ἀπαρίθμησθαι
αὐτὰ λέγων· τὸδε καὶ τόδε πέπρακται σοι· τὸ δὲ πῶς μὴ λέγω.
Exemplum, quod hic adducit, Latine ita sonat: hoc et illud
tu fecisti, et quomodo, non dico. Patet omnino differre, ni-
si dicamus per illam ipsam velocitatem narrationis diversarum
rerum hic intelligendam esse simplicem earum nominatio-
nem, absque expositione earum, 63 De hac vide Aquilam
Romanum. Exemplum eius Scholiastes tale profert: ἴνα διη-
γούμενός τινι ξένον πρᾶγμα προθεραπεύσω λέγων· ὅτι θανάσις
μὲν ἀκούων καὶ ἴσως, ἀπιστήσις εἰ γέγονε τὸ πρᾶγμα ὃ δεῖνα δὴ
τόδε ποίησεν. Est quasi mitigatio sequentium. Adde Alexan-
dram Sophist. 64 Figura praecedenti opposita, cum talis miti-
gatio postponitur. Meminit eius praeter Scholiastem etiam
Hermogenes de Inv. lib. IV. c. 12. Latini non distinguunt, sed
genus utrumque correctionem appellare solent. Adde Alexan-
dram. 65 De hac consule Iulium Rufinianum, qui Latine ait
hanc figuram dici praeceptionem seu anticipationem, fierique,
cum ultro afferimus et defendimus, quae contra nos adversa-
rius dicere posse videbatur. Solet alias et haec prolepsis a
quibusdam nominari. 66 Nota haec figura. Sed eam no-
ster paulo aliter usurpat, quam ut solet vulgo: nempe ut si-
gnificet ὑποσιώπησιν. Itaque enim Scholiastes, ex quo sua no-
ster habet, παράληψις δὲ ἢ τοι ὑποσιώπησις ἐστι etc. Est au-
tem ὑποσιώπησις, quando quod odiosum est, non dicimus, sed
obscure ac per ambages potius innuimus, ut exponit Ulpianus
Rhetor. vide Voss. Inst. Orat. lib. V. c. 6. §. 5.

διατύπωσις, ἐπιμονή. ⁶⁷ δεῖ δὲ σημειώσασθαι, ὅτι τούτων τῶν σχημάτων ⁶⁸ τῶν τῆς διανοίας τῶν κατὰ πλεονασμὸν οὐδὲν ἐμπίπτει τοῖς ⁶⁹ ἀπὸ τῆς λέξεως, πλὴν τοῦ καλουμένου πλεονασμοῦ ἥτοι ταυτολογίας· καὶ τῶν κατὰ ⁵ ἐνδειαν ἐν μόνον εἶδος ἐμπίπτει, ἡ ἔλλειψις· κατὰ δὲ μετὰθεσιν πάλιν ἔξ εἰσι ⁷⁰ τὰ τῆς διανοίας σχήματα, προσωποποιτα, ἡθοποιτα, ⁷¹ μικτὸν, ⁷² ἐρώτησις, πεῦσις, ⁷³ ἀπόκρισις. ⁷⁴ κατὰ ἐναλλαγὴν δὲ σχήματα τῆς

67 Nota et haec, Vocant quoque *ἐξεργασίαν*, ex Latinis aliqui congeriem. Vide Sturmium de Elocut. c. 34 68 Habet etiam hoc dictus saepe Scholiastes, ut vix dubium sit, esse vel Tiberium vel Phoebammone[m]. Caeterum apud ipsum legitur τούτων σχημάτων omisso articulo et mox οὐδὲ ἐν συνεμπίπτει. Typographine culpa, an quod ita ipse scripserit, haud dixerim. 69 Par. τῆς. 70 Perperam in dicto auctore ἔξει coniunctim, spirituque contrario: quod idcirco corrigendum est ex nostro. 71 De utraque figura [sc. προσωπ. et ἡθοπ.] et unius differentia ab altera vide Aquilam Romanum, praeter alios Rhetor. 72 Quale intelligatur genus, nec aliunde cognosco, nec ex Scholiaste, qui hac parte non modo valde corruptus, sed multis quoque locis laceratus est. Puto autem illud esse, cum utraque figura praecedens iungitur, unaque cum altera miscetur. Huiusmodi est oratio duplex una mentis accusantis corpus, altera corporis accusantis mentem Gregorii Palamae, Archiepiscopi Thessalonicensis, quam idcirco *χαρακτῆρι μικτῷ* scriptam dici existimo. 73 Habent pro eadem figura hanc et praecedentem Rhetores. At noster distinguit, quod est observandum. Scholiastes: διαφέρουσι δὲ ταῦτα τῆς ἐρωτήσεως καὶ τῆς πεύσεως (sic scribendum est, non πέψεως, ut Aldina habet) ὅτι αὐτοῖς κατὰ ἀνάγκην ἀποκρίσεως περιτίθεμεν οἷς βουλόμεθα λόγοις. Caetera manca sunt. Itaque quid velit, non satis video: forte hoc, quod in ἐρώτησι necesse sit subdi responsionem, in πεῦσι non sit. 74 In eodem [sc. Phoebammone] est ἀποπολήσις, sed ex nostro

διανοίας τέσσαρα· εἰρωνεία, διαπόρῃσις, ⁷⁵ διασυρμός
καὶ ἀποστροφή· τὸσαῦτα μὲν περὶ σχημάτων ῥητορικῶν.
ἐπεὶ δὲ ἐστὶ τὸν ὄντως ⁷⁶ ῥητορεύειν ἐθέλοντα εἰδέναι
χρησθαι μεθόδῳ δεινότητος, ⁷⁷ ἥτοι οἰκονομία ἐπιτηδει-
ότητος τεχνικῆς, καὶ πάντα γράφειν δεόντως καὶ προσ- ⁵
φυῶς, ἀλλὰ μὴ παραληρεῖν τε ⁷⁸ καὶ φύρειν τοὺς λόγους
εἰδῶς ἀκριβῶς διδάσκειν δεινότητα, ἀλλ' οὐ καθ' Ἑρμο-
γένην ὑποσχεθέντα διδάξαι δεδυνημένον μηδαμοῦ πλη-
ροῦν ⁷⁹ τὴν ὑπόσχεσιν, προσποιησάμενον νενοσηκέναι τὸν
λήθαργον. ⁷⁹ Δεινότητος μέθοδος ἐστὶ τὸ εἰδέναι πᾶσι ¹⁰
χρησθαι, οὐπερ δεῖ, προοιμίῳ, ⁸⁰ διηγῆσεσιν, ἀγῶσι ¹⁰
καὶ ἐπιλόγοις· ποίαις ιδέαις, ἐν ποίῳ εἶδει τοῦ λόγου, ⁸¹
καὶ ποίαις ἐννοίαις, μεθόδοις, λέξεσι, σχήμασι καὶ λοι-
ποῖς· καὶ ἐν ποίῳ δὲ προσώπῳ καὶ πράγματι· δεῖ γὰρ
εἰδέναι τὰς τούτων διαφορὰς, καὶ προσφυεῖς τοὺς λόγους ¹⁵
εἰσάγειν· ταῦτα διδάσκειν εἰδῶς ⁸² ἀκριβῶς, προοίμιον
ὅτε καὶ ὅπου, καὶ ὅπως καὶ οἷον τίθεσθαι δέον, καὶ μέ-

censeo corrigendum. 75 Apud dictum auctorem et sic, et cum geminata littera διαπόρῃσις reperitur. Definit eam ζητήσεως προσποίησιν. Aquila Romanus latine explicat addubitationem, quem vide. Vocatur quoque ἀπορία. Vide Vossium in Institutionibus Orator. 76 Par. ὄντως. Edd. οὕτως. 77 Revertitur noster iterum ad Hermogenem, cuius exstat liber singularis sub hoc titulo. 78 τε Par. om. 79 Par. Edd. περιπατοῦν, recepi coniecturam Maximi: πληροῦν. 79* Invehitur noster in Hermogenem, tanquam plus promississet, quam posset praestare, cum susceperet περὶ δεινότητος scribere, ideoque ut sub speciosiori excusatione coeptum relinqueret inconfectum, simulasset morbum oblivionis. Respexit ad repentinum Hermogenis morbum aut subitam oblivionem, de qua qui scire volet, Suidam legat in ipsius vita. Caeterum qua fronte hoc noster faciat, non video, nisi quatenus commune est Graeculis, nugari, et per mutua convitia velle inclarescere. 80 Par. τοῖς προοιμ. 81 τοῦ λόγου Par. om. 82 Par. εἰ δεῖ.

χρὶς ὅτου ⁸³ δέον πλατύνεσθαι, καὶ οὐ ἐνὶ καὶ δυοὶ καὶ
 πλείοσι ⁸⁴ προοιμίοις χρηστέον, καὶ οὐ μηδαμῶς, καὶ οὐ
 χρῶν χρῆσθαι προκαταστάσει ⁸⁵ καὶ διηγῆσαι· καὶ οὐ
 μὴ μόνον οὐ διασκεύασαι ⁸⁶ ἀλλὰ μηδὲ διηγῆσασθαι· ⁸⁷
 5 παραλείψει δὲ καὶ ἀποσιώπῃσει τελεία παραδραμεῖν, ἅν
 ὁ Γεωμέτρης ⁸⁸ ἐξ ὧν κατὰ τοῦ Σάρδεων γράφει ἐφάνη
 τοῦ-

83 Hoesch. ὅτν. Scheff. ὅπῶ. Par. ὅτου. 84 Puta in
 media nonnunquam oratione, quibus via paratur ad sequentia,
 et interim auditor veluti reficitur. Haec intelligit exordia per
 illa δυοὶ καὶ πλείοσι. Vid. Vossium Inst. Or. lib. III. c. 2. §. 2.
 85 De qua Hermog. lib. II. de Invent. c. 1. ubi alias vel ὑπο-
 διήγησιν docet appellari, nempe quia quae recentioribus διή-
 γησις, ea priscis etiam κατάστασις, ut Sturmius testatur. Est
 autem praeparatio quaedam per expositionem personarum ad
 maiorem fidem facti, quod narrandum est. Vide Vossium In-
 stitut. III. c. 3. §. 3. exemplum est in Verrina sexta. 86
 Hoesch. διασκεδάσαι. Max. coni. διασκεύασαι, quod recepit Scheff.
 et est in Par. — Videtur hoc membrum opponere priori ac
 sic διασκεύασαι usurpasse pro προκαταστήσαι. Alias διασκεύη si
 narratione consideratur, aliud quid, quam προκαταστάσις, nec
 tam pars eius, quam species, ut ex Fortunatiano discimus,
 qui lib. II. definit eam, quae res gestas non tam docet, quam
 exaggerat. 87 Haec et quae sequuntur, corrupta mihi et
 mutila videntur. Sane sententia et praecedens ἀλλὰ requi-
 runt, ut post διηγῆσασθαι colon, uti vocant, ponatur, non
 punctum maius, eique connectantur sequentia, usque ad πα-
 ραδραμεῖν, quod maiori puncto a reliquis separandum. 88
 Locus obscurus, quis enim hic geometra iste? Num aliquem
 ex mathematicis veteribus intelligit? at, quem? Num potius
 est nomen alicuius auctoris, sic ex officio seu munere, aut
 virtute singulari formati, sicut Iphannis aut Saxonis Gram-
 matici, Attei Philologi, Solini Polyhistoris, qui scripsit de
 Sardornm vel urbe vel populo, nobis hodie incogniti? In
 hoc magis inclinem. Laudat enim et Iohannem Geometram,

τοῦτο οὐκ ἐγνωκώς, καὶ λοιπός ⁸⁹ ἄλλος χορὸς ⁹⁰ ῥη-
 τῶρων διωνύμως πρὸς τούτοις, καὶ οὐ δέον ἐστὶν ἀγω-
 νίσασθαι, καὶ ὅπως, καὶ μέχρι πόσου, καὶ οὐ μηδα-
 μῶς, ⁹¹ καὶ οὐ μὴ ἐπιλογίσασθαι, καὶ οἷσις σχήμα-
 σιν ἐν οἷῳ εἶδει καὶ μέρει τοῦ λόγου χρῆσθαι ⁵ *χορῶν*,
 εἰδὼς ἀκριβῶς διὰ τοὺς ψευδορήτορας, νῦν οὐκ ἐρῶ τὰ
 ἀγοραῖα καθάρματα, ⁹² τοὺς κατοιομένους ⁹³ καὶ βδε-
 λυροὺς, οἱ καὶ τοῦ αἰθέρος ⁹⁴ αὐτοὺς ὑπερτίρους εἶναι
 νομίζουσι, μειρακυλλίοις ⁹⁵ ἀμούσως περιθρυλλούμενοι·
 ἀλλ' ἐκ προγυμνασμάτων ⁹⁶ μέχρι καὶ τοῦ περὶ μεθόδου 10

auctorem Hymnorum quorundam in Mariam Simlerus ex ca-
 talogo bibl. Vaticanae. [Vide praeſ. de Ioanne Sicel.] 89
 Omnia haec valde sunt obscura, nescio, an non mutila, ego
 sane nil ex his elicio, quod mihi satis faciat. Agent forte
 alii, qui libris melioribus erunt instructi. 90 Par. χορὸς ἁν-
 δρῶν διωνύμως ῥητ. 91 Scilicet-ἀγωνίσασθαι, per quod non
 qualemcunque confirmationem, sed contentionem specialius sic
 dictam intelligit, quae in pugna quadam cum adversario con-
 sistit. Haec non in omnibus causis ac generibus est necessa-
 ria. 92 Sic appellat non tam oratores, quam caussidicos
 et rabulas, foecem fori atque his opponit declamatores aut
 Sophistas ineptos in scholis. 93 Edd. κατοιομένους. Par. κα-
 τοιομένους. 94 Cum his omnibus, quae praedicta sunt, pro-
 miscue ac sine discrimine utuntur: ut qui cogitant, non tam
 quid dici debeat, quam quid possit, ut ex eo meliorem pu-
 tant orationem, quo figuris, sententiis, acute dictis, ut eius-
 modi magis abundat, sive utilia ea sint ac necessaria sive non
 sint. 95 Qui prima etiam dicendi praecepta ex idoneis ma-
 gistris perceperunt. 96 Sic appellat partes Orationum. Nem-
 pe nihil aliud in progymnasmatibus agitur, quam ut, quae
 cuiusque partis sit tractandi ratio in integra oratione, disca-
 tur. Huc enim pertinent Narrationes, Confirmationes, Re-
 futationes, Laudationes, Amplificationes, Comparationes et
 id genus. Eodem modo in sequentibus ῥητορικῶν προγύμνασμα

δεινότητος τὴν πᾶσαν ῥητορικὴν προβιάσαντες δύναμιν
 φέρε καὶ τούτων τινὰς ὁρισμοὺς ὑμῶν παραδόντες, καὶ
 τινὰ ἕτερα βραχέα πρὸς ταῦτοις προσπειπόντες, μεγά-
 λην τὴν λυσιτέλειαν παρέχειν δεδυνημένα τοῖς ῥητορεύ-
 5 ειν ἐθέλουσι τεχνικῶς τὸν τῶν ῥητορικῶν προεκθέσεων
 λόγον λοιπὸν καταπαύσωμεν· ἀλλὰ τίνες μὲν ῥητορικῆς
 ὁρισμοὶ καὶ καθολικοῦ καὶ ῥητορικοῦ προγυμνάσματος,
 οἶδατε. στάσις δέ ἐστιν ἀμφισβήτησις λογικῇ καὶ ἐκ μι-
 ᾶς φράσεως ⁹⁸ χαρακτηριζουμένη τῶν ἐν τῷ πολιτικῷ ζη-
 10 τήματι ⁹⁹ κειμένων, καθ' ἣν ἡ διαίρεσις ¹ γίγνεται τῶν

nil aliud, quam excitatio per singulas orationis partes, qua-
 rum ibi definitiones proponuntur. quod vel ex ipsis definitio-
 nibus apparet. 97 Edd. περιέχειν. Max. coni. παρέχειν, quod
 habet Par. 98 Ut: occidisti Clodium Milo, est intentio ad-
 versarii. Respondet ipse per ἀντιπροβολὴν seu depulsionem:
 occidi sed recte. ex hac φράσι oritur status a parte Milonis:
 Milo recte occidit Clodium. Hic enim velut consistit, et pu-
 gnat cum accusatore, allatis argumentis velut armis, quibus
 monstret, se recte Clodium occidisse. 99 Quod coniun-
 ctum est cum statu, et respicit utramque partem, ut in prae-
 cedenti exemplo, an Milo recte Clodium interfecerit? Porro
 quaestionem hanc Hermogenes definit ita, quod sit ἀμφισβή-
 τησις λογικῇ ἐπὶ μέρους, ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις κειμένων νόμων ἢ
 ἐθῶν περὶ τοῦ νομισθέντος δικαίου, ἢ τοῦ καλοῦ ἢ τοῦ συμφέρον-
 τος, ἢ καὶ πάντων ἅμα, ἢ τινων. Controversia in disserendo
 posita, sive ratione dicendi expedienda rei finitae et singula-
 ris ex unius cuiusque populi constitutis legibus aut moribus,
 de eo, quod videtur esse, aut iustum, aut utile: de his vel
 omnibus vel aliqua eorum parte. Vocatur autem ζήτημα πο-
 λιτικὸν, aut quaestio civilis, in respectu ad ζητήματα φυσικὰ
 et λογικά. Adde Cassiod. p. m. 336. Sulp. Victorem p. 240.

1 Prout enim status est, ita et κεφάλαια adducuntur seu
 argumenta, vel a re desumpta, vel a persona. Unde Hermo-
 genes lib. I. part. cap. 1. ἀμφισβήτησιν τοῖς ἐπιγνοῦσι ῥᾶδιον
 ἤδη τὰς διαίρεσεις συνιδεῖν, τὰς εἰς τὰ κεφάλαια τῶν ζητημάτων.

κεφαλαίων τῶν εἰς πίστιν κοριζομένων. Εὐρέσις ἐστὶν ἐπίνοια νοημάτων² ἀρμοδίων τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι, καὶ ἄλλως νοημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων περιέχονσα εὐ πορί-
αν ἀρμοδίᾳ τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι. Ἰδέα³ ἐστὶ ποι-
ότης λόγον ἀρμοδῶς τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις τε καὶ 5
πράγμασι κατὰ τε ἔννοιαν⁴ καὶ λέξιν, καὶ τὴν ὅλην τῆς
ἀρμονίας διαπλοκὴν.⁵ Μέθοδος⁶ ἐστὶ διοικήσις καὶ ποι-
ὸς σχηματισμὸς ἐξαιρέτως περὶ τὴν ἔννοιαν καὶ τᾶλλα·
ἢ τάξις εὐτακτος πρὸς τὸ οἰκεῖον συμφέρον οἰκονομου-
μένη· καὶ ἄλλως, μέθοδος ἐστὶ τρόπος ἐπιστημονικὸς⁷ 10
τοῦ πῶς δεῖ τὰ νοήματα ἐξάγειν· διὰ ποίων πτώσεων, 12
ἐγκλίσεων, διαθέσεων, σχημάτων, προσώπων καὶ τῶν

Quaestionem si qui teneant, facile deinceps erit partitiones
simul intelligere, quae applicantur capitibus. 2 Addit mox
καὶ ἐπιχειρημάτων. vulgo de noëmatis nil hic loquuntur. In-
telligit autem noster per noëmata, quae Hermogeni etiam ἔν-
νοιαι, hoc est: pronuntiata quacunque forma et de re quacun-
que, quae sunt veluti materia Idearum et ad elocutionem alias
referuntur. Ex quo putes nostrum statuisse, inventionem non
ad argumenta tantum pertinere, sed et verba elocutionemque.
v. 3. Edd. Par. περιέχων. 3 De quibus vide, quae notavi supra.
4 Non tam externam sententiarum intelligit formam, quam res
sub eis comprehensas. Vult, Ideam duo ante omnia respice-
re, res et verba. 5 Hoc tertium est, quod Idea requirit,
nempe ut res et verba decentia decenter per omnes oratio-
nis partes proponantur, secundum ista septem, quae in Ideis
singulis alia aliaque pro diversitate earum Hermogenes requi-
rit. 6 Non eam hic intelligit, quae est pars Ideae; verum
illam, quam in praecedentibus cum addito vocavit μέθοδον
δαινόητος. 7 Habet ista omnia ex Hermogenis lib. II. de
Ideis cap. 9. quo tamen loco Hermogenes non per ἐπιστημονι-
κόν τι exponit, sed per χρῆσιν ὀρθὴν πάντων εἰδῶν, rectum
usum omnium Idearum. Sed nempe nemo uti potest, nisi
qui sciat uti. Igitur et ipse Hermogenes in sequentibus: εἴτε

ὁμοίων· πόρρωθεν ἄρχεσθαι ἢ ἐγγύθεν· ἐπιεικῶς ἢ παρ-
 ῥησίᾳ· κατὰ ποῖον πάθος καὶ ἡθος· καὶ καθ' ὅσους
 τρόπους ἢ φήσιν τὴν φωνὴν ⁸ προτρεχεται. Προοίμιόν
 ἐστὶ λόγος παρασκευάζων ⁹ τὸν ἀκροατὴν εἰς ὑποδοχὴν
⁵ τῆς ὑποθέσεως, καὶ οἰκείως τὸν ὑποκείμενον λόγον δια-
 τιθεῖς. ¹⁰ Διήγησις ἐστὶν ἔκθεσις τῶν ἐν τῇ ὑποθέσει
 πραγμάτων, ἢ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ¹¹ ἐξ οὗ συνέστηκεν ἡ
 ὑπόθεσις. Ἀγὼν ἐστὶ πίστις καὶ ἀπόδειξις τῶν οἰκείων
 κεφαλαίων, λύσις δὲ τῶν τοῦ ἀντιδίκου δι' ἐπιχειρημά-
¹⁰ των καὶ ἐργασιῶν καὶ ἐνθυμημάτων γιγνομένη· ¹² Κε-
 φάλαιόν ¹³ ἐστὶ μέρος λόγου ἀπόδειξιν ἔχον τοῦ προκει-

δὲ τοῦτο μεγάλης καὶ τελειωτάτης ἐπιστήμης, οἶμαι, τὸ χρῆσθαι
 τοῖς καιροῖς εἰδέναι τε καὶ δύνασθαι. 8 De hac nihil Her-
 mogenes : ratio, quia δεινότης pertinet ad elocutionem : at φω-
 νή in Actione seu Pronunciatione consideranda. Puto hoc no-
 strum addidisse de suo, absque iudicio et causa. 9 Ita
 Scholiastes Aphthonii, ut testatur Voss. Inst. Or. lib. III. c. 2.
 §. 2. et Cicero 1. Rhet. v. Victorinum. 10 Exordii officium
 esse, ut orationem disponat, non memini me alias legere.
 Forsitan respexit eo noster, quod partitio interdum praemitti
 solet narrationi. Sed hoc rarum est, nec ideo pars exordii
 vocari potest. Deinde etiam διᾶθαι partitionem dici non ex-
 istimo. Puto aliquid deesse his verbis, ac οἰκείως εἰς τὸν ὑπο-
 κείμενον λόγον διατεθεὶς scribi oportere, ut διατεθεὶς referatur
 ad τὸν ἀκροατὴν, non verò λόγον. Ita conveniret definitioni
 Cassiodori, qui exordium vocat orationem, animum audito-
 ris idonee comparantem, ad reliquam dictionem. 11 Quo-
 modo narratio factum ipsum, et non potius eius expositio aut
 declaratio? An per αὐτὸ τὸ πρᾶγμα narrationem intelligit nu-
 dam, per ἔκθεσιν obliquam, quae aliquibus κατάστασις voca-
 tur? Num potius respicit ea genera orationum, in quibus non
 proponitur narratio, sed factum velut notum per se intelli-
 gitur, sicque intellectum inservit loco narrationis? 12 Πα-
 ραγόμενοι. 13 Quod sic absolute et κατ' ἐξοχὴν dicitur, non

μένον πράγματος ^{13*} ἐκ νοημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων
συγκείμενον. Ἐπιχειρημά ἐστιν ἐπινόημα, ὃ προκατα-
σκευάζει τὸ προκείμενον ζήτημα, ἢ λόγος ἔξωθεν παρα-
λαμβανόμενος ¹⁴ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ὑποκειμένων. Ἐρ-

κεφάλαιον γενικώτατον. Id enim idem est, ac Status. ^{13*} De
quo inter nos et adversarium est quaestio, quodque ille suo,
nos nostro usui vel confirmamus vel refutamus. Igitur et So-
pater caput definit, quod continet propriam argumentationem
et confirmationem et eiusdem propositionis ab aliis diversam.
Vid. Hermog. lib. III. Invent. c. 2. et ibi Sturm. Quae hic
differentia inter νοήματα et ἐπιχειρήματα? Constant sane epi-
cheiremata ex νοήματι seu sententiis et propositionibus, nec
enim puto per νοήματα hic intelligere γνώμας ethicas aut po-
liticas sub personis prolatas. Existimo, propositiones sive
quaestiones intelligere, quae per epicheiremata vel confirman-
tur, vel infirmantur, ut Pericles reus est proditiōis, quod
fructus illius non vastasset Archidemus. In hac controversia
erit κεφάλαιον a parte Periclis, necessarium est, ut proditae
patriae testimonio quodam convincar. hoc ex mente nostri
constabit ex duobus, primum νοήματι seu νοήmate, quod nil
erit aliud, quam simplex quaedam propositio, quae declara-
tur causa, cur sit necessarium, quia in omni re, de qua con-
troversia est, oportet testes producere. Deinde ἐπιχειρήματι
seu epicheremate, quo hoc probatur a suis circumstantiis,
quia iustum, quia aequum in persona tanti viri, et sic dein-
ceps. Nisi quis per νόημα intelligendum putet illam ipsam
propositionem primam in omni capite, quod fortasse melius,
quia altera saepe omittitur, statimque argumenta proferuntur,
atque ita ἐπιχείρημα introducitur. Certe nihil aliud per νόημα,
quam quid istiusmodi intelligendum hoc in loco, vel hoc do-
cet, quod statim in sequentibus ἐπιχείρημα ἐπινόημα definitur,
quasi quod νοῆμα illud sequitur. Ut proinde id sit, quod Her-
mogeni ὁρισμὸς κεφάλαιον. ¹⁴ A circumstantiis nimirum sex:
persona, re, loco, tempore, modo, causa, de quibus et Her-
mogenes lib. III. de Invent. c. 3. et noster. infra in exemplis,

γασία ἐστὶν ἀφομοίωσις ¹⁵ τινος πραγματος πρὸς τὸ ὑπο-
κείμενον ἐπιχείρημα. Ἐνθύμημα ¹⁶ ἐστὶ συνεστραμμένος
ῥητορικὸς ἀλλογισμὸς ἀτελής ¹⁷ καὶ ἄλλως, τὸ ταῦ
13 πρὸηγουμένου ἐπιχειρήματος συμπέρασμα. ¹⁸ Ἐπὶ ἐν-
5 μημα ¹⁹ δέ ἐστιν ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ προβλήματι δι-
πλῆ ²⁰ συγκριτικὴ ἐπίτασις; περισσότεραν δριμύτητα χα-
ριζομένη τῷ ἐνθύμηματι ἐπιλόγος ²¹ ἐστὶ λόγος ἐπὶ προ-
εξημέναις ταῖς ἀποδείξεσιν ἀθροισμὸν πραγμάτων καὶ

quae argumentum eiusmodi latissime instruunt, unde et epi-
cheirema latior ratiocinatio vocatur. Cassiod. Epicheirema est
descendens de ratiocinatione latior excursio Rhetorici syllogi-
smi, latitudine distans et productione sermonis a dialecticis
syllogismis. Neque aliud voluit Hermogenes praedicto libro
c. 6. quando dicit, ἡ γένεσις τῶν ἐπιχειρημάτων ἀπὸ περιστάσεως,
quam quod noster ait, ¹⁵ Quia consistit in allatione ex-
emplorum ac comparisonum cum rebus aliis. Vid. Hermog.
lib. III. Invent. et nostrum infra in exemplis. ¹⁶ Propter
vim, quae ei inest; pertinet autem haec definitio ad omne ge-
nus argumenti Rhetorici, quod est efficacius ac robustius.
Iuvenalis quoque hoc respectu sat. 6.

— — — — — curtum sermone rotato

torquet enthymema — — — — —

17 Quia ei deest alterutra praemissarum, ¹⁸ Hoc sensu
Hermogenes usurpat. Primo enim iubet poni κεφαλαιὸν πρό-
τασιν, quam supra ὀρισμὸν et νόημα diximus appellari; pro-
positionem argumenti, docendi gratia, dein ἐπιχείρημα ad con-
firmationem pertinens, mox ἐργασίαν seu tractationem aut ex-
positionem ad illustrationem et suavem commotionem, postre-
mo ἐνθύμημα id vim, quia in se habet acumen. vid. ipsum
lib. III. Invent. cap. 7. ¹⁹ Hermogenes praedicto loco sic
definit: ἐπὶ ἐνθύμημα ἐστὶν ὁ λόγος ἐπὶ φθάνοντι ἐνθύμηματι ἔκδορον
ἐπινοούμενον ἐνθύμημα. vide, quae superius notavi. ²⁰ δι-
πλῆ Par. om. ²¹ Est ipsissima Scholiastis Aphthonii defi-
nitio, quam explicat Vossius Inst. lib. III. c. 6. §. 1. Habet
noster plerasque definitiones suas ex eo auctore.

ἡθῶν καὶ παθῶν περιέχον· ἡ αὐξήσις καὶ δύναμις τῶν
 ἡγωνιαμένων· καὶ ἑτέρως δὲ μυριαχῶς τὰ προειρημένα
 πάντα ὀρίζονται· ἄλλ' ἵατιον τὰ περὶ ταῦτα· ταῦτα κατὰ
 τὴν Ἑρμογένους τεχνολογίαν τὴν πᾶσαν ῥητορικὴν περι-
 έχουσαν δύναμιν συνοπτικώτερον ἐξεθέμεθα, προσθέν·
 5 τες βραχέα τινὰ καὶ τοὺς ὀρισμούς· φέρε δὴ κατὰ τὸν
 Θεοδέκτην ²² Φασηλίτην καὶ τὸν τεχνογράφον Μινου-
 κιανόν, ²³ ὃν Ἑρμογένης ὁ σοφιστὴς διασύρει, ²⁴ καίπερ τὴν
 πᾶσαν ῥητορικὴν δύναμιν ²⁵ ἐκ τοῦδε καὶ τοῦ Ἀψίνου ²⁶

22 Fuit hic filius Aristandri, discipulus Isocratis, Platonis et Aristotelis, ut refert Suidas, aut huius ipsius filius eiusdem patriae ac nominis; ambo enim oratoria praecepta edidere. Meminit illius etiam Plutarchus in vita Isocrat., ubi et tragoedias scripsisse et in via sacra sepultum esse ait. Quintilianus lib. XI. cap. 2. ubi memoriam pene incredibilem testatur habuisse. Erythraeus ait in praefatione ad antiquos Rhetores, Ciceronem hunc secutum esse in suis de hac arte libris. 23 Edd. *Μινουκίτην*, scribendum omnino *Μινουκιανόν* [ita Par.] de Minuciano autem dixi in praecedentibus. Exstant hodie Epicheiremata sub eius nomine, sed illa vel iunioris sunt, vel plane alterius alicuius. 24 Ubi hoc fiat, nescio, id scio, quod Minuciani nuspian expresse mentio occurrat in iis, quae ex Hermogene habemus. Puto coniecturam esse nostram, adversus quam fortasse hoc ipsum dici posset, qui nimirum fiat, quod, cum pleraque ex Hermogene habeat, ipsum tamen et hoc, et locis aliis incesset traducatque? [Statuunt hoc commentatores Hermogenis antiqui, qui Minuciani scripta cognita habuerunt. vide Ind. s. v. *Μινουκιανός*.] 25 Observandum hoc est, quam autem vere id asseveret noster, dici nequit, quia opera Minuciani non habemus. Id subit mirari, quare eum ex illo sua hauserit Hermogenes, hunc potius noster sequi maluerit, quam istum? Videor nescio quid Graecae nugacitatis ac invidiae in hoc et praecedenti loco observare. 26 Suidas mentionem facit duorum huius nominis, quorum unus Atheniensis, pater Ona-

σφατερισάμενος καὶ ὁμῶς οὐκ ἀκριβῶσας εἰς τίλος, ²⁷
 ἀλλὰ προσποιησάμενος νενοσηκέναι τὸν λήθαργον, ²⁸ ὥς
 ἂν μὴ τὸ περὶ μεθόδου δεινότητος γράφων καταφανῆς
 Ἀψί-

simi, qui filium habuit Apsinem iuniorem. Alter Gadareus, qui fuit discipulus Heraclidis Licii. Ut sic tres fuerint, proditi a Suida, Athenienses duo, pater et filius, et Gadareus unus. Ex his neuter intelligi posse hoc loco videtur. Nam Atheniensis ille prior vixit longe post aetatem Hermogenis, quod constat ex eo, quia Onasimus vixit tempore Constantini, ut supra diximus. Adhuc recentior fuit posterior, ut eius nepos. Gadareus quoque aliquanto post Hermogenem floruit, quod colligitur inde, quia Heraclides Licius, cuius dicitur fuisse discipulus, vixit temporibus Severi, uti ex Philostrato apparet. Quare sequitur, ut aut praeter istos tres sit alius quartus Suidae non memoratus, omnibus illis vetustior, aut noster hoc in loco somniaverit. Extat hodie Ἀψίνου τέχνη ἑρτορικὴ ab Aldo edita cum quibusdam aliis Rhetoribus Graecis, qui quis sit, et an unus ex praedictis, parum constat. Vossius in Institutionibus Atheniensi iuniori tribuit. Apsines iunior, inquit, lib. III. cap. 1. §. 2. qui in arte sua quaedam facultati oratoriae adicere voluit. Sed fallitur Vossius, ut puto, filiumque Atheniensis eius miscet cum Gadareo, forte quia apud Simlerum sequebatur. Simlerus certe non ipsi, sed Gadareo tribuit, qui Atheniensi utroque fuit antiquior, ut iam dictum est. Quod probabilius etiam ex eo, quia Basilici hic Gadareus dicitur fuisse discipulus, quem Aldinus ille statim ab initio artis suae magnopere commendat et appellat divinum. ὁ δὲ τοι θεῖος Βασίλειος κατέκρινε προσέθηκε inquit, atque ita Simlerianam coniecturam confirmat. ²⁷ Nam liber περὶ δεινότητος absolutus non putatur. Itaque et Gaspar Laurentius pluribus locis omissa scribit exempla reliquamque expositionem. ²⁸ Dixi supra de hac re. Apparet autem Graeculi libido traducendi, qui non satis habuit semel hoc obiecisse nostro, nisi altera vice repeteret.

Ἀψίνης φανείη, ὥς ἐν παραλήψεως σχήματι πάλιν ἐπιτομώτερον ταῦτα περιληψόμεθα. ²⁸ Μινουκιανὸς ὃν ἔφη ἑκαῖνος ὁ τεχνογράφος ²⁹ φύσειας θείας μετεχχῆκώς, καθάπερ πρὸ τούτου καὶ Θεοδέκτης, ὀλίγοις πάνν τοῖς ῥήμασι τὴν πᾶσαν ῥητορικὴν περιέλαβε δύναμιν, εἰπὼν ⁵ ¹⁴ ἔργα ῥήτορος εἶναι εὖρεσιν, τάξιν, οἰκονομίαν, ³⁰ μνημοσύνην, ὑπόκρισιν, ἐρμηνείαν· δεῦ γὰρ τὸν ῥήτορα εἰδέναι ³¹ ³² τίνος τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς ὁ προκειμε-

28 * Par. περιληψόμεθα. Tum Hoesch. Ἰουκιανός. Max. conl. Μινουκιανός, ut Scheff. Par. 29 Quis? Apsines? Non enim Hermogenes, qui, ut supra dixi, eius aperte mentionem facit nullam. Nisi forte plura scripsit, quae noster vidit, nos amisimus. Sed ambigo. 30 Velut diversa ponit Vossius lib. I. Inst. c. 1. §. 3. et lib. III. cap. 1. §. 1. pro iisdem habet. At omnino distinxere veteres. Adscribam verba Sulpitii Victoris, quae his lutem afferunt. In dispositione haec sunt: ordo cum ea, quae Graece appellatur οἰκονομία. Ordo est, ut secundum textum naturalem singula prosequamur, primum in partibus elocutionis, ut sit scilicet primum exordium, deinde narratio, tum partes argumentationis, peroratio extrema. Sed bene huic ordini οἰκονομία proxima adiuncta est, quae hoc distat a superiore, quod ille quidem ordo naturalis, hic ordo artificiosus est. Distinxit haec etiam Vitruvius quanquam alio in argumento, ac τάξιν quidem, quae Sulpitio est ordo, appellavit ordinationem, οἰκονομίαν vero distributionem lib. I. Architect. c. 2. Porro quae sit ratio οἰκονομίας, patet ex praedicto Sulpitio, quando non modo huius beneficio ait ordinem partium naturalem quandoque immutari, sed etiam partes nonnunquam aliquas omittit. 31 Ordo valde turbatus: praecedit enim ἐρμηνεία, sequitur ὑπόκρισις, claudit μνημοσύνη apud alios Rhetores, et fortasse ita posuit Theodectes. Interim notandum, quod et ipse μνημοσύνην seu memoriam inter Rhetorici officii partes retulerit. Refellit hoc Vossius in Instit. ab initio et aliis locis, sed puto falsam hic esse scripturam. 32 Edd. ῥήτορα τίνος, omisso εἰδέναι, quod

Rhetor. VI.

40

νος λόγος ἐστί· καὶ εἰ ὅλον ἢ μέρος· ³³ στάσις, ³⁴ εἴτε
 προγυμνάσματα· εἴτα εὗρεῖν τὰ ἐκάστῳ τούτων ἀρμόδια
 ἦγουν ³⁵ παρεπόμενα· προοίμια, διηγήσεις, κεφάλαια,
 ἦτοι ἀγῶνας, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐπιλόγους· καὶ τάξιν τού-
 5 τοῖς τηρῆσαι, καὶ οἰκονομικῶς καὶ δεόντως καὶ προσφυ-
 ῶς ταῦτα ἅπαντα ³⁶ νῶ ³⁷ καὶ λόγῳ ἐξαγαγεῖν, οἷοις
 τοῖς χαρακτῆρσι, καὶ ποιαῖς ιδέαις ἕκαστον ³⁸ τῶν με-
 ρῶν ³⁹ καὶ εἰδῶν, ποιαῖς ἐννοίαις, μεθόδοις, λέξεσι, καὶ
 σχήμασι καὶ λοιποῖς· ⁴⁰ ποῦ δεῖ τοῖς τέσσαρσι τοῦ προ-
 10 ομίου μέρεσι χρῆσθαι, καὶ οὐ μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ τισί·
 καὶ ⁴¹ ποῦ δὲ τοῦ λόγου τοῖς τέσσαρσι ⁴² μέρεσι; καὶ
 πῶς καὶ μέχρι πόσου δεῖ ταῦτα ἐκφέρειν· καὶ οὐ δὲ τού-
 των τινὰ παρορᾶν· ὅπη μὲν τὸ προοίμιον, ἐτέρωσε τὴν
 διήγησιν· ἀλλαχοῦ δὲ ἀγῶνας, ἐν ἑτέροις δὲ τὸν ἐπίλο-
 15 γον· πρὸς τούτοις δὲ τὸν ῥήτορα οὐ ⁴³ χρὴ τὸν λόγον
 ἀναλαμβάνειν ἀναμνησκοντα, ⁴⁴ καὶ ὑποκρίνεσθαι τῶν

ponendum esse coni. Max., habet Par. 33 Scilicet τοῦ λό-
 γου seu orationis. variat enim oratio una saepe in partibus,
 nec idem est character narrationis, qui contentionis. 34
 Scheff. στάσις. iustas intelligit ac integras orationes. dixi su-
 pra. 35 Hoesch. ἀρμόδια ἢ παρεπόμενα· vitiosa scriptura et
 distinctio. Scribo ἀρμόδια ἢ παρεπόμενα, προοίμια etc. παρεπό-
 μενα hic dicit in respectu ad praecedens προγυμνάσματα in qui-
 bus vult esse παρεπόμενα, quae in integris orationibus κεφά-
 λαια, id est argumenta, rationes, dixi in praecedentibus. [Par.
 ἦγουν.] 36 Par. πάντα. 37 Dum Inventioni operamur. 38
 Par. ἕκαστα. 39 Quia non omnes partes eosdem caracte-
 res aut ideas habent. vide supra. 40 De quibus supra,
 ubi de ideis. 41 καὶ Par. om. 42 Par. τέταρσι. 43
 Edd. οὐ. Par. οὐ. 44 Exequitur, ut in praecedentibus, ita
 porro partes, quarum supra simplicia proposuit vocabula. At
 huius nulla facta mentio μνημοσύνης, quam ante diximus valde
 incommode positum esse loco, vocabulumque ipsum vitiosum
 videri. Sane si hic locus confertur cum isto, putet quispiam,

προκειμένων τὰ ἥθη καὶ πάθη καὶ λόγῳ καὶ σχήματι, ὡς ὁ δαιμόνιος Ὅμηρος· καὶ ἐρμηνεύειν πάντα καλῶς, ὡς ἀπομιμῆσθαι τὴν λέξιν, πᾶν ἥθος· καὶ πάθος, καὶ πρᾶγμα καὶ λεγόμενόν τε καὶ ἐκφραζόμενον. Ἐρμηνείας ⁴⁵ ἥτοι φράσεως λόγου τέσσαρες ἄρται, ⁴⁶ ἄνεν λέ- 5 γῳ ⁴⁷ τῶν ἐσχηματισμένων ⁴⁸ καὶ αἰνιγματωδῶν λόγων καὶ τῶν κατὰ μίμησιν γεγραμμένων, ἀσαφογραῶν τι- νῶν, ἢ μακρηγόρων· ἐν τούτοις γὰρ ἀρετὴ γίγνεται ἢ τοῦ λόγου κακία· αἱ δὲ τῆς ἐρμηνείας τοῦ λόγου τέσσα- ρες ἄρται, μᾶλλον δὲ τοῦ διδασκαλικοῦ καὶ ιστορικοῦ ¹⁰ καθιεστήκασιν ⁴⁹ αἶδε· σαφήνεια, συντομία, ⁵⁰ πιθανό-

non mimesin, verum μίμησιν nostrum scripsisse. 45 Par. ἐρμην. δι. 46 Tot fere omnes numerant, verum alii aliter appellant. Aristoteli lib. III. Rhet. sunt perspicuitas, puritas, dignitas, decencia: vel si graeca malumus, σαφήνεια, ἑλληνισμός, ἀξίωμα, πρέπον. Crasso apud Cic. III. de Orat. puritas, perspicuitas, ornatus, decor. Fabius quoque lib. VIII. cap. 1. in singulis intuendum, ait, ut sint latina, perspicua, ornata, accomodata, et in praecedentibus: Nam cum Latina, significantia, ornata apte sint collocata, quid amplius laboremus? At aliter Sulpitius. In elocutione, inquit, haec observanda sunt, Latinitas, perspicuitas, robur, nitor, compositio, tum decens vel decorum. Ut hic plura, ita Alcuinus requirit pauciora. Ubi enim quaeritur, qualis esse debeat elocutio, respondet: facunda debet esse et aperta. 47 λέγω Par. om. 48 Ubi nil simpliciter, omnia per figuras proponuntur. 49 Edd. Par. μεθεστήκασιν, recepi coniecturam Maximi. 50 Hanc virtutem generatim requiri in omni elocutione, neminem docere video. Nec apparet satis, quid per eam intelligat. in sequentibus dicit, idem esse ac γοργότητα, at, ut opinor, haec in oratione omni non est necessaria. Concisum sane genus, uti Graecum significat, alicubi adeo non necessarium: ut potius sit vitiosum. Sed fortasse illud innuit, in quo nil deest, nil abundat. Quicquid sit, breviter aut ce-

της, ⁵² μεγαλοπρέπεια. ⁵² ὡς Ἰσοκράτης ⁵³ καὶ Ἐμπεδοκλεΐ, ⁵⁴ Διονυσίῳ, ⁵⁵ Φιλοστράτῳ, ⁵⁶ Ἰαμβλίχῳ ⁵⁷ καὶ πᾶσι παλαιοῖς, καὶ τοῖς σοφωτέροις τῶν νέων δοκεῖ, καὶ τῷ Ἐρμογένει ἐν ταῖς ἰδέαις· ὁ τῶν ὀνομάτων γὰρ ἐλ-
⁵ λητισμὸς ⁵⁸ νεωτερικόν ἐστιν, ὃν ἡ σαφήνεια ⁵⁹ ἐκ μυ-

lertatem inter generales orationis virtutes praeter nostrum nemo refert. 51 Quomodo haec virtus sit elocutionis, parum liquet. potius effectus est τοῦ πρῆπόντος seu decori. Decora enim oratio, hoc est talis, qualem ingenium et mores personarum ratioque rei requirit, efficit, ut ei fides habeatur. Et sic ipse noster in sequentibus. 52 Per hanc intelligere τὸ ἀξίωμα seu ornatum, vel ut Sulpitius appellat, nitorem existimo. In sequentibus appellat μέγεθος, quod ab ἀξιωματός non multum differt. 53 Qui aetate Platonis vixit. Patet autem ex hoc loco, aliqua de elocutione Rhetorica scripsisse eaque vidisse nostrum, eorumque respectu hic laudasse. Tzetzes Chiliad. 9. de arte integra opus edidisse testatur, 54 Miror, quod hunc alteri postponat. Fuit enim hic vetustior, imo autor artis Rhetoricae esse primusque scripto eam comprehendisse dicitur. Vid. Laërtium. [Ruhnck. Diss. de Antiphonte p. 151. ed. Lindem. scribendum censet, Νεοκλεΐ qui laudatur a Scholiaste Hermogenis p. 362 et p. 265]. 55 Halicarnassensi puto. 56 Constat ex hoc loco, etiam Philostratum de arte Rhetorica, quid scripsisse. Puto autem seniore intelligi, cuius ζητούμενα παρὰ τοῖς ῥήτορσι et ῥητορικὰς ἀφορμὰς laudat Suidas. Vixit hic temporibus Neronis ut ex eodem cognoscimus. 57 Ergo et hic nonnulla scripsit in Rhetoricis, in quorum respectu inter Rhetores laudatur. At hoc neque Eunapius, neque Suidas commemorant, ut tanto magis sit observandum. Vixit tempore Constantini, nescioque, quare inter παλαιούς relatus sit a nostro. 58 Quam et ipsam aliqui ut virtutem elocutionis singularem laudabant, et ab aliis puritas et καθαρότης appellatur. Porro ἑλληνισμὸν cur novum aliquid noster esse dicat, ego equidem non video, cum eo usus sit Aristoteles lib. III. Rhet. cap. 5. Forte

ριολεξιῶν ⁶⁰ καὶ σαφηνισμοῦ ⁶¹ γίγνεται· ⁶² ἔστι δὲ
τῆς ⁶³ ὡραιότητος καὶ τοῦ κάλλους· ⁶⁴ ἡ συντομία δὲ

locus eius non occurrebat, aut aetate nostri magis a quibusdam illa pars exigebatur, propter barbarismos, quibus lingua Graeca tum scatebat. 59 Exponit praecedentes quatuor virtutes ac quomodo etiam illa contineant, quae requirunt oratores alii, ipse etiam Hermogenes, ostendit, quam bene ipse viderit. Equidem Hermogeni in Ideis non fuit propositum, quatuor istas monstrare virtutes, aut in septem ideas amplificare, sicque numerum eum augere, multo minus istis opponere, sed praeter ista quatuor, quae in omni oratione requiruntur, ostendere septem non contraria istis quatuor, sed tamen diversa, quae in orationibus inveniuntur, modo plura, modo pauciora, pro ratione argumenti ac materiae, quae tractantur. 60 Par. *μυρίων λέξεων*. Edd. *μυριολεξιῶν*. sic appellat, quae multitudine usurpantur, quomodo apud Pollucem lib. 6. cap. 55. *μυριόλεκτον* ex Xenophonte idem est, ac *πολυθρύλλητον γνώριμον*, *δηλον*. Est igitur idem ac *καθαρόν*, *ἀκατάσκευον*, simplex inartificiosum, omnibus notum. 61 Non video, quomodo haec altera sit pars, quae ad *σαφήνειαν* requiritur. *σαφήνεια* Hermogeni efficitur *ἐκ λόγου καθαρότητος*, seu ut noster, *μυριολεξιῶν*, de *σαφηνισμοῦ* nil loquitur, et quid est, *σαφήνεια* fit *ἀπὸ* vel *ἐκ* τοῦ *σαφηνισμοῦ*? perspicuitas fit a perspicuo? Tautologiam sapit. Sed forte per hoc nomen noster respexit ad tractationem, et non modo verba clara et pura ad perspicuitatem requirit, verum et verborum collocationem tractationemque totius orationis non intricatam, sed planam simplicemque ipsique respondentem naturae. 62 Par. *γίνεται*. 63 Ostendit, unde praedicta virtus oriatur, quomodo facit et in sequentibus virtutibus. nam in praecedentibus non tam monstravit, unde proveniat, quam quae partes eius sit, quae ipsam constituent. 64 Puto hic addendum esse ex sequentibus *ἔργον τοῦ φήτορος*. Vult monstrare, quae in oratore requirantur, ut virtutibus istiusmodi ornare orationem suam possit. Ac ad primam quidem, id est perspicuitatem, duo ait, sunt necessaria, *ὡραιότης καὶ*

τῆς μεγαλοφυΐας ⁶⁵ ἔργον τοῦ ῥήτορος· ἡ πιθανότης δὲ
 τῆς τέχνης ⁶⁶ προίχεται· τὸ δὲ μεγαλοπρεπὲς τῆς πολυ-
 μαθείας ⁶⁷ ἐστὶ· καὶ αἱ παρ' ⁶⁸ Ἑρμογένει δὲ ἰδέαι ἑπτὰ ⁶⁹
 οὐδὲν ἕτερον δηλοῦσιν, ἢ ὅτι δεῖ τὸν ῥητορικὸν λόγον τὰς
 5 τέσσαρας ἔχειν ταύτας, καὶ δεινότητ' αἱτοί· πρόποισαν ἐκά-
 16 στῶ οἰκονομίαν καὶ μεταχειρίσιν· ⁷⁰ ἡ σαφήνεια γὰρ καὶ
 τὸ κάλλος ῥητορικοῦ λόγου ⁷¹ κεκαλλωπισμένου δηλοῦσι

κάλλος. Quid per duo ista significet, non satis assequor, nisi
 velimus referre ad animum, quomodo mox συντομίαν quoque
 inde deducit. Ac hoc quidem pacto ὡραιότης ὀρροῖ obacuritati
 aut tenebrositati posse videtur, κάλλος negligentiae, supinita-
 ti, tumultui, foeditati, quasi dicat, requiri ad virtutem per-
 spicuitatis in oratione exprimendam, ut orator ingenium ha-
 beat apertum primo, deinde excultum et laboris patiens, vel
 quod alias uno efficacique verbo elegans vocari solet. ⁶⁵
 Magnanimos enim oratione uti non proluxa, sed brevi certum.
 Hinc apud Tacitum Imperatoria brevisitas, pro ea, quae Im-
 peratores virosque graves decet. Vide eum lib. 1. Hist. c. 18.
 In oratore igitur ut ingenium elegans sic animus magnus re-
 quiritur. ⁶⁶ Ex qua novit pro natura rerum loqui, omnia
 convenienter personis, temporibus, locis dicere, quae cuncta
 docet ars Rhetorica. Et hoc tertium, quod in Oratore neces-
 sarium praeter animum magnum, et ingenium elegans ac aper-
 tum. Ars videlicet, qua ista omnia idonee ac decenter sciat
 proferre, orationique suae fidem facere. ⁶⁷ Quartum, quod
 in Oratore necessarium, varia eruditio, puta de diis, de re-
 bus naturalibus, de republica illiusque multiplici administra-
 tione, de bello et pace, de legibus ac iure, et quae alia sunt
 huius generis. Ista enim sunt, quae orationem reddunt gra-
 vem, quotiens ei admiscentur. [Par. Scheff. in notis; πολυ-
 μαθείας] ⁶⁸ Par. παρὰ. ⁶⁹ Dixi de his aliquid in prae-
 cedentibus, et in sequentibus apparet, quam obtorto, quod
 aiunt collo aliquae harum idearum ad virtutes praecedentes
 referantur. ⁷⁰ Edd. Par. μεταχειρίσιν. ⁷¹ Duas hic Her-

σαφήνειαν, ἀλλ' οὐκ ἰδιώτου καὶ ἀκαλλοῦς· ἡ γοργότης δὲ συντομία ⁷² πάντως ἐστὶ· τὸ ἥθος καὶ ἡ ἀλήθεια ⁷³ τὸν πιθανὸν λόγον ποιοῦσιν· εἰ γὰρ μὴ προσφῶς τις μιμοῖτο τὰ ἥθη, καὶ τῇ ἐμφάσει τοῦ ἀληθινοῦ λόγου χρωῖτο τοῖς περιστατικοῖς, ⁷⁴ καὶ ταῖς ἐπιεικέσιν ἐννοίαις, 5

mogenes recenset ideas, sub una virtute σαφήειας. De priore certum est, de posteriore minus. Sane omni pulcritudini, quae Hermogeni κάλλος, aut venustati inest σαφήεια seu perspicuitas, non tamen vice versa quicquid perspicuum, id statim pulcrum et ornatum. Nec profecto verum esse puto, quod sequitur, οὐκ ἰδιώτου καὶ ἀκαλλοῦς λόγου σαφήνειαν εἶναι, vel plebeium et inornatum sermonem carere perspicuitatem. Contra enim sentit Hermogenes, ut qui in perspicuitate vel maxime requirit sententias omnibus notas, voces communes vulgaresque, conformationem orationis decentem, rectam et simplicem, quae omnia insunt etiam plebeiae ac vulgari orationi, quae nec aliis rebus ab oratione ornata comptaue et gravi distinguitur. ⁷² Tertia idea, quam comparat cum virtute secunda et eandem ait esse. Ego vero multum censeo differre. συντομία enim talis in oratione brevitās, quando quaecunque ad amplificationem, illustrationem, circumductionem faciunt, praeciduntur omnia, eaque afferuntur tantum, quae simpliciter sunt necessaria, sine circumstantiarum, causarum et similium adiectione, etiamsi in ipsa oratione respectu verborum formularumque omnia sint plena. Talis fere brevitās Laconum fuit, in quotidianis etiam colloquiis. At ab hac longe differt γοργότης, quae locum saepe habet tum, cum non modo necessaria, sed prope superflua adducuntur, et consistit in ipsa brevitate quadam sententiarum, verborum, formularum, ut, Quid igitur faciam? non eam? ne nunc quidem, cum accersor ultro? Exclisit, revocat, redeamne? Non, si me obsecret. Atque talis frequens in Sallustio, quem ob causam hanc non pauci brevem appellant. ⁷³ Quarta et quinta idea, comparatur cum virtute tertia. ⁷⁴ Par. τῶς

καὶ τοῖς δικαστικοῖς ⁷⁵ ἀχήμασι, ἀλλ' ἐναντίον ταῦτα
ἐκφέρου, οὐκ ἂν πιθανὸς δόξειε ⁷⁶ ῥήτωρ· τὸ μέγεθος
δὲ ὅτι ταῦτόν ἐστι τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, οὐδεὶς ἀντερεῖ· ἡ
δεινότης δὲ, ὥσπερ ἔφημεν, τὸ εἰς τὸ δέον τούτοις πᾶσι
χρησθαι. Τέσσαρες οὖν ἀρεταὶ ῥητορικῷ λόγῳ, σαφή-
νεια, συντομία, πιθανότης, μεγαλοπρέπεια· καὶ ἐπ' αὐ-
ταῖς ἡ ⁷⁹ δεινότης, τῆς τέχνης τὸ ἀκροκόρυφον· ⁸⁰ ὁ-
ράτω γοῦν πᾶς ὁ βουλούμενος καὶ τήνδ' αὖ τὴν βίβλον τὴν
μετρικὴν ⁸¹ χρονικὴν, πρωτοτύπως μὲν, ἡ ⁸² τὰς τέσσα-

περιστατικαῖς.

75 Par. διαστατικοῖς.

76 Par. δόξει.

77

Sexta Hermogenis idea.

78 Quam distinguit noster a reli-

quis quatuor virtutibus, licet non faciat diversam, cum nil
aliud sit, quam idoneus illarum virtutum usus. Vide, quae
ipse de ea habet in praecedentibus, et nos ante diximus. 79

ἡ Par. om.

80 Recte: quandoquidem absque hac reliquae

virtutes omnes nil efficiunt, neque finem suum consequuntur.

81 Par. μετρικὴν. Edd. μερικὴν. Quem noster librum indigi-
tet non promptum est definire: neque enim quisquam est,
quantum nos scimus, qui in Rhetorico argumento librum edi-
derit sub hoc titulo. Quia tamen sequitur, κατὰ ῥήτορα γρά-

φοντα inducor, ut existimem, Hermogenis partitiones signifi-
cari. Sed obstat, quod Rhetorem eum laudet in sequentibus,

contra vituperare soleat Hermogenem. Vix enim dici potest
tam celeriter sui dememinisse. Ergo magis est, ut putemus

aliquod hic laudare opus Theodectis aut Minuciani potius,

quod firmatur eo, quoniam ipsum hunc Minucianum in prae-
cedentibus appellat φύσις θείας μετεσχερόν [sic] (distinguenda

enim omnino ea verba a praecedentibus τεχνολογικός, et ad
Minucianum referenda). Iam vero illud optime cum eo con-

venit, quod de antro Mercurii sequitur. Imo videtur noster
nihil aliud agere his verbis, quam ut reducat nos ad illum

ipsum auctorem, unde ista, quae de virtutibus orationis tra-
didit, desumpsit. Ille autem non Hermogenes, sed ut ipse

ait in praecedentibus, Minucianus est. Quod si ipse non di-
xisset, constare tamen poterat ex eo, esse alium, quam Her-

ρας τῆς διηγήσεως ἔχει ῥητορικὰς ἀρετὰς, καὶ σὺν αὐ-
ταῖς ἔπειτα τὴν δεινότητα, κατὰ ῥήτορα γράφοντα, διὰ
τῶν ἱερμαϊκῶν ἄντρων, ⁸³ ἃν Ὀρφεὺς λέγει, διαδραμόν-
τα, καὶ διὰ τῶν παρακρήμνων ἐκείνων ἀτραπιτῶν, ⁸⁴
ὡς Ἰσοκράτης καὶ Ἀνσίας καὶ Δημοσθένης καὶ οἱ ὁμό- ¹⁵
χρονοι τούτων, καὶ μετ' αὐτοὺς ὀλίγοι τινὲς διέδραμον ¹⁷
ῥήτορες, ἀλλὰ μὴ κατὰ τὰ ἀγοραῖα καθάρματα τὰ τῶ
ἅττα καὶ τῶ κατὰ ⁸⁵ ἐναβρυνόμενα, καὶ οἷς ἄλλοις ὁ

mogenem, qui hic significatur, quoniam expresse loquitur de
quatuor virtutibus orationis, de quibus nihil scripsit Hermo-
genes, sed Ideis septem, quae modo maiore modo minore
numero in virtutibus istis deprehenduntur. 82 Par. εἰς omi-
so sq. ἔχει. 83 Alludit ad fabulam de Orpheo, qui dicitur
lyram accepisse ab Apolline, qui eam princeps acceperat a
Mercurio inventore eius in Cyllene, monte Arabiae. Vide
Hygin. lib. II, Fab. vel respicit fabulam aliam de Mercurio,
cumulum nescio quem bonorum servante in antro, unde sum-
sisse eruditionem suam aiebat Orphaeus. Fabula est apud
Tzetzen et Orpheum ipsum in libro de gemmis. Adde Iunii
Adagiorum Cent. VII. ad 86. 1. 84 Par. ἀταρπητῶν. 85
Genus loquendi proverbiale, ut existimo. puto autem signi-
ficare illos, qui antiquum semper obtinent, et eadem ober-
rant chorda, denique ut ad propositum nostrum applicemus,
semper exordio, semper narratione opus esse existimant,
semper eo modo apud populum, quo in Senatu, eo modo in
causa favorabili, quo in odiosa dicendum arbitrantur. Ἄττα
nempe ille sonus, quem frequenter edunt pueri, cum pri-
mum loqui incipiunt, sicut et Grammatici observant, sicut
autem non parentes modo, sed quosvis alios appellant, imo
hoc unum ingeminant perpetuo. Atque hinc proverbii occa-
sio in eos, qui puerulorum more absque iudicio eadem sem-
per ac ubique recantant. porro pro τῶ κατὰ puto geminata
littera scribendum καττα, ut sit, καὶ ἅττα, sic enim ipsa ra-
tio proverbii postulare videtur, quo idem semper sonus re-
prehenditur. 86 Edd. ἐναβρυνόμενα. Par. ἐναβρ. 87 Quis

Σύρος ῥήτωρ ⁸⁷ φησὶ, καὶ ταῖς σφῶν ὑποξύλοις συμμο-
ρίαις ⁸⁸ ἐξογκούμενα. ⁸⁹ Δεῖ δὲ τοὺς ὀρθῶς βουλο-

hic Syrus Rhetor? An hoc proprium eius nomen? Num potius desumptum a patria? Syrum sane proprio nomine scio neminem Rhetorum. At ex Syria quosdam, interque eos Andromachum Syrum, qui vixit temporibus Taciti et Aureliani Imperatorum, uti discimus ex Eunapio vita Porphyrii. Item Sopatrum Syrum ex eodem auctore, qui vixit post tempora Constantini. Sed et magister eius Iamblichius fuit Syrus, natus Chalcis Syriae, quae Coele dicitur, civitate notissima. Ac fortasse non alius hoc in loco indigitatur, quandoquidem et nominatus est in superioribus, καὶ ταῖς σφῶν ὑποξύλοις συμμορίαις. Censeo haec esse verba ipsa Syri illius, quibus ineptos oratores temporum suorum exagitabat. Imitatus autem in his, quicumque eorum auctor, Hermogenem videtur, qui hoc ipso vocabulo compellare tales solebat. Sic enim lib. I. de Ideis cap. 5., παράδειγμα τούτου Δημοσθενικὸν μὲν οὐκ ἂν λάβοις, οὐ δὴ γὰρ ἐστὶ, παρὰ δὲ ταῖς ὑποξύλοις τουτοιῖσι σοφισταῖς πάμπολλα εὖροις. Huius exemplum apud Demosthenem non invenies, nullum enim est: sed apud Rhetores ligneos scriptores multa invenies. Sunt autem ὑπόξυλοι apud Hermogenem, rudes crassique, ut mox latius ostendam. ⁸⁸ Suspectum mihi est hoc verbum, quid enim συμμορίαι faciunt hic loci? συμμορίαι Hesychio πολιτικὸν σύστημα, πλήθος, σύνταγμα (sic enim distinguendum puto apud eum, aut scribendum πλήθους σύνταγμα). At quid hoc ad Sophistas? Sed videant, qui forte melius libelli huius accipient exemplum, ⁸⁹ Edd. ἐξογκνόμεθα. Notandum, quod hoc verbum uno & hic scribatur, alias geminata littera scribi solet. Videtur autem verborum istorum auctor alludere ad praecedens ὑποξύλοις, tanquam ligneos istos sermones sequantur in animis audientium timores, sicut ex attrita durioris materiae in corpore delicatiori oriuntur rumores livoresque. Nimirum per ὑποξύλους duras asperas et insolentes intellexit figuras, ut cum

μένους ⁹⁰ μὴ τὸ πάντῃ δίκαιον ἐξακριβοῦντας ⁹¹ βλάπτεισθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐπεικεῖ προσχρωμένους σώζεσθαι.

Τὰ ἐπιχειρήματα ⁹² λαμβάνονται ἐκ τῶν
ἐξ περιστατικῶν.

Προσωπικόν. Μεγαλουργοὶ εἰσιν οἱ Βυζάντιοι
καὶ δέονται καὶ τὸν Ἰσθμὸν ὀρύξαι.

Πρᾶγμα. Ἄλλως τε καὶ ἡ ὄρυξις πολλοῖς πολλὰ-
κις ἐν μέρει παιδείας καθέστηκεν.

Τόπος. Καὶ ταῦτα σομφῆς οὔσης τῆς γῆς ταύ- 10

Gorgias vultures aves τάφους ἐμψύχους, animata sepulcra, quod exemplum adducit Hermogenes, et metaphoram σκληρὴν, παχίαν, hoc est crassam, densam, asperam, rudem appellat. Tales igitur figurae cum audiuntur, laedunt veluti ac tumores faciunt. — Max. conī, ἐξογκυλόμενα. Par. ἐξοκειλάμεθα. scripsi ἐξογκούμενα, quod respondet antecedenti ἐναβρυνόμενα. — Quae sequuntur Par. non habet. 90 Causae nimirum suae, si quando tractare illam debent in iudicio. 91 Cum sit res invisā, summum exigere ius, et intima quaeque eius eruere proponereque. Unde fit, ut saepe bona perdat causa, nec interdum plus prodesse reo potest, quam nimia adversarii vehementia. Adde Tacitum II. Hist. cap. 10. 92 Exemplo monstrat tractationem argumentorum Rhetoricorum. Sunt autem ea desumpta ex Hermogene lib. III. et aliis de Invent, qui volet, ibi legat.

της καὶ χαννώδους, ἀλλ' οὐχὶ πετρώδους καὶ στεγανώ-
δους.

Χρόνος. Ἀλλ' οὐδὲ χειμῶν ἡμῖν ἐνοχλεῖ συστέ-
λων τὰς χεῖρας τῶν ὀρυττόντων, ἀλλ' ἔαρ ἐστίν.

⁵
18 Τρόπος. Ἐτι τε ὀργάνοις σιδηρέοις χρησώμεθα
πρὸς εὐκαιρον ὑπουργίαν.

Αἰτία. Ἵνα μὴ οἱ πολέμιοι διαβαίνοντες δι' ἐκεί-
νου τοῦ Ἰσθμοῦ ληΐζωνται τὰ ἡμέτερα.

Αἱ ἐργασίαι λαμβάνονται ἐκ τούτων.

10 Παράδειγμα. Καὶ γὰρ ὁ Ξέρξης πάλαι ποτὲ
τοιούτου κατετόλμησεν ἔργου, ὅθεν καὶ τὸν Ἄθρα διώ-
ρυξεν.

Παραβολή. Ὡς ἐκάστοτε καὶ χθόνια ζῶα
καὶ πτηνὰ ὀρυξιν ἐργάζονται, καὶ ὁ μὲν ὄρνις κολάπτει
15 ὀρνῆας.

Ἐναντίον. Μῦς δὲ τὴν γῆν ἀναχώννυσι τὸ και-
νότερον, καὶ μύρμηξ.

Μεῖζον. Εἴπερ γὰρ καὶ μέγα τοῦροχον, ἀλλ' οὐκ
αἰθέρα τέμνομεν, οὐδὲ γεωργοῦμεν ἀέρα ὑπὲρ ἀνθρωπί-
20 νην τυγχάνον δύναμιν.

Ἰσον. Ἀλλ' ἑμμετρόν ἐστι πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀνα-
λογία.

Ἐλαττον. Ἐλάττονές εἰσι Μιλήσιοι, ἀλλ' ὅμως
καὶ αὐτοὶ τετολμήκασιν τὸ τοιοῦτον ἔργον, καὶ εἰς πέρας
25 ἐξέθεντο.

Τὰ ἐνθυμήματα ἐκ τῶν ἐξ περιστάτικῶν.

Πρόσωπον. Καὶ μὴν ὁ Ξέρξης, καὶ οἱ Πέρσαι σὺ 19
μεγαλουργοί, οὐδὲ καινουργοί, καθάπερ Βυζάντιοι.

Πράγμα. Εἴτα καὶ τὸ ἔργον εὐτελές, καὶ οὐτιδανόν ἐν ἀνδράσι καθέστηκε. 5

Αἰτία. Καὶ τοί γε ἐκεῖνος μὲν ὁ Πέρσης κενδοξία νικώμενος· ἡμεῖς δέ, ἵνα τὴν ἐφοδὸν τῶν ἐχθρῶν ἀποκρουσώμεθα.

Τρόπος. Κάκεινος οὐκ ὀργάνοις τυχὼν ἰσχυροῖς· ἡμεῖς δὲ πολυχειρία καὶ σιδηροῖς ὀργάνοις.

Χρόνος. Ἄλλως τε καὶ χειμῶνος ἐκεῖνος ὥρυξε καὶ 10
πολέμου τυχὼν ἐπικειμένον· ἡμεῖς δὲ ἔαρος ὄντος.

Τόπος. Κάκεινος μὲν ὄρος λιθώδες· ἡμεῖς δὲ γῆν ψαμμώδη.

Τὰ ἐπενθυμήματα ὁμοίως ἐκ τῶν ἐξ 15
περιστάτικῶν.

Πρόσωπον. Ὁ μὲν τῶν μεζόνων αὐτῶν πολέμων καθεστῶτων, ὅμως ἔνεκα τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπεχειρεῖ τὰ φαυλότατα· ἡμεῖς δὲ οὐδενὸς ἢ τοῦ μὴ ζημιωθῆναι τὰ ἡμέτερα οὐ τὸν κόπον ὑποστησώμεθα;

Πράγμα. Εἴτα ἐκεῖνος μὲν μεῖζον ἡμῶν ἔργον ἐπ- 20
εχειρήσεν· ἡμεῖς δὲ οὐδὲ τοῦλάχιστον ὑποίσομεν; 20

Τρόπος. Ἐκεῖνός τε φυλάργυρον γνώμην ἔχων αὐτίκα διεμποδίζετο· ἡμεῖς δὲ ἔχοντες ἐλευθερίαν ταχέως τελέσωμεν.

Τόπος. Ἄλλως τε κάκεινος μὲν ἐν ἀποδημίᾳ καὶ 25
ἀπουσίᾳ τῶν ἀναγκαίων τυγχάνων, ἡμεῖς δὲ ἐνδημοῦντες οἴκοι.

Χρόνος. Κακῆνος μὲν ὑπὸ χειμῶνος ἐμποδιζόμενος οὐκ ἤνυσε τοῦργον ῥαδίως· ἡμεῖς δὲ ἔαρος ὄντως ἀνύσομεν.

Αἰτία. Καὶ τοί γε οὗτος μὲν, ἵνα τοῖς ἄλλοις τριτοῖς ἐπιθήσῃ χάρακα· ἡμεῖς δὲ, ἵνα τὰ ἡμέτερα φυλάξωμεν.

Τέλος σὺν Θεῷ.

VII.

ΤΟΥ ΣΟΦΩΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ

ΚΤΡΙΟΥ

ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΜΑΡΙΩΤΟΥ

ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΟΜΗ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ.

De *Matthaeo Camariota* vide *Prolegomena ad Georgium Plethonem* p. 545. Titulus, quem praefixi, est in Vind. 338. Taurin. 230. Par. 3052. In Par. 2981. post *Ἑρμογένους* additur: ὅρων *ῥητορικῆς*. Idem habet scholia nonnulla ad marginem. Par. 2973. *Ἐπιτομὴ εἰς τὴν ῥητορικὴν ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ ῥήτορι Ἑρμογένει, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου καὶ ῥητορικωτάτου κυρίου Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου*. Par. 2972. *Ἐπιτομὴ ῥητορικῆς ἐκ τῶν τοῦ Ἑρμογένους συντεθεῖσα παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Ματθαίου Καμαριώτου τοῦ Βυζαντίου*. Mutila sub finem exstat epitome in Par. 2090. Ejusdem Epitome Aphthonii *Progymnasmatum*, quam Vol. V. p. 121—126. ex cod. Taurin. 230. edidi, continetur in codicibus Parr. 2929. 2972. 2963. In Cod. Par. 817. continetur τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τρεῖς ἱεράρχας Βασίλειον τὸν μέγαν, Γρηγόριον τὸν θεολόγον καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον.

καὶ τοῖς δικαστικοῖς ⁷⁵ ἀγγέλαιον, ἀλλ' ἐναντίον ταῦτα
ἐκφέρου, οὐκ ἂν πιθανὸς δόξειε ⁷⁶ ῥήτωρ· τὸ μέγεθος
δὲ ὅτι ταῦτόν ἐστι τῇ μεγαλοπρέπειᾳ, οὐδεὶς ἀντερεῖ· ἡ
δεινότης δὲ, ὥσπερ ἐφημεν, τὸ εἰς τὸ δέον τούτοις πᾶσι
ἔχρησθαι. Τέσσαρες οὖν ἀρστὰὶ ῥητορικῶν λόγων, σαφή-
νεια, συντομία, πιθανότης, μεγαλοπρέπεια· καὶ ἐπ' αὐ-
ταῖς ἡ ⁷⁹ δεινότης, τῆς τέχνης τὸ ἀκροκόρυφον· ⁸⁰ ὁ-
ράτω γοῦν πᾶς ὁ βουλούμενος καὶ τήνδ᾽ τὴν βίβλον τὴν
μετρικὴν ⁸¹ χρονικὴν, πρωτοτύπως μὲν, ἢ ⁸² τὰς τέσσα-

περιστατικαῖς. 75 Par. διαστατικοῖς. 76 Par. δόξει. 77
Sexta Hermogenis idea. 78 Quam distinguit noster a reli-
quis quatuor virtutibus, licet non faciat diversam, cum nil
aliud sit, quam idoneus illarum virtutum usus. Vide, quae
ipse de ea habet in praecedentibus, et nos ante diximus. 79
ἡ Par. om. 80 Recte: quandoquidem absque hac reliquae
virtutes omnes nil efficiunt, neque finem suum consequuntur.
81 Par. μετρικὴν. Edd. μερικὴν. Quem noster librum indigi-
tet non promptum est definire: neque enim quisquam est,
quantum nos scimus, qui in Rhetorico argumento librum edi-
derit sub hoc titulo. Quia tamen sequitur, κατὰ ῥήτορα γρά-
φοντα inducor, ut existimem, Hermogenis partitiones signifi-
cari. Sed obstat, quod Rhetorem eum laudet in sequentibus,
contra vituperare soleat Hermogenem. Vix enim dici potest
tam celeriter sui dememinisse. Ergo magis est, ut putemus
aliquod hic laudare opus Theodectis aut Minuciani potius,
quod firmatur eo, quoniam ipsum hunc Minucianum in prae-
cedentibus appellat φύσις θείας μετσεχεκόν [sic] (distinguenda
enim omanino ea verba a praecedentibus τεχνογράφος, et ad
Minucianum referenda). Iam vero illud optime cum eo con-
venit, quod de antro Mercurii sequitur. Imo videtur noster
nihil aliud agere his verbis, quam ut reducat nos ad illum
ipsum auctorem, unde ista, quae de virtutibus orationis tra-
didit, desumpsit. Ille autem non Hermogenes, sed ut ipse
ait in praecedentibus, Minucianus est. Quod si ipse non di-
xisset, constare tamen poterat ex eo, esse alium, quam Her-

ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΜΑΡΙΩΤΟΥ

ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΟΜΗ ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ.

Ὅρος ῥητορικῆς.

Ῥητορικὴ ἐστὶ δύναμις τεχνικὴ πιθανοῦ λόγου ἐν πράγματι πολιτικῷ, τέλος ἔχουσα τὸ καλῶς εἰπεῖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. ¹

Ζήτημα πολιτικόν ἐστὶν ἀμφισβήτησις λογικὴ ἐπὶ μέ- 5
ρους, ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις κειμένων νόμων ἢ ἐθῶν περὶ
τοῦ νομισθέντος δικαίου, ἢ τοῦ καλοῦ, ἢ τοῦ συμφέ-
ροντος, ἢ καὶ πάντων ἅμα, ἢ τινῶν.

Τὸ πολιτικόν ζήτημα καὶ στάσις λέγεται ἀπὸ τοῦ
στασιάζειν τοὺς ἀγωνιζομένους πρὸς ἀλλήλους. ¹⁰

Τῆς ῥητορικῆς τρία ἐστὶν εἶδη· δικανικόν, συμβου-
λευτικόν καὶ ² ἐπιδεικτικόν, εἴτουν πανηγυρικόν. Τούτων δὲ
ἕκαστον διαιρεῖται εἰς δύο· τὸ μὲν δικανικόν εἰς κατηγο-
ρίαν καὶ ἀπολογίαν· τὸ δὲ συμβουλευτικόν εἰς προτροπὴν
καὶ ἀποτροπὴν, εἴτουν εἰς τὸ ἀξιοῦν γενέσθαι τόδε τι, ¹⁵
ὅπερ ἐστὶ τῆς προτροπῆς, καὶ εἰς τὸ ἀξιοῦν μὴ γενέσθαι
τόδε τι, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀποτροπῆς· τὸ δὲ ἐπιδεικτικόν,

¹ Taur. addit: τὸ γὰρ ὡς ἀληθῶς τε καὶ καθόλου καλὸν ἢ
συμφέρον ἢ τὰ τοιαῦτα ζητεῖν οὐ ῥητορικῆς ἐστὶν, ἀλλὰ τῆς φιλοσο-
φίας. ² Vind. ἢ. scr. καὶ. — x. 16. προτροπῆς, καὶ εἰς τὸ

ἀξιοῦν μὴ γενέσθαι τόδε τι, ὅπερ ἐστὶ τῆς Taur. addit ad marg.

εἶτουν πανηγυρικόν, εἰς ἐγκώμιον καὶ ψόγον, ὅφ' ὃ τακτέον καὶ τοὺς ὕμνους, καὶ τοῖς διὰ βραχέων ἐπαίνους, καὶ τὰ διηγηματικὰ πάντα.

- Τῶν τριῶν εἰδῶν τῆς ῥητορικῆς τὰ μὲν δύο στασιάζεται, 5
 5 ζεται, τουτέστιν ἀμφισβήτησιν ἐπιδέχεται, τὸ δικανικὸν δηλαδὴ καὶ τὸ συμβουλευτικόν· τὸ δὲ ἐπιδεικτικὸν εἶτουν πανηγυρικὸν οὐ στασιάζεται, ἐκ μὴ κατὰ συμβεβηκός· ὁπότεν δηλαδὴ τύχῃ ἀγνοούμενον τὸ ἐπαινούμενον ἢ τὸ 3
 ψεγόμενον, ἢ ὁπότεν εὐνοία τις ἢ ἀπέχθεια καὶ φθό-
 10 νος, ἢ ἄλλο τι πάθος τοιοῦτον ἐνοχλῇ τοῖς ἀκροωμέ-
 νοις. Ἡ πᾶσα οὖν τῶν στάσεων πραγματεία καὶ ἡ δι-
 αίρεσις τῶν κατ' αὐτὰς κεφαλαίων περὶ τὰ δύο θεωρεῖ-
 ται τῆς ῥητορικῆς εἶδη, τὸ δικανικὸν καὶ τὸ συμβουλευ-
 τικόν, καὶ περὶ ταῦτα τὸ πολιτικὸν καταγίνεται ζήτημα,
 15 ὅπερ ὁσαυτὸς πέφικε γίνεσθαι, ἐντεῦθεν ἐστὶ καταμα-
 θεῖν ἀκριβῶς, ἐκεῖνο πρότερον θεωρήσαντας, ὅτι πᾶσα
 πολιτικὴ ἀμφισβήτησις περὶ πρόσωπα γίνεται καὶ πρά-
 γματα, ἅπερ διαφέρουσιν ἀλλήλων, πρόσωπα δηλαδὴ
 προσώπων, καὶ πράγματα πραγμάτων, ὡς ἐκδησόμεθα.
 20 Ἰστέον οὖν, ὡς τῶν προσώπων τὰ μὲν ἐξετάζεται, τὰ
 δὲ οὐκ ἐξετάζεται· ὁμοίως καὶ τῶν πραγμάτων τὰ μὲν
 ἐξετάζεται, τὰ δὲ οὐκ ἐξετάζεται· ὅτε οὖν οὐκ ἐξετάζεται
 τὸ πρόσωπον, ἑλλείπει τὰ προσωπικὰ κεφάλαια· ὁμοίως
 καὶ ὅτε τὸ πρᾶγμα οὐκ ἐξετάζεται, ἑλλείπει τὰ πραγμα-
 25 τικὰ κεφάλαια· ὅπερ ὡς γίνεται, μικρὸν ὕστερον λέξο-
 μεν. 4

Περὶ τῶν ἐξεταζομένων προσώπων.

Τὰ οὖν ἐξεταζόμενα τῶν προσώπων διαφέρουσιν ἀλ-
 λήλων ἐπταχῶς· πρῶτον, ἐὰν ὠρισμένον ἢ τὸ πρόσωπον

3 τὸ Vind. om., est in Taur. — v. 11. Vind. πραγματεία.

4 Vind. ad marg. Ἰστέον ἐστίν, ὅτι προσωπικὰ καὶ πραγματικὰ λέγονται κεφάλαια, εἰς ἃ αἱ στάσεις διαιροῦνται.

καὶ κύριον, οἷον ὁ Περικλῆς, ὁ Δημοσθένης καὶ τὰ ὅμοια, ἅπερ καὶ ισχυρότατα εἰς κατασκευὴν λόγου, ὥς πολλὴν εὐπορίαν δίδοντα τῷ λέγοντι. Δεύτερον, ἔαν ἔχωσι πρὸς ἀλλήλα, ὡς τὰ πρὸς τι, οἷον πατήρ, υἱός, δοῦλος, δεσπότης. Τρίτον· διαφέρει τῶν προεξηγμένων καὶ τῶν ἐφεξῆς τὰ διαβεβλημένα, οἷον ἄσωτοι, μισοὶ, κόλακες. Τέταρτον τὰ ἡθικά, οἷον γεωργοί, λίγνοι καὶ τὰ ὅμοια. Πέμπτον τὰ κατὰ συμπλοκὴν δύο προσηγοριῶν, οἷον νέος πλούσιος, ἅπερ οὐκ ἰδίᾳ ἀλλ' ὁμοῦ ἐξεταζομένῳ τῷ ἐξετάζοντι δίδωσιν εὐπορίαν. Ἑκτον τὰ κατὰ συμπλοκὴν προσώπου καὶ πράγματος, οἷον μερικίσιν καλλωπιζόμενον φεύγει πορνείας. Ἑβδομον τὰ ἀπλᾶ προσηγορικά, οἷον στρατηγός, ῥήτωρ.

Περὶ τῶν ἐξεταζομένων πραγμάτων.

Τὰ ἐξεταζόμενα τῶν πραγμάτων κατὰ τρεῖς γίνονται τρόπους. Πρῶτον ὅταν τις κρίνηται ἐπὶ τινὶ ὡς ποιήσας αὐτός· ὡς ὁ θάπτων τὸ νεοσφαγὲς σῶμα ἐπὶ ἐρημίας, καὶ φωραθεὶς καὶ φόνον φεύγων. Δεύτερον, ὅταν ἑτέρου πράξαντος ἀντικρὺς εἰς αὐτὸν ἀναφέρηται τὸ κρινόμενον. οἷον τρισαριστέως εἰκόνα ἐστηδαν δι' πολέμιος καὶ κρίνεται προδοσίας. Τρίτον, ὅτε μετὰ τούτων τὰ κρινόμενα πράγματα· οἷον ἔγραψεν ὁ Περικλῆς εἰς θεὸν ἀνηλωκέναι πεντήκοντα τάλαντα, καὶ Ἀρχίδαμος δώρων φεύγει· ἑτέρου γὰρ πράξαντος ὡς ποιήσας αὐτὸς κρίνεται· καὶ ὡς εἰς αὐτὸν φανερώς ἀναφερομένου τοῦ πράγματος· ἢ ὡς ὁ ἄσωτος ἐπὶ τῷ πατρὶ ἀφανεῖ γενομένῳ

5 Vind. ad marg. Ταῦτά ἐστι δῆλον μὲν, ὅτι καὶ καθ' ἐν ἐμπίπτει τοῖς ζητήμασι, καὶ κατὰ πλείονα, αὐτὰ ὁ Δημοσθένης· καὶ πατήρ ἦν δήπου καὶ ῥήτωρ καὶ πρεσβευτής [Cod. πρεσβύτες], ἤδη δὲ καὶ στρατιώτης· ὅθεν καὶ μείζονα δύνανται ἔχουσι τὰ ὠρισμένα καὶ κύρια. 6 Taur. κρίνεται. 7 Taur. ἀναφέρεται. 8 Vind. ἀναφανεῖ. Taur. ἀφανεῖ.

φόνου φεύγων. Τα μὲν οὖν ἐξεταζόμενα τῶν προσώπων
καὶ τῶν πραγμάτων ταῦτα.

Περὶ τῶν μὴ ἐξεταζομένων προσώπων.

Τὰ δὲ μὴ ἐξεταζόμενα τῶν προσώπων κατὰ δύο
5 θεωρεῖται τρόπους· κατὰ τε τὸ ἀόριστον, οἷον ὅστις, καὶ
κατὰ τὸ θύλον ἐξισάζον, 9 οἷον δύο νέοι πλούσιοι, εἰ ἐπὶ
τῷ κρῖνοιεν ἀλλήλους.

Περὶ τῶν μὴ ἐξεταζομένων πραγμάτων.

Πρᾶγμα δὲ ἀνεξέταστον οὐκ ἂν ἄλλως γένοιτο, εἰ
10 μὴ ὅλως διόλου ἐξισάζοι, ὡς ἐπὶ τοῦ προσώπου· οἷον
πένης καὶ πλούσιος, ἐκάτεροι ὡραίας ἔχοντες γυναῖκας,
κατὰ ταῦτόν ἄμφω πεφωράκασιν ἀλλήλους ἐξιόντας ἐκ
τῶν ἀλλήλων οἰκιῶν, καὶ μοιχείας ἀλλήλοις ἀντεγκαλοῦ-
σιν. 10 ἐνταῦθα τὰ πρόσωπα διαλλάττοντα ἐπιδέχεται
15 ἐξέτασιν, τὰ δὲ πράγματα οὐκ ἐπιδέχονται· ἐξισάζει γὰρ
λέγων δὴ μὴ ἐπιδέχεσθαι ἐξέτασιν τὸ πρόσωπον ἢ τὸ
πρᾶγμα, οἷον διὰ τὸ ἀπειναι· κατὰ τίνος γὰρ ὁ λόγος
ἔσται, ἢ ὑπὲρ τίνος καὶ περὶ τίνος, ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ἀπει-
ναι τὰ προσωπικά ἢ πραγματικά κεφάλαια, ὡς μικρῶ
20 πρόσθεν ἐλέγετο.

Περὶ συνεσθηκότος ζητήματος.

Συνεσθηκός ἐστι ζήτημα τὸ κρινόμενον, τὸ ἔχον καὶ

9 Vind. ad marg. Ἰστίον, ὅτι τὸ ἐξισάζον διόλου οὐ δέχεται
ἐξέτασιν, διότι ἐστὶ κοινόν· οἷον δύο νέοι πλούσιοι, εἰ ἐπὶ τίνος
κρῖνοιεν ἀλλήλους· ἐνταῦθα ἐξισάζουσι τὰ πρόσωπα, καὶ γίνεται κοι-
νόν· καὶ εἰ μὲν ὁ ῥήτωρ βούλοιο λέγειν τι ὅπερ ἐκείνου τοῦ νέου
πλουσίου, ὃν δεφενδεύει, ἐξ ἀνάγκης ὁ δεφένσιος λόγος οὗτος δια-
βαίνει εἰς βοήθειαν καὶ τοῦ ἑτέρου νέου πλουσίου, καθ' οὗ λέγει·
καὶ τὸ ἀνάπαλιν· ἂν μὲν λέγῃ τι κατὰ τοῦ ἑτέρου νέου πλουσίου,
τὸ αὐτό, ὅπερ λέγει, νοεῖται καὶ κατὰ τοῦ ἑτέρου νέου πλουσίου,
ὃν δεφενδεύει. 10 Vind. ἀνεγκαλοῦσιν. Ταυτ. ἀντεγκ.

καὶ πρόσωπον καὶ πρᾶγμα, ἢ τὸ ἕτερον, καὶ τοὺς ἐξ ἑκατέρου μέρους λόγους πιθανοὺς καὶ διαφόρους, καὶ τὰς πίστεις ἰσχυράς, τὸ τε ἀφανὲς τῆς κρίσεως καὶ μὴ προελημμένον τῇ κρίσει παρὰ τοῖς δικασταῖς, καὶ πρὸς ταῖς 5
 δυνάμενον πέρας λαβεῖν.

Περὶ ἀνυστάτου ζητήματος, εἶπουν προβλήματος.

Ἀνυστάτον δὲ ἐστὶ τὸ οὐτινοσοῦν τῶν εἰρημένων ἐνδέον, ὅπερ ὀκταχῶς ἔστιν εὐρεῖν διαφέρον. Πρῶτον τὸ μονομερές, ¹¹ ὃ τὰ τῶν λόγων μὴ ἑκατέρωθεν ἰσχυρὰ, οἷον πορνοβοσκὸς δέκα νέους κωμάζοντας ἐπὶ τὴν οἰκίαν 10
 αὐτοῦ ὄρυγμα παύσας καὶ ὑπαδεξάμενος ἀπέκτεινε καὶ φεύγει φόνον.

Δευτερον τὸ ἰσάζον διόλου· οἷον δύο νέοι πλούσιοι, ὠραίας ἔχοντες γυναῖκας, κατὰ ταῦτον ἄμφω πεφωράκασιν ἀλλήλους ἐξιόντας ἐκ τῶν ἀλλήλων οἰκιῶν, καὶ 15
 μοιχείας ¹² ἀλλήλοις ἀντεγκαλοῦσι.

Τρίτον κατὰ τὸ ἀντιστρέφον· οἷον ἀπῆται τις δάνειον καὶ τόκους, ὁ δὲ παρακαταθήκην φάσκων ἔχειν, οὐκ ὀφείλειν ἔλεγε τόκους· μεταξὺ πεποιήται χρεῶν ἀποκοπὰς ὁ δῆμος, καὶ ὁ μὲν ὡς παρακαταθήκην ἀπῆται, 20
 ὁ δὲ ὡς χρεὸς οὐκ ὀφείλειν ἔτι φησί.

Τέταρτον κατὰ τὸ ἀπορον, οὗ μὴ ἐστὶ λύσιν λαβεῖν. μηδὲ πέρας· οἷον Ἀλέξανδρος ὄναρ εἶδεν, ὀνείροις μὴ πιστεύειν καὶ βουλεύεται.

Πέμπτον κατὰ τὸ ἀπίθανον· οἷον εἰ Σωκράτην τις 25
 πλάττει πορνοβοσκοῦντα ἢ Ἀριστείδην ἀδικοῦντα.

Ἑκτον κατὰ τὸ ἀδύνατον· οἷον εἰ Σιφνίους ἢ Μαρωνεῖτας λέγει τις περὶ ἀρχῆς τῶν Ἑλλήνων βουλεύεσθαι.

11 Vind. ad marg. Διὰ τοῦτο καλεῖται μονομερές, διότι οὐκ ἔχει ἑκατέρωθεν ἰσχυρὰ τὰ τῶν λόγων· ἀλλὰ μόνον ἐξ ἑνὸς μέρους, ἢ ἐκ τοῦ πορνοβοσκοῦ· φῆσαι γὰρ, ἐγὼ ὢν πορνοβοσκὸς μᾶλλον ἐφίλησα ἢ ἀπέκτεινα, πῶς δὲ καὶ ἀπέκτεινα δέκα, εἰς ὧν. 12

Vind. μοιχίας h. l. et p. 604. v. 19.

Ἐβδομον κατὰ τὸ ἄδοξον, οἷον ἐκμισθώσας τις τὴν
ἑαυτοῦ γυναῖκα τὸν μισθὸν οὐκ ἀπολαβὼν δικάζεται τῷ
μισθωσαμένῳ.

Ὀγδοον, κατὰ τὸ ἀπερίστατον, οἷον ἀποκηρύσσει
5 τις τὸν υἱὸν ἐπ' οὐδεμιᾷ αἰτίᾳ, ταῦτα γὰρ οὐ ζητήματα
ἐστίν, ἀλλὰ προβλήματα

Περὶ ἄλλων εἰδῶν προβληματικῶν.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα προβληματικά εἶδη, ἐγγύς μὲν ἀσυ-
στάτων, μελετᾶσθαι δὲ δυνάμενα. Πρῶτον τὸ ἑτερορρε-
10 πές, οἷον καταφυγόντος Κριτίου ἐπὶ τὰς Ἀρμοδίου καὶ
Ἀριστογείτονος εἰκόνας βουλεύονται Ἀθηναῖοι, εἰ δεῖ
ἀποσπᾶν.

Δεύτερον τὸ κακόπλαστον· οἷον μετὰ τὴν Νικίου ἐπι-
στολὴν γράφει τις Κλέωνα στρατηγεῖν· τέθνηκε γὰρ ὁ
15 Κλέων πρὸ τῶν Σικελικῶν.

Τρίτον τὸ προειλημμένον τῇ κρίσει, οἷον μηδενὸς
ἐπιγινῶναι δυναμένου τὴν ἄνοδον τὴν ἐπὶ τὸν τύραννον,
ἔδειξε γυνὴ τις τῷ ἑαυτῆς ἀνδρί· ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπέκτε-
νεν ἐκεῖνον, καὶ μοιχείας αὐτῇ ἐγκαλεῖ· καὶ γὰρ ἐλεγχθῇ
20 μεμοιχενμένη, οὐδεὶς ἴσως αὐτῆς καταψηφιεῖται, δι' ἣν
ὁ τύραννος ἀνήρηται· ταυτὶ μὲν οὖν ἴσως ἱκανῶς εἰσιν
εἰρημένα· νῦν δὲ ὅσαχῶς τὸ πολιτικὸν ζήτημα πέφυκε
γίνεσθαι, θεωρήσομεν τοιαύτην περὶ αὐτοῦ προχειρισά-
μενοι μέθοδον ἢ διαίρεσιν.

25 Περὶ διαιρέσεως τῶν δεκατεσσάρων στάσεων.

Τὸ κρινόμενον ζήτημα ἢ ἀφανές ἐστίν ἢ φανερόν,
καὶ μὲν ἀφανές ἢ, ποιεῖ τὸν στοχασμὸν, εἰ δὲ φανερόν,
ἢ τέλειόν ἐστιν ἢ ἀτελές. ἀτελές δὲ λέγεται, ὃ προστε-
θέντος τινὸς ὡς λείποντος ὄνομα εὐθύς γίνεται ὠρισμέ-
30 νον, καὶ οὐκέτι ἔχει ζήτησιν τὸ πρᾶγμα· ἂν μὲν οὖν
ἀτελές ἢ, ὀρικὴν ποιεῖ τὴν στάσιν· ἂν δὲ τέλειον γενικόν,
πάλιν ὄνομα τούτῳ ποιότης· ἥτοι δὲ περὶ πρᾶγμα ἔχει

τὴν ζήτησιν, ἢ περὶ ῥητόν· ἂν μὲν περὶ πράγμα, λογι-
 κή γίνεται ἢ στάσις· διπλοῦν δὲ τρῦτο· ἢ γὰρ περὶ μέλ-
 λοντος πράγματος ἔχει τὴν ζήτησιν, καὶ ποιεῖ τὴν πρα-
 γματικὴν, ἢ περὶ γεγονότος. κοινὸν δὲ πάλιν ὄνομα τού-
 τῳ δικαιολογία. Διπλοῦν δὲ καὶ τοῦτο· ἢ γὰρ ὁ φεύγων 5
 ἐρεῖ πεποιηκέναι τι ὡς ἀδίκημα καὶ κατὰ τι κεκωλυμένον,
 ἢ οὐ. καὶ μὲν μηδαμῶς φάσκει κεκωλύσθαι τὸ πεπρα-
 γμένον, ἀντίληπιν ποιεῖ, ἂν δὲ ὁμολογῇ τι πεποιηκέναι
 ὡς ἀδίκημα, ὄνομα πάλιν τούτῳ γενικὸν ἀντίθεσις. Δι-
 αιρήσομεν δὲ τοῦτο πάλιν διχῇ· ἢ γὰρ εἰς ἑαυτὸν ἀνα- 10
 δέχεται ὁ φεύγων τὸ γεγονὸς, ἀνθιστὰς ἑτερόν τι εὐερ-
 γέτημα μῆζον τοῦ ἀδικήματος δι' αὐτοῦ πεπραγμένον,
 καὶ ποιεῖ ἀντίστασιν, ἢ εἰς τι τῶν ἔξωθεν μεθίστησι, καὶ
 ἦτοι εἰς αὐτὸν τὸν παθόντα ἀντεγκαλούμενον, ὡς ἄξιον
 παθεῖν, ὃ ἔπαθε καὶ γίνεται ἀντέγκλημα ἢ εἰς τι τῶν 15
 ἔξωθεν· τοῦτο δὲ αὐθις ἢ εἰς τι ὑπεύθυνον δυνάμενον
 γενέσθαι, καὶ πεποίηκε τὴν συγγνώμην. Ἄν μὲν οὖν
 περὶ πρᾶγμα ἢ ζήτησις ἦ, αἱ λογικαὶ γίνονται στάσεις,
 ὡς ἐμάθομεν, ἂν δὲ περὶ ῥητόν, ἢ στάσις ἐστὶ νομικὴ·
 ἢ δὲ τοιαύτη ζήτησις ἦτοι περὶ ἓν ῥητόν ἔχει τὴν ζήτησιν, 20
 ἢ περὶ πλείονα· πλείονα δὲ λέγω, καὶ ἓν τι ῥητόν εἰς
 δύο διαιρῆται, καὶ τῶν κρινομένων ἑκάτερος ἑκατέρῳ μέ-
 ρει φαίνεται χρώμενος· ἂν μὲν οὖν περὶ ἓν ῥητόν ἢ ζή-
 τησις ἦ, ἢ περὶ τὰς διανοίας αὐτοῦ γίνεται μόνας ἑκα-
 τέρωθεν, ἢ ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου τῶν κρινομένων περὶ τὸ 25
 ῥητόν καθ' αἰτό· ἀπὸ δὲ θατέρου περὶ τὴν διάνοιαν,
 καὶ γίνεται ἡ λεγομένη στάσις κατὰ ῥητόν καὶ διάνοιαν·
 ἢ τῷ ῥητῷ παρατίθησιν τι πρᾶγμα, εἰς ταῦτόν ἄγον τὸ
 ἄγραφον τῷ ἐγγράφῳ, καὶ ποιεῖ τὸν συλλογισμόν· ἂν δὲ
 περὶ δύο ῥητὰ ἢ ζήτησις ἦ, ἢ καὶ πλείονα, ἢ καὶ ἓν εἰς 30
 δύο διαιροῦμεν, ἀντινομία γίνεται· τὴν δὲ ἀμφιβολίαν
 καὶ αὐτὴν ἴσως ὑπὸ τὴν κατὰ ῥητόν καὶ διάνοιαν τάξεις·
 παρὰ δὲ ταύτας ἐστὶν ἡ μετάληψις, καθ' ἣν οὔτε τὸ εἰ

ἔστι ζητεῖται, ὡς ἐν στοχασμῷ, οὔτε τὸ τί ἐστιν, ὡς ἐν ὄρφ, οὔτε τὸ ὅποιον, ὡς ἐν ταῖς λοιπαῖς· ἀλλὰ εἰ ὅλως δεῖ ζητῆσθαι τι τούτων, καὶ ἐστὶ παραγραφὴ, δύο δὲ αὐτῆς εἶδη· ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν ἔγγραφος ἀπὸ ῥητοῦ τινος τὴν
 5 ζήτησιν ἔχουσα, ἥτις ἐστὶν ἀπαγωγὴ τῆς εὐθυδικίας κατὰ παραγραφὴν ἀπὸ ῥητοῦ, τὴν ἐξέτασιν ἔχουσα κατὰ ῥητόν καὶ διάνοιαν, μεθ' ἣν ζητεῖται τὸ στοχαστικὸν εἰ ἐφόνευσεν. Ἡ δὲ ἄγραφος ἀπαγωγὴ καὶ αὕτη τῆς εὐθυδικίας κατὰ παραγραφὴν ἀπὸ ῥητοῦ, τὴν ζήτησιν οὐ πε-
 10 ρὶ ῥητόν ἔχουσα, ἀλλὰ περὶ τι τῶν περὶ τὸ πρᾶγμα, τρόπον ἢ χρόνον ἢ πρόσωπον ἢ αἰτίαν ἢ τρόπον, ὅταν τὸ μὲν πρᾶγμα συγχωρῶμεν, ἐν δὲ τι τούτων αἰτιώμεθα. Αἱ μὲν οὖν στάσεις ἐκ τοιαύτης μεθόδου κατὰ τὸ πρᾶ-
 χειρον ἐπιγινώσκονται, ἐκάστη δὲ αὐτῶν τοῦτον ὀρίζεται
 15 τὸν τρόπον.

Περὶ στοχασμοῦ.

“Ὅρος στοχασμοῦ.

“Ὁ στοχασμὸς ἐστὶν ἀδήλου πράγματος ἔλεγχος οὐσιώδης, ἀπὸ τινος φανεροῦ σημείου ἢ ἀπὸ τῆς περὶ τὸ
 20 πρόσωπον ὑποψίας· οἷον πεφώραταί τις θάπτων νεοσφαγὲς σῶμα ἐπὶ ἐρημίας, καὶ φόνου φεύγει· ἀπὸ γὰρ τοῦ θάπτειν φανεροῦ ἀφανὲς τι ζητεῖται τὸ τίς ὁ φονεύσας.

Περὶ ὄρου.

“Ὅρος τουτέστιν ὀρικὴ στάσις ἐστὶν ὀνόματος ζήτησις περὶ πράγματος, οὗ τὸ μὲν πέπραχται, τὸ δὲ λείπει πρὸς αὐτοτέλειαν τοῦ ὀνόματος, οὗ προστεθέντος τέλειόν ἐστι καὶ ὠρισμένον τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐκ ἔχει ζήτησιν· οἷον ἐξ
 25 ἱεροῦ ἰδιωτικά τις ὑφείλετο χρήματα· νόμον κελεύοντος, τὸν μὲν ἱερόσυλον τεθνάναι, τὸν δὲ κλέπτην διπλᾶ δίδόναι, ὡς ἱερόσυλος ὑπάγεται, ὁ δὲ κλέπτης εἶναι λέγει.

1 Vind. ὑπάγεται.

Περὶ πραγμάτων.

Ὅρος πραγματικῆς.

Πραγματικὴ ἐστὶν ἀμφισβήτησις περὶ μέλλοντος πράγματος, εἰ δεῖ γενέσθαι τόδε τι, ἢ μὴ γενέσθαι, δοῦναι, ἢ μὴ δοῦναι, οἷον βουλευόνται Ἀθηναῖοι, εἰ δεῖ θάπτειν τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας τῶν βαρβάρων.

Περὶ ἀντιλήψεως.

Ὅρος ἀντιλήψεως.

Ἀντίστασις ἐστὶν ὁμολογία τινὸς πράγματος, ὡς ἀδικήματος, ἀνθιστάσασα ἑτερόν τι εὐεργέτημα μείζον τοῦ ἀδικήματος δι' αὐτοῦ πεπραγμένον· οἷον ἐν λιμῷ καὶ πολιορκίᾳ συμβουλευόν ὁ στρατηγὸς ἐξιέναι καὶ μάχεσθαι οὐκ ἔπεισε, διέκοψε λαθῶν μέρος τοῦ τείχους, καὶ νενικήκασιν μὲν ἐξελθόντες δημοσίων δὲ ὕστερον φεύγει.

Περὶ ἀντεγκλήματος.

15

Ὅρος ἀντεγκλήματος.

Ἀντέγκλημά ἐστιν, ὅταν ὁμολογῶν ὁ φεύγων πεποιημέναι τι ὡς ἀδίκημα ἀντεγκαλῇ τῷ πεπονθότι ὡς ἀξίῳ παθεῖν ἢ πέπονθεν, οἷον ἀριστεὺς πορνεύοντα τὸν υἱὸν ἀπέκτεινε καὶ φεύγει φόρου.

20

Περὶ μεταστάσεως.

Ὅρος μεταστάσεως.

Μετὰστασις ἐστὶν ὁμολογία τινὸς ὡς ἀδικήματος μεθιστάσασα τὸ ἐγκλημα εἰς τι δυνάμενον ὑπεύθυνον γενέσθαι· οἷον ἔδει τὸν πρεσβευτὴν εἶσω τριάκοντα ἡμερῶν ἐξιέναι, λαβόντα παρὰ τοῦ ταμείου χιλίας δραχμάς εἰς ἐξόδιον· οὐκ ἔλαβεν, οὐδὲ ἐξῆλθε, καὶ κρίνεται.

Περὶ συγγνώμης.

Ὅρος συγγνώμης.

Συγγνώμη ἐστὶν ὁμολογία τινὸς ὡς ἀδικήματος, εἰς 30

ἀνευθυνόν τι μεθιστιῶσα τὸ ἐγκλημα· οἷον στρατηγοὶ
διὰ τὸν χειμῶνα μὴ ἀνελόμενοι τὰ σώματα κρίνονται.

Περὶ ῥητοῦ καὶ διανοίας.

“Ορος ῥητοῦ καὶ διανοίας.

- 5 Ῥητὸν καὶ διανοία ἐστίν, ὅταν τοῦ ἑτέρου τὸ ῥητὸν
προβαλλομένου, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ διώκοντος,
τὸ θάτερον μέρος χρῆται ταῖς διανοαῖς· οἷον ξένος ἐπὶ
τείχος εἰ ἀνέλθοι, τεθνάτω, πολιορκίας οὔσης ἀνελθόν
τις ἡρίστευσε, καὶ ὑπάγεται τῷ νόμῳ.

10

Περὶ συλλογισμοῦ.

“Ορος συλλογισμοῦ.

Συλλογισμὸς ἐστὶν ἀγράφου πράγματος πρὸς ἔγγρα-
φον παράθεσις, εἰς ταῦτον συναγόντος τὸ ἄγραφον τῷ
ἐγγράφῳ· οἷον τὸν ἐξ ἑταίρας μὴ λέγειν· ἐκ πόρνου τινὰ
15 γεγονότα λέγειν κωλύει τις.²

Περὶ ἀντινομίας.

“Ορος ἀντινομίας.

Ἀντινομία ἐστὶ δύο ἢ καὶ πλείονων ῥητῶν, ἣ καὶ
ἐνὸς διαιρουμένου, μὴ φύσει ἐναντίων, κατὰ περιστά-
20 σιν δὲ μάχη· καὶ ὅλως διπλῇ τίς ἐστι ζήτησις ῥητοῦ καὶ
διανοίας· οἷον ἀποκήρυκτος μὴ μετεχέτω τῶν πατρῶων,
καὶ ὁ ἐπιμείνας χεῖμαζομένη νηὶ δεσπότης ἔστω τῆς

2 Vind. ad marg. Νόμος ἐστὶ, τὸν τεχθέντα ἐξ ἑταίρας ἢ ἐκ
πόρνης μὴ δημηγορεῖν· οὐκοῦν καὶ τὸν γεννηθέντα ἐκ πόρνου κωλύει
τις μὴ δημηγορεῖν. Ἰστέον ὅτι πόρνος λέγεται ὁ μετὰ πορνῶν γυ-
ναικῶν συμμιγνύμενος· πόρνος καὶ ὁ παθόντων τὰς σοδομικὰς πρά-
ξεις· ἐνταῦθα δὲ τὸν παθόντα τὰς σοδομικὰς πράξεις λέγει· τουτ-
ἐστὶ τὸν γεννηθέντα ἐκ τοιούτου πόρνου κωλύει τις μὴ δημηγορεῖν.
καὶ τὸν μὲν ἐξ ἑταίρας τεχθέντα ὁ νόμος κωλύει δημηγορεῖν, ὅπερ
ἐστὶν ἔγγραφον, πρὸς ὃ γίνεται καὶ ἡ παράθεσις τοῦ ἀγράφου.
ἄρα ἐπεὶ καὶ τὸν ἐκ πόρνου γεννηθέντα μὴ δημηγορεῖν.

νεώς· ἀποκρήρυκτος ἐπέμεινε χειμαζομένη νηϊ, καὶ εἵργε-
ται αὐτῆς ὡς πατρώας. Καὶ πάλιν· ἡ βιασθεῖσα ἢ γά-
μον ἢ θάνατον αἰρεῖσθαι τοῦ βιασαμένου· δύο τις κατὰ
ταῦτόν ἐβιάσατο κόρας, καὶ ἡ μὲν γάμον,³ ἡ δὲ θάνα-
τον αὐτοῦ αἰρεῖται.

Π ε ρ ῖ ἀ μ φ ι β ο λ ί α ς.

“Ορος ἀμφιβολίας.

Ἀμφιβολία ἐστὶν ἀμφισβήτησις περὶ ῥητῶν ἐκ προ-
σφδίας· οἷον ἐταῖρα χρυσία εἰ φοροῖη, δημοσία ἔστω·
πεφώραται τις φοροῦσα χρυσία, καὶ ἡ μὲν τὰ χρυσία 10
φησὶν εἶναι δημοσία, οἱ δὲ οὐ τὰ χρυσία, ἀλλ’ αὐτήν.
Περὶ δὲ διάστασιν συλλαβῶν, οἷον δύο ἦσαν τῷ παιδὸς,
Λέων καὶ Πανταλέων· τελευτῶν ὁ πατὴρ διέθετο οὕτως·
ἐχέτω τὰ ἑμὰ πάντα Λέων· καὶ ἑκάτερος ἀντιποιεῖται
πάντων· ὁ μὲν ὑφ’ ἐν ἀναγινώσκων, Πανταλέων, ὁ δὲ 15
διίστας, πάντα, εἴτα Λέων.

Π ε ρ ῖ μ ε τ α λ ή ψ ε ω ς.

“Ορος μεταλήψεως.

Μετάληψις ἐστὶν ἔγγραφος ἀπαγωγή τῆς εὐθυδικίας
εἰς παραγραφὴν,⁴ ἀπὸ ῥητοῦ τινος περὶ οὗ ἡ ζήτησις. 20
οἷον δις περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων δίκας μὴ εἶναι. φό-
νου κρινόμενός τις ἀπέφυγεν· ὕστερον αὐτῷ χρωμένῳ ὁ
θεὸς ἀνείλεν, ἀνδροφόνους οὐ χρῶ, καὶ πάλιν φεύγει· ἡ
δὲ ἄγραφός ἐστιν ἀπαγωγή· καὶ αὕτη τῆς εὐθυδικίας

3 Vind. γάμον, ἡ δὲ θανάτου αὐτὸν αἰρεῖται. 4 Vind. ad
marg. Παραγραφὴ ἐστίν, ὅταν λέγῃ τις τὸ πρῶγμα, περὶ οὗ τὸ
ἐγκλημά ἐστιν, ὅπερ εἰσέχθῃ πρότερόν εἰς δικαστήριον καὶ γεγένηται
περὶ αὐτοῦ γνώσις· διὰ τοῦτό φησι μὴ δεῖν ἔτι περὶ αὐτοῦ συνί-
στασθαι κρίσιν, μάλιστα δὲ τοὺς νόμους ἀναγινώσκειν τοῖς δικασταῖς,
οἳ τινες πλεονάκις δικάζονται περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων οὐ συγχω-
ροῦσι. 5 Vind. ad marg. Ἀπαγωγή ἐστὶ μὲνσις ἔγγραφος διδομέ-
νη τῷ ἄρχοντι περὶ τοῦ δεῖν ἀπαχθῆναι τὸν δεῖνα.

κατὰ παραγραφὴν ἀπὸ ῥητοῦ οὐ περὶ ῥητόν, ἀλλὰ περὶ
 τι τῶν περὶ τὸ πρᾶγμα, τόπον ἢ χρόνον, ἢ πρόσωπον
 ἢ αἰτίαν, ἢ τρόπον, ὅταν τὸ μὲν πρᾶγμα συγχωρῶμεν,
 ἐν δέ τι τῶν τῶν αἰτιώμεθα μεταλαμβάνοντες· οἷον ἐξῆν
 5 ἀποκτεῖναι τὸν μοιχὸν καὶ τὴν μοιχευομένην· τὸν μοιχὸν
 ἀποκτείνας τις μόνον, χρόνῳ ὕστερον ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ
 μοιχοῦ δακρύουσαν εὐρὼν ἀπέκτεινε τὴν γυναῖκα, καὶ
 φεύγει φόνου· τὸν γὰρ τόπον καὶ τὸν χρόνον αἰτιώμε-
 θα δῆπουθεν.

10

Περὶ στοχασμοῦ.

Στοχασμοῦ διαίρεσις.

Ὁ στοχασμὸς διαιρεῖται, ὅτι καὶ πρόσωπα ἔχει καὶ
 πράγματα κρινόμενα, παραγραφικῶς ἔστιν ὅτε, ἐλέγχων
 ἀπαιτήσῃ, βουλήσῃ, δυνάμει, τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέ-
 15 λους, ἀντιλήψῃ, μεταλήψῃ, μεταθέσῃ αἰτίας, πιθανῇ
 ἀπολογία, ποιότητι κοινῇ.

Περὶ παραγραφικοῦ.

Τὸ παραγραφικὸν γίνεται κατὰ τρόπους τέσσαρας·
 ἥτοι ἀπὸ τοῦ λείποντος, οἷον ἀσώτου πατὴρ ἀφανὴς
 20 γέγονε καὶ φεύγει φόνου· ἀξιῶσι γὰρ δεικνύναι πρῶτον,
 εἰ ἀνήρηται· ἢ ἀπὸ τοῦ ὑπερβάλλοντος, οἷον δέκα νέοι
 συνώμοσαν μὴ γῆμαι, καὶ φεύγουσι κακοῦ βίου. ἕκαστος
 γὰρ αὐτῶν ἀξιῶσι κρίνεσθαι ἰδίᾳ· ἢ ὅτι ἀφ' ὧν ἕτεροι
 πεπονηκασιν, οὐ δεῖ κρίνεσθαι, ὡς ὁ τρισαριστεὺς οὐ εἰ-
 25 κόνᾳ ἔστησαν οἱ πολέμιοι, καὶ φεύγει προδοσίας· ἢ κατὰ
 χρόνον· οἷον δειλοῦ παις ἡρίστευσε, καὶ μοιχείας κρίνει
 τὴν γυναῖκα· τοσοῦτοις γὰρ φησι μὴ δεῖν κρίνεσθαι χρό-
 νοις ὕστερον. Τοῦτο μὲν εἰ ἀπὸ ῥητοῦ τινος γίνοιτο,
 ἰσχυρότερόν ἐστι, καὶ τελεία γίνεται παραγραφή καὶ με-
 30 τάληψις, ὡς ἐπ' ἐκείνου· κριθῆς τις φόνου ἀπέφυγεν·
 ὕστερον αὐτῷ χρωμένῳ ὁ θεὸς ἀνεῖλεν· ἀνδροφόνους οὐ

χρῶ, καὶ πάλιν φεῖναι· δις γὰρ περὶ τῶν αὐτῶν κἀνεσθαι οἱ νόμοι καλύουσιν. Ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεις διπλῇ ἐστίν, ἥ γὰρ παρόντας διαβάλλει, ὥς μὴ ἀξιους πιστεῦσθαι, ἥ ἀπόντας ἐπιζητήσει, ἀξιῶν μὴ ἀκαρτερὸν γίνεσθαι τὴν κρίσιν. Αἰεὶ δὲ καὶ ἀντιτιθέναι τοῖς μάρτυσι τοὺς μάρτυρας, ὁποῖοι ἀξιοπιστότεροί εἰσι μᾶλλον· ὁ μὲν οὖν φεύγων ἀπαιτῆσει τοὺς μάρτυρας τοῖςδε· προσώπῳ, οἷον τίς ὁ δούς; πράγματι, οἷον τί; τόπῳ, οἷον ποῦ; τρόπῳ, οἷον πᾶς; χρόνῳ, οἷον πότε; αἰτίᾳ, οἷον διὰ τί; ὁ δὲ κατηγορῶν τὰν διὰ τῶν πραγμάτων ἐλέγχον ἀξιοπιστότερον ἀποφανεῖ τοῦ διὰ τῶν μαρτύρων.

Ἡ βούλησις καὶ ἡ δύναμις ἀπὸ τῶν παρακολουθούντων τῷ προσώπῳ γίνεται, δηλονότι τῶν ἐγκωμιαστικῶν, ἅτινά ἐστι ταῦτα· γένος, ἀγωγή, παιδευσις, ἡλικία, φύσις, ψυχῆς καὶ σώματος, ἐπιτηδεύματα, πράξεις, τύχη, οἷον πλοῦτος, πενία, καὶ τὰ τοιαῦτα· ταῦτα δὲ ἢ πάντα ἢ ἓν ἐμπίπτει.

Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοῦ κατηγοροῦ γίνεται δὲ καὶ ταῦτα, ἀφ' ὧν περ καὶ ἡ τῶν ἐλέγχων ἀπαιτήσεις, τῶν περιστατικῶν δηλαδή, ἃ τινὰ ἐστὶ ταῦτα, τίς, τί, ποῦ, πᾶς, πότε, διατί· ἐάν μὲν οὖν μόνου τοῦ κατηγοροῦ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἦ, τὰ ἐξῆς ἅπαντα πλὴν τῆς μεταλήψεως ἔσται κοινά· ἐάν δὲ κοινὰ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἦ, καὶ τὰ λοιπὰ κεφάλαια ἀμφοῖν ἔσται κοινά.

Ἡ ἀντίληψις ἐάν μὲν ἀφ' ὧν αὐτὸς πεποιήκε κρίνηται τις, πάντως ἐμπεσεῖται· ἐάν δὲ, ἀφ' ὧν ἄλλος, οὐκ ἐτι· οἷον νέος πλούσιος τοὺς ἀποκηρύκτους πάντας τρέφει, καὶ φεύγει τυραννίδος ἐπιθέσεως· ἐρεῖ γὰρ, ὅτι ἐξεστὶ τρέφειν οὓς βούλεται τις.

Ἡ μετάληψις αἰεὶ καὶ πανταχοῦ ἐναντία ἐστὶ τῇ ἀντιλήψει· γίνεται δὲ κατὰ ἑνστασιν καὶ ἀντιπαράστασιν· φήσει γὰρ μηδὲ ἐξεῖναι· τοῦτο ἢ ἑνστασις· εἰ δὲ καὶ ἐξε-

στιν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις· τοῦτο ἡ ἀντιπαράστασις, οἷον μεράκιον καλλωπιζόμενον φεύγει πορνείας· οὐκ ἔξεστιν ἀνδράσι· καλλωπιζέσθαι· εἰ δὲ καὶ ἔξεστιν, οὐχ οὕτως οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις· οὐκ αἰ δὲ προτέρα ἢ ἐν-
5 στασις τῆς ἀντιπαραστάσεως, ἀλλ' ὡς ἡ χρεῖα ἀπαιτεῖ μεθοδεύεται.

Ἡ μετὰθεσις τῆς αἰτίας, ἥτις καὶ χρώμα λέγεται, πρὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους γίνεται· ἐκεῖνα δὲ ἢ ἐν λόγοις ἐστίν, ἢ ἐν ἔργοις, ἢ ἐν πάθεσιν· ἂν μὲν οὖν ἐν
10 λόγοις ἢ, κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν ἡ μετὰθεσις εἰσάγεται· οἷον νέος πλούσιος νύκτωρ κωμάσας ἐπὶ τὸ δεσμω-
τήριον ἐβόησε, θαρρόετε, ὧ· δεσμῶται οὐκ εἰς μακρὰν λυθήσεσθε· καὶ φεύγει τυραννίδος ἐπιθέσεως· ὁμολογῶν γὰρ εἰρηκέναι, τίνι διανοίᾳ εἶπε, σκοπεῖν ἄξιόν, ἐὰν δὲ
15 ἐν ἔργοις ἐκεῖνα ἢ, ἀντιθετικῶς ἐξετάζεται, οἷον περὶ ῥαταὶ τις ἐπ' ἐρημίας θάπτων νεοσφαγὲς σῶμα καὶ φό-
νον φεύγει· ἐρεῖ γὰρ, ὅτι καλὸν τὸ τοὺς ἀτάφους θά-
πτειν· ἂν δὲ ἐν πάθεσι, συγγνωμονικῶς ἐξετάζεται· οἷον συνέχῳς εἰς τὴν ἀκρόπολιν νέος πλούσιος ἀγορῶν δα-
20 κρύει, καὶ φεύγει τυραννίδος ἐπιθέσεως· ἐλεήσας γὰρ, ἄησιν, τοὺς τυραννουμένους οὕτω διατέθην· ἔτι ἂφ' ὧν ἕτεροι πεποιήκασιν ἡ κρίσις γίνεται· ἡ μετὰθεσις τῆς αἰ-
τίας ἐστὶ καὶ πεπλανημένη καὶ ἐναντία πῶς ἑαυτῇ· οἷον τρισαριστέως εἰκόνα· ἔστησαν οἱ πολέμιοι, καὶ φεύγει προ-
25 δοσίας· ἐρεῖ γὰρ, ἡ θαυμάζοντας αὐτὸν ἐκείνους στη-
σαι ἢ προτρέποντας τοὺς παρ' ἑαυτοῖς, ἢ ἐξιλλεομένους αὐτὸν, ἢ ἄλλως πῶς φθόρον κινῆσαι βουλομένους· ἐὰν δὲ ἂφ' ὧν αὐτὸς τις πεποιήται, κρίνεται, ἢ ἐν τι μόνον ἐρεῖ, ἢ καὶ πλείονα, πλὴν ἀκόλουθα ἀλλήλοις, οἷον νύ-
30 κτωρ τις μεταίτων ληστείας φεύγει, ἐρεῖ γὰρ διὰ τοῦτο νύκτωρ, ὅτι αἰσχύνεται, καὶ ὅτι τηνικαῦτα μᾶλλον δι-
δόασιν οἱ ἄνθρωποι, ἀνείμενοι τὴν γνώμην.

Ἡ πιθανὴ ἀπολογία ἀντιστρέφει πρὸς τὰ ἀπ' ἀρ-

χῆς ἄχρι τέλους· οἷς γὰρ ὁ ἕτερος χρῆται ὡς σημείοις τοῦ εἶναι τι, τούτοις ὁ ἕτερος ὡς σημείοις χρῆται τοῦ μὴ εἶναι τι· οἷον ἔπου ἀφορᾶς καὶ δακρύεις, τυραννήσεις, καὶ μὴ, εἰ ἔμελλον τυραννεῖν, οὐκ ἂν ἀφώρων, ὥστε εἶναι καταφανής· τοῦτο δὲ τὸ κεφάλαιον ἐστὶν ὅτε ἐλλείπει, ὅταν τὰ σημεῖα, ἀφ' ὧν ἡ κρίσις, ἀναγκαίως ἐπομένα ἢ τῷ πράγματι, οἷον τῷ ἐπιτιθεμένῳ τυραννίδι ἀναγκαῖον ὄπλα παρασκευάζεσθαι.⁶ σκηπτὸν κατενεχθέντος εἰς τὴν Περικλέους οἰκίαν εὐρηγῆται χίλια πανοπλία, καὶ φεύγει τυραννίδος ἐπιθέσεως· οὐ δύναται δὲ εἰπεῖν, καὶ μὴν εἰ ἔμελλον τυραννεῖν, οὐκ ἔβ' ὄπλα παρασκευάζομην. Ἐν τοῖς τοιούτοις τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ὁ κατήγορος ὀρικῶς ἐξετάσει, καὶ ἀντὶ τῆς πιθανῆς ἀπολογίας ὁ φεύγων τῷ μὴ ἀντιστρέφειν χρήσεται λέγων, οἱ μὲν μέλλοντες τυραννεῖν ὄπλα παρασκευάζονται, οὐ μὴν οἱ γὰρ παρασκευαζόμενοι καὶ τυραννίδι ἐπιτίθενται.

Ἡ κοινὴ ποιότης οἱ ἐπιλογοὶ εἰσὶ καὶ αἱ δευτερολογίαι, γινόμεναι ἐν παντὶ ζητήματι, καὶ οὐκ ἐν στοχασμῷ μόνον· τῶν μὲν κατηγορῶν τοπικῶς μετὰ τὰς ἀποδείξεις κατατρέχόντων τοῦ ἐκκλήματος, οἷον κατὰ τυράννον ἢ πόρνον ἢ τινὸς τοιούτου, καὶ ἐπανακεφαλαιουμένων ἑκάστα, τῶν δὲ φευγόντων καὶ αὐτῶν μὲν ἐπανακεφαλαιουμένων ἑκάστα, οὐχ ὁμοίως δέ, ἀλλ' ἐλεεινολογουμένων καὶ πάθη κινούντων, ἐν οἷς καὶ παραγωγαὶ χρήσιμοι παίδων καὶ γυναικῶν καὶ φίλων, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἃ ὁ κατήγορος ἀναιρήσει τῷ συμφέροντι· κοινὰ δὲ ἀμφοῖν τὰ τελικὰ κεφάλαια· τὸ νόμιμον, τὸ δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ δυνατόν καὶ ἔνδοξον καὶ ἐκβησόμενον· οἷς περ καὶ ὁ κοινὸς τόπος κατασκευάζεται, καὶ πρὸς τούτοις τῷ ἐκ τοῦ ἐναντιοῦ, τῇ ἐκθέσει, οὐχ ὡς διδάσκοντος, ἀλλ' ὡς παροξύνοντος τὸν ἀκροατὴν τῇ λεγομένῃ κρίσει, ἐν ἣ ἐκ παραθέσεως συνάγεται τῷ κατηγορουμένῳ τὸ μείζον· εἴτα γνώμη, ἐξ

6 Vind. παρὰ. scr. παρασκευάζεσθαι.

ἥ διαβάλλεται τοῦ πράξαντος ἢ διάνοια, παρεκβάσει, στοχαστικῶς κακίζομένου τοῦ φθάσαντος βίου· ἔλιον ἐκβολῇ, μεθ' ἣν ἐπάγονται τὰ εἰρημένα τελικὰ κεφάλαια.

Ὁ μὲν δὲ τέλειος καὶ ἀπλοῦς στοχασμὸς οὕτω διαιρεῖται· εἰ δέ τινες εἰσι καὶ ἀτέλεις ἄλλοι, ὥσπερ δὴ καὶ εἰσὶ, κακείνων ἢ διαίσεις τοῖς σπουδαιοτέροις γνώριμος ἐκ τῶν εἰρημένων· στοχασμῶν οὖν εἶδη τοσαῦτα· ἀπλοῦς τέλειος, ἀπλοῦς ἀτέλης, ἐμπίπτων, προκατασκευαζόμενος, καὶ συγκατασκευαζόμενος. Τέλειος μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πρόσω-
 10 πον ἔχων καὶ πράγμα κρινόμενον. Ἀτέλης δὲ ὁ θάτερον μόνον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, διπλοῦς.⁷ δὲ ὁ δύο πρόσωπα καὶ δύο πράγματα ἔχων· οἷον Αἰσχίνης καὶ Δημοσθένης ἀπὸ τῆς παρὰ Φίλιππον ἦκοντες πρεσβείας ἀντεγκαλοῦσι δώρων ἀλλήλοις· ἐπειδὴ ὁ μὲν χρυσίον εὗρη-
 15 ται κατορύττων, ὁ Δημοσθένης, ὁ δὲ ἀπολογίαν παραπρεσβείας γεγραφώς, ὁ Αἰσχίνης. Καὶ πάλιν, ἐμπίπτων μὲν ἐστίν, ὅταν ἐν τῇ μεταθέσει τῆς αἰτίας ὁλόκληρον ἐμπέση ζήτημα, καὶ ἀναγκαῖον γένηται καὶ αὐτὸ διελεῖν τελείως.

Προκατασκευαζόμενος δὲ, ὅταν πρὸ τοῦ ζητήματος
 20 ἕτερον ἀναγκαῖον ἢ προκατασκευασθῇ τι πρᾶγμα στοχαστικῶς, ὡς ὃν ἢ οὐκ ὃν. Συγκατασκευαζόμενος δὲ, ὅταν τὰ σημεῖα τοῦ πράγματος δι' ἀλλήλων κατασκευάζεται. Καὶ τοῦ μὲν προτέρου παράδειγμα· ἔδει τὸν ἀλόντα προδοσίας⁸ δεδέσθαι παρὰ τῷ στρατηγῷ, μέχρις ἂν
 25 εἴποι τοὺς συνειδότες· αἰλούς τις στρατηγὸς προδοσίας ἐδέσθη παρὰ τῷ συστρατήγῳ, ὁ δὲ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, ὡς ἐπὶ τῇ γυναικὶ εὐρῶν, καὶ συνειδότες φεύγει· μετατιθέντος γὰρ τὴν αἰτίαν, καὶ λέγοντος ἀπεκτονέσθαι μοιχόν, ζητεῖται, εἰ εἰκὸς δεσμώτην ὄντα μοιχεῦσαι.

30 Τοῦ δὲ δευτέρου· πλούσιος στρατηγὸς τρεῖς παῖδας ἐχθροῦ πένητος ὡς προδιδόντας συνέλαβε· καὶ τοὺς μὲν
 δύο

7 Vind. ad marg. διπλοῦς δὲ τέλειος δηλαδή. 8 Vind. προδοσία.

δύο μηδὲν ὁμολογήσαντας ἀπέκτεινεν ἐν ταῖς βασάνοις, τὸν δὲ τρίτον πρὸ τῶν βασάνων ὁμολογήσαντα προδιδόναι, καὶ μὴ ἐπεξιόντα τὸν πατέρα κρίνει συνειδότης· δεῖ γὰρ ὑφ' ἑκατέρου πρῶτον συσταθῆναι, τοῦ μὲν πλουσίου τὸ εἶναι προδότας, τοῦ δὲ πένητος τὸ μὴ εἶναι. ⁹ 5

Τοῦ δὲ τρίτου· ἔδει τοὺς δεσμώτας λελῦσθαι τοῖς θεσμοφορίοις· μοιχείαν ὑπονοήσας τις τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν οἰκέτην δῆσας ἐκείνον ἀπεδήμησε· λυθεὶς τοῖς θεσμοφορίοις ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀπέδρα, μετὰ ταῦτα εὗρηται ὁ ἀνὴρ πεφονευμένος καὶ συνειδότης ἡ γυνὴ φεύγει. Ἔστι 10 παρὰ τούτους ὁ ἀπὸ γνώμης· φανεροῦ ὄντος τοῦ πράγματος καὶ τοῦ πράξαντος, μόνῃς τῆς γνώμης ἐξεταζομένης· οἷον ἐν δόξῃ μανίας μητρὶά τὸν μὲν υἱὸν ἔτρωσε, τὸν δὲ πρόγονον ἀπέκτεινε, καὶ ἀνενεγκοῦσα φόνου φεύγει.

Ὁ ρ ο υ διαίρεσις.

15

Ὁ ὅρος διαιρεῖται προβολῇ, ὄρω, ἀνθορισμῷ, συλλογισμῷ, γνώμῃ νομοθέτου, πηλικότητι, πρὸς τι, μιᾷ τῶν ἀντιθετικῶν ἔστιν ὅτε, ἢ τις εἰ ἐμπέσοι εὐρεθῇσεται καὶ μετάληψις καὶ ἀντίληψις εὐθύς ἐπόμεναι, εἴτα ποιότητι καὶ γνώμῃ. Ἡ προβολή ἐστιν αὐτὰ τὰ ἀπ' ἀρχῆς 20 ἄχρι τέλους, οἷον τυραννον ἔπεισε φιλόσοφος ἀποθῆσθαι τὴν τυραννίδα, καὶ αἰτεῖ τὸ γέρας, προβολή· ἔπαυσα τὴν τυραννίδα, κατὰ δεῖ λαμβάνειν με τὴν δωρεάν.

Ὅρος, οὐκ ἔστι τοῦτο τυραννοκτονῆσαι, ἀλλ' ἐκείνο, ὃ παρεῖται.

9 Vind. ad marg. Διπλοῦς δὲ ἀτελής ἐκ μὲν τῶν πραγμάτων, ὅταν μόνῃ τὰ πράγματα κρίνεται, οἷον δύο ῥήτορες πρεσβεύσαντες παρὰ τυραννον καὶ ἐπατήκοντες ἀλλήλοις ἀντεγκαλοῦσι δῶρων, ἐπειδὴ ὁ μὲν χρυσίον εὗρηται κατορύττων, ὁ δὲ ἀπολογία παρὰ πρεσβεύσας γεγραφώς. Διπλοῦς δὲ ἀτελής ἐκ μόνων προσώπων, ὅτι μόνῃ τὰ πρόσωπα κρίνεται, οἷον ἐπὶ σημείοις φαρμάκων ἀριστεὺς ἐτελεύτα, μητρὶαν ἔχων καὶ αἰχμαλωτὸν παλλακίδα, καὶ ἀντεγκαλοῦσιν ἀλλήλαις.

οἶον οὐχὶ, ἀλλὰ τὸ παῦσαι τὴν τυραννίδα· ὁ συλλογισμὸς, ὅτι μὴδὲν διαφέρει τοῦτο ἐκείνου· μάχεται γὰρ ὁ συλλογισμὸς τῷ ὄρῳ πανταχοῦ.

Ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου ὑπ' ἀμφοῖν πρὸς τὸ αἰεὶ καὶ ὅσον συμφέρον ἐξετασθήσεται.

Ἡ ἀηλικότης μέγα τὸ γεγονὸς ἀποδείξει τὸ πρὸς τι, ὅτι καὶ μείζον τὸ δίχα σφαγῶν καὶ θορύβων καὶ ταραχῆς παῦσαι τὴν τυραννίδα τοῦ μετὰ τῶν ὀπλῶν παῦσαι αὐτὴν δηλαδὴ.

- 10 Ἡ ἀντίθεσις ἐνταῦθα μὲν οὐκ ἐμπέπτωκε· θεωρεῖται δὲ ὁμῶς, ὡς ἐπ' ἐκείνου τοῦ ζητήματος· εὐνοῦχόν τις εὐρὼν ἐπὶ τῇ γυναικὶ, ὡς μοιχὸν ἀπέκτεινε καὶ φόνου φεύγει. μετὰ γὰρ τὸ τίς ὁ μοιχὸς, διὰ τῶν προειρημένων περανθὲν, ἀντεγκαλέσει ὡς ἀξίῳ παθεῖν, ἃ πέπονθεν·
15 ὥς ἔπεται ἡ μετάληψις· κρίνειν ἔδει· ταύτῃ δ' ἀναγκαίως ἡ ἀντίληψις, ὅτι ἐξῆν· ἡ ποιότης ἀπὸ τῶν παρακολουθούντων τῷ προσώπῳ λαμβάνεται, δηλαδὴ τῶν ἐγκωμιαστικῶν.

- Ἡ γνώμη ὡσαύτως ἐπ' ἀμφοτέρων· ποία γνώμη τόδε
20 τι ἔπραξε καὶ ποία γνώμη τόδε τι ἔπραξε, καὶ ποία γνώμη κατηγορεῖ ἢ ἀντιλέγει. Ἡ κοινὴ ποιότης συμπεπλεγμένως ἐνταῦθα τῇ ποιότητι τοῦ προσώπου καὶ τῇ γνώμῃ ἐξετασθήσεται. Ἔστι καὶ ὄρων εἶδη πλείονα, ἀπλοῦς μὲν ὁ προειρημένος, οἱ δὲ ἄλλοι διπλοῖ, καὶ πρῶτος μὲν ὁ ἀντο-
25 νομαζῶν καλούμενος, ὅταν ὄνομα ὀνόματι ὁ φεύγων ἀντιτιθῇ· οἷον ὑφείλετό τις ἐξ ἱεροῦ ἰδιωτικὰ χρήματα· νόμου ὄντος, τὸν μὲν ἱερόσυλον τεθνάναι, τὸν δὲ κλέπτην διπλᾷ δίδοναι, ὡς ἱερόσυλος ὑπάγεται· ὁ δὲ κλέπτης εἶναι φάσκων διπλᾷ καταθέσθαι ἀξιοῖ. Δεύτερος δὲ ὁ κατὰ
30 σύλληψιν ὀνομαζόμενος, ὅταν τοῦ φεύγοντος ἀντονομάζοντος ὁ διώκων καὶ τούτῳ καὶ ἐκείνῳ ὑπεύθυνον αὐτὸν εἶναι λέγῃ, οἷον πρεσβέων τις παρὲθετο τῷ στρατηγῷ τὴν θυγατέρα· ἐβιάσατο αὐτὴν ἐκεῖνος· καὶ δημοσίῳ

ἀδικημάτων ὁ πατήρ αὐτὸν ἐπανελθὼν κρίνει· ὁ δὲ τὰς
 μυρίας δραχμὰς καταθέσθαι ἀξιοῖ· τὸ ὁρισθὲν τῷ βιαιῷ
 ἐνταῦθα τοῦ φεύγοντος· βιαίως εἰμι, ἀλλ' οὐ δημοσίᾳ
 ἡδικηκώς· ὁ διώκων ἀμφοτέροις αὐτὸν ὑπεμύθωνον εἶναι
 φησιν, ἐπειδὴ τῇ βίᾳ ἔπεται τὸ δημοσίῳ ἀδίκημα, ἧς μὴ
 οὔσης οὐδὲ ἐκείνο ἔσται. Τρίτος δὲ ὁ κατὰ πρόσωπα δι-
 ῥητοὺς· ὅταν πράγμα ὁλόκληρον ὑπὸ δυοῖν ἢ πεπραγμέ-
 νον, ἢ ἄλλως δύο τισὶ προσώποις ὑπάρχον, οἷον νόμος
 τὰς ἱερωσύναις τοὺς παῖδας διαδέχεσθαι· παῖδα ἔχων ἡρί-
 στευσέ τις, καὶ ἤτησεν ἱερωσύνην τινὸς ἀφελέσθαι, καὶ 10
 αὐτοῦ παῖδα ἔχοντος· ἔλαβε· τεθνᾶσιν ἀμφοτέροι, καὶ
 ἀμφισβητοῦσιν οἱ παῖδες τῆς ἱερωσύνης. ἐπὶ τούτοις
 ὁ ἐμπύκτων, ὅταν μεταξὺ τῶν κεφαλαίων ἄλλο ἐμπέσῃ
 ζήτημα ὁλόκληρον, οἷον ἀμύνης ὄναρ ἰδὼν τὰ μυστήρια
 ἤρετό τινα μνησθέντα εἰπεῖν ἃ εἶδεν εἰ οὕτως ἔχει. συγκα- 15
 τέθετο ὁ ἐρωτηθεὶς, καὶ ὡς ἐξαιπὼν ὑπάγεται· τί γὰρ τὸ
 ἐξαιπὼν οὔσης τῆς ζητήσεως, καὶ μέχρι τοῦ πρὸς τι προϋ-
 ούσης, ἐμπεσῇ καὶ τις ὁ ἀμύνης ἄλλο ζήτημα· παρὰ
 τούτοις· οἱ δύο καλούμενοι ὅροι, ὅταν περὶ δύο ὀνομά-
 των ἐφ' ἑνὸς προσώπου ἢ ζήτησις ἢ, οἷον τὸν καθαρὸν 20
 καὶ ἐκ καθαρῷ ἱεῖσθαι· πατέρα μοιχὸν ἀποκτείνας τις
 εἴργεται ἱεῖσθαι· ἢ γὰρ ζήτησις, τις ὁ καθαρὸς, καὶ
 τις ὁ ἐκ καθαρῷ.

Διαίρεσις ἀντιλήψεως.

Περὶ ἀντιλήψεως.

25

Ἡ ἀντιλήψις διαιρεῖται προβολῇ, μορίῳ δικαίῳ,
 προσώπῳ, ὄρῳ, καὶ τοῖς ἐπομένοις τῷ ὄρῳ μέχρι τοῦ
 πρὸς τι, οἷον ἀνθορισμῷ, συλλογισμῷ, γνώμη νομοθέ-
 του, πηλικότητι, πρὸς τι, αὐτῇ τῇ ἀντιλήψει, μεταλή-
 ψει, ἀντιθέσει, ἐτέρᾳ μεταλήψει, θέσει, ποιότητι καὶ 30
 γνώμῃ· οἷον ζωγράφος ναυάγια γράψας ἀνέθηκε πρὸ

τῶν λιμένων, καὶ μηδενὸς καθαίροντος δημοσίων ἀδικημάτων φεύγει.

Ἡ προβολὴ γίνεται ὡς ἐν τῷ ὄρω.

Τὸ μόνιον τοῦ δικαίου ταυτόν ἐστι τῇ ἀντιλήψει,
5 ὅτι οὐ δεῖ ἐπὶ τούτοις κρίνεσθαι, ἀ μηδεὶς κεκώλυκε νόμος.

Τὸ πρόσωπον· εἰ καὶ δεῖ, ἀλλὰ δημοσίων γε, οὐ τοὺς ἰδιώτας, ἀλλὰ ῥήτορας, ἢ πρεσβευτὰς ἢ στρατηγοὺς. Ὁ ὄρος, ἐπὶ ἄλλοις αἱ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων γραφαί, οἷον ναῦς προδοῦναι, τείχη, συμμάχους, τὰ ἀπόρρητα
20 ἐξειπεῖν.

Ὁ συλλογισμὸς, καὶ ταῦτα κακεῖνα δημόσιον ἀδικημα· πλειόνων γὰρ ὄντων τρόπων, καθ' οὓς ἂν τις ἀδικήσκειν, οὐκ εἰ μὴ κατὰ πάντας τις ἀδικεῖ, διὰ τοῦτο ἀθῶος ἐσται, ἀλλ' εἰ καὶ καθ' ἓνα δώσει δίκην.

15 Γνώμη νομοθέτου, εἰ ἐμπίπτει, χρήσεται ἐκάτερος πρὸς τὸ λυσιτελοῦν.

Ἡ πηλικότης, ὅτι μέγα τὸ γεγονὸς ἀποδείξει· τὸ πρὸς τι, ὅτι καὶ μεῖζον ἢ προβάλλεται·¹ ἐπὶ τούτοις ἀναγκαίως ἐμπίπτει τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους. Πρὸς ἀ
20 ἢ ἀντίληψις.

Ἡ μετάληψις, ὅτι μὴ ἔξεστιν, εἰ δὲ καὶ ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις.

Ἡ ἀντίθεσις ἀντιστατικὴ· οἷον ὑπὲρ τῶν πλεόντων πεποίηκα, ἵνα εἰδότες, οἷοις εἰκὸς περιπίπτειν κακοῖς, εἰ
25 παρὰ καιρὸν πλέοιεν, φυλάττοντο.

Ἐτέρα μετάληψις, ἄλλως ἔδει συμβουλεύειν, πρὸς ἣν ἑτέρα ἀντίληψις οἷον ἕκαστος ὡς δύναται συμβουλεύει, καὶ οὐ κεκώλυται, ὃ ῥήτωρ τοῖς λόγοις, ὃ ζωγράφος τῇ τέχνῃ. Καὶ γίνεται ἡ θέσις ἀκόλουθος, διαιρουμένη με-

¹ Vind. ad marg. οἷον τὰς ναῦς ἢ τὰ τείχη προδοῦναι, ἐν σπάνει καταστῆσαι τῶν ἀναγκαίων, μηδενὸς καταίροντος, τῶν ἐμ-
πόρων.

τὰ τὴν καλουμένην ἔφοδον τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις· ἢ ἔστιν ὅτε χρῆται καὶ ὁ κατήγορος ἀναστρέψας.²

Ἡ ποιότης καὶ ἡ γνώμῃ ὡς ἐν τῷ ὅρῳ μεμαθήκαμεν γίνεται.

Ἔστι δὲ καὶ ἀντιλήψεων εἶδη πλείονα, αἱ μὲν γὰρ εἰσιν ἀπλαῖ, αἱ δὲ διπλαῖ· τῶν ἀπλῶν ἡ μὲν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πεπραγμένου τὴν κρίσιν ἔχει, οἷον Ἀλκιβιάδης μετὰ τὰ κατὰ Κύζικον κατελθὼν, εἴτα ἔχων ἐν ἐκτυπώμασι τὰ περὶ Σικελίαν, φεύγει δημοσίων ἀδικημάτων· ἡ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πεπραγμένου³ καὶ τινος ἐπισυμβεβηκότος ἑτέρου τὴν κρίσιν ἔχει, ὡς ἐπὶ τοῦ ζωγράφου τοῦ τὰ ναυάγια γράψαντος, καὶ ἐπεὶ μὴ καταίρουσι τινες κρωμένον ἢ ἐπὶ τοῦδε· μετὰ τὰ κατὰ Χαιρώνειαν ἔπεμψε Φίλιππος διδούς αἵρεσιν ἢ τοὺς δισχιλίους αἰχμαλώτους λαμβάνειν, ἢ τοὺς χιλίους νεκρούς· ἔπεισε Δημοσθένης τοὺς 15 χιλίους ἐλῆσθαι, καὶ ἀποκτείναντος Φιλίππου τοὺς αἰχμαλώτους δημοσίων ἀδικημάτων φεύγει. Ἐνταῦθα ἴδιον ἐμπίπτει κεφάλαιον ὡς παραγραφικόν· δυνάμενον καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τίθεσθαι, καὶ μεταξὺ ἐστὶν αὐτῶν τῶν κεφαλαίων· καὶ ὅλως, ὡς λησιτελεῖ· ἔστι δὲ τοιαῦτον· ἐπὶ 20 τίσι με κρίνεις; ἐπὶ τοῖς ὑστερον προχθεῖσιν· ἀλλ' οἱ δεῖ, ἐφ' οὓς ἐξ ἀρχῆς συνεβούλευσα ἢ ἔπραξα, τότε ἔδει ἀντιλέγειν ἢ εἰργεῖν· ἐν ταῖς τοιαύταις πρὸ τοῦ ἀντιθετικοῦ ἐμπίπτοντος συγγνωμονικῶ χρηστέον κεφαλαίῳ· οἷον οὐδεὶς οἶδε τὸ μέλλον, οἰκοῦν οὐδὲ ἐγὼ ἀγνοήσας ὑπεύθυνός 25 εἰμι.⁴

Τῶν διπλῶν ἀντιλήψεων ἡ μὲν ἐστὶ κατὰ συμπλοκὴν,

2 Vind. ad marg. οἷον εἰ μὴ δεῖ ταῖς τέχναις ἀπλῶς καταχερῆσθαι ἐπὶ λύμῃ τῶν κοινῶν.

3 Vind. ad marg. ἀντὶ τοῦ ἐπ' αὐτῷ γενομένου πράγματι, ὡς ἐπὶ τοῦ ζωγράφου· εἰ μὴ γὰρ ὑστερόν τι συνῆβη, τὸ γράφειν οὐδὲν δεινόν.

4 Vind. ad marg. ἐπειδὴ αἰσχύνην ἔφερεν αὐτῷ τὸ λέγειν ὅτι ἡγνόειν, καθολικῶς αὐτὸ πρῶτον ἐμεθόδουσαν· ἔπειτα μερικῶς.

ἡ δὲ κατὰ διαίρεσιν· κατὰ συμπλοκὴν μὲν, ὅταν δυοῖν ὄντων τοῖν ἐγκλημάτοις μὴ δύνηται χωρὶς ἑκάτερον αὐτῶν εἶναι ἐγκλημα, μετὰ δὲ τῆς ἐτέρου συμπλοκῆς, οἷον ταῖς πάντων γνώμας ἀντιλέγει τις, αὐτὸς οὐδὲν ἀποφαί-
 5 νεται καὶ δημοσίων φεύγει· δεῖ οὖν ἐν τούτοις ἀπολο-
 γουμένους μὲν διαιρεῖν, κατηγοροῦντας δὲ συμπλέκειν, κατὰ διαίρεσιν δὲ διπλῇ ἀντίληψις γίνεται, ὅταν δύο ἐγκλήματα ἢ δυνάμενα καὶ χωρὶς ἀλλήλων κρίσιν ἐπι-
 δέξασθαι· οἷον πολλὰς τις ἀμείβων γυναικάς καὶ πολ-
 10 λούς τιθέμενος παῖδας· κακοβίου φεύγει· ἐνταῦθα ὁ μὲν κατήγορος συμπλέξει χάριν αὐξήσεως, ὁ δὲ φεύγων διαι-
 ρήσει, μειώσεως ἕνεκα, ἐπειδὴ καὶ καθ' ἑαυτὸ κρίσιν ἐκά-
 τερον ἐπιδέξασθαι δύναται. Ἀντιθετικά εἰσιν, ἀντίστα-
 σις, ἀντέγκλημα, μετάστασις καὶ συγγνώμη.

15

Περὶ τῶν ἀντιθετικῶν.

Διαιρέσις τῶν ἀντιθετικῶν.

Αἱ ἀντιθετικάι πᾶσαι διαιροῦνται προβολῇ, ὅρῳ, ἔστιν ὅτε, καὶ τοῖς ἐπομένοις τῷ ὅρῳ μέχρι τοῦ πρὸς τι, διανοίᾳ, ἀντιθέσει, ὁμωνύμῳ τῇ στάσει ἀντιστατικῇ ἢ
 20 ἀντεγκληματικῇ ἢ μεταστατικῇ ἢ συγγνωμονικῇ· πάλιν διανοίᾳ, μεταλήψει, πρὸς τι, ὅρῳ βιαίῳ, θέσει, ἐτέρᾳ μεταλήψει, ἀντιλήψει, ποιότητι καὶ γνώμῃ.

Ἡ προβολὴ φανερὰ ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων· τὸ δὲ ὀρικῶ, ὅτε ἐμπίπτει ὡς καὶ ἐν τῇ μεταλήψει χρησόμεθα,
 25 καὶ μετὰ τὴν αὐξήσιν τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐστὶ· πρὸς ᾧ τῇ διανοίᾳ ὁ φεύγων χρήσεται.

5 Vind. ad marg. πολλοὺς τιθέμενος παῖδας, ἥτοι πολλοὺς δούλους παιδῶν, παῖς γὰρ οὐχ ἁ υἱὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ νέος δοῦλος, ἡ γὰρ τῶν κακοβίων ὁρεῖς, οὐκ ἀρκεῖται ἐν ὀλίγοις· τὴν γὰρ ὑποψίαν φοβούμενοι οἱ κακόβιοι προσποιῶνται τὴν κτήσιν τῶν δούλων· ἥτοι οὐχ ἕνεκα κακῆς ὁρεῖως τίθενται πολλοὺς, ἀλλὰ χάριν ἐργασίας τῶν ἀναγκαίων.

Παράδειγμα δέ ἐστι τόδε· ἀριστεύς πορνεύοντα τὸν υἱὸν ἀπέκτεινε καὶ φεύγει φόνου· τὸ μὲν ὀρικὸν οὐκ ἐμπέπτωκε, μετὰ δὲ τὴν προβολὴν θήσει ὁ κατηγορὸς τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, πρὸς ἃ ὁ φεύγων τῇ διανοίᾳ χρήσεται· ἀξίων μὴ τὸ γεγονός μόνον ἐξετάζειν, ἀλλὰ 5 καὶ μεθ' οἷας γνώμης ἐποίησεν. Ἡ ἀντίθεσις ἐνταῦθα ἀντεγκληματική, ὅτι ἄξιός ἦν· καὶ τόπον ἔρεϊ ὁ κατὰ φόνου, ὡς ἐν πάσῃ ἀντεγκληματικῇ. Ἐρεϊ δὲ καὶ ἀντιστατικὸν, ὡς καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ πεποίηκε τοῦτο τοῦ παθόντος· αἱ γὰρ ἀντιθετικαὶ ἀλλήλαις συμπλέκονται καὶ ταῖς 10 ἄλλαις στάσεσιν· ἡ ἑτέρα διάνοια τοῦ διώκοντός ἐστιν, ὅτι οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διὰ ἄλλο τι.

Ἡ μετὰληψις· ἄλλως, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐχορῇ· τὸ πρὸς τι ἀμφοῖν ἐστι, πότερον μείζον ἀνταποδεικνύντων τὸ εὐεργέτημα, ἢ τὸ ἀδίκημα· ὁ βίαιος ὄρος ὁμοίως ἀμ- 15 φοτέρων ἐστίν· οἷον ἐν λιμῷ καὶ πολιορκίᾳ συμβουλευῶν ὁ στρατηγὸς ἐξιέναι καὶ μάχεσθαι οὐκ ἔπεισε· διέκωψε λαθῶν μέρος τοῦ τείχους, καὶ νερινήκασι μὲν ἐξελθόντες, δημοσίῳν δὲ ὕστερον φεύγει· ὁ βίαιος ὄρος οὖν, εἰ μὴ δὲ νίκη τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ ἄλωσις πόλεως καὶ κατασκαφή· 20 καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ φεύγοντος, εἰ μὴ δὲ διακόψαι τείχος τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ στήσαι πεπτωκός· θέσις οὖν ἔπεται· ὅτι δεῖ τὸν στρατηγὸν πάντα, ὃν ἂν ἐγγωρῇ τρόπον, εὐποιεῖν τὴν πόλιν, καὶ ἀκόντων ἐνίοτε τῶν πολιτῶν δι' ἄγνοιαν τοῦ βελτίστου καὶ βλάπτειν μικρὰ ἀντὶ με- 25 γάλων. Ἡ ἑτέρα μετὰληψις πάλιν τοῦ διώκοντός ἐστιν· ἐχορῇ τοῦτο αὐτὸν κοινοῦν τῷ δήμῳ, τοῖς ταξιαρχαῖς, τοῖς λοχαγοῖς· ἡ ἀντίληψις, στρατηγὸς ἦν, καὶ ἐξῆν δῆπου· ἢ ὅτι πατρί γε ὄντι ἐξῆν μοι βουλευσασθαι περὶ τοῦ παιδός. 30

Ποιότης καὶ γνώμη γίνεται, ὡς ἐν τῷ ὄρῳ ἐμάθομεν.

Διαίρεσις τῆς πραγματικῆς.

Περὶ πραγματικῆς.

Ἡ πραγματικὴ διαιρεῖται νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ, ἐνδόξῳ, τῷ ἐκβησομένῳ· ἔστι δὲ ἡ μὲν
5 ἔγγραφος, ἡ δὲ ἄγραφος.

Ἐγγραφος μὲν ἡ ἀπὸ ῥητοῦ τὴν ζήτησιν ἔχουσα· οἷον ἐν τρισὶν ἡμέραις περὶ πολέμου βουλευέσθαι νόμος ἐκέλευσεν. Ἐλάτειαν⁷ ἔχοντος Φιλίππου γράφει Δημοσθένης αὐθημερόν ἐξιέναι.

- 10 Ἀγραφος δὲ ἡ μὴ ἀπὸ ῥητοῦ, οἷον ἀξιοῖ μετὰ τὰ κατὰ Πύλον Κλέων Πύθιος καλεῖσθαι. Τὸ νόμιμον ἐν μὲν τῇ ἐγγράφῳ μιᾷ τῶν νομικῶν ὑποπίπτει στάσεων· δηλονότι μεταλήψει, ἢ ῥητῷ καὶ διανοίᾳ. ἢ ἀντινομίᾳ, ἢ συλλογισμῷ, ἢ ἀμφιβολίᾳ, καὶ κατ' ἐκείνην διαιρεθῇ·
15 σεται. Ἐν δὲ τῇ ἀγράφῳ τὸ ἔθος ὡς νόμιμον ἔξεταστέον· ἐν στάσει τε καὶ ἀντιπαράστασι μεθοδεύουσιν, οἷον καινὰ ἀξιοῖς· ναί, καινὰ ἀξιῷ· καινὰ γὰρ καὶ τὰ πεπραγμένα· τοῦτο ἡ ἀντιπαράστασις· εἴτα μέντοι οὐδὲ καινὰ, τοῦτο ἡ ἔνστασις. Τὸ δίκαιον μιᾷ τῶν δικαιολο-
20 γικῶν ὑποπίπτει στάσεων, ἀντιλήψει δηλαδή, ἢ τῶν ἀντιθετικῶν μιᾷ, καὶ κατ' ἐκείνην διαιρεθῇσεται, ὡς ἐγγωρεῖ. Τὸ συμφέρον διττόν· ὅτι χρήσιμον καὶ ὅτι ἀναγκαῖον· οἷον χρήσιμον προσλαβεῖν Ὀλυνθον· μᾶλλον δὲ ἀναγκαῖον· τοῦτο δὲ διχῶς ἐξετάσεις, τί ποιοῦσιν ἡμῖν
25 τόδε τι συμβήσεται, καὶ τί μὴ ποιοῦσιν οὐ συμβήσεται; ἑκάτερον δὲ αὐτῶν πάλιν τετραχῶς, οἷον, εἰ μὲν ἐλοίμεθα αὐτὸ, τὰ μὲν ὑπάρχοντα ἀγαθὰ παραμένει, τὰ δὲ οὐκ ὄντα προσέσται· καὶ τὰ μὲν ὑπάρχοντα φαῦλα ἀποτριφόμεθα, τὰ δὲ οὐκ ὄντα οὐ προσληψόμεθα. εἰ δὲ μὴ
30 ἐλοίμεθα, τὰ μὲν ὑπάρχοντα ἀγαθὰ ἀπολείται, τὰ δὲ

7 Vind. Ἐλάττιαν.

οὐκ ὄντα ἐσόμενα δ' ἂν, οὐ προσέσται· καὶ τὰ μὲν ὑπάρχοντα φαῦλα παραμενεῖ, τὰ δὲ οὐκ ὄντα προσέσται.

Τὸ δυνατόν ὑποδιαίρησεις, πρῶτον μὲν ὅτι οὐ χαλεπὸν δεικνύς, ἐνστάσει χρώμενος, εἴτα ἀντιπαραστήσει, ὅτι εἰ καὶ χαλεπὸν, ἀλλὰ ἀναγκαῖον· καὶ ὅτι δεῖ ὑπὲρ τῶν 5 χρηστῶν καὶ πόνης καὶ κινδύνους ὑφίστασθαι, καὶ ὅτι ὑπὲρ τοῦ μὴ χαλεπωτέροις περιπσεῖν· εἶθ' ὅτι καὶ ῥᾶδιον· ἐὰν δὴ περὶ πολέμου ἢ τινος τοιούτου ἢ τὸ δυνατόν, ἀπὸ τῶν παρακολουθούντων τοῖς προσώποις σκόπει· ὡς ἐν Ὀλυνθιακῷ δευτέρῳ ὁ Δημοσθένης, πῶς ἔχει 10 Φίλιππος, ὅτι ἀδυνεῖ· ἢ ὡς τὰ ἔξωθεν, οἷον Θετταλοὶ, Ἰλλυριοὶ, τὰ χρήματα, οἱ περὶ αὐτὸν ξένοι καὶ πεζέταιροι.⁸ Τὸ ἐνδοξον, ὁμοίως τῷ συμφέροντι, τίς δόξα ὑπάρχουσα παραμενεῖ, καὶ τίς οὐκ οὔσα περιέσται, καὶ τίνα ἀπωσόμεθα ἀδοξίαν οὔσαν, καὶ τίνα οὐ προσληψόμεθα μὴ 15 οὔσαν, καὶ πάλιν, τίνα αἰσχύνῃ οὔσαν οὐκ ἀπωσόμεθα, καὶ τίς οὐκ οὔσα καταλήψεται ἡμᾶς, καὶ τίς ὑπάρχουσα δόξα διαφεύξεται, καὶ μὴ ὑπάρχουσα προσδοκωμένη δ' ἂν οὐ προσέσται. Τὸ δὲ ἐκβησόμενον καθ' ὑπόθεσιν λαμβάνεται ἐφ' ἑκάτερα τῶν ἀποβαινόντων· οἷον ὅτι, ἐὰν τε 20 κρατήσωμεν, ἐὰν τε μὴ, λυσιτελεῖ βοηθῆσαι.

Μετάληψις, ἡ μὲν ἔγγραφός ἐστιν, ἡ δὲ ἄγραφος· καὶ ἡ μὲν ἔγγραφος τελεία ἐστὶ παραγραφὴ, καὶ τὸ πρότερον ζήτημα περὶ μίαν εὐρίσκεται στάσιν τῶν νομικῶν. ἐνίοτε δὲ ὀρικῶς τέμνεται τὸ πρότερον ζήτημα, τὸ δὲ με- 25 τὰ τὴν παραγραφὴν καθ' ἑτέραν τινὰ διαιρεθῆσεται τῶν λογικῶν στάσεων· οἷον τὸν ἀντιλέγοντα νόμῳ εἶσω τῶν τριάκοντα ἡμερῶν χρὴ ἀντιλέγειν, μετὰ δὲ ταῦτα μὴ εἶναι. Πρεσβεύοντος τοῦ πένητος ὁ πλούσιος ἐχθρὸς ὦν εἰσῆνεγκε νόμον, τὸν εἶσω πέντε ταλάντων οὐσίαν κεκτη- 30 μένον μὴ πολιτεύεσθαι μηδὲ λέγειν· ἐπανῆκεν ὁ πένης μετὰ τὰς τριάκοντα καὶ ἀντιλέγειν βούλεται τῷ νόμῳ.

⁸ Vind. πεζέταιροι.

Ἡ προτέρα ζήτησις κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν, οἷον
 πότε καὶ τίσιν εἶσω τῶν τριάκοντα προστάττει ἀντιλέ-
 γειν ὁ νόμος.

Ἡ δευτέρα δὲ κατὰ τὴν πραγματικὴν, εἰ γόμιμον τὸ
 5 εἰσενεχθὲν πρᾶγμα, εἰ δίκαιον καὶ τὰ ἐξῆς.

Ἐμπέπτωκε δὲ ἐνταῦθα καὶ δευτέρον τι ὡς παρα-
 γραφικόν, οἷον οὐκ ἔχων τὰ πέντε τάλαντα οὐ δύνασαι
 λέγειν· ἀπαντήσεται δὲ καὶ πρὸς τοῦτο ὁ φεύγων τῇ φύ-
 σι τοῦ πράγματος. Ἡ δὲ ἄγραφος διαιρεῖται προβολῇ,
 10 παραγραφικῶ τῷ ἀπὸ ῥητοῦ, μεταλήψει, συλλογισμῶ,
 ὄρω, ἀντιτίθει, ἑτέρα μεταλήψει, ἀντιλήψει, θέσει, ποι-
 ὄτητι καὶ γνώμῃ· οἷον ἀριστέως ἤττησε πολίτου φόνον,
 καὶ ἔλαβεν· εὖρηται δὲ προαπεκτονῶς αὐτὸν, καὶ φόνου,
 φεύγει.

15 Ἡ προβολὴ· ἀνδροφόνος εἰ· τὰ παραγραφικόν· οὐ,
 δώσω λόγον ὑπὲρ τοῦ παραδοθέντος μοι πρὸς φόνον.

Ἡ μετάληψις, ὅτι οὐκ ἦν, ὅτε ἀνήρητα παραδεδο-
 μένος σοι· μεταλαμβάνει γὰρ τὸ κατὰ χρόνον, καὶ τὸ
 μὲν πρᾶγμα συγχωρεῖ, τὸ δὲ περὶ τὸ πρᾶγμα κρίνει· ἐν
 20 ᾧ, ὅτι οὐκ ἂν ἔδωκεν ὁ δῆμος, εἰ παρῇν ὁ ἄνθρωπος,
 ἀντιλέγειν· Ὁ συλλογισμὸς, ὅτι οὐδὲν διαφέρει, νῦν ἢ
 τότε.

Ὁ ὅρος· ὅτι πάμπολυ διαφέρει. Ἡ ἀντίθεσις· εἰ
 ὅπου ὁ δῆμος αὐτοῦ κατεψηφίσατο, ἄξιος ἦν.

25 Ἡ ἑτέρα μετάληψις· ὅτι ἐχρῆν αὐτὸ τοῦτο. 1^ο εἰ-
 πόντα σὲ ὡς ἀπέκτεινας, καὶ ὅτι ἄξιος ἀποσφάγῃναι
 αἰτεῖν ἄφεςιν.

Ἡ ἀντιλήψις ἀκολουθῶς· ἐξῆν ὅπερ ἐβουλόμην αι-
 τεῖν, καὶ οὐκ ἡμᾶς ὀριστὰς δεῖ εἶναι τοῦ τρόπου, καθ'
 30 ὃν ἐχρῆν αἰτεῖν.

9 Vind. ἀντίλεγεν, omisso sq. ὁ, correxi ex Taur. 40 in
 hoc verbo desinit Cod. Vindob.

Ἡ θέσις εἰ δὲ ταῦτα ἐπιτρέπειν, ἢ οὐ δέ.

Ἡ ποιότης καὶ ἡ γνώμη, ὡς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν.

Περὶ ῥητῆς καὶ διανοίας.

Διαιρέσις ῥητοῦ καὶ διανοίας.

Ἡ κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν ζήτησις διαιρεῖται προ-
βολῇ ῥητοῦ, διανοίᾳ νομοθέτου, τῷ μὴ προσδιωρισθαι·
πάλιν τῇ διανοίᾳ τοῦ νομοθέτου, συλλογισμῷ, ὅρῳ, ἀν-
τιθέσει, μεταλήψει, πρὸς τι, ποιότητι καὶ γνώμῃ· οἷον
ξένος εἰ ἀνέλθοι ἐπὶ τὸ τεῖχος, τεθναίτω πολέμου ὄντος
ἀνελθὼν τις ἡρίστευσε καὶ ὑπάγεται τῷ νόμῳ. 10

Ἡ προβολή, ὅτι ἀνῆλθεν.

Ἡ διάνοια διχῶς, τοῦ νομοθέτου καὶ τοῦ ὑπευθύνου· τοῦ μὲν νομοθέτου, οἷον πότε λέγει τοὺς ἀνελθόν-
τας ξένους καὶ ἐπὶ τίνι καὶ διατί· τοῦ δὲ ὑπευθύνου, οὐκ
εἰ ἀνῆλθον δεῖ σκοπεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ μεθ' ἧς γνώμης. 15

Τῷ μὴ προσδιωρισθαι τοῦ χρωμένου τῷ ῥητῷ ἐστίν,
οἷον οὐδὲν τούτων προσδιώρισεν ὁ νομοθέτης.

Ἡ ἑτέρα διάνοια κοινὴ ἐστίν ἀμφοῖν· ὁ μὲν γὰρ
φεύγων ἐρεῖ, οὐδὲν ὦστο, δεῖν περὶ τῶν φανερῶν ὁ νομο-
θέτης διορίζειν, ὁ δ' αὖ διώκων, ὅτι ἄτοπον ἡγήσατο ἄ-
πλῶς, ἐπιτρέπειν ἀνιέναι τοὺς ξένους. 20

Ὁ συλλογισμὸς, μηδὲν διαφέρει τὸ προσδιωρισθαι,
εἰ μὴ τῷ ἐγγράφῳ, ὃ καὶ ἄνευ ἐκείνου φανερόν.

Ὁ ὅρος ὅτι πλεῖστον διαφέρει καὶ πάντη.

Ἡ ἀντίθεσις· αὐτὸ ἐστὶ τὸ γεγονὸς καὶ πλέον ἔξει 25
ὁ φεύγων ἐν αὐτῇ.

Ἡ μετάληψις· ἐτέρως ἔδει καὶ ὡς ἐξῆν σοι ποιεῖν εὖ
τὴν πόλιν, εἰ προηροῦ μὴ παρανομεῖν.

Τὸ πρὸς τι, ὡς ἐν ταῖς ἀντιθετικαῖς, πότερον μείζον
τὸ εὐεργέτημα, ἢ τὸ ἀδίκημα, καὶ ἐστὶ κοινὸν ἀμφοῖν. 30

Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν ταῖς ἀντιθετικαῖς.

Περὶ ἀντινομίας.

- Ἡ ἀντινομία διαιρεῖται προβολῇ ῥητοῦ, διανοία, ἑτέρα προβολῇ ῥητοῦ· πάλιν ἑτέρα διανοία· τῶν δὲ ἐξῆς κεφαλαίων ἐκλείπει τινὰ διὰ τὸ ἐξισάζειν· οἷον τὸ μὴ
- 5 πρὸςδιωρισθαι ¹ ἢ ἑτέρα διάνοια τοῦ νομοθέτου· ὁ συλλογισμὸς καὶ ὁ πρὸς αὐτὸν ὅρος· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα κεφάλαια δῆλα· διαιρεῖται γὰρ ἀντιθέσει, μεταλήψει, πρὸς τι, ὅρῳ βιαίῳ, ἑτέρα μεταλήψει, θέσει, ποιότητι καὶ γνώμῃ. Ἴδιον δὲ ἀντινομίας κεφάλαιον ἢ
- 10 περὶ τοῦ πότερον περιέχει καὶ πότερον περιέχεται τῶν ῥητῶν ζήτησις, οἷον ποτέρου γενομένου μηδέτερον ἀναιρεθῆσεται τῶν ῥητῶν· ὅπερ κεφάλαιον μετὰ τὸ πρὸς τι τεθῆσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ παραδείγματος ἔσται φανερά πάντα· οἷον ὁ ἀποκήρυκτος μὴ μετεχέτω τῶν πατρῶων,
- 15 καὶ ὁ ἐπιμείνας χειμαζομένην νηὶ δεσπότης ἔστω αὐτῆς· ἀποκήρυκτος ἐπέμεινε χειμαζομένην νηὶ, καὶ εἴργεται αὐτῆς ὡς πατρός. Ἡ προβολὴ τοῦ ῥητοῦ· ἀποκηρύκτω ὄντι σοι οὐ μέτεστι τῶν πατρῶων· ἢ διάνοια, τότε λέγει δῆπουθεν ὁ νόμος, ὅταν ὡς κληρονομήσων, ὅταν ὡς δια-
- 20 δεξόμενός τι τοῦ πατρὸς, κατὰ τοὺς περὶ τῶν παιδῶν νόμους ἀντιποιηταί τις, οὐχ ὅταν ὡς ἀλλοτρίων καὶ μηδέν τι προσηκόντων· εἴτα ἔπεται ἢ ἑτέρα προβολὴ τοῦ ῥητοῦ· οἷον, ἄλλως τε καὶ ὅταν ὁ νόμος τοῦτο σαφῶς δίδωσι, τὸ κύριον εἶναι τὸν ἐπιμείναντα τῆς νεώς, πρὸς
- 25 ἢν ἢ ἑτέρα διάνοια· ἀλλὰ τηνικαῦτα δίδωσιν, ὅταν μὴ πατρῶον ἢ τὸ κτῆμα· ὅταν ἀλλότριον, ὅταν μὴ ἀποκηρυκτός τις ἢ· εἴτα ἔστι τὸ μὴ πρὸςδιωρισθαι, ὃ ἔαν ὁ ἕτερος χρήσεται, καὶ τῷ ἑτέρῳ ἐστὶ χρήσασθαι, καὶ ἰσάζει· ἀκολουθῶς δὲ καὶ ὁ ὅρος ἰσάζει, καὶ ὁ συλλογισμός.
- 30 Ἡ ἑτέρα διάνοια, ἢ ἐστὶ γνώμη τοῦ νομοθέτου, διαφορῶς ἐξετάζεται ὑπ' ἀμφοῖν· οἷον διατὶ τὸν ἀποκηρυκτον εἴργει ὁ νομοθέτης τῶν πατρῶων· ὁ μὲν διώκων

1 Par. 1. πρὸςδιωρισθαι.

ἐρεῖ, ὅτι νομίσας οὐκ ἄξιον εἶναι τὸν ἀπηχθούμενον τῷ πατρὶ τῶν ἐκείνου μετέχων τινός· ὁ δὲ φεύγων οὐχί, ἀλλ' ἵνα καθ' ἑαυτοὺς ποιοῦντες καὶ παραβαλλόμενοι τοῖς κινδύνοις κτᾶσθαι ἀναγκάζονται.

Ἡ ἀντίθεσις διπλῇ, οἷον ἀλλὰ ἀποκήρυκτος εἶ, καὶ 8 καταδρομὴ ἐνταῦθα τοπικὴ· ὁ δὲ, ἀλλ' ἐπέμεινα τῇ νηϊ, καὶ ἔστιν οἷον ἀντιστατικόν τι ἐνταῦθα· καὶ ἔκφρασις τῶν παρὰ τὸν χειμῶνα· ἡ μετάληψις διπλῇ, οἷον, ὅτι οὐ δικαίως εἰργοίμην ἂν τῆς νεώς, οὐ γὰρ νῦν καιρὸς ταῦτα κατηγορεῖν, ὁ δὲ, ἐπὶ ἑτέροις σε ἔδει ἀνδρίζεσθαι. 10 Τὸ πρὸς τι· πότερον βέλτιον φυλάξαι τῶν νόμων, ὁ μὲν γὰρ, εἰ τύχοι, παλαιός, ὁ δὲ νέος· καὶ ὁ μὲν κοινός, ὁ δὲ ἴδιος, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐπὶ τούτοις τὸ ἴδιον ἀντινομίας κεφάλαιον, ποῖον τὸ περιέχον καὶ τὸ περιεχόμενον οἷον, πότερον γενομένου οὐδέτερος ἀναιρεθήσεται τῶν 15 νόμων· ὡς ἐπὶ τοῦδε· δύο τις κατὰ ταῦτόν ἐβιάσατο κόρας, καὶ ἡ μὲν γάμον, ἡ δὲ θάνατον αἰρεῖται τοῦ βιασαμένου· ἡ γὰρ ἀξιοῦσα τεθνάναι αὐτὸν ἐρεῖ, ὅτι ἀμφοτέραις δώσει δίκην εἰ τεθναίῃ. Ὁ βίαιος ὄρος, εἰ καὶ μὴ τοῦ πατρός ἐστιν ἡ ναῦς, τοῦ κλύδωνος δὲ, καὶ ὅτι 20 οὐδ' εἰ μὴ τοῦ πατρός ἐστιν, ἀλλ' οὐχ ἑτέρου τινός· ἡ θέσις καὶ τὰ ἐξῆς ὡς ἐν ταῖς ἀντιθετικαῖς.

Περὶ συλλογισμοῦ.

Ὁ συλλογισμὸς διαίρεται προβολῇ πράγματος, τῷ ῥητῷ, συλλογισμῷ, 2 ὅρῳ, γνώμῃ νομοθέτου, πηλικό- 25 τητι, ὅρῳ βιαιῷ, πρὸς τι, ἀντιθέσει ἔστιν ὅτε· ἥς ἐμπεισούσης εὐρεθήσεται καὶ μετάληψις, ἥ ἔπεται πάντως ἀντίληψις· εἶτα ποιότητι καὶ γνώμῃ, οἷον ὀνομαστί κω-

2 Schol. ἐν ἄλλῳ οὕτω· συλλογισμῷ, ὅρῳ βιαιῷ, πρὸς τι, ἀντιθέσει ἔστιν ὅτε· ἥς ἐμπεισούσης, καὶ τὰ ἐξῆς· καὶ τίρησον τὴν διαίρεσιν τῶν κεφαλαίων ἐν Ἑρμογένει.

μωδεῖν ὁ νόμος ἐκάλυεν· αὐτοπροσώπως εἰσάγων τις τοὺς
 κωμωδουμένους ὑπάγεται τῷ νόμῳ, ὡς ὀνομαστὶ κωμω-
 δῶν· ἡ προβολή, παρὰ τὸν νόμον κωμωδεῖς τοὺς πολί-
 τας· τὸ ῥητόν, καὶ μὴν οὐκ ὠνόμασα οὐδένα, τοῦτο γὰρ
 ἦν τὸ κωλυόμενον. Ὁ συλλογισμὸς, οὐδὲν διαφέρει τοῦ-
 το ἐκείνου· ὁ ὅρος, ὅτι πλείστον διαφέρει· ἡ γνώμη τοῦ
 νομοθέτου ἐστὶ κοινὴ, τί βουλόμενος τοῦτο ἐκάλυσεν ὁ
 νομοθέτης; πηλικότης, μέγα τὸ γεχονός· ὁ δὲ βίαιος
 ὅρος, ὅτι καὶ ὀνομαστὶ κωμωδεῖν τοῦτό ἐστι. Τὸ πρὸς
 10 τι καὶ τὰ ἑξῆς πάντα, ὡς ἐν τῷ ὅρῳ· ἐστὶ καὶ συλλογι-
 σμῶν εἶδη πλείονα, ὁ ἀπὸ ἴσου, ὅτι οὐδὲν διαφέρει τοῦτο
 ἐκείνου, ὁ ἀπὸ τοῦ μείζονος, οἷον ὁ τὸ μείζον δούς καὶ
 τὸ ἑλάττω ἔδωκεν· ὁ ἀπὸ τοῦ ἐκατηίου, οἷον, εἰ τῷ ἀρι-
 στεύοντι τὸ χέρας, τῷ λειποτάκτουντι τὴν κόλασιν· ὁ
 15 ἀπὸ τοῦ ἐλάττωτος, οἷον ὁ τὸ πρότερον δούς καὶ τὸ ἕξ
 αὐτοῦ ἀποβαῖνον ἔδωκεν.

Περὶ ἀμφιβολίας.

Ἡ ἀμφιβολία διαιρεῖται προβολῇ ῥητοῦ, ἐτέρα τοῦ
 αὐτοῦ ῥητοῦ προβολῇ κατὰ ἀμφίβολον, διανοίᾳ τοῦ νο-
 20 μοθέτου, τῷ περιέχοντι καὶ περιεχόμενῳ, ἀντιθέσει, με-
 ταλήψει, θέσει, ποιότητι καὶ γνώμῃ· οἷον ἑταῖρα χρυσία
 εἰ φοροίη, δημοσίᾳ ἔστω· πεφώραται τις ἑταῖρα φοροῦσα
 χρυσία, καὶ δημοσίαν τίς φηδὲν αὐτὴν εἶναι, ἡ δὲ οὐκ
 αὐτὴν φησὶν εἶναι δημοσίαν, τὰ χρυσία δέ· ἡ προβο-
 25 λή τοῦ ῥητοῦ· δημοσίαν σε εἶναι κελεύει ὁ νόμος· ἡ ἐτέ-
 ρα προβολή κατὰ τὸ ἀμφίβολον, οὐκ ἐμὲ, ἀλλὰ τὰ χρυ-
 σία· ἡ γνώμη τοῦ νομοθέτου ἐπὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ λυσι-
 τελοῦν τάττεται. Τὸ περιέχον καὶ περιεχόμενον, οἷον τῆς
 μὲν ἑταίρας δημοσίας γινομένης καὶ τὰ χρυσία δημοσία
 30 ἔσται, τῶν δὲ χρυσίων μόνων γενομένων δημοσίων ἡ ἑταί-
 ρα³ ἀφίεται. Ἡ ἀντιθέσις ἀντεγκληματική, καὶ τόπος

3 Par. 1. 2. ἐτέρα. correctum in Par. 2.

κοινὸς κατὰ ἑταίρας. Ἡ μετάληψις, οἷον εἰ καὶ ἑταῖρα, ἀλλ' ἰδίαν ἔχουσα τῆς προαιρέσεως ταύτης ἐπιτιμίαν, μὴ ὁμοία εἶναι ταῖς ἐλευθέραις. Ἡ ποιότης καὶ ἡ γνώμη, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. Ἰστέον, ὡς καὶ ἑαυτὸ τὸ τῆς ἀμφιβολίας γλίσχρον πῶς καὶ ὑπόψυχρον μέρος δὲ εἰς 5 γένοιτο ζητήματος, χρήσιμον τὸ περὶ τὴν διαίρεσιν αὐτῆς, χρησιμεύει δὲ μάλιστα ἐν τοῖς ἀπὸ χρησμάτων καὶ λογίων πλαττομένοις ζητήμασιν.

ΠΕΡΙ ΕΥΡΕΣΕΩΣ.

Περὶ μὲν τῆς διαίρεσεως τῶν πολιτικῶν ζητημάτων τῆς εἰς τὰ λεγόμενα κεφάλαια ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν εἰρη- 10 μένα τῷ συντεταγμένῳ λόγῳ ἀρκεῖτω· λοιπὸν δὲ περὶ τῆς τῶν κεφαλαίων εἰπεῖν κατασκευῆς, ὃ δὴ μέρος τῆς ῥητορικῆς εὗρεσιν ὀνομάζουσι· περὶ τούτου τοίνυν ἐξῆς ἂν εἴη λεκτέον· πρὸ δὲ τούτου περὶ τῆς ὅλης τοῦ ῥητορικοῦ ἢ πολιτικοῦ λόγου διατυπώσεως, ἵνα τούτου γνωσθέντος 15 ἔχομεν εἰδέναι, πῶς ὁ πᾶς διασκευασθήσεται λόγος· πρὸ δὲ πάντων ὀριστέον τί ἐστὶν εὗρεσις. Εὗρεσις ἐστὶν ἐπίνοια νοημάτων προσηκόντων καὶ ἀρμοδίων τῷ ὑποκειμένῳ καὶ ζητουμένῳ πράγματι. Παντὸς τοῦ πολιτικοῦ λόγου μέρη εἰσὶ τέσσαρα, προοίμια, διηγήσεις, πίστεις, αἵ- 20 περ καὶ ἀγῶνες λέγονται, ἐν οἷς ἐστὶ τὸ πᾶν κράτος τῶν κεφαλαίων καὶ ἐπιλογοί.

Περὶ προοιμίου.

Προοίμιόν ἐστι λόγος παρασκευάζων τὸν ἀκροατὴν πρὸς τὸ παραδέξασθαι ἢ ἀποδέσθαι τόδε τι πάθος τῆς ψυχῆς περὶ τοῦ προκειμένου πράγματος. Πᾶν προοίμιον σύγκειται ἐκ προτάσεως, ἐκ κατασκευῆς, ἐξ ἀποδόσεως ἢ

ἀξιώσεως, ἐκ βίαςσεως συναγούσης τὴν πρότασιν καὶ τὴν ἀπόδοσιν. Τὸ μὲν οὖν εἰς τὴν ἀξίωσιν στήναι ψιλὸν πολιτικὸν ποιεῖ τὸ προοίμιον· τὸ δὲ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀξιώσεως προσθεῖναι ἀπτομένους τοῦ πράγματος αὐτοῦ παν-
 5 ηγυρικωτέραν ποιεῖ τὴν βάσιν· ἐν μὲν οὖν τοῖς πολιτικοῖς δεῖ τὸ προοίμιον ἡρμηνεῦσθαι, μακροτέροις κώλοις καὶ σχοινοτενέσιν· ἐν δὲ τοῖς παθητικοῖς συνεστραμμένοις καὶ εὐκόλοις μᾶλλον· περιβολὴ δὲ αὐτάρχεις προοιμίων διπλασιάσαι κῶλον, καὶ προτάσεως ἐξ αἰτίας κατασκευήν·
 10 λεκτέον δὲ καὶ ἐπὶ παραδείγματος· πωλοῦσι τέκνα οἱ νησιῶται καὶ γράφει τις παρ' Ἀθηναίοις, ἐπανεῖναι τὸν φόρον.

Ἡ πρότασις, οἷα μὲν, ὧς Ἀθηναῖοι, πᾶσχουσιν οἱ νησιῶται κακὰ προφάσει τῶν φόρων, λήληθεν οὔτε ὑμᾶς οὔτε
 15 τῶν ἄλλων Ἑλλήνων οὐδένα. Ἡ κατασκευή· καὶ γὰρ οὐδὲ οὕτως ἐστὶ μέτριον ὃ τολμῶσι περὶ τὰ φίλτατα, ὥστε λαθεῖν ἐνεῖναι δύνασθαι. Ἡ ἀπόδοσις, ὑμᾶς δὲ προσήκει πρόνοιαν ποιουμένους τῆς ὑμετέρας εὐδοξίας ἐπανεῖναι τοῖς ἀθλοῖς τὸν φόρον, καὶ μηκέθ' οὕτως ὑγλήρους καθ-
 20 ἴστασθαι. Πολιτικῶς μὲν οὖν οὕτω στήσεις τὴν ἀξίωσιν· εἰ προσθῆς δὲ καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀξιώσεως, τουτέστιν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, λέγω τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐπιφωνηματικώτερον, ἢ βάσις ἔσται πανηγυρική, οὕτω δ' οὐς ἀναγκαζόμεναι δυστυχούσιν ἀπαιδίαν αἱ νῆσοι.

25 Τῶν μὲν οὖν προοιμίων ἡ διαιρέσις ποικίλη τις ἐστὶ καὶ πολυσχιδῆς, ὥς ἡ ἐκάστοτε προχειριζομένη διδάσκει ὑπόθεσις. Εἰς τέσσαρας οὖν τοὺς μάλιστα γνωριμωτέρους ἀνάγεται τρόπους, τὸν ἐξ ὑπολήψεως, τὸν ἐξ ὑπο-
 διαιρέσεως, τὸν ἐκ περιουσίας, καὶ τὸν ἀπὸ καιροῦ.

30 Περὶ τῶν ἐξ ὑπολήψεως προοιμίων.

Τὸ ἐξ ὑπολήψεως προοίμιον συνέστηκεν ἐκ τῆς περὶ τοῦ

τοῦ πράγματος ὑπολήψεως, εἰ χρηστὸν εἴη ἢ φαῦλον· ἐκ τῆς τῶν δικαζόντων, τῶν κατηγορῶν, τῶν ἀπολογουμένων, τῶν ἐχόντων αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ τὰ ἐγκλήματα· τῶν ἄλλων ἀκροατῶν τῶν ἐξωθεν ἐμφαινομένων, οἷον φιλίας, εὐνοίας, ἔχθρας, φθόνου, κέρδους, τῶν ὁμοίων· 8 ἐκ τούτων οὖν καὶ τῶν τοιούτων ἀρμοδίως τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι τὸ ἐξ ὑπολήψεως προοίμιον γίνεται, χαρὰν ἐμφαῖνον ἢ λύπην, ἢ εὐνοίαν παραιτούμενον, ἢ ἔχθραν ἀποποιούμενον, ἢ κέρδος ἀποσκευαζόμενον, ἢ φθόνον ἀποκρουόμενον, ἢ ἔστιν ὅτε ὁμολογίαν προσποιούμενον 10 τῶν τοιούτων, ὅτε ἀνεπίφθονον ὁμολογεῖν τὰ τοιαῦτα.

Περὶ τῶν ἐξ ὑποδιαίρεσεως προοιμίων.

Τὰ ἐξ ὑποδιαίρεσεως προοίμια, τοῖς ἐξ ὑπολήψεως ἀναμειγμένα, ἀκχεῖθεν τὴν ἰσχὺν ἔχοντα κατὰ τρεῖς γίνεται τρόπους· ἓνα μὲν, ὅτε δύο ὄντων ἀδικημάτων ἰσο- 15 στασίῳ, ὧν καὶ θάτερον ἀναδέξασθαι δύναται κρίσιν, ποιήσομεν προοίμιον οὕτως· οἷον κατέσκαψάν τινες πόλιν ἐν πολέμῳ καὶ ἐγεώργησαν αὐτήν, οὐκ ἀνῆκεν ἢ γῇ καρπούς καὶ κρίνονται ἀσεβείας. Τὸ προοίμιον, εἰ μὲν οὖν καὶ διὰ τὸ κατασκάψαι τὴν πόλιν ἔδωσαν δίκην, ὀρθῶς 20 ἂν ἐγένετο· νῦν δὲ πολλῷ πλέον, ὅτε καὶ γεωργῆσαι διέγνωσαν ἣν καὶ κατέσκαψαν πόλιν· ἡ δὲ ἐνὸς πράγματος εἰς λεπτὸν τομὴ οὐκ ἐξ ὑποδιαίρεσεως προοίμιόν ἐστιν, ἀλλὰ τῆς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἐξ ὑποδιαίρεσεως κατασκευή· οἷον ἐν λιμῷ καὶ πολιορκίᾳ ῥήτωρ τὴν ἄχρηστον 25 ἡλικίαν ἐπεισεν ἀποκτεῖναι· γέρον λαθῶν ἠρίστευσε, καὶ αἰτεῖ εἰς τὸ γέρας τὸν ῥήτορα· εἰ οὖν λέγοι, εἰ γὰρ μόνους τοὺς πατέρας ἐπεισεν ἀποκτεῖναι, ἢ μόνας τὰς γυναῖκας, ἄξιός ἦν θανάτου, οὐ προοίμιον λέγει, ἀλλὰ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους κατασκευάζει· ἓνα μὲν οὖν τρόπον 30 οὕτω γίνεται τὸ ἐξ ὑποδιαίρεσεως· ἕτερον δὲ, ὅταν τοῖς προσώποις καὶ πρὸ τῶν πραγμάτων ἴδιαι παρακολου-

θῶσιν ὑπολήψεις, ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων ἐπισυμβαίνουσι·
 δεύτερον, οἷον Δημάδης πρεσβεύσας παρὰ τὸν Φίλιππον·
 καὶ ἐρομένου τοῦ Μακεδόνης, ποταπαὶ εἰσὶν αἱ Ἀθῆναι,
 ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτὰς κατέγραψε, καὶ ἐπανελθὼν ὕβρε-
 5 ὡς κρίνεται· καὶ διὰ τὸν ἄλλον μὲν βίον, ὡς ἄνδρες Ἀ-
 θηναῖοι, τὸν προσόντα Δημάδην καὶ τὴν προδοσίαν ἄξιον
 ἦν κολάσαι τοῦτον, οὐκ ἤκιστα δὲ καὶ διὰ τὰ νῦν αὐτῷ
 γεγενημένα. Τρίτος τρόπος, ἡ τοῦ ἀθροῦς πρὸς τὸ μέλ-
 λον ὑποδιαίρεσις, ὅποτεν κακοῦ τινος τολμηθέντος λέγῃς
 10 δεῖν τὸν ἐργασμένον δοῦναι τιμωρίαν, καὶ διὰ τὸ τετολ-
 μημένον, καὶ ἵνα μὴ τολμηθῇ πάλιν.

Περὶ τῶν ἐκ περιουσίας.

Τὸ ἐκ περιουσίας προοίμιον γίνεται, ὅταν μικροτέ-
 ρου τινὸς κρίνοντός τινα λέγειν ἔχωμεν, ὅτι ἡδυνάμην
 15 καὶ μείζονος κρίνειν· οἷον ἔαν φόνου τινὰ κρίνωμεν, δυ-
 νάμεθα λέγειν, ὅτι ἡδυνάμην αὐτὸν καὶ δημοσίων ἀδι-
 κημάτων κρίνειν, ἢ ἔαν ἀπολογούμενοι λέγωμεν, ἐγὼ μὲν
 καὶ γέρας ὑπελάμβανον ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις λήψεσθαι,
 μήτιγε δὴ καὶ κρίσεις ὑπομένειν· τὸ δὲ μείζονος κρίνοντα
 20 καὶ μικροτέρου δύνασθαι λέγειν ἄτεχνον, καὶ διὰ τοῦτο
 τὸ τοιοῦτον φευκτέον.

Περὶ τῶν ἀπὸ καιροῦ.

Τὸ ἀπὸ καιροῦ καλούμενον προοίμιον γίνεται, ὅταν
 δυνάμεθα τὴν ἀξίωσιν, ἣν εἰσφέρομεν, τρόπον τινὰ ἤδη
 25 δεῖξαι καὶ γεγενημένον, ὡς ἐπὶ τοῖς τὴν πόλιν κατασκά-
 ψασι καὶ σπεύρασι αὐτήν· θέλοντες γὰρ αὐτοὺς ἀσε-
 βεῖν ἀποδειξαι, φαρμὴν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐληλέγχθαι, καὶ
 πρὸ τῶν ἡμετέρων λόγων, ὅτι εἰσὶν ἀσεβεῖς, ἐξ ὧν ὡς
 ἐναγεστάτοις οὐδὲ τοὺς καρποὺς ἀνῆκεν ἡ γῆ.

Περὶ διηγήσεως καὶ προδιηγήσεως.

Διήγησις ἐστὶ παντὸς προβλήματος, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἐξ οὗ συνέστηκεν ἡ ὑπόθεσις. Διαρκεῖται δὲ ἡ διήγησις εἰς τε τὴν προδιήγησιν, τὴν καὶ προκατάστασιν λεγομένην, καὶ εἰς τὴν διήγησιν· ἔστι δὲ ἡ μὲν προδιήγησις τῶν πρεσβυτέρων τοῦ ζητουμένου, καὶ πῶς ἠνωμένων αὐτῷ· ἡ δὲ διήγησις τοῦ ἤδη ἐνισταμένου εἰς ζήτησιν. Χρὴ οὖν προδιηγούμενους τὰ πρεσβύτερα τοῦ πράγματος καὶ προσφυᾶ οὕτως ἤδη πρὸς τὴν ζητουμένην διήγησιν ἔρχεσθαι· τὸ γὰρ εὐθύς τῆς διηγήσεως ἔχεισθαι, μὴ προδιηγησαμένους καὶ προκαταστήσαντας τὴν διήγησιν ἄτεχον καὶ ἰδιωτικόν, καὶ ὡς εἰπεῖν οὕτως ἀκέφαλον. Τῶν δὲ διηγήσεων ἡ μὲν ἐστὶν ἀπλῆ, ἡ δὲ ἐνδιάσκευος, ἡ δὲ ἐγκατάσκευος· ἀπλῆ μὲν οὖν ἐστὶν ἡ αὐτὰ ψιλὰ τὰ πράγματα ἀπαγγέλλουσα μὴ προστιθεῖσα μήτε τὸν τρόπον μήτε αἰτίαν, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν κεφαλαϊωδῶς οὕτως ἀφηγουμένη· ἐγκατάσκευος δὲ ἐστὶν ἡ καὶ τὴν αἰτίαν προστιθεῖσα τῶν γινομένων τε καὶ λεγομένων ἑκάστου· ἐνδιάσκευος δὲ ἡ τὸν τρόπον ἐκτιθεμένη, καθ' ὃν ἕκαστος τῶν λεγομένων ἐγένετο· ὕλη δὲ διηγήσεως πάσης τὰ ἐξ καλούμενα περιστατικά, οἷον τὸ πρόσωπον τὸ πρᾶξαν, τὸ πρᾶγμα τὸ πραχθέν, ὁ τρόπος ἐν ᾧ ἐπράχθη, ὁ χρόνος καθ' ὃν, ὁ τρόπος ὅπως, ἡ αἰτία δι' ἣν· ἀρεταὶ δὲ διηγήσεως ἡ σαφήνεια, ἡ συντόμία καὶ ἡ πιθανότης καὶ τὸ Ἑλληνικὸν τῆς λέξεως. Πλατύνεται δὲ διήγησις καὶ κοσμεῖται τῷ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα πολλάκις ἐρμηνευθῆναι, καὶ διὰ κώλων πλειόνων, ἃ χρὴ συντόμως καὶ σαφῶς καὶ πιθανῶς λέγειν. Πλατύνουσι δὲ διήγησιν καὶ οἱ λογισμοί, οἳ τε προηγουμένοι τοῦ πράγματος, ἐξ ὧν τις εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἐλήλυθε, καὶ οἱ ἐπόμενοι τῷ πράγματι γενομένῳ τε καὶ μὴ γενομένῳ· οἷον εἰ τότε ποιήσομεν, ἔσται τότε, εἰ μὴ ποιήσομεν, οὐκ

ἔσται. Ἔτι πλατύνει διήγησιν καὶ ἡ τοῦ παραλειφθέν-
τος ἀφήγησις, κώλοις ὅποσοις δυνατόν λεγομένου κακέι-
νου· ἐπεὶ εἰ μὴ ἐστενοχώρηται ῥητῷ μέτρῳ τῆς διηγήσεως
ἡ δύναμις, μέτρον ἔχουσα τὴν βούλησιν τοῦ λέγοντος ἢ
5 τὴν δύναμιν· οἷον τόδε μὲν οὐκ ἐποίησα, οὐδὲ ἐργασάμην,
ἐκεῖνο δὲ οὐδὲ διεπραξάμην· ὅλως δὲ διήγησις ἐστὶν ἀφή-
γησις τινος πράγματος, κατὰ βούλησιν ἢ δύναμιν τοῦ
λέγοντος γινομένη.

Περὶ προκατασκευῆς καὶ κατασκευῆς.

- 10 Προκατασκευὴ ἐστὶ προέκθεσις καὶ προαπαρίθμησις
τῶν ζητημάτων καὶ τῶν κεφαλαίων, οἷς περιπλακεῖς ὁ
λόγος συμπληρώσει τὴν ὑπόθεσιν· κατασκευὴ δὲ ἡ τῶν
προαριθμηθέντων προχείρισις καὶ ἐργασία· ἡ δὲ τάξις
τῆς κατασκευῆς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν τῇ τάξει τῆς προ-
15 ἀριθμήσεως ἔσται· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐναλλάττεται, ἢ κατ'
οἰκονομίαν τοῦ ῥήτορος, ἢ καὶ δι' ἄλλην τινὰ τῶν πρα-
γμάτων ὠφέλειαν. Λέγεται δὲ ἡ προκατασκευὴ καὶ προ-
έκθεσις καὶ ἐκθεσις καὶ ἐπαγγελία καὶ ὑπόσχεσις· ἡ δὲ
μετὰ τὴν κατασκευὴν τῶν εἰρημένων εἰς εὐσύνοπτον ἀνά-
20 μνησὶν τε καὶ εἰδήσιν ἀπαρίθμησις ἐπανάληψις λέγεται
καὶ ἐπανακεφαλαίωσις.

Περὶ κεφαλαίου.

- Κεφάλαιόν ἐστὶ μέρος λόγου, ἀπόδειξιν ἔχον τοῦ
προκειμένου πράγματος, ἐκ νοημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων
25 συγκεκριμένων· πᾶν δὲ τὸ τῆς ῥητορικῆς ἰσχυρόν ἐν τοῖς
κεφαλαίοις συνίσταται· ἥτοι δὲ παρ' ἡμῶν αὐτῶν εἰσα-
γεται τὸ κεφάλαιον, ὃ δεῖται κατασκευῆς, ἢ παρὰ τῶν
ἐχθρῶν τίθεται, ὃ δεῖται λύσεως. Κατασκευὴ δὲ κεφα-
λαίου ἢ λύσεως ἐπιχειρημα, ἐπιχειρήματος δὲ ἐργασία,
ἐργασίας δὲ ἐνθύμημα· παρ' ἡμῶν μὲν οὖν εἰσαγόμενον
τὸ κεφάλαιον ἀπλῆς δεῖται τῆς θέσεως, καὶ ἀπὸ τῶν

ἐπιχειρημάτων κατασκευάζεται μετὰ προτάσεως· οἷον ἐλέγχους πάρασχε· διὰ γὰρ παντὸς πράγματος ἐλέγχους παρέχεσθαι· ὑπὸ δὲ τῶν ἐχθρῶν εἰσαγόμενον ἐντελέστερόν ἐστι· τότε γὰρ κοσμεῖται πρότασις, ὑποφορᾶ, ἀντιπρότασις, λύσει, τῇ καὶ ἀνθυποφορᾶ καλουμένῃ· πρό-⁵τασις μὲν οὖν ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς ὑποφορᾶς· ὑποφορὰ δὲ ὁ τοῦ ἐχθροῦ λόγος· ἀντιπρότασις δὲ ἡ τῆς λύσεως ἐπαγγελία· εἴτα ἡ λύσις ἐκ τῆς τῶν ἐπιχειρημάτων κατασκευῆς, οἷον κατατρέχει Φίλιππος Χερρόνησον, καὶ γράφει Δημοσθένης διορῶναι τὸν Ἰσθμόν· τάχα τοίνυν ¹⁰ καὶ τοιοῦτος ἦξει λόγος παρὰ τῶν ἀντιδικῶν, τοῦτο ἡ πρότασις· ὡς χαλεπὸν διορῶναι Χερρόνησον· τοῦτο ἡ ὑποφορὰ· ἐστὶ δὲ τοῦτον αὐτῶν οὐ χαλεπὸν διαλύσαι τὸν λόγον· τοῦτο ἡ ἀντιπρότασις· τὸ γὰρ διορῶσθαι πρᾶγμα ῥᾶδιον· τοῦτο ἡ λύσις ἐστίν, ἣτις δεῖται ἐπιχειρη-¹⁵μάτων· λείπει δὲ πολλάκις ἡ πρότασις, οὐ βλάπτουσα τὴν ὑποφορὰν· κόσμος γάρ ἐστι τοῦ λόγου πολλάκις καὶ πλέον οὐδέν· λείπει δ' ἐνίοτε καὶ ἀντιπρότασις, οἷον ἡ μὲν ὑποφορὰ, χαλεπὸν, φησὶ, διορῶναι Χερρόνησον· ἡ δὲ λύσις χωρὶς τῆς ἀντιπροτάσεως, τὸ γὰρ διορῶσθαι ²⁰ πρᾶγμα ῥᾶδιον.

Περὶ ἐπιχειρήματος.

Ἐπιχειρημά ἐστι συλλογισμὸς μετὰ τῆς οικείας τῶν μερῶν ἀποδείξεως· ἡ ἐπιχειρημά ἐστὶ λόγος ἐξωθεν λαμβανόμενος πρὸς ἀπόδειξιν τῶν ὑποκειμένων· τῶν δὲ ἐπι-²⁵χειρημάτων τὰ μὲν ἐστὶ διδασκαλικά, ὅσα ἐκ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν ἢ τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων, ἢ τῶν παρακολουθοῦντων τῇ περιστάσει εἰκότων ἢ τεκμηρίων ποιεῖται τὴν πίστιν· τὰ δὲ ἐστὶ δυσωπητικά μόνον, ὅποια τυγχάνει ὄντα τὰ ὁμοιωματικά ἢ παραδειγματικά καλοῖμενα· τούτων δὲ εἶδη τρία, εἰκὼν, παραβολὴ καὶ παράδειγμα· εἰκὼν μὲν οὖν ἐστὶ σώματος πρὸς σῶμα παράθεσις, οἷον, ὥσπερ γὰρ

οίκιας οἶμαι καὶ πλοίου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ
κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων.
Παραβολὴ δὲ πράγματος οἷου τε γενέσθαι ἀπομνημόνευ-
σις εἰς ὁμοίωσιν τοῦ γενομένου· οἷον.

5 Ὡς δ' ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν παλινρτος ἀπέστη.

Παράδειγμα δὲ ἐστὶ γενομένου πράγματος ἀπομνη-
μόνευσις εἰς ὁμοίωσιν τοῦ νῦν ζητουμένου· οἷον δεῖ πολ-
λῶν καὶ σοφῶν τὰ μαθήματα συλλέγειν, καὶ γὰρ ἡ μέ-
λιττα ἐπὶ πολλὰ βλαστήματα ἔπouσα τὰ κάλλιστα ἀπ' αὐ-
10 τῶν λαμβάνει· πᾶν δὲ ἐπιχειρήμα ἀπὸ τῆς περιστάσεως
γίνεται. Περίστασις δὲ ἐστὶν ὡς πολλάκις πρότερον εἴρη-
ται, πρόσωπον, πρᾶγμα, τόπος, χρόνος, τρόπος, αἰτία.
Ἐπιθεωρεῖται δὲ τοῖτοις καὶ ἡ λεγομένη ὕλη, ἥς τέσσαρά
ἐστὶν εἶδη· ἡθικόν, παθητικόν, πραγματικόν ἤτοι δικα-
15 νικόν καὶ μικτόν· ἡθικόν μὲν, ὡς, σχέσις πατρὸς πρὸς
υἱόν, ἡ ἐρῶντος πρὸς ἐρώμενον· παθητικόν δὲ, ἐν ᾧ ἐστι
ψιλὴ μάχη· μικτόν δὲ, τὸ ἐξ ἀμφοῖν τούτων· ἡ ἀκριβέ-
στερον εἰπεῖν, ὕλη λέγεται ἡ ἐπακολουθοῦσα τοῖς περι-
στατικοῖς ποιότης, οἷον τόπῳ μὲν, τὸ ἐπιτήδειον ἢ ἀνε-
20 πιτήδειον· χρόνῳ τὸ πρόσφορον ἢ ἀπρόσφορον· τρόπῳ
τὸ δικαίως ἢ ἀδίκως· προσώπῳ, τὸ πένης ἢ πλούσιος, καὶ
ὅσα τοῖς προσώποις ἀκολουθεῖ· αἰτία, τὸ εὐλογον ἢ ἄλο-
γον· πράγματι, τὸ καλὸν ἢ κακόν· ταῦτα γὰρ συνανα-
φαίνεται τοῖς περιστατικοῖς· εἰ οὖν τι ἀξιοῦμεν γενέ-
25 σθαι, φήσομεν ἐπιχειροῦντες, δεῖν γενέσθαι· καλὸν γὰρ
εἶναι διὰ τὸν τόπον, ἢ διὰ τὸν χρόνον, ἢ διὰ τὸν τρό-
πον, ἢ διὰ τὸ πρόσωπον, ἢ διὰ τὴν αἰτίαν, ἢ διὰ τὸ
πρᾶγμα, καὶ εἰ ἀντιλέγοιμεν, φήσομεν δηλαδὴ μὴ δεῖν
γενέσθαι, μὴ γὰρ εἶναι καλὸν διὰ ταῦτα· πολλάκις δὲ
30 ἀπὸ μιᾶς γενέσεως πλείω εὐρίσκεται ἐπιχειρήματα, οἷον
ἀπὸ τοῦ προσώπου, ὃ δεῖνα τόδε ἐποίησεν· ἐστὶ γὰρ τὸ πρό-
σωπον τοῦ ποιούντος, ὅτι κατὰ τῶνδε ἐποίησεν. ἐστὶ γὰρ ἀπὸ
τοῦ προσώπου, καθ' ὧν δοκεῖ πεποιηκέναι· εἴτα ὅτι ὑπερ

τῶνδε ἐποίησεν· ἔστι γὰρ ἀπὸ τοῦ προσώπου, τῶν δὲ οὐκ κρίνεται τις ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

Περὶ ἐνστάσεως καὶ ἀντιπαράστασεως.

Τὴν ἐνστασιν καὶ ἀντιπαράστασιν ἐναντία κεφάλαια τῆς ἀντιλήψεως ἢ περιόδική παρέδωκε τέχνη· τῆς γὰρ 5 ἀντιλήψεως ἐξῆν μοι τόδε ποιῆσαι λεγούσης· ἡ ἐνστάσις οὐκ ἐξῆν φησιν, ἡ δὲ ἀντιπαράστασις, εἰ δὲ καὶ ἐξῆν, ἀλλ' οὐχ οὕτως· χρὴ δὲ καὶ καθέκαστον τῶν κεφαλαίων ἐν πάσῃ στάσει περᾶσθαι τὰς μάχας καὶ τὰς κατασκευὰς κατ' εἰκόνα τῆς ἐνστάσεως καὶ ἀντι- 10 παραστάσεως εἰσάγειν· οὕτω γὰρ ὁ ῥήτωρ βιαϊότερον δεικνυται καὶ ποριμώτερον, καὶ μάλιστα· ὅτε ζητεῖ, ποτέρε' χρησιτέον πρότερον, τῇ ἐνστάσει ἢ ἀντιπαράστασει.

Περὶ βιαιότητος.

Πρὸς τῇ ἐνστάσει δὲ καὶ ἀντιπαράστασει καὶ τρίτον 15 ἔστιν ἕτερον εἶδος λύσεως, τὸ ἰσχυρότατον καὶ νικητικώτατον, ὃ βίαιον καλεῖται· γίνεται δὲ ὅταν εἰς τὸ ἐναντίον περιϋστάναι δυνώμεθα τὸν λόγον, ἐξ αὐτῶν αἰρούντες τὸν ἀντιδικόν, οἷς θαρρύων εἰσέρχεται, ἢ ὅταν ἐναντία δειξώμεν ποιούντα τὸν ἀντιδικόν ὧν φησιν εἰργάσθαι· 20 οἷον ἡ μὲν ἐνστασις, οὐ διὰ Φωκίας Χερρόνησος σώζεται· 4 τὸ δὲ βίαιον, μᾶλλον μὲν οὖν κινδυνεύει διὰ Φωκίας Χερρόνησος. Διαφέρουσι δὲ, ὅτι ἡ μὲν ἐνστασις ἀναιρεῖ τὸ λεγόμενον ὡς οὐκ ὄν, τὸ δὲ βίαιον παρίσθησι τοῦ λεγομένου τὸ ἐναντίον. 50

Περὶ ἐργασίας.

Ὡςπερ καθ' ἕκαστον κεφάλαιον δεόμεθα τῶν ἐπιχει-

4 Post σώζεται Par. 1. inserit: τὸ δὲ βίαιον μᾶλλον μὲν οὖν κινδυνεύει διὰ Φωκίας Χερρόνησος σώζεται. tum τὸ δὲ βίαιον etc.

ρημάτων εἰς κατασκευὴν, οὕτω καθ' ἕκαστον ἐπιχείρημα
 ἐργασίας δεησόμεθα· ἐργάζεται δὲ πᾶν ἐπιχείρημα ἀπὸ
 τούτων, ἃ δοκοῦσί τινες ἐπιχειρήματα εἶναι· οἷον ἀπὸ
 παραβολῆς, ἀπὸ παραδείγματος, ἀπὸ μικροτέρου, ἀπὸ
 5 μείζονος, ἀπὸ ἴσου, ἀπὸ ἐναντίου· ἡ μὲν γὰρ γένεσις
 τῶν ἐπιχειρημάτων ἀπὸ περιστάσεως· ταῦτα δὲ καθ'
 ἕκαστον ἐπιχείρημα ζητηθήσεται· οὐ θαυμαστόν, εἰ στρα-
 τευόμενος ἐκείνος καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασιν, ἡμῶν μελλόν-
 των καὶ ῥαθυμούντων περιγίνεται; τοῦτο ἐπιχείρημα ἀπὸ
 10 τοῦ πράγματος, καὶ γὰρ τὰ θηρία τοῦτο ποιεῖ· ἐργασία
 ἐκ παραβολῆς. καὶ πάλιν ἔξεστι τῇ πόλει, παρ' ἐαυτῇ
 ποιεῖν ἃ βούλεται· τοῦτο ἐπιχείρημα· καὶ γὰρ ἐν ταῖς οἰ-
 κίαις ἔξεστιν ἐκάστῳ δεσπότη ποιεῖν, ἃ βούλεται· τοῦτο
 ἐργασία ἀπὸ τοῦ μικροτέρου.

15

Περὶ ἐνθυμήματος.

Ἐνθύμημά ἐστι συνεσταλμένος ¹ συλλογισμὸς ἀτελής
 καθ' ἐν ἀξίωμα· ἡ ἐνθύμημά ἐστι τοῦ προηγουμένου
 ἐπιχειρήματος συμπέρασμα· ἡ ἐνθύμημά ἐστι συλλογισμὸς
 ῥητορικός, ὃ γὰρ τοῖς διαλεκτικοῖς ἢ ἐπαγωγῇ, τοῦτο τοῖς
 20 ῥήτορσι τὸ παράδειγμα· τῶν δὲ ἐνθυμημάτων τὰ μὲν ἐστὶν
 ἐλεγκτικά, τὰ δὲ δεικτικά, καὶ τὰ μὲν συλλογιστικά, τὰ
 δὲ μιστά. Δεικτικά μὲν οὖν ἐστὶ τὰ κατ' ἔμφασιν ἀκο-
 λουθίας προϊόντα, οἷον τὸ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν
 ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται, ἐλεγκτι-
 25 κα δὲ τὰ κατ' ἔμφασιν μάχης, οἷον, οὐ γὰρ ἂν Σόλων
 μὲν αὐτὸ παρέλιπεν, Αὐτοκλήης δὲ εὔρετο. Τόποι δὲ ἐν-
 θυμημάτων καί.

α. Ὁ ἐκ τοῦ ἐναντίου, οἷον εἰ ἡ σωφροσύνη καλὸν,
 ἡ ἀκολασία αἰσχρὸν, καὶ εἰ αἰσχρὸν ἡ ἀδικία, καλὸν ἡ δι-
 καιοσύνη. β.

¹ Par. 1. συνεσταμένος supra lineam Schol. γρ. ἐν ἄλλῳ πα-
 λαιοῦ συνεσταμμένος.

β'. Ὁ ἐκ τοῦ ἐνδεχομένου καὶ ἐπὶ μέρους· οἷον εἰ εὐ-
εργετούμενοι μισοῦμεν, καὶ κακὰ πάσχοντες ἀγαπήσομεν.

γ'. Ὁ ἐκ τοῦ πρὸς τι· οἷον, εἰ γὰρ μὴ ἡμῖν τὰ φαῦ-
λα προστάσσειν παράνομον, οὐδὲ ἐμοὶ τὸ πεισθῆντα ἐργά-
ζεσθαι. 5

δ'. Ὁ ἐκ τῶν αἰτίων τῶν ποιητικῶν καὶ τῶν γενέσεων
καὶ φθορῶν· οἷον· εἰ ἀγαθὸν καὶ καλὸν ἢ φιλανθρωπία,
καὶ τὸ ἐκ ταύτης γινόμενον.

ε'. Ἐκ τοῦ μᾶλλον καὶ ἥττον· οἷον εἰ γὰρ υἱὸν ἀπέ-
κτειναν ἴδιον, πῶς ἄλλοτρίου φείσεται. 10

ς'. Ἐκ τῆς ἀκολουθήσεως κατὰ τὸ μᾶλλον· οἷον εἰ
ἀγαθὸν τὸ ποθεῖν, οἱ τὰ μάλιστα ποθοῦντες ἄριστ' ἂν
ἔζωι· ἀλλὰ μὴν ὁρῶμεν αὐτοὺς πολλάκις διαπταίοντας.

ζ'. Ἐκ τῶν ἡργμένων πρὸς τὸν ὑποκείμενον, οἷον δεῖ
τὸν μείζονα ὑπερέχειν κατ' ἀρετὴν· εἰ δὲ μὴ, γελοῖον ἂν 15
εἶη, εἰ ὁ χείρων ἀνακρίνει τὸν βελτίω.

η'. Ἐκ τοῦ ἀναλόγου· οἷον ὥσπερ τις τοὺς μισθοφό-
ρους ποιεῖται πολίτας δι' ἐπιείκειαν, οὕτω καὶ φυγάδας
ποιεῖται τις ἐν τοῖς μισθοφόροις, τὸ ἀνῆκον διαταττόμενος.

θ'. Ἐκ παραδείγματος· ἄτοπον γὰρ εἰ κυβερνήτας 20
μὲν τις μὴ κλήρω προβάλλεται, στρατηγούς δὲ κλήρω προ-
βάλλεται.

ι'. Ἐξ ἐπαγωγῆς· οἷον Ἀλυάττου² καὶ Κανδαύλου, ἔτι
δὲ Γύγου καὶ Ἀλυάττου πολέμιων ἡμῖν φωραθέντων αἰεὶ,
τίς ἂν πιστεύσειεν εὖνουν ἡμῖν καθιστάναι Κροῖσον; 25

ια'. Ἐκ τῆς διαιρέσεως· οἷον εἰ τῶν φαύλων τὴν ἀλο-
γίαν ἡγητέον, πῶς οὐκ ἐπαινετέα τῶν λογικῶν ἢ κατὰ-
στασις.

ιβ'. Ἐκ τῆς κρίσεως, οἷον ὁρῶντες γὰρ Φίλιππον καὶ
τὰ τοῦ Φιλίππου κατὰ τῶν Ἀθηναίων μηχανήματα δυσμέ- 30
νῃ καὶ κακόνουν πάντως³ αὐτὸν τῇ πόλει λογισόμεθα.

² Par. 1. 2. Ἀλυάτου bis.

³ Par. 1. πάντας. Par. 2.

εἰς
πάντως.

ιγ'. Ἐκ τοῦ καιροῦ· οἷον εἰ τοῖς μέλλουσιν ἄκυρος ἡ νίκη, καὶ τοῖς ἤδη νενικηκόσιν.

ιδ'. Ἐκ μεταλήψεως, οἷον, οὐ τὸ πεισθῆναι δεινὸν ἦν τῷ Ἀντιπάτρῳ, ἀλλ' ὁ προσδεχόμεθα, δουλείαν.

5 ιε'. Ἐκ τῶν ἐπομένων καὶ ἀποβαινόντων, καὶ ὅ ἐστι διὰ τῶν πρέπόντων, οἷον, οὐ δεῖ παιδείαν ἀσκεῖν· ἔπεται γὰρ φθόνος.

ισ'. Ἐξ ὀρισμοῦ·⁴ οἷον εἰ ἡ σωφροσύνη πάντως ἀγαθόν, καὶ ὁ ἀνδρεῖος πάντως ἀναγκαῖος.

10 ιζ'. Ἐξ ὑποθέσεως· οἷον εἰ Φιλίππῳ πιστεύοντες τριηραρχίας⁵ ἀμελήσετε, οὐδὲν κωλύει καὶ τῶν φιλτάτων ἀθρόως στέρηθῆναι.

ιη'. Ἐκ τῶν ἀμαρτανομένων καὶ κατηγοροῦντι καὶ ἀπολογουμένῳ· οἷον, κατηγοροῦσι γὰρ Μηδείας, ὡς ἀπ-
15 ἔκτεινεν, ἡμαρτε γὰρ περὶ τὴν ἀποστολὴν· ἀπολογεῖται δέ, ὅτι οὐ⁶ καὶ τὸν Ἰάσονα· τοῦτο γὰρ ἡμάρτανε μὴ ποιήσασα.

ιθ'. Ἐκ τοῦ οὗ ἕνεκα εἴη ἂν ἡ γένοιτο· οἷον τούτου χάριν φάναι γεγονέναι, ὅτι ὁ Διομήδης προεῖλετο τὸν
20 Ὀδυσσεά καὶ τὸν ἐκ τοῦ Ὀδυσσέως.

κ'. Ἐκ τοῦ ὀνόματος· οἷον ὅτι οὐκ ἂν ποτε Ἰππονί-
κην ἔθτετο ὁ τοῦ Ἑρμοῦ ὢν ἱερεὺς Ἑρμογένης, μὴ ὄντος
νιού· καὶ ὡς Ἰφικράτης· ὁ γὰρ πατήρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν
ἦν εὐπατριδῶν, ὢν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυ-
25 μίας ῥαδίον ἐστι γνῶναι.

κά. Ὁ τοῖς διαβεβλημένοις καὶ ἀνθρώποις καὶ πρά-
γμασι τὴν αἰτίαν τοῦ παραδόξως λέγειν παρέχων· οἷον
ἄτοπον γὰρ, εἰ φεύγοντες μὲν ἐμαχόμεθα ὅπως κατέλ-
θωμεν, κατελθόντες δὲ φευξόμεθα, ὅπως μὴ μαχόμεθα.
30 Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ ἐνθύμημα εἰς κατασκευὴν τῆς ἐργασίας

4 Par. 1. ἐξ ὀρισμοῦ. 5 Par. 2. πατριαρχίας. Par. 1. πα-
τριαρχίας. scr. τριηραρχίας ex Vol. V. p. 405. v. 22. 6 Par.
1. 2. ὄν. in Par. 2. correct. οὐ.

λαμβάνεται τοῦτον τὸν τρόπον· χαλεπὸν διορύξαι Χερ-
ρόνησον, κεφάλαιον· εἴτα ἡ λύσις ἀπὸ ἐνστάσεως, ὅτι οὐ
χαλεπὸν, εἴτα ἐπιχείρημα ἀπὸ τοῦ πράγματος, γῆν γὰρ
ορύξομεν, εἴτα ἐργασία ἐκ παραδείγματος· καὶ βασιλεὺς
Περσῶν ποτε δεσθεὶς διώρυξε τὸν Ἄθω, εἴτα ἐνθύμημα·⁵
καίτοι ἐκεῖνος μὲν διώρυσεν ὄρος, ἡμεῖς δὲ γῆν ορύξομεν.

Περὶ ἐπενθυμημάτων.¹

Τῷ ἐνθυμίᾳ δὲ πολλάκις ἐπενθύμημα ἐπέται,
ὅπερ ἐστὶν ἐπὶ φθάνοντι² ἐνθυμίᾳ ἕτερον ἐπινοούμε-
νον ἐνθύμημα, οἷον ἐκεῖνος μὲν ἵνα πλεονεκτήσῃ, ἡμεῖς¹⁰
δὲ ἵνα μὴ πάσχωμεν κακῶς πλεονεκτούμενοι· τοῦτο δὲ ἐν-
θύμημα ὃν ἀπὸ τῆς αἰτίας τῶν προειρημένων ἐπενεχθέν,³
ἐπενθύμημα κέκληται. καὶ πάλιν ἕτερον ἀπὸ τοῦ καιροῦ·
καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἐποίει, ἐπείγοντος αὐτὸν τοῦ πολέμου,
παρέργω χρώμενος τῷ πράγματι, ἡμεῖς δὲ ἐν ἔργῳ τοῦ-¹⁵
το θέσθαι δυνάμεθα. Δεῖ δὲ εἰδέναι, ὥς ἡ τοῦ λόγου μετα-
χειρίσις⁴ ποιεῖ δοκεῖν τὸ δεύτερον εὐρεθέν ἐνθύμημα ἐπενθύ-
μημα εἶναι· εἴτις τὸ πρῶτον εἰπὼν καὶ παυσάμενος, εἴτα
πάλιν ἐπαναλαβὼν αὐτὸ, συνάψει καὶ τὸ δεύτερον, προς-
τιθεὶς τῷ πρώτῳ, καθάπερ αὐτῷ λείπῃντι προσεξευρών·²⁰
οἷον, καὶ ὁ μὲν Περσῶν βασιλεὺς ἵνα πλεονεκτήσῃ· ἡμεῖς
δὲ ἵνα μὴ πλεονεκτώμεθα.

Περὶ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους.

Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τὸ συνεκτικώτατον τῶν
κεφαλαίων ἐστὶν· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τὰ ἄλλα γίνεται κε-²⁵
φάλαια, οὐ τὴν αὐτὴν δὲ τῶν ἐπιχειρημάτων ἔχει κατα-
σκεῖν τοῖς λοιποῖς, οὐ γὰρ ἡ περιστάσις αὐτὰ κατα-
σκευάζει, ἀλλ' ὥσπερ ἴδιος ἐπιχειρημάτων τόπος, ἐστὶ τῶν

¹ Par. 1. ἐνθυμημάτων. scr. ἐπενθυμ. ² Par. 1. ἐπιφθάν-
οντι. scr. ἐπὶ φθάν. ³ Par. 1. ἐπενεχθέν. ⁴ Par. 1. με-
ταχειρίσις. scr. μεταχειρίσις.

ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους, ἡ ὑποδιαίρεσις καλουμένη· ἔστι δὲ ὑποδιαίρεσις ἡ τοῦ ἀθροῦς πράγματος εἰς λεπτόν τομή· οἷον εἰ γὰρ μὴ τότε πεποιήκας, ἀλλὰ μετρίωτερον· εἰ γὰρ μὴ τασαῦτα, ἀλλὰ ἐλάττωνα· κατὰ τε γὰρ ποιότητα γίνεται καὶ ποσότητα τῶν μεγάλων εἰς μικρὰ τεμνομένων, καὶ τῶν πολλῶν εἰς ἐλάττω· οἷον τρεῖς τις ἀπέκτεινε κατὰ τὸν τῶν ἀκρίτων νόμον· νιεῖς καὶ ἀξιοὶ δημοσίᾳ τρέφισθαι· νόμου κελεύοντος τὸν ἄπαιδα δημοσίᾳ τρέφισθαι.

A d d e n d a :

p. 445. not. 1. scribe: Greg. Naz. Apologet. p. 5. C. secutus Xen. Cyrop. I, 1, 3.

Vol. I.

In Rhetorum graecorum Tomi I. pagina paenultima, addend. ad pag. 144. lin. 4., corrigendus error, in quem non satis accurata b. Veessenmeyerī notatio me induxit. Scripserat ille mihi, in fine Paradigmatum eandem prorsus subscriptionem legi, quae in ultima Theonis pagina exstet, quaeque se ita habet: „Impressum Romae per Angelum Barbatum. Decimo octavo cal. Augusti. M. D. XX. Cautum est privilegio ne quis hoc opus imprimat, aut alibi impressum venale habeat.“ Atqui, in fine Paradigmatum postrema tantum hujus subscriptionis verba: „Cautum est privilegio ne quis hoc opus imprimat, aut alibi impressum venale habeat [sic].“ Leguntur, non item loci et anni notatio: quod inspecto Veessenmeyerī exemplo jam pro certo affirmare possum.

Guil. Bardili.

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 06292 4447

